Digitized by Google

2.6.603.

2.1.6.

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

NOVVM
TESTAMENTVM
GRAECE.

TEXTVM
AD FIDEM CODICVM VERSIONVM ET PATRVM
RECENSVIT
ET
LECTIONIS VARIETATEM
ADJECIT

D. JO. JAC. GRIESBACH.

VOLVMEN I.
IV. EVANGELIA
COMPLECTENS.

EDITIO SECVNDA
EMENDATIOR MVLTOQVE LOCVPLETIOR.

HALAE SAXONVM
APVD JO. JAC. CVRTII HAEREDES
ET LONDINI
APVD PETR. ELMSLY.
MDCCLXXXXVI.

PVB. FLORENTINAE BIBLIOTH.

Digitized by Google

Digitized by Google

PRAEFATIO.

Cum annis abhinc viginti et duobus novam graeci textus Novi Teſtamenti recenſionem in lucem emittere inciperem, timidiuſcule doctorum virorum judicia exſpectabam. Novus enim et paene temerarius videbatur auſus, a textu recedere vulgo recepto, qui diuturno uſu inter omnes ita obtinuerat, ut ſanctitatis quandam ſpeciem prae ſe ferret. Per duo fere ſecula editores omnes repetierant vel Stephanicum textum, vel Elſevirianum, qui tamen ipſe etiam, ſi leviſſimas perpaucorum locorum immutationes excipias, e ſolis Stephani et Bezae editionibus compilatus erat. Poſt Elſevirium qui Novum Teſtamentum typis ita exſcribi

curarunt, ut a textu ſive Stephanico ſive Elſeviriano diſcederent, vel pauciſſimas tantum lectiones, easque nullius fere momenti, reſinxerunt, ut Eraſmus Schmidius; vel acriter a viris doctis ac indoctis reprehenſi fuerunt, ut Macius, Novi Teſtamenti graecoanglicani editor; vel in conatu ſubſtiterunt nec quae animo conceperant perfecere, ut Bentlejus; vel e pluribus tantum editionibus lectiones, quae optimae ipſis videbantur, ſelegerunt, ut Bengelius, qui ipſe legem ſanxerat: ut ne ſyllabam quidem, niſi antehac in una alterave editione admiſſam, textus ipſius admitteret. Haec lex, quae ſuperſtitioſa videri poſſet, cui vero vir κριτικώτατος, ſuorum temporum et hominum conditionem ſecum reputans, ſponte nec ſine juſta cauſa ſe adſtrinxerat, obſtabat quidem, quo minus lectiones multae indubie verae, quas ipſe receptis omnino praeferendas eſſe judicaret, in textum recipi poſſent; ſed abunde ſimul teſtatur, quanta fuerit vulgarium reverentia editionum, quarum medullam ſe exhibere Bengelius profitebatur. Solus Bowyerus, paucis antequam noſtra prodiret editio annis, Novum Teſtamentum, nulla priorum editionum ratione habita, ad fidem graecorum ſolum codicum manu-

nu-

nuſcriptorum expreſſum, evulgavit et lectiones omnes, quas Wetſtenius in ſuae editionis margine receptis praeſtantiores eſſe judicaverat, in textum ipſum admiſit. Sic v. c. Bowyerus exhibuit Act. 20, 28. *ποιμαίνειν τὴν ἐκκλησίαν τοῦ κυρίου, ἣν περιεποιήσατο διὰ τοῦ ἰδίου αἵματος*, et 1 Tim. 3, 16. *ὁμολογουμένως μέγα ἐστι τὸ τῆς εὐσεβείας μυστήριον· ὃ ἐφανερώθη ἐν σαρκὶ κ. τ. λ.* Sed haec editio eo tempore, quo recenſendo Novi Teſtamenti textui manus admovebam, extra Angliae fines vix erat cognita. Fuerunt igitur nonnulli, qui rei a me tentatae novitate perculſi contenderent, non opus eſſe nova editione apoſtolicorum monumentorum; praeſto enim eſſe editiones ſat multas atque bonas; ab harum auctoritate non eſſe recedendum; querelam meam de multis Novi Teſtamenti locis indubie corruptis prorſus eſſe inanem; patere igitur, textus graeci mutandi conſilium absque idonea ratione a me eſſe ſuſceptum. Sed citius, quam equidem ſperaveram, rauci ejusmodi clamores obmutuere. Atque inde ab illo tempore plures viri docti vel Novum Teſtamentum integrum, vel partes ejus, poſthabita editionum auctoritate, ad librorum manuſcriptorum fidem excudi curarunt. Harwoodus in Evan-

Digitized by Google

geliis et Actis Apoſtolorum Cantabrigienſem ſeu Bezae codicem, in epiſtolis Paulinis Claromontanum librum potiſſimum expreſſit; Matthaei Moſquenſes codices ſecutus eſt; Alterus Caeſareae bibliothecae Vindobonenſis codicem editionis ſuae baſin eſſe voluit; ſingulorum vero librorum textum graecum ad codices manuſcriptos efformatum et perpetua annotatione illuſtratum edidere Schultzius, Koppius, Pottius et Heinrichſius.

Nec novitas tantum rei tentamini meo officere videbatur, ſed multo etiam magis hoc, quod canones critici, ad quos textus ſacri criſin attemperaveram, a perpaucis viris doctis illo tempore perſpecti et pro veris habiti eſſent. Plerique enim, vana nec certis limitibus circumſcripta opinione de codicibus latinizantibus ducti, libros graecolatinos (Cantabrigienſem, Laudianum, Claromontanum, caeteros,) penitus aſpernabantur, aliosque codices, ſive vetuſtate ſive bonarum lectionum copia ſive utraque ſimul inſignes et cum verſionibus priſcis ac Patrum allegationibus mire concinentes, (Alexandrinum, Vaticanum, Ephremi, Stephani octavum, Wetſtenii 1. 13. 33. 69. reliquos,

una

Digitized by Google

una cum verſionibus veteribus, Syriaca utraque, Coptica, Aethiopica, Armenica,) e vulgata verſione latina ſic autumabant interpolatos eſſe, ut nullam paene iis fidem habendam, nullam niſi ubi cum grege vulgarium librorum concordarent, auctoritatem tribuendam cenſerent. Abſonum videbatur, eos prae aliis interdum me ſequi libros, quorum lectiones ipſe innumeris in locis repudiarem ac peſſime corruptas eſſe profiterer. Scilicet multi criſin Novi Teſtamenti velut mechanicam artem exercebant. Ad interna lectionis probabilis aut improbabilis indicia parum attenti, et affinitatis, qua codices ita inter ſe conjuncti ſunt, ut in plures quaſi familias diſpeſci queant, ignari, teſtes non ponderare ſed numerare ſolebant, ac, ſicubi gregariorum librorum turbam relinquendam eſſe cenſerent, uni alterive codici, ad quem caeco forte impetu delati eſſent, ſic adhaereſcebant, ut ab eo nunquam recedendum putarent. Ego vero, doctis nonnullis Bengelii obſervationibus admonitus, eam viam, quam Semlerus ingredi coeperat, quamque diuturno ſtudio edoctus unice veram eſſe perſpexeram, longius et ad metam usque perſequi me debere autumabam. Summa vero rei eo redibat,

ut diverſae textus graeci recenſiones, quae ab ineunte ſalti n tertio ſeculo locum habuerant, curate diſcernerentur, primitivae recenſionis cujusque lectiones, quantum fieri poſſet, e ſerioribus interpolationibus ſeligerentur, codices verſiones et patres, pro recenſionis quam quisque ſequeretur differentia, in ſuas claſſes dispartirentur, omnes unius claſſis teſtes, ſive pauci numero ſive multi, pro uno duntaxat haberentur, ac denique recenſioni cuique juſtum ſuum pretium ſtatueretur. Sed quae de pluribus ſacri textus recenſionibus monueram, fabulae et commenta videbantur nonnullis, nec deerat, qui inſulſis jocis et cachinnis *) ea exagitare, meque ipſum ac editionem a me procura-

*) „Poſſet variarum lectionum ortus per ſingulos codices, „per paria codicum, per ſyzygias minores majoresque, „per familias, tribus nationesque illorum inveſtigari et „repraeſentari, et inde propinquitates discesſionesque co„dicum ad ſchematismos quosdam reduci, et ſchematismo„rum aliquae concordantiae fieri, atque ita res tota per „tabulam quandam quaſi genealogicam oculis ſubjici, ad „quam tabulam quaelibet varietas inſignior cum agmine „ſuorum codicum, ad convincendos etiam tardiſſimos du„bitatores, exigeretur. Magnam conjectanea noſtra ſilvam „habent. Sed manum de tabula, ne *riſuum periculo* exponatur veritas.“ BENGELIUS *in Apparat. crit.* Part. I. §. 29.

curatam innumeris et ſaepe repetitis convitiis proſcindere ſuarum partium eſſe exiſtimaret. Verum ira ejus, quamquam tam immanis, ut furori, nec brevi, ut ira eſſe ſolet, ſed perdurabili haud abſimilis videretur, prorſus irrita fuit et vana. Nam nec me, licet omnia accuratiſſime denuo expenderem, meliora ac veriora edocuit aut male adminiſtratae rei criticae convicit, neque ſententiam ſuam probare potuit viris doctis, quippe qui haud neſcirent, ad criſin feliciter exercendam et ad rectum de rebus criticis judicium ferendum non ſufficere graecorum vocabulorum copiam memoriae infixam, nec libros manuſcriptos legendi excerpendique facultatem uſu acquiſitam, ſed praeterea amplius aliquid requiri, quod ipſa natura benigne largiatur, conſtans autem ſtudium acuat tantum atque perpoliat. Accidit vero feliciter, ut per quatuor luſtra, quae inde a priore mea editione praeterlapſa ſunt, plura chriſtianae antiquitatis monumenta praeſtantiſſima vel e tenebris protraherentur, vel propius ſaltim omnium oculis exponerentur, quae criſeos theoriam a me commendatam mirifice confirmarent. Huc in primis refero codicum Alexandrini, Cantabrigienſis et Boerneriani textum,

 curan-

curantibus Woidio, Kiplingio et Matthaei ſumma ἀκρίβεια typis deſcriptum; excerpta e codice Vaticano aliisque libris manuſcriptis quamplurimis, a Birchio prolata; verſionem ſyriacam Philoxenianam, Whitii ſtudio typis demum excuſam; fragmenta verſionis cum Sahidicae tum ſyriacae Hieroſolymitanae, a Müntero, Georgio et Adlero in lucem protracta; alia. Quin ipſa etiam Novi Teſtamenti editio ad Moſquenſes codices a Matthaei, quamvis longe alio conſilio, adornata, iis, qui judicandi facultate pollent, non parum noſtram corrobare videbitur ſententiam de variis codicum claſſibus et de pluribus ſacri textus recenſionibus, primitus quidem diverſis, poſtea vero varie inter ſe commixtis.

Procedente igitur tempore ratio, quam in conſtituendo textu ſacro tenueram, magis magisque viris doctis ſe probavit. Sic v. c. Gregorius Mayerus in *inſtitutione interpretis ſacri*, Vindobonae 1789 edita, et praeſertim Haenleinius in *enchiridio introductionis in Novi Teſtamenti libros*, theotiſco ſermone 1794 conſcripto, hiſtoriam antiquiſſimam ſacri textus et regulas, ad quas criſis Novi Teſtamenti dirigi debeat, ſic delinearunt, ut eos in omnibus paene mecum

habeam

habeam conſentientes. Ac Michaelis adeo, utut grandaevus, opinionem inveteratam de codicibus et verſionibus latinizantibus, quam per dimidium fere ſeculum acriter defenderat ac longe lateque propagaverat, in quarta *introductionis in libros Novi Foederis* editione abjecit, pluresque antiquitus extitiſſe textus ſacri recenſiones agnovit, et huic fundamento criſin ſuperſtruendam eſſe faſſus eſt. Marshius autem in notis, quibus libri hujus verſionem anglicanam locupletavit, multa adjecit egregia, quibus partim recte ab auctore dicta confirmari, partim priſtini erroris reliquiae, quae adhuc operi paſſim inhaerebant, exſtirpari poſſent.

Quae cum ita ſint, animo paullum confidentiore ad laborem improbum et moleſtiſſimum redii, quum, deficientibus inde ab aliquo tempore exemplaribus prioris editionis, nova paranda eſſet. Tantum autem abfuit ut indulgentia, qua priorem conatum meum qualemcunque arbitri aequi ac benevoli excipere dignati ſunt, negligentiorem me redderet, ut priore illa editione nomen potius contraxiſſe quam ſolviſſe mihi viderer, et ad majorem perfectionis gradum eo acrius enitendum mihi eſſe

putarem,

putarem, quo jam magis ſperare liceret, plures fore ſacrarum literarum cultores, qui hac mea opera uti haud detrectarent. Vehementius adhuc meum ſtudium, opus quondam coeptum perficiendi ac expoliendi, incenſum fuit, quum Illuſtriſſimus Dux GRAFTONIVS, bonarum literarum patronus egregius, ſignificari mihi faceret, velle ſe, ſi mea pace fieri id poſſit, procurare, ut mea Novi Teſtamenti editio denuo typis in Anglia exſcribatur. Per me licere quidem reſpondi, at ſimul, me ipſum jam emendatiorem et locupletiorem editionem moliri, indicavi, optionemque dedi, utrum hanc prelo denuo in Anglia ſubjici, an vero, quod operis redemtori gratius eſſet futurum, certum exemplarium numerum hic in Germania typis excudi, ſatius videretur. Placuit poſterius, juſſitque Dux Celſiſſimus, ut probabilis exemplorum copia in charta ex Anglia huc transmiſſa mutataque aliquantum externa voluminum forma, excuderetur. Tanti igitur Viri aliorumque de meis conatibus honorifice ſentientium exſpectationi ut, quantum per vires et otium mihi conceſſum liceret, ſatis facerem, omnes nervos intendi. Dudum multa collegeram, quae augendae novae editioni inſervire

poſſent.

poſſent. Cum vero manus jam admovendae eſſent operi, per plures annos horas omnes a negotiis, quae munerum mihi demandatorum ratio mihi imponit, vacuas huic labori conſecravi. Nec officium, quod in me ſuſceperam, expleviſſe me putabam, ſi ad notas editionis prioris adjicerem numeros ac ſiglas codicum, quorum lectiones poſt abſolutam illam editionem demum innotuiſſent; ſed totum opus plane reſingere malui, prioreque editione velut indice ac monitore tantum uſus ſum. Millii, Bengelii atque Wetſtenii collectiones non ſecus ac ſi nunquam antea eas adhibuiſſem, curate perluſtravi, omnemque lectionis varietatem notatu dignam cum ex ipſis, conſultis ſimul additamentis, quae Wetſteniano operi dudum adſcripſeram, tum e Matthaei, Alteri et Birchii editionibus excerpſi ac cum iis, quae in priore editione delibaſſem, comparavi. Hoc velut fundamento poſito, latinorum lectiones, a Blanchinio et Sabatierio editas, cum iis, quas e graecis libris et verſionibus jam enotaveram, contuli. Tum demum reliqua a me undique conquiſita addidi. Tandem textum ipſum denuo recenſui, ſignaque critica adpoſui. Atque hac methodo, ne, quod in tanta rerum e tot libris excer-

cerpendarum multitudine accidere facile potuiſſet, unum alterumve e fontibus meis praeterirem, ſingula librorum ſacrorum capita ſeorſim pertractavi. Factum tamen eſt interdum, ut cum jam longi per tot variantium lectionum collectiones itineris finem paene attigiſſem, occurreret lectio nondum notata, quae tamen praetermittenda haud videretur. Tunc libri omnes, quos jam conſulueram, denuo erant inſpiciendi, ne forte lateret in ipſis aliquid ad lectionem hanc ſpectans, quod antea neglexiſſem. Verbo, omnem quam potui adhibui diligentiam, ut in conſtituendo *textu* aeſtimandoque ſingularum lectionum pretio a regulis, quas veras eſſe mihi perſuaſeram, nunquam deflecterem, in colligenda autem *lectionum farragine* nil praetermitterem, quod in delectu notabiliorum lectionum ſuo jure deſiderare quisquam poſſet. Et quod ad textum quidem attinet, judices aequos et peritos, qui criſeos noſtrae cauſas et principia penitius perſpexerunt, intellecturos eſſe omnino ſpero, me id quod verum, aut quod maxime probabile eſſet, ſtudioſe quaeſiviſſe inventumque religioſe ſervaſſe. In conquirendis autem ac notandis variis lectionibus, etſi nimia ubertate peccare malui quam defectu, et exigui

momenti

momenti lectiones nonnunquam in farraginem textui ſubjectam recepi, fieri tamen potuit, ut in tanta rerum minutarum copia oculorum aciem aliquid effugeret, aut teſtis unus et alter, ubi multi laudandi eſſent, meae inveſtigationi ſeſe ſubduceret. Hujus generis παροράματα nullo negotio cavent, qui lectiones discrepantes omnes, quotquot occurrunt, enotare ac transſcribere ſatagunt; cui vero delectum inſtituere propoſitum eſt, is omittendo facilius peccat, praeſertim, ſi labori improbo non per dies integros incubare, ſed ſubſecivas tantum horas, a negotiis alius plane generis reſiduas, dicare ei queat. Ingenue tamen fateor, ſi vel maxime totas hebdomadas continuo vacare huic rei licuiſſet, tamen me parem non fuiſſe ſuſtinendo per tantum temporis ſpatium operi, quod, nimis diu continuatum, animi vires infringit, mentis aciem hebetat judiciumque offuſcat; quod utrum nonnullis, qui critici haberi cupiunt, acciderit, aliis exiſtimandum relinquo.

Caetera, quae reſcire eorum, qui hac editione uti volent, interfuerit, prolegomenis complectemur, in quibus I. de textus vulgo recepti originibus opinata-

nataque auctoritate ſummatim diſſeremus, novamque textus ſacri recenſionem nec illicitam neque ſupervacaneam eſſe, oſtendemus; II. conſilium, quod in adornanda hac editione ſecuti ſumus, declarabimus; III. potiores obſervationes criticas et regulas, ad quas judicium noſtrum de lectionibus genuinis aut probabilibus conformavimus, breviter exponemus; IV. methodum in adornando textu a nobis adhibitam deſcribemus, et V. quibus rebus altera haec editio a priore differat, indicabimus. His omnibus addemus VI. ſignorum et ſcribendi compendiorum, quibus uſi ſumus, explicationem, et VII. codicum graecorum manuſcriptorum a nobis laudatorum catalogum, cum indice codicum ac editionum Slavonicae verſionis, e quibus varias lectiones humaniſſime nobiscum communicavit Dobrowskius.

Tomus alter, qui reliquos Novi Teſtamenti libros comprehendet, ut quam fieri poteſt citiſſime prodeat, curabo. Scribebam Jenae, menſe Majo, MDCCLXXXXVI.

Jo. Jac. Griesbach.

PROLEGOMENA.

Digitized by Google

SECTIO I.

DE TEXTVS VVLGO RECEPTI ORIGINIBVS OPINATAQVE EJVS AVCTORITATE.

Etſi Roberti Stephani editionem Novi Teſtamenti, anno 1550 excuſam, complures poſt illum editores, et inter hos Waltonus, Millius, Kuſterus ac nuper Birchius typis denuo deſcripſerunt, recepti tamen textus nomine is deſignari ſolet, qui primum ex Elſeviriana officina anno 1624 prodiit et poſtea non ſolum ab Elſeviriis aliquoties, ſed a Morino etiam, Curcellaeo, Fello, Gregorio, Maſtrichto, Wetſtenio et ab editoribus typographisque paene innumeris repetitus fuit. Perraro quidem Elſeviriana editio a Stephanica recedit. Wetſtenius in prolegomenis loca hujus generis 38 notavit, quibus Birchius in praefatione Havnienſis editionis 21 alia e ſolis Evangeliis collecta addidit, nos autem plura etiam obſervavimus, in editione noſtra paſſim indicata. Quibus in ſummam collectis conficitur, ut in omnibus Novi Teſtamenti libris editionis utriusque diſcrepantiae circiter centum numerentur, inter quas etſi paucae reperiun-

tur,

tur, quae alicujus momenti ſint aut ſenſum aliquantulum immutent, hoc tamen aſſerunt, ut utramque editionem diverſo exemplo ſcriptam eſſe, nec in ambabus eundem, quem vulgo receptum dicunt, textum exhiberi appareat. Quare ne verbi ambiguitate Lectores fallantur, receptum nuncupabimus eum textum, quem Elſevirii primum excuderunt, cui, poſt Wetſtenium, nos quoque noſtram editionem velut baſi eatenus ſuperſtruximus, ut ubicunque ab eo noſtra recenſio recederet, diſſenſum quantumvis levem in interiore margine religioſe indicaremus.

Ante Elſevirios plerique editores, ut Aldus, Gerbelius, Capito, Bebelius, Platterus, Brylingerus, aliique Erasmum potiſſimum ſecuti ſunt. Alii, v. c. Arias Montanus, Plantinus, Raphelengius, Rovierius, Commelinus, complutenſem editionem, pauculis tamen hinc inde mutatis, denuo typis exſcribendam curarunt. Sed fuerunt etiam, qui lectionum in complutenſi et Erasmicis editionibus obviarum delectu inſtituto, adhibitis quoque aliis adminiculis, novas ſacri textus recenſiones in lucem emitterent: inter quos eminent Simon Colinaeus, cujus editio, niſi Bogardianam ſeu Guillardianam referre huc velis, neminem nacta eſt, qui eam novo exemplo propagaret; Robertus Stephanus, cujus textum imitatae ſunt editiones Oporinianae, Criſpinianae, Froſchoverianae poſteriores, Wechelianae, aliae; tandem Theodorus Beza, cum ſequacibus nonnullis. Verum de potiorum editionum, e quibus receptus textus compilatus eſt, progenie et indole paulo enucleatius dicendum eſt. Qua de re ſcripturo mihi neutiquam propoſitum eſt, ut omnia quae ad literariam illarum editionum hiſtoriam pertinent, exhauriam, ſed ea tantum ſummatim attingere placet, quorum notitia tirones ad juſtum de textu recepto judicium ferendum carere

rere non poſſunt. Plura qui deſiderant, aut qui quibus ea quae dicturi ſumus argumentis nitantur intelligere cupiunt, Millium, Bengelium, Wetſtenium, Michaelem additamentis Marshianis locupletatum, Lelongium a Maſchio continuatum, et literariae hiſtoriae auctores adeant, atque cum his comparent de complutenſi quidem editione quae Semlerus cum Kiefero et Goetzius compluribus libellis in utramque partem disputarunt, de Stephanica autem Porſoni et Marshii ad Traviſium ſcriptas literas.

Editiones omnes Elſevirianis anteriores, immo ipſa etiam Elſeviriana, e duabus recenſionibus fluxerunt, complutenſium ſcilicet editorum et Erasmi, cujus quidem quinque editiones cum inter ſe tum a complutenſi recenſione crebro discordant. Et ab illis quidem fontibus adeo parum recedit textus receptus, ut vix centuriam expleri putem lectionum in hoc textu, ab Erasmicis et complutenſibus ſimul discrepantium. Quare qui principum illarum editionum pretium rite indagavit, facile de recepto etiam textu recte poterit exiſtimare. Quae enim ad augendas Erasmi et Complutenſium copias e ſua penu addiderunt Stephanus, Beza et Elſevirianus editor, admodum pauca ſunt, ut mox oſtendemus, ac maximam partem levia.

I. *Erasmo* atque *Complutenſibus* praeſto fuerunt codices graeci non niſi pauci, recentes, et exigui fere, ſi ad lectionum bonitatem ſpectes, pretii; ipſi autem editores, utpote caeteris ſubſidiis ad criſin Novi Teſtamenti feliciter exercendam neceſſariis deſtituti, nec veram criſeos ſacrae viam ac rationem callentes, praeconceptis opinionibus aliisque rebus impediebantur, quo minus codicibus ſuis qualibuscunque recte uterentur.

1) *Numerus* codicum a Complutenſibus uſurpatorum, ignoratur quidem; cum vero omnes fere hujus editionis lectiones in ſex aut octo codicibus a Millio Wetſtenio ac Birchio collatis inveniantur, et textus complutenſis horum codicum textum ſatis preſſe ſequatur, colligere inde licet, non admodum multos libros manuſcriptos ab ipſis fuiſſe adhibitos. Sed ſi vel maxime uſi eſſent v. c. in Evangeliis codicibus decem, quod parum eſt probabile, tamen ne triceſimam quidem partem habuiſſent eorum, quorum excerptis nos hodie in conformando textu uti poſſumus. Eraſmo autem pauciores adhuc quam Complutenſibus codices manuſcripti ad manus fuiſſe videntur. Ipſe ſe adjutum fuiſſe teſtatur in prima editione quatuor, in ſecunda vero quinque graecis libris; in tertia praeter alia quaedam Aldinam acceſſiſſe editionem, (ipſam tamen e prima Eraſmica deſcriptam;) in quarta denique praeſto fuiſſe et Complutenſem. Nempe in Evangeliis, praeter codicem Theophylacti, qui textum graecum ſimul exhibebat, habuit codices noſtros 1. 2. et in ſecunda editione etiam 3; in Actis et Epiſtolis noſtros 1 et 2, item 3 et 4; in Apocalypſi unum eumque lacerum, ſcilicet noſtrum 1. Hos praecipuè ſecutus eſt Eraſmus; nonnullis tamen in locis pluribus codicibus olim ab ipſo per itinerum opportunitates inſpectis aut codicum excerptis, amicorum beneficio ſuppeditatis, uſus eſt. Hinc lectiones nonnunquam in textum ſuum recepit, quae adhuc reperiri non potuerunt, niſi in Evangeliorum codice D vel 69.

2) Codices Eraſmi atque Complutenſium fuerunt e numero *recentiorum.* Complutenſes quidem vetuſtiſſimos ſuos codices jactant, ſed hoc partim intelligendum eſt ex vſu loquendi iſtius temporis, quo Codices 200 aut 300 annorum vetuſtiſſimi vocari ſolebant, partim vanae oſtentationi editorum debe-

debetur. Cum enim complutenſis editio nunquam fere cum vetuſtiſſimis codicibus et Patribus conſentiat contra juniores libros, ſed ubique cum recentioribus conſpiret contra vetuſtos: dubitari prorſus nequit, libros a Complutenſibus adhibitos, (inter quos, ut certiſſime hodie conſtat, Vaticanus ille celebratiſſimus atque vetuſtiſſimus, noſter B, neutiquam referendus eſt,) recentioribus eſſe accenſendos. De Erasmi codicibus idem conſtat. Codex Evangeliorum quem typothetis excudendum tradidit, nonnullis tamen in locis mutatum, ſeculo XV. ſcriptus fuit, et nobis eſt Evangeliorum codex 2. In epiſtolis vero codicem nobis 2, paucis in locis a ſe correctum, typographo exhibuit; quem librum Millius, e charactere ſcripturae, cujus ſpecimen acceperat, judicium ferens, ſeculo XII vel XIII aſſignavit.

3) Erasmi atque Complutenſium codices, illi ſaltim ad quos editiones ſuas potiſſimum conformarunt, *exigui* fuerunt, ſi internam bonitatem ſpectes, *pretii.* Erasmo quidem ad manus fuit codex Evangeliorum 1. qui lectiones bonas exhibet permultas; ſed pro impuro atque interpolato, nec ſine omni cauſa, Erasmus habuit et rariſſime eum ſecutus eſt. Caeteri, qui praeſto ipſi fuerant codices, ſupra a nobis enumerati, gregarii ſunt, nec ulla re commendabiles. Generatim vero bonitatem eorum codicum, quibus uſi ſunt iſti editores, aeſtimare licet e bonitate lectionum in ipſorum editionibus obviarum. Jam vero, ſi comparamus principes illas editiones cum codicibus optimis et vetuſtiſſimis atque cum verſionibus antiquis et Patrum vetuſtiorum commentariis, fateri debebimus profecto, ab his editiones illas (ſi Apocalypſin Complutenſium excipias,) diſcedere innumeris locis, et ſcatere lectionibus nuſquam occurrentibus, niſi in libris nullius pretii, quorum textus e pluribus vetuſtis recenſio-

nibus miſere nullaque certa adhibita ratione compilatus eſt. Immo ſi incidiſſent forte in bonum aliquem librum editores illi, non tamen potuiſſent pretium eius recte aeſtimare; nam

4) omnibus paene *ſubſidiis deſtituti fuerunt*, quorum ope carere nequit, qui libros bonos ab interpolatis, et lectiones genuinas a ſpuriis diſcernere, atque textum purum et bonum formare vult. Nam primo nullum habuerunt ex vetuſtiſſimis illis atque praeſtantiſſimis *codicibus*, quorum excerptis nos iam gaudemus, qui innumeris in locis genuinam lectionem exhibent, eamque contra recentiorum librorum futile teſtimonium fortiſſime vindicant. Deinde caruerunt *verſionibus* orientalibus omnibus, ſyriaca utraque, perſicis, arabicis, copticis, aethiopica, armenica, ut gothicam taceam et ſlavonicam. Latina certe uſi ſunt translatione; fateor: ſed partim innumeris graviſſimisque mendis corrupta, partim recentiore tantum illa Vulgata, non vero longe praeſtantiore Antehieronymiana, quae Itala vulgo dicitur. Denique caruerunt libris atque *commentariis Patrum graecis* plerisque, quorum ſumma eſt in re critica utilitas. Erasmus in ſecunda editione, Patrum ſcripta quibus uſus ſit enumerans, Athanaſium nominat, Nazianzenum atque Theophylactum. Quanti vero momenti ſint in criſi ſacra Clemens alexandrinus, Origenes, Cyrillus uterque, aliique permulti, vel tironibus notum eſt. Quid igitur exſpectari poterat ab editoribus Novi Teſtamenti, qui tot ſubſidiis plane neceſſariis deſtituerentur? Accedit, quod iſti Patrum libelli, quos conſuluerunt, innumeris ſcaterent vitiis, recentiorum demum editorum opera emendatis; et quod ſcripta Patrum genuina a ſpuriis nondum ſatis poſſent iſto tempore diſcerni.

5) In

5) In tanta adminiculorum ſumme neceſſariorum penuria, fieri non potuit, ut *criſeos ſacrae* leges veras certisque a principiis repetitas intelligerent aut ſtabilirent. Illud quidem in promtu erat videre, nullum codicem ex iis qui ad manus eſſent, a vitiis eſſe purum; ex quo factum eſt, ut nullum ſimpliciter ſequerentur, ſed alterum ex altero emendare tentarent; regulas vero certas non habebant, ad quas iudicium ſuum dirigerent, ſed ſenſui ſuo atque arbitrio obſequebantur. Cujus rei exempla qui petit, comparet quartam Erasmicam editionem cum tertia, animumque advertat ad complutenſes lectiones, quas eliminatis prioribus in textum ſuum Erasmus recepit.

6) Alia ſunt praeterea quae utriusque editionis auctoritatem valde imminuunt. Etſi enim in accuſandis *Complutenſibus* nimius fuit Semlerus, et lectiones nonnullae, quas illi finxiſſe putabantur, in libris manuſcriptis nuper repertae ſunt, nondum tamen extra dubitationis aleam poſita eſt editorum hiſpanorum fides. Cum enim negari vix poſſit, nonnullos ſaltim Novi Teſtamenti locos contra auctoritatem codicum ſuorum ipſos mutaſſe atque interpolaſſe, haud immerito eorum fides ſuſpecta nobis eſt. Quousque vero ſuſpicioni huic indulgere fas ſit, definiri non poteſt, cum codices quos habuerunt, interierint. Praeterea latinae Vulgatae nimii absque omni dubio admiratores erant, atque e pluribus graecorum librorum lectionibus eam praeferre ſolebant, quae conſentiret cum Vulgata iſta recentiori. *Erasmus* vero, vir immortalis et optime, uti de re literaria univerſa, ita etiam de Novi Teſtamenti textu et intelligentia, pro iſtorum temporum ratione, meritus, et critica facultate pollens eximia, aeque ac Complutenſes latinae verſioni, in tanta criticorum ſubſidiorum inopia, nimium tribuit, nec tantum temporis atque diligentiae editio-

ni ſuae impendere potuit, quantum rei gravitas negotiique a nemine tunc tentati difficultas poſtulabat; id quod ex ingenua ipſius confeſſione ſatis patet, atque ex ejus epiſtolis a Wetſtenio abunde demonſtratum eſt. Praeterea in poſtremis editionibus ſuis nonnunquam adverſariorum diris clamoribus cedendum eſſe exiſtimavit, et nonnulla ad ſolam complutenſium editorum fidem, (dubiam; ut diximus) mutavit. Quid? quod nonnullis in locis a codicibus ſuis omnibus declinavit, atque lectionem in textum recepit, quae unice originem ſuam deberet ingenio atque conjecturae Eraſmi. Porro in editione ejus prima, Oecolampadius atque Gerbelius, qui caſtigandis formis praeerant, eum codicem, quem Erasmus excudendum typographis tradiderat, non ſemper ſecuti ſunt, ſed ab ejus lectionibus nonnunquam, inſcio Erasmo, diſceſſerunt; id quod ipſe narrat in apologia ſua contra Leum. Denique fluctuationem atque feſtinationem Erasmi prodit ipſa ejus inconſtantia in textu conſtituendo, et editionum erasmicarum a ſe invicem diſſonantia. Nam ſi quidem Millius numeros recte ſubduxit, ſecunda editio a prima diſſentit locis quadringentis, tertia a ſecunda locis 118, quarta a tertia plus centies, et quinta a quarta quinquies. Non reprehendimus Erasmum, qui laudem potius meruit, in poſterioribus editionibus corrigenda corrigentem; ſed eos reprehendimus, qui perfectionem tribuunt recenſioni Erasmicae, quae ei neutiquam competit. Si Erasmus priores ſuas editiones mendis ſcatere ipſo facto profeſſus eſt, mirum videri debet nemini, poſteriores etiam editiones non ab omnibus mendis eſſe immunes. Quid? quod non omnia correxit, quae tamen mendoſa eſſe ſcire poterat atque debebat. Sic v. c. ſex ultimos verſus Apocalypſeos Erasmus ipſe e latina Vulgata in graecum ſermonem, quia codex ipſius lacer

lacer erat, tranſtulerat, ſatis vitioſe; neque tamen errores in vertendo admiſſos poſtea correxit omnes, ſed nonnullos in poſterioribus editionibus retinuit, qui hodienum in vulgaribus libris comparent atque ſedulo propagantur. Recte Bengelius jam monuit, non in qualibet editione textum continuum totum ab Erasmo fuiſſe recognitum; ſphalmata enim typographica ex vna editione in aliam propagata contrarium evincunt, et quid de diligentia Erasmi ſentiendum ſit, ſatis produnt. Caeterum transſcribere huc lubet, quae Erasmus ipſe de prima ſua editione Budaeo narravit epiſt. 251. „Decreveram levi brachio rem peragere, ut in minutiis quibusdam verſaturus, et locos duntaxat ceu digitulo indicare. Porro cum jam edendum eſſet opus, inſtigarunt quidam, ut Vulgatam editionem mea vel correctione vel interpretatione mutarem — Deinde perpellebant, ut annotationes adderem aliquando locupletiores — Acceſſit et illud oneris; arbitrabar Baſileae emendata haberi exemplaria. Ea ſpes quoniam fefellit, coactus ſum praecaſtigare codices, quibus uſuri erant typographi. Ad haec conducti fuerant duo probe docti, alter ICtus, alter Theologus, etiam hebraice peritus, qui formis caſtigandis praeeſſent. At hi, quoniam huius laboris erant rudes, quod ſuſceperant praeſtare non poterant; proinde neceſſe fuit extremam formarum, quas vocant, recognitionem in me recipere. Conficiebatur ſimul et excudebatur opus; abſolvebatur ſingulis diebus ternio, ſic enim nunc vocant. Nec interim tamen licebat, totum huic vacare negotio. Excudebatur eodem tempore Hieronymus, qui ſibi bonam mei partem vendicabat; et ſtabat ſententia, aut immori laboribus, aut ante Paſcha ex eo piſtrino memet explicare — Itaque maxima temporis parte conſumta in his, quae vel ad me proprie non pertinebant, vel ante deſtinata non

non fuerunt, delaſſatus jam ac paene fractus ad Annotationes perveni. Pro temporis modo proque valetudine praeſtiti quod potui. Nonnulla prudens etiam praeterii, ad multa ſciens connivebam, in quibus mox ab editione a me ipſo diſſenſi. Proinde *τὴν δευτέραν παρασκευάζω ἔκδοσιν* — Illud unum *φυλάξεις. βέλτιστε βουδαῖε,* ne id ſuboleat *τοῖς πολλοῖς, ἵνα μὴ τὰ βιβλία οἴκοι μένωσι τῷ ἐντυπώτῃ.*" Sic etiam epiſt. 254. ad Latimerum data: „cave ne cui hoc ſuboleat, typographi gratia, cui domi manerent ſua volumina, ſi ſentirent emtores."

7) Quae cum ita ſint, quis eſt qui vel ſubſidiorum inopiam, qua illi editores laborabant, cum noſtra copia abundantiaque comparare, vel negare auſit, noſtris hisce temporibus editionem N. T. parari poſſe complutenſi et erasmica longe puriorem atque emaculatiorem? Quis eſt qui iſtarum editionum auctoritatem opponere nobis audeat! Qui enim ad eam provocant, atque a lectione harum editionum recedere nos vetant, affirmant a) paucos illos codices, quos primi editores uſurparunt, exhibuiſſe *genuinam* lectionem *omnium locorum* Novi Teſtamenti, ita ut ex paucis hisce codicibus textus totius Novi Teſtamenti confici *potuerit* ab omni vitio immunis; b) editores illos e diſcrepantibus codicum ſuorum lectionibus *ſemper* elegiſſe veram atque genuinam, nec unquam in delectu lectionum peccaſſe. Sed *neutrum* verum eſt. Nam quod attinet ad *prius* illud, poſt tempora iſtorum editorum inventi ſunt atque excuſſi codices graeci manuſcripti circiter 500, qui omnes editoribus illis ignoti erant. Hi *in multis locis* lectiones habent *diverſas* a lectione ea, quae exſtabat in codicibus, quibus utebantur editores. Atque in his lectionibus, quae primos editores fugiſſent, multas bonas fuiſſe immo genuinas, patet tum ex antiquitate et praeſtantia et numero codicum in quibus extant, tum e teſti-

monio

monio (primis editoribus pariter ignoto) tot verſionum ac Patrum, tum ex interna lectionum ipſarum bonitate. Cum primi editores ſuas editiones adornarent, eam lectionem excudendam curarunt, quae ipſis videretur *optima inter caeteras ipſis cognitas*. Sed hoc ſuo judicio excludere et damnare nec voluerunt nec potuerunt ignotas ſibi lectiones aliorum, vetuſtiorum, plurium, meliorum librorum atque teſtium, poſt iſta tempora e monaſteriorum atque bibliothecarum latebris in lucem protractorum. Cum igitur teſtimonium illorum codicum, quibus uſi ſunt primi editores, pugnet cum aliorum graviorum atque fide digniorum teſtium auctoritate; luce meridiana clarius eſt, non poſſe *ſumi* et quaſi certum et conceſſum *fundamenti loco poni*, teſtimonium eorum codicum, quos Erasmus et Complutenſes inſpexerunt, unice eſſe audiendum; ſed potius omnes iſtos teſtes ſibi repugnantes ſubjacere judicio noſtro, h. e. *licere* recedere a lectione Erasmica et complutenſi. Immo ſi noſtris hisce temporibus viveret magnus ille Erasmus, atque collectione Milliana aut Wetſteniana uti poſſet, innumeris in locis procul omni dubio editionem ſuam quintam aeque corrigeret et immutaret, ac primam ſecundam et tertiam correxit atque mutavit, poſtquam ei, quartam editionem paranti, opus complutenſe allatum fuiſſet. Nec objici nobis poteſt, editores illos ſumma cura conquiſiviſſe atque *ſelegiſſe codices omnium optimos*. Scimus enim Erasmum uſum eſſe iis potiſſimum codicibus, qui ei, Baſileae verſanti, in hac ipſa urbe eiusque vicinia praeſto eſſent. Si v. c. Lutetiis editionem ſuam adornaſſet, *alios* adhibuiſſet codices, et *textum* dediſſet *alium*. Complutenſes vero multa quidem pro more ſuo jactant de diligentia ſua, colligendis codicibus optimis impenſa; ſed res ipſa eorum vaniloquentiam convellit. Cum enim optimi quique codices

ſaepiſ-

ſaepiſſime ab ipſorum editione diſcrepent; eos non habuiſſe optimos, nullo negotio intelligitur. Tandem doceri velim, quinam codices pro optimis habendi ſint? utrum Erasmici, an vero Complutenſes? Simul enim optimi eſſe non poſſunt; nam ſaepe a ſe invicem diſſident. — — Jam quod attinet ad *poſterius* illud, quod affirmare coguntur primarum editionum admiratores, nulla ratione effici poteſt, editores nunquam a vero aberraſſe in ſeligenda e pluribus librorum ſuorum lectionibus ea, quam typis excudi juberent. Dabimus jam, etſi falſum id eſſe modo vidimus, *omnes veras* lectiones extitiſſe *in uno alterove* illorum codicum, quos primi editores adhibuerunt. Sed genuina illa lectio non fuit in omnibus illorum codicibus ſimul; nam perſaepe a ſe invicem diſſidebant ipſorum codices; nec fuit ſemper atque perpetuo in uno eodemque libro manuſcripto; mox enim hunc, mox illum ſecuti ſunt editores. Igitur res omnis redibat ad *judicium atque delectum editorum.* Ergo mendis carere non potuerunt ipſorum editiones, niſi ipſi tam perfecti eſſent critici, ut in delectu lectionum faciendo extra omne erroris periculum poſiti eſſent; quod qui affirmare vellet, ridendum ſe praeberet. — Sed forſan ii, qui ex utraque illa editione textum hodie receptum conſarcinarunt, Stephanus fortaſſe, aut Beza ſaltim, errores omnes ab Erasmo et Complutenſibus admiſſos ita correxerunt, ut nova atque ulteriori emendatione opus non ſit? Hoc jam videbimus.

II. De *Stephani* editionibus Bengelius, Introd. in criſin §. 36. „Stephanus, inquit, vix a Complutenſibus et Erasmo discedit, niſi forte in articulo, apoſtropho et eiusmodi elementis. Et prima quidem Stephani editio complutenſem ſequitur preſſius, quidque ipſe probarit, magis indicat; ſecunda item, ſed admixtis erratis pluribus; in tertia,

tia, Erasmi editioni quintae, vix uſpiam mutatae, marginem, varietate editionis complutenſis et manuſcriptorum ſuorum diſtinctum, opponit. Neque ille textus, quem et Stephanus tertium excudit, et Millius notis ſuis ſubſtravit, Stephani magis quam Millii judicium ſingulis de locis exhibet." Haec Bengelius; Millius vero in prolegomenis ſuis de Stephanicis editionibus haec habet: In prima editione locis 581. a Complutenſi receſſit in Evangelio Actis et Epiſtolis; ſed codicum ſuorum auctoritatem non niſi 37ies ſecutus eſt, in caeteris locis aliarum editionum, Erasmicae quintae inprimis, lectiones complutenſi praetulit, ſive codices conſenſerint ſive minus. In Apocalypſi vero vix unquam Erasmum deſeruit. In editione ſecunda nusquam diſceſſum fuit a prima, niſi in lectionibus 67. Tertia editio recedit ab utraque priori locis 284, a complutenſi locis 1300, atque Erasmicam quintam in Evangeliis, Actis et Epiſtolis tam preſſe ſequitur, ut (auctore Wetſtenio, qui ad Milli ſupputationem provocat *) vix vicies ab ea diſcrepet; in Apocalypſi vero Stephanus complutenſem lectionem ſaepe nunc recepit, ubi antea Erasmicam praetulerat. — Atque haec tertia Stephani editio, Erasmicae quintae, ſi Apocalypſin excipias, ſimillima, eſt illa ipſa, quam Millius aliique editores absque ulla mutatione repetierunt. Patet igitur, *perquam exiguum eſſe beneficium*, quod textui Novi Teſt. *per Stephanum*

*) In Millii prolegomenis nos quidem reperire hoc non potuimus. Ac, quantum absque nova utriusque editionis collatione judicare licet, paullo ſaepius Stephanicam tertiam ab Erasmica quinta recedere exiſtimamus. Sed utut hoc eſt, veriſſime obſervarunt viri docti, tantum eſſe inter utramque editionem conſenſum, ut Stephanus textum denuo recenſendo operae pretium feciſſe dici nullo modo queat.

phanum contigit. Quod ut clarius adhuc pateſcat, notabimus,

1) deſtitutum eum fuiſſe ſubſidio omnium vetuſtarum verſionum, ſi unam Vulgatam eamque recentiorem excipias;

2) in conſtituendo textu non uſum eum eſſe Patrum graecorum latinorumve auxilio;

3) codices quidem manuſcriptos eum conſuluiſſe, ſed quindecim tantum, quorum plerique, licet hac de re Stephanus lectores non admonuerit, non totum Novum Teſtamentum, ſed ejus duntaxat partem aliquam complectebantur. Si errores in apponendis codicum ſiglis in margine Stephanico commiſſos demas, reſtant libri manuſcripti Evangeliorum decem, nimirum β, γ, δ, ε, ϛ, ζ, η, ϑ, ιβ et ιδ; Actorum octo, ſcilicet β, δ, ε, ζ (qui ſemel tantum ad Act. 17, 5. laudatur,) ϑ, ι, ια et ιγ; Epiſtolarum Paulinarum octo, nempe δ, ε, ζ, ϑ, ι, ια, ιγ et ιε; Epiſtolarum catholicarum ſeptem, videlicet δ, ε, ζ, ϑ, ι, ια et ιγ; Apocalypſeos denique duo, ιε et ιϛ.

4) Hos codices non ab ipſo Roberto, ſed ab Henrico filio, octodecim annorum puero, collatos fuiſſe, diſertis verbis Henricus ipſe ac Beza teſtati ſunt.

5) Quam accurate inſtituta fuerit iſta collatio, non liquet. Robertum enim non omnes ab Henrico e codicibus decerptas lectiones in ſuae editionis marginem retuliſſe, ex annotationibus ſcimus Bezae, qui ex Henrici ſchedis plures protulit lectiones, quas in Roberti margine fruſtra quaeres. Utcunque vero de Henrici diligentia ſtatuas, hoc ſaltim certum eſt, lectiones codicum illorum in margine Stephanico negligentiſſime exhiberi. Non ſolum literis numeralibus, quibus codices inter ſe discernuntur, temere permutatis, uni codici ſaepenumero attribuuntur, quae alterius ſunt, ſigniſque criticis

criticis (obelo aſteriſco ſemicirculo et numeris) perperam poſitis variantes lectiones haud raro falſo repraeſentantur, verum innumerae etiam codicum Stephanicorum lectiones, et inter has permultae inſignes maximeque notabiles, plane omiſſae ſunt. Supina et paene incredibilis Stephani negligentia vel e ſola complutenſis editionis cum Stephani margine comparatione pateſcere poteſt. Millio teſte Robertus ex illa editione non niſi 598 (aut ſecundum Marshii computum 578) lectiones laudavit, et ultra 700 reticuit. Ac ſi quis editionem illam ſtudioſe excutere voluerit, ſine dubio plures adhuc, quam Millius enumeravit, praetermiſſas invenerit. Marshius ſane in catholicis epiſtolis complutenſem textum a Stephanico locis 115 differre, Stephanum autem discrepantias non niſi 28 notaſſe, obſervavit; immo in quatuor Evangelii Joannis capitibus, in quibus complutenſis textus a Stephanico locis 23 differt, ne unicam quidem lectionis varietatem a Roberto prolatam eſſe, monuit. Idem vir doctiſſimus inter lectiones 578, complutenſi editioni a Stephano attributas, 48 perperam ei adſcriptas deprehendit. Itaque duodecima quaeque lectio, in margine Stephani poſita, vitio laborat. Nec in ſolius editionis iſtius lectionibus citandis tam ſocors fuit Stephanus, ſed manuſcriptos etiam libros aeque negligenter, immo negligentius, tractavit. Stephani codex η, noſter L, ut cum ipſi curatiſſime eum conferremus obſervavimus, a Stephani textu Lucae cap. 16 — 22 diſſonat 332 vicibus; Stephanus autem duntaxat 9 diſcrepantes lectiones ex eo commemoravit, et praeter has in quatuor aliis *omnes* ſuos codices, adeoque etiam η, a textu ſuo diſcedere notavit. Quid? quod in tredecim illis lectionibus proferendis ter peccavit. Scilicet cap. 16, 6. pro βάτους laudat κάδους ex β et η. Sic habet quidem β a prima manu; ſed

 in

in η ſcribitur βάδους, quod medium quaſi eſt inter βάτους et κάδους. Cap. 18, 9. καὶ ab omnibus codicibus ſuis abeſſe tradit; ſed in η adeſt. Cap. 21, 36. ταῦτα ſecundum Stephanum omittunt omnes; ſed η habet.

6) Stephanus non indagavit, ut criticum decuiſſet, uniuscujusque codicis indolem et pretium; id quod tum ex ipſa textus Stephanici conformatione, nullis certis legibus adſtricta, tum e vaga et indocta deſcriptione codicum in praefatione editionis ipſius abunde patet. Nam

7) etſi ſuam in conſtituendo textu fidem ſummis laudibus ipſe praedicat, eumque „e codicibus, quorum copiam bibliotheca Regia ſuppeditaverit, ita recenſuiſſe ſe profitetur, ut nullam omnino literam ſecus eſſe paſſus ſit, quam plures iique meliores libri tanquam teſtes comprobarent": vaniſſima tamen haec omnia ſunt atque falſiſſima. Suis quisque oculis cernere poteſt, Stephanum codicum ſuorum rationem habuiſſe paene nullam, nec teſtium aetatem, gravitatem, conſenſum, immo ne numerum quidem, curate expendiſſe, ſed velut coeco impetu tantum non ſemper, praeſertim in tertia ſua editione, amplexum eſſe, quaecunque Erasmus porrigeret. Hujus veſtigiis ſaepiſſime *contra omnium codicum ſuorum* fidem et auctoritatem inhaeſit; quod qui negare vellet, nihil aliud efficeret rei notiſſimae ignorantia, quam ut riſum commoveret doctorum et prudentium. Stephanus ipſe textum, quem edidit, a codicibus ſuis *omnibus* plus centies diſſonare, ingenue in margine ſuo profeſſus eſt, nec quidquam ſive ab ipſo ſive ab admiratoribus ipſius prolatum legimus, quo ſervile excuſari poſſet obſequium, quod, poſthabita codicum ſuorum auctoritate, inter quos *aliquot ipſa vetuſtatis ſpecie paene adorandos* fuiſſe narrat, Erasmo aliisve editoribus praeſtitit.

8) In

8) In codicum ſuorum deſignatione neque quos quisque libros contineret, nec aetatem, neque certa ſigna, quibus quisque ab aliis internosci poſſet, indicavit; quae hominis negligentia multis dubitationibus ac controverſiis occaſionem praebuit. Narrat tantum lectoribus ſuis, ſedecim codicibus uſum ſe fuiſſe: α eſſe complutenſem editionem, β exemplar vetuſtiſſimum in Italia ab amicis collatum, γ, δ, ε, ς, ζ, η, ι, ιε e Regis Henrici bibliotheca ſe accepiſſe, caeteros undique fuiſſe corrogatos. E quindecim libris *manuſcriptis* duo, ια Acta et Epiſtolas, ac ις ſolam Apocalypſin complectens, ubinam terrarum jam lateant, ignoramus; reliqui tredecim a viris doctis jam e tenebris protracti eſſe vulgo creduntur. Ac quod primo attinet ad octo codices, quos Regis Henrici ſuppellex libraria ſuppeditaverat, hos Lelongius in Regia bibliotheca detexiſſe ſibi viſus eſt, ipſosque poſt imperfectiorem deſcriptionem, quam in *Journal des Sçavans, May*, 1720 dederat, accuratius in *Bibliotheca ſacra* recenſuit. Nimirum, Lelongio judice,

Stephani γ eſt Regius quondam 2867, nunc, ſi fides habenda eſt Fleiſchero, 84, *) mihi Evangeliorum codex 4.

*) E Fleiſcheri relatione hodiernos numeros codicum, quos olim in Regia bibliotheca Pariſina Lelongius, Wetſtenius, aliique tractaverant, Michaelis recenſuit in *Introduct. in N. T.* — Traviſius in appendice tertiae editionis *literarum ad Gibbonium datarum* pag. 61. narrat, codicem nunc numero 84 notatum, olim diverſis temporibus numeris diverſis, ut 118, 1380, 1508 et 2867, fuiſſe inſignitum. Tanta numerorum codici inſcriptorum varietas facile Fleiſcherum in errorem inducere potuit. Equidem codicem, quem Lelongius ſuo tempore numero 2867 ſignatum vidit, quemque pro Stephani γ habuit, diverſum eſſe ab illo 84, et ſub alia ſigla in pariſino iſto librorum manuſcriptorum oceano hodie latere autumo. E Traviſii appendice

Steph. δ eſt Regius quondam 2871, nunc, teſte Fleiſchero, 106, mihi Evangeliorum Actorum et Epiſtolarum codex 5.

Steph. ε eſt Regius quondam 3425, nunc, Fleiſchero teſte, 112, mihi Evangelior. Actor. et Epiſt. codex 6.

Steph. ς eſt Regius quondam 2866, nunc, teſte Fleiſchero, 71, *) mihi Evangelior. codex 7.

Steph. ζ, teſte Lelongio, eſt Regius quondam 2242, qui, notante Fleiſchero, nunc numero 49 inſignitus eſt et quatuor Evangelia complectitur. Sed Stephanus codicem ſuum ζ etiam ad epiſtolas citavit, ac ſecundum Lelongium Regius quondam 2242 praeter Evangelia Epiſtolas quoque Pauli, Jacobi, Petri et primam Joannis continet. Wetſtenius

pendice apparet, iis codicibus, quos Lelongius Stephanicos eſſe pronuntiaverat, ſchedulas eſſe affixas, in quibus Stephanum olim his libris uſum eſſe ſignificatur. Verum in ſchedula codici 84 adjuncta, Stephani nulla ſit mentio. Quare nec mirum videtur, Traviſium tot lectiones in codice 84 reperiſſe a lectionibus Stephanici γ discrepantes. Commiſit quidem Traviſius in ſua marginis Stephanici cum pariſinis codicibus comparatione tot errores, a Marshio caſtigatos, ut nulla in re iſti collationi fidere tuto poſſis. Attamen e codice 84 talia protulit, quae dubitationi, utrum hodiernum codicis Lelongiani 2867 numerum recte Fleiſcherus indicaverit, nonnihil roboris addere videntur.

*) Typothetae vitio in catalogo codicum noſtrae priori editioni praemiſſo legebatur 72 loco 71. Codex nunc 72 nunquam ſignatus fuit 2866, ſed Traviſio teſte quondam fuerat Regius 2244, antea Colbertinus 2467. Eſt itaque meus Evangeliorum codex 22. Hinc, ut a Traviſio didicimus, Matth. 5, 44 lectionem habet admodum notabilem, ſed pauciſſimis codicibus cum noſtro 22 communem. Operam igitur non perdere non potuit Traviſius, lectiones codicis Stephanici ς cum Regii 72 lectionibus conferens. Codicem 71 evolvere debuiſſet.

nius autem codicem Steph. ζ in duas velut diſſecuit partes. Nam in catalogo codicum Evangel. Regium eum eſſe 2242 et Evangelia continere perhibet; in indice vero codicum Epiſtol. Regium 2241 *) eſſe et Acta Epiſtolas catholicas et Paulinas complecti, Acta tamen a Stephano collata non fuiſſe, **) tradit. Poſterior ille codex 2241, Fleiſchero teſte, nunc numero 47 inſignitus eſt et totum Novum Teſtamentum complectitur, idemque antehac notatus fuerat 2242, ſed hic numerus in 2241 mutatus eſt. Mire igitur perturbati hic numeri fuerunt. Donec certiora edoceamur, nobis quidem veri videtur ſimillimum, codicem numero 49 jam inſignitum, cui, Traviſio teſte, ſchedula eſt affixa, in qua a Stephano in lucem prolatus perhibetur; hunc igitur codicem eum ipſum eſſe, quem in Evangeliis Stephanus ζ appellarit; ſed huic volumini olim aliud, epiſtolas complectens, junctum fuiſſe, quod, ab illo jam avulſum, ignoto nobis numero nunc ſignatum ſit. In hac ſententia mirifice confirmat nos Fleiſcherus, qui in codicis 49 tegumento Ἐυαγγέλιον ά legi narrat. Atque cum Traviſius teſtetur, codicem quondam 2241 nunc 47 anno demum 1687 Regiae bibliothecae fuiſſe illatum, patet, hunc librum neutiquam Stephani ζ eſſe, quippe qui ſeculo jam XVI illius bibliothecae pars fuerat. Accedit,

*) Wetſtenius ſuum Evangeliorum codicem 18 itidem numero 2241 in Regia bibliotheca ſignatum fuiſſe refert. Sed in hoc numero vitium procul dubio latet. Nam Richardus Simonius, ad quem Wetſtenius provocat, nusquam codicem 2241 excitavit.

**) Semel tamen Stephanus ad Act. 17, 5. eum laudat. Atque in epiſtola etiam Jacobi, in 1 et 2 Petri ac in 1 Joannis non niſi ſemel in quaque epiſtola eum excitat. Etiam in omnibus Paulinis epiſtolis lectiones duntaxat 27 ex eo profert.

dit, in codice 47 Apocalypſin etiam haberi, cujus libri duo tantum codices Stephano praeſto erant. Is igitur hunc in recenſendo Apocalypſeos textu certiſſime non neglexiſſet, ſi in aliis Novi Teſtamenti partibus eum uſurpaſſet. Caeterum Wetſtenio et mihi Stephani ζ in Evangeliis et epiſtolis Paulinis eſt 8, in Actis vero et catholicis epiſtolis 50.

Steph. η, ut recte vidit Lelongius, Regius eſt quondam 2861, hodie 62; nobis Evangeliorum codex L.

Steph. ι, ſecundum Lelongium Regius quondam 2870, nunc, Fleiſchero teſte, 102; nobis in Actis et catholicis epiſtolis 7, in Paulinis vero 9.

Steph. ιε, auctoribus Lelongio et Wetſtenio, Regius quondam 2869, nunc 237; nobis in Actis et catholicis epiſtolis 10, in Paulinis 12, in Apocalypſi 2.

Octo hosce Regios codices in duas diſpescimus claſſes. *Prima* complectitur ſex codices, γ. δ. ε. ς. ζ. ι, poſt Stephanum et Lelongium a nemine, quod ſciamus, ſi Traviſium excipias, examinatos. Hos igitur eſſe Regios quondam 2867, 2871, 3425, 2866, 2242 et 2870, ſoli Lelongio creditur; eosdemque nunc numeris 84, 106, 112, 71, 49 et 102 ſignatos eſſe, ex unius Fleiſcheri relatione novimus. Falli uterque potuit. Verum enim vero, cum Traviſius, quamquam omnes intenderet nervos, ut codices modo enumeratos minime illos quos quaerimus Stephanicos eſſe probaret, invictis argumentis probare hoc non potuerit, ſed talia potius de hisce codicibus (ſi a codice 71, quem non examinavit, et ab 84 diſcedas) protulerit, quae, dummodo manifeſtos errores crebro ab ipſo commiſſos demas, Stephanumque in promendis variis lectionibus perſaepe peccaſſe memineris, noſtrae adeo ſententiae confirmandae inſerviunt: omnino veri videtur ſimilli-

millimum, hos ipſos codices, excepto tamen 84, a Stephano olim fuiſſe adhibitos. Atque cum codices, quos Robertus e Regia bibliotheca mutuo acceperat, certiſſime, ut mox oſtendam, redditi fuerint, hodienum procul dubio in eo aſſervantur. Quare donec alii ex illa bibliotheca proferantur libri manuſcripti, qui certioribus indiciis Stephanicos ſe eſſe prodant, noſtro jure in ſententia noſtra perſtamus. — Ad *alteram* codicum Regiorum a Stephano uſurpatorum claſſem pertinent η et ιε. Codicem ιε de integro ſe contuliſſe confirmat Wetſtenius. Contulit omnino Acta Apoſtolorum et catholicas epiſtolas, quos libros Stephanus intactos reliquerat; in primis vero Apocalypſin perquam diligenter excuſſit et multo plures ex ea lectiones variantes protulit, quam in Stephani margine reperiuntur; Paulinas autem epiſtolas haud inſpexit. Ex his enim nullas, quantum obſervare potui, lectiones laudavit, praeter eas, quas Stephani margo, adpoſito ιε aut π, ſuppeditaverat. Apparet autem, Stephanum valde negligenter hoc codice uſum eſſe. Ex Actis, epiſtolis catholicis et epiſtolis ad Romanos, Epheſios, Theſſalonicenſes, Timotheum, Titum ac Philemonem plane nullas, e reliquis Paulinis perpaucas lectiones decerpſit. Cum vero ex Apocalypſi ingentem lectionum copiam attulerit, Wetſtenius, qui huncce libellum totum perlegerat, facile dijudicare potuit, utrum Regius iſte 2869 idem codex ſit, quem Stephanus ιε appellaverat. Nulli igitur dubitamus aſſenſum praebere Wetſtenio, Lelongii teſtimonium confirmanti. Quae objecit Traviſius, valde levia ſunt, ſi unicum locum excipias 1 Cor. 1, 6. ubi Stephanus ſuo ιε tribuit κήρυγμα, Traviſius vero in codice 257 reperit vulgare μαρτύριον. Utrum Stephanus ejusve typotheta, an Traviſius heic erraverit, aliis diſpiciendum relinquo. Mihi interim in mentem venit, eum qui

 codi-

codicem hunc, ſcholiis inſtructum, contulit, lectionem ſcholii forſitan pro textus lectione arripuiſſe. — Tandem codex Stephani η poſt Lelongium a Wetſtenio non ſolum examinatus, ſed a me etiam ſummo ſtudio collatus fuit. Lectiones ejus a Wetſtenio ſive praetermiſſas ſive minus accurate exſcriptas in mearum *Symbolarum criticarum* tomo II. ſedulo indicavi. De hoc ergo codice et certius et plenius quam de aliis judicari poteſt. Jam Wetſtenianam meamque collationem cum Stephanica comparaturus, deprehendet, a) Stephanum in Evangeliorum margine lectiones 134 e *ſolo* codice η laudaſſe, inter quas haud paucae ſingulares, in nullo alio libro manuſcripto adhuc repertae, occurrunt, reliquae in perpaucis tantum codicibus inveniri potuerunt. b) E characteriſticis hisce codicis Stephani η lectionibus, 127 exactiſſime conſonant lectionibus codicis Regii quondam 2861, nunc 62; *unica* repugnat; *) *quatuor* ex parte quidem, ſed non penitus conſpirant; **) *bis* ſiglae apud Stephanum per-

*) Marc. 1, 16. Stephanus in textu habet ἀμφίβληστρον, in margine ἀμφίβληστρα notat ex η. Sed codex 62 vocabulum hoc plane omittit. Wetſtenius ad lectionem ἀμφίβληστρα laudavit codicem ſuum 5, id eſt Stephani δ. Unde vero Wetſtenius reſciverit, pro η reponendum eſſe δ, equidem ignoro. Nullus autem dubito, Stephani typothetam hic, ut alibi ſaepiſſime, peccaſſe. Forſitan in autographo collationis legebatur: ἀμφίβληστρα. δ. — η; unde facili errore enatum eſt ἀμφίβληστρα. η.

**) Marc. 1, 13. addit καὶ νύκτας τεσσαράκοντα, η. Sed codex 62 addit καὶ τεσσαράκοντα νύκτας. Marc. 12, 4. ἐκεφαλαίωσαν καὶ ἠτίμησαν, η. Sed ἐκεφαλίωσαν καὶ ἠτίμασαν, 62. Luc. 15, 26. pro τί habere dicitur τίνα ἄν, η. Sed habet τίνα, 62. Jo. 21, 15 pro ἰωνᾶ legit ἰωαννᾶ, η, ἰωάννου, 62. Praeterea etiam ad vſ. 16 et 17 eadem lectionis varietas citatur a Stephano; ſed in codice 62 deſunt omnia a verbis σὺ οἶδας commate 15. Utrum Stephani tempore folium nunc deperditum adfuerit adhuc, an ipſe e conjectura haec ſuppleverit, non liquet.

perperam poſitae *) ſunt. c) E perpetuo hoc in lectionibus inſignibus, raris, ſingularibus, conſenſu, tam certum eſt quam quae ſunt criticis ac hiſtoricis certiſſima, codicem Stephani η eundem eſſe, qui in bibliotheca Regia quondam 2861 ſignatus fuerat, nunc 62 inſcribitur. Qui perpaucas et leviſſimas discrepantias illas objicere vellet, omnibus harum rerum peritis ridendum ſe praeberet. Hinc porro conſequitur, d) redditum a Stephano hunc codicem eſſe Regiae bibliothecae, unde mutuo eum acceperat. Si vero redditus eſt unus, caeteri quoque procul dubio reſtituti fuerunt. e) Paulo diligentior fuit Stephanus in exhibendis hujus codicis quam in aliorum librorum lectionibus. In complutenſibus adeo lectionibus proferendis ſaepius peccatum fuit, quam in noſtri codicis lectionibus exſcribendis. Multo etiam curatius noſter collatus fuit, quam codex β. Saepiſſime enim, ubi in eadem lectione ambo conveniunt, η tantum laudatur, neglecto β; unde, ut obiter hoc notemus, effici poſſe videtur, tot lectionum omiſſionem non unice attribuendam eſſe arbitrio Roberti Stephani, has illasve lectiones faſtidientis, ac potiores tantum ſeligentis; ſed ipſa excerpta e codicibus, quae Roberto cum marginem ſuum adornaret ad manus erant, manca fuiſſe ac imperfecta. Nam ſi ſchedae iſtae plenam omnium lectionum codicis cujusque enumerationem complexae eſſent, fieri vix potuiſſet, ut Stephanus tot lectiones codicibus β et η communes, e ſolo η, neglecto β, laudaret. f) Etſi codicem η paulo diligentius largimur tractatum eſſe quam alios, innumera tamen et paene incredibilia

 in

*) Joann. 9, 9. in textu ſigla 2 non poſteriori ſed priori ἄλλοι adponenda fuiſſet. Cap. 18, 29 aſteriſcus non poſt αὐτοὺς ſed poſt πιλάτος collocari debuiſſet.

in hujus quoque codicis lectionibus recenſendis occurrunt ſocordiae et levitatis Stephanicae documenta. Nam α) vix viceſimam partem lectionum noſtri codicis exhibet margo Stephani, caeteras reticet, cujus rei exemplum ſupra jam dedimus; β) lectiones nullius momenti laudantur, multo graviores praetermittuntur; γ) ſaepe ubi in eodem codicis στίχῳ duae tresve lectionis varietates occurrunt, unam tantum attigit Stephanus, reliquas ſilentio praeteriit; δ) crebro omnes ſuos codices in lectione quadam conſentire tradidit, licet codex η a caeteris discederet; ε) praeter errores circa ſingulares codicis η lectiones commiſſos, ſupra enumeratos, permulti alii paſſim deprehenduntur; v. c. codici η adſcribuntur lectiones, quae codicis β ſunt, (Luc. 9, 35.) et viciſſim; (Matth. 9, 20.) codicibus β et η tribuuntur lectiones, quae tantum in β, neutiquam in η, habentur; (Jo. 20, 31.) codices β et η conſentire perhibentur, ubi in nonnullis tantum, non in omnibus, conſonant; (Matth. 15, 14. Luc. 18, 14. 23, 20.) codex η laudatur, ubi hiat; (Jo. 8, 9. καὶ ὑπὸ συνειδήσεως ἐλεγχόμενοι abeſſe dicitur ab α η; ſed non abeſt ab α, η vero tota pericopa de adultera caret; abſunt iſta verba a β.) codex η, qui ſola Evangelia complectitur, ter excitatur in Actis Apoſtolorum, cap. 24, 7. 27, 1. et 28, 11. Mitto plura.

Reſtat ut de Stephani codicibus aliunde, quam e Regis Henrici bibliotheca corrogatis, dicam. Hi ſunt

Steph. β ſeu codex Bezae ſeu cantabrigienſis, mihi in Evangeliis et Actis D. Tot tamque notabiles lectiones, ſoli cantabrigienſi peculiares, e ſuo β protulit Stephanus, ut, me quidem judice, hic liber ab illo diverſus eſſe prorſus nequeat. Nec objici poteſt, Stephanum innumeras lectiones cantabrigienſes notatu digniſſimas ſilentio praeteriviſſe, aliasque a cantabrigienſibus vel penitus vel aliquantulum

tulum diſcrepantes laudaſſe. His enim vitiis Stephani ex aliis quoque libris excerpta laborare, modo vidimus. Fateor, quae Beza de ſuo Evangeliorum codice et de ratione, qua adeptus eum ſit, narravit, vix poſſe vera eſſe, ſi Bezae codex unus idemque eſt cum Stephani β. Sed hoc me, ut ſententiam meam abjiciam, minime movet. Quid enim, ſi Beza, jam grandaevus et permultis negotiis ac curis distractus, non ſatis recte meminerat, quonam modo liber ille in ſuas manus pervenerit, aut quaenam is, qui dederat, de eo narraverit? Quid, ſi neminis putavit intereſſe, totam rem, prout geſta eſſet, accuratiſſime reſcire? Quid, ſi certis de cauſis ambiguitate verborum rem involvere, quam clare eloqui maluit? Quid, ſi is, e cujus manibus Beza codicem acceperat, retulit relata, quamquam a vero abhorrentia? aut ſi Bezae falſa et repugnantia narrare ſatius eſſe duxit, quam noviſſima libri fata ingenue profari? Mirum profecto videtur, coenobii gallicani κειμήλιον in Bezae poſſeſſionem perveniſſe; nec quisquam facile dixerit, quonam jure is, qui e monaſtica bibliotheca librum abſtulit, ſive coenobii incola fuerit ſive alienus, Bezae eum potuerit vendere donove dare. Utut haec ſe habent, tantus eſt, ut ipſe lectiones omnes curate expendens deprehendi, inter codicem Stephani β et cantabrigienſem conſenſus, ac ſicubi lectiones a Stephano e codice β allatae a cantabrigienſi discrepant, hanc discrepantiam aliunde explicare adeo facile eſt, ut diverſis nominibus eundem codicem laudari, plane mihi perſuaſum ſit.

Steph. ϑ, teſte Wetſtenio, qui denuo eum contulit, multoque plures quam Stephanus lectiones ex eo protulit, Coislinianus eſt 200. Nihil quidquam, quod ſciam, obſtat, quo minus Wetſtenium recte judicaſſe ſtatuamus. Mihi eſt codex Evangeliorum

liorum 58, Actorum et epiſtolarum catholicarum 19, Paulinarum 23.

Steph. ια quisnam ſit, ignoratur. Mihi eſt codex Actor. et epiſt. cathol. 8. Paulin. 10.

Steph. ιβ. E lectionum conſenſu ſuſpicatus eſt Wetſtenius, hunc eum eſſe Evangeliorum codicem, cujus lectiones Kuſierus ſub nomine Pariſini 3. publici juris fecit, qui olim Petri Stellae, deinde Tellerii, poſtea Regius 2862 fuerat, nunc, teſte Fleiſchero, numero 83 ſignatus eſt; mihi Evangeliorum codex 9. Sed Wetſtenii conjectura fundamentis innititur parum firmis. Nam Stephanus codicem ſuum ιβ in Evangeliis nominatim non laudavit niſi 65[ies]. Ex his 65 lectionibus 36 cum Kuſteri excerptis conſonant, una (Matth. 9, 18) leviter diſcrepat, (εἰς ἐλθὼν et εἰσελθὼν,) de caeteris 28 ſilet Kuſierus. Hoc Kuſteri, ſeu potius Abbatis de Louvois ſilentium, non certum quidem eſt indicium, Regium codicem diverſum eſſe a Stephanico; quinque enim ex illis 28 lectionibus ad interſtinctionem tantum verborum pertinent, caeteraeque aut praetermitti a Louvoiſio, aut oculorum ejus aciem effugere potuerunt. Attamen, cum primo nonnullae ex omiſſis lectionibus ſatis ſint notabiles, ut Matth. 5, 33. 8, 14. 13, 11. Luc. 18, 8. Jo. 8, 11. cumque praeterea Louvoiſius in iisdem locis, ubi de ſuo Pariſino 3 ſilet, plerumque alios Pariſinos excitat, unde notatu dignas ei hasce lectiones viſas eſſe apparet; cum denique illae lectiones 36, in quibus Louvoiſius cum Stephano conſentit, maximam partem tales ſint, quae in codicibus paene omnibus reperiantur, et vix duae laudentur *) in paucis duntaxat libris occurrentes: me non aſſequi fateor, quibusnam rationibus permoveri potuerit Wetſtenius,

*) Matth. 9, 13 omittitur εἰς μετάνοιαν, et comm. 35 abeſt ἐν τῷ λαῷ.

nius, ut Stephanicum ιβ Regium illum eſſe pronuntiaret.

Steph. ιγ detectus nuper eſt a Marshio in publica bibliotheca Univerſitatis Cantabrigienſis, ubi ſigla Kk. 6. 4. notatus eſt. Quondam Vatabli fuerat, amici Stephani. Hunc omnino codicem Stephani ιγ eſſe, validiſſimis argumentis evicit Marshius. Mihi eſt Actorum et Epiſt. cathol. codex 9, Paulinarum Epiſt. 10.

Steph. ιδ, ni fallor, codex eſt bibliothecae S. Victoris ad muros Pariſiorum, numero 774 ſignatus, Matthei, Lucae ac Joannis Evangelia complectens, mihi codex Evang. 120. Wetſtenius in ſuo codicum Evang. catalogo Stephanicum ιδ numero 12 notavit; ſed quadam lectionum ſimilitudine deceptus, huic codici ſuo 12 attribuit lectiones a) in margine Stephani e cod. ιβ prolatas, b) in collatione Caeſaris de Miſſy Victoriano noſtro adſcriptas, c) e Kuſteri Pariſino 5 (Regio olim 2865^{b}, nunc 85, mihi 119) decerptas, d) ex alio quodam codice, de quo, quisnam ſit aut ubinam lateat, nobis nondum conſtat, ſelectas. Has lectiones omnes in uno eodemque codice repertas fuiſſe, perperam Wetſtenius opinatus eſt. Vide quae hac de re disputavimus in *Symbolis* noſtris *criticis* tom. I. pag. 144. *)

Steph.

*) Alibi etiam ſub unius numeri ſigla Wetſtenius lectiones conjunxit, quas ſatius fuiſſet ſeparatim excitare. Sic, ut modo vidimus, lectiones codicis Steph. ιβ et Pariſini 3 commiſcuit, conflatasque numero 9 ſignavit. Similiter lectiones codicis Steph. α cum lectionibus Regii quondam 2869 denuo a ſe collati, item lectiones codicis ς cum lectionibus Coisliniani, iterum a ſe excuſſi, coagmentavit; quo factum eſt, ut jam neſciamus, utrum lectiones a Wetſtenio laudatae ſolius Stephani ſide, an Wetſtenii etiam, Stephani teſtimonium corroborantis, auctoritate nitantur. Non liquet enim, utrum Wetſtenius iſtas lectiones e Stephani margine exſcripſerit, an ipſe ſuorum oculorum uſu eas

Steph. 15, ignotus Apocalypſeos codex, mihi 3.

Hactenus de editione ac codicibus Stephani. Plenius enim haec pertractare nos oportuit, quia ſunt, qui pſeudoioannei de tribus in coelo teſtibus carminis amore eo usque abripi ſe patiantur, ut omnes Stephanicos codices dudum interiiſſe audacter pronuntient. Cum enim codices graecos hodie ſuperſtites cauſae ſuae adverſari cernant, deperditos libros comminiscuntur, et hoc quaſi ſpectro criticis, qui ab omnibus Stephani graecis codicibus aeque ac a noſtris carmen iſtud abfuiſſe contendunt, terrorem incutere vaniſſimo conatu ſatagunt. Praeterea Stephani, quem falli neſcium nec in adponendis ſiglis ſuis criticis ulli errori obnoxium fuiſſe fingunt, defenſionem in ſe ſuſcipiunt, ipſiusque editionem ſummis laudibus extollunt, viros autem doctos, qui Robertum negotio, quod ſibi impoſuerat, negligenter perfunctum eſſe commonſtrarunt et ad codices ab illo adhibitos provocarunt, candore chriſtianaque caritate deſtitutos eſſe, ac talia, quae pudendam debilitatem (*a ſhameful debility*) prodant, adverſus Stephanum effutiviſſe cau-

eas in codice repererit; qua re impedimur praeterea, quominus Wetſtenii, iſtos codices pro uno habentis, ſententiam curatius examinare poſſimus. Obiter notamus, in corrigendis quoque erroribus in Stephani margine commiſſis nimia licentia Wetſtenium uſum eſſe. Sicubi Stephanus codicem aliquem laudat, qui eo Novi Teſt. libro, ad quem excitatur, caret, Wetſtenius in locum numeri perperam poſiti alium e conjectura ſubſtituere ſolet. In examinando quidem ſingularum lectionum pretio conſtituendoque textu haec omnia vix unquam ſcrupulum injicere nobis poterunt; at in indaganda editionis ac codicum Stephani indole et hiſtoria utique nobis obſunt. Mallemus igitur, Wetſtenius conjecturas cum teſtimoniis nunquam ita commiſcuiſſet, ut illae jam ab his dignoſci nequeant.

cauſantur. Operae igitur pretium erat curare, ut etiamſi imprudentibus illis Stephani admiratoribus errorem altiſſime mentibus inhaerentem evellere non poſſimus, (neque enim hoc, in quo poſt Wetſtenium Porſonus fruſtra jam laboravit, effecturos nos eſſe ſperamus,) alios tamen a praeconcepta opinione, ne ſe coecis ducibus committant, prohibeamus.

III. Progredimur ad *Bezam*, qui lectionis hodie receptae parens putatur. Editio anni 1559 textum exhibet Stephanicae quartae; ſed in poſterioribus editionibus 1565. 1576. 1582. 1589 et 1598 textus graecus ab ipſo Beza conformatus fuit. Plura hic obſervanda veniunt. a) Pluribus ſubſidiis inſtructus fuit Beza quam editores anteriores. Nam, praeter editiones tum temporis extantes, vſus eſt collectionis lectionum variantium a H. Stephano e codicibus MSS. excerptarum autographo, quod plures complectebatur lectiones, quam margo editionis Stephanicae. Adhibuit etiam codices antiquiſſimos, cantabrigienſem et claromontanum, nec non verſionem ſyriacam et nonnullorum Novi T. librorum arabicam. b) Hisce adminiculis non ita uſus eſt, uti potuiſſet ac debuiſſet. Hinc Millius de prima annotationum Bezae editione, poſtquam ei lectionum variantium ab Henrico Stephano e codicibus manuſcriptis et editis collectarum exemplar praeſto fuiſſe narraſſet, pergit: „Ecquis vero ipſi uſus harum lectionum? Adhibet eas ſcilicet ad explicandos Scripturae ſenſus, ſeu etiam ὑποθέσεις ſuas ſtabiliendas; raro ad eruendum, cui potiſſimum inſerviebant, S. Codicis textum genuinum. De hoc enim parum laborat, et ubi de lectionis cujuspiam αὐθεντία forte agit, oſtendit, quam nihil fere in his rebus viderit, vir alias eruditus et perſpicax.“ Caetera etiam ſubſidia, v. c. cantabrigienſem codicem, non magis aut melius in ſuos uſus

uſus convertit, quam lectiones Stephanicas. c) Ex iis, quae Wetſtenius in prolegomenis ſuis collegit, apparet, vix a negligentiae ac levitatis accuſatione Bezam abſolvi poſſe, eumque nec editionis Stephanicae, cui tamen ſuam ſuperſtruxit, nec codicum Stephanicorum indolem ac oeconomiam cognitam habuiſſe, immo ne indagaſſe quidem ſtudioſius. Quid vero exſpectari poteſt a critico, qui criſeos ſuae inſtrumenta nunquam curate examinavit? Sed hoc ſecum ferebat iſtorum temporum ratio atque conſuetudo. Non ingrati ſumus adverſus iſtorum editorum merita; ſed hoc tantum dicimus, non potuiſſe quemquam eorum textum nobis dare a gravioribus vitiis immunem. d) Editiones Bezae a ſe invicem non parum diſcrepant; non raro enim ſententia mutata ſecundis curis priora refinxit atque retractavit. e) Diſſentit textus Bezae, teſte Wetſtenio, ab editione Stephanica locis circiter quinquaginta; praeterea lectiones fere centum et quinquaginta a Stephanicis diverſas in verſione ſua expreſſit aut ſuo aſſenſu in notis comprobavit; ſexcentis vero minimum locis lectionem receptam dubiam fecit, eique alias aut ſingulas aut ſubinde plures aequiparavit. Textus igitur Bezae permultas exhibet lectiones a Beza ipſo reprobatas. f) Multas lectiones Beza lectionibus aliarum editionum praetulit absque idonea ratione, pro ſuo lubitu. Saepe ſequitur ſolam verſionem ſyriacam, aut latinam, aut unum alterumve codicem, cujus pretium atque ingenium nunquam indagaverat, aut ſuam *conjecturam*. Atque hic Bezae textus, ſic efformatus, propinqua affinitate conjunctus eſt cum textu nunc vulgo recepto. Nempe

IV. prodiit anno 1624 et poſtea ſaepius Novum Teſt. graecum ex officina Elſeviriana. Quisnam huic editioni praefuerit textumque recenſuerit, plane ignoratur; codices autem manuſcriptos ab eo adhi-

adhibitos fuiſſe nullos, liquido conſtat. Sequitur enim haec editio Stephanicam tertiam ſive quartam, ita tamen, ut locis fere centum, uti ſupra monuimus, ab ea discrepet. In horum plerisque lectionem Bezae exhibet loco Stephanicae; aliquoties tamen a Stephano et Beza ſimul (incertum, qua auctoritate,) discedit. *Hanc* igitur *editionem* ſequentes *editores omnes* (exceptis iis, qui Stephanicae tertiae textum immutatum retinere maluerunt, paucisque aliis,) *repetierunt;* non, quod ſtudioſe eam examinaſſent, omniumque optimam et textum genuinum ubivis exhibentem inveniſſent; ſed vana falſaque perſuaſione ducti, editiones Elſevirianas (etiam profanorum auctorum) omnium eſſe uti nitidiſſimas, ita etiam optimas et emendatiſſimas. Nempe commendabat eas tum typorum elegantia, tum etiam opinio, quae, licet neutiquam vera eſſet, plerorumque tamen tunc temporis animos occupaverat, Elſevirianas editiones a vitiis typographicis eſſe immunes; id quod multi, parum docte, perperam ſic intellexerunt, eſſe eas *omnino a vitiis puras* omnibusque numeris abſolutas. Sed textus admodum interpolatus poteſt absque ullo operarum ſphalmate excudi; neque tamen eam ob cauſam bonus eſt ac genuinus. Iſti igitur praeconceptae opinioni unice debebatur reverentia illa, qua plerique noſtra adhuc memoria textum vulgarem ſive receptum, hoc eſt Elſevirianum, e Stephanico atque Bezae textu ab ignoto homine conſarcinatum, proſecuti ſunt.

Liceat jam tribus verbis recepti textus genealogiam repetere. Editiones recentiores ſequuntur Elſevirianam; haec compilata eſt ex editionibus Bezae et Stephani tertia; Beza itidem expreſſit Stephanicam tertiam, nonnullis tamen, pro lubitu fere ac absque idonea auctoritate, mutatis; Stephani tertia preſſe ſequitur Erasmicam quintam,

 pau-

pauciſſimis tantum locis et Apocalypſi exceptis, ubi complutenſem Erasmicae praetulit; Erasmus vero textum, *ut potuit*, conſtituit e codicibus pauciſſimis et ſatis recentibus, omnibus ſubſidiis deſtitutus, praeter verſionem Vulgatam interpolatam, et ſcripta nonnullorum, ſed paucorum nec accurate editorum, Patrum.

Ex his, quae breviter ſed vere et, ut opinor, perſpicue de editionum Novi Teſtamenti progenie textusque recepti ortu ac indole, narravi, facile colligitur, vehementer erraſſe eos, qui vulgaribus editionibus *auctoritatem* aliquam eo omine tribuerent, ut ab earum lectionibus recedere nefas ſit. Nulla enim editio *per ſe* ullam habere poteſt auctoritatem, nec textus eius *ideo* bonus eſt, quia editus eſt; ſed omnem auctoritatem mutuo accipit quaeque editio a codicibus manuſcriptis, quos ſecutus eſt editor. Si igitur ſuperſunt atque noti ſunt codices, quibus uſus eſt editor (v. c. Erasmus,) pretium ſtatuendum eſt editioni aequale pretio iſtorum codicum ſimul ſumtorum; nos vero, qui iisdem codicibus uti poſſumus, nullam prorſus auctoritatem tribuere poſſumus textui ex ipſis edito, *diverſum* aut majorem auctoritate iſtarum membranarum; ſed editionem habemus tantum pro *teſtimonio*, quid editor ſenſerit de discrepantibus codicum ſuorum lectionibus, et quamnam e lectionibus *ipſi cognitis* praeferendam eſſe *judicaverit*. Igitur editio hujus generis majorem auctoritatem habere non poteſt, quam haberent (ſi tales extarent) *annotationes* editoris *criticae* ſuper lectione codicum quorundam, qui ad manus ipſi fuerant. Sin vero ignorantur codices manuſcripti, quos editores (v. c. Complutenſes) in adornanda ſua editione adhibuerunt, pretium editionis *in ſe* ſpectatae dubium eſt omnino atque incertum. Cum vero pretium, quod tribuitur *editioni* cuidam, nil ſit aliud, quam opinio quaedam

dam atque judicium de lectionum, quas editio exhibet, bonitate generatim; facile intelligitur, pretium quod dubium eſt, *nullum* eſſe. Neque enim *ſumi* poteſt, bonam eſſe editionem cujus fontes ignorantur, ſed *diſpiciendum* eſt ſingulis in locis atque *judicandum*, utrum bona ſit editionis lectio nec ne. Atque ex hoc judicio de locis ſingulis oritur tandem judicium quoddam quaſi generale de bonitate editionis, i. e. pretium editioni *conſtituitur* majus minusve. In cenſum tamen ſimul veniunt editoris fides atque peritia critica, qua efficitur, ut quoddam quaſi praejudicium de editionis ab eo paratae bonitate ferre liceat, niſi fortaſſe conſtet, editorem deſtitutum fuiſſe ſubſidiis ad textum recte conſtituendum neceſſariis. Jam ſi transferas haec ad Novi Teſtamenti editiones, intelliges, nec complutenſem, nec Erasmicas, neque compilatas ex his Stephanicas, Bezanas et Elſevirianas editiones ulla *per ſe* pollere auctoritate. — Sed nec *publicae auctoritatis* qualiscunque ſanctionem ulla earum habet, quippe quae privatorum hominum ſtudiis debentur omnes. Quod ad romanae eccleſiae ſectatores attinet, nunquam Concilium aliquod aut ſummi Pontifices ullam Novi Teſtamenti graecam editionem pro authentica habendam eſſe decreverunt. Multo etiam minus Proteſtantium coetus ulli editioni ſe adſtrinxerunt, aut a poteſtate qualicunque ſive civili ſive eccleſiaſtica adſtringi ſe paſſi ſunt. Conditores certe horum coetuum, Lutherus, Zwinglius caeterique, uſi ſunt editionibus Novi Teſt. ſaepe diſſonantibus ab ea, quae hodie communi uſu recepta eſt. Quid? quod librorum N. T. verſiones, eccleſiaſticis apud Proteſtantes uſibus deſtinatae, velut Lutherana, graecum textum ab hodierno vulgari non parum diverſum occupant.

Praeterea animadvertas velim, viginti circiter procuratas eſſe ſeculo XVI et XVII editiones, qua-

rum nulla cum altera ubique conſentit. Quilibet enim editor pro ſuo judicio ſive arbitrio atque ſenſu textum recenſuit et immutavit. Atqui quod iſtis ſeculis tot editores impune ſibi ſumſerunt, cur ſeculo XVIII editori non liceat idem? Quisnam, obſecro te, eſt terminus ille fatalis et annus, ut ita dicam, decretorius, ante quem a textu antiquiorum editorum recedere licuerit, poſt quem vero idem facere nefas ſit? Quid eſt quod obſtet, quo minus hodie Novum Teſt. e codicibus manuſcriptis, nulla anteriorum editionum ratione habita, edi poſſit, uti a Complutenſibus et Erasmo non aliunde niſi e codicibus manuſcriptis editum fuit? Aut quis tam eſt indoctus et rerum criticarum omnium rudis et imperitus, ut affirmare haud erubeſcat, codices eos, ad quos deſcriptae fuerunt editiones primae, meliores fuiſſe codicibus univerſis, quorum excerptis jam utimur; illosve editores artis criticae peritia judicandique facultate polluiſſe tanta, ut a nullo unquam editore meliora dari poſſint, quam illi dedere.

At enim vero *verbum Dei* incertum redditur, ſi unicuique editori textum ſacrum refingere licet! Iis qui ita ſentiunt reſpondeo primum, non licere cuipiam quicquam mutare *pro lubitu*. Nil mutatur, niſi quod *mutare jubent* partim documenta et teſtimonia vetuſtiſſima ac fide digniſſima, partim regulae criticae certae, indubiis obſervationibus ſuperſtructae, et a viris criticae artis peritiſſimis admiſſae et pro veris agnitae. Deinde non ideo *verbum Dei* mutatur, quia in textu vulgari unum alterumve vocabulum deletur aut additur aut cum alio permutatur. Quod hebraico magis quam latino nomine verbum Dei appellare ſolent, continetur *ſenſu* Scripturae ſacrae; non autem ita in ipſis ſyllabis atque literis conſiſtit, ut mutato (ob graviſſimas rationes et auctoritates, ac ſalvo ſenſu,) vocabulo

quo-

quodam, ipſum Dei verbum, hoc eſt doctrina Chriſti ac Apoſtolorum, pereat. Nulla emendatio a recentioribus editoribus tentata ullam Scripturae ſacrae doctrinam immutat aut evertit; paucae ſenſum ſententiarum afficiunt. Ad has poſteriores quod attinet, tenendum porro eſt, principium, ut ajunt, peti ab iis, qui verbum Dei ab editore mutari exiſtimant. Nempe hoc eſt id ipſum, de quo diſputatur, utrum ſcilicet lectio vulgarium editionum, an vero lectio aliorum ac meliorum codicum, genuina ſit verbi divini pars. Nemo itaque *verbum Dei* ſe defendere ideo jactet, quia textum Elſevirianum tuetur. Nam *aequo* jure ii, qui manuſcriptorum codicum textum defendunt, dicere poſſent, verbi divini integritatem a ſe propugnari contra corruptorum interpolationes. Si vero verbum Dei ſalvum eſſe non poteſt niſi ſalvo textu Stephanico aut Elſeviriano, ubi, quaeſo, erat verbum Dei ante procuratas iſtas editiones? Immo, ubi fuit ante tempora Erasmi et Complutenſium? Nusquam profecto iſtis temporibus reperiebatur, niſi in iis ipſis codicibus vetuſtis, quibus, Regum atque Principum auſpiciis atque liberalitate collectis, critici ad reſtituendum et defendendum verum textum ac expurgandos chriſtianae doctrinae fontes utuntur. Iſti vero codices mirum quantum discrepabant tam ab editionibus hodiernis, quam inter ſe. Neque enim quatuor codices adhuc inveniri potuerunt, qui in omnibus Novi Teſtamenti locis inter ſe conſentirent; nec unicus quidem extat codex, qui cum editione Elſevirii aut Stephani aut Erasmi in omnibus conſpiret. Quid igitur? Tot Chriſtianorum millia per tot ſecula caruerunt vero Dei verbo, aut verbum Dei habuerunt non unum idemque ſed varium atque multiplex, quia codices ipſorum ab editis noſtris et a ſe invicem diſſentirent? *Verbum Dei manet in*

 aeter-

aeternum! Nec *incertum* ſit ſtudiis criticorum modeſtorum atque piorum, qui unice id agunt, ut, Deo auxiliante, quam poſſunt maxime verbum divinum reddant certiſſimum.

Sed *leviora* ſunt quae in recentioribus editionibus emendata cernuntur, nec operae erat pretium, ut ob correctiones tam exigui momenti novus textus excuderetur, et a vulgarium editionum textu recederetur! — Leviora eſſe, quamquam non omnia, at pleraque tamen, fateor. Tantum vero abeſt, ut hoc criticis ſit exprobrandum, ut potius divinae providentiae gratiae ſint agendae, quae ſacris literis invigilavit, ne corruptiones graviores niſi paucae per tot codices propagarentur. Atque ſi critici, inſtituto lectionum cenſu et examine, deprehendiſſent corruptiones plures aut graviores, procul dubio eas indicaſſent atque pro virili emendaſſent. Jam, excuſſis a me non ſolum, ſed a compluribus viris doctis, omnibus lectionis varietatibus, conſtare poteſt cuilibet, vanas eſſe ſuſpiciones adverſus ſacri textus integritatem atque certitudinem a religionis chriſtianae adverſariis motas. Atque hoc criſeos beneficium, ni fallimur, non minimum eſſe judicabunt ii, quibus librorum ſacrorum integritas atque auctoritas indubia curae eſt cordique. Criticorum diligentia ad liquidum jam perductum eſt, vetuſtiſſimos codices aeque ac verſiones primis Chriſtianiſmi temporibus confectas et Patrum ſive graecorum ſive latinorum commentaria in ſingulis quidem verbis et phraſibus ſaepiſſime, interdum etiam in ſententiarum numero, inter ſe diſſidere; in ſumma autem rei, nimirum in enarrandis chriſtianae religionis originibus, in tradenda doctrinae formula, et in exponendis argumentis, quibus Chriſtus et Apoſtoli doctrinae ſuae veritatem comprobarunt, in his igitur ſummum eſſe omnium conſenſum; nec ea, in quibus

bus codices verſiones ac Patres inter ſe diſſonant, ſic eſſe incerta, ut quid praeferas plane neſcias; verum ex criticae artis regulis alia certo, alia probabili ratione poſſe definiri; quae autem reſtant dubia et ulterius examen aut plurium teſtium, quam produci adhuc potuerunt, aſſenſum deſiderant, ea rei ſummam haud attingere ac, ſi pauca forſan loca excipias, nullius fere eſſe momenti. Caeterum quicquid ad ſacri codicis integritatem tuendam, puritatemque textui ſacro reſtituendam pertinet, leve videri debet nemini. Quodſi enim in emaculandis Ciceronis aut Terentii ſcriptis non ſine laude verſata eſt tot doctorum virorum diligentia, nec quisquam tam ineptus eſt et impudens, ut triobolarem editionem horum auctorum quamcunque aequiparet optimis editionibus a ſummis criticis incredibili labore emendatis: quanto magis ſumma contentione conjunctisque criticorum ſtudiis enitendum eſt, ut ſacrorum librorum editio tandem aliquando extet, in omnibus, minimis etiam, quantum fieri poteſt puriſſima, et a mendis quibuscunque, levioribus aeque ac atrocioribus, expurgata.

SECTIO II.

CONSILIVM, QVOD IN ADORNANDA HAC EDITIONE SECVTVS SVM, DECLARATVR.

Propoſitum mihi erat, talem procurare Novi Teſt. editionem, quae univerſi apparatus critici, per tot grandia caroque pretio redimenda volumina diſperſi velut epitomen ita ſiſteret, ut non ſolum tironibus ſufficere et apud eos, qui majoribus illis editionibus criticis ac lectionum variantium collectionibus carent, harum vicem quodammodo explere poſſet, verum viris etiam doctis, quibus non ſemper omnes iſtos libros, tametſi ad manus ſint, evolvere commodum eſt, uno obtutu conſpiciendam praeberet eorum ſummam, quae ſparſim in tot voluminibus de lectionis varietate et de teſtibus, quorum fide lectio quaeque nititur, annotata reperiuntur. Hac enim ratione effecturum me eſſe ſperabam, ut artis criticae, quatenus circa Novi Teſt. textum verſatur, incenderetur ſtudium atque acueretur.

Quum

Quum academico munere ipſe fungar ac jam per quinque luſtra et quod excurrit exegeticis in Novum Teſt. praelectionibus quotidie vacarim, non animadvertere non potui, quibus rebus docta et accurata librorum ſacrorum interpretatio, apud academicae praeſertim diſciplinae alumnos, ſive impediatur ſive promoveatur. Dudum igitur intellexi, opus eſſe, inter alia adminicula, Novi Teſt. editione, quae textum a mendis nimis apertis purgatum exhiberet et ita adornata eſſet, ut quantum ſatis eſſet criticarum illuſtrationum interpretationi facile ac ſine temporis dispendio adſpergi poſſet; quae ſcilicet potiores lectionis varietates una cum auctoritatibus teſtium ob oculos poneret, ac editoris de ipſis judicium perſpicue, ſed breviſſime et modeſte, indicaret. Cum enim juſta atque accurata interpretatio criſi nullo modo carere poſſit, juvenes academici, ad Novi Teſt. intelligentiam adducendi, artis criticae elementis mature imbui debent. Etſi enim lubenter do atque largior, *penitiorem* critices ſcientiam non *omnibus* religionis publicae miniſtris eſſe neceſſariam, ſed alia eſſe, quae, cum hac comparata, ipſis utiliora et ſcitu magis neceſſaria ſint; negari tamen non poteſt, a) omnes futuros chriſtianae religionis doctores, cuicunque eccleſiaſticae provinciae adminiſtrandae deſtinati ſint, mature liberandos eſſe a vanis atque praeconceptis opinionibus, quae accuratam *intelligentiam* et *juſtum uſum* Scripturae Sacrae impediunt. Hoc vero absque aliqua criticarum rerum notitia obtineri poſſe, nemo profecto affirmabit doctus et prudens. Porro dandum mihi eſſe puto, b) vix ullam eſſe rem, quae ad torporem ex animis juvenum academicorum excutiendum tam ſit apta; quae ad grammaticam interpretationem, hoc eſt eam, quae unice nomine hoc digna eſt, tantopere ipſos alliciat, et invitet, ut quid in interpretando vires valeant experian-

periantur; quae denique ad animos a literis verbis ac phraſibus (incertis ſaepe ac dubiis) avocandos ad res ſub iſtis latentes tam accommodata ſit, quam ſobrius genuinae criſeos uſus. Praeterea concedendum mihi eſſe autumo, c) multos eſſe N. T. locos in vulgaribus editionibus indubie corruptos, quorum vera interpretatio neque inveniri neque ſatis confirmari poſſit, absque criſeos uſu; atque d) tales ſumma animorum contentione agitatas eſſe inter criticos ſuper locis quibusdam v. c. Act. 20, 28. 1 Tim. 3, 16. 1 Joh. 5, 7. lites, quae a nullo chriſtianae religionis publico adminiſtro prorſus ignorari debeant. Vt vero de hujusmodi controverſis et cum dogmatum ſyſtemate propius conjunctis locis eorumque genuina lectione judicare recte poſſis, a facilioribus et minoris momenti locis, in quibus expendendis animum a partium ſtudio liberum facilius ſervamus, initium faciendum eſt. Adde e) lectionum variarum collectionem quaſi gloſſarii loco eſſe, in quo innumerae interpretationes antiquiſſimae, et inter has multae bonae, lateant; et tandem f) in tanto juvenum academicorum numero plures ſemper eſſe erectioribus ingeniis praeditos, ad altiora tendentes, et majoribus rebus in re-publica literaria et chriſtiana gerendis aptos. Hos igitur negligemus, ne forte alii plus discant, quam ad infimam plebem in primis religionis elementis erudiendam requiritur? Haec mecum reputans, editionem hanc ita adornandam eſſe cenſui, ut doctores academici promtam in ea reperirent materiam, e qua pro ſuo quisque conſilio quae ſuis auditoribus neceſſaria aut utilia judicaret, deligere poſſet, nec perſcrutandis tot aliis libris tempus terere cogeretur; auditores autem haberent, unde, quae ad criſin ſpectantia a doctoribus tradita accepiſſent, rectius intelligere, memoriae altius imprimere, immo, poſitis tirocinii rudimentis, dijudicare

care ac amplificare poſſent. — Verum non ſolis academicis uſibus editionem accommodare, ſed omnia, ut jam dixi, complecti volui, quae viris doctis quibuslibet, in genuinam ſacri textus lectionem inquirentibus, neque tamen animo toto et ſtudio omni in criſin incumbentibus, ſufficere poſſe viderentur.

Ut omnium, quibus prodeſſe cupiebam, commodis pro virili inſervirem, *primo* textum a mendis quantum fieri poſſet purgatiſſimum exhibere ſtudui. Cum enim ſupra ſectione I. declaratum ſit, textus vulgo recepti prorſus nullam eſſe auctoritatem, atque vel ex ipſa originum ejus enarratione pateſcat, a vitiis immunem eum eſſe nullo modo poſſe, doctorum virorum reprehenſionem promeruiſſem, ſi ſuperſtitioſa antiquiorum editionum reverentia cohiberi me paſſus eſſem, quo minus maculas, quibus vulgarem textum deturpatum eſſe cernerem, abstergere tentarem. Ea autem, ut par erat, in hoc negotio modeſtia uſus ſum, ut nil ſecundum meas aliorumve conjecturas refingerem, nec quidquam, quod vetuſtorum et gravium teſtium auctoritate defendi non poſſet, in textum reciperem, ac ſicubi vel unicam literulam mutaſſem, lectores in margine de facta mutatione admonerem. Cujusvis enim arbitrio permittendum eſſe putavi, utrum mecum ſentire, an lectionem e textu in marginem a me amandatam poſtliminio in textum reponere maluerit. Regulae, quibus in aeſtimandis lectionibus conſtituendoque textu me adſtrinxi, exponentur, quantum horum prolegomenorum brevitas permittet, ſectione III; easque ſedulo a me obſervatas, nec quidquam, niſi teſtimoniis et argumentis omnibus in utramque partem diligenter expenſis, innovatum eſſe, intelligent, qui *commentarii critici in graecum Matthaei textum* ſpecimina tria, totidem programmatis publico Academiae Jenenſis

Jenenſis nomine annis 1794. 1795 et 1796 a me conſcripta Deoque volente porro continuanda, conferre volent. Spero equidem ac confido, doctos et aequos criticos *) deprehenſuros eſſe, et certioribus regulis conformatam et puriorem eſſe noſtram ſacri textus recenſionem caeteris, quotquot adhuc prodierunt. Vix vereor, ne temere a textu vulgari receſſiſſe me, aut nimis pronum ad emendandum fuiſſe, pronuntient periti arbitri. In iis, quae immutavi, vix multos criticos a me diſſenſuros eſſe opinor. Longe plures, ni fallit conjectura, multa, quae mutanda fuiſſent, intacta a me eſſe relicta, vituperabunt. Ego vero ingenue fateor, nullam mihi innotuiſſe lectionem variantem alicujus momenti, **) quae vulgari praeferenda videri poſſet, quin aut textum a me recepta aut in margine ſaltim interiori indicata ac pro ſuo merito commendata ſit. Saepe Origenes aliique Patres antiquiſſimi, vel verſiones veteres, vel codices pauci quidem

*) Indoctorum aut iniquorum judicia contemnere licebit. Praeterea criticus ſit oportet, qui de hoc rerum genere ſententiam ferre ſuſtinet. Criticis autem a judicando nomen inditum eſſe conſtat. Qua propter cui judicii deeſt ſubtilitas atque acumen, tametſi ſexcentos codices graecos manuſcriptos ſive excerpſerit ſive totos transſcripſerit, criticus alio ſenſu appellari nequit, quam quo lucum a non lucendo dictum eſſe grammatici quidam perhibuerunt.

**) In articulis, in nominibus κύριος, Ἰησοῦς etc. permutatis aut adjectis, in ὅτι, λέγων ac in pronominibus αὐτοῦ, αὐτῷ etc. omiſſis vel additis, in particulis καὶ, δὲ, οὖν, nectendis narrationis partibus unice deſtinatis, et in aliis hujus generis lectionibus nullius momenti, plura forcaſſe mutari a me potuiſſent; ſed in ponderandis atque cum pulvisculo excutiendis talibus minutiis, ſenſum orationis nullo modo attingentibus, diligentia editoris, tametſi ferrea, tandem frangitur. Haud pauca tamen hujus generis, quae in priore editione intacta manſerant, jam correxi.

quidem ſed eximii vulgarem lectionem defendebant contra plerorumque codicum manuſcriptorum ſpecioſam auctoritatem. Saepe etiam eae regulae criticae, quarum ſummam ſequens ſectio exhibebit, lectionem in textu ut retinerem ſuadebant, quam eliminandam eſſe alii arbitrati ſunt critici, ad codicum ſingulorum ingenium, ad recenſionum inter ſe affinitates ac discrimina, et ad interna veritatis indicia, genuinis lectionibus velut impreſſa, minus attenti. Neque tamen obſto, quo minus alii de lectionibus ſingulis aliter judicent textumque aliter conſtituant. Ut enim vulgarem textum mihi obtrudi non patior, ita nec meam recenſionem, quae *meum* tantummodo de lectionibus variantibus judicium declarat, cuiquam obtrudere cupio. Ac quemadmodum Bengelii recenſio longe praeſtantior Elſeviriana fuit, et textus in priore mea editione expreſſus Bengeliano, ni fallor, fuit emaculatior, haecque altera editio priorem illam nonnullis in locis corrigit: ita poſt me alios in textu primitivae puritati reſtituendo ulterius progreſſuros, naevosque adhuc ſuperſtites abſterſuros eſſe ſpero. Quodſi enim in edendis profanis auctoribus graecis et latinis ſummum perfectionis faſtigium nullus editor ita attigit aut unquam attinget, ut nihil reſtet ab aliis emendandum aut expoliendum, textus etiam Novi Teſt. a nemine poteſt, decreto quaſi aeternum valituro, ſic conſtitui, ut omnes bene de ejus puritate merendi viae poſteris praecludantur. Cum enim eodem, quo profanorum librorum textus, modo per audaculos aut indoctos ſcribas propagatus ſit, conſequitur, de ipſius emendatione idem valere, quod in emendandis profanis auctoribus locum habere, omnes fatentur. Etſi vero ab eo quo enitimur culmine adhuc me abeſſe probe ſcio, absque arrogantia tamen confirmare me poſſe puto, textum qualicunque mea opera a mendis ſaltim gravioribus

et

et ſenſum ipſum adficientibus purgatum eſſe. Cauſae vero, cur nonnulla aliis perficienda relinquere deberem, nec omnia, quae ipſe vellem ac optarem, praeſtare poſſem, praeter virium mearum tenuitatem, hae potiſſimum ſunt: 1) collati quidem ſunt tot codices graeci manuſcripti, ut eorum copia paene obruantur critici. Sed multi ex ipſis, et inter hos non pauci egregii, v. c. Wetſteniani 11. 13. 17. 22. 28. 33 etc. vel in ſelectis tantum locis inſpecti vel curſim pauloque negligentius excuſſi ſunt. Sine dubio cum praeſtantiſſimis libris hi perſaepe conſonant, ubi de eorum conſenſu tacent variantium lectionum collectores. Atqui ſi de talium codicum conſenſu mihi certo conſtitiſſet, lectiones paſſim in textu repoſuiſſem, quas, ut nunc comparata res erat, in margine tantum interiore notandas eſſe putavi. 2) Verſiones veteres critico tantum auxilii nondum praeſtant, quantum poſſent et deberent. Syriacae novam editionem, ad antiquiſſimos et optimos codices manuſcriptos ab artis criticae perito diligenter conformatam, deſideramus. Armenam editam a melioribus libris manuſcriptis paſſim diſcrepare, et recentiori textui graeco adaptatam eſſe, ſuſpicor. Sahidicae et Syrae hieroſolymitanae fragmenta tantum edita ſunt. Arabicae, quae raro in variantium lectionum collectionibus laudantur, denuo conferri debent. Slavonici codices antiquiores, hic ibi delitescentes, digni ſunt, qui ſedulo examinentur. Quin latinae adeo verſionis antiquioris codices in bibliothecis latere videntur, quos qui excuteret, rem criticis faceret gratiſſimam. 3) Patrum opera partim negligentius, ſaltem quod ad loca Novi Teſt. in ipſis laudata attinet, edita, partim non ſatis diligenter ab iis, qui lectionis varietatem ex illis decerpſere, collata ſunt. Si uti mihi licuiſſet e ſcriptis omnium Patrum graecorum v. c. Athanaſii, Cyrilli alex. Baſilii, Gregoriorum

riorum etc. excerptis talibus et ita conformatis, qualia ſunt quae ex Origenis ſcriptis in Symbolarum criticarum tomo altero ipſe dedi: facilius haud paucas difficultates ſuperare potuiſſem. 4) Quomodo ab alexandrina textus ſacri recenſione occidentalis, et ab utraque conſtantinopolitana differat, discernere quidem valemus; verum recenſionis cujusque origo, habitus primitivus, ac viciſſitudines, quas quaeqne procedente tempore ſubiit, nondum ita declarari potuerunt, ut nihil indagandum reſtet; quo fit, ut nonnullis in locis, ubi in diverſis recenſionibus lectiones occurrunt diſſonantes vetuſtateque paene pares, quaenam earum genuina ſit, ad liquidum perduci vix queat, donec ea, quae modo deſiderabam, unitis compluriuin doctorum virorum ſtudiis, perfecta erunt; id quod ante effici haud poterit, quam excerpta e Patrum ſcriptis nanciscamur uberiora et accuratiora. 5) Codicum notatu digniorum, v. c. graecolatinorum et eorum, qui latinizantes olim putabantur, indolem etſi ſtudioſius explorarunt recentiores critici, ſunt tamen in hoc librorum genere interdum mala adeo mixta bonis, interpolationesque in praeſtantiſſimis codicibus paſſim occurrunt tam ſingulares et explicatu, unde ortae ſint, tam difficiles, ut futurorum criticorum diligentiae et acumini haud pauca adhuc extricanda ſint relicta. — Quae omnia qui ſecum reputabit, intelliget, admodum imperitos eſſe vel valde iniquos, qui Novi Teſtamenti graeci editionem jamjam poſtulant omnibus numeris abſolutam, in qua nulla occurrat lectio, quin extra omnem dubitationem poſita ſit. Quod quidem ſi modo unquam, certe nunc praeſtari nondum poteſt. — Neque tamen hoc ita accipiendum eſt, uti indoctos nonnullos nuper interpretari id legimus, qui cum non ſatis intelligerent, quod traditum ab aliis accepiſſent,

ſent, ſcilicet Millii, Wetſtenii aliorumque collectiones lectionum variantium a varii generis naevis immunes non eſſe, hinc effici poſſe autumarunt, criſin Novi Teſt. eſſe omnino dubiam et incertam. Qua vana opinione tirones ne decipi ſe patiantur, tenendum eſſe monemus, a) pleraque collectorum peccata omittendo eſſe commiſſa. Multae lectiones a vulgaribus discrepantes latent in codicibus, verſionibus et Patribus, a collectoribus neglectae. Plerumque, ubi pro lectione aliqua variante decem laudantur teſtes, viginti laudari potuiſſent, ſi omnes accuratiſſime fuiſſent examinati. Ridiculi igitur ſunt, qui huncce defectum Millianae, Wetſtenianae aliarumque collectionum obtendunt, ut criticos a mutando textu vulgari deterreant. Niſi enim iſto defectu laborarent collectiones illae, multis locis, quae nunc quidem intacta relinquimus, receptam lectionem eſſemus immutaturi. b) Perraro collectionum iſtarum auctores ſic peccarunt, ut codicibus verſionibus aut Patribus lectiones affingerent, diverſas ab iis, quae vere in ipſis extant. Confidentius hac de re loqui poſſum, cum multos codices, olim a Millio vel Wetſtenio collatos, denuo examinarim; multa reperi ab illis viris praetermiſſa, pauca perperam prolata. c) Antiquiores et praeſtantiores codices plerique, quorum prae aliis magna eſt auctoritas, a compluribus viris doctis iterato collati ſunt. Errata priorum poſteriores correxerunt. d) Sicubi emendandum aliquid reſtat, perito critico parum negotii in conſtituendo textu facere id poteſt. Nam nulli codici tantum tribuet, ut ſola ipſius auctoritate, niſi alia accedant ſive teſtimonia ſive argumenta, quidquam innovet. Singulares unius codicis lectiones, perperam recteve prolatas, parum curans, hoc potius ſpectabit, quaenam primitiva fuerit cujusque teſtium

ſtium familiae ac recenſionis cujusque lectio. — Haec hactenus de qualicunque meo textum a gravioribus mendis purgandi tentamine.

Secundo, conſilium, quod in adornanda hac editione ſequebar, poſtulabat, ut praeter lectiones, me quidem judice, genuinas et in textu a me repoſitas, eas etiam notarem ac ſejunctim a caeterarum turba Lectoribus conſpiciendas praeberem, quas, licet haud praeferendas receptis judicarem, his tamen vel aequiparandas vel ſuppares vel inferiores quidem, attamen non prorſus ſpernendas eſſe cenſerem, vel aliis ſaltim criticis, nec ſine aliqua veri ſpecie, probabiles viſas eſſe intelligerem. Diverſos ergo probabilitatis gradus, praeeunte quodammodo in hac ἀκριβείᾳ Bengelio, diſtincte adhibitisque ſiglis nonnullis, ſignificavi. Siglis autem uti, quam verbis meum de lectione quavis notabili judicium in notis declarare malui, partim, quia ſiglae facilius Lectorum in oculos incurrunt, partim etiam, quia verbis, quid de quaque lectione ſtatuerem, expoſituro, verendum fuiſſet, ne in nimiam molem volumina excrescerent.

Tertio, variantium lectionum ſyllogen textui ſubjicere decrevi talem, quae conſilio meo, quod ſupra explanavi, convenientiſſima videretur. Cum editionem procurare vellem mole ſua haud incommodam facileque parabilem, *brevitati*, quantum fieri poſſet maxime, ſtudendum fuit. Verum ſimul cavendum erat, *ne ulla lectio notatu digna praetermitteretur*, quae ab anterioribus editoribus indicata eſſet, aut aliunde mihi innotuiſſet. Notatu autem dignas judicabam lectiones omnes, quae vel ipſae non eſſent improbabiles, vel ad genuinam lectionem ab interpolationibus facilius diſcernendam conferre aliquid poſſent, vel ad illuſtrandam textus graeci

 hiſto-

hiſtoriam cognoſcendamque tum recenſionum antiquarum tum inſigniorum familiarum *) codicum indolem alicujus momenti eſſe viderentur, vel in praeſtantioribus libris compluribus inventae eſſent, vel in editiones nonnullas **) irrepſiſſent, vel ſenſum inſigniter immutarent, vel denique declarandis loquendi formulis ab auctoribus ſacris uſurpatis quodammodo inſervire poſſent. Conſulto quidem nullam omiſi lectionem, ***) quam ad unam alteramve modo enumeratarum claſſium pertinere cenſerem. Facile

*) Singulorum codicum ingenio declarando noſtra ſylloge deſtinata non eſt nec eſſe poterat. De cujusque enim codicis indole accuratiſſime judicaturus, *omnes* lectiones in eo obvias expendere debet; nobis vero, quippe qui apparatus critici breviarium exhibere vellemus, *ſelectas* tantum lectiones promere licebat. Quare, qui omnes corruptiones in codice v. c. cantabrigienſi occurrentes cognoſcere cupit, fontes, e quibus hauſimus, ipſe adeat. Attamen cum ſedulo ea colligeremus, quibus diverſarum recenſionum ingenium et familiarum, in quas codices omnes dispescuntur, indoles illuſtrari poſſet, viam ſimul paravimus, ut de ſingulis etiam codicibus, ſaltim de inſignioribus, quos nominatim ſemper laudavimus, facilius jam judicari queat. Caeterum nullius codicis vitia de conſulto me celaſſe aut diſſimulaſſe, ſatis inde patet, quod innumeros graviſſimosque errores, in iis commiſſos codicibus, quos caeteroqui magni facio, velut BCDL. 1. 13. 33. 124. 157. etc. ingenue indicavi.

**) Lectiones nullius momenti in una tantum paucisve editionibus obvias, neglexi.

***) In prioribus Evangelii Matthaei capitibus paulo parcior in proferendis fui lectionibus. Cum enim primum operi manus admoverem, ſperabam, effecturum me eſſe, ut poſterioris hujus aeque ac prioris editionis tomi duo uno volumine, quamvis ſpiſſiore, poſſent compingi. Simulac vero tres quatuorve plagulae typis eſſent exſcriptae, ſenſi, tam anguſtis limitibus opus contineri haud poſſe. Frena igitur paululum relaxavi.

Facile vero non ſolum praevideo, de lectionum quarundam momento aliter judicaturos eſſe viros doctos nonnullos, ſed largior etiam, fieri potuiſſe, ut oculorum meorum mentisve aciem effugeret aliquid, notatu haud indignum. Sed neutrum horum cavebit mortalium quisquam, qui cenſum tot myriadum lectionum variarum inſtituere et collectiones cunctas ad criſin Novi Teſt. ſpectantes in *epitomen* redigere tentabit. Si aliis poſt me continget tam eſſe felicibus, ut omnino omnibus ſatisfaciant, ultro ipſis gratulabor. Equidem praeſtiti, quod potui. Ut vero lectiones notabiles *omnes* exhiberet ſylloge mea, ſed arctiſſimo quo fieri poſſet coagmentatas ſpatio, ratione jam uberius deſcribenda efficere ſtudui: 1) nullam neglexi variarum lectionum collectionem, ſed ex omnibus decerpſi, quae notatu haud indigna exiſtimarem. Diligenter excuſſi editionem Novi Teſtamenti Millianam, *) Benge-

*) Uſus ſum editione Milliana poſteriore, a Kuſtero locupletata. Ubi vero dubitatio aliqua ſuboriebatur, priorem Millii editionem et Waltoni adeo variarum lectionum ſyllogen conſului. Si Wetſtenium a Millio diſſentire, aut apud Millium teſtem a Wetſtenio omiſſum produci animadverterem, ad Millium Wetſteniumve diſerte in notis provocavi. Neque tamen ſingulos Wetſtenii numeros cum ſingulis Millii ſiglis comparavi. Hoc enim labore annos aliquot, utilioribus negotiis impendendos, perdidiſſem; nam fructus inde ſperandus operae neutiquam fuiſſet pretium. Perinde enim eſt, utrum ſexaginta an quinquaginta codices pro lectione aliqua laudes. Si lectio bonitate ſua nativa commendatur, testesque adſunt graves, vetuſti et e diverſis familiis oriundi, pauci ſufficiunt; ſin minus, numerus codicum gregariorum quantumvis magnus nil prodeſt. — In prioris editionis praefatione pag. 17. monueram, incertam eſſe eorum rationem, qui Wetſtenium e Millio corrigere inſtituunt; extare enim in bibliotheca bodlejana exemplar editionis Millianae, cujus margini multae additiones et correctiones, Millii manu, illitae ſint; har um-

Bengelianam, Wetſtenianam, Matthaeianam, Alterianam, *) Birchianam. Praeterea iis etiam uſus ſum,

harumque emendationum partem non exiguam Wetſtenium videri in uſus ſuos convertiſſe. Sic ſtatuebam, antequam editionem Millii primam nactus eſſem, et cum ea conferre poſſem, quae e bodlejano exemplari decerpſeram. Nunc vero, re penitius perveſtigata, video, a) Wetſtenium bodlejano exemplari uſum non eſſe, b) collectionem Wetſtenianam cum ſuppleri tum paſſim etiam emendari poſſe e bodlejano exemplari et ex appendice primae Millianae editioni adjecta, c) exigui fere momenti eſſe correctiones ex iſtis fontibus derivandas, d) ſupplementa vero, quae peti inde queant, non eſſe contemnenda, e) Millium iis tantum locis e Wetſtenio corrigi poſſe, ubi diſſonant inter ſe in proferendis lectionibus talium codicum, quos a Wetſtenio denuo collatos, ſaltim inſpectos, fuiſſe ſcimus. Confer hac de re, ſi lubet, Symbolarum mearum criticarum tom. 1. praefat. et pag. 243.

*) Cum Alterus libros vindobonenſes manuſcriptos non cum textu recepto, ſed cum Lambecii primo codice, (mihi 218) quem totum typis exſcribendum dedit, contulerit, ac praeterea loci cujusque lectiones, quas in codicibus ſuis repererat, non uno obtutu ſimul conſpiciendas praebuerit, verum cujusque codicis lectiones omnes, ſecundum librorum ſacrorum et capitum ſeriem diſpoſitas, ſingulatim exhibuerit, mox animadverti, multa cautione opus eſſe, ne in excerpendis hisce lectionibus ſaepenumero erretur. Itaque codicis lambeciani 1 textum, typis excuſum, cum vulgari comparavi, et una cum lambeciana lectione ſimul receptam notavi. Hoc peracto, curavi, ut ſingulorum codicum vindobonenſium lectiones in loculos, quos velut aſſignaſſem, inferrentur, ſicubi autem diſſonantiam vindobonenſis textus a vulgari indicaſſem, numeri vindobonenſium codicum, e quibus nulla ab Altero notata eſſet varietas, ad vindobonenſis textus lectionem adponerentur. Sic ſpiſſum opus Alterianum, quantum quantum eſt, transſcribi et in novum ordinem redigi debuit; et ex hoc demum apographo lectiones vindobonenſium codicum in meam lectionum variantium ſyllogen transfudi. Praeterea, cum de conſenſu caeterorum vindobonenſium codicum cum lambe-

ſum, quae ad augendum apparatum criticum contulerunt Knittelius, Treſchovius, Doederleinius, Michaelis, *) Eichhornius, Matthaei, **) Georgius, aliique. ***) Porro codicum alexandrini et cantabrigienſis apographa, typis jam exſcripta, denuo examinavi, perperam a Wetſtenio prolata correxi, omiſſaque ſupplevi. Hisce omnibus addidi denique, quae ipſe olim, cum anglicanas gallicanasque bibliothecas adire mihi liceret, collegeram.

lambeciano primo, hoc eſt cum textu Alteriano, aliunde non conſtet, quam e ſilentio Alteri, nullam lectionis varietatem tali loco laudantis; ego vero obſervaſſem, Birchium e lambecianis codicibus v. c. e Lamb. 81. (mihi 124) nonnunquam lectiones enotaſſe discrepantes, ubi Alterus ſilet: haec res ne fraudi eſſe poſſet Lectoribus, nec argumento mere negativo, quod vocant, plus roboris tribueretur, quam ineſſe ei poteſt, ſtudui hac cavere ratione, ut codicum, quorum conſenſus cum Lamb. 1. e ſolo Alteri ſilentio colligitur, numeros, parentheſi incluſos, adjicerem numero 218, lambecianum 1. indicanti. Exempla vide Matth. 2, 9. not. r. cap. 3, 4. not. r. cap. 15, 25. not. d.

*) Praeter excerpta e variis codicibus, *bibliothecae orientali* inſerta, uſurpavi etiam exemplar Novi Teſtamenti Wetſteniani, cui ſua manu Michaelis varias adſperſerat notulas, quarum paſſim in ſcriptis ſuis mentionem fecit. Sed exegetici ac philologici fere argumenti ſunt iſtae annotationes manuſcriptae; quae ad criſin ſpectant et ad augendum apparatum criticum facere poſſunt, perpaucae ſunt et valde leves.

**) Excerpta ex Evangeliario Gothano ſeorſim edidit Lipſiae, 1791.

***) E codicum catalogo, ad calcem horum prolegomenorum adjiciendo, patebit, unde lectiones codicis cujusque hauſerim. Subſidiorum, quae quidem publici juris facta ſint, nullum neglectum a me eſſe ſpero.

ram. *) Verſionum vetuſtarum lectiones excitavi e Millio, Bengelio atque Wetſtenio, collatis tamen iis, quae Bodius, Storrius, Whitius, Adlerus, Woidius, Münterus, Georgius et alii ſuppeditarunt, haud paucis etiam e propria obſervatione ſive additis ſive correctis. Verſionum armenicae et ſlavonicae novis collationibus uti mihi licuit, quas humaniſſime mecum communicarunt Bredenkampius et Dobrowskius, quibus Viris permultum ſe debere Lectores ſciant. Lectiones Vulgatae atque codicum qui antiquiſſimam translationem latinam, qualis ante Hieronymi emendationem fuerat, ſiſtunt, curate excerpſi e Sabatierio et Blanchinio, nec neglexi ſupplementa a Dobrowskio, Altero, Sanftlio, aliisve prolata. Tandem Patrum allegationes deſumſi quidem e Millii, Bengelii, Wetſtenii itemque Matthaei editionibus, et quod ad latinos

*) Codicum a me examinatorum deſcriptionem una cum lectionibus omnibus, quas ex ipſis collegi, exhibent mearum Symbolarum criticarum tomi duo. Solum vero codicem Wetſtenianum L ſeu Stephani η, (exceptis tamen Matthaei capitibus 8 — 18) totum perlegi; reliquos ita tractavi, ut vel textus particulam aliquam curate conferrem, vel loca tantum inſigniora percurrerem. Neque enim corradendis novis lectionibus inhiabam, ſed id potius agebam, partim, ut inveſtigarem, quanam fide ac diligentia Millius Wetſteniusque in conferendis codicibus verſati ſint, partim, ut experirer, utrum inter libros manuſcriptos nondum collatos multi reperirentur, praeſtantioribus codicibus jamjam cognitis, quales ſunt CDL, ſimiles. Scopum, quo tendebam, utrumque attingere poteram curſoria librorum MSS. perluſtratione. — Haec, de quibus uberius in Symbolis illis expoſui, heic paucis repetenda erant, ut criminationes retunderem nonneminis, qui, cum multis in locis de codicum et Evangeliſtariorum a me tractatorum lectione nihil in editione mea annotatum videret, negligentiae aut malae fidei me accuſavit.

nos attinet e Sabatierio; verum haud pauca ab his praetermiſſa ipſe addidi. In primis vero lectiones in graecis Origenis operibus occurrentes, diligenter a me collectas, *) ſedulo notavi. Complectitur ergo mea editio ſummam eorum omnium, quae a tot viris doctis ad eruendum textum Novi Teſt. genuinum incredibili labore collecta ſunt, et per tot volumina adhuc fuerunt diſperſa. Nam conjecturarum etiam, quibus textum mendoſum hic ibi emendari poſſe autumarunt critici, quaedam ſaltim ſpecimina dedi, ne in hoc quoque criſeos genere ingenii judiciique virium exercendarum occaſio tironibus deeſſet. Cum vero conjecturae in N. T. pleraeque ſolis auctoribus ſuis placuerint, paucas tantum, exempli cauſa, attuli. 2) Praetermiſi lectiones, quae non niſi in paucis iisdemque junioribus codicibus occurrunt; quae aperte e locis Evangeliſtarum parallelis ductae ſunt; quae e lectionariis in textum irrepſerunt; quae ad orthographiam, nominum praeſertim propriorum, pertinent; quae ad vocabulorum ordinem ſpectant, (exceptis tamen iis locis, in quibus vel ſenſus pendet ab ordine verborum, vel unum alterumque vocabulum eo quod ſedes ejus incerta eſt, ſuſpectum redditur, vel denique optimi codices in ordine a recepto diverſo conſpirant;) formas vocabulorum inuſitatas, in vetuſtiſſimis codicibus crebro occurrentes, v. c. *εἶπαν*, *ἐλάβοσαν*, *χεῖραν*, *τρέχαν* etc.; articulum, participia *λέγων* et *ἀποκριθεὶς*, nomina *ἰησοῦς* ſeu *ὁ κύριος*, pronomina *αὐτῷ* ſeu *αὐτοῖς* poſt *εἶπεν* et ſimilia verba, *αὐτοῦ* poſt *μαθηταὶ*, verbum ſubſtantivum *ἐστὶν*, particulas *ὅτι*, *καὶ*, *γὰρ*, *δὲ*, *οὖν*, et hujus generis plura ſexcenties a librariis vel adjecta vel detracta; vocabula

 quae-

*) Locos Novi Teſt. omnes in ſcriptis Origenis, quae graece ſuperſunt, laudatos accurate recenſui tomo 2. Symbolarum critic.

quaedam ſaepiſſime in codicibus permutata, v. c. *ἰησοῦς*, *κύριος* et *χριστὸς*, *θεὸς* et *κύριος*, *μαθηταὶ* et *ἀπόστολοι*, *ἀναστῆναι* et *ἐγερθῆναι*, *λέγει* et *εἶπεν*, *οὐρανῷ* et *οὐρανοῖς*, *καὶ ἐγὼ* et *κἀγὼ*, *καὶ ἐὰν* et *κἂν*, *ἐὰν* et *ἂν*, *αὐτῶν* et *ἑαυτῶν*, *μοῦ* et *ἐμοῦ*, *ἃ* et *ὅσα*, *ὡς* et *ὥςπερ*, *ἔλεος* et *ἔλεον*, *εὐδόκησα* et *ηὐδόκησα*, *καὶ ἀκούσαντες* et *ἀκούσαντες δὲ*, *ἐλθόντος αὐτοῦ* et *ἐλθόντι αὐτῷ*, *ἀπεκρίθη καὶ* et *ἀποκριθεὶς*, et ſimilia multa. Talium varietatum mentionem non feci, niſi vel in codicibus repertae eſſent permultis aut in praeſtantioribus ſaltim nonnullis, vel cauſae adeſſent, cur lectio nullius alioqui momenti iſto tamen loco notari mereretur. Nonnulla etiam, ſaepius recurrentia, ſemel tantum, ubi primum occurrebant, indicavi, velut *καφαρναοὺμ* pro *καπερναοὺμ*, *ναζαρὲθ* pro *ναζαρὲτ*, *βηθσαϊδὰν* pro *βηθσαϊδα*. *σκαριώτης* pro *ἰσκαριώτης*, *ἔνατος* pro *ἔννατος*, *ῥάκος* pro *ῥακκος* etc. Mera et manifeſta librariorum ſphalmata neglexi, niſi ſingulares ob cauſas commemorandae eſſent. 3) Non omnes promiſcue codices nominatim excitavi, ſed ſolos antiquiſſimos et inſigniores; caeterorum juniorum aut minoris pretii librorum, in lectione allata conſpirantium, numerum tantum ſummatim indicavi. Interdum enim 60, immo 100 codices laudandi fuiſſent, quorum recenſus, absque ullo Lectorum commodo, dimidiam paginam impleviſſet. 4) In proferendis et ſignandis lectionibus variantibus ea uſus ſum ratione, quae plurima admitteret compendia. Nempe verba textus, ad quae ſpectat lectionis varietas, haud repetii in notis, ut Kuſterus, Wetſtenius, Birchius et Matthaei fecerant, ſed, Millium imitatus, literulas latinas in textu iis adpoſui vocabulis, quorum lectiones diſcrepantes notae exhibent. Nec codicum laudavi nomina, v. c. Alex. Vatic. 1209, Pariſ. 9 ſeu Reg. 9, Cant. etc. ſed, praeeunte Wetſtenio, codices unciali charactere conſcriptos literis majuſculis, ABCD etc. caeteros numeris, 1. 2. 3. 4 etc. ſignavi. Si enim codi-

codicum nomina, licet breviata, voluiſſem excitare, verendum erat, ne notarum amplitudine paginae ſic turgescerent, ut in ſingulis vix duobus textus verſiculis locus eſſet futurus. Quod ad codices a Wetſtenio et Matthaei uſurpatos, retinui numeros et ſiglas, quibus uterque editor uſus eſt; caeteris codicibus omnibus, etiam Alterianis et Birchianis, novas ſiglas ipſe impoſui. Tandem in allegandis etiam verſionibus ac Patribus, indicandisque aliis rebus, quarum mentio ſaepius in notis facienda erat, ſimiliter ſcribendi adhibui compendia. Rogo autem Lectores, ne inique ferant moleſtiam, quam ſiglarum multitudo iis forſitan afferet, qui hisce compendiis nondum adſueti ſunt. Accedente uſu, *) cunctarum ſiglarum vim prebrevi tempore memoria tenebunt. Interim ſecum reputent velim, alia ratione efficere me prorſus non potuiſſe, ut unicum modicae magnitudinis volumen complecteretur quicquid notatu dignum e quadringentis circiter codicibus et e tot verſionibus ac Patribus ad graecum Evangeliorum textum critice illuſtrandum protuliſſent tot Novi Teſt. editores lectionumque variantium collectores.

Quarto, quamquam ſperare auſim, poſſe editionem meam caeterarum omnium vices quodammodo explere, neutiquam tamen anteriores editiones criticas antiquare aut e manibus ſtudioſorum extorquere volui. Has cum noſtra comparare utique debent, qui criſeos ſtudio toti ſe dedunt, aut genuinam loci cujusdam lectionem curioſe ita inveſtigare inſtituunt, ut nihil negligant eorum, quae

*) Ut lectores omnium ſiglarum, numerorum et ſcribendi compendiorum in hac editione adhibitorum vim et ſignificationem facile ac cito, quoties opus erit, invenire poſſint, eorum catalogum, juſto ordine diſpoſitum, addita uniuscujusque perſpicua explicatione, infra exhibebo.

quae viri docti ad talis loci textum ſive vindicandum ſive emendandum umquam protulerint. Suppeditant illae editiones ac collectiones cum plures variantes lectiones, conſulto a me omiſſas, tum teſtium ſummatim a me laudatorum ſingula nomina, tum etiam varias editorum de rebus ad criſin pertinentibus animadverſiones et diſputationes.

Tandem *quinto*, ne quis conſilium meum in adornanda lectionum variantium ſylloge perperam interpretetur, repetendum hic eſſe cenſeo, quod in prima jam editione profeſſus ſum, nimirum minus me ſollicitum fuiſſe de augenda et a mendis purganda lectionum ab aliis collectarum farragine, quam de rite adhibendis hisce collectionibus. Nemo quidem, qui meam ſyllogen cum aliorum collectionibus comparare voluerit, inficias ibit, haud paucis in locis ſuperatam a me eſſe ſuperiorum collectorum diligentiam, ac in altera praeſertim hac editione permulta a me eſſe addita ab aliis omiſſa, et correcta ab illis minus recte prolata. Sed nunquam promiſi neque nunc promitto, collectionum iſtarum omnes ſarcire defectus. Augmenta quae dedi, ultro dedi, nec plura dare ſpoponderam. Impudentis autem eſt, alia aut majora a te exigere, quam tu, rationibus tuis ſubductis, praeſtare te velle profeſſus es. At fuit tamen, qui, ſicubi lectiunculam apud Chryſoſtomum vel alibi reperiſſet, a me haud indicatam, (ſive ignoraſſem eam, utpote a nemine adhuc notatam, ſive conſulto etiam praetermiſiſſem,) non ſine ſingularis ſuae diligentiae ac fidei oſtentatione me, qui e Patribus textum emendare promiſerim, negligentiae aut malae fidei inſimulare auderet. Sed non eſt, cur accuſationi tam ineptae ac iniquae quicquam reponam.

SECTIO

SECTIO III

CONSPECTVS POTIORVM OBSERVATIONVM CRITICARVM ET REGVLARVM, AD QVAS NOSTRVM DE DISCREPANTIBVS LECTIONIBVS IVDICIVM CONFORMAVIMVS.

In ponderandis lectionibus inter ſe discrepantibus, cum lectionis cujusque bonitas interna, tum teſtium, qui pro lectione quaque producuntur, et gravitas et conſenſus ſpectari debet.

Inſita ſua *bonitate* commendatur lectio, quae *vel* auctoris cogitandi ſentiendique modo, ſtylo, ſcopo, caeterisque περιστάσεσι ſive exegeticis, ut contextui, adjunctis, oppoſitis etc. ſive hiſtoricis omnium convenientiſſima, *vel* ita comparata eſt, ut ea, velut primitiva, poſita, facile intelligi queat, quomodo caeterae lectiones omnes ſive librariorum errore, ſive ſcribarum, grammaticorum, commentatorum aut criticorum inepta ſedulitate, progenitae ex illa fuerint. Poſterius genuinae lectionis criterium ut in aeſtimandis textus Novi Teſt. lectionibus recte applicare poſſimus, ante oculos ponere nobis debemus,

mus, cum cauſas, quibus librarii quilibet in transſcribendis exemplaribus quibuscunque in errores abripi poterant, tum ſcopulos, quibus ii prae aliis librarii facile adhaereſcebant, qui librorum Novi Teſt. apographis conficiendis operam dabant, tum in primis etiam, ingens discrimen, quo Evangeliſtarum Apoſtolorumque ſtylus ab optimorum auctorum graecorum ſcribendi genere diſtat. Haec qui ſedulo expendere voluerit, deprehendet, ex lege critica, quae lectionem caeteris praeferre jubet, e qua caeterarum ortus facillime explicetur, ſequentes regulas derivari poſſe:

1) Brevior lectio, niſi teſtium vetuſtorum et gravium auctoritate penitus deſtituatur, praeferenda eſt verboſiori. Librarii enim multo proniores ad addendum fuerunt, quam ad omittendum. Conſulto vix unquam praetermiſerunt quicquam, addiderunt quamplurima; caſu vero nonnulla quidem exciderunt, ſed haud pauca etiam oculorum, aurium, memoriae, phantaſiae ac judicii errore a ſcribis admiſſo, adjecta ſunt textui. In primis vero brevior lectio, etiamſi teſtium auctoritate inferior ſit altera, praeferenda eſt, a) ſi ſimul durior, obſcurior, ambigua, elliptica, hebraizans aut ſoloeca eſt, b) ſi eadem res variis phraſibus in diverſis codicibus expreſſa legitur, c) ſi vocabulorum ordo inconſtans eſt et inſtabilis, d) in pericoparum initiis, e) ſi plenior lectio gloſſam ſeu interpretamentum ſapit, vel parallelis locis ad verbum conſonat, vel e lectionariis immigraſſe videtur. Contra vero pleniorem lectionem breviori, (niſi hanc multi ac inſignes tueantur teſtes,) anteponimus, α) ſi omiſſioni occaſionem praebere potuit ὁμοιοτέλευτον, β) ſi id, quod omiſſum eſt, librariis videri potuit obſcurum, durum, ſuperfluum, inſolens, paradoxum, pias aures offendens, erroneum, aut locis parallelis repugnans, γ) ſi ea quae abſunt, ſalvo ſenſu

ſenſu ſalvaque verborum ſtructura abeſſe poterant, e quo genere ſunt propoſitiones, quas vocant, incidentes, praeſertim breviores, et alia, quorum defectum librarius, relegens quae ſcripſerat, haud facile animadvertebat, δ) ſi brevior lectio ingenio, ſtylo aut ſcopo auctoris minus conveniens eſt, ε) ſi ſenſu prorſus caret, ς) ſi e locis parallelis aut e lectionariis eam irrepſiſſe probabile eſt.

2) Difficilior et obſcurior lectio anteponenda eſt *) ei, in qua omnia tam plana ſunt et extricata, ut librarius quisque facile intelligere ea potuerit. Obſcuritate vero et difficultate ſua eae potiſſimum indoctos librarios vexarunt lectiones, a) quarum ſenſus absque penitiore graecismi, hebraismi, hiſtoriae, archaeologiae etc. cognitione perſpici non facile poterat, b) quibus admiſſis vel ſententia, varii generis difficultatibus obſtructa, verbis ineſſe, vel aptus membrorum orationis nexus diſſolvi, vel argumentorum ab auctore ad confirmandam ſuam theſin prolatorum nervus incidi videbatur.

3) Durior lectio praeferatur ei, qua poſita, oratio ſuaviter leniterque fluit. Durior autem eſt lectio elliptica, hebraizans, ſoloeca, a loquendi uſu graecis conſueto abhorrens, aut verborum ſono aures offendens.

4) In-

*) Opus non erit, ut ſaepe ſaepius repetamus, lectiones, quas in ſe ſpectatas potiores eſſe judicamus, tum demum caeteris eſſe praeferendas, ſi nonnullorum ſaltim teſtium vetuſtorum ſuffragiis commendentur. Quae enim nullo teſte idoneo, ſed recentibus tantum et diobolaribus nituntur, in cenſum non veniunt. Quo vero pluribus lectio quaeque nitet internis praeſtantiae indiciis, eo paucioribus ad eam vindicandam opus eſt teſtibus. Uſu igitur venire poteſt, ut tot tamque manifeſtis ſuae bonitatis criteriis lectio aliqua praefulgeat, ut duobus teſtibus, dummodo ad diverſas claſſes ac familias pertineant, immo unico, ſatis ſit ſuffulta.

4) Inſolentior lectio potior eſt ea, qua nil inſoliti continetur. Vocabula ergo rariora, aut hac ſaltem ſignificatione, quae eo de quo quaeritur loco admittenda eſſet, rarius uſurpata, phraſesque ac verborum conſtructiones uſu minus tritae, praeferantur vulgatioribus. Pro exquiſitioribus enim librarii uſitatiora cupide arripere, et in illorum locum gloſſemata ac interpretamenta (praeſertim, ſi margo aut loci paralleli talia ſuppeditarent,) ſubſtituere ſoliti ſunt.

5) Locutiones minus emphaticae, niſi contextus et auctoris ſcopus emphaſin poſtulent, propius ad genuinam ſcripturam accedunt, quam diſcrepantes ab ipſis lectiones, quibus major vis ineſt aut ineſſe videtur. Eruditidi enim librarii, *) ut commentatores, emphaſes amabant ac captabant.

6) Lectio, prae aliis ſenſum pietati (praeſertim monaſticae) alendae aptum fundens, ſuſpecta eſt.

7) Praeferatur aliis lectio, cui ſenſus ſubeſt apparenter quidem falſus, qui vero re penitius examinata verus eſſe deprehenditur.

8) Inter plures unius loci lectiones ea pro ſuſpecta merito habetur, quae orthodoxorum dogmatibus manifeſte prae caeteris favet. Cum enim codices hodie ſuperſtites plerique, ne dicam omnes, exarati ſint a monachis aliisque hominibus catholicorum partibus addictis, credibile non eſt, hos lectionem in codice, quem quisque exſcriberet, obviam neglexiſſe ullam, qua catholicorum dogma aliquod

*) Librarios cum dicimus, et hic et alibi criticos ſimul ac codicum poſſeſſores intelligi volumus, qui in ſuis libris, e quibus alii deinceps exſcripti ſunt, vel ipſum textum immutarunt, vel margini ſaltim qualescunque ſuas animadverſiones et emendationes illeverunt,

aliquod luculenter confirmari aut haereſis fortiter jugulari poſſe videretur. Scimus enim, lectiones quascunque, etiam manifeſto falſas, dummodo orthodoxorum placitis patrocinarentur, inde a tertii ſeculi initiis mordicus defenſas ſeduloque propagatas, caeteras autem ejusdem loci lectiones, quae dogmati eccleſiaſtico nil praeſidii afferrent, haereticorum perfidiae attributas temere fuiſſe.

9) Cum ſcribae proclives ſint ad iterandas alieno loco vocabulorum et ſententiarum terminationes easdem, quas modo ſcripſiſſent aut mox ſcribendas eſſe, praecurrentibus calamum oculis, praeviderent, lectiones ex ejusmodi rhytmi fallacia facillime explicandae, nullius ſunt pretii.

10) Hisce ad peccandum illecebris ſimiles ſunt aliae. Librarii, qui ſententiam, antequam ſcribere eam inciperent, totam jam perlegiſſent, vel dum ſcriberent fugitivo oculo exemplum ſibi propoſitum inſpicerent, ſaepe ex antecedentibus vel conſequentibus literam, ſyllabam aut vocabulum perperam arripuerunt, novasque ſic lectiones procuderunt. Si v. c. duo vocabula vicina ab eadem ſyllaba vel litera inciperent, accidit haud raro, ut vel prius plane omitteretur, vel poſteriori temere tribueretur, quod priori eſſet peculiare. Ejusmodi hallucinationes vix vitabit, qui libello paullo verboſiori exſcibendo operam dat, niſi toto animo in hoc negotium incumbat; id quod pauci librarii feciſſe videntur. Lectiones ergo, quae ex hoc errorum fonte promanarunt, quantumvis vetuſtae ac conſequenter in complures libros transfuſae ſint, recte rejiciuntur, praeſertim ſi codices caeteroqui cognati ab hujus labis contagio puri deprehendantur.

11) E pluribus ejusdem loci lectionibus ea praeſtat, quae velut media inter caeteras interjacet, hoc eſt ea, quae reliquarum omnium quaſi ſtamina

ita

ita continet, ut hac tanquam primitiva admiſſa, facile appareat, quanam ratione, ſeu potius quonam erroris genere, ex ipſa caeterae omnes propullularint.

12) Repudiantur lectiones glôſſam ſeu interpretamentum redolentes, cujus generis interpolationes nullo negotio emunctioris naris criticus ſubolfaciet.

13) Rejiciendas eſſe lectiones, e Patrum commentariis aut ſcholiis vetuſtis in textum invectas, magno conſenſu critici docent. Sed habet hoc praeceptum cautiones nonnullas, ad quas non ſatis attenti fuere, qui interpolationes tantum non omnes ex hoc potiſſimum fonte derivari debere pronuntiant, et non ſolum in codices graecos, etiam vetuſtiſſimos, nominatim in noſtros ABCDL, verum in veterem quoque verſionem latinam innumeras quavis pagina corruptiones e Patribus et ſcholiis graecis illatas eſſe contendunt. Equidem de univerſa hac cauſa quid ſentiam, paucis exponam. a) Nullum codicem, quantumvis vetuſtum, ab interpretamentis et gloſſematibus immunem eſſe, largior. b) Fateor etiam, (quod dudum Millius aliique critici perſpexerunt,) haud paucas hujus generis corruptiones e Patrum commentariis et catenis, codicum multorum margini adſcriptis, fluxiſſe. c) Ejusmodi naevis juniores potiſſimum codices depravatos eſſe autumo; antiquiſſimos vero e Chryſoſtomo aut ſcholiis hodie ſuperſtitibus corruptos eſſe, negare licebit, donec (quod nemo adhuc praeſtitit,) invictis argumentis et exemplis ſat multis nullamque exceptionem admittentibus contrarium probetur. Nam primo, non latent fontes alii, unde in antiquiſſimos illos corruptio manarit, nec ad declarandam horum librorum indolem hypotheſi illa opus eſt. Deinde antiquiſſimi illi codices in his ipſis locis ubi e Patribus corrupti eſſe

per-

perhibentur, plerumque conſentientes ſibi habent verſiones vetuſtiſſimas, copticam, ſahidicam, aethiopicam, armenam, italam, aliasque, quas omnes ſimiliter e graecorum commentariis catenis et ſcholiis interpolatas eſſe, nemo commonſtrare poterit. Recentior quidem vulgata, quippe quae multis in locis ad juniores codices graecos refìcta eſt, (quod ſyriacae etiam accidiſſe arbitror,) nonnulla fortaſſe e Patrum graecorum interpretamentis imbibit; ſed prisca illa latina translatio, qua Tertullianus, Cyprianus, Irenaei interpres, Lucifer, et alii tertio et quarto ſeculo florentes Patres latini uſi ſunt, cujus fragmenta pretioſiſſima in codicibus extant vercellenſi, veronenſi, colbertino, cantabrigienſi etc. haec igitur vetus translatio latina, quamvis multifariam corrupta, ab hoc tamen corruptionis genere ſatis pura videtur, nec quisquam manifeſta talis depravationis documenta protulit. Denique, veteres illi libri carent luculentiſſimis interpretamentis, quae Patrum commentaria et ſcholia, ad locos quam maxime difficiles utcunque illuſtrandos, larga manu offerunt. Quis vero ſibi perſuadeat, librarios interpretamentis nullius momenti, quae vix ullam lectori praeſtare poſſent utilitatem, textum interpolaſſe, neglectis aliis, notatu longe dignioribus, quibus revera nonnihil lucis potuiſſet obſcuris locis afferri? Eandem hanc ob cauſam, d) nec ex Origenis commentariis, quae quidem novimus, vetuſtos illos codices corruptos eſſe arbitror; quamvis infitias ire nolim, ex hujus viri σημειώσεσι, quae a veteribus laudantur et codicum marginibus olim allitae fuiſſe videntur, antiquiſſimis jam temporibus in textum paſſim quaedam irrepſiſſe. e) Codicum graecorum ſcholiis inſtructorum textum ex his ipſis ſcholiis hic ibi vitiatum eſſe, largior. Librarius paullo negligentior, qui textum et ſcholia ſimul ante oculos poſita habebat, et mox

 illum

illum mox haec inſpiciebat, facillime decipi potuit, ut lectionem ſcholiorum textui admisceret. Raro enim deliberato conſilio hunc ex illis interpolatum fuiſſe cenſeo. Sed utut hoc eſt, manifeſtos hujus generis errores fruſtra in vetuſtiſſimis noſtris codicibus aut in verſionibus veteribus quaeres. f) Fateor, codices ſcholiis inſtructos ſaepe concinere inter ſe, eosdemque etiam conſonare interdum cum vetuſtiſſimis noſtris. Sed neutrius conſenſus cauſa poſita eſt in conſilio interpolatorum, qui ſimili ratione e ſcholiis omnes iſtos libros corruperint. Quod primo attinet ad codicum ſcholiis inſtructorum concentum inter ſe, tantus neutiquam is eſt, ut in omnibus textus lectionibus conveniant. Codices qui eadem ſcholia adjecta habent, aut quibus idem ſive Chryſoſtomi ſive Theophylacti ſive Euthymii commentarius adjunctus eſt, haud raro discrepantes repraeſentant textus lectiones. Lubens vero concedo, ad eandem omnino familiam hos libros pertinere. Quin codices fere omnes, quorum textui catenae ſeu ſcholia, tametſi inter ſe diverſa, circumfuſa ſunt, ſatis propinqua cognatione ſeſe attingunt, textumque exhibent, non plane quidem eundem, ſed valde tamen ſimilem et a librorum gregariorum juniorum textu multis locis diſſidentem. Hujus vero rei ratio non eſt e longinquo petenda. Conſtat enim, ſcholiaſtas et catenarum auctores poſteriores fere ſemper fundamenti loco poſuiſſe vetuſtiores hujusmodi compilationes, hisque novas ſuas ſuperſtruxiſſe. Hinc factum eſt, ut eundem etiam textum plerumque retinerent, cui anteriores ſcholiaſtae ſua ſcholia accommodaſſent; unde porro intelligitur, quid ſit, quod codices ſcholiis exornati multas lectiones ſervarint vetuſtas et bonas, quae ex aliis ejusdem aevi codicibus jam evanuiſſent. Quamquam igitur vitiis nonnullis laborant, huic familiae fere propriis, ad quae, ut ſit,

ſit, nova etiam errata, librariorum ſive incuria ſive temeritate acceſſerunt, neutiquam tamen hi libri, quorum menda criticus facile tollet, ſpernendi, ſed potius gregariis aliis anteponendi ſunt. Quod vero attinet ad codicum ſcholiis inſtructorum cum vetuſtiſſimis noſtris codicibus ac verſionibus conſenſum, qui tamen non in univerſa textus conformatione, ſed in ſingulis tantum locis conſpicuus eſt, hujus concentus ratio ex iis, quae modo diximus, manifeſta jam eſt. Codices enim, in quibus lectiones haud paucae ſuperſunt vetuſtae, cum aliis vetuſtis teſtibus in multis non conſentire non poſſunt. g) Errant igitur, qui e codicis v. c. cantabrigienſis cum ſcholiorum codicibus conſenſu cogi poſſe putant, cantabrigienſem e ſcholiis eſſe interpolatum. Qui ſic ſtatuunt, docere deberent, lectiones utrisque communes non alibi quam in ſcholiis oriri, nec aliunde quam ex hisce ſcholiis in cantabrigienſem immigrare potuiſſe. Quod donec juſtis argumentis evincetur, ſententiam iſti contrariam tueri me non pudet, ſcilicet, hujus generis lectiones e libris vetuſtis, et ex parte ſimilibus cantabrigienſi, ſcholiorum auctoribus innotuiſſe. Caeterum, ſi vel maxime exemplis idoneis, quod vix putem, effici poſſet, admixtas eſſe vetuſtiſſimis noſtris codicibus lectiones nonnullas, e ſcholiis Patrumve commentariis invectas, parum novi ſubſidii ad diſcernendas genuinas lectiones inde eſſet exſpectandum. Pleraque enim, quae e ſcholiis in iſtos libros irrepſiſſe perhibentur, ſic comparata ſunt, ut critico perito fraudi eſſe vix poſſint. Atque, ut dicam quod res eſt, qui tot lectiones e ſcholiis in textum invectas eſſe clamitant, non id praecipue agunt, ut ſacro textui (cui periculum imminet nullum,) opem ferant, caveantque, ne iſtiusmodi interpretamentis (facile dignoſcendis) vitietur; ſed multo magis hoc, ut vetuſtiſſimorum

et praeſtantiſſimorum codicum auctoritatem labefactent, gregariosque libros extollant.

14) Reſpuimus lectiones ortas primum in lectionariis, quae ſaepiſſime in anagnosmatum initiis, ac interdum in clauſulis etiam atque in medio contextu claritatis cauſa addunt, quod ex orationis ſerie ſupplendum eſſet, reſecantque vel immutant, quod, ſejunctum ab antecedentibus aut conſequentibus, vix ſatis recte intelligi poſſe videretur. Verum in applicando hoc canone iisdem fere cautionibus opus eſt, quae in judicandis lectionibus e ſcholiis enatis locum habent. Nam non omnes lectiones discrepantes in lectionariis obviae ex eccleſiaſtico anagnosmatum uſu prognatae ſunt, ſed multae ex antiquioribus codicibus, integrum contextum exhibentibus, in lectionaria tranſierunt; neque codices vetuſtiſſimi, ſicubi lectionariis conſonant, propter ſolum hunc conſenſum pro interpolatis haberi debent; ſed loco quoque inveſtigandum eſt, utrum cauſae adſint probabiles, ob quas lectio aliqua primitus in anagnosmate orta eſſe ſtatuatur, an vero jure aequo attribui poſſit librariorum integros codices exarantium ingenio. Quae enim in anagnosmatis initio erant neceſſario ſupplenda, eadem, utpote perſpicuitati inſervientia, antiquioribus jam librariis in mentem venire, et ab his textui continuo interſeri potuerant, praeſertim, ſi ab iis verbis, quibus anagnosma incipit, novum quoque *κεφάλαιον* ſeu nova pericopa inchoaret.

15) Damnandae ſunt lectiones, e latina verſione in graecos libros invectae. Hac regula certiſſima ac veriſſima, cujus vero rariſſimus uſus eſt in aeſtimandis graecorum codicum lectionibus, peſſime olim abuſi ſunt viri docti ad elevandam fidem non ſolum codicum graecolatinorum, ſed multorum etiam aliorum, et vetuſtate et praeſtantia maxime inſignium librorum. Quotiescunque enim lectio-

lectionem a gregariorum librorum lectione diſcrepantem in codice aliquo graeco reperiſſent, quae cum latina verſione conſonaret, latinizare codicem illum ajebant. Sed conſenſus ſolus, niſi alia accedant indicia, nequaquam arguit interpolationem e latina verſione factam. Verum nolo hic repetere, quae Semlerus, Woidius et Michaelis ad iniquas illas ſuſpiciones amoliendas monuerunt, aut quae ipſe alibi (Symbol. critic. tom. 1. p. 110.) hac de re disputavi. Jam enim ſatis, pro noſtra brevitate noſtroque conſilio, illuſtratis iis, e quibus lectio in ſe ſpectata *bona* eſſe noscitur, progredi jam me oportet ad declarandum id, quo *teſtimoniorum* auctoritas potiſſimum nititur. Eſt autem fides teſtibus habenda, ſi ſint non ſolum idonei et graves, verum etiam inter ſe conſentientes.

Gravitas teſtium judicatur partim ex eorum aetate, partim ex aliis rebus, quae fidem et auctoritatem ipſis conciliare poſſunt. *Aetas* teſtium non unice nec praecipue judicanda eſt e membranarum vetuſtate; potuit enim ſeculo v. c. decimo quarto e codice longe antiquiſſimo apographum fieri, quod exemplar ſuum exactiſſime repraeſentaret; ſed contra etiam quinto jam ſeculo, quo e codicibus hodie ſuperſtitibus vix unus aut alter referri poterit, praeter textum priſcum et genuinum extitit alius, in quo lectiones haud paucae juniores in primitivarum locum irrepſerant. Itaque textus ipſius potius quam librarii aetas indaganda eſt. Haec vero judicatur e crebro conſenſu cum aliis teſtibus, (in primis cum verſionibus et Patribus,) de quorum aetate nobis conſtat, et e copia talium lectionum, quae, velut nummi veteres, quadam quaſi aerugine aetatem ſuam peritis arbitris produnt. Tenendum tamen eſt, dari codices, quorum textus e vetuſtis et recentioribus lectionibus ita conflatus eſt, ut mox hae mox illae praevaleant. Quod ubi uſu venit,

nit, cautione opus eſt, ne e paucis lectionibus, ſive fortuito ſive conſulto decerptis, de totius textus aetate judicium feratur. Quod porro attinet ad eas *res, quae teſtibus majorem afferunt auctoritatem*, referimus huc frequentem cum aliis probatae fidei teſtibus conſenſum, et lectionum nativa ſua bonitate commendabilium copiam. Sed poſterius hoc non ita eſt accipiendum, ac ſi codex, certo quodam vitiorum genere paſſim commaculatus, nullius plane ſit auctoritatis. Potuit enim textus, caeteroqui praeſtantiſſimus et antiquiſſimus, in locis ſingulis e lectionariis, immo etiam e latina verſione, interpolari; neque tamen eam ob cauſam oppido ſpernere eum licet totumve abjicere. Hujusmodi codex nihil valet in eo lectionum genere, quod interpolationis ſuſpicio attingit; in caeteris ingens habere poteſt pondus. Quin permultis varii generis vitiis admodum inquinati libri, dummodo baſis textus, quem interpolatores depravarunt, antiqua fuerit et bona, lectionibus egregiis et in perpaucis codicibus obviis interdum abundant. Talis codex per ſe quidem et ſolus exiguae aut dubiae ſaltim eſt auctoritatis; attamen, ſi lectio inſigniter ſit bona, et aliorum teſtium antiquorum et gravium, quamvis paucorum, ſuffragia accedant, conſentiens illius codicis teſtimonium pro nullo haberi neutiquam debet. Monuerunt praeterea critici, magni prae aliis momenti in judicandis lectionibus eſſe codices, a librario perito et docto e bono atque vetuſto exemplari fideliter curate ac diligenter transſcriptos. Sed praeceptum hoc non ſine multiplici cautione ad uſum poteſt transferri. Nam primo, e quonam codice alius transſcriptus ſit, rariſſime aliunde ſcimus, quam ex indole apographi. Deinde vetuſto librarius uti potuit exemplari, et tamen corrupto. Praeterea fides librarii, ſi quidem de ea ſatis nobis conſtet, ſummam omnino meretur laudem: verum codex,

codex, utut fideliſſime, ſed e recenti aut corrupto exemplari deſcriptus, nullius eſt pretii; e contrario autem liber exaratus a ſcriba, luxurianti ingenio ſuo ſingulis in locis nimium indulgente textumque pro arbitrio mutante, auctoritatem habet non plane nullam. Nam hujusmodi locos, ab audaculo librario corruptos, facile dignoſces, ſi alios teſtes, praeſertim antiquiores, in auxilium advoces, atque lectiones illi codici peculiares a reliquis, quae pluribus communes ſunt, ſejungas. Quin magni omnino fieri debet talis codex, ſi ex certis indiciis colligi queat, textum, in quem temerarius librarius graſſatus eſt, promanaſſe ex admodum vetuſto et bono exemplari. Tandem nec ii codices indiſcriminatim caeteris praeferendi ſunt, qui a librario docto ac perito, orthographiae v. c. regulas bene callente et graviora παροράματα ſedulo cavente, exarati deprehenduntur. Doctus enim librarius novos quidem errores non facile admittet; verum alium textum reddere non poteſt, quam in exemplari ſuo invenit, ſive bonum, ſive etiam depravatum. Quae cum ita ſint, critici codicibus accurate ſcriptis primas partes deferentes, caeterosque libros variis librariorum ſphalmatibus deturpatos aſpernantes, aeque a vero deflectunt, ac editionum Elſevirianarum admiratores, qui, puerili errore, bonum textum eſſe autumant, in quo excudendo typothetam nunquam aut raro lapſum eſſe acceperunt. Conferant quaeſo textum Apocalypſeos ex editione Elſeviriana cum textu hujus libri Complutenſi, operarum oſcitantia paſſim deformato, et diſcant, quantum interſit inter ἀντίγραφον curate deſcriptum, et textum bonarum lectionum copia commendabilem. Nos quidem in ea haereſi nos eſſe profitemur, quae nulli libro aut librorum generi ſoli confidit, ſed genuini textus particulas,

ubicunque, critica arte facem praeferente, detegantur, ultro amplectitur.

Supereſt, ut de teſtium *conſenſu* judicando nonnulla moneamus. Solent enim multi conſenſum confundere cum numero eorum, qui eandem lectionem exhibent. Atqui conſenſus, auctoritatem teſtimoniis concilians, is demum reputari debet, ſi amice inter ſe conſpirant, qui vere pro diverſis haberi poſſunt. *) Sin vero eundem teſtem, licet habitu paullum mutato, centies in ſcenam producamus, isque eadem ſemper repetat, audimus quidem teſtem ſibi conſtantem, ſed de conſenſu teſtium minime gloriari poterimus. Atque eadem eſt teſtium ratio, quibus in re critica utimur. Ultra centum extant Evangeliorum codices graeci, ex uno eodemque communi fonte derivati, eamque ob cauſam, (ſi graphica vitia, omiſſiones propter homoeoteleuton, gloſſemata e margine arrepta, et vocabulorum ſynonymorum permutationes excipias,) in omnibus paene ſyllabis concinentes. **) Horum

*) „Unius generis codices, quamlibet multi, ſaepe aberrant. „Non qualiscunque ſpecies codicum antiquorum, bonorum, „multorum, in cenſum venit: valet vero *diverſitas* te„ſtium, qui a fonte, a prima manu, quam proxime ab„ſunt, et inter ſe quam longiſſime diſtant, adeoque ſuo „conſenſu genuinam lectionem oſtendunt." *Bengelii Apparat. crit.* P. I. §. 32. obſ. 31.

**) „Caterva codicum, qui citerioribus ſeculis Conſtantino„poli ac in illa vicinia ſcripti ſunt, minus valet, etiamſi „in omnem Europam et ultra fuerint diſſeminati. Totum „genus documentorum, ex quibus variae lectiones colli„guntur et deciduntur, in duas quaſi nationes diſtrahitur, „Aſiaticam et Africanam. Niſi tam pauca eſſent exempla„ria graeca vetuſta ex Africa, quorum excellentiam vulgus „Aſiaticum ſolo numero longe vincit, aliquanto plus niti „liceret codicum pluralitate." *Bengelius, ibid.* P. IV. num. 4. §. 31.

Horum conſonantiam qui pro conſenſu tot teſtium venditaret, is ſexcentos etiam vulgatae verſionis codices, velut totidem teſtes, lectionem aliquam confirmantes, enumerare poſſet. Uti autem haec verſio pro unico tantum teſte habetur, ſingula vero ejusdem exemplaria eo duntaxat conſilio excutiuntur, ut ad eruendam primitivam hujus translationis lectionem aditus pateat: ita de graecis quoque codicibus, propioris cognationis vinculo inter ſe conjunctis, idem valet. Itaque omnes, quorum teſtimonio in criſi textus ſacri utimur, in claſſes ſuas rite dispesci debent. In claſſibus autem discriminandis ac ordinandis, ratio potiſſimum habenda eſt variarum ſacri textus recenſionum.

Plures antiquitus extitiſſe et adhuc in codicibus verſionibus et patrum allegationibus ſupereſſe textus Novi Teſt. *recenſiones*, mirum videbitur nemini, qui non ignorat, in permultis auctorum etiam profanorum cum graecorum tum latinorum libris, et manuſcriptis et editis, idem a doctiſſimis criticis dudum obſervatum, immo eodem, quo nos utimur, vocabulo indicatum eſſe. Tirones, discere cupientes, quid interſit inter plures ejusdem libri recenſiones, rogamus, ut editionem Novi Teſtamenti Erasmicam primam conferant cum Complutenſi, aut, ſi nimis hoc moleſtum videatur, exemplumve poſtuletur hebetioribus etiam oculis ſatis conſpicuum, comparent Apocalypſeos editionem Bengelianam cum Elſeviriana ſive Curcellaeana aut Maſtrichtiana. Qui tres quatuorve ejusdem libri recenſiones, inter ſe mox concinentes mox diſſidentes, deſiderat, evolvat verſionis Veteris Teſt. ſeptuagintaviralis editiones Complutenſem, Aldinam, Romanam et Grabianam, aut, ſi hae praeſto non ſint, adeat *Hornemanni ſpecimen ſecundum exercitationum criticarum in verſionem LXX interpretum, Havniae,* 1776. ubi ſyllogen lectionum variantium ex iſtis editionibus,

 ſynopti-

ſynoptica tabula exhibitam, inveniet. Origo variarum textus Novi Teſt. recenſionum, deficientibus documentis ſatis vetuſtis ac teſtimoniis, hiſtorice declarari nequit, nec hujus loci eſt, conjecturis defectum illum ſarcire. Extitiſſe autem ineunte ſaltim tertio ſeculo duas jam recenſiones, e collatione locorum Novi Teſt. ab Origene graece laudatorum cum allegationibus Tertullianeis et Cyprianicis manifeſtum fit. Hae enim graecum textum ponunt, toto ſuo habitu univerſoque colore diverſum ab eo, quem Origenes, et ante hunc jam Clemens alexandrinus, uſurpavit. *Ille* textus cum codicibus graecolatinis, verſionis latinae antehieronymianae libris et (in Evangelio Matthaei) vaticano B antiquiſſimo, nec non codicibus 1. 13. 69. 118. 124. 131. 157. ac verſionibus ſahidica et ſyra hieroſolymitana, *hic* cum Evangeliorum codicibus CL 33. 102. 106 et (in poſtremis Matthaei capitibus, Marco, Luca et Joanne) vaticano B, verſionibus coptica, (memphitica puta,) aethiopica, armenica, ſyra philoxeniana, et allegationibus Euſebii, Athanaſii, Cyrilli alex. Iſidori peluſ. aliorumque concinere ſolet. Poſteriorem hunc textum, quem poſt Clementem et Origenem Alexandrini ac Aegyptii potiſſimum adhibuerunt ac diſſeminarunt, non incommode *alexandrinum* dixeris. Alter, inde a Tertulliani tempore ab Afris, Italis, Gallis aliisque occidentalibus uſurpatus, haud inepte *occidentalis* nomine inſigniri poterit, quamquam intra fines imperii occidentalis neutiquam ſe continuerit, uti e ſyrae hieroſolymitanae ac ſahidicae verſionis conſenſu, quamquam non perpetuo at frequente tamen, liquido apparet. Ab utraque hac recenſione antiquiſſima in Evangeliis, de quibus ſolis hic loquor, differt textus codicis A, mox cum alexandrinis, mox cum occidentalibus, mox cum utrisque ſimul conſentiens, ſed perſaepe

etiam

etiam ab utrisque diſſonans, et paullo propius ad textum noſtrum vulgarem accedens. Huic codici cognati ſunt codices EFGHS, ſed compluribus lectionibus junioribus deformati, et vulgari textui multo quam A propinquiores ſunt. Hi omnes (AEFGHS) in Evangeliis cum iis fere Patribus (quantum ex imperfectis horum collationibus colligere licet,) conſentire videntur, qui ſeculo quarto exeunte quintoque ac ſexto in Graecia, Aſia minore et provinciis vicinis floruere, fuitque haec recenſio, quam *conſtantinopolitanam* hinc nominare licebit, in patriarchatu conſtantinopolitano potiſſimum propagata ac per librarios innumeros deinceps longe lateque diſſeminata, et in ſlavonicam etiam verſionem (cujus tamen codices ipſi inter ſe haud raro diſſentiunt,) transfuſa. Nulli harum recenſionum *ſyriaca verſio*, prout quidem typis excuſa eſt, ſimilis, verum nec ulli prorſus diſſimilis eſt. In multis concinit cum alexandrina recenſione, in pluribus cum occidentali, in nonnullis etiam cum conſtantinopolitana, ita tamen, ut quae in hanc poſterioribus demum ſeculis invecta ſunt, pleraque repudiet. Diverſis ergo temporibus ad graecos codices plane diverſos iterum iterumque recognita eſſe videtur. *) Syriacae verſioni *Chryſoſtomi* Evangeliorum textus eo haud eſt abſimilis, quod hic quoque e diverſis recenſionibus aliquid traxit. Nonnulla admiſit ex occidentali recenſione, plura ex alexandrina, plurima e conſtantinopolitana, ſed antiquiore illa et ſerioribus

*) Illuſtrari hoc poteſt codicum nonnullorum latinorum exemplo, qui priſcam quidem verſionem, ad occidentalem recenſionem accommodatam, repraeſentant, ſed paſſim ad juniores libros graecos refictam. Ex hoc genere eſt brixianus codex latinus, qui non raro a graecolatinis et vetuſtioribus latinis omnibus ſolus diſcedit, et in graecorum partes transit.

rioribus interpolationibus nondum deformata; cujus commixtionis rationem in eo praecipue poſitam fuiſſe ſuſpicor, quod Chryſoſtomus complures conſuluerit aut, ſi mavis, compilaverit anteriorum interpretum commentarios, non uni eidemque, ſed variis et inter ſe discrepantibus textibus adaptatos. Caeterum nemini harum rerum perito negotium faceſſere poterunt lectiones in textu et interpretatione Chryſoſtomi obviae, quae e negligentia hujus viri aut e conſuetudine ipſius, textum paullo liberius excitandi ſenſumque utcunque ſuis verbis exprimendi, enatae ſunt. — Praeter codices unam ex illis recenſionibus vetuſtis exhibentes, extant nonnulli, quorum textus e duarum triumve recenſionum lectionibus conflatus eſt; e quo genere ſunt fragmenta codicum PQT, mox cum alexandrinis mox cum occidentalibus conſonantium. Ad hanc claſſem poſſent etiam referri forſitan, quos ſupra vel alexandrinis vel occidentalibus, a parte potiori, accenſuimus, codices 1. 13. 33. 69. 106. 118. 124. 131. 157. cum verſionibus aethiopica, armenica, ſahidica, ſyra hieroſolymitana, et philoxenianae margine. In his enim omnibus alexandrinae lectiones admixtae ſunt occidentalibus, et viciſſim. Sunt vero etiam codices nonnulli, in quibus conſtantinopolitanae quidem lectiones, ſi univerſam textus conformationem ſpectes, regnant, adſperſis tamen pluribus paucioribusve lectionibus ſive alexandrinis ſive occidentalibus, quo pertinent codices, e gregariorum numero eximendi, licet non eadem omnes auctoritate pollentes: KM. 10. 11. 17. 22. 28. 36. 40. 57. 61. 63. 64. 72. 91. 108. 127. 142. 209. 229. 235. et Evangeliſtaria 18. 19. 24. 36.

Ut autem iſta, quae de diverſarum recenſionum discrimine diximus, ad aeſtimandas lectiones vel uni recenſioni proprias vel pluribus communes tutius transferantur, haud inutile videtur de nonnullis,

nullis, quae ad iſtam cauſam pertinent, Lectorem monere.

a) Criticus aſſidua obſervatione cognitum perſpectumque habere debet, quibus rebus recenſio quaeque caeteris ſive praeſtet ſive deterior ſit. Occidentalis v. c. ſervare ſolet lectiones genuinas duriores, a graecae linguae ratione abhorrentes, hebraizantes, ſoloecas, cacophonas, quippe quae omnes minus offenderent lectores occidentales; alexandrina vero recenſio, quaecunque graecis auribus moleſta eſſe poſſent, evitare ac immutare ſtudet. Occidentalis recenſio interpretamentis, periphraſibus, additamentis undecunque conquiſitis, et vocabulorum ſententiarumque transpoſitionibus ſenſum clariorem minusque impeditum reddere conatur; alexandrina vero phraſes ac vocabula potius quam ſenſum illuſtrare annititur. Occidentalis recenſio lectiones quidem amat pleniores et verboſiores, itemque ſupplementa e locis parallelis petita; verum omittit etiam interdum, quae ſententiam obſcuram reddere, aut contextui aliisve locis repugnare videntur; in quibus omnibus caſtior eſſe ſolet alexandrina. Verbo, grammaticum egit alexandrinus cenſor, interpretem occidentalis. Interpretis autem provinciam hic ſaepe ſatis infeliciter adminiſtravit, et multo quam fas erat licentius textum tractavit; at ſagacitatis tamen laude fruſtrandus non eſt. Haud raro enim v. c. in reſurrectionis Domini hiſtoria difficultates et ἐναντιοφανείας ſubolfecit, quas commentatores plerique, latentem ſub herba anguem non animadvertentes, ſicco pede transiverunt, noſtra vero aetas demum curatius expendit. — In his quae modo attigimus omnibus, conſtantinopolitana recenſio cum alexandrina facere ſolet, eo tantum ab hac diverſa, quod graeciſmi ſtudioſior adhuc eſt, plures in textum gloſſas admittit, et lectiones paſſim admiſcet vel occidentales ab

ab alexandrinis diſſonantes, vel conflatas ex alexandrinis et occidentalibus. — Hujus generis obſervationes in promtu habere debet, qui teſtium pro lectione quaque allatorum auctoritatem dijudicare cupit. Pro diverſis enim lectionum generibus diverſum eſt recenſionis cujusque momentum. In alio genere occidentalis recenſio, in alio alexandrina plus ponderis habet.

b) Nulla recenſio in codice ullo jam ſuperſtite reperitur intaminata, qualis primitus fuerat. Eo temporis intervallo, quod inter recenſionum origines et codicum hodie extantium natales interceſſit, ſinguli codices recenſionum omnium multifariam fuere corrupti. Quilibet librarius in apographo ſuo exarando ſphalmata quaedam commiſit; irrepſerunt e margine vel aliunde nova interpretamenta, gloſſae, additamenta; negligens et feſtinans ſcriba nonnulla paſſim omiſit; alterius recenſionis lectiones illatae ſunt in alterius familiae libros, etc. Itaque quinto et ſexto ſeculo codices recenſionis v. c. alexandrinae non poterant non differre multis locis a textu alexandrino primaevo, qualis tertio ſeculo ineunte fuerat. Cum vero hujusmodi corruptiones neutiquam codices ejusdem recenſionis omnes invaſerint, ſed ſingulos tantum deformarint, patet non ſolum, abſonam eſſe eorum rationem, qui vitia in uno codice reperta recenſioni cuidam univerſe attribuunt, ſed intelligitur etiam,

c) permagni momenti eſſe, ut nativa recenſionis cujusque lectio indagetur. Comparandi ſcilicet ſunt codices, Patres et verſiones omnes eandem recenſionem exhibentes, et e lectionibus in ipſis obviis ſeligenda eſt ea, quam et vetuſtiores teſtes et interna bonitatis indicia prae reliquis commendant. Alexandrinae quidem recenſionis lectiones primitivae in Evangeliis facili plerumque negotio eruuntur, ubi codices CL et (in Marco, Luca

ac

ac Joanne) B conſonant, praeſertim ſi Clemens vel Origenes, cum coptica verſione, aliique alexandrini accedant. Paullo altioris indaginis res eſt, nativam occidentalis recenſionis lectionem dignoſcere; quoniam pauciores ex hac familia ſuperſunt teſtes vetuſti, iidemque magis corrupti. Ubi ergo occidentales inter ſe diſſident, ex internis potiſſimum criteriis, quaenam e pluribus lectionibus pro nativa habenda ſit, judicari debet. Quae vero primaeva fuiſſe cognoſcitur in recenſione quaque, ea recenſioni huic, generatim ſpectatae, tribuitur, neglectis aliis lectionibus in nonnullos codices recenſionis ejusdem invectis.

d) Antequam definiri poſſit, quaenam e pluribus lectionibus genuina ſit, diſpiciendum eſt, ad quamnam recenſionem quaevis referenda ſit; nec quaerimus praecipue, quot codices hodie ſuperſtites in lectione aliqua conſentiant, ſed id potiſſimum indagare ſtudemus, quot recenſiones vetuſtae primitus lectionem illam habuerint. Quotquot enim ad eandem recenſionem pertinent teſtes inter ſé conſentientes, pro unico haberi debent. Uſu igitur venire poteſt, ut duo tresve codices tantundem valeant, quantum alii centum. Aliae enim recenſiones vetuſtae in paucis duntaxat codicibus ſuperſtites ſunt, aliae innumeros occuparunt libros manuſcriptos. In occidentalibus provinciis poſt quartum, et in Aegypto poſt ſextum ſeculum perpauci exſcripti ſunt codices graeci; contra vero in conſtantinopolitano patriarchatu monachi graeci multiplicandis Novi Teſt. exemplaribus ad decimum quintum usque ſeculum operam dederunt indefeſſam.

e) Lectio, in qua vetuſtae recenſiones cunctae primitus conſenſerant, indubie vera eſt, etiamſi poſtea lectio alia quamplurimos invaſerit codices juniores.

f) Si

f) Si non in eadem lectione omnes recenſiones primitus conſenſerunt, ea potior eſt lectio, quae vetuſtiorum ſuffragiis firmatur, niſi obſtent, quae ſupra (lit. a.) de ſingularum recenſionum ingenio monuimus.

g) E concentu recenſionis alexandrinae cum occidentali firmiſſime colligitur, lectionem utrique communem longe eſſe antiquiſſimam, immo, ſi interna ſimul bonitate ſua niteat, genuinam. Sin vero hujusmodi lectio internis veritatis criteriis deſtitui videatur, horum momentum curatius expendendum eſt, ut appareat, utrum eorum defectus majus habeat pondus, quam conſentiens alexandrinae et occidentalis recenſionis teſtimonium.

h) Si alexandrina recenſio cum conſtantinopolitana concordat, occidentalis autem ab utraque diſſonat, inquirendum eſt, utrum occidentalis lectio ex eo ſit genere, in quo haec recenſio ſaepius peccare ſoleat, ſimulque diligenter ponderanda ſunt interna veri vel falſi indicia.

i) Simili ratione dijudicandae ſunt lectiones, in quibus occidentalis recenſio cum conſtantinopolitana contra alexandrinam conſpirat.

k) Si recenſio quaelibet exhibet lectionem a caeterarum recenſionum lectionibus discrepantem, nequaquam major teſtium ſingulorum numerus, ſed interna bonitatis criteria definiunt, quaenam caeteris praeferenda ſit lectio. Amplectimur igitur lectionem inſigniter bonam, quamvis pauciſſimorum teſtium ſuffragiis fulſultam, dummodo oſtendi poſſit, primitivam eam eſſe lectionem recenſionis vetuſtae cujuscunque, nec obſtet recenſionis illius ſingularis conditio. (lit. a.)

Expoſitis jam iis, ad quae criticus in judicando teſtium conſenſu attendere idcirco debet, quia teſtes

ſies non eandem ſiſtunt ſacri textus recenſionem, *) tribus verbis addere liceat, animum etiam advertendum eſſe ad illud teſtium discrimen, quo alii ſunt libri manuſcripti, alii verſionum auctores, alii Patres loca Novi Teſt. excitantes. Primas quidem partes deferimus codicibus manuſcriptis, nec facile lectionem ſola verſionum et Patrum fide nitentem probamus. Attamen lectio valde bona, in compluribus verſionibus et Patribus reperta, dummodo codicum nonnullorum vetuſtorum et inſignium, quantumvis paucorum, conſenſu firmetur, nequaquam ſpernenda eſt, praeſertim, ſi codices illi e diverſis oriundi ſint recenſionibus.

Tandem commemorandum eſſe cenſeo, codices nonnullos e partibus longe diſſimillimis eſſe conflatos. Alexandrinus v. c. codex recenſionem ſequitur aliam in Evangeliis, aliam in epiſtolis Paulinis, aliam in Actibus Apoſtolorum et catholicis epiſtolis. Sic vaticanus etiam in priore Evangelii Matthaei parte cum occidentalibus facit, in poſtremis autem Matthaei capitibus, et in Marco, Luca ac Joanne cum alexandrinis concinit. Ad hujusmodi codices mixtos criticus in judicando teſtium conſenſu probe attendere debet.

*) Nonnulla, quae pauciſſimis tantum attingere hoc loco potui, paullo uberius declaravi in *Diſſert. de codicibus Evangeliorum Origenianis*, Halae, 1771 et in *Curis in hiſtoriam textus epiſtolarum Paulinarum graeci*, Jenae, 1777.

SECTIO IV.

METHODVS IN ADORNANDO TEXTV ADHIBITA DESCRIBITVR.

Ne Lectores dubii haererent, utrum lectio quaeque, in textu a me exhibita, ſit vulgo recepta aut ab hac discrepans, utque breviſſima et commodiſſima ratione ſignificarem, quasnam lectiones vel genuinas vel magis minusve probabiles eſſe cenſerem, in adornanda nova textus ſacri recenſione legibus me adſtrinxi ſequentibus:

1) Textus receptus, (is nempe quem vulgares editiones recentiores, Elſevirianae, Leusdenianae etc. ſequuntur, quem etiam Wetſtenius repetiit,) fundamenti loco ponatur.

2) In hoc quicquid mutatur, religioſe indicetur.

3) Textus receptus totus, quoad ſingula verba ſingulasque ſyllabas, exhibeatur eodem charactere; quae vero mutanda in eo videntur, aut ſignis, verbis textus recepti adpictis, indicentur; aut lectio recepta, ſi omnino e textu eliminanda ſit, exhibeatur in margine interiori, iisdem typis, quibus univerſa textus ſeries excuſa eſt. (Interiorem

riorem marginem appellamus quicquid interiacet duabus lineolis inter textum ipſum atque illas notas uberiores, quae lectionum farraginem cum teſtibus pro lectione quaque ſiſtunt.)

4) Quicquid in locum receptae lectionis ſubſtituitur, ſive in ipſum textum a nobis recipiatur, ſive in margine interiori exhibeatur, minoribus typis excudatur.

5) Nil mutetur e conjectura, nil ſine teſtium, nempe codicum, verſionum, Patrum, auctoritate.

6) Cum lectiones a receptis discrepantes aliae plane pro genuinis habendae, aliae non plane quidem certae, attamen receptis aut aequales aut ſuppares, aliae vero minus probabiles quamvis non ſpernendae, ſint: diverſi hi probabilitatis gradus diſtincte ſignificentur.

7) Circa ea quae omittenda et e textu ejicienda videntur, ſequentia obſerventur

a) Quae certiſſime (noſtro ſcilicet judicio, ſalvo meliori peritorum arbitrorum,) ſpuria ſunt, absque dubio reſecanda, omittantur in textu atque rejiciantur in marginem interiorem. In textu vero in locum eorum ſurrogetur ſignum †, idemque ſignum in margine interiori verbis exauctoratis praefigatur.

b) Quae probabiliter quidem, neque tamen certo, delenda ſunt, retineantur in textu, praefixo ſigno ∺

[Notula ″ ubique indicat, ad quot vocabula ſeſe extendat vis atque ſignificatio obeli aut aſteriſci aut lemniſci, aut etiam literulae latinae, quae ad literam parallelam in notis ablegat.]

 c) Si

c) Si auctoritates, quae deleri aliquid jubent, minus ſint ſufficientes, verba, *forſitan* delenda, retineantur in textu, adpicta nota —

8) Quae ad textum receptum addenda videntur, perperam in eo omiſſa, inſerantur textui, ſed typis minoribus, et praemiſſo ſigno # aut ⁜ aut +, quorum primum ſummum, ſecundum minorem, tertium infimum probabilitatis gradum innuit.

9) Circa eas textus ſacri emendationes, quae fiunt mutando verbum aut verba quaedam in aliud aliave, ſequentia obſerventur:

a) Si lectio a recepta diſcrepans indubie (*noſtro*, quod ſaepius dicendum eſt, judicio,) genuina ſit, recipiatur in textum, ſed minori charactere expreſſa, absque ullo ſigno; lectio vero hactenus recepta ablegetur in marginem interiorem, typis majoribus ibi excudenda, absque ulla nota.

b) Si pro defendenda lectione, ſic e textu eliminata, afferri poſſint auctoritates quaedam ſpecioſae, ſed neutiquam ſufficientes: receptae, in marginem ablegatae, adpingatur nota ∾

c) Lectio recepta, cui alia aequiparatur, aut quae alii poſtponitur, quae vero pro indubie ſpuria haberi nequit; maneat in textu, adpoſito ſigno ∾ Interior margo charactere minori liſtat lectionem, quam receptae aequiparamus aut praeferimus, eadem nota ∾ ſtipatam.

d) Lectio ſpecioſa, ſed minus firma et receptae inferior, exhibeatur in margine interiori, minori charactere, addito ſigno ∾, quod ſignum etiam receptae praefigendum eſt in textu.

10) No-

10) Notabilis interpunctionis diverſitas ſignificetur in textu nota * Vid. Matth. 3, 3. 4, 7. 24. 6, 19.

11) Verſiculi cujusque initium majuscula litera indicetur, propria autem nomina absque majuscula litera ſcribantur, ne commatum exordia reddantur dubia.

12) Textus excudatur continuus, nec caput quodque aut verſiculus quisque a nova incipiat linea; ſed notentur in ora et capitum et verſiculorum numeri.

13) Ubicunque incipit major pericopa, initium fiat a nova linea.

14) Parentheſes, ubi opus videtur ad tollendam ambiguitatem, indicentur ſignis ( )

15) Lectionum eccleſiaſticarum ſeu anagnosmatum in eccleſia graeca uſurpatorum initia notentur ſigla [, termini ſeu clauſulae ſigno]

SECTIO V.

QVIBVS REBVS POSTERIOR HAEC EDITIO A PRIORE DIFFERAT, INDICATVR.

A) *In textu:*

1) Omnem dedi operam, ut textus limatior jam prodiret, quam in priore editione eum exhibuiſſem. Pluribus nunc ſubſidiis adjutus, meliora nonnunquam dare, eaque corrigere poteram, quae antehac vel intacta reliquiſſem vel minus apta medela ſanare tentaſſem. Nonnullas lectiones, quae olim in margine interiore fuiſſent repoſitae, jam, plurium teſtium auctoritate confirmatas, in textum recepi; ſed contra etiam alias, quibus in textu olim locum ſuum aſſignaſſem, nunc, teſtibus nuper productis nil novi praeſidii afferentibus, in marginem amandavi. Praeterea, emendavi jam haud pauca v. c. in articulis, vocabulorum transpoſitionibus, et aliis hujus generis minutiis, quas, utpote nimis leves, antehac neglexiſſem. Denique de multarum lectionum pretio paullo aliter, quam ante viginti hos annos, judicans, ſaepe ſiglis (obelo vel aſterisco vel lemnisco) duplicatis notavi vocabula, quibus ſimplices olim appoſuiſſem, et viciſſim; lectionesque

que antehac in ima pagina delitescentes in farragine, nunc in marginem interiorem evexi. Fateor vero, examine iterato pauciora, quae in textu corrigenda reſtarent, me reperiſſe, quam ipſe, cum ad parandam novam editionem me accingerem, exiſtimaſſem; cujus rei cauſa poſita profecto non fuit in eo, quod aſpernarer meliora, quae offerrentur, ſed in hoc potius, quod jam olim in conſtituendo textu aeſtimandisque lectionibus omnia, quae in utramque partem dici poſſent, ſedulo expendiſſem, meumque judicium iisdem attemperaſſem regulis criticis, quas veras eſſe hodienum perſuaſus ſum. Nec teſtes, nuper demum e bibliothecarum latebris protracti, multa innovandi neceſſitatem mihi impoſuerunt. Qui enim inter ipſos praeſtantiores ſunt, v. c. BT. 124. 131. 157. 203. 229. 235. et verſiones ſahidica ac ſyriaca hieroſolymitana, concinunt fere cum ACDL caeterisque, quos praecipue ſecutus eram; numeroſa autem gregariorum librorum turba, quamvis permultis novis advectis, e Ruſſia, Hispania, Italia et Auſtria catervatim adductis, nuper adaucta ſit, permovere me non debuit, ut aliquid retractarem. Supra enim profeſſus jam ſum, perinde mihi videri, utrum hujus furfuris codices ſexaginta an ſexcenti laudentur pro lectione, deſtituta et meliorum vetuſtiorumque teſtium ſuffragiis, et internis veri criteriis.

2) In priori editione nonnunquam, ut Lectoribus judicium quantum fieri poſſet maxime liberum relinquerem, duas lectiones fere aequales ſimul in textu exhibui, duabus repraeſentatas lineolis, quarum altera alteri erat ſuperimpoſita. Cum vero hanc rationem, utpote inſolitam, nonnullis displicere viderem, jam ab ea abstinendum eſſe putavi. Neque tamen minus liberum erit Lectoribus, *ſuo* uti judicio et lectionem, quae potior

 ipſis

ipſis videbitur, ſive in textu ſive in margine extet, praeferre.

3) Ne textus nimis onuſtus videretur ſiglis minus neceſſariis noſtraeque editionis uſum difficiliorem moleſtioremve reddentibus, eas tam in textu quam in margine interiore omiſi, quas in priore editione eo conſilio adhibueram, ut diſtinctius declararem, eodem loco diverſa additamenta in diverſas irrepſiſſe recenſiones. Qui ea, quae de recenſionum discrimine ſupra disputavi, recte percepit, absque iſto ſiglarum adminiculo facile dignoscet, ad quamnam recenſionem additamentum quodque referendum ſit.

4) Interſtinctionem ſententiarum multis locis correxi, et ſaepius, quam in priore editione factum fuerat, adpicto aſterisco Lectores admonui, diverſis modis textum poſſe interpungi.

5) Operarum ſphalmata, crebro in priore editione obvia, ſedulo correxi, et ne nova committerentur, quanta potui diligentia, adjutus etiam ab amicis doctis, cavere ſtudui. Sperare auſim, nullibi atrociter eſſe peccatum. Paucorum erratorum, quae obſervare mihi licuit, indiculum ad calcem voluminis adjeci, omiſſis tamen leviſſimis ſphalmatibus, quae ne imperitiſſimum quidem tironem in legendo remorari poſſunt, cujus generis eſt accentus acuti cum gravi commutatio.

6) Cum lectionum eccleſiaſticarum initia ac terminos noſſe debeat, qui interpolationes e lectionariis in codices textus perpetui nonnullos invectas inveſtigare vult, hac de re, ne editioni meae aliquid deeſſe videretur, Lectores monendos eſſe cenſui, ſecutus potiſſimum lectionum indices editioni Matthaeianae adjectos. Uſus autem ſum ſiglis [ ], cum parentheſeos ſignis ( ) haud confundendis. Tenendum vero eſt, nonnullorum anagnosmatum terminos diverſimode fuiſſe definitos, non ſolum

in

in lectionariis diverſis, quae in conſtituendis lectionum initiis et finibus ſaepe inter ſe discrepant, verum etiam pro temporum feſtorum, quibus eadem pericopa praelegebatur, discrimine. Nonnulla enim anagnosmata, quae ter quaterve quotannis recitabantur, alio tempore anguſtioribus, alio latius prorogatis limitibus ſolebant circumſcribi. E. gr. anagnosma, quod incipit Matth. 1, 1. in plerisque Evangeliſtariis procurrit ad comm. 25, in nonnullis autem lectionariis finitur comm. 17. Et anagnosma, inchoans a Matth. 5, 20. in Evangeliſtario Mt. c. ſemel terminatur vſ. 30, ſed alibi, in eodem libro recurrens, protenditur ad vſ. 33. Saepe etiam idem verſiculus inſervit tam finiendo uni anagnosmati, quam inchoando alteri. V. c. in Evangeliſtario Mt. c. anagnosma quoddam, ut modo dixi, finitur Matth. 5, 33; ſed in eodem libro aliud anagnosma incipit ab hoc commate 33. Sic etiam cap. 7. anagnosma quoddam deſinit commate 8, ſed aliud inchoatur commate 7, quo fit, ut verſiculi 7. et 8 bis legantur. Vide etiam cap. 7, 21. 8, 23. 9, 1. Haec monenda hic erant, ne Lectores ſiglas a me adhibitas perperam interpretarentur.

B) *In notis:*

1) Innumeras lectiones variantes, in priore editione ſilentio praetermiſſas, nunc in medium protuli. Nec tantum quae Alterus, Matthaei, Birchius et alii, poſt abſolutam illam editionem, e libris graecis manuſcriptis in lucem protraxerunt, ſuis locis inſerta ſunt, ſed e Wetſtenio etiam caeterisque, quos olim jam adhibueram nunc vero denuo excuſſi, haud pauca ſupplevi. Conf. ſupra pag. XLIX-LVIII.

2) Lectiones variantes, in priore jam editione excitatae, nunc multo numeroſiore teſtium comitatu ſtipatae prodeunt.

3) Lectiones a Stephano e codice ſuo β decerptas notavi. Etſi enim nullus dubito, codicem

Stephani β eundem eſſe, quem nos cantabrigienſem appellamus, utrumque tamen ſingulatim excitare jam placuit, ne ii, qui aliter hac de re ſentiunt, haberent, quod vituperarent.

4) Barberinianorum codicum lectiones, antehac mihi et aliis viris doctis ſuſpectas, ſed a Birchio jam vindicatas, in ſylloge mea ſupplevi. Ne vero idem teſtis mutato nomine bis produceretur, a numero codicum Barberinianorum, quem Caryophilus indicavit, demendi erant ii, quos Birchius nominatim excitavit. Ubi v. c. Caryophilus ſex Barberinianos laudaſſet, Birchius autem vaticanos 349 et 1209 (qui ſunt e Barberinianorum numero,) citaſſet, equidem praeter codices B et 127, (i. e. vat. 1209 et 349.) Barberinianos non niſi quatuor laudavi.

5) Lectiones notavi, quibus editio Stephani tertia, quacum Millius et Birchius codices ſuos contulerunt, differt ab Elſeviriana, Wetſtenianae collationis baſi.

6) Excerpta e verſionibus veteribus, praeſertim e ſyriaca utraque et coptica, emendavi et amplificavi. Verſionis latinae antehieronymianae codices, a Blanchinio et Sabatierio publici juris factos, denuo diligenter examinavi, et permultas lectiones ex ipſis protuli, antehac a me praetermiſſas. Acceſſerunt etiam excerpta e codicibus latinis toletano, pragenſi, emmeramenſi et vindobonenſi, quorum poſtremus, negligenter olim collatus, Alteri jam diligentia accurate exſcriptus eſt. Lectiones quoque vulgatae verſionis ex editione Sixtina, quas quidem Jameſius indicavit, adjeci.

7) Armenicae verſionis collatio nova, cujus uſum humaniſſime mihi conceſſit Bredenkampius, multas Armenorum lectiones ſuppeditavit notatu dignas.

8) E codicibus manuſcriptis et editis ſlavonicae verſionis, antea criticis paene incognitae, ingentem

gentem lectionum copiam collegit et benevole mecum communicavit Dobrowskius, cujus humanitati etiam nonnullas e bohemica translatione decerptas lectiones debeo.

9) Acceſſerunt in hac editione lectiones duarum verſionum veterum, nuper demum detectarum, ſahidicae et ſyrae hieroſolymitanae.

10) Patrum graecorum latinorumque allegationes amplum obtulerunt ſpicilegium. In primis adjeci, quae repetita operum Origenis collatio ſuppeditabat. Nec neglexi lectiones codicum Chryſoſtomi manuſcriptorum, a Matthaei laudatorum.

SECTIO VI.

SIGNORUM ET SCRIBENDI COMPENDIORUM EXPLICATIO.

I. *In textu* *)

Literae latinae a. b. c. ablegant ad notas in infima paginae ora.

in-

*) Signorum in textu adhibitorum explicatio, poſſet quidem ex iis quae ſupra, ſectione IV, ſcripſimus, peti. Ut vero Lectores, noſtrae editioni nondum aſſuefacti, qui forte dubii haererent, quaenam ſit ſiglae cujusdam in textu occurrentis vis ac poteſtas, facillime et abſque temporis diſpendio, quicquid quaererent, invenire poſſent, placuit, ſigna ſcribendique compendia omnia, quotquot adhibita a nobis ſunt, hoc loco recenſere.

" indicat, quousque extendatur vis atque poteſtas literae latinae aut ſigni vocabulis quibusdam praefixi.

: poſuimus, ubi vis ſigni anguſtioribus continetur finibus, quam vis literulae latinae. V. c Matth. 3, 12. [e] = αὐτοῦ: εἰς τὴν ἀποθήκην." Hic literula [e] ſpectat ad omnia iſta verba, obelus tantum ad αὐτοῦ.

Ubicunque vocabula graeca minori charactere expreſſa vel ſigna † ∾ ∼ in textu comparent, inſpiciendus eſt margo interior, textui et variantium lectionum farragini interjacens et duabus lineolis circumſeptus.

Quae minori charactere excuſa ſunt, in textum a nobis ſunt admiſſa, et in locum lectionis vulgo receptae ſurrogata.

∾ indicat, lectionem marginis interioris ſupparem aut aequalem, immo forſitan praeferendam eſſe receptae lectioni. (Si lectio marginis interioris extaret in textu vulgari, et lectio ab Elſevirio exhibita compareret inter variantes, nos utramque lectionem eodem ſigno ∾ notaſſemus.)

∼ ſignificat, lectionem marginis non ſpernendam quidem et ulteriore examine dignam, at receptae tamen inferiorem eſſe. (Si lectio marginis haberetur in textu, Elſeviriana autem ſeu recepta extaret in margine, nos ſigla ∾ uſi eſſemus.)

† docet, ejectum aliquid a nobis eſſe e textu et amandatum in marginem.

= indicat probabilem omiſſionem, neque tamen adeo certam, ut nullus dubitationi locus ſuperſit. (Si verba hoc ſigno notata abeſſent a textu, nos ea admiſiſſemus in textum, praefixo +)

— praefigitur vocabulis, quorum omiſſio minus eſt probabilis. (Si verbum, cui hoc ſignum adpoſuimus, abeſſet a textu, nos repoſuiſſemus illud, adjecto ⁜)

notat, admiſſa quaedam a nobis in textum eſſe, quae

quae in vulgaribus editionibus perperam omiſſa erant.

⁜ adpingitur iis verbis, quae probabiliter textui adjicienda ſunt. (Si legerentur in vulgari textu, nos ea ſigno — notaſſemus.)

+ ſignificat, additionem ad textum vulgarem, ſed minus probabilem. (Si in textu vulgari extarent iſta verba, nos ſignum = ipſis adpinxiſſemus.)

* locum variis modis interpungi poſſe, denotat.

( ) parentheſin indicat.

[lectionis eccleſiaſticae initium, et

] ejusdem finem denotat.

II. *In margine interiori.*

Quicquid *majuſculo charactere*, hoc eſt eodem, quo textus excuſus eſt, deſcriptum legitur, pars eſt textus vulgo recepti ſeu Elſeviriani, a nobis ſuo loco mota.

Quicquid *minuſculo charactere* expreſſum eſt, lectioni vulgo receptae a nobis vel praefertur, vel aequiparatur, vel ulteriori ſaltim examine dignum judicatur.

∾ ante vocabulum majusculo charactere excuſum, denotat, in locum lectionis vulgo receptae aliam quidem a nobis in textum eſſe admiſſam, quae illi praeferenda videatur; ſed eſſe tamen nonnulla, quae non ſine ſpecie aliqua ad defendendam vulgarem lectionem afferri queant.

Caeterorum ſignorum, in margine interiori occurrentium, ſignificatio petenda eſt ex iis, quae de ſignis in ipſo textu adhibitis modo diximus.

III. *In notis.*

Literae latinae uncinis incluſae reſpondent iisdem literis in textu.

|| innuit, varietatem, cui praemiſſum eſt hoc ſignum, pertinere ad eadem verba textus, ad quae antecedens varietas lectionis ſpectaverat.

= indicat, verba textus, quae interjacent literulam latinam et ſignum " aut quae margo interior ſiſtit prae-

praevio ſigno †, omiſſa eſſe in codicibus, qui hic enumerantur.

+ ſignificat, ad verba textus in codicibus hic laudatis addi ea verba, quae hoc ſignum + ſequuntur. Si vero graecum vocabulum nullum ſubjunctum ſit iſti ſigno, indicatur, verba in codicibus poſt ſignum + enumeratis addita, in ipſo textu literis minuſculis exhibita a nobis eſſe.

A. B. C. etc. et cifrae 1. 2. 3. et ſiglae Mt. a. b. α. β. 1. 2. denotant codices graecos manuſcriptos, quorum catalogus ſectione ſequente dabitur.

Siglae iſtae codicum, ſimpliciter absque alio ſigno poſitae, indicant, verba graeca ſiglas praecedentia, aut (ſi nulla praecedant graeca verba, ſed literulam latinam uncinis incluſam ſtatim excipiant ſiglae,) verba minori charactere ſive in textu ſive in margine interiori excuſa, ſubſtitui in codicibus laudatis in locum lectionis vulgo receptae, quae majori charactere expreſſa, vel in textu vel in margine interiori, extat.

* ſignificat, in codice, cujus ſiglae aſteriscus ſubjunctus eſt, ſic ſcriptum fuiſſe a prima manu, poſtea vero hanc lectionem in hoc codice mutatam eſſe in aliam.

** denotat, ſic legi in codice illo ex emendatione, vel etiam in margine.

in m. ſignificat: in margine.

al. ſequente numero, indicat, in tot codicibus graecis, quos vero nominatim enumerare operae non erat pretium, eandem reperiri lectionem.

Alius, inuit, eandem lectionem in alio etiam repertam eſſe codice, quem vero collatores nominatim haud indicaverint. (Sic Wetſtenius, Simonium ſecutus, interdum Colbertinum unum ſeu Colbertinos duos vel tres excitavit, numeros autem, quibus libri illi inſigniti fuerint in bibliotheca Colbertina, non indicavit.)

Alii,

Alii, denotat, eandem lectionem repertam eſſe in compluribus codicibus, quorum vero numerus et nomina ignorentur. (Millius nonnunquam indiſtincte laudavit codices *plurimos.*)

pluresque, idem indicat.

pluresve, ſignificat, certis de cauſis credibile eſſe, eandem lectionem in pluribus extare codicibus. (Iis v. c. locis, ubi Elſeveriana editio a Stephanica tertia discrepat, numerus codicum, qui alterutram habeant lectionem, certo definiri nunquam poteſt. Qui enim codices manuſcriptos cum textu impreſſo contulerunt, non eadem uſi ſunt editione.)

item, praemittitur iis codicibus verſionibus et Patribus, qui in ſumma quidem rei cum caeteris conſentiunt, in nonnullis vero, v. c. in vocabulorum conſecutione aut ſtructura, paululum ab his recedunt.

Numerus parentheſi incluſus, antecedente 218, denotat, tot codices vindobonenſes conſentire, quantum ex Alteri ſilentio colligi queat, cum lectione codicis 218 ſeu Lambeciani 1, quocum Alterus caeteros vindobonenſes contulit. Vide ſupra, pag. LII.

Barber. ſignificat codices Barberinianos. Conf. ſupra, pag. XC.

Mt. praefigitur ſiglis codicum, quos e Matthaeiana editione laudamus.

cod. ſignif.	codex.
codd.	codices.
jun.	juniores.
qu.	quidam aut quaedam.
rec.	recepta lectio.
St. β.	Stephani codex β. (noſter D.)
St. π.	Stephani codices omnes.
St. 3.	Stephani editio tertia.
Fragm. ald.	Fragmentum textus Evangelii Joannis ab Aldo editum.
Ed.	Editiones Novi Teſtamenti.

ed.

ed.	ſignif.	editus.
mſ.		manuſcriptus.
exc.		excepto ſeu exceptis iis, qui poſt hanc ſiglam enumerantur.
Patr.		Patres.
gr.		graece ſeu graeci.
lat.		latine ſeu latini.
diſ.		diſerte.
alicubi.		teſtem non conſtanter, ſed alicubi tamen ſic legere.
int.		interpres, v. c. Irenaei aut Origenis.
ap. Wech.		apud Wechelium, ad quem vero rariſſime provocavimus, quoniam quae ille habet, mutuo accepit ab Eraſmo, Stephano aliisque, nec e ſua penu quidquam addidit.
ap. Mill.		apud Millium.
ap. Beng.		apud Bengelium.
ap. Wetſt.		apud Wetſtenium.
ap. Alt.		apud Alterum.
ap. Birch.		apud Birchium.
ap. Mt.		apud Matthaei.
Verſſ.		Verſiones omnes aut pleraeque.
Syr.		Verſio ſyriaca, Peſchito dicta.
Syr. p.		— — poſterior ſ. Philoxeniana.
Syr. p. in m.		Verſio ſyriaca poſterior in margine.
Syr. p. c. aſt.		— — poſterior habet cum aſteriſco praefixo.
Syr. p. c. ob.		Verſio ſyriaca poſterior habet cum obelo.
Syr. utr.		Verſio ſyriaca utraque, Peſchito et Philoxeniana.
Syr. hieroſ.		Verſio ſyriaca hieroſolymitana, cujus lectiones Adlerus et Birchius ſuppeditarunt.

Ar.

Ar. p. ſignif.	Verſio arabica, quae extat in bibliis polyglottis Waltoni.
Ar. rom.	Verſio arabica, ex editione romana 1591 et 1619.
Erp.	Verſio arabica, ex editione Erpenii.
Arr.	— — e tribus editionibus.
Ar.	— — ex una pluribusve editionibus.
Perſ. p.	Verſio perſica, in polyglottis Waltoni.
Perſ. w.	Verſio perſica, ex editione Wheloci.
Perſſ.	Verſio perſica, ex utraque editione.
Copt.	— coptica memphitica.
Sahid.	— — ſahidica, cujus lectiones exhibuerunt Woidius, Münterus et Georgi.
Aeth.	Verſio aethiopica.
Arm.	— armenica.
Goth.	— gothica.
Slav.	— ſlavonica, cujus codices ad calcem ſectionis ſequentis enumerabuntur.
Sax.	Verſio anglosaxonica.
Bohem.	— bohemica, e qua lectiones aliquot damus a Dobrowskio decerptas.
Vulg.	Verſio Vulgata latina.
Vulg. ed. ſixt.	— — ex editione Sixti V.
It.	— itala vulgo dicta, id eſt, codices verſionis latinae antehieronymianae, quorum ſiglae ſunt ſequentes:
bodl.	codex lat. bodlejanus, laudatus interdum a Millio.
brix.	brixienſis apud Blanchinium.

cant. ſignif.	cantabrigienſis graecolatinus ap. Sabatierium, jam editus a Kiplingio. *)
clar.	claromontanus ap. Sabat.
colb.	colbertinus num. 4051 ap. Sab.
corb. } corb. 1. }	corbejenſis num. 195. ap. Blanch. et Sab.
corb. 2.	corbejenſis num. 21. ap. Sab.
emmer. **)	S. Emmerami, ratisbonenſis, deſcriptus a Sanftlio.
for.	forojulienſis, ap. Blanch.
foſſ.	foſſatentis, ap. Sab.
gat.	cod. lat. eccleſiae S. Gateani, ap. Blanch. et Sab.
germ. } germ. 1. }	S. germanenſis num. 15. ap. Blanch. et Sab.
germ. 2.	S. germanenſis alter, ap. Sab.
harl.	harlejanus num. 1775. in *Symbolis* meis *criticis.*
luxov.	lectionarium luxovienſe, ap. Sab.
mart.	S. Martini, turonenſis, ap. Sab.
Mm.	majoris monaſterii, ap. Blanch. et Sab.
peruſ.	peruſinum fragmentum Lucae, ap. Blanch.
prag.	pragenſe fragmentum Marci, editum a Dobrowskio.
tol.	toletanus, in Blanchinii *Vindiciis canonicar. Scripturar.*
verc.	vercellenſis ap. Blanch.

veron.

*) Latina verſio in codice cantabr. mutila eſt: Matth. 1, 1 - 12. cap. 6, 8 - 8, 27. cap. 26, 65 - 27, 2. Jo. 1, 1 - 3, 16. Praeterea manu recentiori ſcriptae ſunt pericopae ſequentes: Matth. 2, 21 - 3, 7. Marc. 16, 6 - fin. Jo. 18, 2 - 20, 1.

**) Codices emmer. for. gat. harl. Mm. prag. et tol. Vulgatam potius exhibent, quam Italam. Cum vero haud paucae Italae lectiones admixtae in ipſis ſint lectionibus Vulgatae, hoc loco nequaquam omittendi videbantur.

veron.	ſignif.	veronenſis ap. Blanch.
vind.		vindobonenſis, Marci et Lucae, ap. Blanch. et curatius exſcriptus ab Altero in *Memorabilibus* a Paulo, collega conjunctiſſimo, editis.

Compendia, in ſcribendis Patrum eccleſiaſticorum nominibus adhibita, haec fere ſunt:

Ambr.	ſignif.	Ambroſius.
Ambroſiaſt.		Ambroſiaſter.
Antioch.		Antiochus monachus.
Ath.		Athanaſius.
Athenag.		Athenagoras.
Auct. ſynopſ.		Auctor ſynopſeos Scripturae S.
Baſ.		Baſilius Magnus.
Baſ. ſel.		Baſilius ſeleucienſis.
Clem.		Clemens alexandrinus.
Clem. rom.		Clemens romanus.
Chrom.		Chromatius.
Chron. paſch.		Chronicon paſchale.
Chryſ.		Chryſoſtomus.
Chryſ. in Mt. codd.		Chryſoſtomus in codicibus a Matthaei collatis.
Chryſol.		Chryſologus.
Conſtit.		Conſtitutiones apoſtolorum.
Cypr.		Cyprianus.
Cyr.		Cyrillus alexandrinus.
Cyr. hier.		Cyrillus hieroſolymitanus.
Damaſc.		Joannes damaſcenus.
Dial. c. marc.		Dialogus contra Marcionitas.
Dion. alex.		Dionyſius alexandrinus.
Dion. areop.		Dionyſius areopagita.
Ephr.		Ephrem ſyrus.
Epiph.		Epiphanius.
Euſ.		Euſebius.
Euthal.		Euthalius.
Euth.		Euthymius Zigabenus.
Gaud.		Gaudentius.

Gregor. ſignif.	Gregorius I.
Gregor. thaum.	Gregorius thamaturgus.
Hier.	Hieronymus.
Hilar.	Hilarius pictavienſis.
Hippol.	Hippolytus.
Ign.	Ignatius.
Iren.	Irenaeus.
Iſid. pel.	Iſidorus peluſiota.
Juſt.	Juſtinus martyr.
Juv.	Juvencus.
Lucif.	Lucifer calaritanus.
Mac.	Macarius.
Max.	Maximus confeſſor.
Max. taur.	Maximus taurinenſis.
Naz.	Gregorius nazianzenus.
Nonn.	Nonnus.
Nyſſ.	Gregorius Nyſſenus.
Op. imp.	Opus imperfectum in Matthaeum.
Or.	Origenes.
Pac.	Pacianus.
Phoeb.	Phoebadius.
Phot.	Photius.
Prud.	Prudentius.
Ruf.	Rufinus.
Schol.	Scholiaſtae ſeu Scholia.
Tert.	Tertullianus.
Theoph.	Theophilus antiochenus.
Theophan.	Theophanes cerameus.
Theophyl.	Theophylactus.
Tit. boſtr.	Titus boſtrenſis.
Vict. ant.	Victor antiochenus.
Vict. tun.	Victor tununenſis.
Victorin.	Victorinus.
Vigil.	Vigilius tapſenſis.

SECTIO

SECTIO VII.

CATALOGVS CODICVM GRAECORVM MANVSCRIPTORVM.

Codices Evangeliorum A-O, 1-112 et Evangeliſtaria 1-24 laudantur a Wetſtenio; caeteri codices poſtea ad Wetſtenianam collectionem acceſſerunt. *Aſteriscus*, ſiglae codicis praefixus, ſignificat, codicem a me eſſe inſpectum aut denuo collatum. *m.* denotat, codicem eſſe mutilum. *c.* indicat, curſim eum eſſe inſpectum, non accurate collatum.

I. *CODICES VNCIALIBVS LITERIS SCRIPTI.*

*A. Alexandrinus, mutilus a Matth. 1. ad Matth. 25, 6. et a Jo. 6, 50. ad cap. 8, 52. Aſſervatur in muſeo britannico, Londini. Partem ejus, quae Novum Teſt. complectitur, typis exſcribi curavit Woidius.

B. Vaticanus, in bibliotheca vaticana numero 1209 ſignatus. Lectiones e IV. Evangeliis curate decerptas, edidit Birchius.

*C. Regius *) olim 1905, nunc 9, Kuſtero Pariſinus 9, reſcriptus; latent vero ſub opusculis Ephremi Syri

*) Critico, cujus non eſt, civilibus ſeſe immiscere tumultibus, nemo vertat vitio, ſi antiquo more regios appellet codices, quos Galliae reges quondam collegerant et poſſederant, uti Colbertinos, Coislinianos, Uſſerianos, Seldenianos, Laudianos hodienum communi conſenſu vocamus eos libros manuſcriptos, quos iſti viri olim collegerant ac poſſederant. Si quis vero codices quondam regios jam Nationales appellitare, aut aliud nomen quodcunque imponere ipſis malit, equidem haud intercedo. Primus vero a loquendi uſu inter criticos recepto, discedere nolui.

Syri graecis fragmenta Vet. et Novi Teſt. Deficit codex a Matth. 5, 15-7, 5. cap. 17, 27-18, 28. cap. 22, 21-23, 17. cap. 24, 10-45. cap. 25, 30-26, 22. cap. 27, 11-46. cap. 28, 15-fin. Marc. 1, 1-17. cap. 6, 32-8, 5. cap. 12, 30-13, 18. Luc. 2, 6-42. cap. 3, 21-4, 25. cap. 6, 4-36. cap. 7, 17-8, 28. cap. 12, 4-19, 42. cap. 20, 28-21, 20. cap. 22, 20-23, 25. cap. 24, 7-45. Jo. 1, 42-3, 32. cap. 5, 17-6, 37. cap. 7, 3-8, 34. cap. 9, 11-11, 7. cap. 11, 47-13, 8. cap. 14, 8-16, 21. cap. 18, 36-20, 25. Praeterea in iis etiam quae ſuperſunt pericopis, multa verba ob ſummam praeſtantiſſimi codicis vetuſtatem legi nequeunt. Denuo et curate contulit Wetſtenius.

*D. Cantabrigenſis, ſeu Stephani β, ſeu Bezae; graecolatinus; mutilus a Matth. 1, 1-20. cap. 6, 20-9, 2. cap. 27, 2-12. Jo. 1, 16-3, 26. Veteris autem textus lacunae manu recentiori expletae ſunt ſequentibus locis: Matth. 3, 7-16. Marc. 16, 15-fin. Jo. 18, 13-20, 13. Totum codicem typis excudi fecit Kiplingius.

E. Baſileenſis num. B. VI. 21. Millio Baſ. 1; Bengelio Baſ. α. Denuo contulit Wetſtenius, qui ſeculo nono eum tribuit. Mutilus eſt Luc. 3, 4-15. et cap. 24, 47-fin. Manus recentior explevit lacunas Luc. 1, 69-2, 4. cap. 12, 58-13, 12. cap. 15, 8-20.

F. olim Boreeli, collatus tantum usque ad Luc. 10, fin. mutilus Matth. 1, 1-7, 6. cap. 8, 25-fin. Marc. 11, 6-16.

*G. quondam Seidelii, deinde Wolfii A, nunc harlejanus 5684 in muſeo britannico, ſeculo XI vel XII. ſcriptus, mutilus Matth. 1, 1-6, 6. cap. 7, 25-8, 9. cap. 8, 23-9, 2. cap. 28, 18-Marc. 1, 13. (hanc lacunam recentior ſupplevit manus.) Marc. 1, 32-2, 4. cap. 14, 19-25. Luc. 1, 1-13. cap. 5, 4-7, 3. cap. 8, 46-9, 5. cap. 12, 27-41. (alia manu ſuppletum.) cap. 24, 41-fin. Jo. 17, 5-19. cap. 19, 4-27.

H. quon-

H. quondam Seidelii, deinde Wolfii B, mutilus Matth. 1, 1-15, 30. cap. 25, 3-26, 3. Marc. 15,44-16, 14. Luc. 5, 18-33. cap. 6, 8-23. cap. 10, 2-19. Jo. 9, 30-10, 25. cap. 18, 2-25. cap. 20, 12-25.

I. Cottonianus, ſignatus Tit. C. 15. continet quatuor tantum fragmenta Matth. 26, 57-65. cap. 27, 26-34. Jo. 14, 2-10. cap. 15, 15-22.

K. Cyprius, olim Colbertinus 5149, poſtea Regius 63. Contulit et lectiones variantes cum Millio communicavit Simonius. Seculo X, tribuit Simonius, VIII. Montefalconius.

*L. Stephani η, Regius olim 2861, nunc 62, ſeculo VIII vel IX ſcriptus, mutilus Matth. 4, 21-5, 14. cap. 28, 17-fin. Marc. 10, 16-30. cap. 15, 2-20. Jo. 15, 21-fin. Totum codicem denuo accurate contuli, exceptis Matthaei capitibus 8-18, quae paullo feſtinantius perluſtravi.

M. olim abbatis Des Camps, poſtea Regius 2243[2], nunc 48, Kuſtero Pariſinus 2, ſeculo X ſcriptus.

N. Vindobonenſis Caeſareus, Lambecii 2, fragmentum continens Luc. 24, 13-21 et 39-49. Deſcripſerunt Treſchovius, qui ſeculo VII aſſignat, et Alterus.

O. Fragmentum e Luc. 18, a Bandurio oblatum Montefalconio.

P. Guelpherbytanus A, reſcriptus, IV Evangeliorum fragmenta a Knittelio (qui ſeculo VI ea attribuit) exſcripta continens. m.

Q. Guelpherbytanus B, reſcriptus, complectens fragmenta e Luca et Joanne, judice Knittelio, qui typis ea exprimi curavit, ſeculo VI exarata. m.

R. Tubigenſe fragmentum capitis 1. Joannis, typis exſcriptum ſtudio Reuſſii. Wetſtenio fuerat codex 98.

S. Vaticanus 354, ſcriptus anno 949, diligenter collatus a Birchio.

T. Borgiae I. fragmenta Joannis graecoſahidica,

 quorum

quorum lectiones dederunt Birchius et Georgi. Continet codex Jo. 6, 28-67. cap. 7, 6-8, 31. Seculo IV. codicem vindicare ſtuduit Georgi.

U. Equitis Nanii, Venetiis, ſeculo X vel XI exaratus. Nonnullas ex eo lectiones dedit Birchius. c.

X. bibliothecae publicae Ingolſtadienſis. Continet IV Evangelia unciali charactere ſcripta, cum commentario amplo minoribus literis exarato. Lectiones aliquot e Luca et Joanne decerptas mecum communicavit Dobrowskius, cui ſeculo XI ſcriptus videtur. c.

II. *CODICES LITERIS MINORIBVS EXARATI.*

1. Baſileenſis B. VI. 27. Reuchlini; Bengelio Baſ. γ. ſcriptus ſeculo X; accurate collatus a Wetſtenio.
2. Baſileenſis B. VI. 25. fratrum Praedicatorum. Bengelio Baſ. β; ſcriptus ſec. XV; denuo collatus a Wetſtenio.
3. Corſendoncenſis, nunc Caeſareus Vindobonenſis, in auctario catalogi num. 15, ſcriptus ſec. XII. Notitiam ejus dedit Treſchovius, denuo contulit Alterus.
4. Stephani γ. olim, judice Lelongio, Regius 2867, quem Fleiſcherus (ſed perperam, ut videtur,) nunc num. 84. ſignatum eſſe perhibet. (De hoc caeteriſque Stephanicis codicibus confer, quae ſupra pag. XVI-XXX disputavi.)
5. Stephani δ. Regius quondam 2871, nunc 106. Catalogus bibl. regiae refert ad ſeculum XII.
6. Stephani ε. Regius quondam 3425, nunc 112. (Sec. XIII. teſte catalogo.)
7. Stephani ϛ. Reg. 2866. nunc 71. (Sec. XI.)
8. Stephani ζ. Reg. 2242. nunc, ut videtur, 49, qui in catal. refertur ad Sec. XI.
9. Stephani ιβ. Wetſtenius eundem eſſe conjecit, qui Kuſtero eſt Pariſinus 3, id eſt Reg. 2862 nunc 83, ſcriptus anno 1168.

*10 Ku-

*10. Kuſteri Pariſ. 1, ut videtur Reg. 2865^{1}. (antea 2247) nunc 91, ſeculo XIII. aut XIV. ſcriptus. Alius Regius 2865^{2}, nunc 85, (Sec. XII.) mihi eſt 119.

11. Kuſteri Pariſ. 4. Regius 3424. Wetſtenius duobus eum voluminibus conſtare et, ſi Boivinii judicio ſtandum ſit, ſeculo XI ſcriptum eſſe, perhibet. Fleiſcherus Regium illum 3424 nunc numero 119 ſignatum eſſe tradit. Mihi vero nunc eſſe videtur 121, Matthaeum ac Marcum, et 122, Lucam cum Joanne ſiſtens. (Sec. XII.)

*12. Sub hoc numero Wetſtenius lectiones e compluribus codicibus decerptas exhibuit inter ſe commiſtas, ſcilicet a) ex Steph. ιδ. id eſt Victoriano Pariſino 774, ſeculo XIII exarato, Matthaeum, Lucam et Joannem complectente, mihi infra 120; b) e Kuſteri Pariſino 5, ſeu Regio quondam 2865^{2}, nunc 85, ſeculo XII ſcripto, mihi infra 119; c) ex alio quodam codice, adhuc ignoto.

*13. Kuſteri Pariſ. 6. Regius olim 2244^{2}, nunc 50. ſcriptus ſeculo XII vel XIII, mutilus Matth. 1, 1-2, 21. cap. 26, 33-53. cap. 27, 26-28, 10. Marc. 1, 2-45. Jo. 21, 2-fin. Multis in locis denuo contuli; ſed vel nunc ſpicilegio locus eſt, praeſertim in poſterioribus Lucae capitibus et in Joanne.

14. Kuſteri Pariſ. 7. Reg. 3424. nunc 70. Sec. X vel XI.

15. Kuſteri Pariſ. 8. Reg. 2868. nunc 64. Sec. X.

16. Regius olim 1881, nunc 54. graecolatinus, Sec. XIV.

*17. Regius quondam 2244 (antea 1898 item 2083) nunc 55, graecolatinus, Sec. XV. c.

18. Regius, ſi fides habenda Wetſtenio, olim 2241, qui nunc num. 47 ſignatus et anno 1364 ſcriptus eſt. c.

19. Regius 1869. c.

20. Regius 1883. nunc 188. Sec. XI. cum commentariis. c.

21. Regius 2860. nunc 68. Sec. X. c. (Codices illi 18. 19. 20. 21. collati non ſunt, ſed producuntur tantum ad Jo. 8. a Simonio, qui vero Regium 2241 nusquam excitavit. In hoc igitur numero erraſſe videtur Wetſtenius.)

22. Colbertinus 2467, poſtea, teſte Traviſio, Regius 2244, nunc 72. mutilus Matth. 1, 1-5, 25. (Sec. XI.) c.

23. Colb. 3947. Matthaeo et Marco adjecta eſt verſio latina. Fortaſſe nunc eſt Regius 77. Sec. XI. c.

*24. olim Colbert. 4112 poſtea Regius 2244 ſeu 2245. nunc 178. cum commentar. Sec. XI. m. c.

*25. olim Colbert. 2259. nunc Reg. 191. cum ſcholiis. Sec. X vel. XI. m. c.

26. Colbert. 4078. cum commentar. Sec. XI. c. (Quinque hos codices, 22. 23. 24. 25. 26, contulit Simonius, et margini editionis Curcellaeanae variantes lectiones ita adſcripſit, ut non ſingulos codices ſuis nominibus appellaret, ſed ex iſtis quinque modo unum, modo duos, tres, quatuor vel quinque conjunctim, commemoraret.

27. Colbert. 6043. Millio Colb. 1.

28. Colbert. 4705. Millio Colb. 2. Sec. XI.

29. Colbert. 6066. Millio Colb. 3, mutilus, Matth. 1, 1-15, fin.

30. Colbert. 4444. Millio Colb. 4. continet 16 priora Matthaei capita.

31. Colbert. 6083. Millio, aeque ac praecedens, Colb. 4. continet reliqua Matthaei et ſex priora Marci capita.

32. Colbert. 6511. Millio Colb. 5. Fragmentum Matth. 10, 22-25, fin.

*33. olim Colbert 2844, deinde Reg. 1871², nunc 14. Millio (in Evangeliis) Colb. 8, Sec. XI aut XII, lacerus in omnium fere foliorum extremitatibus. Priora 18 capita Matthaei denuo et accurate contuli. (Codicum illorum 27-33 lectiones Millius,

collectore

collectore Larroquio, procurante vero Allixio, edidit. Larroquius autem libros illos nimis feſtinanter contuliſſe, multasque lectiones intactas reliquiſſe videtur.)

34. Coislinianus 195. cum commentar. Sec. XI.

35. Coisl. 199. Sec. XI.

36. Coisl. 20. cum commentar. Sec. XI.

37. Coisl. 21. cum ſcholiis brevioribus. Sec. XI.

38. Coisl. 200. Sec. XIII. Judice Wetſtenio, qui denuo eum contulit, eſt Stephani ϑ. Conf. ſupra pag. XXVII. Mutilus eſt Matth. 14, 15-15, 30. cap. 20, 14-21, 27. Marc. 12, 3-13, 4.

39. Coisl. 23. cum commentar. Sec. XI vel XII.

40. Coisl. 22. cum commentar. Sec. XI. Mutilus Jo. 20, 25-fin.

41. Coisl. 24. Matthaeus et Marcus cum commentar. Sec. XI. (Codices 34-41. collati ſunt a Wetſtenio.)

42. Medicaeus, Amelottii tempore in collegio Trecenſi aſſervatus. Lectiones ejus, a Petro Pithoeo margini Stephanicae editionis tertiae adſcriptas, publici juris fecit Millius.

43. San Maglorianus, Sec. XII. inſpectus ab Amelottio et Simonio. c.

44. Caeſaris de Miſſy, nunc in muſeo britannico num. 4949 ſignatus, Sec. XI. Collatus a Miſſyo.

*45. Bodlejanus, inter codices Baroccianos num. 31. ſignatus, Sec. XIV. Millio Bodlej. 1.

*46. Bodlejanus, inter Baroccianos 29. Sec. XV. Millio Bodl. 2.

47. Bodlejanus, Sec. XV. Millio Bodl. 6, Waltono Bodl. 1.

48. Bodlejanus, cum ſcholiis, non ita vetuſtus, Millio Bodl. 7.

49. Roe 1, in biblioth. bodlej. collatus a Millio.

*50. Laudianus 1, in biblioth. bodl. ſignatus Laud. D. 122. cum ſcholiis, Sec. XI, mutilus Matth. 1, 1-9.

1-9, 36. cap. 12, 3-24. cap. 25, 20-31. Marc. 14, 40-16, fin. Jo. 5, 18-21, fin.

*51. Laudianus 2, in biblioth. bodl. ſignatus Laud. C. 715, 63. Sec. XIII. vel XIV.

*52. Laudianus 5, in biblioth. bodl. ſignatus Laud. C. 28. ſcriptus anno 1286.

53. Seldeni 1, in biblioth. bodl. Sec. XIV.

54. Seldeni 2, ibidem, ſcriptus anno 1338.

55. Seldeni 3, ibidem, recentior. (Laudianorum et Seldenianorum collationem dedit Millius.)

56. Lincolnienſis collegii 1, Oxonii, Sec. XV vel XVI, collatus a Waltono et Millio.

57. Magdalenenſis collegii, Oxonii, Sec. XI, mutilus Marc. 1, 1-11. collatus a Waltono, Hammondo et Millio.

58. Novi collegii 1, Oxonii, Sec. XV vel XVI, collatus a Waltono et Millio.

59. Gonvilli et Caji collegii, Cantabrigiae, collatus a Waltono, perluſtratus a Millio, viſus a Wetſtenio.

60. Moori 1, nunc in biblioth. Univerſitatis Cantabrigienſis ſignatus Dd. 9, 69. ſcriptus anno 1297, collatus a Millio.

61. Montfortianus, nunc in collegio Trinitatis Dublinii notatus G. 97. Sec. XV vel XVI, chartaceus, collatus a Waltono et Millio.

62. Googii, nunc, ut videtur Marshio, in biblioth. publ. Cantabr. ſignatus Kk. 5, 35. collatus a Waltono.

63. Uſſerii 1, nunc in coll. Trinitatis Dublinii ſignatus D. 20. cum commentario. Wetſtenius ſuſpicatus eſt, eſſe hunc eundem ac antecedentem, quod vix probabile videtur.

64. Uſſerii 2, quondam Thomae Goad, nunc in coll. Trinit. Dubl. F. 1. Millius et Wetſtenius conjecerunt, hunc librum eſſe eum ipſum, cui in Evangeliis titulum *Em.* dedit Waltonus, quod tamen,

tamen, ut Marshius monuit, incertum eſt. Utut eſt, omiſit Wetſtenius lectiones codicis *Em* ipſumque et nos ſecuti ſumus, quoniam gemelli ſaltem ſunt iſti codices. Ex utroque Uſſeriano excerpta dedit Fello Dodwellus, Millio Bulkelejus.

65. Covelli 1, nunc harlejanus 5776. in muſeo britannico, fortaſſe haud vetuſtus, collatus a Millio.

66. Thomae Gale. Adſcripta ſunt hic illic ſcholia. Contulit Millius.

67. Huntingdoni 2, in biblioth. bodlej. Sec. XI, mutilus Jo. 6, 64-21, fin. Collatus a Millio. m.

68. Wheeleri 1, poſtea collegii Lincolnienſis, Oxonii, collatus a Millio.

69. Leiceſtrienſis, in biblioth. hujus civitatis, Sec. XIV, mutilus Matth. 1, 1-18, 5. collatus a Millio, et curatius a Jackſono, cujus collatione uſus eſt Wetſtenius. Alia Jackſoni collatio exſtat in collegio Jeſu Cantabr. ſign. O. Θ. 1.

70. Bunkle, nunc collegii Trinit. Cantabr. Sec. XV, collatus a Millio et fortaſſe a Wetſtenio.

71. Epheſius, in biblioth. Lambethana, ſcriptus anno 1160 ſeu 1166. Lectiones excerpſit Trahernius, publicavit Millius, vidit Wetſtenius.

*72. Johnſonii, nunc harlejanus 5647 in muſeo britannico, Sec. XI. Soli Matthaeo adſcripta eſt catena. Contulit Wetſtenius.

73. Wakii 1, nunc in collegio aedis Chriſti, Oxonii, Sec. XI.

74. Wakii 2, nunc ibidem, Sec. XIII, mutilus Matth. 1, 1-14. cap. 5, 30-6, 1. Utrumque Wakianum contulit Walkerus, a quo Wetſtenius lectiones accepit.

75. Genevenſis 2, quem vidit Wetſtenius. c.

76. Vien-

76. Viennenſis ſeu Caeſareus, Lambecii 28, Sec. XI, (vel XII) collatus a Maſtrichto et Altero.
77. Caeſareus, Lambecii 29, (non 22.) cum ſcholiis, Sec. XI, collatus a Treſchovio et Altero.
78. Carpzovii, Lipſienſis, Sec. XII. Lectiones ejus Kuſterus accepit a Boernero.
79. Georgii Douzae. Mentionem ejus fecit Gomarus. c.
80. I. G. Graevii, Sec. XI. Contulerat olim Bynaeus; vidit Wetſtenius.
81. Codices graeci, quorum fit mentio in Correctorio bibliorum latinorum, ſcripto Sec. XIII.
82. Codices adhibiti a Laur. Valla.
83. Auguſtanus 1.
84. Auguſtanus 2, Matthaeus et Marci pars.
85. Auguſtanus 3, diſſutae plagulae IV Evangeliſtarum.
86. Byzantinus, Poſonii. Extitit ſaltim Sec. XII. (Codices 83-86. contulit Bengelius, e cujus editione lectiones variantes excerpſit Wetſtenius.)
(87 —— Eſt infra inter codices Matthaei V.)
88. Codex, quem Joach. Camerarius in ſuis in N. T. annotationibus laudavit.
89. Gehlianus, nunc Gottingenſis, ſcriptus anno 1006, collatus a Gehlio et denuo a Matthaei, qui eum num. 20 ſignavit.
90. Jac. Fabri Daventrienſis, poſtea Wolfii, exſcriptus Sec. XVI e codice anno 1293 exarato. Contulit Wetſtenius.
91. Perronii, Sec. X, cujus lectiones Millius accepit a Montefalconio.
92. Andr. Faeſchii 1, Marcus cum comment. Victoris; contulit Wetſtenius.
93. Gravii, laudatus a Voſſio. c.

94. Fae-

94. Faeſchii 2, chartaceus, Marcum et Lucam continens cum commentar. collatus a Wetſtenio.
95. Wheeleri 2, nunc collegii Lincolnienſis, Oxonii, Lucas a cap. 11, 2 et Joannes exceptis 2 vel 3 foliis, cum comment. Contulit Millius.
*96. Trithemii manu ſcriptum Evangelium Joannis, in biblioth. bodlej. ſignatum A. 3. 37. collatum a Waltono, cui eſt Bodl. 2, et a Millio.
97. Hirſaugienſis, poſtea Uſſenbachianus, nunc Gieſſenſis, Evangelium Joannis, deſcriptum (ut videtur e cod. 96) anno 1500, collatum a Bengelio et Schulzio. Vid. Michaelis *biblioth. orient.* part. 2.
(98 —— Eſt ſupra codex R.)
99. Rutgerſii, quo uſus eſt Heinſius. c.
100. Eubeswaldii, quo ſe uſum eſſe narrat Wagenſeilius. c.
101. Uſſenbachianus 3. Evangelium Joannis, quod Bengelio exſcriptum videbatur ex editione quadam Baſileenſi. c.
102. Medicaeus. Fragmentum a Matth. 24 ad Marc. 8, 1. Collationem ejus, editioni Plantinianae adſcriptam, comparavit ſibi Wetſtenius.
103. Mazarinianus, Sec. X. Paucas lectiones Curcellaeo communicavit Bigotius.
104. Vignerii, Sec. IX vel X. Quaedam excerpſit Bigotius.
105. Ebneri ab Eſchenbach. Notitiam ejus ſcripſit Schoenleben. c.
106. Comitis de Winchelſea, Sec. X, collatus a Jackſono.
(107. Bibliothecae S. Marci fratrum Praedicatorum, Florentiae, ſcriptus anno 1359, citatus a Lamio; idem, ut videtur, qui infra recurrit numero 201 inſignitus. c.

108

108. Parrhaſii, poſtea S. Joannis de Carbonaria, Neapoli, nunc Caeſareus Vindobonenſis in ſupplementis Kollarii num. 4. Sec. XI. cum commentar. Deſcriptus a Montefalconio et Treſchovio, collatus ab Altero.

109. Meadii 1, poſtea Askewii, nunc in muſeo britannico 5116. c.

(*110. Rauianus, Berolini, apographum partim complutenſis partim Stephanicae tertiae editionis, hic ibi conſulto interpolatum e margine Stephani. Vide *Symbolas* meas *crit.* part. 1. pag. CLXXXI. et Pappelbaumii *examen codicis Rauiani*, Berol. 1796.

(111. Lectiones Veleſianae, ex editione Stephani latina anni 1540 collata cum ejusdem editione graeca anni 1550 collectae, et graecis vocabulis expreſſae. Vid. Marshii *letters to Travis.*

112. Lectiones Barberinianae, ſeu collatio codicum romanorum 22 (quorum 10 Evangelia continebant) a Caryophilo inſtituta. Vide ſupra pag. XC.

*113. Harlejanus 1810, in muſeo britannico, Sec. X vel XI. c.

*114. Harlej. 5540, ibidem, cum ſcholiis, Sec. XIII, mutilus Matth. 17, 4-18. cap. 26, 59-73. cap. 28, 19-Marc. 1, 12, c.

*115. Harlej. 5559, ibidem, Sec. XII, mutilus Matth. 1, 1-8, 10. Marc. 5, 23-36. Luc. 1, 78-2, 10. cap. 6, 4-15. Jo. 11, 2-21, fin. c.

*116. Harlej. 5567, ibidem, Sec. XII. c.

*117. Harlej. 5731, ibidem, olim Bentleji, Sec. XIV, mutilus Matth. 1, 1-18. c.

*118. Marshii 24, in biblioth. bodl. Sec. XIII, mutilus Matth. 1, 1-6, 3. Luc. 13, 35-14, 20. cap. 18, 8-19, 9. Jo. 16, 25-21, fin. Suppletae ſunt lacunae manu recentiori. c.

*119.

*119. Pariſinus Regius olim 2865², nunc 85, Kuſtero Pariſ. 5. Sec. XII, cujus lectiones a Wetſtenio admiſtae ſunt lectionibus codicis 12. Vide pag. CV ſupra. c.

*120. S. Victoris ad muros Pariſiorum, num. 774, Stephani ιδ ni fallor; Matthaeus, Lucas et Joannes, Sec. XIII. Hujus etiam codicis lectiones latent ſub numero Wetſteniano 12. Vide ſupra ibidem. c.

*121. Codex bibliothecae S. Genovefae, Pariſiis, ſcriptus anno 1284, mutilus Matth. 5, 21-8, 24. c.

(122 —— Eſt ſupra codex 97. In editione priore perperam eundem codicem, diverſis nominibus inſignitum, bis laudaveram.)

123. Vindobonenſis Lambecii 30, Sec. XI, deſcriptus a Treſchovio, collatus ab Altero et Birchio.

124. Vindob. Lamb. 31, Sec. XI vel XII, collatus a Treſchovio, Altero et Birchio.

125. Vindob. in ſupplementis Kollarii 6, (non 16) Forloſiae 16, Sec. X vel XI, collatus a Treſchovio, (qui Carolinum appellavit,) Birchio et Altero.

126. Guelpherbytanus XVI. 16., Sec. XI, de quo vide Knittelii *neue Kritiken über 1 Joh. 5, 7.* pag. 365. c.

127. Vaticanus 349, Sec. XI vel XII. (Codices 127-217 contulit vel inſpexit Birchius.)

128. Vatic. 356, Sec. XI. c.

129. Vatic. 358, Sec. XII, cum ſcholiis. c.

130. Vat. 359, Sec. XIII, chartaceus, graecolatinus. c.

131. Vat. 360, Sec. XI, olim Aldi Manutii, Paulli filii.

132. Vat. 361, Sec. XI. c.

133. Vat. 363, Sec. XI. c.

134. Vat. 364, Sec. XI. c.

135. Vat. 365, Sec. XI. m. c.

136. Vat. 665, Sec. XIII. Matthaeus et Marcus cum Euthymii commentar. c.

137. Vat. 756, Sec. XI vel XII, cum commentar. c.

138. Vat. 757, cum comment. c.

139. Vat. 758, Sec. XII, Lucas et Joann. cum comment. c.

140. Vat. 1158, Sec. XI. c.

141. Vat. 1160, Sec. XI. c.

142. Vat. 1210, Sec. XI.

143. Vat. 1229, Sec. XI, cum comm. c.

144. Vat. 1254, Sec. XI. c.

145. Vat. 1548, Lucas et Joannes. c.

146. Palatino Vat. 5, Sec. XII, Matth. et Marc. cum comment. c.

147. Pal. Vat. 89, Sec. XI. c.

148. Pal. Vat. 136, Sec. XI vel XII. c.

149. Pal. Vat. 171. c.

150. Pal. Vat. 189, Sec. XII. c.

151. Pal. Vat. 220, Sec. XI, cum ſcholiis. c.

152. Pal. Vat. 227, Sec. XI. c.

153. Pal. Vat. 229, Sec. XIII. c.

154. Alexandrino Vat. 28, Sec. XIII, cum comment. Theophyl. c.

155. Alex. Vat. 79, Sec. XI, olim Rutgerſii, forſitan idem, qui ſupra fuerat 99. c.

156.

156. Alex. Vat. 189, olim Goldaſti. c.
157. Urbino Vat. 2, Sec. XII.
158. Pii II. Vat. 53, Sec. XI. c.
159. Barberinianus 8, Sec. XI. c.
160. Barb. 9, Sec. XII. c.
161. Barb. 10, Sec. XI vel XII, mutilus Jo. 16, 6-21, fin. c.
162. Barber. 11, ſcriptus anno 1155. c.
163. Barb. 12, Sec. XI vel XII. c.
164. Barb. 13, Sec. XI. c.
165. Barb. 14, Sec. XI. graecolatinus. c.
166. Barb. 115, Sec. XI vel XII, ultima Lucae capita et Joannes. c.
167. Barb. 208, Sec. XI vel XII. c.
168. Barb. 211, Sec. XII. cum commentar. Theophyl. c.
169. S. Mariae in Vallicella B. 133, Romae, Sec. XII. c.
170. Vallic. C. 61. Sec. XII. c.
171. Vallic. C. 73. Sec. XII. c.
172. Vallic. F. 90. Sec. XII. c.
173. S. Baſilii 22, Romae, Sec. XI, mutilus Jo. 13, 1-21, fin. c.
174. Baſil. 41, ſcriptus anno 1053. m. c.
175. Baſil. 119, Sec. XI. c.
176. Baſil. 152, Sec. XII, mutilus Jo. 2, 1-21, fin. c.
177. Baſil. 163, Sec. XI vel XII. m. c.
178. Angelicus 1, Romae, Sec. XI. c.
179. Angelic. 2, Sec. XI vel XII. m. c.
180. Borgiae 2, Sec. XI. c.

181. Zeladae, Sec. XI, cum ſcholiis. c.
182. Laurentianus VI. 11, Florentiae, Sec. XII. c.
183. Laurent. VI. 14, Sec. XII. c.
184. Laurent. VI. 15, Sec. XIII. c.
185. Laurent. VI. 16, Sec. XII. c.
186. Laurent. VI. 18, Sec. X, cum ſcholiis. c.
187. Laurent. VI. 23, Sec. XI. c.
188. Laurent. VI. 25, Sec. XI. c.
189. Laurent. VI. 27, Sec. XII. c.
190. Laurent. VI. 28, Sec. XIII. c.
191. Laurent. VI. 29, Sec. XII. c.
192. Laurent. VI. 30, Sec. XII. c.
193. Laurent. VI. 32, Sec. XI. c.
194. Laurent. VI. 33, Sec. XI. cum catena, mutilus Matth. 1, 1-3, 7. c.
195. Laurent. VI. 34, Sec. XI, cum commentar. c.
196. Laurent. VIII. 12, Sec. XII, cum commentar. c.
197. Laurent. VIII. 14, Sec. XI. Matth. et Marc. cum comment. Chryſoſt. c.
198. Laurent. 256, Sec. XIII vel XIV. c.
199. Benedictinorum S. Mariae 5, Florentiis, Sec. XII. c.
200. Bened. S. Mariae 6. c.
201. Praedicatorum S. Marci 701, Florentiis, ſcritus anno 1359. c.
202. Praedic. S. Marci 705, Sec. XII. c.
203. Praedic. S. Marci 707, Sec. XV. dialecto neograeca. c.

204. Bononienſis Canonicor. Regular. 640, Sec. XI. c.

205. Venetus D. Marci 5, olim Beſſarionis, Sec. XV. c.

206. Venet. 6, Sec. XV. c.

207. Venet. 8, Sec. X. c.

208. Venet. 9, Sec. XI. c.

209. Venet. 10, Sec. XV, olim Beſſarionis. c.

210. Venet. 27, cum comment. Sec. X. c.

211. Venet. 539, graecoarabicus, Sec. XII. c.

212. Venet. 540, Sec. XII. c. (Etiam Ven. 541 citatur ad Jo. 8.)

213. Venet. 542, Sec. XI. c.

214. Venet. 543, Sec. XIV. c.

215. Venet. 544, cum comment. Sec. XI. c.

216. Canonici, e Corcyra allatus. c.

217. E coenobio S. Joannis in Viridario, Patavii, in bibliothecam S. Marci translatus. c.

218. Vindobonenſis Lambecii 1, Sec. XII vel XIII, deſcriptus a Treſchovio, inſpectus a Birchio, editus ab Altero.

219. Lamb. 32, Sec. XIII vel XIV, coll. ab Alt. et Birchio.

220. Lamb. 33, Sec. XII. collat. ab Altero et Birchio.

221. Lamb. 38, Sec. XI. cum comment. Inſpectus a Birch. c.

222. Lamb. 39, Sec. XIV. Pericopae Evangeliorum cum comment. Inſpectus a Birch. c.

223. Lamb. 40. Loca ſelecta e Matth. Luc. et Jo. cum comment. Inſpectus a Birch. c.

224. Vindob. in ſupplement. Kollarii 8, Forloſiae 30, Matthaeus. Inſpectus a Treſch. et Birch. collat. ab Alt.

225. Vindob. in ſupplem. Kollarii 9, Forloſiae 31, ſcriptus anno 1192. Inſpectus a Treſch. et Birch. collat. ab Alt.

226. Eſcurialenſis 2, ſignatus X. IV. 17, Sec. XI vel XII. (Lectiones ex hoc et caeteris Scorialenſibus a Moldenhawero decerptas, exhibuit Birchius.) c.

227. Eſcur. 5, ſign. X. III. 15, Sec. XIII. c.

228. Eſcur. 7, ſign. X. IV. 12, Sec. XIV. c.

229. Eſcur. 8, ſign. X. 4. 21. ſcriptus anno 1140, mutilus Marc. 16, 15-20. Jo. 1, 1-11. c.

230. Eſcur. 9, ſign. φ. III. 5. ſcriptus 1014. c.

231. Eſcur. 10, ſign. φ. III. 6. Sec. XII. c.

232. Eſcur. 11, ſign. φ. III. 7. Sec. XIII. c.

233. Eſcur. 12, ſign. Y. II. 8. Sec. XI. cum catena. c.

234. Havnienſis 1, ſcriptus 1278.

235. Havn. 2, ſcriptus 1314. Lectiones utriusque Havnienſis Birchio communicavit Henslerus.

236. Codex, cujus lectiones illitae ſunt margini exemplaris bodlejani editionis Millianae. Vid. *Symb. crit.* tom. 1. p. 245.

III. EVAN-

III. *EVANGELISTARIA.* *)

1. Colbertinus 700, nunc Reg. 270, Sec. VIII vel IX. Contulit Wetſtenius.
2. Colb. 2215. Cont. Wetſt. m.

*) Evangeliſtaria pleraque curſim tantum fuerunt inſpecta, nec indicarunt viri docti, qui examinandis ipſis operam dedere, utrum ſemel tantum an ſaepius anagnosma quodque in Evangeliſtario aliquo reperiatur. Quare, cum idem locus, in eodem Evangeliſtario aliquoties recurrens, non ſemper iisdem verbis repetatur, vix unquam certi eſſe poſſumus, Evangeliſtaria in retinenda ea lectione, quam ex ipſis laudatam invenimus, ubique ſibi conſtare. Millius enim, Wetſtenius, Birchius, caeterique qui Evangeliſtaria examinarunt, (excepto tamen Matthaeio,) *discrepantes* tantum a vulgari textu lectiones annotarunt, nec monuerunt lectores, utrumne idem codex alibi cum editis *conſentiat*. Quae negligentia, quamvis non omnino excuſanda ſit, neutiquam tamen obſtat, quo minus in aeſtimandis lectionibus recte uti iſtis libris queamus. Nam lectio Evangeliſtarii cujusdam, a vulgari diſſonans, nequaquam hanc ſolam ob cauſam repudiari debet, quia idem Evangeliſtarium in alio anagnosmate cum recepta concinit. Hujus enim generis Evangeliſtarium duos tresve teſtes diverſos ſimul repraeſentat. Nimirum recurrentia in eodem Evangeliſtario anagnosmata, quae inter ſe diſſonant, e diverſis Novi Teſt. codicibus procul dubio exſcripta ſunt. Anagnosma igitur, a vulgari textu discrepans, recte refertur inter teſtes variantem lectionem defendentes; ea vero anagnosmata, quae receptas exhibent lectiones, teſtibus pro vulgari textu annumerandi utique eſſent, dummodo de ipſis certo nobis conſtaret. Fatemur ergo, variantium lectionum collectiones laborare defectu aliquo. Quoniam vero ponderandi ſunt teſtes, non numerandi, perexigui momenti eſt iſte defectus; nec multum novi roboris accederet vulgari textui, ſi vel maxime doceret aliquis, Evangeliſtaria eadem, quae pro lectione

3. Wheeleri 3, Sec. XI. Cont. Mill.
4. Moori 2, nunc in biblioth. publ. Cantabr. Dd. 8. 49, Sec. XI. Cont. Mill.
5. Bodlejanus 3, inter Baroccianos 202. ſcriptus 995. Cont. Mill. et Wetſt. m.
6. Scaligeri 243, Lugduni Batavorum, papyraceus, graecoarabicus, Sec. IX. Cont. Wetſt. m. (Hi ſex libri lectionarii *uncialibus* literis ſcripti ſunt.)
7. Colbert. 614, Sec. XIII. Cont. Wetſt.
8. Colbert. 648, Sec. XIV. Cont. Wetſt.
9. Colb. 681. Cont. Wetſt. m.
10. Colb. 721. Cont. Wetſt. m.
11. Colb. 1265. Cont. Wetſt. m.
12. Colb. 824. Cont. Wetſt. m.
13. Colb. 1241. Cont. Wetſt. m.
14. Colb. 1282. Cont. Wetſt.
15. Colb. 1824. Cont. Wetſt.

16. Colb.

lectione variante excitantur, alibi cum recepta conſentire. In anagnosmatum initiis ac clauſulis, ubi Evangeliſtaria verba aliqua vel interſerere textui vel transſilire ſolent, corruptio aliquantulum quidem eſſet manifeſtior, ſi commonſtrare poſſemus, in iisdem Evangeliſtariis eundem textus verſiculum recurrere in anagnosmate *medio*, absque ulla varietate. Sed beneficium in criticae artis ſtudioſos hinc redundans, admodum foret exiguum. In judicandis enim hujusmodi liturgicis corruptionibus, ne tirones quidem dubii haerere poſſunt. — Caeterum, Evangeliſtaria, vel denuo a me examinata vel primum in lucem protracta, non ſunt a capite ad calcem a me collata. Quasnam vero Evangeliſtarii cujusque particulas perluſtraverim, indicavi in *Symbol. crit.* tom. 2. p. 3-31.

16. Colb. 2465. Cont. Wetſt. m.

17. Colbertinus quidam. Cont. Wetſt.

*18. Bodlej. 4, ſign. Laud. D. 121, Sec. XII vel XIII. Cont. Mill. m.

*19. Bodl. 5, in catalogo 3048, ſign. Arch. A. 84, Sec. XII vel XIII. Cont. Mill. m.

*20. Laud. 4, in biblioth. bodlej. ſign. Laud. C. 79. ſcriptus 1047. Cont. Mill. m.

*21. Seldeni 4, in biblioth. bodlej. 3386, ſign. Arch. Seld. B. 56, Sec. XIII. Cont. Mill. m.

*22. Seldeni 5, in biblioth. bodlej. 3384, ſign. Arch. Seld. B. 54, Sec. XII. Cont. Mill. m.

23. Meadii, poſtea Askewii, deinde Eoniae. Vidit Wetſt.

24. Auguſtanus 4, literis *grandioribus* ſcriptus. Cont. Beng.

*25. Harlejanus 5650, in muſeo britannico, Sec. XII. m.

*25b. Pars ejusdem codicis, alia manu ſcripta.

*26. Bodlej. 3390, ſign. Sup. Seld. 2, manu recenti ſcriptus. m.

*27. Bodlej. 3391, ſign. Sup. Seld. 3. Sec. XIII vel XIV. m.

*28. Marshi 22, in biblioth. bodl. Sec. XIII. m.

*29. Marshi 23, ibid. Sec. XIII. m.

*30. Cromwelli 117, in biblioth. bodlej. 296, ſcriptus 1225. m. (Codicum 25-30 lectiones, e nonnullis eorum particulis decerptae, noſtra opera primum prodierunt.)

31. Norimbergenſis, Sec. XI. Lectiones inſigniores exhibuit Doederleinius in *Muſeo Altorfino* tom. 1. part. 4.

32. Evangeliſtarium Gothanum, Sec. XI, ſingulari libello deſcriptum a Matthaei.

33. Menologium Cardinalis Albani. Vid. Michaelis *biblioth. nova orient.* tom. 8.

34. Evangeliſtarium Mannhemenſe, deſcriptum a Rinckio in Eichhornii *biblioth.* tom. 3.

35. Vaticanus 351, Sec. X vel XI, charactere *unciali.* c. (Hujus et ſequentium Evangeliſtariorum lectiones usque ad 44 debentur Birchio.)

36. Vat. 1067, Sec. XI. charactere *unciali.*

37. Borgiae 3, Sec. XII. m.

38. Lectionarium Florentinum 1. c.

39. Lectionar. Florent. 2. c.

40. Eſcurialenſis 1, in imo templi adyto inter martyrum reliquias ſervatus, et Chryſoſtomi nomen mentitus. Sec. X. charact. *unciali.* c.

41. Eſcur. 3. ſign. XIII. 12. Sec. X. charact. *unciali.* c.

42. Eſcur. 4. ſign. X. III. 13. Sec. IX vel X. charact. *unciali.* m. c.

43. Eſcur. 6. ſign. X. III. 16. Sec. XI. m. c.

44. Havnienſis 3. recentior. m.

45. Vindobon. Lamb. 15. inter codices juridicos graecos, fragmentum Evangeliſtarii, charact. *unciali.* Cont. Alterus.

46. Vindob. Kollarii 7, Forloſiae 23, fragmenta Evangeliſtariorum, charact. *unciali.* Cont. Treſchovius et Alterus.

IV. *co-*

IV. *CODICES IN MATTHAEI EDITIONE ADHIBITI.*

a. Bibliothecae S. ſynodi Mosquenſis 45. IV. Evangelia, Sec. X vel XI.

B. Synod. 43. Evangeliarium, literis *quadratis* ſcriptum ante Sec. VIII.

c. Synod. 44. Evangeliarium, ſcriptum 1056.

d. Synod. 42. IV. Evang. cum ſcholiis, Sec. X.

e. Synod. 48. Matthaeus et Marcus cum ſcholiis, Sec. X vel XI.

f. Bibliothecae typographei Mosquenſis Synodi 11. Evangeliarium, partim Sec. X, partim recentiori manu ſcriptum.

g. Synod. 47. Marci 16, 2-8. Lucas et Joannes ad cap. 21, 23. cum commentario. Sec. X vel XI.

H. Typogr. 12. Evangeliarium, literis *quadratis*; codex omnium, qui adhuc in Europa innotuerunt, antiquiſſimus, ſi quidem Matthaei judicio ſtandum eſt.

i. Synod. 49. IV Evang. cum commentar. Euthymii, Sec. XII, mutilus Marc. 8, 12-34. cap. 14, 17-54. Luc. 15, 32-16, 8.

k. Codex Matthaei. Novum Teſt. Sec. XI.

l. Synod. 380. Nov. Teſtam. cum Pſalmis et odis. Sec. XII.

m. Typogr. 13. Matthaeus et Lucas cum comment. Theophyl. Sec. XIII vel XIV.

n. Typogr. 1. IV Evang. cum comment. Euthymii. Sec. XII.

o. Synod. 265. IV. Evang. ſcriptus 1199.

p. Synod. 261. IV. Evang. Sec. XIV, mutilus Matth. 12, 41-13, 55. Jo. 17, 24-18, 20.

q. Synod. 373. IV. Evang. Sec. XI vel XII.

r. Synod. 264. IV. Evang. ſcriptus 1275.

ſ. Synod. 94. Joannes cum catena. Sec. XI.

t. Typogr. 9. Evángeliarii pars, Sec. XVI.

V. Synod. ſine numero, IV. Evang. Sec. VIII. charact. *unciali*, et inde a Jo. 7, 39. Sec. XII vel XIII. (Eſt Bengelii Moscuenſis, Wetſtenii 87.)

x. Bibliothecae tabularii imperial. Mosq. IV. Evang. Sec. XI.

z. Codex Matthaei, IV. Evang. Sec. XI.

α. Synod. 84. Chryſoſtomi homiliae 1-42 in Matth. Sec. XI.

β. Synod. 85. Chryſ. hom. 1-45 in Matth. Sec. X vel XI. (Homiliae 16-25 ſunt a manu recentiori.)

γ. Synod. 86. Chryſ. hom. 46-90 in Matth. Sec. X vel XI.

δ. Synod. 87. Chryſ. hom. 1-43 in Joann. Sec. XV.

ε. Synod. 88. Chryſ. hom. 1-46 in Joann. et homiliae 7 voluminis ſecundi. Sec. XV.

ζ. Synod. 89. Chryſ. hom. 1-46 in Joann. Sec. X vel XI.

η. Synod. 90. Chryſ. hom. 43-90 in Matth. Sec. X vel XI.

ϑ. Synod. 91. Chryſ. hom. 46-88 in Joann. Sec. X vel XI.

λ. Synod. 93. Chryſ. hom. 1-85 in Joann. Sec. IX.

μ. Synod. 95. Chryſ. hom. omnes in Joann. Sec. X.

ξ. Synod. 266. Euchologium et Apoſtoloevangeliarium. Sec. XIV vel XV.

π. Synod. 96. Chryſ. hom. 1-44 in Joann. Sec. XI.

ρ. Synod.

ρ. Synod. 123. Chryſ. hom. 43-90 in Matth. Sec. X vel XI.

φ. Synod. 126. Chryſ. hom. 58-88 in Joann. Sec. IX.

χ. Synod. 267. Euchologium et Apoſtoloevangeliarium Sec. XIV vel XV.

ψ. Synod. 268. Euchológ. et Apoſtoloevang. Sec. XIV vel XV.

ω. Typograph. 47. Euchologium cum lectionibus ex Evang. Actis et Epiſt. ſcriptus 1602.

1. Synod. 76. Chryſ. hom. 1-44 in Matth. ſcriptus 1006.

2. Synod. 77. Chryſ. hom. 45-90 in Matth. Sec. X.

3. Synod. 78. Chryſ. hom. 1-44 in Matth. Sec. X vel XI.

4. Synod. 92. Chryſ. hom. 47-88 in Joann. Sec. X vel XI.

5. Synod. 79. Chryſ. hom. 1-44 in Matth. Sec. XI.

6. Synod. 80. Chryſ. hom. 45-90 in Matth. Sec. XI. med.

7. Synod. 81. Chryſ. hom. 41-88 in Joann. Sec. X.

8. Synod. 82. Chryſ. hom. 1-45 in Matth. Sec. X.

9. Synod. 83. Chryſ. hom. 45-90 in Matth. Sec. X.

10. Nicephori archiep. Cherſon. IV Evang. cum ſcholiis. Sec. X vel XI.

11. Codex Matthaei. Lucas et Joannes cum ſcholiis. Sec. X vel XI.

12. Synod. 139. Commentarius e Chryſoſtomo et aliis decerptus in Evangelia, cum fragmentis ſacri contextus. Sec. XII vel XIII.

13. Synod. 138. Scholia in Matth. et Joann. e Chryſoſtomo. Sec. IX.

14. Sy-

14. Typogr. 3. Scholia in Marc. et Luc. cum fragmentis ſacri contextus, Sec. IX. eadem manu qua codex 13 ſcriptus.

15. Synod. 120. Fragmenta capitis 1. et 20 Evangelii Joannis, literis *majuſculis*, Sec. VIII. cum ſcholiis.

16. Typogr. 9. Fragmenta lectionum eccleſiaſt. Sec. XV vel XVI.

17. Dresdenſis, IV. Evang. Sec. XIII.

18. Lipſienſis biblioth. Paullinae. Fragmenta Matth. 4, 8-5, 27. cap. 6, 2-15, 30. Luc. 1, 1-13. Sec. XVI.

19. Dresdenſis 252. Euchologium. Sec. XV.

(20. —— Eſt noſter 89.)

---

362 Codices graeci.
 7 deductis, (5 bis numeratis, et cod. 110 ac 111) reſtant

355.

CATA-

CATALOGVS CODICVM SLAVONICORVM BENEVOLE COMMVNICATVS NOBIS A DOCTISSIMO DOBROWSKIO.

Satis conſtare exiſtimo, Cyrillum et Methodium, Slavorum ad Danubium Apoſtolos, circa an. 870 confeciſſe Verſionem Slavicam ſaltem Novi Teſtamenti; eamque poſtea circa an. 988, quo Wladimir Dux baptizatus eſt, etiam Ruſſis traditam fuiſſe. Subiit autem verſio haec, praecipue in Ruſſia a ſeculi XIV. medio, tum quoad linguam, tum quoad textum ipſum mutationes varias, ut plures omnino diſtinguendae ſint in manuſcriptis verſionis Slauicae *recenſiones*, quarum poſtrema, typis demum excuſa, communi uſu recepta fuit.

Slav. 1. Lectionarium antiquiſſimum, Irmologio Sec. XIII. adnexum. Codicem hunc membranaceum, a D. *Aloyſio Hanke* Olomucii mihi quondam conceſſum, contuli cum editione Nov. Teſt. Moſc. 1783. in 4. et quidem ex Evangeliis, Matth. cap. 2. et 28. capitis 3. 10. 11. 13. 25. jam plures, jam pauciores verſus; Marci cap. 16. capitis 3. 5. 8. 10. verſus quosdam; Lucae cap. 24. capitis 2. 4. 10. 11. verſus varios; Joannis capitum 1. 5. 7. 8. 10. 15. 20. 21. verſus jam plures, jam pauciores. Textus hujus antiquiſſimae recenſionis ſlavicae, dum a recepto graeco discrepat,

crepat, antiquos codices ac praecipue D. L. 1. 15. 33. 69. 40. 118. ſequitur; magisque accedit ad occidentalem graeci textus recenſionem, quam recenſiones ſlavicae poſteriores. Vide lectiones ejus loco ſuo.

2. Evangeliſtarium, ſcriptum in membrana an. 1317. in bibliotheca Academiae Scient. Petropoli. Contuli ex hoc codice et ſequenti 3. Matthaei ſingula fere capita, exceptis tamen duobus ultimis et hinc inde quibusdam commatibus; Marci cap. 16. capitis 1. et 15. verſus multos; Lucae cap. 1. capitis 23. vſ. 34-fin. ac loca quaedam ſelecta; Joannis ſingula fere capita, excepto 13. et verſibus aliquot cap. 11. et 12., cum Bibliorum Slav. editione Moſcuenſi, 1759 in 8. Exhibet quidem codex iſte recenſionem antiquam, ſed multis in locis corruptam, omiſſis ſaepe integris verſiculis, additis gloſſematibus varii generis. Continet ſubinde lectiones discrepantes in una eademque pericopa, bis aut ter occurrente; e. gr. Matthaei 17, 2. ſemel legit χιων, alia vice φως. Jo. 19, 27. ſemel ἡμερας, alia vice ὡρας.

3. Quatuor Evangeliorum Codex Sec. XIV. in membrana, in bibliotheca Academiae Petropoli. Peculiarem is continet recenſionem, ad codices graecos, juniores plerumque, refictam, ſaepe etiam e conjectura emendatam. Matth. 8, 30. ante μακραν addit οὐ, *non*, quod alii omittunt, vti 2. et antiquiſſimum Evangeliſtarium Monaſterii Reſurrectionis prope Moſcuam; ſelectis in locis inſpectum a me, ſed nunquam ſingillatim citatum. In ſubſtituendis vocabulis aliis pro minus uſitatis ac in ipſa etiam phraſi immutanda facilior,

lior, linguam exhibet a puro Slavonismo quibusdam in locis jam deſlectentem; retinuit tamen pleraſque lectiones antiqui textus, uti et vitia codicis 2. non pauca; alias codice 2. emendatior.

4. Codex quatuor Evangeliorum in charta Sec. XV. in bibliotheca quondam b. *Gelaſii Dobneri*, e ſcholis piis, Pragae. Contuli Matthaei capita priora quinque et ultima quinque, Marci et Lucae omnia, cum editione Vilnenſi, 1575, in fol. Hic Codex ſcriptus eſt in Servia aut alia ei vicina ad Danubium provincia. Retinet multis in locis, quamvis habita ratione lectionum ad poſteriores recenſiones proxime accedat, vocabula et phraſes antiquiorum codicum. A textu graeco recepto minus jam differt, cum additamenta vetuſta fere reſecet omnia, alia emendatius legat.

5. Codex quatuor Evangeliorum, in Bibl. Caeſ. Vindobonenſi Num. CCCLVI. Ejusdem aetatis et provinciae cum ſequenti.

6. Codex quatuor Evangeliorum, in Bibl. Caeſ. Vindob. Num. CCCLV. ſcriptus in Moldavia an. 1535 aut paullo ante. Utriusque lectiones variantes collegit cl. *Fr. C. Alter* Vol. I. Nov. Teſt. Viennae, 1787. p. 1122-1194. Contuli lectiones ab Altero notatas denuo cum textu ſlavico et graeco recepto. Alterus enim utrumque codicem cum Vindobonenſi graeco, qui multis in locis a recepto differt, contulerat. Sed neque hac ratione ubique certus eſſe poteram de lectionibus ſingulorum Codicum, cum ſaepius lectiones notentur ſolum ex uno, tacente altero, etiam iis in locis, in quibus utrumque conſentire cum editis exiſtimo. Ad poſteriorem textus ſlavici

recenſionem uterque, ex uno aliquo exemplari Moldavienſi ductus, pertinet, quamvis lectiones aliquas, pauciſſimas tamen, alter uter a Cod. 7. et editis discrepantes exhibeat. Peculiares lectiones vide Jo. 5, 44. cap. 8, 4.

7. Codex quatuor Evangeliorum, in charta ſcriptus Sec. XVI initio. Hunc ab humaniſſimo viro, *Theodoro Bauſe*, Profeſſore Moſcuenſi, obtentum ad patriam adtuli. Continet recenſionem omnium poſtremam, quam editi Vilnenſis 1575, Oſtrogienſis 1581, Moſcuenſis 1663, fere in omnibus ſequuntur. Verſum 36 Lucae 17, quem codex cum aliis omittit, jam reſtituerunt editi. Conſului codicem hunc, dum lectiones variantes e Marco et Luca in ordinem redigerem. Joannem accuratius cum editione Moſcuenſi 1663 contuli.

8. Codex quatuor Evangeliorum, cum praefatione Euſebii ad Carpianum, eleganter in membrana ſcriptus an. 1144. olim in Bibliotheca typographica Num. 19, nunc in Bibl. ſynodali, quae Moſcuae in palatio quondam patriarchali extat. Contuli eum in locis quibusdam ſelectis. Convenit tam quoad linguam quam ratione lectionum cum 1. et 2. aliisque antiquis. Vide Jo. 1, 16. 18. cap. 5, 4. Luc. 22, 43. 44.

9. Evangeliſtarium in membrana Sec. XII. in Bibl. ſynodali, olim typographica Num. 11. Ex Evangeliis contuli ſolummodo in Marco quosdam verſiculos. Lectiones ejus vide cap. 1, 16. cap. 6, 3.

10. Novum Teſtamentum in membrana Sec. XIV. Manu *Alexii* Metropolitae ſcriptum creditur, ideoque religioſe in Monaſterio S. Archangeli vulgo

Czudow

Czudow Moſcuae ſervatur. Alexium hunc, quem inter Sanctos colunt Ruſſi, graecae linguae peritum fuiſſe ac novam verſionem ſlavicam adornaſſe, in ejus vita aſſeritur. Emendatior haec eſt aliis textus ſlavici recenſio, aut ſi mavis verſio. Lectiones antiquae ſingulares ad fidem codicum graecorum bonae notae reformatae ſunt. Graecam phraſin preſſius ſubinde ſequitur. Contuli Lucae cap. primum et ultimum, cap. 22 verſus quosdam. Vide Luc. 1, 60. 77. cap. 22, 43. 44. 47.

Vat. Vaticanae Bibliothecae codex Ruthenicus membranaceus in 4. Num. II. Fragmentum ex eo (Lucae 24, 12-35.) Romae deſcriptum *Alterus* p. 1008. Vol. I. Nov. Teſt. contulit. Vide Luc. 24, 29. Convenit hoc in loco, atque alibi cum 1.

Ven. Lectionarium, quod Liturgiae Baſilii et Chryſoſtomi Venetiis 1554 in 4. impreſſae adnexum eſt. Joannis capita multa contuli. Singulares ac antiquas quasdam lectiones exhibet, vide Jo. 10, 1. cap. 30, 31. alias cum editis vulgaribus conſentit, de quibus jam pauca monenda ſunt.

Triplicis generis *editiones* diſtinguendae ſunt. 1. antiquae minus correctae, quae ex codd. junioribus etiam cum erroribus librariorum excuſae ſunt. Huc refer: a) Tetraevangelia an. 1512. in 4. in Ugrowlachia, juſſu Ducis *Joannis Baſarabae*, impreſſa. b) Tetraevangelia, Vilnae 1575. in fol. c) Biblia Oſtrogienſia 1581. d) Tetraevangelia, Moſcuae 1614, e quibus *Alterus* 14 priora capita Joannis Vol. I. N. T. p. 403-411 contulit. e) Biblia Moſcuenſia, 1663, in quibus textus Oſtrogienſis recuſus eſt.

2do, antiquae quidem, ſed ſtudio ad graecum receptum emendatae. Tales ſunt, quas equidem novi,

novi, Novum Teſtamentum Vilnae 1623 in 8. et Tetraevangelia Leopoli, 1644 in fol., in quibus jam plura loca e graeco edito reſtituta ſunt, quae in aliis editionibus vulgaribus, etiam recentioribus, aliter leguntur.

3io, editiones recentiores, quae hoc ſeculo non niſi leviter ac modeſte emendatae ſunt. Eſt haec emendatio vulgaris textus ſlavici prima ac poſtrema; jubente Ruſſorum Imperatore *Petro I.* initio hujus ſeculi inchoata, et anno demum 1751, quo integra Biblia correctius edita prodierunt, abſoluta. Notandum autem in editionibus N. T. quae ſingillatim etiam poſt an. 1751 impreſſae ſunt, non admiſſas penitus omnes emendationes, quae in Bibliis integris locum habent.

SPHALMATA IN PROLEGOMENIS.

Pag. 23. lin. 5. pro: in eo lege: in ea.
— 56. — 19. — commemorandae — commemoranda.

IV. EVANGELIA.

Digitized by Google

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ
ΚΑΤΑ ΜΑΘΘΑΙΟΝ.

1 Βίβλος γενέσεως ἰησοῦ χρι-
ςοῦ, υἱοῦ [a] ∾ δαβὶδ″ υἱοῦ
ἀβραάμ.
2 [b] Ἀβραὰμ ἐγέννησε τὸν ἰσαάκ.
ἰσαὰκ δὲ ἐγέννησε τὸν ἰακώβ.
ἰακὼβ δὲ ἐγέννησε τὸν ἰούδαν
3 καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ. Ἰού-
δας δὲ ἐγέννησε τὸν Φαρὲς καὶ
τὸν ζαρὰ ἐκ τῆς θαμάρ. Φαρὲς
δὲ ἐγέννησε τὸν ἐσρώμ. ἐσ-
ρὼμ δὲ ἐγέννησε τὸν ἀράμ.
4 Ἀρὰμ δὲ ἐγέννησε τὸν [c] ἀμι-
ναδάβ.″

a ∾ δαυῒδ.

Inſcriptio: Κατὰ ματθαῖον. B. codd. lat. Εὐαγγέλιον κατὰ ματθαῖον. Codd. gr. et lat. vetuſtiores, Ed. priores, Copt. Patr. gr. et lat. antiquiores. Τὸ κατὰ ματθαῖον εὐαγγέλιον. Codd. nonnulli, Ed. Τὸ κατὰ ματθαῖον ἅγιον εὐαγγέλιον. Codd. multi, ſed recentiores. Ἐκ τοῦ κατὰ ματθαῖον ἁγίου εὐαγγελίου. 69. 178.

(a) Δαυῒδ. Ed. In codicibus plerumque per compendium ſcribitur δαδ̄. Interdum tamen in codicibus ABCDLT aliisque, ut et apud patres nonnullos, ſcribitur δαυὶδ vel δαυειδ. (b) Singulae generationes mox in hoc mox in illo codice, facili librariorum errore, omittuntur. Praeterea in ſcribendis nominibus propriis magna eſt codicum inter ſe diſcrepantia. Proferemus tantum exempla nonnulla. (c) ἀμιναδὰμ. 1. 72. 116. 127. 157. 235. 236. Ev. 32. 44. alii. Mt. e. i. n. r. Macar. Chryſoceph. mſ.

ναδάβ." ἀμιναδὰβ δὲ ἐγέννη-
σε τὸν ναασσών. ναασσὼν δὲ
5 ἐγέννησε τὸν σαλμών. Σαλ-
μὼν δὲ ἐγέννησε τὸν βοὸζ ἐκ
τῆς ῥαχάβ. βοὸζ δὲ ἐγέν-
νησε τὸν [d] ὠβὴδ" ἐκ τῆς
ῥούθ. ὠβὴδ δὲ ἐγέννησε τὸν
6 ἰεσσαί. Ἰεσσαὶ δὲ ἐγέννησε
τὸν δαβὶδ τὸν βασιλέα. δαβὶδ
δὲ [e] ὁ βασιλεὺς" ἐγέννησε
τὸν [f] σολομῶνα" ἐκ τῆς τοῦ
7 οὐρίου. Σολομὼν δὲ ἐγέννη-
σε τὸν ῥοβοάμ. ῥοβοὰμ δὲ
ἐγέννησε τὸν ἀβιά. ἀβιὰ δὲ
8 ἐγέννησε τὸν [g] ἀσά." Ἀσὰ
δὲ ἐγέννησε τὸν ἰωσαφάτ. ἰω-
σαφὰτ δὲ ἐγέννησε τὸν ἰωράμ.
ἰωρὰμ δὲ ἐγέννησε τὸν ὀζίαν.
9 Ὀζίας δὲ ἐγέννησε τὸν ἰωά-
θαμ. ἰωάθαμ δὲ ἐγέννησε τὸν
ἄχαζ. ἄχαζ δὲ ἐγέννησε τὸν
10 ἐζεκίαν. Ἐζεκίας δὲ ἐγέννη-
σε τὸν [h] μανασσῆ." μανασσῆς
δὲ ἐγέννησε τὸν [i] ἀμών."
ἀμὼν δὲ ἐγέννησε τὸν ἰωσίαν.
11 Ἰωσίας δὲ ἐγέννησε [k] τὸν ἰεχο-
νίαν καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐ-
τοῦ, ἐπὶ τῆς μετοικεσίας βα-
12 βυλῶνος. Μετὰ δὲ τὴν με-
τοικεσίαν βαβυλῶνος, ἰεχο-
νίας [l] ἐγέννησε τὸν σαλαθιήλ.
σαλαθιὴλ δὲ ἐγέννησε τὸν ζο-
13 ροβάβελ. Ζοροβάβελ δὲ ἐγέν-
νησε τὸν ἀβιούδ. ἀβιοὺδ δὲ
ἐγέννησε τὸν ἐλιακείμ. ἐλια-
κεὶμ δὲ ἐγέννησε τὸν ἀζώρ.
Ἀζὼρ

---

f. σολομῶντα.

(d) ἰωβὴδ. BC. 76. 124. Ev. 32. Mt. c. r. Multi in Luca. Copt. Arm. || ἰωβὴλ. 33. (e) = B. 1. 71. Syr. Ar. p. Perſ. p. Copt. Slav. 2. 3. germ. for. Opus imperf. Aug. (f) ACEGKLMS. Mt. BHV. alii multi. Ed. || σαλομῶνα. 33. Arm. (g) ἀσάφ. BC. (D. in Luca) 1. Copt. Aeth. Arm. Syr. p. in m. Arr. Perſ. p. colb. germ. 1. 2. (h) μανασσῆν. 108. 225. Ev. 32. 33. alii. Mt. i. n. o. p. al. 3. || μανασῆ. 61. 64. Mt. d. Arm. (i) ἀμώς. BCM. (D. in Luca) 1. 13. 114. 116. 157. 231. alii. Copt. Aeth. Ar. p. corb. colb. germ. 1. 2. Epiph. Opus imp. (k) + τὸν ἰωακείμ. ἰωακεὶμ δὲ ἐγέννησε. M (N. ap. Wetſt. Sed N. continet tantum fragmentum Lucae.) 2. ap. Beng. 11. 16. 33. 47. 48. 54. 56. 61* 91. 108. 119. 127. 230. 233. Barb. 1. Mt. ψ. 17. Cod. vet. ap. Fabrum Stap. Ed. Syr. p. cum aſt. et in codd. nonnullis in m. Syr. hieroſ. || + τὸν ἰακείμ. ἰακεὶμ δὲ ἐγέννησε. 1. 17. 70. 71. 120. Ed. Margo catenae gr. ap. Petav. || Codex D. in Luca: σαλαθιὴλ, τοῦ ἰεχονίου, τοῦ ἰωακεὶμ, τοῦ ἐλιακεὶμ, τοῦ ἰωσία etc. Porphyrius, teſte Hieronymo, calumniam ſtruxit eccleſiae ob generationem apud Matthaeum deficientem. (l) + ἐγέννησε τὸν ἰεχονίαν. ἰεχονίας δὲ. Epiph.

14 Ἀζὼρ δὲ ἐγέννησε τὸν σαδώκ.
σαδὼκ δὲ ἐγέννησε τὸν [m] ἀ-
χείμ." ἀχεὶμ δὲ ἐγέννησε
15 τὸν ἐλιούδ. Ἐλιοὺδ δὲ ἐγέν-
νησε τὸν ἐλεάζαρ. ἐλεάζαρ δὲ
ἐγέννησε τὸν ματθάν. ματθὰν
16 δὲ ἐγέννησε τὸν ἰακώβ. Ἰα-
κὼβ δὲ ἐγέννησε τὸν ἰωσὴφ, [n]
τὸν ἄνδρα μαρίας, ἐξ ἧς ἐγεν-
νήθη ἰησοῦς" ὁ λεγόμενος χρι-
17 στός. Πᾶσαι οὖν αἱ γενεαὶ
ἀπὸ ἀβραὰμ ἕως δαβὶδ, γε-
νεαὶ δεκατέσσαρες· καὶ ἀπὸ
δαβὶδ ἕως τῆς μετοικεσίας Βα-
βυλῶνος, γενεαὶ δεκατέσσα-
ρες· καὶ ἀπὸ τῆς μετοικεσίας
Βαβυλῶνος ἕως τοῦ χριστοῦ
γενεαὶ δεκατέσσαρες. [o]]
18 [Τοῦ δὲ [p] — ἰησοῦ: χρι-
στοῦ" ἡ [q] γένεσις" οὕτως
ἦν. μνηστευθείσης [r] γὰρ" τῆς
μητρὸς αὐτοῦ μαρίας τῷ ἰω-
σὴφ, [s] πρὶν ἢ συνελθεῖν
αὐτοὺς," εὑρέθη ἐν γαστρὶ
ἔχουσα ἐκ πνεύματος ἁγίου.
19 Ἰωσὴφ δὲ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς,
δίκαιος ὢν καὶ μὴ θέλων
αὐτὴν [t] ∾ παραδειγματί-
σαι,"

q ∾ γέννησις. t ∾ δειγματίσαι.

(m) ἀχίμ. L. 27. 33. 123. 236. Ev. 33. Mt. HV. || ἀχὶν ſ. ἀχὴν ſ. ἀχεὶν. 1. 157. Ed. Syr. utr. (ſed p. habet in m. ἀχείμ) Arr. Perſſ. Copt. Arm. || ἰαχεὶν. D. in Luca. (n) *cui deſponſata virgo Maria genuit* (*peperit* + *Chriſtum*, cant.) *Jeſum.* Aeth. Arm. Arr. cant. verc. germ. 1. Opus imp. Gaudent. || *cui deſponſata erat virgo Maria. Virgo autem Maria genuit Jeſum.* veron. item colb. || τὸν = 218. (cum 76. 220. 225.) (o) + *Omnes itaque generationes ab Abraam usque in adventum Jeſu Chriſti, generationes ſunt XLII.* veron. colb. Aeth || *Genealogia hucusque. Incipit Evangelium ſecundum Matthaeum.* harlej. 1775. in m. manu ſatis antiqua. In alio latino codice harlej. 1802. incipit Evangelium a comm. 18., genealogia autem avulſa ab eo eſt, et cum variis prologis, eam partim antecedentibus partim ſequentibus, Evangelio praemittitur. (p) χριστοῦ ἰησοῦ. B. || ἰησοῦ = Ital. Vulg. Sax. Perſ. w. Iren. 3, 16. diſ. Pſeudo-Theophilus in Evang. Theophyl. ap. Beng. (ſed in edd. ad h. l. receptae conſentit.) Opus imp. Petrus chryſol. Vigil. Habet Orig. in ſchedis Grabii et Combeſiſii. || χριστοῦ = Perſ. p. et mſ. (q) BCPS. 1. 151. Syr. p. Euſ. Maxim. diſ. Sed Orig. l. c. habet γέννησις. In ſcholio codicis Mt. c. Origeni adſcripto notatur, aliud eſſe γένεσιν, aliud γέννησιν, et ἀμφότερα ληπτὰ ἐν ὁσιότητι εἰς χριστόν. (r) = B. 1. Syr. utr. Copt. Arm. Latt. Epiph. Chryſ. in Mt. 6. codd. (s) = 54. 56. (t) B. 1. Orig.

σαι," ἐβουλήθη λάθρα ἀπο-
20 λῦσαι αὐτήν. Ταῦτα δὲ
αὐτοῦ ἐνθυμηθέντος, ἰδοὺ,
ἄγγελος [u] κυρίου" κατ' ὄναρ
[x] ἐφάνη" αὐτῷ, λέγων· ἰω-
σὴφ, υἱὸς δαβὶδ, μὴ φοβη-
θῇς παραλαβεῖν μαριὰμ τὴν
γυναῖκά σου· τὸ γὰρ ἐν αὐ-
τῇ γεννηθὲν ἐκ πνεύματός
21 ἐστιν ἁγίου. Τέξεται δὲ υἱὸν,
καὶ [y] καλέσεις" τὸ ὄνομα
αὐτοῦ ἰησοῦν· αὐτὸς γὰρ σώ-
σει τὸν λαὸν αὐτοῦ ἀπὸ τῶν
22 ἁμαρτιῶν αὐτῶν. Τοῦτο
δὲ ὅλον γέγονεν, ἵνα πληρω-
θῇ τὸ ῥηθὲν [z] ὑπὸ — τοῦ:
κυρίου" διὰ [a] τοῦ προφήτου,
23 [b] λέγοντος·" Ἰδοὺ ἡ παρ-
θένος ἐν γαστρὶ ἕξει, καὶ
τέξεται υἱὸν, καὶ [c] καλέσου-
σι" τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐμμανου-
ήλ· ὅ ἐστι μεθερμηνευόμενον,
24 μεθ' ἡμῶν ὁ θεός. [d] Διε-
γερθεὶς" δὲ [e] ὁ" ἰωσὴφ ἀπὸ
τοῦ ὕπνου, ἐποίησεν ὡς προσ-
έταξεν αὐτῷ ὁ ἄγγελος κυ-
ρίου, καὶ παρέλαβε τὴν γυ-
25 ναῖκα αὐτοῦ. Καὶ οὐκ ἐγί-
νωσκεν αὐτὴν, ἕως οὗ ἔτεκε
[f] τὸν" υἱὸν [g] αὐτῆς τὸν πρω-
τότοκον·" καὶ ἐκάλεσε τὸ
ὄνομα αὐτοῦ ἰησοῦν.]
1 [Τοῦ δὲ ἰησοῦ γεννηθέν-
τος ἐν βηθλεὲμ [h] τῆς ἰου-
δαίας," [i] ἐν ἡμέραις ἡρώδου
τοῦ βασιλέως," ἰδοὺ, μάγοι
ἀπὸ

Orig. et Euſ. in ſcholiis diſ. (Scholion anepigr. codicum Mt. a. d. e. defendit παραδειγματίσαι.) *Traducere*, ut Coloſſ. 2, 15. Ital. et Vulg. *Praepalare*, cant. *Divulgare*, Aug. *Detegere*, Vigil. *Lege in eam decerni*, Hilar. (u) = 233. Ev. 21. Chryſ. Opus imp. (x) φαίνεται. 67. 124. veron. Chryſ. (y) καλέσει. L* germ. Ambr. καλέση Ev. 21. καλέσουσι. 61* (z) = ὑπὸ τοῦ κυρίου. 142. Iren. ſemel. || = τοῦ BCD. 1. 33. 127* (a) + ἡσαΐου. D. (St. β.) 142. Arm. Syr. p. (ſed in cod. Aſſem. 2. extat in m.) Syr. hieroſ. Perſ. p. cant. veron. verc. colb. brix. germ. Iren. Leo M. (b) = 56. Mt. m. Syr. Ar. p. Perſ. p. Arm. Sax. brix. Iren. (c) Sic It. Vulg. Hier. diſ. || καλέσεις, D. (St. β.) 2* Ev. 7. Ed. Euſ. Epiph. Procop. diſ. Vigil. || καλέσει. Slav. 2. (alii ut rec.) cant* corb. *Vocabitis*, Cypr. Novatian. *Vocabitur*, Tert. Iren. ſemel, Aug. ſemel, Ambr. (d) ἐγερθεὶς BC* 1. Epiph. (e) = 72. 114. 116. 124. Mt. B. x. χ. 10. Ed. (f) = 1. 33. (g) = B. 1. 33. Copt. veron. colb. germ. 1. Hilar. Ambr. || αὐτῆς = LD** cant. || *Filium ſuum unigenitum*, germ. 2. (h) ἰούδα ſcriptum fuiſſe exiſtimat Hier. *Juda*, Vulg. *Judae*, corb. germ. 2. harl** emmer. codd. lat. alii. Cypr. Hilar. Aug. Leo M. Patr. lat. alii. (i) = 30. 49. 55. 62. Sed urget haec verba Euthym.

ἀπὸ ἀνατολῶν παρεγένοντο
εἰς [k] ἱεροσόλυμα," λέγοντες·
2 Ποῦ ἐςιν ὁ τεχθεὶς βασιλεὺς
τῶν ἰουδαίων; εἴδομεν γὰρ
αὐτοῦ τὸν ἀςέρα ἐν τῇ ἀνατο-
λῇ, καὶ ἤλθομεν προσκυνῆ-
3 σαι αὐτῷ. Ἀκούσας δὲ ἡρώ-
δης ὁ βασιλεὺς ἐταράχθη,
καὶ πᾶσα ἱεροσόλυμα μετ'
4 αὐτοῦ. Καὶ συναγαγὼν πάν-
τας τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ γραμ-
ματεῖς τοῦ λαοῦ, ἐπυνθάνετο
[l] παρ' αὐτῶν." ποῦ ὁ χριςὸς
5 γεννᾶται. Οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ·
ἐν βηθλεὲμ [m] τῆς ἰουδαίας·"
οὕτω γὰρ γέγραπται διὰ τοῦ
6 προφήτου· Καὶ σὺ βηθλεὲμ,
[n] γῆ ἰούδα," [o] οὐδαμῶς"
ἐλαχίςη εἶ ἐν τοῖς ἡγεμόσιν
ἰούδα· ἐκ σοῦ γὰρ [p] ἐξελεύ-
σεται ἡγούμενος, ὅστις ποιμα-
νεῖ τὸν λαόν μου, τὸν ἰσραήλ.
7 Τότε ἡρώδης λάθρα καλέσας
τοὺς μάγους, ἠκρίβωσε παρ'
αὐτῶν τὸν χρόνον τοῦ φαινο-
8 μένου ἀςέρος. Καὶ πέμψας
αὐτοὺς εἰς βηθλεὲμ, εἶπε·
πορευθέντες, [q] ∾ ἀκριβῶς
ἐξετάσατε" περὶ τοῦ παιδίου·
ἐπὰν δὲ εὕρητε, ἀπαγγείλατέ
μοι, ὅπως κἀγὼ ἐλθὼν
9 προσκυνήσω αὐτῷ. Οἱ δὲ
ἀκούσαντες τοῦ βασιλέως,
ἐπορεύθησαν. καὶ ἰδοὺ, [r] ὁ"
ἀςὴρ, ὃν εἶδον ἐν τῇ ἀνατο-
λῇ, προῆγεν αὐτοὺς, ἕως [s]
ἐλθὼν [t] ∾ ἔςη" [u] ἐπάνω"
10 [x] οὗ ἦν τὸ παιδίον." Ἰδόν-

 τες

q ∾ ἐξετάσατε ἀκριβῶς. t ∾ ἐςάθη.

(k) ἱερουσαλήμ. CKL. 72. 106. 123. 125* 236. al. 10. Mt. V. a. o. 10** Copt. (l) = D. 47. 52. 56. Sax. cant. (m) *Juda* ſ. *Judae*, Vulg. ex emendatione Hieronymi. corb. gat. Mm. Syr. hieroſ. Tert. Patr. lat. (n) = Tert. Ambr. ſemel. || τῆς ἰουδαιας. D. (St. β.) 61. Syr. Perſ. p. cant. verc. brix. colb. || γῆ ἰουδαίας. Aeth. Syr. p. et hieroſ. *Terra Judaeorum*, corb. (o) μή, interrogative ſcilicet, D. (St. β.) || ***non***, ancipiti ſenſu, Ital. (forte etiam Syr. et Aeth.) Tert. Cypr. Patr. lat. || ***numquid?*** corb. tolet. || ***nequaquam***, Vulg. for. Hier. Vigil. alii. (p) + μοὶ. CK. 68. 117. Barb. 1. al. 6. Mt. ω. 10. Ed. Arm. Theodoret. Protevang. Jacobi. (q) ἐξετάσατε ἀκριβῶς. BC*D. 1. 33. 82. 124. Copt. It. Vulg. Euſ. Protev. Jacobi. Sed Origenes bis ordine vulgari. || ἀκριβῶς = Mt. c. et ap. Walton. Bodl. 1. id eſt 45. Opus imp. (r) = L. 218. (cum 3. 76. 77. 108. 124. 125. 219. 224) Ev. 44. (s) + οὗ (58. 68. ap. Mill.) 117. 220. Mt. i. n. m. x. Orig. (t) BCD. 33. Orig. (ſed in ſcholio eidem adſcripto in cod. Mt. e. omnia ut in recepto.) Euſ. || = 1. (u) = Orig. (x) τοῦ παιδιου. D. cant. veron. colb. germ. 1. || ***ſuper caput pueri***, Opus imp.

τὲς δὲ τὸν ἀςέρα, ἐχάρη-
σαν χαρὰν μεγάλην σφόδρα.
11 Καὶ ἐλθόντες εἰς τὴν οἰκίαν,
y εἶδον" τὸ παιδίον μετὰ
μαρίας τῆς μητρὸς αὐτοῦ·
καὶ πεσόντες προσεκύνησαν
αὐτῷ· καὶ ἀνοίξαντες τοὺς
θησαυροὺς αὐτῶν, προσή-
νεγκαν αὐτῷ δῶρα, χρυ-
σὸν, καὶ λίβανον, καὶ σμύρ-
12 ναν. Καὶ χρηματισθέντες
κατ' ὄναρ, μὴ ἀνακάμψαι
πρὸς ἡρώδην, δἰ ἄλλης ὁδοῦ
ἀνεχώρησαν εἰς τὴν χώραν
αὐτῶν.]
13 [Ἀναχωρησάντων δὲ z αὐ-
τῶν," ἰδοὺ, ἄγγελος κυρίου
a φαίνεται κατ' ὄναρ" τῷ ἰω-
σὴφ, λέγων· ἐγερθεὶς παρά-
λαβε τὸ παιδίον καὶ τὴν μη-
τέρα αὐτοῦ, καὶ φεῦγε
εἰς αἴγυπτον, καὶ ἴσθι ἐκεῖ
ἕως ἂν εἴπω σοί· μέλλει γὰρ
ἡρώδης ζητεῖν τὸ παιδίον,
14 τοῦ ἀπολέσαι αὐτό. Ὁ δὲ
ἐγερθεὶς παρέλαβε τὸ παιδίον
καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ νυ-
κτὸς, καὶ ἀνεχώρησεν εἰς αἴ-
15 γυπτον. Καὶ ἦν ἐκεῖ ἕως
τῆς τελευτῆς ἡρώδου· ἵνα
πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν ὑπὸ b —
τοῦ" κυρίου διὰ τοῦ προφή-
του, λέγοντος· ἐξ αἰγύπτου
16 ἐκάλεσα τὸν υἱόν μου. Τό-
τε ἡρώδης c ἰδὼν" ὅτι ἐνε-
παίχθη ὑπὸ τῶν μάγων, ἐθυ-
μώθη λίαν· καὶ ἀποςείλας
ἀνεῖλε d πάντας τοὺς παῖ-
δας τοὺς" ἐν βηθλεὲμ καὶ
ἐν πᾶσι τοῖς ὁρίοις αὐτῆς,
ἀπὸ διετοῦς καὶ κατωτέρω,
κατὰ τὸν χρόνον ὃν ἠκρίβωσε
17 παρὰ τῶν μάγων. Τότε
ἐπληρώθη τὸ ῥηθὲν e ∾ ὑπὸ"
ἱερε-

---

y. εὗρον. e ∾ διά.

(y) BCD (St. π.) EKLMS. Mt. BHV. Codd. tantum non omnes. Ed. Syr. utr. Ar. p. Erp. Perſſ. Aeth. Copt. Arm. Slav. cant. verc. brix. Orig. Euſ. Chryſ. Theophyl. Opus imp. Juv. Leo M. Patr. al. || ἰδόντες. 124. || εὗρον. 2** Ed. Vulg. veron. corb. colb. germ. 1. for. Ar. rom. Epiph. Auct. de promiſſ. Vigil. (z) τῶν μάγων. Evangeliſtaria, et D. ex emend. recentiore. 12. 16. 61. 119. Mt. r. 17. (minio inſertum.) || + εἰς τὴν χώραν αὐτῶν. B. (a) κατ' ὄναρ φαίνεται. CK. 33. 114. 157. 220. 235. Mt. l. k. 10. Theophyl. κατ' ὄναρ ἐφάνη. B. || φαίνεται] ἐφάνη. B. Ev. 32. (b) = BCD. 1. 33. 42. 63. (c) ἀκούων. Slav. 1. (non alii.) (d) πάντα τὰ παιδία τὰ. Orig. ter. (e) BCD (St. β.) 33. 71. 73. 125. 131. 157. Valent. 1. neſcio quis ap. Birch. (ſed ὑπὸ in m.) Syr. utr. (ſed p. in m. ὑπὸ) Vulg. Sax. cant. for. Chryſ. (etiam in Mt. 6. codd.) Hier. || ὑπὸ τοῦ κυρίου διά. D. omiſſo tamen τοῦ, (ſic etiam St. β.) 73. 125. Valent. 1. cant. brix.

[f] ἱερεμίου" [ff] τοῦ προφή-
18 του," λέγοντος· Φωνὴ ἐν
ῥαμᾶ ἠκούσθη, [g] = θρῆ-
νος καὶ" κλαυθμὸς καὶ ὀδυρ-
μὸς πολύς· ῥαχὴλ κλαίουσα
τὰ τέκνα αὐτῆς, καὶ οὐκ
ἤθελε παρακληθῆναι, ὅτι
19 οὐκ εἰσί. Τελευτήσαντος
δὲ τοῦ ἡρώδου, ἰδοὺ, ἄγγε-
λος κυρίου [h] κατ' ὄναρ φαί-
νεται" τῷ ἰωσὴφ ἐν αἰγύπτῳ,
20 Λέγων· ἐγερθεὶς παράλαβε
τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα
αὐτοῦ, καὶ πορεύου εἰς γῆν
ἰσραήλ· τεθνήκασι γὰρ οἱ
ζητοῦντες τὴν ψυχὴν του
21 παιδίου. Ὁ δὲ ἐγερθεὶς πα-
ρέλαβε τὸ παιδίον καὶ τὴν
μητέρα αὐτοῦ, καὶ ἦλθεν
22 εἰς γῆν ἰσραήλ. Ἀκούσας
δὲ, ὅτι ἀρχέλαος βασιλεύει
[i] — ἐπὶ: τῆς ἰουδαίας" ἀντὶ
ἡρώδου τοῦ πατρὸς αὐτοῦ,
ἐφοβήθη [k] ἐκεῖ" ἀπελθεῖν.
χρηματισθεὶς δὲ κατ' ὄναρ,
ἀνεχώρησεν εἰς τὰ μέρη τῆς
23 γαλιλαίας. Καὶ ἐλθὼν κα-
τῴκησεν εἰς πόλιν λεγομέ-
νην [l] ναζαρέτ" ὅπως πληρω-
θῇ τὸ ῥηθὲν διὰ [m] τῶν προ-
φητῶν," ὅτι ναζωραῖος κλη-
θήσεται [n].]
1 Ἐν [o] — δὲ" ταῖς ἡμέραις
ἐκείναις [παραγίνεται ἰωάννης
ὁ βαπτιστὴς, κηρύσσων ἐν τῇ
2 ἐρήμῳ τῆς ἰουδαίας, Καὶ λέ-
γων· μετανοεῖτε· ἤγγικε γὰρ
ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν.

(f) = 34. 37. 39. 73. 125. Valent. 1. (ſed habet in m.) Mt. H. brix. Mſ. lat. colon. || ἠσαΐου. Slav. 1. (non alii.) (ff) = St. β. Arm. (g) = BK. 1. 22. Syr. Syr. hieroſ. Ar. p. Perſſ. Copt. Aeth. Ital. (exc. cant.) Vulg. Sax. Juſtin. ut videtur. Opus imp. Hilar. Ambroſ. Hier. (h) φαίνεται κατ' ὄναρ. BD. 1. 108. 116. 117. 124. 127. 157. Mt. ψ. Vulg. cant. alii lat. || Rec. Orig. (i) ἐπὶ τῆς ἰουδαίας = 23. || ἐπὶ = B. 1. 13. 33. 116. 124. 127. 142. al. 6. Mt. d. i. m. n. q. x. z** Euſ. (k) ἐκεῖσε. 59. 62. i. e. Gon. Go. excitati a Waltono et in edit. Millii prima; ſed in hujus appendice et in marg. exemplaris Bodlejani hos delere jubemur. Delevit Kuſterus, reſtituit Wetſtenius. (l) ναζαρέθ. CEK. 1. 72. 106. 114. 123. 124. 131. al. 10. Mt. BV. p** 17. Ed. Copt. Arm. Ital. Vulg. Sax. Euſ. Cyr. || ναζαράθ. 1. || ναζαρά. Euſ. bis. (m) = tolet. || τοῦ προφήτου. Syr. Syr. p. in cod. Aſſem. 1. (ſed rec. in m.) Perſ. p. Aeth. Arm. Slav. 1. (non alii) Sax. Ital. (exc. cant. germ. 1. 2.) Sax. Mſ. lat. colon. harl* || Pluralem urgent Opus imp. et Hier. (n) + *filius meus*. Aeth. (o) = DKLMS. 106. 114. 123. 142. 182. 219. 236. al. 19. Mt. V. l* m. 10. Copt. Arm. Perſ. w. Sax. veron. corb. germ. 1. tolet. Chryſ. (etiam in Mt. 6. codd.) Theophyl.

3 Οὗτος γάρ ἐςιν ὁ ῥηθεὶς
[p] ∾ ὑπὸ″ ἠσαΐου τοῦ προ-
φήτου, λέγοντος· Φωνὴ
βοῶντος * ἐν τῇ ἐρήμῳ· ἑτοι-
μάσατε τὴν ὁδὸν κυρίου, εὐ-
θείας ποιεῖτε τὰς τρίβους
4 αὐτοῦ. [q] Αὐτὸς δὲ [r] ὁ″ ἰω-
άννης εἶχε τὸ ἔνδυμα αὐτοῦ
ἀπὸ τριχῶν καμήλου, καὶ
ζώνην δερματίνην περὶ τὴν
ὀσφῦν αὐτοῦ· ἡ δὲ τροφὴ
αὐτοῦ ἦν ἀκρίδες, καὶ μέλι
5 ἄγριον [s]. Τότε ἐξεπορεύετο
πρὸς αὐτὸν ἱεροσόλυμα, καὶ
πᾶσα [t] ἡ″ ἰουδαία, καὶ πᾶσα
ἡ περίχωρος τοῦ ἰορδάνου·
6 Καὶ ἐβαπτίζοντο [u] ἐν τῷ ἰορ-
δάνῃ [x] ὑπ' αὐτοῦ, ἐξομολο-
γούμενοι τὰς ἁμαρτίας αὐ-
7 τῶν.] [xx] Ἰδὼν δὲ πολλοὺς
τῶν Φαρισαίων καὶ σαδδουκαί-
ων [y] ἐρχομένους ἐπὶ τὸ βά-
πτισμα αὐτοῦ, εἶπεν αὐτοῖς·
γεννήματα ἐχιδνῶν, τίς ὑπέ-
δειξεν ὑμῖν φυγεῖν ἀπὸ τῆς
8 μελλούσης ὀργῆς; Ποιήσατε
οὖν [z] καρπὸν ἄξιον″ τῆς μετα-
9 νοίας, Καὶ μὴ δόξητε λέγειν
ἐν ἑαυτοῖς· πατέρα ἔχομεν
τὸν ἀβραάμ· λέγω γὰρ ὑμῖν,
ὅτι δύναται ὁ Θεὸς [a] ἐκ τῶν
λίθων τούτων ἐγεῖραι τέκνα
τῷ

p ∾ διὰ. z. καρποὺς ἀξίους.

(p) BCD. 1. 13. 33. 124. 157. alius. Syr. Aeth. Ital. Vulg. Sax. (q) + *Omnis vallis implebitur et omnis mons et collis humiliabitur, et erunt omnia prava in directa et aſpera in vias planas, et videbit omnis caro ſalutarem Dei.* verc. colb. gat. et ut videtur Iren. et Arnob. (r) = D. 218 (cum 3. 76. 77. 123. 124. 125. 219. 224.) Mt. α. Ed. (s) + οὗ ἡ γεῦσις ἦν τοῦ μάννα, ὡς ἐγκρὶς ἐν ἐλαίῳ. Evang. ſec. Hebr. ap. Epiph. (t) = L. 84. 117. 218 (cum 3. 77. 123. 124. al. 3.) 230. Ev. 24. 44. Mt. B. l. x. 17. Ed. (u) + πάντες. C. 33. (x) + ποταμῷ. BCM. 1. 33. 106** 125** 142. 157. 220. 234. 235. 236. Ev. 32. al. 15. Mt. d. i. l. n. q. x. ψ. 10. Syr. utr. Syr. hieroſ. Arr. Perſſ. Copt. Aeth. Orig. bis. (ſemel omittit) Baſ. Euthym. in textu. (xx) Vſ. 7—12 = Lectionaria multa. (y) + λάθρα. Aeth. (z) BCD (St. π.) EKMS. 1. 13. 17. 72. 76. 77. 106. 113. 114. 121. 123. 124. 125. 130. 131. 151. 157. 218. ap. Birch. 219. 220. 224. 225. 230. 235. 236. Ev. 3. 18. 19. 33. al. 60. Mt. V. a. d. k. al. 11. Ed. Syr. p. Arr. Perſſ. Copt. Aeth. Arm. It. Vulg. Slav. 6. et ed. Iren. Orig. diſ. (alibi tamen ut rec.) Archel. Hilar. Lucif. Aug. ſaepe. Patr. alii. || Recepta eſt in L. 10. 33. 108. 218. ap. Ait. Mt. l. etc. Syr. verc. germ. 2. Baſ. Chryſ. Cyr. Theophyl. Euthym. Tert. Aug. aliquoties. Ambr. Op. imp. (a) + καὶ. 5. Ed. Phot. Theophyl.

10 τῷ ἀβραάμ. Ἤδη δὲ [b] ⊥
καὶ" ἡ ἀξίνη πρὸς τὴν ῥίζαν
τῶν δένδρων κεῖται· πᾶν οὖν
δένδρον μὴ ποιοῦν καρπὸν κα-
λὸν, ἐκκόπτεται καὶ εἰς πῦρ
11 βάλλεται [c]. Ἐγὼ μὲν βα-
πτίζω ὑμᾶς ἐν ὕδατι, εἰς με-
τάνοιαν· ὁ δὲ ὀπίσω μου ἐρ-
χόμενος ἰσχυρότερός μου ἐςὶν,
οὗ οὐκ εἰμὶ ἱκανὸς τὰ ὑποδή-
ματα βαςάσαι· αὐτὸς ὑμᾶς
βαπτίσει ἐν πνεύματι ἁγίῳ]
12 [d] — καὶ πυρί." Οὗ τὸ
πτύον ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ,
καὶ διακαθαριεῖ τὴν ἅλωνα
αὐτοῦ· καὶ συνάξει τὸν σῖτον
[e] = αὐτοῦ: εἰς τὴν ἀποθή-
κην," τὸ δὲ ἄχυρον κατα-
καύσει πυρὶ ἀσβέςῳ.
13 Τότε [παραγίνεται ὁ ἰησοῦς
ἀπὸ τῆς γαλιλαίας ἐπὶ τὸν
ἰορδάνην πρὸς τὸν ἰωάννην,
τοῦ βαπτισθῆναι ὑπ' αὐτοῦ. [f]
14 Ὁ δὲ ἰωάννης διεκώλυεν αὐ-
τὸν, λέγων· ἐγὼ χρείαν ἔχω
ὑπὸ σοῦ βαπτισθῆναι, καὶ
15 σὺ ἔρχῃ πρός με. Ἀποκρι-
θεὶς δὲ ὁ ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐ-
τόν· ἄφες ἄρτι· οὕτω γὰρ
πρέπον ἐςὶν ἡμῖν πληρῶσαι
πᾶσαν

(b) = BCDM. 1. 235. Syr. Copt. Arm. Ital. Vulg. Orig. Didym. Baſil. (c) + καὶ καίεται. 157. Ev. 22. 32. (d) = ES. 76** 77. 106. 123* 125* 142. 230. 236. Ev. 2. 3. 18. 19. 31. (multa Evangeliſtaria praetermittunt vſ. 7—13.) al. 56. juniores fere et Barber. 6. Mt. V. k. i. n. ψ. al. 6. Ed. Syr. hieroſ. Slav. ed. et codd. juniores. Theophyl. Euthym. qui in commentario diſ. ſoli Lucae tribuit. || Habent codd. antiquiſſ. et praeſtantiores, item ap. Mt. a. d. e. l. q. r. 10. Verſſ. (etiam Slav. 2. et ed.) Orig. ter. Athan. Baſ. Cyr. Chryſ. Iren. Cypr. Hilar. Opus imp. Hier. Vigil. Juv. Explicant ſcholia. Attingit in commentario Euthym. licet id Lucae peculiare eſſe tradat. (e) Poſt σῖτον = αὐτοῦ. EL. 13. 77. 157. 220. 224. 235. 236. al. 8. Mt. l. x. 10. Syr. utr. Sahid. Arm. Perſ. p. veron. corb. germ. 1. harl* Juſtin. Clem. Cyr. Caeſarius. Iren. Ambr. || Horum plerique poſt ἀποθήκην addunt αὐτοῦ e. gr. EL. 157. 220. 224. 235. 236. Mt. l. 10. Syr. utr. Sahid. Arm. Perſ. p. veron. corb. germ. 1. harl* Cyr. Ambr. al. || Bis extat in B. 52. 58. 108. Aeth. Sax. Slav. 4. || Neutro loco legitur in 13. 27. 77. Mt. x. etc. Perſ. w. verc. Juſtin. Clem. Iren. Arnob. (f) + *Ecce mater Domini et fratres ejus dicebant ei: Joannes baptizat in remiſſionem peccatorum; eamus et baptizemur ab eo. Dixit autem eis: quid peccavi, ut vadam et baptizer ab eo? niſi forte hoc ipſum, quod dixi, ignorantia eſt.* Evang. ſec. Hebr. ap. Hieron.

πᾶσαν δικαιοσύνην. [g] τότε
16 ἀφίησιν αὐτόν." [h] Καὶ βα-
πτισθεὶς ὁ ἰησοῦς ἀνέβη εὐθὺς
ἀπὸ τοῦ ὕδατος· [i] καὶ ἰδοὺ,
ἀνεῴχθησαν [k] αὐτῷ" οἱ οὐ-
ρανοὶ, καὶ εἶδε τὸ πνεῦμα
τοῦ θεοῦ [l] καταβαῖνον ὡσεὶ"
περιστερὰν, [m] καὶ" ἐρχόμε-
17 νον [n] ἐπ'" αὐτόν. Καὶ ἰδοὺ,
φωνὴ ἐκ τῶν οὐρανῶν, λέγου-
σα· [o] οὗτός ἐστιν" ὁ υἱός μου ὁ
ἀγαπητὸς, ἐν ᾧ εὐδόκησα.]

1 Τότε [ὁ ἰησοῦς ἀνήχθη εἰς
τὴν ἔρημον ὑπὸ τοῦ πνεύμα-
τος, πειρασθῆναι ὑπὸ τοῦ
2 διαβόλου. Καὶ νηστεύσας ἡμέ-
ρας τεσσαράκοντα [p] καὶ νύ-
κτας τεσσαράκοντα," ὕστερον
3 ἐπείνασε. Καὶ προσελθὼν
[q] αὐτῷ ὁ πειράζων, εἶπεν·"
εἰ υἱὸς εἶ τοῦ θεοῦ, εἰπὲ,
ἵνα οἱ λίθοι οὗτοι ἄρτοι γέ-
4 νωνται. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς
εἶπε· γέγραπται· οὐκ ἐπ' ἄρ-
τῳ

(g) = Mt. e. m. Juv. || *Tunc baptizavit eum.* colb. *Tunc tinxit eum.* Auct. de promiſſ. (h) + *Et Joannes quidem baptizavit illum in aqua, ille autem Joannem in ſpiritu.* Libri ſecretiores, teſte Op. imperf. || + *Et cum baptizaretur* (+ *Ieſus*, germ.) *lumen ingens* (*magnum*, germ.) *circumfulſit* (*fulgebat*, germ.) *de aqua, ita ut timerent omnes, qui advenerant.* (*congregati erant.* germ.) *Et baptizato Jeſu* etc. verc. germ. 1. || + καὶ εὐθὺς περιέλαμψε τὸν τόπον φῶς μέγα. Evang. Ebionit. ap. Epiph. Item Juſtin. Praedicatio Petri. Liturgia Syror. Juvenc. (i) + *Factum eſt autem cum aſcendiſſet Dominus de aqua, deſcendit fons omnis Spiritus S. et requievit ſuper eum, et dixit ei: Fili mi, in omnibus prophetis exſpectabam te, ut venirem et requieſcerem in te. Tu enim es requies mea, tu es filius meus primogenitus, qui regnas in ſempiternum.* Evang. ſec. Hebr. ap. Hier. (k) = B. tolet. Hilar. Vigil. (l) καταβαίνοντα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ὡς D. (St. β. ἐκ τοῦ οὐρανοῦ) || + *de coelo.* cant. verc. veron. germ. 1. 2. clar. gat. Mm. Hilar. Auct. de promiſſ. || καταβαῖνον ἐν εἴδει περιστερᾶς κατελθούσης εἰς αὐτόν. Sic Evang. ſec. Hebr. ap. Epiph. (m) = B. verc. veron. colb. clar. germ. 2. for. tolet. harl* (n) εἰς. D* *in*, veron. verc. πρὸς C* 38. 67. 71. 76. (ap. Wetſt.) Ev. 19. 20. Mt. c. q. 17. (o) πρὸς αὐτόν· σὺ εἶ. D. *ad eum: tu es.* cant. verc. *ad eum: hic eſt.* veron. germ. clar. (p) = 1. 27. 37. 38. 167. Barb. 1. Mt. ψ. Habet Euthym. diſ. || τεσσαράκοντα = 130. || καὶ τεσσαράκοντα νύκτας. D. cant. (q) ὁ πειράζων εἶπεν αὐτῷ. B. 1. 13. 33. 117. 124. 157. Syr. Copt. Arm. Vulg. corb. for. Chryſ. || αὐτῷ bis omittit 106. || αὐτῷ bis repetunt D. 113. 121. Sahid. cant. verc. veron. colb. germ. 1. 2.

τῳ μόνῳ ζήσεται [r] + ὁ" ἄν-
θρωπος, ἀλλ' [s] ∾ ἐπὶ"
παντὶ ῥήματι [t] ἐκπορευομέ-
5 νῳ διὰ ςόματος" θεοῦ. Τό-
τε παραλαμβάνει αὐτὸν ὁ διά-
βολος [u] εἰς τὴν ἁγίαν πόλιν,"
καὶ [x] ∾ ἵςησιν" αὐτὸν ἐπὶ
τὸ πτερύγιον τοῦ ἱεροῦ·
6 Καὶ λέγει αὐτῷ· εἰ υἱὸς εἶ
τοῦ θεοῦ, [y] βάλε" σεαυτὸν
[z] κάτω· γέγραπται γάρ· ὅτι
τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ ἐντελεῖ-
ται περὶ σοῦ, καὶ ἐπὶ χειρῶν
ἀροῦσί σε, μήποτε προσκό-
ψῃς πρὸς λίθον τὸν πόδα σου.
7 Ἔφη αὐτῷ ὁ ἰησοῦς· [a] πάλιν"
* γέγραπται· οὐκ ἐκπειράσεις
8 κύριον τὸν θεόν σου. Πάλιν
παραλαμβάνει αὐτὸν ὁ διάβο-
λος εἰς ὄρος ὑψηλὸν λίαν,
καὶ δείκνυσιν αὐτῷ πάσας
τὰς βασιλείας [b] τοῦ κόσμου"
9 καὶ τὴν δόξαν αὐτῶν, Καὶ
[c] λέγει" αὐτῷ· ταῦτα [d] πάν-
τα σοι" δώσω, ἐὰν πεσὼν
10 προσκυνήσῃς μοι. Τότε λέ-
γει αὐτῷ ὁ ἰησοῦς· ὕπαγε
[e] ⁜ ὀπίσω μου" σατανᾶ· γέ-
γραπται γάρ· κύριον τὸν θεόν
σου προσκυνήσεις, καὶ αὐτῷ
11 μόνῳ λατρεύσεις. Τότε ἀφί-
ησιν αὐτὸν ὁ διάβολος· καὶ
ἰδοὺ, ἄγγελοι προσῆλθον καὶ
διηκόνουν αὐτῷ.]

['Ακού-

s ∾ ἐν. x ∾ ἔςησεν.

(r) + CDELP. 73. 218. (cum 3. 76. 77. 123. 125. 219. 220. 225.) Mt. V. a. (s) CD. 13. 59. 124. Mt. m. (t) = D. Syr. hieroſ. cant. veron. germ. 1. 2. Opus imp. Hilar. Druthmar. (u) = 33. (x) ἔςησεν. BCD. 1. 33. 47. Mt. i. Ed. Sahid. (y) βάλλε. 12. 59. 131. Ev. 44. Ed. (z) + ἐντεῦθεν. C. Syr. p. in m. Arm. Sahid. ut videtur. Ignat. ep. ad Philipp. (a) = Mt. B. Sahid. || Antecedentibus jungunt E. 3. 33. 116. 124. Ed. Arm. Sax. veron. germ. 1. brix. colb. clar. Theophyl. (b) τῆς γῆς. Syr. p. in cod. Ridlej. || αὐτοῦ. 131. (c) εἶπεν. BCD. 13. 33. 157. (d) σοι πάντα. BC. 1. 33. Ed. foroj. Orig. ter. Chryſ. in Mt. 4. codd. (e) + CD (St. β.) LM. 17. 33. 77. 108. 113. 116. 117. 121. 123** 125. 127. 131. 142. 157. 218 (cum 225.) 219. 220. 224. 230. 235. Ev. 1. 3. 18. 19. 31. 32. 33. al. 71. Mt. BH. a. d. g. k. l** al. 13. (Itaque codd. 123.) Codices, e quibus interpolatus fuit Lucas. Ed. Erp. Perſ. p. Syr. p. cum aſter. Aeth. Arm. Slav. Ital. Sax. Juſtin. Petr. alex. Athan. Neſtor. Chryſ. (etiam in Mt. 6. codd.) Damaſc. Theophyl. Archel. Opus imp. Hilar. mſ. Ambr. Aug. Vigil. Max. taur. || = BKP. 1. 13. 123* 124. Mt. V. l* Syr. Ar. p. Perſ. w. Copt. Vulg. brix. for. harl** alii. Pſeudo-Ignat. epiſt. ad Philipp. diſ. Orig. diſ. Victor. diſ. Euthym. diſ. Iren. Tert. Hilar. ed. Hier. diſ. Juvenc.

12 ['Ακούσας δὲ [f] = ὁ ἰη-
σοῦς" ὅτι ἰωάννης παρεδόθη,
ἀνεχώρησεν εἰς τὴν γαλιλαί-
13 αν. Καὶ καταλιπὼν τὴν
[g] ναζαρὲτ," ἐλθὼν κατῴκη-
σεν εἰς [h] ∾ καπερναοὺμ"
τὴν παραθαλασσίαν, ἐν ὁρίοις
ζαβουλὼν καὶ νεφθαλείμ·
14 Ἵνα πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ
ἠσαΐου τοῦ προφήτου, λέ-
15 γοντος· Γῆ ζαβουλὼν καὶ
[i] γῆ" νεφθαλείμ, ὁδὸν θα-
λάσσης πέραν τοῦ ἰορδάνου,
16 γαλιλαία τῶν ἐθνῶν, Ὁ
λαὸς ὁ καθήμενος ἐν σκότει,
[k] εἶδε φῶς" μέγα· [l] καὶ τοῖς
καθημένοις" ἐν χώρᾳ καὶ
σκιᾷ θανάτου, φῶς ἀνέτει-
λεν αὐτοῖς.
17 Ἀπὸ τότε ἤρξατο ὁ ἰησοῦς
κηρύσσειν καὶ λέγειν· [m]
μετανοεῖτε·" ἤγγικε [m] γὰρ"
ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν.]
18 [[n] Περιπατῶν" δὲ [o] †
[p] παρὰ" τὴν θάλασσαν τῆς
γαλιλαίας, εἶδε δύο ἀδελ-
φούς, σίμωνα τὸν [q] λεγόμε-
νον" πέτρον, καὶ ἀνδρέαν τὸν
ἀδελφὸν αὐτοῦ, βάλλοντας
ἀμφίβληστρον εἰς τὴν θάλασ-
19 σαν· ἦσαν γὰρ ἁλιεῖς. Καὶ
λέγει αὐτοῖς· δεῦτε ὀπίσω
μου, καὶ ποιήσω ὑμᾶς [r]
20 ἁλιεῖς ἀνθρώπων. Οἱ δὲ
[s] εὐθέως

h ∾ καφαρναούμ, *etiam alibi.* o † ὁ ἰησοῦς.

(f) = BD. 16. 33. 61. 83. Copt. Aeth. cant. for. Orig. Euſ. Aug. (g) ναζαρέθ. DE. 1. 13. 72. 124. 131. Ev. 33. al. 10. Mt. V. 17. Ed. Copt. Arm. Ital. Vulg. Sax. Orig. quater. Euſ. || ναζαράθ. CP. || ναζαρά. B. 33. Orig. ſemel. (h) BD. 33. Copt. Arm. Ital. Vulg. Sax. Orig. quinquies. Epiph. Nonn. (i) = D. 71. 230. Ev. 44. Ed. cant. (k) φῶς εἶδεν. B. 1. 13. 33. 124. Orig. bis. Cyr. Chryſ. (etiam Mt. 5. codd.) || εἶδε] εἶδον. D. 1. cant. veron. verc. germ. 1. colb. clar. Cyr. (l) οἱ καθήμενοι. D. cant. veron. verc. brix. colb. germ. 1. clar. || καθημένοις = 236. (m) μετανοεῖτε et γὰρ = codd. nonnulli, teſte ſcholio, quod in codd. Mt. a. d. e. legitur. Hier. (n) παράγων. D. (St. β.) cant. verc. veron. germ. 1. brix. colb. clar. Euſ. (o) = BCDKMS. 1. 13. 17. 33. 77. 106. 108. 114. 123. 124. 125. 127. 131. 142. 157. 182. 218 (cum 76. 219. 220. 224. 225.) 230. 235. al. 40. Mt. V. a* d. 17* al. 14. Ed. Syr. utr. Arr. Aeth. Copt. Slav. cant. veron. corb. germ. 1. brix. for. tolet. harl. Euſ. Cyr. Chryſ. (etiam in Mt. 5 codd.) Theophyl. (p) περί. K. 17. al. 5. Mt. m. Ed. (q) = Syr. p. in cod. Pariſ. || καλούμενον. 17. 220. 224. 230. al. 6. Ed. Syr. p. in m. mſ. Arm. ut videtur. Vulg. corb. germ. brix. for. Chryſ. in Mt. codice 3. || ἐπικαλούμενον. E. 45. Chryſ. in Mt. 1. 5. 8. α. β. (ſed alio loco iidem habent λεγόμενον.) (r) + γενέσθαι. D. (St. β.) K. 33. 38. 113. 121. 157. Syr. Syr. p. in m. mſſ. Aeth. Sax. Vulg. Ital. exc. clar.

[s] εὐθέως" ἀφέντες τὰ δίκτυα,
21 ἠκολούθησαν αὐτῷ. Καὶ
προβὰς ἐκεῖθεν εἶδεν ἄλλους
δύο ἀδελφοὺς, ἰάκωβον τὸν
τοῦ ζεβεδαίου, καὶ ἰωάννην
τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, ἐν τῷ
πλοίῳ μετὰ ζεβεδαίου τοῦ
πατρὸς αὐτῶν, καταρτίζον-
τας τὰ δίκτυα αὐτῶν· καὶ
22 ἐκάλεσεν αὐτούς. Οἱ δὲ εὐ-
θέως ἀφέντες τὸ πλοῖον
καὶ τὸν πατέρα αὐτῶν, ἠκο-
λούθησαν αὐτῷ.
23 Καὶ περιῆγεν ὅλην τὴν γα-
λιλαίαν ὁ ἰησοῦς, διδάσκων
ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν,
καὶ κηρύσσων τὸ εὐαγγέλιον
τῆς βασιλείας, καὶ θερα-
πεύων πᾶσαν νόσον καὶ πᾶσαν
24 μαλακίαν ἐν τῷ λαῷ.] Καὶ
[t] ἀπῆλθεν" ἡ ἀκοὴ αὐτοῦ εἰς
ὅλην τὴν συρίαν· καὶ [u] προσ-
ήνεγκαν" αὐτῷ πάντας τοὺς
κακῶς ἔχοντας, * [x] ποικίλαις
νόσοις" [y] καὶ βασάνοις συνε-
χομένους," [z] καὶ δαιμονιζο-
μένους," [a] καὶ σεληνιαζομέ-
νους," [b] καὶ παραλυτικούς·
καὶ ἐθεράπευσεν αὐτούς."
25 Καὶ [ἠκολούθησαν αὐτῷ
ὄχλοι πολλοὶ ἀπὸ τῆς γαλι-
λαίας καὶ δεκαπόλεως καὶ ἱε-
ροσολύμων καὶ ἰουδαίας καὶ
πέραν τοῦ ἰορδάνου.
1 [c] Ἰδὼν δὲ" τοὺς ὄχλους,
ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος· καὶ καθί-
σαντος αὐτοῦ προσῆλθον αὐ-
2 τῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ. Καὶ
ἀνοίξας τὸ στόμα αὐτοῦ, ἐδί-
3 δασκεν αὐτοὺς, λέγων· Μα-
κάριοι οἱ πτωχοὶ [d] τῷ" πνεύ-
ματι· ὅτι αὐτῶν ἐστὶν ἡ βασι-
λεία

(s) = K. 127* al. 10. e junioribus. Mt. x. harl* Orig. ſemel. (bis habet.) Baſil. ſeleuc. Chryſ. (etiam in Mt. 6 codd.) Opus imp. Druthmar. || Poſt ἀφέντες ponitur in 2. Ed. (t) ἐξῆλθεν. C. 1. 33. 78. 127. 131. 235. Ev. 10. 17. 34. Mt. m. 18. Syr. p. in m. Arm. ut videtur. Orig. (u) προσήγαγον. 218 (cum 76. 77. 108. 124. 219. ſi credere fas eſt.) (x) ποικίλαις νόσοις cum antecedentibus conjungunt γa 142. Ev. 2. al. 7. Syr. Sax. verc. Euthym. diſ. (y) καὶ βασανιζομένους. 142. || καὶ βασάνοις = E* 2. 27. 236. || συνεχομένους = Ev. 17. (z) = M. 12. 61. Mt. m. (codex Theophyl.) et Chryſoſtomi codd. 1. 5. β. Ev. 34. || καὶ = B. 235. Euſ. (a) = 30. 76. 224. 225. 234. Ev. 34. 36. Mt. 10. || Ante δαιμονιζομένους ponitur in 80. (b) = 64. || καὶ παραλυτικοὺς = Mt. r* || αὐτοὺς] πάντας. D. (St. β.) cant. verc. veron. germ. 1. colb. clar. (c) καὶ ἰδών. 220. || δὲ = Mt. r. || + ὁ ἰησοῦς. 28. 30. Syr. Vulg. verc. corb. clar. Chryſ. (etiam in Mt. 6. codd.) Opus imp. Chromat. (d) = D*

4 λεία τῶν οὐρανῶν. [e] Μακά-
ριοι οἱ πενθοῦντες· ὅτι αὐτοὶ
5 παρακληθήσονται. Μακά-
ριοι οἱ πραεῖς· ὅτι αὐτοὶ κλη-
6 ρονομήσουσι τὴν γῆν. Μα-
κάριοι οἱ πεινῶντες καὶ δι-
ψῶντες τὴν δικαιοσύνην· ὅτι
αὐτοὶ χορτασθήσονται. [f]
7 Μακάριοι οἱ ἐλεήμονες. ὅτι
8 αὐτοὶ ἐλεηθήσονται. Μακά-
ριοι οἱ καθαροὶ τῇ καρδίᾳ· ὅτι
αὐτοὶ τὸν θεὸν ὄψονται.
9 Μακάριοι οἱ εἰρηνοποιοί· ὅτι
[g] — αὐτοὶ" υἱοὶ θεοῦ κλη-
10 θήσονται. [h] Μακάριοι οἱ
δεδιωγμένοι ἕνεκεν δικαιο-
σύνης· ὅτι αὐτῶν ἐςιν ἡ βασι-
11 λεία τῶν οὐρανῶν." Μακάριοί
ἐςε, ὅταν ὀνειδίσωσιν ὑμᾶς καὶ
διώξωσι, καὶ εἴπωσι [i] πᾶν πονη-
ρὸν ῥῆμα καθ' ὑμῶν," [k] — ψευ-
12 δόμενοι," [l] ἕνεκεν ἐμοῦ." Χαί-
ρετε καὶ ἀγαλλιᾶσθε· ὅτι ὁ μι-
σθὸς ὑμῶν πολὺς ἐν τοῖς οὐρα-
νοῖς·] οὕτω γὰρ ἐδίωξαν τοὺς
προφήτας τοὺς πρὸ ὑμῶν [m].
13 Ὑμεῖς ἐςε τὸ ἅλας τῆς
γῆς. ἐὰν δὲ τὸ ἅλας [n] μωραν-
θῇ,"

(e) Verſ. 4 et 5 transpoſiti in D. 33. Vulg. cant. verc. corb. colb. for. Clem. ut videtur. Orig. (ubi de ordine τῶν μακαρισμῶν diſputat. Semel ut rec.) Euſ. in canon. Nyſſ. Hier. Ambr. Juv. Primaſ. Sed Chromat. utroque modo. (f) Vſ. 7 et 8 transponuntur in Ev. 32. Vulgarem ordinem urget Euthym. || Vſ. 7 = 220. (g) = CD. 13. 124. Syr. It. (exc. brix. gat.) Vulg. Op. imp. Hilar. Chrom. (h) Nonnulli ap. Clem. μακάριοι οἱ δεδιωγμένοι ἀπὸ τῆς δικαιοσύνης· ὅτι αὐτοὶ ἔσονται τέλειοι. καὶ· μακάριοι οἱ δεδιωγμένοι ἕνεκα ἐμοῦ· ὅτι ἕξουσι τόπον, ὅπου οὐ διωχθήσονται. Strom. 4. (i) καθ' ὑμῶν πᾶν πονηρὸν. D. cant. et hoc ordine Syr. Syr. p. ed. || πονηρὸν = 58. 61. || ῥῆμα = BD. Copt. Aeth. Syr. hieroſ. It. Vulg. Latini exc. Op. imp. || καθ' ὑμῶν] κατ' ἐμοῦ. Mt. r. || + *et exprobrabunt nomen meum tanquam malum.* Paulin. (k) = D. cant. veron. colb. germ. 1. clar. floriac. Orig. Tert. Hilar. Lucif. Ambr. Ambroſiaſt. Paulin. Symmach. || Poſt ἕνεκεν ἐμοῦ ponunt Syr. corb. brix. for. Chrom. (l) = floriac. Lucif. Paulin. || ἕνεκεν δικαιοσύνης. D. (St. β.) 47. ap. Mill. cant. veron. verc. colb. germ. 1. Hilar. Ambr. Ambroſiaſt. Chrom. Symmach. *propter nomen meum,* Aug. ſemel. Caſſiod. (m) + ὑπάρχοντας. D** ὑπαρχόντων. D* latt. || + *Nolite gaudere, cum benedixerint vos omnes homines; ſic enim faciebant pſeudoprophetis patres eorum.* germ. 1. || Vſ. 13 = Evangeliſtaria pleraque. (n) μαρανθῇ. 47. 56. 58. *evanuerit,* Vulg. verc. veron. corb. colb. for. Op. imp. *fatuum ſ. infatuatum fuerit,* cant. clar. brix. Cypr. Hil. Hier. alii.

θῇ," ἐν τίνι [o] ἁλισθήσεται;"
εἰς οὐδὲν ἰσχύει [p] ἔτι," εἰ
μὴ [q] βληθῆναι ἔξω, καὶ"
καταπατεῖσθαι ὑπὸ τῶν ἀν-
14 θρώπων.] [Ὑμεῖς ἐστε τὸ
φῶς τοῦ κόσμου. οὐ δύναται
πόλις κρυβῆναι ἐπάνω ὄρους
15 κειμένη· Οὐδὲ καίουσι
λύχνον, καὶ τιθέασιν [r] αὐ-
τὸν" ὑπὸ τὸν μόδιον, ἀλλ'
ἐπὶ τὴν λυχνίαν, καὶ λάμπει
16 πᾶσι τοῖς ἐν τῇ οἰκίᾳ. Οὕ-
τω λαμψάτω τὸ φῶς ὑμῶν
ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων,
ὅπως ἴδωσιν [s] ὑμῶν τὰ καλὰ
ἔργα," καὶ δοξάσωσι τὸν πα-
τέρα ὑμῶν τὸν ἐν τοῖς οὐρα-
νοῖς.

17 [t] Μὴ νομίσητε, ὅτι ἦλθον
καταλῦσαι τὸν νόμον, [u] ἢ
τοὺς προφήτας·" οὐκ ἦλθον
καταλῦσαι, ἀλλὰ πληρῶσαι.
18 Ἀμὴν [x] γὰρ" λέγω ὑμῖν, ἕως ἂν
παρέλθῃ ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ,
ἰῶτα ἓν ἢ μία κεραία οὐ μὴ
παρέλθῃ ἀπὸ [y] τοῦ νόμου,"
19 ἕως ἂν πάντα γένηται. [z] Ὃς
[a] ἐὰν οὖν" λύσῃ μίαν τῶν
ἐντολῶν τούτων τῶν ἐλαχί-
στων, καὶ διδάξῃ [b] οὕτω"
τοὺς ἀνθρώπους, ἐλάχιστος
κληθήσεται ἐν τῇ βασιλείᾳ
τῶν οὐρανῶν· [c] ὃς δ' ἂν ποιή-
σῃ καὶ διδάξῃ, [d] οὗτος" *
μέγας κληθήσεται ἐν τῇ βασι-
20 λείᾳ τῶν οὐρανῶν.] [e] Λέγω
γὰρ

(o) ἁλισθήσονται. Mt. V. ἀρτυθήσεται. 58. Ev. 10. (p) = D. Syr. Erp. cant. verc. veron. clar. germ. 1. Mm. Cypr. Aug. Hier. Chrom. (q) βληθὲν ἔξω. B. 1. 33. Syr. p. mſ. (r) = Mt. c. Arm. Syr. p. in cod. Ridl. et Pariſ. Chryſ. in Mt. 5. codd. ſed unus habet. (s) τὰ καλὰ ὑμῶν ἔργα. Mt. p* Orig. || ὑμῶν = Mt. d. || ἔργα = cod. Syrae p. (t) τί δοκεῖτε, ὅτι ἦλθον πληρῶσαι τὸν νόμον ἢ τοὺς προφήτας; οὐκ ἦλθον πληρῶσαι, ἀλλὰ καταλῦσαι. Marcion teſtibus Iſidor. et Dial. c. Marc. (u) = 125* (x) = 30. 56. 66. 70. 230. Arr. Perſ. w. Aeth. Sahid. It. *quippe*, Vulg. for. colb. germ. 2. *enim*, cant. Iren. ἀμὴν. 6. Arm. Perſ. p. Aug. ſemel. Caſſiod. (y) τῶν προφητῶν. Ev. 37. || + καὶ τῶν προφητῶν. 13. 61. 124. Arm. Syr. hieroſ. Iren. (z) + *coelum et terra tranſibunt, verba autem mea non praeteribunt.* colb. (a) οὖν ἐὰν. 117. || ἐὰν = D* Sahid. || οὖν = L. 2. 17. 235. Mt. q. m. 3. Ed. (b) = D. cant. (c) ab οὐρανῶν ad οὐρανῶν = D. 12. 15. cant. germ. 2. Chryſ. ſemel in Mt. 6. codd. Opus imp. (d) οὕτως, ſequente commate, 44. 157. 179. 187** 220. 225. Mt. x. Goth. Ital. (exc. corb. for.) Cypr. Aug. Tychon. Victor tun. (e) Vſ. 20. = D. cant. || λέγω γὰρ ὑμῖν, ὅτι = 2. Ed. Opus imp.

γὰρ ὑμῖν, ὅτι [ἐὰν μὴ περισ-
σεύσῃ [f] ∾ ἡ δικαιοσύνη ὑμῶν"
πλεῖον τῶν γραμματέων καὶ
Φαρισαίων, οὐ μὴ εἰσέλθητε
εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρα-
21 νῶν. Ἠκούσατε ὅτι [g] ἐῤῥέ-
θη" τοῖς ἀρχαίοις· οὐ φονεύ-
σεις· ὃς δ' ἂν φονεύσῃ, ἔνο-
22 χος ἔσται τῇ κρίσει. Ἐγὼ
δὲ λέγω ὑμῖν, ὅτι πᾶς ὁ ὀρ-
γιζόμενος τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ
[h] εἰκῆ," ἔνοχος ἔσται τῇ κρί-
σει· ὃς δ' ἂν εἴπῃ τῷ ἀδελφῷ
αὐτοῦ ῥακὰ, ἔνοχος ἔσται
τῷ συνεδρίῳ· ὃς δ' ἂν εἴπῃ [i]
μωρὲ, ἔνοχος ἔσται εἰς τὴν
23 γέενναν τοῦ πυρός. Ἐὰν
οὖν προσφέρῃς τὸ δῶρόν σου
ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον, κἀκεῖ
μνησθῇς, ὅτι ὁ ἀδελφός σου
24 ἔχει τὶ κατὰ σοῦ· Ἄφες
ἐκεῖ τὸ δῶρόν σου [k] ἔμπρο-
σθεν" τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ
ὕπαγε, πρῶτον διαλλάγηθι
τῷ ἀδελφῷ σου, καὶ τότε
ἐλθὼν πρόσφερε τὸ δῶρόν
25 σου. Ἴσθι εὐνοῶν τῷ ἀντι-
δίκῳ σου [l] ταχὺ," ἕως ὅτου
εἶ [m] ∾ ἐν τῇ ὁδῷ μετ' αὐ-
τοῦ·" μήποτέ σε παραδῷ ὁ
ἀντί-

---

f ∾ ὑμῶν ἡ δικαιοσύνη. m ∾ μετ' αὐτοῦ ἐν τῇ ὁδῷ.

(f) EL. 106. 114. 123. 124. 125** 157. 234. al. 7. Mt. V. a. d. 17. 18. al. 8. Ed. Conſtitut. Clem. ſemel. Baſ. Iſidor. alii. (g) ἐῤῥήθη. DE. alii. Ed. cum h. l. tum verſibus ſeqq. (h) = B. 48. 198. Aeth. Ar. p. Sax. Vulg. ſor. harl. Non agnoviſſe videntur Juſtin. M. in apol. 1. Ptolemaeus in ep. ad Flor. Orig. Tert. Spurium eſſe judicarunt nonnulli, teſte Scholiaſte in cod. 21. et codd. Mt. a. d. e. et 10: τινὲς φασιν, ὅτι μάτην ὑπό τινων προσετέθη τὸ εἰκῆ. Hieronymus tradit, additum non fuiſſe in plerisque codicibus antiquis, ſeu, ut alibi loquitur, in veris codicibus, quare radendum id eſſe cenſet. Ei adſtipulantur Aug. in retract. et Caſſian. Omittunt Auctor de bapt. inter Baſilii opp. libr. 2. qu. 5. Juvenc. Chrom. Salvian. || Sed habent εἰκῆ codd. ap. Scholiaſten, Hieronymum et Aug. Syr. Syr. p. Syr. hieroſ. Ar. rom. Erp. Copt. Arm. Goth. Slav. Ital. exc. for. Conſtitut. Auctor ep. ad Zenam et Seren. Euſ. Cyr. Iſidor. pel. Nyſſ. Chryſ. Theodoret. Theophyl. Euthym. Iren. interpr. Cypr. Opus imp. diſ. Hilar. Aug. aliquoties et diſ. Philaſtr. Paulin. Gregor. M. alicubi etc. (i) + τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ. LM. 1. 13. 78. 108. 124. Copt. Arm. Arr. Perſſ. corb. Aug. ſemel, ſed alibi ſubaudiendum id eſſe monet. (k) ἐν vel ἐπί. Syr. (l) = 227. Mt. d. Sahid. Ambr. ſemel. Chrom. (m) μετ' αὐτοῦ ἐν τῇ ὁδῷ. DL. 1. 13. 33. 124. cant. veron. verc. colb. germ. 1. clar. Opus imp. Arnob. Ambr. Chrom. || μετ' αὐτοῦ = 28.

ἀντίδικος τῷ κριτῇ, καὶ ὁ
κριτής [n] σε παραδῷ" τῷ ὑπη-
ρέτῃ, καὶ εἰς φυλακὴν βλη-
26 θήσῃ. Ἀμὴν λέγω σοι, οὐ
μὴ ἐξέλθῃς ἐκεῖθεν, ἕως ἂν
ἀποδῷς τὸν ἔσχατον κοδράν-
27 την. Ἠκούσατε ὅτι ἐῤῥέθη [o] †·
28 οὐ μοιχεύσεις. Ἐγὼ δὲ
λέγω ὑμῖν, ὅτι [p] πᾶς ὁ βλέ-
πων" γυναῖκα πρὸς τὸ ἐπιθυ-
μῆσαι [q] ∾ αὐτῆς," ἤδη
ἐμοίχευσεν αὐτὴν [r] ἐν τῇ καρ-
29 δίᾳ αὐτοῦ." Εἰ δὲ ὁ ὀφθαλ-
μός σου ὁ δεξιὸς σκανδαλίζει
σε, ἔξελε αὐτὸν, καὶ βάλε
ἀπὸ σοῦ· [s] συμφέρει γάρ σοι,
ἵνα ἀπόληται ἓν τῶν μελῶν
σου, καὶ μὴ ὅλον τὸ σῶμά
30 σου βληθῇ εἰς γέενναν. Καὶ
εἰ ἡ δεξιά σου χεὶρ σκανδα-
λίζει σε, ἔκκοψον αὐτὴν,
καὶ βάλε ἀπὸ σοῦ· συμφέρει
γάρ σοι, ἵνα ἀπόληται ἓν τῶν
μελῶν σου, καὶ μὴ ὅλον τὸ
σῶμά σου [t] βληθῇ" εἰς γέεν-
31 ναν.] [Ἐῤῥέθη [u] δὲ," [x] — ὅ-
τι" ὃς ἂν ἀπολύσῃ τὴν γυ-
ναῖκα αὐτοῦ, δότω αὐτῇ

B 2 ἀπο-

o † τοῖς ἀρχαίοις. q ∾ αὐτήν.

(n) = 13. 124. 127* Arm. Chryſ. Hilar. (o) = BDKS. 1. 17. 22. 28. 71. 72. 89. 106. 108. 114. 116. 117. 123. 125. 127. 131. 142. 157. 224. 225. 230. 235. 236. Ev. 7. 17. al. 50. et Barber. 6. Mt. V. a. d. k. l. al. 11. Ed. Syr. Ar. p. (Syr. p. habet cum aſter.) Copt. Aeth. Arm. Goth. Slav. 4. 5. (habent Slav. 2. 3. 6. ed.) cant. veron. verc. brix. Orig. Cyr. Theophyl. Euthym. Hilar. (p) ὃς ἐὰν ἐπιβλέψῃ ſ. ἐμβλέψῃ Orig. aliquoties, ſed ſemel ut rec. || βλέπων] ἐμβλέπων. 106. 218. (cum 76. 77. 123. 220.) al. 2. Mt. c. f. i. n. Chryſ. Theodoret. Damaſc. Thalaſſ. Theophyl. ἐμβλέψας. K. 117. 157. Mt. m. Clem. (ſed alibi βλέπων ut rec. ſ. προσβλέπων ſ. ἰδὼν, et ſic Theoph. ant.) Juſtin. Theod. monach. Chryſ. alicubi. βλέψας. 61. (q) BDELMS. 13. 33. 77. 89. 108. 116. 124. 127. 131. 157. 230. 235. Ev. 18. 32. 36. al. 41. Mt. V. a. d. l. 10. 17. al. 6. Ed. Conſtitut. Theoph. ant. Orig. ſemel (ſemel ut rec.) Chryſ. ſemel. || = K. 236. Clem. Orig. ter. Chryſ. ſemel. Euthym. Tert. aliquoties. (r) = Syr. hieroſ. Clem. ter. Sed habent Athenag. Theoph. ant. Orig. || + παρὰ τῷ θεῷ. Juſtin. (s) a συμφέρει ad συμφέρει vſ. 30. = D. cant. (t) ἀπέλθῃ. BD (St. β.) 1. 33. 157. Arr. Aeth. Copt. Vulg. cant. verc. veron. colb. corb. germ. 1. for. (etiam vſ. 29. verc. veron. germ. 1. colb.) Lucif. Ambr. Aug. Incertum an Orig. IV. 330. (u) = 42. 72. 114. 127. 131. 225. Ev. 14. 32. al. 11. Mt. k. p. r. Ed. Syr. Ar. p. Erp. Slav. 5. 6. 7. || ὅτι Arm. (x) = BDL. 1. 33. 124. ap. Birch. 127. 235. Ev. 32. 36. Mt. o. Ed. Chryſ. in Mt. 6. codd.

32 ἀποστάσιον. Ἐγὼ δὲ λέγω
ὑμῖν, ὅτι [y] ∾ ὃς ἂν ἀπο-
λύσῃ" τὴν γυναῖκα αὐτοῦ,
παρεκτὸς λόγου πορνείας,
ποιεῖ αὐτὴν [z] μοιχᾶσθαι·"
[a] καὶ ὃς ἐὰν ἀπολελυμένην
33 γαμήσῃ, μοιχᾶται." Πά-
λιν [ἠκούσατε ὅτι ἐῤῥέθη τοῖς
ἀρχαίοις· οὐκ ἐπιορκήσεις,
ἀποδώσεις δὲ τῷ κυρίῳ τοὺς
34 ὅρκους σου.] Ἐγὼ δὲ λέγω
ὑμῖν, [b] μὴ ὀμόσαι ὅλως" *
μήτε ἐν τῷ οὐρανῷ, ὅτι θρό-
35 νος ἐστὶ τοῦ θεοῦ· Μήτε ἐν τῇ
γῇ, ὅτι ὑποπόδιόν ἐστι τῶν
ποδῶν αὐτοῦ· μήτε εἰς Ἱερο-
σόλυμα, ὅτι πόλις ἐστὶ τοῦ
36 μεγάλου βασιλέως· Μήτε
ἐν τῇ κεφαλῇ σου ὀμόσῃς,
ὅτι οὐ δύνασαι μίαν [c] τρίχα"
λευκὴν [cc] ἢ μέλαιναν ποιῆ-
37 σαι." Ἔστω δὲ ὁ λόγος ὑμῶν·
ναὶ ναί, [d] οὒ οὔ· τὸ δὲ πε-
ρισσὸν τούτων, ἐκ τοῦ [e] πο-
38 νηροῦ" ἐστιν. Ἠκούσατε ὅτι
ἐῤῥέθη· ὀφθαλμὸν ἀντὶ ὀ-
φθαλμοῦ, [f] καὶ" ὀδόντα ἀντὶ
39 ὀδόντος. Ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν,
μὴ ἀντιστῆναι τῷ πονηρῷ·
ἀλλ' ὅστις σε ῥαπίσει [g] ἐπὶ"
τὴν [h] δεξιὰν" [i] σου" σιαγό-
να, στρέψον αὐτῷ καὶ τὴν
[k] ἄλλην·"

---

y ∾ πᾶς ὁ ἀπολύων.

(y) BKLM. 1. 13. 33. 77. 108. 114. 124. 157. 235. Ev. 18. 36. al. 24. Mt. c. d. f. l. q. r. Syr. Slav. Vulg. corb. brix. for. colb. germ. 2. gat. Alia exemplaria ap. Aug. || πᾶς ὃς ἂν ἀπολύσῃ. Ev. 32. Arm. || ὃς ἂν ἀπολύσει. Orig. diſ. (z) μοιχευθῆναι. BD (St. β.) 1. 13. 33. 124. Theoph. ant. Orig. bis. Chryſ. (etiam in Mt. 6. codd.) Theodoret. Scholion in codd. Mt. a. d. e. 10. (a) = D. 64. (ſ. Em. ap. Walton.) cant. veron. verc. et codd. gr. et latt. ap. Aug. Orig. ut videtur. Habet Tert. || καὶ ὁ ἀπολελυμένην γαμήσας, μοιχᾶται. B. 80. 219. item Mt. o. ὁ γαμῶν ἀπολελυμένην ἀπὸ ἀνδρὸς, μοιχεύει. Theoph. ant. et ponit ante ὃς ἀπολύει etc. (b) ὅλως μὴ ὀμόσαι. Arm. clar. (c) τρίχαν EL. Ev. 18. alii, hic et alibi. (cc) ποιῆσαι μέλαιναν. L. Perſ. p. (d) + καί. L. 225. Mt. d. Syr. Ar. Arm. veron. verc. clar. Tert. ſemel, item Clem. Chryſ. (e) διαβόλου. 54. Nyſſ. (f) = D. cant. verc. veron. colb. germ. 1. 2. emmer. Hilar. Opus imp. Hier. Claudius presb. (g) εἰς. 125. ap. Treſchov. 234. 235. Val. 1. ap. Birch. (ſed in marg. ἐπί.) Mt. e. o. q. 10. et codd. 6. Chryſoſtomi. (h) = D. Ar. p. cant. Exemplaria lat. multa ap. Aug. Ephraem ſyriace. Dial. c. Marcion. Op. imp. Fauſtus. (i) = σου. 1. 33. 76. 108. 127. 157. 218. 235. Val. 1. ap. Birch. Ev. 18. 32. 36. al. 30. Mt. d. k. l* al. 7. Ed. Slav. 4. 5. 6. (habet ed.) verc. brix. clar. emmer. Conſtitut. Baſ. Cyr. Chryſ. (etiam in Mt. 6 codd.) Damaſc. Opus imp. alii. || Poſt σιαγόνα ponitur in BD.

40 [k] ἄλλην·" Καὶ τῷ θέλοντί
σοι κριθῆναι, καὶ τὸν χιτῶ-
νά σου λαβεῖν, ἄφες αὐτῷ
41 καὶ τὸ ἱμάτιον· Καὶ ὅστις
σε ἀγγαρεύσει μίλιον ἕν, ὕπα-
42 γε μετ' αὐτοῦ [l] δύο.] [Τῷ
αἰτοῦντί σε [m] δίδου·" καὶ [n]
τὸν θέλοντα" [o] ἀπὸ σοῦ" δα-
νείσασθαι μὴ ἀποστραφῇς.
43 Ἠκούσατε ὅτι ἐῤῥέθη· ἀγαπή-
σεις τὸν [p] πλησίον" σου, καὶ
μισήσεις τὸν ἐχθρόν σου.
44 Ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν, ἀγαπᾶ-
τε τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν, [q] =
εὐλογεῖτε τοὺς καταρωμένους
ὑμᾶς," [r] = καλῶς ποιεῖτε
[s] τοῖς μισοῦσιν ὑμᾶς," [t] καὶ
προσεύχεσθε ὑπὲρ τῶν — ἐπη-
ρεαζόντων ὑμᾶς καὶ: διωκόν-
45 των ὑμᾶς." Ὅπως γένησθε
[u] υἱοὶ" τοῦ πατρὸς ὑμῶν τοῦ
ἐν οὐρανοῖς· [x] ὅτι". τὸν ἥλιον
αὐτοῦ ἀνατέλλει ἐπὶ πονηροὺς
καὶ ἀγαθοὺς, καὶ βρέχει ἐπὶ
46 δικαίους καὶ ἀδίκους. Ἐὰν
γὰρ ἀγαπήσητε τοὺς ἀγαπῶν-

 ·τας

s. τοὺς μισοῦντας.

(k) *ſiniſtram*, veron. verc. germ. 1. Aug. aliquoties. Chrom. (l) + ἔτι ἄλλα. D. (St. β.) verc. veron. corb. germ. 1. for. Latt. multi ap. Beng. Iren. (m) δὸς. BD. 124. Clem. (n) τῷ θέλοντι. D. 38. Ev. 12. item Mt. 17. || τὸν δανείσοντα ἀπὸ σοῦ. Syr. (o) = D. cant. Clem. Cypr. Poſt δανείσασθαι ponitur in 116. (p) φίλον. 80. (q) = B. 1. 11. 22. Copt. Arm. Vulg. verc. veron. corb. for. germ. 1. (Habent cant. clar. brix.) Theoph. ant. Orig. ſepties. Euſ. Dial. c. Marc. Iren. Tert. ſemel, (niſi in caeteris locis ad Lucam reſpexit.) Cypr. Hilar. Op. imp. Hier. Aug. Ambr. Fulg. Juv. Epiph. in cantic. || ὑμᾶς = Athenag. (r) = B. 1. 11. 17* 22. 58. 113. Mt. m. Copt. Theoph. ant. Athen. Orig. ſepties. Euſ. Dial. c. Marc. Iren. Tert. ſemper. Cypr. Hilar. Hier. Ambr. alicubi. Fulg. (s) D (St. π.) EKLMS. 13. 33. 77. 124. 131. 157. 235. 236. al. 93. Mt. BHV. al. 18. Ed. Chryſ. Patr. al. (t) ἐπηρεαζόντων ὑμᾶς καὶ = B. 1. 11. 22. Copt. Aeth. emmer. Athenag. Orig. quinquies. (bis habet, ſed ibi = καὶ διωκόντων ὑμᾶς.) Dial. c. Marc. Cypr. Lucif. Variani Patr. lat. Nonnulli ponunt poſt διωκόντων. Praeterea ὑμᾶς = D. 157. cant. ὑμῖν, Clem. || καὶ διωκόντων ὑμᾶς = Goth. Theoph. ant. Orig. bis. || καὶ προσεύχεσθε ὑπὲρ τῶν ἐπηρεαζόντων ὑμᾶς = Syr. hieroſ. Alii ap. Scholiaſten in Mt. cod. 10. (in codd. a. d. e. etiam καὶ διωκόντων ὑμᾶς in iſtis aliis abeſſe tradit Scholiaſtes.) || Chryſ. in Mt. codd. 4. καὶ εὔχεσθε ὑπερ τῶν ἐπηρεαζόντων ὑμᾶς ponit ante εὐλογεῖτε. (u) ὅμοιοι. 117. Mt. z** Perſ. p. Chryſ. (etiam in Mt. 4 codd.) Iſid. Epiph. Iren. ap. Beng. *ut imitemini*. Ambr. (x) ὃς, *qui*, Syr. utr. Perſſ. Ar. Ital. (exc. cant.) Orig. Patr.

τας ὑμᾶς, τίνα μισθὸν ἔχε-
τε; οὐχὶ καὶ οἱ [y] τελῶναι"
47 [z] τὸ αὐτὸ" ποιοῦσι; Καὶ
ἐὰν ἀσπάσησθε τοὺς [a] ∾
ἀδελφοὺς" ὑμῶν μόνον, τί
περισσὸν ποιεῖτε; οὐχὶ καὶ
οἱ [b] ἐθνικοὶ [c] ∾ οὕτω" ποιοῦ-
48 σι; Ἔσεσθε οὖν ὑμεῖς τέ-
λειοι, [d] ∾ ὥσπερ" ὁ πατὴρ
ὑμῶν [e] ∾ ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς"
τέλειός ἐστι.]
1 [Προσέχετε [f] τὴν [g] δικαιο-
σύνην" ὑμῶν μὴ ποιεῖν ἔμπρο-
σθεν τῶν ἀνθρώπων, πρὸς
τὸ θεαθῆναι αὐτοῖς· εἰ δὲ μή-
γε, μισθὸν οὐκ ἔχετε παρὰ
τῷ πατρὶ ὑμῶν τῷ ἐν τοῖς
2 οὐρανοῖς. Ὅταν οὖν ποιῇς
ἐλεημοσύνην, μὴ σαλπίσῃς
ἔμπροσθέν σου, ὥσπερ οἱ
ὑποκριταὶ ποιοῦσιν ἐν ταῖς
συναγωγαῖς καὶ ἐν ταῖς ῥύ-
μαις, ὅπως δοξασθῶσιν ὑπὸ
τῶν ἀνθρώπων. ἀμὴν λέγω
ὑμῖν, ἀπέχουσι τὸν μισθὸν
3 αὐτῶν. Σοῦ δὲ ποιοῦντος
ἐλεημοσύνην, μὴ γνώτω ἡ
ἀριστερά σου, τί ποιεῖ ἡ δεξιά
σου·

---

a ∾ φίλους. b ∾ τελῶναι. c ∾ τὸ αὐτό. d. ∾ ὡς.
e ∾ ὁ οὐράνιος. g. ἐλεημοσύνην.

(y) ἐθνικοί. 33. 34. in m. 59. (ap. Walton. laudatur ad vſ. ſeq.) Copt. Goth. (z) οὕτως. D. 33. al. 4. (a) EKLMS. 17. 33. 77. 89. 108. 131. 157. 230. 235. Ev. 18. 25. 31. 32. al. 97. et Barber. 6. Mt. BH. a. d. al. 16. Ed. Arm. Syr. p. Slav. Goth. brix. clar. Baſil. Theophyl. Lucif. || Sed ἀδελφοὺς BD (St. π. φίλους.) 1. 13. 124. 125. forte etiam Mt. V. aliique, Syr. Arr. Perſſ. Copt. Aeth. It. Vulg. (b) BD (St. β.) 1. 5. 28. 33. 44. 59. ap. Walt. 127* 131. 230. Mt. x, z. in marg. Copt. Aeth. Syr. p. (ſed rec. in m.) Syr. hieroſ. Ar. p. et rom. Perſ. w. Slav. It. (exc. clar.) Vulg. Sax. Conſtitut. Chryſ. ut videtur. Baſ. Cypr. Lucif. alii. || + καὶ οἱ ἁμαρτωλοί. Arm. (c) D. (St. β.) M. 1. 5. 10. 13. 28. 33. 44. 124. 127. 184. 209. 235. al. 10. Mt. c. 17. Syr. Copt. Aeth. Arm. Goth. It. (exc. clar.) Vulg. Conſtit. Patr. (d) ὡς. L. 13. 33. 124. 225. Clem. quater. Orig. ter. Chryſ. in Mt. 5 codd. (e) ὁ οὐράνιος BD** (St. β.) EL. 1. 13. 33. 124. 142. in m. 235. al. 8. Mt. d. i. n. z. Arr. Aeth. Arm. Syr. p. in codd. nonnullis. Vulg. verc. corb. brix. for. germ. 2. Juſtin. Orig. Chryſ. Cypr. alii. || ὁ ἐν οὐρανοῖς. D* Mt. q. || = 51. (f) + δε. L. 1. 33. al. 7. Mt. q. Ed. Syr. utr. Perſ. p. Copt. Aeth. germ. 1. (g) BD (St. β.) 1. 209. Codd. ap. Scholiaſten in cod. 41. et in Mt. e. Ed. Syr. hieroſ. (Syr. et Perſſ. ſaltim non obſtant; Syr. p. autem habet ut rec.) Ital. (exc. brix.) Vulg. Iſid. pel. ſemel. Patr. lat. *juſtitiam, hoc eſt, eleemoſynam veſtram,* Hier.

4 σου· Ὅπως ᾖ σου ἡ ἐλεη-
μοσύνη ἐν τῷ κρυπτῷ· καὶ ὁ
πατήρ σου, ὁ βλέπων ἐν τῷ
κρυπτῷ, [h] — αὐτὸς" ἀπο-
δώσει σοι [i] = ἐν τῷ φανε-
5 ρῷ." Καὶ ὅταν [k] ∾ προσ-
εύχῃ, οὐκ ἔσῃ" ὥσπερ οἱ
ὑποκριταί [l]. ὅτι [m] φιλοῦσιν
ἐν ταῖς συναγωγαῖς καὶ ἐν
ταῖς γωνίαις τῶν πλατειῶν
ἑστῶτες προσεύχεσθαι," ὅ-
πως [n] = ἂν" φανῶσι τοῖς
ἀνθρώποις. ἀμὴν λέγω ὑμῖν,
[o] = ὅτι" ἀπέχουσι τὸν μι-
6 σθὸν αὐτῶν. Σὺ δὲ, ὅταν
προσεύχῃ, εἴσελθε εἰς τὸ [p]
ταμιεῖόν" σου, καὶ κλείσας
τὴν θύραν σου, πρόσευξαι
τῷ πατρί σου [q] — τῷ:" ἐν
τῷ κρυπτῷ·" καὶ ὁ πατήρ
σου, ὁ βλέπων ἐν τῷ κρύ-
πτῷ, ἀποδώσει σοι [r] = ἐν
7 τῷ φανερῷ." Προσευχόμε-
νοι δὲ μὴ [s] βαττολογήσητε,"
ὥσπερ οἱ [t] ἐθνικοί." δοκοῦσι
γὰρ ὅτι ἐν τῇ πολυλογίᾳ αὐ-
8 τῶν εἰσακουσθήσονται. Μὴ
οὖν ὁμοιωθῆτε αὐτοῖς. οἶδε

 γὰρ

---

k ∾ προσεύχεσθε, οὐκ ἔσεσθε.

(h) = BKL. 1. 13. 33. 116. 124. 157. 220. 236. Ev. 32. 46. al. 14. Mt. i. n. q. al. 4. Copt. Aeth. Arm. Ar. Goth. Slav. 3. It. Vulg. Conſtitut. Chryſ. (etiam in Mt. 6 codd.) Theophyl. Cypr. Incertum an Orig. (i) = BD. 1. 22. 23. 68. 118. Mt. i. n. Codd. gr. ap. Aug. Copt. Vulg. cant. corb. for. Clemen. hom. 55. ap. Wetſt. Orig. (niſi ad vſ. 6. ſpectat.) Euthym. (explicat demum ad vſ. 6.) Cypr. Hier. Chrom. Salv. Juv. Deleatur aut hic aut vſ. 6. (k) προσεύχεσθε οὐκ ἔσεσθε. B. 1. 118. Copt. Sahid. Aeth. Arm. Syr. p. in m. It. (exc. cant.) Vulg. Orig. Chryſ. in Mt. 6. codd. (l) + σκυθρωποί. 108. 157. Mt. m. (m) φιλοῦσι στῆναι ἐν ταῖς συναγ. καὶ ἐν τ. γων. τ. πλατειῶν, ἑστῶτες καὶ προσευχόμενοι, ὅπως. D. cant. clar. φιλοῦσιν ἐν ταῖς σ. κ. ἐ. τ. γ. τ. πλ. ἑστῶτες προσευχόμενοι. 13. 118. *amant ſtare in ſynagogis, et in ang. plat. ſtantes orare*, verc. veron. colb. germ. 2. || ἑστῶτες = K. Copt. || προσεύχεσθαι] προσεύχονται. 225** Ev. 27. (n) = DKL. 13. 33. 42. 114. 118. 124. ap. Birch. 157. 220. 235. Ev. 27. 44. Mt. B. al. 8. Orig. Chryſ. (o) = BD. 1. 13. 28. 33. 68. 108. 118. 124. 229* Mt. m. Aeth. Slav. 3. It. (exc. brix.) Vulg. Orig. Chryſ. etiam in Mt. 6. codd. (p) ταμεῖον. DEL. al. 9. Mt. B. al. 4. Ed. Orig. alii. (q) τῷ = D. 1. 13. 124. ap. Birch. 232. Ed. Arm. Arr. Slav. 3. *in abſconſo*, ſenſu ancipiti, It. Vulg. || τῷ ἐν τῷ κρυπτῷ = 59. Mt. B. Chrom. (r) = BD. 24* 118* Copt. Sahid. Syr. hieroſ. a prima manu. Sax. Vulg. cant. corb. for. germ. 2. gat. Orig. Hilar. Hier. Chrom. Ambr. Aug. Habet Euthym. Conf. not. i. (s) βατταλογήσητε. BD** Alii aliter. καταλογήσητε. 17. (t) ὑποκριταί. B.

γὰρ [u] ὁ πατὴρ ὑμῶν, [x] ὧν
χρείαν ἔχετε, πρὸ τοῦ ὑμᾶς
9 [y] αἰτῆσαι αὐτόν." Οὕτως
οὖν προσεύχεσθε ὑμεῖς· πά-
τερ ἡμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς,
ἁγιασθήτω τὸ ὄνομά σου· [z]
10 Ἐλθέτω ἡ βασιλεία σου· γε-
νηθήτω τὸ θέλημά σου,
[a] ὡς" ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ
11 [b] τῆς" γῆς· Τὸν ἄρτον
ἡμῶν τὸν ἐπιούσιον δὸς ἡμῖν
12 σήμερον· Καὶ ἄφες ἡμῖν τὰ
ὀφειλήματα ἡμῶν, ὡς καὶ
ἡμεῖς [c] ἀφίεμεν" τοῖς ὀφει-
13 λέταις ἡμῶν· Καὶ μὴ εἰσε-
νέγκῃς ἡμᾶς εἰς πειρασμὸν, [d]
ἀλλὰ ῥῦσαι ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ πο-
14 νηροῦ. [e] † [f] †.] Ἐὰν
[g] γὰρ"

e † ὅτι σοῦ ἐστιν ἡ βασιλεία, καὶ ἡ δύναμις, καὶ ἡ δόξα, εἰς τοὺς αἰῶνας. f † ἀμήν.

(u) + ὁ θεὸς. B. (x) + ὁ οὐράνιος. 76* Mt. x. χ. Syr. p. (y) ἀνοῖξαι τὸ στόμα. D. (St. β.) clar. (z) γενηθήτω... ἐλθέτω... Hoc ord. Tert. de orat. (a) = D* verc. veron. colb. Tert. Aug. ſemel. (b) = B. 1. Clem. Orig. (ſexies omittit; ſemel, ubi totam orationem dom. recitat, habet.) (c) ἀφίομεν. DEL. 157. Ev. 26. Mt. 10. ἀφήκαμεν. B. 1. 124. in m. (ap. Treſch. et Birch. Sed ἀφήημεν ap. Alt.) Syr. for. harl* Orig. Nyſſ. Pſeudo Ath. (d) *tentationem + quam ferre non poſſimus*. Hilar. Chrom. Hier. ſemel. Ambr. de ſacram. qui addit: „non dicit: non inducas in tentationem, ſed... talem vult tentationem, quam ferre poſſit humana conditio." (e) = BD (St. β.) 1. 17. (qui tamen ἀμὴν retinet) 118. 130. 209. Codex reſcriptus Dublinenſis collegii Trinitatis. Codices antiquiſſimi e quibus Lucas interpolatus eſt. Scholiaſtes, cujus annotatio in codd. pluribus ap. Wetſt. Birch. et Mt. legitur haec: τὸ δὲ· ὅτι σοῦ κ. τ. λ. ἐν τισιν οὐ κεῖται μέχρι τοῦ ἀμήν. Scholiaſtes ad Lucam in cod. 36. qui notavit, apud Lucam terminari orationem verbis μὴ εἰσενέγκῃς ἡμᾶς εἰς πειρασμὸν, Matthaeum autem addidiſſe ἀλλὰ ῥῦσαι ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ πονηροῦ. Ev. 2. in marg. adſcriptam habet orationem dom. graece et neograece, absque doxologia. Ed. complut. (addito tamen ἀμήν.) Copt. Ar. rom. et pol. Cod. arab. medicaeus. Cod. Kirſtenii lineolis notat. Perſ. w. Ital. (exc. brix. et ap. Sabatier germ. 1.) Sax. Vulg. (retinet *Amen*, quod tamen abeſt a codd. mſtis nonnullis, v. c. tolet. harl. emmer. aliis.) Patres gr. etiam ubi orationem dom. et ſingulas ejus partes copioſe explicant, ut Orig. Cyr. hier. (in catech. myſtag.) Maximus. Nyſſ. qui ſuam expoſitionem his quidem verbis concludit: χάριτι χριστοῦ, ὅτι αὐτοῦ ἡ δύν. κ. ἡ δόξα ἅμα τῷ πατρὶ καὶ τῷ ἁγίῳ πνεύματι, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων, ἀμήν; ſed pro

parte

[g] γὰρ" ἀφῆτε τοῖς ἀνθρώποις
τὰ παραπτώματα αὐτῶν,
ἀφήσει καὶ ὑμῖν ὁ πατὴρ
15 ὑμῶν ὁ οὐράνιος [h]. Ἐὰν δὲ
μὴ ἀφῆτε τοῖς ἀνθρώποις
[i] = τὰ παραπτώματα αὐ-
τῶν," οὐδὲ ὁ πατὴρ ὑμῶν
ἀφήσει τὰ παραπτώματα
16 ὑμῶν. Ὅταν δὲ νηστεύητε,
μὴ γίνεσθε, [k] ὥσπερ" οἱ ὑπο-
κριταὶ, σκυθρωποί· ἀφανί-
ζουσι γὰρ τὰ πρόσωπα αὐτῶν,
ὅπως φανῶσι τοῖς ἀνθρώποις
νηστεύοντες. ἀμὴν λέγω ὑμῖν
[l] = ὅτι" ἀπέχουσι τὸν μι-
17 σθὸν αὐτῶν.] Σὺ δὲ νη-
στεύων, ἄλειψαί σου τὴν κε-
φαλὴν, καὶ τὸ πρόσωπόν σου
18 νίψαι· Ὅπως μὴ φανῇς
τοῖς ἀνθρώποις νηστεύων,

 ἀλλὰ

---

parte ſacri textus neutiquam haec habuiſſe videtur. Similiter Caeſarius doxologiam, non ut Scripturae ſed ut liturgiae partem, bis affert hanc: σοῦ ἐστι τὸ κράτος καὶ ἡ βασ. καὶ ἡ δύν. καὶ ἡ δόξα τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Etiam Maſſalianos accuſat Euthymius, quod contemnant epiphonema προστεθὲν a patribus, hoc ſcil. ὅτι σοῦ ἐστιν ἡ βασ. καὶ ἡ δόξα τοῦ πατρὸς κ. τ. υἱοῦ κ. τ. ἁγ. πνεύματος. Atque ſic poſt δόξα + τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος. 157. 225. Omittunt doxologiam Patres lat. omnes: Tert. Cypr. Juv. Chrom. Ambr. Sedul. Fulg. Hier. qui nec in Ev. Nazar. inveniſſe eam videtur || *Adeſt doxol.* in Syr. utr. Syr. hieroſ. Erp. Perſ. p. et mſ. pocock. Aeth. Arm. Goth. Slav. Coptae pauciſſimis codd. in marg. Codd. lat. aliquot. Conſtitut. (ſemel ut rec. ſemel ſic: ὅτι σοῦ ἐστιν ἡ βασιλεία εἰς τοὺς αἰῶνας, ἀμήν.) Iſid. peluſ. Chryſ. aliquoties. Theophyl. Euthym. German. conſtantinop. (ὅτι σοῦ ἐστιν ἡ βασ. καὶ ἡ δύν. καὶ ἡ δόξα τοῦ πατρὸς κ. τ. υἱοῦ κ. τ. ἁγ. πνεύματος.) Opus imp. (*quoniam tuum eſt regnum et virtus et gloria.*) Pſeudo Ambr. de ſacram. doxologiam affert ſatis verboſam, ſed alibi orationem dom. absque ea recitat, nec in explicatione eam attingit. || ἡ βασ. καὶ ἡ δύν. καὶ ἡ δόξα] ἡ δύναμις καὶ τὸ κράτος. Sahid. || αἰῶνας + τῶν αἰώνων. 38. 131. Syr. (f) ἀμὴν = plerique, qui doxologiam omittunt, item Syr. (adeſt in mſtis ſyr. quibusdam) Arm. Alii. Addunt tamen nonnulli, qui doxologia carent. (g) = D* L. 51. 59. 235. Perſſ. (h) + τὰ παραπτώματα ὑμῶν. L. 13. 235. Copt. Arm. Aeth. Perſſ. Arr. Syr. hieroſ. Vulg. corb. for. colb. germ. 1. 2. Mm. Maxim. taur. Leo (alibi omittit.) Chrom. (i) = D. 1. 118. alius. Syr. Ar. p. Sax. Vulg. verc. corb. for. clar. germ. 1. Maxim. Aug. Leo. (k) ὡς BD. 1. 72. 118. (l) = BD. 1. 57. 118. 124. Mt. r. Aeth. verc. veron. brix. clar. Patr. lat.

ἀλλὰ τῷ πατρί σου τῷ ἐν τῷ
m ∾ κρυπτῷ·" καὶ ὁ πατήρ
σου, ὁ βλέπων ἐν τῷ m ∾
κρυπτῷ," ἀποδώσει σοι n †.
19 Μὴ θησαυρίζετε o ὑμῖν"
θησαυροὺς ἐπὶ τῆς γῆς, ὅπου
σὴς καὶ βρῶσις ἀφανίζει, καὶ
ὅπου κλέπται διορύσσουσι καὶ
20 κλέπτουσι. Θησαυρίζετε δὲ
ὑμῖν θησαυροὺς ἐν οὐρανῷ,
ὅπου οὔτε σὴς οὔτε βρῶσις
ἀφανίζει, καὶ ὅπου κλέπται
οὐ διορύσσουσιν οὐδὲ κλέ-
21 πτουσιν. Ὅπου γάρ ἐστιν
ὁ θησαυρὸς p ∾ ὑμῶν," ἐκεῖ
ἔσται καὶ ἡ καρδία p ∾
22 ὑμῶν."] [Ὁ λύχνος τοῦ
σώματός ἐστιν ὁ ὀφθαλμός.
ἐὰν οὖν ὁ ὀφθαλμός σου
ἁπλοῦς ᾖ, ὅλον τὸ σῶμά σου
23 φωτεινὸν ἔσται· Ἐὰν δὲ ὁ
ὀφθαλμός σου πονηρὸς ᾖ,
ὅλον τὸ σῶμά σου σκοτεινὸν
ἔσται. εἰ οὖν τὸ φῶς, τὸ ἐν
σοὶ, σκότος ἐστὶ, τὸ σκότος
24 πόσον; Οὐδεὶς δύναται δυσὶ
κυρίοις δουλεύειν· ἢ γὰρ τὸν
ἕνα μισήσει, καὶ τὸν ἕτερον
ἀγαπήσει· ἢ ἑνὸς ἀνθέξεται,
καὶ τοῦ ἑτέρου καταφρονήσει.
οὐ δύνασθε θεῷ δουλεύειν
25 καὶ q μαμωνᾷ." Διὰ τοῦτο
λέγω ὑμῖν· μὴ μεριμνᾶτε τῇ
ψυχῇ ὑμῶν, τί φάγητε r =
καὶ τί πίητε·" μηδὲ τῷ σώ-
ματι ὑμῶν, τί ἐνδύσησθε.
οὐχὶ ἡ ψυχὴ πλεῖόν ἐστι τῆς
τροφῆς, καὶ τὸ σῶμα τοῦ
26 ἐνδύματος; Ἐμβλέψατε εἰς
τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, ὅτι
οὐ σπείρουσιν, οὐδὲ θερίζου-
σιν, οὐδὲ συνάγουσιν εἰς ἀπο-
θήκας·

m ∾ κρυφαίῳ. n † ἐν τῷ φανερῷ. p ∾ σοῦ.
q. μαμμωνᾷ.

(m) BD. 1. alius. (n) = BD (St. *.) GKLMS. 1. 10. 11. 13. 17. 22. 33. 76. 77. 89. 108. 127. 131. 142. 218. 235. Ev. 1. 2. 3. 26. 32. al. 70. et Barber. 7. Mt. BV. a. c. d. e. al. 16. Ed. Syr. utr. Syr. hieroſ. Ar. p. Perſſ. Copt. Arm. Goth. Vulg. corb. brix. for. gat. Theophyl. Euthym. Chryſoceph. Opus imp. Ambr. Aug. Chrom. || Habent 14. 118. 124. alii. Aeth. Ar. rom. Erp. verc. veron. germ. 1. colb. clar. (o) = 47. veron. tolet. Theophyl. || ὑμεῖς. 17. 119. Ed. ἑαυτοῖς Juſtin. (p) σοῦ. B. 1. Copt. Sahid. Aeth. Syr. p. mſ. in m. Sax. Vulg. It. exc. brix. Macar. Baſ. Ephrem. Tert. Cypr. (q) BGKLS. Mt. BHV. plurimi. Ed. Syr. utr. Arm. Clem. Orig. al. (r) = 1. 22. Aeth. Arm. Perſ. w. Ar. rom. Sax. Vulg. verc. veron. corb. for. Clem. ut videtur. Baſ. Epiph. Chryſ. Euthal. Hilar. Opus imp. Aug. Hier. qui in nonnullis additum hoc eſſe tradit. || καὶ τί] ἢ τί. B. 61. 62. 118. 124. 235. Mt. a* l. i. n. Sahid. brix. germ. 1. colb. clar. gat. luxov.

θῆκας· καὶ ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ
οὐράνιος τρέφει αὐτά. [s] οὐχ
ὑμεῖς μᾶλλον διαφέρετε αὐ-
27 τῶν;" Τίς δὲ ἐξ ὑμῶν [t] με-
ριμνῶν" δύναται προσθεῖναι
ἐπὶ τὴν ἡλικίαν αὐτοῦ πῆχυν
28 ἕνα; Καὶ περὶ ἐνδύματος τί
μεριμνᾶτε; καταμάθετε τὰ
κρίνα τοῦ ἀγροῦ, πῶς [u]
αὐξάνει· οὐ κοπιᾷ, οὐδὲ νή-
29 θει." Λέγω δὲ ὑμῖν, ὅτι
οὐδὲ σολομὼν ἐν πάσῃ τῇ δό-
ξῃ αὐτοῦ περιεβάλετο ὡς ἓν
30 τούτων. Εἰ δὲ τὸν χόρτον
τοῦ ἀγροῦ, σήμερον ὄντα καὶ
αὔριον εἰς κλίβανον βαλλόμε-
νον, ὁ θεὸς οὕτως ἀμφιέννυ-
σιν, οὐ πολλῷ μᾶλλον ὑμᾶς,
31 ὀλιγόπιστοι;· [Μὴ οὖν με-
ριμνήσητε, λέγοντες· τί φά-
γωμεν, ἢ τί πίωμεν, ἢ τί
32 περιβαλώμεθα; Πάντα γὰρ
ταῦτα τὰ ἔθνη [x] ἐπιζητεῖ.
οἶδε γὰρ ὁ πατὴρ ὑμῶν [y] ὁ
οὐράνιος," ὅτι χρῄζετε τού-
33 των ἁπάντων. Ζητεῖτε δὲ
[z] πρῶτον" [a] τὴν βασιλείαν
τοῦ θεοῦ καὶ τὴν δικαιοσύνην
αὐτοῦ," καὶ ταῦτα πάντα
34 προστεθήσεται ὑμῖν.] [b] Μὴ
οὖν μεριμνήσητε [c] εἰς τὴν"
αὔριον· [d] ἡ γὰρ αὔριον μεριμ-
νήσει = τὰ: ἑαυτῆς." [e] ἀρ-
κετὸν τῇ ἡμέρᾳ ἡ κακία
αὐτῆς."

1 [Μὴ

(s) = Mt. H. (t) = 59. verc. veron. clar. Chryſ. ſemel. Tert. Hilar. (u) αὐξάνουσιν, οὐ κοπιῶσιν οὐδὲ νήθουσιν. B. 1. 33. 118. alius. Ath. Chryſ. (x) + τοῦ κόσμου. Syr. Ar. Chryſ. (etiam in Mt. 6. codd.) Scholiaſtes in Mt. codd. a. d. e. 10. (y) = Mt. d. Copt. Vulg. It. (exc. brix. clar.) Clem. Cypr. Hilar. Aug. Hier. (z) = 61. Aeth. Ar. Perſ. veron. Chryſ. in Mt. 5 codd. Opus imp. || πρότερον. 27. || + ἁπάντων. 225. (a) τὴν δικαιοσύνην καὶ τὴν βασιλ. αὐτοῦ. B. || τοῦ θεοῦ] αὐτοῦ. B. 236. Copt. τῶν οὐρανῶν. Clem. bis. Chryſ. etiam in Mt. 6. codd. || καὶ τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ = 119. Mt. o. Clem. ſemel. Chryſ. in Mt. 6. codd. (b) Ad hunc locum ſpectare videntur, quae Clem. et Orig. ſaepius et Euſeb. laudant tanquam Chriſti verba: αἰτεῖτε τὰ μεγάλα, καὶ τὰ μικρὰ ὑμῖν προστεθήσεται· καὶ αἰτεῖτε τὰ ἐπουράνια, καὶ τὰ ἐπίγεια προστεθήσεται ὑμῖν. || Vſ. 34. = Evangeliaria pleraque. (c) = 73. περὶ τῆς. Clem. bis. Chryſ. ὑπὲρ τῆς. Chryſ. ſemel. (d) = 13. 220* Clem. || τὰ ἑαυτῆς] ἑαυτῆς. BGLS. 77. 123* 124. ap. Birch. 125. al. 8. Mt. V. o. 17. Ed. Theophyl. περὶ ἑαυτῆς. Chryſ. ἑαυτήν. 108. ἑαυτῇ. 17. 119. al. 4. Ed. *ſollicitus erit ſibi ipſi*, Vulg. *ipſe cogitabit* ſ. *ipſe cogitabit ſibi*, ſ. *ipſe de* vel *pro ſe cogitabit*. Codd. et Patr. lat. (e) = G. 14. 220*

1 [Μὴ κρίνετε, [f] ἵνα μὴ"
2 κριθῆτε. [g] Ἐν ᾧ γὰρ κρίμα-
τι κρίνετε, κριθήσεσθε· καὶ
ἐν ᾧ μέτρῳ μετρεῖτε, [h] μετρη-
3 θήσεται" ὑμῖν. Τί δὲ βλέπεις
τὸ κάρφος τὸ ἐν τῷ ὀφθαλ-
μῷ τοῦ ἀδελφοῦ σου, τὴν
δὲ ἐν τῷ σῷ ὀφθαλμῷ δοκὸν
4 οὐ κατανοεῖς; Ἢ πῶς ἐρεῖς
τῷ ἀδελφῷ σου· ἄφες, ἐκ-
βάλω τὸ κάρφος [i] ἀπὸ" τοῦ
ὀφθαλμοῦ σου· καὶ ἰδοὺ, ἡ
δοκὸς ἐν τῷ ὀφθαλμῷ σου;
5 Ὑποκριτὰ, ἔκβαλε πρῶτον
τὴν δοκὸν ἐκ τοῦ ὀφθαλμοῦ
σου, καὶ τότε διαβλέψεις ἐκ-
βαλεῖν τὸ κάρφος ἐκ τοῦ ὀ-
φθαλμοῦ τοῦ ἀδελφοῦ σου.
6 Μὴ δῶτε [k] τὸ ἅγιον" τοῖς
κυσὶ, μηδὲ βάλητε τοὺς μαρ-
γαρίτας ὑμῶν ἔμπροσθεν τῶν
χοίρων· μήποτε καταπατή-
σωσιν αὐτοὺς ἐν τοῖς ποσὶν
αὐτῶν, καὶ στραφέντες ῥή-
7 ξωσιν ὑμᾶς. [Αἰτεῖτε, καὶ
δοθήσεται ὑμῖν· ζητεῖτε, καὶ
εὑρήσετε· κρούετε, καὶ ἀνοι-
8 γήσεται ὑμῖν. Πᾶς γὰρ ὁ
αἰτῶν λαμβάνει, καὶ ὁ ζητῶν
εὑρίσκει, καὶ τῷ κρούοντι
9 ἀνοιγήσεται.] [Ἢ τίς [l] —
ἐστιν" ἐξ ὑμῶν ἄνθρωπος,
[m] ὃν ἐὰν" αἰτήσῃ ὁ υἱὸς αὐ-
τοῦ ἄρτον, μὴ λίθον ἐπιδώ-
10 σει αὐτῷ; [n] Καὶ" [o] ἐὰν"
ἰχθὺν αἰτήσῃ, μὴ ὄφιν ἐπι-
11 δώσει αὐτῷ [p]; Εἰ οὖν ὑμεῖς,
πονηροὶ ὄντες, οἴδατε [q] δόμα-
τα

---

h. ἀντιμετρηθήσεται.

(f) καὶ σὺ μή. 142. in m. 225. Ev. 32. Mt. i. n. in marg. q. (g) + μὴ καταδικάζετε, ἵνα μὴ καταδικασθῆτε. L. (h) BGKLMS. 1. 17. 33. 77. 108. 114. 117. 127. 131. 218. ap. Birch. 236. Ev. 32. 36. al. 70. Mt. BV. a. c. d. al. 8. Ed. Arm. Aeth. veron. verc. for. tol. Clem. rom. Orig. ſemel. Dial. c. Marcion. Theodoret. Theophyl. Euthym. Chryſoceph. alii. || Rec. 13. Mt. H. alii. Vulg. corb. germ. 1. clar. brix. Polycarp. Clem. Orig. aliquoties. Patr. lat. (i) ἐκ. B. 1. 10. 33. 124. 235. Ev. 32. Mt. o. 17. Contra nonnulli vſ. ſeq. ἀπὸ habent loco ἐκ. (k) τὰ ἅγια. 157. al. 11. e junioribus fere. Mt. m. o. 18. Orig. ſemel. Chryſ. (etiam in Mt. 6. codd.) Suid. *Sanctum*, lat. omnes. (l) = B*L. al. 13. Mt. a. l. m. o. q. al. 5. Syr. utr. Arm. veron. colb. clar. emmer. (m) ὅς, ἐὰν Mt. m. o. q. (n) ἢ καί. BCS. 1. 13. 17. 33. 116. 131. al. 9. Mt. a. al. 9. Ed. Copt. Ar. || ἤ. 235. Arm. It. Vulg. (o) = BC. 1. 33. 38* 235. Mt. x. Copt. Poſt ἰχθὺν ponit Mt. r. (p) + καὶ ἐὰν ὠὸν αἰτήσῃ, μὴ ἐπιδώσει αὐτῷ σκόρπιον; 74** + ἢ καὶ ἐὰν αἰτήσῃ αὐτὸν, ἐπιδώσει σκόρπιον. 61* (q) ἀγαθὰ δόματα. 1. It. Vulg. || δόματα = L. Mt. c. for. corb. germ. 2. tol. harl* emmer** Hier.

τα ἀγαθὰ" διδόναι τοῖς τέ-
κνοις ὑμῶν, πόσῳ μᾶλλον ὁ
πατὴρ ὑμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρα-
νοῖς, δώσει [r] ἀγαθὰ" τοῖς
12 αἰτοῦσιν αὐτόν;] [Πάντα
[s] οὖν" ὅσα ἂν θέλητε ἵνα
ποιῶσιν ὑμῖν οἱ ἄνθρωποι [t],
[u] οὕτω" καὶ ὑμεῖς ποιεῖτε
αὐτοῖς· [x] ∾ οὗτος" γάρ ἐστιν
ὁ νόμος καὶ οἱ προφῆται.
13 Εἰσέλθετε διὰ τῆς στενῆς πύ-
λης· [y] ὅτι" πλατεῖα [z] ἡ πύ-
λη," καὶ εὐρύχωρος ἡ ὁδὸς
ἡ ἀπάγουσα εἰς τὴν ἀπώλειαν,
καὶ πολλοί εἰσιν οἱ [a] εἰσερχό-
14 μενοι" δι' αὐτῆς. [b] Τί"
στενὴ [c] ἡ πύλη," καὶ τεθλιμ-
μένη ἡ ὁδὸς ἡ ἀπάγουσα εἰς
τὴν ζωὴν, καὶ ὀλίγοι εἰ-
15 σὶν οἱ εὑρίσκοντες αὐτήν.]
[Προσέχετε [d] δὲ" ἀπὸ
τῶν ψευδοπροφητῶν, οἵτι-
νες ἔρχονται πρὸς ὑμᾶς ἐν
ἐνδύμασι προβάτων, ἔσωθεν
16 δέ εἰσι λύκοι ἅρπαγες. Ἀπὸ
τῶν καρπῶν αὐτῶν ἐπιγνώσε-
σθε αὐτούς. μήτι συλλέγου-
σιν ἀπὸ ἀκανθῶν [e] σταφυ-
λὴν," ἢ ἀπὸ τριβόλων σῦκα;
17 Οὕτω πᾶν δένδρον ἀγαθὸν
καρποὺς

x ∾ οὕτως. b ∾ ὅτι.

(r) *Spiritum bonum,* Op. imp. (s) = L. 73. 127* Mt. m. o. Syr. Ar. Arm. (t) + *bona,* verc. veron. clar. germ. 1. 2. colb. Cypr. Aug. qui a latinis hoc additum putat. (u) = L. 61. Mt. m. Vulg. corb. colb. Chryſ. in Mt. 5. codd. Poſt ὑμεῖς ponunt Ev. 32. 36. Mt. f. (x) οὕτως. L. 89. 117. 124. ap. Birch. 151. 157. al. 22. Mt. c. e. f. al. 10. Ed. Syr. p. Euthym. (y) καὶ τί. 118* *quam,* veron. verc. clar. Cypr. Hilar. Aug. Fulg. Juv. (z) = Clem. et Orig. ut videtur. verc. veron. for. colb. clar. Cypr. Hilar. Arnob. Aug. (ſemel habet) Hier. Ambr. Gaud. Juv. (a) ἐρχόμενοι. L. 13. 124. ap. Birch. 220. al. 6. Mt. B. e. εἰσπορευόμενοι. 1. 118. 157. (b) τί. B** (St. π.) CEGKLMS. 1* 11. 13. 77. 108. 124. 125. 218. (cum aliis vindob. ut videtur) 220. 224. 235. Ev. 2. 3. 33. al. 93. Mt. V. a. d. al. 17. Ed. Syr. utr. Arr. Perſ. w. Aeth. Goth. Slav. ed. It. Vulg. (*quam;* ſed codd. quidam Vulgatae: *quoniam.* cf. not. y.) Chryſoceph. Ephr. Pallad. Phot. Theophyl. Euthym. Cypr. Hier. Aug. Fulg. || = Mt. B. καὶ 209. Chryſ. in Mt. 6 codd. ὅτι B* (niſi fallit conjectura) Cod. molshem. Ev. 32. alii. Arm. Copt. Sahid. Orig. ſemel (alibi omittit) Gaudent. ſemel. (c) = 113. verc. ut videtur. clar. Clem. Orig. ſepties (ſemel habet.) Cypr. Ambr. ſemel. Aug. bis. Hier. Leo. Gaud. ſemel. (d) = B. 10. al. 3. Mt. B. d. al. 4. Syr. Ar. Perſſ. Aeth. Arm. Sahid. It. exc. brix. Vulg. Chryſ. in Mt. 6. codd. (e) σταφυλάς. B. 1. 118. Syr. p. in mſ. It. Vulg. Chryſ. in Mt. 6 codd.

καρποὺς καλοὺς ποιεῖ· τὸ δὲ
σαπρὸν δένδρον καρποὺς πονη-
18 ροὺς ποιεῖ. Οὐ δύναται δέν-
δρον ἀγαθὸν καρποὺς πονη-
ροὺς [f] ποιεῖν," οὐδὲ δέν-
δρον σαπρὸν καρποὺς καλοὺς
19 ποιεῖν.] [Πᾶν [g] δένδρον μὴ
ποιοῦν καρπὸν καλὸν, ἐκκό-
πτεται καὶ εἰς πῦρ βάλλεται.
20 Ἄραγε ἀπὸ τῶν καρπῶν αὐ-
21 τῶν ἐπιγνώσεσθε αὐτούς. [Οὐ
πᾶς ὁ λέγων μοι, κύριε, κύριε,
εἰσελεύσεται εἰς τὴν βασιλείαν
τῶν οὐρανῶν· ἀλλ' ὁ ποιῶν
τὸ θέλημα τοῦ πατρός μου,
22 τοῦ ἐν οὐρανοῖς [h].] Πολλοὶ
ἐροῦσί μοι ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέ-
ρᾳ· κύριε, κύριε, [i] οὐ τῷ
σῷ ὀνόματι προεφητεύσαμεν,"
καὶ τῷ σῷ ὀνόματι δαιμόνια
ἐξεβάλομεν, καὶ τῷ σῷ ὀνό-
ματι δυνάμεις πολλὰς ἐποιή-
23 σαμεν; Καὶ τότε ὁμολογή-
σω αὐτοῖς· [k] ὅτι οὐδέποτε
ἔγνων ὑμᾶς·" ἀποχωρεῖτε ἀπ'
ἐμοῦ [l] οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνο-
μίαν.]
24 [Πᾶς οὖν ὅστις ἀκούει μου
τοὺς λόγους [m] τούτους" καὶ
ποιεῖ αὐτοὺς, [n] ὁμοιώσω αὐ-
τὸν" ἀνδρὶ φρονίμῳ, ὅστις
ᾠκοδόμησε τὴν οἰκίαν αὐτοῦ
25 ἐπὶ τὴν πέτραν. Καὶ κατέβη
ἡ βροχὴ, καὶ ἦλθον οἱ ποτα-
μοὶ, καὶ ἔπνευσαν οἱ ἄνεμοι, καὶ
[o] προσέπεσον" τῇ οἰκίᾳ ἐκεί-
νῃ·

(f) ἐνέγκειν. B. Or. bis. (g) + οὖν. L. 13. 33. 157. al. 12. et Barber. 3. Mt. d. 10. al. 4. Sahid. veron. clar. colb. germ. 1. *enim* + brix. *autem* + germ. 2. (h) + οὗτος εἰσελεύσεται εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν. 33. Sax. It. (exc. brix. et clar.) Vulg. Cypr. Hilar. Hier. Lup. alii. (i) ═ Orig. ſemper, et quater in hujus locum ſubſtituit: οὐκ ἐν τῷ ὀνόματί σου ἐφάγομεν καὶ ἐν τῷ ὀνόματί σου ἐπίομεν. Sic etiam Aug. aliquoties. Hier. || προεφητεύσαμεν] ἐπροφητεύσαμεν. C. 13. 33. 124. Mt. c. Ed. (k) Poſt ἀποχωρεῖτε ponunt Orig. aliquoties, item Chryſ. in Mt. 6 codd. Cypr. Aug. alicubi, alii lat. (l) + πάντες. L. 13. 124. al. 7. Mt. a. d. f. 10. z** veron. Hilar. Ambr. alii lat. (m) ═ Mt. l. m. q. Syr. hieroſ. Goth. verc. germ. 1. Cypr. Hilar. Epiph. in cantic. (n) ὁμοιωθήσεται. B. 1. 13. 33. 108. 124. al. 4. Nonnulla exemplaria ap. Euthym. Syr. p. in m. Arr. Perſſ. Aeth. Arm. Vulg. It. (exc. clar. brix.) Orig. Chryſ. in Mt. 6 codd. Cyr. Ambr. Epiph. || Rec. habent Photius in ſchol. in Mt. e. Cypr. Hilar. Lucif. Arnob. Op. imp. Utrumque habet Aug. (o) προσέπεσαν. BCE. 1. 13. alii. Mt. B. al. 4. Ed. Syr. p. in m. Cyr. Chryſ. (etiam in Mt. 1. cod.) Damaſc. προσέῤῥηξαν. 91. Syr. p. προσέπηξαν. 17. προσέκοψαν. Mt. a. z.

νῃ· καὶ οὐκ ἔπεσε· τεθεμε-
λίωτο γὰρ ἐπὶ τὴν πέτραν.
26 Καὶ πᾶς ὁ ἀκούων μου τοὺς
λόγους [p] τούτους" καὶ μὴ
ποιῶν αὐτοὺς, ὁμοιωθήσεται
ἀνδρὶ μωρῷ, ὅστις ᾠκοδόμη-
σε τὴν οἰκίαν αὐτοῦ ἐπὶ τὴν
27 [q] ἄμμον." Καὶ κατέβη ἡ
βροχὴ, καὶ ἦλθον οἱ ποτα-
μοὶ, καὶ ἔπνευσαν οἱ ἄνεμοι,
καὶ [r] προσέκοψαν" τῇ οἰκίᾳ
ἐκείνῃ· καὶ ἔπεσε· καὶ ἦν ἡ
πτῶσις αὐτῆς μεγάλη [s].
28 Καὶ ἐγένετο ὅτε [t] συνετέ-
λεσεν" ὁ ἰησοῦς [u] τοὺς λό-
γους τούτους, ἐξεπλήσσοντο
[x] οἱ ὄχλοι ἐπὶ τῇ διδαχῇ αὐ-
29 τοῦ. Ἦν γὰρ διδάσκων
αὐτοὺς ὡς ἐξουσίαν ἔχων,
καὶ οὐχ' ὡς οἱ γραμμα-
τεῖς [y]. [z].
1 [a] Καταβάντι δὲ αὐτῷ"
ἀπὸ τοῦ ὄρους, ἠκολούθησαν
2 αὐτῷ ὄχλοι πολλοί. Καὶ
ἰδοὺ, λεπρὸς [b] ∾ ἐλθὼν"
προσεκύνει αὐτῷ, λέγων· κύ-
ριε, ἐὰν θέλῃς, δύνασαί με
3 καθαρίσαι. Καὶ ἐκτείνας τὴν
χεῖρα, ἥψατο αὐτοῦ [c] —
ὁ ἰησοῦς," λέγων· θέλω, κα-
θαρίσθητι. Καὶ εὐθέως ἐκα-
θαρίσθη αὐτοῦ ἡ λέπρα.
4 Καὶ λέγει αὐτῷ ὁ ἰησοῦς·
ὅρα μηδενὶ εἴπῃς· ἀλλὰ ὕπα-
γε, σεαυτὸν δεῖξον [d] τῷ
ἱερεῖ," καὶ προσένεγκε τὸ
δῶρον,

---

b ∾ προσελθών.

(p) ═ 56. 58. Ev. 2. Syr. hieroſ. Goth. brix. Cypr. Lucif. (q) ψάμμον. 41. Chryſ. Theophyl. (r) προσέῤῥηξαν. CM. 1. Mt. 1** Baſ. Chryſ. προσέκρουσαν. 13. 124. Mt. m. προσέπεσον. 63. 71. 142. Ev. 44. Sahid. Syr. p. in m. (s) + σφόδρα. 13. 33. 124. Mt. o. Syr. hieroſ. Arm. (t) ἐτέλεσεν. BC. 1. 33. 124. 125. al. 6. Mt. 18. Ed. Orig. Chryſ. etiam in Mt. 6. codd. (u) + πάντας. M. 91. Arm. Slav. 2. (x) + πάντες. 1. 118. Orig. (y) + αὐτῶν. BK. 1. 13. 17. 33. 118* 124. Mt. r. Syr. utr. Syr. hieroſ. Arr. Perſ. w. Aeth. Sahid. Slav. 2. Sax. Vulg. verc. corb. brix. for. colb. germ. 1. 2. Euſ. Aug. (z) + καὶ οἱ φαρισαῖοι. C. 17. 33. Syr. utr. Arr. Perſſ. Arm. Slav. 2. 5. ed. Sax. Vulg. verc. corb. for. colb. germ. 1. Euſ. Hilar. + *et phariſaei eorum.* veron. *et phariſaeorum,* germ. 2. (a) καταβάντος ſ. καταβαίνοντος δὲ αὐτοῦ. BC. 1. 13. 33. 118. 124. || αὐτῷ ═ Mt. B* (b) BE. 1. 77. 108. 131. 157. al. 12. Mt. H. d. al. 4. Syr. p. Chryſ. Cyr. Damaſc. Theophyl. || ═ 124. ap. Birch. 235. (c) ═ B. 1. 13. 118. 124. Mt. m. Copt. Sahid. Aeth. Goth. corb. || ante ἥψατο αὐτοῦ ponunt Syr. Vulg. verc. brix. for. colb. germ. 1. 2. Mm. (d) τῷ ἀρχιερεῖ. 142. τοῖς ἱερεῦσιν. Syr. utr. ſed p. habet rec. in m. τῷ ἱερεῖ. Barber. 1.

δῶρον, ὃ προσέταξε [e] μώσης,"
εἰς μαρτύριον αὐτοῖς.]
5 [[f] Εἰσελθόντι δὲ αὐτῷ" εἰς
καπερναοὺμ, προσῆλθεν αὐ-
τῷ ἑκατόνταρχος παρακαλῶν
6 αὐτὸν, καὶ λέγων· κύριε, ὁ
παῖς μου βέβληται ἐν τῇ οἰ-
κίᾳ παραλυτικὸς, δεινῶς βα-
7 σανιζόμενος. [g] Καὶ" λέγει
αὐτῷ ὁ ἰησοῦς· ἐγὼ ἐλθὼν
8 θεραπεύσω αὐτόν. Καὶ ἀπο-
κριθεὶς ὁ ἑκατόνταρχος ἔφη·
κύριε, οὐκ εἰμὶ ἱκανὸς, ἵνα
μου ὑπὸ τὴν στέγην εἰσέλθῃς·
ἀλλὰ μόνον εἰπὲ [h] λόγῳ,"
καὶ ἰαθήσεται [i] ὁ παῖς μου."
9 Καὶ γὰρ ἐγὼ ἄνθρωπός εἰμι
[k] ὑπὸ ἐξουσίαν," ἔχων ὑπ'
ἐμαυτὸν στρατιώτας· καὶ λέ-
γω τούτῳ· πορεύθητι, καὶ
πορεύεται· καὶ ἄλλῳ· ἔρχου,
καὶ ἔρχεται· καὶ τῷ δούλῳ
μου· ποίησον τοῦτο, καὶ
10 ποιεῖ. Ἀκούσας δὲ ὁ ἰησοῦς,
ἐθαύμασε, καὶ εἶπε τοῖς ἀκο-
λουθοῦσιν· ἀμὴν λέγω ὑμῖν,
[l] οὐδὲ ἐν τῷ ἰσραὴλ τοσαύτην
11 πίστιν εὗρον." Λέγω δὲ
ὑμῖν, ὅτι πολλοὶ ἀπὸ ἀνατο-
λῶν καὶ δυσμῶν ἥξουσι, καὶ
ἀνακλιθήσονται [m] μετὰ ἀβρα-
ὰμ καὶ ἰσαὰκ καὶ ἰακὼβ ἐν
τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν."
12 Οἱ δὲ υἱοὶ τῆς βασιλείας ἐκ-
βληθήσονται εἰς τὸ σκότος τὸ
ἐξώτερον· ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθ-
μὸς

f. τῷ ἰησοῦ. h. λόγον.

(e) μωϋσῆς. Codd. nonnulli, Copt. Sax. Vulg. hic et alibi. (f) εἰσελθόντος δὲ αὐτοῦ. BC. 1. 13. 33. 108. 118. 124. Orig. || τῷ ἰησοῦ] αὐτῷ ſ. αὐτοῦ, praeter modo laudatos (St. π.) FKMS. al. 70. Mt. V. al. 17. Ed. Copt. Sahid. Aeth. Arm. Syr. p. Arr. Goth. Slav. ed. (manuſcripti variant.) It. exc. colb. Vulg. Chryſ. (etiam in Mt. 6 codd.) Theophyl. Hilar. Op. imp. || Rec. L. alii. Syr. Syr. p. mſ. (g) = B. Mt. B. Arm. veron. (h) BCFKLMS. Mt. BHV. alii plurimi. Ed. Syr. utr. Copt. Arm. Goth. Slav. 2. 3. Vulg. veron. brix. for. colb. clar. Orig. Chryſ. (etiam in Mt. 6 codd.) Euthym. Ambr. Aug. Op. imp. alii. (i) = 1. 118. verc. Orig. in Jo. 4, 54. in edit. Huet. (k) = Syr. hieroſ. || Sequentibus jungunt U. 72. 157. Ed. Goth. brix. Iren. gr. Quidam ap. Chryſ. Hilar. || + τασσόμενος. B. Vulg. verc. veron. germ. 1. 2. colb. clar. Chryſ. ſemel etiam in Mt. 5. codd. (l) παρ' οὐδενὶ τοσ. πίστ. εὗρ. 1. 118* (rec. in m.) alius. Marcion. Ambr. παρ' οὐδενὶ τοσ. πίστ. ἐν τῷ ἰσραὴλ εὗρον. B. item Syr. p. in m. verc. germ. 1. gat. Aug. ſemel. Op. imp. || Rec. Orig. (m) ἐν τοῖς κόλποις τοῦ ἀβραάμ. Mt. i. n. conſentiente commentario Euthymii, item 142 in m. εἰς κόλπους ἀβρ. καὶ ἰσ. καὶ ἰακώβ. Chryſ. in Mt. 5 codd.

μὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόν-
13 των. Καὶ εἶπεν ὁ ἰησοῦς τῷ
[n] ἑκατοντάρχῃ" ὕπαγε, [o] καὶ"
ὡς ἐπίστευσας γενηθήτω σοι.
καὶ ἰάθη ὁ παῖς [p] αὐτοῦ" [q] ἐν
τῇ ὥρᾳ ἐκείνῃ."] [r].]
14 Καὶ [ἐλθὼν ὁ ἰησοῦς εἰς
τὴν οἰκίαν πέτρου, εἶδε τὴν
πενθερὰν αὐτοῦ βεβλημένην
15 καὶ πυρέσσουσαν. Καὶ ἥψα-
το τῆς χειρὸς αὐτῆς, καὶ
ἀφῆκεν αὐτὴν ὁ πυρετός· καὶ
ἠγέρθη, καὶ διηκόνει [s] ∾ αὐ-
16 τοῖς." Ὀψίας δὲ γενομένης,
προσήνεγκαν αὐτῷ δαιμονιζο-
μένους πολλούς· καὶ ἐξέβαλε
τὰ πνεύματα λόγῳ, καὶ πάν-
τας τοὺς κακῶς ἔχοντας ἐθε-
17 ράπευσεν· Ὅπως πληρωθῇ
τὸ ῥηθὲν διὰ ἠσαΐου τοῦ προ-
φήτου, λέγοντος· αὐτὸς τὰς
ἀσθενείας ἡμῶν [t] ἔλαβε" καὶ
τὰς νόσους ἐβάστασεν.
18 Ἰδὼν δὲ ὁ ἰησοῦς [u] πολ-
λοὺς ὄχλους" περὶ αὐτὸν,
ἐκέλευσεν [x] ἀπελθεῖν εἰς τὸ
19 πέραν. [y] Καὶ προσελθὼν
εἷς γραμματεὺς, εἶπεν αὐτῷ·
διδάσκαλε, ἀκολουθήσω σοι
20 ὅπου ἐὰν ἀπέρχῃ. Καὶ λέ-
γει

n. ἑκατοντάρχῳ. s ∾ αὐτῷ.

(n) BCGKLMS. (St. π.) al. 69. Mt. BHV. al. 6. Ed. Damaſc. (o) = B. Ev. 25. Mt. x. 18. Syr. verc. veron. clar. germ. 1. 2. Chryſ. ſemel in Mt. 5 codd. (p) = B. 1. 33. 118. alius. Copt. Syr. hieroſ. It. Vulg. (q) ἀπὸ τῆς ὥρας ἐκείνης. C. 33. al. 3. verc. veron. colb. germ. 1. 2. clar. Baſ. Chryſ. ſemel (etiam in Mt. 6 codd.) Baſil. ſeleuc. (r) + καὶ ὑποστρέψας ὁ ἑκατόνταρχος (ἑκατοντάρχης) εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ, (ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ = nonnulli) εὗρε τὸν παῖδα (τὸν παῖδα αὐτοῦ ſ. τὸν ἀσθενοῦντα δοῦλον ſ. αὐτὸν) ὑγιαίνοντα. CEM. 1. 33. 113. in m. 124. in m. al. 32. Mt. B. o. x. z in marg. Ed. Aeth. Syr. hieroſ. Syr. p. Slav. 3. germ. 1. Juv. || + καὶ ὑποστρέψαντες οἱ πεμφθέντες εἰς τὸν οἶκον, εὗρον τὸν ἀσθενοῦντα δοῦλον ὑγιαίνοντα. 124. in textu. (s) BCEFGKS. 131. 151. 224. ap. Birch. 225. ap. Birch. 235. 236. Ev. 25. 36. al. 57. Mt. BHV. a. 19. al. 17. Ed. Syr. mſ. Erp. Syr. p. Arm. Goth. Slav. Sax. Orig. Chryſ. (etiam in Mt. 5 codd.) Theophyl. Euthym. Chryſol. || αὐτοῖς L. 1. 13. 33. 124. Barber. 2. Alii. Syr. ed. Slav. ed. et ipſ. Ital. Vulg. (t) ἀνέλαβε. K. 42. 67. 114. Mt. l. q. Ed. Chryſ. ed. (u) ὄχλον. B. ὄχλους. Copt. πολλούς. 106. alius. Mt. 5. πολὺν ὄχλον. 119. 120. Mt. m. Ed. germ. 1. colb. ὄχλους πολλούς. 108. (x) + τοὺς μαθητάς. Copt. Goth. Ar. rom. Slav. edd. quaedam. veron. verc. colb. germ. 1. clar. Euthym. ut videtur. Hilar. (y) + καὶ ἐμβάντι αὐτῷ εἰς πλοῖον (τὸ πλοῖον,) ἠκολούθησαν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ. 67. 236. Mt. 17.

γει αὐτῷ ὁ ἰησοῦς· αἱ ἀλώπε-
κες φωλεοὺς ἔχουσι, καὶ τὰ
πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατα-
σκηνώσεις· ὁ δὲ υἱὸς τοῦ ἀν-
θρώπου οὐκ ἔχει, ποῦ τὴν
21 κεφαλὴν κλίνῃ. Ἕτερος δὲ
τῶν μαθητῶν [z] αὐτοῦ" εἶπεν
αὐτῷ· κύριε, ἐπίτρεψόν μοι
[a] πρῶτον" ἀπελθεῖν [b] καὶ"
22 θάψαι τὸν πατέρα μου. Ὁ
δὲ ἰησοῦς εἶπεν [c] αὐτῷ·" ἀκο-
λούθει μοι, καὶ ἄφες τοὺς
νεκροὺς θάψαι τοὺς ἑαυτῶν
23 νεκρούς. Καὶ [ἐμβάντι αὐ-
τῷ εἰς [d] τὸ" πλοῖον, ἠκο-
λούθησαν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ
24 αὐτοῦ.] Καὶ ἰδού, σεισμὸς
μέγας ἐγένετο ἐν τῇ θαλάσσῃ,
ὥστε τὸ πλοῖον καλύπτεσθαι
ὑπὸ τῶν κυμάτων· [e] αὐτὸς
25 δὲ ἐκάθευδε. Καὶ προσελ-
θόντες [f] οἱ μαθηταὶ †" ἤγει-
ραν αὐτὸν, λέγοντες· κύριε,
σῶσον [g] ἡμᾶς," ἀπολλύμε-
26 θα. Καὶ λέγει αὐτοῖς· τί
δειλοί ἐστε, ὀλιγόπιστοι; τό-
τε ἐγερθεὶς ἐπετίμησε τοῖς
ἀνέμοις καὶ τῇ θαλάσσῃ· καὶ
27 ἐγένετο γαλήνη μεγάλη. Οἱ
δὲ ἄνθρωποι ἐθαύμασαν, λέ-
γοντες· ποταπός ἐστιν οὗτος,
ὅτι καὶ οἱ ἄνεμοι καὶ ἡ θά-
λασσα ὑπακούουσιν αὐτῷ;]
28 Καὶ [[h] ἐλθόντι αὐτῷ" εἰς
τὸ πέραν εἰς τὴν χώραν τῶν
[i] ∾ γεργεσηνῶν," ὑπήντη-
σαν

---

f † αὐτοῦ. i ∾ γερασηνῶν. ∾ γαδαρηνῶν.

(z) = B. 33. al. 6. Mt. k. p. Sahid. Slav. 2. 3. veron. verc. colb. clar. (a) = 5. Perſ. p. Iren. (b) = 44. Ev. 25. 44. Mt. d. e. 10. 19. w. item 157. Mt. B. Arm. (c) τῷ Φιλίππῳ. Clem. (d) = BC. 1. 33. 118. 124. ap. Birch. 236. Ev. 31. bis. (in fine et iterum in initio anagnoſmatis.) Mt. B. bis. H. bis. w. bis. 10. Orig. Vid. ad vſ. 18. (e) + ἦν γὰρ ὁ ἄνεμος ἐναντίος αὐτοῖς. 59. 218. (cum 108.) Mt. x. Syr. hieroſ. germ. 2. gat. (f) οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ = B. Copt. Perſ. w. Sax. verc. corb. for. colb. harl. emmer. alii mſti. lat. Hier. Beda. || αὐτοῦ = CEFKLS. 10. 13. 17. 124. 157. 235. 236. Ev. 31. 33. al. 43. Mt. BHV. a. al. 16. Ed. Arm. Perſ. p. Slav. 6. clar. Theophyl. (g) = BC. 1. 13. 118. (h) ἐλθόντος αὐτοῦ. BC. 1. 13. 33. 59. 118* 124. alius. Mt. l** (i) γαδαρηνῶν. BCM. 59. 91. 114. in m. Ev. 5. 18. 19. 20. Mt. B. x. et ὀλίγα ἀντίγραφα ap. Orig. Syr. utr. Perſſ. Euſ. Chryſ. (niſi ad Marc. vel Luc. ſpectat) Epiph. || γερασηνῶν. Codices ap. Orig. Syr. p. in m. Sahid. Sax. Ital. (etiam cant. cujus graecus textus hiat) Vulg. Nyſſ. Juv. Prudent. || γεργεσηνῶν. C. in m. L. codd. plurimi. Copt. Arm. Aeth. Syr. p. in m. (gr. γεργεσιῶν.) Goth. Slav. (γερσηδῶν Slav. 2.)
Hoc

σαν αὐτῷ δύο δαιμονιζόμενοι,
ἐκ τῶν μνημείων ἐξερχόμενοι,
χαλεποὶ λίαν, ὥστε μὴ ἰσχύ-
ειν τινὰ παρελθεῖν διὰ τῆς
29 ὁδοῦ ἐκείνης. Καὶ ἰδοὺ,
ἔκραξαν λέγοντες· τί ἡμῖν καὶ
σοὶ, k † l υἱὲ τοῦ θεοῦ;"
ἦλθες ὧδε πρὸ καιροῦ βασανί-
30 σαι ἡμᾶς; Ἦν δὲ m μα-
κρὰν" ἀπ' αὐτῶν ἀγέλη χοί-
31 ρων πολλῶν βοσκομένη. Οἱ
δὲ δαίμονες παρεκάλουν αὐ-
τὸν, λέγοντες· εἰ ἐκβάλλεις
ἡμᾶς, n ἀπόστειλον ἡμᾶς" εἰς
τὴν ἀγέλην τῶν χοίρων.
32 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· ὑπάγετε.
οἱ δὲ ἐξελθόντες ἀπῆλθον εἰς
o τοὺς χοίρους." καὶ ἰδοὺ, ὥρ-
μησε p πᾶσα" ἡ ἀγέλη q †
κατὰ τοῦ κρημνοῦ εἰς τὴν
θάλασσαν, καὶ ἀπέθανον ἐν
33 τοῖς ὕδασιν. Οἱ δὲ βόσκον-
τες ἔφυγον, καὶ ἀπελθόντες
εἰς τὴν πόλιν, ἀπήγγειλαν
πάντα, καὶ τὰ τῶν δαιμονι-
34 ζομένων. Καὶ ἰδοὺ, πᾶσα
ἡ πόλις ἐξῆλθεν εἰς συνάντη-
σιν τῷ ἰησοῦ. καὶ ἰδόντες
αὐτὸν, παρεκάλεσαν, ὅπως
μεταβῇ ἀπὸ τῶν ὁρίων αὐ-
τῶν.

1 Καὶ [ἐμβὰς r εἰς s — τὸ"
πλοῖον, διεπέρασε, καὶ ἦλ-
θεν εἰς τὴν ἰδίαν πόλιν.]

k. † ἰησοῦ. n ∾ ἐπίτρεψον ἡμῖν ἀπελθεῖν. o. τὴν ἀγέλην τῶν χοίρων. q † τῶν χοίρων.

Hoc praetulit Orig. eumque ſecuti ſunt, provocantes ad codices, Victor ant. Auctor ſynopſ. Theophyl. item Cyr. Heſych. γεργεσαίων. codd. ap. Epiph. (k) = BC*L. 1. 11. 33. 220. Ev. 36. al. 11. Mt. H. d. al. 3. Copt. corb. for. tol. harl* Orig. Cypr. Chryſol. Victorin. (l) = Sahid. (m) *non longe.* Ital. (exc. cant.) Vulg. Slav. 3. (n) B. 1. 33. alius et (ſine ἡμᾶς) 118. Copt. Sahid. Aeth. Syr. p. inſ. in m. Syr. hieroſ. Arr. Sax. It. (exc. brix. clar.) Vulg. Cyr. || ἡμῖν = 218 (cum 77. 219. 220. 224.) Mt. 18. (o) BC* 1. 30. 33. 59. 118. Ev. 21. Syr. Arr. Perſ. Copt. Sahid. Aeth. Slav. 2. 3. Sax. Ital. (exc. clar. brix.) Vulg. Cyr. (p) = 17. 119. Ed. Poſt ἀγέλη ponitur in C* Syr. p. (q) = BC*M. 1. 13. 33. 91. 115. 118. 124. ap. Birch. 142. 157. Syr. utr. Arm. Aeth. Goth. Slav. 3. et ed. Sax. It. Vulg. Euthym. (r) + ὁ ἰησοῦς. F. 13. 76. 117. 236. al. 5. Evangeliſtaria ſemel, ubi ab hoc commate anagnoſma incipiunt. Mt. i** q. 17** Ed. Aeth. || Poſt πλοῖον ponunt C. 90. 157. Mt. n. (s) = BL. 1. 13. 33. 124. ap. Birch. 235. al. 8. Mt. d. 18. β. Evangeliſtaria (etiam Mt. BH. c. f.) tam in fine quam initio anagnoſmatis. Nonnulla tamen habent in fine. Ed. Orig.

2 Καὶ ἰδοὺ, προσέφερον αὐτῷ
παραλυτικὸν ἐπὶ κλίνης βε-
βλημένον. καὶ ἰδὼν ὁ ἰη-
σοῦς τὴν πίστιν αὐτῶν, εἶπε
τῷ παραλυτικῷ· θάρσει τέ-
κνον· ἀφέωνταί [t] ∾ σοι αἱ
3 ἁμαρτίαι σου·" Καὶ ἰδοὺ,
τινὲς τῶν γραμματέων εἶπον
ἐν ἑαυτοῖς· οὗτος βλασφημεῖ.
4 Καὶ [u] ∾ ἰδὼν" ὁ ἰησοῦς τὰς
ἐνθυμήσεις αὐτῶν, εἶπεν·
ἱνατί [x] ὑμεῖς" ἐνθυμεῖσθε
πονηρὰ ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν;
5 Τί [y] γάρ" ἐστιν [z] εὐκοπώτε-
ρον," εἰπεῖν [a] ἀφέωνταί [b] σου"
αἱ ἁμαρτίαι· ἢ εἰπεῖν· [c] ∾ ἔ-
6 γειραι" καὶ περιπάτει; Ἵνα
δὲ εἰδῆτε, ὅτι ἐξουσίαν ἔχει
ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ τῆς
γῆς ἀφιέναι ἁμαρτίας· ([d] τό-
τε" λέγει τῷ παραλυτικῷ·)
ἐγερθεὶς ἆρόν σου τὴν κλίνην,
καὶ ὕπαγε εἰς τὸν οἶκόν σου.
7 Καὶ ἐγερθεὶς ἀπῆλθεν εἰς τὸν
8 οἶκον αὐτοῦ. Ἰδόντες δὲ οἱ
ὄχλοι [e] ∾ ἐθαύμασαν," καὶ
ἐδόξασαν τὸν θεὸν, τὸν δόντα
ἐξουσίαν τοιαύτην τοῖς ἀν-
θρώποις.]
9 Καὶ [παράγων ὁ ἰησοῦς ἐ-
κεῖθεν, εἶδεν ἄνθρωπον κα-
θήμενον ἐπὶ τὸ [f] τελώνιον,"
ματθαῖον [g] λεγόμενον·" καὶ
λέγει αὐτῷ· ἀκολούθει μοι.
καὶ ἀναστὰς ἠκολούθησεν αὐ-
10 τῷ. Καὶ ἐγένετο αὐτοῦ ἀνα-
κειμέ-

---

t ∾ σου αἱ ἁμαρτίαι. u ∾ εἰδώς. b. σοι. c ∾ ἔγειρε.
e ∾ ἐφοβήθησαν.

(t) BC. 1. 33. al. 12. Mt. H. Ed. Orig. ſemel. Chryſ. in Mt. 5. codd. || = σου. D. gr. Orig. ſemel. for. (u) BM. 1. 76. 157. 235. al. 28. Mt. d. k. l** p. q. 10. al. 3. Syr. utr. Arr. Perſ. p. Arm. Sahid. Goth. Slav. 3. Chryſ. (etiam in Mt. 5 codd.) Scholia in Mt. codd. a. d. e. 10. (x) = BCD. 1. 33. al. 2. Chryſ. etiam in Mt. 5 codd. || Poſt ἐνθυμεῖσθε ponit Ev. 27. (y) = KM. al. 5. Mt. r. 10. Arr. Aeth. Arm. Goth. Vulg. veron. verc. colb. for. (z) εὐκολώτερον. 61. in m. Ed. Scholia codicis Mt. e. (a) + τῷ παραλυτικῷ. 38. 113. 124. ap. Alt. Tert. (b) BCD (St. π.) FGKL. 17. (77 et 108 et 123 ap. Treſch.) 131. 157. 236. Ev. 32. 36. al. 56. Mt. V. a. d. al. 14. Ed. Goth. Conſtitut. Chryſ. etiam in Mt. 5. codd. || Poſt ἁμαρτίαι + σου. 115. al. 3. Mt. B. Syr. utr. Ar. Copt. Aeth. Arm. Slav. 2. 3. (= ed.) Vulg. It. (exc. cant. veron. for. germ. 2.) (c) CDGKS. 1. 33. 124. al. 23. Mt. BHV. al. 4. Ed. (d) = M. 123. ap. Treſch. Mt. q. Hilar. (e) BD. (St. β.) 1. 33. 59. 118. Syr. Ar. r. Perſſ. Copt. Sahid. Aeth. It. Vulg. Aug. Hilar. Juv. || Utrumque jungunt Goth. et brix. || = Iren. (f) τελωνεῖον. 33. 124. alii. (g) ὀνόματι S. Verſſ. Euſ. Patr. lat.

κειμένου ἐν τῇ οἰκίᾳ [h], καὶ
ἰδοὺ, πολλοὶ τελῶναι καὶ
ἁμαρτωλοὶ [i] ἐλθόντες" συν-
ανέκειντο τῷ ἰησοῦ καὶ τοῖς
11 μαθηταῖς αὐτοῦ. Καὶ ἰδόν-
τες οἱ Φαρισαῖοι, [k] εἶπον"
τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ· διατί
μετὰ τῶν τελωνῶν καὶ ἁμαρ-
τωλῶν ἐσθίει [l] ὁ διδάσκαλος
12 ὑμῶν; Ὁ δὲ [m] ἰησοῦς"
[n] ἀκούσας," εἶπεν [o] — αὐ-
τοῖς·" οὐ χρείαν ἔχουσι οἱ
ἰσχύοντες ἰατροῦ, ἀλλ' οἱ
13 κακῶς ἔχοντες. Πορευθέν-
τες δὲ μάθετε, τί ἐστιν·
[p] ∾ ἔλεον" θέλω, καὶ οὐ
θυσίαν· οὐ γὰρ ἦλθον καλέ-
σαι δικαίους, ἀλλ' ἁμαρτω-
14 λοὺς [q] †.] Τότε [προσέρ-
χονται αὐτῷ οἱ μαθηταὶ ἰω-
άννου, λέγοντες· διατί ἡμεῖς
καὶ οἱ Φαρισαῖοι νηστεύομεν
[r] πολλὰ," οἱ δὲ μαθηταί
15 σου οὐ νηστεύουσι; Καὶ εἶ-
πεν αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς· μὴ δύναν-
ται οἱ υἱοὶ τοῦ [s] νυμφῶνος"
[t] πενθεῖν" ἐφ' ὅσον [u] μετ'
αὐτῶν ἐστιν ὁ νυμφίος; ἐ-
λεύσονται δὲ ἡμέραι, ὅταν
[x] ἀπαρθῇ" ἀπ' αὐτῶν ὁ
νυμφίος, καὶ τότε νηστεύ-
16 σουσιν. Οὐδεὶς δὲ ἐπιβάλ-
λει ἐπίβλημα [y] ῥάκους"
[z] ἀγνάφου" ἐπὶ ἱματίῳ πα-
λαιῷ·

p ∾ ἔλεος. q † εἰς μετάνοιαν.

(h) + ματθαίου. Ar. pol. || + σίμωνος. Erp. Copt. mſ. (i) = 235. Mt. H. m. verc. (k) ἔλεγον. BC. 1. 33. 115. 118. Cyr. (l) + καὶ πίνει. M. 125** 218 (cum 76. 108. 220.) 235. al. 16. et Barber. 2. Mt. k. l. 19. al. 11. Ed. germ. 2. Mm. Theophyl. (m) = BD. ap. Mill. et Wetſt. (jam enim periit in ſummitate folii στίχος) Mt. r. Aeth. Sahid. cant. (n) ἀποκριθεὶς. D. gr. verc. (o) = BC*D. Aeth. Vulg. It. (exc. verc. brix. clar.) Hier. (p) BC*D. 1. 33. Ed. Clem. Sic etiam alibi. (q) = BD. (St. β.) 1* 22. 33** 72. 118* al. 8. Mt. V. (habet in marg.) 10. Syr. utr. Perſſ. Aeth. Arm. Goth. It. (exc. germ. 1. 2. colb.) Vulg. Clem. rom. Orig. ſemel. Baſil. Hier. Aug. Ambr. Barnabae verſio lat. antiqua. || Habent Copt. Sahid. Syr. p. in m. Arr. Slav. Barnab. gr. Orig. ſemel. Euſ. Chryſ. Cyr. Hilar. Victor tun. (r) = B. 27. 71. (s) νυμφίου. D. alius. Aeth. Goth. Sax. It. Vulg. Arnob. Aug. (t) νηστεύειν. D. 61* Syr. Perſ. p. Syr. p. in m. Sahid. It. exc. for. Chryſ. (etiam in Mt. 6 codd.) Arnob. Hilar. Aug. (ſed ſemel *lugere*) || Utrumque jungit Slav. 3. (u) + χρόνον. 125** al. 16. Mt. l. in marg. al. 4. (x) ἀρθῇ. D. (St. β.) 1. 71. al. 2. Mt. d. Scholia in Mt. a. e. 10. (y) ῥάκκους. D. 13. 33. 124. alii. (z) ἀκνάφου. 17. 119. Mt. e.

λαιῷ· αἴρει γὰρ [a] τὸ πλήρω-
μα αὐτοῦ" [b] ἀπὸ τοῦ ἱμα-
τίου," καὶ χεῖρον σχίσμα
17 γίνεται. [c] Οὐδὲ βάλλουσιν
οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς παλαιούς·
εἰ δὲ μήγε, ῥήγνυνται οἱ
ἀσκοὶ, καὶ [d] ὁ οἶνος ἐκχεῖ-
ται, καὶ οἱ ἀσκοὶ ἀπολοῦν-
ται." ἀλλὰ βάλλουσιν οἶνον
νέον εἰς ἀσκοὺς καινοὺς, καὶ
[e] ἀμφότεροι" συντηροῦνται.]
18 Ταῦτα αὐτοῦ λαλοῦντος
αὐτοῖς, ἰδοὺ, [ἄρχων [f] εἷς
ἐλθὼν" προσεκύνει αὐτῷ,]
λέγων· [g] ὅτι" ἡ θυγάτηρ
μου ἄρτι ἐτελεύτησεν· ἀλ-
λὰ ἐλθὼν ἐπίθες τὴν χεῖρά
σου ἐπ' αὐτὴν, καὶ ζήσεται.
19 Καὶ ἐγερθεὶς ὁ ἰησοῦς ἠκο-
λούθησεν αὐτῷ, καὶ οἱ μα-
20 θηταὶ αὐτοῦ. Καὶ ἰδοὺ,
γυνὴ αἱμοῤῥοοῦσα δώδεκα
ἔτη [h], προσελθοῦσα ὄπισθεν,
ἥψατο τοῦ κρασπέδου τοῦ
21 ἱματίου αὐτοῦ· Ἔλεγε γὰρ
ἐν ἑαυτῇ· ἐὰν μόνον ἅψωμαι
τοῦ

e. ἀμφότερα. f. ἐλθὼν. ∾ εἰσελθὼν.

(a) *fortitudinem ejus*, veron. germ. 1. colb. clar. Mm. || *tollit enim plenitudo ejus de veſtimento*, cant. *tollit de plenitudine ejus*, Hier. *vetuſtatis inſirmitatem virtus adſumenti rudis diſſolvit*, Hilar. (b) = verc. Hier. Auct. libri ad virg. devot. || + τοῦ παλαιοῦ. L* colb. (c) = verſus Syr. p. (d) ὁ οἶνος ἀπόλλυται καὶ οἱ ἀσκοὶ. D. cant. Arnob. (e) BCD (St. π.) EFGKL. 1. 13. 33. 124. ap. Alt. 157. 224. ap. Birch. al. 93. Mt. V. a. c. d. al. 14. Ed. Euthym. (f) S. 33. 114. 131. 142. 181. 182. 183. 218. ap. Birch. al. 19. Mt. V. d. m. p. in marg. r. x. 10. Ed. cant. Chryſ. in Mt. 2 codd. εἰσελθὼν. CDEK. 1. 11. 89. 113. 124. 198. al. 12. Mt. a. c. e. 17* Chryſ. (etiam in Mt. 3 codd.) Baſil. εἷς εἰσελθὼν. 9. 41. τις εἰσελθὼν. 61. 90. 113. 142 in m. 151. al. 3. Mt. i* l** (Itaque 73 codd. habent εἷς ἐλθὼν vel εἰσελθὼν.) Praeterea + εἷς vel τις Syr. utr. Ar. r. Erp. Perſſ. Aeth. Arm. Goth. Slav. It. Vulg. εἷς προσελθὼν. B. τις προσελθὼν. FGL. 13. 17. 127. 198. al. 5. Evangeliſtaria. Mt. BH. f. 17** προσελθὼν. 157. 234. Mt. 8. Ed. Sahid. Theophyl. Etiam Arm. et It. (exc. cant. clar. brix.) exprimunt προσελθὼν. Sed τις ἐλθὼν 10. 71. 76. 115. 235. al. 9. Mt. k. q. al. 4. εἷς ἐλθὼν καὶ προσελθὼν. Syr. τις omiſſo ἐλθὼν. 116. || + τῷ ἰησοῦ. GL. 127. alii. Evangeliſtaria. (g) = D. 1. 13. 33. 124. ap. Birch. 127. al. 5. Syr. Ar. r. Perſſ. Sahid. Aeth. Arm. cant. for. colb. germ. 1. Baſil. Chryſ. etiam in Mt. 6. codd. || κύριε. M. 59. Vulg. (ſed = mſti multi) corb. germ. clar. brix. Hilar. (h) + ἔχουσα ἐν τῇ ἀσθενείᾳ. L. (St. β. ſed lege η.) + ἔχουσα. Chryſ. in Mt. 6 codd.

τοῦ ἱματίου αὐτοῦ, σωθήσο-
22 μαι. Ὁ δὲ ἰησοῦς [i] ἐπιστρα-
φεὶς" καὶ ἰδὼν αὐτὴν, εἶπε·
θάρσει θύγατερ· ἡ πίστις σου
σέσωκέ σε. καὶ ἐσώθη ἡ γυνὴ
23 ἀπὸ τῆς ὥρας ἐκείνης. Καὶ
ἐλθὼν ὁ ἰησοῦς εἰς τὴν οἰκίαν
τοῦ ἄρχοντος, καὶ ἰδὼν τοὺς
αὐλητὰς καὶ τὸν ὄχλον θορυ-
βούμενον, [k] ∾ λέγει αὐτοῖς"
24 Ἀναχωρεῖτε· οὐ γὰρ ἀπέθανε
τὸ κοράσιον, ἀλλὰ καθεύδει.
25 καὶ κατεγέλων αὐτοῦ. Ὅτε
δὲ ἐξεβλήθη ὁ ὄχλος, εἰσελ-
θὼν ἐκράτησε τῆς χειρὸς αὐ-
τῆς· καὶ ἠγέρθη τὸ κοράσιον.
26 Καὶ ἐξῆλθεν ἡ φήμη [l] αὕτη"
εἰς ὅλην τὴν γῆν ἐκείνην.]
27 Καὶ [παράγοντι ἐκεῖθεν
τῷ ἰησοῦ, ἠκολούθησαν [m] αὐ-
τῷ" δύο τυφλοὶ, κράζοντες
καὶ λέγοντες· ἐλέησον ἡμᾶς
28 [n] ∾ υἱὲ" δαβίδ. Ἐλθόντι
δὲ εἰς τὴν οἰκίαν, προσῆλθον
αὐτῷ οἱ τυφλοὶ, καὶ λέγει
αὐτοῖς [o] ὁ ἰησοῦς·" πιστεύετε,
ὅτι δύναμαι τοῦτο ποιῆσαι;
λέγουσιν αὐτῷ· ναὶ, κύριε.
29 Τότε ἥψατο τῶν [p] ὀφθαλ-
μῶν" αὐτῶν, λέγων· κατὰ
τὴν πίστιν ὑμῶν γενηθήτω
30 ὑμῖν. Καὶ [q] ἀνεῴχθησαν
αὐτῶν οἱ ὀφθαλμοί. καὶ [r] ἐν-
εβριμήσατο" αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς,
λέγων· ὁρᾶτε, μηδεὶς γινω-
31 σκέτω. Οἱ δὲ ἐξελθόντες
διεφήμισαν αὐτὸν ἐν ὅλῃ τῇ
γῇ ἐκείνῃ.
32 Αὐτῶν δὲ ἐξερχομένων,
ἰδοὺ, προσήνεγκαν αὐτῷ [s] ἄν-
θρωπον" [t] κωφὸν" δαιμονι-
33 ζόμενον. Καὶ ἐκβληθέντος
τοῦ δαιμονίου, ἐλάλησεν ὁ
κωφός. καὶ ἐθαύμασαν οἱ

k ∾ ἔλεγεν. n ∾ υἱός.

(i) ἔστη στραφεὶς. D. cant. στραφεὶς. B. 13. 33. 61. 124. ap. Birch. Ev. 27. 44. Mt. H. (k) BD. 1. 13. 33. 115. 118. 124. Aeth. Sax. Vulg. It. (exc. brix. for. germ. 1.) Chryſ. etiam in Mt. 6 codd. (l) αὐτοῦ. D. (St. β.) 71. ap. Mill. 86. Mt. e. 18. Copt. Sax. cant. αὐτῆς. C. 1. 33. 118. 124. (m) = BD. Ev. 36* Chryſ. in Mt. 4 codd. || τῷ ἰησοῦ. 59. (n) υἱὸς vel ὁ υἱός. B. 108 in m. ap. Treſch. 114. 115. 123. 125** ap. Treſch. 131. 220. Ev. 25. 32. al. 39. Mt. a. d. 1. al. 9. || κύριε υἱε. 13. 17. 59. 61. 119. Mt. BH. Ed. germ. 2. (o) = 235. al. 7. Mt. p. x. z* 10. Slav. 6. (p) ὀμμάτων. D. (q) + παραχρῆμα. 5. 218 (cum 123. 124. 219. 220.) Syr. Perſſ. Aeth. verc. clar. germ. 1. (r) ἐνεβριμήθη. B* 1. 118. alius. (s) = B. 27. 124. ap. Birch. Mt. 18. (t) *mutum*, Vulg. corb. Juv. *ſurdum*, cant. *mutum et ſurdum*, veron. verc. brix* colb. clar. germ. 1. 2. Hilar.

ὄχλοι, λέγοντες· u † οὐδέ-
ποτε ἐφάνη οὕτως ἐν τῷ ἰσ-
34 ραήλ. x Οἱ δὲ Φαρισαῖοι
ἔλεγον· ἐν τῷ ἄρχοντι τῶν
δαιμονίων ἐκβάλλει τὰ δαι-
μόνια."
35 Καὶ περιῆγεν ὁ ἰησοῦς τὰς
πόλεις πάσας καὶ τὰς κώμας,
διδάσκων ἐν ταῖς συναγωγαῖς
αὐτῶν, καὶ κηρύσσων τὸ
εὐαγγέλιον τῆς βασιλείας, καὶ
θεραπεύων πᾶσαν νόσον καὶ
36 πᾶσαν μαλακίαν y †.] [Ἰδὼν
δὲ τοὺς ὄχλους, ἐσπλαγχνί-
σθη περὶ αὐτῶν, ὅτι ἦσαν
z ἐσκυλμένοι" a καὶ ἐῤῥιμμέ-
νοι," b ὡσεὶ" πρόβατα μὴ
37 ἔχοντα ποιμένα. Τότε λέγει
τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ· ὁ μὲν
θερισμὸς πολύς, οἱ δὲ ἐργά-
ται ὀλίγοι. Δεήθητε οὖν
τοῦ κυρίου τοῦ θερισμοῦ,
ὅπως ἐκβάλῃ ἐργάτας εἰς τὸν
θερισμὸν αὐτοῦ.
1 Καὶ [προσκαλεσάμενος
τοὺς δώδεκα μαθητὰς αὐτοῦ,
ἔδωκεν αὐτοῖς ἐξουσίαν c
πνευμάτων ἀκαθάρτων, ὥστε
ἐκβάλλειν αὐτά, καὶ θερα-
πεύειν πᾶσαν νόσον καὶ πᾶ-
2 σαν μαλακίαν d. Τῶν δὲ
δώδεκα ἀποστόλων τὰ ὀνόμα-
τά e ἐστι" ταῦτα· πρῶτος
σίμων ὁ λεγόμενος πέτρος,
καὶ

u † ὅτι. y † ἐν τῷ λαῷ. z. ἐκλελυμένοι.

(u) = BCD (St. π.) EGKLS. 1. 13. 33. 124. ap. Birch. 157. al. 71. Mt. BH. a. c. d. al. 13. Ed. Syr. utr. Perſ. w. Arr. Aeth. Goth. Slav. 3. (non alii) Vulg. It. (exc. verc.) Chryſ. (etiam in Mt. 6 codd.) Theophyl. (x) = D. cant. verc. Hilar. Juv. || ἐν + *Belzebul*, veron. germ. 1. 2. clar. gat. (y) = BC*DS. 1* 33. 77* 115. 118* 157. Ev. 2. 11. 16. 17. al. 19. et Barber. 1. Mt. B. a. e. 10. 17. Ed. Syr. utr. Ar. p. et r. Perſſ. Copt. Aeth. Goth. Sax. It. (exc. colb. germ. 1. tol. gat.) Vulg. Chryſ. (etiam in Mt. 6. codd.) Theophyl. || + καὶ πολλοὶ ἠκολούθησαν αὐτῷ. L. 13. 218 (cum 76. 77. 124. 220. 224.) veron. verc. germ. 1. clar. gat** (z) BCD (St. β.) EFGKS. 1. 11. 13. 17. 33. 77. 108. 124. 131. 157. 218 (cum 3. 219.) al. 80. Mt. a. c. d. al. 11. Ed. Syr. utr. Ar. r. Perſſ. Aeth. Sahid. Arm. ut videtur. Goth. Slav. 3. Sax. It. Vulg. Conſtitut. Baſil. Chryſ. (etiam in Mt. 6 codd.) Euthym. Theophyl. Heſych. Hilar. Hier. || Rec. L. 220. alii. (a) = 33. 225. Ev. 32. Mt. 17. Arm. (b) ὡς. DF. 33. 68. Ev. 32. al. 17. Mt. d. al. 11. Chryſ. etiam in Mt. 6 codd. (c) + κατὰ. EFL. 10. 89. al. 27. Mt. 19. al. 6. Ed. Syr. utr. Arr. Aeth. Copt. Slav. Cyr. Theodoret. Theophyl. Theophan. (d) + ἐν τῷ λαῷ. L. 157. Ev. 19. veron. germ. 1. Cyr. Theodoret. (e) εἰσι. L. 61. 124. ap. Birch. al. 13. Mt. e. al. 6. Ed. Theophyl.

καὶ ἀνδρέας ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ·
ἰάκωβος ὁ τοῦ ζεβεδαίου,
καὶ ἰωάννης ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ·
3 Φίλιππος καὶ βαρθολομαῖος·
θωμᾶς καὶ ματθαῖος ὁ τελώ-
νης· ἰάκωβος ὁ τοῦ ἀλφαίου,
f καὶ λεββαῖος — ὁ ἐπικλη-
4 θεὶς θαδδαῖος·" Σίμων ὁ
g ∾ κανανίτης," καὶ ἰούδας
h ὁ" i ἰσκαριώτης," k ὁ καὶ
παραδοὺς" αὐτόν.
5 Τούτους l τοὺς δώδεκα"
ἀπέστειλεν ὁ ἰησοῦς, παραγ-
γείλας αὐτοῖς, λέγων· εἰς
ὁδὸν ἐθνῶν μὴ ἀπέλθητε,
καὶ εἰς πόλιν m σαμαρειτῶν"
6 μὴ εἰσέλθητε. Πορεύεσθε
δὲ μᾶλλον πρὸς τὰ πρόβατα
τὰ ἀπολωλότα οἴκου ἰσραήλ.
7 Πορευόμενοι δὲ κηρύσσετε,
λέγοντες· ὅτι ἤγγικεν ἡ βα-
8 σιλεία τῶν οὐρανῶν. Ἀσθε-
νοῦντας θεραπεύετε, n — νε-
κροὺς ἐγείρετε:, λεπροὺς καθαρί-
ζετε," δαιμόνια ἐκβάλλετε.
δωρεὰν ἐλάβετε, δωρεὰν δό-
9 τε.] [Μὴ κτήσησθε χρυσὸν,
μηδὲ ἄργυρον, μηδὲ χαλκὸν
εἰς

g ∾ καναναῖος. n. λεπροὺς καθαρίζετε, νεκροὺς ἐγείρετε.

(f) καὶ λεββαῖος. D. cant. Codd. ap. Aug. Heſych. Rufin. in praefat. ad Orig. comment. in ep. ad Rom. καὶ θαδδαῖος. B. 17. 124. Copt. Sax. Vulg. corb. for. colb. germ. 2. καὶ θαδδαῖος ὁ ἐπικληθεὶς λεββαῖος. 13. ἰούδας, ὁ καὶ λεβαῖος, (ſic, etiam alii.) ὁ ἐπικληθεὶς θαδδαῖος. Mt. m. *et Judas Zelotes*, veron. verc. germ. 1. clar. Mm. gat. (g) BC. (χαναναῖος. D.) St. β. L. 1. 33. 118. alius in m. Ev. 18. Copt. It. Vulg. (h) = F. 3. 10, 89. 115. 127. 131. 225. Ev. 32. 36. alii. Mt. V. a. al. 14. Ed. (i) σκαριώτης. D. Syr. Perſ. p. Slav. 2. 3. Sax. It. exc. corb. *Carioth*, veron. σίμωνος ἰσκαριώτου. Orig. (k) ὃς καὶ παρέδωκεν. L. 124. 161. in m. Ev. 7. 17. Orig. (l) = 27. 40. 234. Mt. BH et Evangeliſtaria alia. Nempe pleraque Evangeliſtaria tranſiliunt vſ. 2. 3. 4. et jungunt vſ. 5. cum vſ. 1. (m) σαμαριτανῶν. D* (n) νεκροὺς ἐγείρετε = (St. β.) EKLMS. 11. 40. 59. 61. 76. 118. 124. 127. 131. 209. 218. 235. 236. Ev. 3. 18. 19. 32. 33. 36. al. 82. et Barber. 7. Mt. BHV. a. c. d. 19. al. 19. Ed. Syr. mſ. et ed. Vienn. Perſ. p. Sahid. Arm. Slav. 5. 6. brix. Ath. Baſ. Chryſ. in commentar. (etiam in Mt. 6 codd.) ſed alibi ſaepius habet. Euthym. Theophyl. Hier. Ambr. Juv. || Ante λεπροὺς ponunt BCD. 1. 13. 17. 33. 72. 108. 116. 157. Mt. c. (alio loco omittit.) 18. Ed. Copt. Aeth. Arr. Slav. 1, 2. 3. Sax. It. (for. ante ἀσθενοῦντας ponit.) Vulg. Cyr. ſemel (alibi ter ordine vulgari.) Chryſ. bis. Hilar. || Poſt ἐκβάλλετε ponunt. P. Ev. 37. Syr. p. Chryſ. bis. (alibi bis habet ordine vulgari.) || λεπροὺς καθαρίζετε = Ev. 33. tolet. Athan. δαιμόνια ἐκβάλλετε = 113.

10 εἰς τὰς ζώνας ὑμῶν· Μὴ
πήραν εἰς ὁδὸν, μηδὲ δύο χι-
τῶνας, μηδὲ ὑποδήματα, μη-
δὲ [o] ∾ ῥάβδον." ἄξιος γὰρ
ὁ ἐργάτης [p] τῆς τροφῆς αὐ-
11 τοῦ [q] — ἐστιν." [r] Εἰς ἣν
δ' ἂν πόλιν ἢ κώμην εἰσέλθη-
τε," ἐξετάσατε, τίς ἐν αὐτῇ
ἄξιός ἐστι· κἀκεῖ μείνατε ἕως
12 ἂν ἐξέλθητε. Εἰσερχόμενοι
δὲ εἰς τὴν οἰκίαν, [s] ἀσπάσα-
13 σθε αὐτήν." Καὶ ἐὰν μὲν ᾖ
ἡ οἰκία ἀξία, [t] ἐλθέτω" ἡ
εἰρήνη ὑμῶν ἐπ' αὐτήν· ἐὰν δὲ
μὴ ᾖ ἀξία, ἡ εἰρήνη ὑμῶν
14 πρὸς ὑμᾶς ἐπιστραφήτω. Καὶ
ὃς ἐὰν μὴ δέξηται ὑμᾶς, μη-
δὲ ἀκούσῃ τοὺς λόγους ὑμῶν,
ἐξερχόμενοι [u] [x] τῆς οἰκίας ἢ"
τῆς πόλεως [y] ἐκείνης," ἐκτι-
νάξατε τὸν κονιορτὸν [z] τῶν
15 ποδῶν ὑμῶν. Ἀμὴν λέγω
ὑμῖν, ἀνεκτότερον ἔσται γῇ
σοδόμων καὶ [a] ∾ γομόῤῥων"
ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως, ἢ τῇ πόλει
ἐκείνῃ.]
16 [Ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω
ὑμᾶς ὡς πρόβατα ἐν μέσῳ
λύκων. γίνεσθε οὖν φρόνιμοι
ὡς οἱ ὄφεις, καὶ [b] ἀκέραιοι"
ὡς

o ∾ ῥάβδους. a ∾ γομόῤῥας.

(o) CEFGKLMPS. 11. 13. 72. 114. 115. 116. 124. 131. 151. 157. 218 (cum 76. 77. 108. 123. 125) 235. 236. Ev. 2. al. 64. Mt. V. d. al. 8. Ed. Copt. Arm. Syr. p. (ſed in cod. Pariſ. et in marg. Aſſem. 2. ῥάβδον.) verc. Chryſ. in Mt. 1. Theophyl. || ῥάβδον BD (ſed St. β. ῥάβδους) 1. 33. 118. 225. alii. (p) τοῦ μισθοῦ. KM. al. 12. Mt. c. r. Ed. Syr. p. in m. It. (exc. cant.) Gaudent. Hilar. (q) = BCL. 1. 57. 118. 124. ap. Birch. 157. clar. Theophyl. || Poſt γὰρ ponunt D. Mt. f. (r) ἡ πόλις, εἰς ἣν ἂν εἰσέλθητε εἰς αὐτήν. D. 28. Sahid. cant. || ἢ κώμην. D. 1. 28. 118. cant. veron. verc. corb. clar. Hilar. Ambr. Maxim. taur. Poſt εἰσέλθητε ponit 124. (s) εἰ δέξονται ὑμᾶς, λέγετε αὐτοῖς· εἰρήνη ὑμῖν. Sahid. *dicetis: pax huic domui.* colb. || + λέγοντες· εἰρήνη τῷ οἴκῳ τούτῳ. D (St. β.) L. 1. 209. Ev. 4. 36. al. 34. Mt. a. d. f. x. 18. Ed. Arm. Aeth. Slav. 5. et ed. (non alii) Sax. Vulg. It. Theophyl. ed. Hilar. (t) = Mt. 18. ἐλθάτω. CL. alii. εἰσελθέτω. S. 235. al. 11. Mt. V. al. 4. Ed. Chryſ. in Mt. 1. Theophyl. ἔσται. D. cant. (u) + ἐκ. L. al. 2. Mt. c. r. + ἔξω. BD. 33. 117. 157. al. 7. Mt. f. It. Vulg. (x) = D. cant. (y) = D. 17. 119. 120. al. 2. Ed. Vulg. It. exc. brix. (z) + ἐκ C. 33. 157. al. 4. Mt. i. n. + *de* Vulg. It. exc. cant. (a) CDLMP. 1. 10. 235. Ev. 18. 19. 36. al. 15. Mt. f. l. r. Chryſ. (etiam in Mt. 5 codd.) cant. clar. (b) ἀπλούστατοι. D. *ſimplices*, Syr. It. Vulg. Patr. lat.

17 ὡς αἱ περιστεραί. Προσέχετε
δὲ ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων· παρα-
δώσουσι γὰρ ὑμᾶς εἰς συνέ-
δρια, καὶ ἐν ταῖς συναγωγαῖς
αὐτῶν μαστιγώσουσιν ὑμᾶς.
18 Καὶ ἐπὶ [c] ἡγεμόνας δὲ καὶ
βασιλεῖς ἀχθήσεσθε" ἕνεκεν
ἐμοῦ, εἰς μαρτύριον αὐτοῖς
19 καὶ τοῖς ἔθνεσιν. Ὅταν δὲ
[d] ∾ παραδιδῶσιν" ὑμᾶς, μὴ
μεριμνήσητε, πῶς ἢ τί [e] λα-
λήσητε·" [f] — δοθήσεται γὰρ
ὑμῖν ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ, τί
20 λαλήσετε." Οὐ γὰρ ὑμεῖς
ἐστε οἱ λαλοῦντες, ἀλλὰ τὸ
πνεῦμα τοῦ πατρὸς ὑμῶν
21 τὸ λαλοῦν ἐν ὑμῖν. Παρα-
δώσει δὲ ἀδελφὸς ἀδελφὸν εἰς
θάνατον, καὶ πατὴρ τέκνον·
καὶ ἐπαναστήσονται τέκνα ἐπὶ
γονεῖς, καὶ θανατώσουσιν
22 αὐτούς. Καὶ ἔσεσθε μισού-
μενοι ὑπὸ πάντων διὰ τὸ ὄνο-
μά μου· ὁ δὲ ὑπομείνας εἰς
τέλος, οὗτος σωθήσεται.]
23 [Ὅταν δὲ διώκωσιν ὑμᾶς [g] ἐν
τῇ πόλει ταύτῃ," φεύγετε
εἰς τὴν [h] ✢ ἑτέραν· κἂν ἐκ ταύ-
της διώκωσιν ὑμᾶς, φεύγετε εἰς
τὴν" [i] ἄλλην." ἀμὴν [k] — γὰρ"
λέγω ὑμῖν, οὐ μὴ τελέσητε
τὰς πόλεις τοῦ ἰσραὴλ, ἕως
ἂν ἔλθῃ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου.
24 Οὐκ ἔστι μαθητὴς ὑπὲρ τὸν
δι-

---

d ∾ παραδώσουσιν.

(c) ἡγεμόνων σταθήσεσθε. D. cant. || ἀχθήσεσθε] *ſtabitis*, It. exc. brix. Patr. lat. exc. Tert. (d) DGL. 33. 77. 124. 157. Ev. 18. 36. al. 12. Mt. H. al. 5. Arm. It. (exc. cant. brix. germ. 1.) Vulg. Patr. lat. (exc. Cypr. et. Vigil.) Chryſ. in Mt. 4 codd. παραδώσωσιν. 17. 115. 120. al. 8. Ed. Orig. Chryſ. etiam in Mt. 2 codd. παραδῶσιν. BE* 1. παραδιδῶσιν. F. Mt. V. o. Ed. παραδίδωσουσιν. Sic Mt. B. (e) λαλήσετε. 44. 77** 89. Mt. a. d. al. 11. Orig. Chryſ. in Mt. 4 codd. (f) = DL. 11. 40. 59. 226* 236. Ev. 9. Arm. cant. floriac. harl* Orig. Chryſ. in Mt. α. Cyr. Theophyl. Cypr. ſemel. (habet ter.) Op. imp. || λαλήσετε] λαλήσητε. E. 1. 108. 124. 157. al. 5. Mt. BHV. al. 6. Ed. (g) ἐκ τῆς πόλεως ταύτης. 5. 59. 157. Ev. 15. item Mt. 17. Orig. ſemel. Petr. alex. Chryſ. (h) + 1. 13. 22. 23. 76. 118. 124. 209. Orig. ſemel. + ἑτέραν· κἂν ἐν τῇ ἑτέρᾳ διώκωσιν, πάλιν φεύγετε εἰς τὴν ἄλλην. Orig. alibi. + ἄλλην· ἐὰν δὲ ἐν τῇ ἄλλῃ διώκουσιν ὑμᾶς, φεύγετε εἰς τὴν ἄλλην. D. (St. β.) + ἄλλην· κἂν ἐκ ταύτης ἐκδιώξουσιν (διώκουσιν. Mt. q.) ὑμᾶς, φεύγετε εἰς τὴν ἑτέραν. L. Mt. q. Item Arm. Sax. It. (exc. brix. colb. et for.) Vulg. mſ. ap. Luc. brug. Athan. bis. Theodoret. Tert. ut videtur. Aug. Ambr. Hilar. Juv. (i) ἑτέραν. B. 33. Orig. Chryſ. in Mt. 4 codd. (k) = D. 57. 64. 91. 127. 157. 180. 236. Ev. 9. Mt. z** Arr. Perſſ. Copt. Aeth. Arm. Slav. 2. 3. Sax. It. Vulg.

διδάσκαλον, οὐδὲ δοῦλος ὑπὲρ
25 τὸν κύριον αὐτοῦ. Ἀρκετὸν
τῷ μαθητῇ, ἵνα γένηται ὡς
ὁ διδάσκαλος αὐτοῦ, καὶ ὁ
δοῦλος ὡς ὁ κύριος αὐτοῦ. εἰ
τὸν οἰκοδεσπότην [l] βεελζε-
βοὺλ" [m] ἐπεκάλεσαν," πόσῳ
μᾶλλον τοὺς [n] ∽ οἰκιακοὺς"
26 αὐτοῦ; Μὴ οὖν φοβηθῆτε
αὐτούς· [[o] οὐδὲν γάρ ἐστι κε-
καλυμμένον, ὃ οὐκ ἀποκαλυ-
φθήσεται, καὶ κρυπτὸν, ὃ οὐ
27 γνωσθήσεται." Ὃ λέγω ὑμῖν
ἐν τῇ σκοτίᾳ, εἴπατε ἐν τῷ φω-
τί· καὶ ὃ εἰς τὸ οὖς ἀκούετε,
28 κηρύξατε ἐπὶ τῶν δωμάτων.
Καὶ μὴ [p] φοβεῖσθε" ἀπὸ τῶν
[q] ἀποκτενόντων" τὸ σῶμα, τὴν δὲ
ψυχὴν μὴ δυναμένων [r] ἀπο-
κτεῖναι·" φοβήθητε δὲ μᾶλ-
λον τὸν δυνάμενον καὶ [s] ψυ-
χὴν καὶ" σῶμα ἀπολέσαι [t] ἐν
29 γεέννῃ." Οὐχὶ δύο στρου-
θία ἀσσαρίου πωλεῖται; καὶ
ἓν ἐξ αὐτῶν οὐ πεσεῖται
[u] = ἐπὶ τὴν γῆν" ἄνευ [x] τοῦ
πα-

---

m. ἐκάλεσαν, n ∽ οἰκειακούς. p. φοβηθῆτε. q. ἀποκτει-
νόντων.

(l) βεελζεβούβ. (St. β. lege α.) Ed. Syr. Perſ. p. et mſ. Sax. Vulg. for. colb. germ. 2. gat. Cypr. Hier. Aug. βεελζεβοῦν. Mt. m. *Belzebud*, Mm. (m) BCEFGKMS. 10. 17. 28. 33. 77. 108. 131. 157** al. 30. Mt. V. d. al. 4. Ed. Euſ. Ath. Cyr. Theophyl. mſ. ἐπεκαλέσαντο. 59. Chryſ. in Mt. 2 codd. ἀπεκάλεσαν. 157* Ev. 2. al. 22. Mt. k. l. m. p. Ed. Chryſ. (etiam in Mt. 1.) Theodoret. Theophyl. ed. ἐκαλέσαντο. L. καλοῦσιν. D (St. β.) cant. (n) D. alii multi. Chryſ. Theodoret. Sic etiam vſ. 36. (o) οὐδὲν κρυπτὸν, ὃ οὐ φανερωθήσεται, οὐδὲ (καὶ οὐδὲν Orig.) κεκαλυμμένον, ὃ οὐκ ἀποκαλυφθήσεται. Clem. Orig. (p) BCEFKLM. 11. 61. 106. 108. 115. 124. 157. 218 (cum 76. 77. 219.) Ev. 2. al. 51. Mt. V. a. c. al. 8. Ed. Juſtin. Ephr. Euſ. Cyr. Theodoret. φοβῆσθε. 17. 74. 89. 119. 131. 234. Mt. i. n. 18. (q) EFGKLS. (St. π.) al. 77. Mt. V. al. 16. Ed. Cyr. Chryſ. (etiam in Mt. 6 codd.) Theodoret. Theophyl. ἀποκτεννόντων CD. al. 17. Mt. f. q. (r) σφάξαι. D* (s) τὴν ψυχὴν καὶ τὸ EFKMS. 13. 72. in m. 124. al. 27. Mt. V. p. in marg. al. 4. Ed. Theophyl. || Rec. BDL. Clem. Orig. (t) εἰς γέενναν. D. It. Vulg. Patr. lat. (u) = L. Barber. 1. Orig. in catena in Pſ. Novatian. Op. imp. || ἐπὶ τῆς γῆς. 117. Ev. 4. 18. 36. Mt. f. Scholion Origenis in Mt. c. εἰς τὴν γῆν Orig. ſemel (ſemel ut rec.) || εἰς τὴν παγίδα. Orig. gr. quinquies et lat. ſemel. Clement. homil. Chryſ. (etiam in Mt. 6 codd.) Juv. (x) + τῆς βουλῆς. Orig. ſemel (ſexies omittit.) Copt. Arr. Perſ. p. Goth. It. (exc. cant. for.) Tert. Iren. Cypr. Novatian. Alii lat.

30 πατρὸς ὑμῶν [y]. Ὑμῶν δὲ
καὶ αἱ τρίχες τῆς κεφαλῆς
πᾶσαι [z] ἠριθμημέναι εἰσί."
31 Μὴ οὖν [a] ∾ φοβηθῆτε·"
[b] πολλῶν" στρουθίων διαφέ-
32 ρετε ὑμεῖς.] [Πᾶς οὖν ὅστις
ὁμολογήσει ἐν ἐμοὶ ἔμπροσθεν
τῶν ἀνθρώπων, ὁμολογήσω
κἀγὼ [c] ἐν αὐτῷ" ἔμπροσθεν
τοῦ πατρός μου τοῦ ἐν οὐρα-
33 νοῖς. Ὅστις δ' ἂν ἀρνήσηταί
με ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων,
ἀρνήσομαι [d] αὐτὸν κἀγὼ"
ἔμπροσθεν τοῦ πατρός μου
34 τοῦ ἐν οὐρανοῖς. [dd] Μὴ νο-
μίσητε ὅτι ἦλθον βαλεῖν εἰρή-
νην ἐπὶ τὴν γῆν· οὐκ ἦλθον
βαλεῖν εἰρήνην, ἀλλὰ μάχαι-
*35 ραν. Ἦλθον γὰρ διχάσαι
[e] ἄνθρωπον" κατὰ τοῦ πα-
τρὸς αὐτοῦ, καὶ θυγατέρα
κατὰ τῆς μητρὸς αὐτῆς, καὶ
νύμφην κατὰ τῆς πενθερᾶς
36 αὐτῆς· Καὶ ἐχθροὶ τοῦ ἀν-
θρώπου, οἱ οἰκιακοὶ αὐτοῦ.
37 [Ὁ φιλῶν πατέρα ἢ μητέρα
ὑπὲρ ἐμὲ, οὐκ ἔστι μου ἄξιος·
[f] καὶ ὁ φιλῶν υἱὸν ἢ θυγατέ-
ρα ὑπὲρ ἐμὲ, οὐκ ἔστι μου
38 ἄξιος." Καὶ ὃς οὐ λαμβάνει
τὸν σταυρὸν αὐτοῦ, καὶ ἀκο-
λουθεῖ ὀπίσω μου, οὐκ ἔστι
39 μου ἄξιος. Ὁ εὑρὼν τὴν
ψυχὴν αὐτοῦ, ἀπολέσει αὐ-
τήν· καὶ ὁ ἀπολέσας τὴν ψυ-
χὴν αὐτοῦ ἕνεκεν ἐμοῦ, [g] εὑ-
40 ρήσει" αὐτήν· Ὁ δεχόμενος
ὑμᾶς, ἐμὲ δέχεται· καὶ ὁ ἐμὲ
δεχόμενος, δέχεται τὸν ἀπο-
41 στείλαντά με. Ὁ δεχόμενος
προφήτην εἰς ὄνομα προφή-
του, μισθὸν προφήτου λήψε-
ται· καὶ ὁ δεχόμενος δίκαιον
εἰς ὄνομα δικαίου, μισθὸν
42 δικαίου λήψεται. Καὶ ὃς
ἐὰν ποτίσῃ ἕνα τῶν [h] μικρῶν"
τούτων

---

a ∾ Φοβεῖσθε.

(y) + τοῦ ἐν οὐρανοῖς. 89. al. 13. Mt. i. q. al. 4. Copt. veron. corb. clar. germ. 1. 2. Orig. quater. (aliquoties omittit.) Ath. Cyr. ſaepe. Cyr. hieroſ. Chryſ. (etiam in Mt. 5 codd.) Arnob. (z) ἠρίθμηνται. 117. Ev. 4. 18. 36. Mt. f. (a) BDLM. 1. 13. 118. 157. Orig. Cyr. (b) πολλῶ. 10. 83. 148. 167. 198. Mt. k. p** q. veron. germ. 1. colb. clar. (c) = 17* αὐτὸν. D*L. (d) κἀγὼ αὐτὸν. D. 1. 33. Ev. 34. al. 8. Mt. d. al. 3. Orig. ter. Chryſ. (etiam in Mt. 5 codd.) Cyr. Theodoret. (dd) Vſ. 34. 35. 36 = Evangeliſtaria pleraque. (e) υἱὸν. D. 42. 114** It. (exc. brix. for.) Hilar. Op. imp. (non Tert. Iren. Hier.) (f) = B*D. 17. Mt. m. 1. Syr. p. mſ. cant. (g) οὗτος σώσει. 33. 118. Clem. ſemel. || + *in vitam aeternam*, clar. germ. 2. Patr. lat. (h) ἐλαχίστων. D (St. β.) Slav. 2. Vulg. It. Cypr. Hilar. Aug. Op. imp. Valerian. τῶν μικρῶν τούτων τῶν ἐλαχίστων. 157.

τούτων ποτήριον [i] ψυχροῦ"
[k] μόνον," εἰς ὄνομα μαθητοῦ,
ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐ μὴ
[l] ἀπολέσῃ τὸν μισθὸν" αὐ-
τοῦ.
1 Καὶ ἐγένετο ὅτε ἐτέλεσεν
ὁ ἰησοῦς διατάσσων τοῖς [m] δώ-
δεκα" μαθηταῖς αὐτοῦ, με-
τέβη ἐκεῖθεν, τοῦ διδάσκειν
καὶ κηρύσσειν ἐν ταῖς πόλεσιν
αὐτῶν.]
2 [Ὁ δὲ ἰωάννης ἀκούσας ἐν
τῷ δεσμωτηρίῳ τὰ ἔργα τοῦ
[n] χριστοῦ," πέμψας [o] ∾ δύο"
3 τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, Εἶπεν
αὐτῷ· σὺ εἶ ὁ ἐρχόμενος, ἢ
4 ἕτερον προσδοκῶμεν; Καὶ
ἀποκριθεὶς ὁ ἰησοῦς εἶπεν αὐ-
τοῖς· πορευθέντες ἀπαγγείλα-
τε ἰωάννῃ, ἃ ἀκούετε καὶ βλέ-
5 πετε. Τυφλοὶ ἀναβλέπουσι
[p] καὶ χωλοὶ περιπατοῦσι,"
λεπροὶ καθαρίζονται καὶ κω-
φοὶ ἀκούουσι, [q] [r] νεκροὶ
ἐγείρονται" καὶ πτωχοὶ εὐαγ-
6 γελίζονται· Καὶ μακάριός
ἐστιν, ὃς ἐὰν μὴ σκανδαλισθῇ
7 ἐν ἐμοί. Τούτων δὲ πορευο-
μένων, ἤρξατο ὁ ἰησοῦς λέ-
γειν τοῖς ὄχλοις περὶ ἰωάννου·
τί ἐξήλθετε εἰς τὴν ἔρημον
θεάσασθαι; κάλαμον ὑπὸ ἀ-
8 νέμου σαλευόμενον; Ἀλλὰ τί
ἐξήλθετε ἰδεῖν; ἄνθρωπον ἐν
μαλακοῖς [s] ἱματίοις" ἠμφιε-
σμένον; ἰδοὺ, οἱ τὰ μαλακὰ
φοροῦντες ἐν τοῖς οἴκοις τῶν
9 [t] ∾ βασιλέων" εἰσίν. Ἀλλὰ
τί

---

o ∾ διὰ. t ∾ βασιλείων.

(i) ψιχροῦν. 33. 61* 108. Mt. z. ψ. 17. || + ὕδατος D. Copt. Arm. Goth. Slav. It. Vulg. Orig. Scholion in Mt. a. e. (k) = D (St. β.) 6. 53. 59. Copt. Goth. cant. Scholia in Mt. a. d. e. || Sequentibus jungunt 113. 151. 224. alii. Arm. Slav. (l) ἀπόληται ὁ μισθὸς. D. Arr. Perſſ. Aeth. cant. veron. verc. germ. 1. colb. clar. Cypr. Aug. ſemel. Valerian. (m) = 1. 22. 28. Mt. r. (n) ἰησοῦ. D. 61. Ev. 36. al. 9. Mt. f. 18. Aeth. cant. Orig. Chryſ. in Mt. 6 codd. || αὐτοῦ. Syr. p. in m. (o) BCDP. 33. 124. Syr. utr. (ſed p. in m. habet δύο.) Arm. Goth. cant. πέμψας τοῦς μαθητὰς. Perſ. p. veron. verc. brix. colb. clar. Dial. c. Marc. Hilar. Juv. δύο. corb. germ. Orig. (p) = D. 28. cant. Tam hoc, quam λεπροὶ καθαρίζονται = Op. imp. (q) + καὶ. DP. 1. 13. Syr. utr. Arm. Goth. cant. veron. verc. germ. 1. for. Chryſ. (etiam in Mt. 3 codd.) Baſil. ſel. (r) = Orig. ſemel. Op. imp. Auct. de promiſſ. νεκροὶ ἀνίστανται. Clem. Orig. ſemel. || Poſt εὐαγγελίζονται ponunt 13. 124. item Mt. 18. (s) = BD. Mt. B. It. (exc. veron. brix. clar. gat.) Vulg. Tert. Hilar. Hier. Aug. Op. imp. (t) βασιλείων vel βασιλειῶν. EFGS. Ev. 1. 2. 36. al. 52. Mt. BHV. 19. al. 11. Chryſ. in Mt. 5 codd.

τί ἐξήλθετε ἰδεῖν; προφή-
την; ναὶ, λέγω ὑμῖν, καὶ
10 περισσότερον προφήτου. Οὗ-
τος γάρ ἐστι περὶ οὗ γέγρα-
πται· ἰδοὺ, ἐγὼ ἀποστέλλω
τὸν ἄγγελόν μου πρὸ προσώ-
που σου, ὃς κατασκευάσει
τὴν ὁδόν σου ἔμπροσθέν σου.
11 Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐκ ἐγή-
γερται ἐν γεννητοῖς γυναικῶν
[u] μείζων ἰωάννου τοῦ βαπτι-
στοῦ· ὁ δὲ μικρότερος * ἐν τῇ
βασιλεία τῶν οὐρανῶν, μεί-
12 ζων αὐτοῦ ἐστιν. Ἀπὸ δὲ
τῶν ἡμερῶν ἰωάννου τοῦ βα-
πτιστοῦ ἕως ἄρτι ἡ βασιλεία
τῶν οὐρανῶν βιάζεται, καὶ [x]
βιασταὶ ἁρπάζουσιν αὐτήν.
13 Πάντες γὰρ οἱ προφῆται καὶ
ὁ νόμος * ἕως ἰωάννου * πρό-
14 εφήτευσαν. Καὶ εἰ θέλετε
[y] δέξασθαι," αὐτός ἐστιν
ἠλίας ὁ μέλλων ἔρχεσθαι.
15 Ὁ ἔχων ὦτα ἀκούειν, ἀκου-
16 έτω.] [Τίνι δὲ ὁμοιώσω τὴν
γενεὰν ταύτην; ὁμοία ἐστὶ
[z] παιδίοις" [a] ἐν ἀγοραῖς καθη-
μένοις," [b] καὶ προσφωνοῦσι
17 τοῖς ἑταίροις αὐτῶν, Καὶ λέ-
γουσιν·" ηὐλήσαμεν ὑμῖν, καὶ
οὐκ ὠρχήσασθε· ἐθρηνήσαμεν
[c] ὑμῖν," καὶ οὐκ ἐκόψασθε.
Ἦλθε

---

z. παιδαρίοις. a ∾ καθημένοις ἐν ἀγορᾷ. b ∾ ἃ προσφωνοῦντα τοῖς ἑτέροις — αὐτῶν: λέγουσιν.

(u) + *propheta*, veron. germ. 1. colb. clar. Hier. (x) + οἱ. D. (y) δέξασθε. Mt. BH. c. Syr. Chryſ. in Mt. 3 codd. *ſcire*, veron. verc. clar. germ. 1. *audire*, colb. (z) BCD (St. π.) EGKLS. 1. 13. 17. 24. 33. 124. 157. 218 ap. Birch. al. 112. Mt. V. c. d. al. 13. Ed. Clem. Chryſ. (etiam in Mt. 5 codd.) Theophyl. (a) ἀγοραῖς] ἀγορᾷ. CD. 17. 24. 77. 108. 131. al. 42. Mt. a. d. al. 9. Perſſ. Goth. Slav. 2. 3. It. Vulg. Euthym. Theophyl. Utrumque jungit 1. || Poſt καθημένοις ponunt BCDL. 33. 106. 115. 117. 124. 157. Ev. 36. Mt. c. e. f. m. Vulg. It. Chryſ. (etiam in Mt. 6 codd.) Theophyl. (b) ἃ (= ἃ. B) προσφωνοῦντα τοῖς ἑτέροις (αὐτῶν. 13. 117. 124. Ev. 36. Mt. f.) λέγουσιν. BCD. 1. 13. 117. 124. Ev. 18. 19. 36. Mt. f. Copt. Syr. p. in m. Vulg. cant. corb. for. germ. 2. gat. || καὶ λέγουσιν, omiſſis caeteris, Clem. Chryſ. in Mt. 6 codd. || καὶ prius = Arm. || ἑταίροις] ἑτέροις. BCDEFKL. 1. 13. 17. 33. 124. 218* ap. Birch. 235. Ev. 36. al. 28. Mt. f. l. q. al. 4. Scholion in cod. 41. et in Mt. a. d. e. Copt. Goth. *aliis*, cant. *ad invicem*, verc. veron. colb. germ. 1. *ad alterutrum*, brix. *coaequalibus*, Vulg. corb. for. (c) = BCD. 1. Mt. c. r. Copt. Slav. 2. (non alii) Vulg. cant. corb. germ. 1. 2. brix. for. colb. Clem.

18 Ἦλθε [d] γὰρ" ἰωάννης μήτε
ἐσθίων μήτε πίνων· καὶ λέ-
γουσι· [e] δαιμόνιον ἔχει."
19 Ἦλθεν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου
ἐσθίων καὶ πίνων· καὶ λέγου-
σιν· ἰδοὺ, ἄνθρωπος φάγος καὶ
οἰνοπότης, τελωνῶν φίλος
καὶ ἁμαρτωλῶν. * καὶ ἐδι-
καιώθη ἡ σοφία ἀπὸ [f] τῶν
20 τέκνων" αὐτῆς. Τότε [ἤρ-
ξατο [h] ὀνειδίζειν τὰς πόλεις,
ἐν αἷς ἐγένοντο αἱ πλεῖσται
δυνάμεις αὐτοῦ, ὅτι οὐ μετε-
21 νόησαν.] Οὐαί σοι [i] χοραζ-
ζὶν," οὐαί σοι [k] ∾ βηθσαϊ-
δάν·" ὅτι εἰ ἐν τύρῳ καὶ σι-
δῶνι ἐγένοντο αἱ δυνάμεις αἱ
γενόμεναι ἐν ὑμῖν, πάλαι
ἂν ἐν σάκκῳ καὶ σποδῷ [l] με-
22 τενόησαν. Πλὴν λέγω ὑμῖν·
τύρῳ καὶ σιδῶνι ἀνεκτότερον
ἔσται ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως, ἢ
23 ὑμῖν. Καὶ σὺ καπερναοὺμ,
[m] ἡ ἕως τοῦ οὐρανοῦ ὑψω-
θεῖσα,

---

k ∾ βηθσαϊδά. m ∾ ἣ ἕως τοῦ οὐρανοῦ ὑψώθης, ἕως.

(d) πρὸς ὑμᾶς. L. || + πρὸς ὑμᾶς: 13. 124. al: 8. Mt. f. Syr. p. in cod. Ridlej. (e) πνεῦμα ἐστι. 2. (f) + πάντων. 13. 124. Poſt αὐτῆς addunt Ev. 15. Mt. m. (g) ἔργων. B. 124. Evangelia quaedam ap. Hier. Syr. utr. (ſed p. in m. codicis Aſſem. 2. habet τέκνων) Perſ. p. et mſ. Copt. Aeth. τέκνων. It. Vulg. Orig. alii. || καὶ ἐδικαιώθη uſque αὐτῆς = veron. (h) + ὁ ἰησοῦς. CKL. 1. 13. 108. 124. al. 24. et Evangeliſtaria. Mt. k. l. p. al. 6. Syr. utr. Perſ. p. Aeth. germ. 1. Chryſ. (etiam in Mt. 6 codd. ſed ante ἤρξατο.) Hier. (i) χώρα ζὶν. 127. 142. 182. 235. Mt. 10. Orig. χωραζὶν ſ. χωραζεὶν. Alii. Ed. χοραζὶν D. (χοραζαὶμ. St. β. colb. Gaudent.) It. Vulg. Alii aliter. (k) CDKL. 1. 33. 157. al. 62. Mt. V. a. k. al. 7. Ed. Syr. utr. Arr. Perſſ. Copt. Aeth. It. Vulg. Orig. Baſil. Victor. ant. Chryſ. (etiam in Mt. 3 codd.) Euthym. Theophyl. (l) + καθήμεναι ſ. καθήμενοι. C. 1. 33. al. 21. Mt. f. q. z in marg. Syr. p. Sax. Orig. Baſ. Gaud. (m) EFGS. 10. 13. 72. 108. 236. al. 32. Mt. V. a. k. p. Copt. ap. Beng. Chryſ. alicubi. *quae uſque . . . exaltata es, uſque . . . deſcendes,* clar. brix. Alterum exemplar ap. Hier. || μὴ ἕως οὐρανοῦ ὑψωθήσῃ; ἕως. BCD** (St. β.) 1. 42. Copt. Aeth. Perſ. w. *numquid uſque . . . exaltaberis? uſque.* Vulg. corb. for. Iren. *numquid uſque . . . exaltaberis? et ſi exaltata fueris, uſque.* colb. *numquid uſque . . . exaltaveritis? et uſque . . . deſcendes.* germ. 2. || μὴ ἕως οὐρανοῦ ὑψωθήσῃ; ἢ ἕως. D* *ne uſque . . . exaltaveris, (exaltaberis,) aut uſque . . . deſcendes,* cant. *numquid uſque . . . exaltaberis? aut uſque.* veron. verc. || μὴ ἕως οὐρανοῦ ὑψωθήσῃ, ἀλλ' ἕως. Arm. || ἡ ἕως τοῦ οὐρανοῦ ὑψωθήσει, ἡ ἕως ᾅδου καταβιβασθήσει. L. || ἐὰν ἕως τοῦ οὐρανοῦ ὑψώθης, ἕως. Dial. de trinit.

θεῖσα, ἕως" ᾅδου [n] καταβι-
βασθήσῃ·" ὅτι εἰ ἐν σοδόμοις
ἐγένοντο αἱ δυνάμεις αἱ γενό-
μεναι ἐν σοί, ἔμειναν ἂν μέ-
24 χρι τῆς σήμερον. Πλὴν λέ-
γω [o] ὑμῖν," ὅτι γῇ σοδόμων
ἀνεκτότερον ἔσται ἐν ἡμέρᾳ
25 κρίσεως, ἢ [p] σοί." Ἐν ἐκεί-
νῳ τῷ καιρῷ ἀποκριθεὶς ὁ ἰη-
σοῦς εἶπεν· ἐξομολογοῦμαί
σοι, πάτερ, κύριε τοῦ οὐρα-
νοῦ καὶ τῆς γῆς, ὅτι ἀπέκρυ-
ψας ταῦτα ἀπὸ σοφῶν καὶ
συνετῶν, καὶ ἀπεκάλυψας
26 αὐτὰ νηπίοις. Ναὶ, ὁ πα-
τὴρ, ὅτι οὕτως ἐγένετο εὐδο-
27 κία ἔμπροσθέν σου.] [Πάν-
τα μοι παρεδόθη ὑπὸ τοῦ πα-
τρός μου· καὶ οὐδεὶς ἐπιγινώ-
σκει τὸν υἱὸν, εἰ μὴ ὁ πατήρ·
οὐδὲ τὸν πατέρα τις ἐπιγι-
νώσκει, εἰ μὴ ὁ υἱὸς, καὶ ᾧ
ἐὰν [q] βούληται ὁ υἱὸς ἀποκα-
28 λύψαι." Δεῦτε πρός με
πάντες οἱ κοπιῶντες καὶ πε-
φορτισμένοι, κἀγὼ ἀναπαύ-
29 σω ὑμᾶς. Ἄρατε τὸν ζυγόν
μου ἐφ' ὑμᾶς, καὶ μάθετε
ἀπ' ἐμοῦ· ὅτι [r] πρᾷός" εἰμι,
καὶ ταπεινὸς τῇ καρδίᾳ· καὶ
εὑρήσετε ἀνάπαυσιν ταῖς ψυ-
30 χαῖς ὑμῶν. Ὁ γὰρ ζυγός
μου χρηστὸς, καὶ τὸ φορτίον
μου ἐλαφρόν ἐστιν.]
1 [Ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ ἐπο-
ρεύθη ὁ ἰησοῦς τοῖς σάββασι
διὰ τῶν σπορίμων· οἱ δὲ μα-
θηταὶ αὐτοῦ ἐπείνασαν, καὶ
ἤρξαντο τίλλειν [s] στάχυας
2 καὶ ἐσθίειν. Οἱ δὲ φαρισαῖοι
ἰδόντες, εἶπον αὐτῷ· ἰδοὺ,
οἱ μαθηταί σου ποιοῦσιν ὃ
οὐκ ἔξεστι ποιεῖν ἐν σαββάτῳ.
3 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· οὐκ ἀνέ-
γνωτε τί ἐποίησε δαβὶδ, ὅτε
ἐπείνασε [t] † καὶ οἱ μετ' αὐ-
4 τοῦ; Πῶς εἰσῆλθεν εἰς τὸν
οἶκον τοῦ θεοῦ, καὶ τοὺς ἄρ-
τους τῆς προθέσεως ἔφαγεν,
[u] οὓς" οὐκ ἐξὸν ἦν αὐτῷ φα-
γεῖν,

t † αὐτὸς.

(n) καταβήσῃ. BD (St. β.) *deſcendes*. Vulg. It. (o) σοι. 218. (cum 77. 123. 219. 225.) Syr. utr. (p) ὑμῖν. D. (St. β.) Copt. Arm. It. (exc. brix. for.) Iren. (q) ὁ υἱὸς ἀποκαλύψῃ. Clem. ſexies. Orig. quater. Iren. ſemel. Tert. (r) πραΰς. BCD* Clem. Orig. bis (ſexies πρᾷος) Athan. mſ. Baſil. (s) + τοὺς. D. 28. 108. 235. al. 6. Mt. f. al. 4. (t) = BCDFGKMS. 1. 17. 61. 72. 106. 116. 124. 131. 235. 236. Ev. 33. al. 36. Mt. V. x. in marg. al. 7. Ed. Syr. utr. (ſed p. habet in m.) Arr. Perſſ. Copt. Aeth. Arm. Vulg. cant. for. Antioch. (u) ὃ. D. 13. 124. ap. Birch. cant. veron. harl*

γεῖν, οὐδὲ τοῖς μετ' αὐτοῦ,
ˣ εἰ μὴ" τοῖς ἱερεῦσι μόνοις;
5 Ἢ οὐκ ἀνέγνωτε ἐν τῷ νόμῳ,
ὅτι τοῖς σάββασιν οἱ ἱερεῖς ἐν
τῷ ἱερῷ τὸ σάββατον βεβη-
6 λοῦσι, καὶ ἀναίτιοί εἰσι; Λέ-
γω δὲ ὑμῖν, ὅτι τοῦ ἱεροῦ
7 ʸ ∾ μείζων" ἐστὶν ὧδε· Εἰ
δὲ ἐγνώκειτε, τί ἐστιν· ἔλεον
θέλω καὶ οὐ θυσίαν, οὐκ ἂν
κατεδικάσατε τοὺς ἀναιτίους.
8 Κύριος γάρ ἐστι ᶻ † τοῦ σαβ-
βάτου ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώ-
που.]

9 Καὶ μεταβὰς ἐκεῖθεν, [ἦλ-
θεν εἰς τὴν συναγωγὴν αὐ-
10 τῶν. Καὶ ἰδοὺ, ἄνθρωπος
ᵃ ἦν τὴν" χεῖρα ἔχων ξηράν.
καὶ ἐπηρώτησαν αὐτὸν, λέ-
γοντες· εἰ ἔξεστι τοῖς σάββα-
σι θεραπεύειν; ἵνα κατηγορή-
11 σωσιν αὐτοῦ. Ὁ δὲ εἶπεν
αὐτοῖς· τίς ᵇ ἔσται" ἐξ ὑμῶν
ᶜ ἄνθρωπος," ὃς ἕξει πρόβα-
τον ἓν, καὶ ἐὰν ἐμπέσῃ τοῦ-
το τοῖς σάββασιν εἰς βόθυνον,
οὐχὶ ᵈ κρατήσει" αὐτὸ καὶ
12 ᵉ ἐγερεῖ;" Πόσῳ οὖν διαφέ-
ρει ἄνθρωπος προβάτου; ὥς-
τε ἔξεστι τοῖς σάββασι κα-
13 λῶς ποιεῖν. Τότε λέγει τῷ
ἀνθρώπῳ· ἔκτεινον τὴν χεῖ-
ρά σου· καὶ ᶠ ἐξέτεινε· καὶ
ᵍ ∾ ἀπο-

y ∾ μεῖζον. z † καί.

(x) ἀλλά. 220. alius. Arm. ἀλλ' ἤ. 1. 116. 127. Slav. 2. (y) BD (St. π.) SU. 1. 33. 46. 76. 77. 89. 108. 127. 157. 218 (cum 124. 219. 220. 224.) 235. Ev. 2. 3. 4. al. 61. et Barber. 6. Mt. V. a. d. al. 13. Ed. corb. Chryſ. (etiam in Mt. 6 codd.) Theophyl. || πλεῖον. 42. 65. Ev. 18. Iren. (z) = BC*D (St. π.) ELMS. 13. 77. 89. 108. 124** ap. Birch. 127. 131. 235. 236. Ev. 33. al. 57. Mt. V. d. k. l. al. 9. Ed. Syr. Arr. Perſ. p. Copt. Aeth. Arm. Slav. 2. 3. It. (exc. brix. for.) Orig. Chryſ. (etiam in Mt. 6 codd.) Euthym. Theophyl. Tert. Cypr. || ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ σαββάτου. 1. 33. 157. Ev. 31. 36. al. 3. Mt. c. f. r. q. Vulg. for. (a) ἦν τὴν = BC. || ἦν = Copt. Vulg. for. Chryſ. in Mt. 6 codd. || ἦν + ἐκεῖ: τὴν. D (St. β.) LM. 1. 10. 13. 59. 61. 106. 124. 127. 142. 157. 235. al. 18. Mt. c. f. x. (ſed ordine vocum varie mutato.) Ed. Syr. utr. Arr. Perſ. p. Arm. Slav. It. (exc. veron. for. colb. germ. 2. gat.) (b) = L. 61. 124. clar. germ. 1. corb. 1. 2. Victor ant. mſ. || ἐστιν. D. 33. 157. 235. al. 6. Mt. a. c. i. n. o. 18. Syr. Arr. Perſ. p. Arm. cant. Chryſ. in Mt. 6 codd. Victor ant. ed. (c) = L. 47. veron. (d) κρατεῖ. D. cant. (e) ἐγείρει. CDL. 124. cant. (f) + *Dixit: caementarius eram, manibus victum quaeritans; precor te, Jeſu, ut mihi reſtituas ſanitatem, ne turpiter mendicem cibos.* Evang. Nazar. ap. Hier.

[g] ∾ ἀποκατεστάθη" ὑγιὴς, ὡς
14 ἡ ἄλλη.] [[h] ∾ Οἱ δὲ Φαρι-
σαῖοι συμβούλιον ἔλαβον κατ'
αὐτοῦ ἐξελθόντες," ὅπως αὐ-
15 τὸν ἀπολέσωσιν. Ὁ δὲ Ἰη-
σοῦς γνοὺς ἀνεχώρησεν ἐκεῖ-
θεν· καὶ [ἠκολούθησαν αὐτῷ
ὄχλοι πολλοὶ, καὶ ἐθεράπευ-
16 σεν αὐτοὺς [i] πάντας· Καὶ
ἐπετίμησεν αὐτοῖς," ἵνα μὴ
φανερὸν αὐτὸν ποιήσωσιν·
17 [k] "Ὅπως" πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν
διὰ Ἠσαΐου τοῦ προφήτου, λέ-
18 γοντος· Ἰδοὺ, ὁ παῖς μου,
ὃν ᾑρέτισα, ὁ ἀγαπητός μου,
[l] εἰς ὃν" εὐδόκησεν ἡ ψυχή
μου· θήσω τὸ πνεῦμά μου
ἐπ' αὐτὸν, καὶ κρίσιν τοῖς
19 ἔθνεσιν ἀπαγγελεῖ. Οὐκ
ἐρίσει οὐδὲ κραυγάσει, οὐδὲ
ἀκούσει τις ἐν ταῖς πλατείαις
20 τὴν φωνὴν αὐτοῦ. Κάλαμον
συντετριμμένον οὐ κατεάξει,
καὶ λίνον τυφόμενον οὐ σβέσει,
ἕως ἂν ἐκβάλῃ εἰς νῖκος τὴν
21 κρίσιν [m]. Καὶ [n] †. τῷ ὀνό-
ματι αὐτοῦ ἔθνη ἐλπιοῦσι.]
22
Τότε [προσηνέχθη αὐτῷ
δαιμονιζόμενος, τυφλὸς καὶ
[o] κωφός·" καὶ ἐθεράπευσεν

αὐτὸν,

g ∾ ἀπεκατεστάθη. h ∾ ἐξελθόντες δὲ οἱ Φαρισαῖοι συμβούλιον ἔλαβον κατ' αὐτοῦ. n † ἐν.

(g) BEFGS. 13. 33. 124. 157. 235. al. 20. Mt. V. p. in marg. al. 8. Ed. (h) BCD. 1. 33. 118. 218. Syr. Copt. It. Vulg. Euſ. Chryſ. in Mt. 6 codd. οἱ δὲ Φαρ. ἐξελθ. συμβ. ἔλαβον κατ' αὐτοῦ. 13. 124. 157. Ed. Arm. Slav. ap. Beng. || ἐξελθόντες = 77. 123. 225. Mt. o. Evangeliſtaria. || κατ' αὐτοῦ = 225. Mt. o. || ἔλαβον] ἐποίησαν. L. Evangeliſtaria, (quorum tamen multa anagnoſma non ab hoc cominate, quod tranſiliunt, ſed a ſequente inchoant.) Vulg. It. exc. cant. (i) πάντας δὲ, οὓς ἐθεράπευσεν, ἐπέπληξεν. D. 1. Slav. 2. (non alii) *Omnes autem, quos curavit, (comminatus eſt eis*, cant. corb. clar.) *praecepit eis*, cant. corb. clar. veron. verc. colb. || πάντας = Mt. 10. Orig. || ἐπέπληξεν etiam Euſ. (k) ἵνα. BCD. 1. 33. Orig. Euſ. || Evangeliſtaria nonnulla tranſiliunt a vſ. 16. ad 22. (l) ὃν. B. 115. Mt. n. ἐν ᾧ. D. 1. 33. Dial. c. marc. (m) + αὐτοῦ. 57. 115. 142 in m. 234** Mt. i. n. 18. Syr. p. Chryſ. in Mt. 4 codd. || ἀναλάμψει, καὶ οὐ θραυσθήσεται, ἕως ἂν θήσῃ ἐπὶ τῆς γῆς κρίσιν. Haec Hier. ſcriptoris errore propter ὁμοιοτέλευτον ſublata eſſe ſuſpicatur. Origenes vero Matthaeum ἀπὸ μέρους pericopam propheticam commemoraſſe tradit. (n) = BCEFGKLMS. (St. π.) al. 75. Mt. BHV. al. 19. Ed. Baſil. Chryſ. (etiam in Mt. 6 codd.) Theophyl. || ἐπὶ. 157. Euſ. Chryſ. alicubi in Mt. 3 codd. || ἐν. D. || Totus vſ. = 33. (o) *ſurdus et mutus*, veron. corb. 1. clar. emmer.

αὐτὸν, ὥστε [p] τὸν τυφλὸν
καὶ κωφὸν" [q] καὶ" λαλεῖν [r]
23 καὶ βλέπειν. Καὶ ἐξίσταντο
πάντες οἱ ὄχλοι, καὶ ἔλεγον·
μήτι οὗτός ἐστιν [s] ὁ υἱὸς Δα-
24 βίδ; Οἱ δὲ Φαρισαῖοι ἀκού-
σαντες, εἶπον· οὗτος οὐκ ἐκ-
βάλλει τὰ δαιμόνια, εἰ μὴ
ἐν τῷ Βεελζεβοὺλ, ἄρχοντι
25 τῶν δαιμονίων. [t] Εἰδὼς" δὲ
[u] ὁ ἰησοῦς" τὰς ἐνθυμήσεις
αὐτῶν, εἶπεν αὐτοῖς· πᾶσα
βασιλεία μερισθεῖσα [x] καθ'
ἑαυτῆς," ἐρημοῦται· καὶ πᾶ-
σα πόλις ἢ οἰκία μερισθεῖσα
[x] καθ' ἑαυτῆς," οὐ [y] στα-
26 θήσεται." Καὶ εἰ ὁ σατα-
νᾶς τὸν σατανᾶν ἐκβάλλει,
ἐφ' ἑαυτὸν ἐμερίσθη· πῶς οὖν
σταθήσεται ἡ βασιλεία αὐ-
27 τοῦ; Καὶ εἰ ἐγὼ ἐν Βεελζε-
βοὺλ ἐκβάλλω τὰ δαιμόνια,
οἱ υἱοὶ ὑμῶν ἐν τίνι [z] ἐκβάλ-
λουσι;" διὰ τοῦτο αὐτοὶ ὑ-
28 μῶν ἔσονται κριταί. Εἰ δὲ
[a] ἐν πνεύματι θεοῦ ἐγὼ" ἐκβάλ-
λω τὰ δαιμόνια, ἄρα ἔφθα-
σεν ἐφ' ὑμᾶς ἡ βασιλεία τοῦ
29 θεοῦ. Ἢ πῶς δύναταί τις
εἰσελθεῖν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ
ἰσχυροῦ, καὶ τὰ σκεύη αὐ-
τοῦ διαρπάσαι, ἐὰν μὴ πρῶ-
τον δήσῃ τὸν ἰσχυρόν; καὶ
τότε τὴν οἰκίαν αὐτοῦ [b] διαρ-
30 πάσει."] [Ὁ μὴ ὢν μετ'
ἐμοῦ, κατ' ἐμοῦ ἐστι· καὶ ὁ
μὴ συνάγων μετ' ἐμοῦ, σκορ-
31 πίζει.] Διὰ τοῦτο λέγω
ὑμῖν· πᾶσα ἁμαρτία καὶ
βλασφημία ἀφεθήσεται τοῖς
ἀν-

---

a. ἐγὼ ἐν πνεύματι θεοῦ.

(p) = It. Vulg. Sax. || τυφλὸν καὶ = BD. Copt. cant. corb. 1. germ. 1. || καὶ κωφὸν = Syr. p. mſ. || τὸν κωφὸν καὶ τυφλὸν. L. 1. 13. 76. 124. Mt. c. e. q. 18. Syr. Arm. (q) = D. 1. 77. 124. Ev. 36. al. 2. Mt. f. p* z** 10. Ed. Arm. It. Vulg. (r) + καὶ ἀκούειν. Mt. d. veron. corb. 1. clar. (s) + ὁ χριστὸς. 125 in m. Ev. 2. al. 10. Mt. f. k. p. z** l. in marg. Ed. Arm. Slav. 2. 5. 6. et edd. (t) ἰδὼν. D (St. β.) 13. 33. 86. cant. corb. (u) = BD. Copt. cant. (x) Vel prius, vel poſterius, vel utrumque mutant in καθ' ἑαυτὴν L. 17. alii, in ἐφ' ἑαυτὴν D. alii. (y) στήσεται. D* 13. ap. Kuſt. 124. (z) ἐκβαλοῦσι. L. 89. 108. 157. al. 11. Mt. a. f. r. 10. corb. Cyr. (a) BCDEKS. 1. 124. 131. 218 (cum 9. al.) al. 13. Mt. V. a. al. 6. Ed. Syr. Copt. cant. verc. corb. 1. 2. Ath. Theophyl. Victorin. Hilar. || ἐγὼ. = 3. ap. Wetſt. 235. al. 6. Mt. e. m. 10. Syr. p. Arm. veron. colb. germ. 1. Chryſ. in Mt. 6 codd. Ambr. ſemel. Op. imp. ſemel. (b) διαρπάσῃ. DGK. 13. 33. 124. 157. al. 44. Mt. a. e. p* al. 8. Ed. ſor. Chryſ. Euthym. || ἁρπάσει. B. Ev. 36. Mt. f.

ἀνθρώποις· [c] ἡ δὲ τοῦ πνεύ-
ματος βλασφημία οὐκ ἀφε-
θήσεται — τοῖς ἀνθρώποις."
32 Καὶ ὃς [d] ∾ ἂν" εἴπῃ λόγον
κατὰ τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώ-
που, [e] ἀφεθήσεται αὐτῷ· ὃς
δ' ἂν εἴπῃ κατὰ τοῦ πνεύμα-
τος τοῦ ἁγίου, οὐκ ἀφε-
θήσεται αὐτῷ, οὔτε ἐν
[f] ∾ τούτῳ τῷ" αἰῶνι, οὔτε
33 ἐν τῷ μέλλοντι. Ἢ ποιή-
σατε τὸ δένδρον καλὸν, καὶ
τὸν καρπὸν αὐτοῦ καλόν· ἢ
ποιήσατε τὸ δένδρον σαπρὸν,
καὶ τὸν καρπὸν αὐτοῦ σα-
πρόν. ἐκ γὰρ τοῦ καρποῦ τὸ
34 δένδρον γινώσκεται. Γεννή-
ματα ἐχιδνῶν, πῶς δύνασθε
ἀγαθὰ λαλεῖν, πονηροὶ ὄν-
τες; ἐκ γὰρ τοῦ περισσεύμα-
τος τῆς καρδίας τὸ στόμα λα-
35 λεῖ [g]. Ὁ ἀγαθὸς ἄνθρωπος
ἐκ τοῦ ἀγαθοῦ θησαυροῦ
[h] † ἐκβάλλει" [i] — τὰ"
ἀγαθά· καὶ ὁ πονηρὸς ἄνθρω-
πος ἐκ τοῦ πονηροῦ θησαυ-
ροῦ [k] ἐκβάλλει [l] πονηρά.
36 Λέγω δὲ ὑμῖν, ὅτι πᾶν ῥῆμα
[m] ἀργὸν,"

d ∾ ἐάν. f ∾ τῷ νῦν. h † τῆς καρδίας.

(c) = 113* 234. Ev. 25. Mt. B. Slav. 3. verc. germ. 1. for. Victorin. || τοῖς ἀνθρώποις = B. 1. 22. 59. al. 4. Arr. Copt. Arm. Aeth. Sax. Vulg. germ. 2. Hilar. Op. imp. αὐτοῖς. 115. 142. al. 2. Mt. d. i. m. n. Chryſ. in Mt. 5 codd. Vigil. tapſ. || *Qui autem in Sp. S. blaſphemaverit, non remittetur illi.* veron. corb. clar. (d) BEFG. alii. Mt. BHV. al. 15. Ed. Orig. (e) + οὐκ B. (f) EFGLS. (St. β.) 11. 17. 59. 61. 72. 76. 77. 89. 108. 118. 123. 127. 131. 218 (cum 3. 125. 219. 220. 224.) 235. 236. al. 56. Mt. BHV. a. al. 16. Ed. Ath. Baſ. Epiph. Cyr. Phot. Theophyl. Nilus. || Rec. BD. 1. 13. 33. alii. Orig. bis. τῷ αἰῶνι τούτῳ. K. 114. 124. 225. Mt. l. r. Orig. ſemel. Chryſ. in Mt. 5 codd. (g) + ἀγαθά. D* cant. + *mala*. corb. 2. (h) = BCD (St. β.) EFKSU. 11. 13. 17. 108. 124. 218 ap. Birch. 235. 236. Ev. 2. 4. 5. 18. 19. al. 64. Mt. BHV. a. c. d. al. 16. Ed. Syr. utr. Arr. Perſſ. Slav. Sax. Vulg. It. (exc. brix* corb. 2. Mm. gat.) Orig. ſemel. Dial. c. marc. Naz. Nyſſ. Chryſ. mſ. (etiam in Mt. 4 codd.) Theophyl. Cypr. Luciſ. Hilar. Ambroſiaſt. || αὐτοῦ. Copt. tol. τῆς καρδίας αὐτοῦ. L. 1. 33. 115. 157. 235** Arm. Chryſ. in Mt. 2. codd. Gaud. Fulg. || Rec. habent Clem. Orig. ſemel. Ath. Baſ. (i) = BDEGS. 33. 76. 77. 108. 124. 131. al. 37. Mt. BV. a. al. 11. Ed. Theophyl. Chryſ. in Mt. β. Habet Orig. (k) + αὐτοῦ. Copt. + τῆς καρδίας αὐτοῦ. L. 33. 115. 157. Arm. Chryſ. in Mt. 5 codd. Tychon. Fulg. (l) + τά. L. 13. 33. 118. 142* 157. 235. al. 5. Mt. H. o. z. Ed. Chryſ. in Mt. 5 codd.

[m] ἀργὸν," ὃ ἐὰν λαλήσωσιν
οἱ ἄνθρωποι, ἀποδώσουσι πε-
ρὶ αὐτοῦ λόγον ἐν ἡμέρᾳ κρί-
37 σεως. Ἐκ γὰρ τῶν λόγων
σου δικαιωθήσῃ, [n] καὶ" ἐκ
τῶν λόγων σου [o] καταδικα-
σθήσῃ."]
38 Τότε [ἀπεκρίθησάν [p] τινες
τῶν [γραμματέων καὶ Φαρι-
σαίων, λέγοντες· διδάσκαλε,
θέλομεν ἀπὸ σοῦ σημεῖον
39 ἰδεῖν. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶ-
πεν αὐτοῖς· γενεὰ πονηρὰ καὶ
μοιχαλὶς σημεῖον ἐπιζητεῖ·
καὶ σημεῖον οὐ δοθήσεται αὐ-
τῇ, εἰ μὴ τὸ σημεῖον ἰωνᾶ
40 τοῦ προφήτου. Ὥσπερ γὰρ
ἦν ἰωνᾶς ἐν τῇ κοιλίᾳ τοῦ κή-
τους τρεῖς ἡμέρας καὶ τρεῖς
νύκτας, οὕτως ἔσται [q] ὁ υἱὸς
τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῇ καρδίᾳ
τῆς γῆς τρεῖς ἡμέρας καὶ τρεῖς
41 νύκτας. Ἄνδρες νινευῖται
ἀναστήσονται ἐν τῇ κρίσει
μετὰ τῆς γενεᾶς ταύτης, καὶ
κατακρινοῦσιν αὐτήν· ὅτι με-
τενόησαν εἰς τὸ κήρυγμα ἰω-
νᾶ· καὶ ἰδού, πλεῖον ἰωνᾶ
42 ὧδε. [r] Βασίλισσα νότου"
ἐγερθήσεται ἐν τῇ κρίσει με-
τὰ τῆς γενεᾶς ταύτης, καὶ
κατακρινεῖ αὐτήν· ὅτι ἦλθεν
ἐκ τῶν περάτων τῆς γῆς ἀ-
κοῦσαι τὴν σοφίαν [s] σολομῶ-
νος·" καὶ ἰδού, πλεῖον [s] σολο-
43 μῶνος" ὧδε. Ὅταν δὲ τὸ
ἀκάθαρτον πνεῦμα ἐξέλθῃ
ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου, διέρχε-
ται δι' ἀνύδρων τόπων, ζη-
τοῦν ἀνάπαυσιν, καὶ οὐχ εὑ-
44 ρίσκει. Τότε λέγει· ἐπιστρέ-
ψω εἰς τὸν οἶκόν μου, ὅθεν
ἐξῆλθον. καὶ [t] ἐλθὸν," εὑ-
ρίσκει σχολάζοντα, σεσαρω-
μένον, καὶ [u] κεκοσμημένον."
45 Τότε πορεύεται, καὶ παρα-
λαμβάνει μεθ' ἑαυτοῦ ἑπτὰ
ἕτερα πνεύματα, πονηρότερα
ἑαυ-

---

s. σολομῶντος.

(m) = 23. 24. 32. πονηρὸν. 120. al. 9. (n) ἢ. D (St. β.) verc. colb. germ. 1. Hilar. Paulin. Sed *et* cant. (o) κατακριθήσῃ. GL. 33. 115. 118. 131. 235. Ev. 31. al. 8. Mt. e. o. x. Baſ. Chryſ. (etiam in Mt. 6 codd.) Euthym. Damaſc. Sed rec. Clem. Orig. (p) + αὐτῷ. BCDLM. 13 33. 76. 106. 115. 124. 235. Mt. 9. Arr. Perſſ. Syr. p. Copt. Aeth. Arm. It. Vulg. Chryſ. etiam in Mt. 6 codd. (q) + καὶ DFL. 76. 142. 236. al. 13. Mt. m. o. q. 10. Arm. cant. verc. veron. corb. germ. 1. clar. Ignat. Cyr. Chryſ. (etiam in Mt. 6 codd.) Theophyl. Iren. Ambr. Alii lat. (r) *Saba regina auſtri*, verc. (s) BDEGMS. Ev. 2. 36. Mt. V. Alii multi. Ed. Chryſ. etiam in Mt. 7 codd. (t) ἐλθών. DE. 13. 157. 235. al. 10. Mt. f. i. n. 10. Ed. (u) σωφρονοῦντα. 225.

ἑαυτοῦ, καὶ εἰσελθόντα κα-
τοικεῖ ἐκεῖ· καὶ γίνεται τὰ
ἔσχατα τοῦ ἀνθρώπου ἐκεί-
νου χείρονα τῶν πρώτων.
οὕτως ἔσται καὶ τῇ γενεᾷ
ταύτῃ τῇ πονηρᾷ.]
46 [x] Ἔτι δὲ [αὐτοῦ λαλοῦν-
τος" τοῖς ὄχλοις, ἰδοὺ, ἡ
μήτηρ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ
εἱστήκεισαν ἔξω, ζητοῦντες
47 αὐτῷ λαλῆσαι. [y] Εἶπε δέ
τις αὐτῷ· ἰδοὺ, ἡ μήτηρ σου
καὶ οἱ ἀδελφοί σου ἔξω ἑστή-
κασι, ζητοῦντές [z] ∾ σοι λα-
48 λῆσαι." Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς
εἶπε τῷ [a] εἰπόντι" αὐτῷ· τίς
ἐστιν ἡ μήτηρ μου, καὶ τίνες
49 εἰσὶν οἱ ἀδελφοί μου; Καὶ
ἐκτείνας τὴν χεῖρα αὐτοῦ
ἐπὶ τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, εἶ-
πεν· ἰδοὺ, ἡ μήτηρ μου, καὶ
50 οἱ ἀδελφοί μου. Ὅστις γὰρ
ἂν ποιήσῃ τὸ θέλημα τοῦ πα-
τρός μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς.
[b] αὐτός" μου ἀδελφὸς καὶ
ἀδελφὴ καὶ μήτηρ ἐστίν.]

1 Ἐν δὲ τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ
ἐξελθὼν ὁ ἰησοῦς [c] ἀπὸ τῆς
οἰκίας," ἐκάθητο παρὰ τὴν
2 θάλασσαν. Καὶ συνήχθησαν
πρὸς αὐτὸν ὄχλοι πολλοὶ,
ὥστε αὐτὸν εἰς [d] τὸ" πλοῖον
ἐμβάντα καθῆσθαι· [e] καὶ πᾶς
ὁ ὄχλος ἐπὶ τὸν αἰγιαλὸν εἱ-
3 στήκει." Καὶ ἐλάλησεν αὐ-
τοῖς [f] πολλὰ" ἐν παραβο-
λαῖς,] λέγων· ἰδοὺ, [ἐξῆλ-
θεν ὁ σπείρων τοῦ [g] ∾ σπεί-
4 ρειν." Καὶ ἐν τῷ σπείρειν
[h] αὐτὸν," ἃ μὲν ἔπεσε παρὰ
τὴν ὁδόν· καὶ [i] ἦλθε" τὰ πε-

 τεινὰ

z. ∾ σε. g ∾ σπεῖραι.

(x) λαλοῦντος δὲ αὐτοῦ. DL. Orig. λαλοῦντες τοῦ ἰησοῦ. 2. || ἔτι = Syr. cant. corb. 1. *Haec*, veron. verc. germ. 1. clar. corb. 2 || ὡς = B. 33. al. 3. Mt. 10. Perſſ. Arm. Vulg. It. exc. cant. (y) Totus vſ. = BL. 126. 225. Mt. e. corb. 1. (z) σε. Ar. rom. Erp. Copt. Aeth. Vulg. ſor. σε ἰδεῖν. 7. Ev. 18. 19. 36. Mt. f. verc. (a) λέγοντι. BD. 33. Ev. 4. 12. 18. 36. Mt. f. (b) οὗτος. L. 61. 235. alii. Syr. p. in m. corb. 1. Chryſ. in Mt. 7 codd. (c) = D. cant. verc. veron. corb. 1. 2. germ. 1. || ἀπὸ = B. 1. 124. Ev. 36. Mt. f. Orig. ſemel. ἐκ. 33. Orig. ſemel. Chryſ. in Mt. 7 codd. (d) = C. 1. 33. 124. al. 3. Mt. d. l. k. al. 3. (e) = 13. (f) = L. 236. al. 2. Mt. V. m. Copt. || Poſt παραβολαῖς ponunt C. 157. Mt. k. z. Orig. ſemel. (g) DL. 1. 13. 33. 124. 128. 142** al. 28. Mt. d. e. f. k. al. 8. Ed. Orig. bis. (ter ut rec.) Chryſ. (etiam in Mt. 3 codd.) Theophyl. || + τὸν σπόρον αὐτοῦ 34* 71. 220. Mt. e. al. 3. Sax. veron. corb. 1. Chryſ. in Mt. 3 codd. (h) = 50. 53. 64. Ed. (i) ἦλθον. BDL. 33. al. 5. || ἐλθόντα omiſſo ſeq. καὶ. 13. 124. al. 2. Mt. f.

τεινά k καὶ κατέφαγεν αὐτά.
5 Ἄλλα δὲ ἔπεσεν ἐπὶ τὰ πε-
τρώδη, ὅπου οὐκ εἶχε γῆν
πολλήν· καὶ εὐθέως ἐξανέτει-
λε, διὰ τὸ μὴ ἔχειν βάθος
6 γῆς. Ἡλίου δὲ ἀνατείλαν-
τος, ἐκαυματίσθη· καὶ διὰ
τὸ μὴ ἔχειν l ῥίζαν," ἐξηράν-
7 θη. Ἄλλα δὲ ἔπεσεν m ἐπὶ"
τὰς ἀκάνθας· καὶ ἀνέβησαν
αἱ ἄκανθαι, καὶ ἀπέπνιξαν
8 αὐτά. Ἄλλα δὲ ἔπεσεν ἐπὶ
τὴν γῆν τὴν καλήν· καὶ ἐδίδου
καρπὸν, ὃ μὲν ἑκατὸν, ὃ δὲ
ἑξήκοντα, ὃ δὲ τριάκοντα.
9 Ὁ ἔχων ὦτα ἀκούειν, ἀκουέ-
10 τω. Καὶ [προσελθόντες οἱ
μαθηταὶ, εἶπον αὐτῷ· διατί
ἐν παραβολαῖς λαλεῖς n αὐ-
11 τοῖς;" Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶ-
πεν αὐτοῖς· ὅτι ὑμῖν δέδοται
γνῶναι τὰ μυστήρια τῆς βα-
σιλείας o — τῶν οὐρανῶν,"
ἐκείνοις δὲ p οὐ δέδοται."
12 Ὅστις γὰρ ἔχει, δοθήσεται
αὐτῷ, καὶ περισσευθήσεται·
ὅστις δὲ οὐκ ἔχει, καὶ ὃ ἔχει
13 ἀρθήσεται ἀπ' αὐτοῦ.] Διὰ
τοῦτο ἐν παραβολαῖς q αὐτοῖς
λαλῶ," r ὅτι βλέποντες οὐ
βλέπουσι, καὶ ἀκούοντες οὐκ
ἀκούουσι, οὐδὲ συνιοῦσι."
14 Καὶ s ἀναπληροῦται" t † αὐ-
τοῖς

t † ἐπ'.

(k) + τοῦ οὐρανοῦ EKM 13. 124. 157. 218 (cum 3. 76. 220.) al. 20. et Barb. 1. Mt. f. i. q. z. in marg. 10. al. 3. Syr. p. Arm. Aeth. Vulg. (exc. emmer. tol. aliis) veron. corb. 1. germ. 1. clar. gat. (l) βάθος ῥίζης. 13. 124. (m) εἰς. D. 13. 124. Orig. (n) = C. Mt. e. Copt. Tert. Sed habet diſ. Orig. || τοῖς ὄχλοις. Ev. 18. 36. ἡμῖν. Slav. 2. (o) = 1. 9. Slav. 2. ſemel. verc. veron. germ. 1. corb. 2. Mm. Euſ. Tert. Habent Clem. et Orig. || τοῦ θεοῦ. 23. 24. 32. 157. Orig. ſemel. *arcana Dei*, corb. 1. Phoebad. (p) ἐν παραβολαῖς. 7. 9. alius. Ev. 12. 18. 19. 36. Mt. f. bis. Orig. bis. (alibi ut rec.) (q) λαλῶ. L. colb. Cyr. hieroſ. || λαλῶ αὐτοῖς. 1. 13. 33. 124. Ev. 18. 36. Mt. f. 10. Chryſ. etiam in Mt. 6 codd. λαλεῖ αὐτοῖς D* gr ἐλάλει αὐτοῖς D** (r) ἵνα βλ. μὴ βλέπωσι, κ. ἀκ. μὴ ἀκούσωσι (ſ. ἀκούωσι) καὶ μὴ (ſ. μηδὲ) συνιῶσι (ſ. συνῶσι) μήποτε ἐπιστρέψωσι. D. 1. 13. 124. Ev. 12. 18. 36. Mt. f. codd. Italae. Euſ. Cyr. || συνιοῦσι] συνιῶσι. 1. 13. 33. 108. 124. 157. Ev. 12. Mt. 10. συνῶσι. B**D. Ev. 18. 36. Mt. f. συνίασι. Clem. (s) πληρωθήσεται. 17. al. 4. || τότε πληρωθήσεται. D. Ev. 4. 12. 18. 19. 36. Mt. f. cant. colb. corb. 1. germ. 1. clar. πληροῦται. Mt. m. ρ. τότε πληροῦται. 1. verc. corb. 2. τότε ἐπληρώθη. Euſ. *ut adimpleretur*, germ. 2. Mm. gat. harl. Iren. (t) = BCFGKLS. 13. 33. 124. 131. 157. Ev. 18. 19. 36. al.
77.

τοῖς ἡ προφητεία [u] ἠσαΐου,"
ἡ λέγουσα· [x] ἀκοῇ [y] ἀκού-
σετε, καὶ οὐ μὴ συνῆτε· καὶ
βλέποντες βλέψετε," καὶ οὐ
15 μὴ ἴδητε. Ἐπαχύνθη γὰρ
ἡ καρδία τοῦ λαοῦ τούτου,
καὶ τοῖς ὠσὶ βαρέως ἤκουσαν,
καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν
ἐκάμμυσαν, μήποτε ἴδωσι
τοῖς ὀφθαλμοῖς, καὶ τοῖς
ὠσὶν ἀκούσωσι, καὶ τῇ καρ-
δίᾳ [z] συνῶσι," καὶ [a] ἐπιστρέ-
ψωσι," καὶ [b] ∾ ἰάσωμαι"
16 αὐτούς. Ὑμῶν δὲ μακάριοι
οἱ ὀφθαλμοὶ, ὅτι βλέπουσι·
καὶ τὰ ὦτα ὑμῶν, ὅτι [c] ἀ-
17 κούει." Ἀμὴν γὰρ λέγω
ὑμῖν, ὅτι πολλοὶ προφῆται
καὶ δίκαιοι ἐπεθύμησαν ἰδεῖν
ἃ βλέπετε, καὶ οὐκ [d] εἶδον·"
καὶ ἀκοῦσαι ἃ ἀκούετε, καὶ
18 οὐκ ἤκουσαν. Ὑμεῖς οὖν
ἀκούσατε τὴν παραβολὴν τοῦ
19 σπείροντος. Παντὸς ἀκούον-
τος τὸν λόγον τῆς βασιλείας,
καὶ μὴ συνιέντος, ἔρχεται ὁ
πονηρὸς καὶ ἁρπάζει τὸ ἐσπαρ-
μένον ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ.
οὗτός ἐστιν ὁ παρὰ τὴν ὁδὸν
20 σπαρείς. Ὁ δὲ ἐπὶ τὰ πε-
τρώδη σπαρεὶς, οὗτός ἐστιν
ὁ τὸν λόγον [e] ἀκούων, καὶ
εὐθὺς μετὰ χαρᾶς [f] λαμβά-
21 νων αὐτόν· Οὐκ ἔχει δὲ ῥί-
ζαν ἐν ἑαυτῷ, ἀλλὰ πρόσκαι-
ρός ἐστι· γενομένης δὲ θλί-
ψεως ἢ διωγμοῦ διὰ τὸν λό-
γον, εὐθὺς σκανδαλίζεται.
22 Ὁ δὲ εἰς τὰς ἀκάνθας σπα-
ρεὶς, οὗτός ἐστιν ὁ τὸν λόγον
ἀκούων· καὶ ἡ μέριμνα τοῦ
αἰῶνος [g] τούτου," καὶ ἡ
[h] ἀπάτη" τοῦ πλούτου συμ-
πνίγει τὸν λόγον, καὶ ἄκαρ-

z ∾ συνιῶσι. b ∾ ἰάσομαι.

77. et Barb. 7. Mt. V. a. c. d. al. 16. Ed. Syr. p. harl* Baſ. Chryſ. (etiam in Mt. 4 codd.) Theophyl. || ἐν, 3. ἐπ' αὐτοῖς = colb. germ. 2. (u) = 15. 24* 225. Mt. κ. ρ. veron. Poſt λέγουσα habet Mt. 10. (x) + πορεύθητι, καὶ εἰπὲ τῷ λαῷ τούτῳ. D. cant. veron. verc. corb. 1. 2. colb. germ. 1. clar. alii. Euſ. (y) ἀκούσητε . . . βλέψητε. EFG. alii. Mt. V. alii. ἀκούσατε. B* ἀκούετε. 73. 218. alii. (z) DEF. 1. 13. alii. Mt. V. a** d. k. al. 13. Ed. (etiam St. 3.) Chryſ. in Mt. 3. codd. (a) ἐπιστρέψουσι 77. 115. 118. al. 6. Mt. V. al. 5. (b) BCDS. 13. 33. 124. 157. 218. Ev. 18. 36. al. 18. Mt. V. c. d. al. 9. Ed. cant. Chryſ. inſ. (c) ἀκούουσιν. CDM. 1. 13. 33. 124. al. 17. Mt. e. f. k. al. 3. Orig. Chryſ. in Mt. 4 codd. Cyr. Damaſc. Conſtitut. (d) ἠδυνήθησαν ἰδεῖν. D. cant. (e) + μου. Mt. o. Syr. p. brix* (f) + δεχόμενος καὶ Ev. 18. Mt. f. (g) = BD. Arm. cant. verc. germ. 1. corb. 2. clar. (h) ἀγάπη. 116.

23 πος γίνεται. Ὁ δὲ ἐπὶ τὴν
γῆν τὴν καλὴν σπαρεὶς, οὗ-
τός ἐστιν ὁ τὸν λόγον ἀκούων
καὶ συνιών· i ὅς δὴ" καρπο-
φορεῖ, καὶ ποιεῖ ὁ μὲν ἑκα-
τὸν, ὁ δὲ ἑξήκοντα, ὁ δὲ
24 τριάκοντα. k] Ἄλλην παρα-
βολὴν παρέθηκεν αὐτοῖς, λέ-
γων· [ὡμοιώθη ἡ βασιλεία
τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ l σπεί-
ροντι" καλὸν σπέρμα ἐν τῷ
25 ἀγρῷ αὐτοῦ. Ἐν δὲ τῷ κα-
θεύδειν τοὺς ἀνθρώπους, ἦλ-
θεν αὐτοῦ ὁ ἐχθρὸς, καὶ
m ἔσπειρε" ζιζάνια ἀνὰ μέσον
τοῦ σίτου, καὶ ἀπῆλθεν.
26 Ὅτε δὲ ἐβλάστησεν ὁ χόρτος
καὶ καρπὸν ἐποίησε, τότε
27 ἐφάνη καὶ τὰ ζιζάνια. Προσ-
ελθόντες δὲ οἱ δοῦλοι τοῦ
οἰκοδεσπότου, εἶπον αὐτῷ·
κύριε, οὐχὶ καλὸν σπέρμα
n ἔσπειρας" ἐν τῷ o σῷ" ἀ-
γρῷ; πόθεν οὖν ἔχει p † ζι-
28 ζάνια; Ὁ δὲ ἔφη αὐτοῖς·
ἐχθρὸς ἄνθρωπος τοῦτο ἐ-
ποίησεν. q οἱ δὲ δοῦλοι εἶπον
αὐτῷ·" θέλεις r οὖν" ἀπελ-
θόντες s συλλέξωμεν" αὐτά;
29 Ὁ δὲ ἔφη· οὔ· μήποτε συλ-
λέγοντες τὰ ζιζάνια, ἐκριζώ-
σητε ἅμα t αὐτοῖς τὸν σῖτον."
Ἄφετε

p † τὰ.

(i) τότε. D. cant. verc. veron. colb. clar. || et, Vulg. germ. 1. 2. || δὴ = 56. 58. (k) + ὁ ἔχων ὦτα ἀκούειν, ἀκουέτω. 89. in m. 234** in m. alii. Evangeliſtaria. Mt. c. f. q. 18. veron. (l) σπείραντι. B. 13. 33. al. 9. Mt. e. o. z. γ. Scholion Orig. in Mt. e. Ed. Syr. utr. (ſed p. mſ. in m. habet rec.) Arr. Perſſ. Aeth. Vulg. It. exc. cant. et clar. Ambr. (m) ἐπέσπειρε. B. 1. 13. 119. 157. Mt. c. Arm. It. Vulg. Clem. Or. Nyſſ. Naz. Scholia vet. Iren. Fulg. Ambr. Zeno. Chryſol. (n) ἔσπειρες CDEF. 33. al. 7. Mt. V. c. f. (o) = K. 118. Ev. 2. 18. 36. al. 18. et Barb. 3. Mt. d. l* x* al. 5. Chryſ. mſ. Epiph. Euthym. (ſed habent Mt. i. n.) (p) = BCDEFGKS. 1. 157. 218. (cum al. 11.) Ev. 2. 36. alii. Mt. V. a. c. d. al. 11. Ed. Syr. p. habet in m. Chryſ. etiam in Mt. 4. codd. (q) οἱ δὲ αὐτῷ λέγουσιν. B. item 157. clar. germ. 2. λέγουσιν αὐτῷ οἱ δοῦλοι. D. item C. Mt. c. 2. Syr. Arm. cant. veron. verc. germ. 1. colb. corb. 2. (r) = D. Mt. z* Syr. Perſſ. Arm. Sax. Vulg. It. exc. brix. Eulog. (s) συλλέξομεν. 13. 76. 77. 108. 115. 118. 131. 235. Ev. 18. al. 12. Mt. a. d. al. 11. Ed. Chryſ. in Mt. 2. codd. (t) καὶ τὸν σῖτον σὺν αὐτοῖς. D. item 61. Mt. e. i. m. n. 18. Syr. Perſſ. Syr. p. e. aſt. Vulg. corb. for.

30 Ἄφετε u, x συναυξάνεσθαι"
ἀμφότερα y μέχρι" τοῦ θε-
ρισμοῦ· καὶ ἐν z † καιρῷ τοῦ
θερισμοῦ ἐρῶ τοῖς θερισταῖς·
συλλέξατε πρῶτον τὰ ζιζάνια,
καὶ δήσατε a αὐτὰ" b = εἰς:
δέσμας," πρὸς τὸ κατακαῦ-
σαι c αὐτά·" τὸν δὲ σῖτον συν-
αγάγετε εἰς τὴν ἀποθήκην
31 μου.] Ἄλλην παραβολὴν
d παρέθηκεν" αὐτοῖς, λέγων·
[ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν
οὐρανῶν κόκκῳ σινάπεως, ὃν
λαβὼν ἄνθρωπος ἔσπειρεν ἐν
32 τῷ ἀγρῷ αὐτοῦ. Ὃ μικρό-
τερον μέν ἐστι πάντων τῶν
σπερμάτων· ὅταν δὲ αὐξηθῇ,
μεῖζον e τῶν λαχάνων ἐστὶ,
καὶ γίνεται δένδρον, ὥστε
f ἐλθεῖν" τὰ πετεινὰ τοῦ οὐ-
ρανοῦ, καὶ κατασκηνοῦν ἐν
33 τοῖς κλάδοις αὐτοῦ.] Ἄλ-
λην παραβολὴν g ἐλάλησεν
αὐτοῖς·" [ὁμοία ἐστὶν ἡ βα-
σιλεία τῶν οὐρανῶν ζύμῃ,
ἣν λαβοῦσα γυνὴ h ∾ ἐνέ-
κρυψεν" εἰς ἀλεύρου σάτα
τρία, ἕως οὗ ἐζυμώθη ὅλον.
34 Ταῦτα πάντα ἐλάλησεν ὁ
ἰησοῦς ἐν παραβολαῖς τοῖς
ὄχλοις, καὶ χωρὶς παραβο-
λῆς i οὐκ" ἐλάλει αὐτοῖς·
Ὅπως

z † τῷ. h ∾ ἔκρυψεν.

(u) + οὖν. L. 1. 76. 108. 115. 235. al. 4. Mt. q. al. 3. Syr. p. c. obel. Chryſ. in Mt. 4 codd. || + δὲ veron. verc. colb. clar. germ. 1. 2. corb. 2. (x) αὐξάνεσθαι L. 1. al. 3. Mt. q. 18. 2. Ed. (y) ἄχρι L. Chryſ. etiam in Mt. 3 codd. ἕως BD. Mt. 2. Eulog. (z) = BDGKMS. 1. 13. 17. 89* 124. 131. 157. 218 (cum al. 10.) Ev. 2. 36. al. 35. Mt. V. a. c. d. al. 11. Ed. Epiph. (a) = D. 24* 125. Perſ. p. cant. brix. clar. Epiph. Aug. (b) = εἰς δέσμας. 30. εἰς δεσμὰς. codd. Ed. εἰς δεσμοὺς. 44. 61. 218 (cum 76. 77. 108.) Mt. m. δεσμὰς. DL. Mt. c. cant. latt. al. Orig. Chryſ. in Mt. 6 codd. δεσμᾶ. 33. 225. δεσμοῦς. Mt. 17. (c) = D. 86. Arm. Vulg. It. exc. brix. Aug. (d) ἐλάλησεν DL* 1. 13. 124. cant. veron. verc. brix. colb. corb. 2. clar. (e) + πάντων K. 116. 117. 142** 157. 182. 218 (cum al. 9.) 226** 227** 234** 235. al. 34. Mt. d. k. l. al. 8. Ed. Syr. utr. Perſſ. Arr. Aeth. Arm. Slav. Vulg. Sax. It. exc. cant. Euthym. Hilar. Ambr. (f) κατελθεῖν. Ed. (g) = D. 76. ap. Mill. cant. || παρέθηκεν αὐτοῖς. C. Mt. m. || + λέγων CL. 13. 91. 115. 118. 124. ap. Birch. 131. 157. Mt. m. ψ. germ. 2. clar. (h) GL. (St. =.) 1. 157. 218 (cum al. 10.) Ev. 2. al. 63. Mt. a. d. al. 14. Ed. Chryſ. in Mt. 6 codd. Cyr. Macar. Caeſar. Theophyl. Sed Clem. ut rec. (i) οὐδὲν 47. 50. 106. 131. 235. Ev. 4. 18. Barb. 2. Mt. c. e. f. Syr. p. brix. Clem. Or. ſemel. Chryſ. bis in Mt. 6 codd.

35 Ὅπως πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν
διὰ [k] τοῦ προφήτου, λέγον-
τος· ἀνοίξω ἐν παραβολαῖς
τὸ στόμα μου· ἐρεύξομαι
κεκρυμμένα ἀπὸ καταβολῆς
36 [l] κόσμου." Τότε ἀφεὶς τοὺς
ὄχλους, [ἦλθεν εἰς τὴν οἰ-
κίαν [m] = ὁ ἰησοῦς·"] καὶ
προσῆλθον αὐτῷ οἱ μαθηταὶ
αὐτοῦ, λέγοντες· [n] φράσον"
ἡμῖν τὴν παραβολὴν τῶν ζι-
37 ζανίων [o] τοῦ ἀγροῦ." Ὁ
δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν [p] αὐτοῖς·"
ὁ σπείρων τὸ καλὸν σπέρμα,
ἔστιν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου·
38 Ὁ δὲ ἀγρὸς, ἔστιν ὁ κόσμος·
τὸ δὲ καλὸν σπέρμα, οὗτοί
εἰσιν οἱ υἱοὶ τῆς βασιλείας·
τὰ δὲ ζιζάνια, εἰσὶν οἱ υἱοὶ
39 [q] τοῦ πονηροῦ·" Ὁ δὲ ἐχ-
θρὸς, ὁ σπείρας αὐτὰ, ἔστιν
ὁ διάβολος· ὁ δὲ θερισμὸς,
συντέλεια [r] τοῦ" αἰῶνός
ἐστιν· οἱ δὲ θερισταὶ, ἄγγε-
40 λοί εἰσιν. Ὥσπερ οὖν συλ-
λέγεται τὰ ζιζάνια καὶ πυρὶ
[s] καίεται·" οὕτως ἔσται ἐν τῇ
συντελείᾳ τοῦ αἰῶνος [t] —
41 τούτου." Ἀποστελεῖ ὁ υἱὸς
τοῦ ἀνθρώπου τοὺς ἀγγέλους
αὐτοῦ, καὶ συλλέξουσιν ἐκ
τῆς βασιλείας αὐτοῦ πάντα
τὰ σκάνδαλα καὶ τοὺς ποιοῦν-
42 τας τὴν ἀνομίαν. Καὶ βα-
λοῦσιν αὐτοὺς εἰς τὴν κάμι-
νον τοῦ πυρός· ἐκεῖ ἔσται
ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς
43 τῶν ὀδόντων. Τότε οἱ δί-
καιοι [u] ἐκλάμψουσιν" ὡς
ὁ ἥλιος, ἐν τῇ [x] βασιλείᾳ"
[y] τοῦ

s. κατακαίεται.

(k) + ἠσαΐου. 1. 13. 33. 124. Mt. 10. Codd. olim ap. Euſ. et Porphyr. et Anonymum in catena gr. in Pſ. et Hieronymum. || *Aſaph* malunt Euſ. Hier. et Catena. (l) = B. 1. Or. (m) = BD. 1. 118. Ev. 13. 15. 18. ſemel. Copt. Aeth. Arr. Slav. 2. 3. Vulg. It. exc. brix. et clar. Orig. in textu et alias quater. || + αὐτοῦ. 1. 118. Ev. 13. 14. 18. bis. Slav. 2. 3. Orig. in textu et alias quater. Chryſ. etiam in Mt. 5 codd. (n) διασάφησον. B. Or. ſemel; ſed in textu et alias aliquoties ut rec. (o) = 113* Mt. m. colb. καὶ τοῦ ἀγροῦ. Syr. Perſ. p. et mſ. Aeth. corb. clar. τοῦ ἐχθροῦ 125* (p) = BD. Arr. Aeth. Copt. Vulg. mſ. It. (exc. brix. colb. clar. germ. 2. gat.) Orig. ut videtur. (q) *nequam*, Vulg. corb. for. *nequitiae*, verc. germ. 1. colb. corb. 2. (r) = BD. 13. 124. Or. ſemel. (s) CEGKLMS. (St. π.) 13. 33. 124. 157. 218 (cum al. 10.) 236. Ev. 2. 4. 18. 36. al. 78. Mt. V. a. c. d. al. 14. Ed. Chryſ. etiam in Mt. 5 codd. Damaſc. || κατακαίονται. D. (t) = BD (St. β.) 1. 5. 24. 36. 183. 195. Ed. Aeth. It. exc. brix. et clar. Vulg. Cyr. Iren. Hilar. Lucif. Aug. (u) λάμψουσιν. D. 124. ap. Birch. Mt. e. Or. ter. Cyr. (x) [illegible] 115. *in conſpectu*, Auct. de promiſſ.

[y] τοῦ πατρὸς αὐτῶν." ὁ ἔ-
χων ὦτα ἀκούειν, ἀκουέτω.]
44 [z] Πάλιν" [ὁμοία ἐστὶν ἡ βα-
σιλεία τῶν οὐρανῶν θησαυρῷ
κεκρυμμένῳ ἐν [a] τῷ" ἀγρῷ,
ὃν εὑρὼν ἄνθρωπος ἔκρυψε,
καὶ ἀπὸ τῆς χαρᾶς αὐτοῦ
ὑπάγει, καὶ [b] πάντα ὅσα
ἔχει πωλεῖ," καὶ ἀγοράζει
45 τὸν ἀγρὸν ἐκεῖνον. Πάλιν
[ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν
οὐρανῶν [c] ἀνθρώπῳ" ἐμπό-
ρῳ, ζητοῦντι καλοὺς μαργα-
46 ρίτας. [d] Εὑρὼν δὲ" [e] ἕνα"
πολύτιμον μαργαρίτην, ἀπελ-
θὼν πέπρακε [f] πάντα" ὅσα
εἶχε, καὶ ἠγόρασεν αὐτόν.
47 Πάλιν ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία
τῶν οὐρανῶν σαγήνῃ βληθεί-
σῃ εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ ἐκ
παντὸς γένους συναγαγούσῃ·
48 [g] Ἣν, ὅτε ἐπληρώθη, ἀνα-
βιβάσαντες" [h] ἐπὶ τὸν αἰγια-
λὸν, —καὶ" καθίσαντες συν-
έλεξαν τὰ [i] καλὰ" εἰς [k] ἀγ-
γεῖα," τὰ δὲ σαπρὰ ἔξω
49 ἔβαλον. Οὕτως ἔσται ἐν τῇ
συντελείᾳ τοῦ [l] αἰῶνος." ἐξε-
λεύσονται οἱ ἄγγελοι, καὶ
ἀφοριοῦσι τοὺς πονηροὺς ἐκ
50 μέσου τῶν δικαίων, Καὶ
βαλοῦσιν αὐτοὺς εἰς τὴν κά-
μινον τοῦ πυρός· ἐκεῖ ἔσται ὁ
κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν
51 ὀδόντων. [m] = Λέγει αὐτοῖς
ὁ ἰησοῦς·" συνήκατε ταῦτα
πάντα;

---

d. ∾ ὃς εὑρὼν.

(y) τῶν οὐρανῶν, 12. 17. 59. 119. 124. Ev. 13. 15. Arm. Chryſ. mſ. (z) = BD. Copt. Vulg. It. exc. brix. et clar. (a) = D. 113. 142** 182. Ev. 18. 36. al. 5. Mt. c. k. l. al. 8. Chryſ. etiam in Mt. 6 codd. (b) πωλεῖ (πάντα) ὅσα ἔχει. BD. 1. 61. 108. 118. 127. Syr. Copt. Vulg. It. exc. brix. Orig. ſemel. || = πάντα B. 38. 61. 113. Mt. r. Orig. ſemel. (c) = B. 50. 59. Chryſ. etiam in Mt. 6 codd. Ambr. Sed habet Orig. (d) D (St. β.) L. 1. 12. 33. Syr. Perſſ. Aeth. Arm. clar. Cyr. *et inveniens*, cant: *inventa autem . . . margarita*, Vulg. It. exc. brix. Cypr. (e) = D. 124. Copt. cant. veron. verc. germ. 1. clar. Cypr. Sed habet Orig. (f) = D. 32. cant. verc. corb. 2. clar. colb. Chryſ. ſemel in Mt. 4 codd. Sed habet Orig. (g) ὅτε δὲ ἐπληρώθη, ἀνεβίβασαν αὐτὴν. D. It. (exc. corb. colb. for.) Ambr. Aug. || + αὐτὴν PS. 106. Ev. 12. 18. Mt. f. m. z. (h) καὶ ἐπὶ τὸν αἰγιαλὸν. CL. 1. Slav. 2. 3. Sax. Vulg. corb. 1. colb. for. germ. 2. gat. Cyr. || = καὶ. 13. 124. ap. Birch. verc. (i) κάλλιστα D. veron. verc. germ. 1. clar. corb. 2. Ambr. Aug. *meliora*, cant. (k) ἀγγη. 124. Mt. c. Ed. Orig. ter. (ſemel ut rec.) Cyr. Iſidor. ἀγγεῖον 33. Syr. p. mſ. (l) κόσμου. D. (m) = BD. Copt. Aeth. Vulg. Sax. It. (exc. brix. clar. germ. 2.) Orig. || = ὁ ἰησοῦς. Ar. rom.

πάντα; λέγουσιν αὐτῷ· ναὶ,
52 ⁿ — κύριε." Ὁ δὲ εἶπεν
αὐτοῖς· διὰ τοῦτο πᾶς γραμ-
ματεὺς, ᵒ μαθητευθεὶς" ᵖ τῇ
βασιλείᾳ" τῶν οὐρανῶν, ὅμοιός
ἐστιν ἀνθρώπῳ οἰκοδεσπότῃ,
ὅστις ᑫ ἐκβάλλει" ἐκ τοῦ θη-
σαυροῦ αὐτοῦ καινὰ καὶ πα-
53 λαιά. Καὶ ἐγένετο, ὅτε ἐτέ-
λεσεν ὁ ἰησοῦς τὰς παραβολὰς
ταύτας, μετῆρεν ἐκεῖθεν.

54 Καὶ [ἐλθὼν εἰς τὴν πατρί-
δα αὐτοῦ, ἐδίδασκεν αὐτοὺς
ἐν ʳ τῇ συναγωγῇ" αὐτῶν·]
ὥστε ˢ ἐκπλήττεσθαι" αὐ-
τοὺς, καὶ λέγειν· πόθεν τού-
τῳ ᵗ ἡ σοφία αὕτη, ᵘ καὶ αἱ
55 δυνάμεις;" Οὐχ οὗτός ἐστιν
ὁ τοῦ τέκτονος ˣ υἱός; οὐχὶ
ἡ μήτηρ αὐτοῦ λέγεται μα-
ριάμ; καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ
ἰάκωβος, καὶ ʸ ἰωσῆς," καὶ
56 σίμων, ᶻ καὶ" ἰούδας; Καὶ
αἱ ἀδελφαὶ αὐτοῦ οὐχὶ πᾶσαι
πρὸς ἡμᾶς εἰσι; πόθεν οὖν
57 τούτῳ ταῦτα πάντα; Καὶ
ἐσκανδαλίζοντο ἐν αὐτῷ. ὁ δὲ
ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· οὐκ ἔστι
προφήτης ἄτιμος, εἰ μὴ ἐν
τῇ πατρίδι ᵃ αὐτοῦ" ᵇ καὶ
58 ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ." Καὶ
οὐκ ἐποίησεν ἐκεῖ ᶜ δυνά-
μεις πολλὰς," διὰ τὴν ἀπι-
στίαν αὐτῶν.]

['Εν

p. εἰς τὴν βασιλείαν. ∾ ἐν τῇ βασιλείᾳ.

(n) = D. 1. 13. 124. Syr. hieroſ. Copt. Vulg. Sax. cant* corb. 1. 2. for. Orig. Hilar. (o) γραμματευθεὶς. Mt. B. || + ἐφ' ὑμῶν εἰσελεύσεται, et mox: ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ. Mt. e. (p) BK. 1. 13. 15. 33. 64. 72. 114. 124. Mt. o. r. γ. Syr. Ar. Aeth. Slav. Orig. quater. Ath. Cyr. decies. Procop. τῷ βασιλεῖ. Euthym. ἐν τῇ βασιλείᾳ. CD. 42. Vulg. It. Chryſ. etiam in Mt. 3 codd. Iren. Hilar. Ambr. Aug. *de regno*, Zeno. item Slav. 2. (q) προφέρει. 1. Orig. (r) ταῖς συναγωγαῖς. 64. Perſſ. (Syr.) Slav. It. Vulg. (s) ἐκπλήσσεσθαι. BCDEFG. alii. Ed. (t) + πᾶσα D. (St. β.) Aeth. cant. (u) = 1. Chryſ. in Mt. γ. ſemel. Ambr. καὶ ἡ δύναμις. Mt. d. 18. γ. verc. (x) + *Joſephi*, veron. verc. germ. 1. corb. 2. clar. Mm. gat. Juvenc. (y) = 12. 17. 236. ἰωσῆ. S. in marg. 24. 118. 157. 218 (cum 76) Ev. 2. al. 5. Mt. q. 18. Syr. p. ἰωσήφ. BC. 1. 33. Copt. Syr. p. in m. It. exc. cant. Vulg. Orig. ter. Hier. ἰωάννης. DEFGKMS. 77. 119. 127* 229* Ev. 36. al. 9. Mt. V. 17. Slav. 3. cant. Orig. ſemel. *et Johannes et Joſeph*, Mm. gat. (z) = 61. Orig. ſemel. (a) = BD. 33. cant. ἰδίᾳ 13. 124. Orig. ſemel. (b) = L. 17. 118. brix. germ. 1. harl* Orig. bis (alibi habet) Hilar. Aug. Juv. (c) σημεῖα. Mt. e.

1 [Ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ
ἤκουσεν ἡρώδης ὁ τετράρχης
2 τὴν ἀκοὴν ἰησοῦ· Καὶ εἶπε
τοῖς παισὶν αὐτοῦ· [d] οὗτός
ἐστιν ἰωάννης ὁ βαπτιστής [e].
αὐτὸς ἠγέρθη ἀπὸ τῶν νε-
κρῶν, καὶ διὰ τοῦτο αἱ δυ-
νάμεις ἐνεργοῦσιν [f] ἐν" αὐτῷ.
3 Ὁ γὰρ ἡρώδης [g] κρατήσας τὸν
ἰωάννην, ἔδησεν αὐτὸν, [h] καὶ
ἔθετο" ἐν [i] φυλακῇ, διὰ ἡρω-
διάδα τὴν γυναῖκα [k] φιλίπ-
που" τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ [l].
4 Ἔλεγε γὰρ [m] αὐτῷ" ὁ ἰωάν-
νης· οὐκ ἔξεστί σοι ἔχειν αὐ-
5 τήν. Καὶ θέλων αὐτὸν ἀπο-
κτεῖναι, [n] ἐφοβήθη" τὸν
ὄχλον, ὅτι ὡς προφήτην αὐ-
6 τὸν εἶχον. [o] Γενεσίων δὲ
ἀγομένων" τοῦ ἡρώδου, ὠρ-
χήσατο ἡ θυγάτηρ [p] τῆς ἡρω-
διάδος" [q] ἐν τῷ μέσῳ·" καὶ
7 ἤρεσε τῷ ἡρώδῃ· Ὅθεν μεθ'
ὅρκου [r] ὡμολόγησεν" αὐτῇ
8 δοῦναι, ὃ ἐὰν αἰτήσηται. Ἡ
δὲ προβιβασθεῖσα ὑπὸ τῆς
μητρὸς αὐτῆς, δός μοι, φη-
σὶν, [s] ὧδε" [t] ἐπὶ πίνακι"
τὴν κεφαλὴν ἰωάννου τοῦ
9 βαπτιστοῦ. Καὶ [u] ἐλυπή-
θη" ὁ βασιλεύς· διὰ δὲ τοὺς
ὅρκους καὶ τοὺς συνανακειμέ-
νους,

(d) + μήτι. D (St. β.) cant. veron. brix. clar. germ. 2. Mm. gat. + ὅτι. Mt. m. Orig. ſemel. (e) + ὃν ἐγὼ ἀπεκεφάλισα. D. (St. β.) 5. Mt. 19. Sax. veron. corb. 1. germ. 2. clar. gat. tol. Chryſ. in Mt. 6 codd. (f) = 9. 53. 71. 73. 113* Mt. o. (g) + τότε B. 13. 124. (h) = D. 61. ap. Mill. Aeth. cant. Orig. ſemel. || καὶ ἀπέθετο. B. 1. 13. 33. 124. Orig. bis. καὶ ἔθηκεν. 49. Mt. χ. καὶ ἔβαλεν. 131. (i) + τῇ BD. 1. 142** Ev. 32. Mt. a. i. l. o. Orig. bis. εἰς φυλακήν. 2. 44. 220. alius. Mt. t. ω. Ed. (k) = D. Vulg cant. verc. corb. germ. 1. colb. for. Habet Sax. Orig. (l) + ὅτι αὐτὴν ἐγάμησεν. Mt. e. 19. (m) = 24* 28. Mt. γ. Poſt ἰωάννης ponunt B. Mt. x. (n) ἐφοβεῖτο. 116. 142 in m. al. 22 et Barb. 4. Mt. e. 2. 19. al. 3. (o) γενεσίων δὲ γενομένων CK. Ev. 15. 17. Mt. e. Syr. utr. (ſed p. habet rec. in m.) Arr. Perſſ. Copt. Aeth. Arm. cant. corb. γενεσίοις δὲ γενομένοις BDL. γενεσίοις δὲ ἀγομένοις. 1. 59. alius. Ed. *Die natalis*, Vulg. It. (p) αὐτοῦ, ἡρωδιάς. D. gr. (q) *in medio triclinio*, veron. brix. colb. germ. 1. 2. corb. 2. clar. Mm. tol. *in medio convivis*, gat. *in convivio*, corb. + τῶν ἀνακειμένων. Syr. Arm. (r) ὤμοσεν. 13. 124. Syr. Chryſ. in Mt. 5 codd. (s) = Ev. 31. Mt. f. z* 10. Copt. Sax. Vulg. mſ. It. exc. cant. germ. 2. for. (t) = D. cant. (u) λυπηθεὶς et mox = δὲ. BD. 1. 13. 124. item cant. veron. verc. brix. germ. 1. corb. 1. 2. clar. Mm.

10 νους, ἐκέλευσε δοθῆναι. Καὶ
πέμψας ἀπεκεφάλισε τὸν ἰω-
11 άννην ἐν τῇ φυλακῇ. Καὶ
ἠνέχθη ἡ κεφαλὴ αὐτοῦ ἐπὶ
πίνακι, καὶ ἐδόθη τῷ κορα-
σίῳ· καὶ ἤνεγκε τῇ μητρὶ
12 αὐτῆς. Καὶ προσελθόντες
οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἦραν τὸ
[x] ∾ σῶμα," καὶ ἔθαψαν
αὐτό· [y] καὶ ἐλθόντες ἀπήγ-
13 γειλαν τῷ ἰησοῦ." [z] Καὶ
ἀκούσας" ὁ ἰησοῦς, ἀνεχώ-
ρησεν ἐκεῖθεν ἐν πλοίῳ εἰς
ἔρημον τόπον κατ' ἰδίαν· καὶ
ἀκούσαντες οἱ ὄχλοι, ἠκο-
λούθησαν αὐτῷ [a] πεζῇ" ἀπὸ
τῶν πόλεων.]
14 Καὶ ἐξελθὼν [b] = ὁ ἰη-
σοῦς" [εἶδε πολὺν ὄχλον,
καὶ ἐσπλαγχνίσθη ἐπ' [c] αὐ-
τοῖς," καὶ ἐθεράπευσε τοὺς
15 ἀῤῥώστους αὐτῶν. Ὀψίας
δὲ γενομένης, προσῆλθον αὐ-
τῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, λέ-
γοντες· ἔρημός ἐστιν ὁ τόπος,
καὶ ἡ ὥρα ἤδη παρῆλθεν·
ἀπόλυσον [d] τοὺς ὄχλους, ἵνα
ἀπελθόντες [e] εἰς τὰς κώμας,"
ἀγοράσωσιν ἑαυτοῖς βρώματα.
16 Ὁ δὲ [f] ἰησοῦς" εἶπεν αὐτοῖς·
οὐ χρείαν ἔχουσιν ἀπελθεῖν·
δότε αὐτοῖς ὑμεῖς φαγεῖν.
17 Οἱ δὲ λέγουσιν αὐτῷ· οὐκ
ἔχομεν ὧδε εἰ μὴ πέντε ἄρ-
18 τους καὶ δύο ἰχθύας· Ὁ δὲ
εἶπε· φέρετέ μοι αὐτοὺς
19 [g] ὧδε." Καὶ [h] κελεύσας" τοὺς
ὄχλους ἀνακλιθῆναι ἐπὶ [i] τοὺς
χόρ-

x ∾ πτῶμα. c. αὐτούς.

(x) BCDL. 1. 13. 33. 124. 142. al. 6. Mt. e. χ. || + αὐτοῦ. DL. 157. Ev. 31. al. 12. Mt. e. al. 6. Syr. Perſ. p. Aeth. Arm. Slav. Vulg. cant. corb. 1. 2. germ. 1. 2. brix. for. colb. clar. tol. (y) = Ed. (z) ἀκούσας δε. BDL. 1. 13. 124. Ev. 36. al. 7. Mt. f. Syr. Copt. cant. brix. Orig. Chryſ. in Mt. 6 codd. (a) πεζοὶ L. 157. 225. Mt. o. Syr. p. in m. (b) = BD. 1. 33. 61. 118. 124. 219. Arr. Aeth. Copt. Vulg. Sax. cant. veron. corb. 1. 2. germ. 1. 2. colb. for. || Poſt εἶδεν habet L. cum Evangeliſtariis. (c) BCEFLMS. 1. 10. 11. 17. 24. 61. 72. 124. 131. 157. Ev. 32. 36. al. 45. Mt. HV. a. c. d. al. 15. Ed. Orig. αὐτὸν Orig. ſemel. || περὶ αὐτῶν D. (d) + οὖν C. 1. Mt. e. Copt. Syr. p. in m. Orig. bis. (e) = 59. 62. Orig. ſemel. Chryſ. in Mt. 5 codd. εἰς τὰς πόλεις Mt. e. || + κύκλω. C. 33. 61. 108. Syr. p. in m. Syr. hieroſ. item Arm. (f) = D. 61. ap. Mill. Syr. Perſ. p. Copt. Aeth. cant. (g) = D. 1. Copt. Perſ. p. It. exc. brix. et corb. 1. Chryſ. in Mt. 6 codd. || Ante αὐτοῖς ponunt. B. 33. (h) κελεύσατε. B* (i) τὸν χόρτον D. 16. 61. τοῦ χόρτου C. 1. 33. 106. 124. 157. Ev. 27. 44. Mt. o. Syr. p. in m. Copt. Arm.

χόρτους," [k] † λαβὼν τοὺς
πέντε ἄρτους, καὶ τοὺς δύο
ἰχθύας, ἀναβλέψας εἰς τὸν
οὐρανὸν, εὐλόγησε· καὶ κλά-
σας ἔδωκε τοῖς μαθηταῖς
[l] τοὺς ἄρτους," οἱ δὲ μαθη-
20 ταὶ τοῖς ὄχλοις. Καὶ ἔφα-
γον πάντες, καὶ ἐχορτάσθη-
σαν, καὶ ἦραν τὸ περισσεῦον
τῶν κλασμάτων, δώδεκα κο-
21 φίνους πλήρεις. Οἱ δὲ ἐσθί-
οντες ἦσαν ἄνδρες [m] ὡσεὶ"
πεντακισχίλιοι, χωρὶς [n] γυ-
ναικῶν καὶ παιδίων."

22 Καὶ εὐθέως [ἠνάγκασεν [o] †
τοὺς μαθητὰς [p] † ἐμβῆναι
εἰς [q] τὸ" πλοῖον, καὶ προά-
γειν [r] αὐτὸν" εἰς τὸ πέραν,
ἕως οὗ ἀπολύσῃ τοὺς ὄχλους.]
23 Καὶ ἀπολύσας τοὺς ὄχλους,
ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος κατ' ἰδίαν
προσεύξασθαι. ὀψίας δὲ [s] γε-
24 νομένης, μόνος ἦν ἐκεῖ. Τὸ
δὲ πλοῖον ἤδη [t] μέσον τῆς θα-
λάσσης ἦν" [u] βασανιζόμενον"
ὑπὸ τῶν κυμάτων· [x] ἦν γὰρ
25 ἐναντίος ὁ ἄνεμος." Τετάρ-
τῃ δὲ φυλακῇ τῆς νυκτὸς
[y] ∾ ἀπῆλ-

k † καὶ. o † ὁ ἰησοῦς. p † αὐτοῦ.

(k) = BD (St. π.) EFKLMPS. Ev. 2. 5. 36. al. 74. Mt. BHV. 19. al. 17. Ed. Syr. p. Slav. 6. et ed. Vulg. It. exc. corb. Or. Theophyl. (l) = Mt. l* Syr. veron. corb. 1. Chryſ. in Mt. 6 codd. || Poſt κλάσας ponunt Perſ. p. Or. ſemel. (m) = Mt. k. q. Syr. Perſſ. Vulg. It. exc. cant. et brix. Or. ὡς. D. 1. 33. Mt. c. Ed. (n) παιδίων καὶ γυναικῶν D. 1. Copt. It. exc. brix. for. et gat. Or. Ambr. (o) = BC*DMP. 1. 33. 124. al. 16. Mt. e. Syr. utr. et hier. Ar. p. et r. Perſ. p. Copt. Aeth. Arm. cant. corb. 1. brix. for. emmer. tol. Or. Chryſ. etiam in Mt. 6 codd. Arnob. (p) = CDLS. 1. 33. 108. 131. Ev. 2. 5. 25. ſemel. al. 32. Mt. B. ſemel. H. bis. V. a. c. d. e. al. 4. Syr. ed. Perſſ. Arm. Vulg. cant. brix. Mm. gat. Orig. diſ. Chryſ. etiam in Mt. 6 codd. Euthym. Arnob. (q) = B. 1. 33. 218 (cum 3. 76. 77. 124. al. 5.) Ev. 2. Mt. 18. 2. 9. Euſ. Sed habet Or. ſepties. (r) = D. 37. 49. Mt. B. 19. It. (exc. brix. colb. et germ. 2.) Arnob. αὐτοὺς Ev. 31. Mt. d. αὐτῷ 218. (s) + ἤδη. 127. Mt. m. (t) σταδίους πολλοὺς (+ ὡσεὶ εἴκοσι πέντε Copt. Ar. p.) ἀπὸ τῆς γῆς ἀπεῖχε. (+ μέσον τῆς θαλάσσης Syr. hier.) B. 13. 124. Syr. Perſſ. Ar. p. Copt. Arm. Syr. hier. σταδίους πολλοὺς ἀπεῖχε. Mt. e. Sed rec. quater habet Or. (u) βαπτιζόμενον. 70. (x) = 23. germ. 1. Chryſ. in Mt. 5 codd.

y ∾ ἀπῆλθε" πρὸς αὐτοὺς [z] †,
περιπατῶν ἐπὶ [a] τῆς θαλάσ-
26 σης." Καὶ ἰδόντες αὐτὸν [b]
οἱ μαθηταὶ" [c] ἐπὶ τὴν θά-
λασσαν περιπατοῦντα," ἐτα-
ράχθησαν, [d] λέγοντες· ὅτι
φάντασμά ἐστι·" καὶ ἀπὸ
27 τοῦ φόβου ἔκραξαν. Εὐ-
θέως δὲ ἐλάλησεν αὐτοῖς [e] ὁ
ἰησοῦς," λέγων· θαρσεῖτε·
28 ἐγώ εἰμι· μὴ φοβεῖσθε. Ἀ-
ποκριθεὶς δὲ αὐτῷ ὁ πέτρος
εἶπε· κύριε, [f] εἰ" σὺ εἶ, κέ-
λευσόν με [g] πρός σε ἐλθεῖν"
29 ἐπὶ τὰ ὕδατα. Ὁ δὲ εἶπεν·
ἐλθέ. καὶ καταβὰς ἀπὸ τοῦ
πλοίου ὁ πέτρος, περιεπάτη-
σεν ἐπὶ τὰ ὕδατα, ἐλθεῖν
30 πρὸς τὸν ἰησοῦν. Βλέπων δὲ
τὸν ἄνεμον ἰσχυρὸν, ἐφοβή-
θη· καὶ ἀρξάμενος καταπον-
τίζεσθαι, ἔκραξε, λέγων· κύ-
31 ριε, σῶσόν με. Εὐθέως δὲ
ὁ ἰησοῦς ἐκτείνας τὴν χεῖρα,
ἐπελάβετο αὐτοῦ, καὶ λέγει
αὐτῷ· ὀλιγόπιστε, εἰς τί ἐδί-
32 στασας; Καὶ ἐμβάντων αὐ-
τῶν εἰς τὸ πλοῖον, ἐκόπασεν
33 ὁ ἄνεμος. Οἱ δὲ ἐν τῷ
πλοίῳ [h] ἐλθόντες" προσεκύ-
νησαν αὐτῷ, λέγοντες· ἀλη-
θῶς θεοῦ υἱὸς εἶ.
34 Καὶ [i] διαπεράσαντες"
[k] ἦλθον εἰς τὴν γῆν" [l] γεννη-
σαρέτ."]

y ∾ ἦλθε. z † ὁ ἰησοῦς.

(y) ἦλθε. B. 1. 13. 33. 61. 74. 124. ap. Birch. Mt. m. Syr. Copt. Arm. Vulg. It. exc. cant. Orig. Euſ. Baſ. Chryſ. etiam in Mt. 6 codd. ἔρχεται Syr. p. in m. (z) = BC*DPS. 1. 33. 157. al. 16. Mt. V. a. e. o. 17. Ed. Arr. Syr. p. Copt. Aeth. Vulg. cant. corb. 1. 2. germ. 1. 2. for. clar. Mm. gat. Or. Baſ. Chryſ. etiam in Mt. 5 codd. Arnob. (a) τὴν θάλασσαν BP. 1. 13. 124. Ev. 27. Mt. e. Or. ſemel. (b) = 1. Mt. γ. Sax. Vulg. It. exc. cant. et brix. Arnob. Locum mutat in BD. 13. 61. 124. (c) = Sax. veron. Hilar. Arnob. Auct. de promiſſ. || ἐπὶ τῆς θαλάσσης περιπ. BCD. 1. 13. 33. 124. al. 10. Mt. a. 18. Euſ. Chryſ. etiam in Mt. 6 codd. Theophyl. (d) = Arm. (e) = D. 231. al. 4. Copt. cant. corb. (f) = 30. (g) ἐλθεῖν πρός σε. CD. 1. 13. 33. 124. 157. al. 3. Mt. B. e. o. γ. Syr. inſ. Copt. Arm. It. Euſ. || = πρός σε Ev. 27. (h) = BC. 22. 40. 61. 183. al. 4. et Barb. 1. Mt. d. Copt. Aeth. corb. Or. προσελθόντες. 13. 124. οντες. 118. (i) ἀπάραντες. 2. (k) ἦλθον εἰς. 12. ἦλθον εἰς τὴν. 17. 119. 120. ἦλ-θον εἰς γῆν. 89* Mt. m. ἦλθον ἐπὶ τὴν γῆν. C* 13. 33. 124. 157. Mt. e. o. Chryſ. in Mt. 5 codd. ἦλθον ἐπὶ τὴν γῆν εἰς. BD. Syr. p. εἰς τὴν γῆν ἦλθον εἰς. Arm. || Rec. habet Orig. quater. (l) γεννήσαρ D* Syr. Arr. Vulg. It. exc. brix. et germ. 2. Hilar. Hier.

35 σαρέτ.ʺ] Καὶ [ἐπιγνόντες
αὐτὸν οἱ ἄνδρες τοῦ τόπου
ἐκείνου, [m] ἀπέστειλαν εἰς
ὅλην τὴν περίχωρον ἐκείνην,
καὶ προσήνεγκαν αὐτῷ πάν-
τας τοὺς κακῶς ἔχοντας.
36 Καὶ παρεκάλουν αὐτὸν, ἵνα [n]
μόνον ἅψωνται τοῦ κρασπέ-
δου τοῦ ἱματίου αὐτοῦ· καὶ
ὅσοι ἥψαντο, διεσώθησαν.

1 Τότε προσέρχονται τῷ
ἰησοῦ [o] οἱ" ἀπὸ ἱεροσολύμων
[p] γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι,"
2 λέγοντες· Διατί οἱ μαθηταί
σου παραβαίνουσι τὴν παρά-
δοσιν τῶν πρεσβυτέρων; οὐ
γὰρ νίπτονται τὰς χεῖρας αὐ-
τῶν, ὅταν ἄρτον ἐσθίωσιν.
3 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐ-
τοῖς· διατί [q] καὶ" ὑμεῖς πα-
ραβαίνετε τὴν ἐντολὴν τοῦ
θεοῦ, διὰ τὴν παράδοσιν
4 ὑμῶν; Ὁ γὰρ θεὸς [r] ∾ ἐνε-
τείλατο, λέγων·" τίμα τὸν
πατέρα [s] † καὶ τὴν μητέρα·
καί· ὁ κακολογῶν πατέρα ἢ
μητέρα, θανάτῳ τελευτάτω.
5 Ὑμεῖς δὲ λέγετε· ὃς ἂν εἴπῃ
τῷ πατρὶ ἢ τῇ μητρί· δῶρον [t],
ὃ ἐὰν ἐξ ἐμοῦ ὠφεληθῇς·
[u] = καὶ" οὐ μὴ [x] ∾ τιμή-
σῃ" τὸν πατέρα αὐτοῦ, ἢ
6 τὴν μητέρα [y] αὐτοῦ." Καὶ

---

r ∾ εἶπε. s † σου. x ∾ τιμήσει.

Hier. *Gennaſar*, cant. γεννησαρὰτ D** γεννησαρὰ St. β. γεννησαρὲθ KL. alii. germ. 2. γεννησαρὲθ EFP. alii. Ed. Copt. Goth. Syr. p. Sax. γεννηζαρὲθ Ed. γενησαρὲτ. 118. alii. Or. bis. γενεσαρὲτ. Or. bis. (m) + *adorabant eum*, veron. verc. corb. 1. 2. colb. Hilar. (n) + κἂν. 1. 13. 33. al. 7. Mt. c. f. k. o. p. z in marg. Ed. Syr. Arm. Or. bis. *vel*, omiſſo μόνον, Vulg. It. exc. cant. et corb. 1. *tantum vel*, brix. (o) = οἱ. BD. 1. 36. 115. 124.* Mt. 10. Or. (p) Φαρισ. κ. γραμμ. BD. 1. 13. 33. 124. Copt. Arm. cant. Or. (q) = Arr. Chryſ. ſemel, etiam in Mt. 5 codd. Iren. (r) BD. 1. 124. Syr. Perſſ. Arr. Syr. p. in m. Copt. Aeth. Arm. Vulg. It. exc. brix. Ptol. ep. ad Flor. Or. 3, 489. Cyr. ſaepe. Iren. Hier. (s) = BDEFGS. 1. 17. 131. Ev. 2. 5. 18. 19. 36. al. 48. Mt. V. a. e. al. 9. Ed. Aeth. (Syr. p. obelum praefigit.) Slav. Vulg. cant. corb. 1. germ. 1. 2. for. harl* Orig. Chryſ. etiam ſemel in Mt. 6 codd. Cypr. Iren. Aug. (t) + τῷ θεῷ. Ptol. ep. ad Flor. (u) = BCD. 1. 33. 36. 41. (et ſchol. utriusque) 61. Copt. Slav. 3. It. exc. brix. for. colb. Cyr. (x) τιμήσει BCD. 1. 13. 33. 124. ap. Treſch. 225. al. 6. Mt. c. Ed. Syr. Vulg. for. germ. 1. Or. Chryſ. in Mt. 4 codd. (y) = 13. 33. 124. al. 16. Mt. p* al. 4. Ed. Arm. veron. germ. 1. corb. 2. Chryſ. etiam in Mt. 6 codd. Cyr. Hier. Ambr.

ἠκυρώσατε [z] τὴν ἐντολὴν"
τοῦ θεοῦ διὰ τὴν παράδοσιν
7 ὑμῶν. Ὑποκριταὶ, καλῶς
προεφήτευσε [a] περὶ ὑμῶν
8 ἠσαΐας," λέγων· [b] † Ὁ
λαὸς οὗτος ‡" τοῖς χείλεσί
με τιμᾷ, ἡ δὲ καρδία αὐτῶν
πόῤῥω [c] ἀπέχει" ἀπ' ἐμοῦ.
9 Μάτην δὲ σέβονταί με, δι-
δάσκοντες διδασκαλίας, ἐν-
10 τάλματα ἀνθρώπων. Καὶ
προσκαλεσάμενος τὸν ὄχλον,
εἶπεν αὐτοῖς· ἀκούετε καὶ συν-
11 ίετε. Οὐ [d] τὸ εἰσερχόμε-
νον εἰς τὸ στόμα [e] κοινοῖ"
τὸν ἄνθρωπον· ἀλλὰ τὸ ἐκ-
πορευόμενον ἐκ τοῦ στόματος,
[f] τοῦτο κοινοῖ τὸν ἄνθρω-
12 πον."] Τότε [προσελθόντες
οἱ μαθηταὶ [g] αὐτοῦ," [h] εἶ-
πον" αὐτῷ· οἶδας, ὅτι οἱ Φα-
ρισαῖοι, ἀκούσαντες [i] τὸν λό-
13 γον," ἐσκανδαλίσθησαν; Ὁ
δὲ ἀποκριθεὶς εἶπε· πᾶσα φυ-
τεία, ἣν οὐκ ἐφύτευσεν ὁ
πατήρ μου ὁ οὐράνιος, ἐκρι-
14 ζωθήσεται. [k] Ἄφετε αὐ-
τούς·" [l] ὁδηγοί εἰσι τυφλοὶ
τυφλῶν." τυφλὸς δὲ τυφλὸν
[m] ἐὰν ὁδηγῇ," ἀμφότεροι
εἰς [n] βόθυνον" [o] πεσοῦνται."
15 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ πέτρος εἶπεν
αὐτῷ·

---

b † Ἐγγίζει μοι: ὁ λαὸς οὗτος † τῷ στόματι αὐτῶν, καὶ

(z) τὸν νόμον. C. 13. 124. Slav. 2. 3. Ptol. τὸν λόγον BD. Syr. Syr. p. in m. Arr. Perſ. p. Copt. Aeth. Arm. cant. veron. verc. corb. 1. 2. Orig. ſemel. Euſ. Iren. Aug. (a) = ἡσαΐας Syr. p. (ſed mſ. habet) Poſt ὑμῶν ponunt K. al. 4. Mt. q. r. 10. || + ὁ προφήτης 116. Syr. Arr. Perſ. p. (b) = BDL. 33. 124. Syr. Perſſ. Copt. Aeth. Arm. It. exc. brix. Sax. Vulg. Ptol. Clem. Orig. Baſ. Cyr. Chryſ. etiam in Mt. 6 codd. Tert. Cypr. Hilar. Ambr. Ambroſiaſt. Hier. Gaudent. Juvenc. || ὁ λαὸς οὗτος ἐγγίζει μοι. 1. || = καὶ τοῖς χείλεσί με τιμᾷ 115. Mt. 10. (c) ἐστιν D. Vulg. It. Clem. Patr. latt. exc. Tert. et Cypr. (d) + πᾶν D. Perſ. p. cant. (e) κοινωνεῖ D* *communicat*, cant.* colb. (ſemel) Tert. Hier. Aug. Sic bis, et vſ. 18. 20. (f) = 1. 124. 225. Orig. quater. Chryſ. in Mt. 6 codd. Tert. Ambr. (g) = BD. 13. 61. 124. Mt. o. cant. (h) λέγουσιν BD. 1. 13. 33. 61. 124. cant. (i) = K. 61. 226* (k) = 225. corb. 2. ἄφετε τοὺς τυφλούς. D. cant. (l) ὁδηγοὶ τυφλοὶ Mt. 10. ὁδηγοί εἰσι τυφλῶν. K. τυφλοί εἰσιν ὁδηγοὶ (ὁδαγοί. D) BD. item Mt. κ. ρ. 6. ſemel. cant. τυφλοί εἰσιν ὁδηγοὶ τυφλῶν (St. β. κ) L. 1. 13. 33. 61. 124. Mt. o. Syr. utr. Perſ. w. It. emmer. Orig. Baſ. ſaepe. Cyr. ſepties. Cypr. Hier. Aug. item. Vulg. Gildas. (m) ὁδηγῶν σφαλήσεται, καὶ. 13. 124. item Arm. (n) βόθρον. D. (St. β.) 1. Cyr. (o) ἐμπεσοῦνται. D. 236. al. 11. Mt. a. e. x** al. 9. Ed. cant. Cyr. Chryſ. etiam ſemel in Mt. 6 codd.

αὐτῷ· Φράσον ἡμῖν τὴν παρα-
16 βολὴν ᵖ ταύτην." Ὁ δὲ
ᵠ — ἰησοῦς" εἶπεν· ἀκμὴν
καὶ ὑμεῖς ἀσύνετοί ἐστε;
17 ʳ Οὔπω" νοεῖτε, ὅτι πᾶν τὸ
εἰσπορευόμενον εἰς τὸ στόμα,
εἰς τὴν κοιλίαν χωρεῖ, καὶ
εἰς ἀφεδρῶνα ἐκβάλλεται;
18 Τὰ δὲ ἐκπορευόμενα ἐκ τοῦ
στόματος, ἐκ τῆς ˢ καρδίας"
ἐξέρχεται, κἀκεῖνα κοινοῖ
19 τὸν ἄνθρωπον. Ἐκ γὰρ τῆς
ᵗ καρδίας" ἐξέρχονται διαλο-
γισμοὶ πονηροί, ᵘ φόνοι,"
μοιχεῖαι, πορνεῖαι, κλοπαί,
ψευδομαρτυρίαι, βλασφημίαι.
20 Ταῦτά ἐστι τὰ κοινοῦντα τὸν
ἄνθρωπον· τὸ δὲ ἀνίπτοις χερ-
σὶ φαγεῖν οὐ κοινοῖ τὸν ἄν-
θρωπον.

21 Καὶ ἐξελθὼν ἐκεῖθεν ὁ ἰη-
σοῦς, ἀνεχώρησεν [εἰς τὰ
μέρη τύρου καὶ σιδῶνος.]
22 Καὶ ἰδού, γυνὴ ˣ χαναναία
ἀπὸ τῶν ὁρίων ἐκείνων ἐξελ-
θοῦσα, ʸ ἐκραύγασεν" ᶻ αὐ-
τῷ" λέγουσα· ἐλέησόν με,
κύριε, ᵃ υἱὲ" δαβίδ, ἡ θυ-
γάτηρ μου ᵇ κακῶς" δαιμο-
23 νίζεται. Ὁ δὲ οὐκ ἀπεκρίθη
αὐτῇ λόγον· καὶ προσελθόντες
οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, ἠρώτων
αὐτόν, λέγοντες· ἀπόλυσον
αὐτήν, ὅτι κράζει ὄπισθεν
24 ἡμῶν. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶ-
πεν· οὐκ ἀπεστάλην εἰ μὴ εἰς
τὰ πρόβατα ᶜ τὰ ἀπολωλότα
25 οἴκου ἰσραήλ. Ἡ δὲ ἐλθοῦ-
σα ᵈ ∾ προσεκύνει" αὐτῷ,
λέγουσα· κύριε, βοήθει μοι.
26 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν· οὐκ

 ᵉ ἔστι

d ∾ προσεκύνησεν.

(p) = B. 1. Copt. Orig. Poſt ἡμῖν ponunt 13. 124. (q) = BD. 33. Syr. Arr. Perſſ. Copt. Aeth. Vulg. It. exc. brix. (r) οὐ. BD. 33. Mt. e. Syr. Arr. Perſſ. Aeth. Vulg. It. ἔτι οὐ. Orig. καὶ οὐ. Arm. Aug. ſemel. (s) κοιλίας. 234. (t) κοιλίας. 74. in m. (u) = Mt. c. φθόνοι. 1. 30. Ed. Utrumque habent 17. 119. 120. (x) + τις. Ed. Arm. (y) ἔκραζε. BD. 1. Mt. o. 2. Ed. ἔκραξε (St. β.) 13. 124. Orig. Chryſ. in Mt. 4 codd. (z) = BC. 1. 9. 13. 124. Mt. 2. Syr. Copt. Arm. Slav. 2. 3. verc. Orig. ὀπίσω αὐτοῦ. D. (St. β.) cant. || Poſt λέγουσα ponunt Vulg. et codd. It. (a) υἱός. BD. 56. 58. Ed. Baſ. (b) δεινῶς, 1. Orig. ter. (c) + ταῦτα. D. cant. (d) CFKLS. 40. 72. 142. 157. 167. 218 (cum al. 8) 235. 236. Ev. 5. 31. 32. 33. 44. al. 39. et Barb. 6. Mt. BHV. 19. al. 15. Ed. Slav. veron. corb. 1. 2. germ. 1. 2. colb. cant. Chryſ. Theophyl. || Rec. BD. 1. 13. 33. 124. alii. Orig.

[e] ἔστι καλὸν" λαβεῖν τὸν ἄρ-
τον τῶν τέκνων, καὶ [f] βα-
27 λεῖν" τοῖς κυναρίοις. Ἡ δὲ
εἶπε· ναὶ κύριε· καὶ γὰρ τὰ
κυνάρια ἐσθίει ἀπὸ τῶν ψι-
χίων τῶν πιπτόντων ἀπὸ τῆς
τραπέζης τῶν κυρίων. αὐ-
28 τῶν [g]. Τότε ἀποκριθεὶς ὁ
ἰησοῦς εἶπεν αὐτῇ· ὦ γύναι,
μεγάλη σου ἡ πίστις· γενηθή-
τω σοὶ ὡς θέλεις. καὶ ἰάθη ἡ
θυγάτηρ αὐτῆς ἀπὸ τῆς ὥρας
ἐκείνης.]
29 Καὶ [μεταβὰς ἐκεῖθεν [ὁ
ἰησοῦς, ἦλθε παρὰ τὴν θά-
λασσαν τῆς γαλιλαίας· καὶ
ἀναβὰς εἰς τὸ ὄρος, ἐκάθητο
30 ἐκεῖ. Καὶ προσῆλθον αὐτῷ
ὄχλοι πολλοὶ, ἔχοντες μεθ'
ἑαυτῶν [h] χωλοὺς, τυφλοὺς,
κωφοὺς, κυλλοὺς," [i] καὶ
ἑτέρους πολλοὺς·" καὶ ἔῤῥι-
ψαν αὐτοὺς παρὰ τοὺς πόδας
[k] ∾ τοῦ ἰησοῦ·" καὶ ἐθερά-
31 πευσεν αὐτούς· Ὥστε [l] τοὺς
ὄχλους" θαυμάσαι [m] βλέπον-
τας" κωφοὺς [n] λαλοῦντας,"
[o] κυλλοὺς ὑγιεῖς," χωλοὺς
περιπατοῦντας, [p] καὶ" τυ-
φλοὺς βλέποντας· καὶ [q] ἐδό-
ξασαν"

---

k ∾ αὐτοῦ.

(e) οὐκ ἔξεστιν. D. (St. β.) Perſ. p. et mſ. It. (exc. brix. germ. 2. gat.) Orig. bis (ſemel rec.) Baſil. ſel. Laurent. mediol. Hilar. Ambr. Ambroſiaſt. Hier. || οὐκ ἔστι, *non eſt*, Tert. οὐ καλοῦ ἐστι. 142. Syr. p. (f) δοῦναι. 50. 57. veron. verc. Chryſ. etiam in Mt. 6 codd. Tert. Hilar. Hier. Op. imp. (g) + καὶ ζῇ. Syr. Perſ. p. et mſ. Syr. hieroſ. (h) Ordo varie mutatur. || τυφλοὺς = S. κωφοὺς = D. 219. Ev. 7. 13. 17. cant. germ. 2. (i) = L. 71. Chryſ. etiam in Mt. 6 codd. (k) BDL. 13. 33. 56. 58. 124. Arr. Copt. Arm. Vulg. It. exc. brix. Chryſ. etiam in Mt. 6 codd. (l) τὸν ὄχλον. CD. 1. 13. 33. 124. 157. al. 3. Mt. d. γ. cant. Orig. ſemel. (m) βλέποντα 33. Mt. d. τυφλοὺς βλέποντας Chryſ. in Mt. 2. 9. τυφλοὺς βλέποντα ὁρῶντας. Chryſ. in γ. τυφλοὺς ἰδεῖν βλέποντας. Chryſ. ed. (omiſſo poſtea καὶ τυφλοὺς βλέποντας) || βλέποντας ad βλέποντας = verc. (n) ἀκούοντας B. 59. 115. Mt. e. Syr. p. in m. ἀκούοντας, ἀλάλους λαλοῦντας. 91. 119. alius. Ev. 12. 15. 17. 18. 19. 36. Mt. c. f. (o) = 1. Mt. γ. Copt. Aeth. Arr. Perſ. w. Sax. Vulg. It. (exc. cant. *ſideratos incolumes*, et brix. *debiles ſanos.*) Orig. ap. Wetſt. Hier. hoc interpretem omiſiſſe tradit. (p) = 115. Mt. o. Ed. Arm. Vulg. It. exc. cant. et brix. (q) ἐδόξαζον. L. 1. 218. (cum al. 6.) al. 11. et Barb. 2. Mt. i. k. al. 4. Ed. Vulg. It. exc. cant. Orig. Chryſ. etiam in Mt. 6 codd. Theophyl.

ξασαν" τὸν [r] θεὸν" [s] ἰσρα-
32 ήλ."] Ὁ δὲ [ἰησοῦς προσ-
καλεσάμενος τοὺς μαθητὰς
αὐτοῦ, εἶπε· σπλαγχνίζομαι
ἐπὶ τὸν ὄχλον, ὅτι [t] ἤδη"
[u] ἡμέραι τρεῖς, * [x] προσμένου-
σί μοι, καὶ οὐκ ἔχουσι τί
φάγωσι· καὶ ἀπολῦσαι αὐτοὺς
[y] νήστεις" οὐ θέλω, μήποτε
33 ἐκλυθῶσιν ἐν τῇ ὁδῷ. Καὶ
λέγουσιν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ
αὐτοῦ· [z] πόθεν" ἡμῖν ἐν ἐρη-
μίᾳ ἄρτοι τοσοῦτοι, ὥστε
χορτάσαι ὄχλον τοσοῦτον;
34 Καὶ λέγει αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς·
πόσους ἄρτους ἔχετε; οἱ δὲ
εἶπον· ἑπτὰ, καὶ ὀλίγα
35 ἰχθύδια. Καὶ [a] ἐκέλευσε
τοῖς ὄχλοις ἀναπεσεῖν ἐπὶ
36 τὴν γῆν. Καὶ λαβὼν"
τοὺς ἑπτὰ ἄρτους καὶ
τοὺς ἰχθύας, εὐχαριστή-
σας ἔκλασε, καὶ [b] ἐδίδου"
τοῖς μαθηταῖς [c] αὐτοῦ·"
οἱ δὲ μαθηταὶ [d] τῷ ὄχλῳ."
37 Καὶ ἔφαγον πάντες, καὶ
ἐχορτάσθησαν· καὶ ἦραν τὸ
περισσεῦον τῶν κλασμάτων,
38 ἑπτὰ σπυρίδας πλήρεις. Οἱ
δὲ ἐσθίοντες ἦσαν [e] τετρα-
κισχίλιοι ἄνδρες, χωρὶς [f] γυ-
39 ναικῶν καὶ παιδίων." Καὶ
ἀπολύσας τοὺς ὄχλους
[g] ἀνέβη" εἰς τὸ πλοῖον, καὶ

u. ἡμέρας. g. ἐνέβη.

(r) = 77. || + τοῦ. Ed. Chryſ. in Mt. 5 codd. (s) = Mt. γ. (t) = B. 106. ἤδη Syr. Copt. (u) BCDFGHLPS. 1. 33. (77. 108. 123. 125* ap. Treſch.) 131. 167. 235. Ev. 3. 4. 5. 18. 19. 36. 44. al. 30. Mt. BHV. f* p. in marg. z* al. 11. Ed. Baſ. Chryſ. in Mt. 3 codd. (x) + εἰσιν, καί. D. cant. item Arm. It. (exc. for.) Hilar. Ambr. (y) νήστις. 83. 89. 108. 125** 219. 224. Mt. a. d. e. al. 12. (z) καὶ πόθεν. Mt. e. πόθεν οὖν BD (St. β.) 1. Aeth. Arm. Vulg. It. exc. brix. (a) παραγγείλας τῷ ὄχλῳ .... ἔλαβε. BD. 1. 13. 33. 124. Orig. diſ. || τοῖς ὄχλοις] τῷ ὄχλῳ. 157. Syr. p. Arm. Vulg. It. exc. cant. verc. brix. τοὺς ὄχλους. C. Mt. H. alii. (b) ἔδωκεν. BD. 1. 13. 33. 124. 157. cant. Chryſ. etiam in Mt. 5 codd. Theodor. mopſ. in ſchol. codicis e. (c) = D. 1. 13. 33. 65. 124. Ev. 5. Mt. m. Arm. cant. corb. 1. colb. germ. 2. emmer. Chryſ. etiam in Mt. 5 codd. (d) τοῖς ὄχλοις BKLM. 1. 13. 33. 124. 157. al. 8. Mt. c. ſ. m. corb. 1. (e) + ὡς B. 1. 13. 33. 124. + ὡσεί. 106. 157. Mt. e. Syr. p. Aeth. Arm. corb. 1. (f) παιδίων καὶ γυναικῶν. D. 1. 124. Copt. Aeth. Vulg. Sax. It. exc. brix. (g) CDEGHKL. 10. 13. 17. 77. 131. 157. 235. Ev. 5. 18. 36. al. 33. et Barb. 3. Mt. BHV. al. 12. Ed. Chryſ. etiam in Mt. 5 codd. ἐμβαίνει. D.

ἦλθεν εἰς τὰ [h] ὅρια" [i] μαγ-
δαλά."]
1 Καὶ [προσελθόντες [k] οἱ"
Φαρισαῖοι καὶ σαδδουκαῖοι,
πειράζοντες ἐπηρώτησαν αὐ-
τὸν, σημεῖον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ
2 [l] ἐπιδεῖξαι" αὐτοῖς. Ὁ δὲ
ἀποκριθεὶς εἶπεν [m] αὐτοῖς·"
[n] ὀψίας γενομένης, λέγετε·
εὐδία· [o] πυῤῥάζει" γὰρ [p] ὁ
3 οὐρανός· [q] Καὶ [r] πρωΐ·" σή-
μερον χειμών· [o] πυῤῥάζει"
γὰρ στυγνάζων ὁ [s] οὐρανός."
[t] = ὑποκριταὶ," τὸ μὲν
πρόσωπον τοῦ οὐρανοῦ γινώ-
σκετε διακρίνειν, τὰ δὲ ση-
μεῖα τῶν καιρῶν οὐ [u] δύνα-
4 σθε;" [x] Γενεὰ πονηρὰ [y] καὶ
μοι-

(h) ὄρη. 50. 71. Theophyl. mſ. Aeth. (i) μαγδαλάν. CM. 69. 106. Ev. 2. Mt. c. Copt. Scholia in Mt. e. et 10. μαγαδάν. BD. (St. β.) Syr. hier. Perſ. w. cant. μαγεδάν, Vulg. It. Hier. Aug. μαγοδοῦ Syr. (k) = 1. 33. 72. 124. Ev. 36. Mt. f. ω. Orig. (l) δεῖξαι. 51. Ed. Chryſ. etiam in Mt. 7 codd. ὑποδεῖξαι. Ed. (m) = D. cant. verc. colb. germ. 1. (n) ὀψίας ad δύνασθε = B. (In E. aſteriſcis notantur omnia.) 2* 13. 34. 39 (ſed in ſcholiis explicantur) 44* 84. 124* 157. 180. 194. Mt. V. 17. Codd. plerique ap. Hier. Copt. ap. Mill. Beng. et Wetſt. (ſed edita habet.) Origenes in commentario non attingit. Habent Mt. lectionaria c. f. ω. Reliqua Mt. lectionaria carent hoc anagnoſmate. Habent Evangeliſtaria 2. 12. 13. 18. 19. 24. 34. 36. e quibus lectiones variantes ad vſ. 2 vel 3 prolatae ſunt; de caeteris Evangeliſtariis non liquet. Habent Verſiones, Euſ. ut videtur, Chryſ. Theophyl. Euthym. Scholia vetuſta ap. Mt. Hilar. Juv. || = ὀψίας ad στυγνάζων ὁ οὐρανὸς 113* (o) πυράζει. CEF. alii. Mt. e. 6. || = πυῤῥάζει ad πυῤῥάζει 24* 80. (p) + *cum nubibus*, It. (exc. cant. brix. germ. 2. corb. 1. for.) (q) + καὶ γίνεται οὕτως. K. || = οὐρανὸς ad οὐρανός F. 57. Syr. p. mſ. (r) πρωίας. E. 10. 33. 46. 235. 236. 218 (cum 3. 76. 77. al. 3.) al. 12. Mt. c. j. n. q. ω. (s) ἀὴρ D. gr. || = Slav. 2. (non alii.) (t) = CDL. 1. 11. 22. 23. 33. 76. 115. Ev. 34. 36. Aeth. Arm. Syr. p. Slav. 2. (non alii) Sax. Vulg. cant. verc. colb. corb. 2. germ. 2. Mm. gat. for. Chryſ. in Mt. 6 codd. (u) συνίετε. S. 24. 61. 76. 108. 127. 131. al. 27. et Barb. 1. Mt. a. m. q. z in marg. Perſſ. Ar. Aeth. Theophyl. mſ. δοκιμάζετε. L. γινώσκετε Mt. ω. συνίετε καὶ οὐ δύνασθε. 218. (cum 3. 77. 220.) || + δοκιμάζειν ſ. γνῶναι ſ. διαγνῶναι GM. 33. Ev. 2. 18. 19. 34. 36. al. 10. Mt. f. o. Syr. Arm. Vulg. ed. verc. veron. corb. 1. 2. colb. (x) + καὶ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς 25. 32. Mt. i. n. Aeth. (y) = D. cant. verc. corb. 1. 2. germ. 1. Proſper.

μοιχαλὶς" ʾσημεῖον ἐπιζητεῖ·
καὶ σημεῖον οὐ δοθήσεται
αὐτῇ, εἰ μὴ τὸ σημεῖον ἰω-
νᾶ z — τοῦ προφήτου."
καὶ καταλιπὼν αὐτοὺς, ἀ-
πῆλθε.
5 Καὶ ἐλθόντες [a] οἱ μαθηταὶ
αὐτοῦ" εἰς τὸ πέραν, ἐπελά-
6 θοντο ἄρτους λαβεῖν.] Ὁ
δὲ ἰησοῦς εἶπεν αυτοῖς· [ὁρᾶ-
τε καὶ προσέχετε ἀπὸ τῆς
ζύμης τῶν Φαρισαίων καὶ σαδ-
7 δουκαίων.] Οἱ δὲ διελογί-
ζοντο ἐν ἑαυτοῖς, λέγοντες·
ὅτι ἄρτους οὐκ ἐλάβομεν.
8 [b] Γνοὺς δὲ" ὁ ἰησοῦς εἶπεν
[c] †· τί διαλογίζεσθε ἐν ἑαυ-
τοῖς, ὀλιγόπιστοι, ὅτι ἄρτους
9 οὐκ [d] ἐλάβετε;" Οὔπω
νοεῖτε, οὐδὲ μνημονεύετε
τοὺς πέντε ἄρτους τῶν πεν
τακισχιλίων; καὶ πόσους κο-
10 φίνους ἐλάβετε; Οὐδὲ τοὺς
ἑπτὰ ἄρτους τῶν τετρακισχι-
λίων, καὶ πόσας σπυρίδας
11 ἐλάβετε; Πῶς οὐ νοεῖτε,
ὅτι οὐ περὶ [e] ∾ ἄρτου" εἶ-
πον ὑμῖν [f] ∾ * προσέχειν"
ἀπὸ τῆς ζύμης τῶν Φαρισαίων
12 καὶ σαδδουκαίων. [g] Τότε
συνῆκαν, ὅτι οὐκ εἶπε προσ-
έχειν ἀπὸ [h] τῆς ζύμης τοῦ

c † αὐτοῖς. e ∾ ἄρτων. f ∾ ; προσέχετε — δὲ.

(z) = BDL. Vulg. mſ. cant. corb. 1. germ. 1. for. harl. emmer. tol. Habet Or. (a) Poſt ἐπελάθοντο ponunt D. It. (exc. brix. germ. 2. for. et gat.) Hilar. || αὐτοῦ = BCD. Arm. cant. Habet Or. (b) *Quibus cogitantibus*. verc. veron. germ. 1. corb. 2. *quo cognito*, corb. 1. (c) = BDKLMS. 1. 33. 124.* 157. al. 10. Mt. c. d. e. m. o. r. Syr. p. Arm. Aeth. Vulg. It. exc. verc. corb. 1. Orig. Theophyl. Lucif. (d) ἔχετε. BD (St. β.) 13. 124. Syr. p. mſ. in m. Arr. Aeth. Arm. ut videtur. Vulg. It. exc. brix. Lucif. || Or. ut rec. (e) BCKLMS. 1. 13. 33. 124. 157. al. 22. et Barb. 4. Mt. c. d. e. al. 8. Syr. p. mſ. Slav. brix. cant. Chryſ. in Mt. 5 codd. || ἄρτου D. gr. Verſſ. Orig. Lucif. Ambr. (f) προσέχετε δὲ BCL. 1. Syr. Perſ. p. Copt. Slav. 2. Or. Ambr. Lucif. προσέχετε D* 13. 124. Ed. Perſ. w. Aeth. Vulg. It. Lucif. Ambr. προσέχειν; προσέχετε δὲ. 33. 118. 148. al. 12. Mt. d. z* προσέχειν, ἀλλ᾽ 3. 57. 76. 131. Ev. 34. Mt. c. e. m. q. Slav. 3. 5. ed. Chryſ. in Mt. 5 codd. Theophyl. (g) Vſ. 12. = 59. || τότε συνῆκαν, ὅτι οὐ περὶ ἄρτου εἶπεν αὐτοῖς omiſſis caeteris 74. τότε συνῆκαν, ὅτι περὶ τῆς διδασκαλίας λέγει. Mt. γ. (h) τῶν ἄρτων, ἀλλ᾽. 1. Orig. τῆς ζύμης, ἀλλ᾽. D. 124* Arm. cant. veron. verc. corb. 2. τῆς ζύμης τῶν ἄρτων, ἀλλ᾽. BL. 157. Mt. c. Copt. Aeth. Syr. p. mſ. Vulg. germ. 1. 2. gat. *Fermento Phar. et Sadd. ſed a doctrina illorum*. corb. 1. et ſic fere 33.

ἄρτου, ἀλλ'" ἀπὸ τῆς διδα-
χῆς τῶν Φαρισαίων καὶ σαδ-
δουκαίων i.]
13 [Ἐλθὼν δὲ ὁ ἰησοῦς εἰς
τὰ μέρη καισαρείας τῆς Φι-
λίππου, ἠρώτα τοὺς μαθη-
τὰς αὐτοῦ, λέγων· τίνα
k — με" λέγουσιν οἱ ἄνθρω-
ποι εἶναι, τὸν υἱὸν τοῦ ἀν-
14 θρώπου; Οἱ δὲ εἶπον· οἱ
μὲν, ἰωάννην τὸν βαπτιστήν·
ἄλλοι δὲ, ἠλίαν· ἕτεροι δὲ,
ἱερεμίαν, ἢ ἕνα τῶν προφη-
15 τῶν. Λέγει αὐτοῖς· ὑμεῖς δὲ
16 τίνα με λέγετε εἶναι; Ἀπο-
κριθεὶς δὲ σίμων πέτρος εἶπε·
σὺ εἶ ὁ χριστὸς, ὁ υἱὸς τοῦ
17 θεοῦ τοῦ l ζῶντος." Καὶ
ἀποκριθεὶς ὁ ἰησοῦς εἶπεν αὐ-
τῷ· μακάριος εἶ, σίμων βὰρ
ἰωνᾶ· ὅτι σὰρξ καὶ αἷμα οὐκ
ἀπεκάλυψέ σοι, ἀλλ' ὁ πα-
τήρ μου, ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς.
18 Κἀγὼ m δὲ" σοι λέγω, ὅτι
σὺ εἶ n πέτρος," καὶ ἐπὶ
o ταύτῃ τῇ πέτρᾳ" p οἰκοδο-
μήσω" μου τὴν ἐκκλησίαν·
καὶ πύλαι ᾅδου οὐ κατισχύ-
19 σουσιν q αὐτῆς." Καὶ δώσω
σοι τὰς r κλεῖς" τῆς βασιλεί-
ας τῶν οὐρανῶν· καὶ s ὃ ἐὰν
δήσῃς ἐπὶ τῆς γῆς, ἔσται δε-
δεμένον ἐν τοῖς οὐρανοῖς· καὶ
ὃ ἐὰν λύσῃς ἐπὶ τῆς γῆς,
ἔσται λελυμένον" ἐν τοῖς οὐ-
20 ρανοῖς.] Τότε [t ∾ διεστεί-
λατο" τοῖς μαθηταῖς u αὐ-
τοῦ," ἵνα μηδενὶ εἴπωσιν,
ὅτι αὐτός ἐστιν x † ὁ χριστός.
21 Ἀπὸ τότε ἤρξατο ὁ ἰησοῦς
δεικνύ-

t ∾ ἐπετίμησεν. x † ἰησοῦς.

(i) + προσέχειν veron. colb. (omiſerant poſt εἶπε) verc. germ. 1. (k) = B. Syr. hier. Copt. Aeth. Arr. Perſ. w. Sax. Vulg. colb. harl** Mm. gat. Ambr. ſemel. Iren. mſ. Sed Hil. I. co. Aug. agnoſcunt. || Poſt λέγουσιν ponit C. || Orig. ut rec. (l) σώζοντος D* cant* || + *qui in hunc mundum veniſti* Op. imp. et Juv. (m) = L. 235. al. 3. Syr. Copt. Arm. Slav. 3. Vulg. It. exc. cant. (*ego enim*, verc.) Euſ. Chryſ. in Mt. 6 codd. Cypr. (n) πέτρα. Arm. (o) *ſuper iſta confeſſione*, Felix rom. (p) οἰκοδόμησον. Antholog. mſ. (q) σε. Thomas hier. ap. Abucar. *in te*, Caſſian. || Orig. habet rec. diſerte. Ad πέτρας refert Epiph. et Orig. ſemel. (r) κλεῖδας B*L. Orig. quinquies, ſemel ut rec. (s) ὅσα ἂν ... δεδεμένα ... ὅσα ἂν ... λελυμένα. 1. Ed. It. exc. cant. verc. Orig. Euſ. Chryſ. etiam in Mt. 6 codd. Tert. Cypr. Ambr. ſemel. Aug. ſemel. Pacian. Gildas. Gelaſ. 1. (t) B*D. Codices nonnulli, tempore Origenis. Arm. Slav. ut videtur. *comminatus eſt*. cant. διετείλατο. 61** al. 3. (u) = BCD. cant. Arm. Orig. ſemel. (x) = BL. 1. 10. 40. 53. 61. 71. 72. 77. 108. 114. 115. 116. 124.

δεικνύειν τοῖς μαθηταῖς αὐ-
τοῦ, ὅτι δεῖ αὐτὸν [y] ἀπελ-
θεῖν εἰς ἱεροσόλυμα" καὶ πολ-
λὰ παθεῖν ἀπὸ τῶν πρεσβυ-
τέρων καὶ ἀρχιερέων καὶ
γραμματέων, καὶ ἀποκταν-
θῆναι, καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ
22 [z] ἐγερθῆναι." Καὶ προσλα-
βόμενος αὐτὸν ὁ πέτρος,
[a] ἤρξατο ἐπιτιμᾷν αὐτῷ, λέ-
γων" ἵλεώς σοι κύριε· οὐ μὴ
23 ἔσται σοι τοῦτο. Ὁ δὲ
[b] στραφεὶς" εἶπε τῷ πέτρῳ·
ὕπαγε ὀπίσω μου, σατανᾶ·
σκάνδαλόν [c] μου εἶ·" ὅτι οὐ
φρονεῖς τὰ τοῦ θεοῦ, ἀλλὰ
24 τὰ τῶν ἀνθρώπων. Τότε ὁ
ἰησοῦς εἶπε τοῖς μαθηταῖς αὐ-
τοῦ· [εἴ τις θέλει ὀπίσω μου
[d] ἐλθεῖν," ἀπαρνησάσθω ἑαυ-
τὸν, καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν
αὐτοῦ, καὶ ἀκολουθείτω
25 μοι.] Ὃς γὰρ ἂν θέλῃ τὴν
ψυχὴν αὐτοῦ σῶσαι, ἀπολέ-
σει αὐτήν· ὃς δ' ἂν ἀπολέσῃ
τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἕνεκεν
26 ἐμοῦ, εὑρήσει αὐτήν. Τί
γὰρ [e] ὠφελεῖται" ἄνθρωπος,
ἐὰν τὸν κόσμον ὅλον κερδήσῃ,
τὴν δὲ ψυχὴν αὐτοῦ ζημιω-
θῇ; ἢ τί δώσει ἄνθρωπος ἀν-
τάλλαγμα τῆς ψυχῆς αὐτοῦ;
27 Μέλλει γὰρ ὁ υἱὸς τοῦ ἀν-
θρώπου ἔρχεσθαι ἐν τῇ δόξῃ
τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, μετὰ τῶν
ἀγγέλων αὐτοῦ· καὶ τότε
ἀποδώσει ἑκάστῳ, κατὰ [f] τὴν
28 πρᾶξιν" αὐτοῦ. Ἀμὴν λέ-
γω

124. 127. 142. 218 (cum al. 3) 235. Ev. 15. 36. al. 20. Mt. a. d. e. i. k. l. n. o. p* x. z. 17. Syr. Perſ. p. Ar. p. Arm. Slav. mſ. Vulg. mſ. veron. verc. corb. 1. 2. germ. 1. colb. Orig. in textu et quater in comment. Chryſ. etiam in Mt. 6 codd. Theophyl. ed. Euthym. Scholia vet. ap. Mt. Hilar. Ambr. || Poſt χριστὸς ponit D. gr. (y) εἰς ἱεροσ. ἀπελθεῖν BD. 1. 13. 124. 157. cant. Or. quater. Iren. Hilar. (z) ἀναστῆναι D. 106. 131. 157. al. 4. (a) λέγει αὐτῷ ἐπιτιμῶν B. ἤρξ. αὐτῷ ἐπιτ. καὶ λέγειν. D. item F. Mt. e. cant. veron. verc. germ. 1. corb. 2. colb. Mm. (b) ἐπιστραφεὶς DKL. 13. 40. 72. 114. 225. 235. al. 9. Mt. l. z* 10. || = Copt. || Orig. ut rec. (c) εἶ ἐμοῦ BC. 124. εἶ ἐμοί. D. item Mt. V. Marcell. ap. Euſ. *eſt mihi*, germ. 1. (d) ἀκολουθεῖν. 116. 125* al. 2. Mt. f. ſemel. x. Orig. in textu. Idem ſemel utrumque jungit. Aug. (e) ὠφεληθήσεται. BL. 1. 13. 61. 124. 157. Ed. Syr. utr. brix. gat. Orig. ter. Cyr. ſaepe. Chryſ. ſemel in Mt. 5 codd. Cypr. (f) τὰ ἔργα. 1. 10. 17. 120. 224. al. 8. Ed. Syr. utr. Slav. 2. 3. Chryſ. ſemel in Mt. 5 codd. || Or. ut rec.

γω ὑμῖν, εἰσί τινες g τῶν
ὧδε ἑστώτων" οἵτινες οὐ μὴ
h γεύσωνται" θανάτου, ἕως
ἂν ἴδωσι τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώ-
που ἐρχόμενον ἐν τῇ i βασι-
λείᾳ". k αὐτοῦ."]
1 Καὶ l μεθ' ἡμέρας ἓξ [πα-
ραλαμβάνει ὁ ἰησοῦς τὸν πέ-
τρον, καὶ ἰάκωβον, καὶ ἰω-
άννην τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ·
καὶ m ἀναφέρει" αὐτοὺς εἰς
ὄρος ὑψηλὸν n κατ' ἰδίαν."
2 Καὶ μετεμορφώθη ἔμπροσθεν
αὐτῶν, καὶ ἔλαμψε τὸ πρόσ-
ωπον αὐτοῦ ὡς ὁ ἥλιος· τὰ
δὲ ἱμάτια αὐτοῦ o ἐγένετο"
3 λευκὰ ὡς p τὸ φῶς." Καὶ
ἰδοὺ, q ὤφθησαν" αὐτοῖς
μωσῆς καὶ ἠλίας, μετ' αὐτοῦ
4 συλλαλοῦντες. Ἀποκριθεὶς
δὲ ὁ πέτρος εἶπε τῷ ἰησοῦ·
κύριε, καλόν ἐστιν ἡμᾶς ὧδε
εἶναι· εἰ θέλεις, r ποιήσωμεν"
s ὧδε" τρεῖς σκηνὰς, σοὶ
μίαν, καὶ μωσῇ μίαν, καὶ
5 t μίαν ἠλίᾳ." Ἔτι αὐτοῦ
λαλοῦντος, ἰδοὺ, νεφέλη
u φωτὸς" ἐπεσκίασεν αὐτούς·
καὶ ἰδοὺ, φωνὴ x ἐκ τῆς νε-
φέλης, λέγουσα· οὗτός ἐστιν
ὁ υἱός

---

g. τῶν ὧδε ἑστηκότων, u ∾ φωτεινή.

(g) BCDLS. 1. 13. 17. 77. 124. 142** 157. Ev. 14. 19. al. 10. M.. c. i. n. q. Ed. Orig. bis. Ephr. Chryſ. etiam in Mt. 5 codd. Epiph. Theodoret. ὧδε ἑστηκότων. 225. || ὧδε ἑστῶτες EFGH. 10. 11. 106. 108. 115. 116. 127. 131. 142* 213. 236. Ev. 2. 4. 36. al. 44. Mt. V. a. k. l. o. p. 10** Theophyl. ὧδε ἑστηκότες 76. Ev. 18. τῶν ὧδε ἑστῶτες Mt. f. (h) γεύσονται. HL. 1. 131. 157. 235. alii. Mt. c. e. o. x. Ed. Theodoret. (i) δόξῃ. 38. 113. Mt. o. γ. Syr. p. in m. Copt. Aeth. Sax. verc. Ephr. Theodoret. Epiphan. Damaſc. Antipat. boſtr. || *in regnum*, corb. Ambr. ſemel. || Or. ut rec. (k) τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. Mt. o. γ. item Mt. 2. Syr. p. in m. Copt. Aeth. Sax. corb. Aug. τῶν οὐρανῶν. 59. (l) + ἐγένετο. D. It. exc. brix. for. (m) ἀνάγει. D. (St. β.) Orig. ter. *levavit*, cant. (n) λίαν. D. cant. (o) = S. Mt. B. o. || ἐγένοντο. L. 13. 33. al. 27. Mt. a. d. e. al. 7. Ed. γέγονε Chryſ. in Mt. 6 codd. φαίνεται. Orig. ter. Semel (3, 559.) ut rec. (p) χιών. D. (St. β.) Aeth. Slav. 2. ſemel. Vulg. It. Dionyſ. alex. Hilar. Aug. Juv. || Orig. ut rec. ter. (q) ὤφθη. BD. 13. 124. ap. Birch. Mt. n. cant. veron. verc. germ. 1. 2. colb. gat. Mm. emmer. tol. Beda. (r) ποιήσω. BC. veron. corb. 1. germ. 1. (s) = Mt. z* Arm. corb. 1. germ. 1. for. harl* Orig. (t) ἠλίᾳ μίαν. DKL. 1. 33. 124. 229. al. 8. Mt. H. e. al. 4. Ed. Syr. p. Vulg. It. Ephr. Chryſ. in Mt. 6 codd. (u) 5. 13. 36. 124. 183. Mt. e. (ante ſcholium; ſed in ſcholio rec.) Ephr. || Orig. ut rec. (x) + ἐγένετο. 157. Arm. + *audita eſt*, verc.

ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητὸς, ἐν ᾧ
εὐδόκησα· [y] αὐτοῦ ἀκούετε."
6 Καὶ ἀκούσαντες οἱ μαθηταὶ,
ἔπεσον ἐπὶ πρόσωπον αὐτῶν,
7 καὶ ἐφοβήθησαν σφόδρα. Καὶ
προσελθὼν ὁ ἰησοῦς, ἥψατο
αὐτῶν, καὶ εἶπεν· [z] ἐγέρθη-
8 τε," καὶ μὴ φοβεῖσθε. Ἐπά-
ραντες δὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς
αὐτῶν, οὐδένα εἶδον, εἰ μὴ
9 τὸν ἰησοῦν μόνον. Καὶ κα-
ταβαινόντων αὐτῶν [a] ἐκ" τοῦ
ὄρους, ἐνετείλατο αὐτοῖς [b] ὁ
ἰησοῦς," λέγων· μηδενὶ εἴπη-
τε τὸ ὅραμα, ἕως οὗ ὁ υἱὸς
τοῦ ἀνθρώπου ἐκ νεκρῶν ἀνα-
10 στῇ.] Καὶ [ἐπηρώτησαν αὐ-
τὸν οἱ μαθηταὶ [c] — αὐτοῦ,"
λέγοντες· [d] τί οὖν" οἱ γραμ-
ματεῖς λέγουσιν, ὅτι ἠλίαν
11 δεῖ ἐλθεῖν πρῶτον; Ὁ δὲ
[e] = ἰησοῦς" ἀποκριθεὶς εἶ-
πεν αὐτοῖς· ἠλίας μὲν ἔρχεται
[f] — πρῶτον" καὶ [g] ἀποκα-
12 ταστήσει" πάντα. Λέγω δὲ
ὑμῖν, ὅτι ἠλίας ἤδη ἦλθε,
καὶ οὐκ ἐπέγνωσαν αὐτὸν,
ἀλλ' ἐποίησαν [h] ἐν" αὐτῷ,
ὅσα ἠθέλησαν. [i] οὕτω καὶ ὁ
υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου μέλλει
13 πάσχειν ὑπ' αὐτῶν." Τότε
συνῆκαν οἱ μαθηταὶ, ὅτι πε-
ρὶ ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ εἶ-
πεν αὐτοῖς.]

14 Καὶ [k] ἐλθόντων αὐτῶν"
πρὸς τὸν ὄχλον, [προσῆλθέν
[l] αὐτῷ" [m] ἄνθρωπος," γο-
νυπε-

---

a. ἀπὸ.

(y) ἀκούετε αὐτοῦ. BD. 1. 33. Orig. cant. corb. 1. Tert. (z) = Copt. Syr. hieroſ. || ἐγείρεσθε. D. Ev. 33. (a) BCDEFHKLMS. 1. 13. 33. 124. 157. al. 77. Mt. HV. al. 14. Ed. Or. Chryſ. etiam in Mt. 6 codd. Theophyl. || Orig. ſemel ut rec. (b) = Mt. o. Ed. Chryſ. in Mt. 6 codd. || Poſt λέγων ponit cant. (c) = L. 1. 33. 124. Copt. Arm. Vulg. It. exc. brix. Orig. (d) ὅτι. 33. Mt. m. (e) = BDL. 1. 33. Ev. 13. 15. Mt. d. Ed. Copt. Erp. Vulg. It. || Arm. ponit poſt ἀποκρ. (f) = BD. 1. 33. Copt. Arm. Arr. Vulg. It. exc. brix. Chryſ. in Mt. 6 codd. || Ante πάντα ponit L. (g) ἀπαγγελεῖ ὑμῖν. Copt. ἑτοιμάσει τὴν ὁδὸν αὐτοῦ. Sahid. alicubi. *componere*, verc. (h) ἐν = D (St. β.) F. 13. 17. 61. 106. 116. 119. 127. 131. al. 11. Mt. c. d. e. γ. 17. Ed. Juſtin. || ἐπ' αὐτῷ. Mt. x. εἰς αὐτὸν. Orig. mſ. ſemel. Chryſ. ſemel in Mt. 6 codd. αὐτὸν. 115. (i) In finem commatis 13. rejiciunt D. cant. veron. verc. corb. 1. 2. colb. germ. 1. (k) ἐλθόντων B. 1. 124. Mt. o. ἐλθόντος αὐτοῦ. Mt. 10* ἐλθών. D. Arr. Vulg. It. Syr. hieroſ. Hilar. (l) = Arm. τῷ ἰησοῦ FH. 76. 108. 127. al. 8. Mt. q. Ed. (m) = 108. *quidam*, germ. 1. || + τις. FHK. al. 18. Ed. Arm.

15 νυπετῶν [n] αὐτόν," Καὶ λέ-
γων· κύριε, ἐλέησόν μου τὸν
υἱόν, ὅτι σεληνιάζεται, καὶ
κακῶς [o] πάσχει·" πολλάκις
γὰρ πίπτει εἰς τὸ πῦρ, καὶ
[p] πολλάκις" εἰς τὸ ὕδωρ.
16 Καὶ [q] προσήνεγκα" αὐτὸν
τοῖς μαθηταῖς σου, καὶ οὐκ
ἠδυνήθησαν αὐτὸν θεραπεῦ-
17 σαι. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἰησοῦς
εἶπεν· ὦ γενεὰ ἄπιστος καὶ
διεστραμμένη· ἕως πότε [r] ἔσο-
μαι μεθ' ὑμῶν;" ἕως πότε
ἀνέξομαι ὑμῶν; [s] Φέρετέ"
18 μοι αὐτὸν ὧδε. [t] Καὶ ἐπετί-
μησεν αὐτῷ ὁ ἰησοῦς, καὶ
ἐξῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ τὸ δαιμό-
νιον· καὶ ἐθεραπεύθη ὁ παῖς
19 ἀπὸ τῆς ὥρας ἐκείνης.] Τότε
προσελθόντες οἱ μαθηταὶ τῷ
ἰησοῦ κατ' ἰδίαν, εἶπον· διατί
ἡμεῖς οὐκ ἠδυνήθημεν ἐκβα-
20 λεῖν αὐτό; Ὁ δὲ [u] ἰησοῦς"
εἶπεν αὐτοῖς· διὰ τὴν [x] ἀπι-
στίαν" ὑμῶν. ἀμὴν [y] γὰρ"
λέγω ὑμῖν, ἐὰν ἔχητε πίστιν
ὡς κόκκον σινάπεως, ἐρεῖτε
τῷ ὄρει τούτῳ· [z] μετάβηθι"
[a] ἐντεῦθεν" [b] ἐκεῖ," καὶ με-
ταβήσεται· καὶ οὐδὲν ἀδυνα-
21 τήσει ὑμῖν. [c] Τοῦτο δὲ τὸ
γένος οὐκ ἐκπορεύεται, εἰ μὴ
ἐν προσευχῇ καὶ νηστείᾳ."

22 [d] Ἀναστρεφομένων δὲ
αὐτῶν ἐν τῇ γαλιλαίᾳ," εἶ-
πεν

---

n. αὐτῷ.

(n) BCFGHKLS. (St. π.) 1. 13. 33. al. 83. Mt. BHV. al. 17. Ed. Chryſ. in Mt. 4 codd. Theophyl. || ἔμπροσθεν αὐτοῦ D. Syr. p. Vulg. cant. veron. verc. germ. 1. for. colb. corb. 2. || = Arm. || Rec. Orig. bis. (o) ἔχει BL. Orig. (p) ἐνίοτε. D. 1. Arm. It. Orig. bis diſ. Aug. *crebro*, Vulg. for. || *aliquotiens* ... *ſaepius*, cant. (q) προσήνεγκαν. 13. 38. 59. 120. Ed. (r) μεθ' ὑμῶν ἔσομαι. BCD. 1. 33. 124. Ev. 12. Orig. (s) Φέρε. Syr. Arm. (t) + *et adduxerunt eum ad Jeſum.* Arm. (u) = D. 33. 124. Mt. m. 17. Copt. Aeth. Arm. Ar. Sax. Vulg. mſ. cant. verc. corb. germ. 1. 2. for. tol. (x) ὀλιγοπιστίαν. BK. 1. 13. 22. 32. 33. 124. Copt. Aeth. Arm. Ar. Orig. Chryſ. in Mt. γ. Scholia vet. ap. Mt. (y) = 59. al. 6. Mt. 10. Ed. Arm. Aeth. Arr. It. (exc. cant.) tol. *quippe*, Vulg. for. (z) μετάβα. B. 1. 13. 124. Orig. (ſed bis ut rec. Semel μετάβηθι.) Cyr. hier. (a) ἔνθεν. BD. 1. Orig. ter. ἐνταῦθα. 124. (b) = 33. Syr. Perſ. p. Vulg. mſ. for. germ. 2. gat. emmer. tol. Hier. (c) = B. 33. Copt. Aeth. Syr. hieroſ. corb. 1. et fortaſſe Euſeb. || Habent Or. Chryſ. Theophyl. Euthym. Scholia vet. ap. Mt. Hilar. Juv. (d) στρεφομένων δὲ αὐτῶν εἰς γαλιλαίαν.

πεν αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς· μέλλει ὁ
υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδο-
σθαι εἰς χεῖρας [e] ἀνθρώπων,"
23 Καὶ ἀποκτενοῦσιν αὐτόν· καὶ
τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἐγερθήσεται.]
[f] καὶ ἐλυπήθησαν σφόδρα."
24 Ἐλθόντων δὲ αὐτῶν εἰς
καπερναοὺμ, [προσῆλθον οἱ
[g] τὰ δίδραχμα" λαμβάνοντες
τῷ πέτρῳ, καὶ εἶπον· ὁ δι-
δάσκαλος ὑμῶν οὐ τελεῖ [g] τὰ
δίδραχμα;" λέγει· [h] ναί."
25 Καὶ [i] ὅτε εἰσῆλθεν" εἰς τὴν
οἰκίαν, προέφθασεν αὐτὸν ὁ
ἰησοῦς, λέγων· τί σοι δοκεῖ,
σίμων; οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς
ἀπὸ τίνων λαμβάνουσι τέλη
ἢ κῆνσον; ἀπὸ τῶν υἱῶν αὐ-
τῶν, ἢ ἀπὸ τῶν ἀλλοτρίων;
26 [k] Λέγει αὐτῷ = ὁ πέτρος·:
ἀπὸ" τῶν ἀλλοτρίων. [l] ἔφη
αὐτῷ ὁ ἰησοῦς· ἄραγε ἐλεύθε-
27 ροί εἰσιν οἱ υἱοί. [m] Ἵνα δὲ
μὴ σκανδαλίσωμεν αὐτοὺς,
πορευθεὶς εἰς τὴν θάλασσαν,
βάλε ἄγκιστρον, καὶ τὸν
[n] ἀναβάντα" πρῶτον ἰχθὺν
ἆρον· καὶ ἀνοίξας τὸ στόμα
αὐτοῦ, εὑρήσεις στατῆρα·
[o] ἐκεῖνον λαβὼν," δὸς αὐτοῖς
ἀντὶ ἐμοῦ καὶ σοῦ.
r Ἐν ἐκείνῃ τῇ [p] ∾ ὥρᾳ"
[προσῆλθον οἱ μαθηταὶ τῷ
ἰησοῦ, λέγοντες· τίς ἄρα μεί-
ζων

p ∾ ἡμέρᾳ.

λαίαν. Orig. *Redeuntibus ſ. revertentibus* ... *in Gal.* corb. 1. colb. || ἀναστρεφ.] συστρεφ. B. 1. || ἐν τῇ γαλ.] εἰς τὴν γαλιλαίαν. Ev. 36. Mt. f. m. (e) ἀνέμων. Mt. d. || + ἁμαρτωλῶν. 157. al. 5. Mt. B. 2. corb. 1. (f) = K. 46. 61. Ev. 25. Mt. BH. c. f. et fortaſſe alia Evangeliſtaria. || *Quo audito diſcipuli ejus contriſtati ſunt vehementer*, codd. Ital. (g) τὰ δίδραγμα ſemel vel bis. DEGHL. alii. Slav. 2. 3. τὸ δίδραγμα. 108. alii. τὰ διδράγματα. D. alii. *didragma* ſ. *didragmam*, veron. germ. 1. for. corb. 2. gat. harl. (h) *utique non*. veron. (i) ὅτε εἰσῆλθον. 108. 115. 127. 235. al. 4. et Barb. 3. Mt. k. l. p* q. x. ὅτε ἦλθεν. Ev. 27. εἰσελθόντων. 13. 124. verc. ἐλθόντων αὐτῶν. 33. εἰσελθόντι. D. εἰσελθόντος. Cyr. ἐλθόντα. B. 1. *cum introiſſet Petrus*, corb. 1. (k) εἰπόντος δὲ, ἀπό. B. 1. Copt. Arm. Aeth. Chryſ. in Mt. 6 codd. εἰπόντος δὲ τοῦ πέτρου, ὅτι ἀπό. Orig. || = ὁ πέτρος. D. Perſ. w. Syr. hier. Slav. 2. Sax. Vulg. It. exc. brix. Cyr. σίμων. Syr. Perſ. p. (l) + εἰπόντος δὲ (αὐτοῦ) ἀπὸ τῶν ἀλλοτρίων. CL. 73** (m) + *ait Petrus: ita domine*, corb. item veron. (n) ἀναβαίνοντα. E**GS. alii. Mt. BH. alii. Ed. Orig. (o) = Ed. corb. 1. Zeno. (p) 1. Ev. 24. 31. Arm. It. (exc. cant. for. brix.) Orig. qui utrumque in codicibus extare teſtatur. Hilar.

ζων ἐστὶν ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν
2 οὐρανῶν; Καὶ προσκαλεσά-
μενος q ὁ Ἰησοῦς" παιδίον,
ἔστησεν αὐτὸ ἐν μέσῳ αὐτῶν,
3 Καὶ εἶπεν· ἀμὴν λέγω ὑμῖν,
ἐὰν μὴ στραφῆτε καὶ γένησθε
ὡς τὰ παιδία, οὐ μὴ εἰσέλ-
θητε εἰς τὴν βασιλείαν τῶν
4 οὐρανῶν. [Ὅστις οὖν r ∾
ταπεινώσῃ" ἑαυτὸν ὡς τὸ παι-
δίον τοῦτο, οὗτός ἐστιν ὁ
μείζων ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν
5 οὐρανῶν.] Καὶ ὃς ἐὰν δέξη-
ται παιδίον s τοιοῦτον" t ἓν"
u ἐπὶ" τῷ ὀνόματί μου, ἐμὲ
6 δέχεται. Ὃς δ' ἂν σκανδα-
λίσῃ ἕνα τῶν μικρῶν τούτων
τῶν πιστευόντων εἰς ἐμὲ,
συμφέρει αὐτῷ, ἵνα κρεμα-
σθῇ μύλος ὀνικὸς x ∾ ἐπὶ"
τὸν τράχηλον αὐτοῦ, καὶ
καταποντισθῇ ἐν τῷ πελάγει
7 τῆς θαλάσσης. Οὐαὶ τῷ
κόσμῳ ἀπὸ τῶν σκανδάλων.
ἀνάγκη γάρ y — ἐστιν" ἐλ-
θεῖν τὰ σκάνδαλα· πλὴν οὐαὶ
τῷ ἀνθρώπῳ z — ἐκείνῳ,"
δι' οὗ τὸ σκάνδαλον ἔρχεται.
8 Εἰ δὲ ἡ χείρ σου ἢ ὁ πούς
σου σκανδαλίζει σε, ἔκκοψον
a ∾ αὐτὰ," καὶ βάλε ἀπὸ
σοῦ· καλόν σοι ἐστὶν εἰσελθεῖν
εἰς τὴν ζωὴν χωλὸν ἢ κυλλὸν,
ἢ δύο χεῖρας ἢ δύο πόδας
ἔχοντα βληθῆναι εἰς b τὸ
9 πῦρ τὸ αἰώνιον." Καὶ εἰ ὁ
ὀφθαλμός σου σκανδαλίζει σε,
ἔξελε αὐτὸν, καὶ βάλε ἀπὸ
σοῦ.

r ∾ ταπεινώσει. x ∾ εἰς. a ∾ αὐτόν.

(q) = BFL. 1. 61. Mt. V* Arr. Aeth. Chryſ. etiam in Mt. 6 codd. || Habet Or. (r) BDGHKS. 1. (77. 123. ap. Treſch.) 124. ap. Birch. et Treſch. 157. Ev. 4. 36. al. 28. Mt. BHV. al. 17. Ed. Or. (s) τοιοῦτο GL. 1. 44. Mt. V. Ed. Or. (t) = BS. 77. 106. 119. 124* ap. Alt. 131. al. 3. Mt. e. o. r. Ed. Syr. Perſ. p. Ar. Copt. Chryſ. etiam in Mt. 5 codd. || Locum mutat in DL. 1. 124. ap. Birch. Arm. Perſ. w. Vulg. Orig. Lucif. (u) ἐν. 78. 127. Chryſ. in Mt. 6 codd. Scholia vet. ap. Mt. ſemel. (x) εἰς. EFKS. (St. π.) 1. 10. 11. 13. 17. (77. 123. ap. Treſch.) 124. 131. 220. ap. Birch. 235. Ev. 2. 4. 18. 36. al. 58. Mt. V. a. f. k. p. q. al. 4. Ed. Or. ſemel. Chryſ. etiam in Mt. 5 codd. || περὶ BL. 157. al. 3. Mt. c. d. 10. 17. Or. ſemel. Baſ. Cyr. Baſ. ſel. (y) = BL. 1. 33. 116. al. 6. Mt. a. c. e. m. o. 2. (z) = BDFL. 1. 54. 64. 235. Ed. Syr. utr. Arr. Copt. cant. germ. 1. for. (a) BDL. 1. 13. 124. 157. Mt. m. o. Ed. Syr. Arm. Vulg. It. Lucif. Hilar. Pacian. || = Mt. γ. (b) τὸ πῦρ. Chryſ. in Mt. 6 codd. τὴν κάμινον. Mt. d. τὴν γέενναν τοῦ πυρὸς. 1. corb. gat. Orig. *gehennam aeternam*, colb. || = Syr. p. in cod. Ridlej.

σοῦ. καλόν σοι ἐστὶ μονό-
φθαλμον εἰς τὴν ζωὴν εἰσελ-
θεῖν, ἢ δύο ὀφθαλμοὺς ἔχον-
τα βληθῆναι εἰς τὴν γέενναν
10 [c] τοῦ πυρός." [Ὁρᾶτε, μὴ
καταφρονήσητε ἑνὸς τῶν μι-
κρῶν τούτων· λέγω γὰρ ὑμῖν,
ὅτι οἱ ἄγγελοι αὐτῶν [d] ἐν οὐ-
ρανοῖς" διὰ παντὸς βλέπουσι
τὸ πρόσωπον τοῦ πατρός μου,
11 τοῦ ἐν οὐρανοῖς. [e] = Ἦλθε
γὰρ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου σῶ-
12 σαι τὸ ἀπολωλός."] Τί
ὑμῖν δοκεῖ; ἐὰν γένηταί τινι
ἀνθρώπῳ ἑκατὸν πρόβατα,
καὶ πλανηθῇ ἓν ἐξ αὐτῶν·
οὐχὶ [f] ἀφεὶς τὰ [g] ἐννενηκον-
ταεννέα" * ἐπὶ τὰ ὄρη, πο-
ρευθεὶς ζητεῖ τὸ πλανώμενον;
13 Καὶ ἐὰν γένηται εὑρεῖν αὐτό,
ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι χαίρει
ἐπ' αὐτῷ μᾶλλον, ἢ ἐπὶ τοῖς
[g] ἐννενηκονταεννέα," τοῖς μὴ
14 πεπλανημένοις. Οὕτως οὐκ
ἔστι θέλημα [h] ἔμπροσθεν"
τοῦ πατρὸς [i] ὑμῶν" τοῦ ἐν
οὐρανοῖς, ἵνα ἀπόληται [k] ∾
εἷς" τῶν μικρῶν τούτων.
15 Ἐὰν δὲ [l] ἁμαρτήσῃ" [m] εἰς
σὲ" ὁ ἀδελφός σου, ὕπαγε,
[n] † ἔλεγξον αὐτὸν μεταξὺ
σου καὶ αὐτοῦ μόνου· ἐάν σου
ἀκούσῃ, ἐκέρδησας τὸν ἀδελ-
16 φόν σου. Ἐὰν δὲ μὴ ἀκούσῃ,
παρά-

k ∾ ἓν. n † καί.

(c) = D. Arr. cant. (d) = 1. 13. 86. 116. Ev. 37. Mt. o. z* Syr. ed. Perſ. p. Vulg. mſ. corb. Clem. bis. Orig. quater. Baſ. Chryſ. etiam in Mt. 6 codd. Theodoret. ἐν τῷ οὐρανῷ. B. 33. (e) Vſ. 11 = BL* 1* 13. 33. Copt. Syr. hieroſ. corb. 1. Or. Hier. Juv. || ἀνθρώποι] + ζητῆσαι καί. 61. 76. 106. 131. 157. Ev. 5. 18. 19. 44. al. 11. et Barb. 2. Mt. B. c. e. f. 10. Arr. Aeth. Syr. p. Slav. ed. et mſ. (exc. 5 et 6.) colb. (f) ἀφήσει ſ. ἀφίησιν . . . ὄρη καὶ BDL. 124. Vulg. It. || ἐπὶ τὰ ὄρη praecedentibus jungunt Iidem, alii, Ed. Syr. Syr. p. Syr. hier. Ar. Copt. Aeth. Contra: πορευθεὶς ἐπὶ τὰ ὄρη Chryſ. in Mt. 5 codd. καὶ ἐπὶ τὰ ὄρη πορ. 70. (g) ἐνενηκονταεννέα DE. Mt. BHV. alii multi. Ed. (h) = Mt. B. Orig. ſemel. (i) μου BH. 13. 33. 61. 116. 124. 157. Ev. 4. 5. al. 4. et Barb. 1. Mt. B. f. m. Syr. mſ. Syr. p. Copt. Arm. Orig. ter. || ἡμῶν D* gr. 59. 225. Ev. 44. Chryſ. in Mt. 5 codd. harl* (k) BDL. 2. 33. 157. Ev. 19. 44. Mt. d. x. Ed. cant. harl* (l) ἁμάρτῃ. 11. 17. 33. 77. 115. 116. 127. 235. Ev. 3. 36. al. 18. Mt. f. l. p* 10. al. 4. Ed. Or. Chryſ. etiam in Mt. 6 codd. Damaſc. (m) = B. 1. 234* Orig. (n) = BD. 1. 10. 13. 33. 77. 116. 118. 124. al. 15. Mt. d. k. o. p* z. 10. Syr. utr. Arm. Slav. 2. 3. cant. corb. 1. 2. Orig. Chryſ. etiam in Mt. 6 codd. Baſ. Cyr. Damaſc. || ὕπαγε καὶ = 36. Sahid.

παράλαβε μετὰ [o] σοῦ" ἔτι
ἕνα ἢ δύο· ἵνα ἐπὶ στόματος
δύο [p] μαρτύρων" ἢ τριῶν
17 [q] σταθῇ" πᾶν ῥῆμα. Ἐὰν
δὲ παρακούσῃ αὐτῶν, εἰπὲ
τῇ ἐκκλησίᾳ. ἐὰν δὲ καὶ τῆς
ἐκκλησίας παρακούσῃ, ἔστω
σοι [r] ὥσπερ ὁ ἐθνικὸς καὶ ὁ
18 τελώνης. [Ἀμὴν λέγω ὑμῖν,
ὅσα ἐὰν δήσητε ἐπὶ τῆς γῆς,
ἔσται δεδεμένα ἐν τῷ οὐρανῷ·
καὶ ὅσα ἐὰν λύσητε ἐπὶ τῆς
γῆς, ἔσται λελυμένα ἐν τῷ
19 οὐρανῷ. Πάλιν [s] + ἀμὴν"
λέγω ὑμῖν, ὅτι ἐὰν δύο ὑμῶν
συμφωνήσωσιν ἐπὶ τῆς γῆς
περὶ παντὸς πράγματος, οὗ
ἐὰν αἰτήσωνται, γενήσεται
αὐτοῖς παρὰ τοῦ πατρός μου,
20 τοῦ ἐν οὐρανοῖς. [t] Οὗ γάρ
εἰσι δύο ἢ τρεῖς συνηγμένοι εἰς
τὸ ἐμὸν ὄνομα, ἐκεῖ εἰμι" ἐν
μέσῳ αὐτῶν.]
21 Τότε προσελθὼν αὐτῷ
ὁ πέτρος, εἶπε· κύριε, ποσά-
κις [u] ἁμαρτήσει εἰς ἐμὲ [x] ὁ
ἀδελφός μου, καὶ ἀφήσω
22 αὐτῷ; ἕως ἑπτάκις [y]; Λέ-
γει αὐτῷ ὁ ἰησοῦς· οὐ λέγω
σοι, ἕως ἑπτάκις, ἀλλ' ἕως
ἑβδομηκοντάκις ἑπτά. [z]]
23 Διὰ τοῦτο [ὡμοιώθη ἡ βασι-
λεία τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ
βασιλεῖ, ὃς ἠθέλησε συνᾶραι
λόγον μετὰ τῶν δούλων αὐ-
24 τοῦ. Ἀρξαμένου δὲ αὐτοῦ
συναίρειν, προσηνέχθη αὐτῷ
εἷς ὀφειλέτης [a] μυρίων" τα-
25 λάντων. Μὴ ἔχοντος δὲ
[b] αὐτοῦ" ἀποδοῦναι, ἐκέλευ-
σεν

(o) σεαυτοῦ. K. 13. 33. 69. 77. 106. 115. 157. Ev. 4. al. 2. Mt. r. Orig. Chryſ. in Mt. 6 codd. (p) = D. cant. Aug. ſemel. In aliis locum mutat. (q) σταθήσεται. M. 33. 77. Ev. 37. 44. al. 3. Mt. B. e. o. x. 10. corb. Orig. Chryſ. in Mt. 5 codd. bis. (r) + λοιπόν. 1. 59. Orig. Baſ. (s) + ἀμὴν BEGHKS. (St. π.) 10. 11. 13. 17. 33. 69. 72. 77. 106. 114. 116. 124. ap. Treſch. et Birch. 127. 157. 235. Ev. 3. 4. 5. 18. 19. 36. al. 58. Mt. HV. a. c. d. f. l. p. q. 10. al. 7. Ed. Arr. Slav. verc. veron. brix. germ. 1. 2. colb. Mm. clar. Baſ. || = πάλιν 124* ap. Alt. || πάλιν] ἀμήν. 59. 62. 108. ap. Alt. Mt. e. corb. 1. Cypr. (t) οὐκ εἰσι γὰρ ... ὄνομα, παρ' οἷς οὐκ εἰμι. D* cant. Utrumque jungit germ. 1. (u) + ἐὰν omiſſo καί. Mt. c. m. item Syr. utr. Arm. Sahid. item It. exc. for. cant. (x) + *in verbo, et ſatisfaciet.* Evang. Nazar. ap. Hier. (y) + *in die,* Evang. Nazar. (z) + *Etenim in prophetis quoque poſtquam uncti ſunt Spiritu Sancto, inventus eſt ſermo peccati.* Evang. Nazar. (a) πολλῶν Copt. Sahid. Orig. ſaepe. Juv. *centum,* colb. (b) = B. Mt. d. αὐτῷ. Mt. m. Ed.

σεν αὐτὸν [c] ὁ κύριος αὐτοῦ"
πραθῆναι, καὶ τὴν γυναῖκα
αὐτοῦ, καὶ τὰ τέκνα, καὶ
πάντα ὅσα εἶχε, καὶ ἀποδο-
26 θῆναι. Πεσὼν οὖν ὁ δοῦ-
λος [d] προσεκύνει αὐτῷ, λέ-
γων· [e] κύριε," μακροθύμησον
ἐπ' ἐμοὶ, καὶ πάντα [f] σοι
27 ἀποδώσω." Σπλαγχνισθεὶς
δὲ ὁ κύριος τοῦ δούλου [g] ἐκεί-
νου," ἀπέλυσεν αὐτὸν, καὶ
[h] τὸ δάνειον" ἀφῆκεν αὐτῷ.
28 Ἐξελθὼν δὲ ὁ δοῦλος ἐκεῖ-
νος, εὗρεν ἕνα τῶν συνδού-
λων αὐτοῦ, ὃς ὤφειλεν αὐ-
τῷ ἑκατὸν δηνάρια· καὶ κρα-
τήσας αὐτὸν ἔπνιγε, λέγων·
ἀπόδος [i] = μοι" [k] εἴ τι"
29 ὀφείλεις. Πεσὼν οὖν ὁ σύν-
δουλος αὐτοῦ [l] †, παρεκάλει
αὐτὸν, λέγων· μακροθύμησον
ἐπ' ἐμοὶ, καὶ [m] = πάντα"
30 ἀποδώσω σοι. Ὁ δὲ οὐκ ἤ-
θελεν· [n] ἀλλὰ" ἀπελθὼν ἔ-
βαλεν αὐτὸν εἰς φυλακὴν,
ἕως [o] οὗ" ἀποδῷ [p] τὸ ὀφει-
31 λόμενον. Ἰδόντες δὲ οἱ σύν-
δουλοι αὐτοῦ τὰ [q] γενόμενα,"
ἐλυπήθησαν σφόδρα· καὶ ἐλ-
θόντες διεσάφησαν τῷ κυρίῳ

---

k. ὅ, τι. l † εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ.

(c) = 1. germ. 1. Orig. ap. Wetſt. Chryſ. etiam in Mt. 5 codd. Poſt πραθῆναι ponit Arm. || αὐτοῦ = D. cant. verc. for. germ. 2. harl. emmer. Hier. Lucif. || ὁ βασιλεύς. Orig. (d) + ἐκεῖνος DL. 5. 17. 33. 76. 106. Mt. e. o Syr. Arr. Perſſ. Aeth. Vulg. It. harl** Lucif. (e) = BD. 15. Mt. B* Arm. Vulg. cant. verc. corb. 1. colb. clar. Orig. Lucif. (f) ἀποδώσω σοι. BL. 13. 33. 124. 157. Arm. Orig. || = σοι D. cant. veron. corb. 1. 2. (g) = B. 1. 124 Sahid. (h) πᾶσαν τὴν ὀφειλήν. 1. Orig. || + πᾶν Copt. Sahid, Ar. corb. 1. Mm. Hilar. (i) = BDL. 1. 33. 114. Vulg. It. exc. brix. Orig. Damaſc. Lucif. (k) BCDEFGHKLMS. (St. τ.) 218. ap. Birch. Ev. 3. 4. 5. 36. al. 102. Mt. HV. al. 16. Ed. Or. Chryſ. etiam in Mt. 6 codd. Theophyl. Euthym. Damaſc. Theophan. (l) = BC*DL. 1. 28. 33. 65. 71. 124. Mt. 17. Ed. Copt. Sahid. Vulg. It. exc. brix. Orig. Lucif. (m) = BDEFHMS. 11. 17. 71. 115. 116. 118. 127. 131. 235. Ev. 5. 18. 19. al. 52. Mt. BHV. al. 13. Ed. Syr. mſ. Arr. Perſ. p. Syr. p. Arm. Slav. 6. (non alii) cant. veron. verc. germ. 1. corb. 2. clar. Theophyl. Euthym. Damaſc. Lucif. (n) ἀλλ' Codd. Ed. (o) = BCL. (p) + πᾶν. C. 77. ap. Treſch. 115. 124. 235. Mt. o. Syr. p. mſ. Sahid. ap. Woide. germ. 1. tol. Chryſ. alicubi. (q) γινόμενα DL. 115. 125. 127. Ev. 36. al. 6. Mt. B. 17. Vulg. It. Chryſ. alicubi. Euthym. Lucif.

[r] αὐτῶν" πάντα τὰ γενόμενα.
32 Τότε προσκαλεσάμενος αὐτὸν
ὁ κύριος αὐτοῦ, λέγει αὐτῷ·
δοῦλε πονηρὲ, πᾶσαν τὴν
ὀφειλὴν ἐκείνην ἀφῆκά σοι,
33 ἐπεὶ παρεκάλεσάς με. [s] Οὐκ
ἔδει" καί σε ἐλεῆσαι τὸν σύν-
δουλόν σου, ὡς καὶ ἐγώ σε
34 ἠλέησα; Καὶ ὀργισθεὶς ὁ
κύριος αὐτοῦ παρέδωκεν αὐ-
τὸν τοῖς βασανισταῖς, ἕως οὗ
ἀποδῷ [t] πᾶν" τὸ ὀφειλόμε-
35 νον [u] αὐτῷ." Οὕτω καὶ ὁ
πατήρ μου ὁ [x] ∾ ἐπουράνιος"
ποιήσει ὑμῖν, ἐὰν μὴ ἀφῆτε
ἕκαστος τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ
ἀπὸ τῶν καρδιῶν ὑμῶν [y] †.]

1 Καὶ ἐγένετο, ὅτε [z] ἐτέ-
λεσεν" ὁ ἰησοῦς τοὺς λόγους
τούτους, μετῆρεν ἀπὸ τῆς
γαλιλαίας, καὶ ἦλθεν εἰς τὰ
ὅρια τῆς ἰουδαίας, πέραν τοῦ
2 ἰορδάνου. Καὶ ἠκολούθησαν
αὐτῷ ὄχλοι πολλοί" καὶ ἐθε-
3 ράπευσεν αὐτοὺς ἐκεῖ. Καὶ
[προσῆλθον αὐτῷ [a] οἱ" Φαρι-
σαῖοι, πειράζοντες αὐτὸν καὶ
λέγοντες [b] = αὐτῷ·" εἰ ἔξε-
στιν [c] ἀνθρώπῳ" ἀπολῦσαι
τὴν γυναῖκα αὐτοῦ κατὰ πᾶ-
4 σαν [d] αἰτίαν;" Ὁ δὲ ἀποκρι-
θεὶς εἶπεν [e] αὐτοῖς·" οὐκ ἀνέ-
γνωτε, ὅτι ὁ [f] ποιήσας"
[g] ἀπ' ἀρχῆς" ἄρσεν καὶ θῆλυ
ἐποίη-

---

x ∾ οὐράνιος. y † τὰ παραπτώματα αὐτῶν.

(r) ἑαυτῶν BEK. 33. alii. Mt. HV. al. 14. Ed. (s) ἔδει. Sahid. οὐκ ἔδει οὖν. D. (St. β.) Arm. Vulg. It. exc. for. Aug. (t) = D. 36. 64. Perſ. p. cant. Chryſ. in Mt. 5 codd. (u) = BD. 116. 124* Ev. 5. 18. 19. al. 9. Mt. H. Arm. Vulg. It. (x) BDKL. 33. 61. 108. 118. 127. 157. 167. 235. al. 11. Mt. d. e. q. r. x. z* 10. Or. Damaſc. (y) = BDL. 1. 25* 127* Mt. x. Copt. Sahid. ap. Woide. Aeth. Arr. Sax. Vulg. It. exc. clar. et brix. Orig. Hier. Luciſ. Aug. (z) ἐλάλησεν. D. It. (exc. brix. germ. 2. clar. Mm. for.) Hilar. || συνετέλεσεν. 36. Ev. 36. Mt. m. Theophyl. || Rec. Orig. diſ. (a) = BL. 1. 72. et Barb. 3. Mt. d. e. l. r. 10. (b) = BCKL. 1. 36. 72. 77. 115. 116. 124. 131. 235. al. 6. Mt. c. l. r. 10. Syr. Arr. Perſſ. Copt. Sahid. Aeth. Slav. 2. (non alii) Vulg. It. exc. cant. et colb. Orig. Naz. Hilar. τῷ ἰησοῦ. 91. (c) = BL. 125* Slav. 2. (non alii.) Aug. (d) ἁμαρτίαν. 6. ap. Steph. 12. 36. alius. 91. ap. Mill. Copt. (e) = BDL. Mt. q. 17. Copt. Sahid. Aeth. cant. verc. corb. 1. 2. colb. clar. Or. || Ante εἶπεν ponit Arm. (f) κτίσας B. 1. 124. ap. Birch. alius. Copt. Orig. bis. Tit. boſtr. Method. Ath. (g) ἐξ ἀρχῆς. 127. Mt. r. 2. γ. || = corb. 1. 2. || Ante ὁ ποιήσας ponit 69. || + ἄνθρωπον. 28. ap. Mill. Vulg. harl* Op. imp.

ἐποίησεν αὐτούς; καὶ εἶπεν·
5 Ἕνεκεν τούτου καταλείψει
ἄνθρωπος τὸν πατέρα [h] καὶ
τὴν μητέρα [i], καὶ [k] ∾ προσ-
κολληθήσεται" τῇ γυναικὶ
αὐτοῦ, καὶ ἔσονται οἱ δύο
6 εἰς σάρκα μίαν. Ὥστε οὐκέ-
τι εἰσὶ δύο, ἀλλὰ σὰρξ μία.
ὃ οὖν ὁ Θεὸς συνέζευξεν, ἄν-
7 θρωπος μὴ χωριζέτω. Λέ-
γουσιν αὐτῷ· τί οὖν μωσῆς
ἐνετείλατο δοῦναι βιβλίον ἀ-
ποστασίου, καὶ ἀπολῦσαι
8 [l] αὐτήν;" Λέγει αὐτοῖς· ὅτι
μωσῆς πρὸς τὴν σκληροκαρ-
δίαν ὑμῶν ἐπέτρεψεν ὑμῖν
ἀπολῦσαι τὰς γυναῖκας ὑμῶν·
ἀπ' ἀρχῆς δὲ οὐ γέγονεν οὕ-
9 τω. Λέγω δὲ ὑμῖν, ὅτι ὃς
ἂν ἀπολύσῃ τὴν γυναῖκα αὐ-
τοῦ, [m] † [n] μὴ ἐπὶ πορνείᾳ,"
[o] καὶ γαμήσῃ ἄλλην," [p] μοι-
χᾶται·" [q] καὶ ὁ ἀπολελυμέ-
10 νην γαμήσας μοιχᾶται." Λέ-

k ∾ κολληθήσεται. m † εἰ.

(h) + αὐτοῦ. CE. 1. 13. 33. al. 20. Mt. B. a. d. k. l. p. q. 10. al. 3. Ed. Syr. utr. Arr. Perſ. p. Copt. Aeth. Slav. 5. 6. ap. Alt. Conſtit. Tit. boſtr. Chryſ. in Mt. 5 codd. Damaſc. Op. imp. (i) + αὐτοῦ E. al. 3. Mt. d. 2. Syr. utr. Arr. Copt. Aeth. Theophil. Ath. Chryſ. Op. imp. (k) BDFGHS. 11. 13. 69. 115. 127. 157. 218 (cum 76. 77. al. 3.) Ev. 4. 18. 19. 36. al. 10. Mt. BHV. a. c. f. 17. Ed. Or. Chryſ. Epiph. (l) = DL. 1. alius. Aeth. Ar. Arm. Sahid. Syr. hier. Vulg. cant. verc. corb. germ. 1. 2. clar. for. Orig. bis. Aug. Op. imp. αὐτάς. Copt. *uxorem*, veron. colb. corb. 2. Mm. gat. Iren. interpr. Ambr. (m) = BCDEFHKLS. (St. π.) 1. 10. 13. 17. 33. 124. 157. 218. (cum vindob. omn.) al. 82. Mt. BHV. al. 17. Ed. Syr. utr. Copt. Arm. Slav. Chryſ. Damaſc. Theophyl. (n) παρεκτὸς λόγου πορνείας. BD. 1. 13. 25* 33. 6 . 124. Codd. gr. ap. Aug. Perſſ. Ar. Erp. et mſ. Copt. Sahid. Slav. It. exc. germ. 2. Chryſ. etiam in Mt. 6 codd. Op. imp. Aug. || πλὴν εἰ μὴ ἐπὶ λόγῳ πορνείας. Clem. || Origenes ter in locum hujus commatis ſubſtituit Matth. 5, 32. ſcil. ὃς ἂν ἀπολύσει τὴν γυναῖκα αὐτοῦ παρεκτὸς λόγου πορνείας, ποιεῖ αὐτὴν μοιχευθῆναι. || = Tert. c. Marcion. 4. 34. (o) = B. 1. Slav. 2. corb. 1. Tert. Aug. bis. (ſemel ut rec.) (p) ποιεῖ αὐτὴν μοιχευθῆναι. BC. 1. Slav. 2. 3. corb. 1. Aug. bis. μοιχᾶται αὐτήν, (ſcil. τὴν ἀπολελυμένην) τοῦτ' ἔστιν, ἀναγκάζει μοιχευθῆναι. Clem. *adulterium committit*, gat. Mm. Tert. *fornicatur*, corb. 2. (q) = DLS. 2* 46. 51. 52. 77. 84. 89* 234. Ev. 21. 22. 27. Mt. a. m. Sahid. cant. veron. verc. corb. 1. 2. germ. 1. clar. Mm. gat. Chryſ. in Mt. 6 codd. || Habet Tert. || *et ſi aliam duxerit, moechatur ſ. adulterium committit*. Aug. bis.

γουσιν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐ-
τοῦ· εἰ οὕτως ἐστὶν ἡ αἰτία
r τοῦ ἀνθρώπου" μετὰ τῆς
γυναικὸς s, οὐ συμφέρει γα-
11 μῆσαι. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς·
οὐ πάντες χωροῦσι τὸν λόγον
t τοῦτον," ἀλλ' οἷς δέδοται.
12 Εἰσὶ γὰρ εὐνοῦχοι, οἵτινες
ἐκ κοιλίας μητρὸς u ἐγεννήθη-
σαν" οὕτω· καί εἰσιν εὐνοῦ-
χοι, οἵτινες εὐνουχίσθησαν
ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων· καί εἰσιν
εὐνοῦχοι, οἵτινες εὐνούχισαν
ἑαυτοὺς διὰ τὴν βασιλείαν τῶν
οὐρανῶν. ὁ δυνάμενος χωρεῖν,
χωρείτω.]

13 Τότε x προσηνέχθη"
αὐτῷ παιδία, ἵνα τὰς χεῖρας
ἐπιθῇ αὐτοῖς, καὶ προσεύξη-
ται· οἱ δὲ μαθηταὶ ἐπετίμη-
14 σαν αὐτοῖς. Ὁ δὲ ἰησοῦς εἶ-
πεν y· ἄφετε τὰ παιδία, καὶ
μὴ κωλύετε αὐτὰ ἐλθεῖν πρός
με· των γὰρ τοιούτων ἐστὶν
ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν.
15 Καὶ ἐπιθεὶς αὐτοῖς τὰς χεῖ-
16 ρας, ἐπορεύθη ἐκεῖθεν. Καὶ
ἰδοὺ, [z εἷς" προσελθὼν,
a εἶπεν αὐτῷ·" διδάσκαλε
b = ἀγαθὲ," τί c ἀγαθὸν"
ποιήσω, ἵνα d ἔχω" ζωὴν
17 αἰώνιον; Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ·
e τί με ἐρωτᾷς περὶ τοῦ ἀγαθοῦ;"
f εἷς

---

e ∾ τί με λέγεις ἀγαθόν;

(r) τοῦ ἀνδρὸς D. Arm. ut videtur. *viri*, It. (exc. brix. for. germ. 2.) Ambr. Op. imp. Ambroſiaſt. || = corb. 1. Aug. ſaepe. (s) + αὐτοῦ. 12. 42. 63. 72. Mt. r. 10. Ed. Arr. (t) = B. 1. alius. Orig. Chryſ. in Mt. cod. 2. Cypr. (u) ἐγεννήθησαν. 116. Mt. 17. Ed. (x) προσηνέχθησαν. BDL. 33. al. 6. Mt. a. i. n. q. 17. κ. Ed. Orig. ſemel in textu. (y) + αὐτοῖς. CDL. 77. 89. Syr. Arr. Perſſ. Syr. p. c. aſt. Copt. Aeth. Slav. 5. Vulg. cant. brix. germ. 1. 2. for. Chryſ. etiam in Mt. 6 codd. (z) τις. 119. al. 3. Mt. d. 10. εἷς τις. 167. al. 10. Mt. k. l** p* z. νεανίσκος τις. 77. al. 7. et Evangeliſtaria plura. Slav. 2. 3. Hilar. mſ. (a) τῷ ἰησοῦ, γονυπετῶν αὐτὸν καὶ λέγων. 51. 77. 121. Evangeliſtaria multa. (b) = BDL. 1. Ev. 5. Aeth. cant. verc. corb. 1. Orig. in textu et commentar. Hilar. ſemel. (c) = Mt. e. r. Sahid. corb. 2. Chryſ. in Mt. 6 codd. (d) σχῶ BD. Orig. κληρονομήσω. L. 77. 157. Mt. c. Arr. Aeth. Syr. p. in m. Orig. Chryſ. in Mt. 6 codd. (e) BD (St. β.) L. 1. 22. Mt. x* (in quo bis hoc comma ſcriptum fuerat, primum vulgari modo, deinde hac ratione.) Copt. Sahid. Arm. Aeth. Syr. p. in m. Vulg. Sax. It. exc. brix. Orig. diſ. quater. Euſ. Cyr. alicubi, Dionyſ. areop. Antiochus. Novatian. Hier. Aug. Juv. || Ex his τοῦ omittunt D. Mt. x. Or. ſemel. || Re-

cepta

f εἷς ἐστιν ὁ ἀγαθός." εἰ δὲ θέ-
λεις εἰσελθεῖν εἰς τὴν ζωὴν,
18 τήρησον τὰς ἐντολάς. Λέγει
αὐτῷ· ποίας; ὁ δὲ ἰησοῦς εἶπε·
τό· οὐ φονεύσεις· οὐ μοιχεύ-
σεις· οὐ κλέψεις· οὐ ψευδο-
19 μαρτυρήσεις· Τίμα τὸν πα-
τέρα g † καὶ τὴν μητέ-
ρα h. i καὶ· ἀγαπήσεις τὸν
πλησίον σου ὡς σεαυτόν."
20 Λέγει αὐτῷ ὁ νεανίσκος· πάν-
τα ταῦτα k ∾ ἐφυλαξάμην"
l — ἐκ νεότητός μου·" τί
21 ἔτι ὑστερῶ; Ἔφη αὐτῷ ὁ
ἰησοῦς· εἰ θέλεις τέλειος εἶναι,
ὕπαγε, πώλησόν σου τὰ
ὑπάρχοντα, καὶ δὸς m πτω-
χοῖς· καὶ ἕξεις θησαυρὸν ἐν
οὐρανῷ· καὶ δεῦρο, ἀκολού-
22 θει μοι. Ἀκούσας δὲ ὁ νεα-
νίσκος τὸν λόγον, ἀπῆλθε
λυπούμενος· ἦν γὰρ ἔχων
23 κτήματα πολλά. Ὁ δὲ ἰη-
σοῦς εἶπε τοῖς μαθηταῖς αὐ-
τοῦ· ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι
n δυσκόλως πλούσιος" εἰσε-
λεύσεται εἰς τὴν βασιλείαν
24 τῶν οὐρανῶν. Πάλιν δὲ λέ-
γω ὑμῖν, εὐκοπώτερόν ἐστι
o κάμηλον" διὰ p τρυπήμα-

 τος"

f. οὐδεὶς ἀγαθὸς, εἰ μὴ εἷς, ὁ θεός. g † σου.
k ∾ ἐφύλαξα.

cepta extat in Syr. utr. Arr. Perſ. Slav. ed. et mſ. brix. Juſt. Cyr. Chryſ. Euthym. Theophyl. Hilar. Op. imp. (f) BD (St. β.) L. 1. 22. Arm. Syr. hieroſ. cant. verc. Juſt. Orig. ter. || Ex his ὁ omittit D. Juſt. || εἷς ἐστιν ἀγαθὸς, ὁ θεός. Copt. Vulg. Sax. for. veron. corb. 1. 2. colb. Antioch. Novatian. || θεός] ὁ πατήρ. Clem. θεὸς ὁ πατήρ. Marcion. Orig. aliquoties (ſed non in commentar. in locum) aliique Patres. ὁ πατήρ μου ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς. Juſt. || Receptam tuentur diſ. Chryſ. Dial. de trin. Ambr. ὁ θεὸς ἀγαθὸς. Slav. 2. οὐδεὶς ἀγαθὸς, εἰ μὴ μόνος ὁ θεὸς, ὁ ποιήσας τὰ πάντα. Juſt. ſemel. (g) = BDEFKLS. 1. 10. 11. 157. al. 41. Mt. BHV. al. 8. Ed. Perſ. w. Slav. colb. cant. germ. 2. Or. bis. Iren. Ambr. (h) + σου. 235. al. 4. Mt. m. o. Ed. Syr. Arr. Perſſ. Copt. Aeth. Sahid. Vulg. veron. verc. corb. 1. 2. germ. 1. gat. Aug. (i) = Syr. hier. Omittendum judicat Orig. || σεαυτὸν] ἑαυτὸν. 124. 157. al. 30. Mt. c. d. e. al. 7. Utroque modo Or. (k) BDL. 1. aliis. Ed. Sed Or. ut rec. (l) = BL. 1. 22. Vulg. mſ. Sax. corb. 1. germ. 1. 2. for. harl. emmer. Cypr. Orig. int. Iren. Hier. Aug. Juv. Ambr. ſemel. Beda. Habet Or. Hilar. Op. imp. || μου. = D. cant. (m) + τοῖς. BD. Ed. (n) πλούσιος δυσκόλως. BDL. 1. 65. 124. 157. Ed. Orig. Vulg. It. exc. brix. clar. corb. 2. (o) κάμιλον. 59. 61. 225. 235. Ev. 31. 32. (p) τρυμαλιᾶς. CKM. 77. 114. 124.

τος" ῥαφίδος q εἰσελθεῖν," ἢ
πλούσιον εἰς τὴν βασιλείαν
r τοῦ θεοῦ" s εἰσελθεῖν."
25 Ἀκούσαντες δὲ οἱ μαθηταὶ t †,
ἐξεπλήσσοντο u σφόδρα, λέ-
γοντες· τίς ἄρα δύναται σω-
26 θῆναι; Ἐμβλέψας δὲ ὁ ἰη-
σοῦς, εἶπεν αὐτοῖς· παρὰ ἀν-
θρώποις τοῦτο ἀδύνατόν ἐστι,
παρὰ δὲ θεῷ πάντα δυνα-
27 τά x †.] Τότε ἀποκριθεὶς
ὁ πέτρος, εἶπεν αὐτῷ· y ἰδοὺ,
ἡμεῖς ἀφήκαμεν πάντα, καὶ
ἠκολουθήσαμέν σοι· τί ἄρα
28 ἔσται ἡμῖν; Ὁ δὲ ἰησοῦς εἶ-
πεν z αὐτοῖς·" ἀμὴν λέγω
ὑμῖν, ὅτι ὑμεῖς οἱ ἀκολουθή-
σαντές μοι, * a ἐν τῇ πα-
λιγγενεσίᾳ" ὅταν καθίσῃ ὁ
υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ θρό-
νου δόξης αὐτοῦ, καθίσεσθε
καὶ ὑμεῖς ἐπὶ δώδεκα θρόνους,
κρίνοντες τὰς δώδεκα φυλὰς
29 τοῦ ἰσραήλ. Καὶ πᾶς ὃς
b + τις" ἀφῆκεν c οἰκίας,"
ἢ ἀδελφοὺς, ἢ ἀδελφὰς, d ἢ
πατέρα,

---

q. διελθεῖν t † αὐτοῦ. x † ἐστι.

---

124. 157. al. 8. Mt. e. r. Orig. quater. Semel ut rec. τρύματος. B. Orig. mſ. τρύπης. Or. ſemel. (q) CEFHKLM. 1. 13. 33. 61. 69. 72. 106. 131. 157. al. 55. Mt. e. 10. al. 6. Ed. Syr. utr. Ar. rom. Erp. Copt. Aeth. Arm. Orig. ter. (ſemel ut rec.) Chryſ. Aug. (r) τῶν οὐρανῶν. 1. 157. Mt. c. Ar. p. Perſ. w. Vulg. It. exc. cant. Or. ſemel. Chryſ. etiam in Mt. 6 codd. Hilar. Hier. Ambr. Aug. Alii latt. exc. Arnob. (s) ⸗ L. 1. 61. 124. ap. Alt. 157. 235. corb. germ. 1. Orig. ſemel. Chryſ. etiam in Mt. 6 codd. Arnob. Aug. || Poſt πλούσιον ponunt BD. 124. ap. Birch. Vulg. It. Orig. ſemel. || ἐλθεῖν. Ev. 44. (t) BC*DKL. 13. 33. 69. 72. 114. 124. al. 3. Mt. r. Syr. utr. Perſſ. Copt. Sahid. Vulg. It. exc. corb. 1. Hilar. (u) + καὶ ἐφοβήθησαν. D. cant. veron. verc. colb. germ. 2. Mm. corb. 2. Hilar. (x) ⸗ BHLS. 1. 13. 17. 61. 69. 72. 106. 124. 127. 131. 218 (cum al. 6.) 235. al. 30. Mt. V* a. e. k. l. al. 8. Ed. Syr. utr. Copt. Arm. Slav. Orig. Chryſ. etiam in Mt. 5 codd. Theophyl. (y) + κύριε. M. 7. 51. 54. Evangeliſtaria. (z) αὐτῷ. D. 53. Ev. 2. 4. 33. Mt. f. cant. (a) Praecedentibus jungunt 119. 131. 157. alii. Ed. (b) + BCDEL. 1. 13. 61. 69. 106. 114. 116. 124. 157. al. 6. Mt. e. m. o. r. Or. Cyr. Baſ. Chryſ. etiam in Mt. 6 codd. Theophyl. (c) οἰκίαν. B. ap. Wetſt. (St. β.) 69. 72. 114. al. 15. Mt. l. m. r. z** ψ. 6. Ed. Aeth. Vulg. It. || Poſt ἀγροὺς ponunt CL. 1. Copt. Aeth. Syr. hier. Orig. Chryſ. etiam ſemel in Mt. 5 codd. Cyr. Utroque loco habet ſor. (d) ἢ γονεῖς. 1. Orig. ter. Iren. || ⸗ ἢ πατέρα. D. cant. veron. corb. 1. 2. Hilar. Paulin.

πατέρα, ἢ μητέρα," [e] ἢ γυ-
ναῖκα," ἢ τέκνα, ἢ ἀγροὺς,
ἕνεκεν τοῦ ὀνόματός μου,
[f] ἑκατονταπλασίονα" λήψε-
ται, καὶ ζωὴν αἰώνιον κλη-
30 ρονομήσει. Πολλοὶ δὲ ἔσον-
ται πρῶτοι ἔσχατοι· καὶ ἔ-
1 σχατοι πρῶτοι.] [Ὁμοία
γάρ ἐστιν ἡ βασιλεία τῶν οὐ-
ρανῶν ἀνθρώπῳ οἰκοδεσπότῃ,
ὅστις ἐξῆλθεν ἅμα πρωῒ μι-
σθώσασθαι ἐργάτας εἰς τὸν
2 ἀμπελῶνα αὐτοῦ. [g] ∾ Συμ-
φωνήσας δὲ" μετὰ τῶν ἐργα-
τῶν ἐκ δηναρίου τὴν ἡμέραν,
ἀπέστειλεν αὐτοὺς εἰς τὸν ἀμ-
3 πελῶνα αὐτοῦ. Καὶ ἐξελ-
θὼν περὶ [h] † τρίτην ὥραν,
[i] εἶδεν" ἄλλους ἑστῶτας ἐν
4 τῇ ἀγορᾷ ἀργούς· [k] ∾ Κἀ-
κείνοις" εἶπεν· ὑπάγετε καὶ
ὑμεῖς εἰς τὸν ἀμπελῶνα [l]. καὶ
ὃ ἐὰν ᾖ δίκαιον, δώσω ὑμῖν.
5 Οἱ δὲ ἀπῆλθον. πάλιν [m] ἐξελ-
θὼν περὶ ἕκτην καὶ [n] ∾ ἐν-
νάτην" ὥραν, ἐποίησεν ὡσαύ-
6 τως. Περὶ δὲ τὴν ἑνδεκάτην
[o] = ὥραν" ἐξελθὼν, [p] εὗ-
ρεν" ἄλλους ἑστῶτας [q] †,
καὶ λέγει αὐτοῖς· τί ὧδε ἑστή-

g ∾ καὶ συμφωνήσας. h † τήν. k. ∾ καὶ ἐκείνοις.
n ∾ ἐνάτην. q † ἀργούς.

(e) = BD. 1. Syr. hier. cant. verc. veron. corb. 1. 2. clar. Orig. diſ. Iren. Hilar. Ambr. ſemel. Paulin. (f) πολλαπλασίονα. L. Barb. 1. Syr. hier. Sahid. Orig. Cyr. || + μισθὸν. Ev. 44. (g) EFGHKM. 12. 17. 77. 108. 118. 124. 127. 131. 218 (cum al. 3.) Ev. 1. 2. 18. 19. 33. 36. al. 59. Mt. BHV. z** al. 13. Ed. Arm. Antioch. Chryſ. etiam in Mt. 6 codd. (h) = BDEFGHKLMS. 1. 13. 17. 69. 124. 131. 157. Ev. 1. 2. 4. 5. 18. 32. 33. 36. al. 51. Mt. BH. al. 18. Ed. Orig. Cyr. Theophyl. (i) εὗρεν. D. Mt. o. cant. veron. verc. colb. corb. 2. clar. Juv. (k) FGH. alii. Mt. BHV. alii. Ed. Theophyl. (l) + μου. 13. 17. 33. 69. 124. 235. al. 8. Mt. n. ψ. Ed. Arr. Aeth. Arm. Sahid. Syr. p. mſ. Slav. ap. Beng. Vulg. mſ. verc. corb. 1. 2. clar. brix. colb. germ. gat. Chryſ. Op. imp. Gregor. (m) + δὲ. CDL. 51. 77. Mt. ω. Ed. Syr. Arr. Aeth. Arm. Slav. ap. Beng. Syr. p. cum aſt. Vulg. cant. verc. veron. corb. 2. for. Cyr. Op. imp. (n) CE. alii. Mt. HV. alii. Ed. (o) = BDL. Aeth. Sahid. Slav. 2. Vulg. It. (exc. brix. colb.) Orig. Cyr. Op. imp. (p) εἶδεν. 60. ap. Mill. 90. 116. Sahid. Chryſ. in Mt. 6 codd. (q) = BC*DL. Copt. Sahid. Aeth. Arr. Vulg. Sax. It. (exc. brix. clar.) Orig. Cyr. Arnob. || Ante ἑστῶτας habent 76. Mt. q.

κατε ὅλην τὴν ἡμέραν ἀργοί;
7 Λέγουσιν αὐτῷ· ὅτι οὐδεὶς ἡ-
μᾶς ἐμισθώσατο. λέγει αὐ-
τοῖς· ὑπάγετε καὶ ὑμεῖς εἰς
τὸν ἀμπελῶνά [r]. [s] = καὶ ὃ
ἐὰν ᾖ δίκαιον, λήψεσθε."
8 Ὀψίας δὲ γενομένης, λέγει
ὁ κύριος τοῦ ἀμπελῶνος τῷ
ἐπιτρόπῳ αὐτοῦ· κάλεσον
τοὺς ἐργάτας, καὶ ἀπόδος αὐ-
τοῖς τὸν μισθὸν, ἀρξάμενος
ἀπὸ τῶν ἐσχάτων, ἕως τῶν
9 πρώτων. Καὶ ἐλθόντες οἱ
περὶ τὴν ἑνδεκάτην ὥραν, ἔλα-
10 βον ἀνὰ δηνάριον. Ἐλθόν-
τες δὲ οἱ πρῶτοι, ἐνόμισαν,
ὅτι [t] πλείονα" λήψονται· καὶ
ἔλαβον [u] καὶ αὐτοὶ ἀνὰ δηνά-
11 ριον." Λαβόντες δὲ [x] ἐγόγ-
γυζον" κατὰ τοῦ οἰκοδεσπό-
12 του, Λέγοντες· ὅτι οὗτοι οἱ
ἔσχατοι μίαν ὥραν ἐποίησαν,
καὶ ἴσους [y] ἡμῖν αὐτοὺς ἐποίη-
σας," τοῖς βαστάσασι τὸ βά-
ρος τῆς ἡμέρας, καὶ [z] τὸν
13 καύσωνα." Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς
εἶπεν ἑνὶ αὐτῶν· ἑταῖρε, οὐκ
ἀδικῶ σε· οὐχὶ [a] δηναρίου"
14 [b] συνεφώνησάς μοι;" Ἆρον
τὸ σὸν, καὶ ὕπαγε. Θέλω δὲ
τούτῳ τῷ ἐσχάτῳ δοῦναι ὡς
15 καί σοι. [c] Ἢ" οὐκ ἔξεστί
μοι [d] ποιῆσαι ὃ θέλω" [e] ἐν
τοῖς ἐμοῖς;" [f] ∾ ἢ" ὁ ὀ-
φθαλμός

f ∾ εἰ.

(r) + μου. CD. 17. 114. 115. 235. al. 10. Mt. r. m. χ. ψ. Ed. Aeth. Slav. ap. Beng. Vulg. It. (exc. corb. for. colb.) Chryſ. in Mt. 4 codd. Op. imp. (s) = BDL. 1. Copt. mſ. Sahid. Perſſ. Vulg. Sax. It. (exc. brix. clar. tol.) Orig. Cyr. Hilar. Arnob. Hier. Juv. Sed habet Op. imp. diſerte. || λήψεσθε] δώσω ὑμῖν. Copt. Arr. Aeth. Syr. hieroſ. tolet. (t) πλεῖον. BC*L. 1. 13. 69. 118. 124. Ev. 4. Mt. B. Ed. Orig. πλείω. D. (u) ἀνὰ δηνάριον καὶ αὐτοί. BL. Arm. (x) διεγόγγυζον. 12. 77. 106. item 61. Mt. z** γ. Ed. (y) αὐτοὺς ἡμῖν ἐποίησας. DL. 69. 124. Ev. 44. Mt. c. m. 10. Alii alio ordine. || ἡμῖν = Ev. 32. Mt. B. (z) τοῦ καύσωνος. Vulg. It. exc. clar. Hier. Op. imp. || Ante τῆς ἡμέρας ponunt. Mt. x. Orig. ſemel. (a) δηνάριον. Ev. 44. Mt. m. Orig. ſemel. (b) συνεφώνησά σοι. L. Copt. Aeth. Sahid. Arr. Perſſ. Slav. 2. Orig. ſemel. Antioch. (c) = BDL. cant. εἰ. Arm. ut videtur. (d) ὃ θέλω ποιῆσαι. BDL. 13. 69. 124. 157. Vulg. Codd. Italae. Chryſ. in Mt. 5 codd. (e) = Vulg. Sax. veron. germ. 1. 2. corb. 2. for. || Ante ποιῆσαι ponit Arm. item Ev. 44. (f) B** HS. 1. 13. 61* 69. 77. 108. 115. 116. 118. 124. 127. 131. 157. 235.

ὀφθαλμός σου πονηρός ἐστιν,
16 ὅτι ἐγὼ ἀγαθός εἰμι; Οὕ-
τως ἔσονται οἱ ἔσχατοι πρῶ-
τοι· καὶ οἱ πρῶτοι ἔσχατοι.
g πολλοὶ γάρ εἰσι κλητοί,
ὀλίγοι δὲ ἐκλεκτοί."]
17 h Καὶ [ἀναβαίνων ὁ ἰη-
σοῦς" εἰς ἱεροσόλυμα, [πα-
ρέλαβε τοὺς δώδεκα i — μα-
θητὰς" κατ' ἰδίαν k ἐν τῇ
ὁδῷ, καὶ" εἶπεν αὐτοῖς·
18 Ἰδοὺ, ἀναβαίνομεν εἰς ἱερο-
σόλυμα, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀν-
θρώπου παραδοθήσεται τοῖς
ἀρχιερεῦσι καὶ γραμματεῦσι·
καὶ κατακρινοῦσιν αὐτὸν l θα-
19 νάτῳ," Καὶ παραδώσουσιν
αὐτὸν τοῖς ἔθνεσιν εἰς τὸ ἐμ-
παῖξαι, καὶ μαστιγῶσαι, καὶ
σταυρῶσαι· καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέ-
ρα ἀναστήσεται.
20 Τότε προσῆλθεν αὐτῷ
ἡ μήτηρ τῶν υἱῶν ζεβεδαίου,
μετὰ τῶν υἱῶν αὐτῆς, προσ-
κυνοῦσα, καὶ αἰτοῦσά τι
21 m παρ'" αὐτοῦ. Ὁ δὲ εἶπεν
αὐτῇ· τί θέλεις; λέγει αὐτῷ·
εἰπὲ, ἵνα καθίσωσιν οὗτοι οἱ
δύο υἱοί μου, εἷς ἐκ δεξιῶν
σου καὶ εἷς ἐξ εὐωνύμων
n ## σου," ἐν τῇ βασιλείᾳ
22 σου. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἰησοῦς
εἶπεν· οὐκ οἴδατε τί αἰτεῖσθε.
δύνασθε πιεῖν τὸ ποτήριον,
ὃ ἐγὼ o μέλλω πίνειν" p †;
λέγουσιν αὐτῷ· δυνάμεθα.
q Καὶ"

p † καὶ τὸ βάπτισμα, ὃ ἐγὼ βαπτίζομαι, βαπτισθῆναι;

235. Ev. 4. 36. alii multi. Mt. d. e. k. l. i. n. q. r. z. Ed. multae (etiam St. 3.) Slav. Vulg. It. (exc. cant. et clar.) Chryſ. etiam in Mt. 6. codd. || ἢ εἰ. Arm. (g) = BL. 36. Copt. Sahid. Habent Clem. Orig. (h) μέλλων δὲ ὁ ἰησοῦς ἀναβαίνειν. B. 1. Syr. Sahid. Orig. in textu et alias bis. (ſemel ut rec.) || ὁ ἰησοῦς = 225. Bodl. unus. Mt. x. (i) = DL. 1. Copt. (habet Sahid.) Arm. Aeth. cant. Orig. in textu et alias ter. (k) καὶ ἐν τῇ ὁδῷ BL. 1. 13. 61. 69. 124. Mt. c. Copt. Sahid. Arm. Perſ. p. Orig. || ἐν τῇ ὁδῷ = Perſ. w. Vulg. veron. corb. 1. 2. germ. 1. 2. for. Hilar. (l) = B. (m) ἀπ'. BD. (n) + BCEFGHKLS. alii plurimi. Mt. V. al. 16. Ed. Syr. Syr. p. in cod. Ridlej. Arr. Aeth. Copt. verc. brix. germ. 1. 2. clar. harl. tol. Baſil. ſel. Iſidor. Theophyl. Op. imp. (o) πίνω. 17. 118. al. 13. Orig. ſemel. Chryſ. in Mt. 6 codd. ſemel. (p) = BD (St. β.) L. 1. 22. Copt. Sahid. Aeth. Perſ. w. Vulg. Sax. It. (exc. brix. clar.) Orig. Epiph. Hilar. Hier. Ambr. Juv. || καὶ] ἢ CFGHKM. al. 47. et Barber. 8. Mt. V. al. 14. Ed. Syr. utr. Arm. Perſ. p. Slav. ap. Beng. brix. clar. Theophyl. Op. imp.

23 q Καὶ" λέγει αὐτοῖς· τὸ μὲν
ποτήριόν μου πίεσθε r † τὸ
δὲ καθίσαι ἐκ δεξιῶν μου καὶ
ἐξ εὐωνύμων s = μου," οὐκ
ἔστιν ἐμὸν t δοῦναι, u ἀλλ'
οἷς" ἡτοίμασται x ὑπὸ τοῦ
24 πατρός μου." Καὶ ἀκούσαν-
τες οἱ δέκα, ἠγανάκτησαν
25 περὶ τῶν δύο ἀδελφῶν. Ὁ
δὲ ἰησοῦς προσκαλεσάμενος
αὐτοὺς, εἶπεν· y οἴδατε,"
ὅτι οἱ ἄρχοντες τῶν ἐθνῶν
κατακυριεύουσιν αὐτῶν, καὶ
οἱ μεγάλοι κατεξουσιάζουσιν
26 αὐτῶν. Οὐχ οὕτως z † a ἔ-
σται" b ἐν" ὑμῖν· ἀλλ' ὃς ἐὰν
θέλῃ ἐν ὑμῖν μέγας γενέσθαι,
c ∾ ἔστω" ὑμῶν διάκονος·
27 Καὶ ὃς ἐὰν θέλῃ ἐν ὑμῖν εἶναι
πρῶτος, d ∾ ἔστω" ὑμῶν
28 δοῦλος. Ὥσπερ ὁ υἱὸς τοῦ
ἀνθρώπου οὐκ ἦλθε διακονη-
θῆναι, ἀλλὰ διακονῆσαι, καὶ
δοῦναι τὴν ψυχὴν αὐτοῦ λύ-
τρον ἀντὶ πολλῶν.] e

Καὶ

r † καὶ τὸ βάπτισμα, ὃ ἐγὼ βαπτίζομαι, βαπτισθήσεσθε.

z † δέ. c ∾ ἔσται. d ∾ ἔσται.

(q) = BD. 71. 118. Ev. 19. Mt. 10. Syr. Arm. Vulg. It. (r) = Iidem, qui ſupra not. p. et 33. 42. 46. 52. 54. 59* 71. || ὃ ἐγὼ βαπτίζομαι] = Mt. 10. μου. 69. (s) = BCDKLS. 1. 13. 69. 114. 229* Ev. 36. al. 8. Mt. c. m. r. Ed. Vulg. Sax. It. (exc. colb. germ. 2. clar.) Orig. Chryſ. etiam in Mt. 6 codd. Theophyl. Ambr. Hier. (t) + τοῦτο. CD. (St. β.) 33. 106. 114. 115. 127. al. 8. Mt. c. 17. Ed. Syr. p. Sax. Chryſ. in Mt. 5 codd. ſemel. Ante οὐκ ponunt 116. Ev. 15. 17. Mt. q. r. (u) ἄλλοις. (D) 225. cant. Hilar. Aug. (x) = Mt. f. || ὑπὸ] ἀπὸ. L. παρὰ. 131. 225. Mt. a. e. o. Chryſ. in Mt. 5 codd. (y) οἴδα. 42. 59. || οἴδατε ὅτι = Mt. e. Chryſ. (z) = BDEGHKLS. 1. 13. 69. 108. 124. 127* 131. 229* Ev. 2. 36. al. 23. Mt. V. r. Ed. Syr. Sabid. Arm. Vulg. It. exc. corb. 2. Theophyl. (a) ἐστιν. BD. Mt. γ. cant. (b) = 10. 83. Ev. 15. Mt. c. k. p* (c) BCD (St. β.) K. 13. 69. 106. 114. 115. 118. 124. Ev. 18. 19. 36. al. 45. Mt. V. c. d. e. f. k. l. x. al. 4. Ed. Syr. Copt. cant. veron. verc. colb. clar. corb. 2. Theophyl. (d) DKLM. 1. 69. 106. 108. 114. 118. 124. 157. Ev. 4. 18. 19. 36. al. 31. Mt. c. f. k. al. 3. Ed. Syr. Copt. Vulg. cant. veron. corb. brix. for. colb. germ. gat. Theophyl. (e) + ὑμεῖς δὲ ζητεῖτε ἐκ μικροῦ αὐξῆσαι, καὶ ἐκ μείζονος ἔλαττον εἶναι. εἰσερχόμενοι δὲ, καὶ παρακληθέντες δειπνῆσαι, μὴ ἀνακλίνεσθαι εἰς τοὺς ἐξέ-

χοντας

29 Καὶ [[f] ἐκπορευομένων
αὐτῶν" ἀπὸ Ἱεριχὼ, ἠκολού-
θησεν αὐτῷ ὄχλος πολύς.
30 Καὶ ἰδοὺ, δύο τυφλοὶ καθή-
μενοι παρὰ τὴν ὁδὸν, ἀκού-
σαντες ὅτι Ἰησοῦς παράγει,
ἔκραξαν λέγοντες· ἐλέησον
ἡμᾶς, [g] κύριε." [h] υἱὸς" Δα-
31 βίδ. [i] Ὁ δὲ ὄχλος ἐπετίμη-
σεν αὐτοῖς, ἵνα σιωπήσωσιν.
οἱ

χοντας τόπους, μήποτε ἐνδοξότερός σου ἐπέλθῃ, καὶ προσελθὼν ὁ δειπνοκλήτωρ εἴπῃ σοι, ἔτι κάτω χώρει· καὶ καταισχυνθήσῃ. ἐὰν δὲ ἀναπέσῃς εἰς τὸν ἥττονα τόπον, καὶ ἐπέλθῃ σου ἥττων, ἐρεῖ σοι ὁ δειπνοκλήτωρ· σύναγε ἔτι ἄνω, καὶ ἔσται σοι τοῦτο χρήσιμον. D. *Vos autem quaeritis de minimo* (*puſillo* veron. verc. corb. 1. 2. germ. 1. colb. clar. Leo M. *modico*, emmer.) *creſcere, et de magno* (*maximo*, emmer.) *minui*, (*et de majore minores fieri* ſ. *eſſe* verc. corb. 1. 2. colb. clar. Leo. M. Juv. *et de minore majores fieri* ſ. *eſſe*. veron. germ. 1. *et de magnis majores eſſe.* cod. S. Andreae ſecus Avenionem. Leo M. alicubi) *Introeuntes* (*intrantes* veron. verc. alii) *autem et rogati coenare* (*ad coenam* veron. verc. alii) *ne diſcubueritis* (*nolite recumbere*) *in eminentibus* (*ſuperioribus*) *locis, ne forte dignior* (*clarior*) *te ſuperueniat et accedens coenae inuitator* (*qui ad coenam vocauit te*) *dicat tibi: adhuc deorſum* (*inferius*) *accede; et confundaris* (*et erit tibi confuſio.*) *Si autem diſcubueris in minimum locum,* (*in loco inferiori*) *et ſuperueniat minor* (*humilior*) *te, dicet tibi inuitator coenae* (*qui ad coenam vocauit te*) *collige adhuc ſuperius,* (*accede adhuc ſurſum* ſ. *ſuperius,*) *et erit tibi hoc utile* (*utilius.*) cant. veron. verc. corb. 1. 2. germ. 1. 2. colb. clar. emmer. Alii codd. latt. 5. ap. Wetſt. Verſio Sax. Codex Syrae p. Aſſemanni 1. in marg. (hac addita nota: haec quidem in exemplis antiquis [ſcil. ſyriacis] in Luca tantum leguntur cap. 53; inveniuntur autem in exemplis graecis hoc loco, quamobrem nos ea hic appoſuimus.) Hilar. Leo M. Juvenc. || germ. 1. non habet partem poſteriorem: *Introeuntes;* Contra vero germ. 2. et Hilar. omittunt partem additamenti priorem. (f) ἐκπορευομένου τοῦ ἰησοῦ. G. 235. Evangeliſtaria. Item Mt. k. z. 17. in marg. in indice lectionis. Syr. Perſ. p. ἐκπορευομένου αὐτοῦ. FH. alii. Mt. o. Copt. Ar. brix. Baſil. ſeleuc. ἐκπορευομένῳ τῷ ἰησοῦ μετὰ τῶν μαθητῶν. Orig. ſemel. (g) = BD. 13. 118. cant. veron. corb. colb. ἰησοῦ. 69. Arm. clar. Ambr. κύριε ἰησοῦ. 124. item. L. Copt. (h) υἱὲ CDFL. 1. 13. 33. 69. 124. al. 7. Mt. B. e. i. m. Ed. Orig. ſemel. Chryſ. in Mt. 4 codd. Damaſc. Theophyl. (i) Vſ. 31 = 2. 11. 157. Mt. m. r. Non attingit Orig.

οἱ δὲ μεῖζον [k] ἔκραζον," λέ-
γοντες· ἐλέησον ἡμᾶς, κύριε,
32 [l] υἱὸς" δαβίδ. Καὶ στὰς ὁ
ἰησοῦς ἐφώνησεν αὐτοὺς, καὶ
εἶπε· τί θέλετε ποιήσω ὑμῖν;
33 Λέγουσιν αὐτῷ· κύριε, ἵνα
[m] ἀνοιχθῶσιν" ἡμῶν οἱ ὀ-
34 φθαλμοί. Σπλαγχνισθεὶς δὲ
ὁ ἰησοῦς, ἥψατο τῶν [n] ὀ-
φθαλμῶν" αὐτῶν· καὶ εὐθέως
ἀνέβλεψαν [o] αὐτῶν οἱ ὀ-
φθαλμοί·" καὶ ἠκολούθησαν
αὐτῷ.]

1 Καὶ [ὅτε [p] ἤγγισαν εἰς
ἱεροσόλυμα, καὶ ἦλθον" εἰς
[q] βηθφαγῆ," πρὸς τὸ ὄρος
τῶν ἐλαιῶν, τότε ὁ ἰησοῦς
2 ἀπέστειλε δύο μαθητὰς, Λέ-
γων αὐτοῖς· [r] ∾ πορεύθητε"
εἰς τὴν κώμην τὴν [s] ∾ ἀπέ-
ναντι" ὑμῶν· καὶ [t] εὐθέως"
εὑρήσετε ὄνον δεδεμένην, καὶ
πῶλον μετ' αὐτῆς· λύσαντες
3 ἀγάγετέ μοι. Καὶ ἐάν τις
ὑμῖν εἴπῃ τι [u], ἐρεῖτε, ὅτι
ὁ κύριος αὐτῶν χρείαν ἔχει·
* εὐθέως δὲ [x] ἀποστέλλει" αὐ-
4 τούς. Τοῦτο δὲ [y] ⩧ ὅλον"
γέγονεν, ἵνα πληρωθῇ τὸ ῥη-
θὲν

r ∾ πορεύεσθε. s ∾ κατέναντι. x. ἀποστελεῖ.

(k) ἔκραξαν BDL. alii. Ed. ἐκραύγαζον. 13. 69. 124. (l) υἱὲ CDL. alii. Mt. B. al. 5. Ed. (m) ἀνοιγῶσιν. BDL. 13. 69. 124. al. 2. Orig. Chryſ. etiam in Mt. 6 codd. (n) ὀμμάτων. BDL. 13. 69. 124. Orig. (o) ⩧ BD (St. β.) L. 1. 60. 71. 73. 77. 124* Copt. Sahid. Arm. Syr. p. in m. Syr. hieroſ. Aeth. Ar. pol. Vulg. It. Orig. ut videtur. Baſil. ſeleuc. Op. imp. (p) ἤγγισεν (ſ. ἤγγισεν ὁ ἰησοῦς omiſſo mox ὁ ἰησοῦς) ... ἦλθεν. E. Evangeliſtaria. Mt. BH. c. e. f. x* χ. ψ. 17. et V. k. z. in marg. in indice lectionis. Ed. Syr. Perſ. p. Syr. hieroſ. Sax. gat. Orig. ſemel. Chryſ. in Mt. 6 codd. Op. imp. ἤγγισεν ... ἦλθον. Mt. n. Aeth. Syr. p. in cod. Ridlej. veron. (q) βηθφαγήν. 34. 218. Orig. bis (alibi ut rec.) βηθσφαγῆ ſeu βηθσφαγήν. BFK. (St. π.) 13. 124. Ev. 3. 4. 36. al. 55. Mt. H. al. 15. Ed. Slav. 6. Juſtin. Chryſ. in Mt. 6 codd. Euthym. βησφαγῆ. L. Mt. B. || + καὶ βηθανίαν. 13. 69. 73. 77. Syr. hieroſ. (r) BDL. 13. 33. 61. 69. 124. 157. Orig. Chryſ. etiam in Mt. 6 codd. (s) BCDL. 13. 33. 69. 124. Ed. Orig. Euſ. Chryſ. in Mt. 6 codd. (t) ⩧ 64. Copt. verc. veron. corb. 1. colb. clar. Chryſ. etiam in Mt. 6 codd. (u) + ποιεῖτε; D. (St. β.) 157. cant. Orig. ſemel. (x) CEKLS. (St. π.) 1. 13. Ev. 1. 2. 3. 6. 36. al. 94. Mt. HV. al. 19. Ed. Syr. Perſ. w. cant. clar. Chryſ. etiam in Mt. 4. codd. Theophyl. || Rec. eſt in BD. aliis. Vulg. It. Orig. (y) ⩧ CDL. Copt. (habet Sahid.) Aeth. Arr. Vulg. mſ. It. (exc. germ. 2. gat. Mm.) Orig. Chryſ. in Mt. 5 codd. Hilar. Hier.

θὲν [z] διὰ" τοῦ προφήτου,
5 λέγοντος· Εἴπατε τῇ θυγα-
τρὶ σιών· ἰδοὺ, ὁ βασιλεύς
σου ἔρχεταί σοι [a] πραῢς,"
[b] καὶ" ἐπιβεβηκὼς ἐπὶ ὄνον
καὶ πῶλον [c] υἱὸν ὑποζυγίου."
6 Πορευθέντες δὲ οἱ μαθηταὶ,
καὶ ποιήσαντες καθὼς προσέ-
7 ταξεν αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς, "Ηγα-
γον τὴν ὄνον καὶ τὸν πῶλον,
καὶ ἐπέθηκαν [d] ἐπάνω αὐ-
τῶν" τὰ ἱμάτια αὐτῶν, καὶ
[e] ἐπεκάθισεν" ἐπάνω [f] αὐτῶν."
8 Ὁ δὲ πλεῖστος ὄχλος ἔστρω-
σαν ἑαυτῶν τὰ ἱμάτια ἐν τῇ
ὁδῷ· ἄλλοι δὲ ἔκοπτον κλά-
δους ἀπὸ τῶν δένδρων, καὶ
9 ἐστρώννυον ἐν τῇ ὁδῷ. Οἱ
δὲ ὄχλοι οἱ προάγοντες [g] καὶ
οἱ ἀκολουθοῦντες ἔκραζον,
λέγοντες· ὡσαννὰ τῷ υἱῷ δα-
βίδ· εὐλογημένος ὁ ἐρχόμε-
νος * ἐν ὀνόματι κυρίου· ὠ-
10 σαννὰ ἐν τοῖς ὑψίστοις. Καὶ
εἰσελθόντος αὐτοῦ εἰς ἱεροσό-
λυμα, ἐσείσθη πᾶσα ἡ πόλις,
λέγουσα· τίς ἐστιν οὗτος;
11 [h] Οἱ δὲ ὄχλοι" ἔλεγον· οὗτός
ἐστιν

e. ἐπεκάθισαν.

(z) ὑπὸ. L. 13. 69. 124. || + ζαχαρίου. 42. verc. colb. clar. Chryſ. etiam in Mt. 6 codd. Hilar. + ἠσαΐου. Mt. z** Copt. (a) πρᾶος. Ed. Chryſ. in Mt. 6 codd. (b) = D. 61. 69. Arm. Vulg. It. (exc. brix. for. colb. germ. 1. 2. harl. emmer.) Slav. ap. Beng. Cypr. Hier. (c) υἱὸν ὑποζύγιον D* Sahid. *novellum ſubjugalem*, colb. corb. 2. clar. Hilar. *ſubjugalem*, cant. germ. 1. gat. ὑποζυγίου. L. Orig. ſemel et Codd. ap. Orig. (Alibi quater ut rec.) τοῦ ὄνου. Arm. νέον. 1. Chryſ. in Mt. 6 codd. ſemel. *ſedens ſuper pullum aſinae novellum ſubjugalem*, veron. *ſedens ſuper pullum aſinae*, corb. 1. (d) ἐπ' αὐτῶν. BL. 69. Orig. bis. ἐπ' αὐτὸν. D. cant. veron. verc. brix. corb. 1. 2. clar. Vulg. mſ. Orig. mſ. ſemel. Op. imp. Juv. ἐπάνω αὐτοῦ. 131. αὐτῷ. 13. 124. gat. Mm. ἐπὶ τὸν πῶλον. Syr. Perſ. p. Syr. hieroſ** (e) BCS. 13. 118. 124. 131. 157. Ev. 1. 2. 35. alii multi. Mt. HV. i. n. al. 12. Ed. multae (etiam St. 3.) Syr. utr. Arr. Sahid. Aeth. It. (exc. germ. 1. 2. gat.) Juſtin. Orig. ter. Arnob. ἐπεκάθησεν. 24. 121. 224. Ev. 25. 32. Mt. B. e. 17. ἐκάθισεν. K. 17. 77. 119. 120. Ev. 6. 36. al. 16. Mt. a. m. χ. Ed. Arm. Theophyl. Euthym. (ſed non in Mt. i. n.) ἐκάθησεν Ev. 6. ἐκάθητο. D. ἐκάθισαν. 16. 57. 61. ἐπεκάθησαν. 225. Ed. (f) = Vulg. for. Op. imp. αὐτοῦ. D. Ev. 27. Syr. Syr. hieroſ. It. αὐτῆς. Ed. verc. (g) + αὐτὸν. BCD (St. β.) 1. 69. 124. 157. Syr. Perſ. p. corb. cant. Orig. ſemel. (alibi ſemel + αὐτῷ poſt ἀκολουθοῦντες.) Euſ. (h) οἱ δὲ πολλοὶ. D. πολλοὶ δὲ. 1. alius. It. (exc. brix. germ. 1. 2. for. corb. 2. gat.) Orig. ſemel. (bis ut rec.)

ἐστιν [i] ἰησοῦς" ὁ προφήτης,
ὁ ἀπὸ ναζαρὲθ τῆς γαλιλαίας.
12 [k] Καὶ [εἰσῆλθεν ὁ ἰησοῦς εἰς
τὸ ἱερὸν [l] — τοῦ θεοῦ,"
καὶ ἐξέβαλε πάντας τοὺς πω-
λοῦντας καὶ ἀγοράζοντας ἐν
τῷ ἱερῷ, καὶ τὰς τραπέζας
τῶν κολλυβιστῶν κατέστρε-
ψε, καὶ τὰς καθέδρας τῶν
πωλούντων τὰς περιστερὰς,
13 Καὶ λέγει αὐτοῖς· γέγραπται·
ὁ οἶκός [m] μου" οἶκος προσευ-
χῆς κληθήσεται· ὑμεῖς δὲ αὐ-
τὸν [n] ἐποιήσατε" σπήλαιον
14 λῃστῶν. Καὶ προσῆλθον
αὐτῷ [o] ∽ τυφλοὶ καὶ χω-
λοὶ" [p] ἐν τῷ ἱερῷ," καὶ ἐθε-
15 ράπευσεν αὐτούς. Ἰδόντες δὲ
οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμμα-
τεῖς τὰ θαυμάσια, ἃ ἐποίησε,
καὶ τοὺς παῖδας κράζοντας ἐν
τῷ ἱερῷ, καὶ λέγοντας· ὡσαν-
νὰ τῷ [q] υἱῷ" δαβίδ· ἠγανά-
16 κτησαν, Καὶ εἶπον αὐτῷ·
[r] ἀκούεις τί οὗτοι λέγουσιν;
ὁ δὲ ἰησοῦς λέγει αὐτοῖς· ναί·
οὐδέποτε ἀνέγνωτε, ὅτι ἐκ
στόματος νηπίων καὶ θηλα-
ζόντων κατηρτίσω αἶνον;
17 Καὶ καταλιπὼν αὐτοὺς, ἐξ-
ῆλθεν ἔξω τῆς πόλεως εἰς
βηθανίαν, καὶ ηὐλίσθη ἐ-
κεῖ [s].]
18 Πρωΐας δὲ, [[t] ἐπανά-
γων" εἰς τὴν πόλιν, ἐπείνα-
19 σε. Καὶ ἰδὼν συκῆν [u] μίαν"
ἐπὶ τῆς ὁδοῦ, ἦλθεν ἐπ' αὐ-
τὴν, καὶ οὐδὲν εὗρεν ἐν αὐ-
τῇ, εἰ μὴ φύλλα μόνον· καὶ
λέγει αὐτῇ· μηκέτι ἐκ σοῦ
καρπὸς

---

o ∽ χωλοὶ καὶ τυφλοί.

(i) = 13. 73. 124. ap. Birch. Ev. 29. Mt. B. o. verc. ut videtur. Poſt προφήτης ponunt BD. 157. Sahid. cant. Orig. ſemel. (k) Vſ. 12. 13. 14. = Evangeliſtaria pleraque. (l) = BL. 13. 33. 73. Copt. Aeth. Sax. veron. Orig. bis (ſed alibi habet in textu et bis in commentar.) Chryſ. etiam in Mt. 6 codd. Hilar. (m) τοῦ πατρός μου. Mt. e. Aug. (n) ποιεῖτε. BL. 124. Orig. bis. Euſ. πεποιήκατε. 1. Orig. bis. (o) CFS. 61. 72. 106. 115. 218 (cum 76 et al. 5.) 235. al. 19. Mt. V. a. c. d. e. f. m. 10. al. 11. Ed. Syr. p. Chryſ. etiam in Mt. 6 codd. Theophyl. || Orig. bis ut rec. (p) = 13. 69. Sax. Chryſ. in Mt. 6 codd. (q) Vel h. l. vel vſ. 9. Origenes in ſuo codice invenit οἴκῳ. II. 583. (r) + οὐκ. F. 108. 113. 157. al. 13. Mt. e. o. χ. Arr. Chryſ. in Mt. 6 codd. (s) + *et docebat eos de regno Dei*, Sax. Miſſalia mſ. Mm. (t) παράγων. D. cant. veron. verc. corb. 1. 2. colb. clar. Hilar. (u) = 12. 61. Ed. Copt. corb. 1. clar. Chryſ. etiam in Mt. 6 codd.

καρπὸς γένηται εἰς τὸν αἰῶνα.
καὶ ἐξηράνθη παραχρῆμα ἡ
20 συκῆ. Καὶ ἰδόντες οἱ μαθη-
ταὶ ἐθαύμασαν, λέγοντες·
πῶς παραχρῆμα ἐξηράνθη [x] ἡ
21 συκῆ; Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἰη-
σοῦς εἶπεν αὐτοῖς· ἀμὴν λέγω
ὑμῖν, ἐὰν ἔχητε πίστιν καὶ
μὴ διακριθῆτε, οὐ μόνον τὸ
τῆς συκῆς ποιήσετε, ἀλλὰ
κᾂν τῷ ὄρει τούτῳ εἴπητε·
ἄρθητι, καὶ βλήθητι εἰς τὴν
22 θάλασσαν· γενήσεται. Καὶ
πάντα, ὅσα [y] ἂν" αἰτήσητε
ἐν τῇ προσευχῇ, πιστεύοντες,
λήψεσθε.
23 Καὶ [[z] ἐλθόντι αὐτῷ"
εἰς τὸ ἱερὸν, προσῆλθον αὐ-
τῷ [a] διδάσκοντι" οἱ ἀρχιερεῖς
καὶ οἱ πρεσβύτεροι τοῦ λαοῦ,
λέγοντες· ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ
ταῦτα ποιεῖς; καὶ τίς σοι ἔ-
δωκε τὴν ἐξουσίαν ταύτην;
24 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἰησοῦς εἶπεν
αὐτοῖς· ἐρωτήσω ὑμᾶς κἀγὼ
[b] λόγον ἕνα," [c] ὃν" ἐὰν εἴ-
πητέ μοι, κἀγὼ ὑμῖν ἐρῶ,
ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιῶ.
25 Τὸ βάπτισμα [d] ἰωάννου πό-
θεν ἦν; ἐξ οὐρανοῦ, ἢ ἐξ ἀν-
θρώπων; οἱ δὲ διελογίζοντο
[e] παρ'" ἑαυτοῖς, λέγοντες·
ἐὰν εἴπωμεν· ἐξ οὐρανοῦ· ἐρεῖ
ἡμῖν· διατί [f] οὖν" οὐκ ἐπι-
26 στεύσατε αὐτῷ; Ἐὰν δὲ εἴ-
πωμεν· ἐξ ἀνθρώπων· φο-
βούμεθα τὸν ὄχλον· πάντες
γὰρ [g] ἔχουσι" τὸν ἰωάννην
27 [h] ὡς" προφήτην. Καὶ ἀπο-
κριθέντες [i] τῷ ἰησοῦ" εἶπον·
οὐκ οἴδαμεν. Ἔφη αὐτοῖς καὶ
αὐτός· οὐδὲ ἐγὼ λέγω ὑμῖν,
ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιῶ.]
28 Τί δὲ ὑμῖν δοκεῖ; [ἄνθρωπος
[k] εἶχε τέκνα δύο· καὶ προσελ-
θὼν τῷ πρώτῳ, εἶπε· τέ-
κνον,

(x) = Mt. r. Vulg. veron. corb. 1. 2. germ. 1. 2. for. colb. Hier. (y) = D. ἐὰν CKS. 131. al. 5. Mt. V. al. 7. Ed. Clem. Orig. (z) ἐλθόντος αὐτοῦ. BCD (St. β.) L. 1. 13. 69. 124. ap. Birch. Orig. bis. (a) = Ev. 44. It. (exc. cant. germ. 1. corb. 2.) emmer. (b) ἕνα λόγον. DF. al. 8. Mt. o. q. Orig. (c) = D* cant. corb. colb. clar. καὶ. Syr. Syr. p. in m. (d) + τὸ. BC. Mt. c. Orig. (e) ἐν BL. 12. 33. 61. 157. Mt. c. Ed. Cyr. (f) = DL. al. 15. Mt. d. al. 4. Ed. Syr. Perſ. w. Copt. Vulg. mſ. cant. corb. 2. veron. verc. Orig. (g) εἶχον. 1. al. 2. Ed. Syr. Perſ. p. Vulg. clar. verc. corb. brix. for. colb. germ. 2. Cyr. (h) = 69. (i) = 235. Syr. Sax. (k) + τις. CM. 1. 13. 33. 124. 157. al. 41. Mt. c. k. e. f. bis. (etiam in media lectione) l** z** al. 4. Ed. Syr. utr. Perſſ. Arm. Slav. ed. Vulg. It. (exc. for. germ. 2. cant. harl*) Orig. ſemel. Cyr. Hilar. Op. imp.

κνον, ὕπαγε, σήμερον ἐργά-
ζου ἐν τῷ ἀμπελῶνί [l] =
29 μου." Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶ-
πεν· [m] οὐ θέλω· ὕστερον δὲ
μεταμεληθεὶς, ἀπῆλθε" [n].
30 Καὶ προσελθὼν τῷ [o] ἑτέρῳ,"
εἶπεν ὡσαύτως. ὁ δὲ ἀποκρι-
θεὶς εἶπεν· [p] ἐγὼ κύριε· καὶ
31 οὐκ ἀπῆλθε." Τίς ἐκ τῶν
δύο ἐποίησε τὸ θέλημα τοῦ
πατρός; λέγουσιν αὐτῷ· ὁ
[q] πρῶτος." λέγει αὐτοῖς ὁ ἰη-
σοῦς· ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι οἱ
τελῶναι καὶ αἱ πόρναι [r] προ-
άγουσιν" ὑμᾶς εἰς τὴν βασι-
32 λείαν τοῦ θεοῦ. Ἦλθε γὰρ
[s] πρὸς ὑμᾶς" ἰωάννης [t] ἐν ὁδῷ
δικαιοσύνης," καὶ οὐκ ἐπι-
στεύσατε αὐτῷ· οἱ δὲ τελῶ-
ναι καὶ αἱ πόρναι ἐπίστευσαν
αὐτῷ· ὑμεῖς δὲ ἰδόντες [u] οὐ"
μετεμελήθητε ὕστερον, τοῦ
πιστεῦ-

o ∾ δευτέρῳ.

(l) = DKL. 1. 13. 33. 106. 114. 124. Ev. 18. al. 11. Mt. c. bis. f. o. r. Syr. utr. Perſ. p. Aeth. Syr. hieroſ. It. (exc. for. colb. germ. 1. 2. gat. Mm.) Orig. in textu (ſemel habet) Chryſ. etiam in Mt. 6 codd. (m) ἐγὼ (ſ. ὑπάγω) κύριε, καὶ οὐκ ἀπῆλθεν. B. 13. 69. 124. Mt. e. Copt. Arm. Ar. p. Erp. Syr. hieroſ. tolet. Codd. lat. ap. Wetſt. (Omnes codd. Blanch. et Sabat. ac Patres lat. conſonant receptae, nec Lucas Brug. ad h. l. mentionem facit lectionis variae. Conſonat etiam Orig. diſ.) Iſidor. Damaſc. Pſeudo Ath. Schol. ap. Corderium. (n) + εἰς τὸν ἀμπελῶνα. D. It. (exc. brix. for. germ. 1. 2.) Orig. ſemel. item Arm. Syr. hieroſ. (o) DEFHK. 13. 17. 40. 61. 64. 69. 77. 108. 114. 116. 124. 127. 157. 235. Ev. 6. 36. al. 41. Mt. c. f. k. p* r. x. z. 10. item e. in marg. ante ſcholion. Syr. Perſſ. Syr. p. Arm. Aeth. Vulg. It. Orig. ſemel. Pſeudo Ath. Cyr. Damaſc. (p) οὐ θέλω· ὕστερον δὲ μεταμεληθεὶς, ἀπῆλθεν. Iidem qui nota m. || ἐγὼ, κύριε] ὑπάγω, κύριε. 13. 61. 69. 124. Arm. *eo, Domine,* Vulg. It. ἐγὼ κύριε ὑπάγω. D. Slav. Arr. cant. ἀπέρχομαι. Chryſ. ναὶ κύριε. al. ap. Wechel. (q) ὕστερος. B. ἔσχατος. Iidem qui nota m. (excepto Erp.) et praeterea D. Sax. Vulg. mſ. tolet. harl* It. (exc. brix. colb. germ. 2. Mm. gat.) Hippol. Pſeudo Ath. Damaſc. Codd. ap. Hier. (quibus autem Hier. opponit vera exemplaria) Hilar. Aug. Juv. mſ. (r) *praecedent,* Vulg. cant. veron. corb. 1. 2. Iren. Hilar. Zeno. Fauſtin. (s) = 77. Mt. a. Arm. Poſt ἰωάννης habent. CL. 157. Mt. c. colb. Orig. Chryſ. etiam in Mt. 6 codd. (t) = 28. (u) = D. cant. (colb. *videntes haec, poenit.* Sed *videntes, nec poenit.* caeteri latini.) οὐδὲ. B. 1. 13. 60. 61. 69. 124. 157. Mt. c. Syr. utr. Copt. Vulg. It. Hilar. Op. imp.

33 πιστεῦσαι [x] αὐτῷ."] Ἄλ-
λην παραβολὴν ἀκούσατε·
[ἄνθρωπος [y] † ἦν οἰκοδεσπό-
της, [z] ὅστις" ἐφύτευσεν ἀμ-
πελῶνα, καὶ φραγμὸν αὐτῷ
περιέθηκε, καὶ ὤρυξεν [a] ἐν
αὐτῷ" ληνὸν, καὶ ᾠκοδόμη-
σε πύργον, καὶ ἐξέδοτο αὐτὸν
γεωργοῖς· καὶ ἀπεδήμησεν.
34 Ὅτε δὲ ἤγγισεν ὁ καιρὸς τῶν
καρπῶν, ἀπέστειλε τοὺς δού-
λους αὐτοῦ πρὸς τοὺς γεωρ-
γοὺς, λαβεῖν τοὺς καρποὺς
35 [b] αὐτοῦ." Καὶ λαβόντες οἱ
γεωργοὶ τοὺς δούλους αὐτοῦ,
ὃν μὲν [c] ἔδειραν," ὃν δὲ [d] ἀ-
πέκτειναν, ὃν δὲ ἐλιθοβόλη-
36 σαν." Πάλιν ἀπέστειλεν ἄλ-
λους δούλους, πλείονας τῶν
πρώτων· καὶ ἐποίησαν αὐτοῖς
37 ὡσαύτως. Ὕστερον δὲ ἀπέ-
στειλε [e] πρὸς αὐτοὺς" τὸν
υἱὸν αὐτοῦ, λέγων· [f] ἐντρα-
38 πήσονται τὸν υἱόν μου. Οἱ
δὲ γεωργοὶ ἰδόντες τὸν υἱὸν,
εἶπον ἐν ἑαυτοῖς· οὗτός ἐστιν
ὁ κληρονόμος, δεῦτε, ἀπο-
κτείνωμεν αὐτὸν, καὶ [g] ∾ κα-
τάσχωμεν" τὴν κληρονομίαν
39 αὐτοῦ. Καὶ λαβόντες αὐ-
τὸν, [h] ἐξέβαλον ἔξω τοῦ ἀμ-
πελῶνος, καὶ ἀπέκτειναν."
40 Ὅταν οὖν ἔλθῃ ὁ κύριος τοῦ
ἀμπελῶνος, τί ποιήσει τοῖς

y † τις. g ∾ σχῶμεν.

(x) εἰς αὐτὸν 73. ἐν αὐτῷ. Orig. bis. (y) = BC*DKLS. 1. 33. 72. 114. 127. 142* 229. al. 18. et Barber. 2. Mt. V. (ſed habet in m. in indice lectionis) a. d. r. 2. 10. 17* Copt. Syr. p. Slav. 3. (non alii.) Vulg. It. (exc. brix. clar.) Orig. bis. Theophyl. Lucif. Hilar. (habent Arnob. Iren.) (z) ὃς 67. Ed. Orig. bis. (a) = 36. Chryſ. in Mt. 6 codd. ἑαυτῷ. 37. 59. Ev. 26. αὐτῷ. 69. Mt. V. m. x. cant. (b) = Chryſ. in Mt. 5 codd. germ. 2. αὐτῶν. Mt. 17. τοῦ ἀμπελῶνος αὐτοῦ. Syr. corb. 1. (c) ἔδηραν. 10. 61. al. 23. Mt. k. n. o. p. q. (d) ἐλιθοβόλουν, ὃν δὲ ἀπέκτειναν. Mt. 2. Syr. Aeth. veron. verc. colb. corb. 2. clar. Iren. Lucif. Arnob. (e) = 28. 57. Ev. 27. Vulg. mſ. corb. 1. germ. 1. 2. gat. Orig. εἰς αὐτοὺς 56. 58. αὐτοῖς. D. Ev. 20. 26. 44. Mt. B. cant. veron. verc. colb. corb. 2. clar. Iren. Lucif. Arnob. Ambr. (f) + ἴσως. 61. Syr. Arr. Perſ. p. Arm. Vulg. mſ. et edit. Sixtin. veron. colb. corb. 2. clar. Mm. tol. Chryſ. etiam in Mt. 3. codd. Iren. Arnob. Op. imp. (g) BDL. 1. Orig. Cyr. *habeamus*, cant. Mm. *habemus*, corb. 2. *habebimus*, Vulg. Codd. Italae. Iren. Lucif. *poſſideamus*, corb. 1. *obtinebimus*, Op. imp. (h) ἀπέκτειναν, καὶ ἐξέβαλον ἔξω τοῦ ἀμπελῶνος. D. Sax. cant. veron. verc. clar. corb. 2. colb. Mm. Lucif. Juv.

41 γεωργοῖς ἐκείνοις; [i] Λέγου-
σιν αὐτῷ· " κακοὺς κακῶς
ἀπολέσει αὐτοὺς, καὶ τὸν ἀμ-
πελῶνα [k] ∾ ἐκδώσεται " ἄλ-
λοις γεωργοῖς, οἵτινες ἀποδώ-
σουσιν αὐτῷ τοὺς καρποὺς ἐν
42 τοῖς καιροῖς αὐτῶν. Λέγει
αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς· οὐδέποτε ἀνέ-
γνωτε [l] ἐν ταῖς γραφαῖς· "
λίθον, ὃν ἀπεδοκίμασαν οἱ
οἰκοδομοῦντες, οὗτος ἐγενή-
θη εἰς κεφαλὴν γωνίας· παρὰ
κυρίου ἐγένετο αὕτη, καὶ
ἔστι θαυμαστὴ ἐν ὀφθαλμοῖς
43 [m] ἡμῶν;"] Διὰ τοῦτο λέγω
ὑμῖν, ὅτι [ἀρθήσεται ἀφ' ὑ-
μῶν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ,
καὶ δοθήσεται [n] ἔθνει " ποι-
οῦντι τοὺς καρποὺς [o] αὐτῆς."]
44 [p] — Καὶ ὁ πεσὼν ἐπὶ τὸν
λίθον τοῦτον, συνθλασθήσε-
ται· ἐφ' ὃν δ' ἂν πέσῃ, λικμή-
45 σει αὐτόν." Καὶ ἀκούσαντες
οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ φαρισαῖοι
τὰς παραβολὰς αὐτοῦ, ἔγνω-
σαν, ὅτι περὶ αὐτῶν λέγει·
46 Καὶ ζητοῦντες αὐτὸν κρατῆ-
σαι, ἐφοβήθησαν τοὺς ὄ-
χλους· [q] ἐπειδὴ " [r] ∾ ὡς " προ-
1 φήτην αὐτὸν εἶχον.] Καὶ
ἀποκριθεὶς ὁ ἰησοῦς, πάλιν
εἶπεν αὐτοῖς [s] ἐν παραβολαῖς, "
2 [t] λέγων· " [Ὡμοιώθη ἡ βα-
σιλεία τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ
βασιλεῖ, ὅστις ἐποίησε γάμους
3 τῷ υἱῷ αὐτοῦ. Καὶ ἀπέ-
στειλε [u] τοὺς δούλους " αὐ-
τοῦ, καλέσαι τοὺς κεκλημέ-
νους εἰς τοὺς γάμους· καὶ οὐκ
4 ἤθελον ἐλθεῖν. Πάλιν ἀπέ-
στειλεν ἄλλους δούλους, λέ-
γων· εἴπατε τοῖς κεκλημένοις·
ἰδοὺ, τὸ ἄριστόν μου [x] ∾ ἡ-
τοίμασα, " οἱ ταῦροί μου καὶ
τὰ

---

k ∾ ἐκδόσεται. r ∾ εἰς. x ∾ ἡτοίμακα.

(i) = 69. (k) Codd. Ed. multae. (etiam St. 3. et Elſev.) ἐκδώσει. Ev. 5. Mt. 2. (l) = Iren. Orig. bis (ſemel habet) Epiph. Chryſ. in Mt. 5 codd. bis. (m) ὑμῶν. D* 13. 69. 124. al. 7. Mt. f** z. Slav. 2. et ed. cant. (n) = Syr. hieroſ. (o) αὐτοῦ. Mt. e. Orig. ſemel. (ſed duodecies ut rec.) (p) Vſ. 44 = D. 33. cant. veron. verc. corb. 1. 2. Orig. (q) ἐπεὶ DL. 1. Orig. ter. ὅτι Ev. 2. alius. Chryſ. etiam in Mt. 6 codd. (r) BL. 1. Orig. ſexies. (s) = 17. 119. ἐν παραβολῇ. 50. Poſt εἶπεν ponunt BDL. 1. 69. 124. cant. Orig. In aliis aliter vocabula transponuntur. (t) = 17. 68. 77. 119. Ev. 20. Syr. Arm. corb. 2. clar. Chryſ. in Mt. 5 codd. (u) *ſervum*, Codd. ap. Hier. (x) BC*DL. 1. 33. ἡτοίμασται. 57. 61. 80. Mt. e. i. n. q. r. ϱ. γ. x** Euthym.

τὰ [y] σιτιστὰ" τεθυμένα, καὶ
πάντα ἕτοιμα· δεῦτε εἰς τοὺς
5 γάμους. Οἱ δὲ ἀμελήσαντες,
ἀπῆλθον, [z] ὁ" μὲν εἰς τὸν
ἴδιον ἀγρὸν, [z] ὁ" δὲ [a] ∾ εἰς"
6 τὴν ἐμπορίαν αὐτοῦ· Οἱ δὲ
λοιποὶ κρατήσαντες τοὺς δού-
λους αὐτοῦ, ὕβρισαν καὶ ἀ-
7 πέκτειναν. [b] ∾ Ἀκούσας δὲ
ὁ βασιλεὺς" [c] + ἐκεῖνος,"
ὠργίσθη· καὶ πέμψας [d] τὰ
στρατεύματα" αὐτοῦ, [e] ἀπώ-
λεσε" τοὺς φονεῖς ἐκείνους,
καὶ τὴν πόλιν αὐτῶν ἐνέπρη-
8 σε. Τότε λέγει τοῖς δούλοις
αὐτοῦ· ὁ μὲν γάμος ἕτοιμός
ἐστιν, οἱ δὲ κεκλημένοι οὐκ
9 ἦσαν ἄξιοι. Πορεύεσθε οὖν
ἐπὶ τὰς διεξόδους τῶν ὁδῶν,
καὶ ὅσους [f] ἂν" εὕρητε, κα-
10 λέσατε εἰς τοὺς γάμους. Καὶ
ἐξελθόντες οἱ δοῦλοι [g] ἐκεῖ-
νοι" εἰς τὰς ὁδοὺς, συνήγαγον
πάντας, ὅσους εὗρον, πονη-
ρούς τε καὶ ἀγαθούς· καὶ
ἐπλήσθη ὁ [h] γάμος" ἀνακει-
11 μένων. Εἰσελθὼν δὲ ὁ βασι-
λεὺς θεάσασθαι τοὺς ἀνακει-
μένους, εἶδεν ἐκεῖ ἄνθρωπον
οὐκ ἐνδεδυμένον ἔνδυμα γά-
12 μου· Καὶ λέγει αὐτῷ. [i] ἑ-
ταῖρε," πῶς εἰσῆλθες ὧδε,

a. ἐπὶ. b ∾ ὁ δὲ βασιλεὺς. ∾ καὶ ἀκούσας ὁ βασιλεὺς.

(y) σιτευτὰ. 54. 58. 61. Orig. ſemel. (z) ὃς BCL. 1. 124. al. 2. Mt. e. Ed. Orig. bis. οἱ, et poſtea αὐτῶν. D. cant. veron. colb. corb. 2. clar. Iren. Lucif. (a) BCD. 13. 33. 69. 125* 157. Orig. bis. Chryſ. in Mt. 4 codd. (b) ὁ δὲ βασιλεὺς BL. 1. 118. Copt. || καὶ ἀκούσας ὁ βασιλεὺς CFGMS. 17. 61. 72. 106. 114. 115. 116. 127. 131. 157. 167. 218 (cum al. 9.) 235. Ev. 2. 5. 6. 18. 36. al. 57. Mt. BHV. al. 18. Ed. Syr. p. Slav. brix. Damaſc. || ὁ δὲ βασιλεὺς ἀκούσας. 13. 69. 124. Sahid. Arm. Vulg. corb. 1. for. clar. germ. 1. 2. gat. Chryſ. in Mt. 5 codd. Iren. ἐκεῖνος ὁ βασιλεὺς ἀκούσας. D. cant. veron. Lucif. item (addito *autem*) verc. colb. corb. 2. (c) + CEFKMS. (item D et St. π.) 17. 61. 106. 114. 115. 116. 127. 142. 157. 167. 182. 198. 218 (cum 3. et al. 8.) 235. Ev. 5. 6. 18. 36. al. 47. Mt. BHV. al. 18. Ed. Syr. p. cant. veron. verc. brix. colb. corb. 2. Damaſc. Theophyl. Lucif. (d) τὸ στράτευμα. D. 1. 118. Mt. e. Copt. It. (exc. germ. 1. 2. for. gat.) Orig. ter. (ſemel ut rec.) τὰ στρατόπεδα. 50. (e) ἀνεῖλε. 1. 118. alius. Orig. bis. *occidit*. cant. (f) ἐὰν BC. 1. al. 20. Mt. BHV. al. 8. Ed. Orig. ſemel. (g) = Arm. Chryſ. in Mt. 5 codd. αὐτοῦ. D. 49. Vulg. It. exc. brix. Iren. (h) νυμφὼν. BL. οἶκος. 142. || Orig. ut rec. (i) = Orig. In ſcholio cod. 41. et Mt. a. d. e. notatur, τὸ ἑταῖρε legi in nonnullis (ergo non in omnibus) exemplaribus.

μὴ ἔχων ἔνδυμα γάμου; ὁ
13 δὲ ἐφιμώθη. Τότε εἶπεν [k] ὁ
βασιλεὺς" τοῖς διακόνοις· [l] δή-
σαντες αὐτοῦ πόδας καὶ χεῖ-
ρας, = ἄρατε αὐτὸν καὶ:
ἐκβάλετε" εἰς τὸ σκότος τὸ
ἐξώτερον· ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθ-
μὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόν-
14 των. [m] Πολλοὶ γάρ εἰσι
κλητοὶ, ὀλίγοι δὲ ἐκλεκτοί."]
15 Τότε πορευθέντες [οἱ
Φαρισαῖοι, συμβούλιον [n] ἔλα-
βον" [o], [p] ὅπως" αὐτὸν πα-
16 γιδεύσωσιν ἐν λόγῳ. Καὶ
ἀποστέλλουσιν αὐτῷ τοὺς
μαθητὰς αὐτῶν [q] μετὰ τῶν
ἡρωδιανῶν," [r] λέγοντες·" δι-
δάσκαλε, οἴδαμεν, ὅτι ἀλη-
θὴς εἶ, καὶ τὴν ὁδὸν τοῦ
θεοῦ ἐν ἀληθείᾳ διδάσκεις,
καὶ οὐ μέλει σοι περὶ οὐδενός·
οὐ γὰρ βλέπεις εἰς πρόσωπον
17 [s] ἀνθρώπων." [t] Εἰπὲ οὖν
ἡμῖν," τί σοι δοκεῖ, ἔξεστι
δοῦναι κῆνσον καίσαρι, ἢ οὔ;
18 Γνοὺς δὲ ὁ ἰησοῦς τὴν πο-
νηρίαν" αὐτῶν, εἶπε· τί με
19 πειράζετε, ὑποκριταί; Ἐπι-
δείξατέ μοι τὸ νόμισμα τοῦ
κήνσου. οἱ δὲ προσήνεγκαν
20 αὐτῷ δηνάριον. Καὶ λέγει
αὐτοῖς [u]· τίνος ἡ εἰκὼν αὕτη,
καὶ

(k) = Arm. corb. 1. Chryſ. in Mt. 5 codd. || Ante εἶπεν ponunt BL. 13. 69. 124. (l) ἄρατε αὐτὸν ποδῶν καὶ χειρῶν καὶ βάλετε αὐτὸν. (omiſſo δήσαντες.) D. cant. verc. veron. colb. corb. 2. clar. Iren. Hilar. ſemel. Luciſ. Donat. in collat. carthag. *Tollite eum ligatis pedibus et manibus et mittite eum,* corb. 1. Ambroſiaſt. Hier. Victor. tun. || = ἄρατε αὐτὸν, καὶ. BL. 1. 13. 69. 124* Ed. Syr. Arr. Perſ. w. Aeth. Copt. Sahid. Arm. Vulg. germ. 1. 2. Mm. for. Orig. ſepties. Chryſ. in Mt. 5 codd. Hilar. ſemel. Op. imp. Aug. Iidem fere poſt ἐκβάλετε addunt αὐτὸν. || ἐκβάλετε] ἐμβάλετε ſ. ἐμβάλλετε. 89. 108. 195. Ev. 6. al. 4. Mt. H. al. 7. βάλετε H. 13. 124. 127. al. 15. Mt. B. i. n. r. z** || αὐτοῦ χεῖρας καὶ πόδας hoc ord. M. 72. 106. 127. 131. 157. 235. al. 18. Mt. d. k. m. p. al. 7. Ed. Syr. utr. Arr. Perſſ. Aeth. Copt. Sahid. Slav. Vulg. codd. Italae. Andr. caeſ. αὐτὸν ποδῶν καὶ χειρῶν. Orig. ter. (m) Vſ. 14 = 33. (n) ἐποίησαν. 106. Ev. 4. 5. corb. 1. colb. clar. Hilar. (o) + κατὰ τοῦ ἰησοῦ. ſ. κατ' αὐτοῦ C. in m. M. 1. 61. alii. Evangeliſtaria. Copt. Arm. Slav. 2. Orig. in textu et in commentar. (p) πῶς D. cant. brix. (q) = 14. Habet Orig. diſ. (r) λέγοντας, L. 27. (s) ἀνθρώπου. 1. 27. 118. 157. Ev. 26. Mt. i. n. r. z. 17. for. Orig. Chryſ. (t) = D. cant. verc. veron. corb. 1. 2. (u) + ὁ ἰησοῦς DL. 13. 69. 157. Syr. Perſſ. Arr. Copt. Aeth. Arm. Vulg. It. (exc. brix.) Op. imp. ſemel.

21 καὶ ἡ ἐπιγραφή; Λέγουσιν
αὐτῷ· καίσαρος. τότε λέγει
αὐτοῖς· ἀπόδοτε οὖν τὰ καί-
σαρος καίσαρι, καὶ τὰ τοῦ
22 θεοῦ τῷ θεῷ· Καὶ ἀκού-
σαντες ἐθαύμασαν· καὶ ἀφέν-
τες αὐτὸν ἀπῆλθον.]
23 Ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ
[προσῆλθον αὐτῷ [x] σαδδου-
καῖοι, [y] οἱ" λέγοντες, μὴ
εἶναι ἀνάστασιν· καὶ ἐπηρώτη-
24 σαν αὐτὸν, Λέγοντες· διδά-
σκαλε, μωσῆς εἶπεν· ἐάν τις
ἀποθάνῃ μὴ ἔχων τέκνα, [z]
[a] ἐπιγαμβρεύσει ὁ ἀδελφὸς
αὐτοῦ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ,"
καὶ ἀναστήσει σπέρμα τῷ ἀ-
25 δελφῷ αὐτοῦ. Ἦσαν δὲ
παρ' ἡμῖν ἑπτὰ ἀδελφοί· καὶ
ὁ πρῶτος, [b] γαμήσας," ἐτε-
λεύτησε· καὶ μὴ ἔχων σπέρ-
μα, ἀφῆκε τὴν γυναῖκα αὐ-
26 τοῦ τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ. Ὁ-
μοίως καὶ ὁ δεύτερος, καὶ ὁ
27 τρίτος, ἕως τῶν ἑπτά. Ὕ-
στερον δὲ πάντων ἀπέθανε
28 καὶ ἡ γυνή. Ἐν τῇ οὖν ἀνα-
στάσει, τίνος τῶν ἑπτὰ ἔσται
[c] γυνή; πάντες γὰρ ἔσχον
29 αὐτήν [d]. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ
ἰησοῦς εἶπεν [e] αὐτοῖς·" πλα-
νᾶσθε, μὴ εἰδότες τὰς γρα-
φὰς, μηδὲ τὴν δύναμιν [f] τοῦ
30 θεοῦ." Ἐν γὰρ τῇ ἀναστά-
σει οὔτε γαμοῦσιν, οὔτε
[g] ∾ ἐκγαμίζονται," ἀλλ' ὡς
ἄγγελοι [h] — τοῦ θεοῦ" ἐν
31 οὐρανῷ εἰσι. Περὶ δὲ τῆς
ἀνα-

g ∾ γαμίζονται.

(x) + οἱ. 13. 69. 116. 124. (y) = BDS. 1. 106. 116. 119. 157. 187. Ev. 18. 36. al. 13. Mt. c. d. e. f. m. 10. al. 4. Syr. cant. Orig. bis. Theophyl. (z) + ἵνα D. Vulg. It. (poſt εἶπεν addit 61.) + καὶ. 13. 69. (a) *ut nubat fratri ſuo*, cant. || = τὴν γυναῖκα αὐτοῦ. D. 33. τῇ γυναικὶ αὐτοῦ. 72. (b) γήμας BL. 1. 124. 157. al. 3. Mt. c. Orig. (c) + ἡ. 1. Mt. a. Ed. Arm. (d) + γυναῖκα. G. 28. 32. Mt. c. e. Syr. p. Aeth. Arm. (e) = S. 11. al. 7. Mt. V. d. e. m. 17. Poſt δὲ ponit Arm. (f) αὐτῶν. Epiph. Philaſtr. (g) γαμίζονται. BDL. 1. 36. 118. alius. Mt. c. l* z* Ed. Clem. Orig. bis. Ath. Iſidor. Theodoret. || γαμίσκονται. 124. 157. Orig. bis. (ſemel ut rec.) Chryſ. in Mt. 6 codd. ἐγγαμίζονται ſ. ἐγγαμίσκονται. 13. 69. Ev. 29. *nubentur*, Vulg. Codd. Italae. Patr. lat. *uxores ducent*, Codd. Italae. Patr. lat. (h) = BD. 1. Arm. Sahid. cant. verc. veron. brix. colb. corb. 2. clar. harl* Orig. quinquies. Ambr. Aug. || θεοῦ L. 13. 69. 76. 124. 127. 142. 157. Ev. 21. 26. 27. 32. bis. 36. Mt. d. e. f. bis. q. Chryſ. in Mt. 5 codd.

ἀναστάσεως τῶν νεκρῶν οὐκ ἀ-
νέγνωτε τὸ ῥηθὲν [i] ὑμῖν" ὑπὸ
32 τοῦ θεοῦ, λέγοντος· Ἐγώ εἰμι
ὁ θεὸς ἀβραὰμ, καὶ ὁ θεὸς
ἰσαὰκ, καὶ ὁ θεὸς ἰακώβ;
οὐκ ἔστιν [k] ὁ θεὸς" [l] θεὸς"
33 νεκρῶν, ἀλλὰ ζώντων. Καὶ
ἀκούσαντες οἱ ὄχλοι ἐξεπλήσ-
σοντο ἐπὶ τῇ διδαχῇ αὐτοῦ.
34 Οἱ δὲ Φαρισαῖοι, ἀκού-
σαντες ὅτι ἐφίμωσε τοὺς σαδ-
δουκαίους, συνήχθησαν [m] ἐπὶ
35 τὸ αὐτό."] Καὶ ἐπηρώτη-
σεν εἷς ἐξ αὐτῶν [[n] νομικὸς,"
πειράζων αὐτὸν, [o] καὶ λέ-
36 γων·" Διδάσκαλε, ποία ἐν-
τολὴ μεγάλη ἐν τῷ νόμῳ;
37 Ὁ δὲ [p] ἰησοῦς" [q] ἔφη" αὐτῷ·
ἀγαπήσεις κύριον τὸν θεόν
σου ἐν ὅλῃ [r] = τῇ" καρδίᾳ
σου, καὶ ἐν ὅλῃ [s] — τῇ"
ψυχῇ σου, καὶ ἐν ὅλῃ [t] τῇ"
38 διανοίᾳ σου [u]. Αὕτη ἐστὶ
[x] ∾ πρώτη καὶ μεγάλη" ἐν-
39 τολή. Δευτέρα [y] δὲ ὁμοία"
[z] ∾ αὐτῇ·" ἀγαπήσεις τὸν
πλησίον σου ὡς [a] ∾ σεαυτόν."
40 Ἐν ταύταις ταῖς δυσὶν ἐντο-
λαῖς

q. εἶπεν. x ∾ ἡ μεγάλη καὶ πρώτη. z ∾ αὕτη.
a ∾ ἑαυτὸν.

(i) = 71. 106. 116. 124* Mt. i. m. n. q. x. z* Scholia vet. ap. Mt. Syr. p. Iren. Cypr. ἡμῖν. 11. 64. || Poſt λέγοντος ponit It. (exc. for. germ. 1. 2. corb. 1. 2. gat.) Hilar. (k) = D. 33. 67. Syr. Ar. p. Perſſ. Copt. Sahid. Vulg. Sax. It. Euſ. Chryſ. (etiam in Mt. 4 codd. et in 2* Servat tamen γ.) Damaſc. Clem. hom. Iren. Tert. Hilar. Aug. (l) = BL. 1. 157* Mt. e. Orig. ter. (bis habet.) (m) ἐπ' αὐτὸν. D. Slav. 3. *ad eum*, cant. veron. colb. corb. 2. *adverſus eum*, clar. Hilar. *in unum ad eum*, brix. (n) = 1. 118. Ev. 29. Arm. (o) = L. 33. Syr. Copt. Aeth. Vulg. corb. 1. for. germ. 2. gat. (p) = BL. Copt. Poſt αὐτῷ ponit D. Vulg. It. κύριος 36. (q) BDEFGKLMS. Ev. 5. 6. 36. al. 79. Mt. BHV. al. 18. Ed. Baſil. Theophyl. (r) = BEFG. 69. 76. 124. al. 16. Mt. BHV. al. 11. Ed. Clem. (s) = EFG. alii. Mt. BHV. al. 8. Ed. Theophyl. (t) = 2* 12. Ed. (u) + καὶ ἐν ὅλῃ τῇ ἰσχύϊ (σου) 13. 68. 69. 124. Ev. 26. Syr. Aeth. (x) ἡ (= ἡ. D.) μεγάλη καὶ (+ ἡ. L.) πρώτη. BDL. 1. 13. 69. 118. 124. Ev. 26. Syr. Perſ. w. Copt. Aeth. Arm. Vulg. It. (exc. cant. et brix.) Hilar. Op. imp. Aug. || πρώτη. 27. (y) ὁμοίως. B. (z) αὕτη. BG. 72. 106. 108. 124. al. 24. vel plures cum Barber. 7. Mt. BHV. al. 13. Ed. Baſ. αὐτῆς. Mt. e. γ. Chryſ. Baſ. ταύτῃ. D. 16. al. 5. Copt. Vulg. It. Cypr. Hilar. Zeno. Oroſ. Op. imp. Alii. (a) 1. 124. ap. Birch. 127. 131. 157. 195. 234. 235. Ev. 5. 36. al. 25. Mt. V. d. e. al. 6.

λαῖς [b] ὅλος" ὁ νόμος [c] ∾ καὶ
οἱ προφῆται κρέμανται."
41 Συνηγμένων δὲ τῶν Φα-
ρισαίων, ἐπηρώτησεν αὐτοὺς
42 ὁ ἰησοῦς, λέγων· Τί ὑμῖν
δοκεῖ περὶ τοῦ χριστοῦ; τί-
νος υἱός ἐστι; λέγουσιν αὐ-
43 τῷ· τοῦ δαβίδ. Λέγει αὐ-
τοῖς [d]· πῶς οὖν δαβὶδ ἐν
πνεύματι [e] κύριον αὐτὸν κα-
44 λεῖ; λέγων· Εἶπεν ὁ κύριος
τῷ κυρίῳ μου· κάθου ἐκ δε-
ξιῶν μου, ἕως ἂν θῶ τοὺς
ἐχθρούς σου [f] ∾ ὑποπόδιον"
45 τῶν ποδῶν σου. Εἰ οὖν δα-
βὶδ [g] καλεῖ αὐτὸν κύριον,
46 πῶς υἱὸς αὐτοῦ ἐστι; Καὶ
οὐδεὶς [h] ἐδύνατο" [i] αὐτῷ ἀ-
ποκριθῆναι" λόγον· οὐδὲ ἐτόλ-
μησέ τις ἀπ' ἐκείνης τῆς [k] ἡ-
μέρας" ἐπερωτῆσαι αὐτον οὐκ-
έτι.]
1 Τότε [ὁ ἰησοῦς ἐλάλησε
τοῖς ὄχλοις καὶ τοῖς μαθηταῖς
2 αὐτοῦ, λέγων· Ἐπὶ τῆς
[l] μωσέως καθέδρας" ἐκάθισαν
οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρι-
3 σαῖοι. Πάντα οὖν, ὅσα
[m] ∾ ἂν" εἴπωσιν [n] ὑμῖν"
[o] — τηρεῖν," [p] τηρεῖτε καὶ
G 5 ποι-

c ∾ κρέμαται καὶ οἱ προφῆται. f ∾ ὑποκάτω. m ∾ ἐάν.

(b) = 54. Syr. Ar. p. Copt. Sahid. Habet Aug. diſ. (c) BDL. Syr. Vulg. It. Tert. Cypr. Patr. lat. omnes exc. Zenone. || = καὶ οἱ προφῆται. Sax. (d) + ὁ ἰησοῦς. L. 1. 33. 157. al. 2. Copt. Aeth. Arm. corb. 1. brix. Ambr. (e) + ἁγίῳ. 61. Ev. 13. 20. Syr. hieroſ** Chronic. alex. (f) BD (St. β.) GL. 69. 124. 142. 198. Ev. 5. al. 8. Mt. c. 10. Syr. cant. veron. clar. Aug. ὑποπόδιον ὑποκάτω. Syr. p. (g) + ἐν πνεύματι. D (St. β.) M. 13. 17. 69. 114. 124. 131. 158. in m. 218 (cum 76. 77. 224. 225.) 229** 234** 235. al. 18. et Barber. 4. Mt. a. d. o. q. r. x. z** et poſt αὐτὸν Mt. e. Ed. Arr. Copt. Syr. p. cum aſt. Slav. (exc. ed. et 6.) Sax. It. (exc. corb. 1.) Dial. c. marc. (h) ἠδύνατο B** alii. Mt. e. x** al. 6. Ed. (i) ἀποκριθῆναι αὐτῷ. BDL. 13. 69. 124. 157. al. 11. Mt. d. e. k. p. r. z. Vulg. mſ. cant. verc. veron. for. germ. 1. 2. tol. (k) ὥρας. D. 1* al. 3. Mt. q. z* Aeth. Syr. p. mſ. in m. cant. verc. Op. imp. (l) καθέδρας μωυσέως. D. 13. 69. Mt. e. Vulg. It. Orig. μωυσέως θρόνου. Syr. p. in m. graece. (m) E. 1. 13. 124. 218. 230. al. 19. Mt. BHV. al. 13. Ed. (n) = D graece. Copt. Sax. Aug. (o) = BDL. 1. 124. Copt. Sahid. Arm. Aeth. Arr. Vulg. Sax. It. Euſ. Iren. Hilar. Ambr. Aug. Op. imp. Gild. ποιεῖν. Ev. 26. Chryſ. in Mt. 6 codd. Phot. (p) ποιεῖτε ϛ ποιήσατε καὶ τηρεῖτε. BDL. 1. 124. Copt. Arm. Syr. hieroſ. cant. foroj.

ποιεῖτε·" κατὰ δὲ τὰ ἔργα
αὐτῶν μὴ ποιεῖτε· λέγουσι
4 γὰρ, καὶ οὐ ποιοῦσι. Δε-
σμεύουσι [q] ∾ γὰρ" φορτία
βαρέα [r] — καὶ δυσβάστα-
κτα," καὶ ἐπιτιθέασιν ἐπὶ τοὺς
ὤμους τῶν ἀνθρώπων· [s] τῷ
δὲ δακτύλῳ αὐτῶν" οὐ θέ-
5 λουσι κινῆσαι αὐτά. Πάντα
δὲ τὰ ἔργα αὐτῶν ποιοῦσι
πρὸς τὸ θεαθῆναι τοῖς ἀνθρώ-
ποις. πλατύνουσι [t] ∾ δὲ" τὰ
φυλακτήρια αὐτῶν, καὶ με-
γαλύνουσι τὰ κράσπεδα [u] —
6 τῶν ἱματίων αὐτῶν." Φι-
λοῦσί [x] τε" [y] τὴν πρωτοκλι-
σίαν" ἐν τοῖς δείπνοις, καὶ
τὰς πρωτοκαθεδρίας ἐν ταῖς
7 συναγωγαῖς, Καὶ τοὺς ἀσπα-
σμοὺς ἐν ταῖς ἀγοραῖς, καὶ
καλεῖσθαι ὑπὸ τῶν ἀνθρώ-
πων ῥαββί, [z] — ῥαββί."
8 Ὑμεῖς δὲ μὴ κληθῆτε ῥαββί.
εἷς γάρ ἐστιν ὑμῶν ὁ [a] ∾ κα-
θηγη-

q ∾ δέ. t ∾ γάρ. a ∾ διδάσκαλος.

foroj. Euſ. Hilar. ſemel. || = τηρεῖτε καὶ Chryſ. in Mt. 6 codd. Hilar. ſemel Aug. ſaepe. (q) = D** 3. ap. Alt. 86. Mt. e. z* 10. Arm. Arr. Sax. δέ. BLM. 1. 61. 72. 106. 115. 182. al. 7. Mt. a. d. m. r. Copt. Syr. p. Vulg. mſ. It. (exc. cant. brix. for. clar.) Theophyl. Ambr. Op. imp. Hier. (r) = L. 1. Syr. Perſ. p. Arr. Copt. veron. verc. corb. 2. clar. Iren. Ambr. Non attingunt ſcholia vet. ap. Mt. || = βαρέα καὶ. 142* (s) αὐτοὶ δέ. B. αὐτοὶ δὲ τῷ δακτύλῳ αὐτῶν DL. 157. Syr. Copt. cant. Iren. Ambr. Hier. Op. imp. ſemel. (t) BD (St. β.) L. 1. 11. 13. 33. 69. 124. 157. Ev. 5. 19. al. 11. et Barber. 1. Mt. c. ſemel. f. ſemel. i. n. Syr. utr. Copt. Sahid. Vulg. It. (exc. cant.) Chryſ. etiam in Mt. 5 codd. Damaſc. || = Arm. (u) = BD. 1. alius. Aeth. Sahid. Vulg. It. (exc. brix. corb. 2. clar. Mm. gat.) Op. imp. ſemel. || = αὐτῶν. L. Mt. m. (x) δέ. DL. 1. 69. 124. al. 5. cum Barber. 4. Mt. a. r. Copt. Syr. p. Vulg. It. Theophyl. Alii aliter. (y) τὰς πρωτοκλισίας. 1. item L. Ed. Syr. utr. Copt. Vulg. It. (exc. veron. corb. 2.) Baſil. Hilar. Op. imp. τὴν πρωτοκλισίαν. G. item L. Alii. Mt. V. al. 4. (z) = BL. 1. 13. 108. 113* al. 4. Mt. e. Ed. Syr. Arr. Perſſ. Copt. Aeth. Slav. 2. 3. ed. Vulg. It. (exc. cant.) Chryſ. etiam in Mt. 5 codd. Cypr. Op. imp. (a) B. 10. 11. 40. 61. 103. 113** 115. 116. 127. 142* 167. 226. 227** Ev. 31. 36. al. 30. Mt. a. d. f. k. m. o. p* z** Chryſ. etiam in Mt. 6 codd. (Dubium an Clem. et Orig.) et, ut videtur, Syr. Arr. Perſ. p. Copt. Slav. Syr. hieroſ.

θηγητής" [b] †· [c] πάντες δὲ
9 ὑμεῖς ἀδελφοί ἐστε." Καὶ
πατέρα μὴ καλέσητε [d] ὑμῶν"
ἐπὶ τῆς γῆς· εἷς γάρ ἐστιν ὁ
πατὴρ ὑμῶν, ὁ ἐν τοῖς οὐρα-
10 νοῖς. Μηδὲ κληθῆτε καθη-
γηταί· [e] ∾ εἷς γάρ ὑμῶν ἐστιν
ὁ καθηγητὴς," [f] ὁ χριστός."
11 Ὁ δὲ μείζων ὑμῶν, [g] ἔσται"
12 ὑμῶν διάκονος. Ὅστις δὲ
ὑψώσει ἑαυτὸν, ταπεινωθή-
σεται· καὶ ὅστις ταπεινώ-
σει ἑαυτὸν, ὑψωθήσεται.]
14 [[h] Οὐαὶ δὲ ὑμῖν, γραμμα-
τεῖς καὶ Φαρισαῖοι, ὑποκρι-
ταὶ, [i] = ὅτι κατεσθίετε
τὰς

b † ὁ χριστὸς. e ∾ ὅτι καθηγητὴς — ὑμῶν ἐστιν εἷς:

(b) = BDE**L. 1. 71. 114. 115. 118. 124. Ev. 26. 29. al. 4. Mt. 10. Syr. Perſſ. Copt. Sahid. Aeth. Arm. Syr. hieroſ. (Syr. p. ed. habet cum aſt. ſed mſ. omittit et habet in marg.) Vulg. It. Orig. ut videtur. Baſil. Chryſ. (etiam in Mt. 6 codd.) Theophyl. Cypr. Hilar. Op. imp. *qui in coelis eſt*, germ. 1. (c) In finem commatis ſequentis haec tranſferunt 11. 40. 108. 116. 127. Ev. 31. 36. al. 20. Mt. a. d. l** o. (d) ὑμῖν. D. Ev. 26. Ed. Syr. Arr. Sahid. Arm. Slav. Vulg. It. Clem. Cypr. Aug. Optat. Op. imp. || = Ev. 29. 44. al. 2. germ. 2. In aliis ſedem mutat. (e) ὅτι καθηγητὴς ὑμῶν (εἷς ἐστιν. DG.) ἐστιν εἷς. BDGL. Mt. c. Vulg. veron. corb. 1. for. colb. germ. clar. gat. Ambr. Op. imp. ὅτι εἷς ἐστιν ὑμῶν καθηγητής. 157. ὅτι καθηγητὴς ὑμῶν ἐστιν. 124. Ev. 26. verc. cant. item Arm. ὅτι καθηγητὴς ὑμῶν. 1. εἷς γάρ ἐστιν ὁ (= ὁ. 120. Ed.) καθηγητὴς ὑμῶν. 13. 69. 120. Mt. B. e. Ed. || ὑμῶν = K. 72. 114. Mt. a. m. o. z* 10. In aliis ὑμῶν et ἐστι ſedem mutant. (f) = 64. (g) ἔστω. G. al. 21. Mt. 10. k. al. 4. Ed. Chryſ. (h) οὐαὶ ... ὅτι κατεσθίετε ... κρίμα ponunt ante οὐαὶ ... ὅτι κλείετε ... εἰσελθεῖν EFGH. alii plurimi. Mt. V. al. 18. (Mt. BH. et alia lectionaria nonnulla carent pericopa.) Ed. (etiam St. 3.) Syr. utr. Arr. Copt. Sahid. Aeth. Slav. 5. 6. ed. brix. Scholiaſtes in Mt. a. d. e. 10. Chryſ. (etiam in Mt. 6 codd.) Euthym. Theophyl. Maximus aſcet. Damaſc. Op. imp. (i) = BDL. 1. 28. 118. Arab. mſ. (ap. M. et B. ſed habent Rom. Pol. et Erp.) Sax. Vulg. mſ. cant. verc. corb. 1. germ. 1. 2. gat. Mm. for. harl. emmer. Plurimi boni latini codd. ap. Lucam brug. et omnes quos conſuluit Vallarſius. Correctorium Sorbonae et Baſileenſe. Orig. qui verſum 15 vocat δεύτερον ταλανισμόν. Orig. interpr. qui in Tract. 23 in Matth. non attingit. Euſeb. in canone, ut videtur. Hier. Druthm. || ὅτι] *qui*, etiam

τὰς οἰκίας τῶν χηρῶν, καὶ
προφάσει μακρὰ προσευχόμε-
νοι· διὰ τοῦτο λήψεσθε πε-
13 ρισσότερον κρίμα. Οὐαὶ ὑμῖν,
γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι, ὑ-
ποκριταὶ," ὅτι κλείετε τὴν
βασιλείαν [k] τῶν οὐρανῶν"
ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων·
ὑμεῖς γὰρ οὐκ εἰσέρχεσθε,
οὐδὲ τοὺς εἰσερχομένους ἀ-
15 φίετε [l] εἰσελθεῖν." Οὐαὶ
ὑμῖν, γραμματεῖς καὶ Φαρι-
σαῖοι, ὑποκριταὶ, ὅτι περιά-
γετε τὴν θάλασσαν καὶ τὴν
ξηρὰν, ποιῆσαι ἕνα προσήλυ-
τον· καὶ ὅταν γένηται, ποιεῖ-
τε αὐτὸν υἱὸν γεέννης διπλό-
16 τερον ὑμῶν. Οὐαὶ ὑμῖν, ὁ-
δηγοὶ τυφλοὶ, οἱ λέγοντες·
ὃς ἂν ὀμόσῃ ἐν τῷ ναῷ, οὐ-
δέν ἐστιν· ὃς δ' ἂν ὀμόσῃ ἐν τῷ
χρυσῷ τοῦ ναοῦ, ὀφείλει.
17 Μωροὶ καὶ τυφλοί· τίς γὰρ
μείζων ἐστὶν, ὁ χρυσὸς, ἢ
ὁ ναὸς ὁ ἁγιάζων τὸν χρυσόν;
18 Καί· ὃς [m] ἐὰν" ὀμόσῃ ἐν τῷ
θυσιαστηρίῳ, οὐδέν ἐστιν· ὃς
δ' ἂν ὀμόσῃ ἐν τῷ δώρῳ, τῷ
ἐπάνω αὐτοῦ, ὀφείλει.
19 [n] — Μωροὶ καὶ" τυφλοί·
[o] τί γὰρ μεῖζον," τὸ δῶρον,
ἢ τὸ θυσιαστήριον τὸ ἁγιάζον
20 τὸ δῶρον; Ὁ οὖν [p] ὀμόσας"
ἐν τῷ θυσιαστηρίῳ, ὀμνύει
ἐν αὐτῷ καὶ ἐν πᾶσι τοῖς ἐπά-
21 νω αὐτοῦ. Καὶ ὁ [q] ὀμόσας"

ἐν

etiam Vſ. 14. 15. 23. 25. 27. et 29. Codd. lat. et Patr. lat. nonnulli, e. gr. Vſ. 13. corb. 1. germ. 1. Vſ. 14. clar. Vſ. 15. clar. Mm. Vſ. 23. Vulg. colb. corb. 1. 2. germ. 1. gat. Vſ. 25. brix. Vſ. 29. Vulg. verc. veron. germ. 1. corb. 1. 2. || καὶ πρόφάσει.] = καὶ. 27. 59. 158. Mt. 2. γ. Syr. Arm. Syr. p. habet cum aſt. || μακρὰ] μακρᾶ. 86. 89. 108. Ev. 24. Mt. a. 6. γ. η. ρ. veron. colb. tolet. corb. 2. Op. imp. Ambr. Hilar. (ſcil. *occaſione longa*, ſ. *oratione longa*. Sed: *occaſione prolixae orationis*, clar. *orationes longas orantes*, Vulg.) μακρὰν. Mt. e. μικρᾶ. 13. (k) τοῦ θεοῦ. 24. 36. 37. 61. al. 4. Mt. a. c. d. o. (l) = 106. Mt. V. (m) ἂν. BCDL. alii. Mt. z* 10. al. 6. (n) = D (St. β.) L. 1. Sax. Vulg. cant. verc. corb. germ. gat. for. (o) τίς γὰρ μείζων. FH. 2. Ev. 36. Theophyl. (p) ὀμνύων. 11. 59. 106. al. 13. Sed haec lectio ad vſ. ſeq. fortaſſe pertinet, ubi Millius 7 ex his pro lectione ὀμνύων laudat, ad quos accedunt 218 (cum 77. 219. 224.) Ev. 32. et Mt. V. a. d. ſ. m. p. in marg. x. 17. (q) Vide not. praeced.

ἐν τῷ ναῷ, ὀμνύει ἐν αὐτῷ
καὶ ἐν τῷ [r] κατοικήσαντι" [s] αὐ-
22 τόν." Καὶ ὁ ὀμόσας ἐν τῷ
οὐρανῷ, ὀμνύει ἐν τῷ θρόνῳ
τοῦ θεοῦ καὶ ἐν τῷ καθημέ-
23 νῳ ἐπάνω αὐτοῦ.] [Οὐαὶ
ὑμῖν, γραμματεῖς καὶ Φαρι-
σαῖοι, ὑποκριταὶ, ὅτι ἀπο-
δεκατοῦτε τὸ ἡδύοσμον, καὶ
τὸ ἄνηθον, καὶ τὸ κύμινον·
καὶ ἀφήκατε τὰ βαρύτερα
τοῦ νόμου, τὴν κρίσιν, καὶ
τὸν ἔλεον, καὶ τὴν πίστιν.
ταῦτα [t] ⁜ δὲ" ἔδει ποιῆσαι,
24 κἀκεῖνα μὴ ἀφιέναι. Ὁδη-
γοὶ τυφλοὶ, οἱ διϋλίζοντες
τὸν κώνωπα, [u] τὴν δὲ κά-
25 μηλον καταπίνοντες. Οὐαὶ
ὑμῖν, γραμματεῖς καὶ Φαρι-
σαῖοι, ὑποκριταὶ, ὅτι καθα-
ρίζετε τὸ [x] ἔξωθεν" τοῦ πο-
τηρίου καὶ τῆς παροψίδος [y],
ἔσωθεν δὲ γέμουσιν [z] ἐξ ἁρ-
26 παγῆς" καὶ [a] ἀδικίας." Φα-
ρισαῖε τυφλὲ, καθάρισον
πρῶτον τὸ [b] ἐντὸς" τοῦ πο-
τηρίου [c] = καὶ τῆς παροψί-
δος," ἵνα γένηται καὶ τὸ
[d] ἐκτὸς'

---

r. κατοικοῦντι. a ∾ ἀκρασίας.

(r) CD (St. β.) EFGHKLM. 11. 72. 76. 77. 106. 108. 114. 115. 127. 157. Ev. 2. 3. 4. 6. 18. 29. 32. 36. al. 56. Mt. V. al. 11. Ed. Damaſc. (s) ἐν αὐτῷ. G. 218 (cum 3. 108. 220. 225.) al. 8. Mt. d. e. i. n. o. Ed. Vulg. It. exc. cant. εἰς αὐτόν. 76. Mt. m. q. αὐτῷ. 224. Ev. 29. (t) + BCKLM. 33. 71. 72. 157. al. 10. Mt. c. bis. i. q. r. z. η. Syr. utr. Copt. Sahid. cant. verc. clar. Chryſ. mſ. (u) τὴν. D. Ed. (x) ἔξω. D. Mt. e. γ. Clem. (y) + τοῦ (καὶ τοῦ. 124. Syr. p. mſ.) πίνακος. M. 17. 61. 72. 114. 119. 120. 124. 230. al. 4. et Barber. 1. Mt. e. Ed. Syr. p. cum aſt. et gr. in marg. (z) ἐξ ἁρπαγῆς. Ev. 18. al. 12. et Barber. 1. || ἐξ = CD. 188. al. 10. et Barber. 1. Mt. c. ſemel. f. ſemel. o. Chryſ. etiam in Mt. 6 codd. (a) ἀδικίας CEFGHKS. 10. 11. 17. 40. 76. 77. 108. 115. 127. 131. 142. 148. 157. 161. 181. 218. ap. Birch. 230. 235. Ev. 2. 3. 6. 18. 36. al. 90. Mt. V. a. d. k. l. p. q. z. 10. al. 8. Ed. Syr. Arr. Aeth. Slav. brix. Baſil. mſ. Chryſ. mſ. (etiam in Mt. 5 codd.) Euthym. Theophyl. Op. imp. || ἀκρασίας BDL. 1. 13. 33. 69. 106. 124. alii, et Barber. 1. Mt. e. cant. verc. colb. corb. 2. clar. || ἀκρασίας — καὶ ἀδικίας. Syr. p. ſic cum obelo. || ἀκαθαρσίας. 66. 71. Copt. Sahid. Perſ. w. Vulg. foroj. corb. 1. germ. 1. 2. gat. Clem. || πλεονεξίας. M. Chryſ. ed. || ἀδικίας καὶ πλεονεξίας. Aeth. || πονηρίας. Mt. m. *iniquitate*, Op. imp. Auctor de promiſſ. (b) ἔνδον. Clem. ἔσωθεν. K. al. 6. Mt. r. (c) = D. 1. Ev. 21. cant. verc. Clem. Chryſ. mſ. (etiam in Mt. 5 codd. ſemel, et in uno bis.) Iren. || + τοῦ πίνακος. Mt. e. z. in marg. Syr. p. mſ. + καὶ τοῦ πίνακος. Syr. p. ed.

[d] ἐντὸς" [e] ∾ αὐτῶν" καθα-
27 ρόν. Οὐαὶ ὑμῖν, γραμμα-
τεῖς καὶ Φαρισαῖοι, ὑποκρι-
ταὶ, ὅτι παρομοιάζετε τά-
φοις [f] κεκονιαμένοις," [g] οἵτι-
νες ἔξωθεν μὲν φαίνονται ὡ-
ραῖοι, ἔσωθεν δὲ γέμουσιν" ὀ-
στέων νεκρῶν καὶ πάσης ἀκα-
28 θαρσίας. Οὕτω καὶ ὑμεῖς ἔξω-
θεν μὲν φαίνεσθε τοῖς ἀνθρώ-
ποις δίκαιοι, ἔσωθεν δὲ [h] με-
στοί ἐστε" ὑποκρίσεως καὶ
29 ἀνομίας.] [Οὐαὶ ὑμῖν,
γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι, ὑ-
ποκριταὶ, ὅτι οἰκοδομεῖτε
τοὺς τάφους τῶν προφητῶν,
καὶ κοσμεῖτε τὰ μνημεῖα τῶν
30 δικαίων, Καὶ λέγετε· [i] εἰ
[k] ἤμεθα" ἐν ταῖς ἡμέραις τῶν
πατέρων ἡμῶν, οὐκ ἂν [k] ἤμεθα"
κοινωνοὶ αὐτῶν ἐν τῷ αἵματι
31 τῶν προφητῶν. Ὥστε μαρ-
τυρεῖτε ἑαυτοῖς, ὅτι υἱοί ἐστε
τῶν φονευσάντων τοὺς προ-
32 φήτας. Καὶ ὑμεῖς [l] πληρώ-
σατε" τὸ μέτρον τῶν πατέ-
33 ρων ὑμῶν. Ὄφεις, γεννή-
ματα ἐχιδνῶν, πῶς φύγητε
ἀπὸ τῆς κρίσεως [m] τῆς γεέν-
34 νης;" Διὰ τοῦτο, [n] ἰδοὺ,"
[o] ἐγὼ" [p] ἀποστέλλω" [q] πρὸς
ὑμᾶς" προφήτας, καὶ σο-
φοὺς, [r] καὶ" γραμματεῖς·
[s] καὶ" ἐξ αὐτῶν ἀποκτενεῖτε
καὶ σταυρώσετε, [t] καὶ ἐξ αὐ-
τῶν μαστιγώσετε" [u] ἐν ταῖς
συνα-

e ∾ αὐτοῖ. k. ἦμεν.

(d) ἔξωθεν. D. Clem. (e) B*D (St. β). E* 1. 69. 77. 106. 108. 124. 157. 188. 220. Ev. 18. 19. al. 8. Mt. f. bis. Aeth. verc. || = 53. Ev. 2. Perſ. w. Vulg. Sax. It. Clem. Chryſ. (etiam in Mt. 6 codd.) Patr. lat. (f) κεκονιασμένοις. 69. Ed. (g) ἔξωθεν ὁ τάφος φαίνεται ὡραῖος, ἔσωθεν δὲ γέμει. D. cant. Clem. Julian. Iren. (h) ἐστε μεστοί. CDL. 13. 69. 124. Ev. 26. Mt. c. cant. (i) + ὅτι 36. al. 5. Mt. a. d. o. verc. veron. colb. clar. corb. 2. (k) BCDEFGHL. 13. 33. 69. 108. 124. 127. 157. 218. (cum al. 5) 234. al. 35. Mt. V. e. q. 10. al. 5. Ed. Orig. mſ. Cyr. (Nonnulli primo, alii ſecundo, plerique utroque loco.) (l) ἐπληρώσατε. DH. 61. al. 5. Mt. n. 10. cant. || πληρώσετε. B. 60. (m) μελλούσης. Ev. 26. Syr. p. in marg. μελλούσης τῆς γεέννης. Ev. 22. (n) = E* 13. 124. al. 3. Mt. r. Sax. (o) = D. 124. Ev. 27. Mt. x. cant. Orig. ſemel. Lucif. Iren. (p) ἀποστελῶ. D. al. 13. Mt. e. f. m. 17. Orig. ſemel. Chryſ. (etiam in Mt. 5 codd. ſemel, in uno bis.) (q) = D. cant. εἰς ὑμᾶς. Orig. ſemel. (r) = L. 33. 65. Ev. 21. Mt. a. Copt. Sax. (s) = B. 1. 13. 69. 72. 114. 118. al. 2. Mt. c. harl* Orig. ſemel. (t) = DE* cant. verc. Lucif. Iren. (u) = D. cant. verc. Chryſ. in Mt. 6 codd. ſemel. Lucif. Iren.

συναγωγαῖς ὑμῶν" καὶ διώ-
ξετε ἀπὸ πόλεως εἰς πόλιν·
35 Ὅπως ἔλθῃ ἐφ' ὑμᾶς πᾶν αἷ-
μα δίκαιον, ἐκχυνόμενον ἐπὶ
τῆς γῆς, ἀπὸ τοῦ αἵματος
Ἄβελ τοῦ δικαίου, ἕως τοῦ
αἵματος Ζαχαρίου [x] υἱοῦ Βα-
ραχίου," ὃν [y] ἐφονεύσατε"
μεταξὺ τοῦ ναοῦ καὶ τοῦ θυ-
36 σιαστηρίου. Ἀμὴν λέγω ὑ-
μῖν, [z] ⁜ ὅτι" ἥξει [a] ταῦτα
πάντα" ἐπὶ τὴν γενεὰν ταύ-
37 την. Ἱερουσαλὴμ, ἱερουσα-
λὴμ, ἡ [b] ∾ ἀποκτείνουσα"
τοὺς προφήτας, καὶ λιθοβο-
λοῦσα τοὺς ἀπεσταλμένους
πρὸς [c] αὐτὴν," ποσάκις ἠθέ-
λησα ἐπισυναγαγεῖν τὰ τέκνα
σου, ὃν τρόπον [d] ἐπισυνάγει
ὄρνις" τὰ νόσσια ἑαυτῆς ὑπὸ
τὰς πτέρυγας; καὶ οὐκ ἠθε-
38 λήσατε. Ἰδοὺ, ἀφίεται [e] ὑ-
μῖν" ὁ οἶκος ὑμῶν [f] ἔρημος."
39 Λέγω γὰρ ὑμῖν· [g] οὐ μή με
ἴδητε ἀπ' ἄρτι, ἕως ἂν εἴπητε·
εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν
ὀνόματι κυρίου.]
1 Καὶ [ἐξελθὼν ὁ ἰησοῦς
[h] ἐπορεύετο ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ·"
καὶ [προσῆλθον [i] οἱ μαθηταὶ
[k] αὐ-

b ∾ ἀποκτένουσα.

(x) = Ev. 6. 13. *filii Jojadae*. Evang. Nazar. teſte Hieron. ζαχαρίαν δὲ τὸν ἰωδαὲ ſ. ἰωδαὲ λέγει· διώνυμος γὰρ ἦν. Scholia vet. in Mt. a. d. e. (y) ἐφόνευσαν. 6. 37. || Orig diſ. ut rec. (z) + CEFGMS. (St. π.) 13. 33. 69. 72. 76. 77. 106. 108. 114. 115. 116. 127. 131. 157. 218. (cum al. 6) 230. 235. Ev. 6. 19. 36. al. 76. Mt. V. al. 18. Ed. Syr. utr. Slav. brix. Orig. Chryſ. (etiam in Mt. 6 codd. ſemel.) Theophyl. (a) πάντα ταῦτα. BEFG. 1. 157. alii. Mt. V. al. 10. (b) ἀποκτένουσα ſ. ἀποκτέννουσα CGK. alii multi. Mt. a. c. d. e. al. 19. Ed. (c) εἰς. D (St. β.) 27. 86. Perſſ. Arm. Vulg. It. Patr. lat. (d) ὄρνις ἐπισυνάγει BDL. 1. 13. 69. 124. Ev. 26. Copt. Vulg. It. Clem. Orig. ſaepe. Baſil. Cyr. Theodoret. || = ἐπισυνάγει. 108. Chryſ. ſemel in Mt. 6 codd. Op. imp. Aug. ſaepe. Caſſiod. Epiph. in cant. (e) = 10. 36. 116. al. 18. Mt. m. o. Copt. Clem. Chryſ. (etiam in Mt. 6 codd.) Habet Orig. (f) = BL. Copt* corb. 2. Orig. mſ. (ſed alibi ſaepe habet, ut et Clem.) Cyr. ſaepe. Baſil. ſeleuc. Zeno. (g) + ὅτι. D. 1. 13. 124. al. 15. Mt. a. d. Ed. cant. veron. verc. brix. colb. clar. corb. 2. (h) ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ, ἐπορεύετο DL. 1. 13. 69. 70. 106. 119. 124. 157. 182. Ev. 26. Mt. e. 10. Ed. Syr. utr. Perſſ. Syr. hieroſ. Copt. Aeth. Arm. Vulg. It. Chryſ. in Mt. 5 codd. Hilar. Op. imp. (i) + αὐτῷ. 116. 157. 235. al. 10. Mt. k. o. p* z. 10. Aeth. Arr. Perſ. p. verc. brix. colb. corb. 2. Chryſ. etiam in Mt. 3 codd. Theophyl.

[k] αὐτοῦ" ἐπιδεῖξαι αὐτῷ τὰς
2 οἰκοδομὰς τοῦ ἱεροῦ. Ὁ
δὲ [l] ἰησοῦς" εἶπεν αὐτοῖς·
[m] = οὐ" βλέπετε [mm] πάντα
ταῦτα;" ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐ
μὴ ἀφεθῇ ὧδε λίθος ἐπὶ λί-
θον, ὃς οὐ [n] † καταλυθήσε-
3 ται.] [Καθημένου δὲ αὐτοῦ
ἐπὶ τοῦ ὄρους τῶν ἐλαιῶν,
προσῆλθον αὐτῷ οἱ μαθηταὶ
κατ' ἰδίαν, λέγοντες· εἰπὲ
ἡμῖν, πότε ταῦτα ἔσται, καὶ
τί τὸ σημεῖον τῆς σῆς παρου-
σίας καὶ [o] τῆς" συντελείας
4 τοῦ αἰῶνος; Καὶ ἀποκριθεὶς
ὁ ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· βλέπε-
τε, μή τις ὑμᾶς πλανήσῃ.
5 Πολλοὶ γὰρ ἐλεύσονται ἐπὶ
τῷ ὀνόματί μου, λέγοντες·
ἐγώ εἰμι ὁ χριστός· καὶ πολ-
6 λοὺς πλανήσουσι. Μελλήσε-
τε δὲ ἀκούειν πολέμους, καὶ
[p] ἀκοὰς" πολέμων. ὁρᾶτε, μὴ
θροεῖσθε· δεῖ γὰρ [q] — πάν-
τα" γενέσθαι· ἀλλ' [r] οὔπω"
7 [s] ἐστὶ" τὸ τέλος. Ἐγερθή-
σεται γὰρ ἔθνος ἐπὶ ἔθνος καὶ
βασιλεία ἐπὶ βασιλείαν· καὶ
ἔσονται [t] λιμοὶ καὶ λοιμοὶ"
καὶ σεισμοὶ κατὰ τόπους.
Πάντα

n † μή.

(k) τῷ ἰησοῦ. 131. Sic Evangeliſtaria quaedam. (l) ἀποκριθεὶς. BD (St. β.) L. 1. 13. 33. 69. 124. Ev. 26. Ed. Aeth. Copt. Arm. Perſ. w. Arr. Syr. hieroſ. Vulg. It. exc. brix. Chryſ. etiam in Mt. 6 codd. || Utrumque jungit Op. imp. || = H. 2. Syr. Perſ. p. (m) = D (St. β.) L. 36. 40. 131. Ev. 18. 19. al. 13. Mt. a. d. e. f. m. o. Ed. Copt. Sahid. Arm. Aeth. Slav. 4. et ed. Vulg. It. Theophyl. Ambr. Op. imp. (mm) ταῦτα πάντα. CH. 1. 230. 234. alii cum Barber. 2. Mt. BV. al. 14. Ed. Syr. Copt. Vulg. It. Chryſ. etiam in Mt. 6 codd. Theophyl. (n) = BCDEGHLS. 69. 106. 124. 131. 157. Ev. 3. 5. 6. 18. 19. 36. al. 51. Mt. BV. l* al. 12. Ed. Chryſ. etiam in Mt. 6 codd. Macar. Theophyl. (o) = BCL. 1. 157. Ed. Cyr. hieroſ. (p) ἀκαταστασίας. Ev. 44. Mt. B. (q) = BDL. 1. 33. Sahid. cant. germ. 2. Pſeudo Ath. || ταῦτα. Mt. B. Copt. Aeth. Syr. hieroſ. Perſ. w. Slav. 4. Vulg. It. Cypr. || πάντα ταῦτα. 38. item 57. Arr. Perſ. p. Arm. Slav. ed. brix. Chryſ. in Mt. 4 codd. ſemel. || τὰ πάντα. Ed. (r) οὐκ εὐθέως. 108. 127. 187 in m. al. 3. Aeth. (s) = 33. 108. 127. 187 in m. al. 3. Chryſ. in Mt. 6 codd. ἔσται. Ev. 44. al. 4. Mt. B. e. (t) = καὶ λοιμοὶ BDE* 102. Ev. 13. cant. veron. verc. corb. 2. Hilar. Arnob. || = λιμοὶ καὶ. 17. || λοιμοὶ καὶ λιμοί. L. 225. Ev. 32. Vulg. corb. 1. brix. for. colb. germ. 1. 2. gat. Oroſ.

8 Πάντα δὲ ταῦτα ἀρχὴ ὠδί-
9 νων. Τότε παραδώσουσιν
ὑμᾶς εἰς [u] ∾ θλίψιν," καὶ
ἀποκτενοῦσιν ὑμᾶς· καὶ ἔσε-
σθε μισούμενοι ὑπὸ πάντων
[x] # τῶν: ἐθνῶν" διὰ τὸ ὄνο-
10 μά μου. [y]] Καὶ τότε σκαν-
δαλισθήσονται πολλοὶ, καὶ
ἀλλήλους παραδώσουσι, καὶ
11 μισήσουσιν ἀλλήλους. Καὶ
πολλοὶ ψευδοπροφῆται ἐγερ-
θήσονται, καὶ πλανήσουσι πολ-
12 λούς. Καὶ διὰ τὸ πληθυν-
θῆναι τὴν ἀνομίαν, ψυγήσε-
ται ἡ ἀγάπη τῶν πολλῶν.
13 [Ὁ δὲ ὑπομείνας εἰς τέλος,
14 οὗτος σωθήσεται. Καὶ κη-
ρυχθήσεται [z] τοῦτο" τὸ
εὐαγγέλιον τῆς βασιλείας ἐν
ὅλῃ τῇ οἰκουμένῃ, εἰς μαρ-
τύριον πᾶσι τοῖς ἔθνεσι· καὶ
15 τότε ἥξει τὸ τέλος. Ὅταν
οὖν ἴδητε τὸ βδέλυγμα τῆς
ἐρημώσεως, τὸ ῥηθὲν διὰ Δα-
νιὴλ τοῦ προφήτου, [a] ∾ ἑ-
στώς" ἐν τόπῳ ἁγίῳ· ὁ ἀνα-
16 γινώσκων νοείτω· Τότε οἱ
ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ φευγέτωσαν
17 [b] ἐπὶ" τὰ ὄρη· Ὁ ἐπὶ τοῦ
δώματος μὴ [c] καταβαινέτω,"
ἆραι [d] τὰ" ἐκ τῆς οἰκίας [e] αὐ-
18 τοῦ·" Καὶ ὁ ἐν τῷ ἀγρῷ
μὴ

u ∾ θλίψεις. a ∾ ἑστὸς. d. τι.

(u) CL. 1. 11. 157. Ev. 4. 5. 18. 19. al. 5. Mt. c. d. f. m. cant. brix. (x) + τῶν. D**L. 13. Alii multi. Mt. BHV. al. 10. Ed. fere omnes (etiam St. 3.) || = τῶν ἐθνῶν. C. 1. 40. 106. 131. al. 12. Mt. a. d. f. i. n. q. Syr. p. c. obel. Chryſ. etiam in Mt. 6 codd. Pſeudo Ath. (y) + ὁ δὲ ὑπομείνας εἰς τέλος, σωθήσεται. 234. e vſ. 13. Nonnulla Evangeliſtaria transſiliunt a vſ. 9. ad vſ. 13. (z) = 37. 40. 53. 73. Ev. 5. Alius. cum Barber. 2. Mt. B. a. f. l. q. al. 4. Arm. verc. || Poſt εὐαγγέλιον ponunt D. 77. Ev. 26. al. 2. cant. Orig. Chryſ. etiam in Mt. 6 codd. || τῆς βασιλείας = Sax. germ. 1. Orig. Chryſ. Op. imp. Auctor de promiſſ. Heſych. (a) BFL. 36. 116. 229. 230. al. 10. Mt. VH. c. ter. m. x. γ** Ed. (etiam St. 3.) || = 69. (b) εἰς. BD. 1. 124. Ev. 5. 6. al. 8. Mt. c. e. 10. 17. z* Iren. Hippol. Ath. Socrat. Cyr. hieroſ. Iſidor. Chryſ. etiam in Mt. 6 codd. (c) καταβάτω. BDL. 124. ap. Alt. al. 6. Mt. c. bis. e. i. m. n. Orig. Chryſ. in Mt. 5 codd. (d) BE**FHKLS. (St. π.) 13. 17. 69. 72. 106. 108. 114. 115. 124. 127. 131. 151. 157. 230. 235. Ev. 3. 4. 5. 6. 18. 36. al. 81. Mt. BHV. al. 19. Ed. Syr. utr. Arr. Copt. Slav. Orig. Ath. Chryſ. etiam in Mt. 6 codd. Theophyl. (e) = D. cant. veron. verc. corb. 2. Cypr. Iren. Hilar. Op. imp.

μὴ ἐπιστρεψάτω [f] ὀπίσω",
ἆραι [g] ∾ τὰ ἱμάτια" αὐτοῦ.
19 Οὐαὶ δὲ ταῖς ἐν γαστρὶ ἐχού-
σαις καὶ ταῖς [h] θηλαζούσαις"
ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις.
20 Προσεύχεσθε δὲ, ἵνα μὴ γέ-
νηται ἡ φυγὴ ὑμῶν χειμῶ-
νος, μηδὲ [i] † σαββάτῳ."
21 Ἔσται γὰρ [k] τότε" θλίψις
μεγάλη, οἵα οὐ γέγονεν ἀπ'
ἀρχῆς κόσμου ἕως τοῦ νῦν,
22 οὐδ' οὐ μὴ γένηται. Καὶ εἰ
μὴ ἐκολοβώθησαν αἱ ἡμέραι
ἐκεῖναι, οὐκ ἂν ἐσώθη πᾶσα
σάρξ· διὰ δὲ τοὺς ἐκλεκτοὺς
κολοβωθήσονται αἱ ἡμέραι
23 ἐκεῖναι. Τότε ἐάν τις ὑμῖν
εἴπῃ· ἰδοὺ, ὧδε ὁ χριστὸς,
[l] ἢ ὧδε·" μὴ πιστεύσητε.
24 Ἐγερθήσονται γὰρ ψευδό-
χριστοι καὶ ψευδοπροφῆται,
καὶ δώσουσι σημεῖα μεγάλα
καὶ τέρατα, ὥστε [m] πλανῆ-
σαι," εἰ δυνατὸν, καὶ τοὺς
25 ἐκλεκτούς. Ἰδοὺ, προείρη-
26 κα ὑμῖν. Ἐὰν οὖν εἴπωσιν
ὑμῖν· ἰδοὺ, ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐστί·
μὴ ἐξέλθητε· ἰδοὺ, ἐν τοῖς
ταμείοις· μὴ πιστεύσητε.
27 [Ὥσπερ γὰρ ἡ ἀστραπὴ ἐξέρ-
χεται ἀπὸ ἀνατολῶν καὶ φαί-
νεται ἕως δυσμῶν, οὕτως
ἔσται [n] = καὶ" ἡ παρουσία
τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου.
[Ὅπου

g ∾ τὸ ἱμάτιον. i † ἐν.

(f) = 63. 235. et Barber. 1. Mt. l. z* 10. Vulg. It. exc. cant. Iſidor. Hilar. Aug. Sed habent Cypr. Arnob. Op. imp. Tichon. Ambr. || εἰς τὰ ſ. πρὸς τὸ ὀπίσω. 76. 80. Mt. q. 17. al. 3. Chryſ. etiam in Mt. 6 codd. (g) BD (St. β.) KL. 1. 13. 69. 72. 114. 118. 124. 157. 226* al. 7. Mt. c. i. k. n. p* r. z. ψ. 10. Ed. Syr. Perſſ. Aeth. Copt. Sahid. Vulg. It. exc. brix. Hippol. Iſidor. Cypr. Hilar. Arnob. Op. imp. Aug. (h) θηλαζομέναις. D. gr. *ſugentibus*, codd. ap. Orig. interpr. (i) = BDL. 1. 13. 69. 102. 106. 108. 114. 115. 116. 124. 127. 131. 157. 230. Ev. 6. 18. 36. al. 78. Mt. V. al. 18. Ed. Orig. Euſ. Theodoret. Theophyl. || σαββάτου. DL. al. 8. Mt. a. d. r. γ. (k) = 61. 235. Ev. 5. 17. Mt. γ. Perſ. p. Copt. veron. foroj. corb. 2. germ. 1. harl* Theodoret. Op. imp. Poſt μεγάλη ponit 131. (l) = 235. || ἢ ἐκεῖ. D. (St. β.) Ev. 16. Perſſ. Copt. Arm. Vulg. cant. corb. 1. 2. brix. foroj. germ. 2. Theodoret Hier. Aug. ἰδοὺ ἐκεῖ. 61. 157. veron. verc. germ. 1. colb. clar. Mm. gat. Ath. Cypr. Ambr. Op. imp. ἰδοὺ ὧδε. Mt. e. Sed Orig. ut rec. (m) πλανᾶσθαι L. 1. alius. Ed. Orig. (ſemel ἀποπλανᾶσθαι) || πλανηθῆναι D. (St. β.) Vulg. veron. germ. 1. foroj. Cypr. *ſeducantur . . . electos*, cant. (n) = BDFGHKLS. 1. 72. 76. 102. 114. 116. 127. 131. 235. Ev.

5.

28 [Ὅπου ° — γὰρ" ἐὰν ᾖ τὸ
πτῶμα, ἐκεῖ συναχθήσονται
29 ᵖ οἱ ἀετοί.] Εὐθέως δὲ με-
τὰ τὴν θλίψιν τῶν ἡμερῶν
ἐκείνων, ὁ ἥλιος σκοτισθήσε-
ται, καὶ ἡ σελήνη οὐ δώσει
τὸ φέγγος αὐτῆς, καὶ οἱ ἀ-
στέρες πεσοῦνται ἀπὸ τοῦ οὐ-
ρανοῦ, καὶ αἱ δυνάμεις τῶν
30 οὐρανῶν σαλευθήσονται. Καὶ
τότε φανήσεται τὸ σημεῖον
τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου ᵠ ἐν
τῷ οὐρανῷ·" καὶ ʳ τότε" κό-
ψονται ˢ πᾶσαι" αἱ φυλαὶ τῆς
γῆς, καὶ ὄψονται τὸν υἱὸν
τοῦ ἀνθρώπου ἐρχόμενον ἐπὶ
τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ,
μετὰ δυνάμεως ᵗ καὶ δόξης
31 πολλῆς." Καὶ ἀποστελεῖ
τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ μετὰ
σάλπιγγος ᵘ φωνῆς" μεγάλης·
καὶ ἐπισυνάξουσι τοὺς ἐκλε-
κτοὺς αὐτοῦ ἐκ τῶν τεσσά-
ρων ἀνέμων, ἀπ' ἄκρων οὐ-
ρανῶν ἕως ἄκρων αὐτῶν. ˣ
32 Ἀπὸ δὲ τῆς συκῆς μάθετε
τὴν παραβολήν· ὅταν ἤδη ὁ
κλάδος αὐτῆς γένηται ἁπαλὸς,
καὶ τὰ φύλλα ʸ ∾ ἐκφύῃ,"
γινώσκετε, ὅτι ἐγγὺς τὸ θέ-
33 ρος. Οὕτω καὶ ὑμεῖς, ὅταν
ἴδητε ᶻ ∾ πάντα ταῦτα,"

H 2 γινώ-

y ∾ ἐκφυῇ. z ∾ ταῦτα πάντα.

5. al. 23. Mt. BV. a. d. l. q. 17. Ed. Syr. Copt. Perſ. p. Sahid. Arm. Vulg. mſ. cant. verc. corb. 1. clar. harl. Orig. Theodoret. Pſeudo Ath. Rufin. Op. imp. (o) = BDL. 1. 67. 102. Ev. 26. Copt. Sahid. Vulg. (It. exc. colb. corb. 2.) Cypr. || δὲ Syr. (p) + καὶ 72. al. 5. Mt. o. ψ. Vulg. (non harl. emmer.) Chryſ. etiam in Mt. 5 codd. Ammonius ap. Corder. Theophyl. Iren. Ambr. (q) τοῦ ἐν οὐρανοῖς. D (St. β.) cant. (r) = Ev. 6. Mt. d. e. f. Cypr. || Poſt κόψονται ponunt D. 1. 69. 124. (s) = 1. 47. 54. Ev. 18. Chryſ. etiam in Mt. 6 codd. (t) πολλῆς καὶ δόξης. D. (St. β.) 115. Vulg. It. exc. brix. Cypr. Ambr. Aug. Hier. (non Op. imp.) (u) = L. 1. 106. 118. al. 3. Syr. Copt. Arm. Syr. p. mſ. Perſ. p. Cyr. hieroſ. Chryſ. etiam in Mt. 6 codd. Theodoret. Cypr. || καὶ φωνῆς. D (St. β.) 36. 40. 61. al. 5. Mt. a. d. Ed. Vulg. It. Hilar. Aug. Hier. || μετὰ φωνῆς σάλπιγγος μεγάλης. Syr. hieroſ. item Syr. p. ſed φωνῆς cum aſter. (x) + ἀρχομένων δὲ τούτων γίνεσθαι, ἀνακύψατε καὶ ἐπάρατε τὰς κεφαλὰς ὑμῶν, διότι ἐγγίζει ἡ ἀπολύτρωσις ὑμῶν. D. cant. veron. colb. clar. || Non habent Hilar. Op. imp. Aug. (y) FGH. Ev. 6. Alii, cum Barber. 8. Mt. HV. Alii. Ed. Aeth. Vulg. It. (exc. cant. corb. 1.) Aug. (z) DGL. 1. 69. 72. 102. 115. 116. 124. 127. 131. 157. 218 (cum caeteris vindobon.) 230. 235. Alii. Mt. BH. d. e. l. p. q. al. 7. Ed. Syr. Vulg. It. Chryſ. etiam in Mt. 6 codd.

γινώσκετε, ὅτι ἐγγύς ἐστιν
34 ἐπὶ θύραις.] [Ἀμὴν λέγω
ὑμῖν, οὐ μὴ παρέλθῃ ἡ γε-
νεὰ αὕτη, ἕως ἂν [a] πάντα
35 ταῦτα" γένηται. Ὁ οὐρανὸς
καὶ ἡ γῆ [b] παρελεύσεται·" οἱ
δὲ λόγοι μου οὐ μὴ παρέλθω-
36 σι.] [Περὶ δὲ τῆς ἡμέρας
ἐκείνης καὶ [c] † ὥρας οὐδεὶς
οἶδεν, οὐδὲ οἱ ἄγγελοι τῶν
οὐρανῶν, [d] εἰ μὴ ὁ πατήρ [e] †
37 [f] μόνος." Ὥσπερ δὲ αἱ ἡμέ-
ραι τοῦ Νῶε, οὕτως ἔσται
[g] καὶ" ἡ παρουσία τοῦ υἱοῦ
38 τοῦ ἀνθρώπου. Ὥσπερ γὰρ
ἦσαν ἐν ταῖς ἡμέραις [h] ταῖς
πρὸ" τοῦ κατακλυσμοῦ τρώ-
γοντες καὶ πίνοντες, γαμοῦν-
τες καὶ [i] ἐκγαμίζοντες," ἄ-
χρι ἧς ἡμέρας εἰσῆλθε Νῶε εἰς
39 τὴν κιβωτὸν, Καὶ οὐκ ἔγνω-
σαν, ἕως ἦλθεν ὁ κατακλυ-
σμὸς καὶ ἦρεν ἅπαντας· οὕτως
ἔσται καὶ ἡ παρουσία τοῦ
40 υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου. Τότε
δύο ἔσονται ἐν τῷ ἀγρῷ.
k — ὁ"

b. παρελεύσονται. c † τῆς. e † μου.

(a) ταῦτα πάντα. DL. 69. 124. 131. 157. 218 (cum al. 2.) Alii. Mt. B. f. m. n. o. p. Syr. Vulg. mſ. cant. verc. germ. 1. 2. corb. 2. Chryſ. etiam in Mt. 4 codd. || = ταῦτα. 36. 72. 229. al. 8. Mt. e. veron. corb. 1. brix. for. harl** Baſil. Pſeudo Ath. Chryſ. alicubi. Op. imp (b) BDL. 33. 40. 108. 115. 127. 131. 195. al. 13. Mt. B. a. Slav. Orig. mſ. (ſed Orig. ed. bis ut rec.) Macar. Nyſſ. Cyr. ſaepe. Chryſ. etiam in Mt. 6 codd. Heſych. Iren. Hilar. ſemel. Aug. (c) = BDFGKM. 13. Ev. 4. 6. al. 59. Mt. BHV. al. 16. Ed. Syr. p. habet in m. Euſ. Cyr. || καὶ τῆς ὥρας = L. 29. 42. ap. Mill. Mt. 17. Baſil. mſ. (d) + οὐδὲ ὁ υἱός. BD. 13. 86. 124. Syr. hieroſ. Aeth. Arm. Vulg. mſ. It. (exc. germ. 1. 2. gat. Mm. tolet.) Chryſ. etiam in Mt. 6 codd. Theophyl. Op. imp. Orig. interpr. Hilar. Ambr. diſ. Aug. || Sed aberat a codicibus graecis et maxime Adamantii et Pierii, teſte Hier. et a codd. gr. veteribus ap. Ambr. et a codd. ap. Paulin. aquil. Nec agnoſcunt Baſil. Euthym. et ſcholia vet. ap. Mt. (e) = BDL. 1. 36. 40. 69. 72. 102. 114. 157. al. 10. et Barber. 3. Mt. a. d. e. o. x. 17. Syr. utr. Perſſ. Arr. Copt. Sahid. Aeth. Arm. Slav. 5. 6. ap. Alter. Vulg. It. exc. brix. Baſ. Pſeudo Ath. Chryſ. (etiam in Mt. 6 codd.) Damaſc. Ambr. Aug. Op. imp (f) = Sahid. ap. Woide. Chryſ. in Mt. 5 codd. (g) = BL. 102. al. 3. Syr. Copt. Arm. cant. corb. 1. colb. clar. harl* Orig. (h) = L. Ev. 13. verc. corb. 1. Orig. bis. (i) γαμίζοντες, D. Chryſ. γαμίσκοντες. B.

[k] — ὁ" εἷς παραλαμβάνεται,
καὶ [l] — ὁ: εἷς" ἀφίεται.
41 Δυο ἀλήθουσαι ἐν [m] τῷ"
[n] ∾ μύλωνι·" μία παραλαμ-
βάνεται, καὶ μία ἀφίεται. [o]
42 Γρηγορεῖτε οὖν, ὅτι οὐκ οἴ-
δατε, ποίᾳ [p] ὥρᾳ" ὁ κύριος
43 ὑμῶν ἔρχεται. Ἐκεῖνο δὲ
γινώσκετε, ὅτι εἰ ᾔδει ὁ οἰ-
κοδεσπότης, ποίᾳ [q] φυλακῇ"
ὁ κλέπτης ἔρχεται, ἐγρηγό-
ρησεν ἂν, καὶ οὐκ ἂν εἴασε
διορυγῆναι τὴν οἰκίαν αὐτοῦ.
44 Διὰ τοῦτο καὶ ὑμεῖς γίνεσθε
ἕτοιμοι· ὅτι, [r] ᾗ ὥρᾳ οὐ δο-
κεῖτε," ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου
45 ἔρχεται.] [Τίς ἄρα ἐστὶν ὁ
πιστὸς δοῦλος καὶ φρόνιμος,
ὃν κατέστησεν ὁ κύριος
[s] — αὐτοῦ" ἐπὶ τῆς [t] θερα-
πείας" αὐτοῦ, τοῦ [u] δοῦναι"
αὐτοῖς τὴν τροφὴν ἐν καιρῷ;
46 Μακάριος ὁ δοῦλος ἐκεῖνος,
ὃν ἐλθὼν ὁ κύριος αὐτοῦ εὑ-
ρήσει [x] ποιοῦντα οὕτως."
47 Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι ἐπὶ

n ∾ μύλῳ, u ∾ διδόναι.

(k) = BDL. 1. 36. 37. 102. 124. Ev. 22. Mt. a. d. Ed. Chryſ. in Mt. 4 codd. (l) ἕτερος. 41. Syr. Syr. p. (ed. et in cod. pariſ.) corb. 1. 2. clar. tolet. Hilar. Op. imp. Ambr. || = ὁ. Iidem, qui nota praeced. (m) ἐνί. Arm. Orig. (n) BEFKS. 102. 106. 114. Ev. 6. al. 10. Mt. BV. Orig. (o) + δύο ἐπὶ κλίνης μιᾶς· εἷς παραλαμβάνεται, καὶ εἷς ἀφίεται. D. (St. β.) 13. 69. Aeth. Sax. It. (exc. germ. 1. 2. foroj.) tolet. Vulg. in edit. Sixtin. Orig. interpr. Hilar. Juv. Raban. || Lucae haec vindicant Scholia vet. ap. Mt. Op. imp. Euthym. Victorin. Correctorium. (p) ἡμέρᾳ. BD. 13. 69. 115. 124. Mt. e. Syr. hieroſ. Syr. p. Aeth. cant. brix. corb. 2. Mm. Iren. (q) ὥρᾳ. M. 13. 33. 69. 124. Ev. 6. Syr. hieroſ. Ar. p. Vulg. It. exc. cant. Aug. Op. imp. (r) ᾗ οὐ δοκεῖτε ὥρᾳ BD. 102. Mt. 2. *qua non ſperatis hora*, cant. || δοκεῖτε] γινώσκετε. 1. οἴδατε. 56. 58. 61. in marg. Copt. Aeth. Ar. pol. *qua neſcitis hora*, Vulg. germ. 1. foroj. item brix. *neſcitis, qua hora*, verc. veron. corb. 1. 2. colb. germ. 2. clar. gat. tolet. Hilar. Ambr. (s) = BDL. 1. 33. 102. Ev. 22. cant. verc. foroj. clar. germ. 2. Hilar. Iren. Ambr. Heſych. (t) οἰκετίας. BL. 13. 33. 42. 63. 114. Mt. 10. || οἰκίας. 61* 69. 71. Ev. 12. 26. Mt. c. bis. e. Aeth. Slav. Ephr. Baſil. Chryſ. etiam in Mt. 6 codd. (u) BCDL. 1. 13. 36. 40. 69. 118. 124. 127. 131. 157. al. 11. Mt. a. f. Baſil. Chryſ. etiam in Mt. 6 codd. (x) οὕτως ποιοῦντα. BCDL. 1. 13. 69. 102. 124. 157. Ev. 26. 32. Mt. d. It. exc. brix.

πᾶσι τοῖς ὑπάρχουσιν αὐτοῦ
48 καταστήσει αὐτόν. Ἐὰν δὲ
εἴπῃ ὁ κακὸς δοῦλος ἐκεῖνος
ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ· χρονί-
ζει [y] ὁ κύριός μου" [z] ἐλ-
49 θεῖν·" Καὶ ἄρξηται τύπτειν
τοὺς συνδούλους [a] + αὐτοῦ,"
[b] ἐσθίῃ δὲ καὶ πίνῃ" μετὰ τῶν
50 μεθυόντων· Ἥξει ὁ κύριος
τοῦ δούλου ἐκείνου ἐν ἡμέρᾳ,
ᾗ οὐ προσδοκᾷ, καὶ ἐν ὥρᾳ,
51 ᾗ οὐ γινώσκει, Καὶ διχοτο-
μήσει αὐτὸν, καὶ τὸ μέρος
αὐτοῦ μετὰ τῶν ὑποκριτῶν
θήσει. ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς
καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων.]
1 Τότε [[c] ὁμοιωθήσεται" ἡ βα-
σιλεία τῶν οὐρανῶν δέκα παρ-
θένοις, αἵτινες, λαβοῦσαι τὰς
λαμπάδας αὐτῶν, ἐξῆλθον
εἰς ἀπάντησιν τοῦ νυμφίου.[d].
2 Πέντε δὲ [e] ἦσαν ἐξ αὐτῶν"
[f] Φρόνιμοι, καὶ [g] + αἱ" πέν-
3 τε μωραί. [h] Αἵτινες" μωραὶ,
λαβοῦ-

b. ἐσθίειν δὲ καὶ πίνειν.

(y) μου ὁ κύριος. BCDL. 102. Orig. (z) = B. 33. Copt. Sahid. Arr. Iren. int. || ἔρχεσθαι. 1. 157. Orig. (a) + BCDL. 1. 11. 13. 33. 69. 76. 108. 115. 124. 157. 230. 235. Ev. 6. 18. 36. al. 14. Mt. c. d. f. bis. i. n. q. x. 10. Syr. Arr. Perſſ. Copt. Sahid. Aeth. Arm. Slav. ed. (non 4. 5. 6.) Vulg. It. Chryſ. etiam in Mt. 6 codd. Euthym. Op. imp. (b) BCD (St. β.) EFGHLMS. 1. 13. 33. 124. 157. Ev. 3. 6. 36. al. 54. et Barber. 4. Mt. BV. f. i. q. p. in marg. Ed. Syr. utr. Perſſ. Aeth. Copt. Arm. Vulg. It. exc. verc. Baſil. Chryſ. etiam in Mt. 5 codd. Theophyl. (ſed non in Mt. m.) || ἐσθίει δὲ καὶ πίνει. Mt. d. 17. Alii. || δὲ] τε. C. 1. 115. al. 6. Mt. o. Syr. Perſſ. Copt. Aeth. Baſil. (c) ὡμοιώθη. 41. 59. Evangeliſtaria. Syr. p. in m. germ. 1. tolet. Op. imp. (d) + καὶ τῆς νύμφης. D. 1. 36* 124* Syr. Perſſ. Arm. Syr. p. cum aſt. (in marg. notatur: hoc non in omnibus codicibus reperitur, nominatim in alexandrinis ſ. alexandrino.) Vulg. Sax. It. Hilar. Op. imp. Arnob. Tichon. Orig. interpr. || Non addunt Method. Baſil. Chryſ. Aug. (e) ἐξ αὐτῶν ἦσαν. BCDL. 1. 102. 124. 157. Mt. q. Baſil. Chryſ. in Mt. 4 codd. || = ἐξ αὐτῶν. Mt. 2. (f) μωραὶ καὶ πέντε φρόνιμοι. BCDL. 1. 12. 102. 157. Ed. Syr. hieroſ. Arr. Copt. Aeth. Arm. Vulg. It. exc. brix. (g) + αἱ. E. 13. 40. 218. (cum caeteris vindobon.) Ev. 6. Alii multi. Ed. pleraeque. (etiam St. 3.) Baſil. Theophyl. || = BCDL. 1. 6. 42. 46. 102. 157. Alii. Mt. H. c. e. i. n. 10. (h) αἱ οὖν. D. cant. corb. 2. || αἱ γάρ. BCL. 33. Copt. || αἱ δέ. 157. item 1. clar. corb. 1. *ſed quinque fatuae*, Vulg. It. || καὶ αἱ Syr. Syr. p. mſ. Aeth. || αἱ. Syr. p. Arm. Perſ. p.

λαβοῦσαι τὰς λαμπάδας [i] αὐ-
τῶν," οὐκ ἔλαβον μεθ' ἑαυ-
4 τῶν ἔλαιον. Αἱ δὲ φρόνιμοι
ἔλαβον ἔλαιον ἐν τοῖς ἀγγείοις
[k] αὐτῶν" μετὰ τῶν λαμπά-
5 δων [l] αὐτῶν." Χρονίζοντος
δὲ τοῦ νυμφίου, ἐνύσταξαν
6 πᾶσαι, καὶ ἐκάθευδον. Μέ-
σης δὲ νυκτὸς κραυγὴ γέγονεν·
ἰδοὺ, ὁ νυμφίος [m] — ἔρχε-
ται·" ἐξέρχεσθε εἰς ἀπάντη-
7 σιν αὐτοῦ. Τότε ἠγέρθησαν
πᾶσαι αἱ παρθένοι ἐκεῖναι,
καὶ ἐκόσμησαν τὰς λαμπάδας
8 αὐτῶν. Αἱ δὲ μωραὶ ταῖς
φρονίμοις εἶπον· δότε ἡμῖν ἐκ
τοῦ ἐλαίου ὑμῶν, ὅτι αἱ λαμ-
9 πάδες ἡμῶν σβέννυνται. Ἀπε-
κρίθησαν δὲ αἱ φρόνιμοι, λέ-
γουσαι· μήποτε [n] ∾ οὐκ"
[o] ἀρκέσῃ" ἡμῖν καὶ ὑμῖν· πο-
ρεύεσθε [p] † μᾶλλον πρὸς
τοὺς πωλοῦντας, καὶ ἀγορά-
10 σατε ἑαυταῖς. Ἀπερχομέ-
νων δὲ αὐτῶν ἀγοράσαι, ἦλ-
θεν ὁ νυμφίος· καὶ αἱ ἕτοιμοι
εἰσῆλθον μετ' αὐτοῦ εἰς τοὺς
γάμους, καὶ ἐκλείσθη ἡ θύ-
11 ρα. Ὕστερον δὲ ἔρχονται
καὶ αἱ λοιπαὶ παρθένοι, λέ-
γουσαι· κύριε, κύριε, ἄνοιξον
12 ἡμῖν. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶ-
πεν· ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐκ
13 οἶδα ὑμᾶς. Γρηγορεῖτε οὖν,
ὅτι οὐκ οἴδατε τὴν ἡμέραν
14 οὐδὲ τὴν ὥραν [q] †.] Ὥσπερ
γὰρ [ἄνθρωπος [r] ἀποδημῶν
ἐκάλεσε τοὺς ἰδίους δούλους,

 καὶ

i. ἑαυτῶν. n ∾ οὐ μή. p † δέ. q † ἐν ᾗ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔρχεται.

(i) αὐτῶν ſ. αὑτῶν. BDFHKM. al. multi. Mt. BHV. al. 20. Ed. Baſil. || = L. 44. Arm. Vulg. corb. foroj. germ. 1. 2. corb. 1. 2. gat. (k) = BD gr. L. 1. 102. 124. Syr. Arr. Arm. foroj. clar. Arnob. (l) = C. Ev. 22* Ed. Perſ. w. Vulg. Sax. germ. 1. 2. brix. foroj. corb. 2. gat. (m) = BC*DL. 102. Copt. Sahid. Ar. pol. cant. (germ. 1. habet: *eſt.*) Method. Ephr. Cyr. (n) BCDFGHS. 1. 33. 72. 127. 131. 142* Ev. 6. 36. al. 19. Mt. HV. a. c. 17. Ephr. Baſil. Chryſ. in Mt. 3 codd. (o) ἀρκέσει. DL. Alii. Mt. B. al. 6. Ed. (p) = ABDGHKS. 61* 127. 131. 142* 235. al. 9. Mt. HV. o. 19. Arm. Vulg. It. exc. corb. 2. (q) = ABC*D (St. β.) L. 1.* 4. 17. 22. 42. 60. 71. 84. 102. 114. 182. Ev. 6* et Barber. 2. Mt. e. 10. (licet ſcholia textui in utroque adjecta agnoſcant.) Syr. utr. Arr. Perſſ. Syr. hieroſ. Copt. Sahid. Aeth. Arm. Vulg. Sax. It. Ath. Baſil. Chryſ. etiam in Mt. 6 codd. Hilar. Aug. (r) + τις M. al. 4. Ev. 32. et plura, ut videtur, Evangeliſtaria. Mt. BH. c. Ed. Arm. Chryſ. in Mt 4 codd.

καὶ παρέδωκεν αὐτοῖς τὰ ὑ-
15 πάρχοντα [s] αὐτοῦ·" Καὶ ᾧ
μὲν ἔδωκε πέντε τάλαντα, ᾧ
δὲ δύο, ᾧ δὲ ἕν· ἑκάστῳ κα-
τὰ τὴν ἰδίαν δύναμιν· καὶ ἀπε-
16 δήμησεν [t] εὐθέως. Πορευ-
θεὶς δὲ" ὁ τὰ πέντε τάλαντα
λαβὼν, εἰργάσατο ἐν αὐτοῖς,
καὶ [u] ∾ ἐποίησεν" ἄλλα πέν-
17 τε [x] — τάλαντα." Ὡσαύ-
τως καὶ ὁ τὰ δύο [y], ἐκέρδη-
σε [z] — καὶ αὐτὸς" ἄλλα δύο.
18 Ὁ δὲ τὸ ἓν λαβὼν, [a] ἀπελ-
θὼν" ὤρυξεν [b] ἐν τῇ γῇ,"
καὶ [c] ∾ ἀπέκρυψε" τὸ ἀρ-
γύριον τοῦ κυρίου αὐτοῦ.
19 Μετὰ δὲ [d] χρόνον πολὺν"
ἔρχεται ὁ κύριος τῶν δούλων
ἐκείνων, καὶ συναίρει [e] μετ'
20 αὐτῶν λόγον." Καὶ προσελ-
θὼν ὁ τὰ πέντε τάλαντα λα-
βὼν, προσήνεγκεν ἄλλα πέν-
τε τάλαντα, λέγων· κύριε,
πέντε τάλαντά μοι [f] παρέδω-
κας·" ἴδε, ἄλλα πέντε τά-
λαντα ἐκέρδησα [g] — ἐπ' αὐ-
τοῖς."

---

u ∾ ἐκέρδησεν. c ∾ ἔκρυψε.

(s) αὐτῶν. A. αὐτῷ. 49. || = Chryſ. in Mt. 5 codd. (t) Εὐθέως πορευθεὶς. B. 1. veron. germ. 1. corb. 1. (ſed cant. et foroj. ut rec.) || Εὐθέως δὲ πορευθεὶς. 118. 124. Ev. 26. Mt. m. Syr. hieroſ. brix. colb. corb. 2. clar. Op. imp. || Πορευθεὶς δὲ εὐθέως. Arm. || = εὐθέως. Ev. 16. Copt. Chryſ. in Mt. 5 codd. (u) A**BCD (St. β.) L. 1. 15. 29. 33. 69. 118. 124. 157. 218 (cum 76. 77. 219. 220.) Ev. 16. 22. Mt. c. ſemel. e. Syr. Arr. Perſſ. Syr. p. in m. Copt. Aeth. Arm. Vulg. Sax. It. || = καὶ ἐποίησεν. 115. 235. Ev. 32. bis. veron. corb. 2. (x) = BL. 1. 33. 50. 102. 124. Syr. Perſ. p. Syr. hieroſ. Copt. Sahid. Arm. Vulg. It. (exc. cant. brix.) Op. imp. (y) + λαβὼν. 235. Vulg. It. Slav. 4. || + τάλαντα λαβὼν. D. Aeth. cant. (z) = BC*L. 33. 59. 102. Syr. Arr. Perſ. w. Copt. Sahid. Aeth. Arm. Slav. 4. Vulg. It. (exc. cant. clar.) Baſil. Op. imp. (a) = D. (St. β.) 5. 36. 59. It. (exc. brix. clar. foroj.) (b) γῆν. BCL. corb. 1. || = corb. 2. (c) ABCDL. 17. 37. 56. 61. 119. 225. Ev. 16. Ed. || κατέκρυψε. Ev. 26. (d) πολὺν χρόνον. BCDGL. 1. 69. 102. 124. Alii. Mt. o. Orig. (e) λόγον μετ' αὐτῶν. BCDL. 1. 124. Alii. Mt. B. al. 7. Ed. (f) δέδωκας. 1. Syr. Syr. p. in m. veron. corb. 1. Chryſ. in Mt. 5 codd. Ambr. Caſſiod. (g) = BDL. 71. 102. 124. Copt. Aeth. Arr. Perſ. w. Vulg. Sax. It. (D. Vulg. It. mox legerant ἐπεκέρδησα, *ſuperlucratus ſum.*) || ἐν αὐτοῖς. EG. al. 16. Mt. B. e. q. Ed.

21 τοῖς." Ἔφη [h] † αὐτῷ ὁ
κύριος αὐτοῦ· [i] εὖ," δοῦλε
ἀγαθὲ καὶ πιστέ· [k] ἐπὶ" ὀλίγα
ἦς πιστὸς, ἐπὶ πολλῶν σε κα-
ταστήσω· εἴσελθε εἰς τὴν χα-
22 ρὰν τοῦ κυρίου σου. Προσ-
ελθὼν δὲ καὶ ὁ τὰ δύο τά-
λαντα [l] — λαβὼν," εἶπε·
κύριε, δύο τάλαντά μοι πα-
ρέδωκας· ἴδε, ἄλλα δύο τά-
λαντα ἐκέρδησα [m] — ἐπ' αὐ-
23 τοῖς." Ἔφη αὐτῷ ὁ κύριος
αὐτοῦ· εὖ," δοῦλε ἀγαθὲ καὶ
πιστέ· ἐπὶ ὀλίγα ἦς πιστὸς,
ἐπὶ πολλῶν σε καταστήσω·
εἴσελθε εἰς τὴν χαρὰν τοῦ
24 κυρίου σου. Προσελθὼν δὲ
καὶ ὁ τὸ ἓν τάλαντον [n] εἰλη-
φὼς," εἶπε· κύριε, ἔγνων
[o] σε," ὅτι [p] σκληρὸς" εἶ ἄν-
θρωπος, θερίζων ὅπου οὐκ
ἔσπειρας, καὶ συνάγων ὅθεν
25 οὐ διεσκόρπισας· Καὶ φοβη-
θεὶς, ἀπελθὼν ἔκρυψα τὸ
τάλαντόν σου ἐν τῇ γῇ· ἴδε,
26 ἔχεις τὸ σόν. Ἀποκριθεὶς δὲ
ὁ κύριος αὐτοῦ, εἶπεν αὐτῷ·
πονηρὲ δοῦλε καὶ ὀκνηρὲ, [q] ᾔ-
δεις, ὅτι θερίζω ὅπου οὐκ
ἔσπειρα, καὶ συνάγω ὅθεν οὐ
27 διεσκόρπισα· Ἔδει οὖν σε
[r] βαλεῖν" τὸ ἀργύριόν μου
τοῖς τραπεζίταις· καὶ ἐλθὼν
ἐγὼ ἐκομισάμην ἂν τὸ ἐμὸν
28 σὺν τόκῳ. Ἄρατε οὖν ἀπ'
αὐτοῦ τὸ τάλαντον, καὶ δότε
τῷ ἔχοντι τὰ [s] δέκα" τάλαν-
29 τα. Τῷ γὰρ ἔχοντι [t] παν-
τὶ" δοθήσεται, καὶ περισ-
σευθήσεται· [u] ∾ ἀπὸ δὲ
τοῦ" μὴ ἔχοντος, καὶ ὃ
[x] ἔχει," ἀρθήσεται ἀπ' αὐ-
H 5 τοῦ.

h † δὲ. u ∾ τοῦ δὲ.

(b) = BCDEKL. 33. 102. 124. 127. 131. al. 19. Mt. B. a. c. d. e. f. bis. 10. al. 7. Syr. Perſſ. Arm. Vulg. It. *Et ait*, brix. corb. 1. (i) εὖγε. (etiam vſ. 23.) A* Vulg. It. exc. cant. Orig. ſemel. Patr. lat. (k) ἐπεὶ ἐπ'. (etiam vſ. 23.) D. Arm. Vulg. It. Patr. lat. (l) = ABCL. 1. 69. 102. 124. al. 4. Mt. z* Syr. utr. || εἰληφὼς. 157. Mt. m. (m) Vide ſupra not. g. (n) λαβών. 2. 59. 76** Ed. (o) = D. 46. Arm. Vulg. It. (exc. brix. clar.) Hilar. Op. imp. (p) αὐστηρὸς. Ed. veron. (q) + εἰ. 127* Ev. 31. 32. al. 4. Mt. B. 10. (r) καταβαλεῖν. 57. 127. Ev. 13. Chryſ. etiam in Mt. 6 codd. (s) πέντε. D. cant. *qui quinque duplicavit*, Hilar. (t) = D. 77. Ev. 18. 24. 31. Mt. f. Syr. cant. Chryſ. etiam in Mt. 5 codd. bis, in γ. ſemel. (u) BDL. 1. 33. 102. 124. Ed. cant. (x) δοκεῖ ἔχειν. E**HL. 10. 17. 33. 61. 69. Ev. 19. 31. 36. al. 27. Mt. a** d. k. m. p* q. x. ψ. 10. 17. Ed. Syr. p. in codd. nonnullis. Slav. Vulg. germ. 1. 2. brix. Mm. foroj. gat. Orig. Theophyl. (Sed in ed. rom. et pariſ. ut rec.) Scholia vet. ap. Mt. Hier.

30 τοῦ. y] Καὶ τὸν ἀχρεῖον
δοῦλον [z] ἐκβάλετε" εἰς τὸ σκό-
τος τὸ ἐξώτερον· ἐκεῖ ἔσται ὁ
κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν
31 ὀδόντων. [Ὅταν δὲ ἔλθῃ ὁ
υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῇ δόξῃ
αὐτοῦ, καὶ πάντες οἱ [a] † ἄγ-
γελοι μετ' αὐτοῦ, τότε καθί-
σει ἐπὶ θρόνου δόξης αὐτοῦ,
32 Καὶ [b] συναχθήσεται" ἔμπρο-
σθεν αὐτοῦ πάντα τὰ ἔθνη·
καὶ [c] ἀφοριεῖ" αὐτοὺς ἀπ'
ἀλλήλων, ὥσπερ ὁ ποιμὴν
ἀφορίζει τὰ πρόβατα ἀπὸ
33 τῶν ἐρίφων. Καὶ στήσει τὰ
[d] μὲν" πρόβατα ἐκ δεξιῶν
αὐτοῦ, τὰ δὲ ἐρίφια ἐξ εὐω-
34 νύμων. Τότε ἐρεῖ ὁ βασι-
λεὺς τοῖς ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ·
δεῦτε οἱ εὐλογημένοι τοῦ πα-
τρός μου, κληρονομήσατε τὴν
ἡτοιμασμένην ὑμῖν βασιλείαν
ἀπὸ καταβολῆς κόσμου· [e]
35 Ἐπείνασα γάρ, καὶ ἐδώκατέ
μοι φαγεῖν· ἐδίψησα, καὶ
ἐποτίσατέ με· ξένος ἤμην,
36 καὶ συνηγάγετέ με. Γυμνὸς,
καὶ περιεβάλετέ με· ἠσθένη-
σα, καὶ ἐπεσκέψασθέ με· ἐν
φυλακῇ ἤμην, καὶ [f] ἤλθε-
τε"

z. ἐκβάλλετε. a † ἅγιοι.

Hier. Ambr. Philaſtr. Op. imp. (y) + ὁ ἔχων (ſ. ταῦτα λέγων ἐφώνει· ὁ ἔχων) ὦτα ἀκούειν, ἀκουέτω. 24* 76. 131. Mt. HV** a. c. d. f. o. q. r. Evangeliſtaria in fine lectionis. Sed alibi in media lectione omittunt pleraque. || Poſt ὀδόντων vſ. 30 haec addunt F**G. 13. 69. 106. 118 in m. 124. 125. 220. 235. Ev. 5. 14. 18. 19. al. 9. Mt. p. in marg. (z) ABCLS. 1. 13. 124. 131. 157. 182. 218 (cum caeteris vindobon. exc. 225.) Ev. 2. 26. 27. al. 32. Mt, BV. al. 14. Ed. Chryſ. etiam in Mt. 6 codd. Theophyl. || βάλετε ἔξω. D. 51. *projicite foras*. It. (exc. brix. foroj. corb. 1. germ. 2. gat.) Alii ἐκβαλεῖται ſ. ἐμβάλετε ſ. ἐμβάλλετε (ſic germ. 1.) ſ. βάλετε ſ. βάλλετε. (a) = BDL. 1. 42. 61. 72. 102 114. 118. 121. 124. 142* 157. Mt. d. Syr. hieroſ. Ar. rom. Erp. Copt. Aeth. Arm. Vulg. Sax. It. exc. brix. Orig. Euſ. Ath. Cyr. Maximus. Theophanes ceram. Scholia vet. ap. Mt. Cypr. Op. imp. Hilar. Aug. Ambr. Alii. (b) συναχθήσονται. DKL. 13. 33. 124. Ev. 1. 2. 6. al. 44. Mt. B. d. e. al. 9. Ed. Theodoret. (c) ἀφορίσει. L. 1. Ed. (d) = D. Syr. Arr. Perſſ. Aeth. Syr. p. mſ. It. (exc. germ. 1. 2. foroj. corb. 2. gat.) (e) Origenes Jeſu dictum laudat hoc: διὰ τοὺς ἀσθενοῦντας ἠσθένουν, καὶ διὰ τοὺς πεινῶντας ἐπείνων, καὶ διὰ τοὺς διψῶντας ἐδίψων. (f) ἤλθατε. ABDFL. 2. 124. 157. Ev. 6. Mt. B.

37 τε" πρός με. Τότε ἀποκρι-
θήσονται αὐτῷ οἱ δίκαιοι, λέ-
γοντες· κύριε, πότε σε εἴδο-
μεν πεινῶντα, καὶ ἐθρέψαμεν;
ἢ διψῶντα, καὶ ἐποτίσαμεν;
38 [g] Πότε δέ σε εἴδομεν ξένον,
καὶ συνηγάγομεν; ἢ γυμνὸν,
39 καὶ περιεβάλομεν; Πότε δέ
σε εἴδομεν [h] ἀσθενῆ," ἢ ἐν
φυλακῇ, καὶ ἤλθομεν πρός
40 σέ; Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ βασι-
λεὺς ἐρεῖ αὐτοῖς· [i] ἀμὴν λέγω
ὑμῖν," ἐφ' ὅσον ἐποιήσατε
ἑνὶ τούτων τῶν ἀδελφῶν μου
τῶν ἐλαχίστων, ἐμοὶ ἐποιή-
41 σατε. Τότε ἐρεῖ καὶ τοῖς ἐξ
εὐωνύμων· πορεύεσθε ἀπ' ἐ-
μοῦ οἱ κατηραμένοι εἰς τὸ πῦρ
[k] τὸ αἰώνιον," [l] ∾ τὸ ἡτοι-
μασμένον" τῷ διαβόλῳ καὶ
42 τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ. Ἐπεί-
νασα γὰρ, καὶ οὐκ ἐδώκατέ
μοι φαγεῖν· ἐδίψησα, καὶ
43 οὐκ ἐποτίσατέ με· Ξένος ἤ-
μην, καὶ οὐ συνηγάγετέ με·
γυμνὸς, καὶ οὐ περιεβάλετέ
με· ἀσθενὴς, καὶ ἐν φυλακῇ,
καὶ οὐκ ἐπεσκέψασθέ με.
44 Τότε ἀποκριθήσονται [m] † καὶ
αὐτοὶ, λέγοντες· κύριε, πότε
σε εἴδομεν πεινῶντα, ἢ δι-
ψῶντα, ἢ ξένον, ἢ γυμνὸν,
ἢ ἀσθενῆ, ἢ ἐν φυλακῇ, καὶ
45 οὐ διηκονήσαμέν σοι; Τότε
ἀποκριθήσεται αὐτοῖς λέγων·
ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐφ' ὅσον
οὐκ ἐποιήσατε ἑνὶ τούτων [n]
τῶν ἐλαχίστων, οὐδὲ ἐμοὶ
46 ἐποιήσατε. Καὶ ἀπελεύσον-
ται οὗτοι εἰς κόλασιν αἰώνιον·
οἱ δὲ δίκαιοι εἰς ζωὴν αἰώ-
νιον.]

1 Καὶ

l ∾ ὃ ἡτοίμασεν ὁ πατήρ μου. m † αὐτῷ.

(g) Vſ. 38 = 45. 49. 59. 61. (h) ἀσθενοῦντα. BD. 124. Clem. (i) = 116. Mt. m. (k) = 115. τὸ ἐξώτερον. 40* (l) D (St. β.) 1. alius. It. (exc. brix. germ. 2. foroj.) Clem. rom. (ap. Iren.) Juſtin. c. Tryph. Clem. alex. Hippol. Orig. interpr. aliquoties. (ſed Orig. gr. bis ut rec.) Tert. (ſemel ut rec) Cypr. Iren. Hilar. (ſemel ut rec.) Auctor. de promiſſ. Gaudent. Ruſin. Paulin. Leo. Salvian. Aug. ſemel. Avit. vienn. Juv. (m) = ABDEFGKLS. 13. 33. 69. 102. 106. 124. 131. 157. 218 (cum al. 5.) 235. Ev. 1. 2. 5. 6. al. 69. Mt. BHV. al. 20. Ed. Syr. utr Arr. Perſ. p. Copt. Aeth. Arm. Vulg. mſ. It. (exc. brix. corb. 2. Mm. gat.) Conſtitut. Theophyl. Cypr. Op. imp. (n) + τῶν ἀδελφῶν μου. 72 in m. 124. 157. 235. al. 7. Mt. e. r. x. item E* Chryſ. in Mt. 6 codd. || Sed ſcholia vet. ap. Mt. omitti h. l. monent diſerte. || τούτων] *meis*, Auct. de promiſſ. Aug.

1 Καὶ ἐγένετο, ὅτε ἐτέλε-
σεν ὁ ἰησοῦς [o] πάντας" τοὺς
λόγους τούτους, [εἶπε τοῖς
2 μαθηταῖς αὐτοῦ· [p] Οἴδατε,"
ὅτι μετὰ δύο ἡμέρας τὸ πά-
σχα γίνεται· καὶ ὁ υἱὸς τοῦ
ἀνθρώπου παραδίδοται εἰς τὸ
σταυρωθῆναι.]
3 Τότε συνήχθησαν οἱ ἀρ-
χιερεῖς," [q] — καὶ οἱ γραμ-
ματεῖς," καὶ οἱ πρεσβύτεροι
τοῦ λαοῦ εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ
ἀρχιερέως, τοῦ λεγομένου
4 [r] καιάφα." Καὶ συνεβουλεύ-
σαντο, ἵνα τὸν ἰησοῦν [s] δόλῳ
κρατήσωσι" [t] καὶ ἀποκτείνω-
5 σιν." Ἔλεγον δέ· μὴ ἐν τῇ
ἑορτῇ, ἵνα μὴ θόρυβος γένη-
6 ται ἐν τῷ λαῷ. [Τοῦ δὲ ἰη-
σοῦ γενομένου ἐν βηθανίᾳ ἐν
οἰκίᾳ σίμωνος τοῦ λεπροῦ,
7 Προσῆλθεν αὐτῷ γυνὴ [u] ἀλά-
βαστρον μύρου ἔχουσα" [x] βα-
ρυτίμου," καὶ κατέχεεν ἐπὶ
[y] τὴν κεφαλὴν" αὐτοῦ ἀνα-
8 κειμένου [z]. Ἰδόντες δὲ οἱ
μαθηταὶ [a] = αὐτοῦ" ἠγανά-
κτησαν, λέγοντες· εἰς τί ἡ
9 ἀπώλεια αὕτη [b]; [c] Ἠδύνα-
το" γὰρ τοῦτο [d] † πραθῆ-
ναι πολλοῦ, καὶ δοθῆναι
10 [e] + τοῖς" πτωχοῖς. Γνοὺς
δὲ ὁ ἰησοῦς, εἶπεν αὐτοῖς· τί
κόπους παρέχετε τῇ γυναικί;
ἔργον

s. κρατήσωσι δόλῳ. d † τὸ μύρον.

(o) = E. 10. 124* 157. al. 18. Mt. B. d. f. k. m. p. z. ψ. Slav. 5. 6. Perſ. p. Vulg. inſ. Chryſ. etiam in Mt. 6 codd. (p) = D. cant. (q) = AD (St. β.) L. 1. 13. 36. 40. 59. 69. 124. Ev. 32. al. 4. et Barber. 2. Mt. a. Copt. Aeth. Ar. pol. Vulg. It. (exc. brix. colb. clar. germ. 2. gat.) (r) καιφα. D. 64. Vulg. It. (s) ABDEFGHLS. plurimi. Mt. BHV. al. 20. Ed. Chryſ. etiam in Mt. 6 codd. Theophyl. (t) = 36. 40. 61. Mt. 17. || καὶ ἀπολέσωσι. 116. al. 4. Mt. a. (u) ἔχουσα ἀλάβαστρον μύρου. BDL. 13. 69. 102. 124. Arm. Vulg. It. (x) πολυτίμου. AD (St. β.) LM. 114 157. al. 18. Mt. a. r. z* Syr. p. in m. Slav. (y) τῆς κεφαλῆς BDM. 1. 13. 69. 106. Ev. 2. 18. 20. 28. Mt. B. f. ſemel. Chryſ. in Mt. 5 codd. (z) + αὐτοῦ. D. gr. veron. verc. brix. colb. clar. corb. 2. Mm. Op. imp. Ambr. (a) = BDL. 69. 102. 124. ap. Birch. Mt. c. Copt. Vulg. It. exc. brix. colb. (b) + τοῦ μύρου. 61. 63. 71. 157. Syr. hieroſ. Arm. veron. verc. (c) ἐδύνατο. L. 72. (d) = ABDL. 1. 42* 61. 72. 102. 114* 118. 157. Mt. e. 10. Syr. utr. Arr. Perſſ. Aeth. Arm. Copt. Vulg. Sax. It. exc. colb. Baſil. Baſil. ſel. Hilar. Ambr. (e) + ADEGKS. 106. 115. 124. 157. 167. 235. Ev. 6. 35. 46. al. 24. Mt. V. c. f. k** p. z. ψ bis. Ed. Chryſ. etiam in Mt. 5 codd.

ἔργον γὰρ καλὸν εἰργάσατο εἰς
11 ἐμέ. [f] ∾ Πάντοτε γὰρ τοὺς
πτωχοὺς" ἔχετε μεθ' ἑαυ-
τῶν· ἐμὲ δὲ οὐ πάντοτε ἔχε-
12 τε. Βαλοῦσα γὰρ αὕτη τὸ
μύρον τοῦτο ἐπὶ τοῦ σώματός
μου, πρὸς τὸ ἐνταφιάσαι με
13 ἐποίησεν. Ἀμὴν λέγω ὑμῖν,
ὅπου ἐὰν κηρυχθῇ τὸ εὐαγγέ-
λιον [g] τοῦτο" ἐν ὅλῳ τῷ κό-
σμῳ, * λαληθήσεται καὶ ὃ
ἐποίησεν αὕτη, εἰς [h] μνημό-
14 συνον" αὐτῆς. Τότε πορευ-
θεὶς εἷς τῶν δώδεκα, ὁ λεγό-
μενος ἰούδας ἰσκαριώτης, πρὸς
15 τοὺς ἀρχιερεῖς, Εἶπε· τί θέ-
λετέ μοι δοῦναι, [i] ∾ κἀγὼ"
ὑμῖν παραδώσω αὐτόν; οἱ δὲ
ἔστησαν αὐτῷ τριάκοντα [k] ἀρ-
16 γύρια." Καὶ ἀπὸ τότε ἐζή-
τει εὐκαιρίαν, ἵνα αὐτὸν πα-
ραδῷ [l].]
17 Τῇ δὲ πρώτῃ τῶν ἀζύ-
μων προσῆλθον οἱ μαθηταὶ
τῷ ἰησοῦ, λέγοντες [m] ⸗ αὐ-
τῷ·" ποῦ θέλεις [n] ἑτοιμάσω-
μέν" σοι φαγεῖν τὸ πάσχα;
18 Ὁ δὲ εἶπεν· ὑπάγετε εἰς τὴν
πόλιν πρὸς τὸν δεῖνα, καὶ εἴ-
πατε αὐτῷ· [o] ὁ διδάσκαλος
λέγει·" ὁ καιρός μου ἐγγύς
ἐστιν· πρός σε ποιῶ τὸ πάσχα
μετὰ τῶν μαθητῶν μου.
19 Καὶ ἐποίησαν οἱ μαθηταὶ ὡς
συνέταξεν αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς·
[p] καὶ ἡτοίμασαν τὸ πάσχα."
20 Ὀψίας δὲ γενομένης, ἀνέκει-
το μετὰ τῶν δώδεκα [q].]
21 Καὶ ἐσθιόντων αὐτῶν, εἶπεν·
ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι εἷς ἐξ
ὑμῶν

---

f ∾ τοὺς πτωχοὺς γὰρ πάντοτε. i ∾ καὶ ἐγώ.

(f) EFG. 69. 131. 157. 218. (cum al. 7.) 235. Ev. 6. 46. al. 11. Mt. BH. al. 14. Chryſ. etiam in Mt. 6 codd. Theophyl. Amphiloch. || Vſ. 11 = 24. 26. 57. (g) = 69. (h) μαρτύριον. 5. 125* (i) DEFH. Alii. Mt. V. al. 10. Ed. Chryſ. etiam in Mt. 6 codd. (k) στατῆρας D. cant. veron. verc. Euſ. Orig. intr. (non gr.) ἀργυρᾶ. A. στατῆρας ἀργυρίου. 1. *ſtateres argenteos*, clar. (l) + αὐτοῖς. D. gr. (St. β.) K. ap. Mill. 69. Copt. Arm. Syr. hieroſ. veron. colb. clar. Euſ. (m) = BDKL. 1. 33. 69. 72. 102. 106. 114. al. 7. Mt. a. Syr. p. Copt. Arm. Vulg. It. exc. brix. Chryſ. in Mt. 6 codd. (n) ἑτοιμάσομεν D. 1. 33. al. 34. Mt. H. a* d. e. f. k. al. 8. Chryſ. in Mt. 3. codd. ſemel, in uno bis. (o) = A. Michael conſtant. (p) = G. Chryſ. (q) + μαθητῶν. ALM. al. 4. Mt. e. 10. Verſſ. (exc. cant.) Chryſ. etiam ſemel in Mt. 5 codd. || + (e Jo. 13, 3—17.) εἰδὼς ὁ ἰησοῦς usque ad ποιῆτε αὐτά. 225. Sic Evangeliſtaria.

22 ὑμῶν παραδώσει με. Καὶ
λυπούμενοι σφόδρα, ἤρξαντο
λέγειν [r] ∾ αὐτῷ ἕκαστος αὐ-
τῶν·" μήτι ἐγώ εἰμι, κύριε;
23 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν· ὁ ἐμ-
βάψας μετ' ἐμοῦ [s] ἐν τῷ τρυ-
βλίῳ τὴν χεῖρα," οὗτός με
24 παραδώσει. Ὁ μὲν υἱὸς τοῦ
ἀνθρώπου ὑπάγει, καθὼς
γέγραπται περὶ αὐτοῦ· οὐαὶ δὲ
τῷ ἀνθρώπῳ ἐκείνῳ, δι' οὗ
ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδί-
δοται. καλὸν ἦν [t] αὐτῷ," εἰ
οὐκ ἐγεννήθη ὁ ἄνθρωπος
25 ἐκεῖνος. Ἀποκριθεὶς δὲ Ἰού-
δας, ὁ παραδιδοὺς αὐτὸν, εἶ-
πε· μήτι ἐγώ εἰμι, ῥαββί;
26 λέγει αὐτῷ· σὺ εἶπας. Ἐ-
σθιόντων δὲ αὐτῶν, λαβὼν
ὁ Ἰησοῦς [u] τὸν" ἄρτον, καὶ
[x] ∾ εὐλογήσας," ἔκλασε καὶ
[y] ἐδίδου τοῖς μαθηταῖς, καὶ"
εἶπε· λάβετε, φάγετε· τοῦτό
27 ἐστι τὸ σῶμά μου. Καὶ λα-
βὼν [z] τὸ" ποτήριον, [a] καὶ"
εὐχαριστήσας, ἔδωκεν αὐτοῖς,
λέγων· [b] πίετε ἐξ αὐτοῦ πάν-
28 τες·" Τοῦτο [c] γάρ" ἐστι τὸ
αἷμά μου, τὸ τῆς [d] καινῆς"
διαθήκης, τὸ περὶ πολλῶν
[e] ἐκχυνόμενον" εἰς ἄφεσιν
29 ἁμαρτιῶν. Λέγω δὲ ὑμῖν,
ὅτι

---

r ∾ εἷς ἕκαστος. x. ∾ εὐχαριστήσας.

(r) = Orig. || αὐτῷ = D. 33. 44. 69. 102. 124. Mt. f. Copt. Vulg. It. Euſ. || αὐτῶν = BCL. 102. Chryſ. etiam in Mt. 6 codd. || ἕκαστος] εἷς ἕκαστος. BCDLM. 13. 61. 68. 96. 124. 157. Ed. Copt. Syr. p. in m. cant. (s) τὴν χεῖρα ἐν τῷ τρυβλίῳ. ABL. 102. 157. Mt. B. o. item D. (St. β.) Syr. Copt. Arm. Vulg. It. Orig. || τὴν χεῖρα = Clem. Chryſ. in Mt. 6 codd. || ἐν τῷ τρυβλίῳ = 106. εἰς το τρυβλίον. Clem. Orig. ſemel. (t) = Ev. 22. (u) = BCDL. 1. 17. 24. 102. 118. al. 3. Mt. a. f. i. n. γ. 2. Theophyl. (x) AEFHKMS. 1. 11. 13. 17. 61. 69. 72. 106. 108. 115. 118. 124. 127. 131. 142. 209. 218 (cum omnibus vindob. exc. 125**) 235. Ev. 2. 6. 19. 35. 36. al. 66. et Barber. 3. Mt. BHV. c. e. f. i. l. m. n. q. r. x. 10. 17. Ed. Syr. p. Ar. rom. Erp. Baſil. Chryſ. etiam in Mt. 6 codd. Tit. boſtr. Petr. ant. Euthym. Theophyl. Scholia vet. ap. Mt. || εὐλογήσας. BDL. 24. 114. Alii. Mt. a. d. k. z. alii. Syr. p. in m. Verſſ. ut videtur. || = 44. Michael conſtant. (y) ἐδίδους τοῖς μαθηταῖς. BDL. 1. 13. 69. 118. cant. (z) = B. 1. 102. al. 4. Mt. B. e. f. g. (a) = CL. 1. 33. 157. al. 4. Mt. z* (b) + λάβετε. Syr. veron. clar. germ. 1. Clem. Orig. Ambr. Epiph. (c) = C** 1. Ev. 35. 46. al. 19. et Barber. 1. Mt. B. c. f. m. i. n. Syr. Ar. pol. Perſ. p. Aeth. Sahid. Slav. 4. 6. Vulg. mſ. verc. Chryſ. etiam in Mt. 6 codd. (d) = BL. 102. Sahid. *novi et aeterni*, veron. (e) ἐκχυννόμενον. ACD. Alii. *qui effundetur*, Vulg. It. (exc. cant. verc. gat.)

ὅτι οὐ μὴ πίω ἀπ' ἄρτι ἐκ
[f] τούτου" τοῦ [g] γεννήματος"
τῆς ἀμπέλου, ἕως τῆς ἡμέρας
ἐκείνης, ὅταν αὐτὸ πίνω μεθ'
ὑμῶν καινὸν ἐν τῇ βασιλείᾳ
τοῦ πατρός μου.
30 Καὶ ὑμνήσαντες, ἐξῆλ-
θον εἰς τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν.
31 Τότε λέγει αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς·
πάντες ὑμεῖς σκανδαλισθήσε-
σθε ἐν ἐμοὶ ἐν τῇ νυκτὶ ταύ-
τῃ· γέγραπται γάρ· πατάξω
τὸν ποιμένα, καὶ [h] διασκορ-
πισθήσεται" τὰ πρόβατα τῆς
32 ποίμνης. Μετὰ δὲ τὸ ἐγερ-
θῆναί με, προάξω ὑμᾶς εἰς
33 τὴν γαλιλαίαν. Ἀποκριθεὶς
δὲ ὁ πέτρος εἶπεν αὐτῷ· εἰ
[i] † πάντες σκανδαλισθήσον-
ται ἐν σοὶ, ἐγὼ [k] ⊹ δε" οὐ-
δέποτε σκανδαλισθήσομαι.
34 Ἔφη αὐτῷ ὁ ἰησοῦς· ἀμὴν
λέγω σοι, ὅτι ἐν ταύτῃ τῇ
νυκτὶ, πρὶν ἀλέκτορα φωνῆ-
35 σαι, τρὶς ἀπαρνήσῃ με. Λέ-
γει αὐτῷ ὁ πέτρος· κἂν δέῃ
με σὺν σοὶ ἀποθανεῖν, οὐ μή
σε [l] ∾ ἀπαρνήσομαι." ὁμοίως
[m] ⊹ δε" καὶ πάντες οἱ μαθη-
ταὶ εἶπον.

36 Τότε ἔρχεται μετ' αὐ-
τῶν ὁ ἰησοῦς εἰς χωρίον λεγό-
μενον [n] ∾ γεθσημανῆ," καὶ
λέγει [o] τοῖς μαθηταῖς·" κα-
θίσατε [p] αὐτοῦ," ἕως [q] οὗ"
ἀπελ-

i † καὶ. l ∾ ἀπαρνήσωμαι. n ∾ γεθσημανεὶ.

(f) = 116. 131. al. 5. Clem. Chryſ. etiam in Mt. 6 codd. Cyrill. in ſcholio codicis Mt. d. (g) γενήματος. ADL. Alii. Mt. BHV. al. 15. *creatura*, cant. veron. verc. colb. corb. 2. clar. (h) διασκορπισθήσονται ACLM. 13. 33. 69. 124. 157. Ev. 3. 36. al. 16. Mt. f. m. r. x. z** Ed. (i) = ABCDEGHLS. 1. 69. 102. 124. 131. 157. Ev. 2. 6. 36. al. 51. Mt. BHV. al. 14. Ed. Copt. cant. veron. verc. colb. corb. 2. (k) ⊹ C**GHK. 69. Ev. 2. 6. 35. 36. al. 26. Mt. BH. al. 11. Ed. Copt. clar. || ἀλλ' ἐγώ. Chryſ. etiam in Mt. 6 codd. (l) AG. 69. 76. 77. 106. 127. 235. Ev. 46. al. 29. Mt. HV. c. p. q. 10. al. 5. Ed. Chryſ. Theophyl. (m) ⊹ AEFGHK. 1. 36. 40. 61. 69. 72. 106. 115. 116. 124. 127. 131. 235. Ev. 2. 3. 6. 35. 46. al. 58. Mt. BHV. al. 10. Ed. Copt. Sahid. Syr. p. mſ. Slav. Chryſ. Theophyl. (n) ACEFGHKS. Ev. 6. Alii. Mt. x. Ed. Euſ. Hier. γεθσημανεὶ. D. 106. It. exc. corb. 1. germ. 1. 2. Alii aliter. (o) αὐτοῖς. 69. 124. Ev. 32. Mt. y. Arm. || ⊹ αὐτοῦ. ACD. 1. 36. 40. 61. 116. 131. Ev. 36. 46. al. 6. Mt. B. a. d. f. o. x. 10. Ed. Syr. utr. Perſſ. Copt. Aeth. Vulg. It. (p) = C* 61. ὧδε. 33. ἐκεῖ. 225. (q) = CK. 33. 44. 72. 73. Mt. o. 2. Theophyl. || ἂν DL. 1. 69. 157. al. 3. Mt. e. r. Chryſ. in Mt. 5 codd. || οὗ ἄν. A.

ἀπελθὼν [r] προσεύξωμαι" [s] ἐ-
37 κεῖ." Καὶ παραλαβὼν τὸν
πέτρον καὶ τοὺς δύο υἱοὺς ζε-
βεδαίου, ἤρξατο λυπεῖσθαι
38 καὶ ἀδημονεῖν. Τότε λέγει
αὐτοῖς [t] + ὁ ἰησοῦς·" περίλυ-
πός ἐστιν ἡ ψυχή μου ἕως
θανάτου· μείνατε ὧδε, καὶ
39 γρηγορεῖτε μετ' ἐμοῦ. Καὶ
[u] ∾ προελθὼν" μικρὸν, ἔπε-
σεν ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ, προσ-
ευχόμενος καὶ λέγων· πάτερ
[x] μου," εἰ δυνατόν ἐστι,
[y] παρελθέτω" ἀπ' ἐμοῦ τὸ πο-
τήριον τοῦτο· πλὴν οὐχ ὡς
ἐγὼ θέλω, ἀλλ' ὡς σύ.] [z]
40 [Καὶ [a] ἔρχεται πρὸς τοὺς μα-
θητὰς, καὶ εὑρίσκει αὐτοὺς
καθεύδοντας, καὶ λέγει [b] τῷ
πέτρῳ·" [c] οὕτως" οὐκ [d] ἰσχύ-
σατε" μίαν ὥραν γρηγορῆσαι
41 μετ' ἐμοῦ; Γρηγορεῖτε καὶ
προσεύχεσθε, ἵνα μὴ εἰσέλ-
θητε εἰς πειρασμόν· τὸ μὲν
πνεῦμα πρόθυμον, ἡ δὲ σὰρξ
42 ἀσθενής. Πάλιν, ἐκ δευτέ-
ρου ἀπελθὼν, προσηύξατο,
λέγων· πάτερ μου, εἰ οὐ δύ-
ναται τοῦτο [e] = τὸ ποτή-
ριον" παρελθεῖν [f] = ἀπ' ἐ-
μοῦ,"

---

u ∾ προσελθὼν.

(r) προσεύξομαι. DH. 106. al. 8. Mt. a. c. d. al. 6. Ed. Chryſ. in Mt. 3. codd. (s) = Mt. n. Syr. Arm. || ἐκεῖ προσεύξ. BDL. 69. 102. 157. Mt. ҳ. Sahid. Vulg. It. (t) + C**EFGHKS. 61. 64. 71. 73. 108. 114. 116. 127. 131. 142. 157. 235. Ev. 2. 6. 35. 36. 46. al. 49. Mt. BHV. c. e. f. h. i. k. 10. al. 10. Ed. Syr. p. inſ. Slav. verc. brix. clar. Theophyl. (u) ACDEFGHLS. 1. 11. 36. 61. 69. 106. 114. 124. 127. 131. 218. (cum vindob. omnibus) 235. Ev. 2. 6. 35. 36. al. 35. et Barber. 4. Mt. BHV. a. c. d. e. f* o. r. x. z* 17. Ed. cant. Theophyl. mſ. || προελθὼν. B. Alii. Verſſ. Patr. (x) = L. 1. 218 (cum 76. 108. 123. 219. 220. 224. Ev. 46?) Ev. 28. verc. Orig. novies. Baſil. Chryſ. etiam in Mt. 6 codd. Cypr. Iren. Hier. Aug. (y) παρελθάτω. ACDFL. 124. (z) + ὤφθη δὲ αὐτῷ ἄγγελος — καταβαίνοντες ἐπὶ τὴν γῆν. (e Luc. 22, 43. 44.) 69. 124. 125. in marg. ap. Treſch. 131. 180. in marg. et Evangeliſtaria omnia. (a) + ἀναστὰς ἀπὸ τῆς προσευχῆς. 61. 69. 108. ap. Treſch. 131. Evangeliſtaria. (b) αὐτοῖς. FKM. 61. 69. 125. al. 6. Mt. r. (c) οὕτως; 115. 116. 124. al. 24. Mt. z. Chryſ. (etiam in Mt. codd.) Euthym. || = 1. (d) ἰσχυσας. A. Syr. p. in m. corb. 2. germ. 2. gat. Juv. (e) = ABCL. 1. 33. 42. 71. 72. 102. 106. 114. 235. Sahid. Syr. p. Aeth. veron. corb. 2. Orig. bis. Chryſ. etiam in Mt. 6 codd. Ambr. || Ante τοῦτο ponunt D. Mt. e. m. Poſt ἐμοῦ habent 157. Arm. || τοῦτο = Mt. V. r. (f) = BDL. 1. 53. 102. Syr. Aeth. Sahid. Vulg. It. (exc. brix. corb. 2.) Orig. bis. Hilar. ſemel. Ambr.

μοῦ," ἐὰν μὴ αὐτὸ πίω, γε-
43 νηθήτω τὸ θέλημά σου. Καὶ
ἐλθὼν [g] ∾ εὑρίσκει αὐτοὺς
πάλιν" καθεύδοντας· ἦσαν γὰρ
αὐτῶν οἱ ὀφθαλμοὶ βεβαρη-
44 μένοι [h]. Καὶ ἀφεὶς αὐτοὺς,
ἀπελθὼν [i] πάλιν," προσηύ-
ξατο [k] — ἐκ τρίτου," τὸν
45 αὐτὸν λόγον εἰπών [l]. Τότε
ἔρχεται πρὸς τοὺς μαθητὰς
[m] αὐτοῦ," καὶ λέγει αὐτοῖς·
καθεύδετε [n] τὸ" λοιπὸν, καὶ
[o] ἀναπαύεσθε·" ἰδοὺ [p], ἤγ-
γικεν ἡ ὥρα, [q] καὶ ὁ υἱὸς
τοῦ ἀνθρώπου" παραδίδοται
46 εἰς χεῖρας ἁμαρτωλῶν. Ἐ-
γείρεσθε, ἄγωμεν· ἰδοὺ, [r] ἤγ-
γικεν" ὁ παραδιδούς με.
47 Καὶ ἔτι αὐτοῦ λαλοῦν-
τος, ἰδοὺ, ἰούδας, εἷς τῶν
δώδεκα, ἦλθε, καὶ μετ' αὐ-
τοῦ ὄχλος πολὺς μετὰ μα-
χαιρῶν καὶ ξύλων, ἀπὸ τῶν
ἀρχιερέων καὶ πρεσβυτέρων
48 τοῦ λαοῦ. Ὁ δὲ παραδιδοὺς
αὐτὸν ἔδωκεν αὐτοῖς σημεῖον,
λέγων· ὃν [s] ἂν" φιλήσω, αὐ-
τός ἐστι· κρατήσατε αὐτόν.
49 Καὶ εὐθέως προσελθὼν τῷ
ἰησοῦ, εἶπε· χαῖρε ῥαββί.
50 καὶ κατεφίλησεν αὐτόν. Ὁ
δὲ ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ· ἑταῖρε,
ἐφ' [t] ὃ" πάρει; τότε προσελ-
θόντες ἐπέβαλον τὰς χεῖρας
ἐπὶ τὸν ἰησοῦν, καὶ ἐκράτη-
51 σαν αὐτόν. Καὶ ἰδοὺ, εἷς
τῶν μετὰ ἰησοῦ, ἐκτείνας
τὴν χεῖρα, ἀπέσπασε τὴν
μάχαι-

g ∾ πάλιν * εὗρεν αὐτούς. t ∾ ᾧ.

(g) CDL. 1. 33. 124. 157. Alii. Syr. Perſſ. Arr. Aeth. Syr. p. in m. Copt. Sahid. Arm. Vulg. It. || εὑρίσκει] εὗρεν. ACDKL. 1. 33. 69. 106. 124. 157. Ev. 35. al. 30. Mt. a. d. 10. al. 5. Chryſ. in Mt. 6 codd. (h) + ἀπὸ ὕπνου. 14. item alius. veron. verc. germ. 1. Mm. gat. (i) = 1. 57. 69. 114. 118. 124. Ev. 22. 36. Slav. 4. verc. ſoroj. || Ante ἀπελθὼν ponunt BCDL. 102. Ev. 32. Vulg. cant. veron. corb. 1. colb. germ. clar. gat. || Poſt προσηύξατο habent A. 157. Alii. Ed. Syr. p. (k) ≐ ADK. 1. 157. cant. veron. verc. || πάλιν. 114. ἐκ τρίτου πάλιν. Arm. (l) + πάλιν. BL. 124. al. 2. Copt. item verc. (m) ≐ ABKL. 1. 69. 102. 114. 124. 157. 235. al. 3. Mt. e. 10. χ. Ar. Syr. p. Sahid. Arm. (n) ≡ BCL. 2. 102. Ath. (o) ἀναπαύεσθε; 44. Alii. (p) + γάρ. BE. Mt. B. e. Ed. Arm. Sahid. (q) τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου, καὶ. L. (r) ∓ 35. al. 6. Mt. k. p* z. (s) ἐάν. AEGH. 124. Alii. Mt. HV. al. 9. (t) ABCDEFGHLS. Ev. 2. 6. 35. 46. al. 24. et Barber. 2. Mt. BHV. c. z. Ed. Slav. Chryſ. Epiph.

μάχαιραν αὐτοῦ· καὶ [u] πατά-
ξας" τὸν δοῦλον τοῦ ἀρχιε-
ρέως, ἀφεῖλεν αὐτοῦ τὸ ὠ-
52 τίον [x]. Τότε λέγει αὐτῷ ὁ
ἰησοῦς· ἀπόστρεψόν [y] σου"
τὴν μάχαιραν εἰς τὸν τόπον
αὐτῆς· πάντες γὰρ οἱ λαβόν-
τες μάχαιραν, ἐν [z] μαχαίρᾳ"
53 [a] ∾ ἀπολοῦνται." Ἢ [b] δο-
κεῖς," ὅτι οὐ δύναμαι [c] ἄρ-
τι" παρακαλέσαι τὸν πατέρα
μου, καὶ παραστήσει μοι
πλείους ἢ δώδεκα [d] λεγεῶνας
54 ἀγγέλων;" Πῶς οὖν πλη-
ρωθῶσιν αἱ γραφαί; ὅτι οὕτω
55 δεῖ γενέσθαι. Ἐν ἐκείνῃ τῇ
ὥρᾳ εἶπεν ὁ ἰησοῦς τοῖς ὄχ-
λοις· ὡς ἐπὶ λῃστὴν [e] ἐξήλθε-
τε" μετὰ μαχαιρῶν καὶ ξύ-
λων, συλλαβεῖν [f] με." καθ'
ἡμέραν [g] — πρὸς ὑμᾶς" ἐκα-
θεζόμην [h] — διδάσκων" ἐν
τῷ ἱερῷ, καὶ οὐκ ἐκρατήσα-
56 τέ με. Τοῦτο δὲ ὅλον γέγο-
νεν, ἵνα πληρωθῶσιν αἱ γρα-
φαὶ τῶν προφητῶν. τότε οἱ
μαθηταὶ [i] πάντες," ἀφέντες
αὐτὸν, ἔφυγον.

57 Οἱ δὲ [κρατήσαντες τὸν
ἰησοῦν, ἀπήγαγον πρὸς καϊά-
φαν τὸν ἀρχιερέα, ὅπου οἱ
γραμματεῖς καὶ οἱ πρεσβύτε-
58 ροι συνήχθησαν. Ὁ δὲ πέ-
τρος

a ∾ ἀποθανοῦνται.

(u) κρατήσας. 56. 58. (x) + τὸ δεξιόν. 44. Copt. Ar. germ. 2. (y) = 33. 115. al. 8. Mt. a. r. Syr. Chryſ. etiam in Mt. 5 codd. || Poſt μάχαιραν ponunt DL. 1. 69. 102. 118. 124. Mt. k. Orig. Baſil. Cyr. (z) μαχαίρῃ. ABC**L. 124. (a) FHKMS. 11. 17. 40. 61. 69. 106. 108. 115. 116. 127. 131. 161. 218 (cum caeteris vindob. exc. 124.) 235. Ev. 2. 3. 4. 35. 36. al. 74. Mt. BHV. a. c. d. f. k. l. p. q. 10. al. 10. Ed. Syr. utr. Perſſ. Aeth. Orig. mſ. Baſil. Cyr. Chryſ. (habet utrumque, etiam in Mt. codd.) Theophanes. Theophyl. Euthym. Aug. Pacian. (b) δοκεῖ σοι. C* 1. 118. 161. 235. Syr. p. in m. Orig. (c) Ponitur poſt μοι in BL. Syr. utr. Perſſ. Copt. Sahid. Arm. Vulg. germ. 1. corb. foroj. Cyr. Chryſ. Hier. || = Mt. 10. 17. Arr. Aeth. brix. (d) λεγεώνων ἀγγέλους. K. 42. 72. 114. λεγεώνων ἀγγέλων. L. (omiſſo antea ἢ) item AC. *millia legiones angelorum*, veron. brix. foroj. colb. germ. 1. corb. 2. clar. Hilar. Leo. (e) ἐξήλθατε. ABCEFL. 124. Ev. 6. 22. Alii. ἤλθατε. D. It. exc. corb. 1. germ. 1. brix. (f) με; 116. (St. π.) Alii. Copt. (g) = BL. 102. Copt. Cyr. || In A. extat poſt ἐκαθεζ. (h) = 1. Cyr. || In aliis (uti et ἐν τῷ ἱερῷ) locum mutat. (i) = Ev. 22. Copt.

τρος ἠκολούθει [k] αὐτῷ" [l] ἀ-
πὸ" μακρόθεν ἕως τῆς αὐλῆς
τοῦ ἀρχιερέως. καὶ εἰσελθὼν
ἔσω ἐκάθητο μετὰ τῶν ὑπη-
59 ρετῶν, ἰδεῖν τὸ τέλος. Οἱ
δὲ ἀρχιερεῖς [m] = καὶ οἱ
πρεσβύτεροι" καὶ τὸ συνέδριον
[n] ὅλον" ἐζήτουν ψευδομαρ-
τυρίαν κατὰ τοῦ ἰησοῦ, ὅπως
[o] ∾ αὐτὸν θανατώσωσι."
60 [p] Καὶ οὐχ εὗρον," [q] † —
πολλῶν ψευδομαρτύρων προσ-
ελθόντων †". ὕστερον δὲ
προσελθόντες δύο [r] ψευδο-
61 μάρτυρες," Εἶπον· οὗτος
ἔφη· δύναμαι καταλῦσαι τὸν
ναὸν τοῦ θεοῦ, καὶ διὰ τριῶν
ἡμερῶν οἰκοδομῆσαι [s] — αὐ-
62 τόν." Καὶ ἀναστὰς ὁ ἀρχιε-
ρεὺς εἶπεν αὐτῷ· οὐδὲν ἀπο-
κρίνῃ; τί οὗτοί σου καταμαρ-
63 τυροῦσιν; Ὁ δὲ ἰησοῦς ἐσι-
I 2 ώπα.

---

o ∾ θανατώσωσιν αὐτόν. q. † καί: πολλῶν ψευδ. προσελθόντων † οὐχ εὗρον.

(k) = 33. 61. Ev. 18. Mt. f. Syr. p. mſ. germ. 2. (l) = CFL. 1. al: 11. Mt. a. m. o. z* 17. (m) = BDL. 69. 102. 157. Copt. Sahid. Arm. Slav. Vulg. It. exc. brix. Orig. bis. Cyr. (n) = Ev. 28. Orig. bis. || In aliis ante τὸ συνέδριον ponitur. (o) AEFGHMS. 11. 72. 106. 131. 218 (cum caeteris vindob. exc. 124.) 235. Alii. Mt. BHV. al. 17. Ed. cant. Orig. bis. (p) = 3. 9. 220. colb. (q) καὶ πολλῶν ψευδομαρτ. προσελθ. οὐχ εὗρον = 24* 36. 39. 180. 198. Ev. 28* alius. Mt. χ. || πολλῶν ψευδομαρτ. προσελθόντων jungunt antecedenti καὶ οὐχ εὗρον, omiſſo καὶ et poſteriori οὐχ εὗρον BC*L. 1. 51. 102. 118. 124. 209. Ev. 23* Copt. Arm. Perſ. w. Vulg. veron. corb. 1. germ. 1. 2. Mm. gat. foroj. Orig. bis. Cyr. Praeter hos οὐχ εὗρον poſterius omittunt, licet καὶ retineant, Syr. Arr. Perſ. p. Syr. hieroſ. Sahid. Slav. 3. || πολλῶν προσελθ. ψευδομαρτ. ABL. 102. 124. Syr. hieroſ. Orig. bis. προσελθ. πολλ. ψευδομαρτ. 1. 118. 209. || ψευδομαρτ.] μαρτύρων. K. || τὸ ἑξῆς. καὶ πολλοὶ προσῆλθον ψευδομάρτυρες, καὶ οὐχ εὗρον, τὸ ἑξῆς. D. *ſequentia. Et multi acceſſerunt falſi teſtes, et non invenerunt rei ſequentia,* (forte legendum: *reum, ſequentia.*) cant. || οὐχ εὗρον prius] *non invenerunt exitum,* corb. 2. *non inv. exitum rei,* clar. || οὐχ εὗρον poſterius] *non inv. culpam,* brix. *non inv. quicquam in eo* ſ. *in eum,* colb. corb. 2. clar. *non inv. exitum rei,* verc. (r) = BL. 1. 102. 118. 124. 209. Syr. Arr. Perſ. p. Syr. hieroſ. Copt. Sahid. Aeth. Orig. ſemel. (s) = B. 1. 69. 102. Arm. Orig. bis. || Ante οἰκοδ. ponunt CL. Orig. ſemel. || *aliud,* colb.

ώπα. καὶ [t] ἀποκριθεὶς" ὁ ἀρ-
χιερεὺς εἶπεν αὐτῷ· [u] ἐξορ-
κίζω" σε κατὰ τοῦ θεοῦ τοῦ
ζῶντος, ἵνα ἡμῖν εἴπῃς, εἰ
σὺ εἶ ὁ χριστὸς, ὁ υἱὸς τοῦ
64 θεοῦ. Λέγει αὐτῷ ὁ ἰησοῦς·
σὺ εἶπας [x]. πλὴν λέγω ὑμῖν,
ἀπ' ἄρτι * ὄψεσθε τὸν υἱὸν
τοῦ ἀνθρώπου καθήμενον ἐκ
δεξιῶν τῆς δυνάμεως, καὶ ἐρ-
χόμενον ἐπὶ τῶν νεφελῶν τοῦ
65 οὐρανοῦ. Τότε ὁ ἀρχιερεὺς
διέῤῥηξε τὰ ἱμάτια αὐτοῦ,
λέγων· [y] — ὅτι" ἐβλασφή-
μησε· τί ἔτι χρείαν ἔχομεν
μαρτύρων; ἴδε, νῦν ἠκούσα-
τε τὴν βλασφημίαν [z] — αὐ-
66 τοῦ." Τί ὑμῖν δοκεῖ; οἱ δὲ
ἀποκριθέντες εἶπον· ἔνοχος
67 θανάτου ἐστί. Τότε ἐνέπτυ-
σαν εἰς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ,
καὶ ἐκολάφισαν αὐτόν· οἱ δὲ
68 ἐῤῥάπισαν, Λέγοντες· προφή-
τευσον ἡμῖν χριστὲ, τίς ἐστιν
ὁ παίσας σε;
69 Ὁ δὲ πέτρος [a] ἔξω"
ἐκάθητο ἐν τῇ αὐλῇ· καὶ
προσῆλθεν αὐτῷ μία παιδί-
σκη, λέγουσα· καὶ σὺ ἦσθα
μετὰ ἰησοῦ τοῦ [b] γαλιλαίου."
70 Ὁ δὲ ἠρνήσατο ἔμπροσθεν
[c] ✠ αὐτῶν" [d] πάντων," λέ-
γων· οὐκ οἶδα τί λέγεις [e].
71 [f] Ἐξελθόντα δὲ αὐτὸν" εἰς
τὸν πυλῶνα, εἶδεν [g] αὐτὸν"
ἄλλη [h], καὶ λέγει [i] ∾ τοῖς
ἐκεῖ·

i ∾ αὐτοῖς· ἐκεῖ καί.

(t) = BL. 1. 69. 102. Copt. Sahid. Vulg. corb. ſoroj. germ. 1. 2. Mm. Orig. (u) ἐξορκίζω. DL. 69. 72. 124. al. 5. Cyr. (x) + ὅτι ἐγώ εἰμι. Ev. 22. (y) = BC**DL. 102. Arm. Vulg. It. Orig. Chryſ. etiam in Mt. 6 codd. Cyr. (z) = BDL. 102. Copt. Sahid. Vulg. verc. corb. ſoroj. colb. germ. 1. clar. (a) = Mt. B. ſemel. Poſt ἐκάθητο ponunt BDL. 1. 102. 124. 157. Poſt αὐλῇ Chryſ. in Mt. 6 codd. || ἔξωθεν. 13. (b) ναζωραίου. C. Mt. e. z* Syr. Perſ. p. (c) + αὐτῶν. AC*FHKMS. 1. 17. 61. 71. 72. 73. 77. 106. 108. 115. 124. 127. 142. 209. 235. Ev. 2. 6. 35. 36. 46. al. 67. Mt. B. ſemel. H. bis. V. m. r. al. 16. Ed. Slav. 6. Perſ. w. Chryſ. etiam in Mt. 6 codd. Theophyl. (d) = K. 17. 71. 73. Ev. 22. Mt. m. r. Theophyl. (e) + οὐδὲ ἐπίσταμαι. D. Syr. hieroſ. verc. veron. Mm. (f) ἐξελθόντος δὲ αὐτοῦ. D. Ev. 17. Vulg. corb. brix. ſoroj. colb. corb. 2. clar. Mm. gat. || = αὐτὸν. BL. 13. 37. 102. 116. Ev. 7. Mt. a. γ. (g) = 1. Ev. 31. (h) + παιδίσκη. D. Vulg. veron. verc. colb. corb. 2. clar. Mm. gat. + γυνή τις Arm. (i) ACE*FL. 10. 11. 17. 36. 40. 69. 115. 116. 118. 124. 127. 131. 142. 209. 218. (ap. Birch.) Ev. 2. 3. 6. 19. 35. 36. 46. al. 76. Mt. B. bis. H. bis. V. al. 19. Syr.

nt

ἐκεῖ· καὶ" οὗτος ἦν μετὰ ἰη-
72 σοῦ τοῦ ναζωραίου. Καὶ
πάλιν ἠρνήσατο μεθ' ὅρκου·
ὅτι οὐκ οἶδα τὸν ἄνθρωπον.
73 Μετὰ μικρὸν δὲ προσελθόντες
οἱ ἑστῶτες, εἶπον τῷ πέτρῳ·
ἀληθῶς [k] καὶ σὺ" ἐξ αὐτῶν
εἶ· [l] καὶ γὰρ ἡ λαλιά σου δῆ-
74 λόν σε ποιεῖ." Τότε ἤρξατο
[m] καταθεματίζειν" καὶ ὀμνύειν·
ὅτι οὐκ οἶδα τὸν ἄνθρωπον.
καὶ εὐθέως ἀλέκτωρ ἐφώνη-
75 σε. Καὶ ἐμνήσθη ὁ πέτρος
τοῦ ῥήματος [n] = τοῦ" ἰη-
σοῦ, εἰρηκότος [o] — αὐτῷ·"
ὅτι πρὶν ἀλέκτορα φωνῆσαι,
τρὶς ἀπαρνήσῃ με. καὶ ἐξελ-
θὼν ἔξω, ἔκλαυσε πικρῶς.]

1 Πρωΐας δὲ γενομένης,
[συμβούλιον [p] ἔλαβον" πάν-
τες οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρε-
σβύτεροι [q] τοῦ λαοῦ" κατὰ
τοῦ ἰησοῦ, ὥστε θανατῶσαι
2 αὐτόν. Καὶ δήσαντες αὐτὸν
ἀπήγαγον, καὶ παρέδωκαν
[r] αὐτὸν" [s] ποντίῳ" πιλάτῳ
3 τῷ ἡγεμόνι.] Τότε [ἰδὼν
ἰούδας ὁ παραδιδοὺς αὐτὸν,
ὅτι κατεκρίθη, μεταμεληθεὶς
[t] ἀπέστρεψε" τὰ τριάκοντα
ἀργύρια τοῖς ἀρχιερεῦσι καὶ
4 [u] τοῖς" πρεσβυτέροις, Λέγων·
ἥμαρτον, παραδοὺς αἷμα
[x] ∾ ἀθῷον." οἱ δὲ εἶπον· τί
πρὸς ἡμᾶς; σὺ [y] ∾ ὄψει."
5 Καὶ ῥίψας τὰ ἀργύρια

 [z] ἐν

m. katanaθεματίζειν. x ∾ δίκαιον. y ∾ ὄψῃ.

ut videtur. Slav. 2. 3. edd. Goth. || αὐτοῖς ἐκεῖ· καὶ. 161. 234. 235. Ev. 44. αὐτοῖς ἐκείνῃ· καὶ. 157. αὐτοῖς· ἐκεῖ δὲ. 77. 220. ἐκεῖ καὶ. Mt. x. Chryſ. in Mt. 6 codd. Theophyl. αὐτοῖς· καὶ. Perſ. p. τοῖς ἐκεῖ. D. 102. Sahid. (k) = D. 1. (l) = L. Ev. 32. || καὶ γὰρ ┼ γαλιλαῖος εἶ, καί: ἡ λαλιά etc. C. Syr. p. cum aſt. || δῆλόν σε ποιεῖ] ὁμοιάζει. D. veron. verc. clar. colb. corb. 2. (m) ABCD (St. π.) EFGHKLMS. Ev. 2. 3. 4. 6. 36. 46. al. 109. Mt. B. bis. H. bis. V. al. 20. Ed. Chryſ. etiam in Mt. 6 codd. Theophyl. (n) = ABCDF. 10. 36. 40. 72. 106. al. 16. Mt. B. bis. H. bis. a. 10. al. 13. Ed. (o) = BDL. 33. 57. 61. 102. Arm. Vulg. corb. 1. 2. foroj. colb. clar. germ. 1. 2. gat. Chryſ. in Mt. 6 codd. (p) ἐποίησαν. D. (St. β.) verc. brix. colb. gat. (q) = 10. al. 4. Mt. 10. al. 4. (r) = CL. Ev. 31. Mt. q. Syr. p. cum obel. Vulg. It. Orig. (s) = BL. 102. Syr. Ar. Copt. Sahid. Orig. (t) ἔστρεψε. BL. 102. Orig. ter. || ἀπέῤῥιψε. 56. 58. *miſit*, cant. (u) = CL. 102. al. 3. Mt. H. bis. a. d. ω. 10. Orig. ter. Euſ. (x) B. in marg** L. (Hiat. D. gr.) Syr. Sahid. Arm. Vulg. It. Orig. quater. (ſemel ut rec.) Cypr. Luciſ. Ambr. Leo. Auctor de promiſſ. (y) ABCFGHLMS. 13. 69. 124. Ev. 6. 36. al. 5. Mt. B. bis. V. al. 3. Ed. Syr. p. in m. graece. Orig. Cyr. hieroſ.

[z] ἐν τῷ ναῷ," ἀνεχώρησε· καὶ
6 ἀπελθὼν ἀπήγξατο. Οἱ δὲ
ἀρχιερεῖς, λαβόντες τὰ ἀρ-
γύρια, εἶπον· οὐκ ἔξεστι βα-
λεῖν αὐτὰ εἰς τὸν [a] κορβα-
νᾶν," ἐπεὶ τιμὴ αἵματός ἐστι.
7 Συμβούλιον δὲ λαβόντες, ἠ-
γόρασαν ἐξ αὐτῶν τὸν ἀγρὸν
τοῦ κεραμέως, εἰς ταφὴν
8 τοῖς ξένοις. [b] Διὸ ἐκλήθη ὁ
ἀγρὸς ἐκεῖνος [c] ἀγρὸς αἵμα-
9 τος, ἕως τῆς σήμερον. Τότε
ἐπληρώθη τὸ ῥηθὲν διὰ [d] ἱε-
ρεμίου" τοῦ προφήτου, λέ-
γοντος· καὶ ἔλαβον τὰ τριά-
κοντα ἀργύρια, τὴν τιμὴν
τοῦ τετιμημένου, ὃν ἐτιμή-
σαντο * ἀπὸ υἱῶν ἰσραήλ,
10 Καὶ [e] ἔδωκαν" αὐτὰ εἰς τὸν
ἀγρὸν τοῦ κεραμέως· καθὰ
11 συνέταξέ μοι κύριος. Ὁ δὲ
ἰησοῦς [f] ἔστη" ἔμπροσθεν τοῦ
ἡγεμόνος· καὶ ἐπηρώτησεν αὐ-
τὸν ὁ ἡγεμὼν, λέγων· σὺ εἶ
ὁ βασιλεὺς τῶν ἰουδαίων; ὁ
δὲ [g] ἰησοῦς" ἔφη αὐτῷ· σὺ
12 λέγεις. Καὶ ἐν τῷ κατηγο-
ρεῖσθαι αὐτὸν ὑπὸ τῶν ἀρχιε-
ρέων καὶ τῶν πρεσβυτέρων,
13 οὐδὲν ἀπεκρίνατο. Τότε λέ-
γει αὐτῷ ὁ πιλάτος· οὐκ ἀ-
κούεις πόσα σου καταμαρτυ-
14 ροῦσι; Καὶ οὐκ ἀπεκρίθη
αὐτῷ [h] πρὸς οὐδὲ" ἓν ῥῆμα·
ὥστε θαυμάζειν τὸν ἡγεμόνα
15 λίαν. Κατὰ δὲ ἑορτὴν εἰώ-
θει ὁ ἡγεμὼν ἀπολύειν [i] ἕνα
τῷ ὄχλῳ δέσμιον," ὃν ἤθε-
16 λον. [k] Εἶχον" δὲ τότε δέ-
σμιον ἐπίσημον, λεγόμενον [l]
βα-

(z) εἰς τὸν ναόν. BL. 33. 99. 124. Orig. ed. Euſ. Chryſ. in Mt. 5 codd. (a) κερβονᾶν ſ. κορβωνᾶν EM. Alii plures. Mt. H. et alii. Ed. Chryſ. Cyr. hieroſ. κερβᾶν. B. Alii aliter. (b) Vſ. 8. = 58. (c) + *Haceldama* ſ. *Acheldemach. hoc eſt*, Vulg. It. exc. brix. (d) = 33. 157. Syr. Perſ. p. Verſio neograeca. Codd. quidam ap. Aug. veron. verc. Codex lat. ap. Luc. brug. || ζαχαρίου. 22. Syr. p. in m. Exemplar arab. ap. Beng. Origenes ſic legendum eſſe ſuſpicabatur, quam conjecturam Euſebius repetiit. || Receptam in codd. invenerunt Orig. Euſ. Hier. et (in antiquioribus graecis) Aug. Eandem habent. Arr. Perſ. w. Copt. Aeth. Arm. Goth. Vulg. Sax. It. (e) ἔδωκα. Ev. 24. 31. Syr. utr. ἔβαλον. 69. (f) ἐστάθη. BCL. 1. Orig. ed. (g) = L. 59. Mt. d. x. (h) = D. Arm. Sahid. tolet. It. (exc. foroj. clar.) (i) τῷ ὄχλῳ ἕνα δέσμιον. M. 69. 76. 124. 235. Ev. 6. 32. ſemel. 44. Mt. B. ſemel. H. ſemel. c. bis. d. m. q. ψ. Arm. Vulg. It. || ἕνα δέσμιον τῷ ὄχλῳ D. Ed. cant. (k) εἶχε. Mt. f. Vulg. corb. 1. foroj. germ. 1. (l) + ἰησοῦν. 1* 118. 209* Arm. Syr. hieroſ. Vetuſta exem-

17 βαραββᾶν [m]. Συνηγμένων
οὖν αὐτῶν, εἶπεν αὐτοῖς ὁ
πιλάτος· τίνα θέλετε [n] ἀπο-
λύσω ὑμῖν; [o] βαραββᾶν, ἢ
ἰησοῦν, τὸν λεγόμενον χρι-
18 στόν; Ἤδει γὰρ, ὅτι διὰ
φθόνον παρέδωκαν αὐτόν.
19 Καθημένου δὲ αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ
βήματος, ἀπέστειλε πρὸς αὐ-
τὸν ἡ γυνὴ αὐτοῦ, λέγουσα·
μηδέν σοι καὶ τῷ δικαίῳ ἐκεί-
νῳ· πολλὰ γὰρ ἔπαθον [p] σή-
μερον" κατ' ὄναρ δι' αὐτόν.
20 Οἱ δὲ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύ-
τεροι ἔπεισαν τοὺς ὄχλους,
ἵνα αἰτήσωνται τὸν βαραββᾶν,
τὸν δὲ ἰησοῦν ἀπολέσωσιν.
21 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἡγεμὼν εἶπεν
αὐτοῖς· τίνα θέλετε ἀπὸ τῶν
δύο ἀπολύσω ὑμῖν; οἱ δὲ εἶ-
22 πον· βαραββᾶν· Λέγει αὐ-
τοῖς ὁ πιλάτος· τί οὖν [q] ποιή-
σω" ἰησοῦν, τὸν λεγόμενον
χριστόν; λέγουσιν [r] = αὐ-
τῷ" πάντες· σταυρωθήτω.
23 Ὁ δὲ [s] ἡγεμὼν" ἔφη· τί γὰρ
κακὸν ἐποίησεν; οἱ δὲ περισ-
σῶς ἔκραζον, [t] λέγοντες·"
24 σταυρωθήτω. Ἰδὼν δὲ ὁ πι-
λάτος, ὅτι οὐδὲν ὠφελεῖ,
ἀλλὰ μᾶλλον θόρυβος γίνεται,
λαβὼν ὕδωρ, ἀπενίψατο τὰς
χεῖρας ἀπέναντι τοῦ ὄχλου,
λέγων· ἀθῶός εἰμι ἀπὸ τοῦ
αἵματος [u] τοῦ δικαίου" τού-
25 του· ὑμεῖς ὄψεσθε. Καὶ
ἀποκριθεὶς πᾶς ὁ λαὸς, εἶπε·
τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐφ' ἡμᾶς, καὶ
26 ἐπὶ τὰ τέκνα ἡμῶν. Τότε
ἀπέλυσεν αὐτοῖς τὸν βαραβ-
βᾶν,

exemplaria in ſcholio (mox Anaſtaſio epiſc. antioch. mox Chryſoſtomo adſcripto, mox anepigrapho) codicum S. 41. 108. 129. 137. 138. 143. 146. 181. 186. 195. 197. 199. 210. 221. 222. et codicum Mt. a. d. e. 10. Codices quidam ap. Orig. interpr. (m) + ὅστις ἦν διὰ στάσιν τινὰ γενομένην ἐν τῇ πόλει καὶ φόνον βεβλημένος εἰς φυλακήν. 124. item 13. Syr. p. mſ. in m. (n) + τῶν δύο ſ. ἀπὸ τῶν δύο. 73. Mt. B. ſemel. Arm. Syr. hieroſ. Slav. ed. verc. Orig. Scholia vet. Item poſt ὑμῖν 1* 118. 209. (o) + ἰησοῦν. Iidem qui nota l. (p) = 44. 235. Ev. 32. Poſt ὄναρ ponunt Mt. BH. || νυκτὸς. Copt. Evang. Nicodemi. (q) ποιήσωμεν D. 59. veron. verc. colb. clar. corb. 2. Mm. *faciem*, cant. (r) = ABDK. 1. 33. 42. 69. 72. 102. 157. Syr. utr. Arr. Perſſ. Copt. Sahid. Arm. Vulg. It. exc. brix. (s) = B. 69. 102. Arm. Sahid. Chryſ. in Mt. 5 codd. || πιλάτος. Syr. Mm. (t) = K. 1. 42. 71. 127. Ev. 7. 17. Mt. B. bis. r. Sahid. veron. verc. Chryſ. etiam in Mt. 5 codd. (u) = BD. 102. cant. veron. verc. Mm. Chryſ. etiam in Mt. 4 codd. Poſt τούτου ponit A. || τοῦ ἀνθρώπου. Sahid.

βᾶν, τὸν δὲ ἰησοῦν φραγελ-
λώσας παρέδωκεν ˣ, ἵνα
27 σταυρωθῇ. Τότε [οἱ στρα-
τιῶται τοῦ ἡγεμόνος, παρα-
λαβόντες τὸν ἰησοῦν εἰς τὸ
πραιτώριον, συνήγαγον ἐπ'
28 αὐτὸν ὅλην τὴν σπεῖραν. Καὶ
ʸ ἐκδύσαντες" αὐτὸν ᶻ, ᵃ πε-
ριέθηκαν αὐτῷ χλαμύδα κοκ-
29 κίνην." Καὶ πλέξαντες στέ-
φανον ἐξ ἀκανθῶν, ᵇ ἐπέθη-
καν" ἐπὶ ᶜ τὴν κεφαλὴν"
αὐτοῦ καὶ κάλαμον ᵈ ∾ ἐπὶ
τὴν δεξιὰν" αὐτοῦ· καὶ γονυ-
πετήσαντες ἔμπροσθεν αὐτοῦ,
ἐνέπαιζον" ᶠ αὐτῷ," λέ-
γοντες· χαῖρε ᵍ ὁ βασιλεὺς"
30 τῶν ἰουδαίων. Καὶ ἐμπτύ-
σαντες εἰς αὐτὸν, ἔλαβον τὸν
κάλαμον, καὶ ἔτυπτον εἰς
31 τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ. Καὶ
ὅτε ἐνέπαιξαν αὐτῷ, ἐξέδυ-
σαν αὐτὸν τὴν χλαμύδα, καὶ
ἐνέδυσαν αὐτὸν τὰ ἱμάτια αὐ-
τοῦ· καὶ ἀπήγαγον αὐτὸν εἰς
τὸ σταυρῶσαι.

32 Ἐξερχόμενοι δὲ, εὗρον
ἄνθρωπον κυρηναῖον ʰ, ὀνό-
ματι σίμωνα· τοῦτον ἠγγά-
ρευσαν, ἵνα ἄρῃ τὸν σταυρὸν
33 αὐτοῦ.] Καὶ [ἐλθόντες εἰς
τόπον λεγόμενον ⁱ γολγοθᾶ,"
ᵏ ὅ" ἐστι. ˡ — λεγόμενος"
κρα-

d ∾ ἐν τῇ δεξιᾷ. k. ὅς.

(x) + αὐτοῖς. DFL. 1. Ev. 23. Mt. c. k. o. Ed. Vulg. It. exc. veron. || + αὐτὸν. 57. αὐτὸν αὐτοῖς. Syr. hieroſ. (y) ἐνδύσαντες BD. 157. cant. veron. verc. colb. corb. 2. item, omiſſo περιέθηκαν αὐτῷ, Chryſ. in Mt. 3 codd. (z) + τὰ ἱμάτια αὐτοῦ. 33. Mt. c. Syr. p. in m. luxov. || + ἱμάτιον πορφυροῦν καὶ. D. 157. cant. veron. verc. brix. colb. corb. 2. clar. gat. Mm. luxov. Hilar. Juv. (a) χλαμύδα (καὶ χλαμύδαν D.) κοκκίνην περιέθηκαν αὐτῷ. BDL. 69. 102. 124. Mt. c. Vulg. It. Euſ. (b) ἔθηκαν. K. 1. 69. 124. 157. 229* 235. al. 5. || περιέθηκαν. B. 131. Ev. 32. Mt. 6. (c) τῆς κεφαλῆς. BL. 69. 124. Mt. c. (d) ABD (St. β.) L. 1. 69. 124. 209. Mt. B. bis. c. 2. γ. Syr. Syr. p. in m. Syr. hieroſ. Vulg. cant. verc. corb. colb. Chryſ. mſ. (e) ἐνέπαιξαν. BDL. 56. 58. (f) αὐτὸν. Ev. 26. 32. 33. al. 3. Mt. B. bis. c. 6. 17. || = 7. Arm. Syr. p. mſ. foroj. germ. 1. 2. corb. 1. Mm. gat. tolet. emmer. (g) βασιλεῦ. BD. 1. 102. 161. (ſed rec. in marg.) al. 4. (h) + εἰς ἀπάντησιν αὐτοῦ. D. Sax. cant. veron. verc. colb. clar. corb. 2. gat. Mm. germ. 2. luxov. harl. (i) γολγοθᾶν. Mt. H. alii. γολγαλθᾶν. 116. Alii aliter. (k) DGHL. 1. 11. 17. 36. 40. 61. 106. 115. 116. 118. 218 (cum aliis) 235. Ev. 2. 6. 36. Alii multi. Mt. B. bis. H. bis. al. 14. Ed. Vulg. It. (l) = D. 124. ep. Birch. al. 5. Mt. r. Copt. Sahid. Arm. Vulg. It. exc. corb. 1.

Auctor

34 κρανίου τόπος, "Ἔδωκαν αὐ-
τῷ [m] πιεῖν" [n] ∾ ὄξος" μετὰ
χολῆς μεμιγμένον· καὶ γευσά-
μενος, οὐκ [o] ἤθελε" πιεῖν.
35 Σταυρώσαντες δὲ αὐτὸν, διε-
μερίσαντο τὰ ἱμάτια αὐτοῦ,
[p] βάλλοντες" κλῆρον [q] †.
36 Καὶ καθήμενοι ἐτήρουν αὐτὸν
37 ἐκεῖ. Καὶ ἐπέθηκαν ἐπάνω
τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ τὴν αἰτίαν
αὐτοῦ γεγραμμένην· οὗτός ἐ-
στιν [r] ἰησοῦς" ὁ βασιλεὺς τῶν
38 ἰουδαίων. Τότε σταυροῦν-
ται σὺν αὐτῷ δύο λησταί· εἷς
ἐκ δεξιῶν, καὶ εἷς ἐξ εὐωνύ-
39 μων. Οἱ δὲ παραπορευόμενοι
ἐβλασφήμουν αὐτὸν, κινοῦν-
τες τὰς κεφαλὰς αὐτῶν,
40 Καὶ λέγοντες· [s] ὁ καταλύων
τὸν ναὸν καὶ ἐν τρισὶν ἡμέραις

I 5 οἰκο-

n ∾ οἶνον. q † ἵνα πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν ὑπὸ τοῦ προφήτου· διεμερίσαντο τὰ ἱμάτιά μου ἑαυτοῖς, καὶ ἐπὶ τὸν ἱματισμόν μου ἔβαλον κλῆρον.

Auctor de promiſſ. Poſt τόπος ponunt BL. 1. 102. 157. Ath. || λεγόμενον. 115. 116. 167. 182. al. 13. Mt. k. i. n. p. al. 4. || μεθερμηνευόμενον. 17. 61. Ev. 2. 36. 40. 44. al. 13. Mt. c. ſemel. f. ſemel. Ed. Verſiones, ut videtur, Syr. Arr. Perſſ. Aeth. μεθερμηνευόμενος. Mt. B. bis. || καλούμενος. 235. (m) = L. Copt. Arm. (n) BD (St. β.) KL. 1. 33. 69. 73. 114. 209. 222. Mt. 10. Copt. Sahid. Arm. Aeth. Syr. p. in m. Vulg. It. (exc. brix. colb. clar.) Ath. Hilar. Juv. Scholia vet. ap. Mt. (o) ἠθέλησε. BDL. 1. 33. 69. 124. Mt. c. Chryſ. (p) βαλόντες. AD. 1. al. 16. Mt. l. al. 2. Ed. (q) = ABD (St. π.) EFGHKLMSU. 10. 11. 36. 40. 59. 64. 71. 72. 73. 76. 77. 102. 106. 108. 114. 115. 116. 126. 127. 131. 142. 157. 167. 208. 218. 235. Ev. 2. 3. 6. 18. 19. 36. 40. 44. 45. al. 89. et Barber. 7. Mt. B. bis. H. bis. V. al. 21. (Hiant C. 13. pluresve. Habent, ut videtur, 1. 33. Habent 17. 61. 69. 118. 124. Mt. ω.) Ed. Syr. in codd. et edd. nonnullis. (Syr. p. in m. teſtatur, haec abeſſe a Syra priori et a duobus ſ. tribus exemplaribus graecis.) Ar. pol. et mſ. kirſt. Perſ. p. Copt. Sahid. Aeth. Slav. mſ. omnes et edd. plurimae. Vulg. mſ. multi et ed. Sixtin. cant. corb. 1. 2. germ. 1. brix. foroj. tolet* emmer. Chryſ. Tit. boſtr. Euthym. Theophyl. Orig. int. Hilar. Aug. Juv. (r) = 40* 61. 72. 118. 218 (cum 3. 77. 108. 123. 219. 220. Ev. 45.) Ev. 6. 36. al. 16. Mt. B. ſemel. al. 7. Ar. pol. Copt. Slav. 4. 5. 6. veron. verc. corb. 1. Mm. gat. Euſ. Theophyl. (s) + οὐὰ. D (οὐαὶ St. β.) M. 225. Ev. 7. Mt. c. Copt. Arm. Syr. p. Vulg. cant. veron. verc. colb. clar. corb. 2. germ. 2. Euſ. Ambr. Hier. Caſſiod.

οἰκοδομῶν, σῶσον σεαυτόν·
εἰ υἱὸς εἶ τοῦ θεοῦ, [t] κατά-
41 βηθι ἀπὸ τοῦ σταυροῦ. Ὁ-
μοίως [u] δὲ καὶ" οἱ ἀρχιερεῖς,
ἐμπαίζοντες, μετὰ τῶν γραμ-
ματέων καὶ πρεσβυτέρων [x],
42 ἔλεγον· Ἄλλους ἔσωσεν,
ἑαυτὸν οὐ δύναται [y] σῶσαι·"
[z] — εἰ" βασιλεὺς ἰσραὴλ
ἐστι, καταβάτω νῦν ἀπὸ τοῦ
σταυροῦ, καὶ πιστεύσομεν
43 [a] + ἐπ' αὐτῷ." [b] Πέποι-
θεν ἐπὶ τὸν θεόν· ῥυσάσθω
[c] νῦν" αὐτὸν, εἰ θέλει αὐτόν.
εἶπε γάρ· ὅτι θεοῦ εἰμι υἱός.
44 [d] Τὸ δ' αὐτὸ καὶ οἱ λῃσταὶ,
οἱ συσταυρωθέντες αὐτῷ,
45 ὠνείδιζον [e] αὐτόν," Ἀπὸ δὲ
ἕκτης ὥρας σκότος ἐγένετο
ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν, ἕως ὥρας
46 ἐννάτης. Περὶ δὲ τὴν ἐννά-
την ὥραν ἀνεβόησεν ὁ ἰησοῦς
φωνῇ μεγάλῃ, λέγων· [f] ἠλὶ,
ἠλὶ," [g] λαμὰ" [h] σαβαχθα-
νί;" τοῦτ' ἔστι· θεέ μου,
θεέ μου, ἱνατί με ἐγκατέλι-
πες;

---

e. αὐτῷ.

(t) + καὶ. AD. Ev. 7. 18. Syr. cant. veron. verc. colb. clar. Cyr. (u) = AL. 71. 114. veron. foroj. || = δὲ. K. 1. 69. 72. 102. Ev. 7. Mt. f. bis. r. Ed. Syr. Copt. Vulg. cant. verc. brix. colb. clar. corb. 2. gat. (x) + καὶ φαρισαίων. (St. π.) EFKMS. 10. 36. 40. 61. 72. 77. 106. 108. 114. 115. 116. 127. 131. 157. 218. (cum al. 6.) Ev. 2. 6. 18. 19. 40. al. 68. Mt. B. ſemel. H. bis. V. al. 21. Ed. Syr. Arr. Perſ. p. Syr. p. (ſed cod. oxon. omittit) Slav. brix. Theophyl. || Omiſſo πρεσβυτέρων habent φαρισαίων D. 64. Ev. 2. 36. al. 4. Mt. B. ſemel. cant. veron. verc. colb. clar. corb. 2. gat. Caſſiod. (y) σῶσαι; 115. al. 14. (z) = BDL. 33. ap. Mill. 102. Sahid. cant. (a) + ἐπ' (St. π.) EFGHKMS. 17. 36. 40. 61. 72. 113. 114. 115. 116. 127. 131. 235. Ev. 2. 3. 6. 18. 19. 36. 45. al. 68. Mt. B. bis. H. bis. V. al. 18. Ed. (Syr. utr. Perſ. p. Arr.) Theophyl. ¶ + ἐπ': αὐτὸν. BL. 42. 46. Mt. e. m. Cyr. || εἰς αὐτὸν. 52. al. 2. (b) + εἰ. D. 1. 118. Arm. Sahid. cant. veron. verc. clar. Euſ. (c) = AEH. 40. 69. 72. 77. ap. Treſch. 108. 113. 114. 116. 127. 157. Ev. 2. 6. 18. 36. 40. al. 28. Mt. B. bis. e. 10. al. 5. Copt. corb. 2. (d) Vſ. 44. = Evangeliſtaria nonnulla, partim ſemel, partim bis. (e) ABDEHKLMS. 1. 33. 124. 157. 235. Ev. 2. 6. 40. 45. al. 75. Mt. B. H. bis. V. al. 18. Ed. Theophyl. Antioch. (f) ἠλεὶ, ἠλεὶ. D. Ed. Goth. ἐλωεί. B. Copt. harl. Alii aliter. (g) λιμὰ ſ. λειμὰ ſ. λημὰ. ABEFHKS. (St. β.) Alii multi. Ed. brix. λεμὰ. L. Alii. verc. corb. foroj. harl. emmer. (h) ζαφθανεὶ. D* cant. veron. verc. foroj** clar. emmer. Sax. Alii aliter.

47 πες; Τινὲς δὲ τῶν ἐκεῖ ἑ-
στώτων, ἀκούσαντες, ἔλε-
γον· ὅτι ἠλίαν φωνεῖ οὗτος.
48 Καὶ εὐθέως δραμὼν εἷς ἐξ αὐ-
τῶν, καὶ λαβὼν σπόγγον,
πλήσας τε ὄξους, καὶ περι-
θεὶς καλάμῳ, ἐπότιζεν αὐ-
49 τόν. Οἱ δὲ λοιποὶ ἔλεγον·
ἄφες· ἴδωμεν, εἰ ἔρχεται
50 ἠλίας σώσων αὐτόν. [i] Ὁ δὲ
ἰησοῦς [k] πάλιν" κράξας φωνῇ
μεγάλῃ, ἀφῆκε τὸ πνεῦμα.
51 Καὶ ἰδοὺ, [l] τὸ καταπέτασμα
τοῦ ναοῦ ἐσχίσθη εἰς δύο ἀπὸ
ἄνωθεν ἕως κάτω·" καὶ ἡ γῆ
ἐσείσθη, καὶ αἱ πέτραι ἐσχί-
52 σθησαν, Καὶ τὰ μνημεῖα
[m] ἀνεῴχθησαν," καὶ πολλὰ
σώματα τῶν κεκοιμημένων
53 ἁγίων [n] ἠγέρθη·" Καὶ ἐξελ-
θόντες [o] ἐκ τῶν μνημείων,"
* [p] μετὰ τὴν ἔγερσιν αὐτοῦ"
εἰσῆλθον εἰς τὴν ἁγίαν πόλιν,
καὶ ἐνεφανίσθησαν πολλοῖς.
54 Ὁ δὲ ἑκατόνταρχος καὶ οἱ
μετ' αὐτοῦ τηροῦντες τὸν ἰη-
σοῦν, ἰδόντες τὸν σεισμὸν καὶ
τὰ γενόμενα, ἐφοβήθησαν
σφόδρα, λέγοντες· ἀληθῶς
55 θεοῦ υἱὸς ἦν οὗτος.] Ἦσαν
δὲ [q] ἐκεῖ" γυναῖκες πολλαὶ,
ἀπὸ μακρόθεν θεωροῦσαι· αἵ-
τινες ἠκολούθησαν τῷ ἰησοῦ
ἀπὸ τῆς γαλιλαίας, διακονοῦ-
56 σαι αὐτῷ. Ἐν αἷς ἦν μαρία
ἡ μαγδαληνὴ, καὶ μαρία ἡ
τοῦ ἰακώβου καὶ [r] ἰωσῆ" μή-
τηρ, καὶ ἡ μήτηρ τῶν υἱῶν
ζεβεδαίου.]

Ὀψίας

(i) + ἄλλος δὲ λαβὼν λόγχην, ἔνυξεν αὐτοῦ τὴν πλευρὰν, καὶ ἐξῆλθεν ὕδωρ καὶ αἷμα. BCL. 5. 48. 67. 115. 127* Aeth. Syr. hieroſ. gat. Mm. Chryſ. Diodorus, Tatianus et alii Patres in ſcholio codicis 72. Sed repudiat Severus ap. Aſſemann. auctoritate codicis vetuſti conſtantinop. (k) = FL. al. 5. Mt. r. Orig. Cyr. Chryſ. etiam in Mt. 6 codd. (l) *Superliminare templi mirae magnitudinis corruit.* Evang. hebr. ap. Hier. || εἰς δύο = Orig. bis. Poſt κάτω habent CL. 102. εἰς δύο μέρη. D. Perſſ. Vulg. It. (m) ἀνεῴχθη ſ. ἠνεῴχθη. AC* Alii. Orig. ἠνεῴχθησαν. 1. Alii. Ed. ἠνοίχθησαν. 40. Alii. (n) ἠγέρθησαν BDGL. Alii. Ed. Orig. (o) = Syr. Perſſ. (p) = Syr. hieroſ. || Sequentibus jungunt S. Alii. Syr. utr. Perſſ. Hyperbaton ſtatuit et cum ἠγέρθη jungendum cenſet Scholiaſtes ap. Mt. || αὐτοῦ] αὐτῶν. 30. 220. Ev. 32. ſemel. Arr. Aeth. Glycas. || = αὐτοῦ. Mt. m. (q) = D. 235. al. 5. Mt. c. cant. || + καὶ DFKL. 40. 218 (cum aliis 8 vindob.) al. 20. Mt. a. d. f. k. al. 5. Syr. p. in m. Slav. ap. Beng. || καὶ γυναῖκες ἐκεῖ. Mt. BH. f. 10. (r) ἰωσὴφ D*L. 59. in m. 69** 157. Mt. w. Ed. Copt. Aeth. Syr. p. in m. Vulg. It.

57 Ὀψίας δὲ γενομένης,
ἦλθεν ἄνθρωπος πλούσιος
ἀπὸ ἀριμαθαίας, τοὔνομα
ἰωσὴφ, ὃς καὶ αὐτὸς [s] ἐμα-
58 θήτευσε" τῷ ἰησοῦ. Οὗτος
προσελθὼν τῷ πιλάτῳ, ᾐτή-
σατο τὸ σῶμα τοῦ ἰησοῦ· τό-
τε ὁ πιλάτος ἐκέλευσεν ἀπο-
59 δοθῆναι [t] τὸ σῶμα." Καὶ
λαβὼν τὸ σῶμα ὁ ἰωσὴφ,
ἐνετύλιξεν αὐτὸ σινδόνι καθα-
60 ρᾷ, Καὶ ἔθηκεν αὐτὸ ἐν
τῷ [u] καινῷ" [x] αὐτοῦ" μνη-
μείῳ, ὃ [y] ἐλατόμησεν" ἐν τῇ
πέτρα· καὶ προσκυλίσας λίθον
μέγαν τῇ θύρα τοῦ μνημείου,
61 ἀπῆλθεν. Ἦν δὲ ἐκεῖ μαρία
ἡ μαγδαληνὴ, καὶ [z] ἡ" ἄλλη
μαρία, καθήμεναι ἀπέναντι
62 τοῦ τάφου.] [Τῇ δὲ ἐπαύ-
ριον, ἥτις ἐστὶ μετὰ τὴν πα-
ρασκευὴν, συνήχθησαν οἱ ἀρ-
χιερεῖς καὶ οἱ φαρισαῖοι πρὸς
63 πιλάτον, Λέγοντες· κύριε,
ἐμνήσθημεν ὅτι [a] ἐκεῖνος ὁ
πλάνος" εἶπεν ἔτι ζῶν· μετὰ
64 τρεῖς ἡμέρας ἐγείρομαι. Κέ-
λευσον οὖν ἀσφαλισθῆναι τὸν
τάφον ἕως τῆς τρίτης ἡμέρας,
μήποτε ἐλθόντες οἱ μαθηταὶ
αὐτοῦ [b] †, κλέψωσιν αὐτὸν,
καὶ εἴπωσι τῷ λαῷ· ἠγέρθη
ἀπὸ τῶν νεκρῶν· καὶ ἔσται ἡ
ἐσχάτη πλάνη χείρων τῆς
65 πρώτης· Ἔφη [c] † αὐτοῖς ὁ
πιλάτος· ἔχετε [d] κουστω-
δίαν·" ὑπάγετε, ἀσφαλίσα-
66 σθε ὡς οἴδατε. Οἱ δὲ πορευ-
θέντες ἠσφαλίσαντο τὸν τά-
φον, σφραγίσαντες τὸν λί-
θον, * μετὰ [d] τῆς κουστω-
δίας."]

1 [Ὀψὲ

b † νυκτὸς. c † δὲ.

(s) ἐμαθητεύθη. CD. 1. Ev. 17. (t) = BL. 1. 36. 37. 40. 115* 225. Mt. a. d. o. 10. Syr. hieroſ. || αὐτὸ. Copt. αὐτῷ Mt. d. (u) κενῷ. 1. 69. 225. Mt. c. f* Chryſ. alicubi. || = foroj. (x) = 106. Mt. r. Arm. (y) ἦν λελατομημένον. Syr. Syr. p. in m. (z) = AD* (a) ὁ πλάνος ἐκεῖνος. 69. 77. 108. 124. 157. Alii. Mt. BH. al. 7. Chryſ. in Mt. 4 codd. bis, in 2 codd. ſemel. (b) = ABC*D (St. β.) EHKL* 1. 22. 33. 71. 102. 106. 123. ap. Treſch. 124. ap. Treſch. et Birch. 125* 131. 157. 235. Ev. 1. 6. 32. al. 15. et Barber. 2. Mt. HV. e. i. 17. Ed. Copt. Syr. p. Arr. Goth. Vulg. Sax. It. Chryſ. etiam in Mt. 4 codd. et ſemel in 4. Damaſc. Orig. int. Non attingunt Euthym. et Theophyl. Sed habet Aug. || Poſt κλέψωσιν αὐτὸν ponunt S. 3. (c) = BEFKL. 33. 36. 40. 61. 69. 71. 73. 102. 106. 108. 113. 115. 124. 235. Ev. 1. 19. 36. 40. al. 18. Mt. B. a. c. d. e. 10. al. 8. Ed. Syr. Perſ. Copt. Arm. Goth. Syr. p. habet cum aſt. Vulg. It. exc. cant. (d) φύλακας et τῶν φυλάκων. D* cant. veron. verc. brix. colb. germ. 1. corb. 2. foroj. Aug.

1 [Ὀψὲ [e] δὲ" [f] σαββά-
των," * τῇ ἐπιφωσκούσῃ
[g] εἰς μίαν" σαββάτων, ἦλθε
μαρία ἡ μαγδαληνὴ καὶ ἡ ἄλ-
λη μαρία, θεωρῆσαι τὸν τά-
2 φον. Καὶ ἰδοὺ, σεισμὸς ἐγέ-
νετο μέγας· ἄγγελος γὰρ κυ-
ρίου, καταβὰς ἐξ οὐρανοῦ,
[h] προσελθὼν ἀπεκύλισε τὸν
λίθον [i] ἀπὸ τῆς θύρας," καὶ
3 ἐκάθητο ἐπάνω αὐτοῦ. Ἦν
δὲ ἡ [k] ἰδέα" αὐτοῦ ὡς ἀστρα-
πὴ, καὶ τὸ ἔνδυμα αὐτοῦ
4 [l] λευκὸν" ὡσεὶ χιών· Ἀπὸ
δὲ τοῦ φόβου αὐτοῦ ἐσείσθη-
σαν οἱ τηροῦντες, καὶ ἐγένον-
5 το ὡσεὶ νεκροί. Ἀποκριθεὶς
δὲ ὁ ἄγγελος, εἶπε ταῖς γυ-
ναιξί· μὴ φοβεῖσθε ὑμεῖς·
οἶδα γὰρ, ὅτι ἰησοῦν τὸν ἐ-
6 σταυρωμένον ζητεῖτε. Οὐκ
ἔστιν ὧδε· ἠγέρθη [m] γὰρ,"
καθὼς εἶπε. δεῦτε, ἴδετε τὸν
τόπον, ὅπου ἔκειτο [n] ὁ κύ-
7 ριος." Καὶ ταχὺ πορευθεῖ-
σαι εἴπατε τοῖς μαθηταῖς αὐ-
τοῦ, ὅτι ἠγέρθη [o] ἀπὸ τῶν
νεκρῶν·" καὶ [p] ἰδοὺ," προά-
γει ὑμᾶς εἰς τὴν γαλιλαίαν·
ἐκεῖ αὐτὸν ὄψεσθε· ἰδοὺ,
8 [q] εἶπον" ὑμῖν. Καὶ [r] ἐξελ-
θοῦσαι" ταχὺ ἀπὸ τοῦ μνη-
μείου μετὰ φόβου καὶ χαρᾶς
μεγάλης ἔδραμον ἀπαγγεῖλαι
9 τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ. [s] =
Ὡς δὲ ἐπορεύοντο ἀπαγγεῖ-
λαι

(e) = HL. 33. 64. 225. Ev. 46. Mt. m. o. Evangeliſtaria. (f) σαββάτῳ. L. 2. 125* Syr. *ſabbati*, bis, Vulg. It. exc. cant. Aug. Ambr. Hier. Auctor de promiſſ. Epiph. (g) μιᾷ. Mt. m. 2. (h) + καί. CL. 33. 77. 108. 157. 235. Syr. Vulg. It. exc. cant. Or. Chryſ. etiam in Mt. 6 codd. (i) = BD. 60. 84. Aeth. Vulg. Sax. It. exc. brix. et clar. Orig. ut videtur. Dionyſ. alex. Hilar. || + τοῦ μνημείου. EL. 1. 22. 33. 77. 106. 118. 127. 157. 218 (cum 125.) 235. Ev. 6. 40. al. 18. et Barber. 2. Mt. c. m. x. z. in marg. χ. Copt. Syr. p. Slav. Euſ. Chryſ. etiam in Mt. 6 codd. (k) εἰδέα. ACDE. Ev. 2. 6. Alii. Mt. B. 2. γ. (l) = Vulg. corb. 1. foroj. colb. germ. 1. 2. Chryſ. etiam in Mt. 2 codd. (m) = 33. 46. 116. Ev. 44. Mt. e. i. o. r. z* χ. ψ. corb. 2. (n) = B. 33. 102. Copt. Aeth. Arm. Ar. pol. Chryſ. etiam in Mt. 5 codd. (o) = D. Arm. Vulg. It. (exc. brix. foroj. colb. corb. 2. germ. 2. gat.) (p) = D. cant. veron. verc. colb. corb. 2. clar. Chryſol. ſemel. (q) *dixit*, brix. *praedixit*, emmer. (r) ἀπελθοῦσαι. L. 69. 124. (s) = BD. 10. 33. 49. 59. 60. 69. 119. 142* 225. 226* 227. Ev. 1* 13. 15. 17. 32. et Barber. 2. Mt. d. q.

λαι τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ,"
καὶ ἰδοὺ, [t] — ὁ" ἰησοῦς
[u] ἀπήντησεν" αὐταῖς, λέγων·
χαίρετε. αἱ δὲ προσελθοῦσαι
ἐκράτησαν αὐτοῦ τοὺς πόδας,
10 καὶ προσεκύνησαν αὐτῷ. Τό-
τε λέγει αὐταῖς ὁ ἰησοῦς· μὴ
φοβεῖσθε· ὑπάγετε, ἀπαγ-
γείλατε τοῖς ἀδελφοῖς μου,
ἵνα ἀπέλθωσιν εἰς τὴν γαλι-
λαίαν, [x] ∾ κἀκεῖ" με ὄψον-
ται.

11 Πορευομένων δὲ αὐτῶν,
ἰδοὺ, τινὲς τῆς κουστωδίας,
ἐλθόντες εἰς τὴν πόλιν, ἀπήγ-
γειλαν τοῖς ἀρχιερεῦσιν ἅπαν-
12 τα τὰ γενόμενα. Καὶ συν-
αχθέντες μετὰ τῶν πρεσβυ-
τέρων, συμβούλιόν τε λαβόν-
τες, [y] ἀργύρια ἱκανὰ" ἔδω-
13 καν τοῖς στρατιώταις, Λέγον-
τες· εἴπατε, ὅτι οἱ μαθηταὶ
αὐτοῦ νυκτὸς ἐλθόντες ἔκλε-
ψαν αὐτὸν, ἡμῶν κοιμωμέ-
14 νων. Καὶ ἐὰν ἀκουσθῇ τοῦ-
το [z] ἐπὶ" τοῦ ἡγεμόνος, ἡ-
μεῖς πείσομεν [a] αὐτὸν," καὶ
ὑμᾶς ἀμερίμνους ποιήσομεν.
15 Οἱ δὲ, λαβόντες τὰ ἀργύρια,
ἐποίησαν ὡς ἐδιδάχθησαν. καὶ
διεφημίσθη ὁ λόγος οὗτος
παρὰ ἰουδαίοις μέχρι τῆς σή-
μερον [b].

16 [Οἱ δὲ ἕνδεκα μαθηταὶ
ἐπορεύθησαν εἰς τὴν γαλιλαί-
αν, εἰς τὸ ὄρος, οὗ ἐτάξατο
17 αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς. Καὶ ἰδόν-
τες αὐτὸν, προσεκύνησαν
[c] αὐτῷ·" [d] οἱ δὲ" ἐδίστασαν.
18 Καὶ προσελθὼν ὁ ἰησοῦς ἐλά-
λησεν αὐτοῖς, λέγων· ἐδόθη
μοι πᾶσα ἐξουσία ἐν οὐρανῷ
19 καὶ ἐπὶ γῆς. [e] Πορευθέν-
τες

---

x ∾ καὶ ἐκεῖ.

---

d. q. Syr. Ar. pol. Perſſ. Copt. Arm. Vulg. Sax. It. exc. brix. (Orig. Chryſ.) Hier. Aug. || ἀπαγγεῖλαι τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, καὶ = 14. (St. β.) Mt. χ. || τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ = 235. (t) = AEF. 17. 72. 102. 106. 114. 115. 127. 142. Ev. 6. 40. 46. al. 22. Mt. BHV. a. k. p. al. 5. Ed. Theophyl. (u) ὑπήντησεν. C. 1. 114. 124. al. 6. Mt. r. χ. Orig. Cyr. (x) AEFH. 69. 72. 116. Alii. Mt. BHV. al. 10. (y) ἀργύριον ἱκανὸν. D. (St. β.) Syr. *pecuniam copioſam*, Vulg. It. (z) ὑπὸ. BD. 59. (a) = B. 102. Orig. ſemel, et alibi in mſ. (b) + ἡμέρας. BDL. item Ev. 7. Syr. Vulg. It. Chryſ. in Mt. 5 codd. Non addit Orig. (c) = D. 102. Vulg. It. Chryſ. || αὐτὸν. 3. Alii. Mt. a. d. o. 17. (d) οὐδὲ. Conject. Bezae. (e) + καὶ καθὼς ἀπέσταλκέ με ὁ πατήρ μου, κἀγὼ ἀποστέλλω ὑμᾶς. Syr. Perſ. p. et (omiſſo καὶ et μου) Arm. Juvenc.

τες [f] † μαθητεύσατε παντα
τὰ ἔθνη, βαπτίζοντες αὐτοὺς
εἰς τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς, καὶ
τοῦ υἱοῦ, καὶ τοῦ ἁγίου
20 πνεύματος. Διδάσκοντες αὐ-
τοὺς τηρεῖν πάντα, ὅσα ἐνε-
τειλάμην ὑμῖν. καὶ ἰδοὺ, ἐγὼ
μεθ' ὑμῶν εἰμι πάσας τὰς ἡ-
μέρας, ἕως τῆς συντελείας
τοῦ αἰῶνος. [g] †.] [h]

---

f † οὖν. g † ἀμήν.

(f) = (St. π.) AEFHKMS. 10. 11. 36. 40. 61. 69 (77. 108. 123. 125. ap. Treſch.) 106. 114. 115. 116. 118. 124. 127. 131. 157. 227. 235. Ev. 1. 2. 3. 5. 6. 18. 19. 40. al. 65. Mt. BHV. 19. al. 21. Ed. Ar. pol. Perſ. p. Slav. 4. et ed. Orig. Ath. Baſ. Chryſ. etiam in Mt. 6 codd. Cyr. Theophyl. || νῦν. D. Ar. rom. Erp. cant. veron. verc. clar. Hilar. Victorin. *Ergo nunc*, Mm. gat. Leo. Fauſtin. *Deinceps*, Arm. Perſ. w. (g) = A* ut videtur, BD. 1. 33. 102. Mt. i. n. χ. Ed. Copt. Arm. Vulg. cant. corb. 1. Chryſ. etiam in Mt. 6 codd. Theophyl. ed. Cypr. (h) En variorum codicum varias ὑπογραφάς: Εὐαγγέλιον κατὰ ματθαῖον. || εὐαγγέλιον κατὰ ματθ. ἐτελέσθη, ἄρχεται εὐαγγέλιον κατὰ μάρκον ſ. ἰωάννην. || Τέλος τοῦ κατὰ ματθ. εὐαγγελίου . . . ἐξεδόθη ὑπ' αὐτοῦ ſ. ἐγράφη . . . ἐν ἱερουσαλὴμ ſ. παλαιστίνῃ ſ. ἀνατολῇ . . . τῇ ἑβραΐδι διαλέκτῳ ſ. ἑβραϊστὶ . . . μετὰ χρόνους η. τῆς τοῦ χριστοῦ ἀναλήψεως . . . . ἡρμηνεύθη δὲ ὑπὸ ἰακώβου ἀδελφοῦ τοῦ κυρίου ſ. ὑπὸ ἰωάννου . . . . ἔχει δὲ ῥήματα βσπ. ſ. βφ. ſ. βφκβ. . . . . στίχους δὲ βυπδ. ſ. βφ. ſ. βφζ. ſ. βφιδ. ſ. βφξ. ſ. βχ. (ſ. βχφιδ.) ſ. βψ. . . . κεφάλαια τνε. ſ. τξ. . . . τίτλους ξη.

ΕΥΑΓ-

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ
ΚΑΤΑ ΜΑΡΚΟΝ.

1 Ἀρχὴ τοῦ εὐαγγελίου ἰη-
σοῦ χριστοῦ, a υἱοῦ
2 τοῦ θεοῦ." * Ὡς γέγραπται
ἐν b ἠσαΐᾳ τῷ προφήτῃ· " ἰδοὺ,
c ἐγὼ" ἀποστέλλω τὸν ἄγγε-
λόν μου πρὸ προσώπου σου,
ὃς κατασκευάσει τὴν ὁδόν
3 σου d †· Φωνὴ βοῶντος *
ἐν τῇ ἐρήμῳ· ἑτοιμάσατε τὴν
ὁδὸν κυρίου, εὐθείας ποιεῖτε
4 τὰς τρίβους c αὐτοῦ·" * Ἐ-
γένετο ἰωάννης βαπτίζων ἐν
τῇ ἐρήμῳ, καὶ κηρύσσων
βάπτισμα μετανοίας εἰς ἄφε-
σιν

b ∾ τοῖς προφήταις. d † ἔμπροσθέν σου.

Inſcriptio: Κατὰ μάρκον. B. Εὐαγγέλιον κατὰ μάρκον. ADL. Alii. Ed. Τὸ κατὰ μάρκον ἅγιον εὐαγγέλιον. Codd. Ed. Ἐκ τοῦ κατὰ μάρκον ἁγίου εὐαγγελίου. 69. 178.

(a) = Mt. 12. Iren. gr. Orig. quater. Hier. ter. (ſemel ut rec.) || = τοῦ. BD. 102. (b) D (St. β.) 1. 33. 61. 63. 115. 131. 152. 161. 184. 205. 206. 209. 222. Mt. 12. τῷ ἠσαΐᾳ τῷ προφήτῃ. BL. 72. in m. 151. alius. Mt. 10. Syr. Perſſ. Erp. Syr. hieroſ. Copt. (ſed mſ. habet rec.) Arm. Goth. Vulg. It. Syr. p. in m. (Scilicet: „Maleachi; in alio exemplo [philoxenianae] legitur: in Jeſaia propheta.“ Sic codex Aſſeman. 1. Sed cod. Aſſem. 2. habet: „in Jeſaia propheta et in Maleachi propheta.“) Iren. gr. et lat. (Sed in ſcholio cod. Mt. e. ex Irenaeo profertur τοῖς προφήταις. Sic alibi etiam Iren. interpr. bis.) Orig. quater. Porphyr. Euſ. (qui tamen ſphalma ſcribae eſſe opinatur.) Victor. (utrumque, e diverſis fontibus.) Scholia in Mt. a. d. e. 10. 14. (mox tamen iidem τοῖς προφήταις.) Serapion. Titus boſtr. Auctor ſynopſ. Baſil. Epiph. Heſych. hieroſ. Pſeudo-Chryſ. Hier. Aug. Apring. || τῷ προφήτῃ. Barber. 1. || = tolet* (c) = BD. 28. It. Hier. ſemel. Ambr. Vigil. Iren. int. Apring. Beda. (d) = BDLP. 36. 102. alius. Syr. Perſ. p. Syr. hieroſ. Copt. Aeth. Vulg. mſ. cant. verc. veron. colb. mart. tolet. emmer. Orig. ter, diſerte. Iren. int. Hier. Aug. (c) τοῦ θεοῦ ἡμῶν. D. 34. in m. Goth. Syr. p. mſ. in m. cant. verc. veron. brix. corb. 2. colb. mart. germ. 2. || Rec. habent Orig. diſ. Hier. diſ.

5 σιν ἁμαρτιῶν. Καὶ [f] ∾ ἐξε-
πορεύετο" πρὸς αὐτὸν πᾶσα
ἡ ἰουδαία χώρα, καὶ οἱ ἱερο-
σολυμῖται [g] πάντες· καὶ ἐβαπτί-
ζοντο" ἐν τῷ ἰορδάνῃ [h] ποτα-
μῷ" ὑπ᾽ αὐτοῦ, ἐξομολογού-
μενοι τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν.
6 Ἦν δὲ [i] ἰωάννης ἐνδεδυμένος
[k] τρίχας" καμήλου, [l] καὶ
ζώνην δερματίνην περὶ τὴν
ὀσφὺν αὐτοῦ," καὶ ἐσθίων
ἀκρίδας καὶ μέλι ἄγριον.
7 [m] Καὶ ἐκήρυσσε λέγων· ἔρχε-
ται ὁ ἰσχυρότερός μου ὀπίσω
μου, οὗ οὐκ εἰμὶ ἱκανὸς [n] κύ-
ψας" λῦσαι τὸν ἱμάντα τῶν
8 ὑποδημάτων αὐτοῦ. Ἐγὼ
[o] μὲν" ἐβάπτισα ὑμᾶς [p] ἐν"
ὕδατι· αὐτὸς δὲ βαπτίσει ὑ-
μᾶς [q] ἐν" πνεύματι ἁγίῳ] [r].

9 Καὶ ἐγένετο ἐν ἐκείναις
ταῖς ἡμέραις, [ἦλθεν [s] ἰησοῦς
ἀπὸ [t] ναζαρὲτ" [u] τῆς γαλι-
λαίας," καὶ ἐβαπτίσθη ὑπὸ
ἰωάννου εἰς τὸν ἰορδάνην.
10 Καὶ [x] εὐθέως" ἀναβαίνων
[y] ∾ ἀπὸ" τοῦ ὕδατος εἶδε
[z] σχι-

f ∾ ἐξεπορεύοντο. g. καὶ ἐβαπτίζοντο πάντες.
y ∾ ἐκ.

(f) EFHLS. 124. 127. 157. al. 26. Mt. HV. l. n. r. 17. Ed. Goth. Vulg. mſ. veron. germ. 1. corb. 1. harl* Theophyl. (g) BDL. 28. 102. Syr. Perſſ. Arr. Arm. Copt. Vulg. Sax. It. Orig. ter. Euſ. καὶ πάντες ἐβαπτίζοντο. 13. 124. || = πάντες. 69. 108. 126. Slav. 4. 5. brix. (h) = BD. cant. veron. verc. mart. corb. 1. 2. colb. germ. 1. Orig. ſemel. (i) + ὁ. KLP. 1. 33. 69. 106. Ev. 1. 2. al. 20. Mt. HV. c. d. e. al. 13. Ed. Theophyl. (k) δέῤῥην D. gr. verc. (l) = D. cant. veron. verc. corb. 2. mart. (m) D. cant. verc. corb. 2. eodem ordine vſ. 7. et 8. legunt, quo apud Lucam habentur. || In verc. vſ. 6. ponitur poſt vſ. 8. (n) = D. 28. Mt. 14. cant. veron. verc. colb. mart. germ. 1. corb. 2. Ambr. (o) = BL. 33. 102. 124. Vulg. veron. colb. corb. 1. germ. 1. 2. Mm. gat. Orig. (p) = B. 56. 58. Mt. 17. Orig. Vulg. (q) = BL. Vulg. veron. (r) + καὶ πυρί. P. al. 5. Syr. p. cum aſt. (s) + ὁ. D. 13. 69. 77. al. 7. Mt. k. l** al. 5. Ed. (t) ναζαρὲθ. DEK. 1. 124. Alii. Mt. V. c. 17. p. in marg. Ed. Syr. Arm. Goth. Vulg. Codd. Italae. ναζαρὰτ AP. (u) εἰς τὴν γαλιλαίαν. Ev. 44. Mt. BH. ψ. ω. 19. ἐκ τῆς γαλιλ. Ev. 31. (x) = D. Aeth. Perſſ. cant. veron. verc. εὐθὺς. BL. (y) BDL. 13. 33. 69. 124. Ev. 20. 44. Mt. B. f.

[z] σχιζομένους τοὺς οὐρανοὺς,
καὶ τὸ πνεῦμα [a] ὡς" περιστε-
ρὰν καταβαῖνον [b] [c] ἐπ'" αὐ-
11 τόν. Καὶ φωνὴ [d] ἐγένετο"
ἐκ τῶν οὐρανῶν· σὺ εἶ ὁ υἱός
μου ὁ ἀγαπητὸς, ἐν [e] ∾ ᾧ"
12 εὐδόκησα.] Καὶ [f] εὐθὺς" τὸ
πνεῦμα [g] αὐτὸν ἐκβάλλει εἰς
13 τὴν ἔρημον· Καὶ ἦν [h] †
[i] — ἐν τῇ ἐρήμῳ" [k] ἡμέρας
τεσσαράκοντα [l] πειραζόμενος
ὑπὸ τοῦ σατανᾶ· καὶ ἦν μετὰ
τῶν θηρίων. καὶ [m] οἱ" ἄγγε-
λοι διηκόνουν αὐτῷ.
14 Μετὰ δὲ τὸ παραδοθῆ-
ναι [n] τὸν" ἰωάννην, ἦλθεν
[o] ὁ" ἰησοῦς εἰς τὴν γαλιλαίαν,
κηρύσσων τὸ εὐαγγέλιον [p] =
τῆς βασιλείας" τοῦ θεοῦ,
15 = [q] Καὶ" λέγων· [r] ὅτι πε-
πλήρωται ὁ καιρὸς, καὶ ἤγγι-
κεν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ·" με-
τανοεῖτε, καὶ πιστεύετε [s] ἐν"
16 τῷ εὐαγγελίῳ.] [[t] ∾ Περι-
πατῶν

---

a. ὡσεί. e ∾ σοί. h † ἐκεῖ. t ∾ καὶ παράγων.

(z) + ἰησοῦς. P. (a) ADEFHKLS. Ev. 36. Alii. Mt. HV. f. q. 10. Syr. p. in m. graece. ὥσπερ. B. (b) + καὶ μένον. 10. 33. 71. 86. 106. Copt. Vulg. veron. corb. 1. 2. germ. 1. 2. Ambr. (c) εἰς. BD. 13. 69. 124. (d) = D. cant. corb. 2. mart. *Venit*, verc. brix. *Audita eſt*, germ. 1. (e) BD gr. L. 1. 69. 115. 118. 131. 209. 235. Ev. 34. 36. al. 13. Mt. f. ſemel. Syr. utr. (Syr. p. habet rec. in m.) Perſſ. Aeth. Arm. Copt. Goth. Slav. Vulg. verc. colb. mart. germ. 2. (f) εὐθέως AD. 218 (cum al. 6.) Ev. 1. 34. al. 18. Mt. c. e. k. p. Ed. (g) + τὸ ἅγιον. D. (St. β.) cant. (h) = ABDL. 13. 33. 102. 235. Arr. Copt. Goth. Vulg. It. Orig. (i) = K. 1. 11. 28. 69. 72. 114. 124. 131. 209. al. 3. Mt. 10. Arm. item verc. (k) + ἐπί. 1. 13. 69. 124. 131. 209. verc. (l) + καὶ νύκτας τεσσαράκοντα. LM. 13. 33. 102. Copt. Aeth. Syr. p. in m. Arr. Vulg. colb. corb. 1. germ. 1. Orig. (m) = A. Ev. 34. Mt. c. e. (n) = AFS. 127. Ev. 36. al. 14. Mt. V. c. f. r. x. 12. 17. Ed. Euſ. (o) = AF. Alii. Mt. 12. 17. al. 6. Ed. Euſ. (p) = BL. 1. 28. 33. 69. 209. Copt. Arm. Syr. p. (habet Syr. p. mſ.) veron. corb. 2. colb. mart. Orig. bis. (q) = ADEFHS. 118. 127. Ev. 34. al. 12. Mt. V. o. 10. 17. Goth. Arr. cant. brix. germ. 1. corb. 2. || = καὶ λέγων. colb. mart. (r) = 2. 3. 73. (s) = Ev. 36. Vulg. veron. brix. mart. corb. 2. germ. 1. gat. Orig. (t) BD (St. β.) L. 4. 13. 28. 33. 69. 124. Aeth. Arr. Perſ. w. Goth. Syr. p. in m. Vulg. It.

πατῶν δὲ" παρὰ τὴν θάλασ-
σαν τῆς γαλιλαίας εἶδε σίμω-
να καὶ ἀνδρέαν τὸν ἀδελφὸν
[u] ∾ αὐτοῦ" [x] ἀμφιβάλλοντας"
[y] ἀμφίβληστρον" [z] ἐν τῇ
θαλάσσῃ·" ἦσαν γὰρ ἁλιεῖς.
17 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς·
δεῦτε ὀπίσω μου, καὶ ποιήσω
ὑμᾶς [a] γενέσθαι" ἁλιεῖς ἀν-
18 θρώπων. Καὶ εὐθέως ἀφέν-
τες [b] τὰ δίκτυα = αὐτῶν,"
19 ἠκολούθησαν αὐτῷ. Καὶ
προβὰς [c] = ἐκεῖθεν" ὀλίγον,
εἶδεν ἰάκωβον τὸν τοῦ ζεβε-
δαίου καὶ ἰωάννην τὸν ἀδελ-
φὸν αὐτοῦ, καὶ αὐτοὺς ἐν τῷ
πλοίῳ [d] καταρτίζοντας" τὰ
20 δίκτυα [e]. Καὶ εὐθέως ἐκά-
λεσεν αὐτούς· καὶ ἀφέντες
τὸν πατέρα αὐτῶν ζεβεδαῖον
ἐν τῷ πλοίῳ μετὰ τῶν μι-
σθωτῶν, ἀπῆλθον ὀπίσω
αὐτοῦ.

21 Καὶ εἰσπορεύονται εἰς
καπερναούμ· καὶ εὐθέως τοῖς
σάββασιν [f] = εἰσελθὼν" εἰς
τὴν συναγωγὴν [g] ἐδίδασκε."
22 Καὶ ἐξεπλήσσοντο ἐπὶ τῇ δι-
δαχῇ αὐτοῦ· ἦν γὰρ διδάσκων
αὐτοὺς ὡς ἐξουσίαν ἔχων, καὶ
οὐχ ὡς οἱ γραμματεῖς] [h].

K 2 Καὶ

u ∾ τοῦ σίμωνος. x ∾ βάλλοντας.

(u) ABLM. 1. 13. 40. 69. 102. 124. 131. 209. Ev. 34. al. 7. Mt. a. c. ſemel. d. 1** Copt. Arm. Slav. 9. verc. || αὐτοῦ τοῦ σίμωνος. EFHKS. (St. π.) 10. 11. 17. 36. 76. 106. 114. 115. 116. 118. 127. 157. al. 54. Mt. V. c. ſemel. e. f. k. p. q. 10. al. 5. Ed. Syr. p. Goth. Slav. (x) ABD (St. β.) FGHLS. 13. 33. 36. 69. 71. 72* 114. 124. Ev. 34. al. 12. Mt. V. 17. c. ſemel. (y) = L. || Ante βάλλοντας ponunt 1. 118. 131. 209. Mt. a. d. || ἀμφίβληστρα. 1. 5. 118. 131. 209. Mt. a. d. Ed. Syr. Arr. Perſſ. Arm. Vulg. It. exc. veron. Theophyl. ed. || τὰ δίκτυα. D. 13. 28. 69. 124. (z) εἰς τὴν θάλασσαν. 13. 69. 106. 124. Ev. 34. al. 3. Mt. r. (a) = 1. 13. 28. 48. 69. 108. ap. Birch. 115. 118. 127. 131. Mt. 17. Syr. Perſſ. Aeth. veron. Auct. de promiſſ. (b) πάντα. D. cant. verc. veron. corb. 2. colb. || αὐτῶν = BCL. 13. 28. 33. 69. 102. 131. Arm. Vulg. (c) = BDL. 1. 102. 118. 124. 131. 209. Syr. Arr. Perſ. p. cant. veron. verc. germ. 1. corb. 2. (d) κατασκευάζοντας. 28. 124. (e) + αὐτῶν. CKM. (St. β.) 157. 218 (cum al. 5.) 235. al. 12. Mt. c. r. Syr. Perſſ. Arr. Syr. p. c. aſt. Copt. Aeth. (f) = CL. 69. Ev. 18. 19. Mt. f. Syr. Copt. Slav. 4. 7* et ed. colb. Orig. bis. ἐλθών. 49. (g) Varie transponitur ante τοῖς, ante εἰς, et ante εἰσελθών. (h) + αὐτῶν. CM. 33. 106. al. 5. Mt. c. e. q. x. Syr. utr. Perſ. p. Aeth. brix. colb. germ. 2.

23 Καὶ [[i] ἦν ἐν τῇ συναγωγῇ
[k] αὐτῶν" ἄνθρωπος ἐν πνεύ-
ματι ἀκαθάρτῳ, καὶ ἀνέκρα-
24 ξε, λέγων· [l] — Ἔα," τί
ἡμῖν καὶ σοί, ἰησοῦ ναζαρη-
νέ; ἦλθες ἀπολέσαι ἡμᾶς·
[m] οἶδά" σε τίς εἶ, ὁ ἅγιος
25 τοῦ θεοῦ. Καὶ ἐπετίμησεν
αὐτῷ ὁ ἰησοῦς, λέγων· Φιμώ-
θητι, καὶ ἔξελθε [n] ἐξ" [o] αὐ-
26 τοῦ." [p] Καὶ σπαράξαν αὐ-
τὸν τὸ πνεῦμα τὸ ἀκάθαρτον,
καὶ [q] κράξαν" φωνῇ μεγάλῃ,
ἐξῆλθεν [r] ∾ ἐξ" αὐτοῦ.
27 Καὶ ἐθαμβήθησαν πάντες,
ὥστε συζητεῖν πρὸς [s] αὐτοὺς,"
[t] λέγοντας· [u] ∾ τί ἐστι τοῦ-
το; τίς ἡ διδαχὴ ἡ καινὴ αὕ-
τη, ὅτι κατ' ἐξουσίαν καὶ
τοῖς πνεύμασι" τοῖς ἀκαθάρ-
τοις ἐπιτάσσει, καὶ ὑπακού-
28 ουσιν αὐτῷ; [x] Ἐξῆλθε δὲ"
ἡ ἀκοὴ αὐτοῦ [y] εὐθὺς" εἰς
ὅλην τὴν περίχωρον τῆς γα-
λι-

r ∾ ἀπ'. u ∾ *fortaſſe*: τίς ἡ διδαχὴ ἡ καινή; κατ' ἐξουσίαν καὶ τοῖς πνεύμασι.

(i) + εὐθὺς. BL. 1. 131. Copt. Orig. (k) = DL. 72. Copt. cant. veron. colb. corb. 2. germ. 1. || τῶν ἰουδαίων. Evangeliſtaria. Mm. (l) = BD. 102. 157. Syr. Perſſ. Arr. Aeth. Copt. Vulg. It. (m) οἴδαμεν. L. Copt. Arm. Orig. bis. Cyr. Baſ. Cyr. hieroſ. Tert. Paulin. (n) ἀπ'. L. 9. 72. 131. Mt. d. e. r. Damaſc. (o) τοῦ ἀνθρώπου. D. Vulg. cant. veron. gat. Mm. colb. germ. 1. 2. corb. 2. || + πνεῦμα ἀκάθαρτον. D. Aeth. Goth. cant. veron. gat. Mm. colb. germ. 1. 2. corb. 2. (p) καὶ ἐξῆλθεν τὸ πνεῦμα τὸ ἀκάθαρτον σπαράξας αὐτὸν, καὶ κράξας φωνῇ μεγάλῃ ἐξῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ. D. cant. corb. 2. (q) φωνῆσαν. BL. 33. Orig. κράξας. D. 225. al. 3. (r) CDGM. 37. 49. 142. 225. Mt. o. Damaſc. (s) ἑαυτοὺς ACDFM. Alii multi. Mt. V. al. 15. Ed. (t) λέγοντες. AC. 2. 31. 33. 56. 115. Mt. c. e. l. x. Ed. (u) τί ἐστι τοῦτο; διδαχὴ (ἡ + B.) καινὴ αὕτη (αὕτη = BL. 102) κατ' ἐξουσίαν. καὶ τοῖς πνεύμασιν BL. 1. 102. 118. 131. 205. 206. 209. || = ἡ καινή. 123. 235. veron. colb. corb. 2. || ἡ καινὴ et αὕτη varie transponuntur. || διδαχή] διδασκαλία. Mt. r. || = κατ' ἐξουσίαν. 57. || τίς ἡ διδαχὴ ἐκείνη, ἡ καινὴ αὕτη ἡ ἐξουσία, ὅτι καὶ τοῖς πνεύμασιν. D. cant. omiſſis: τί ἐστι τοῦτο; quae etiam abſunt ab Ev. 19. 36. Mt. f. Arm. Arr. veron. colb. corb. 2. || *quae eſſet doctrina iſta cum (in) poteſtate? quoniam (et quia) Spir.* veron. colb. *quaenam eſſet haec doctrina poteſtatis? et quoniam Spir.* corb. 2. (x) καὶ ἐξῆλθεν. BCDLM. 33. Ev. 9. 10. 19. 34. 36. Mt. c. bis. f. Vulg. It. exc. brix. (y) = B. 1. 33. 131. al. 4. Copt. Arm. Aeth. Ar. veron. corb. 2. colb. || + πανταχοῦ. BCL. 69. 124. Copt. veron.

29 λιλαίας.] Καὶ εὐθέως, ἐκ
τῆς συναγωγῆς [z] ∽ ἐξελθόν-
τες, [ἦλθον" εἰς τὴν οἰκίαν
σίμωνος καὶ ἀνδρέου, μετὰ
30 ἰακώβου καὶ ἰωάννου. Ἡ δὲ
πενθερὰ σίμωνος κατέκειτο
πυρέσσουσα· καὶ εὐθέως λέ-
γουσιν αὐτῷ περὶ αὐτῆς.
31 Καὶ προσελθὼν ἤγειρεν αὐτήν,
κρατήσας τῆς χειρὸς αὐτῆς·
καὶ ἀφῆκεν αὐτὴν ὁ πυρετὸς
[a] εὐθέως· καὶ" διηκόνει αὐ-
32 τοῖς· Ὀψίας δὲ γενομένης,
ὅτε ἔδυ ὁ ἥλιος, ἔφερον πρὸς
αὐτὸν πάντας τοὺς κακῶς ἔ-
χοντας [b], καὶ τοὺς δαιμονι-
33 ζομένους. Καὶ ἡ πόλις ὅλη
[c] ἐπισυνηγμένη" ἦν πρὸς τὴν
34 θύραν [d]. [e] Καὶ ἐθεράπευσε
πολλοὺς κακῶς ἔχοντας ποι-
κίλαις νόσοις· [f] καὶ δαιμόνια
πολλὰ ἐξέβαλε," καὶ οὐκ
ἤφιε λαλεῖν τὰ δαιμόνια, ὅτι
35 ᾔδεισαν αὐτόν] [g].] Καὶ
πρωῒ [h] ∽ ἔννυχον" [i] λίαν"
ἀναστὰς ἐξῆλθε, καὶ [ἀπῆλ-
θεν [k] εἰς ἔρημον τόπον, κἀκεῖ
36 προσηύχετο.] Καὶ κατεδίω-
ξαν αὐτὸν [l] ὁ" σίμων καὶ οἱ
37 μετ' αὐτοῦ. Καὶ εὑρόντες
αὐτὸν λέγουσιν αὐτῷ· ὅτι
πάντες [m] ∽ ζητοῦσί σε."

z ∽ ἐξελθόντες ἦλθεν. h ∽ ἔννυχα. m ∽ σε ζητοῦσι.

(z) ἐξελθὼν ἦλθεν. BD (St. β.) 1. 69. 124. 131. 209. al. 5. Mt. i. n. o. x. Syr. p. mſ. in m. Arr. Perſ. p. Aeth. It. Euthym. Theophyl. *egrediens . . . venerunt*, mart. corb. 1. tolet. ἦλθεν ὁ ἰησοῦς. Evangeliſtaria. corb. 2. (a) καὶ εὐθέως. 39. Mt. 10. || = εὐθέως. BCL. 1. 102. 118. 131. Copt. Arm. (b) + νόσοις ποικίλαις. D. cant. veron. corb. 2. colb. germ. 1. (c) συνηγμένη. B. 64. 69. 124. Ev. 36. Ed. (d) + αὐτοῦ. D. (St. β.) cant. colb. germ. 1. corb. 2. (e) Vſ. 34: καὶ ἐθεράπευσεν αὐτούς. καὶ τοὺς δαιμόνια ἔχοντας, ἐξέβαλεν αὐτὰ ἀπ' αὐτῶν, καὶ οὐκ ἤφιεν αὐτὰ λαλεῖν, ὅτι ᾔδεισαν αὐτόν. καὶ ἐθεράπευσεν πολλοὺς κακῶς ἔχοντας ποικίλαις νόσοις, καὶ δαιμόνια πολλὰ ἐξέβαλεν. D. cant. Textus, e duplici recenſione conflatus, ut vſ. 26. et alibi in hoc aliisque codicibus. (f) = veron. || *et qui daemonia habebant, ejiciebat illa*, corb. 2. germ. 1. cant. (g) + [τὸν] χριστὸν [αὐτὸν] εἶναι. BCGLM. al. 37. Mt. e. f. k. o. p. q. x. z. Ed. Aeth. Arm. Copt. Syr. p. c. aſt. Slav. Sax. germ. 1. corb. 1. mart. Ambroſiaſt. (h) BCDL. 1. 33. 77. 131. 209. Ev. 36. al. 6. Mt. f. ἐννύχιον. 59. Mt. e. x. (i) = 34. 39. Mt. i. n. x. Goth. cant. veron. colb. germ. 1. corb. 2. (k) + ὁ ἰησοῦς. CFG. (St. β.) al. 15. Evangeliſtaria. Mt. V. d. p. in marg. q. r. x. z** 17. Ed. mart. (l) = BL. 102. Mt. e. || + τε. K. 1. 124. al. 9. τότε. D. cant. (m) AEFGS. 69. 72. 124. 131. 218 (cum caeteris vindob.) 235. Alii. Mt. BHV. al. 18. Ed.

38 Καὶ λέγει αὐτοῖς· ἄγωμεν
[n] εἰς τὰς [o] ἐχομένας" [p] κω-
μοπόλεις," ἵνα [q] καὶ ἐκεῖ"
κηρύξω· εἰς τοῦτο γὰρ [r] ∾ ἐξ-
39 ελήλυθα." Καὶ ἦν κηρύσ-
σων [s] εἰς τὰς συναγωγὰς" αὐτῶν
εἰς ὅλην τὴν γαλιλαίαν, καὶ
τὰ δαιμόνια ἐκβάλλων.
40 Καὶ ἔρχεται πρὸς αὐτὸν
λεπρὸς, [t] παρακαλῶν" αὐ-
τὸν, [u] καὶ γονυπετῶν αὐ-
τὸν," καὶ λέγων αὐτῷ·
[x] ὅτι," ἐὰν θέλῃς, δύνασαί
41 με καθαρίσαι. [y] Ὁ δὲ ἰη-
σοῦς σπλαγχνισθεὶς," ἐκτεί-
νας τὴν χεῖρα, ἥψατο αὐ-
τοῦ, καὶ λέγει αὐτῷ· θέλω,
42 καθαρίσθητι. Καὶ [z] — εἰ-
πόντος αὐτοῦ," εὐθέως ἀπῆλ-
θεν ἀπ' αὐτοῦ ἡ λέπρα, καὶ
43 ἐκαθαρίσθη. [a] Καὶ ἐμβρι-
μησάμενος αὐτῷ, εὐθέως ἐξ-
44 έβαλεν αὐτόν· Καὶ λέγει
αὐτῷ· ὅρα, μηδενὶ [b] μηδὲν"
εἴπῃς· ἀλλ' ὕπαγε, σεαυτὸν
δεῖξον [c] τῷ ἱερεῖ," καὶ προσ-
ένεγκε περὶ τοῦ καθαρισμοῦ
σου, ἃ προσέταξε μωσῆς, εἰς
45 μαρτύριον αὐτοῖς.] Ὁ δὲ
ἐξελθὼν ἤρξατο κηρύσσειν
[d] πολλὰ," καὶ διαφημίζειν
τὸν λόγον, ὥστε μηκέτι αὐ-
τὸν

q. κἀκεῖ. r ∾ ἐλήλυθα, ſ. ἐξῆλθον. s. ἐν ταῖς συναγωγαῖς.

(n) + ἀλλαχοῦ. BCL. 33. Copt. Arm. Arr. (o) ἐγγὺς. D. *proximos*, Vulg. It. (p) πόλεις. 69. κώμας καὶ εἰς τὰς πόλεις. D. (St. β.) Syr. Perſſ. Ar. rom. Erp. Goth. Slav. Vulg. It. (q) ACFG. 218 (cum caeteris vindob.) Alii. Mt. BHV. al. 17. Ed. (r) 10. 40. 69. 76. 124. 127. 142. 198. al. 24. et Barber. 3. Mt. B. a. d. f. k. p. z. χ. ψ. Theophyl. ἐξῆλθον. BCL. 33. *Veni*, Syr. Arr. Perſſ. Syr. p. in m. Goth. Vulg. It. (s) ABDKL. 1. 69. 72. 106. 115. 118. 124. 131. 157. 209. 235. al. 4. Mt. e. (t) ἐρωτῶν. D. *deprecans*, Vulg. It. (u) = BD. 102. 124. 235. Ev. 26. Mt. 12. cant. veron. verc. colb. corb. 2. germ. 1. Ante παρακαλῶν ponit Syr. || αὐτὸν = L. 1. al. 5. Arm. Goth. αὐτῷ 34. 39. 77. 219. Ev. 32. Ed. (x) = D. 28. 69. 71. Mt. e. Syr. Perſſ. Vulg. cant. veron. brix. gat. germ. 2. corb. 1. κύριε, CL. item 124. Copt. Arm. Aeth. Arr. corb. 2. colb. germ. 1. Mm. mart. (y) καὶ σπλαγχνισθεὶς. B. 102. καὶ ὀργισθεὶς. D. cant. verc. corb. 2. || = veron. germ. 1. (z) = BD (St. β.) L. 69. 102. Syr. Ar. p. Perſ. p. Copt. cant. veron. verc. colb. corb. 2. germ. 1. (a) Vſ. = veron. colb. || ἐμβριμησάμενος αὐτῷ = germ. 2. (b) = ADL. 33. 69. 124. Ev. 19. al. 4. Mt. e. x* χ. Syr. Arm. Vulg. It. Vict. Theophyl. (c) τῷ ἀρχιερεῖ. 12. 69. Mt. d. Goth. Vulg. corb. 1. τοῖς ἱερεῦσι. Syr. Perſſ. corb. 2. *principibus ſacerdotum*, gat. germ. 2. (d) = D. Ar. p. Vulg. It. || Poſt διαφημ. habet Mt. e.

τὸν δύνασθαι φανερῶς εἰς πό-
λιν εἰσελθεῖν· ἀλλ' [e] ἔξω"
[f] ἐν" ἐρήμοις τόποις ἦν, καὶ
ἤρχοντο πρὸς αὐτὸν [g] ∾ παν-
ταχόθεν."

1 Καὶ [h] ∾ πάλιν [εἰσῆλ-
θεν" εἰς καπερναοὺμ δι' ἡμε-
ρῶν [i] [k] καὶ" ἠκούσθη, ὅτι
2 εἰς οἶκόν ἐστι. Καὶ [l] εὐθέως"
συνήχθησαν πολλοὶ, ὥστε
μηκέτι χωρεῖν μηδὲ [m] τὰ"
πρὸς τὴν θύραν· καὶ ἐλάλει
3 [n] αὐτοῖς τὸν λόγον." Καὶ
ἔρχονται [o] πρὸς αὐτὸν παρα-
λυτικὸν φέροντες," αἰρόμε-
4 νον [p] ὑπὸ" τεσσάρων. Καὶ
μὴ δυνάμενοι [q] προσεγγίσαι"
[r] αὐτῷ" διὰ τὸν ὄχλον, ἀπε-
στέγασαν τὴν [s] στέγην," ὅ-
που ἦν [t] καὶ [u] ἐξορύξαντες"
χαλῶσι τὸν κράββατον, [x] ∾
ἐφ' ᾧ" ὁ παραλυτικὸς κατέ-
5 κειτο. Ἰδὼν δὲ ὁ ἰησοῦς τὴν
πίστιν αὐτῶν, λέγει τῷ πα-
ραλυτικῷ· τέκνον, ἀφέωνταί
6 [y] σου αἱ ἁμαρτίαι." Ἦσαν δέ
τινες τῶν γραμματέων ἐκεῖ
καθή-

---

g ∾ πάντοθεν. h ∾ εἰσῆλθε πάλιν. x ∾ ὅπου.
y. σοὶ αἱ ἁμαρτίαι σου.

(e) = Mt. d. ἔξωθεν. Ed. (f) ἐπ'. DL. 28. 124. (g) ABCDKLMS. 1. 10. 33. 72. 114* 115. 118. 131. 157. 209. 235. al. 6. Mt. e. || = veron. (h) ABCEFG. 1. 13. 69. 131. 157. 235. al. 41. Mt. V. al. 14. Ed. Syr. utr. Arm. Goth. Theophyl. εἰσελθὼν πάλιν. DL. 28. 33. 124. Copt. verc. εἰσελθών. colb. || εἰσῆλθεν] + ὁ ἰησοῦς. FG. 124. al. 7. Mt. o. 14. Evangeliſtaria. Syr. || πάλιν et δι' ἡμερῶν = Evangeliſtaria. (i) + *octo*, Codd. lat. recentiores quidam. Vulg. in edit. Sixti. Bedae textus. (k) = BL. 124. Copt. Arm. verc. colb. (l) = BL. 33. 102. Barber. 1. Syr. Perſ. Copt. Aeth. Arm. Vulg. veron. germ. 2. Mm. gat. Aug. Beda. (m) = 28. 131. (n) πρὸς αὐτοὺς λόγον. D. cant. veron colb. corb. 2. || = τὸν λόγον. 225. (o) φέροντες πρὸς αὐτὸν παραλυτ. BL. πρὸς αὐτὸν φέροντες παραλυτ. CDG. al. 7. Arm. Vulg. It. exc. germ. 1. mart. || = πρὸς αὐτὸν. germ. 2. (p) ἀπὸ. L. ἐν μέσῳ. Syr. brix. (q) προσενέγκαι, BL. 33. 63. 72. in m. Mt. c. 10. Syr. p. Perſ. p. Arr. Aeth. Vulg. brix. ἐγγίσαι. 36. 40. Mt. a. (r) = D. Mt. B. cant. veron. verc. brix. colb. corb. 2. germ. 1. (s) σκέπην. 127. (t) + ὁ ἰησοῦς. D. 38. 115. 218 (cum 76. 125.) Mt. e. Syr. Perſ. p. Aeth. Arm. Goth. cant. verc. brix. corb. 2. colb. germ. 1. 2. mart. (u) = D. Syr. cant. veron. verc. colb. corb. 2. germ. 1. (x) BDL. cant. verc. germ. 1. ἐφ' ὅ. 17. 131. ἐφ' οὗ. 13. 69. (y) BD gr. GL. 1. 13. 33. 69. 102. 118. 131. 142* item Mt. x* Perſ. p. σου αἱ ἁμαρτίαι σου. 13. Ev. 31. Mt. o.

καθήμενοι καὶ διαλογιζόμενοι
7 ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν· Τί
[z] οὗτος" [a] οὕτω" λαλεῖ
[b] βλασφημίας;" τίς δύναται
ἀφιέναι ἁμαρτίας, εἰ μὴ
8 [c] εἷς" ὁ θεός; Καὶ [d] εὐθέ-
ως" ἐπιγνοὺς ὁ ἰησοῦς [e] τῷ
πνεύματι αὐτοῦ," ὅτι [f] οὕ-
τως" [g] ⁜ αὐτοὶ" διαλογίζον-
ται ἐν ἑαυτοῖς, εἶπεν αὐτοῖς·
τί ταῦτα διαλογίζεσθε ἐν
9 ταῖς καρδίαις ὑμῶν; Τί ἐστιν
εὐκοπώτερον, εἰπεῖν τῷ πα-
ραλυτικῷ· ἀφέωνταί [h] σου" αἱ
ἁμαρτίαι· ἢ εἰπεῖν· [i] ἔγειρε,"
[k] † [l] ἆρόν σου τὸν κράββα-
10 τον," καὶ [m] περιπάτει;" Ἵνα
δὲ εἰδῆτε, ὅτι ἐξουσίαν ἔχει
ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου [n] ἐπὶ τῆς
γῆς ἀφιέναι ἁμαρτίας·" (λέγει
11 τῷ παραλυτικῷ·) Σοὶ λέγω,
[o] ἔγειρε," [p] † ἆρον τὸν κράββα-
τόν

---

h. σοὶ. **i.** ἔγειραι. **k** † καὶ. **n.** ἀφιέναι ἐπὶ τῆς γῆς. **o.** ἔγειραι. **p** † καὶ.

(z) ⩧ 59. 119. Ev. 27. (a) ⩧ 14. 61. 121. 229* 235. Ev. 31** 32. Mt. B. Syr. Perſ. p. (b) βλασφημεῖ. BDL. Vulg. It. *Hic blaſphemat*, omiſſis caeteris, veron. *Quis eſt hic, qui ſic loquitur blaſphemans*, colb. (c) ⩧ D. gr. *ſolus*, Vulg. It. exc. verc. (d) ⩧ D. 28. 33. 64. Syr. Arr. Perſ. p. Aeth. Arm. cant. veron. verc. colb. corb. 2. germ. 1. εὐθὺς. BL. (e) ⩧ 40. || αὐτοῦ ⩧ D. Mt. 17. Copt. cant. veron. verc. colb. corb. 2. *ſancto*, gat. germ. 2. (f) ⩧ B. 102. veron. verc. colb. germ. 1. corb. 2. ταῦτα. Syr. (g) + ACEFHKS. (St. *.) 13. 17. 33. 69. 114. 115. 116. 127. 142. 218. (cum vindob. omnibus exc. 124.) 235. Ev. 3. 19. al. 58. et Barber. omnes exc. uno. Mt. BHV. al. 19. Ed. Syr. utr. Slav. Theophyl. (h) BEFGL. 1. 13. 33. 69. 72. 108. 124. 127. 157. al. 60. Mt. BHV. al. 19. Ed. veron. || σου αἱ ἁμαρτίαι σου. 13. Mt. q. 17. (i) ACDEFS. Alii. Mt. HV. al. 5. Ed. ἐγείρου. BKL. 28. 33. (k) ⩧ ACD gr. L. 1. 33. 71. 72. 118. 131. al. 2. Ed. Syr. Copt. Arm. Slav. 4. Vulg. brix. (l) ⩧ 77. Ev. 44. veron. colb. || σου poſt κράββατον ponunt ABCDL. Alii. Mt. B. al. 11. (m) ὕπαγε. L. ὕπαγε εἰς τὸν οἶκόν σου. D. Arm. cant. verc. corb. Utrumque jungit germ. 2. (n) CDGL. 61. 116. 118. Ev. 5. 18. al. 17. Mt. BH. a. c. d. e. k. l. p* al. 5. Ed. Syr. Arm. Slav. Goth. Vulg. It. ἀφιέναι ἁμαρτίας ἐπὶ τῆς γῆς. B. 142. 157. || ⩧ ἐπὶ τῆς γῆς. Codex gr. unus. veron. Aug. (o) ABCDEFS. Alii Mt. BHV. al. 5. Ed. (p) ⩧ ABCDL. 13. Ev. 21. ap. Mill. al. 4. Ed. Syr. Copt. Arm. Slav. 4. Goth. Vulg. It. (exc. cant. colb. mart. germ. 2.) Ambr. Aug.

τόν σου, καὶ ὕπαγε εἰς τὸν
12 οἶκόν σου. Καὶ ἠγέρθη εὐ-
θέως, καὶ ἄρας τὸν κράββα-
τον ἐξῆλθεν [q] ἐναντίον" πάν-
των· ὥστε ἐξίστασθαι πάν-
τας, καὶ δοξάζειν τὸν θεὸν,
[r] λέγοντας·" ὅτι [s] οὐδέποτε
οὕτως" εἴδομεν.]
13 Καὶ ἐξῆλθε [t] πάλιν"
παρὰ τὴν θάλασσαν· καὶ πᾶς
ὁ ὄχλος ἤρχετο πρὸς αὐτὸν,
14 καὶ ἐδίδασκεν αὐτούς. Καὶ
[παράγων [u] εἶδε [x] λευΐν,"
τὸν τοῦ ἀλφαίου, καθήμενον
ἐπὶ τὸ τελώνιον· καὶ λέγει αὐ-
τῷ· ἀκολούθει μοι. καὶ ἀνα-
15 στὰς ἠκολούθησεν αὐτῷ. Καὶ
[y] ἐγένετο" [z] ἐν τῷ κατακεῖ-
σθαι αὐτὸν" ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐ-
τοῦ, [a] καὶ" πολλοὶ [b] τελῶ-
ναι καὶ ἁμαρτωλοὶ" συνανέ-
κειντο τῷ ἰησοῦ καὶ τοῖς μα-
θηταῖς αὐτοῦ· ἦσαν γὰρ πολ-
λοὶ, [c] καὶ ἠκολούθησαν αὐ-
16 τῷ. Καὶ οἱ γραμματεῖς καὶ
οἱ Φαρισαῖοι, ἰδόντες αὐτὸν
ἐσθίοντα" μετὰ τῶν τελω-
νῶν [d] καὶ ἁμαρτωλῶν," ἔλε-
γον τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ· [e] τί
ὅτι" μετὰ τῶν τελωνῶν καὶ
ἁμαρτωλῶν [f] ἐσθίει καὶ πί-
17 νει;" Καὶ ἀκούσας ὁ ἰησοῦς
λέγει αὐτοῖς· οὐ χρείαν ἔχου-
σιν οἱ ἰσχύοντες ἰατροῦ, ἀλλ'

(q) ἔμπροσθεν. BL. 187. in m. ἐνώπιον. Ev. 29. (r) = B. veron. καὶ λέγειν. D. cant. (s) οὕτως οὐδέποτε. BDL. Mt. n. Arm cant. (t) = D. gr. Copt. Vulg mſ. (u) + ὁ ἰησοῦς. FGH. 33. 69. al. 16. Mt. a. d. z** 12. 14. 17** Evangeliſtaria. Ed. (x) λευῖ. AK. 72. 106. 118. Ev. 5. al. 13. Mt. e. f. l. z* 10. Ed. Syr. utr. Arm. Goth. Vulg. Theophyl. || ἰάκωβον. D. 13. 69. 124. (ſed in m: ἐν ἄλλοις· λευΐν.) Codd. nonnulli ap. Orig. et ap. Vict. (teſte Wetſt.) et in ſcholiis codicum Mt. a. d. e. 10. cant. verc. veron. colb. germ. 1. corb. 2. (y) γίνεται. BL. 33. (z) κατακειμένων αὐτῶν. D. cant. veron. verc. corb. 2. colb. || = ἐν τῷ. L. 13. 69. 102. 124. (a) = D. 1. 28. 118. Mt. e. χ. 17. (b) = 220. || = καὶ ἁμαρτωλοί. Arm. Syr. p. (habet cod. pariſ.) Sax. (c) Καὶ ἠκολούθουν αὐτῷ καὶ γραμματεῖς τῶν Φαρισαίων. Καὶ ἰδόντες, ὅτι ἐσθίει. L. Alii et conſtructionem et vocabulorum ordinem varie mutant. || καὶ] οἱ καὶ. D. Vulg. It. *qui*, verc. colb. corb. 2. mart. (d) = 69. et 28. ap. Mill. Mt. χ. Syr. hieroſ. (e) = 31. || διατί. D. (St. β.) ὅτι. BL. 102. 108. Mt. p* (f) ἐσθίετε καὶ πίνετε. 124. Syr. hieroſ. || = καὶ πίνει. BD. 102. cant. verc. veron. corb. 2. || + ὁ διδάσκαλος ὑμῶν. CL. 69. 235. al. 5. Mt. r. Copt. Aeth. Arr. Perſſ. Vulg. ed. brix. colb. germ. 1. corb. 1. mart. Chryſol. Aug.

οἱ κακῶς ἔχοντες. οὐκ ἦλθον
καλέσαι δικαίους, ἀλλὰ ἁμαρ-
18 τωλούς] g †.] Καὶ [ἦσαν
οἱ μαθηταὶ ἰωάννου καὶ οἱ
h φαρισαῖοι" νηστεύοντες· καὶ
ἔρχονται καὶ λέγουσιν αὐτῷ·
διατί οἱ μαθηταὶ ἰωάννου i καὶ
οἱ τῶν Φαρισαίων" νηστεύου-
σιν, οἱ δὲ σοὶ k μαθηταὶ" οὐ
19 νηστεύουσι; Καὶ εἶπεν αὐ-
τοῖς ὁ ἰησοῦς· μὴ δύνανται οἱ
υἱοὶ τοῦ νυμφῶνος, ἐν ᾧ ὁ
νυμφίος μετ' αὐτῶν ἐστι,
νηστεύειν; l — ὅσον χρόνον
μεθ' ἑαυτῶν ἔχουσι τὸν νυμ-
φίον, οὐ δύνανται νηστεύειν."
20 Ἐλεύσονται δὲ ἡμέραι, ὅταν
m ἀπαρθῇ" ἀπ' αὐτῶν ὁ
νυμφίος, καὶ τότε νηστεύ-
σουσιν ἐν n ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ."
21 o † Οὐδεὶς ἐπίβλημα ῥάκους
ἀγνάφου ἐπιῤῥάπτει p ἐπὶ"
q ἱματίῳ παλαιῷ·" εἰ δὲ
r μὴ," s αἴρει τὸ πλήρωμα
= αὐ-

g † εἰς μετάνοιαν. h ∾ τῶν Φαρισαίων. n. ἐκείναις ταῖς ἡμέραις. o † καί.

(g) = ABD (St. β.) KL. 1* 28. 72. 102. 106* 114. 118* 123. 142** 157. 209. 226* al. 11. Mt. e. i. n. 10** Syr. utr. Perſſ. Copt. Aeth. Arm. Goth. Vulg. cant. veron. brix. corb. 2. germ. 2. vind. Euthym. Anonym. in catena. Aug. (h) ABCDKM. 13. 42. 61. 63. 67. 69. 72. 86. 106. 157. 229* 235. Mt. c. bis. e. 10. Copt. Arm. Syr. p. Goth. Vulg. veron. brix. colb. corb. 2. vind. || μαθηταὶ τῶν Φαρισαίων. L. Syr. p. in m. (i) = A. || καὶ οἱ μαθηταὶ τῶν Φαρισαίων. B. || καὶ οἱ Φαρισαῖοι. Copt. Arm. verc. corb. 2. germ. 2. (k) = B. 102. 127. Sax. (l) = D. 1. 33. 118. 209. 225. 235. Mt. r. cant. veron. verc. corb. 2. germ. 1. vind. || *nequaquam*, Syr. (m) ἀρθῇ. C. 13. 28. 64. 69. 124. (n) ABCDL. 1. 13. 28. 33. 69. 72. 157. 209. 229* al. 11. Mt. c. bis. e. Syr. utr. Aeth. Arm. Goth. cant. corb. 2. vind. || = Mt. 10. Perſ. w. (o) = ABCDGKLMS. 1. 13. 28. 33. 69. 72. 86. 102. 106. 131. 157. 209. 229. 235. Ev. 18. 19. 36. al. 14. Mt. a. c. bis. d. e. f. o. Syr. utr. Perſſ. Copt. Arm. Goth. Vulg. It. Theophyl. || δὲ poſt οὐδεὶς addunt DG et M. ap. Mill. 28. 86. 106. 235. Syr. p. in m. cant. verc. corb. colb. *enim*, Codd. latt. (p) = 13. 69. 124. (q) ἱμάτιον παλαιόν. BCD (St. β.) L. 33. (r) μήγε. K. ap. Mill. 28. 33. 114. al. 5. Mt. c. f. || εἰ δὲ μὴ] *ne*, brix. (s) αἴρει ἀπ' αὐτοῦ τὸ πλήρωμα τὸ καινὸν τοῦ παλαιοῦ. AK. 33. 69. 106. 220. 229. al. 7. Mt. r. 10. Syr. p. αἴρει τὸ πλήρωμα ἀπ' αὐτοῦ (ἀφ' ἑαυτοῦ. B.) τὸ κ. τοῦ π. BL. 115. 131. 209. 235. Barber. 2. Mt. c. ſemel. Goth. || αἴρει τὸ πλήρωμα τὸ καινὸν ἀπὸ (= ἀπό. 1. 72. 118.) τοῦ παλαιοῦ.

= αὐτοῦ: τὸ καινὸν τοῦ
παλαιοῦ," [t] καὶ χεῖρον σχί-
22 σμα γίνεται." Καὶ οὐδεὶς
βάλλει οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς
παλαιούς· εἰ δὲ [u] μὴ," [x] ῥήσ-
σει" ὁ οἶνος [y] = ὁ νέος"
τοὺς ἀσκοὺς, καὶ ὁ οἶνος [z] ἐκ-
χεῖται, καὶ οἱ ἀσκοὶ ἀπο-
λοῦνται·" [a] ἀλλὰ οἶνον νέον
εἰς ἀσκοὺς καινοὺς βλητέ-
ον."]

23 Καὶ ἐγένετο [b] [[c] παρα-
πορεύεσθαι αὐτὸν ἐν τοῖς
σάββασι" διὰ τῶν σπορίμων·
καὶ [d] ἤρξαντο οἱ μαθηταὶ αὐ-
τοῦ" [e] ὁδὸν ποιεῖν τίλλοντες"
24 τοὺς στάχυας. Καὶ οἱ Φα-
ρισαῖοι ἔλεγον αὐτῷ· ἴδε, τί
ποιοῦσιν [f] [g] = ἐν" τοῖς σάβ-
25 βασιν ὃ οὐκ ἔξεστι [h]; Καὶ
[i] — αὐτὸς: ἔλεγεν" αὐτοῖς·
οὐδέποτε ἀνέγνωτε, τί ἐποίη-
σε

παλαιοῦ. D. 1. 13. 72. 118. 124. Syr. Perſ. p. Vulg. It. || αἴρει ἀπ' αὐτοῦ τὸ πλήρ. τὸ καινὸν ἀπὸ τοῦ παλαιοῦ. 69. || *tollit enim fortitudinem ejus a veſtimento*, Ambroſiaſt. || = τὸ καινὸν τοῦ παλαιοῦ Mt. 12. (t) = L. (u) μήγε. CL. Mt. c. bis. (x) ῥήξει. BCDL. 33. Vulg. (y) = BDL. 13. 69. Mt. 17. Syr. Perſ. w. Copt. Arm. Vulg. It. exc. brix. gat. || ὁ νέος οἶνος. 118. || = ὁ οἶνος ὁ νέος. veron. verc. (z) ἀπολλοῦται καὶ οἱ ἀσκοί. B. || καὶ οἱ ἀσκοὶ ἀπολοῦνται. D. cant. veron. verc. vind. || ἐκχεῖται καὶ οἱ ἀσκοί. L. 102. (a) = D. cant. veron. verc. corb. 2. vindob. || = καινούς. 72* νέους. Mt. d. || = βλητέον. B. 102. || + καὶ ἀμφότεροι συντηροῦνται. 118. in m. Ev. 36. Sax. brix. gat. Mm. germ. 1. mart. (b) + πάλιν. D. (St. β.) 13. 69. 124. Vulg. It. exc. veron. brix. colb. (c) Ordo verborum varie mutatur. || παραπορεύεσθαι] πορεύεσθαι. 13. 69. 124. διαπορ. BCD (St. β.) || = ἐν CL 13. 61. 131. al. 5. Mt. H. a. n. 17* Ed. || ἐπορεύετο ὁ ἰησοῦς τοῖς σάββασι. Evangeliſtaria. (d) οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἤρξαντο. BCL. 13. 69. 124. Vulg. It. || = ἤρξαντο. Syr. Perſ. p. || = αὐτοῦ. D. gr. Arm. (e) τίλλειν. D. Perſ. p. Ev. 26. cant. veron. vind. colb. germ. 1. corb. 2. vind. ὁδοποιοῦντες τίλλειν. Arm. Goth. verc. brix. ὁδοιποροῦντες τίλλοντες. 13. 69. 124. || + καὶ ἐσθίειν. Arm. colb. corb. 2. item germ. 2. (f) + οἱ μαθηταί σου. D (St. β.) M. 1. 13. 28. 61. 69. 115. 118. 124. 131. 161. in m. Arm. Aeth. Goth. It. exc. gat. Mm. Hier. (g) = ABCDK. 1. 13. 69. 72. 102. 124. 131. 157. 235. al. 12. Mt. c. (h) + αὐτοῖς. D. It. (exc. brix. vind. corb. 1. mart. germ. 2.) (i) ἔλεγεν. B. 102. λέγει CL. 13. 28. 33. 69. 124. Vulg. veron. brix. gat. Mm. vind. germ. 1. corb. 2. ἀποκριθεὶς εἶπεν. D. cant. verc. ὁ ἰησοῦς ἔλεγεν. Syr. Arm. Goth.

σε δαβὶδ, ὅτε χρείαν ἔσχε,
καὶ ἐπείνασεν αὐτὸς καὶ οἱ
26 μετ' αὐτοῦ; [k] Πῶς" εἰσῆλ-
θεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ
[l] ἐπὶ ἀβιάθαρ — τοῦ: ἀρ-
χιερέως," καὶ τοὺς ἄρτους
τῆς προθέσεως ἔφαγεν, οὓς
οὐκ ἔξεστι φαγεῖν εἰ μὴ τοῖς
ἱερεῦσι, [m] καὶ ἔδωκε καὶ τοῖς
27 σὺν αὐτῷ οὖσι." [n] Καὶ ἔλε-
γεν αὐτοῖς· τὸ σάββατον διὰ
τὸν ἄνθρωπον [o] ἐγένετο,"
οὐχ ὁ ἄνθρωπος διὰ τὸ σάβ-
28 βατον. "Ὥστε κύριός ἐστιν
ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ
σαββάτου.

1 Καὶ εἰσῆλθε πάλιν εἰς
τὴν συναγωγήν· καὶ [p] ἦν ἐ-
κεῖ" ἄνθρωπος ἐξηραμμένην
2 ἔχων τὴν χεῖρα· Καὶ [q] πα-
ρετήρουν" αὐτὸν, εἰ τοῖς
σάββασιν θεραπεύσει [r] αὐ-
τὸν," ἵνα κατηγορήσωσιν αὐ-
3 τοῦ. Καὶ λέγει τῷ ἀνθρώ-
πῳ [s] τῷ ἐξηραμμένην ἔχοντι
τὴν χεῖρα·" [t] ἔγειρε" εἰς τὸ
4 μέσον. Καὶ λέγει [u] αὐτοῖς·"
[x] ἔξεστι [y] τοῖς σάββασιν [z] ἀ-
γαθοποιῆσαι," ἢ κακοποιῆ-
σαι; ψυχὴν σῶσαι [a], ἢ
[b] ἀποκτεῖναι;" οἱ δὲ ἐσιώ-
5 πων. Καὶ περιβλεψάμενος
αὐ-

---

t. ἔγειραι.

(k) = BD. 102. cant. *Et*, verc. (l) = D. cant. veron. verc. vind. corb. 2. || = τοῦ ἀρχιερέως. M. || = τοῦ. LS. 102. 157. 218 (cum caeteris vindob. exc. 225.) 235. al. 27. pluresve. Mt. BHV. al. 16. Ed. Vict. || ἀβιάθαρ] *Abimelech*, Perſ. w. et mſ. || ἀρχιερέως] ἱερέως. Goth. brix. (m) = Ev. 31. 44. corb. 2. || Poſt ἔφαγεν ponunt D. Arm. cant. veron. verc. vind. colb. germ. 1. (n) Vſ. 27 = D. cant. verc. corb. 2. vind. colb. Iidem verſ. 28. pro ὥστε habent: λέγω δὲ ὑμῖν, quod etiam retinet germ. 1. (o) ἐκτίσθη. 131. (p) ἐκεῖ. B. ἐκεῖ ἦν. A. *venit ad eum*, veron. colb. (q) παρετηροῦντο. ACD. 1. 10. 67. 118. Mt. e. (r) = D. alius. Goth. Vulg. It. (s) τῷ ἔχοντι τὴν χεῖρα ἐξηραμμένην. D. Vulg. It. τὴν χεῖρα ἔχοντι ξηράν. BL. 102. verc. τῷ τὴν ξηρὰν ἔχοντι χεῖρα. C. (t) ABDEFHKLMS. al. multi. Mt. BHV. al. 5. Ed. ἐγέρθητι. 36. 40. 53. Mt. a. d. z. (u) πρὸς αὐτούς. D. It. (exc. corb. 1. gat. Mm. germ. 2.) (x) + τί. 1. 115. 118. 131. al. 4. Mt. x. Theophyl. + *ſi*, germ. 1. 2. gat. mart. harl* (y) + ἐν. ADE. 13. 69. 106. 115. 124. 235. Mt. x. (z) τι ἀγαθὸν ποιῆσαι. D. cant. veron. germ. 1. (a) + μᾶλλον. D. 124. cant. (b) ἀπολέσαι. L. 1. 36. 40. 118. 124. 131. al. 4. et Barber. 1. Mt. a. d, x. z** ψ* Syr. Arr. Perſ. w. Arm. Slav. Goth. Vulg. It. Vict. Theophyl.

αὐτοὺς μετ' ὀργῆς, συλλυ-
πούμενος ἐπὶ τῇ [c] πωρώσει"
τῆς καρδίας αὐτῶν, λέγει
τῷ ἀνθρώπῳ· ἔκτεινον τὴν
χεῖρά [d] σου·" καὶ ἐξέτεινε·
καὶ [e] ∾ ἀποκατεστάθη"
6 [f] ἡ χεὶρ αὐτοῦ"] [g] †.] Καὶ
ἐξελθόντες οἱ Φαρισαῖοι [h] εὐ-
θέως" μετὰ τῶν ἡρωδιανῶν
[συμβούλιον [i] ἐποίουν" κατ'
αὐτοῦ, [k] ὅπως" αὐτὸν ἀπο-
λέσωσι.
7 Καὶ ὁ ἰησοῦς [l] μετὰ τῶν
μαθητῶν αὐτοῦ ἀνεχώρησεν" [m] εἰς"
τὴν θάλασσαν· καὶ πολὺ πλῆ-
θος ἀπὸ τῆς γαλιλαίας [n] ∾
ἠκολούθησαν = αὐτῷ·" [o] καὶ
8 ἀπὸ τῆς ἰουδαίας," Καὶ
[p] ἀπὸ"

---

e ∾ ἀπεκατεστάθη. g † ὑγιὴς ὡς ἡ ἄλλη. l. ἀνεχώρησε μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ. m ∾ πρός. n ∾ ἠκολούθησεν αὐτῷ.

(c) πηρώσει. 17. 70. *caecitate*, Vulg. veron. verc. brix. germ. 1. νεκρώσει. D. *emortua cordis*, cant. *emortua corda*, vind. colb. corb. 2. (d) = BES. 1. 10. 17. 36. 102. 108. Ev. 2. al. 17. Mt. V. (e) ABEFKLPS. 1. 10. 13. 102. 124. 157. 209. 235. al. 15. pluresve. Mt. BHV. al. 7. Ed. ἀποκατέστη. C. (f) = Mt. d. e || + εὐθέως. D. Sax. cant. corb. 2. vind. germ. 1. 2. (g) = ABC*DKP. 1. 63. 72. 102. 103. 114. 118* 123. 209. 226. 229* Mt. 10. Syr. utr. Arr. Perſſ. Copt. Aeth. Arm. Goth. Vulg. cant. brix. corb. 2. vind. germ. 1. Chryſolog. Beda. || = ὑγιής. 131. Copt. mſ. veron. verc. colb. germ. 2. || = ὡς ἡ ἄλλη. Copt. mſ. (h) = DL. 119. 157. Mt. 10. 17. Aeth. cant. veron. verc. vind. colb. corb. 2. germ. 1. 2. mart. Ante οἱ ponit Arm. Poſt ἡρωδιανῶν habent 106. Syr. p. || εὐθύς. BC. (i) ἐδίδουν. BL. 13. 69. 124. (k) πῶς. Barber. 1. Vulg. cant. brix. germ. 1. 2. mart. || + νῦν. Arm. (l) BCDL. 1. 13. 69. 124. 209. pluresve. Syr. Arm. Vulg. It. exc. veron. brix. (m) DP. 36. 40. 53. 61. 92. 118** 131. 209. Mt. a. e. o. 10. 14. 17. Theophyl. || παρὰ. 13. 69. 124. (n) ἠκολούθησεν αὐτῷ. AKMPS. 1. 10. 36. 114. 118. 127. 131. 209. 235. al. 11. Mt. a. e. k. l. p* z** 10. Ed. Slav. Vulg. brix. germ. 1. 2. mart. gat. Theophyl. ἠκολούθει αὐτῷ. 39. || ἠκολούθησεν absque αὐτῷ. L. || ἠκολούθησαν absque αὐτῷ. C. 59. 61. 62. 102. Copt. || Ante ἀπὸ τῆς γαλιλ. ponit 116. Poſt ἰουδαίας ponunt C. Mt. e. Vulg. brix. germ. 1. 2. mart. gat. || Plane omittitur verbum et pronomen in BD. 124. cant. veron. verc. vind. colb. corb. 2. Atque ex his veron. et colb. vſ. ſeq. pro ἦλθον πρὸς αὐτὸν, habent: *ſequebantur illum*. (o) = 235. || = ἀπὸ. D. 124. Vulg. It.

[p] ἀπὸ" ἱεροσολύμων, [q] καὶ
ἀπὸ τῆς ἰδουμαίας," καὶ [r] πέ-
ραν τοῦ ἰορδάνου, καὶ [s] οἱ"
περὶ τύρον καὶ [t] σιδῶνα,
[u] πλῆθος πολὺ, ἀκούσαντες
ὅσα [x] ἐποίει," ἦλθον πρὸς
9 αὐτόν. Καὶ εἶπε τοῖς μαθη-
ταῖς αὐτοῦ, ἵνα πλοιάριον
προσκαρτερῇ αὐτῷ, διὰ τὸν
ὄχλον, ἵνα μὴ θλίβωσιν αὐ-
10 τόν [y]. Πολλοὺς γὰρ ἐθερά-
πευσεν, ὥστε ἐπιπίπτειν αὐ-
τῷ, ἵνα αὐτοῦ [z] ἅψωνται
11 ὅσοι" εἶχον μάστιγας. Καὶ
τὰ πνεύματα τὰ ἀκάθαρτα,
ὅταν αὐτὸν [a] ἐθεώρει," [b] ∞
προσέπιπτεν" αὐτῷ καὶ [c] ∞
ἔκραζε," [d] λέγοντα·" ὅτι σὺ
12 εἶ [e] ὁ υἱὸς" τοῦ θεοῦ. Καὶ
πολλὰ ἐπετίμα αὐτοῖς, ἵνα
μὴ [f] φανερὸν αὐτὸν" [g] ποιήσω-
σι."]
13 Καὶ [ἀναβαίνει εἰς τὸ
ὄρος, καὶ προσκαλεῖται οὓς
ἤθελεν αὐτός· καὶ [h] ἀπῆλ-
14 θον" πρὸς αὐτόν. Καὶ ἐ-
ποίησε [i] δώδεκα, ἵνα ὦσι"
μετ' αὐτοῦ, [k] καὶ ἵνα ἀπο-
στέλ-

---

b ∞ προσέπιπτον. c ∞ ἔκραζον. f. αὐτὸν φανερόν.

(p) = Mt. a. d. z. (q) = G. 1. 118. 131. 209. Mt. 17. Arm. colb. corb. 2. Ex his G. pro ἰουδαίας vſ. 7. habet ἰδουμαίας, et 1. 131 hic legunt καὶ ἀπὸ τῆς ἰουδαίας, quod antea omiſerant. || = ἀπὸ. D. gr. (r) + οἱ D. gr. brix. (s) = BCL. cant. veron. brix. vind. colb. (t) + οἱ περὶ. D. *circa*, cant. (u) + καὶ. 1. 59. 118. (x) ποιεῖ. BL. (y) + οἱ ὄχλοι. 13. 28. 69. 124. || + πολλοί. D. cant. verc. vind. corb. 2. (z) ἅψωνται. Καὶ ὅσοι. A. 28. Syr. Arr. Perſ. p. Copt. Goth. Sax. brix. ἅπτωνται. Ὅσοι δὲ. Vulg. mſ. mart. || Mox: μάστιγας καὶ πνεύματα ἀκάθαρτα. Ὅταν οὖν etc. D. gr. (a) ἐθεώρουν. BCDGL. Ev. 36. Alii. Mt. c. bis. e. f. (b) ABCDFGKL. 13. 69. 124. 235. Ev. 18. 19. 36. al. 18. Mt. c. bis. d. e. r. x. 10. Theophyl. (c) ABCDFKL. 1. 13. 33. 69. 124. 235. Ev. 19. 36. al. 20. Mt. c. bis. e. f. x. 10. Theophyl. ἐκραύγαζον. 10. Mt. r. || κράζοντα καὶ Mt. a. d. (d) λέγοντες. DK. 61. 69. Mt. c. ſemel. (e) ὁ χριστὸς, ὁ υἱὸς. C. 121. Syr. p. cum aſt. ὁ θεὸς, υἱὸς. 69. ὁ ἅγιος. 5. (f) AEFGHLPS. 218. (cum caeteris vindob. exc. 124.) Alii. Mt. V. al. 14. Ed. Vulg. cant. corb. 1. gat. vind. brix. germ. 1. 2. Vict. Theophyl. || = αὐτὸν. 71. ap. Mill. Mt. q. (g) ποιῶσι. DKL. 13. 42. 69. 72. 124. (h) ἦλθον. D. Syr. Perſſ. Arr. Aeth. Vulg. It. (i) ἵνα ὦσι ιβ΄. D. Vulg. cant. verc. vind. colb. || δώδεκα] + οὓς καὶ ἀποστόλους ὠνόμασεν. B. 13. 28. 69. 124. Mt. e. Syr. p. in m. Ar. p. Copt. Aeth. (k) Haec re-jiciuntur in finem commatis 15. in colb. germ. 2. Mm. gat.

In

στίλλῃ αὐτοὺς κηρύσσειν,"
15 Καὶ [l] ἔχειν" ἐξουσίαν [m] θε-
ραπεύειν τὰς νόσους, καὶ"
16 ἐκβάλλειν τὰ δαιμόνια. [n] Καὶ
ἐπέθηκε [o] [p] τῷ σίμωνι ὄνο-
17 μα" πέτρον· Καὶ ἰάκωβον
τὸν τοῦ ζεβεδαίου, καὶ ἰω-
άννην τὸν ἀδελφὸν [q] — τοῦ:
ἰακώβου·" καὶ ἐπέθηκεν αὐ-
τοῖς [r] ὀνόματα" [s] βοανεργὲς,"
18 ὅ ἐστιν, υἱοὶ βροντῆς· Καὶ
ἀνδρέαν, καὶ φίλιππον, καὶ
βαρθολομαῖον, καὶ ματθαῖ-
ον [t], καὶ θωμᾶν, καὶ ἰάκω-
βον τὸν τοῦ ἀλφαίου, καὶ
[u] θαδδαῖον," καὶ σίμωνα
19 τὸν [x] κανανίτην," Καὶ ἰού-
δαν [y] ἰσκαριώτην," ὃς καὶ
παρέδωκεν αὐτόν.
20 Καὶ [ἔρχονται εἰς οἶκον.
καὶ [z] συνέρχεται πάλιν ὄ-
χλος," ὥστε μὴ δύνασθαι
αὐτοὺς μήτε [a] ἄρτον" φαγεῖν.
21 [b] Καὶ ἀκούσαντες οἱ παρ' αὐ-
τοῦ," ἐξῆλθον κρατῆσαι αὐ-
τόν· ἔλεγον γάρ· ὅτι [c] ἐξέ-
στη."]

In verc. bis leguntur. || ἵνα poſterius = B. 102. Mt. c. κηρύσσειν] + τὸ εὐαγγέλιον. D. Sax. It. exc. verc. (ſed vſ 15. poſt *daemonia*, verc. cum gat. Mm. colb. germ. 2. et tol. addit: *et circumirent praedicantes Evangelium.*) (l) ἔδωκεν αὐτοῖς. D. Arr. Aeth. Vulg. It. exc. verc. (m) = BL. 102. Copt. (n) + καὶ ἐποίησε τοὺς δώδεκα. B. || + πρῶτον σίμωνα. 13. 69. 124. Ed. Codd. ap Lucam brug. (o) + αὐτοῖς ὀνόματα, τῷ. 33. Mt. e. (p) ὄνομα τῷ σίμωνι. BCL. 102. Ev. 36. Mt. f. (q) αὐτοῦ. 28. 59. 61. 67. 69. 225. 235. Mt. n. germ. 2. αὐτοῦ ἰακώβου AFG. 73. item Mt. l. || = τοῦ. CS. 1. 10. 13. 108. 116. 118. 124. 131. 142* Mt. a. d. e. 17. (r) ὄνομα. D. gr. 225. Syr. (s) *Bene reem*, Hier. *Boanges*, cant. (t) + τὸν τελώνην. 13. 50. 61. 69. 124. Arm. Syr. p. in m. Slav. 1. (u) λεββαῖον. D (St. β.) cant. veron. verc. corb. 2. vind. (x) κανανaῖον. BD (St. β.) L. 33. Ed. Copt. Slav. 1. Vulg. It. (y) ἰσκαριώθ. BCL. tol. σκαριώθ. D. 33. Sax. It. item Syr. (z) συνέρχονται πάλιν ὄχλοι. 52. 106. Syr. utr. Alii aliter. (a) ἄρτους. D. gr. Ed. (b) καὶ ὅτε ἤκουσαν περὶ αὐτοῦ οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ λοιποὶ. D. Copt. Goth. It. || οἱ παρ' αὐτοῦ] Sic Syr. p. graece in m. οἱ περὶ αὐτοῦ 61. οἱ μετ' αὐτοῦ. 125** *qui ab eo erant*, verc. ad cap. 2, 27. (ubi hic verſus iterum in hoc cod. occurrit.) *cognati ejus*, Syr. *ſui*, Vulg. *diſcipuli*, Mm. gat. *ſcribae et phariſaei*, colb. (c) ἔξεστι. 17. 225. Ev. 36. Mt. c. ἐξέστι. 121. ἐξίσταται. 13. 69. Alius. Ed. ἐξέσταται αὐτούς. D* ἔξεσται αὐτοὺς D** *exſentiat eos*, cant. veron. verc. vind. corb. 2. *exſtitit mente*, verc. ad cap. 2, 27. *demens factus eſt*, germ. 1. *in furorem verſus eſt*, Vulg. brix. alii. || In colb. deſunt omnia ab ἔλεγον γὰρ ad ἔλεγον vſ. ſeq.

22 στη."] Καὶ οἱ γραμματεῖς,
[d] οἱ ἀπὸ ἱεροσολύμων κατα-
βάντες, ἔλεγον· ὅτι Βεελζε-
βοὺλ ἔχει, καὶ· ὅτι ἐν τῷ
ἄρχοντι τῶν δαιμονίων ἐκ-
23 βάλλει τὰ δαιμόνια. Καὶ
[e] προσκαλεσάμενος αὐτοὺς, ἐν
παραβολαῖς ἔλεγεν αὐτοῖς·
πῶς δύναται σατανᾶς σατανᾶν
24 ἐκβάλλειν; Καὶ ἐὰν βασι-
λεία ἐφ' ἑαυτὴν μερισθῇ, οὐ
δύναται σταθῆναι ἡ βασιλεία
25 ἐκείνη. Καὶ ἐὰν οἰκία ἐφ'
ἑαυτὴν μερισθῇ, οὐ δύναται
[f] σταθῆναι" ἡ οἰκία ἐκείνη.
26 Καὶ εἰ ὁ σατανᾶς [g] ἀνέστη
ἐφ' ἑαυτὸν καὶ μεμέρισται,
οὐ δύναται σταθῆναι," ἀλλὰ
27 τέλος ἔχει. [h] Οὐδεὶς δύναται"
[i] τὰ σκεύη τοῦ ἰσχυροῦ, εἰσ-
ελθὼν εἰς τὴν οἰκίαν" [k] αὐ-
τοῦ," διαρπάσαι, ἐὰν μὴ
[l] πρῶτον" τὸν ἰσχυρὸν δήσῃ·
καὶ τότε τὴν οἰκίαν αὐτοῦ
28 [m] ∾ διαρπάσει."] ['Αμὴν
λέγω ὑμῖν, ὅτι πάντα ἀφε-
θήσεται [n] ∾ τὰ ἁμαρτήμα-
τα τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων,"
καὶ [o] ⁜ αἱ" βλασφημίαι
[p] ὅσας ἂν βλασφημήσωσιν·"
"Ος

---

h. οὐ δύναται οὐδείς. m ∾ διαρπάσῃ. n ∾ τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων τὰ ἁμαρτήματα.

(d) + καὶ. H. 12. Mt. a. d. verc. vind. (e) + αὐτὸς. 60. 116. Mt. o. Poſt αὐτοῖς + ὁ ἰησοῦς. 31. Syr. Perſ. p. Aeth. veron. colb. Loco αὐτοῖς habet ὁ κύριος ἰησοῦς. D. cant. vind. verc. germ. 1. 2. corb. 2. (f) στῆναι. BKL. 11. 42. 60. 114 ἑστάναι. D. (g) σατανᾶν ἐκβάλλει, μεμέρισται ἐφ' ἑαυτὸν· οὐ δύναται σταθῆναι ἡ βασιλεία αὐτοῦ. D. cant. veron. verc. corb. vind. colb. germ. 1. (h) ADEFHKS. 10. 17. 36. 40. 61. 72. 118. 127. 151. 157. 218 (cum vindob. omnibus) 229. 235. Ev. 2. 18. 19. 36. al. 46. Mt. V. al. 18. Ed. Syr. p. Slav. Vulg. It. (exc. verc. cant. corb. 2. qui habant: *nemo autem.*) Theophyl. ἀλλ' οὐδεὶς δύναται. L. 1. 13. 69. 124. ap. Birch. 131. 209. Arm. Syr. p. in m. ἀλλ' οὐ δύναται οὐδεὶς. B. Alii aliter. (i) εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἰσχυροῦ εἰσελθὼν, τὰ σκεύη. CL. item B. et 102. (k) = D. Vulg. It. exc. brix. germ. 2. (l) πρότερον. 9. 42. 108. ap. Birch. (m) AEFGK. 10. 33. 72. 106. 108. 127. Ev. 2. al. 40. Mt. V. a. c. bis. l. p. q. 10. al. 5. Ed. (n) ABCDL. 1. 84. 86. 118. 124. 131. Ev, 36. Mt. c. ſemel. f. Arm. Vulg. It. exc. brix. colb. || = τὰ ἁμαρτήματα. F. Alius. Copt. || τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων] τοῖς ἀνθρώποις. 118. 157. 235. Mt. 17. || = τοῖς υἱοῖς. Mt. o. (o) ABCEGH. 1. 13. 28. 61. 69. 124. 157. Ev. 19. 36. al. 3. Mt. c. ſemel. (p) = veron. verc. colb. corb. 2. germ. 1. vind. Cypr. Ambroſiaſt. || ὅσας] ὅσα. BD. 13. 69. 124. Ev. 36.

29"Ος δ' ἂν βλασφημήσῃ q εἰς"
τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, οὐκ ἔχει
ἄφεσιν r — εἰς τὸν αἰῶνα,"
ἀλλ' ἔνοχός ἐστιν αἰωνίου
30 s ∾ κρίσεως." Ὅτι ἔλεγον·
πνεῦμα ἀκάθαρτον t ἔχει."
31 u"Ἔρχονται οὖν" x ἡ μή-
τηρ αὐτοῦ καὶ οἱ ἀδελφοὶ ⁜ αὐ-
τοῦ·" καὶ ἔξω y ἑστῶτες"
ἀπέστειλαν πρὸς αὐτὸν, z —
32 φωνοῦντες αὐτόν·" Καὶ
ἐκάθητο a ∾ ὄχλος περὶ αὐ-
τόν· b εἶπον δὲ αὐτῷ·" ἰδοὺ,
ἡ μήτηρ σου, καὶ οἱ ἀδελφοί
σου, c + καὶ αἱ ἀδελφαί σου"
33 ἔξω ζητοῦσί σε. Καὶ ἀπε-
κρίθη αὐτοῖς λέγων· τίς ἐστιν
ἡ μήτηρ μου, d ∾ ἢ" οἱ
ἀδελ-

s ∾ ἁμαρτήματος. x ∾ οἱ ἀδελφοὶ καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ.
a ∾ περὶ αὐτὸν ὄχλος. d ∾ καί.

(q) = D. gr. veron. verc. vind. (r) = D. 1. alius. cant. veron. verc. corb. 2. germ. 1. Athan. Cypr. bis. || *neque in hoc ſeculo, neque in futuro*, gat. Ambroſiaſt. (s) ἁμαρτήματος. BL. 28. 33. ἁμαρτίας. D (St. β.) 13. 69. Athan. Pſeudo Ath. *Peccati ſ. delicti*, Copt. Arm. Goth. Vulg. It. (exc. brix. tol.) Cypr. bis. Aug. || κολάσεως. 61. 184. Arr. (t) ἔχειν. D. 77. 235. cant. veron. verc. colb. germ. 1. corb. 2. ἔχειν αὐτόν. C. (u) καὶ ἔρχονται. BCL. 13. 28. 69. 124. Ed. Syr. Copt. Vulg. brix. colb. καὶ ἔρχεται. D. 1. 118. 209. cant. veron. verc. germ. 1. corb. 2. ἔρχεται οὖν. 115. καὶ ἐξέρχεται. 131. (x) BCDL. 131. Ev. 2. 36. Mt. f. Syr. Copt. Goth. cant. veron. colb. corb. 2. ἡ μήτηρ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ. 1. 118. 209. Slav. 5. et ed. ἡ μήτηρ αὐτοῦ καὶ οἱ ἀδελφοί. 115. Ed. Vulg. verc. brix. germ. 1. || ἀδελφοί] + αὐτοῦ. Praeter modo laudatos AGKM. al. 9. Mt. e. o** r. 10. (y) ἑστηκότες. GL. 1. 118. 124. 131. Ed. στήκοντες. BC* 28. (z) = verc. || καλοῦντες αὐτόν. BCL. 1. 13. 28. 69. 118. 124. 131. 209. ζητοῦντες αὐτόν. A. || ἀπέστειλαν φωνοῦντες αὐτὸν πρὸς ἑαυτούς. Syr. (a) ABCL. 1. 10. 13. 69. 72. 106. 114. 115. 118. 131. 157. 220. 235. pluresve. Mt. c. bis. e. f. r. 10. Syr. Goth. Vulg. It. πρὸς τὸν ὄχλον. D. gr. (b) καὶ λέγουσιν αὐτῷ. CDL. 13. 69. 124. Barber. 1. Syr. Copt. Syr. p. mſ. in m. εἰπόντων δὲ αὐτῶν, omiſſo poſtea καί, 28. Arm. (c) + ADEFGMSU. 3. 10. 61. 71. 76. 77. 116. 124. 127. 152. 228** al. 34. (non addunt Barber. 2.) Mt. V. e. i. k. l. n. o. p. q. z. 17. Ed. Syr. p. in m. Slav. Goth. It. exc. germ. 1. 2. corb. 1. gat. (d) BCL. 1. 10. 36. 40. 61. 71. 89. 118. 229. 235. al. 13. et Barber. 3. Mt. V. a. d. q. z. 17. Ed. Syr. Vulg. It. exc. cant. brix. colb. corb. 2.

34 ἀδελφοί [e] μου;" Καὶ περι-
βλεψάμενος [f] ∾ κύκλῳ τοὺς
περὶ αὐτὸν" καθημένους, λέ-
γει· [g] ∾ ἴδε" ἡ μήτηρ μου
35 καὶ οἱ ἀδελφοί μου. Ὃς
γὰρ ἂν ποιήσῃ τὸ θέλημα
τοῦ θεοῦ, οὗτος [h] ἀδελφός
μου, καὶ ἀδελφή [i] = μου,"
καὶ μήτηρ [k] ἐστί.]

1 Καὶ [πάλιν ἤρξατο διδά-
σκειν [l] παρὰ" τὴν θάλασσαν·
καὶ [m] συνήχθη" πρὸς αὐτὸν
ὄχλος [n] πολύς," ὥστε αὐ-
τὸν ἐμβάντα [o] εἰς τὸ πλοῖον"
καθῆσθαι [p] ἐν τῇ θαλάσσῃ·"
[q] καὶ πᾶς ὁ ὄχλος πρὸς τὴν
θάλασσαν ἐπὶ τῆς γῆς ἦν."
2 Καὶ ἐδίδασκεν αὐτοὺς ἐν πα-
ραβολαῖς [r] πολλά, καὶ ἔλε-
γεν αὐτοῖς ἐν τῇ διδαχῇ αὐ-
3 τοῦ·" Ἀκούετε· ἰδού, ἐξῆλ-
θεν

---

f ∾ τοὺς κύκλῳ — περὶ αὐτόν. g ∾ ἰδού.

(e) = BD. gr. 102. Arm. (f) τοὺς κύκλῳ, omiſſo περὶ αὐτόν. D. cant. veron. || τοὺς κύκλῳ περὶ αὐτόν. 1. 13. 69. 118. 124. Ed. Vulg. brix. alii. || τοὺς περὶ αὐτὸν κύκλῳ BCL.. Copt. || = κύκλῳ. 61. verc. || Aut κύκλῳ aut περὶ αὐτὸν = Syr. Arr. Perſſ. Aeth. || = τούς. 131. || αὐτὸν] + μαθητάς. 13. 69. 124. Ed. Arm. || κύκλῳ omiſſis τοὺς περὶ αὐτὸν καθημένους. Mt. 12. (g) ADGK. 1. 13. 28. 33. 36. 40. 61. 72. 76. 114. 124. 125. ap. Birch. 131. 209. al. 10. Mt. a. c. d. p. q. al. 3. (h) + καί. 235. Mt. e. (i) = ABDL. 1. 10. 13. 36. 40. 53. 69. 77. 116. 118. 131. Ev. 36. Mt. a. d. z. Ed. Arm. Goth. Perſ. p. cant. brix. colb. germ. 1. corb. 2. Ambr. (k) + μου. 10. 61. 76. 229. 235. al. 18. Mt. c. e. p. q. x. 14. Syr. Arr. Perſ. p. Aeth. Slav. verc. (l) πρός. D. ἐπί. 38. (m) συνήχθησαν. A. 235. al. 5. Syr. utr. (ſed Syr. p. mſ. ut rec.) συνάγεται. BCL. 13. 69. 124. συνέρχεται. 1. συνέρχονται. 131. (n) πλεῖστος. BCL. (o) Ante ἐμβάντα ponunt BCDL. Arm. Vulg. It. Theophyl. Poſt καθῆσθαι. 13. 69. 124. Syr. || = τό. LM. 1. 72. 76. 106. 118. 131. Mt. c. e. r. x. z* 10. Ed. (p) = germ. 1. || παρὰ τὴν θάλασσαν. 131. πέραν τῆς θαλάσσης. D. *circa mare*, cant. *circa* ſ. *ad* ſ. *proxime littus* ſ. *littus maris*, It. exc. brix. germ. 2. corb. 1. gat. (q) *juxta littus*, Copt. (ſaltus a θαλάσσῃ ad θάλασσαν.) || πρὸς τὴν θάλασσαν ἐπὶ τῆς γῆς] *in littore*, veron. brix. corb. 2. colb. germ. 1. || πρὸς τὴν θάλασσαν] παρὰ τὴν θάλασσαν. 1. 118. ἐν τῇ θαλάσσῃ. 59. πέραν τῆς θαλάσσης. D. *circa mare*, cant. || ἐπὶ τῆς γῆς] = D. cant. verc. ἐπὶ τὴν γῆν. 59. Mt. 10* *in littore*, Ar. p. Copt. Goth. || ἦν] ἦσαν. BCL. Ev. 12. 36. Mt. f. *ſtabat*, Syr. brix. corb. 2. colb. germ. 1. (r) *dicens*, veron. colb. || πολλὰ] πολλαῖς. D. cant. λέγων. 28.

θεν ὁ σπείρων [s] τοῦ σπεῖραι."
4 Καὶ [t] ἐγένετο" ἐν τῷ σπεί-
ρειν, ὃ μὲν ἔπεσε παρὰ τὴν
ὁδόν· καὶ ἦλθε τὰ πετεινὰ [u] †
5 καὶ κατέφαγεν αὐτό. [x] "Αλ-
λο δὲ" [y] ἔπεσεν" ἐπὶ [z] τὸ
πετρῶδες," [a] ὅπου" οὐκ εἶ-
χε γῆν πολλήν· καὶ εὐθέως
[b] ἐξανέτειλε," διὰ τὸ μὴ
6 ἔχειν [c] βάθος" γῆς. [d] Ἡλίου
δὲ ἀνατείλαντος," ἐκαυματί-
σθη, καὶ διὰ τὸ μὴ ἔχειν
7 ῥίζαν, ἐξηράνθη. Καὶ ἄλλο
ἔπεσεν [e] εἰς" τὰς ἀκάνθας·
καὶ ἀνέβησαν αἱ ἄκανθαι,
καὶ συνέπνιξαν αὐτὸ, καὶ
8 καρπὸν οὐκ ἔδωκε. Καὶ
[f] ἄλλο" ἔπεσεν [g] εἰς" τὴν
γῆν τὴν καλήν· καὶ ἐδίδου
καρπὸν ἀναβαίνοντα καὶ [h] ∾
αὐξάνοντα·" καὶ ἔφερεν [i] ∾
ἓν" τριάκοντα, καὶ [i] ∾ ἓν"
ἑξήκοντα, καὶ [i] ∾ ἓν" ἑκα-
9 τόν. Καὶ ἔλεγεν [k] †· ὁ ἔ-
χων ὦτα ἀκούειν, ἀκουέ-
10 τω [l].] [m] Ὅτε δὲ" ἐγένετο

u † τοῦ οὐρανοῦ. h ∾ αὐξανόμενον. i ∾ ἐν.
k † αὐτοῖς.

(s) = D. gr. Copt. || = τοῦ. B. 102. || + τὸν σπόρον αὐτοῦ. F. 29. 71. 157. 218. (cum 125. 220.) Goth. germ. 2. (t) = D. Syr. utr. Perſſ. Aeth. Vulg. It. exc. verc. (u) = ABCEFHKLS. 1. 10. 13. 36. 40. 69. 72. 102. 106. 108. 124. 131. 157. 235. Ev. 2. 18. 19. 36. al. 70. et Barber. 7. Mt. V. a. c. ſemel. d. al. 13. Ed. Syr. utr. Arr. Perſ. p. Copt. Aeth. Arm. Goth. Slav. Sax. Vulg. mſ. veron. brix. corb. 2. tol. emmer. Beda. (x) καὶ ἄλλα. D. gr. 33. Ev. 18. 19. ἄλλα δὲ. 13. 69. (y) ἔπεσαν. D. gr. (z) τὰ πετρώδη. D. 1. 118. 131. 209. Ed. Vulg. It. exc. verc. vind. germ. 2. (a) καὶ ὅτι. D. cant. veron. vind. colb. corb. 2. (b) ἐξεβλάστησε. 1. 13. 28. 69. 118. 124. 209. ἐβλάστησε. 131. Copt. (c) βάρος. 47. 56. 58. (d) καὶ ὅτε ἀνέτειλεν ὁ ἥλιος. BCDL. Vulg. cant. vind. corb. 2. (e) ἐπὶ. CD. gr. Mt. a. c. d. *ſupra ſpinas*, veron. παρὰ. 106. (f) ἄλλα BCL. 33. 124. Copt. (g) ἐπὶ. 1. 36. 40. 106. 118. 124. 131. Mt. a. d. f. (h) ABCDL. Mt. e. (i) E. (St. π.) 1. 36. 40. 69. 77. 103. 104. 108. 218. ap. Birch. Ev. 2. 18. 19. al. 45. et Barber. 10. Mt. V. al. 17. Syr. p. Aeth. Slav. Ephr. Baſ. Andreas caeſ. Theophyl. Hier. Et ſic etiam vſ. 20. || εἰς. BL. 46. Naz. (k) = ABCD (St. π.) EFGKLM. al. 72. Mt. V. al. 17. Ed. Syr. utr. Arr. Perſ. w. Copt. Aeth. Arm. Goth. Slav. Vulg. It. Theophyl. (l) + καὶ ὁ συνιῶν συνιέτω. D. Syr. p. in m. cant. veron. verc. corb. 2. vind. germ. 1. 2. (m) καὶ ὅτε. BCDL. Copt. Vulg. It.

[καταμόνας, [[n] ἠρώτησαν"
αὐτὸν [o] οἱ περὶ αὐτὸν σὺν
τοῖς δώδεκα" [p] τὴν παραβο-
11 λήν." Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς·
ὑμῖν δέδοται [q] = γνῶναι"
[r] τὸ μυστήριον" τῆς βασιλείας
τοῦ θεοῦ· ἐκείνοις δὲ τοῖς ἔξω
ἐν παραβολαῖς [s] τὰ πάντα"
12 [t] γίνεται·" Ἵνα βλέποντες [u]
βλέπωσι, [x] καὶ μὴ ἴδωσι·"
καὶ ἀκούοντες [y] ἀκούωσι,
καὶ" μὴ [z] συνιῶσι·" μήποτε
ἐπιστρέψωσι, καὶ [a] ∾ ἀφε-
θῇ" αὐτοῖς [b] = τὰ ἁμαρτή-
13 ματα." Καὶ λέγει αὐτοῖς·
οὐκ οἴδατε τὴν παραβολὴν
ταύτην; καὶ πῶς πάσας τὰς
14 παραβολὰς γνώσεσθε; Ὁ
σπείρων, τὸν λόγον σπείρει.
15 Οὗτοι δέ εἰσιν οἱ παρὰ τὴν
ὁδὸν, [c] ὅπου σπείρεται ὁ λό-
γος," καὶ ὅταν ἀκούσωσιν,
[d] εὐθέως" ἔρχεται ὁ σατα-
νᾶς, καὶ αἴρει [e] τὸν λόγον
τὸν" ἐσπαρμένον [f] ∾ ἐν ταῖς
16 καρδίαις αὐτῶν." Καὶ οὗ-
τοί

---

a ∾ ἀφεθήσεται. f ∾ ἐν αὐτοῖς.

(n) ἠρώτων. ABCL. ἐπηρώτων. D. ἐπηρώτησαν. 13. 69. 124. (o) οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ. D. 13. 28. 69. 124. Evangeliſtaria. cant. veron. verc. corb. 2. vind. colb. germ. 1. || = οἱ περὶ αὐτόν. L. Item Evangeliſtaria quaedam, in quibus legitur: προσῆλθον οἱ μαθηταὶ τῷ ἰησοῦ καταμόνας, καὶ ἠρώτησαν αὐτὸν σὺν τοῖς δώδεκα. || = σὺν τοῖς δώδεκα. Vulg. mſ. (p) τὰς παραβολάς. BCL. Copt. gat. Mm. germ. 2. mart. || τίς ἡ παραβολὴ αὕτη. D. 13. 28. 69. 124. cant. veron. verc. germ. 1. corb. 2. colb. vind. (q) = ABKL. 11. 15. 27. 42. 63. 68. 72. 102. 114. Mt. 10. Copt. corb. 1. (r) τὰ μυστήρια. G. 1. 67. 106. 115. 118. 235. Mt. f. 17. Syr. p. Copt. || Ante δέδοται ponunt BL. 102. (s) πάντα. D. 106. 114. 115. 116. 124. Mt. r. z. 10. ταῦτα. 52. 116. in m. || = colb. germ. 1. corb. 2. vind. (t) λέγεται. D. 64. 124. cant. veron. verc. vind. corb. 2. colb. germ. 1. (u) + μή. EFGH. 2. 12. Orig. bis. (x) = 3. Orig. bis. καὶ ἰδόντες μὴ ἴδωσι. 12. ap. Mill. (y) = 28. Orig. ſemel. verc. (z) συνῶσι D*L. 1. 118. 127. 225. ἀκούουσι. 106. (a) AK. 11. 72. 114. 220. 229. al. 6. Mt. r. 10. Orig. ſemel. ἀφεθήσομαι. D* (ἀφήσω D**) cant. vind. germ. 1. corb. 2. (b) = BCL. 1. 118. Mt. x. Copt. Arm. veron. Orig. bis. || τὰ παραπτώματα. 36. 40. 53. 106. Mt. a. d. Theophyl. (c) *qui negligenter verbum ſuſcipiunt*, veron. verc. brix. colb. || ὅπου] οἷς. D. (St. β.) cant. germ. 1. corb. 2. Item Syr. (d) = 118. Arm. εὐθύς. BCL. 69. Mt. f. (e) τό. Arm. (f) ἐν αὐτοῖς. CL. Copt. Syr. p. in m. colb. εἰς αὐτούς. B. 1. 13. 28. 69. 118. ἀπὸ τῆς καρδίας αὐτῶν. A. Aeth.

τοί εἰσιν [g] ὁμοίως" οἱ ἐπὶ τὰ
πετρώδη σπειρόμενοι [h], οἵ,
ὅταν ἀκούσωσι τὸν λόγον,
[i] εὐθέως" μετὰ χαρᾶς λαμ-
17 βάνουσιν [k] αὐτόν·" Καὶ οὐκ
ἔχουσι [l] ῥίζαν" ἐν ἑαυτοῖς,
ἀλλὰ πρόσκαιροί εἰσιν· εἶτα,
γενομένης θλίψεως ἢ διω-
γμοῦ διὰ τὸν λόγον, [m] εὐ-
18 θέως" σκανδαλίζονται. Καὶ
[n] ═ οὗτοί εἰσιν" [o] οἱ" εἰς
τὰς ἀκάνθας σπειρόμενοι,
[p] † οἱ τὸν λόγον [q] ∾ ἀκού-
19 οντες·" Καὶ αἱ μέριμναι τοῦ
[r] αἰῶνος" [s] † καὶ [t] ἡ ἀπάτη
τοῦ πλούτου" [u] καὶ αἱ περὶ
τὰ λοιπὰ ἐπιθυμίαι" εἰσπο-
ρευόμεναι συμπνίγουσι τὸν
λόγον, καὶ [x] ἄκαρπος γίνε-
20 ται." Καὶ [y] οὗτοί" εἰσιν οἱ
ἐπὶ τὴν γῆν τὴν καλὴν σπα-
ρέντες, [z] οἵτινες ἀκούουσι
τὸν λόγον καὶ παραδέχονται,
καὶ καρποφοροῦσιν, [a] ∾ ἓν"
τριάκοντα, καὶ [a] ∾ ἓν" ἑξή-
κοντα, καὶ [a] ∾ ἓν" ἑκατόν.

 Καὶ

p † οὗτοί εἰσιν. q ∾ ἀκούσαντες. s † τούτου.
a ∾ ἐν

(g) ═ D. 1. 13. 28. 69. 118. 131. Syr. Perſ. p. Arm. cant. veron. verc. corb. 2. vind. colb. germ. 1. Orig. Ante εἰσιν ponunt CL. Mt. f. (h) + λέγει. M. (i) ═ D. 1. 36. 40. 60. Mt. a. Copt. cant. vind. colb. corb. 2. εὐθὺς. BCL. 13. Ev. 2. 13. Mt. f. (k) ═ 13. 28. 69. 124. ap. Birch. 131. Arm. Orig. (l) ῥίζας. Mt. V. (m) εὐθὺς. BCL. 108. Ev. 2. 12. 19. Mt. f. Ed. (n) ═ GH. 1. 13. (59. 61. 62. 64. ap. Wetſt.) 118. 124. 218. (cum 76. 123. 125.) Syr. Arr. Arm. ἄλλοι εἰσιν. BDL. Copt. Vulg. cant. veron. colb. vind. germ. corb. (o) ═ 13. 108. 220. (p) ═ AC**EKMS. 10. 11. 17. 36. 40. 59. 61. 62. 64. 69. 72. 77. 106. 108. 127. 131. 157. 229. 235. Ev. 2. 18. 19 al. 47. Mt. V. al. 17. Ed. Copt. Syr. p. Goth. Slav. brix. Theophyl. (q) ἀκούσαντες. BCDL. 13. 69. 124. Mt. i. n. (r) βίου. D. Goth. cant. veron. vind. corb. 2. colb. germ. 1. βίου καὶ τοῦ αἰῶνος. 60. (s) ═ BCDL. 1. 38. 102. 118. Arm. Vulg. It. exc. brix. (t) ═ M* || ἀπάται τοῦ κόσμου. D. *et errores* (ſ. *delectationes*) *mundi ſimul incedentes* (*incendentes*,) cant. corb. 2. vind. *et in errore ſeculi ſimul· euntes*, (εἰσπορευόμενοι) veron. *et delectationibus mundi abalienati*, colb. Hi omnes omittunt καὶ αἱ περὶ τὰ λοιπὰ ἐπιθυμίαι. *Errores mundi, et deceptio divitiarum, et reliquae concupiſcentiae ſimul incidentes*, germ. 1. (u) D. 1. 28. 118. 131. Arm. It. (exc. brix. germ. 1. corb. 1. mart. Mm. gat.) || περὶ τὰ λοιπὰ ═ 106. (x) ἄκαρποι γίνονται. D. 124. It. exc. brix. germ. 2. (y) ἐκεῖνοι. BCL. Copt. (z) + *hi ſunt*, germ. 1. 2. (a) Vide vſ. 8. Sic etiam h. l. Syr. utr. Slav. || ἐν ſecundum et tertium ═ B. 102.

21 Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς· [b] μήτι ὁ
λύχνος [c] ἔρχεται," ἵνα ὑπὸ
τὸν μόδιον τεθῇ, ἢ ὑπὸ τὴν
κλίνην; οὐχ ἵνα ἐπὶ τὴν
22 λυχνίαν [d] ∾ ἐπιτεθῇ; Οὐ
γάρ ἐστί [e] — τι" κρυπτὸν,
[f] ∾ ὃ ἐὰν μὴ" φανερωθῇ·
οὐδὲ ἐγένετο ἀπόκρυφον,
[g] ἀλλ' ἵνα" εἰς φανερὸν ἔλθῃ.
23 Εἴ τις ἔχει ὦτα ἀκούειν, ἀ-
24 κουέτω.] [h] Καὶ ἔλεγεν αὐ-
τοῖς· [βλέπετε, τί ἀκούετε.
ἐν ᾧ μέτρῳ μετρεῖτε, [i] με-
25 τρηθήσεται" ὑμῖν [k] †. Ὃς
γὰρ ἂν ἔχῃ, [l] δοθήσεται"
αὐτῷ· καὶ ὃς οὐκ ἔχει, καὶ
ὃ ἔχει ἀρθήσεται ἀπ' αὐτοῦ.
26 Καὶ ἔλεγεν· οὕτως ἐστὶν ἡ
βασιλεία τοῦ θεοῦ, ὡς [m] ἐὰν"
[n] ἄνθρωπος" [o] βάλῃ" [p] τὸν"
σπόρον

---

d ∾ τεθῇ. f ∾ ἐὰν μή. k † καὶ προστεθήσεται ὑμῖν τοῖς ἀκούουσι.

(b) + ἴδετε. 13. 69. 124. (c) ἅπτεται. D. (St. β.) καίεται. 13. 69. 124. Ed. Perſ. p. Arr. Aeth. Slav. ed. in m. It. *adfertur*, veron. (d) BCDKL. 13. 69. 76. 77. 116. 124. 142. 235. al. 21. Mt. a. d. i. n. o. q. r. x. 10. (e) = BD. 1. 10. 11. 13. 36. 40. 69. 72. 77. 102. 124. 131. 229* Ev. 19. al. 23. Mt. a. c. ſemel. d. e. f. k. p. z* 10* 17. al. 5. Ed. Copt. Slav. It. (exc. brix. colb. germ. 1. corb. 1. gat. Mm.) Theophyl. (f) ἐὰν μή. ABCL. 33. 36. 40** 42. 72. 102. 108. 114. 229* Mt. a. e. 12. εἰ μὴ ἵνα. 1. 13. 69. 131. ἵνα μή. 10. ἀλλ' ἵνα. D. 49. ap. Mill. Goth. cant. veron. corb. 2. vind. ὃ μή. 220. ὃ οὐ. 235. ὃ οὐ μή. 11. 63. 68. Mt. 10. (g) εἰ μὴ ἵνα. 1. 13. 118. *quod non*, colb. Vulg. ed. ſixtin. (h) Vſ. 24 et 25: καὶ ἔλ. αὐτοῖς· βλ. τί ἀκούετε· καὶ προστεθήσεται ὑμῖν τοῖς ἀκούουσιν. ὃς ἔχει γὰρ δοθ. αὐτῷ, καὶ ὃς οὐκ ἔχει καὶ ὃ ἔχει ἀρθ. ἀπ' αὐτοῦ. ἐν ᾧ μέτρῳ μετρεῖτε, μετρηθ. ὑμῖν, καὶ προστεθήσεται ὑμῖν. Καὶ ἔλεγεν κ. τ. λ. 13. 69. Item Codd. ap. Eraſm. Bez. et Wechel. (i) ἀντιμετρηθήσεται. 10. 40. 108. ap. Birch. 116. 157. 235. al. 16. et Barber. 2. Mt. a. d. k. p. z** Vulg. brix. vind. gat. colb. corb. 2. germ. 1. 2. (k) = D (St. β.) G. Copt. ed. cant. veron. germ. 1. gat. Vulg. mſ. || In Arm. ponitur poſt ἀκούετε. In 13 et 69. bis exſtat. || καὶ προστεθήσεται ὑμῖν = 114. ὑμῖν = Mt. 12. || τοῖς ἀκούουσι = BCL. 102. Ar. p. Aeth. Copt. mſ. Vulg. It. item 13 et 69 ſemel. Poſt μετρηθήσεται ὑμῖν ponitur in Codd. ap. Wechel. αὐτοῖς. Mt. 10. *credentibus*, Goth. brix. (l) προστεθήσεται. D. cant. (Ex hoc gloſſemate ortum additamentum praecedens, ſicut ὑμῖν τοῖς ἀκούουσιν ex interpretamento verborum ὃς ἂν ἔχῃ.) (m) = BD gr. L. 28. 118. Mt. c. e. f. tolet. ὅταν. 1. 40. 53. 131. 235. Mt. a. d. z* περ. 13. 69. 124. (n) = 47. 63. 64. (o) βάλλει. 69. 118. 131. 229. 235. Mt. c. e. gat. Mm. (p) = 13. 69. 124.

27 σπόρον ἐπὶ τῆς γῆς, Καὶ
q καθεύδῃ καὶ ἐγείρηται"
νύκτα καὶ ἡμέραν, καὶ ὁ
σπόρος βλαστάνῃ καὶ μηκύνη-
ται, ὡς οὐκ οἶδεν αὐτός.
28 r Αὐτομάτη" s — γὰρ" ἡ
γῆ καρποφορεῖ, πρῶτον χόρ-
τον, εἶτα στάχυν, εἶτα
t πλήρη σῖτον" ἐν τῷ στάχυϊ.
29 Ὅταν δὲ παραδῷ ὁ καρπὸς,
εὐθέως ἀποστέλλει τὸ δρέπα-
νον, ὅτι παρέστηκεν ὁ θερι-
30 σμός. Καὶ ἔλεγε· u ∾ τίνι"
x ὁμοιώσωμεν" τὴν βασιλείαν
τοῦ θεοῦ; ἢ ἐν y ποίᾳ" z πα-
ραβολῇ παραβάλωμεν αὐ-
31 τήν;" a Ὡς" b κόκκον" σι-
νάπεως, ὃς, ὅταν σπαρῇ ἐπὶ
τῆς γῆς, c μικρότερος" πάν-
των τῶν σπερμάτων ἐστὶ
32 d τῶν ἐπὶ τῆς γῆς·" e Καὶ
ὅταν σπαρῇ, ἀναβαίνει," καὶ
γίνεται f πάντων τῶν λαχά-
νων μείζων," καὶ ποιεῖ κλά-
δους g μεγάλους," ὥστε δύ-
νασθαι ὑπὸ τὴν σκιὰν αὐτοῦ
h τὰ

u ∾ πῶς. b. κόκκῳ.

(q) καθεύδει καὶ ἐγείρεται. EFG. Alii. Sic nonnulli etiam βλαστάνει f. βλαστᾷ et μηκύνεται. (r) = Syr. αὐτομάτως. 235. (s) = ABCL. 102. Mt. c. Syr. p. (babet cod. pariſ.) Copt. || ὅτι. D. cant. (t) πλήρης σῖτος. B. πλήρης ὁ σῖτος. D. πληροῖ σῖτον. 218 (cum 76. 124. 125. 220.) || = πλήρη. Mt. 10. (u) πῶς. BCL. 7. 13. 28. 69. Ev. 12. 18. 19. Mt. f. veron. (x) ὁμοιώσομεν. 1. 89. 106. 218. (cum 76. 77. 108.) al. 13. Mt. c. d. k. p. z. Ed. Vulg. It.. ὁμοιώσω. K. 28. 56. 69. 220. Mt. e. Theophyl. (y) τίνι. BL. 1. 7. 13. 28. 63. 69. 118. 131. Ev. 12. 18. 19. 36. Mt. f. 10. Ed. Vulg. brix. gat. Orig. || = τίνι ad τίνι (loco ποίᾳ) 118. (z) αὐτὴν παραβολῇ θῶμεν. BL. 28. 63. 72. in m. Mt. 10. Syr. p. in m. veron. Orig. || παραβολῇ αὐτὴν θῶμεν; Παραβάλομεν αὐτὴν ὡς κόκκον. 13. 69. || παραβολῇ] ὁμοιώματι. 1. 118. 131. || παραβάλωμεν] παραθῶμεν. Syr. p. in m. παραβαλοῦμεν. 49. ap. Mill. 84. ap. Beng. Mt. e. i. n. Ed. Vulg. It. exc. cant. (a) ὁμοία ἐστιν. D. cant. colb. (b) ACEFGHKLMS. (St. 8.) 1. 11. 13. 17. 28. 33. 40. 69. 77. 106. 108. 127. 131. 209. 235. Ev. 19. al. 48. et Barber. 5. Mt. V. c. d. e. f. k. l. p. q. z. 17. al. 3. Ed. Heſych. Theophyl. (c) μικρότερον. BDLM. 13* 28. 33. 69. 131. 235. al. 3. Mt. 17. (d) = C. veron. || τῶν ἐπὶ = 90. || τῶν] ἅ εἰσιν. D. Sic Vulg. It. (e) = D. cant. vind. *Et ubi creverit*, colb. *Creſcit autem*, veron. || σπαρῇ] αὐξηθῇ. 119. al. 5. Mt. x. Syr. p. in m. φυῇ. 63. 64. 106: *natum fuerit*, Vulg. ed. ſixtin. (f) μείζων πάντων τῶν λαχάνων. BDL. 1. 131. 235. al. 3. Mt. c. f. Syr. Arm. Vulg. It. || μείζων] μεῖζον. ACL. 92. Mt. V. e. f. r. (g) = 218. (cum 76. 108. 123. 125.) μεγίστους. Mt. e.

h τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κα-
33 τασκηνοῦν. Καὶ τοιαύταις
παραβολαῖς i — πολλαῖς"
ἐλάλει k αὐτοῖς" l τὸν λόγον,"
καθὼς m ∾ ἠδύναντο" ἀκού-
34 ειν. Χωρὶς δὲ παραβολῆς
οὐκ ἐλάλει αὐτοῖς· κατ' ἰδίαν
δὲ τοῖς n μαθηταῖς αὐτοῦ"
ἐπέλυε πάντα.]

35 o Καὶ λέγει αὐτοῖς ἐν
ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, [p ὀψίας
γενομένης·" διέλθωμεν εἰς τὸ
36 πέραν. Καὶ ἀφέντες τὸν
ὄχλον παραλαμβάνουσιν αὐ-
τὸν, ὡς ἦν ἐν τῷ πλοίῳ·
καὶ q ἄλλα δὲ r πλοῖα" ἦν
37 μετ' s αὐτοῦ." Καὶ γίνεται
λαῖλαψ ἀνέμου t μεγάλη·"
τὰ δὲ κύματα u ἐπέβαλλεν"
εἰς τὸ πλοῖον, ὥστε x ∾ αὐ-
38 τὸ ἤδη γεμίζεσθαι." Καὶ
ἦν αὐτὸς y ἐν" τῇ πρύμνῃ,
ἐπὶ τὸ προσκεφάλαιον z κα-
θεύδων·" καὶ διεγείρουσιν αὐ-
τὸν, καὶ λέγουσιν αὐτῷ· δι-
δά-

---

m ∾ ἐδύναντο. r. πλοιάρια. x ∾ ἤδη γεμίζεσθαι τὸ πλοῖον.
y ∾ ἐπί.

(h) + πάντα. 40. Barber. 2. Mt. a. d. (i) = L. 1. 10. 28. 33. 40. 63. 59. 108. ap. Birch. 115. 118. 127. 131. 229. Mt. a. d. n. Syr. Perſſ. Ar. pol. Copt. Aeth. Arm. veron. colb. Vict. (k) = D. cant. vind. germ. 1. corb. 2. (l) = Syr. veron. colb. (m) ADEL. 10. 115. 118. Alii. Mt. V. al. 10. (n) ἰδίοις μαθηταῖς. BCL. || = αὐτοῦ. Unus ap. Wetſt. corb. vind. (o) ἃ ἔλεγεν αὐτοῖς ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ. Ὀψίας δὲ γενομένης, λέγει αὐτοῖς· διέλθωμεν. Mt. e. (p) = 56. 58. et Bodlej. unus ap. Fell. (q) τὰ ἄλλα τὰ ὄντα μετ' αὐτοῦ πλοῖα. 1. 118. 131. item Arm. ἄλλα δὲ πλοῖα πολλά (ἄλλαι δὲ πλοῖαι πολλαὶ D*) ἦσαν μετ' αὐτοῦ. D. cant. corb. 2. || ἄλλα] πολλά. veron. vind. || δὲ] = BL. 102. 157. Syr. Copt. veron. brix. δέκα. 71. (r) ABCDM. 1. 7. 13. 31. 33. 38. 67. 69. 72. 106. 114. 118. 131. 157. al. 2. et Barber. 1. Mt. c. bis. e. f. (s) 12. 61. Syr. Perſ. p. Syr. p. in m. Copt. (t) μεγάλου. C. 44. Mt. 17. z** Copt. || Ante ἀνέμου ponunt DL. 1. 13. 69. 102. 118. 131. Vulg. It. exc. brix. (u) ἐπέβαλεν. L. 218. (cum caeteris vindob.) Alii. Mt. a. al. 9. Ed. ἐνέβαλεν. Mt. d. ἔβαλεν. D. *aſcendebat*, brix. (x) ἤδη γεμίζεσθαι τὸ πλοῖον. BCDL. Copt. Syr. p. in m. Vulg. It. || αὐτὸ = 102. Arm. || γεμίζεσθαι] βυθίζεσθαι. 1. 118. 131. Ev. 18. 19. al. 4. Mt. f. x. καταποντίζεσθαι. 11. 27. 68. (y) ABCDL. 1. 13. 53. 61. 69. 77. 116. 118. 124. ap. Birch. 131. Mt. c. ſemel. ἐπὶ τὴν πρύμνην. Mt. c. alibi. (z) καθήμενος. Mt. e.

διδάσκαλε, οὐ μέλει σοι, ὅτι
39 ἀπολλύμεθα; Καὶ διεγερ-
θεὶς ἐπετίμησε τῷ ἀνέμῳ,
καὶ ᵃ εἶπε τῇ θαλάσσῃ·" σιώ-
πα, πεφίμωσο. καὶ ἐκόπα-
σεν ὁ ἄνεμος, καὶ ἐγένετο
40 γαλήνη μεγάλη. Καὶ εἶπεν
αὐτοῖς· τί δειλοί ἐστε ᵇ οὕ-
τω;" ᶜ ∾ πῶς οὐκ" ἔχετε
41 πίστιν; Καὶ ἐφοβήθησαν
φόβον μέγαν, καὶ ἔλεγον
πρὸς ἀλλήλους· τίς ἄρα οὗτός
ἐστιν, ὅτι καὶ ᵈ ὁ ἄνεμος"
καὶ ἡ θάλασσα ᵉ ὑπακούου-
σιν" ᶠ αὐτῷ."]
1 Καὶ [ᵍ ∾ ἦλθον" εἰς
τὸ πέραν ʰ τῆς θαλάσσης,"
εἰς τὴν χώραν τῶν ⁱ ∾ γα-
2 δαρηνῶν." Καὶ ᵏ ἐξελθόντι
αὐτῷ" ἐκ τοῦ πλοίου, ˡ εὐ-
θέως" ᵐ ἀπήντησεν" αὐτῷ
ἐκ τῶν μνημείων ἄνθρωπος ἐν
3 πνεύματι ἀκαθάρτῳ· Ὃς
τὴν ⁿ κατοίκησιν" εἶχεν ἐν
τοῖς ᵒ μνήμασι," καὶ οὔτε
ᵖ ἁλύσεσιν" οὐδεὶς ᑫ ἠδύνα-
L 5 τὸ"

c ∾ οὔπω. g ∾ ἦλθεν. i ∾ γερασηνῶν. o. μνημείοις.

(a) τῇ θαλάσσῃ, καὶ εἶπε. D. 1. 118. 131. Arm. cant. veron. corb. 2. vind. (b) = BD (St. β.) L. Copt. Vulg. It. (c) BD (St. β.) L 1. 13. 69. 131. Copt. Arm. Vulg. It. *quomodo nondum*, brix. (d) οἱ ἄνεμοι. DE. 1. 131. 229** al. 5. Mt. c. cant. veron. vind. corb. 2. colb. germ. 2. (e) ὑπακούει. BCL. 1. 13. 28. 69. 118. (f) = D. gr. Ante ὑπακ. ponunt C. 13. 131. Alii. (g) CEL. 13. 28. 31. 60. 69. 124. 218 (cum vindob. caeteris exc. 76. 219.) Mr. e. x. item z et 12. Syr. utr. (ſed Syr. p. habet rec. in m.) Arr. Copt. Arm. ἦλθεν ὁ ἰησοῦς. 116. Evangeliſtaria. (h) = 13. 69. Ev. 4. cant. veron. vind. brix. corb. 2. || καὶ. D, gr. (i) γερασηνῶν. BD. (St. β.) Vulg. Sax. It. Nyſſen. γεργεσηνῶν. L. 1. 10. 28. 31. 33. 38. 116. 118. 131. 209. 225. Ev. 9. 10. 12. 18. 19. Mt. f. x. 12. Arr. Syr. p. in m. Copt. Aeth. Arm. Orig. (cujus annotationem repetierunt ſcholia in margg. plurium codd. Victor, aliive.) Theophyl. in comment. Auctor ſynopſ. Heſych. (k) ἐξελθόντος αὐτοῦ. BCL. 1. 13. 33. 69. 118. 124. 131. al. 6. Mt. f. x. veron. brix. ἐξελθόντων αὐτῶν. D. (St. β.) Perſ. p. cant. colb. corb. 2. (l) = B. Syr. Arm. veron. brix. vind. colb. corb. 2. (m) ὑπήντησεν. BDL. 1. 28. 40. 118. 131. al. 4. Damaſc. (n) οἴκησιν. 106. 183. al. 12. Mt. k. p. z. (o) ABCEF GKLS. (St. π.) 10. 13. 36. 40. 69** 72. 77. 106. 108. 124. 131. 157. 235. Ev. 36. al. 70. Mt. V. al. 18. Ed. (p) ἁλύσει. BCL. 33. colb. || = germ. 2. || + οὐκέτι BCDL. 13. 28. 69. 124. Vulg. It. exc. vind. || Poſt οὐδεὶς + ἔτι. 1. 118. 131. Arm. (q) ἐδύνατο. ACDEL. Alii. Mt. k. al. 6. ἐτόλμα. M.

4 το" αὐτὸν [r] δῆσαι·" [s] Διὰ
τὸ αὐτὸν πολλάκις πέδαις καὶ
ἁλύσεσι δεδέσθαι, καὶ δι-
εσπᾶσθαι [t] ὑπ'" αὐτοῦ τὰς
ἁλύσεις, καὶ τὰς πέδας συν-
τετρίφθαι· καὶ οὐδεὶς αὐτὸν
5 [u] ἴσχυε" δαμάσαι. Καὶ
[x] διαπαντὸς" [y] νυκτὸς καὶ
ἡμέρας" ἐν τοῖς [z] μνήμασι καὶ
ἐν τοῖς ὄρεσιν" ἦν κράζων, καὶ
κατακόπτων ἑαυτὸν λίθοις.
6 Ἰδὼν δὲ τὸν ἰησοῦν [a] — ἀπὸ"
μακρόθεν, ἔδραμε καὶ προσ-
7 εκύνησεν αὐτῷ· Καὶ κράξας
φωνῇ μεγάλῃ [b] ∾ εἶπε·"
τί [c] ἐμοὶ" καὶ σοὶ, [d] ἰησοῦ,"
υἱὲ τοῦ θεοῦ [e] τοῦ ὑψί-
στου;" ὁρκίζω σε τὸν θεὸν,
8 μή με βασανίσῃς. Ἔλεγε
γὰρ αὐτῷ· ἔξελθε τὸ πνεῦμα
τὸ ἀκάθαρτον ἐκ τοῦ ἀνθρώ-
9 που. Καὶ ἐπηρώτα αὐτόν·
τί [f] σοι ὄνομα;" καὶ [g] λέγει
αὐτῷ·" [h] λεγεὼν" ὄνομά
[i] μοι," ὅτι πολλοί ἐσμεν.
10 Καὶ [k] παρεκάλει" αὐτὸν πολ-
λὰ,

---

z. ὄρεσι καὶ ἐν τοῖς μνήμασιν. b ∾ λέγει. g. ἀπεκρίθη λέγων.

(r) πεδῆσαι. 225. δαμάσαι. 28. 54. (s) διὰ τὸ αὐτὸν πολλὰς πέδας καὶ ἁλύσεις, αἷς ἔδησαν αὐτὸν, διεσπακέναι καὶ συντετριφέναι· καὶ οὐδεὶς ἴσχυσεν αὐτὸν δαμάσαι. 1. 131. 209. alius. Item 28. Mt. x. ὅτι πολλάκις αὐτὸν δεδεμένον πέδαις καὶ ἁλύσεσι, ἐν αἷς ἔδησαν, διεσπακέναι, καὶ τὰς πέδας συντετριφέναι, καὶ μηδένα αὐτὸν ἰσχύειν δαμάσαι. D. cant. Item vind. corb. 2. (t) ἀπ'. 36. 40. al. 3. Mt. V. a. d. o. 17. || = 106. Syr. (u) ἴσχυσε. 1. 106. 131. 209. al. 13. Mt. V. al. 7. Ed. (x) = D. Perſ. p. cant. veron. verc. vind. colb. corb. 2. διὰ πάσης. 157. (y) = 36. 40. Mt. a. (z) ABCLM. 1. 10. 11. 13. 69. 72. 114. 131. 229. Ev. 18. 19. 36. al. 15. Mt. c. bis. e. f. k. o. p. 10. Ed. Syr. utr. Arr. Copt. Aeth. Arm. Goth. Slav. Vulg. brix. corb. 2. mart. || μνήμασι] μνημείοις. D. 1. 13. 69. 124. 131. (a) = AKLM. 11. 72. 106. 114. 229. Ev. 18. 19. 36. al. 11. Mt. c. bis. e. f. r. x. 10. (b) ABCKLM. 11. 131. Ev. 18. 19. 36. al. 13. Mt. c. e. f. 10. (c) ἡμῖν. 106. Syr. p. (ſed rec. in m.) (d) = 1. 84. 86. Mt. e. (e) = 17* Sax. τοῦ ζῶντος. A. Syr. p. in m. (f) ὄνομά σοι. ABCL. 1. 13. 50. 69. 72. 106. 114. 131. 220. 229. pluresve. Mt. c. bis. f. 10. Syr. p. Damaſc. ὄνομά σου. Ev. 36. Mt. e. (g) ABCK**LM. 1. 11. 13. 28. 69. 131. 229. Ev. 18. 19. 36. al. 12. Mt. c. bis. e. f. Syr. utr. Perſſ. Copt. Arm. Goth. Vulg. germ. 1. 2. mart. Mm. Damaſc. || = λέγων. D. Ev. 2** Mt. 10. cant. veron. verc. vind. brix. (h) λεγιών. BCDL. 69. Syr. Copt. (i) ἡμῶν. Syr. || = 1. (k) παρεκάλουν. A. 1. 37. 77. 116. 131. 225. Mt. c. o. corb. 2. colb. germ. 1. 2. Vulg. in editione ſixtin. Damaſc.

λὰ, ἵνα [l] μὴ" [m] αὐτοὺς ἀ-
ποστείλῃ" ἔξω τῆς χώρας.
11 Ἦν δὲ ἐκεῖ [n] — πρὸς τῷ ὄρει"
ἀγέλη χοίρων [o] = μεγάλη"
12 [p] βοσκομένη." Καὶ παρεκά-
λεσαν αὐτὸν [q] † [r] = οἱ δαί-
μονες," λέγοντες· πέμψον
ἡμᾶς εἰς τοὺς χοίρους, ἵνα
εἰς αὐτοὺς [s] εἰσέλθωμεν."
13 Καὶ [t] ἐπέτρεψεν αὐτοῖς"
[u] — εὐθέως" [x] — ὁ ἰη-
σοῦς." καὶ ἐξελθόντα τὰ
[y] πνεύματα" [z] τὰ ἀκάθαρ-
τα" εἰσῆλθον εἰς τοὺς χοί-
ρους· καὶ ὥρμησεν ἡ ἀγέλη
κατὰ τοῦ κρημνοῦ εἰς τὴν θά-
λασσαν· [a] = ἦσαν δὲ: ὡς
δισχίλιοι· καὶ ἐπνίγοντο ἐν τῇ
14 θαλάσσῃ." [b] ∽ Οἱ δὲ" βό-
σκοντες [c] αὐτοὺς" ἔφυγον, καὶ
[d] ἀπήγ-

---

n. πρὸς τὰ ὄρη. q † πάντες. b ∽ καὶ οἱ. c. τοὺς χοίρους.

(l) = 13. (m) ἀποστ. αὐτοὺς. A. 106. al. 4. Mt. a. c. bis. d. e. f. x. Damaſc. ἀποστ. αὐτὸν. K. 229. al. 5. Mt. r. 10. Syr. || αὐτοὺς] αὐτὸν. L. Mt. 17. αὐτὰ. BC. (n) πρὸς τῷ ὄρει. ABCD:FGHKLMS. (St. *.) Ev. 2. 4. 36. al. 93. Mt. V. al. 13. (Nonnulli habent πρὸς τὸ ὄρει, alii πρὸς τῷ ὄρη.) Ed. Syr. utr. Arr. Perſſ. Copt. Aeth. Arm. Goth. Slav. Vulg. It. Theophyl. Euthym. πρὸς τὸ ὄρος. Mt. 17. || Ponitur poſt χοίρων in 131. poſt μεγάλη in 13. 124. poſt βοσκομένη in A. aliis, Mt. c. bis. e. f. 10. Syr. p. || = 1. (o) = DL. 34* 71. 131. Mt. c. Copt. Goth. Vulg. mſ. cant. veron. vind. corb. 2. μεγάλων. Ev. 17. πολλῶν. 36. Perſ. w. μεγάλη πολλῶν. 76. Mt. q. μακρόθεν. 60. (p) βοσκομένων. AL. 225. cant. veron. (q) = BCDLM. 1. 4. 11. 13. 27. 31. 38. 42. 63. 68. 102. 114. 118. 131. 220. 229. Mt. r. x. 10. Syr. Erp. Perſſ. Copt. Vulg. It. exc. verc. Poſt δαίμονες ponit 56. (r) = BCL. 1. 13. 102. 118. 131. Mt. x. Copt. Poſt λέγοντες ponit Mt. d. τὰ δαιμόνια. D. (s) ἀπέλθωμεν. D. gr. (t) ἔπεμψεν αὐτοὺς. H. 59. 71. 73. ἔπεμψεν αὐτοὺς εἰς τοὺς χοίρους, D. cant. colb. corb. 2. (u) = BCL. 1. 28. 63. 102. 168. 118. 131. Mt. c. 10. Syr. Perſ. p. Copt. Aeth. Arm. veron. (x) = BCEL. 1. 28. 102. 118. 131. Syr. Copt. Arm. veron. *dominus*, vind. κύριος ἰησοῦς. D. cant. verc. corb. 2. germ. 2. (y) δαιμόνια. Mt. c. 10. (z) = A*F. 28. Mt. c. (a) ἦσαν uſque ad θαλάσσῃ = Aeth. ἦσαν δὲ ὡς δισχίλιοι = B. Syr. mſ. || ἦσαν δὲ] = DL. 1. Barber. 1. Syr. Perſſ. Copt. Vulg. cant. veron. colb. corb. 2. germ. 1. Mm. gat. ἦσαν γάρ. 58* 225. Ed. Syr. p. (b) ABCLM. 1. 13. 28. 33. 69. 106. 124. ap. Birch. 131. al. 6. Mt. c. bis. e. f. Syr. utr. Copt. Goth. verc. (c) BCDL. 13. 69. 124. Syr. Copt. Aeth. Vulg. It.

[d] ἀπήγγειλαν" εἰς τὴν πόλιν
καὶ εἰς τοὺς ἀγρούς. καὶ [e] ∾
ἐξῆλθον" ἰδεῖν, τί ἐστι τὸ
15 γεγονός. Καὶ ἔρχονται πρὸς
τὸν ἰησοῦν, καὶ θεωροῦσι
τὸν δαιμονιζόμενον καθήμενον
[f] — καὶ" ἱματισμένον καὶ
σωφρονοῦντα [g] = τον ἐσχη-
κότα τὸν λεγεῶνα·" καὶ ἐφο-
16 βήθησαν. [h] ∾ Καὶ διηγή-
σαντο" αὐτοῖς οἱ ἰδόντες,
πῶς ἐγένετο τῷ δαιμονιζομέ-
νῳ, καὶ περὶ τῶν χοίρων.
17 Καὶ [i] ἤρξαντο παρακαλεῖν"
αὐτὸν ἀπελθεῖν ἀπὸ τῶν
18 ὁρίων αὐτῶν.] Καὶ [k] ∾ ἐμ-
βάντος" αὐτοῦ εἰς τὸ πλοῖον,
[l] παρεκάλει" αὐτὸν ὁ [m] δαι-
μονισθεὶς," ἵνα [n] ᾖ μετ' αὐ-
19 τοῦ." [o] Καὶ" οὐκ ἀφῆκεν
αὐτὸν, ἀλλὰ λέγει αὐτῷ·
ὕπαγε εἰς τὸν οἶκόν σου πρὸς
τοὺς σοὺς, καὶ ἀνάγγειλον
αὐτοῖς, ὅσα σοι ὁ [p] κύριος"
[q] πεποίηκεν," καὶ [r] ἠλέησέ σε.
20 Καὶ ἀπῆλθε, καὶ ἤρξατο κη-
ρύσσειν ἐν τῇ δεκαπόλει, ὅ-
σα ἐποίησεν αὐτῷ ὁ [s] ἰη-
σοῦς"] καὶ πάντες ἐθαύμα-
ζον.]

21 Καὶ

d. ἀνήγγειλαν. e ∾ ἦλθον. h ∾ διηγήσαντο δέ.
k ∾ ἐμβαίνοντες. o. ὁ δὲ ἰησοῦς. q. ἐποίησεν.

(d) ABCDKLM. 1. 11. 40** 106. 131. 220. ap. Birch. Ev. 19. 36. al. 13. Mt. c. e. f. r. z* 10. (e) ABKLM. 11. 33. 72. 106. 229. Ev. 18. 19. 36. al. 10. Mt. c. bis. e. f. r. z* Syr. p. Copt. Goth. (f) = BDL. 1. 13. 33. 69 131. 157. al. 8. Mt. c. Copt. Vulg. It. (g) = D. (St. β.) 17* 27. Aeth. Perſ. w. Vulg. It. exc. mart. τὸν ἐσχ. τοὺς δαίμονας. Copt. || = τὸν ἐσχηκότα. Mt. x* (h) DEG. 10. 36. 40. 108. ap. Birch. 127. 157. 235. Ev. 2. al. 44. Mt. V. al. 12. Ed. cant. vind. colb. corb. 2. (i) παρεκάλουν. D. Mt. 12. cant. verc. (k) ABDKLM. 11. 33. 72. 124. ap. Birch. 131. 229. Ev. 18. 19. al. 8. Mt. c. e. f. 10. Vulg. It. (l) ἤρξατο παρακαλεῖν. D. Vulg. It. exc. veron. (m) ἰαθεὶς. 54. Barber. 1. Mt. e. Syr. p. in m. δαιμονιζόμενος. Mt. i. n. (n) μετ' αὐτοῦ ᾖ. ABCL. 1. 124. 131. 229* Ev. 18. 19. 36. al. 4. Mt. e. f. 10. Syr. Arm. Goth. (o) ABKLM. 1. 11. 33. 72. 102. 106. 131. 229. Ev. 18. 36. al. 13. Mt. c. e. f. 10. Syr. utr. Perſſ. Copt. Goth. Vulg. brix. Mm. καὶ ὁ ἰησοῦς. B. 13. 69. 124. item C. gat. (p) θεός. D. Mt. e. Copt. cant. (q) ABCEGHLMS. 13. 33. 69. 72. 106. 124. 157. 226** 229. 235. Ev. 2. 18. 19. 36. al. 48. Mt. V. al. 15. Ed. Sever. Theodor. heracl. Theophyl. (r) + ὅτι. D. Ed. Syr. cant. veron. vind. colb. corb. germ. 2. (s) κύριος. 60. θεός. Mt. a. d.

21 Καὶ διαπεράσαντος τοῦ
ἰησοῦ [t] ἐν τῷ πλοίῳ" πάλιν
εἰς τὸ πέραν, συνήχθη ὄχλος
πολὺς [u] ἐπ' αὐτόν·" [x] καὶ
ἦν" παρὰ τὴν θάλασσαν.
22 Καὶ [y] — ἰδοὺ," [ἔρχεται
εἷς τῶν ἀρχισυναγώγων, [z] —
ὀνόματι ἰάειρος·" καὶ [a] ἰδὼν
αὐτὸν, πίπτει" πρὸς τοὺς
23 πόδας αὐτοῦ, Καὶ [b] ∾ πα-
ρεκάλει" αὐτὸν [c] πολλὰ,"
λέγων· ὅτι τὸ θυγάτριόν μου
ἐσχάτως ἔχει· [d] ἵνα ἐλθὼν
ἐπιθῇς αὐτῇ τὰς χεῖρας,"
[e] ∾ ὅπως" σωθῇ· καὶ [f] ζή-
24 σεται." Καὶ [g] ἀπῆλθε"
μετ' αὐτοῦ· καὶ [ἠκολούθει
αὐτῷ ὄχλος πολὺς, καὶ συν-
25 έθλιβον αὐτόν. Καὶ γυνή
[h] — τις" οὖσα ἐν ῥύσει αἵ-
26 ματος ἔτη δώδεκα, Καὶ
πολλὰ παθοῦσα ὑπὸ πολλῶν
ἰατρῶν, καὶ δαπανήσασα τὰ
[i] παρ' αὐτῆς" πάντα, καὶ μη-
δὲν ὠφεληθεῖσα, ἀλλὰ μᾶλ-
λον εἰς τὸ χεῖρον ἐλθοῦσα·
27 Ἀκούσασα [k] περὶ τοῦ ἰησοῦ,
ἐλθοῦσα [l] ἐν τῷ ὄχλῳ" ὄπι-
σθεν, ἥψατο τοῦ ἱματίου
28 αὐτοῦ. (Ἔλεγε γὰρ [m].
[n] ὅτι"

b ∾ παρακαλεῖ. e ∾ ἵνα. i. παρ' ἑαυτῆς.

(t) = D. 1. 28. 118. 131. al. 3. Arm. cant veron. verc. corb. vind. colb. (u) πρὸς αὐτὸν. D. 13. 28. 69. 90. μετ' αὐτῶν. 131. || = vind. (x) = D. cant. veron. corb. vind. brix. colb. (y) = BDL. 102. Syr. Arr. Perſſ. Aeth. Vulg. It. exc. colb. brix. (z) = D. cant. verc. vind. corb. (a) καὶ προσέπεσεν. D. cant. (b) ACL. 71. Mt. c. d. παρακαλῶν. D. cant. veron. verc. vind. corb. (c) = D. 38. 235. Mt. 10* cant. veron. vind. colb. corb. (d) ἐλθὲ, ἅψαι αὐτῆς ἐκ τῶν χειρῶν σου. D. cant. veron. vind. corb. || ἵνα ἐλθὼν] ἐλθὲ. St. β. Syr. Vulg. brix. colb. germ. 1. 2. Mm. gat. || ἐπιθῇς] ἐπιθῇ f. ἐπιθήσῃ. 71. Mt. n. Arm. || αὐτῇ] = 114. In aliis poſt χεῖρας ponitur. ἐπ' αὐτῇ. 28. Mt. 17. αὐτῷ. AK. 31. 121. Mt. n. Ed. (e) ACDL. 13. 28. 69. (f) ζήσηται. 54. 218 (cum 3.) ζήσῃ. BCD (St. β.) L. 13. 69. 124. Vulg. It. exc. colb. (g) ὑπῆγεν. D. 124. cant. (h) = ABCL. 1. 33. 102. Barber. 2. Ev. 32. Vulg. veron. vind. colb. corb. (i) = παρ'. D. 1. 11. 28. 68. 118. 131. 142. in m. 220. Ed. Syr. utr. Vulg. It. || ἑαυτῆς] αὐτῆς. AFGLMS. 10. 13. 28. 33. 69. 102. 124. 157. 218 (cum vindob. caeteris exc. 108. 220.) 229. 235. Ev. 2. 18. al. 33. Mt. BHV. 19. al. 13. Ed. Theophyl. παρ' αὐτήν. B. παρ' αὐτῇ. Mt. i. n. (k) + τά. B. Ev. 33. (l) = 1. Alius. Mt. x. Poſt αὐτοῦ ponit D. cant. verc. εἰς τὸν ὄχλον. 13. 28. 69. 124. (m) + ἐν ἑαυτῇ. DK. 1. 11. 33. 72. 108. 142. in m. 158. in m. 229. Ev. 2. 18. 19. al. 12. Mt. a. d. f. q. r. z. in marg. 10. cant. verc. vind. corb. colb.

[n] ὅτι" κἂν τῶν ἱματίων αὐ-
τοῦ ἅψωμαι, σωθήσομαι.)
29 Καὶ εὐθέως ἐξηράνθη ἡ [o] πη-
γὴ" τοῦ αἵματος αὐτῆς· καὶ
ἔγνω τῷ σώματι, ὅτι [p] ἴα-
ται" ἀπὸ τῆς μάστιγος [q].
30 Καὶ εὐθέως ὁ ἰησοῦς ἐπιγνοὺς
[r] ἐν ἑαυτῷ" τὴν ἐξ αὐτοῦ δύ-
ναμιν ἐξελθοῦσαν, ἐπιστρα-
φεὶς [s] ἐν τῷ ὄχλῳ," ἔλεγε·
τίς μου ἥψατο τῶν ἱματίων;
31 Καὶ ἔλεγον αὐτῷ οἱ μαθηταὶ
αὐτοῦ· βλέπεις τὸν ὄχλον
συνθλίβοντά σε, καὶ λέγεις·
32 τίς μου ἥψατο; [t] Καὶ πε-
ριεβλέπετο [u] ἰδεῖν" τὴν τοῦ-
33 το [x] ποιήσασαν." Ἡ δὲ
γυνὴ, φοβηθεῖσα [y] καὶ τρέ-
μουσα," [z] εἰδυῖα ὃ γέγονεν
[a] ἐπ' αὐτῇ," ἦλθε καὶ προσ-
έπεσεν αὐτῷ, καὶ εἶπεν αὐ-
τῷ πᾶσαν τὴν [b] ἀλήθειαν."
34 Ὁ δὲ [c] εἶπεν αὐτῇ· [d] θύγα-
τερ, ἡ πίστις σου σέσωκέ σε·
ὕπαγε [e] εἰς εἰρήνην,"] [f] καὶ
ἴσθι ὑγιὴς ἀπὸ τῆς μάστιγός
35 σου."] Ἔτι αὐτοῦ [λα-
λοῦντος, ἔρχονται [g] ἀπὸ τοῦ
ἀρχισυναγώγου, λέγοντες·
ὅτι ἡ θυγάτηρ σου ἀπέθανε·
τί ἔτι σκύλλεις τὸν διδάσκα-
36 λον; Ὁ δὲ ἰησοῦς [h] — εὐ-
θέως," [i] ἀκούσας" [k] τὸν λό-
γον λαλούμενον," λέγει τῷ
ἀρχι-

(n) = 225. Mt. 10. Ed. verc. veron. vind. corb. colb. (o) πλήγη. 13. (p) ἴαται. 86. Mt. c. o. 10. Ed. ἴατο. 225. ἰάθη. Mt. e. (q) + αὐτῆς. 31. 38. Ed. Syr. verc. (r) = D. 226* cant. veron. vind. colb. corb. || = ἐν. Mt. V. (s) τῷ ὄχλῳ. Ev. 33. πρὸς τὸν ὄχλον. Syr. utr. Perſſ. Vulg. verc. brix. vind. colb. germ. 1. 2. || *dixit ad turbam*, veron. corb. (t) Vſ. 32 = 57. *cum autem circumſpexiſſet*, omiſſis caeteris, colb. (u) = Mt. a. (x) πεποιηκυῖαν. 1. Ed. (y) = 59. Ev. 31. germ. 1. (z) + δι' ὃ (ſ. διὸ) πεποιήκει λάθρα. D. 50. 124. Arm. *quod* (*ob hoc quod*, verc.) *fecerat occulto*, cant. verc. corb. vind. (a) = ἐπ'. BCDL. 3. 9. 102. Syr. Copt. verc. || ἐν αὐτῇ. F. ἐπ' αὐτήν. 13. 60. 69. 124. 125. Mt. c. αὐτὴ. D. *ipſa*, cant. corb. vind. (b) αἰτίαν. 1. 69. αἰτίαν αὐτῆς. 13. 28. Arm. *dixit quid factum eſt*, colb. || + (vel poſt αἰτίαν vel poſt αὐτῷ) ἔμπροσθεν πάντων. 13. 28. 69. 124. (c) + ἰησοῦς. CD. 1. 13. 69. 118. 124. 235. Ev. 20. 44. Mt. BH. c. e. Arm. Syr. p. cum aſt. (ſed non in cod. pariſ.) It. (d) + θάρσει. C. 67. 68. Ev. 44. Mt. BH. c. (e) ἐν εἰρήνῃ. 12. 70. Vulg. Codd. Italae. (f) = Mt. e. (g) + οἱ. 229. (h) = BDL. 1. 28. 40. 225. Syr. Arr. Perſſ. Copt. Aeth. Arm. Vulg. It. exc. verc. Poſt ἀκούσας ponit 125* (i) παρακούσας. BL. (k) τοῦτον τὸν λόγον. D. cant. || = veron. || λαλούμενον] = Syr. Arr. It. exc. germ. 1. 2. mart. λεγόμενον. Mt. r.

ἀρχισυναγώγῳ· μὴ φοβοῦ,
37 μόνον πίστευε. Καὶ οὐκ ἀ-
φῆκεν οὐδένα αὐτῷ [l] συνακο-
λουθῆσαι," εἰ μὴ πέτρον καὶ
ἰάκωβον καὶ ἰωάννην τὸν ἀ-
δελφὸν [m] ∾ ἰακώβου."
38 Καὶ [n] ∾ ἔρχεται" εἰς τὸν
οἶκον τοῦ ἀρχισυναγώγου,
καὶ θεωρεῖ [o] θόρυβον" [p] ⁜
καὶ" κλαίοντας καὶ [q] ἀλαλά-
39 ζοντας πολλά." Καὶ εἰσελ-
θὼν λέγει αὐτοῖς· τί θορυ-
βεῖσθε καὶ κλαίετε; τὸ παι-
δίον οὐκ ἀπέθανεν, ἀλλὰ
40 καθεύδει. Καὶ κατεγέλων
αὐτοῦ. [r] ∾ ὁ δὲ" ἐκβαλὼν
[s] πάντας," παραλαμβάνει τὸν
πατέρα τοῦ παιδίου καὶ τὴν
μητέρα καὶ τοὺς μετ' αὐτοῦ [t],
καὶ εἰσπορεύεται, ὅπου ἦν
41 τὸ παιδίον [u] †. Καὶ κρατή-
σας τῆς χειρὸς τοῦ παιδίου,
λέγει αὐτῇ· [x] ταλιθὰ,"
[y] κοῦμι·" [z] ὅ ἐστι μεθερμη-
νευόμενον· τὸ κοράσιον, σοὶ
42 λέγω, [a] ἔγειρε." Καὶ εὐ-
θέως

---

m ∾ αὐτοῦ. n ∾ ἔρχονται. r ∾ αὐτὸς δέ.
s. ἅπαντας. u † ἀνακείμενον. a. ἔγειραι.

(l) ἀκολουθῆσαι. AK. 11. 72. 229. al. 3. Mt. r. παρακολουθῆσαι. D. 1. 124. ap. Birch. (m) αὐτοῦ. DG. 1. 36. 61. 106. Mt. c. Syr p. (ſed addit cum aſt. τοῦ ἰακώβου) cant. verc. (n) ABCDF. 54. 118. Ev. 17. Mt. e. Ed. Syr. Perſ. p. Copt. Vulg. cant. veron. vind. germ. 1. 2. mart. (o) θορυβοῦντας. Syr. utr. || + πολύν. Arm. + καὶ ὄχλον. 225. (p) + ABCLM. 1. 13. 28. 36. 40. 61. 69. 72. 106. 124. ap. Birch. 229. Ev. 36. al. 7. Mt. c. bis. d. e. f. r. x. Ed. Syr. utr. Perſſ. Arm. Goth. Slav. 5. Vulg. germ. 1. 2. mart. || θόρυβον κλαιόντων καὶ ἀλαλαζόντων. D. gr. verc. *turbam ſlentem et lamentantem*, cant. veron. corb. vind. brix. colb. (q) ὀλολύζοντας πολλούς. Mt. e. || = πολλά. Syr. veron. (r) BCDL. 33. Mt. c. *ipſe vero*, Vulg. It. ὁ δὲ ἰησοῦς. M. 118. 124. ap. Birch. Mt. e. (s) ACKL. 218. (cum vindob. omnibus.) Plurimi. Mt. V. al. 17. Ed. τοὺς ὄχλους D. (t) + ὄντας. D. || τοὺς ἑαυτοῦ. 124. τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ. 116. (u) = BDL. 102. Copt. Ar. p. cant. veron. verc. vind. corb. κείμενον. 31. 38. 121. Mt. 10. κατακείμενον. 1. 28. 69. ap. Mill. et Wetſt. 118. al. 3. Theophyl. κατακεκλιμένον. 69. ap. Wetſt. κατακλίμενον. ſic 13. καταβεβλημένον. 57. (x) ταβιτά. ſ. ταβηθά. 157. 225. Ev. 2** Mt. a** c. e. Aeth. verc. veron. vind. gat. Mm. colb. corb. emmer. ῥαββὶ θαβιτά. D. cant. (y) κοῦμ. BCL. 1. al. 4. Mt. a. al. 5. Slav. 5. 6. 7. Suidas. Theophyl. Euthym. || = verc. germ. 2. (z) Ab ὅ ἐστι ad ἔγειρε = Syr. (a) BDGHKLS. Alii. Mt. V. al. 5. Ed.

θέως ἀνέστη τὸ κοράσιον,
καὶ περιεπάτει· ἦν [b] γὰρ"
ἐτῶν δώδεκα. καὶ ἐξέστησαν [c]
43 [d] ἐκστάσει μεγάλῃ." Καὶ
διεστείλατο αὐτοῖς πολλὰ,
ἵνα μηδεὶς [e] γνῷ" τοῦτο·
καὶ εἶπε δοθῆναι αὐτῇ φα-
γεῖν.

1 Καὶ ἐξῆλθεν ἐκεῖθεν,
[f] καὶ [ἦλθεν" εἰς τὴν πατρίδα
αὐτοῦ· καὶ ἀκολουθοῦσιν αὐ-
τῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ.]
2 Καὶ [g] γενομένου σαββάτου,"
ἤρξατο [[h] ἐν τῇ συναγωγῇ
διδάσκειν·" καὶ [i] πολλοὶ [k] ἀ-
κούοντες" ἐξεπλήσσοντο [l],
λέγοντες· πόθεν τούτῳ ταῦ-
τα; καὶ τίς ἡ σοφία ἡ δοθεῖ-
σα αὐτῷ, [m] † καὶ [n] δυνάμεις
τοιαῦται [o] διὰ τῶν [p] χειρῶν"
3 αὐτοῦ [q] γίνονται;" Οὐχ
οὗτός ἐστιν [r] ὁ τέκτων, ὁ
υἱὸς" [s] μαρίας, [t] ἀδελφὸς
δὲ"

m † ὅτι.

(b) δὲ. D. Vulg. It. || + ὡς ſ. ὡσεὶ. C. 1. 124. al. 2. Mt. e. Arm. (c) + πάντες. D. cant. vind. brix. gat. colb. germ. 2. + οἱ γονεῖς αὐτῆς. 76. al. 3. Mt. c. q. Mm. + εὐθὺς. BL. Copt. (d) ἔκστασιν μεγάλην. Mt. 17. Ed. (e) γνοῖ. ABDL. *ut nemini dicerent*, cant. colb. corb. (f) = 13. 131. Mt. e. κατῆλθεν. D. *abiit*, Vulg. It. exc. verc. Mm. καὶ ἔρχεται. BCL. Syr. p. in m. (g) ἡμέρα σαββάτων. D. cant. vind. corb. *ſabbato*, veron. *ſibbatis*, colb. (h) διδάσκειν ἐν τῇ συναγωγῇ. CDL. Syr. Arm. cant. brix. corb. (i) + οἱ. BL. 13. 69. (k) ἀκούσαντες. DFL. 13. 36. 40. 69. 124. Ev. 2. al. 6. Mt. a. c. d. o. 10. verc. || = veron. colb. (l) + ἐπὶ ſ. ἐν τῇ διδαχῇ αὐτοῦ. D. (St. β.) 76. 106. 115. 118. al. 3. Mt. q. Syr. p. Arm. Vulg. It. (m) = ABEFGHLMS. 1. 10. 13. 24. 28. 33. 69. 108 et 125. ap. Birch. 127. 131. 157. 209. 218. ap. Birch. (ap. Alt. ſilent vindob. omnes.) Ev. 31. 36. al. 39. Mt. V. c. bis. e. f. i. k. l* n. p. z* 17. Ed. Slav. Vulg. verc. colb. Theophyl. Euthym. || ἵνα. C*DK. 11. 106. 124. 220. ap. Birch. 235. Ev. 18. 19. al. 11. Mt. q. x. z** 10. Copt. Syr. p. cant. veron. corb. vind. (n) + αἱ. B. 86. (o) + αἱ. L. Vulg. colb. (p) *labia*, (χειλῶν.) colb. (q) γίνωνται. CD. 114. al. 3. Mt. o. q. r. x. 10. γινόμεναι. BL. 33. ap. Mill. Ev. 31. (r) ὁ τοῦ τέκτονος υἱὸς καί. 33. 69. Ev. 31. Mt. c. ὁ τέκτονος υἱὸς καί. 10. Arr. Aeth. Arm. Slav. 6. 9. Vulg. mſ. veron. verc. vind. colb. Mm. gat. tol. Orig. Chryſol. *Joſeph fabri filius, et*. germ. 1. 2. ὁ τοῦ τέκτονος; ὁ υἱὸς καί. 13. || ὁ τέκτων.] = Syr. hieroſ. τέκτονος. 234** (s) + τῆς. BCL. 13. 124. Ev. 36. Mt. f. (t) καὶ (ὁ) ἀδελφὸς. BCDL. Ev. 31. Syr. Copt. cant. || = δὲ. Arm. Vulg. It.

δὲ" ἰακώβου, καὶ [u] ἰωσῆ,"
καὶ ἰούδα, καὶ σίμωνος; καὶ
οὐκ εἰσὶν αἱ ἀδελφαὶ αὐτοῦ
ὧδε πρὸς ἡμᾶς; καὶ ἐσκανδα-
4 λίζοντο ἐν αὐτῷ. Ἔλεγε δὲ
αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς· [x] ὅτι" οὐκ
ἔστι προφήτης ἄτιμος, εἰ μὴ
ἐν τῇ [y] πατρίδι αὐτοῦ, καὶ
ἐν τοῖς [z] συγγενέσι" [a], καὶ
5 ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ. Καὶ
[b] οὐκ ἠδύνατο" ἐκεῖ οὐδεμίαν
δύναμιν ποιῆσαι, εἰ μὴ [c] ὀλί-
γοις" ἀῤῥώστοις ἐπιθεὶς τὰς
6 χεῖρας, ἐθεράπευσε [d]. Καὶ
[e] ἐθαύμαζε" διὰ τὴν [f] ἀπι-
στίαν" αὐτῶν. καὶ περιῆγε
τὰς [g] κώμας κύκλῳ," δι-
δάσκων.]
7 Καὶ [προσκαλεῖται τοὺς
δώδεκα, καὶ [h] ἤρξατο αὐτοὺς
ἀποστέλλειν" [i] δύο δύο·" καὶ
ἐδίδου αὐτοῖς ἐξουσίαν [k] τῶν
πνευμάτων τῶν ἀκαθάρτων.]
8 Καὶ παρήγγειλεν αὐτοῖς, ἵνα
μηδὲν αἴρωσιν [l] εἰς ὁδὸν," εἰ
μὴ ῥάβδον μόνον· μὴ πήραν,
μὴ ἄρτον, μὴ εἰς [m] τὴν ζώ-
9 νην" χαλκόν· Ἀλλ' ὑποδε-
δεμένους σανδάλια· καὶ μὴ
[n] ἐνδύσησθε" δύο χιτῶνας.
Καὶ

n. ἐνδύσασθαι.

(u) ἰώσητος. DL. 13. 69. 124. Codd. ap. Eraſm. et Wech. Copt. Sax. cant. verc. ἰωσὴφ. 121. Aeth. Vulg. veron. brix. Mm. gat. germ. 1. 2. || = vind. corb. colb. (x) = S. 13. 31. 69. 124. 218 (cum al. 10.) 235. Mt. r. Syr. Arm. (y) + ἰδίᾳ. AL. (z) συγγενεῦσιν. BD**EFGL. 1. 59. 61. 124. 235. Mt. V. d. || = colb. (a) + αὐτοῦ. BCKL. 218 (cum al. 2.) 235. al. 6. Mt. c. bis. Copt. Vulg. cant. veron. vind. brix. (b) *noluit.* verc. vind. brix. germ. 2. || = colb. corb. (c) πολλοῖς. Copt. || ὀλίγους ἀῤῥώστους. 220. item 61. (d) + αὐτούς. 124. Ev. 31. Hier. (e) ἐθαύμαζον. 28. Mt. 10. corb. (f) πίστιν. D. gr. (g) κύκλω κώμας. L. 13. 69. 76. 124. 235. Mt. q. κώμας. Syr. Arm. verc. germ. 2. κώμας πάντοθεν. Mt. e. (h) ἀπέστειλεν αὐτούς. D. It. (exc. brix. germ. 1. 2. mart.) Gaudent. (i) ἀνὰ δύο. D. (k) + κατά. Ev. 44. Mt. e. + *ejicere* ſ. *fugare*, colb. corb. germ. 2. Gaudent. (l) ἐν τῇ ὁδῷ. K. Vulg. It. (exc. cant. corb. vind. tol.) Gaudent. || = veron. (m) τὰς ζώνας. Ev. 31. Mt. e. Copt. veron. corb. colb. Gaudent. (n) ACDEF. Alii multi. Mt. V. al. 13. Ed. (etiam Steph. 3.) Copt. Arm. Goth. ἐνδύσασθαι. S. Alii. Ed. (etiam Elſev.) Slav. Gaudent. ἐνδύσασθε. B* Alii. ἐνδεδύσθαι. L. Ev. 2. 36. Alii. *ne induerentur,* Vulg. It. exc. cant. verc.

10 Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς· ὅπου ἐὰν
εἰσέλθητε [o] εἰς οἰκίαν," ἐκεῖ
μένετε ἕως ἂν ἐξέλθητε ἐκεῖ-
11 θεν. Καὶ [p] ὅσοι ἂν μὴ δέ-
ξωνται" ὑμᾶς, μηδὲ [q] ἀκού-
σωσιν" ὑμῶν, ἐκπορευόμενοι
ἐκεῖθεν, ἐκτινάξατε τὸν
[r] χοῦν" [s] τὸν ὑποκάτω" τῶν
ποδῶν ὑμῶν, εἰς μαρτύριον
12 αὐτοῖς [t] †. Καὶ ἐξελθόντες
[u] ἐκήρυσσον," ἵνα μετανοή-
13 σωσι· Καὶ δαιμόνια πολλὰ
ἐξέβαλλον. καὶ ἤλειφον ἐ-
λαίῳ πολλοὺς ἀῤῥώστους,
καὶ ἐθεράπευον.]
14 Καὶ [ἤκουσεν [x] ὁ βασι-
λεὺς ἡρώδης" [y], (φανερὸν
γὰρ ἐγένετο τὸ ὄνομα αὐτοῦ,)
καὶ [z] ἔλεγεν·" ὅτι ἰωάννης ὁ
[a] βαπτίζων" [b] ἐκ νεκρῶν ἠ-
γέρθη," καὶ διὰ τοῦτο ἐνερ-
γοῦσιν αἱ δυνάμεις ἐν αὐτῷ.
15 Ἄλλοι [c] + δὲ" ἔλεγον·
ὅτι ἠλίας ἐστίν. ἄλλοι [d] δὲ"
[e] ἔλε-

t † ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἀνεκτότερον ἔσται σοδόμοις ἢ γομόῤῥοις ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως, ἢ τῇ πόλει ἐκείνῃ.

(o) = D. cant. verc. vind. corb. (p) ὃς ἂν τόπος μὴ δέξηται. BL. 13. 28. 69. 124. Syr. p. in m. ὃς ἂν μὴ δέξηται. 1. 118* || ἂν] ἐὰν. ACD. Alii. Mt. c. al. 10. Ed. Theophyl. || δέξωνται] δέξονται. 131. 235. Ed. (q) ἀκούσῃ ſ. ἀκούσει. 1. 13. 28. 69. (r) χοῦν. Ed. κονιορτὸν. 1. 118. (s) = D. Arm. Aeth. Vulg. It. exc. colb. || = τὸν. 36. Mt. r. (t) = BCD (St. β.) L. 17. 28. Ar. r. Perſ. w. Copt. Arm. Vulg. It. (exc. verc. brix. germ. 2.) Victor latinus (teſte Wetſt.) et Zacharias Chryſopolit. haec Matthaei eſſe notant ex Ammonii monoteſſ. Nec attingunt ſcholia in Mt. codd. a. d. e. 10. || ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως] = 131. ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ. Ev. 44. (u) ἐκήρυξαν. BCDL. Syr. Syr. p. in m. *praedicate*, colb. (x) ἡρώδης ὁ βασιλεύς. DF. 229. Mt. 17. Evangeliſtaria. It. (exc. corb. gat. Mm. germ. 2.) col. harl. (y) + τὴν ἀκοὴν ἰησοῦ. EM. 13. 69. 106. 108. 124** 131. 218 (cum al. 4.) 229. in m. al. 7. Mt. 1** o. p. r. 17. Evangeliſtaria. Codd. nonnulli in m. in indice lectionis. Slav. 5. 6. ut videtur. || + περὶ ἰησοῦ. Syr. (z) ἔλεγον. B. 6. ἐλέγοσαν. D. cant. veron. verc. mart. corb. Aug. Beda. (a) βαπτιστής. DS. 13. 33. 69. al. 6. Ed. Vulg. It. Utrumque jungit Mt. ω. || = corb. germ. 2. (b) ἐγήγερται ἐκ νεκρῶν. BDL. 33. ἐκ νεκρῶν ἀνέστη. AK. 27** 42. 63. 68. 72. 114. 220. 229. Mt. 10. Theophyl. (c) + ACDELS. 1. 13. 28. 36. 69. 72. 89** 106. 124 et 125. ap. Birch. 229. 235. al. 13. et Barber. 6. Mt. a. d. e. z. Syr. p. Copt. Goth. Slav. 5** Vulg. It. Theophyl. (d) = 33. 36. 127. 235. Ev. 2. al. 8. Mt. V* a. c. d. al. 4.

[e] ἔλεγον·" ὅτι [f] προφήτης
[g] ἐστὶν" [h] † [i] ὡς εἷς τῶν
16 προφητῶν." Ἀκούσας δὲ [k] ὁ
ἡρώδης," εἶπεν· [l] — ὅτι"
ὃν ἐγὼ ἀπεκεφάλισα [m] = ἰω-
άννην," [n] ∾ οὗτος †" ἠγέρ-
17 θη [o] ἐκ νεκρῶν." [p] Αὐτὸς
γὰρ ὁ" ἡρώδης ἀποστείλας
ἐκράτησε τὸν ἰωάννην, [q] καὶ
ἔδησεν αὐτὸν ἐν [r] † φυλα-
κῇ," διὰ ἡρωδιάδα, τὴν γυ-
ναῖκα Φιλίππου τοῦ ἀδελφοῦ
αὐτοῦ, ὅτι αὐτὴν ἐγάμησεν.
18 Ἔλεγε γὰρ ὁ ἰωάννης τῷ ἡρώ-
δῃ· [s] ὅτι" οὐκ ἔξεστί [t] σοι"
ἔχειν τὴν γυναῖκα τοῦ ἀδελ-
19 φοῦ σου. Ἡ δὲ ἡρωδιὰς
[u] ἐνεῖχεν" αὐτῷ, καὶ [x] ἤθε-
λεν" αὐτὸν ἀποκτεῖναι, καὶ
20 οὐκ ἠδύνατο. Ὁ γὰρ ἡρώδης
ἐφοβεῖτο τὸν ἰωάννην, εἰδὼς
αὐτὸν ἄνδρα [y] δίκαιον" [z] καὶ
ἅγιον·" καὶ συνετήρει αὐ-
τὸν, καὶ [a] ἀκούσας" αὐτοῦ,

M 2 [b] πολ.

h † ἤ. n ∾ αὐτός † ἐστιν, αὐτὸς. r † τῇ.

(e) = G. 1. 28. Syr. veron. verc. corb. colb. (f) = προφήτης ἐστὶν ἢ ὡς. D. cant. veron. corb. vind. colb. || ὁ προφήτης. Codd. ap. Euthym. (g) = BL. 1. *venit*, corb. colb. (h) = ABCEG HKLMS. Ev. 1. 2. al. 85. Mt. BHV. 19. al. 20. Ed. Syr. Arr. Perſſ. Copt. Aeth. Goth. Slav. mſs. Vulg. brix. germ. 1. Orig. Vict. Theophyl. (i) = verc. || προφητῶν] + τῶν ἀρχαίων. 61** Copt. (k) = C. 72. al. 4. || = ὁ. D. 13. 127. 131. 219. 234* Ev. 44 pluresve. Mt. BHV. al. 14. Ed. (l) = BDL. 1. 28. 33. 67. 124. ap. Birch. Ed. Syr. Vulg. It. (m) = D. Copt. cant. (n) = ἐστὶν αὐτὸς. BDL. 69. 102. Vulg. cant. colb. corb. germ. 1. 2. Mm. Orig. || = οὗτός ἐστιν. 33. Syr. Syr. p. in m. Perſ. w. Arr. Aeth. brix. Hier. || = αὐτὸς. 13. || αὐτός ἐστιν, αὐτὸς γάρ. Mt. B. || ἰωάννην, οὗτός ἐστιν· αὐτὸς] οὗτός ἐστιν ἰωάννης, αὐτὸς. 1. verc. vind. Item veron. (o) = BL. 102. Copt. Syr. hieroſ. Ante ἠγέρθη ponunt D. 13. 69. 124. Vulg. cant. verc. vind. germ. 1. 2. Mm. || ἐκ] ἀπὸ τῶν. C. 37. 77. 116. Mt. a. d. 10. Orig. (p) ὁ γάρ. L. Copt. (q) ἐν φυλακῇ, καὶ ἔδησεν αὐτὸν. A. καὶ ἔβαλεν αὐτὸν εἰς τὴν φυλακήν. 28. 69. Syr. Perſ. p. καὶ ἔδησεν αὐτὸν καὶ ἔβαλεν εἰς φυλακήν. D. 124. Arm. cant. veron. verc. brix. corb. vind. || ἔδησεν] ἔθηκεν. Mt. e. ἔδησεν καὶ ἔθετο. Mt. χ. (r) = ABCFGLS. Alii. Mt. HV. 19. al. 18. Ed. (s) = D. 28. 131. 225. Barber. 1. Mt. B. o. 19. Ed. Perſſ. Aeth. Vulg. It. exc. veron. verc. (t) = 34. || σε. D. gr. verc. (u) συνεῖχεν. Ev. 44. ἐμαίνετο. Mt. e. *minabatur*, Syr. (x) ἐζήτει. C* cant. veron. verc. vind. colb. (y) προφήτην. Syr. p. in m. (z) = 1. 119* Ev. 32. (a) ἀκούων. 17. 28. 116. 125** 235. Ev. 24. al. 12. et Barber. 2. Mt. B. k. p. 19. al. 5. Ed. veron. vind. brix.

[b] πολλὰ" [c] ἐποίει," καὶ ἡδέως
21 αὐτοῦ ἤκουε. Καὶ γενομένης
ἡμέρας εὐκαίρου, ὅτε ἡρώδης
τοῖς [d] γενεσίοις" αὐτοῦ δεῖ-
πνον ἐποίει τοῖς μεγιστᾶσιν
[e] αὐτοῦ," καὶ τοῖς χιλιάρ-
χοις, καὶ τοῖς πρώτοις τῆς
22 [f] γαλιλαίας·" Καὶ εἰσελθού-
σης τῆς θυγατρὸς [g] αὐτῆς
τῆς" ἡρωδιάδος, καὶ ὀρχησα-
μένης, [h] καὶ ἀρεσάσης" τῷ
ἡρώδῃ καὶ τοῖς συνανακειμέ-
νοις, εἶπεν ὁ βασιλεὺς τῷ
κορασίῳ· αἴτησόν με, ὃ ἐὰν
23 θέλῃς, καὶ δώσω σοί. Καὶ
[i] ὤμοσεν" [k] αὐτῇ·" [l] ὅτι ὃ
ἐὰν" [m] — με" αἰτήσῃς, δώ-
σω σοὶ, [n] ἕως ἡμίσους" τῆς
24 βασιλείας μου. Ἡ δὲ ἐξελ-
θοῦσα, εἶπε τῇ μητρὶ αὐτῆς·
τί [o] ∾ αἰτήσομαι;" ἡ δὲ
εἶπε· τὴν κεφαλὴν ἰωάννου
25 τοῦ [p] βαπτιστοῦ." Καὶ
εἰσελθοῦσα [q] — εὐθέως"
[r] μετὰ σπουδῆς". πρὸς τὸν
βασιλέα, [s] ᾐτήσατο, λέγου-
σα·" [t] θέλω" [u] ἵνα μοι δῷς"
[x] ἐξ αὐτῆς" ἐπὶ πίνακι τὴν
κεφαλὴν ἰωάννου τοῦ βαπτι-
26 στοῦ. Καὶ περίλυπος γενό-
μενος

o ∾ αἰτήσωμαι.

(b) + ἃ. 69. 124. ap. Birch. *quia* ſ. *quod multa faciebat*, veron. germ. 2. *illum multa facere*, colb. (c) ἠπόρει. BL. Copt. (d) γενεθλίοις. D** (St. β.) γενεχλίοις D* (e) = D. 1. 131. Ed. Vulg. It. exc. vind. colb. corb. (f) πόλεως. Syr. p. in m. (g) αὐτοῦ. BDL. Mt. e. || = αὐτῆς. 1. 118. alius. Copt. Arm. Goth. veron. brix. colb. (h) ἤρεσεν, et poſtea: ὁ δὲ βασιλεὺς εἶπεν. BC*L. Copt. colb. corb. (i) ὡμολόγησεν. F. (k) = L. || + πολλά. D. 28. Arm. It. exc. brix. colb. *mulieri*, loco *multa*, veron. (l) εἴ τε ἂν. D. gr. ὅ, τι ἂν ſ. ἐάν. Mt. d. o. ὅτι ἐάν. 124. Mt. 19. (m) = L. 69. 106. al. 5. Ed. Syr. Arr. Perſ. w. Vulg veron. colb. gat. Poſt αἰτήσῃς ponunt A. Alii. Arm. Goth. (n) ἕως ἡμίσεως. S. 36. Theophyl. ἕως ἡμίσου. Unus ap. Wetſt. ἕως ἥμισυ, L. καὶ τὸ ἥμισυ. D. *licet* ſ. *etiamſi dimidium*, Vulg. cant. vind. verc. veron. colb. corb. gat. *licet et ſi*, germ. 1. (o) ABCDGL. 124. 235. *quid vis, ut petam*, veron. (p) βαπτίζοντος. L. Syr. p. Sic etiam vſ. 25. (q) = DL. Copt. Arm. cant. veron. verc. vind. colb. εὐθὺς. BC. (r) = D. cant. veron. verc. vind. colb. (s) εἶπεν. D. 1. 118* Syr. Arm. cant. veron. verc. vind. corb. (t) = D. 60. cant. veron. verc. vind. corb. (u) δός μοι. D. Codd. iidem Italae. (x) ἐξαυτῆς. Ed. || = D. (St. β.) 5. cod. Fabri Stap. ap. Bengel. Goth. cant. brix. || Ante δῷς μοι ponunt BCL. Syr. Vulg. It. exc. brix. Poſt βασιλέα ponit corb. || ἐξαίφνης. 66**

μενος ὁ βασιλεὺς y, διὰ τοὺς
ὅρκους καὶ z τοὺς συνανακει-
μένους οὐκ ἠθέλησεν αὐτὴν
27 ἀθετῆσαι. a Καὶ" b εὐ-
θέως" c ἀποστείλας" d ὁ βα-
σιλεὺς" e σπεκουλάτωρα,"
f ἐπέταξεν" g ἐνεχθῆναι" τὴν
28 κεφαλὴν αὐτοῦ. Ὁ δὲ ἀπ-
ελθὼν ἀπεκεφάλισεν αὐτὸν
ἐν τῇ φυλακῇ, καὶ ἤνεγκε
τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ἐπὶ πίνα-
κι, καὶ ἔδωκεν h — αὐτὴν"
τῷ κορασίῳ· καὶ τὸ κοράσιον
ἔδωκεν i αὐτὴν" τῇ μητρὶ αὐ-
29 τῆς. Καὶ ἀκούσαντες οἱ μα-
θηταὶ αὐτοῦ, ἦλθον, καὶ
ἦραν τὸ πτῶμα αὐτοῦ, καὶ
ἔθηκαν αὐτὸ ἐν k μνημείῳ.
30 Καὶ [συνάγονται οἱ ἀ-
πόστολοι πρὸς τὸν ἰησοῦν,
καὶ ἀπήγγειλαν αὐτῷ πάντα,
l — καὶ" ὅσα ἐποίησαν, καὶ
31 ὅσα ἐδίδαξαν.] Καὶ εἶπεν
αὐτοῖς m· δεῦτε n o ὑμεῖς
αὐτοὶ κατ' ἰδίαν" εἰς ἔρημον
τόπον, καὶ p ∾ ἀναπαύεσθε"
ὀλίγον· ἦσαν γὰρ οἱ ἐρχόμενοι
καὶ οἱ ὑπάγοντες πολλοί· καὶ
οὐδὲ φαγεῖν q ∾ ηὐκαίρουν."
32 Καὶ r s ἀπῆλθον" εἰς ἔρημον

 τόπον

p ∾ ἀναπαύσασθε. q ∾ εὐκαίρουν.

(y) + ὡς ἤκουσεν. D. gr. (St. β.) corb. colb. cob. + *mox audiit*, cant. vind. (z) + διὰ. D. Vulg. It. exc. colb. (a) ἀλλ'. D. (St. β.) Syr. Vulg. It. exc. veron. gat. (b) = Vulg. vind. corb. colb. germ. 1. εὐθὺς. BCL. εὐθείας. Ev. 32. (c) = Mt. i. ἀπολύσας. 1. (d) = D. 1. 28. 118. Alius. Mt. x. Arr. Vulg. It. (e) σπεκουλάτορα. ADEFLS. 1. 108. 131. 157. 218 (cum al. 5.) 235. Ev. 1. Alii. Mt. HV. al. 4. (f) ἐκέλευσεν. 2. Mt. 10. Ed. (g) ἐνέγκαι. B. (h) = L. 1. Syr. Arm. Slav. 7. veron. colb. Theophyl. (i) = D. Mt. 17. Syr. Arm. Vulg. cant. verc. vind. colb. corb. (k) + τῷ. D. Ed. (etiam Steph. 3. et Wetſt.) (l) = BCDEL. 1. 33. 102. 131. 235. Ev. 24. 36. al. 9. Mt. V. c. bis. 10. 17. al. 4. Syr. Perſſ. Copt. Arm. Slav. venet. Vulg. It. (m) + ὁ ἰησοῦς. D. 13. 61. 69. 124. Mt. e. Arm. It. exc. corb. gat. Mm. (n) + ὑπάγωμεν. Syr. Perſ. p. verc. mart. (o) ὑπάγωμεν. D. (St. β.) cant. colb. corb. vind. || = αὐτοὶ. 1. et ap. Mill. 28. 56. 58. Syr. Perſſ. Copt. Vulg. brix. verc. mart. (p) ABCM. 36. 40. 69. 108. 127. al. 6. Mt. a. d. e. Ed. (q) AEFL. Alii. Mt. V. al. 15. Ed. εὐκαίρως εἶχον. D. (St. β.) *manducandi ſpatium habebant*, Vulg. It. (r) + ἀναβάντες εἰς τὸ πλοῖον, omiſſo poſtea τῷ πλοίῳ. D. (item St. β.) 66 in m. ap. Mill. Vulg. It. exc. veron. qui plane omittit τῷ πλοίῳ, quod in graecis formam et locum varie mutat. (s) ἀπῆλθεν. EFGH. 13. 36. 40. 69. 108. 124. 131. 218. (cum al. 5.) al. 13. Mt. V. d. e. l. q. x. 14. Ed.

τόπον τῷ πλοίῳ κατ' ἰδίαν.
33 Καὶ εἶδον [t] αὐτοὺς ὑπάγον-
τας" [u] †· καὶ ἐπέγνωσαν [x] †
[y] πολλοί" καὶ πεζῇ ἀπὸ πα-
σῶν τῶν πόλεων συνέδραμον
[z] † καὶ ἦλθον ἐκεῖ" [a] † [b] †.]
34 Καὶ [[c] ἐξελθὼν" εἶδεν [d] †
πολὺν ὄχλον, καὶ ἐσπλαγ-
χνίσθη ἐπ' αὐτοῖς, ὅτι ἦσαν
ὡς πρόβατα μὴ ἔχοντα ποι-
μένα·

---

u † οἱ ὄχλοι. **x** † αὐτὸν. **a** † καὶ προῆλθον αὐτούς.
b † καὶ συνῆλθον πρὸς αὐτόν. **d** † ὁ ἰησοῦς.

(t) αὐτὸν ὑπάγοντα. 108. (u) = ABDEGHKLMSU. (St. π.) Ev. 36. al. 86. Mt. V. al. 18. Ed. Syr. p. Arr. Copt. Aeth. Arm. Slav. Vulg. It. Theophyl. || πολλοί, omiſſo poſtea πολλοί. 108. Syr. Perſ. p. || Habent οἱ ὄχλοι. 13. 124. Alii. Perſ. w. Hiat Goth. (x) = BD. 1. 28. 49. 102. 118. 131. Barber. 1. Arm. Perſſ. Vulg. It. Poſt πολλοὶ ponit 157. || αὐτούς. AKLM. 10. 11. 40 (utrumque habet) 76. 106. 114 115. 124. 235. Ev. 18. 19. 36. al. 24. Mt. c. e. f. k. p. q. 10. al. 5. Ed. Syr. utr. Arr. Copt. Aeth. Slav. brix. Poſt πολλοὶ ponit Mt. e. (y) = 13. 69. 108. Syr. Perſ. p. Poſt πεζῇ repetit vind. (z) καὶ ἦλθον ἐκεῖ. Sic, omiſſis caeteris omnibus, 1. Et ſic fere codd. Italae, ſcil. *ibi, et venerunt*, verc. *illuc, et venerunt* (*ibi*, cant.) *illuc*, cant. corb. vind. *ibi, et convenerunt illuc*, veron. || Sequentia καὶ προῆλθον αὐτούς, καὶ συνῆλθον πρὸς αὐτόν = Euthymius, etiam in Mt. i. n. nec additur καὶ ἦλθον. Similiter colb: *et convenerunt* (pro *cognoverunt*) *pedeſtres multi ab omnibus civitatibus, et concurrerunt illuc*, omiſſis caeteris. Item: *et nuntium audiverunt* (ἐπέγνωσαν) *ex omnibus urbibus ac pagis, ita ut ad navem accurrerent*, miſſis reliquis. Perſ. p. (a) = D. 1. 28. 50. Mt. i. n. Arr. Perſ. p. Codd. Italae. Euthym. Vide notam praeced. || καὶ προσῆλθον αὐτούς. L. 31. 71. 106. 115. Mt. 17. καὶ προσῆλθον αὐτοῖς. 131. καὶ προσῆλθον αὐτῷ. 69. 142** καὶ προσῆλθεν αὐτοῖς. 13. || καὶ προῆλθον αὐτοῖς. Mt. z** καὶ προῆλθον αὐτὸν ἐκεῖ omiſſo antea ἐκεῖ. Syr. (b) = BL. 1. 13. Mt. f. i. n. Syr. Perſ. p. Copt. Arm. Vulg. It. exc. brix. Euthym. Conf. not. z. || καὶ ἦλθον πρὸς αὐτόν. Ed. καὶ προσῆλθον πρὸς αὐτοῖς. 220. 225. Arr. καὶ συνῆλθον αὐτοῦ. D. (St. β.) 28. veron. καὶ συνεισῆλθον πρὸς αὐτούς. 69. καὶ συνέδραμον πρὸς αὐτόν. A. (c) = colb. corb. (d) = BL. 1. 13. 33. 69. 102. 124. Copt. Arm. germ. 1. Ante εἶδεν ponunt A. Alii multi. Evangeliſtaria. Syr. brix. Mm. vind. colb. Poſt ὄχλον D. Mt. 10. Vulg. cant. verc. veron. gat.

μένα· καὶ ἤρξατο διδάσκειν
35 αὐτοὺς πολλά. Καὶ ἤδη
ὥρας πολλῆς γενομένης, προσ-
ελθόντες [e] αὐτῷ οἱ μαθηταὶ
αὐτοῦ, λέγουσιν·" ὅτι ἔρη-
μός ἐστιν ὁ τόπος, καὶ ἤδη
36 ὥρα πολλή· Ἀπόλυσον αὐ-
τοὺς, ἵνα ἀπελθόντες εἰς
τοὺς [f] κύκλῳ" ἀγροὺς καὶ
κώμας, ἀγοράσωσιν ἑαυτοῖς
[g] ∾ ἄρτους· τί γὰρ φάγωσιν
37 οὐκ ἔχουσιν." Ὁ δὲ ἀπο-
κριθεὶς εἶπεν [h] αὐτοῖς·" δότε
αὐτοῖς ὑμεῖς φαγεῖν. καὶ λέ-
γουσιν αὐτῷ· ἀπελθόντες [i] ἀ-
γοράσωμεν" [k] δηναρίων διακοσίων"
ἄρτους, καὶ [l] δῶμεν" αὐτοῖς
38 [m] φαγεῖν;" Ὁ δὲ λέγει
αὐτοῖς· πόσους ἄρτους ἔχετε;
ὑπάγετε, [n] = καὶ" ἴδετε.
καὶ γνόντες, λέγουσι [o]· πέν-
39 τε [p], καὶ δύο ἰχθύας. Καὶ
ἐπέταξεν αὐτοῖς [q] ἀνακλῖναι
πάντας," [r] συμπόσια συμπό-
σια," ἐπὶ τῷ χλωρῷ χόρτῳ.
40 Καὶ ἀνέπεσον [s] πρασιαὶ πρα-
M 4 σιαί,"

g ∾ τί φάγωσιν. k. διακοσίων δηναρίων.

(e) οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ λέγουσιν αὐτῷ. D. Alii. cant. veron. αὐτῷ οἱ μαθηταὶ, λέγουσιν αὐτῷ. 13. 69. οἱ μαθηταὶ αὐτῷ λέγουσιν. A. οἱ μαθηταὶ λέγουσιν. Arm. Alii aliter. (f) = 118** ἔγγιστα. D. (St. β.) Vulg. It. (g) BL. 28. 102. Copt. cant. verc. corb. vind. τι φαγεῖν. D. cibos, (ſ. eſcas) quos manducent, Vulg. colb. germ. 2. τί φάγωσιν· ὅτι ὧδε φαγεῖν τι οὐκ ἔχουσιν. Arm. ap. Bode. panem, quod manducent; quia hic non habent. veron. (h) = AL. 1. 33. (i) ἀγοράσομεν. L.* 1. 108. al. 6. Mt. c. bis. d. i. n. q. veron. verc. brix. corb. colb. tol. Euthym. (k) ABEFGHLS. 1. 69. 72. 106. 108. 124. 131. 218. (cum al. 4.) 229. al. 20. Mt. V. al. 13. Ed. Syr. p. verc. veron. brix. vind. germ. 1. tol. δηναρ. τριακοσίων. 225. ap. Birch. (l) δώσομεν. AL. 28. 65. Vulg. It. δώσωμεν. BD. 13. 69. 124. 229** (m) Abſque interrogatione 83. et alii ap. Steph. (n) = BDL. 1. 102. 118. al. 4. Mt. i. n. Syr. Copt. cant. veron. colb. (o) + αὐτῷ. AD. 13. 69. 77. 124. al. 7. Mt. c. bis. Syr. Arm. It. (exc. corb. colb.) tol. (p) + ἄρτους. D. Syr. Perſſ. Copt. Sax. It. exc. veron. corb. germ. 2. (q) ἀνακλιθῆναι πάντας. B*G. 1. 13. 28. 69. 77. 116. 131. 157. Ev. 36. al. 4. Mt. e. 14. Ed. ut diſcumberent omnes. cant. veron. verc. vind. colb. corb. πάντας ἀνακλιθῆναι. Orig. ſemel. || πάντας] αὐτούς. 33. et 54. ap. Mill. αὐτοὺς πάντας. 49. ap. Mill. πάντας = Arm. (r) συμπόσια. L. 61. 225** Ed. συμπόσιον συμπόσιον. Copt. κατα τὴν συμποσίαν. D. ſecundum contubernia, Vulg. It. (s) = ſemel πρασιαί. L. 61. Ed. || Bis = verc. colb. in partes, Copt. Vulg. Codd. Italae. convivia per contubernia. vind.

σιαὶ," [t] ἀνὰ" ἑκατὸν καὶ [t] ἀ-
41 νὰ" πεντήκοντα. Καὶ λαβὼν
τοὺς πέντε ἄρτους καὶ τοὺς
δύο ἰχθύας, ἀναβλέψας εἰς
τὸν οὐρανὸν, [u] εὐλόγησε"
καὶ κατέκλασε τοὺς ἄρτους,
καὶ ἐδίδου τοῖς μαθηταῖς αὐ-
τοῦ, ἵνα [x] παραθῶσιν" [y] αὐ-
τοῖς·" καὶ τοὺς δύο ἰχθύας
42 [z] ἐμέρισε" πᾶσι. Καὶ ἔφα-
γον [a] πάντες," καὶ ἐχορτά-
43 σθησαν· Καὶ ἦραν [b] [c] κλα-
σμάτων δώδεκα κοφίνους πλή-
ρεις," καὶ ἀπὸ τῶν ἰχθύων.
44 Καὶ ἦσαν οἱ φαγόντες [d] τοὺς
ἄρτους," [e] † πεντακισχίλιοι
ἄνδρες.
45 Καὶ εὐθέως [[f] ἠνάγκασε
τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ ἐμβῆναι
εἰς τὸ πλοῖον, καὶ προάγειν [g]
[h] εἰς τὸ πέραν" [i] πρὸς" Βηθ-
σαϊδὰν, [k] ἕως αὐτὸς ἀπολύ-
46 σῃ" τὸν ὄχλον.] Καὶ ἀπο-
ταξάμενος αὐτοῖς, ἀπῆλθεν
εἰς τὸ ὄρος προσεύξασθαι.
47 Καὶ ὀψίας γενομένης, ἦν [l] τὸ
πλοῖον ἐν μέσῳ τῆς θαλάσσης·
[m] καὶ αὐτὸς μόνος ἐπὶ τῆς
48 γῆς," Καὶ [n] εἶδεν" αὐτοὺς
βασανιζομένους [o] ἐν τῷ ἐλαύ-
νειν·" ἦν γὰρ ὁ ἄνεμος ἐναν-
τίος αὐτοῖς. [p] καὶ" περὶ τε-
τάρτην φυλακὴν τῆς νυκτὸς
ἔρχεται [q] πρὸς αὐτοὺς," πε-
ριπα-

e † ὡσεί.

(t) κατὰ BD. Copt. || = 10. 12. Poſterius = Mt. o. (u) εὐλόγησε. Mt. n. (x) παρατιθῶσιν. BLM. 42. 63. 229. Mt. 10. x** (y) κατέναντι αὐτῶν. D. Vulg. It. (z) ἐμέρισαν. Syr. (a) = Arm. in edit. conſtant. ſed extat in m. (b) + τὸ περισσεῦον. F. + *reliquias*. Vulg. verc. brix. vind. corb. germ. 1. 2. gat. Mm. (c) κλασμάτων δώδ. κοφίνων πληρώματα. B 13. 69. 124. κλάσματα δώδ. κοφίνους πληρώματα. L. δώδεκα κοφίνων πληρώματα. 1. τὸ περισσεῦον δώδ. κοφίνους πλήρεις. Arm. || = πλήρεις. Mt. e. brix. vind. (d) = D. 1. 118. 209. Ed. Vulg. It. exc. brix. colb. (e) = ABDEFGHKLMS. (St. π.) al. 84. Mt. V. al. 17. Ed. Syr. utr. Arr. Perſſ. Copt. Aeth. Slav. Vulg. It. Theophyl. (f) + ἐξεγερθεὶς. D. cant. veron. verc. vind. colb. corb. germ. 2. (g) + αὐτὸν. D. 1. 13. 40. 69. 118. 124. ap. Birch. 220. Ev. 13. al. 7. Mt. c. quater. f. Verſſ. Orig. || + αὐτοῖς. 51. (h) = 118. εἰς] πρὸς. Ed. (i) εἰς. 1. Orig. (k) αὐτὸς δὲ ἀπολύει. D. gr. veron. || ἀπολύσῃ] ἀπολύσει. 89. 108. Mt. a. d. al. 8. ἀπολύει, f. ἀπολυεῖ, BDL. 1. (l) + πάλαι. D. 1. 209. Mt. x. *jam*, cant. et alii. *longe*, veron. (m) = 61. Mt. c. bis. (n) ἰδὼν. BDL. Ev. 18. 19. Mt. f. Vulg. It. exc. vind. (o) καὶ ἐλαύνοντας. D. Inverſo ordine: *remigantes et laborantes*. It. exc. brix. (p) − BL. 102. Ev. 18. 19. verc. *autem*, veron. (q) = D. It. exc. brix. germ. 2. || + ὁ Ἰησοῦς. D. 61. Syr. cant. verc. brix. vind. corb. germ. 2.

ριπατῶν ἐπὶ τῆς θαλάσσης·
[r] καὶ ἤθελε παρελθεῖν αὐ-
49 τούς." Οἱ δὲ ἰδόντες αὐτὸν
περιπατοῦντα ἐπὶ τῆς θαλάσ-
σης, ἔδοξαν [s] φάντασμα"
50 εἶναι, καὶ ἀνέκραξαν. Πάν-
τες [t] γὰρ αὐτὸν εἶδον," καὶ
ἐταράχθησαν. καὶ εὐθέως ἐ-
λάλησε [u] μετ' αὐτῶν, καὶ
λέγει αὐτοῖς·" [x] θαρσεῖτε·"
ἐγώ εἰμι, μὴ φοβεῖσθε.
51 Καὶ ἀνέβη πρὸς αὐτοὺς εἰς τὸ
πλοῖον· καὶ ἐκόπασεν ὁ ἄνε-
μος, καὶ [y] — λίαν" [z] — ἐκ
περισσοῦ" [a] ἐν ἑαυτοῖς" [b] ἐξ-
ίσταντο," [c] = καὶ ἐθαύ-
52 μαζον." Οὐ γὰρ συνῆκαν
ἐπὶ τοῖς ἄρτοις· [d] ἦν γὰρ"
[e] ∾ ἡ καρδία αὐτῶν" πεπω-
53 ρωμένη. Καὶ διαπεράσαντες
[f] [g] ἦλθον ἐπὶ τὴν γῆν" [h] Γε-
νησαρὲτ,"] [i] καὶ προσωρμί-
σθησαν."
54 Καὶ [ἐξελθόντων αὐ-
τῶν ἐκ τοῦ πλοίου, εὐθέως
55 ἐπιγνόντες αὐτὸν [k], [l] Περι-
δραμόντες ὅλην τὴν περίχω-
ρον ἐκείνην, ἤρξαντο" [m] ἐπὶ

M 5 τοῖς

---

e ∾ αὐτῶν ἡ καρδία.

(r) = GH. || = θαλάσσης ad θαλάσσης. 225. 229. (s) φαντασίαν. 71. Mt. l. n. Euthym. φάσμα. 86. (t) = D. It. exc. brix. Mm. gat. (u) πρὸς αὐτοὺς, λέγων. D. cant. veron. verc. vind. colb. corb. || = καὶ λέγει αὐτοῖς. 220. (x) = G. 2. 12. 119. Mt. 10. (y) = D. 1. 28. veron. (z) = BL. 102. Syr. Copt. περισσῶς. D. ἐκπερισσῶς. 1. (a) = 56. 77. 235. (b) ἐξέσταντο. D* ἐξεπλήσσοντο. 1. 118. 209. (c) = BL. 1. 102. 118. 209. Copt. Vulg. vind. colb. ἐθαύμαζον καὶ ἐξίσταντο ἐν ἑαυτοῖς, hoc ord. Syr. (d) ἀλλ' ἦν. LS. (St. β. η.) 7. 33. 127. 131. 157. 234. Ev. 18. 19. Mt. c. bis. f. Copt. Syr. p. in m. ἦν δέ. veron. (e) AEFGHS. Alii. Mt. V. al. 12. Ed. (f) + ἐκεῖθεν. D. 45. cant. veron. verc. vind. colb. corb. (g) ἐπὶ τὴν γῆν ἦλθον εἰς. BL. || ἐπὶ] εἰς. 13. 69. 225. Mt. q. (h) γεννήσαρ. D. Syr. Arr. Sax. Codd. Italae. Alii aliter. || = vind. (i) = D. 1. 28. 209. Syr. Perſſ. It. exc. brix. Mm. gat. mart. germ. 1. 2. (k) + οἱ ἄνδρες τοῦ τόπου ſ. τοῦ τόπου ἐκείνου. (ut Matth.) AG. 1. 13. 28. 32. 33. 38. 40. 61. 69. 72. in m. 118. 121. 124. 229. in m. Mt. e. Syr. Perſ. p. Arr. Arm. gat. colb. germ. 2. || + οἱ τῆς γῆς γεννησαρὲτ. Mt. f. et ſic fere Mt. k. et z. in indice lectionis in marg. (l) περιέδραμον . . . καὶ ἤρξαντο. BL. 13. 69. 124. 218 (cum 76. 125.) Mt. f. (m) ἐπὶ γραβάττοις φέρειν πάντας τοὺς κακ. ἔχ. περιέφερον γὰρ αὐτούς. D. cant. veron. verc. corb. et (omiſſo πάντας) vind. τοὺς κακ. ἔχ. προσφέρειν, φέροντες αὐτοὺς ἐπὶ κραββ. Syr. || περιφέρειν] φέρειν. M. 1. 32. 38. 118. Copt. Goth. προσφέρειν. Syr. utr. ἐπιφέρειν. Mt. 10. + πάντας. D. Arm. Codd. Italae.

τοῖς κραββάτοις τοὺς κακῶς
ἔχοντας περιφέρειν," ὅπου
ἤκουον, [n] ὅτι ἐκεῖ ἐστι."
56 Καὶ ὅπου ἂν εἰσεπορεύετο
εἰς κώμας, ἢ πόλεις, [o] ἢ
ἀγρούς," ἐν ταῖς [p] ἀγοραῖς"
[q] ἐτίθουν" τοὺς ἀσθενοῦντας,
καὶ παρεκάλουν αὐτὸν, ἵνα
κἂν τοῦ κρασπέδου τοῦ ἱμα-
τίου αὐτοῦ ἅψωνται· καὶ
ὅσοι [r] ἂν" [s] ἥπτοντο" αὐτοῦ,
ἐσώζοντο.]

1 Καὶ συνάγονται [πρὸς
αὐτὸν οἱ Φαρισαῖοι, καί τινες
τῶν γραμματέων, ἐλθόντες
2 ἀπὸ ἱεροσολύμων. Καὶ ἰδόν-
τες τινὰς τῶν μαθητῶν αὐ-
τοῦ [t] κοιναῖς χερσὶ, τοῦτ'
ἔστιν" ἀνίπτοις, ἐσθίοντας
3 [u] ἄρτους" [x] †· (Οἱ γὰρ
Φαρισαῖοι καὶ πάντες οἱ ἰου-
δαῖοι, ἐὰν μὴ [y] πυγμῇ" νί-
ψωνται τὰς χεῖρας, οὐκ
ἐσθίουσι [z], κρατοῦντες τὴν
παράδοσιν τῶν πρεσβυτέρων·
4 [a] Καὶ ἀπὸ ἀγορᾶς [b] ἐὰν μὴ
[c] βαπτίσωνται," οὐκ ἐσθίου-
σι· καὶ ἄλλα πολλά ἐστιν,
[d] ἃ παρέλαβον κρατεῖν,"
βαπτι-

---

x † ἐμέμψαντο.

(n) τὸν Ἰησοῦν εἶναι. D. cant. veron. verc. corb. || ἐκεῖ] = BL. 102. Copt. Vulg. vind. brix. colb. (o) = L* 1. Syr. germ. 2. In aliis transponitur. (p) πλατείαις. D. (St. β.) Goth. Vulg. It. Utrumque jungit verc. (q) ἐτίθεσαν. BL. Ev. 18. 19. Mt. f. (r) = D. 1. 77. 116. Mt. a. d. (s) ἥψαντο. D (St. β.) L. 1. 13. 28. 33. 69. 124. (t) κοιναῖς et τοῦτ' ἔστιν = Syr. veron. colb. (u) τοὺς ἄρτους. BDL. 13. 69. 124. al. 3. || ἄρτον. 34. 72. 131. 142. 183. al. 6. Mt. i. n. 17. Syr. Arm. cant. veron. colb. corb. mart. (x) = ABEHL. 12. 34. 73. 102. 123. 125* 142* 157. 183. al. 8. Mt. V. c. bis. 17. Perſ. p. Ar. rom. Erp. Copt. Aeth. Goth. veron. || κατέγνωσαν D. *vituperaverunt*, Vulg. It. (etiam cant.) κατηγορίαν et ἐγκαλεῖν habent ſcholia vet. ap. Mt. (y) πυγμὴν. 59. πυκμῇ (fortaſſe pro πυγμῇ vel pro πυκνῇ i. e. πυκνὰ) D. *primo*, cant. *prius crebro*, germ. *momento*, verc. *ſubinde* ſ. *crebro*, Vulg. lat. alii. Syr. p. *ſedulo*, Syr. *pugillo*, corb. vind. colb. πυγμῇ. Syr. p. gr. in m. (z) + ἄρτον. D. 71. Mt. c. bis. Arm. Aeth. It. exc. brix. germ. 1. (a) καὶ ἀπὸ .... κρατεῖν = 17* gr. et lat. (b) + ἐὰν ἔλθωσι. D. (St. β.) It. (exc. germ. 2.) tolet. + *venientes* ſ. *redeuntes*, Arm. brix. Vulg. ed. ſixtin. (c) βαπτίζονται. L. Alii aliter. ῥαντίσωνται. B. 40. 53. 71. 86. Mt. a. d. i. n. Euthym. (etiam alibi.) (d) *quae tradita ſunt illis ſervare*, Vulg. It. exc. veron. *quae acceperunt tradita*, verc. || ἃ παρέλαβον αὐτοῖς τηρεῖν. D.

βαπτισμοὺς ποτηρίων, καὶ
ξεστῶν, καὶ [e] χαλκίων,"
5 [f] καὶ κλινῶν·") [g] ∾ "Επει-
τα" [ἐπερωτῶσιν αὐτὸν οἱ
Φαρισαῖοι καὶ οἱ γραμματεῖς·
διατί οἱ μαθηταί σου οὐ περι-
πατοῦσι κατὰ τὴν παράδοσιν
τῶν πρεσβυτέρων, ἀλλὰ
[h] κοιναῖς" χερσὶν ἐσθίουσι τὸν
6 ἄρτον; Ὁ δὲ [i] ἀποκριθεὶς"
εἶπεν αὐτοῖς· ὅτι καλῶς
[k] προεφήτευσεν" ἠσαΐας περὶ
ὑμῶν τῶν ὑποκριτῶν, [l] ὡς
γέγραπται·" οὗτος ὁ λαὸς
τοῖς χείλεσί με [m] τιμᾷ,"
ἡ δὲ καρδία αὐτῶν πόῤῥω
7 [n] ἀπέχει" ἀπ' ἐμοῦ. Μάτην
δὲ σέβονταί με, διδάσκοντες
διδασκαλίας, ἐντάλματα ἀν-
8 θρώπων. [o] Ἀφέντες γὰρ
τὴν ἐντολὴν τοῦ θεοῦ, κρα-
τεῖτε τὴν παράδοσιν τῶν ἀν-
θρώπων,"] [p] βαπτισμοὺς ξε-
στῶν καὶ ποτηρίων· καὶ ἄλλα
παρόμοια τοιαῦτα πολλὰ ποι-
9 εῖτε." Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς·
καλῶς ἀθετεῖτε τὴν ἐντολὴν
τοῦ θεοῦ, ἵνα τὴν παράδοσιν
10 ὑμῶν [q] ∾ τηρήσητε." Μω-
σῆς γὰρ εἶπε· τίμα τὸν πα-
τέρα

---

g ∾ καί. h. ἀνίπτοις. q ∾ στήσητε.

(e) χαλκείων. AL. Alii. Mt. d. e. f. k. p. Orig. (f) = BL. 102. Mt. c. bis. Copt. Habet Orig. (g) BD (St. β.) L. 1. 209. Syr. Copt. Vulg. It. exc. brix. εἶτα. 57. || = Perſ. p. || vſ. 5. 6. 7. omittit et commati 8 praefigit: καὶ εἶπεν αὐτοῖς. 17* gr. et lat. (h) BD. (St. β.) 1. 33. 118. 209. Ar. p. Perſ. w. Copt. Arm. Vulg. cant. verc. vind. germ. 2. || Utrumque jungunt 13. 69. 124. (i) = BL. 33. 102. Syr. Perſ. p. Copt. Aeth. (k) ἐπροφήτευσεν. BDL. 1. 13. 124. (l) ὡς εἶπεν. 1. Arm. καὶ εἶπεν. D. cant. vind. *qui dixit*, verc. veron. *dicens*, corb. colb. (m) ἀγαπᾷ. D. gr. veron. verc. colb. Utrumque jungit. Aeth. (n) ἀφέστηκεν. D. gr. ἄπεστιν. L. ἐστὶν. Orig. Vulg. It. *abeſt*, corb. 1. mart. emmer. *longe habetis a me*, corb. (o) = 119. In finem commatis rejiciunt, omiſſo γὰρ, D. 28. It. exc. brix. || = γὰρ. BL. 102. 124. Copt. Arm. Goth. (p) = BL. 1. 102. 209. alius. Mt. x. Copt. || βαπτισμοὺς uſque ad finem commatis 9. = 17* gr. et lat. || βαπτισμοὺς] *baptizantes*, cant. verc. brix. corb. vind. || In aliis ἄλλα, in aliis τοιαῦτα, in aliis πολλὰ omittitur, in aliis verborum ordo variat. || = ποιεῖτε. F. Syr. Perſ. p. || παρόμοια . . . ποιεῖτε] παρόμοια, ἃ ποιεῖται τοιαῦτα πολλά. D. *ſimilia, quale faciunt hujusmodi multa*, cant. *quae facitis*, verc. vind. corb. (q) D. 1. 28. 209. Syr. *ſtatuatis*, It. Cypr. Hier. Zeno. *tradatis*, cant. τηρῆτε. B. Ev. 15.

τέρα σου καὶ τὴν μητέρα σου˙
καὶ˙ ὁ κακολογῶν πατέρα ἢ
μητέρα, θανάτῳ τελευτάτω.
11 Ὑμεῖς δὲ λέγετε˙ ἐὰν εἴπῃ ἄν-
θρωπος τῷ πατρὶ ἢ τῇ μη-
τρὶ˙ κορβᾶν, [r] ὅ ἐστι δῶρον,"
ὃ ἐὰν ἐξ ἐμοῦ ὠφεληθῇς˙
12 [s] Καὶ" [t] οὐκέτι" ἀφίετε αὐ-
τὸν οὐδὲν ποιῆσαι τῷ πατρὶ
[u] αὐτοῦ" ἢ τῇ μητρὶ [u] αὐ-
13 τοῦ." Ἀκυροῦντες τὸν λό-
γον τοῦ θεοῦ [x] τῇ παραδόσει"
ὑμῶν [y], ᾗ παρεδώκατε˙ καὶ
παρόμοια τοιαῦτα πολλὰ ποι-
14 εῖτε. Καὶ [προσκαλεσάμε-
νος [z] ∾ πάντα" τὸν ὄχλον,
ἔλεγεν αὐτοῖς˙ [a] ἀκούετέ"
μου [b] πάντες," καὶ [c] συνίε-
15 τε." Οὐδέν ἐστιν ἔξωθεν
τοῦ ἀνθρώπου, εἰσπορευόμε-
νον εἰς αὐτὸν, [d] ὃ δύναται
αὐτὸν κοινῶσαι˙" ἀλλὰ τὰ
ἐκπορευόμενα [e] ἀπ' αὐτοῦ,
[f] ἐκεῖνά" ἐστι τὰ κοινοῦντα
16 τὸν ἄνθρωπον. [g] Εἴ τις
ἔχει ὦτα ἀκούειν, ἀκουέτω."]
17 Καὶ ὅτε [[h] εἰσῆλθεν" εἰς οἶκον
ἀπὸ τοῦ ὄχλου, ἐπηρώτων
αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ [i] ∾
18 περὶ τῆς παραβολῆς." Καὶ
λέγει αὐτοῖς˙ οὕτω καὶ ὑμεῖς
ἀσύνετοί ἐστε; [k] οὐ" νοεῖτε,
ὅτι πᾶν τὸ ἔξωθεν εἰσπορευό-
μενον εἰς τὸν ἄνθρωπον, οὐ
δύναται αὐτὸν κοινῶσαι;
19 Ὅτι οὐκ εἰσπορεύεται αὐτοῦ
εἰς

---

z ∾ πάλιν. k ∾ τὴν παραβολήν.

(r) = Syr. (s) = BD. 1. 13. 28. 69. 102. Copt. cant. veron. verc. corb. vind. colb. ὅτι. L. (t) οὐκ. 142* al. 3. Syr. verc. οὐκ ἔν. D. gr. (u) = BDL. 28. 69. Mt. i. n. Arm. It. |Avit. vienn. || Prius = 13. Mt. o. || Poſterius = 1. 56. Vulg. corb. germ. 2. (x) διὰ τὴν παράδοσιν. Mt. e. Syr. *propter traditionem*, germ. 2. *per traditionem*. Vulg. It. (y) + τῇ μωρᾷ. D. Syr. p. in m. Sax. It. exc. brix. (z) BD (St. β.) L. Syr. p. in m. Copt. Aeth. Sax. Vulg. It. exc. brix. || = 235. Mt. c. colb. (a) ἀκούσατε. BDL. al. 3. (b) = L. 12. Mt. q. Copt. (c) σύνετε. BL. Mt. e. σύνιτε. D. (d) τὸ κοινοῦν αὐτον. B. || = ὁ δύναται αὐτὸν. Mt. x. 10. (e) = Ev. 9. 10. 12. Mt. c. f. bis. ἐξ αὐτοῦ. 61. ap. Mill. 225. Mt. o. ἐκ τοῦ ἀνθρώπου. BDL. 33. Copt. Goth. Vulg. It. (f) = BL. 102. Mt. c. f. bis. (g) = BL. 28. 102. Copt. Mt. c. et f. omittunt in media lectione, habent alibi in fine anagnoſmatis. Agnoſcunt Vict. Euthym. (h) εισῆλθον. 116. 127. 131. alius. Mt. o. Copt. Vict. || + ὁ Ἰησοῦς. S. Evangeliſtaria. Syr. Sax. (i) BDL. 38. Vulg. It. (k) οὕτω. L. 1. 71. 118. Ev. 9. 10. 12. 14. 18. 19. Mt. c. f. Ed. Syr. p. in m. brix.

εἰς τὴν καρδίαν, ἀλλ' εἰς τὴν
κοιλίαν· καὶ εἰς τὸν [l] ἀφεδρῶ-
να ἐκπορεύεται," [m] καθαρί-
ζον" πάντα τὰ βρώματα.
20 [n] "Ελεγε δὲ· ὅτι τὸ" ἐκ τοῦ
ἀνθρώπου ἐκπορευόμενον, ἐ-
κεῖνο κοινοῖ τὸν ἄνθρωπον.
21 Ἔσωθεν γὰρ ἐκ τῆς καρδίας
τῶν ἀνθρώπων οἱ διαλογισμοὶ
[o] οἱ κακοὶ" ἐκπορεύονται,
[p] μοιχεῖαι, πορνεῖαι, φόνοι,
22 Κλοπαὶ, πλεονεξίαι, πονη-
ρίαι, δόλος," [q] ἀσέλγεια,"
ὀφθαλμὸς πονηρὸς, [r] βλασ-
φημία," [s] ὑπερηφανία," ἀ-
23 φροσύνη. Πάντα ταῦτα τὰ
πονηρὰ ἔσωθεν ἐκπορεύεται,
καὶ κοινοῖ τὸν ἄνθρωπον.

24 Καὶ ἐκεῖθεν ἀναστὰς,
[[t] ἀπῆλθεν" εἰς τὰ [u] μεθό-
ρια" τύρου [x] — καὶ σιδῶ-
νος."] καὶ εἰσελθὼν εἰς [y] ≡
τὴν" οἰκίαν, οὐδένα ἤθελε
γνῶναι· καὶ οὐκ ἠδυνήθη λα-
25 θεῖν. [z] Ἀκούσασα γὰρ γυνὴ"
περὶ αὐτοῦ, ἧς εἶχε τὸ θυ-
γάτριον [a] αὐτῆς" πνεῦμα ἀ-
κάθαρ-

(l) ὀχετὸν ἐξέρχεται. D. *in ſeceſſum exit*, Vulg. It. (etiam cant.) *in ſeceſſum exit, purgans omnes eſcas, et exit in rivum.* verc. || εἰς τὸν ἀφεδρῶνα] *foras*. Arm. || ἐκπορεύεται] ἐκβάλλεται. 38 et 61. ap. Mill. (m) καθαρίζων. ABGHLS. 1. 69. 124. 229. 235. al. 5. Mt. f. n. x. Ed. Orig. καθαρίζειν. 61* καθαρίζει. D. gr. *et purgat.* vind. (n) τὸ δὲ Syr. Perſ. p. || ἔλεγε] ἔλεγον. D. gr. F. 33. (o) ≡ 225. Mt. d. οἱ πονηροί. Mt. k. (p) Ordo vocabulorum varie mutatur. || πορνεία, κλέμματα, μοιχεῖαι, φόνος, πλεονεξία, δόλος, πονηρία. D. et (exc. *adulteria* et *homicidia.*) cant. || . . . *avaritia, nequitia,* . . . It. (q) ἀσέλγειαι. 69. 218 (cum al. 3.) al. 15. Mt. c. e. r. Ed. Copt. Goth. Vulg. (r) βλασφημίαι. D. gr. 218 (cum 108. 125.) al. 10. Mt. c. e. 10. Ed. Copt. Vulg. mſ. veron. colb. germ. 2. mart. Chryſol. (s) ὑπερηφανίαι. D. gr. Mt. c. e. veron. || ≡ Mt. 10. (t) ἐξῆλθεν. L. εἰσῆλθεν. Mt. o. Item k. in marg. in indice lectionis. ἦλθεν. M. al. 3. Evangeliſtaria pleraque. Syr. Orig. bis. (u) ὅρια. BDL. 1. 13. 61. in m. 69. 209. Orig. bis. Maxim. c. Pyrrh. *fines*, Vulg. It. (x) ≡ DL. 28. cant. veron. verc. corb. vind. Orig. bis. (y) ≡ ABEGHLMS. 218. (cum vindob. omnibus) al. 41. et Barber. 8. Mt. V. al. 15. Ed. Theophyl. || Habent D. Orig. Alii. (z) γυνὴ δὲ εὐθέως (+ ὡς. D*) ἀκούσασα. D. Vulg. It. ἀλλ' εὐθὺς ἀκούσασα γυνή. BL. 33. Copt. Syr. p. in m. Goth. brix. || γὰρ] ≡ Arm. δέ. 142* Mt. r. Codd. Italae. + εὐθέως. Syr. Perſ. w. (a) ≡ D. 1. 13. 28. 69. 225. al. 3. Mt. d. 10. Ed. Arm. (ſed in edit. conſtant. eſt in m.) || ἣ εἶχε τὸ θυγάτριον ἐν πνεύματι ἀκαθάρτῳ. 28. 69.

κάθαρτον, ἐλθοῦσα [b] προσέ-
πεσε πρὸς τοὺς πόδας αὐτοῦ."
26 Ἦν δὲ ἡ γυνὴ ἑλληνὶς,
[c] συραφοινίκισσα" τῷ γένει· καὶ
ἠρώτα αὐτὸν, ἵνα τὸ δαιμό-
νιον [d] ἐκβάλῃ" [e] = ἐκ" τῆς
27 θυγατρὸς αὐτῆς. [f] Ὁ δὲ ἰη-
σοῦς εἶπεν" αὐτῇ· ἄφες πρῶ-
τον χορτασθῆναι τὰ τέκνα·
οὐ γάρ [g] καλόν ἐστι," λαβεῖν
τὸν ἄρτον τῶν τέκνων, καὶ
28 βαλεῖν τοῖς κυναρίοις. Ἡ
δὲ [h] ἀπεκρίθη, καὶ λέγει αὐ-
τῷ·" [i] ναὶ" κύριε· [k] καὶ γὰρ"
τὰ κυνάρια [l] ὑποκάτω τῆς
τραπέζης ἐσθίει ἀπὸ τῶν ψι-
29 χίων τῶν παιδίων." Καὶ
εἶπεν αὐτῇ· [m] διὰ τοῦτον τὸν
λόγον ὕπαγε· ἐξελήλυθε" τὸ
δαιμόνιον ἐκ τῆς θυγατρός
30 σου. Καὶ ἀπελθοῦσα εἰς
τὸν οἶκον αὐτῆς, εὗρε [n] τὸ
δαιμόνιον ἐξεληλυθὸς, καὶ
τὴν θυγατέρα βεβλημένην ἐπὶ
τῆς κλίνης."]

31 Καὶ

c. συροφοίνισσα. d. ἐκβάλλῃ.

(b) προσέπεσεν. 225. προσέπεσεν αὐτῷ. 1. 13. 69. Arm. προσεκύνησεν αὐτῷ. 28. (c) συραφοινίκισσα ſ. σύρα φοινίκισσα. BEFGHS. 218 (cum vindob. omnibus) al. 58. Mt. V. al. 12. Ed. Slav. 4. 7. Euthym. Theophyl. συροφοινίκισσα. AKLS. in m. al. 25. et Barber. 2. Mt. V. in marg. al. 4. Ed. Copt. Arm. Slav. ed. Baſil. Autor ſynopſ. συραφοίνισσα. M. al. 9. verc. *Syrophoeniſſa*, Vulg. cant. veron. corb. brix. colb. germ. 1. 2. φοίνισσα. D. gr. vind. (d) ADEKLS. 1. 13. 36. 69. 218 (cum al. 8.) 235. al. 30. Mt. V. al. 13. Ed. (e) = L. 1. 13. 69. 71. 131. Ev. 10. || ἀπό. D. 115. *de*, Vulg. It. *a*, colb. corb. (f) καὶ λέγει. D. verc. germ. 1. καὶ ἔλεγεν. BL. Copt. cant. *qui dixit*, Vulg. veron. corb. vind. colb. germ. 2. (g) ἐστι καλόν. DL. 1. 12. 124. Mt. c. bis. ſ. καλοῦ ἐστι. Syr. p. (h) ἀποκριθεῖσα λέγει αὐτῷ. 59. 73. 116. Mt. e. q. veron. colb. germ. 1. 2. ἀπεκρίθη αὐτῷ λέγουσα. D. 28. 69. cant. verc. brix. vind. ἀπεκρίθη λέγουσα. 1. 13. 69. || αὐτῷ = Arm. germ. 1. Poſt ἀπεκρ. ponit Mt. d. (i) = D. 13. 69. Arm. cant. veron. vind. colb. corb. (k) καί. B. Ev. 9. 10. 12. Mt. f. Syr. Arm. ἀλλὰ καί. D. cant. veron. vind. colb. corb. (l) ἀπὸ τῶν ψιχίων τῆς τραπέζης τῶν παιδίων ἐσθίει. Arm. || παιδίων] + *et vivunt*, Syr. hieroſ. (m) ὕπαγε, διὰ τοῦτον τὸν λόγον ἐξελήλυθε. D. 1. Syr. cant. verc. vind. brix. colb. germ. 1. Item veron. || = διὰ τοῦτον τὸν λόγον. 225. (n) τὴν θυγατέρα βεβλημένην (τὸ παιδίον βεβλημένον, BL. 86. Ev. 9. 10. 12. Mt. f.) ἐπὶ τῆς κλίνης, (ἐπὶ τὴν κλίνην, BD. 52. 86. Ev. 9. 10. 12. Mt. f. ὑπὸ τὴν κλίνην. L.) καὶ τὸ δαιμόνιον ἐξεληλυθός. BDL. 1. 33. 86. 209. Ev. 9. 10. 12. 18. 19. Mt. f. Syr. Perſſ. Arr. Copt. Aeth. Vulg. It. exc. veron.

31 Καὶ πάλιν [ἐξελθὼν
° ἐκ τῶν ὁρίων τύρου p ∾ καὶ
σιδῶνος, ἦλθε" q εἰς" τὴν
θάλασσαν τῆς γαλιλαίας,
r ἀνὰ μέσον τῶν ὁρίων" δεκα-
32 πόλεως. Καὶ φέρουσιν αὐ-
τῷ κωφὸν s t ∾ μογιλάλον,"
καὶ παρακαλοῦσιν αὐτὸν, ἵνα
33 ἐπιθῇ αὐτῷ τὴν χεῖρα. Καὶ
u ἀπολαβόμενος" αὐτὸν ἀπὸ
τοῦ ὄχλου κατ' ἰδίαν, x ἔβα-
λε τοὺς δακτύλους αὐτοῦ εἰς
τὰ ὦτα αὐτοῦ· καὶ πτύσας
ἥψατο τῆς γλώσσης αὐτοῦ·"
34 Καὶ ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρα-
νὸν, ἐστέναξε, καὶ λέγει αὐ-
τῷ· ἐφφαθὰ, y ὅ ἐστι, δια-
35 νοίχθητι." Καὶ z εὐθέως"
διηνοίχθησαν a αὐτοῦ" αἱ
ἀκοαὶ, καὶ ἐλύθη ὁ δεσμὸς
τῆς γλώσσης αὐτοῦ, b καὶ
36 ἐλάλει ὀρθῶς." Καὶ διεστεί-
λατο αὐτοῖς, ἵνα c μηδενὶ"
εἴπωσιν· d ὅσον δὲ αὐτὸς αὐ-
τοῖς διεστέλλετο," e μᾶλλον
37 περισσότερον ἐκήρυσσον. Καὶ
ὑπερπερισσῶς ἐξεπλήσσοντο,
λέγοντες· καλῶς πάντα πε-
ποίηκε· καὶ τοὺς κωφοὺς
ποιεῖ ἀκούειν, καὶ f τοὺς ἀ-
λάλους" λαλεῖν.]

I Ἐν

p ∾ ἦλθε διὰ σιδῶνος. q. πρὸς. t ∾ μογγιλάλον.

(o) + ὁ ἰησοῦς. G. 10. 40. 69. 124. 218 (cum al. 7.) 226. 229** 235. al. 15. et Evangeliſtaria. Mt. BHV. a. c. d. e. f. k. o. p. q. x. 14. 17. χ. ψ. Syr. Perſ. p. colb. (p) BD (St. β.) L. 33. Arr. Copt. Aeth. Syr. hieroſ. Vulg. Sax. It. (q) BDL. 1. 13. 69. 124. Ev. 20. Slav. παρὰ. 68. 220. (r) ἀνὰ μέσων τῶν ὁρίων. 218 (cum al. 6.) al. 3. Mt. ψ. *inter medios fines*, Vulg. It. ἀνὰ μέσον. 44. Aeth. ἀπὸ τῶν ὁρίων. 28. εἰς τὰ ὅρια. Syr. Perſſ. (s) + καὶ BD. (St. β.) Perſſ. Aeth. Arm. Vulg. It. Auctor ſynopſ. (t) μογγιλάλον. F**L. 77. 127. 131. 157. 235. al. 17. pluresve. Mt. BH. al. 17. Ed. Cyr. Auctor ſynopſ. Vict. (u) ἐπιλαβόμενος. E** 3. ap. Wetſt. 61. 108. 131. 142* 218. Ev. 24. 26. al. 16. Mt. x** χ. 10. *apprehendens*, Vulg. verc. *ſuſcipiens*, cant. veron. vind. *accipiens*, colb. corb. *adſumens*, brix. (x) πτύσας ponitur ante ἔβαλε in D. cant. verc. veron. vind. colb. ante εἰς τὰ ὦτα in 13. 69. poſt γλώσσης αὐτοῦ in 124. (y) = Syr. (z) = BDL. 102. Copt. cant. veron. verc. vind. corb. (a) αὐτῷ. 124. Syr. p. (b) = 90. καὶ ἐλάλει εὐλογῶν τὸν θεόν. Ev. 31. || ὀρθῶς] *diſerte*, verc. *confidenter*, veron. vind. cant. corb. colb. (c) μηδέν. 229. 234. μηδενὶ μηδέν. D. (St. β.) cant. (d) οἱ δέ. D. (ſed punctis notatum) cant. veron. vind. colb. corb. || αὐτὸς = ABL. 1. 28. 53. 102. 118. Mt. a. d. Vulg. (e) + αὐτοί. BDL. 61. Copt. Arm. (f) = 28.

1 Ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέ-
ραις, [g ∾ παμπόλλου"
ὄχλου h ὄντος," καὶ μὴ
ἐχόντων τί φάγωσι, προσκα-
λεσάμενος i † τοὺς μαθητὰς
k = αὐτοῦ," λέγει αὐτοῖς·
2 Σπλαγχνίζομαι ἐπὶ τὸν ὄ-
χλον, ὅτι ἤδη l ἡμέραι" τρεῖς,*
m προσμένουσί μοι, καὶ"
3 οὐκ ἔχουσι τί φάγωσι. Καὶ
ἐὰν ἀπολύσω αὐτοὺς n νή-
στεις" εἰς οἶκον αὐτῶν, ἐκλυ-
θήσονται ἐν τῇ ὁδῷ· o τινὲς
γάρ" p αὐτῶν q μακρόθεν
4 r ἥκουσι." Καὶ ἀπεκρίθη-
σαν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ·
s πόθεν τούτους δυνήσεταί
τις t ὧδε" χορτάσαι ἄρτων
5 ἐπ' u ἐρημίας;" Καὶ ἐπη-
ρώτα αὐτούς· πόσους ἔχετε
ἄρτους; οἱ δὲ εἶπον· ἑπτά.
6 Καὶ x παρήγγειλε" τῷ ὄχλῳ
ἀνα-

g ∾ πάλιν πολλοῦ. i † ὁ ἰησοῦς. l. ἡμέρας.

(g) BD (St. β.) GLM. 1. 13. 28. 33. 59. 61. 69. 73. 209. Mt. a. l. r. 10. Arr. Copt. Aeth. Arm. Goth. Vulg. It. πάλιν παμπόλλου. 124. πολλοῦ. Mt. c. bis. f. et plura Evangeliſtaria. (h) ἐλθόντος. 225. ap. Birch. al. 4 et Barber. 1. Mt. o. || + *cum Jeſu*, germ. 2. Vulg. ed. ſixtin. (i) = ABDLM. 1. 10. 11. 59. 61. 73. 102. 106. 114. 229* al. 4. Mt. e. 10. Syr. utr. Ar. Perſ. p. Copt. Aeth. Arm. Goth. Vulg. It. exc. brix. (k) = DL. 1. 59. 73. 106. al. 3. Syr. utr. Copt. Goth. Vulg. It. exc. germ. 2. emmer. (l) AD (St. π. exc. γ.) EFGHKLS. 10. 17. 28. 33. 36. 45. 61. 72. 115. 124. 127. 142. 218 (cum 76. 77. 108. al. 2.) 229. Ev. 18. 19. al. 25. Mt. V. a. c. bis. f. z. 10. 17. al. 3. Arm. Codd. Italae. ἡμέραις τρισὶ B. ἡμέραις τρεῖς. 220. (m) παραμένουσι, καὶ. 49. *ſuſtinent me, nec.* germ. 1. gat. Vulg. *mecum ſunt, et non.* brix. εἰσὶν, ὅτι προσμένουσί μοι, καὶ. Arm. εἰσὶν, ἀπὸ πότε ὧδε εἰσιν, καὶ. D. cant. veron. verc. corb. vind. colb. || = μοι. B. (n) νήστις. 77** 89. 108. 225. pluresve. Mt. a. f. k. l. p. q. 10. al. 4. (o) καί τινες. BL. 1. 28. item 13. Copt. ὅτι καί τινες. D. *quoniam quidam*, It. exc. brix. *quoniam quidem aliqui*, veron. vind. τινες δε. Syr. germ. 2. τινες. corb. (p) + ἐξ. D. 89. 127. al. 7. Vulg. cant. corb. vind. brix. colb. germ. 2. (q) + ἀπὸ. DL. 1. 13. 28. 33. 69. al. 4. Mt. f. (r) ἥκασι. AD. 1. 45. 115. 124. pluresve. Mt. a. c. bis. d. e. f. z** Ed. (etiam St. 3.) Vulg. It. εἰσι. BL. Copt. (s) + ὅτι. BL. + λέγοντες. 106. Mt. x. Syr. p. colb. (t) = D. 69. Syr. Goth. Vulg. mſ. cant. veron. vind. colb. corb. Poſt ἐρημίας ponit Arm. (u) ἐρημίαις. AK. al. 5. Mt. 10. ἐρημίᾳ. 108. ap. Birch. (x) παραγγέλλει. BD gr. L.

ἀναπεσεῖν ἐπὶ τῆς γῆς· καὶ
λαβὼν τοὺς ἑπτὰ ἄρτους,
y εὐχαριστήσας ἔκλασε, καὶ
ἐδίδου τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ,
ἵνα z παραθῶσι·" καὶ παρέ-
7 θηκαν τῷ ὄχλῳ. Καὶ εἶχον
ἰχθύδια ὀλίγα· καὶ a εὐλογή-
σας, εἶπε b παραθεῖναι —
8 καὶ αὐτά." c "Ἔφαγον δὲ"
καὶ ἐχορτάσθησαν d· καὶ ἦ-
ραν περισσεύματα κλασμά-
9 των, ἑπτὰ σπυρίδας e. Ἦ-
σαν δὲ f — οἱ φαγόντες" ὡς
τετρακισχίλιοι· καὶ ἀπέλυσεν
αὐτούς.

10 Καὶ εὐθέως ἐμβὰς εἰς
g τὸ" πλοῖον μετὰ τῶν μα-
θητῶν αὐτοῦ, ἦλθεν εἰς τὰ
h μέρη" i δαλμανουθά."]
11 Καὶ [ἐξῆλθον οἱ Φαρισαῖοι,
καὶ ἤρξαντο συζητεῖν αὐτῷ,
ζητοῦντες παρ' αὐτοῦ k ση-
μεῖον l ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ,"
12 πειράζοντες αὐτόν. Καὶ ἀνα-
στενάξας τῷ πνεύματι m αὐ-
τοῦ,

(y) + καὶ. CDS. 10. 36. 40. al. 16. Mt. V. a. d. k. p. z. 17. al. 4. Ed. Goth. cant. verc. brix. (z) παρατιθῶσι. BCLM. 13. 33. 69. Ev. 18. 19. Mt. c. bis. f. (a) + ταῦτα ſ. αὐτά. AFKM. 1. 11. 13. 69. 72. 106. 114. 124. 229. al. 10. et Barber. 2. Mt. c. bis. e. f. r. 10. Syr. utr. Perſſ. Goth. Slav. Vulg. It. Poſt εὐλογ. + αὐτὰ BCL. 6. 10. 28. 116. Arr. Aeth. (b) παράθετε καὶ αὐτά. 33. καὶ ταῦτα παράθετε. C. καὶ ταῦτα παρατιθέναι. BL. item 115. καὶ αὐτοὺς ἐκέλευσε παρατιθῆναι. D. cant. || καὶ αὐτά] = 1. 10. 28. 61. 67. 124. Syr. Perſ. w. Vulg. It. τῷ ὄχλῳ. Mt. c. bis. || = καὶ. 24. 157. 235. al. 4. Mt. V. x. 10. 17. Perſ. p. || παραθεῖναι] παραθῆναι. 13. 17. 24. Alii. Mt. o. n. 17. Ed. παρατεθῆναι. A. Ev. 18. 19. (c) καὶ ἔφαγον. BCDL. 1. 33. 40. 124. Syr. Copt. Vulg. It. (d) + πάντες. KM. al. 12. Mt. 10. (e) + πλήρεις. 13. 33. 69. 90. 124. Ev. 18. vind. (f) = BL. 33. 69. Ev. 18. 19. Mt. f. Copt. (Sed adeſt in Arab. ad marg. Copticae poſita.) (g) = L. 1. 124. 127. 142* 229. Mt. e. 10. (h) ὅρια. D. gr. brix. colb. *terra*, vind. (i) μελάγαδα. D* μαδεγαδὰ. St. β. μαγαδὰ. D** *Magidan* ſ. *Magedam*, cant. veron. verc. corb. colb. vind. Codd. plerique ap. Aug. Hier. μαγδαλὰ ſ. μαγδαλάν. 1. 13. 69. Ar. p. Copt. Goth. || Lectionem rec. habent Syr. p. graece in m. et ſcholia vet. (k) + τὸ. D. (l) = Mt. 10. || + ἰδεῖν. 68. colb. (m) = D. 1. Barber. 1. Arr. Vulg. It. (exc. verc. brix. colb. corb. germ. 1.) ἑαυτοῦ. AL.

τοῦ, λέγει· τί ἡ γενεὰ αὕτη
[n] σημεῖον ἐπιζητεῖ;" ἀμὴν
λέγω [o] ὑμῖν," [p] εἰ" δοθή-
σεται τῇ γενεᾷ ταύτῃ σημεῖ-
13 ον. Καὶ ἀφεὶς αὐτοὺς, ἐμ-
βὰς [q] πάλιν" [r] = εἰς τὸ
πλοῖον," [s] ἀπῆλθεν" εἰς τὸ
14 πέραν. Καὶ ἐπελάθοντο [t] λα-
βεῖν ἄρτους, [u] καὶ εἰ μὴ ἕνα
ἄρτον οὐκ εἶχον" [x] μεθ' ἑ-
αυτῶν" [y] ἐν τῷ πλοίῳ."
15 Καὶ διεστέλλετο αὐτοῖς, λέ-
γων· [z] ὁρᾶτε," βλέπετε ἀπὸ
τῆς ζύμης τῶν Φαρισαίων,
καὶ τῆς ζύμης [a] ἡρώδου."
16 Καὶ διελογίζοντο πρὸς ἀλλή-
λους, [b] λέγοντες·" ὅτι ἄρ-
17 τους οὐκ [c] ἔχομεν." Καὶ
γνοὺς [d] ὁ ἰησοῦς," λέγει αὐ-
τοῖς· τί διαλογίζεσθε [e], ὅτι
ἄρτους οὐκ ἔχετε; οὔπω νο-
εῖτε, οὐδὲ συνίετε; [f] ἔτι"
[g] πεπωρωμένην ἔχετε τὴν
18 καρδίαν" ὑμῶν; Ὀφθαλ-
μοὺς

(n) ζητεῖ σημεῖον. BCDL. 1. 33. 118. Copt. veron. verc, vind. colb. tol. Sed Orig. ut rec. (o) = BL. (p) οὐ. 5. 13. 69. 124. Sed Orig. εἰ δοθήσεται, τουτέστιν, οὐ δοθ. (q) = 108. Syr. Copt. veron. colb. Theophyl. Ante ἐμβὰς ponunt BCDL. 69. Arm. (r) = BCL. corb. germ. 1. tol. || = τὸ. AEFGS. al. 24. (habent Barber. 4.) Mt. V. al. 10. Ed. (s) ἀπῆλθεν. 220. Mt. 17. Syr. (t) + οἱ μαθηταί. D. 35. 37. 218 (cum 76. 77. 108. al. 2.) Mt. z. cant. colb. + οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ. 13. 28. 69. 124. 127. 131. 226. in m. al. 11. Mt. e. k. o. p. q. Slav. (u) ἕνα μόνον ἔχοντες ἄρτον. 1. 13. 69. item Arm. εἰ μὴ ἕνα ἄρτον εἶχον. D. verc. *niſi unum panem, quem habebant*, cant. vind. colb. corb. *et nihil amplius habebant, niſi unum panem, quem habebant*, veron. || εἶχον] ἔσχον. Ed. (x) μετ' αὐτῶν. Ed. (y) εἰς τὸ πλοῖον. 53. al. 4. Mt. d. (z) = D. 1. 2. 118. cant. veron. verc. vind. corb. tol. item Arm. || + καί. C. 13. 69. 124. al. 2. Vulg. brix. colb. (a) τῶν ἡρωδιανῶν. 1. 13. 28. 69. 118. al. 2. Mt. x. Arm. vind. tol. (b) = BD. 1. It. exc. brix. germ. 2. (c) εἴχαν. D. ἔχουσι. B. 1. 28. *quod panes non haberent*, It. exc. brix. gat. Mm. ἐλάβομεν. 14. 46. 58. (d) = B. Copt. vind. Poſt αὐτοῖς habet L. Vulg. veron. corb. (e) + ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν. D. 28. 67. 124. Mt. e. Arm. Aeth. (Syr. p. habet c. aſt.) cant. veron. verc. corb. vind. colb. germ. 2. + ἐν ἑαυτοῖς. Mt. 13. 61. 69. || + ὀλιγόπιστοι. 13. 28. 61. 69. 124. Arm. (Syr. p. habet c. aſt. et nota in m.: non inveniri [utrumque additamentum] in 2 exemplaribus graecis, neque in priori Syra.) (f) = BCDL. 1. 28. 33. 124. 225. Copt. verc. ὅτι. 106. οὕτω. cant. veron. corb. vind. colb. (g) πεπωρωμένη (πεπηρωμένη. D*) ἐστιν ἡ καρδία. D. *obtuſa ſunt corda*, cant. veron

μοὺς ἔχοντες οὐ βλέπετε;
καὶ ὦτα ἔχοντες οὐκ ἀκούε-
τε; [h] καὶ οὐ μνημονεύετε;
19 * [i] "Ὅτε" τοὺς πέντε ἄρτους
[k] ἔκλασα εἰς τοὺς πεντακι-
σχιλίους, [l] πόσους κοφίνους
[m] πλήρεις" κλασμάτων ἤρα-
τε; λέγουσιν αὐτῷ· δώδεκα.
20 Ὅτε δὲ τοὺς ἑπτὰ [n] εἰς τοὺς
τετρακισχιλίους, [o] πόσων
σπυρίδων πληρώματα" κλα-
σμάτων ἤρατε; [p] οἱ δὲ εἶ-
21 πον·" ἑπτά. Καὶ [q] ἔλεγεν"
αὐτοῖς· [r] πῶς οὐ" [s] συνίε-
τε;"]
22 Καὶ [[t] ∾ ἔρχεται" εἰς
[u] βηθσαϊδὰν," καὶ φέρουσιν
αὐτῷ τυφλὸν, καὶ παρακα-
λοῦσιν αὐτὸν, ἵνα αὐτοῦ ἅ-
23 ψηται. Καὶ ἐπιλαβόμενος
τῆς χειρὸς [x] τοῦ τυφλοῦ,"
[y] ἐξήγαγεν" [z] αὐτὸν" ἔξω
τῆς κώμης· καὶ πτύσας εἰς τὰ
ὄμματα αὐτοῦ, [a] ἐπιθεὶς τὰς
χεῖρας [b] αὐτῷ," ἐπηρώτα
αὐτὸν, [c] εἴ" τι [d] βλέπει."

N 2 Καὶ

t ∾ ἔρχονται.

veron. vind. corb. colb. *obtuſum eſt cor*, verc. *caecatum habetis cor*, Vulg. brix. germ. 2. Mm. gat. (h) Sequentibus jungunt 36. 40. 124. 131. al. 16. pluresve. Copt. Slav. Arr. Perſ. w. It. (i) ⌶ 28. 60. Arr. veron. vind. colb. corb. ὅτι. 69. 127* al. 2. Mt. d. (k) + οὖς. 13. 99. Copt. Arr. cant. veron. vind. colb. corb. + τοὺς. D. (l) + καὶ. DM. 33. 115. 120. Ev. 18. 19. Mt. c. f. Arm. Aeth. cant. brix. germ. 1. 2. emmer. (m) ⌶ 13. 69. Mt. a. d. cant. verc. veron. vind. colb. corb. || In BCL. item in D. aliisque locum mutat. (n) + ἄρτους. CM** 13. 69. 124. al. 5. Mt. c. q* Aeth. Arm. Vulg. brix. colb. germ. 2. (o) πόσας σπυρίδας. D. 49. Vulg. It. (p) καὶ λέγουσιν αὐτῷ. BCL. 115. Copt. Vulg. germ. 1. 2. (q) λέγει. DHK. al. 22. Mt. c. d. e. n. p. Syr. It. (r) οὔπω. CL. 1. 114. 118. 127. 220. ap. Birch. 229** πῶς οὔπω. ADgr. M. 27** 33. 72. 80. 125. 131. al. 13. Mt. e. f. p. Syr. utr. Perſſ. Goth. Vulg. It. (exc. cant. veron.) Theophyl. ed. πῶς οὖν οὔπω. 61** 69. 124. item Arm. brix. (s) νοεῖτε. BD** Ed. συννοεῖτε. D* (t) BCDL. 13. 69. 92. 124. 193. Arr. Copt. Aeth. Arm. Goth. Vulg. It. (u) βηθσαϊδά. C. Alii. Mt. q. al. 3. Ed. βηθανίαν. D. Goth. cant. verc. corb. vind. brix. (x) ⌶ 69. αὐτοῦ. 1. αὐτοῦ τοῦ τυφλοῦ. 131. 229. Mt. e. (y) ἐξήνεγκεν. BL. (z) ⌶ Mt. d. l. Arm. (a) + καὶ. 1. 13. 69. 124. Ed. cant. veron. colb. (b) ⌶ 86. αὐτοῦ. AK. 3. 28. Barber. 2. Mt. r. Syr. Perſſ. Copt. Goth. Vulg. brix. ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ. 33. (c) ⌶ Syr. Perſſ. Arr. Aeth. (d) βλέπεις. CD* gr. Copt. Aeth. Arr. Perſſ.

24 Καὶ ἀναβλέψας ἔλεγε· βλέπω
τοὺς ἀνθρώπους, [e] ∾ ὡς
δένδρα," [f] περιπατοῦντας."
25 [g] Εἶτα" πάλιν ἐπέθηκε τὰς
χεῖρας ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς
αὐτοῦ, [h] — καὶ ἐποίησεν
αὐτὸν ἀναβλέψαι·" [i] καὶ απο-
κατεστάθη," [k] καὶ ἐνέβλε-
ψε" τηλαυγῶς [l] ∾ ἅπαν-
26 τας." Καὶ ἀπέστειλεν αὐτὸν
εἰς [m] † οἶκον αὐτοῦ, λέγων·
[n] μηδὲ εἰς τὴν κώμην εἰσέλ-
θῃς, μηδὲ εἴπῃς τινὶ ἐν τῇ
κώμῃ."]

27 Καὶ

---

e ∾ ἔτι ὡς δένδρα ὁρῶ. l ∾ ἅπαντα. m † τὸν.

(e) ABC*EFLS. 10. 13. 17. 24. 36. 45. 72. 76. 103. 116. 124. 127. 131. 142. 157. 229* 235. al. 18. Mt. V. k. l* n. p. q. z. 10. 17. Ed. (etiam St. 3.) Goth. Euthym. Theophyl. ἔτι ὡς δένδρα. Mt. r. ὡς δένδρα ὁρῶ. Mt. e. || Rec. D. Alii. Ed. Verſſ. (f) περιπατοῦντα. 225. καὶ περιπατοῦντας. 229* (g) = Syr. Arm. Perſ. p. καὶ. D. Perſ. w. Arr. cant. veron. vind. colb. corb. (h) = Syr. Perſ. p. || Recept. habent verc. brix. || καὶ ἤρξατο ἀναβλέψαι. D. (St. β.) Perſ. w. Vulg. cant. veron. vind. corb. colb. germ. 2. Mm. gat. || καὶ διέβλεψεν. BL. 1. 28. καὶ ἐνέβλεψεν. C. Copt. Arr. || καὶ ἐποίησεν αὐτὸν ἀναβλέψαι, καὶ διέβλεψεν. 13. 69. || *aperuit, et videbat.* Arm. || ἀναβλέψαι] βλέψαι. Cod. ap. Bezam. Ev. 18. 19. Mt. f. (i) = Perſ. p. καὶ ἀπεκατεστάθη. EFKMS. Alii. Mt. V. al. 5. Ed. καὶ ἀπεκατέστη. CL. 44. καὶ ἀποκατέστη. B. (k) καὶ ἐνέβλεπεν. BL. 13. 28. 69. καὶ ἀνέβλεψε. F. 10. 17. 36. 40. 72. 106. 124. 131. 235. Ev. 18. al. 25. Mt. c. d. e. al. 8. Ed. Theophyl. καὶ διέβλεψε. 69. Ed. καὶ ἔβλεπε. Mt. n. καὶ ἔβλεψε. Vict. ὥστε ἀναβλέψαι. D. (St. β.) Perſ. w. Vulg. It. Pſeudo Chryſ. lat. (l) ἅπαντα f. πάντα. BCD (St. β.) L. 1. 13. 15. 69. 209. Syr. utr. Perſſ. Arr. Copt. Arm. Vulg. It. Pſeudo Chryſ. lat. || = colb. (m) = ABCDEFLS. 157. 229. Alii. Mt. V. c. (n) μηδὲ εἰς τὴν κώμην εἰσέλθῃς. BL. 1* 209. Copt. || *ne cui diceret in caſtellum,* colb. || ὕπαγε εἰς τὸν οἶκον σου, καὶ μηδενὶ εἴπῃς εἰς τὴν κώμην. D. cant. || ὕπ. εἰς τ. οἶ. σου, καὶ εἰς τὴν κ. μὴ εἰσέλθῃς, καὶ μηδενὶ εἴπῃς. verc. || ὕπ. εἰς τ. οἶ. σου, καὶ μηδὲ εἰς τ. κ. εἰσέλθῃς, μηδὲ εἴπῃς τινὶ ἐν τῇ κώμῃ. 124. || ὕπ. εἰς τ. οἶ. σου, καὶ ἐὰν εἰς τ. κ. εἰσέλθῃς, μηδενὶ (+ μηδὲν. 61.) εἴπῃς μηδὲ ἐν τῇ κώμῃ. 13. 61. 69. vind. item (omiſſo μηδὲ ἐν τῇ κώμῃ) Vulg. veron. brix. corb. germ. 1. 2. gat. || εἰς τὴν κ. μὴ εἰσέλθῃς, ἀλλ' ὕπ. εἰς τ. οἶκ. σου· καὶ ἐὰν εἰσέλθῃς εἰς τ. κ. μηδενὶ (+ μηδέν. 28) εἴπῃς (+ ἐν τῇ κώμῃ. Arm.) 28. Arm. || καὶ ἐὰν εἰσέλθῃς εἰς τ. κ. μηδενὶ εἴπῃς ἐν τῇ κώμῃ. Syr. p. in m. item Codd. ap. Lucam brug.

27 Καὶ [ἐξῆλθεν ὁ ἰησοῦς
καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ εἰς
o τὰς κώμας καισαρείας" τῆς
Φιλίππου. καὶ ἐν τῇ ὁδῷ ἐπη-
ρώτα τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ,
'λέγων p αὐτοῖς·" τίνα με λέ-
γουσιν οἱ ἄνθρωποι εἶναι;
28 Οἱ δὲ q ἀπεκρίθησαν·" r ἰω-
άννην τὸν βαπτιστήν· καὶ ἄλ-
λοι, ἠλίαν· ἄλλοι δὲ, s ἕνα"
29 τῶν προφητῶν. Καὶ αὐτὸς
t ∾ λέγει αὐτοῖς·" ὑμεῖς δὲ
τίνα με λέγετε εἶναι; u ἀπο-
κριθεὶς δὲ ὁ πέτρος, λέγει
αὐτῷ·" σὺ εἶ ὁ χριστός x.
30 Καὶ [ἐπετίμησεν αὐτοῖς, ἵνα
μηδενὶ λέγωσι περὶ αὐτοῦ y.
31 Καὶ ἤρξατο διδάσκειν αὐτοὺς,
ὅτι δεῖ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου
πολλὰ παθεῖν, καὶ ἀποδοκι-
μασθῆναι z ∾ ἀπὸ" τῶν πρε-
σβυτέρων καὶ a ⁜ τῶν" ἀρχιε-
ρέων καὶ b ⁜ τῶν" γραμμα-
τέων, καὶ ἀποκτανθῆναι,
καὶ c μετὰ τρεῖς ἡμέρας" ἀνα-
32 στῆναι.] Καὶ παῤῥησίᾳ τὸν
λόγον ἐλάλει. καὶ προσλαβό-
μενος αὐτὸν ὁ πέτρος, ἤρξα-
33 το ἐπιτιμᾷν αὐτῷ. Ὁ δὲ d
ἐπιστραφεὶς, καὶ ἰδὼν τοὺς
μαθητὰς αὐτοῦ, ἐπετίμησε
e τῷ" πέτρῳ, f λέγων·"
ὕπαγε ὀπίσω μου, σατανᾶ·
ὅτι οὐ φρονεῖς τὰ τοῦ θεοῦ,
ἀλλὰ g τὰ" τῶν ἀνθρώπων.
34 Καὶ προσκαλεσάμενος τὸν ὄ-

 χλον

t ∾ ἐπηρώτα αὐτούς. z ∾ ὑπό.

(o) καισάρειαν. D. It. exc. brix. germ. 1. 2. gat. colb. (p) = DL. 218 (cum 3. 108. al. 4.) Ev. 29. Arm. Arr. It. (exc. brix. colb. corb.) tol. (q) εἶπαν. BC*L. Copt. Syr. || + αὐτῷ. 33. 90. Copt. + λέγοντες. Arm. brix. + αὐτῷ λέγοντες. BC*DL. 13. 69. 124. ap. Birch. Copt. imſ. Vulg. It. (r) + οἱ μέν. 13. 69. 124. ap. Birch. + ὅτι. B. (s) ὡς ἕνα. D. Vulg. It. ὅτι εἷς. BC*L. Copt. (t) BCD*L. 53. Copt. cant. verc. corb. colb. (u) οἱ δὲ ἀπεκρίθησαν. Ev. 18. (x) + ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ. L. 157. + ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ τοῦ ζῶντος. 13. 69. 124. Syr. Perſ. p. Syr. hieroſ. veron. || Recept. Orig. diſ. (y) + ὅτι αὐτός ἐστιν ὁ χριστός. 125** in m. Ev. 18. Mt. f. ſemel. (z) BCDKL. 10. 11. 60. 114. 220. Mt. e. (a) + CDEHM. 10. 11. 106. 124. 127. 235. Ev. 18. 24. 26. 27. 29. 32. al. 26. Mt. BHV. al. 15. Ed. (b) + CDEHLM. 10. 11. 45. 61. 76. 106. 108. 124. 127. 131. 235. Ev. 18. 24. 29. al. 28. Mt. BHV. al. 14. Ed. (c) τῇ (f. ἐν τῇ) τρίτῃ ἡμέρᾳ. 1. 13. 14. 28. 69. 118. 124. Ev. 26. Mt. 17. Syr. Arm. Slav. cant. germ. 1. Iren. interpr. (d) + ἰησοῦς. AEK. 106. 116. al. 4. Mt. x. z. 10. Syr. p. brix. (e) = BDL. (f) καὶ λέγει. BCL. corb. || = 60. (g) = D. gr. 225.

χλον σὺν τοῖς μαθηταῖς αὐ-
τοῦ, [εἶπεν αὐτοῖς· h ∾ ὅς-
τις" θέλει ὀπίσω μου i ἀκο-
λουθεῖν," ἀπαρνησάσθω ἑαυ-
τὸν, καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν
αὐτοῦ, καὶ ἀκολουθείτω μοι.]
35 Ὃς γὰρ ἂν θέλῃ τὴν ψυχὴν
αὐτοῦ σῶσαι, ἀπολέσει αὐ-
τήν· ὃς δ᾽ ἂν ἀπολέσῃ k —
τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν," l ἕνεκεν
ἐμοῦ καὶ τοῦ εὐαγγελίου,"
36 m † σώσει αὐτήν. Τί γὰρ
n ὠφελήσει" o ∾ ἄνθρωπον,"
p ἐὰν κερδήσῃ" τὸν κόσμον
ὅλον, q καὶ ζημιωθῇ" τὴν
37 ψυχὴν αὐτοῦ; r Ἢ τί δώ-
σει ἄνθρωπος ἀντάλλαγμα
38 τῆς ψυχῆς αὐτοῦ; Ὃς γὰρ
s ἂν" ἐπαισχυνθῇ με καὶ
τοὺς ἐμοὺς λόγους ἐν τῇ γε-
νεᾷ ταύτῃ τῇ μοιχαλίδι καὶ
ἁμαρτωλῷ, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ
ἀνθρώπου t ἐπαισχυνθήσεται"
αὐτὸν, ὅταν ἔλθῃ ἐν τῇ δόξῃ
τοῦ πατρὸς αὐτοῦ μετὰ u τῶν
ἀγγέλων" x τῶν ἁγίων."

1 Καὶ

h ∾ εἴ τις. i. ἐλθεῖν. k. τὴν ψυχὴν αὐτοῦ.
m † οὗτος. o ∾ ἄνθρωπος.

(h) BDL. 1. 13. 28. 33. 61. 69. 115. 124. 183. Ev. 31. Mt. c. f. ſemel. Syr. p. in m. Vulg. It. Orig. Auct. ſynopſ. (i) DEFGHMS. 1. 10. 17. 76. 108. 115. 118. 127. 131. 157. 158. in m. 226** 235. Ev. 3. 18. 19. 32. al. 37. Mt. BV. e. f. bis. k. o. q. x. z. 14. 17. Ed. Arr. Perſſ. Aeth. Goth. Vulg. It. (exc. colb. germ. 1. gat.) Orig. Theophyl. (k) BEFGHKMS. 11. 13. 69. 72. 108. 124. 131. 157. 218 (cum al. 8.) 229. 236. Ev. 19. 32. 33. Alii. Mt. BHV. al. 15. Ed. || = Orig. || ὃς δ᾽ ἂν ἀπολέσῃ τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν = D* cant* ὃς δ᾽ ἂν ἀπολέσει αὐτήν. D** cant** vind* (l) = Slav. 1. || = ἐμοῦ καί. D. 28. Arm. cant. veron. verc. vind. Orig. (m) = ABDKL. 1. 27** 40. 72. 229. al. 4. et Barber. 1. Mt. a. Syr. utr. Perſſ. Copt. Goth. Slav. 1. Vulg. It. Orig. Dial. c, marcion. (n) ὠφελεῖ. BL. verc. ὠφεληθήσεται. 33. (o) EFGHLM. 1. 13. 33. 69 106. 195** 235. al. 10. Mt. ψ. Ed. τὸν ἄνθρωπον. ACD. 38. 72. 124. 142** Orig. (p) κερδῆσαι. B. κερδήσας. L. (q) ζημιωθῆναι. L. καὶ ζημιωθῆναι. B. (r) Vſ. 37 = 61. germ. 2. || ἢ τί] τί γάρ. BL. 28. Orig. ἢ τί γάρ. D* gr. (s) = A. Ed. ἐάν. B. 45. 89. Alii. Mt. HV. al. 7. (t) *confundet*, It. (exc. cant. corb. vind.) Cypr. ſemel. Ambr. bis. (u) = 76. (x) = 1. Alius. Vulg. mſ. || Ante ἀγγέλων habent 90* 218 || αὐτοῦ, F. emmer. Alii lat. Clem. Aug. τῶν ἁγίων αὐτοῦ, Copt.

1 Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς· ἀμὴν λέ-
γω ὑμῖν, ὅτι εἰσί τινες [y] τῶν
ὧδε" ἑστηκότων [z], οἵτινες
οὐ μὴ [a] γεύσωνται" θανάτου,
ἕως ἂν ἴδωσι τὴν βασιλείαν
τοῦ θεοῦ ἐληλυθυῖαν ἐν δυ-
νάμει.]

2 Καὶ μεθ' ἡμέρας ἓξ [πα-
ραλαμβάνει ὁ ἰησοῦς τὸν πέ-
τρον, καὶ [b] τὸν" ἰάκωβον,
καὶ [c] † ἰωάννην, καὶ [d] ἀνα-
φέρει" αὐτοὺς εἰς ὄρος ὑψη-
λὸν [e] κατ' ἰδίαν" [f] μόνους·"
καὶ [g] μετεμορφώθη ἔμπρο-
3 σθεν αὐτῶν [h]." Καὶ τὰ ἱμά-
τια αὐτοῦ [i] ἐγένετο" [k] στίλ-
βοντα," [l] λευκὰ" λίαν [m] =
ὡς χιὼν," [n] — οἷα γναφεὺς
ἐπὶ τῆς γῆς οὐ δύναται λευκᾶ-
4 ναι." Καὶ ὤφθη αὐτοῖς ἠ-
λίας σὺν μωσεῖ· [o] καὶ ἦσαν
συλλαλοῦντες" τῷ ἰησοῦ.
5 Καὶ [p] ἀποκριθεὶς" ὁ πέτρος
λέγει τῷ ἰησοῦ· ῥαββὶ, κα-
λόν ἐστιν ἡμᾶς ὧδε εἶναι.
[q] καὶ" [r] ποιήσωμεν" σκηνὰς
τρεῖς, σοὶ μίαν, καὶ μωσεῖ

μίαν,

c † τὸν.

(y) ὧδε τῶν. BD* ὧδε poſt ἑστηκότων ponunt 1. Copt. Orig. || = ὧδε. vind. veron. Bis extat in colb. (z) + μετ' ἐμοῦ. D. cant. veron. verc. item corb. (a) γεύσονται. L. 131. 157. 218. Alii. Mt. x. al. 2. Ed. (b) = 89. 106. 108. al. 7. Mt. c. d. e. f. al. 6. (c) = AEFGHMS. 108. 127. 157. 226* Alii. Mt. V. al. 11. Ed. (d) ἀνάγει. D (St. β.) (e) λίαν. 52. Ev. 19. λίαν κατ' ἰδίαν. 124. Poſt μόνους ponit 3. || = Mt. 12. Aeth. Codd. ap. Luc. brug. (f) = 44. 123. Ev. 32. Mt. 12. Syr. Arr. (g) + ἐν τῷ προσεύχεσθαι αὐτοὺς ſ. αὐτόν. 13. 28. 69. 124. Orig. diſerte. (h) + καὶ ἔλαμψε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ὡς ὁ ἥλιος. 53. Ev. 32. Mt. c. f. (i) ἐγένοντο. ADK. Alii multi. Mt. V. al. 8. Or. Theophyl. (k) = 1. (l) = veron. colb. Ante στίλβ. ponit Orig. (m) = BCL. 1. Arm. Aeth. cant. || ὡς τὸ φῶς. Ev. 13. Mt. c. f. Orig. (n) = verc. || ὡς οὐ δύναταί τις λευκᾶναι ἐπὶ τῆς γῆς. D. Syr. cant. vind. *Qualia quis non poteſt facere* (*ſuper terram*, veron.) vind. veron. *ut homines intuitum non poſſent ferre*, Perſ. p. || γναφεὺς] κναφεύς. 10. 36. 72. 124. 226** Alii. Mt. c. f. k. n. p. z. Ed. Theophyl. || δύναται] + οὕτως. BCL. 13. 33. 69. 116. 124. Mt. c. f. Arr. Copt. Aeth. Arm. corb. Orig. (o) καὶ συνελάλουν. D. gr. 1. verc. || = καὶ ἦσαν. 13. Mt. c. f. Syr. Arm. colb. (p) = Ev. 2. Syr. Perſ. p. verc. (q) θέλεις ſ. εἰ θέλεις. D. 13. 28. 50. 69. 124. It. (r) ποιήσομεν. 89. Alii. Mt. V. ποιήσω. D. cant. veron. vind.

6 *μίαν, καὶ ἡλίᾳ μίαν. Οὐ*
γὰρ ᾔδει τί [s] ∾ *λαλήσῃ·"*
[t] ∾ *ἦσαν γὰρ ἔκφοβοι."*
7 Καὶ *ἐγένετο νεφέλη ἐπισκιά-*
ζουσα [u] *αὐτοῖς·" καὶ* [x] ∾
ἦλθε" φωνὴ ἐκ τῆς νεφέλης
[y] † *οὗτός ἐστιν ὁ υἱός μου ὁ*
ἀγαπητὸς, αὐτοῦ ἀκούετε.
8 Καὶ [z] *ἐξάπινα" περιβλεψά-*
μενοι, [a] *οὐκέτι" οὐδένα εἶ-*
δον, [b] *ἀλλὰ" τὸν ἰησοῦν μό-*
9 *νον* [c] *μεθ' ἑαυτῶν."* Κατα-
βαινόντων δὲ αὐτῶν ἀπὸ τοῦ
ὄρους, διεστείλατο αὐτοῖς,
ἵνα μηδενὶ [d] *διηγήσωνται ἃ*
εἶδον," εἰ μὴ ὅταν ὁ υἱὸς τοῦ
ἀνθρώπου ἐκ νεκρῶν ἀναστῇ.]
10 [e] Καὶ [*τὸν λόγον ἐκράτησαν*
[f] *πρὸς ἑαυτοὺς, συζητοῦντες,"*
τί ἐστι [g] ∾ *τὸ ἐκ νεκρῶν*
11 *ἀναστῆναι."* Καὶ *ἐπηρώτων*
αὐτὸν, λέγοντες· [h] *ὅτι" λέ-*
γουσιν οἱ γραμματεῖς, [i] *ὅτι"*
ἠλίαν δεῖ ἐλθεῖν πρῶτον;
12 Ὁ *δὲ* [k] ∾ *ἀποκριθεὶς εἶπεν"*
αὐτοῖς· [l] *ἠλίας* [m] *μὲν" ἐλ-*
θὼν

---

s ∾ *λαλήσει.* ∾ *ἀποκριθῇ.* t ∾ *ἔκφοβοι γὰρ ἐγένοντο.*
x ∾ *ἐγένετο.* y † *λέγουσα.* g ∾ *ὅταν ἐκ νεκρῶν ἀναστῇ.*
k ∾ *ἔφη.*

(s) *λαλήσει.* ADFGHS. 10. 36. 40. 106. 118. 127. 131. 157. 218 (cum vind. omn.) 229. al. 46. Mt. V. al. 17. Ed. Vict. Euthym. Theophyl. *λαλῆσαι.* K. 69. Slav. *ἀποκριθῇ.* BC*L. 1. 28. ap. Mill. Copt. Orig. bis. (t) BCDL. 33. Ev. 2. Copt. Chryſ. || *ἔκφοβοι*] *ἔμφοβοι.* K. 116. Mt. e. Ed. (u) *αὐτούς.* 13. 69. 108. 124. 229. 235. al. 4. Mt. c. e. f. 10. (x) BCL. Syr. mſ. Syr. p. in m. Copt. Arm. *καί.* colb. (y) = BEGHKMS. 10. 11. 36. 72. 76. 106. 108. 114. 127. 131. 198. 229. Ev. 32. al. 39. Mt. V. e. k. l. p. q. r. x. z. 10. 17. Copt. Ar. rom. Erp. Perſ. p. (Syr. p. cum aſt.) Goth. Slav. Theophyl. (z) *ἐξαίφνης.* D. 28. 66. in m. 69. || = veron. (a) = 59. 225. Syr. Arr. Perſſ. Aeth. (b) *εἰ μὴ.* BD. 33. 51. 61. Ev. 13. Mt. c. f. Ed. *ἀλλ' ἢ.* 71. Ed. (c) = 61. Poſt *εἰ μὴ* ponunt B. colb. (d) *ἃ εἶδον* (*εἴδοσαν.* D.) *διηγήσωνται.* (*ἐξηγήσωνται.* 13. 69.) BCDL. 1. 13. 69. Vulg. It. exc. brix. colb. corb. (e) Vſ. 10 = 17* 126. corb. (f) *συζητοῦντες πρὸς ἑαυτούς.* Arm. (g) D. 1. 13. 69. 118. 124. 209. Syr. Perſſ. Vulg. It. Hier. (h) = 27. 60. Aeth. *τί.* Mt. e. Perſ. p. *τί οὖν.* Vulg. verc. brix. colb. germ. 1. *πῶς οὖν.* 13. 69. 124. Syr. Aug. *τί ἐστι τοῦτο, ὅ.* Arm. (i) = D. gr.* 1. 108. 118. al. 4. Copt. veron. vind. corb. (k) BCL. Syr. Perſ. p. Copt. (l) + *εἰ.* D. cant. (m) = DL. 1. 28. Syr. Perſſ. Vulg. It.

θὼν πρῶτον, [n] ἀποκαθιστᾷ"
πάντα· [o] καὶ πῶς" γέγραπται
ἐπὶ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου,
ἵνα πολλὰ πάθῃ καὶ [p] ἐξου-
13 δενωθῇ." Ἀλλὰ λέγω ὑμῖν,
ὅτι [q] καὶ" Ἠλίας ἐλήλυθε,
καὶ ἐποίησαν [r] αὐτῷ, ὅσα ἠ-
θέλησαν, καθὼς γέγραπται
[s] ἐπ' αὐτόν."

14. Καὶ [t] ἐλθὼν πρὸς τοὺς
μαθητὰς, εἶδεν" ὄχλον [u] πο-
λὺν" περὶ αὐτοὺς, καὶ γραμ-
ματεῖς συζητοῦντας [x] αὐτοῖς."
15 Καὶ εὐθέως πᾶς ὁ ὄχλος, [y] ∾
ἰδὼν αὐτὸν, ἐξεθαμβήθη,"
καὶ [z] προστρέχοντες" ἠσπά-
16 ζοντο αὐτόν. Καὶ ἐπηρώτη-
σε [a] αὐτούς·" τί [b] συζητεῖτε"
17 [c] ∾ πρὸς αὐτούς;"] Καὶ
[d] ἀποκριθεὶς εἷς ἐκ τοῦ ὄ-
χλου, εἶπε·" [διδάσκαλε, ἤ-
νεγκα τὸν υἱόν μου πρός [e] σε,"
18 ἔχοντα πνεῦμα ἄλαλον. Καὶ
ὅπου ἂν αὐτὸν καταλάβῃ,
[f] ῥήσσει αὐτόν·" καὶ ἀφρίζει,

 καὶ

y ∾ ἰδόντες αὐτὸν ἐξεθαμβήθησαν. a ∾ τοὺς γραμματεῖς.
c ∾ πρὸς αὐτούς.

(n) ἀποκαθιστάνει. ABL. 1. 28. 33. 118. item D. ἀποκαταστήσει. C. Syr. p. in m. Vulg. It. *venit … reſtituere*, cant. Syr. p. (o) καθώς. AKM. 11. 36. 40. 114. 116. 220. ap. Birch. 229. al. 6. et Barber. 4. Mt. a. d. e. Syr. p. in m. Slav. 7. πῶς οὖν. Arm. (p) ἐξουθενωθῇ. 69. ἐξουδενωθῇ. BDL. (q) = M. 1. 69. al. 10. Mt. e. x. Ed. Arm. Vulg. mſ. verc. (r) + ἐν. L. 11. 28. 72. 116. 229. al. 5. Mt. 10. Syr. Syr. p. in m. (s) περὶ αὐτοῦ. 13. 59. 64. 69. 124. Mt. o. (t) ἐλθόντες … εἶδον. BL. (u) = 1. 28. Arm. (x) πρὸς αὐτούς. BCL. 1. 118. 124. (y) BCL. 1. 13. 27. 33. 69. 124. 209. Ev. 19. Item D. Syr. Goth. Syr. p. in m. cant. veron. verc. vind. colb. corb. ἰδόντες … ἐξεθαμβήθη. Ev. 18. ἰδὼν … ἐξεθαμβήθησαν. 70. Mt. c. f. *videns Jeſum, ſtupefactus eſt et expaverunt*, Vulg. germ. 1. 2. mart. gat. *videntes ſalutaverunt eum*, vind. omiſſis intermediis. (z) προσχαίροντες. ſic D. *gaudentes*, It. (exc. brix. gat. germ. 1. 2. mart. gat.) προτρέχοντες. AC. Ed. (a) BDL. 1. 28. Copt. Aeth. Arm. Vulg. It. exc. verc. (b) ζητεῖτε. 56. 58. 92. 218 (cum 76. 124. 220. 225.) 235. σὺν ζητεῖτε. Mt. 14. (c) 73. 90. 218 (cum 124. et al. 4.) Alii. Ed. (etiam St. 3.) Arm. || πρὸς ἑαυτούς. AGM. 33. 76. 77. 108. 127. 157. Ev. 18. 19. al. 4. Mt. e. f. q. x. Ed. ἐν ὑμῖν. D. Perſ. w. Copt. *Inter vos*, Vulg. It. (d) ἀπεκρίθη εἷς ἐκ τοῦ ὄχλου. BCDL. 28. Copt. cant. veron. verc. (e) αὐτούς. 226** (f) ῥάσσει. D. *applontat*, cant. *allidit illum*, Vulg. It. ῥίπτει αὐτόν. Mt. 12. σπαράσσει. Ev. 26.

1 Ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέ-
ραις, [g ∾ παμπόλλου"
ὄχλου h ὄντος," καὶ μὴ
ἐχόντων τί φάγωσι, προσκα-
λεσάμενος i † τοὺς μαθητὰς
k = αὐτοῦ," λέγει αὐτοῖς·
2 Σπλαγχνίζομαι ἐπὶ τὸν ὄ-
χλον, ὅτι ἤδη l ἡμέραι" τρεῖς,*
m προσμένουσί μοι, καὶ"
3 οὐκ ἔχουσι τί φάγωσι. Καὶ
ἐὰν ἀπολύσω αὐτοὺς n νή-
στεις" εἰς οἶκον αὐτῶν, ἐκλυ-
θήσονται ἐν τῇ ὁδῷ· o τινὲς
γὰρ" p αὐτῶν q μακρόθεν
4 r ἥκουσι." Καὶ ἀπεκρίθη-
σαν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ·
s πόθεν τούτους δυνήσεταί
τις t ὧδε" χορτάσαι ἄρτων
5 ἐπ' u ἐρημίας;" Καὶ ἐπη-
ρώτα αὐτούς· πόσους ἔχετε
ἄρτους; οἱ δὲ εἶπον· ἑπτά.
6 Καὶ x παρήγγειλε" τῷ ὄχλῳ
ἀνα-

---

g ∾ πάλιν πολλοῦ. i † ὁ ἰησοῦς. l. ἡμέρας.

(g) BD (St. β.) GLM. 1. 13. 28. 33. 59. 61. 69. 73. 209. Mt. a. l. r. 10. Arr. Copt. Aeth. Arm. Goth. Vulg. It. πάλιν παμπόλλου. 124. πολλοῦ. Mt. c. bis. f. et plura Evangeliſtaria. (h) ἐλθόντος. 225. ap. Birch. al. 4 et Barber. 1. Mt. o. || + *cum Jeſu*, germ. 2. Vulg. ed. ſixtin. (i) = ABDLM. 1. 10. 11. 59. 61. 73. 102. 106. 114. 229* al. 4. Mt. e. 10. Syr. utr. Ar. Perſ. p. Copt. Aeth. Arm. Goth. Vulg. It. exc. brix. (k) = DL. 1. 59. 73. 106. al. 3. Syr. utr. Copt. Goth. Vulg. It. exc. germ. 2. emmer. (l) AD (St. π. exc. γ.) EFGHKLS. 10. 17. 28. 33. 36. 45. 61. 72. 115. 124. 127. 142. 218 (cum 76. 77. 108. al. 2.) 229. Ev. 18. 19. al. 25. Mt. V. a. c. bis. f. z. 10. 17. al. 3. Arm. Codd. Italae. ἡμέραις τρισί. B. ἡμέραις τρεῖς. 220. (m) παραμένουσι, καί. 49. *ſuſtinent me, nec.* germ. 1. gat. Vulg. *mecum ſunt, et non.* brix. εἰσὶν, ὅτι προσμένουσί μοι, καί. Arm. εἰσὶν, ἀπὸ πότε ὧδε εἰσιν, καί. D. cant. veron. verc. corb. vind. colb. || = μοι. B. (n) νήστις. 77** 89. 108. 225. pluresve. Mt. a. f. k. l. p. q. 10. al. 4. (o) καί τινες. BL. 1. 28. item 13. Copt. ὅτι καί τινες. D. *quoniam quidam*, It. exc. brix. *quoniam quidem aliqui*, veron. vind. τινες δέ. Syr. germ. 2. τινες. corb. (p) + ἐξ. D. 89. 127. al. 7. Vulg. cant. corb. vind. brix. colb. germ. 2. (q) + ἀπό. DL. 1. 13. 28. 33. 69. al. 4. Mt. f. (r) ἥκασι. AD. 1. 45. 115. 124. pluresve. Mt. a. c. bis. d. e. f. z** Ed. (etiam St. 3.) Vulg. It. εἰσι. BL. Copt. (s) + ὅτι. BL. + λέγοντες. 106. Mt. x. Syr. p. colb. (t) = D. 69. Syr. Goth. Vulg. mſ. cant. veron. vind. colb. corb. Poſt ἐρημίας ponit Arm. (u) ἐρημίαις. AK. al. 5. Mt. 10. ἐρημίᾳ. 108. ap. Birch. (x) παραγγέλλει. BD gr. L.

ἀναπεσεῖν ἐπὶ τῆς γῆς· καὶ
λαβὼν τοὺς ἑπτὰ ἄρτους,
[y] εὐχαριστήσας ἔκλασε, καὶ
ἐδίδου τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ,
ἵνα [z] παραθῶσι·" καὶ παρέ-
7 θηκαν τῷ ὄχλῳ. Καὶ εἶχον
ἰχθύδια ὀλίγα· καὶ [a] εὐλογή-
σας, εἶπε [b] παραθεῖναι —
8 καὶ αὐτά." [c] Ἔφαγον δὲ"
καὶ ἐχορτάσθησαν [d]· καὶ ἦ-
ραν περισσεύματα κλασμά-
9 των, ἑπτὰ σπυρίδας [e]. Ἦ-
σαν δὲ [f] — οἱ φαγόντες" ὡς
τετρακισχίλιοι· καὶ ἀπέλυσεν
αὐτούς.

10 Καὶ εὐθέως ἐμβὰς εἰς
[g] τὸ" πλοῖον μετὰ τῶν μα-
θητῶν αὐτοῦ, ἦλθεν εἰς τὰ
[h] μέρη" [i] δαλμανουθά."]
11 Καὶ [ἐξῆλθον οἱ Φαρισαῖοι,
καὶ ἤρξαντο συζητεῖν αὐτῷ,
ζητοῦντες παρ' αὐτοῦ [k] ση-
μεῖον [l] ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ,"
12 πειράζοντες αὐτόν. Καὶ ἀνα-
στενάξας τῷ πνεύματι [m] αὐ-
τοῦ,

(y) + καί. CDS. 10. 36. 40. al. 16. Mt. V. a. d. k. p. z. 17. al. 4. Ed. Goth. cant. verc. brix. (z) παρατιθῶσι. BCLM. 13. 33. 69. Ev. 18. 19. Mt. c. bis. f. (a) + ταῦτα ſ. αὐτά. AFKM. 1. 11. 13. 69. 72. 106. 114. 124. 229. al. 10. et Barber. 2. Mt. c. bis. e. f. r. 10. Syr. utr. Perſſ. Goth. Slav. Vulg. It. Poſt εὐλογ. + αὐτὰ BCL. 6. 10. 28. 116. Arr. Aeth. (b) παράθετε καὶ αὐτά. 33. καὶ ταῦτα παράθετε. C. καὶ ταῦτα παρατιθέναι. BL. item 115. καὶ αὐτοὺς ἐκέλευσε παρατιθέναι. D. cant. || καὶ αὐτὰ] = 1. 10. 28. 61. 67. 124. Syr. Perſ. w. Vulg. It. τῷ ὄχλῳ. Mt. c. bis. || = καί. 24. 157. 235. al. 4. Mt. V. x. 10. 17. Perſ. p. || παραθεῖναι] παραθῆναι. 13. 17. 24. Alii. Mt. o. n. 17. Ed. παρατιθῆναι. A. Ev. 18. 19. (c) καὶ ἔφαγον. BCDL. 1. 33. 40. 124. Syr. Copt. Vulg. It. (d) + πάντες. KM. al. 12. Mt. 10. (e) + πλήρεις. 13. 33. 69. 90. 124. Ev. 18. vind. (f) = BL. 33. 69. Ev. 18. 19. Mt. f. Copt. (Sed adeſt in Arab. ad marg. Copticae poſita.) (g) = L. 1. 124. 127. 142* 229. Mt. e. 10. (h) ὅρια. D. gr. brix. colb. *terra*, vind. (i) μελάγαδα. D* μαδεγαδά. St. β. μαγαδά. D** *Magidan* ſ. *Magedam*, cant. veron. verc. corb. colb. vind. Codd. plerique ap. Aug. Hier. μαγδαλὰ ſ. μαγδαλάν. 1. 13. 69. Ar. p. Copt. Goth. || Lectionem rec. habent Syr. p. graece in m. et ſcholia vet. (k) + τό. D. (l) = Mt. 10. || + ἰδεῖν. 68. colb. (m) = D. 1. Barber. 1. Arr. Vulg. It. (exc. verc. brix. colb. corb. germ. 1.) ἑαυτοῦ. AL.

τοῦ, λέγει· τί ἡ γενεὰ αὕτη
[n] σημεῖον ἐπιζητεῖ;" ἀμὴν
λέγω [o] ὑμῖν," [p] εἰ" δοθή-
σεται τῇ γενεᾷ ταύτῃ σημεῖ-
13 ον. Καὶ ἀφεὶς αὐτοὺς, ἐμ-
βὰς [q] πάλιν" [r] = εἰς τὸ
πλοῖον," [s] ἀπῆλθεν" εἰς τὸ
14 πέραν. Καὶ ἐπελάθοντο [t] λα-
βεῖν ἄρτους, [u] καὶ εἰ μὴ ἕνα
ἄρτον οὐκ εἶχον" [x] μεθ' ἑ-
αυτῶν" [y] ἐν τῷ πλοίῳ."
15 Καὶ διεστέλλετο αὐτοῖς, λέ-
γων· [z] ὁρᾶτε," βλέπετε ἀπὸ
τῆς ζύμης τῶν Φαρισαίων,
καὶ τῆς ζύμης [a] Ἡρώδου."
16 Καὶ διελογίζοντο πρὸς ἀλλή-
λους, [b] λέγοντες·" ὅτι ἄρ-
17 τους οὐκ [c] ἔχομεν." Καὶ
γνοὺς [d] ὁ Ἰησοῦς," λέγει αὐ-
τοῖς· τί διαλογίζεσθε [e], ὅτι
ἄρτους οὐκ ἔχετε; οὔπω νο-
εῖτε, οὐδὲ συνίετε; [f] ἔτι"
[g] πεπωρωμένην ἔχετε τὴν
18 καρδίαν" ὑμῶν; Ὀφθαλ-
μοὺς

(n) ζητεῖ σημεῖον. BCDL. 1. 33. 118. Copt. veron. verc. vind. colb. tol. Sed Orig. ut rec. (o) = BL. (p) οὐ. 5. 13. 69. 124. Sed Orig. εἰ δοθήσεται, τουτέστιν, οὐ δοθ. (q) = 108. Syr. Copt. veron. colb. Theophyl. Ante ἐμβὰς ponunt BCDL. 69. Arm. (r) = BCL. corb. germ. 1. tol. || = τὸ. AEFGS. al. 24. (habent Barber. 4.) Mt. V. al. 10. Ed. (s) ἀπῆλθεν. 220. Mt. 17. Syr. (t) + οἱ μαθηταί. D. 35. 37. 218 (cum 76. 77. 108. al. 2.) Mt. z. cant. colb. + οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ. 13. 28. 69. 124. 127. 131. 226. in m. al. 11. Mt. e. k. o. p. q. Slav. (u) ἕνα μόνον ἔχοντες ἄρτον. 1. 13. 69. item Arm. εἰ μὴ ἕνα ἄρτον εἶχον. D. verc. *niſi unum panem, quem habebant*, cant. vind. colb. corb. *et nihil amplius habebant, niſi unum panem, quem habebant*, veron. || εἶχον] ἔσχον. Ed. (x) μετ' αὐτῶν. Ed. (y) εἰς τὸ πλοῖον. 53. al. 4. Mt. d. (z) = D. 1. 2. 118. cant. veron. verc. vind. corb. tol. item Arm. || + καί. C. 13. 69. 124. al. 2. Vulg. brix. colb. (a) τῶν ἡρωδιανῶν. 1. 13. 28. 69. 118. al. 2. Mt. x. Arm. vind. tol. (b) = BD. 1. It. exc. brix. germ. 2. (c) εἶχαν. D. ἔχουσι. B. 1. 28. *quod panes non haberent*, It. exc. brix. gat. Mm. ἐλάβομεν. 14. 46. 58. (d) = B. Copt. vind. Poſt αὐτοῖς habet L. Vulg. veron. corb. (e) + ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν. D. 28. 67. 124. Mt. e. Arm. Aeth. (Syr. p. habet c. aſt.) cant. veron. verc. corb. vind. colb. germ. 2. + ἐν ἑαυτοῖς. Mt. 13. 61. 69. || + ὀλιγόπιστοι. 13. 28. 61. 69. 124. Arm. (Syr. p. habet c. aſt. et nota in m: non inveniri [utrumque additamentum] in 2 exemplaribus graecis, neque in priori Syra.) (f) = BCDL. 1. 28. 33. 124. 225. Copt. verc. ἔτι. 106. οὔπω. cant. veron. corb. vind. colb. (g) πεπωρωμένη (πεπηρωμένη. D*) ἐστιν ἡ καρδία. D. *obtuſa ſunt corda*. cant.

veron

μοὺς ἔχοντες οὐ βλέπετε;
καὶ ὦτα ἔχοντες οὐκ ἀκούε-
τε; [h] καὶ οὐ μνημονεύετε;
19* [i] Ὅτε" τοὺς πέντε ἄρτους
[k] ἔκλασα εἰς τοὺς πεντακι-
σχιλίους, [l] πόσους κοφίνους
[m] πλήρεις" κλασμάτων ἤρα-
τε; λέγουσιν αὐτῷ· δώδεκα.
20 Ὅτε δὲ τοὺς ἑπτὰ [n] εἰς τοὺς
τετρακισχιλίους, [o] πόσων
σπυρίδων πληρώματα" κλα-
σμάτων ἤρατε; [p] οἱ δὲ εἶ-
21 πον·" ἑπτά. Καὶ [q] ἔλεγεν"
αὐτοῖς· [r] πῶς οὐ" [s] συνίε-
τε;"]
22 Καὶ [[t] ∾ ἔρχεται" εἰς
[u] βηθσαϊδάν," καὶ φέρουσιν
αὐτῷ τυφλὸν, καὶ παρακα-
λοῦσιν αὐτὸν, ἵνα αὐτοῦ ἅ-
23 ψηται. Καὶ ἐπιλαβόμενος
τῆς χειρὸς [x] τοῦ τυφλοῦ,"
[y] ἐξήγαγεν" [z] αὐτὸν" ἔξω
τῆς κώμης· καὶ πτύσας εἰς τὰ
ὄμματα αὐτοῦ, [a] ἐπιθεὶς τὰς
χεῖρας [b] αὐτῷ," ἐπηρώτα
αὐτὸν, [c] εἴ" τι [d] βλέπει."

---

t ∾ ἔρχονται.

---

veron. vind. corb. colb. *obtuſum eſt cor*, verc. *caecatum habetis cor*, Vulg. brix. germ. 2. Mm. gat. (h) Sequentibus jungunt 36. 40. 124. 131. al. 16. pluresve. Copt. Slav. Arr. Perſ. w. It. (i) ═ 28. 60. Arr. veron. vind. colb. corb. ὅτι. 69. 127* al. 2. Mt. d. (k) + οὖς. 13. 99. Copt. Arr. cant. veron. vind. colb. corb. + τοὺς. D. (l) + καί. DM. 33. 115. 120. Ev. 18. 19. Mt. c. f. Arm. Aeth. cant. brix. germ. 1. 2. emmer. (m) ═ 13. 69. Mt. a. d. cant. verc. veron. vind. colb. corb. || In BCL. item in D. aliisque locum mutat. (n) + ἄρτους. CM** 13. 69. 124. al. 5. Mt. c. q* Aeth. Arm. Vulg. brix. colb. germ. 2. (o) πόσας σφυρίδας. D. 49. Vulg. It. (p) καὶ λέγουσιν αὐτῷ. BCL. 115. Copt. Vulg. germ. 1. 2. (q) λέγει. DHK. al. 22. Mt. c. d. e. n. p. Syr. It. (r) οὔπω. CL. 1. 114. 118. 127. 220. ap. Bir h. 229** πῶς οὔπω. ADgr. M. 27** 33. 72. 80. 125. 131. al. 13. Mt. e. f. p. Syr. utr. Perſſ. Goth. Vulg. It. (exc. cant. veron.) Theophyl. ed. πῶς οὖν οὔπω. 61** 69. 124. item Arm. brix. (s) νοεῖτε. BD** Ed. συννοεῖτε. D* (t) BCDL. 13. 69. 92. 124. 193. Arr. Copt. Aeth. Arm. Goth. Vulg. It. (u) βηθσαϊδά. C. Alii. Mt. q. al. 3. Ed. βηθανίαν. D. Goth. cant. verc. corb. vind. brix. (x) ═ 69. αὐτοῦ. 1. αὐτοῦ τοῦ τυφλοῦ. 131. 229. Mt. e. (y) ἐξήνεγκεν. BL. (z) ═ Mt. d. l. Arm. (a) + καί. 1. 13. 69. 124. Ed. cant. veron. colb. (b) ═ 86. αὐτοῦ. AK. 3. 28. Barber. 2. Mt. r. Syr. Perſſ. Copt. Goth. Vulg. brix. ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ. 33. (c) ═ Syr. Perſſ. Arr. Aeth. (d) βλέπεις. CD* gr. Copt. Aeth. Arr. Perſſ.

24 Καὶ ἀναβλέψας ἔλεγε· βλέπω
τοὺς ἀνθρώπους, [e] ∾ ὡς
δένδρα," [f] περιπατοῦντας."
25 [g] Εἶτα" πάλιν ἐπέθηκε τὰς
χεῖρας ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς
αὐτοῦ, [h] — καὶ ἐποίησεν
αὐτὸν ἀναβλέψαι·" [i] καὶ ἀπο-
κατεστάθη," [k] καὶ ἐνέβλε-
ψε" τηλαυγῶς [l] ∾ ἅπαν-
26 τας." Καὶ ἀπέστειλεν αὐτὸν
εἰς [m] † οἶκον αὐτοῦ, λέγων·
[n] μηδὲ εἰς τὴν κώμην εἰσέλ-
θῃς, μηδὲ εἴπῃς τινὶ ἐν τῇ
κώμῃ."]

27 Καὶ

---

e ∾ ὅτι ὡς δένδρα ὁρῶ. l ∾ ἅπαντα. m † τόν.

(e) ABC*EFLS. 10. 13. 17. 24. 36. 45. 72. 76. 103. 116. 124. 127. 131. 142. 157. 229* 235. al. 18. Mt. V. k. l* n. p. q. z. 10. 17. Ed. (etiam St. 3.) Goth. Euthym. Theophyl. ὅτι ὡς δένδρα. Mt. r. ὡς δένδρα ὁρῶ. Mt. e. || Rec. D. Alii. Ed. Verſſ. (f) περιπατοῦντα. 225. καὶ περιπατοῦντας. 229* (g) = Syr. Arm. Perſ. p. καὶ. D. Perſ. w. Arr. cant. veron. vind. colb. corb. (h) = Syr. Perſ. p. || Recept. habent verc. brix. || καὶ ἤρξατο ἀναβλέψαι. D. (St. β.) Perſ. w. Vulg. cant. veron. vind. corb. colb. germ. 2. Mm. gat. || καὶ διέβλεψεν. BL. 1. 28. καὶ ἐνέβλεψεν. C. Copt. Arr. || καὶ ἐποίησεν αὐτὸν ἀναβλέψαι, καὶ διέβλεψεν. 13. 69. || *aperuit, et videbat.* Arm. || ἀναβλέψαι] βλέψαι. Cod. ap. Bezam. Ev. 18. 19. Mt. f. (i) = Perſ. p. καὶ ἀπεκατεστάθη. EFKMS. Alii. Mt. V. al. 5. Ed. καὶ ἀπεκατέστη. CL. 44. καὶ ἀπεκατέστη. B. (k) καὶ ἐνέβλεπεν. BL. 13. 28. 69. καὶ ἀνέβλεψε. F. 10. 17. 36. 40. 72. 106. 124. 131. 235. Ev. 18. al. 25. Mt. c. d. e. al. 8. Ed. Theophyl. καὶ διέβλεψε. 69. Ed. καὶ ἔβλεπε. Mt. n. καὶ ἔβλεψε. Vict. ὥστε ἀναβλέψαι. D. (St. β.) Perſ. w. Vulg. It. Pſeudo Chryſ. lat. (l) ἅπαντα ſ. πάντα. BCD (St. β.) L. 1. 13. 15. 69. 209. Syr. utr. Perſſ. Arr. Copt. Arm. Vulg. It. Pſeudo Chryſ. lat. || = colb. (m) = ABCDEFLS. 157. 229. Alii. Mt. V. c. (n) μηδὲ εἰς τὴν κώμην εἰσέλθῃς. BL. 1* 209. Copt. || *ne cui diceret in caſtellum.* colb. || ὕπαγε εἰς τὸν οἶκον σου, καὶ μηδενὶ εἴπῃς εἰς τὴν κώμην. D. cant. || ὕπ. εἰς τ. οἶ. σου, καὶ εἰς τὴν κ. μὴ εἰσέλθῃς, καὶ μηδενὶ εἴπῃς. verc. || ὕπ. εἰς τ. οἶ. σου, καὶ μηδὲ εἰς τ. κ. εἰσέλθῃς, μηδὲ εἴπῃς τινὶ ἐν τῇ κώμῃ. 124. || ὕπ. εἰς τ. οἶ. σου, καὶ ἐὰν εἰς τ. κ. εἰσέλθῃς, μηδενὶ (+ μηδέν. 61.) εἴπῃς μηδὲ ἐν τῇ κώμῃ. 13. 61. 69. vind. item (omiſſo μηδὲ ἐν τῇ κώμῃ) Vulg. veron. brix. corb. germ. 1. 2. gat. || εἰς τὴν κ. μὴ εἰσέλθῃς, ἀλλ' ὕπ. εἰς τ. οἶκ. σου· καὶ ἐὰν εἰσέλθῃς εἰς τ. κ. μηδενὶ (+ μηδέν. 28) εἴπῃς (+ ἐν τῇ κώμῃ. Arm.) 28. Arm. || καὶ ἐὰν εἰσέλθῃς εἰς τ. κ. μηδενὶ εἴπῃς ἐν τῇ κώμῃ. Syr. p. in m. item Codd. ap. Lucam brug.

27 Καὶ [ἐξῆλθεν ὁ ἰησοῦς
καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ εἰς
[o] τὰς κώμας καισαρείας" τῆς
Φιλίππου. καὶ ἐν τῇ ὁδῷ ἐπη-
ρώτα τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ,
λέγων [p] αὐτοῖς·" τίνα με λέ-
γουσιν οἱ ἄνθρωποι εἶναι;
28 Οἱ δὲ [q] ἀπεκρίθησαν·" [r] ἰω-
άννην τὸν βαπτιστήν· καὶ ἄλ-
λοι, ἠλίαν· ἄλλοι δὲ, [s] ἕνα"
29 τῶν προφητῶν. Καὶ αὐτὸς
[t] ∾ λέγει αὐτοῖς·" ὑμεῖς δὲ
τίνα με λέγετε εἶναι; [u] ἀπο-
κριθεὶς δὲ ὁ πέτρος, λέγει
αὐτῷ·" σὺ εἶ ὁ χριστός [x].
30 Καὶ [ἐπετίμησεν αὐτοῖς, ἵνα
μηδενὶ λέγωσι περὶ αὐτοῦ [y].
31 Καὶ ἤρξατο διδάσκειν αὐτοὺς,
ὅτι δεῖ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου
πολλὰ παθεῖν, καὶ ἀποδοκι-
μασθῆναι [z] ∾ ἀπὸ" τῶν πρε-
σβυτέρων καὶ [a] + τῶν" ἀρχιε-
ρέων καὶ [b] + τῶν" γραμμα-
τέων, καὶ ἀποκτανθῆναι,
καὶ [c] μετὰ τρεῖς ἡμέρας" ἀνα-
32 στῆναι.] Καὶ παῤῥησίᾳ τὸν
λόγον ἐλάλει. καὶ προσλαβό-
μενος αὐτὸν ὁ πέτρος, ἤρξα-
33 το ἐπιτιμᾷν αὐτῷ. Ὁ δὲ [d]
ἐπιστραφεὶς, καὶ ἰδὼν τοὺς
μαθητὰς αὐτοῦ, ἐπετίμησε
[e] τῷ" πέτρῳ, [f] λέγων·"
ὕπαγε ὀπίσω μου, σατανᾶ·
ὅτι οὐ φρονεῖς τὰ τοῦ θεοῦ,
ἀλλὰ [g] τὰ" τῶν ἀνθρώπων.
34 Καὶ προσκαλεσάμενος τὸν ὄ-

χλον

t ∾ ἐπηρώτα αὐτούς. z ∾ ὑπό.

(o) καισάρειαν. D. It. exc. brix. germ. 1. 2. gat. colb. (p) = DL. 218 (cum 3. 108. al. 4.) Ev. 29. Arm. Arr. It. (exc. brix. colb. corb.) tol. (q) εἶπαν. BC*L. Copt. Syr. || + αὐτῷ. 33. 90. Copt. + λέγοντες. Arm. brix. + αὐτῷ λέγοντες. BC*DL. 13. 69. 124. ap. Birch. Copt. mſ. Vulg. It. (r) + οἱ μέν. 13. 69. 124. ap. Birch. + ὅτι. B. (s) ὡς ἕνα. D. Vulg. It. ὅτι εἷς. BC*L. Copt. (t) BCD*L. 53. Copt. cant. verc. corb. colb. (u) οἱ δὲ ἀπεκρίθησαν. Ev. 18. (x) + ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ. L. 157. + ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ τοῦ ζῶντος. 13. 69. 124. Syr. Perſ. p. Syr. hieroſ. veron. || Recept. Orig. diſ. (y) + ὅτι αὐτός ἐστιν ὁ χριστός. 125** in m. Ev. 18. Mt. f. ſemel. (z) BCDKL. 10. 11. 60. 114. 220. Mt. e. (a) + CDEHM. 10. 11. 106. 124. 127. 235. Ev. 18. 24. 26. 27. 29. 32. al. 26. Mt. BHV. al. 15. Ed. (b) + CDEHLM. 10. 11. 45. 61. 76. 106. 108. 124. 127. 131. 235. Ev. 18. 24. 29. al. 28. Mt. BHV. al. 14. Ed. (c) τῇ (ſ. ἐν τῇ) τρίτῃ ἡμέρᾳ. 1. 13. 14. 28. 69. 118. 124. Ev. 26. Mt. 17. Syr. Arm. Slav. cant. germ. 1. Iren. interpr. (d) + ἰησοῦς. AEK. 106. 116. al. 4. Mt. x. z. 10. Syr. p. brix. (e) = BDL. (f) καὶ λέγει. BCL. corb. || = 60. (g) = D. gr. 225.

χλον σὺν τοῖς μαθηταῖς αὐ-
τοῦ, [εἶπεν αὐτοῖς· h ∾ ὅσ-
τις" θέλει ὀπίσω μου i ἀκο-
λουθεῖν," ἀπαρνησάσθω ἑαυ-
τὸν, καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν
αὐτοῦ, καὶ ἀκολουθείτω μοι.]
35 Ὃς γὰρ ἂν θέλῃ τὴν ψυχὴν
αὐτοῦ σῶσαι, ἀπολέσει αὐ-
τήν· ὃς δ' ἂν ἀπολέσῃ k —
τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν," l ἕνεκεν
ἐμοῦ καὶ τοῦ εὐαγγελίου,"
36 m † σώσει αὐτήν. Τί γὰρ
n ὠφελήσει" o ∾ ἄνθρωπον,"
p ἐὰν κερδήσῃ" τὸν κόσμον
ὅλον, q καὶ ζημιωθῇ" τὴν
37 ψυχὴν αὐτοῦ; r Ἢ τί δώ-
σει ἄνθρωπος ἀντάλλαγμα
38 τῆς ψυχῆς αὐτοῦ; Ὃς γὰρ
s ἂν" ἐπαισχυνθῇ με καὶ
τοὺς ἐμοὺς λόγους ἐν τῇ γε-
νεᾷ ταύτῃ τῇ μοιχαλίδι καὶ
ἁμαρτωλῷ, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ
ἀνθρώπου t ἐπαισχυνθήσεται"
αὐτὸν, ὅταν ἔλθῃ ἐν τῇ δόξῃ
τοῦ πατρὸς αὐτοῦ μετὰ u τῶν
ἀγγέλων" x τῶν ἁγίων."

1 Καὶ

---

h ∾ εἴ τις. i. ἐλθεῖν. k. τὴν ψυχὴν αὐτοῦ.
m † οὗτος. o ∾ ἄνθρωπος.

(h) BDL. 1. 13. 28. 33. 61. 69. 115. 124. 183. Ev. 31. Mt. c. f. ſemel. Syr. p. in m. Vulg. It. Orig. Auct. ſynopſ. (i) DEFG HMS. 1. 10. 17. 76. 108. 115. 118. 127. 131. 157. 158. in m. 226** 235. Ev. 3. 18. 19. 32. al. 37. Mt. BV. e. f. bis. k. o. q. x. z. 14. 17. Ed. Arr. Perſſ. Aeth. Goth. Vulg. It. (exc. colb. germ. 1. gat.) Orig. Theophyl. (k) BEFGHKMS. 11. 13. 69. 72. 108. 124. 131. 157. 218 (cum al. 8.) 229. 236. Ev. 19. 32. 33. Alii. Mt. BHV. al. 15. Ed. || = Orig. || ὃς δ' ἂν ἀπολέσῃ τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν = D* cant* ὃς δ' ἂν ἀπολέσει αὐτήν. D** cant** vind* (l) = Slav. 1. || = ἐμοῦ καὶ. D. 28. Arm. cant. veron. verc. vind. Orig. (m) = ABDKL. 1. 27** 40. 72. 229. al. 4. et Barber. 1. Mt. a. Syr. utr. Perſſ. Copt. Goth. Slav. 1. Vulg. It. Orig. Dial. c. marcion. (n) ὠφελεῖ. BL. verc. ὠφεληθήσεται. 33. (o) EFGHLM. 1. 13. 33. 69 106. 195** 235. al. 10. Mt. ψ. Ed. τὸν ἄνθρωπον. ACD. 38. 72. 124. 142** Orig. (p) κερδῆσαι. B. κερδήσας. L. (q) ζημιωθῆναι. L. καὶ ζημιωθῆναι. B. (r) Vſ. 37 = 61. germ. 2. || ἢ τί] τί γὰρ. BL. 28. Orig. ἢ τί γὰρ. D* gr. (s) = A. Ed. ἐάν. B. 45. 89. Alii. Mt. HV. al. 7. (t) *confundet*, It. (exc. cant. corb. vind.) Cypr. ſemel. Ambr. bis. (u) = 76. (x) = 1. Alius. Vulg. mſ. || Ante ἀγγέλων habent 90* 218 || αὐτοῦ, F. emmer. Alii lat. Clem. Aug. τῶν ἁγίων αὐτοῦ, Copt.

1 Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς· ἀμὴν λέ-
γω ὑμῖν, ὅτι εἰσί τινες [y] τῶν
ὧδε" ἑστηκότων [z], οἵτινες
οὐ μὴ [a] γεύσωνται" θανάτου,
ἕως ἂν ἴδωσι τὴν βασιλείαν
τοῦ θεοῦ ἐληλυθυῖαν ἐν δυ-
νάμει.]

2 Καὶ μεθ' ἡμέρας ἓξ [πα-
ραλαμβάνει ὁ ἰησοῦς τὸν πέ-
τρον, καὶ [b] τὸν" ἰάκωβον,
καὶ [c] † ἰωάννην, καὶ [d] ἀνα-
φέρει" αὐτοὺς εἰς ὄρος ὑψη-
λὸν [e] κατ' ἰδίαν" [f] μόνους·"
καὶ [g] μετεμορφώθη ἔμπρο-
σθεν αὐτῶν [h].
3 Καὶ τὰ ἱμά-
τια αὐτοῦ [i] ἐγένετο" [k] στίλ-
βοντα," [l] λευκὰ" λίαν [m] =
ὡς χιών," [n] — οἷα γναφεὺς
ἐπὶ τῆς γῆς οὐ δύναται λευκᾶ-
ναι."
4 Καὶ ὤφθη αὐτοῖς ἠ-
λίας σὺν μωσεῖ· [o] καὶ ἦσαν
συλλαλοῦντες" τῷ ἰησοῦ.
5 Καὶ [p] ἀποκριθεὶς" ὁ πέτρος
λέγει τῷ ἰησοῦ· ῥαββί, κα-
λόν ἐστιν ἡμᾶς ὧδε εἶναι.
[q] καὶ" [r] ποιήσωμεν" σκηνὰς
τρεῖς, σοὶ μίαν, καὶ μωσεῖ
N 4 μίαν,

c † τόν.

(y) ὧδε τῶν. BD* ὧδε poſt ἑστηκότων ponunt 1. Copt. Orig. || = ὧδε. vind. veron. Bis extat in colb. (z) + μετ' ἐμοῦ. D. cant. veron. verc. item corb. (a) γεύσονται. L. 131. 157. 218. Alii. Mt. x. al. 2. Ed. (b) = 89. 106. 108. al. 7. Mt. c. d. e. f. al. 6. (c) = AEFGHMS. 108. 127. 157. 226* Alii. Mt. V. al. 11. Ed. (d) ἀνάγει. D (St. β.) (e) λίαν. 52. Ev. 19. λίαν κατ' ἰδίαν. 124. Poſt αὐτοὺς ponit 3. || = Mt. 12. Aeth. Codd. ap. Luc. brug. (f) = 44. 123. Ev. 32. Mt. 12. Syr. Arr. (g) + ἐν τῷ προσεύχεσθαι αὐτοὺς ſ. αὐτόν. 13. 28. 69. 124. Orig. diſerte. (h) + καὶ ἔλαμψε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ὡς ὁ ἥλιος. 53. Ev. 32. Mt. c. f. (i) ἐγένοντο. ADK. Alii multi. Mt. V. al. 8. Or. Theophyl. (k) = 1. (l) = veron. colb. Ante στίλβ. ponit Orig. (m) = BCL. 1. Arm. Aeth. cant. || ὡς τὸ φῶς. Ev. 13. Mt. c. f. Orig. (n) = verc. || ὡς οὐ δύναταί τις λευκᾶναι ἐπὶ τῆς γῆς. D. Syr. cant. vind. *Qualia quis non poteſt facere* (*ſuper terram.* veron.) vind. veron. *ut homines intuitum non poſſent ferre*, Perſ. p. || γναφεὺς] κναφεύς. 10. 36. 72. 124. 226** Alii. Mt. c. f. k. n. p. z. Ed. Theophyl. || δύναται] + οὕτως. BCL. 13. 33. 69. 116. 124. Mt. c. f. Arr. Copt. Aeth. Arm. corb. Orig. (o) καὶ συνλαλοῦντες. D. gr. 1. verc. || = καὶ ἦσαν. 13. Mt. c. f. Syr. Arm. colb. (p) = Ev. 2. Syr. Perſ. p. verc. (q) θέλεις ſ. εἰ θέλεις. D. 13. 28. 50. 69. 124. It. (r) ποιήσομεν. 89. Alii. Mt. V. ποιήσω. D. cant. veron. vind.

6 μίαν, καὶ ἠλίᾳ μίαν. Οὐ
γὰρ ᾔδει τί [s] ∾ λαλήσῃ·"
[t] ∾ ἦσαν γὰρ ἔκφοβοι."
7 Καὶ ἐγένετο νεφέλη ἐπισκιά-
ζουσα [u] αὐτοῖς·" καὶ [x] ∾
ἦλθε" φωνὴ ἐκ τῆς νεφέλης
[y] †· οὗτός ἐστιν ὁ υἱός μου ὁ
ἀγαπητὸς, αὐτοῦ ἀκούετε.
8 Καὶ [z] ἐξάπινα" περιβλεψά-
μενοι, [a] οὐκέτι" οὐδένα εἶ-
δον, [b] ἀλλὰ" τὸν ἰησοῦν μό-
9 νον [c] μεθ' ἑαυτῶν." Κατα-
βαινόντων δὲ αὐτῶν ἀπὸ τοῦ
ὄρους, διεστείλατο αὐτοῖς,
ἵνα μηδενὶ [d] διηγήσωνται ἃ
εἶδον," εἰ μὴ ὅταν ὁ υἱὸς τοῦ
ἀνθρώπου ἐκ νεκρῶν ἀναστῇ.]
10 [e] Καὶ [τὸν λόγον ἐκράτησαν
[f] πρὸς ἑαυτοὺς, συζητοῦντες,"
τί ἐστι [g] ∾ τὸ ἐκ νεκρῶν
11 ἀναστῆναι." Καὶ ἐπηρώτων
αὐτὸν, λέγοντες· [h] ὅτι" λέ-
γουσιν οἱ γραμματεῖς, [i] ὅτι"
ἠλίαν δεῖ ἐλθεῖν πρῶτον;
12 Ὁ δὲ [k] ∾ ἀποκριθεὶς εἶπεν"
αὐτοῖς· [l] ἠλίας [m] μὲν" ἐλ-
θὼν

---

s ∾ λαλήσει. ∾ ἀποκριθῇ. t ∾ ἔκφοβοι γὰρ ἐγένοντο.
x ∾ ἐγένετο. y † λέγουσα. g ∾ ὅταν ἐκ νεκρῶν ἀναστῇ.
k ∾ ἔφη.

(s) λαλήσει. ADFGHS. 10. 36. 40. 106. 118. 127. 131. 157. 218 (cum vind. omn.) 229. al. 46. Mt. V. al. 17. Ed. Vict. Euthym. Theophyl. λαλῆσαι. K. 69. Slav. ἀποκριθῇ. BC*L. 1. 28. ap. Mill. Copt. Orig. bis. (t) BCDL. 33. Ev. 2. Copt. Chryſ. || ἔκφοβοι] ἔμφοβοι. K. 116. Mt. e. Ed. (u) αὐτούς. 13. 69. 108. 124. 229. 235. al. 4. Mt. c. e. f. 10. (x) BCL. Syr. mſ. Syr. p. in m. Copt. Arm. ἐπί. colb. (y) = BEGHKMS. 10. 11. 36. 72. 76. 106. 108. 114. 127. 131. 198. 229. Ev. 32. al. 39. Mt. V. e. k. l. p. q. r. x. z. 10. 17. Copt. Ar. rom. Erp. Perſ. p. (Syr. p. cum alſt.) Goth. Slav. Theophyl. (z) εὐθέως. D. 28. 66. in m. 69. || = veron. (a) = 59. 225. Syr. Arr. Perſſ. Aeth. (b) εἰ μή. BD. 33. 51. 61. Ev. 13. Mt. c. f. Ed. ἀλλ' ἤ. 71. Ed. (c) = 61. Poſt εἶδον ponunt B. colb. (d) ἃ εἶδον (εἴδοσαν. D.) διηγή-σωνται. (ἐξηγήσωνται. 13. 69) BCDL. 1. 13. 69. Vulg. It. exc. brix. colb. corb. (e) Vſ. 10 = 17* 126. corb. (f) συζητοῦντες πρὸς ἑαυ-τούς. Arm. (g) D. 1. 13. 69. 118. 124. 209. Syr. Perſſ. Vulg. It. Hier. (h) = 27. 60. Aeth. τί. Mt. e. Perſ. p. τί οὖν. Vulg. verc. brix. colb. germ. 1. πῶς οὖν. 13. 69. 124. Syr. Aug. τί ἐστι τοῦ-το, ὅ. Arm. (i) = D. gr. 1. 108. 118. al. 4. Copt. veron. vind. corb. (k) BCL. Syr. Perſ. p. Copt. (l) + εἰ. D. cant. (m) = DL. 1. 28. Syr. Perſſ. Vulg. It.

θὼν πρῶτον, [n] ἀποκαθιστᾷ"
πάντα· [o] καὶ πῶς" γέγραπται
ἐπὶ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου,
ἵνα πολλὰ πάθῃ καὶ [p] ἐξου-
13 δενωθῇ." Ἀλλὰ λέγω ὑμῖν,
ὅτι [q] καὶ" Ἠλίας ἐλήλυθε,
καὶ ἐποίησαν [r] αὐτῷ, ὅσα ἠ-
θέλησαν, καθὼς γέγραπται
[s] ἐπ' αὐτόν."

14 Καὶ [t] ἐλθὼν πρὸς τοὺς
μαθητὰς, εἶδεν" ὄχλον [u] πο-
λὺν" περὶ αὐτοὺς, καὶ γραμ-
ματεῖς συζητοῦντας [x] αὐτοῖς."
15 Καὶ εὐθέως πᾶς ὁ ὄχλος. [y] ∾
ἰδὼν αὐτὸν, ἐξεθαμβήθη,"
καὶ [z] προστρέχοντες" ἠσπά-
16 ζοντο αὐτόν. Καὶ ἐπηρώτη-
σε [a] αὐτούς·" τί [b] συζητεῖτε"
17 [c] ∾ πρὸς αὐτούς;"] Καὶ
[d] ἀποκριθεὶς εἷς ἐκ τοῦ ὄ-
χλου, εἶπε·" [διδάσκαλε, ἤ-
νεγκα τὸν υἱόν μου πρός [e] σε,"
18 ἔχοντα πνεῦμα ἄλαλον. Καὶ
ὅπου ἂν αὐτὸν καταλάβῃ,
[f] ῥήσσει αὐτόν·" καὶ ἀφρίζει,

---

y ∾ ἰδόντες αὐτὸν ἐξεθαμβήθησαν. a ∾ τοὺς γραμματεῖς.
c ∾ πρὸς αὐτούς.

(n) ἀποκαθιστάνει. ABL. 1. 28. 33. 118. item D. ἀποκαταστήσει. C. Syr. p. in m. Vulg. It. *venit ... reſtituere*, cant. Syr. p. (o) καθώς. AKM. 11. 36. 40. 114. 116. 220. ap. Birch. 229. al. 6. et Barber. 4. Mt. a. d. e. Syr. p. in m. Slav. 7. πῶς οὖν. Arm. (p) ἐξουδενωθῇ. 69. ἐξουδενηθῇ. BDL. (q) = M. 1. 69. al. 10. Mt. e. x. Ed. Arm. Vulg. mſ. verc. (r) + ἐν. L. 11. 28. 72. 116. 229. al. 5. Mt. 10. Syr. Syr. p. in m. (s) περὶ αὐτοῦ. 13. 59. 64. 69. 124. Mt. o. (t) ἐλθόντες ... εἶδον. BL. (u) = 1. 28. Arm. (x) πρὸς αὐτούς. BCL. 1. 118. 124. (y) BCL. 1. 13. 27. 33. 69. 124. 209. Ev. 19. Item D. Syr. Goth. Syr. p. in m. cant. veron. verc. vind. colb. corb. ἰδόντες ... ἐξεθαμβήθη. Ev. 18. ἰδὼν ... ἐξεθαμβήθησαν. 70. Mt. c. f. *videns Jeſum, ſtupefactus eſt et expaverunt*, Vulg. germ. 1. 2. mart. gat. *videntes ſalutaverunt eum*, vind. omiſſis intermediis. (z) προσχαίροντες. ſic D. *gaudentes*. It. (exc. brix. gat. germ. 1. 2. mart. gat.) προτρέχοντες. AC. Ed. (a) BDL. 1. 28. Copt. Aeth. Arm. Vulg. It. exc. verc. (b) ζητεῖτε. 56. 58. 92. 218 (cum 76. 124. 220. 225.) 235. σὺν ζητεῖτε. Mt. 14. (c) 73. 90. 218 (cum 124. et al. 4.) Alii. Ed. (etiam St. 3.) Arm. || πρὸς ἑαυτούς. AGM. 33. 76. 77. 108. 127. 157. Ev. 18. 19. al. 4. Mt. e. f. q. x. Ed. ἐν ὑμῖν. D. Perſ. w. Copt. *Inter vos*, Vulg. It. (d) ἀπεκρίθη εἷς ἐκ τοῦ ὄχλου. BCDL. 28. Copt. cant. veron. verc. (e) αὐτοῖς. 226** (f) ῥάσσει. D. *ap-plontat*, cant. *allidit illum*, Vulg. It. ῥίπτει αὐτόν. Mt. 12. σπαράττει. Ev. 26.

καὶ [g] τρίζει" τοὺς ὀδόντας
[h] = αὐτοῦ," καὶ ξηραίνε-
ται· καὶ εἶπον τοῖς μαθηταῖς
σου, ἵνα αὐτὸ ἐκβάλωσι, καὶ
19 οὐκ ἴσχυσαν [i]. Ὁ δὲ ἀπο-
κριθεὶς [k] — αὐτοῖς" λέγει· ὦ
γενεὰ ἄπιστος [l], ἕως πότε
πρὸς ὑμᾶς ἔσομαι, ἕως πότε
ἀνέξομαι ὑμῶν; Φέρετε αὐ-
20 τὸν πρός με. Καὶ ἤνεγκαν
αὐτὸν [m] πρὸς αὐτόν." καὶ
[n] ἰδὼν" αὐτὸν, [o] εὐθέως τὸ
πνεῦμα" [p] ἐσπάραξεν" αὐτόν·
καὶ πεσὼν ἐπὶ τῆς γῆς, ἐκυ-
21 λίετο, ἀφρίζων. Καὶ ἐπη-
ρώτησε τὸν πατέρα αὐτοῦ·
πόσος χρόνος ἐστὶν, [q] ὡς"
τοῦτο γέγονεν αὐτῷ; ὁ δὲ εἶ-
22 πε· [r] παιδιόθεν·" Καὶ πολ-
λάκις αὐτὸν [s] καὶ" εἰς [t] +
τὸ" πῦρ ἔβαλε καὶ εἰς [u] ὕδα-
τα," ἵνα ἀπολέσῃ αὐτόν·
ἀλλ' εἴ τι [x] δύνασαι," βοή-
θησον ἡμῖν, σπλαγχνισθεὶς
23 ἐφ' ἡμᾶς. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶ-
πεν αὐτῷ, [y] τὸ," εἰ δύνα-
σαι [z] = πιστεῦσαι" πάντα
24 δυνατὰ τῷ πιστεύοντι. Καὶ
εὐ-

.h. αὐτῷ.

(g) τρίζει. 10. 61. in m. al. 2. Mt. χ. Theophyl. ed. (h) = BCDL. 1. 13. 33. 59. 69. 73. Perſſ. Vulg. It. exc. veron. brix. (i) + ἐκβαλεῖν αὐτό. D. 69. Arm. cant. veron. verc. (k) ABDL. 1. 11. 33. 72. 106. 114. 118. 229* al. 3. Syr. mſ. Arr. Perſſ. Syr. p. Copt. Arm. Goth. Vulg. It. exc. germ. 1. || = C. 13. 38. 39. 40. 69. 124. Mt. a. d. (l) + καὶ διεστραμμένη. 13. 50. 69. 106. 124. 157. 235. Mt. χ. Vict. (m) = D. Vulg. cant. veron. vind. colb. Alii. πρὸς τὸν Ἰησοῦν. Mt. B. (n) ἰδὸν. S. 10. 77. al. 6. Mt. V. e. i. l. p. z. Syr. utr. Perſſ. (o) τὸ πνεῦμα, εὐθὺς. BCL. Syr. utr. Perſſ. Arm. colb. germ. 2. || = εὐθέως. D. cant. veron. verc. vind. corb. (p) ἐτάραξεν. D. (St. β.) Vulg. It. (q) ἕως. B. ἐξ οὗ. C*L. 33. 61. in m. ἐξ ὧ. 61. ἀφ' οὗ. 13. 40. 124. *Ex quo*, Syr. utr. Copt. Slav. Vulg. It. (r) παιδόθεν. E. 2. Mt. e. ἐκ παιδιόθεν. BCGL. 33. 209. al. 2. ἐκ παιδόθεν. 1. 118. ἐκ παιδὸς. D. Chryſ. (s) = D. 1. 13. 69. al. 2. Mt. ψ. Syr. Arm. Vulg. It. exc. brix. colb. germ. 1. 2. emmer. (t) + AGM. 108. 116. 118. 124. 131. 235. al. 15. Mt. BHV. al. 10. Ed. Theophyl. (u) τὸ ὕδωρ. Ed. (x) δύνῃ. BDL. 1. 118. Si[illegible] etiam vſ. 23. (y) = DM. 11. 13. 61. 69. 72. 114. 115. 116. 124. 131. 229* 235. al. 7. et Barber. 2. Mt. e. Syr. utr. εἶπας. Arm. *Quid eſt, (quod dicis, Copt. Arr.) ſi quid potes? (ſi potes credere. verc.) Omnia poſſibilia credenti.* Copt. Arr. verc. *ait illi: potes credere? omnia etc.* germ. 2. (z) = C*L. 1. 118. 209. Mt. u. Copt. Arm. Arr. πίστευσαι. Conjectura Knatchbulli.

εὐθέως κράξας ὁ πατὴρ τοῦ
παιδίου, [a] μετὰ δακρύων"
ἔλεγε· πιστεύω [b] †, βοήθει
25 μου τῇ ἀπιστίᾳ. Ἰδὼν δὲ ὁ
ἰησοῦς, ὅτι ἐπισυντρέχει [c] ὁ ὄ-
χλος, ἐπετίμησε τῷ πνεύμα-
τι τῷ ἀκαθάρτῳ, λέγων αὐ-
τῷ· [d] τὸ πνεῦμα τὸ ἄλαλον
καὶ κωφὸν," ἐγώ σοι ἐπιτάσ-
σω, ἔξελθε ἐξ αὐτοῦ, καὶ
μηκέτι εἰσέλθῃς εἰς αὐτόν.
26 Καὶ [e] κράξας," καὶ πολλὰ
[f] σπαράξας [g] †, ἐξῆλθε· καὶ
ἐγένετο ὡσεὶ νεκρὸς, ὥστε
πολλοὺς λέγειν, ὅτι ἀπέθα-
27 νεν. Ὁ δὲ ἰησοῦς κρατήσας
[h] αὐτὸν τῆς χειρὸς," ἤγειρεν
28 αὐτὸν, καὶ ἀνέστη. Καὶ
[i] εἰσελθόντα αὐτὸν" εἰς οἶκον,
οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἐπηρώτων
αὐτὸν [k] κατ' ἰδίαν·" [l] ὅτι" ἡ-
μεῖς οὐκ ἠδυνήθημεν ἐκβα-
29 λεῖν αὐτό; Καὶ εἶπεν αὐ-
τοῖς· τοῦτο τὸ γένος ἐν οὐδενὶ
δύναται ἐξελθεῖν, εἰ μὴ ἐν
προσευχῇ [m] καὶ νηστείᾳ."
30 Καὶ ἐκεῖθεν ἐξελθόντες,
[n] παρεπορεύοντο" διὰ τῆς γα-
λιλαίας· καὶ οὐκ ἤθελεν, ἵνα
31 τὶς γνῷ· Ἐδίδασκε γὰρ τοὺς
μαθητὰς αὐτοῦ, καὶ ἔλεγεν
αὐτοῖς· ὅτι ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώ-
που παραδίδοται εἰς χεῖρας
ἀνθρώπων, καὶ ἀποκτενοῦσιν
αὐτόν· καὶ [o] ἀποκτανθεὶς,"
[p] ∾ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ" ἀνα-
στήσε-

b † κύριε. e. κράξαν. f. σπαράξαν. g † αὐτὸν.
p ∾ μετὰ τρεῖς ἡμέρας.

(a) = A*BL. Copt. Aeth. Arm. Ante ὁ πατὴρ ponit. 124. (b) = ABC*DL. Syr. utr. Arr. Perſ. p. Aeth. Goth. cant. vind. germ. 1. (c) + ὁ. AL. 72. 89. 124. 229** al. 9. Mr. B. a. c. e. k. p. z. 10. al. 3. (d) τὸ ἄλαλον καὶ κωφὸν πνεῦμα. BCDL. 1. 118. item 73. Arm. Vulg. It. Vict. (e) BCDL. ‖ + τὸ δαιμόνιον. Syr. Perſ. p. veron. (f) BC*DL. ‖ ταράξαν τὸν ὄχλον. Copt. ut videtur. (g) = BCDL. Slav. cant. veron. vind. corb. (h) τῆς χειρὸς αὐτοῦ. BDL. 1. 13. 28. 53. 69. 118. Ed. Copt. Arm. Vulg. It. Utrumque jungit C. ‖ = αὐτὸν. Ev. 26. (i) εἰσελθόντος αὐτοῦ. BCDL. 1. 13. 69. 118. (k) = (ap. Mill.) 13. 69. 91. Ante ἐπηρώτων ponunt BCDL. 1. 28. It. exc. colb. (l) διατί. ACDK. 11. 72. 114. 115. 116. 218 (cum 3. 76. 77. al. 4.) 229. 235. al. 8. et Barber. 3. Mt. 10. Theophyl. mſ. Anonym. in catena Poſ-ſini. ὅτι διατί. 131. al. 6. Mt. c. f. τί ὅτι. 38. 51. 90. Theophyl. ed. *Quare ſ. cur*, Vulg. It. ‖ ἡμεῖς διατί. Arm. (m) = B. νηστεία ante προσευχῇ extat in Syr. Perſ. p. Arm. (n) ἐπορεύοντο. B*D. verc. brix. colb. (o) = D. Copt. Arr. caut. verc. colb. germ. 1. (p) BCD (St. β.) L. Copt. Syr. p. in m. It. exc. brix. germ. 1. *in tres dies*, cant.

32 στήσεται.] q Οἱ δὲ ἠγνόουν
τὸ ῥῆμα, καὶ ἐφοβοῦντο αὐ-
τὸν ἐπερωτῆσαι."

33 Καὶ [r ἦλθεν" εἰς κα-
περναούμ. καὶ ἐν τῇ οἰκίᾳ
s γενόμενος," ἐπηρώτα αὐ-
τούς· τί ἐν τῇ ὁδῷ t = πρὸς
34 ἑαυτοὺς" διελογίζεσθε; Οἱ
δὲ ἐσιώπων· πρὸς ἀλλήλους
γὰρ διελέχθησαν u ἐν τῇ ὁ-
35 δῷ," x τίς μείζων." Καὶ
καθίσας ἐφώνησε τοὺς δώδε-
κα, y καὶ λέγει αὐτοῖς· εἴ τις
θέλει πρῶτος εἶναι, ἔσται
πάντων ἔσχατος, καὶ πάν-
36 των διάκονος." Καὶ λαβὼν
παιδίον, ἔστησεν z αὐτὸ" ἐν
μέσῳ αὐτῶν· καὶ ἐναγκαλισά-
μενος αὐτὸ, εἶπεν αὐτοῖς·
37 Ὃς ἐὰν a ἓν" τῶν τοιούτων
παιδίων δέξηται b ἐπὶ" τῷ
ὀνόματί μου, ἐμὲ δέχεται·
καὶ ὃς ἐὰν ἐμὲ δέξηται, οὐκ
ἐμὲ δέχεται, c ἀλλὰ" τὸν
38 ἀποστείλαντά με. Ἀπεκρί-
θη δὲ αὐτῷ d † ἰωάννης, λέ-
γων· διδάσκαλε, εἴδομέν τινα
e † τῷ ὀνόματί σου ἐκβάλ-
λοντα δαιμόνια, f † g καὶ ἐ-
κωλύ-

d † ὁ. e † ἐν. f † ὃς οὐκ ἀκολουθεῖ ἡμῖν.

(q) Vſ. 32 = 2. Mt. o* Ed. (r) ἦλθον ſ. ἦλθεσαν. D. 1. 91. 106. 118. Mt. 17. Syr. Perſ. w. Vulg. It. exc. brix. (s) γενομένους. Syr. Vulg. veron. (t) = BCDL. Copt. Arr. Vulg. It. exc. brix. Poſt διελογ. ponunt 1. 13. 69. 220. (u) = AD. Goth. cant. veron. verc. brix. vind. (x) τίς εἴη μείζων. 38. 50. Syr. p. Arm. τίς αὐτῶν μείζων εἴη. 13. 69. Syr. Copt. Goth. Vulg. It. τίς αὐτῶν μείζων ἐστί. Orig. τίς μείζων γένηται αὐτῶν. D (St. β.) (y) = D. cant. || ἔσται] ἔστω. 106. 131. 225. Mt. a. d. e. i. n. z. Orig. mſ. ſemel. Euthym. ap. Beng. fiat, It. exc. brix. colb. ἐστιν. 28. 40. al. 6. Euthym. ap. Wetſt. (z) = 1. 118. Ed. Arm. Orig. (a) = D. 124. Ev. 32. 44. ἐκ. 13. 69. ex, cant. veron. colb. corb. vind. unum ex. Vulg. Codd. Italae. (b) ἐν. D. 69. 73. Ev. 44. Mt. q. Slav. (c) μόνον, ἀλλὰ καί. 13. 23. 69. Arr. Codd. ap. Luc. brug. (d) = ADEGHS. 1. 10. 13. 69. 72. 124. 131. 157. 235. Alii. Mt. V. a. d. e. 10. al. 4. Ed. (e) = AEFS. 10. 17. 24. 36. 40. 69. 72. 114. 125. 235. Ev. 1. 18. Alii. Mt. BHV. al. 15. Ed. (etiam St. 3.) Vict. Theophyl. || ἐπί. 10. 115. 116. 127. 131. 218 (cum vind. omnibus, exc. 125.) Ev. 32. 36. al. 4. et Barber. 2. Mt. c. (f) = BCL. 10. 115. Ev. 44. Syr. Arr. Perſſ. Copt. brix. || ὃς οὐκ] καὶ οὐκ. Arm. || ἡμῖν] μεθ' ἡμῶν. D. 90. cant. verc. || = ὃς οὐκ ἀκολ. ἡμῖν. καὶ ἐκωλ. αὐτ. ὅτι οὐκ ἀκολ. ἡμῖν. Mt. d. (g) = καὶ ἐκωλ. αὐτ. ὅτι οὐκ ἀκολ. ἡμῖν. 121*. 124. 131. Alius. || ἐκωλύσαμεν] ἐκωλύομεν. BDL. 1.

κωλύσαμεν αὐτὸν, [h] = ὅτι
39 οὐκ ἀκολουθεῖ ἡμῖν." Ὁ δὲ
[i] ἰησοῦς" εἶπε· μὴ κωλύετε
[k] αὐτόν" οὐδεὶς γάρ ἐστιν, ὃς
ποιήσει δύναμιν ἐπὶ τῷ ὀνόμα-
τί μου, καὶ δυνήσεται [l] τα-
40 χὺ" κακολογῆσαί με. Ὃς
γὰρ οὐκ ἔστι καθ' [m] ὑμῶν,
41 ὑπὲρ ὑμῶν" ἐστιν. Ὃς γὰρ
ἂν ποτίσῃ ὑμᾶς ποτήριον ὕ-
δατος, ἐν [n] † ὀνόματι [o] †,
[p] ὅτι χριστοῦ ἐστε," ἀμὴν
λέγω ὑμῖν, οὐ μὴ [q] ἀπολέσῃ"
42 τὸν μισθὸν αὐτοῦ.] Καὶ [ὃς
[r] ἂν" σκανδαλίσῃ ἕνα [s] τῶν
μικρῶν" τῶν [t] πιστευόντων"
[u] εἰς ἐμὲ," καλόν ἐστιν αὐ-
τῷ μᾶλλον, εἰ περίκειται
[x] ∾ λίθος μυλικὸς" περὶ τὸν
τράχηλον αὐτοῦ, καὶ βέβλη-
43 ται εἰς τὴν θάλασσαν. Καὶ
ἐὰν σκανδαλίζῃ σε ἡ χεὶρ
σου, ἀπόκοψον αὐτήν· καλόν
[y] σοι ἐστι" κυλλὸν [z] εἰς τὴν
[illegible] ζωὴν

---

m. ἡμῶν ὑπὲρ ἡμῶν. n † τῷ. o † μου.
x ∾ μύλος ὀνικός.

(h) = D. 1. 13. 14. 28. 69. 106. Barber. 1. Mt. x. 12. Arm. (Syr. p. habet cum aſt.) Vulg. It. exc. brix. || ἡμῖν] μεθ' ἡμῶν. L.. (i) = 1. 13. 28. 69. 118. Arm. ἀποκριθεὶς. D. It. exc. brix. colb. (k) = D. 115. It. exc. brix. corb. *eos*, colb. (l) = 1. 28. Arm. It. (etiam cant.) exc. brix. || Rec. habet Vict. diſerte. (m) ADS. 17. 72. 103. 104. 114. 127. 131. 142. 229. 235. (et ap. Birch. 108. 123. 124. 125. 220.) Ev. 1. 18. 32. 33. al. 20. pluresve. Mt. HV. f. i. n. x. z. 10.*17. Ed. (etiam St. 3.) Syr. utr. (ſed Syr. p. habet rec. in m.) Arr. Perſſ. Copt. Aeth. Goth. Slav. Vulg. It. Vict. Optat. || ἡμῶν ὑπὲρ ὑμῶν. L. ὑμῶν ὑπὲρ ἡμῶν. 3. 86. 115. 220. Ev. 24. 31. Mt. d. q. (n) = ABCFGLS. 1. 36. 40. 72. 116. 118. 131. 124. ap. Birch. 157. 235. Ev. 1. 36. Alii. Mt. V. a. c. e. f. k. l. p. z. 10. 14. 17. al. 5. Ed. (o) = ABC*L. 1. 42. 50. 229* al. 2. Mt. e. Syr. utr. (Syr. p. habet in m.) Ar. rom. Erp. || τούτῳ. Arm. || = ἐν τῷ ὀνόματί μου. Perſ. p. (p) = Mt. 12. (q) ἀπολέσει. D. al. 5. Mt. B. c. Ed. (r) ἐὰν. AC. Alii. Mt. a** al. 14. Ed. (s) = S. τῶν μικρῶν τούτων ſ. τούτων τῶν μικρῶν. ABDL. 1. 124. 235. al. 11. et Barber. 3. Mt. c. f. k. o. 10. Ed. Syr. utr. Arr. Perſſ. Copt. Aeth. Slav. 7. et ed. Vulg. It. (t) πίστιν ἐχόντων. D. cant. verc. πιστῶν. Mt. 14. (u) = D. cant. verc. veron. corb. vind. (x) BCDL. 1. 12. 118. 209. Mt. e. Syr. Perſſ. Arm. Aeth. Goth. Vulg. It. μυλωνικὸς λίθος, 13. 69. Mt. 17. Theophyl *mola*, cant. (y) ἐστί σοι. D. ἐστί σε. BCL. 13. 69. verc. (z) εἰσελθεῖν εἰς τὴν ζωὴν. ABDL. Syr. Arm. Vulg. It.

ζωὴν εἰσελθεῖν," ἢ τὰς δύο
χεῖρας ἔχοντα [a] ἀπελθεῖν"
[b] εἰς τὴν γέενναν," [c] — εἰς
44 τὸ πῦρ τὸ ἄσβεστον," [d] —
"Οπου ὁ σκώληξ αὐτῶν οὐ
τελευτᾷ, καὶ τὸ πῦρ οὐ σβέν-
45 νυται." Καὶ ἐὰν ὁ πούς σου
σκανδαλίζῃ σε, ἀπόκοψον
αὐτόν· καλόν [e] ἐστί σοι" εἰσ-
ελθεῖν εἰς τὴν ζωὴν χωλὸν,
ἢ τοὺς δύο πόδας ἔχοντα
[f] βληθῆναι" εἰς τὴν γέενναν,
[g] = εἰς τὸ πῦρ τὸ ἄσβεστον,"
46 [h] — "Οπου ὁ σκώληξ αὐτῶν
οὐ τελευτᾷ, καὶ τὸ πῦρ οὐ
47 σβέννυται." Καὶ ἐὰν ὁ ὀ-
φθαλμός σου σκανδαλίζῃ σε,
ἔκβαλε αὐτόν· καλόν [i] σοι"
ἐστὶ μονόφθαλμον εἰσελθεῖν
εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ,
ἢ δύο ὀφθαλμοὺς ἔχοντα
[k] βληθῆναι" εἰς [l] τὴν γέενναν
48 — τοῦ πυρὸς," "Οπου ὁ
σκώληξ [m] αὐτῶν" οὐ τελευ-
τᾷ, καὶ τὸ πῦρ οὐ σβέννυται.
49 [n] Πᾶς γὰρ πυρὶ ἁλισθήσε-
ται,"

(a) βληθῆναι. D (St. β.) 12. 61. cant. verc. corb. gat. || = Mt. 12. (b) = 1. 28. ap. Mill. 118. (c) = L.. Mt. i. n. 12. Syr. Perſ. p. τοῦ πυρὸς. F. τοῦ πυρὸς τοῦ ἀσβέστου. Syr. p. gat. ὅπου ἐστὶν τὸ πῦρ τὸ ἄσβ. D. cant. veron. corb. vind. colb. || εἰς] ἢ εἰς. Mt. e. (d) Vſ. 44. 45. 46 = Mt. 12. || Vſ. 44 et 46 = BCL. 1. 28. 118. Mt. x. Copt. || Vſ. 45. et 46 = 92. 218. Ev. 19. || Vſ. 46 = praeter modo laudatos, Mt. 10. || καὶ τὸ πῦρ οὐ σβέννυται = brix. || πῦρ] + αὐτῶν. Syr. veron. germ. 2. colb. (e) σοί ἐστιν. DS. 106. 115. 124. 157. Ev. 18. 36. Mt. c. f. o. r. 10. ἐστί σε. ABEFGHKL. 1. 13. 69. 72. 114. 118. al. 7. Mt. V. Ed. ἐστιν. C. 3. 36. 40. Ev. 34. Mt. a. d. (f) ἀπελθεῖν. 1. 118. (g) = BCL. 1. 24. 118. Alius. Mt. a. d. x. Syr. Perſ. p. Copt. veron. τοῦ πυρὸς. F. Aeth. τοῦ πυρὸς τοῦ ἀσβέστου. Syr. p. Vulg. colb. germ. 2. *ubi ignis inexſtinguibilis*, verc. vind. corb. (h) Vide not. d. (i) = 13. 69. σε. BL. (k) ἀπελθεῖν. D. 118. 218. (cum 77.) Ev. 18. 19. Mt. f. cant. colb. vind. (l) τὸ πῦρ τὸ ἄσβεστον. F. || = τοῦ πυρὸς. BDL. 1. 28. 118. Arr. Copt. Arm. Slav. cant. verc. veron. colb. corb. (m) = GS. al. 9. Mt. V. a. k. l. p. z* 17. Ed. αὐτοῦ. Aeth. etiam vſ. 46. (n) = D. 64. 65* Perſ. p. cant. veron. verc. corb. colb. vind. tol. || πᾶς] πᾶν Arr. || πᾶς γὰρ] + ἄρτος. 11. 88. ap. Beng. 125. ap. Birch. 230. al. 9. + *homo*, latt. quidam. || πᾶς γὰρ πυρὶ] πᾶσα γὰρ πυρία, Conject. Scaligeri. || ἁλισθήσεται] δοκιμασθήσεται. 46. 52. germ. 1. ἀλωθήσεται, Conject. Junii.

ται," [o] καὶ πᾶσα θυσία ἁλὶ
50 ἁλισθήσεται." Καλὸν τὸ
ἅλας· ἐὰν δὲ τὸ ἅλας ἄναλον
γένηται, [p] ἐν τίνι αὐτὸ ἀρτύ-
σετε;" [q] ἔχετε ἐν ἑαυτοῖς
ἅλας, καὶ εἰρηνεύετε ἐν ἀλ-
λήλοις."
1 Κἀκεῖθεν ἀναστὰς ἔρχε-
ται εἰς τὰ ὅρια τῆς ἰουδαίας,
[r] διὰ τοῦ" πέραν τοῦ ἰορδά-
νου· καὶ [s] συμπορεύονται πά-
λιν ὄχλοι" πρὸς αὐτὸν, [t] καὶ,
ὡς εἰώθει," πάλιν ἐδίδασκεν
2 αὐτούς.] Καὶ [[u] προσελθόν-
τες" [x] † [y] Φαρισαῖοι" ἐπη-
ρώτησαν αὐτόν· εἰ ἔξεστιν ἀν-
δρὶ γυναῖκα ἀπολῦσαι; πει-
3 ράζοντες αὐτόν. Ὁ δὲ ἀπο-
κριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς· τί ὑμῖν
4 ἐνετείλατο μωσῆς; Οἱ δὲ εἶ-
πον· [z] μωσῆς ἐπέτρεψε" βι-
βλίον ἀποστασίου [a] γράψαι,"
5 καὶ ἀπολῦσαι. [b] Καὶ ἀπο-
κριθεὶς ὁ" ἰησοῦς, εἶπεν αὐ-
τοῖς· πρὸς τὴν σκληροκαρδίαν
ὑμῶν ἔγραψεν [c] ὑμῖν" τὴν
6 ἐντολὴν ταύτην. Ἀπὸ δὲ ἀρ-
χῆς [d] κτίσεως" ἄρσεν καὶ θῆ-
λυ

---

x † οἱ.

(o) = L. 1. 61. 73. 118. 205. 206. 209. 229. Mt. x* 17. Copt. || = ἁλὶ. 47. 59. 61. 225. ap. Birch. 235** Mt. a. e. r. 10. Vulg. mſ. colb. verc. mart. gat. germ. 2. tol. emmer harl. (p) = 205. || αὐτὸ ἀρτύσετε] ἄρτον ἀρτύσετε. Mt. c. αὐτὸ ἀρτύσεται. ADL. 64. 230. al. 11. Ed. αὐτὸ ἀρτυθήσεται. 14. 91. 118. cant. gat. ἀρτυθήσεται. K. 1. 206. 209. Mt. 12. Syr. Arm. Goth. brix. ἀρτύσετε. 232. ἁλισθήσεται. Slav. (q) = 123. || ἅλας] ἅλα. A*DL. 1. (r) = C**D. 1. 13. 28. 61. 69. 77. 116. 118. 124. ap. Birch. 225. ap. Birch. Ev. 18. 19. 36. al. 6. Mt. f. o. x. Syr. Goth. Vulg. It. διὰ τό. 47. Ed. καί. BL. Copt. Aeth. (s) συμπορεύεται ſ. συνέρχεται πάλιν ὁ ὄχλος ſ. ὄχλος πολύς. D. 1. 13. Alii. Arm. It. exc. brix. || πάλιν = 69. 124. Syr. Perſ. p. Arm. veron. vind. colb. corb. (t) ὡς εἰώθει, καί. D. Ar. rom. Erp. cant. veron. corb. vind. (u) = D. cant. veron. verc. (x) = ABDFGHLMS. 10. 11. 36. 69. 72. 89. 108. ap. Birch. 116. 131. 229. 235. Alii. Mt. k. z. 10. al. 4. Ed. (y) = D. cant. veron. verc. *quidam*, corb. (z) μωσῆς ἐνετείλατο. 1. 118. 209. Copt. ἐπέτρεψε μωσῆς. BCDL. Ev. 18. 19. Mt. c. f. || = 131. veron. || = μωσῆς. verc. colb. corb. || + ὑμῖν. Syr. corb. colb. (a) δοῦναι. 61. ap. Mill. veron. δοῦναι γράψαι. D. *dare ſcriptum*, cant. corb. colb. (b) ὁ δε. CL. Copt. colb. (c) = D 13. 28. 57. 69. 124. 229. Mt. 12. Copt. Arm. cant. veron. colb. germ. 2. Auctor. quaeſt. ex utroque Teſt. (d) = D. Ev. 36. Mt. 12. Syr. Perſ. p. cant. veron. corb.

λυ ἐποίησεν [e] αὐτοὺς" [f] ὁ Θε-
7 ός." [g] Ἕνεκεν τούτου κατα-
λείψει ἄνθρωπος τὸν πατέρα
αὐτοῦ καὶ τὴν μητέρα, [h] καὶ
προσκολληθήσεται πρὸς τὴν
8 γυναῖκα αὐτοῦ·" Καὶ ἔσον-
ται οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν. ὥσ-
τε [i] οὐκέτι" εἰσὶ δύο, ἀλλὰ
9 [k] μία σάρξ." [l] Ὃ" οὖν ὁ
Θεὸς συνέζευξεν, ἄνθρωπος
10 μὴ χωριζέτω. Καὶ [m] ∾ ἐν
τῇ οἰκίᾳ" πάλιν οἱ μαθηταὶ
αὐτοῦ [n] περὶ τοῦ αὐτοῦ" ἐπη-
11 ρώτησαν αὐτόν. Καὶ λέγει
αὐτοῖς· [[o] [p] ὃς ἐὰν" ἀπολύσῃ
τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ γα-
μήσῃ ἄλλην, μοιχᾶται [q] ἐπ'
12 αὐτήν." Καὶ ἐὰν [r] ∾ γυνὴ
ἀπολύσῃ τὸν ἄνδρα αὐτῆς,
καὶ" [s] γαμηθῇ ἄλλῳ," μοι-
χᾶται [t].]

13 Καὶ προσέφερον αὐτῷ
παιδία, ἵνα [u] ἅψηται αὐτῶν·"
οἱ δὲ μαθηταὶ [x] ἐπετίμων"
14 [y] τοῖς προσφέρουσιν." Ἰδὼν
δὲ

m ∾ εἰς τὴν οἰκίαν. r ∾ αὐτὴ ἀπολύσασα τὸν ἄνδρα — αὐτῆς.

(e) = D. 86* 219. Perſ. p. Copt. Aeth. Goth. cant. veron. brix. corb. Auctor. quaeſt. ex utr. Teſt. (f) = BCL. Copt. colb. corb. (g) + καὶ εἶπεν. D. 13. 28. 38** 61. 69. 124. Ed. Aeth. Arm. Sax. cant. veron. corb. colb. gat. mart. germ. 2. harl. Auctor. quaeſt. + *et benedixit*, germ. 1. (h) = B. Mt. c. Goth. || πρὸς τὴν γυναῖκα] τῇ γυναικί. ACL. 1. 67. 91. 118. 131. verc. brix. gat. colb. germ. 2. mart. tol. Hier. (i) οὐκ. 71. Arr. Aeth. cant. corb. (k) σὰρξ μία. ACF. 1. 69. 72. 124. 131. Ev. 34. al. 4. Mt. c. e. f. k. p. z. 10. (l) ὃν. 61. (m) BDL. Ev. 9. 10. 12. 18. 19. 36. Mt. f. cant. veron. || = colb. (n) = K. 67. 116. 131. Mt. c. harl* Poſt αὐτὸν ponit 157. περὶ αὐτοῦ. 77. 124. 219. Mt. z. περὶ τούτου. ABCL. 1. Ev. 18. 19. 34. 36. al. 8. Mt. d. f. x. 17. Slav. verc. περὶ τοῦ αὐτοῦ λόγου. D. cant. brix. colb. corb. germ. 2. (o) Vſ. 11. ponitur poſt vſ. 12. in 1. (p) ἐὰν ἀνήρ. 1. 13. 28. 69. 124. Arm. verc. (q) = 1. 2. 28. Syr. Perſ. p. Arm. Tert. (r) αὐτὴ (ſ. γυνὴ) ἀπολύσασα τὸν ἄνδρα αὐτῆς. BCL. item (omiſſo αὐτῆς) Ev. 18. 19. Mt. f. bis. γυνὴ ἐξέλθῃ ἀπὸ τοῦ ἀνδρὸς, καὶ D. 13. 28. 69. 124. Arm. *Si exeat*, ſ. *diſceſſerit*, ſ. *reliquerit etc.* It. exc. brix. germ. 1. (s) γαμήσῃ ἄλλον. BCDL. 13. 28. 36. 69. 92. 124. (t) + *ſuper illum*, veron. verc. corb. colb. germ. 2. || + *ſimiliter et qui dimiſſam* (*a viro*) *ducit*, *moechatur*, veron. verc. corb. germ. 2. (u) αὐτῶν ἅψηται. BCL. 124. Mt. f. (x) ἐπετίμησαν. BCL. (y) τοῖς φέρουσιν. 1. 118. αὐτοῖς. BCL. Copt. colb.

δὲ ὁ ἰησοῦς ἠγανάκτησε, καὶ
[z] εἶπεν αὐτοῖς· ἄφετε τὰ παι-
δία ἔρχεσθαι πρός με, [a] † μὴ
κωλύετε αὐτά· τῶν γὰρ τοι-
ούτων ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ
15 θεοῦ. Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὃς
ἐὰν μὴ δέξηται τὴν βασιλείαν
τοῦ θεοῦ ὡς παιδίον, οὐ μὴ
16 εἰσέλθῃ εἰς αὐτήν. Καὶ
[b] ἐναγκαλισάμενος" αὐτὰ, [c]
τιθεὶς τὰς χεῖρας ἐπ' αὐτὰ,"
[d] ∾ ηὐλόγει" αὐτά.]

17 Καὶ [ἐκπορευομένου αὐ-
τοῦ εἰς ὁδὸν, [e] προσδραμὼν
εἷς" καὶ γονυπετήσας [f] αὐ-
τὸν," ἐπηρώτα αὐτόν· διδά-
σκαλε ἀγαθὲ, τί ποιήσω, ἵνα
ζωὴν αἰώνιον κληρονομήσω;
18 Ὁ δὲ ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ· τί
με λέγεις ἀγαθόν; οὐδεὶς ἀ-
γαθὸς, εἰ μὴ [g] εἷς, ὁ" θε-
19 ός [h]. Τὰς ἐντολὰς οἶδας·
μὴ μοιχεύσῃς· [i] — μὴ φο-
νεύσῃς·" μὴ κλέψῃς· μὴ ψευ-
δομαρ-

a † καὶ. d ∾ εὐλόγει.

(z) ✝ ἐπιτιμήσας. 1. 13. 28. 69. 124. Arm. Syr. p. in m. (a) = BEGHKS. 69. 72. 108. 116. 124. 127. 131. 157. 226** 229. 235. al. 26. Mt. V. e. k. l. q. z. 10. 17. al. 5. Ed. Copt. Slav. Theophyl. (b) προσκαλεσάμενος. D. cant. veron. brix. corb. colb. *in ſinu ſuo*, verc. (c) = 106. verc. (Syr. p. habet c. aſt.) (d) εὐλόγει. ACDE. 114. 115. 116. 127. 131. 218 (cum vindob. omnibus) al. 12. pluresve. Mt. V. a. c. k. p. q. 10. al. 5. Ed. εὐλόγησεν. FG. al. 2. Mt. d. e. 17. Ed. Theophyl. κατηυλόγει. BL. Ev. 9. 18. 19. Vict. || Ante τιθεὶς ponunt (omiſſo αὐτὰ ultimo) BCL. 115. 218 (cum 123) Ev. 12. 18. 19. 36. Mt. f. Copt. Syr. p. mſ. Vict. (e) δραμὼν εἷς. 121* προδραμὼν εἷς. 121** *procurrens* ſ. *praecurrens quidam*, ſ. *unus*, Vulg. It. exc. cant. colb. προσδραμών τις. 59. 226** al. 5. Mt. k. p. z. Ed. προσελθών τις. 56. 58. Clem. προσελθὼν εἷς πλούσιος. 61. 63. προσδραμών τις πλούσιος. Syr. p. in m. ἰδού τις προσδραμών. Ev. 15. ἰδού τις πλούσιος προσδραμών. AK. 11. 13. 28. 69. 114. 116. 124. 229. 235. al. 8. Mt. 10. Arm. ἰδού τις. colb. (f) = Arm. cant. verc. veron. colb. αὐτῷ. 40. 157. al. 8. Mt. a. d. r. 17. ἔμπροσθεν αὐτοῦ. 7. Vulg. brix. corb. (g) μόνος εἷς. D. cant. *ſolus*, gat. colb. corb. *unus ac ſolus*, veron. (h) ✝ ὁ πατήρ. Orig. quater, niſi ad alium locum ſpectat. (i) = 1. 118. 209. brix. Ponitur ante μοιχ. in BC. 115. Mt. i. n. Copt. Ar. colb. et poſt κλέψῃς in Syr. Perſ. p. || μὴ πορνεύσῃς. D. gr. Sic loco μὴ κλέψῃς (quod deeſt in corb.) habet colb.

δομαρτυρήσῃς· [k] μὴ ἀποστε-
ρήσῃς·" τίμα τὸν πατέρα σου
20 καὶ τὴν μητέρα. Ὁ δὲ ἀπο-
κριθεὶς εἶπεν αὐτῷ· [l] διδά-
σκαλε," ταῦτα πάντα [m] ἐφυ-
λαξάμην" ἐκ νεότητός μου [n].
21 Ὁ δὲ [o] ἰησοῦς" ἐμβλέψας
αὐτῷ, ἠγάπησεν αὐτὸν, καὶ
εἶπεν αὐτῷ [p] [q] ἕν" [r] σοι"
ὑστερεῖ· ὕπαγε, ὅσα ἔχεις
πώλησον, καὶ δὸς [s] = τοῖς"
πτωχοῖς, καὶ ἕξεις θησαυρὸν
ἐν οὐρανῷ· καὶ δεῦρο, ἀκο-
λούθει μοι, [t] = ἄρας τὸν
22 σταυρόν." Ὁ δὲ στυγνάσας
ἐπὶ τῷ λόγῳ, ἀπῆλθε λυ-
πούμενος· ἦν γὰρ ἔχων κτή-
23 ματα πολλά [u]. Καὶ περι-
βλεψάμενος ὁ ἰησοῦς, λέγει
τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ· πῶς
δυσκόλως οἱ τὰ χρήματα ἔ-
χοντες εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ
24 θεοῦ εἰσελεύσονται. [x] Οἱ δὲ
μαθηταὶ ἐθαμβοῦντο ἐπὶ τοῖς
λόγοις αὐτοῦ. ὁ δὲ ἰησοῦς
[y] πάλιν" ἀποκριθεὶς λέγει
αὐτοῖς·

(k) = B*K. 1. 17. 28. 59. 64. 69* 72* 114. 118. 209. 229* al. 4. Mt. o. 10. 17. Arm. (in edit. Conſtant. eſt in m.) Theophyl. *non abnegabis*, verc. colb. (l) = K. 1. 11. 68. 114. 209. 229* Mt. 10. Clem. (m) ἐφύλαξα. AD. 28. Clem. Orig. (n) + τί ἔτι ὑστερῶ; KM. 11. 13. 28. 69. 72. 76. 89** 114. 116. 124. 220. ap. Birch. 229. al. 7. Mt. 10. e. r. in marg. Arm. Syr. p. ed. cum aſt. (in aliis codd. extat. in m.) verc. colb. (o) = AK. 11. 36* 72. 114. 116. al. 3. Mt. 10. (p) + εἰ θέλεις τέλειος εἶναι. KM. 11. 13. 28. 69. 72. 114. 124. 220. ap. Birch. 229. al. 3. Mt. e. z** 10. Copt. Aeth. Syr. p. c. aſt. || Poſt ὑστερεῖ idem addunt 4. 7. Ev. 18. 19. al. 7. Mt. f. Arm. Clem. (q) ἔτι ἕν. 116. 118. 235. al. 4. Mt. o. r. (r) σε. BC. 114. Ev. 18. 19. Mt. c. f. (s) = ABEFGHS. 13. 25. 69. 72. 77. 106. 108. 114. 115. 116. 118. 124. 127. 131. 142. 157. 229. 235. Ev. 18. 19. 34. 36. al. 13. Mt. V. a. c. d. e. f. k. al. 11. Ed. Clem. Theophyl. (t) = BCD (St. β.) Copt. Vulg. It. (exc. verc.) Clem. Hilar. Ambr. Aug. || Ponitur ante δεῦρο in G. 1. 13. 69. 118. 124. Syr. Perſ. w. Aeth. verc. Iren. Item, omiſſo δεῦρο, Arm. || σταυρὸν] + σου. 7. 13. 69. 218 (cum 77. 124.) Ev. 18. 19. 34. 36. Mt. c. e. f. Syr. Perſſ. (u) + *cor ejus non permiſit, ut relinqueret.* Perſ. p. (x) + τάχιον κάμηλος διὰ τρυμαλιᾶς ῥαφίδος διελεύσεται, ἢ πλούσιος εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ, omiſſo poſtea commate 25. D. item 235. cant. verc. corb. item veron. (y) = A. 46. 59. 106. germ. 2.

αὐτοῖς· ᶻ τέκνα," [πῶς δύς-
κολόν ἐστι ᵃ τοὺς πεποιθό-
τας ἐπὶ ⚌ τοῖς: χρήμασιν,"
εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ
25 εἰσελθεῖν. ᵇ Εὐκοπώτερόν
ἐστι, κάμηλον διὰ ᶜ — τῆς:
τρυμαλιᾶς — τῆς: ῥαφίδος"
ᵈ ∽ διελθεῖν," ἢ πλούσιον
εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ
26 εἰσελθεῖν. Οἱ δὲ περισσῶς
ἐξεπλήσσοντο, λέγοντες ᵉ πρὸς
ἑαυτούς·" καὶ τίς δύναται σω-
27 θῆναι; Ἐμβλέψας δὲ αὐτοῖς
ὁ ἰησοῦς, λέγει· παρὰ ἀνθρώ-
ποις ἀδύνατον ᶠ, ᵍ ἀλλ' οὐ
παρὰ — τῷ: θεῷ·" ʰ —
πάντα γὰρ δυνατά ἐστι παρὰ
28 τῷ θεῷ."] ⁱ † ["Ηρξατο"
ὁ πέτρος λέγειν αὐτῷ· ἰδοὺ,
ἡμεῖς ἀφήκαμεν πάντα, καὶ
O 2 ἠκο-

---

d ∽ εἰσελθεῖν. i † καὶ.

(z) ⚌ EGK. 11. 36. 40. 72. 114. 125* 229. al. 6. Mt. a. 10. τεκνία. A. 1. al. 4. Clem. (a) ⚌ B. Copt. mſ. *qui pecunias habent vel conſidentes in eis*, verc. || ⚌ τοῖς. ACFGHS. 25. 36. 40. 72. 114. 115. 116. 118. 127. 131. 157. 218. (cum vindob. omnibus, exc. 124.) 229. 235. Ev. 18. 19. 34. 36. al. 18. Mt. V. al. 17. Ed. Clem. (b) Vſ. 25 ⚌ 11. ap. Mill. Vide etiam not. x. (c) ⚌ τῆς utrumque. ACF. 1. 72. 106. 114. 115. 118. 127. 131. 226** 229. Ev. 18. 19. 36. al. 2. Mt. c. o. f. bis. 10. || Prius τῆς ⚌ 25. 218. (cum al. 8.) Mt. d. k. p. z. Poſterius ⚌ 80. 116. || τρυπήματος βελόνης. 13. 69. 124. τῆς τρυμαλιᾶς τῆς βελόνης. Clem. (d) AEFS. 3. 17. 36. 40. 89* 108. 115. 127. 131. 157. 235. Ev. 18. 19. 34. 36. al. 22. pluresve. Mt. V. al. 15. Ed. (etiam St. 3.) Syr. Syr. p. in m. Goth. item verc. Clem. Theophyl. (e) πρὸς ἀλλήλους. M* πρὸς αὐτὸν. C. Ar. p. Copt. ἐν ἑαυτοῖς. 68. ap. Mill. || ⚌ Ar. rom. Erp. Clem. (f) + τοῦτο f. ἐστιν f. τοῦτο ἐστιν. CD* 2. 13. 28. 29. 69. 115. 124. 157. Syr. Arm. Vulg. It. || *haec impoſſibilia videntur*, germ. 2. (g) παρὰ δὲ τῷ θεῷ δυνατόν. D. 157. cant. verc. corb. brix. item Syr. Clem. *apud Deum autem omnia poſſibilia ſunt*, veron. colb. || ⚌ τῷ. CF. 1. 10. 24. 25. 69. 106. 124. 157. Ev. 18. 19. 34. al. 10. Mt. V. c. f. bis. k. l. p. z. 17. al. 4. Ed. Clem. Vict. mſ. Theophyl. (h) ⚌ D. 1. 9* 44. 56. 69. 74* 89. 157. 234. 235. Mt. 10. Ed. cant. verc. veron. corb. colb. || ⚌ γὰρ. Mt. q. || ⚌ ἐστι. 10. 124. al. 3. Mt. f. bis. ἐστι τῷ πιστεύοντι. 90. || ⚌ παρὰ. 10. || ⚌ τῷ. B. 124. (i) ⚌ καὶ. ABCEFGHMS. 1. 17. 36. 69. 142* 157. al. 12. Mt. V. i. n. 14. 17. Clem. ἤρξατο δὲ. K. 10. 11. 25. 72. 76. 114. 116. 124. Ev. 15. 17. al. 15. Mt. e. k. p. 10. Ed. Copt. Slav. Goth. brix. τότε ἤρξατο. Cod. unus. Syr. p. in m.

29 ἠκολουθήσαμέν σοι [k]. [l] Ἀ-
ποκριθεὶς † " ὁ ἰησοῦς [m] εἶ-
πεν· " ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐδείς
ἐστιν, ὃς ἀφῆκεν [n] οἰκίαν, "
ἢ ἀδελφοὺς, ἢ ἀδελφὰς, [o] ἢ
πατέρα, " ἢ μητέρα, [p] — ἢ
γυναῖκα, " ἢ τέκνα, ἢ ἀγροὺς,
ἕνεκεν ἐμοῦ [q] καὶ " [r] ‡ ἕνεκεν "
30 τοῦ εὐαγγελίου, [s] Ἐὰν " μὴ
λάβῃ ἑκατονταπλασίονα [t] νῦν "
ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ [u] οἰκίας,
καὶ ἀδελφοὺς, καὶ ἀδελφὰς,
[x] καὶ [y] μητέρας, " [z] καὶ
τέκνα, καὶ ἀγροὺς, μετὰ
[a] διωγμῶν, " καὶ ἐν τῷ αἰῶνι
τῷ ἐρχομένῳ ζωὴν αἰώνιον.
31 Πολλοὶ δὲ ἔσονται πρῶτοι,
ἔσχατοι· καὶ [b] † ἔσχατοι,
πρῶτοι.]

32 Ἦσαν δὲ ἐν τῇ ὁδῷ ἀνα-
βαίνοντες εἰς ἱερουσόλυμα· καὶ
ἦν

---

l † δὲ. b † οἱ.

(k) + τί ἄρα ἔσται ἡμῖν. 51. Ev. 20. veron. gat. (l) = δὲ. AFMS. 25. 59. 73. 114. 127. Ev. 34. al. 11. Mt. V. i. 17. Syr. Perſſ. Goth. Vulg. It. exc. cant. colb. corb. καὶ ἀποκρ. CEGH. 1. 11. 13. 69. 89. 106. 118. 124. 218 (cum al. 6.) al. 9. Mt. l. x. Ed. Syr. p. ἔφη. B. || = Copt. (m) = D. cant. (n) = D. cant. veron. οἰκίας. M. 92. Syr. Copt. (o) = D. cant. verc. corb. harl* (p) = BD. 1. 66. Copt. Arm. Vulg. It. exc. brix. Orig. diſerte. (q) ἤ. D. 1. 118. cant. (r) + ἕνεκεν f. ἕνεκα. BCDEGHK MS** 1. 10. 13. 17. 28. 69. 72. 106. 124. 131. 157. 229. 235. Ev. 18. 19. 36. al. 31. Mt. V. e. f. k. al. 11. Ed. Syr. utr. Perſſ. Copt. Arm. Goth. Slav. Vulg. It. exc. colb. Clem. Theophyl. (s) ὃς ἄν. D. ὅς. 28. Syr. p. Vulg. It. (t) = D. gr. Mt. 12. Ar. p. verc. (u) + Ὃς δὲ ἀφῆκεν, praecedente puncto, omiſſo καὶ poſt διωγμῶν, et addito in fine verſus λήμψεται. D. cant. veron. verc. corb. || = οἰκίας ad διωγμῶν. Mt. 12. colb. || *domum*] + *aut parentes*, veron. (x) + καὶ πατέρα. K. 1. 10. 11. 40. 72. 114. 116. 118. 218 (cum al. 5.) Ev. 18. 36. al. 25. Mt. a. d. f. k. o. p. q. z. 10. Aeth. Goth. Slav. Sax. + καὶ πατέρας. 51. 61. 69. 89. in m. 235. Arr. Theophyl. ed. Poſt μητέρας addunt 73. Mt. e. Copt. Vulg. mſ. (y) μητέρα. ACDK. 1. 10. 11. 40. 72. 114. 115. 116. 118. 157. 218 (cum al. 6.) 229. Ev. 18. 19. 36. al. 26. Mt. a. c. d. f. k. o. p. q. z. 10. Aeth. Syr. p. Arm. Goth. Slav. Sax. It. (z) + καὶ γυναῖκα. 218. 220. (a) διωγμοῦ. D. gr. 92. Syr. Aeth. διωγμόν. 25. 60. 72. 86. 114. Mt. c. *In perſecutionibus*, veron. *Cum perſecutionibus*, Vulg. et latt. caeteri. (b) = ADLM. 1. 11. 25. 36. 40. 72. 106. 108. et 124. ap. Birch. 131. Ev. 18. 34. 36. al. 15. pluresve. Mt. V. al. 14. Ed.

ἦν προάγων αὐτοὺς ὁ ἰησοῦς,
[c] καὶ ἐθαμβοῦντο," [d] καὶ
ἀκολουθοῦντες ἐφοβοῦντο."]
καὶ [παραλαβὼν [e] πάλιν"
τοὺς δώδεκα, ἤρξατο αὐτοῖς
λέγειν τὰ μέλλοντα αὐτῷ
33 συμβαίνειν· Ὅτι ἰδοὺ, ἀνα-
βαίνομεν εἰς ἱεροσόλυμα, καὶ
ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδο-
θήσεται τοῖς ἀρχιερεῦσι καὶ
[f] = τοῖς" γραμματεῦσι· καὶ
κατακρινοῦσιν αὐτὸν θανάτῳ,
καὶ παραδώσουσιν αὐτὸν τοῖς
34 ἔθνεσι, Καὶ ἐμπαίξουσιν αὐ-
τῷ, [g] καὶ μαστιγώσουσιν αὐ-
τὸν," [h] καὶ ἐμπτύσουσιν αὐ-
τῷ," [i] καὶ ἀποκτενοῦσιν αὐ-
τόν· καὶ [k] ∾ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ"
ἀναστήσεται.

35 Καὶ προσπορεύονται αὐ-
τῷ ἰάκωβος καὶ ἰωάννης [l] οἱ"
υἱοὶ ζεβεδαίου, [m] λέγοντες·"
διδάσκαλε, θέλομεν, [n] ἵνα"
ὃ ἐὰν [o] αἰτήσωμεν," ποιήσῃς
36 ἡμῖν. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς·
[p] ∾ τί θέλετε ποιῆσαί με
37 ὑμῖν;" Οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ·
δὸς ἡμῖν, ἵνα εἷς ἐκ δεξιῶν
σου, καὶ εἷς ἐξ εὐωνύμων σου
καθίσωμεν ἐν τῇ [q] δόξῃ" σου.
38 Ὁ δὲ ἰησοῦς [r] εἶπεν αὐτοῖς·

O 3 οὐκ

---

k ∾ μετὰ τρεῖς ἡμέρας. p ∾ τί θέλετε ποιήσω ὑμῖν.

(c) = Codex unus. Mt. x. (d) = DK. 11. 28. 61. 125* 157. al. 4. Mt. x. cant. veron. verc. || οἱ ἀκολουθοῦντες. corb. colb. || καὶ] οἱ δε. BL. 1. Copt. καὶ οἱ. C. (e) = 40. 91. Mt. a. d. Evangeliſtaria. Syr. veron. || + ὁ ἰησοῦς. H. 2. 61. Evangeliſtaria. Ed. (f) = CDFGS. 124. 131. 235. al. 15. pluresve. Mt. BHV. al. 10. Ed. (g) = D. 47. 115. Mt. 17. cant. corb. germ. 2. Poſt ἐμπτ. αὐτῷ ponunt BCL. Mt. a. d. Syr. hieroſ. Copt. Vulg. verc. veron. brix. colb. vind. (h) = 28. 40. 61. 115. 157. Ev. 18. al. 5. Mt. 17. (i) = A**D. 157. 225. Ev. 44. cant. germ. 2. (k) BCDL. Copt. Syr. p. in m. It. exc. brix. germ. 2. mart. (l) = A. 116. 157. al. 9. cum pluribus. Mt. c. f. q. 10. al. 3. || + δύο. BC. Copt. (m) καὶ λέγουσιν. D. cant. verc. Orig. || + αὐτῷ. BCDL. Syr. Copt. Arm. cant. verc. Orig. (n) = D. gr. 118. al. 3. Mt. o. 17. vind. (o) ἐρωτήσωμεν. D. 1. 63. ap. Mill. || + σε. ABCD. 1. 13. 63. ap. Mill. 69. 116. Ev. 26. Mt. e. x. Copt. Arm. Syr. p. It. exc. colb. vind. (p) τί θέλετε (με, B.) ποιήσω ὑμῖν. BC. 1. 13. 69. 91. 118. Ev. 27. *Quid faciam vobis*, verc. veron. vind. ποιήσω ὑμῖν. D. cant. τί θέλετε ἵνα ποιήσω ὑμῖν. 106. Mt. x. Vulg. brix. colb. || = με. Ev. 29. Ante ποιῆσαι ponit L. (q) βασιλείᾳ τῆς δόξης. 13. 69. 124. (r) + ἀποκριθείς. D. 1. 13. 28. 69. 91. 124. Arm. cant. verc. veron. vind. corb.

οὐκ οἴδατε τί αἰτεῖσθε. δύνα-
σθε πιεῖν τὸ ποτήριον, ὃ ἐγὼ
πίνω, [s] ∾ καὶ" τὸ βάπτισμα,
ὃ ἐγὼ βαπτίζομαι, βαπτι-
39 σθῆναι; Οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ·
δυνάμεθα. ὁ δὲ ἰησοῦς εἶπεν
αὐτοῖς· τὸ μὲν ποτήριον, ὃ
ἐγὼ πίνω, πίεσθε· καὶ τὸ
βάπτισμα, ὃ ἐγὼ βαπτίζο-
40 μαι, βαπτισθήσεσθε· Τὸ
δὲ καθίσαι ἐκ δεξιῶν μου
[t] καὶ" ἐξ εὐωνύμων [u] †, οὐκ
ἔστιν ἐμὸν δοῦναι, [x] ἀλλ' οἷς"
41 ἡτοίμασται [y]. Καὶ ἀκούσαν-
τες οἱ [z] δέκα, [a] ἤρξαντο ἀ-
γανακτεῖν" περὶ [b] ἰακώβου
42 καὶ ἰωάννου." [c] Ὁ δὲ ἰη-
σοῦς προσκαλεσάμενος αὐ-
τοὺς," λέγει αὐτοῖς· [d] οἴδα-
τε, ὅτι οἱ δοκοῦντες ἄρχειν
τῶν ἐθνῶν, κατακυριεύουσιν
αὐτῶν, καὶ οἱ μεγάλοι αὐ-
τῶν κατεξουσιάζουσιν αὐτῶν.
43 Οὐχ οὕτω δὲ [e] ἔσται" ἐν ὑμῖν·
ἀλλ' ὃς ἐὰν [f] θέλῃ γενέσθαι
μέγας [g] ἐν ὑμῖν," [h] ἔσται"
44 [i] ὑμῶν διάκονος." Καὶ ὃς [k] ἐὰν"
θέλῃ [l] ὑμῶν" [m] γενέσθαι"
πρῶτος, ἔσται πάντων δοῦ-
45 λος. Καὶ γὰρ ὁ υἱὸς τοῦ ἀν-
θρώπου οὐκ ἦλθε διακονηθῆ-
ναι, ἀλλὰ διακονῆσαι, καὶ
δοῦναι τὴν ψυχὴν αὐτοῦ λύ-
τρον ἀντὶ πολλῶν.]

46 Καὶ

s ∾ ἤ. u † μου. i. διάκονος ὑμῶν. k. ἂν.

(s) BC*DL. 1. 13. 28. 69. 124. Copt. Arm. Syr. p. in m. Vulg. It. Orig. bis. (t) ἤ. BDL. 73. al. 3. Copt. Vulg. It. (u) = AC DEKLS. 1. 13. 69. 89. 106. 108. ap. Birch. 114. 124. ap. Birch. 235. al. 28. Mt. BHV. a. c. d. f. q. 10. al. 5. Ed. Copt. Arm. Syr. p. Goth. Slav. Vulg. It. Euthym. Theophyl. (x) ἄλλοις. D. 225. Aeth. cant. verc. veron. corb. (y) + ὑπὸ ſ.. παρὰ τοῦ πατρός μου. 1. al. 3. Mt. x. Syr. p. in m. verc. Vict. (ſed abſque μου, ut videtur.) (z) + λοιποὶ. D. Syr. hieroſ. cant. verc. veron. vind. colb. corb. (a) ἠγανάκτησαν. A. 1. 91. ap. Mill. 118. gat. germ. 2. Vulg. ed. ſixtin. (b) τῶν δύο ἀδελφῶν. A. 91. ap. Mill. (c) καὶ προσκαλεσάμενος αὐτοὺς ὁ ἰησοῦς. BCDL. Syr. Copt. verc. Alii. (d) + οὐκ. 13. 69. 108. 124. 127. (e) ἐστιν. BC*DL. Vulg. It. (f) + ὑμῶν. Ed. Poſt θέλῃ ponit Mt. 17. (g) = Vulg. germ. 1. Ante μέγας ponunt Mt. e. Syr. Arm. verc. veron. colb. vind. (h) ἔστω. C. 69. al. 5. (i) ABCDFGHLS. al. 40. pluresve. Mt. BHV. al. 17. Ed. Syr. utr. Arm. Slav. Vulg. It. (k) AC. 218 (cum al. 10.) Alii. Mt. BHV. al. 18. Ed. (l) ἐν ὑμῖν. CL. 12. 28. 61. Barber. 1. Item Mt. c. Vulg. It. exc. cant. (m) εἶναι. CDL. 1. 12. 28. 61. 91. ap. Mill. 118. Barber. 1. Vulg. It. Ambr. Hier.

46 Καὶ [n] ἔρχονται" εἰς ἱε-
ριχώ· καὶ [ἐκπορευομένου αὐ-
τοῦ [o] ∾ ἀπὸ ἱεριχὼ," καὶ
τῶν μαθητῶν αὐτοῦ καὶ ὄ-
χλου ἱκανοῦ, [p] + ὁ" [q] υἱὸς
τιμαίου" [r] βαρτίμαιος" [s] ὁ"
τυφλὸς [t] ἐκάθητο παρὰ τὴν
47 ὁδὸν [u] προσαιτῶν." Καὶ ἀ-
κούσας, ὅτι ἰησοῦς ὁ [x] ναζω-
ραῖός" ἐστιν, ἤρξατο κράζειν
καὶ λέγειν· [y] ὁ υἱὸς" δαβίδ,
48 [z] ἰησοῦ," ἐλέησόν με. Καὶ
ἐπετίμων αὐτῷ [a] πολλοί,"
ἵνα σιωπήσῃ· ὁ δὲ πολλῷ μᾶλ-
λον ἔκραζεν· [b] [c] υἱὲ" δαβίδ,
49 ἐλέησόν με. Καὶ στὰς ὁ ἰη-
σοῦς, [d] εἶπεν αὐτὸν φωνηθῆ-
ναι." [e] καὶ φωνοῦσι τὸν τυ-
φλὸν, λέγοντες αὐτῷ·" θάρ-
σει, [f] ∾ ἔγειραι·" φωνεῖ σε.
50 Ὁ δὲ [g] ἀποβαλὼν" τὸ ἱμά-
τιον αὐτοῦ, [h] ἀναστὰς" ἦλ-
51 θε πρὸς τὸν ἰησοῦν. Καὶ ἀ-
ποκριθεὶς [i] λέγει αὐτῷ ὁ ἰη-
σοῦς·"

o ∾ ἐκεῖθεν. f ∾ ἔγειρε.

(n) ἔρχεται. D. 61. Mt. 17. Ed. cant. veron. verc. vind. corb. germ. 2. Orig. (o) D. Goth. It. (exc. colb. germ. 2.) Orig. bis. (p) + ὁ. BCDLS. 1. Ev. 18. 19. 36. al. 6. Mt. c. d. e. f. 17. || + ἰσσὶ ὁ. 13. 69. 124. colb. Orig. (q) τιμαῖος. Syr. *filius Timeae*, It. exc. brix. colb. germ. 2. (r) βαριτίμιας. D. *Bartimeas*. verc. corb. vind. *Baritimeas*, cant. veron. (s) = BDL. 124. Ev. 18. 36. Mt. f. Orig. (t) + προσαίτης. L. Copt. (u) = BL. Copt. ἐπαιτῶν. D. Orig. bis. (x) ναζαραῖος. 4. 38. Ed. corb. ap. Blanch. ναζαρηνὸς. D. cant. ναζαρηνὸς. BL. 1. 118. Vulg. It. Orig. (y) υἱέ. BCL. Ev. 18. 19. al. 5. Mt. c. f. χριστὲ, υἱὸς. 28. *filius filii*, Codd. 2. graeci in marg. Syrae p. apud Birch. Sed Adlerus laudat: *filius, qui filius eſt*, (i. e. ὁ υἱὸς, in nominativo.) Whitius ad comma ſeq. haec refert. (z) = L. 108. 127. 131. Ev. 18. 19. al. 6. Mt. e. q. Syr. Perſ. p. vind. mart. Orig. Ante ὁ υἱὸς ponunt 69. 86. ap. Beng. Mt. c. Syr. p. Vulg. verc. brix. colb. germ. 1. corb. (a) = 235. οἱ πολλοί. Orig. οἱ ὄχλοι. 52. πολλά. Mt. c. (b) + κύριε. 124. 218. (cum 108. al. 3.) + χριστὲ. 28. + ἰησοῦ. 13. 69. (c) υἱὸς. D. 28. 124. Orig. ὁ υἱὸς. 1. 118. (d) εἶπεν· φωνήσατε αὐτὸν. BCL. 7. Ev. 9. 10. 12. 18. 19. 36. Copt. Syr. p. in m. εἶπεν αὐτὸν φωνῆσαι. 38. ἐκέλευσε φωνηθῆναι. Mt. c. || Rec. habet Orig. bis. (e) οἱ δὲ λέγουσι τῷ τυφλῷ. D. Sax. cant. veron. verc. corb. vind. (f) ACDKL. 124. 235. al. 17. pluresve. Mt. V. al. 6. ἔγειρον. 1. al. 4. || = 59. ap. Mill. (g) ἀπολαβὼν. Aeth. (h) ἀναπηδήσας. BDL. Ev. 34. Mt. c. Copt. Syr. p. in m. Goth. Vulg. It. Orig. qui alibi utrumque jungit. || = Perſ. p. (i) ὁ ἰησοῦς λέγει αὐτῷ. 114. 116. 220. Mt. a. c. d. z. 10. Syr. p. Vulg. αὐτῷ ὁ ἰησοῦς εἶπεν. BDL. Arm. cant. vind. germ. 2. tol.

σοῦς·" k τί θέλεις ποιήσω
σοι;" ὁ δὲ τυφλὸς εἶπεν αὐ-
τῷ· l ῥαββουνὶ," ἵνα ἀναβλέ-
52 ψω. Ὁ δὲ ἰησοῦς εἶπεν αὐ-
τῷ· m ὕπαγε," ἡ πίστις σου
σέσωκέ σε. καὶ εὐθέως ἀνέ-
βλεψε, καὶ n ἠκολούθει"
o αὐτῷ" ἐν τῇ ὁδῷ.]

1 Καὶ ὅτε [p ἐγγίζουσιν"
εἰς ἱερουσαλὴμ, q r ∽ εἰς
βηθφαγὴ καὶ" βηθανίαν,
πρὸς τὸ ὄρος s τῶν" ἐλαιῶν,
ἀποστέλλει δύο τῶν μαθητῶν
2 αὐτοῦ, Καὶ λέγει αὐτοῖς·
ὑπάγετε εἰς τὴν t κώμην" τὴν
κατέναντι ὑμῶν· καὶ εὐθέως
εἰσπορευόμενοι εἰς αὐτὴν, εὑ-
ρήσετε πῶλον δεδεμένον, ἐφ'
ὃν u οὐδεὶς ἀνθρώπων κεκά-
θικε· x ∽ λύσαντες αὐτὸν
3 ἀγάγετε." Καὶ ἐάν τις ὑμῖν
εἴπῃ· τί y ποιεῖτε * τοῦτο;"
εἴπατε· ὅτι ὁ κύριος αὐτοῦ
χρείαν

l. ῥαββονὶ. o. τῷ ἰησοῦ. r ∽ καὶ εἰς.
x ∽ λύσατε αὐτὸν καὶ φέρετε.

(k) τί σοι θέλεις ποιήσω. BCL. 11. 72. 114. 116. 229. Ev. 18. 19. Mt. c. f. 10. Vulg. germ. 2. vind. || ποιήσω] ἵνα ποιήσω. 106. Mt. x. veron. colb. emmer. (l) ABCFGHKLMS. (St. π.) al. 60. Mt. V. al. 7. Ed. Copt. Orig. ῥαβουνὶ. E. 13. 69. 72. al. 18. Mt. a. d. e. q. al. 4. Ed. Theophyl. ῥαββί. 38. Syr. germ. 1. κύριε ῥαββεί. D. cant. veron. verc. vind. corb. (m) = 235. ἀνάβλεψον. 61. 229** Syr. mſ. (n) ἠκολούθησεν. 121. 142. al. 11. Mt. k. z. al. 4. Ed. (o) ABCDL. 1. 13. 28. 69. 124. 218 (cum al. 2.) Ev. 34. al. 4. Mt. c. Copt. Aeth. Arm. Syr. p. in m. Perſ. w. Erp. Vulg. It. Orig. ſemel. || = Syr. Perſ. p. (p) ἤγγιζεν. D (St. β.) ἤγγισεν. 13* Syr. Copt. Aeth. cant. veron. vind. brix. colb. corb. germ. 1. emmer. ἤγγιζεν ὁ ἰησοῦς Mt. f. aliave Evangeliſtaria. ἤγγισαν. M. 13** 69. 124. Mt. c. (q) + καὶ ἦλθον. 218 (cum 3. 76. 77.) + καὶ ἦλθεν. Mt. f. aliave Evangeliſtaria. Copt. (r) D. Vulg. It. exc. brix. germ. 1. Orig. bis diſerte (ſemel ut rec.) || Etiam βηθανίαν = emmer. || βηθφαγὴ] βηθφαγὴν ſ. βηθσφαγὴ ſ. βησθφαγὴ. Codd. multi. (s) τὸ. B. (t) πόλιν. 11. 27** 235. al. 8. (u) + οὔπω vel hic vel poſt οὐδεὶς vel poſt ἀνθρώπων. BCL. 13. 69. 106. 124. 235. Ev. 6. al. 19. et Barber. 2. Mt. x. 10. Syr. p. Arr. Perſſ. Goth. Vulg. (exc. emmer.) veron. brix. corb. gat. vind. Orig. ter. (ſemel πω, ſemel omittit,) Ambr. || + οὐδέπω. 68. Mt. e. || + πώποτε poſt οὐδεὶς. A. Ev. 36. (x) BCL. Copt. Vulg. It. Orig. || αὐτὸν] + καὶ. D* (y) = 91. ap. Mill. ποιεῖτε; τοῦτο. L. 131. 229. Alii. ποιεῖτε; τούτῳ. 1. 11. Mt. e. item d. λύετε τὸν πῶλον. D. 69. 124. Arm. cant. veron. verc. corb. vind. brix. Orig. ſemel. || = τοῦτο· Mt. o. Vulg. colb.

χρείαν ἔχει, * καὶ εὐθέως αὐ-
4 τὸν ᶻ ἀποστέλλει" ὧδε. ᵃ Ἀπῆλ-
θον δὲ, καὶ" εὗρον ᵇ † πῶ-
λον δεδεμένον πρὸς ᶜ τὴν" θύ-
ραν ἔξω ἐπὶ τοῦ ἀμφόδου,
5 καὶ λύουσιν αὐτόν. Καί τι-
νες τῶν ἐκεῖ ᵈ ἑστηκότων" ἔ-
λεγον αὐτοῖς· τί ποιεῖτε λύον-
6 τες τὸν πῶλον; Οἱ δὲ εἶπον
αὐτοῖς καθὼς ᵉ ∾ ἐνετείλα-
το" ὁ ἰησοῦς· καὶ ἀφῆκαν
7 αὐτούς. ᶠ ∾ Καὶ ἤγαγον" τὸν
πῶλον πρὸς τὸν ἰησοῦν, καὶ
ᵍ ἐπιβάλλουσιν" αὐτῷ τὰ ἱμά-
τια ʰ αὐτῶν·" καὶ ⁱ ἐκάθι-
8 σεν" ᵏ ἐπ' αὐτῷ." Πολλοὶ
δὲ ˡ τὰ ἱμάτια" αὐτῶν ἔστρω-
σαν ᵐ εἰς τὴν ὁδόν·" ἄλλοι
δὲ ⁿ στοιβάδας" ἔκοπτον ἐκ
τῶν ᵒ δένδρων," ᵖ καὶ ἐ-
στρών-

---

z. ἀποστελεῖ. b † τόν. e ∾ εἶπεν. f ∾ καὶ ἄγουσι.
g. ἐπέβαλον.

(z) ABCD gr. EFKLS. 11. 13. 36. 40. 69. 116. 124. 127. 131. 157. 218 (cum al. 9.) Ev. 6. 18. 19. 36. al. 46. Mt. V. al. 16. Ed. Syr. Vulg. mſ. veron. colb. germ. 1. emmer. πάλιν ἀποστ. C* ἀποστ. πάλιν. BDL. Ev. 7. 9. 10. 12. 13. 15. 18. 36. Mt. f. cant. verc. colb. Orig. bis (bis ut rec.) (a) ἀπῆλθον καί. 38. Mt. o. Arm. καὶ ἀπῆλθον καί. BL. colb. Orig. ſemel. καὶ ἀπελθόντες. D. Syr. Copt. Vulg. It. Orig. ſemel. ἀπῆλθον οὖν καί. 1. 28. 69. 91. 124. (b) = ABDEFGLMS. Alii multi. Mt. V. c. i. n. q. r. x* 10. 14. Ed. Orig. (c) = B. Orig. bis. (d) ἑστώτων. M. 106. al. 8. Mt. c. e. p. al. 3. Ed. Orig. (e) BCL. 91. ap. Mill. 115. 124. Ev. 20. Ar. Copt. Aeth. Arm. Orig. εἰρήκει. D. gr. veron. vind. colb. corb. || + αὐτοῖς. D. 1. 69. 124. Ev. 36. al. 5. Mt. c. o. Syr. Perſ. w. Copt. Aeth. Goth. Slav. 4. 7. et ed. Vulg. It. Theophyl. (f) C. 1. 13. 28. 69. 91. 124. καὶ φέρουσι. BL. Orig. *ducere*, veron. verc. vind. corb. (g) BCDL. 1. 28. 91. Vulg. cant. veron. corb. vind. Orig. ἐπέβαλλον. 61. al. 2. Mt. i. r. ἐπήγαγον. 37. (h) αὐτοῦ. D. gr. Mt. 14. || = 1. Arm. veron. corb. vind. (i) καθίζει. D. 1. 28. 91. (k) ἐπ' αὐτόν. BDL. 2. 218 (cum 76. 77. 108. 225.) Mt. c. Codd. ap. Lucam brug. Ed. ἐπ' αὐτῶν. 106. Codd. ap. Luc. brug. Copt. Theophyl. ἐπ' αὐτήν. Ed. ἐπ' αὐτά. Mt. 14. || = colb. (l) τοὺς χιτῶνας. 5. 24. 36. 40. 53. Mt. a. d. z. || = τά. 218 (cum al. 9!) (m) ἐν τῇ ὁδῷ. AKM. 11. 69* 72. 91. 114. 116. al. 7. Mt. c. 17. (n) στιβάδας. BDKL. 13. 69. 72. 91. al. 7. Ed. Orig. ſemel. στειβάδας. E. στυβάδας. 80. al. 3. Syr. p. in m. graece. (o) ἀγρῶν. BL. Syr. p. in m. Orig. bis. δένδρων ἐκ τῶν ἀγρῶν. Copt. (p) = BL. || εἰς τὴν ὁδόν] τὴν ὁδόν. D. gr. ἐν τῇ ὁδῷ. M. 72. 114. 116. 229. al. 4. Mt. a. c. d. 10.

9 στρώννυον εἰς τὴν ὁδόν." Καὶ
οἱ προάγοντες καὶ οἱ ἀκολου-
θοῦντες ἔκραζον, [q] — λέ-
γοντες·" [r] ὡσαννὰ," εὐλογη-
μένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι
10 κυρίου· [s] Εὐλογημένη ἡ [t] ἐρ-
χομένη" βασιλεία [u] † τοῦ
πατρὸς ἡμῶν δαβίδ· [x] ὡσαννὰ
11 ἐν τοῖς ὑψίστοις."] Καὶ
[εἰσῆλθεν εἰς ἱεροσόλυμα [y] =
ὁ ἰησοῦς" [z] καὶ" εἰς τὸ ἱερόν,
καὶ περιβλεψάμενος πάντα,
ὀψίας ἤδη οὔσης [a] τῆς ὥρας,"
[b] ἐξῆλθεν εἰς Βηθανίαν μετὰ
12 τῶν δώδεκα.] Καὶ τῇ ἐπαύ-
ριον, [c] ἐξελθόντων αὐτῶν"
13 ἀπὸ Βηθανίας, ἐπείνασε. Καὶ
ἰδὼν συκῆν [d] [e] + ἀπὸ" μα-
κρόθεν, ἔχουσαν φύλλα [f],
ἦλθεν [g], [h] εἰ ἄρα εὑρήσει
τι" ἐν αὐτῇ· καὶ [i] ἐλθὼν ἐπ'
αὐτὴν," [k] οὐδὲν εὗρεν" εἰ
μὴ

u † ἐν ὀνόματι κυρίου.

(q) = BCL. 115. Ev. 20. Copt. colb. corb. Orig. (r) = D. cant. veron. corb. || + τῷ (ſ. ἐν) ὑψίστῳ. 13. 28. 50. 69. 124. Arm. verc. vind. colb. (s) + καὶ. AD* 11. 72. 114. 116. al. 6. Mt. q. 10. Syr. Perſ p. cant. (t) = 1. 53. 71. Ev. 20. Barber. 1. Arm. verc. (u) = BCDLU. 1. 13. 69. 115. 124. Ev. 20. Mt. c. e. Syr. Ar. pol. Perſſ. Copt. Arm. Sax. Vulg. It. Orig. bis. Sed habet Hier. Ante βασιλεία ponit Syr. p. || = κυρίου. Goth. (x) εἰρήνη ἐν οὐρανῷ καὶ δόξα ἐν ὑψίστοις. Arm. Idem poſt δαβίδ + Syr. p. cum aſt addita nota, haec non in omnibus codd. gr. nec in exemplari Xenajae inveniri, at in nonnullis tamen accuratis extare. Idem poſt ὑψίστοις + 1. 91. 118. Poſt δαβίδ + εἰρήνη ἐν οὐρανῷ καὶ δόξα. Mt. x. || ὡσαννὰ] εἰρήνη. Orig. ſemel. (y) = BDL. 1. 118. Copt. Vulg. cant. veron. verc. vind. corb. germ. 2. Orig. ὁ κύριος. Ed. Theophyl. || Poſt εἰσῆλθεν ponunt Mt. q. Arm. (z) = BLM. 13. 60. 69. 115. 225. Ed. Syr. Ar. rom. et Erp. Perſſ. Arm. Vulg. It. exc. cant. Orig. (a) = B. 77 τῆς ἡμέρας. 13. 28. 69. 124. (b) Codd. 40. et 72. in marg. notant, ἐν ἄλλοις ἀντιγράφοις legi: ἀναξίων ὄντων τῶν ἰουδαίων. (c) ἐξελθόντα. D. gr. ἐξελθόντος αὐτοῦ. Syr. veron. colb. corb. germ. 2. mart. ἐξελθόντων. 13. 69. Mt. c. (d) + μίαν. K. ap. Mill. 11. 40. 114. 229. al. 7. Mt. a. d. 10. Syr. (e) + ἀπὸ. ABCDLM. 1. 13. 69. 91. 124. Ev. 18. 19. al. 4. Mt. e. f. Orig. Theophyl. (f) + μόνον. 33. Ev. 34. (g) + εἰς (ſ. ἐπ') αὐτήν. 69. 124. 225. Syr. (h) ἰδεῖν ἐάν τι ἐστιν. D. cant. veron. corb. vind. colb. germ. 2. ὡς εὑρήσων τι. Orig. bis. verc. brix. || εὑρήσει τι] τι εὑρήσει. ABCL. 1. 114. 118. 127. Ev. 18. 19. 36. Mt. f. 10. Theophyl. (i) = D. It. exc. verc. germ. 1. brix. || = ἐπ' αὐτήν. Syr. verc. germ. 1. (k) μηδὲν (καὶ μηδὲν, Or.) εὑρὼν, omiſſo poſtea καὶ, D. gr. verc. Orig.

μὴ φύλλα [l] [m] οὐ γὰρ ἦν
14 καιρὸς" σύκων. Καὶ ἀποκρι-
θεὶς [n] † εἶπεν αὐτῇ· μηκέτι
[o] ἐκ σοῦ εἰς τὸν αἰῶνα"
[p] μηδεὶς" καρπὸν [q] φάγοι."
καὶ ἤκουον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ.
15 Καὶ [r] ἔρχονται" εἰς ἱεροσόλυ-
μα. καὶ [s] εἰσελθὼν" [t] † εἰς
τὸ ἱερὸν, ἤρξατο ἐκβάλλειν
τοὺς πωλοῦντας καὶ [u] ἀγορά-
ζοντας [x] ἐν τῷ ἱερῷ·" καὶ τὰς
τραπέζας τῶν κολλυβιστῶν [y],
καὶ τὰς καθέδρας τῶν πω-
λούντων τὰς περιστερὰς [z] κα-
16 τέστρεψε·" Καὶ οὐκ ἤφιεν
ἵνα τὶς διενέγκῃ σκεῦος διὰ
17 τοῦ ἱεροῦ. Καὶ ἐδίδασκε,
λέγων αὐτοῖς· [a] οὐ" γέγρα-
πται· [b] ὅτι" ὁ οἶκός μου οἶ-
κος προσευχῆς κληθήσεται
πᾶσι τοῖς ἔθνεσιν; ὑμεῖς δὲ
[c] ἐποιήσατε" αὐτὸν σπήλαιον
18 λῃστῶν. Καὶ ἤκουσαν οἱ
[d] ∾ γραμματεῖς καὶ οἱ ἀρ-
χιε-

---

n † ὁ ἰησοῦς. p. οὐδεὶς. t † ὁ ἰησοῦς.
d ∾ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς.

(l) + μόνα f. μόνον. C* 13. 28. 61. 69. 124. Arm. veron. colb. Orig. (m) ὁ γὰρ καιρὸς οὐκ ἦν. BL. Syr. οὐ γὰρ ἦν ὁ καιρὸς. Orig. bis. Maximus confeſſ. ap. Mt. || οὐ] = Sax. οὔπω. 1. 91. οὔ. Dan. Heinſius. (n) = ABCDKLM. 1. 11. 13. 28. 33. 69. 72. 91. 106. 229* Ev. 18. 19. 36. al. 8. Mt. c. e. f. x. 10. Syr. utr. Arr. Perſſ. Copt. Aeth. Arm. Goth. Vulg. It. Orig. (o) εἰς τὸν αἰῶνα ἐκ σοῦ. BCDL. 1. Syr. Arm. Vulg. It. Orig. bis. (p) ABCDELS. 218 (cum al. 10.) Alii multi. Mt. V. al. 15. Ed. (etiam St. 3.) Orig. bis. Theophyl. (q) φάγῃ. D. 1. 10. 13. 69. 91. 127. al. 6. Ed. Orig. bis. (r) εἰσελθών. D. gr. *venit*, veron. vind. || + πάλιν. L. Ev. 9. 10. 12. 18. 19. 36. Mt. f. Slav. ed. Sax. veron. verc. brix. vind. Vulg. ed. ſixtin. (s) ὅτε ἦν. D. cant. (t) = BCDL. 1. 91. 124. Mt. e. Copt. Aeth. Arm. Sax. Vulg. It. exc. brix. Orig. ter. (u) + τοὺς. ACKLM. Ev. 18. 19. al. 6. Mt. e. 10. 12. (x) = Mt. 12. colb. ἐν αὐτῷ. A. (y) + ἐξέχεεν. 13. 69. 124. ap. Birch. Arm. || + ἀνέστρεψε. Orig. (z) = D. gr. Orig. Ante τὰς καθέδρας ponit colb. (a) = D. 1. 28. Copt. cant. veron. vind. corb. colb. ὅτι. 69. Arm. *enim*, corb. (b) = CD. 69. al. 3. Mt. x. Arm. cant. veron. verc. vind. colb. corb. (c) πεποιήκατε. BL. Orig. ποιεῖτε. Mt. e. (d) ABCDL. 1. 72. 124. al. 3. Mt. e. l. 10. Syr. Ar. Aeth. Arm. Vulg. It. Orig. || ἀρχιερεῖς] Φαρισαῖοι. Mt. c. z. in marg. Utrumque jungunt 131. Ev. 18. 19. 34. Mt. f.

χιερεῖς," καὶ ἐζήτουν πῶς
αὐτὸν [e] ∾ ἀπολέσουσιν·"
ἐφοβοῦντο γὰρ [f] αὐτόν·" ὅτι
πᾶς ὁ ὄχλος ἐξεπλήσσετο ἐπὶ
19 τῇ διδαχῇ αὐτοῦ. Καὶ
[g] ὅτε" ὀψὲ [h] ἐγίνετο," [i] ἐξε-
πορεύετο" ἔξω τῆς πόλεως.
20 Καὶ πρωῒ παραπορευόμενοι εἶ-
δον τὴν συκῆν ἐξηραμμένην ἐκ
21 ῥιζῶν. Καὶ ἀναμνησθεὶς ὁ
πέτρος, λέγει αὐτῷ· ῥαββί,
ἴδε, ἡ συκῆ, ἣν κατηράσω,
22 [k] ἐξήρανται."] Καὶ ἀποκρι-
θεὶς [l] ⁜ ὁ" ἰησοῦς λέγει αὐ-
τοῖς· [[m] ἔχετε πίστιν θεοῦ.
23 [Ἀμὴν [n] γὰρ" λέγω ὑμῖν.
[o] ὅτι ὃς" ἂν εἴπῃ τῷ ὄρει
τούτῳ· [p] ἄρθητι, καὶ βλή-
θητι" εἰς τὴν θάλασσαν· καὶ
μὴ διακριθῇ ἐν τῇ καρδίᾳ αὐ-
τοῦ, ἀλλὰ πιστεύσῃ [q] ὅτι ἃ
λέγει γίνεται· ἔσται αὐτῷ"
24 [r] — ὃ ἐὰν εἴπῃ."] Διὰ
τοῦτο λέγω ὑμῖν, πάντα ὅσα
[s] = ἂν" [t] ∾ προσευχόμε-
νοι" [u] αἰτεῖσθε," πιστεύετε
ὅτι

---

e ∾ ἀπολέσωσιν. t ∾ προσεύχεσθε καί.

(e) ADH. 11. 91. 218 (cum 76. 77. 124. al. 5.) Ev. 18. al. 8. Mt. V. a. c. f. q. 10. al. 4. Ed. Orig. (f) = AK. 11. 116. 229* al. 8. Mt. 10. colb. *populum*, verc. (g) ὅταν. BCKL. 28. 33. 42. 72. 220. 229. Mt. c. 10. (h) ἐγίνετο. AE**GH. 3. 50. Mt. V** c. 14. (i) ἐξεπορεύοντο. A. 11. 28. 72. 108. 124. al. 6. Syr. Syr. p. in m. Arm. cant. colb. (k) ἐξήραται. 36. 40. 69. 72. 89. al. 2. Mt. r. Ed. Theophyl. ἐξηράνθη. DL. 1. al. 2. Mt. o. x. Orig. (l) + ACDGL. 218 (cum vindob. omnibus) Alii. Mt. omnes, ut videtur. Ed. (m) + εἰ. D. 13. 61. 69. 124. Arm. *Si habueritis ſidem Dei*, *amen dico vobis* etc. cant. veron. verc. vind. || Poſt λέγω ὑμῖν repetunt εἰ ἔχετε πίστιν θεοῦ Evangeliſtaria nonnulla, quae a commate 23 novam pericopam inchoant, item colb. || = τοῦ θεοῦ. verc. colb. (n) = BD. 1. 51. 106. 124. ap. Birch. 157. 225. Mt. x. Ed. Syr. (Syr. p. habet cum aſt.) Perſ. w. Arm. Vulg. It. (o) ὅστις. Mt. ω. Alius. Theophyl. || = ὅτι. D. 61. 62. 115. Syr. cant. germ. 2. emmer. tol. (p) ἀρθῆναι καὶ βληθῆναι. 1. 28. 124. (q) τὸ μέλλον. ὃ ἐὰν εἴπῃ, γενήσεται αὐτῷ. D. *ſed crediderit futurum*, *quodcunque dixerit*, *erit illi* ſ. *fiet*. cant. item veron. corb. vind. colb. || ἃ λέγει] ἃ εἴπῃ Mt. e. ὃ λαλεῖ. B. Mt. c. ὅλα. L. (r) = BCDL. 1. 28. Copt. Vulg. || Aut hoc aut antecedens ἃ λέγει = It. exc. verc. (s) = BCDL. 61. 157. (t) BDL. cant. verc. colb. corb. Cypr. (u) αἰτῆσθε. 1. 11. 89. 218 (cum al. 5.) al. 6. Mt. a. d. i. l. n. p. Ed. Theophyl. αἰτήσησθε. 108. Mt. e.

ὅτι [x] ∾ λαμβάνετε," καὶ
25 ἔσται ὑμῖν. Καὶ ὅταν [y] στή-
κητε" προσευχόμενοι, ἀφίε-
τε, εἴ τι ἔχετε κατά τινος·
ἵνα καὶ ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ ἐν
τοῖς οὐρανοῖς ἀφῇ ὑμῖν τὰ
26 παραπτώματα ὑμῶν. [z] Εἰ
δὲ ὑμεῖς οὐκ ἀφίετε, οὐδὲ ὁ
πατὴρ ὑμῶν [a] ὁ ἐν τοῖς οὐρα-
νοῖς" ἀφήσει [b] τὰ παραπτώ-
ματα ὑμῶν.] [c].]

27 Καὶ [[d] ἔρχονται" πά-
λιν εἰς Ἱεροσόλυμα. καὶ ἐν τῷ
ἱερῷ περιπατοῦντος αὐτοῦ,
ἔρχονται πρὸς αὐτὸν οἱ ἀρχιε-
ρεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ
28 πρεσβύτεροι, Καὶ [e] λέγου-
σιν" αὐτῷ· ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ
ταῦτα ποιεῖς; [f] καὶ τίς σοι
τὴν ἐξουσίαν ταύτην ἔδωκεν,
29 ἵνα ταῦτα ποιῇς;" Ὁ δὲ Ἰη-
σοῦς [g] ἀποκριθεὶς" εἶπεν αὐ-
τοῖς· ἐπερωτήσω ὑμᾶς [h] κά-
γω" ἕνα λόγον· [i] καὶ" ἀπο-
κρίθητέ μοι, καὶ ἐρῶ ὑμῖν,
ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιῶ.
30 Τὸ βάπτισμα [k] Ἰωάννου [l] ἐξ
οὐρανοῦ ἦν, ἢ ἐξ ἀνθρώπων;
31 [m] ἀποκρίθητέ μοι." Καὶ
[n] ∾ ἐλο-

---

x ∾ ἐλάβετε.

(x) BCL.. Copt. λήψεσθε. D. (St. β.) 1. 209. Slav. Vulg. It. Cypr. (y) στήκετε. ADH. al. 9. Mt. V. al. 4. (z) Vſ. 26 = BLS. 2. 27** 63. 64. 121* 157. Mt. 17. Ed. Copt. (habent nonnulli codd. coptici in m.) germ. 2. Theophyl. (a) = 33. Ev. 9. 10. 18. 19. 32. bis. Mt. c. f. w. || ὁ οὐράνιος. 142. (b) + ὑμῶν. D. 13. 69. al. 4. Mt. a. e. Syr. utr. Perſ. w. Arm. Goth. Vulg. It. exc. corb. vind. (c) + λέγω δὲ ὑμῖν· αἰτεῖτε, καὶ δοθήσεται ὑμῖν· ζητεῖτε, καὶ εὑρήσετε· κρούετε, καὶ ἀνοιγήσεται ὑμῖν. πᾶς γὰρ ὁ αἰτῶν λαμβάνει, καὶ ὁ ζητῶν εὑρίσκει, καὶ τῷ κρούοντι ἀνοιγήσεται. M. 46. 52. 54. 76. 80. 88. 108. 125. 219. Ev. 24. 31. 32. bis. 33. 46. Mt. e. q. (d) ἔρχεται. D. (St. β.) 225. Evangeliſtaria. Ar. rom. Erp. Perſ. p. Aeth. Sax. cant. veron. vind. colb. corb. (e) ἔλεγον. BCL. 1. veron. verc. brix. colb. (f) = D. 17. 51. 57. Ev. 18. 19. Alius. Mt. e. 17. cant. || καὶ] ἤ. BL. 142. Ev. 12. 36. Syr. p. in m. || τὴν ἐξουσίαν ταύτην ἔδωκεν] ἔδωκεν τὴν ἐξουσίαν ταύτην. BL. 80. 115. 124. Ev. 36. Mt. c. f. item C. 1. Syr. Arm. Vulg. Codd. Italae. || = ἵνα ταῦτα ποιῇς. Arm. veron. verc. vind. corb. (g) = BCL. 33. Syr. Copt. germ. 1. (h) = BL. καὶ ἐγώ. 13. 69. 124. 131. 285. al. 6. Mt. V. al. 11. Ed. ἐγώ. 157. Ante ὑμᾶς ponunt A. al. 2. Arm. germ. 2. (i) = D. Arm. It. exc. corb. germ. 2. (k) + τὸ. ACDL. + τοῦ. B. (l) + πόθεν ἦν. C. 229. Syr. Aeth. + πόθεν ἐστίν. 218 (cum 77.) (m) = 35. al. 4. Mt. k. p* z* Theophyl. εἴπατέ μοι. Syr.

[n] ∾ ἐλογίζοντο" πρὸς [o] ἑαυ-
τούς," λέγοντες· [p] ἐὰν εἴπω-
μεν· ἐξ οὐρανοῦ· ἐρεῖ [q]· διατί
[r] οὖν" οὐκ ἐπιστεύσατε αὐ-
32 τῷ; [s] Ἀλλ᾽" [t] = ἐὰν" εἴ-
πωμεν· ἐξ ἀνθρώπων· [u] ἐφο-
βοῦντο" τὸν [x] λαόν·" ἅπαν-
τες γὰρ [y] εἶχον" τὸν ἰωάννην,
ὅτι [z] ὄντως" προφήτης ἦν.
33 Καὶ ἀποκριθέντες [a] λέγουσι
τῷ ἰησοῦ·" οὐκ οἴδαμεν. [b] καὶ
ὁ ἰησοῦς ἀποκριθεὶς" λέγει
αὐτοῖς· οὐδὲ ἐγὼ λέγω ὑμῖν,
ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιῶ.]
1 Καὶ ἤρξατο αὐτοῖς ἐν παρα-
βολαῖς [c] λέγειν·" ἀμπελῶνα
ἐφύτευσεν ἄνθρωπος, καὶ πε-
ριέθηκε φραγμὸν, καὶ ὤρυ-
ξεν ὑπολήνιον, καὶ ᾠκοδόμη-
σε πύργον, καὶ ἐξέδοτο αὐ-
τὸν γεωργοῖς· καὶ ἀπεδήμησε.
2 Καὶ ἀπέστειλε πρὸς τοὺς γε-
ωργοὺς

---

n ∾ διελογίζοντο.

(n) BCD (St. β.) KLM. 1. 11. 13. 28. 69. 72. 76. ap. Wetſt. 91. 106. 108. 124. ap. Birch. 157. Ev. 34. al. 23. Mt. c. e. o. q. x. z. 10. (o) ἀλλήλους. 115. corb. *ſecum ad invicem*, vind. || = colb. (p) + τί εἴπωμεν; D. (St. β.) 13. 28. 124. item 69. It. exc. brix. germ. 1. (q) + ἡμῖν. DM. 1. 13. 69. 124. 225. Syr. Ar. Perſ. Aeth. Copt. Arm. It. (exc. germ. 1.) Vulg. ed. ſixtin. tol. emmer. Beda. (r) = ALM. 17. 61. 91. 218 (cum 76. 77. 108. al. 3.) 229. Ev. 19. al. 7. Mt. c. e. n. o. r. Perſ. p. Copt. Aeth. Arm. Sax. Vulg. mſ. It. exc. brix. (s) = D. 11. 91. 118. Ev. 36. al. 8. Mt. r. 10. Ed. Vulg. cant. germ. 2. mart. καὶ. vind. (t) = ABCEFGHLS. (St. π.) 1. 17. 24. 36. 40. 61. 72. 108. 114. 115. 116. 127. 131. 157. 218 (cum 76. 77. al. 3.) 229. 236. Ev. 18. 19. al. 37. Mt. V. a. c. d. f. k. p. q. z. al. 5. Ed. Codd. ap. Luc. brug. Syr. p* Goth. Euthym. || ἀλλ᾽ ἐὰν] εἰ δὲ. Ev. 34. veron. brix. colb. corb. (u) φοβοῦμεν. D* φοβούμεθα. D** 13. 28. (61. in marg.) 69. 106. 124. Mt. 10. Syr. p. Ar. Copt. Aeth. Arm. Vulg. ed. It. (Hi omnes retinent antea ἐὰν.) καὶ ἐφοβοῦντο. 229** φόβος ἀπὸ τοῦ λαοῦ. Syr. Perſ. p. (x) ὄχλον. 106. Syr. p. in m. (y) ᾔδεισαν. D. (St. β.) Arm. It. exc. germ. 2. mart. (z) = 1. 28. 91. 118. 124. Ev. 18. 19. 36. al. 9. Mt. f. Arm. Aeth. Arr. colb. ἀληθῶς. D. Ante ὅτι ponunt BCL. 13. 69. (a) τῷ ἰησοῦ λέγουσιν. BCL. 69. 124. Perſ. p. verc. corb. mart. λέγουσιν αὐτῷ. 59. 73. Arm. Goth. (b) = Syr. || = ὁ ἰησοῦς. 80. 125* 220. || = ἀποκριθείς. CL. Copt. Perſ. p. verc. brix. colb. || ἀποκριθεὶς (ſ. καὶ ἀποκρ. ſ. ἀποκρ. δὲ) ὁ ἰησοῦς. AD. 1. 61. 69. 72. 92. 225. Mt. a. e. o. 10. 17. Syr. p. Goth. Vulg. cant. vind. corb. germ. 1. 2. (c) λαλεῖν. BGL. 1. 13. 118. 124. Ed. Syr. Syr. p. in m. Vulg. It.

ωργοὺς τῷ καιρῷ δοῦλον, ἵνα
[d] παρὰ τῶν γεωργῶν" λάβῃ
ἀπὸ τοῦ καρποῦ τοῦ ἀμπελῶ-
3 νος [e]. Οἱ δὲ λαβόντες αὐ-
τὸν, [f] ἔδειραν," καὶ ἀπέστει-
4 λαν κενόν. Καὶ πάλιν ἀπέ-
στειλε πρὸς αὐτοὺς ἄλλον
δοῦλον· κἀκεῖνον [g] = λιθο-
βολήσαντες" ἐκεφαλαίωσαν,
καὶ [h] ἀπέστειλαν ἠτιμωμέ-
5 νον." Καὶ [i] † ἄλλον ἀπέ-
στειλε· κἀκεῖνον ἀπέκτειναν·
καὶ πολλοὺς ἄλλους, [k] τοὺς"
μὲν [l] δέροντες," [m] τοὺς" δὲ
6 [n] ἀποκτείνοντες." [o] Ἔτι
οὖν" ἕνα υἱὸν ἔχων, [p] ἀγα-
πητὸν [q] — αὐτοῦ," ἀπέστει-
λε [r] καὶ αὐτὸν" [s] πρὸς αὐ-
τοὺς" [t] ἔσχατον," λέγων·
[u] ὅτι" ἐντραπήσονται τὸν υἱόν
7 μου. [x] Ἐκεῖνοι δὲ οἱ" γε-
ωργοὶ [y] εἶπον [z] πρὸς ἑαυ-
τούς·"

i † πάλιν.

(d) = D. Syr. Perſ. p. It. exc. germ. 1. 2. gat. (e) + δώσουσιν αὐτῷ, omiſſo antea λάβῃ. D. It. exc. germ. 1. 2. gat. (f) ἔδηραν. 10. 106. 108. 142** 157. al. 10. Mt. k. p. q. al. 4. (g) = BDL. 1. 28. 33. 91. 118. Barber. 1. Copt. Arm. Vulg. It. (h) ἠτίμασαν. BDL. 33. ap. Mill. Copt. Vulg. It. ἀπέστειλαν ἠτιμασμένον. 1. 28. 91. 118. ἀπέλυσαν ἠτιμωμένον. 92. (i) = BCDL. 33. Copt. Aeth. Perſ. p. It. exc. brix. (k) οὓς. BDL. 1. 33. 218 (cum al. 9.) Ev. 36. al. 7 Mt. c. f. (l) δαίροντες. 11. 69. 76. ap. Alt. 157. al. 12. Mt. p. q. al. 4. Ed. (m) οὓς. BL. 1. 33. 218 (cum al. 9.) Ev. 36. al. 6. Mt. c. f. ἄλλους. D. Vulg. cant. (n) ἀποκτένοντες ſ. ἀποκτέννοντες. ABCDEGHK. Alii multi. Mt. V. al. 12. Ed. ἀποκτιννοῦντες. L. al. 2. ἀποκτιννῦντες. Ev. 18. 19. Mt. f. item c. (o) ὕστερον δὲ ἔτι. 13. 28. 69. 124. Syr. || = οὖν. BL. 1. Copt. vind. (p) + τόν. 13. 124. (q) = BCDL. Syr. Arm. Vulg. It. αὐτῷ. Mt. x. (r) = 28. 91. αὐτόν. BL. Syr. Arm. verc. κἀκεῖνον. D. Poſt αὐτοὺς ponit 124. (s) = D. It. Poſt ἔσχατον ponunt BCL. al. 8. Mt. f. (t) = 63. 72. Mt. 10. (u) = L. 33. 89* 218 (cum 76. 108. al. 2.) 229. al. 10. Aeth. colb. ἴσως. 56. 58. Cod. ap. Eraſm. Syr. Arr. Perſ. p. Arm. veron. verc. ὅτι ἴσως. corb. (x) οἱ δέ. D. Arm. Perſ. p. Vulg. It. exc. colb. (y) + ἰδόντες αὐτόν. 12. 61. + θεασάμενοι αὐτόν. Ev. 24. 31. Perſ. p. colb. + θεασ. αὐτὸν. ἐρχόμενον. 80. ut videtur. Arm. Syr. p. ed. cum aſt. et Syr. p. mſ. in m. + θεασ. αὐτ. ἐρχ. πρὸς αὐτούς. 11. 13. 28. 69. 124. 218 (cum 220.) Ev. 9. 10. 12. 15. 18. 19. 36. al. 4. Mt. c. f. (z) = 13. 124. 218 (cum 220.) Ev. 18. 36. et fortaſſe plures ex modo laudatis. Mt. c. f. || Ante εἶπον ponunt BCL. 1. 69. Perſſ.

τούς·" [a] ὅτι" αὐτός ἐστιν ὁ
κληρονόμος· δεῦτε, ἀποκτεί-
νωμεν αὐτὸν, καὶ ἡμῶν ἔσται
8 ἡ κληρονομία. [b] Καὶ λαβόν-
τες [c] αὐτὸν," [d] ἀπέκτειναν,
καὶ ἐξέβαλον ἔξω τοῦ ἀμπε-
9 λῶνος." Τί οὖν ποιήσει ὁ
κύριος τοῦ ἀμπελῶνος; ἐλεύ-
σεται καὶ ἀπολέσει τοὺς γεωρ-
γοὺς [e], καὶ δώσει τὸν ἀμπε-
10 λῶνα ἄλλοις. Οὐδὲ τὴν γρα-
φὴν ταύτην ἀνέγνωτε; λί-
θον, ὃν ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰ-
κοδομοῦντες, οὗτος ἐγενήθη
11 εἰς κεφαλὴν γωνίας. Παρὰ
κυρίου ἐγένετο [f] αὕτη," καὶ
ἔστι θαυμαστὴ ἐν ὀφθαλμοῖς
12 ἡμῶν. Καὶ ἐζήτουν αὐτὸν
κρατῆσαι, καὶ ἐφοβήθησαν
τὸν ὄχλον· ἔγνωσαν γὰρ, ὅτι
πρὸς αὐτοὺς τὴν παραβολὴν
[g] εἶπε. καὶ ἀφέντες αὐτὸν ἀπ-
13 ῆλθον. Καὶ ἀποστέλλουσι
[h] πρὸς αὐτόν" [i] τινας" τῶν
Φαρισαίων καὶ τῶν ἡρωδια-
νῶν, ἵνα αὐτὸν [k] ἀγρεύσωσι"
14 λόγῳ. [l] Οἱ δὲ ἐλθόντες
[m] λέγουσιν αὐτῷ·" διδάσκα-
λε, οἴδαμεν, ὅτι ἀληθὴς εἶ
καὶ οὐ μέλει σοι περὶ οὐδενός·
οὐ γὰρ βλέπεις εἰς πρόσωπον
[n] ἀνθρώπων," ἀλλ' ἐπ' ἀλη-
θείας

(a) = D. 1. 28. Syr. Arr. Perſ. w. Aeth. Vulg. It. (b) καὶ ἐκβαλόντες αὐτὸν ἔξω τοῦ ἀμπελῶνος, ἀπέκτειναν. 127. 131. (c) = Mt. f. Poſt ἀπέκτειναν pounut BCL. Ev. 18. 19. 31. (d) ἔξω τοῦ ἀμπελῶνος ἀπέκτειναν. 218. item Ev. 12. veron. ἐξέβαλον ἔξω τοῦ ἀμπ. καὶ ἀπέκτειναν. 69. 124. || ἐξέβαλον] + αὐτόν. ABCDM. 11. 72. 106. 229. Ev. 18. al. 7. Mt. f. 10. Syr. Copt. cant. verc. colb. corb. (e) + ἐκείνους. 1. 11. 91. 218 (cum al. 3.) al. 5. Aeth. Ar. p. colb. + τούτους. 33. al. 6. Mt. f. Syr. (f) οὗτος et mox θαυμαστός. cant. veron. verc. corb. vind, colb. germ. 1 (g) + ταύτην. 108. 127. 131. 218 (cum al. 7.) Ev. 15. 17. Syr. Perſſ. Arr. Aeth. veron. (h) = D. cant. verc. vind. colb. (i) τινες. Goth. (k) παγιδεύσωσι. D (St. β.) (l) καὶ ἐπηρώτων αὐτὸν οἱ Φαρισαῖοι· διδάσκαλε. D. cant. || οἱ δὲ] καὶ. BCL. 33. || *Et venientes Phariſaei*, colb. corb. (m) ἐπηρώτων αὐτόν. Syr. verc. colb. ἐπηρώτων αὐτὸν ἐν δόλῳ, vind. corb. ἐπηρώτων (αὐτόν. Arm.) ἐν δόλῳ καὶ λέγουσιν. 218 (cum 76.) Arm. veron. ἤρξαντο ἐρωτᾷν αὐτὸν ἐν δόλῳ, λέγοντες. 1. 13. 28. 69. 91. 118. 124 et (omiſſo λέγοντες) Mt. x. (n) ἀνθρώπου. GK. 1. 91. 116. 118. Mt. l. 10. Vulg. mſ. veron. ἄνθρωπον. Ev. 19.

θείας τὴν ὁδὸν τοῦ θεοῦ δι-
δάσκεις· [o] ἔξεστι [p] κῆνσον
καίσαρι δοῦναι," ἢ οὔ; [q] δῶ-
15 μεν, ἢ μὴ δῶμεν;" Ὁ
δὲ [r] [s] ∾ εἰδὼς" αὐτῶν τὴν
[t] ὑπόκρισιν," εἶπεν αὐτοῖς·
τί με πειράζετε [u]; φέρετέ
16 μοι δηνάριον, ἵνα ἴδω. Οἱ
δὲ ἤνεγκαν. καὶ λέγει αὐτοῖς·
τίνος ἡ εἰκὼν αὕτη, καὶ ἡ
ἐπιγραφή; οἱ δὲ εἶπον αὐ-
17 τῷ· καίσαρος. Καὶ [x] ἀπο-
κριθεὶς" [y] ὁ ἰησοῦς" εἶπεν
[z] αὐτοῖς·" ἀπόδοτε [a] τὰ καί-
σαρος καίσαρι, καὶ τὰ τοῦ
θεοῦ τῷ θεῷ. καὶ ἐθαύμα-
18 σαν ἐπ' αὐτῷ.] Καὶ [ἔρχον-
ται σαδδουκαῖοι πρὸς αὐτὸν,
οἵτινες λέγουσιν [b] ἀνάστασιν
μὴ εἶναι·" καὶ ἐπηρώτησαν
19 αὐτὸν, λέγοντες· Διδάσκα-
λε, μωσῆς ἔγραψεν ἡμῖν,
ὅτι ἐάν τινος ἀδελφὸς ἀποθά-
νῃ, καὶ [c] καταλίπῃ" γυναῖ-
κα, καὶ τέκνα μὴ ἀφῇ, ἵνα
λάβῃ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ τὴν
γυναῖκα [d] — αὐτοῦ," καὶ
ἐξαναστήσῃ σπέρμα τῷ ἀδελ-
20 φῷ αὐτοῦ. Ἑπτὰ [e] † ἀδελ-
φοὶ ἦσαν [f]· καὶ ὁ πρῶτος
ἔλαβε

s ∾ ἰδών. e † οὖν.

(o) + εἰπὸν ἡμῖν. Ev. 19. + εἰπὲ οὖν. St. β. στ. (i. e. Wetſt. 7.) + εἰπὸν ſ. εἰπὲ οὖν ἡμῖν. CM. 28. 124. al. 6. Mt. f. Arm. Syr. p. c. aſt. (in marg. notatur, non inveniri in graecis.) verc. gat. germ. 2. tol. + εἰπὲ οὖν ἡμῖν. εἰ. D. Ev. 18. Arr. cant. veron. vind. colb. corb. (p) δοῦναι κῆνσον καίσαρι. BL. 115. Ev. 18. 19. al. 2. It. exc. corb. colb. germ. 2. ἡμᾶς δοῦναι ἐπικεφάλαιον καίσαρι. D. *nobis, dare tributum Caeſari.* cant. || κῆνσον] ἐπικεφάλαιον. 124. et, ut videtur, Syr. Perſ. p. (q) = D. Ar. p. Perſ. p. Aeth. cant. veron. verc. corb. colb. vind. germ. 1. δῶμεν (idque antecedenti ἢ οὒ jungunt) 225. Ar. rom. Erp. Perſ. w. Goth. Vulg. germ. 2. gat. (r) + ἰησοῦς. DG. 1. 13. 28. 69. 118. 124. Arm. It. (s) D. 13. 28. 69. Goth. cant. veron. corb. vind. colb. (t) *verſutiam*, cant. veron. corb. vind. item Syr. (u) + ὑποκριταί. G. 1. 13. 28. 61. 69. 91. ap. Mill. 118. 124. Syr. p. c. aſt. Perſ. p. Arm. (x) = BCL. 33. Syr. Copt. colb. (y) = L. 218. (cum al. 5.) Mt. e. Copt. (z) = BD. cant. || + ὑπάγετε. Arm. (a) + οὖν. 13. 69. 106. 124. al. 9. Mt. x. Syr. p. ed. Vulg. It. exc. cant. (b) ἀνάστασις οὐκ ἔστι. 1. 13. 28. 69. 124. Copt. (c) ἔχῃ. D. 28. It. (d) = BCL. 1. 61. Copt. (e) = ABCEFL. 1. 13. 72. 91. 218 (cum al. 10.) Alii multi. Mt. V. a. d. e. k. al. 11. Ed. (etiam Steph. 3.) Syr. Slav. Theoph. δὲ. 106. Ev. 14. Copt. Syr. p. verc. (f) + παρ' ἡμῖν. 13. 28. 61. 69. 124. item D. Copt. Arm. Syr. p. in m. It. exc. corb.

ἔλαβε γυναῖκα, καὶ ἀπο-
θνήσκων οὐκ ἀφῆκε σπέρμα.
21 Καὶ ὁ δεύτερος ἔλαβεν αὐτὴν,
καὶ ἀπέθανεν, ὃ καὶ οὐδὲ αὐ-
τὸς ἀφῆκε" σπέρμα. [b] καὶ
22 ὁ τρίτος ὡσαύτως. Καὶ
ἔλαβον αὐτὴν οἱ ἑπτὰ, καὶ"
οὐκ ἀφῆκαν σπέρμα. [i] ∾
ἐσχάτη: πάντων" [k] ∾ ἀπέ-
23 θανε καὶ ἡ γυνή." Ἐν τῇ
[l] = οὖν" ἀναστάσει, [m] =

ὅταν ἀναστῶσι," τίνος αὐτῶν
ἔσται [n] γυνή; οἱ γὰρ ἑπτὰ
24 ἔσχον αὐτὴν γυναῖκα. Καὶ
ἀποκριθεὶς ὁ ἰησοῦς εἶπεν αὐ-
τοῖς· [o] οὐ" διὰ τοῦτο πλα-
νᾶσθε, μὴ [p] εἰδότες;" τὰς
γραφὰς μηδὲ τὴν δύναμιν τοῦ
25 θεοῦ [q]; Ὅταν γὰρ ἐκ νε-
κρῶν ἀναστῶσιν, οὔτε γα-
μοῦσιν, οὔτε [r] γαμίσκονται,
ἀλλ' εἰσὶν ὡς ἄγγελοι [s] † ἐν
τοῖς

i ∾ ἔσχατον. k ∾ καὶ ἡ γυνὴ ἀπέθανεν. s † οἱ.

(g) μὴ καταλιπών. BCL. 33. (h) = καὶ ὁ τρίτος ὡσαύτως. corb. || καὶ ὡσαύτως ἔλαβον αὐτὴν οἱ ἑπτὰ, καὶ. D. cant. vind. καὶ ὁ τρίτος ὡσαύτως. καὶ οἱ ἑπτὰ. CL. Copt. καὶ ὁ τρίτος ὡσαύτως, καὶ οἱ ἑπτὰ, καὶ. BM. 13. 69. item colb. καὶ ὁ τρίτος, ὡσαύτως οἱ ἑπτὰ, καὶ. 28. καὶ ὁ τρίτος ἔλαβεν αὐτὴν, ὡσαύτως οἱ ἑπτὰ, καὶ. 1. 209. ὡσαύτως καὶ ὁ τρίτος ἔλαβεν αὐτὴν, καὶ οἱ ἑπτὰ, καὶ Arm. καὶ ὁ τρίτος ὡσαύτως. καὶ ἔλαβον αὐτὴν ὡσαύτως καὶ οἱ ἑπτὰ, καὶ. A. 46. 52. et (abſque καὶ ante οἱ) Syr. p. Goth. Vulg. καὶ ὁ τρίτος ἔλαβεν αὐτήν. ὡσαύτως ἔλαβον αὐτὴν καὶ οἱ ἑπτὰ, καὶ. 115. || Fortaſſe legendum: καὶ ὡσαύτως καὶ οἱ ἑπτά. (i) = D. Ev. 36. cant. colb. *poſtea*, verc. corb. vind. πάντων = Syr. || ἐσχάτη] ἔσχατον. BCGHKL. 1. 11. 13. 33. 36. 40. 69. 72. 91. 114. 118* 209. 235. al. 12. Mt. a. c. 10. (k) BCDL. 1. 13. 69. || = Ev. 36. *Et mulier relicta eſt ſine filiis*, colb. (l) = EFHLS. 10. 106. 131. 157. 218 (cum al. 9.) Ev. 34. al. 20. Mt. V. d. k. l* al. 7. Ed. Copt. (Syr. p. habet c. aſt.) Slav. Goth. Vulg. inſ. (m) = BCD (St. β.) L. 28. 33. Ev. 13. 18. Syr. Ar. p. Perſ. p. Copt. Sax. cant. colb. || Ponunt ante ἐν τῇ ἀναστάσει. 13. 69. || ἐν τῇ ἀναστάσει = Aeth. || Colb. ſic: *Et mulier relicta eſt ſine filiis. Cui enim manebit uxor munda?* (fort. leg. *in iſto mundo.*) *Septem enim illam habuerunt, et ipſa mortua eſt: in reſurrectione autem cujus erit?* (n) + ἡ. AD* 13. (o) = Codex unus, verc. vind. colb. Theophyl. (p) γινώσκοντες. D. Orig. (q) + εἶναι. D. cant. (r) ἐκγαμίσκονται. AFH. al. 7. Mt. i. l. n. q. Ed. γαμίζονται. BCGL. al. 9. Mt. f. Damaſc. γαμίζουσιν. D. (s) = CDKLM. 1. 10. 11. 36. 72. 106. 114. 115. 124. 131. 157. 218 (cum al. 7.) 226. 229. 235. Ev. 34. 36. al. 20.

26 τοῖς οὐρανοῖς. Περὶ δὲ τῶν
νεκρῶν, ὅτι ἐγείρονται, οὐκ
ἀνέγνωτε ἐν τῇ βίβλῳ μω-
σέως, ἐπὶ [t] τοῦ˜ βάτου [u] ὡς"
εἶπεν αὐτῷ ὁ θεὸς, λέγων·
ἐγὼ ὁ θεὸς ἀβραὰμ, καὶ ὁ
θεὸς ἰσαὰκ. καὶ ὁ θεὸς ἰα-
27 κώβ; Οὐκ ἔστιν [x] ὁ" θεὸς
[y] νεκρῶν, ἀλλὰ [z] † ζώντων.
[a] ὑμεῖς οὖν" πολὺ πλανᾶσθε.]
28 Καὶ [προσελθὼν εἷς τῶν
γραμματέων, ἀκούσας αὐ-
τῶν συζητούντων, [b] εἰδὼς"
ὅτι καλῶς [c] αὐτοῖς" ἀπεκρί-
θη, ἐπηρώτησεν αὐτόν· ποία
ἐστὶ πρώτη [d] πάντων˜ ἐντολή;
29 Ὁ δὲ ἰησοῦς ἀπεκρίθη αὐτῷ·
[e] ὅτι πρώτη πάντων ἐντολή·"
ἄκουε ἰσραὴλ, κύριος, ὁ θεὸς
[f] ἡμῶν," κύριος εἷς ἐστι·

P 2 Καὶ

---

t. τῆς. z. † θεὸς. d. πασῶν. e ∾ ὅτι πρώτη πασῶν τῶν ἐντολῶν.

---

20. Mt. d. f. 10. al. 4. Copt. Syr. p. Slav. Damaſc. θεοῦ οἱ. 13. 33. 69. Ev. 2. al. 2. item Mt. e. Aeth. Sax. Vulg. in ed. ſixtin. (t) ABCEFGHLMS. 1. 13. 218 (cum al. 8.) Ev. 36. al. 37. plureſve. Mt. V. al. 15. Ed. (u) πῶς. BCL. 115. 127. 131. al. 7. Mt. f. (x) = D. 218 (cum al. 3) al. 6. Mt. e. r. 10. (y) + θεὸς. M. 13. 33. 69. 124. 235. Ev. 31. al. 23. Mt. d. al. 4. Ed. (z) = ABCDKL. 1. 13. 33. 69. 124. 131. 218 (cum al. 5.) 235. Ev. 36. al. 20. Mt. a. c. d. f. al. 5. Ed. Syr. utr. Ar. pol. Perſ. w. Copt. Arm. Goth. Sax. Vulg. It. Orig. quater. (a) = BL. Copt. (b) ἰδὼν f. καὶ ἰδὼν. CDL. 1. 13. 69. 91. Ev. 2. 36. al. 9. Mt. f. Syr. utr. Perſſ. Aeth. Arm. Goth. Slav. Vulg. It. Aug. || = 67. gat. (c) = 72. 229. al. 2. Mt. 10. Ed. In aliis poſt ἀπεκρ. ponitur. (d) ABCEFGHKLS. 218 (cum al. 10.) Ev. 34. 36. al. 43. Mt. V. a. c. d. f. bis. al. 10. Ed. Theophyl. || = D. 1. 13. 28. 69. It. exc. germ. 1. gat. prag. (e) = 229. ὅτι πρώτη ἐστιν. BL. Copt. *Primum mandatum eſt*, colb. πάντων πρώτη. D. cant. verc. veron. vind. item 91. Arm. πρῶτον πάντων. 1. Marcell. ap. Euſ. ὅτι πασῶν ἐντολῶν. Mt. r. ὅτι πρώτη πάντων ἐντολή. A. 33. 69. 72. 89. 127. 131. 235. Ev. 36. al. 22. Mt. i. l. n. 10. πρώτη πάντων ἐντολή ἐστι. 61. πρώτη πάντων τῶν ἐντολῶν ἐστι. 157. ὅτι πρώτη πάντων ἐντολή ἐστιν αὕτη. C. item corb. αὕτη πρώτη πασῶν ἐντολή. Mt. e. || πασῶν] πάντων. EFGHS. 13. 17. 40. 106. 118. 124. 218. Ev. 2. 34. al. 30. Mt. a. c. d. f. bis. o. x. et absque τῶν. 121. Ev. 34. Mt. V. 12. 17. (f) ὑμῶν 10. al. 3. et Barber. 1. Mt. i. p. 17. Ed. Slav. vind. σου. 27** al. 2. Mt. 12. Copt. Aeth. Arr. Perſ. w. Vulg. ed. colb.

30 Καὶ ἀγαπήσεις κύριον τὸν
θεόν σου ἐξ ὅλης τῆς καρδίας
σου, g καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυ-
χῆς σου," h καὶ ἐξ ὅλης τῆς
διανοίας σου," καὶ ἐξ ὅλης
τῆς ἰσχύος σου· i αὕτη πρώτη
31 ἐντολή." Καὶ δευτέρα k ὁ-
μοία, αὕτη·" ἀγαπήσεις τὸν
πλησίον σου ὡς l σεαυτόν."
μείζων τούτων ἄλλη ἐντολὴ
32 οὐκ ἔστι. Καὶ εἶπεν αὐτῷ
ὁ γραμματεύς· καλῶς, δι-
δάσκαλε, ἐπ' ἀληθείας εἶπας,
ὅτι εἷς ἐστι m †, καὶ οὐκ
ἔστιν n ἄλλος" πλὴν αὐτοῦ·
33 Καὶ τὸ ἀγαπᾷν αὐτὸν ἐξ ὅλης
τῆς καρδίας, καὶ ἐξ ὅλης τῆς
o συνέσεως" p καὶ ἐξ ὅλης
τῆς ψυχῆς" q καὶ ἐξ ὅλης
τῆς ἰσχύος," καὶ τὸ ἀγαπᾷν
τὸν πλησίον ὡς ἑαυτὸν, r πλεῖ-
όν" ἐστι s πάντων" τῶν ὁλο-
καυτωμάτων καὶ t † θυσιῶν.
34 Καὶ ὁ ἰησοῦς ἰδὼν u αὐτὸν,"
ὅτι νουνεχῶς ἀπεκρίθη, εἶ-
πεν αὐτῷ· οὐ μακρὰν εἶ ἀπὸ
τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ. καὶ
οὐδεὶς x οὐκέτι" ἐτόλμα αὐ-
35 τὸν ἐπερωτῆσαι. Καὶ ἀπο-
κριθεὶς ὁ ἰησοῦς ἔλεγε, δι-
δάσκων

m † θεὸς. t † τῶν.

(g) = K. 157. 229. al. 3. Mt. r. 10. (h) = D. 157. Mt. f. Arm. Syr. hieroſ. cant. colb. germ. 1. corb. || *viribus*, veron. verc. corb. vind. || Ante ψυχῆς ponit A, poſt ἰσχύος 218. (i) = BEL. Copt. || πρώτη] + πάντων. K. al. 17. Mt. q. 10. (k) αὕτη. BL. Copt. ὁμοία αὐτῇ ſ. ταύτῃ ſ. αὐτῆς. A*D. 1. 40. 69. 124. al. 15. et Barber. 2. Mt. e. l** al. 4. Syr. utr. Perſ. w. Arr. Aeth. Arm. Goth. Slav. Vulg. It. Vict. Euthym. (l) ἑαυτόν. H. al. 26. Mt. a. al. 8. (m) = ABKLMS. 1. 10. 11. 36. 40. 72. 91. 106. 127. 218. 229. Ev. 2. 18. 19. 33. 34. al. 52. Mt. V. al. 12. Ed. Syr. (Syr. p. habet c. aſt.) Perſ. p. Aeth. Goth. Slav. Vulg. mſ. prag. emmer. Theophyl. Aug. ὁ θεός. D. 61. 69. 124. (n) = D. cant. verc. (o) δυνάμεως D. cant. verc. vind. ἰσχύος. 1. 118. Copt. Arm. || = veron. colb. corb. (p) = BL. 1. 118. 218. 235. Copt. verc. Marcell. ap. Euſ. (q) = D. Arm. cant. || ἰσχύος] συνέσεως. 1. 118. Copt. (r) περισσότερον. BL. 33. (s) = Syr. Arm. (t) = ABDFGLS. 124* 131. 157 235. Ev. 18. 36. Alii multi. Mt. V. al. 15. Ed. (u) = DL. 28. 33. 91. Ev. 18. ſemel. 31. 36. al. 5. Mt. f. Ed. Arm. Slav. Vulg. cant. veron. colb. corb. prag. vind. Hilar. (x) = D. Ev. 2* al. 3. tolet. *jam*, Vulg. cant. vergn. vind. Hilar. οὐκ. 61. Poſt ἐτόλμα ponunt 69. 124. verc.

δάσκων ἐν τῷ ἱερῷ· πῶς λέ-
γουσιν οἱ γραμματεῖς, ὅτι
ὁ χριστὸς υἱός ἐστι δαβίδ;
36 [y] Αὐτὸς γὰρ" δαβὶδ εἶπεν ἐν
[z] † πνεύματι [z] † ἁγίῳ· [a] λέγει"
ὁ κύριος τῷ κυρίῳ μου· κά-
θου ἐκ δεξιῶν μου, ἕως ἂν
θῶ τοὺς ἐχθρούς σου [b] ὑπο-
πόδιον" τῶν ποδῶν σου.
37 Αὐτὸς [c] οὖν" δαβὶδ [d] λέγει"
αὐτὸν [e] κύριον·" καὶ [f] πόθεν"
υἱὸς αὐτοῦ ἐστι; καὶ ὁ πολὺς
ὄχλος ἤκουεν αὐτοῦ ἡδέως.]
38 [g] Καὶ [ἔλεγεν αὐτοῖς ἐν τῇ
διδαχῇ αὐτοῦ·" [βλέπετε ἀπὸ
τῶν γραμματέων, τῶν θελόν-
των ἐν στολαῖς περιπατεῖν,
καὶ [h] ἀσπασμοὺς ἐν ταῖς ἀγο-
39 ραῖς [i], Καὶ πρωτοκαθεδρίας
ἐν ταῖς συναγωγαῖς, καὶ πρω-
τοκλισίας ἐν τοῖς δείπνοις·
40 Οἱ [k] κατεσθίοντες" τὰς οἰ-
κίας τῶν χηρῶν [l], [m] καὶ
προφάσει μακρὰ προσευχό-
μενοι·" οὗτοι λήψονται περισ-
σότερον κρίμα.

41 Καὶ [n] καθίσας" [o] ὁ ἰη-
σοῦς" κατέναντι τοῦ γαζοφυ-
λακίου, ἐθεώρει [p] πῶς ὁ
ὄχλος

z † τῷ bis. a ∾ εἶπεν.

(y) καὶ οὗτος. D. Arm. *et ipſe*, cant. || = γάρ. BL. 13. 59. 69. Copt. verc. *autem*, corb. colb. (z) = AEFGHMS. 1. 11. 13. 36. 40. 69. 72. 106. 124. 131. 157. 218. (cum al. 8.) 235. Ev. 2. 18. 19. 33. 34. 36. Alii multi. Mt. V. al. 18. Ed. (a) ADEGHK. 11. 64. 72. 89. 106. 124. 131. 157. 229. 235. Ev. 2. 18. 19 33. 34. 36. al. 35. Mt. V. al. 16. Ed. (b) ὑποκάτω. BD. gr. 28. Copt. Arr. Perſſ. (c) = BDL. 28. 106. Mt. x. Syr. (Syr. p. habet c. aſt.) cant. verc. vind. *Si*, veron. colb. corb. (d) καλεῖ. 33. 61. 108. ap. Birch. 127. Ev. 34. Mt. c. Syr. Arm. colb. mart. (e) *Deum*, verc. (f) πῶς. M. 1. 33. 69. 91. 108. al. 2. Mt. c. veron. (g) ὁ δὲ διδάσκων ἅμα ἔλεγεν αὐτοῖς. D. verc. et absque ἅμα cant. veron. vind. item colb. corb. καὶ ἐν τῇ διδαχῇ αὐτοῦ ἔλεγεν. BL. (h) + φιλούντων. 76. 115. 218 (cum 220.) al. 12. Mt. a. e. q. Syr. Perſ. p. Arm. item colb. (i) + ποιεῖσθαι. D. *facitis*, cant. (k) κατεσθίοντι. D. 1. 91. (l) + καὶ ὀρφανῶν. D. 13. 28. 69. 124. Syr. hieroſ. It. (m) = 13. || = καί. D. Syr. Arm. It. Vulg. || μακρὰ] μακρᾷ. Mt. a. q. 10. μακρὰν. L. 46. Mt. 17. *ſub obtentu prolixae orationis*, Vulg. veron. prag. *ſub obtentu orantes*, cant. *occaſione longa orantes*, verc. corb. *oratione prolixa orantes*, colb. *oratione longa utentes*, vind. (n) ἑστώς. 1. 13. 28. 69. 91. Arm. Syr. p. in m. Orig. bis (o) = BL. Copt. verc. (p) καὶ πᾶς ἔβαλλε. Orig. ſemel.

ὄχλος βάλλει" χαλκὸν εἰς τὸ
γαζοφυλάκιον· καὶ πολλοὶ
πλούσιοι [q] ἔβαλλον" πολλά.
42 Καὶ ἐλθοῦσα μία χήρα [r] —
πτωχή," ἔβαλε λεπτὰ δύο,
43 ὅ ἐστι κοδράντης. Καὶ προσ-
καλεσάμενος τοὺς μαθητὰς
αὐτοῦ, [s] εἶπεν" αὐτοῖς· ἀμὴν
λέγω ὑμῖν, ὅτι ἡ χήρα αὕτη
ἡ πτωχὴ πλεῖον πάντων
[t] βέβληκε" [u] τῶν βαλόντων"
44 εἰς τὸ γαζοφυλάκιον. Πάν-
τες γὰρ [x] ἐκ τοῦ [y] περισσεύ-
οντος" αὐτοῖς ἔβαλον· αὕτη
δὲ ἐκ τῆς ὑστερήσεως αὐτῆς
πάντα ὅσα εἶχεν ἔβαλεν, ὅ-
λον τὸν [z] βίον" αὐτῆς.]

1 Καὶ [ἐκπορευομένου αὐ-
τοῦ ἐκ τοῦ ἱεροῦ, λέγει αὐ-
τῷ εἷς [a] τῶν μαθητῶν αὐτοῦ·
διδάσκαλε, ἴδε, ποταποὶ λί-
θοι καὶ ποταπαὶ οἰκοδομαί [b].
2 Καὶ ὁ ἰησοῦς [c] ἀποκριθεὶς"
εἶπεν [d] αὐτῷ·" [e] βλέπεις"
ταύτας τὰς μεγάλας οἰκοδο-
μάς; [f] οὐ μὴ ἀφεθῇ [g] λίθος
ἐπὶ [h] λίθῳ," ὃς οὐ μὴ κατα-
3 λυθῇ [i]. Καὶ καθημένου αὐ-
τοῦ εἰς τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν
κατέ-

---

s. λέγει.

(q) ἔβαλον. F. al. 10. Mt. V. al. 6. Ed. Theophyl. (r) = D. Arm. cant. veron. verc. vind. colb. corb. s) ABDKL. 33. 72. 108. 127. 229. Ev. 18. 19. 36. al. 15. Mt. f. 10. Ed. Slav. verc. Orig. ſemel. Damaſc. (t) ἔβαλε. ABDL. 33. 108. 127. Ev. 2. 18. 19. 36. al. 4. Mt. f. o. Orig. bis. (u) = 1. 13. Mt. r. Arm. Perſ. p. It. (exc. cant.) Cypr. Ambr. τῶν βαλλόντων. ABDEL. al. 21. Mt. V. al. 6. Ed. Orig. bis. (x) + οὗτοι. D. 1. 33. 67. 91. cant. Cypr. (y) περισσεύματος. 61. 108. 127* Ev. 2. 18. 19. 36. al. 6. Mt. f. Clem. Damaſc. (z) πλοῦτον. 36. 40* Mt. a. (a) + ἐκ. ADF. al. 12. Mt. k. q. x. Ed. (b) + τοῦ ἱεροῦ. D. cant. veron. corb. gat. colb. germ. 2. mart. tolet. (c) = BL. 33. 115. Mt. d. 12. Syr. Perſ. p. Copt. In aliis locum mutat. (d) = 1. 118. Arm. colb. αὐτοῖς. D. cant. verc. veron. vind. corb. germ. 2. (e) βλέπετε. D. Cod. ap. Eraſm. Mt. c. Ed. Sax. cant. verc. veron. vind. colb. corb. germ. 2. (f) + ἀμὴν λέγω σοι (ſ. ὑμῖν) ὅτι. D. 13. 28. 69. 91. 124. al. 3. Arm. It. (exc. gat. mart. prag.) item 1. 118. (g) + ὧδε. BDGL. 1. 10. 28. 33. 218 (cum 124. et al. 4.) Ev. 2. 18. 19. al. 16. et Barber. 1. Mt. c. e. f. k. p. z** Syr. (Syr. p. habet c. aſt.) Arr. Copt. Slav. cant. verc. veron. germ. 2. || + *in ipſo templo*, colb. Cypr. (h) λίθον. BGL. 1. 13. 218 (cum al. 5.) al. 13. Mt. c. al. 4. λίθου. 11. ap. Kuſt. Mt. 12. Ed. (i) + καὶ διὰ τριῶν ἡμερῶν ἄλλος ἀναστήσεται ἄνευ χειρῶν. D. It. (exc. gat. mart. prag.) Cypr.

κατέναντι τοῦ ἱεροῦ, ἐπηρώ-
των αὐτὸν κατ' ἰδίαν πέτρος,
καὶ ἰάκωβος καὶ ἰωάννης, καὶ
4 ἀνδρέας· [k] Εἰπὲ" ἡμῖν, πό-
τε ταῦτα ἔσται, καὶ τί τὸ
σημεῖον, ὅταν [l] μέλλῃ" πάν-
5 τα ταῦτα συντελεῖσθαι; Ὁ
δὲ [m] ἰησοῦς" [n] ἀποκριθεὶς"
[o] αὐτοῖς, ἤρξατο λέγειν·"
βλέπετε μή τις ὑμᾶς πλανή-
6 σῃ. Πολλοὶ γὰρ ἐλεύσονται
ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, λέγον-
τες· ὅτι ἐγώ εἰμι [p]· καὶ πολ-
7 λοὺς πλανήσουσιν. Ὅταν δὲ
ἀκούσητε πολέμους καὶ ἀκοὰς
πολέμων, μὴ [q] θροεῖσθε·"
δεῖ γὰρ γενέσθαι· ἀλλ' οὔπω
8 τὸ τέλος. Ἐγερθήσεται γὰρ
ἔθνος ἐπὶ ἔθνος, καὶ βασιλεία
ἐπὶ βασιλείαν· [r] καὶ" ἔσονται
σεισμοὶ κατὰ τόπους, [s] καὶ"
[t] ἔσονται" λιμοὶ [u] — καὶ
9 ταραχαί." [x] ∾ Ἀρχαὶ"
ὠδίνων ταῦτα.] [[y] βλέπετε
δὲ ὑμεῖς ἑαυτούς·" [z] παραδώ-
σουσι γὰρ ὑμᾶς" εἰς συνέδρια,
[a] καὶ εἰς συναγωγὰς" * δαρή-
σεσθε, καὶ ἐπὶ ἡγεμόνων καὶ
βασιλέων [b] σταθήσεσθε" ἕνε-
κεν ἐμοῦ, εἰς μαρτύριον αὐ-
10 τοῖς. [c] Καὶ εἰς πάντα τὰ
ἔθνη δεῖ πρῶτον κηρυχθῆναι

x ∾ ἀρχή.

(k) εἰπόν. BDL. 1. 28. 33. 69. (l) μέλλει. DEM. 124* al. 7. Mt. r. 12. 14. Ed. (m) ═ L. Mt. d. e. verc. (n) ═ BL. 33. Syr. Perſ. p. Arr. Copt. Vocabulorum ordo varie mutatur. (o) εἶπεν αὐτοῖς. D. 68. 108. 218 (cum 219.) Ev. 19. Mt. d. Perſ. p. Arr. verc. cant. (p) ┼ ὁ χριστός. 13. 28. 61. 69. 91. 115. 124. Mt. 12. Copt. Arm. Sax. veron. colb. germ. 2. gat. (q) θορυβεῖσθε. D. 12. 57. Mt. 12. *nolite turbari*, verc. πτοηθῆτε. Mt. o. (r) ═ BDL. 28. Copt. cant. (s) ═ BL. Copt. Arm. (t) ═ D. Arm. Vulg. It. (u) — BDL. Copt. Aeth. Erp. Vulg. It. Victor in comment. (x) BD (St. β.) KL. 13. 28. 91. 106. 124. 131. 229** Ev. 18. 36. al. 15. Mt. c. e. f. l. 10. Syr. utr. Arr. Perſſ. Copt. Aeth. Arm. Slav. Vulg. It. || ═ ἀρχαὶ ὠδίνων ταῦτα. colb. (y) ═ D. 1. 91. 124. Arm. cant. verc. corb. vind. (z) εἶτα ὑμᾶς αὐτοὺς παραδώσουσι. D. cant. verc. corb. vind. καὶ παραδώσ. ὑμᾶς. 1. 124. || ═ γάρ. BL. Copt. (a) καὶ ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν. Evangeliſtaria plura. Mt. f. Syr. utr. germ. 2. || Sequentibus jungunt L. Alii. Ed. Syr. utr. Perſſ. Vulg. It. (b) ἀχθήσεσθε. G. 1. 10. 33. 40. 131. 218 (cum 76. 123.) al. 13. Mt. e. k. p. al. 3. Ed. Slav. ut videtur. Theophyl. (c) Vſ. 10 ═ Evangeliſtaria pleraque. Mt. f. || καὶ εἰς πάντα τὰ ἔθνη. Πρῶτον δὲ δεῖ κ. τ. ἑ. 108. 124. 127. 131. 157. Arm. cant. corb. colb. vind. item germ. 2. et tolet. || εὐαγγέλιον] ┼ ἐν πᾶσι τοῖς ἔθνεσι. D. cant. corb. germ. 2. tolet.

11 τὸ εὐαγγέλιον." Ὅταν δὲ
[d] ἄγωσιν" ὑμᾶς παραδιδόντες,
μὴ [e] προμεριμνᾶτε" τί λαλή-
σητε, [f] = μηδὲ μελετᾶτε"
ἀλλ' ὃ ἐὰν δοθῇ ὑμῖν ἐν ἐκεί-
νῃ τῇ ὥρᾳ, [g] τοῦτο" λαλεῖ-
τε· οὐ γάρ ἐστε ὑμεῖς οἱ λα-
λοῦντες, ἀλλὰ τὸ πνεῦμα τὸ
12 ἅγιον. Παραδώσει δὲ ἀδελ-
φὸς ἀδελφὸν εἰς θάνατον,
καὶ πατὴρ τέκνον· καὶ ἐπανα-
στήσονται τέκνα ἐπὶ γονεῖς
καὶ θανατώσουσιν αὐτούς.
13 Καὶ ἔσεσθε μισούμενοι ὑπὸ
πάντων διὰ τὸ ὄνομά μου. ὁ
δὲ ὑπομείνας εἰς τέλος, οὗτος
14 σωθήσεται.] [Ὅταν δὲ ἴδη-
τε τὸ βδέλυγμα [h] τῆς ἐρημώ-
σεως" [i] † [k] ἑστὼς" ὅπου οὐ
δεῖ· ὁ ἀναγινώσκων νοείτω [l]·
τότε οἱ ἐν τῇ ἰουδαίᾳ φευγέ-
15 τωσαν εἰς τὰ ὄρη· Ὁ δὲ ἐπὶ
τοῦ δώματος μὴ καταβάτω
[m] εἰς τὴν οἰκίαν," μηδὲ εἰς-
ελθέτω ἆραί τι ἐκ τῆς οἰκίας
16 αὐτοῦ· Καὶ ὁ εἰς τὸν ἀγρὸν
ὢν, μὴ ἐπιστρεψάτω εἰς τὰ
ὀπίσω, ἆραι τὸ ἱμάτιον αὐ-
17 τοῦ. Οὐαὶ δὲ ταῖς ἐν γαστρὶ
ἐχούσαις καὶ ταῖς θηλαζού-
σαις ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις.
18 Προσεύχεσθε δὲ, ἵνα μὴ
[n] γένηται = ἡ φυγὴ ὑμῶν:
19 χειμῶνος·" Ἔσονται γὰρ
[o] αἱ ἡμέραι ἐκεῖναι" [p] θλίψις,
οἵα οὐ γέγονε τοιαύτη" ἀπ'
ἀρχῆς

d. ἀγάγωσιν. i † τὸ ῥηθὲν ὑπὸ δανιὴλ τοῦ προφήτου.

(d) ABDGKLM. 1. 10. 11. 13. 69. 72. 89* 91. 106. 108. 131. 226. 229** al. 26. Mt. k. p. z. 10. Orig. Theophyl. (e) μεριμνᾶτε. M. 11. 33. 89* 106. 108. 131. 229* 235. Ev. 2. 18. 19. al. 18. Mt. e. χ. It. Vigil. (f) = BDL. 1. 33. 69. 157. Ev. 32. Barber. 1. Copt. Aeth. Vulg. It. Vigil. μηδὲ προμελετᾶτε. 38. Orig. verc. (g) = Ev. 18. αὐτὸ. D. ἐκεῖνο. 13. 28. 69. 91. 124. Orig. (h) = 69. (i) = BD (St. β.) L. Copt. Arm. Vulg. Sax. It. exc. colb. Aug. diſ. Nec attingunt Victor et Theophyl. || ὑπὸ] διὰ. 1. 24. 28. 91. 106. 108. Mt. a. e. (k) ἑστὸς. AEF. al. 26. pluresv. M. V. 17. Ed. (etiam St. 3.) ἑστηκὸς. D. 28. ἑστηκότα. BL. στῆκον. 1. 13. 69. 91. || + ἐν τόπῳ. 24. Mt. e. n. Arm. item 63. 72 in m. (l) + τί ἀναγινώσκει. D. cant. verc. germ. 2. (m) = BL. 61. Syr. Perſ. p. Copt. colb. (n) γένηται χειμῶνος. B. χειμῶνος γένηται. Arm. χειμ. γένωνται. D. Vulg. It. exc. germ. 2. gat. χειμ. ταῦτα γένηται. L. 28. 50. item. 13. 69. verc. || + ἢ σαββάτου ſ. μηδὲ σαββάτων ſ. μηδὲ σαββάτῳ ſ. ἢ ἐν σαββάτῳ. L. 11. 61. 76. 218. (cum 220.) 235. al. 5. Mt. e. q. Perſ. p. gat. germ. 2. Victor. (o) *diebus illis*, cant. verc. veron. || *dies illi tribulationis tales, quales etc.* vind. gat. colb. mart. tolet. Aug. (p) θλίψεις, οἷαι οὐκ ἐγένοντο τοιαῦται. D (St. β.) Vulg. It.

ἀρχῆς κτίσεως, [q] ἧς ἔκτισεν
ὁ Θεὸς," ἕως τοῦ νῦν, [r] καὶ
20 οὐ" μὴ [s] γένηται." Καὶ εἰ
μὴ κύριος ἐκολόβωσε τὰς ἡμέ-
ρας [t], οὐκ ἂν ἐσώθη πᾶσα
σάρξ· ἀλλὰ διὰ τοὺς ἐκλε-
κτοὺς, οὓς ἐξελέξατο, ἐκο-
21 λόβωσε τὰς ἡμέρας· Καὶ
τότε ἐάν τις ὑμῖν εἴπῃ· ἰδοὺ,
ὧδε ὁ χριστὸς, [u] — ἢ·"
ἰδοὺ, ἐκεῖ· μὴ [x] πιστεύετε."
22 Ἐγερθήσονται γὰρ [y] ψευδό-
χριστοι καὶ" ψευδοπροφῆται·
καὶ [z] δώσουσι" σημεῖα καὶ τέ-
ρατα, πρὸς τὸ ἀποπλανᾷν,
εἰ δυνατὸν, [a] καὶ" τοὺς ἐκ-
23 λεκτούς. Ὑμεῖς δὲ βλέπε-
τε· [b] ἰδοὺ," προείρηκα ὑμῖν
24 πάντα.] Ἀλλ' [ἐν ἐκείναις
ταῖς ἡμέραις μετὰ τὴν θλίψιν
ἐκείνην, ὁ ἥλιος σκοτισθήσε-
ται, καὶ ἡ σελήνη οὐ δώσει
25 τὸ φέγγος αὐτῆς. Καὶ οἱ
ἀστέρες [c] τοῦ οὐρανοῦ ἔσονται
ἐκπίπτοντες," καὶ αἱ δυνά-
μεις, [d] αἱ ἐν τοῖς οὐρανοῖς,"
26 σαλευθήσονται. Καὶ τότε
ὄψονται τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώ-
που ἐρχόμενον ἐν νεφέλαις,
μετὰ δυνάμεως [e] πολλῆς καὶ
δόξης."

P 5

---

x. πιστεύσητε.

(q) = D. 27. Arm. cant. verc. corb. colb. vind. || + τὸν κόσμον. 115. + *omnia*, veron. || ἧς] ἣν. BL. (r) οὐδὲ. D (St. β.) οὐδ' οὐ. FG. 1. 13. 69. 157. Mt. 10. (s) γένωνται. D (St. β.) Vulg. It. (t) + ἐκείνας. EGM. 1. 13. 218 (cum al. 7.) al. 9. Syr. Perſ. p. (Syr. p. habet c. obelo.) Copt. Arm. colb. germ. 1. 2. mart. tol. Aug. Opus imp. Auct. de prom. || + διὰ τοὺς ἐκλεκτοὺς αὐτοῦ. D. Arm. cant. verc. veron. corb. vind. (u) = L. 10. 40. 69. 131. 157. Ev. 18. 19. 36. al. 24. Mt. a. d. f. al. 3. Ed. Vulg. Theophyl. Auct. de prom. καὶ. B. Syr. prag. (x) ACDEFHL. 69. 108. 131. 157. 226** 235. Ev. 2. 18. 19. 36. al. 13. Mt. V. al. 5. Ed. Theophyl. (y) = D. 124. cant. vind. (z) ποιήσουσι. D. 13. 28. 69. 91. 124. Sax. cant. verc. Victor. (a) = BD. gr. (b) = BL. 28. verc. (c) = 220. ἔσονται ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐκπίπτοντες ſ. πίπτοντες. ABC. 69. 72. 108. 127. Ev. 18. 36. al. 6. Mt. f. 10. item D. 13. 69. Syr. Perſ. p. Syr. p. in m. Slav. verc. vind. germ. 1. 2. Aug. Auct. de prom. ἐκ τοῦ οὐρανοῦ πίπτοντες. 11. al. 12. Copt. Goth. || ἐκπίπτοντες] ἐπιπίπτοντες. Mt. o. (d) τῶν οὐρανῶν. DK. 115. Syr. Aeth. verc. vind. corb. colb. germ. 1. 2. Theophyl. Aug. Auct. de prom. *caeleſtium*, cant. (e) καὶ δόξης πολλῆς. AM. 11. 13. 36. 40. 69. 72. 91. ap. Mill. 106. 108. 124. 131. 157. 218 (cum al. 5.) Ev. 2. al. 29. Mt. a. e. o. 10. item r. Syr. p. Arr. Aeth. Arm. Slav. (exc. 5. 6.)

27 δόξης." Καὶ τότε ἀποστελεῖ
τοὺς ἀγγέλους [f] — αὐτοῦ,"
καὶ [g] ἐπισυνάξει" τοὺς ἐκλε-
κτοὺς [h] αὐτοῦ" ἐκ τῶν τεσ-
σάρων ἀνέμων, ἀπ' ἄκρου
γῆς ἕως ἄκρου οὐρανοῦ.
28 Ἀπὸ δὲ τῆς συκῆς μάθετε
τὴν παραβολήν· ὅταν [i] αὐτῆς
ἤδη ὁ κλάδος" ἁπαλὸς γένη-
ται, καὶ [k] ἐκφύῃ" τὰ φύλ-
λα [l], γινώσκετε, ὅτι ἐγγὺς
29 τὸ θέρος ἐστίν. Οὕτω καὶ
ὑμεῖς, ὅταν [m] ταῦτα ἴδητε"
γινόμενα, γινώσκετε, ὅτι
30 ἐγγύς ἐστιν ἐπὶ θύραις. Ἀ-
μὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι οὐ μὴ
παρέλθῃ ἡ γενεὰ αὕτη, [n] μέ-
χρις" [o] οὗ" πάντα ταῦτα γέ-
31 νηται. [Ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ
[p] παρελεύσεται·" οἱ δὲ λόγοι μου
32 οὐ μὴ [q] παρέλθωσι."] Πε-
ρὶ δὲ τῆς ἡμέρας ἐκείνης [r] ἢ"
[s] — τῆς" ὥρας οὐδεὶς οἶδεν,
οὐδὲ [t] οἱ ἄγγελοι οἱ" ἐν οὐρα-
νῷ, [u] οὐδὲ ὁ υἱός," εἰ μὴ ὁ
33 πατήρ [x]. [y] Βλέπετε," ἀ-
γρυ-

p. παρελεύσονται. r. καί.

(f) = BDL. Copt. cant. verc. vind. corb. (g) ἐπισυνάξουσι. FLM. 77. al. 5. Mt. o. Aeth. germ. 2. ἐπισυντρέψουσι. 28. (h) = DL. 1. 91. cant. verc. vind. corb. (i) ἤδη ὁ κλάδος αὐτῆς. ABCDL. al. 3. Mt. 10. al. 4. Ed. Arm. Vulg. It. Alii alio ordine. (k) ἐκφυῇ. E. 1. 36. 40. 72. 89* Ev. 2. Alii. Mt. V. al. 10. Ed. (etiam St. 3.) ἐκφύει. 56. 131. 157. Mt. 17. *nata fuerint*, Vulg. It. *procreaverit*. verc. || = 124. (l) + ἐν αὐτῇ. D. 28. 91. 124. Arm. cant. (m) ἴδητε ταῦτα. ABCL. al. 8. pluresve. Mt. f. 10. Syr. Vulg. ἴδητε πάντα ταῦτα. D. Ev. 36. cant. vind. colb. corb. (n) ἕως. D. 1. 13. 28. 40. 69. 124. ap. Birch. al. 5. Mt. a. Victor: μέχρις οὗ ... ἀντὶ τοῦ· ἕως οὗ, (o) ὅτου. B. ἄν. 1. 13. 28. 49. 69. 91. 124. (p) AEFGHLMS. 64. 71. 77. (108. 123. 125. ap. Birch.) 131. 157. Ev. 19. al. 22. Mt. V. a. f. ſemel. k. z* al. 6. Arm. verc. (q) παρελεύσονται, BL. Ev. 18. bis. 36. Mt. f. bis. (r) AB'EHKI M. 11. 17. 36. 64. 72. 77. 106. (108. 123. 125. ap. Birch.) 127. 229. Ev. 2. 18. 36. al. 38. et Barber. 6. Mt. V. e. f. p. q. 14. al. 6. Ed. Syr. p. Slav. Vulg. colb. corb. Baſil. Cyr. Euthym. (s) = AEM. 11. 13. 17. 36. 40. 69. 106. 124. 131. 157. 229. Ev. 2. 36. al. 26. et Barber. 6. Mt. V. al. 13. Ed. Euſ. Pſeudo Ath. Baſil. Theophyl. (t) ἄγγελος. B. *neque angelus, neque virtus*, Aug. (u) = Codd. gr. ap. Ambroſ. prag. Sed legitur in Codd. et Verſſ. omnibus, et apud. Ath. Epiph. Vict. Euthym. Iren. Tert. Auct. de prom. Hilar. Aug. Ambr. *nec filius hominis*, Sax. (x) + μόνος. 13. 61. 124. Mt. e. Perſ. p. Arm. Aeth. Sax. verc. colb. tol. Iren. Hilar. Ambr. Aug. (y) = 131. al. 3.

γρυπνεῖτε, [z] καὶ προσεύχε-
σθε·" οὐκ οἴδατε γὰρ πότε ὁ
34 καιρός ἐστιν. [a] Ὡς" ἄνθρω-
πος [b] ἀπόδημος" ἀφεὶς τὴν
οἰκίαν αὐτοῦ, καὶ δοὺς τοῖς
δούλοις αὐτοῦ [c] τὴν ἐξουσίαν,
καὶ ἑκάστῳ τὸ ἔργον αὐτοῦ,"
καὶ τῷ θυρωρῷ ἐνετείλατο
35 ἵνα γρηγορῇ. Γρηγορεῖτε
οὖν· οὐκ οἴδατε γὰρ πότε ὁ
κύριος τῆς οἰκίας ἔρχεται,
ὀψὲ, ἢ μεσονυκτίου, ἢ ἀ-
36 λεκτοροφωνίας, ἢ πρωΐ· Μὴ
ἐλθὼν ἐξαίφνης, εὕρῃ ὑμᾶς
37 καθεύδοντας. [d] ∾ "Ἃ" δὲ
ὑμῖν λέγω, πᾶσι λέγω· γρη-
γορεῖτε.]

1 Ἦν δὲ τὸ πάσχα [e] καὶ
τὰ ἄζυμα" μετὰ δύο ἡμέρας·
καὶ ἐζήτουν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ
οἱ γραμματεῖς, πῶς αὐτὸν
[f] ἐν δόλῳ" κρατήσαντες ἀπο-
2 κτείνωσιν. Ἔλεγον [g] δέ·"
μὴ ἐν τῇ ἑορτῇ, μήποτε θό-
ρυβος [h] ἔσται" τοῦ λαοῦ.]
3 Καὶ [ὄντος αὐτοῦ ἐν βηθανίᾳ
ἐν τῇ οἰκίᾳ σίμωνος τοῦ λε-
προῦ, κατακειμένου αὐτοῦ,
ἦλθε γυνὴ ἔχουσα ἀλάβα-
στρον μύρου, [i] νάρδου πιστι-
κῆς πολυτελοῦς·" καὶ [k] συν-
τρίψασα" [l] τὸ" ἀλάβαστρον
κατέχεεν αὐτοῦ [m] κατὰ" τῆς
4 κεφαλῆς. [n] Ἦσαν δέ τινες
ἀγα-

d ∾ ὅ.

(z) = BD. cant. verc. colb. tolet* (a) ὥσπερ γάρ. 1. 13. 69. 91. 124. colb. mar. (b) ἀποδημῶν. D. 1. Mt. o. (c) poteſtatem cujusque operis, Vulg. Sax. It. exc. verc. corb. vind. || = τήν. Mt. a. || ἐξουσίαν] οὐσίαν. Codd. ap. Eraſm. || καὶ = BD. Mt. e. r. verc. corb. (d) BCKL. 11. 64. 72. Ev. 2. 18. 36. al. 6. et Barber. 1. Mt. f. r. 10. Syr. Perſſ. Arr. Copt. Vulg. brix. gat. colb. Sed: ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν· γρηγορεῖτε. D. cant. verc. corb. vind. (e) = D. Sax. cant. verc. corb. ap. Blanch. τῶν ἀζύμων. Syr. gat. (f) = D. gr. Vulg. mſ. verc. vind. || = ἐν. 1. 13. 28. 40. 69. 91. Ev. 2. 19. al. 3. Mt. a. e. (g) γάρ. BDL. Syr. p. in m. Copt. Vulg. mſ. It. (h) γένηται. M. 36. 40. 125* Ev. 20. Barber. 1. Mt. a. 17. Ante θόρυβος ponunt BCDL. (i) = D. gr. Sed μύρου = cant. νάρδου = germ. 1. νάρδου πιστικῆς = Mt. r. || πιστικῆς] optimi, verc. piſtici, cant. brix. gat. vind. germ. 1. 2. tol. ſpicati, Vulg. colb. corb. Alii. || πολυτελοῦς] πολυτίμου. AG. 1. 13. 69. 91. 218 (cum 108. 124.) al. 4. Mt. f. r. x. 17. (k) θραύσασα. D. gr. aperiens, verc. (l) τόν. ACDEFS. Ev. 2. al. 9. Mt. V. 17. τήν. BL. (m) = BL. 1. 28. ἐπί. D. Ev. 20. (n) οἱ δὲ μαθηταὶ αὐτοῦ διεπονοῦντο, καὶ ἔλεγον. D. Arm. It. exc. brix. colb. || = καὶ λέγοντες. BL. Copt. vind.

ἀγανακτοῦντες πρὸς ἑαυτοὺς,
καὶ λέγοντες·" εἰς τί ἡ ἀπώ-
λεια αὕτη [o] τοῦ μύρου" [p] γέ-
5 γονεν;" Ἠδύνατο γὰρ τοῦ-
το [q] ⁜ τὸ μύρον" πραθῆναι
ἐπάνω [r] τριακοσίων δηναρίων,"
καὶ δοθῆναι τοῖς πτωχοῖς.
6 καὶ ἐνεβριμῶντο αὐτῇ. Ὁ
δὲ ἰησοῦς εἶπεν· ἄφετε αὐτήν·
τί αὐτῇ κόπους παρέχετε;
καλὸν [s] ἔργον εἰργάσατο
7 [t] ἐν ἐμοί." Πάντοτε γὰρ τοὺς
πτωχοὺς ἔχετε μεθ' ἑαυτῶν,
καὶ, ὅταν θέλητε, δύνασθε
[u] αὐτοὺς" εὖ ποιῆσαι· ἐμὲ δὲ
8 οὐ πάντοτε ἔχετε. Ὃ
[x] ἔσχεν" αὕτη, ἐποίησε· προ-
έλαβε μυρίσαι [y] μου τὸ σῶ-
μα" εἰς τὸν ἐνταφιασμόν.
9 Ἀμὴν [z] λέγω ὑμῖν, ὅπου
[a] ∾ ἂν" κηρυχθῇ τὸ εὐαγ-
γέλιον [b] τοῦτο" εἰς ὅλον τὸν
κόσμον, καὶ ὃ ἐποίησεν αὕτη
λαληθήσεται εἰς μνημόσυνον
10 αὐτῆς.] Καὶ [c] = ὁ" [ἰού-
δας [d] ὁ" ἰσκαριώτης, εἷς τῶν
δώδεκα, ἀπῆλθε πρὸς τοὺς
ἀρχιερεῖς, ἵνα [e] παραδῷ αὐ-
11 τὸν" [f] αὐτοῖς." Οἱ δὲ [g] ἀ-
κούσαντες" ἐχάρησαν, καὶ
ἐπηγγείλαντο αὐτῷ [h] ἀργύ-
ριον" δοῦναι. καὶ ἐζήτει, πῶς
[i] εὐκαίρως αὐτὸν" παραδῷ.

12 Καὶ

t. εἰς ἐμέ. x. εἶχεν. a ∾ ἐάν.

(o) = 1. 63. ap. Mill. 64 verc. colb. (p) = D. 64. cant. verc. corb. vind. (q) + ABCKL. 1. 11. 13. 72. [illegible]06. 229. Ev. 2. 18. 19. 36. al. 13. et Barber. 2. Mt. c. f. x. 10. Aeth. Arm. Syr. p. Goth. Vulg. It. exc. colb. Ambr. Ante τοῦτο addunt D. 69. 124. 218 (cum al. 5.) (r) ✱ τ. Sic D. et ✱CCC. cant. δηναρίων διακοσίων. C. (s) + γὰρ. G. 13. 28. 69. 91. 124. Syr. p. c. aſt. Arm. Goth. colb. (t) ABCD (St. π.) EFKLMS. Ev. 2. 36. al. 83. Mt. V. al. 15. Ed. Theophyl. (u) αὐτοῖς. CDL. 1. 13. 69. 124. al. 3. (x) ABCD (St. π.) EFGHKLS. Ev. 2. 36. al. 74. Mt. V. al. 13. Ed. Vict. Theophyl. (y) τὸ σῶμά μου. BDL. 108. 125. Mt. f. i. n. (z) + δέ. BD gr. KL. 40. 235. al. 13. Mt. V. a. z** al. 4. verc. Alii habent γὰρ f. καί. (a) ACL** Alii. Mt. V. al. 13. Ed. (b) = BDL. 13. 69. cant. verc. vind. corb. (c) = ABCDL. 1. 69. 72. 124. 157. 235. Ev. 2. al. 7. Mt. a. k. al. 6. Orig. Euſ. Theophyl. (d) = BDL. Orig. (e) αὐτὸν παραδῷ. BCL. 69. Euſ. (f) = D. 28. 91. cant. verc. vind. colb. corb. Orig. (g) = D. cant. verc. vind. corb. colb. (h) ἀργύρια. AK. 61. 64. 72. 89. 127. 131. 229. 235. Ev. 18. 19. al. 26. Mt. f. k. p. z. Syr. p. Euſ. (i) αὐτὸν εὐκαίρως. ABCL. 131. 218. Vulg. It. exc. cant. Euſ.

12 Καὶ τῇ πρώτῃ ἡμέρα
τῶν ἀζύμων, ὅτε τὸ πάσχα
ἔθυον, λέγουσιν αὐτῷ οἱ μα-
θηταὶ [k] αὐτοῦ·" ποῦ θέλεις
ἀπελθόντες [l] ἑτοιμάσωμεν,"
13 ἵνα φάγῃς τὸ πάσχα; Καὶ
ἀποστέλλει δύο τῶν μαθητῶν
αὐτοῦ, καὶ λέγει αὐτοῖς·
ὑπάγετε εἰς τὴν πόλιν· καὶ [m]
ἀπαντήσει ὑμῖν ἄνθρωπος κε-
ράμιον ὕδατος βαστάζων·
14 ἀκολουθήσατε αὐτῷ· Καὶ
ὅπου ἐὰν εἰσέλθῃ, εἴπατε τῷ
οἰκοδεσπότῃ· [n] ὅτι" ὁ διδά-
σκαλος λέγει· ποῦ ἐστιν τὸ κα-
τάλυμα [o], ὅπου τὸ πάσχα
μετὰ τῶν μαθητῶν μου φά-
15 γω; Καὶ αὐτὸς ὑμῖν δείξει
[p] ἀνάγαιον" [q] μέγα" ἐστρωμέ-
νον. [r] — ἕτοιμον·" ἐκεῖ ἑτοι-
16 μάσατε ἡμῖν. Καὶ ἐξῆλθον
οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, καὶ ἦλθον
εἰς τὴν πόλιν, καὶ [s] εὗρον"
καθὼς εἶπεν αὐτοῖς· καὶ ἡτοί-
17 μασαν τὸ πάσχα. Καὶ ὀψίας
γενομένης ἔρχεται μετὰ τῶν
18 δώδεκα. Καὶ ἀνακειμένων
αὐτῶν καὶ ἐσθιόντων, εἶπεν
ὁ Ἰησοῦς· ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι
εἷς ἐξ ὑμῶν παραδώσει με,
19 [t] ὁ ἐσθίων" μετ' ἐμοῦ. Οἱ
δὲ ἤρξαντο λυπεῖσθαι, καὶ
λέγειν

---

p. ἀνώγεον.

(k) = D. Arm. Vulg. It. exc. brix. vind. (l) ἑτοιμάσομεν. 1. 40. 69. 106. 108. Ev. 18. al. 25. Mt. a. e. f. k. al. 6. Ed. || + σοι. D. 229. Barber. 2. Mt. x. Syr. Vulg. cant. brix. colb. germ. 1. vind. prag. (m) + εἰσελθόντων ὑμῶν εἰς τὴν πόλιν. 13. 28. 69. 91. 124. Arm. (n) = 11. 36. 40. 61. 106. 108. 127. 235. al. 3. Mt. a. l. x. 10. Syr. (Syr. p. habet c. aſt.) Arm. verc. vind. brix. colb. corb. Theophyl. ed. (o) + μου. BCDL. 1. 13. 28. 69. Ev. 18. 19. al. 4. Mt. f. Syr. p. in m. Arm. Sax. Vulg. It. (exc. corb. vind. colb. prag. (p) ACDEGHKL. 1. 13. 69. 131. Alii. Mt. V. a. Lexicon mſ. Heſych. ἀνώγαιον. BS. Alii. Mt. e. 10. Ed. Syr. p. in m. graece. ἀνώγεων. 10. Alii. Mt. d. al. 9. Alii aliter. ἀνάγαιον οἶκον. D. gr. *coenaculum*, Vulg. *ſtratum paratum grande*, (omiſſo τῷ· ἀνάγαιον.) cant. corb. vind. *locum medianum in ſuperioribus*, verc. (q) = 91. ap. Mill. 131. 229* colb. (r) = A. 89. 103. 106. 142. 226* al. 7. Mt. d. i. l. n. o. Arm. (Syr. p. habet c. aſt.) Vulg. verc. gat. Mm. prag. Vict. Euthym. Theophyl. || + ἐσταρωμένον, κεκοσμημένον. Orig. bis vel ter. (s) ἐποίησαν. D. (St. β.) cant. verc. vind. colb. corb. (t) τῶν ἐσθιόντων. B.

λέγειν αὐτῷ [u] εἷς καθ' εἷς·"
μήτι ἐγώ; [x] — καὶ ἄλλος·
20 μήτι ἐγώ;" Ὁ δὲ [y] — ἀπο-
κριθεὶς" εἶπεν αὐτοῖς· εἷς ἐκ
τῶν δώδεκα, ὁ ἐμβαπτόμενος
μετ' ἐμοῦ [z] εἰς τὸ τρυβλίον [a].
21 Ὁ μὲν υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου
[b] ὑπάγει." καθὼς γέγραπται
περὶ αὐτοῦ. οὐαὶ δὲ τῷ ἀν-
θρώπῳ ἐκείνῳ, δι' οὗ [c] ὁ υἱὸς
τοῦ ἀνθρώπου" παραδίδοται·
καλὸν ἦν αὐτῷ, εἰ οὐκ ἐγεν-
νήθη ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος.
22 Καὶ ἐσθιόντων αὐτῶν, λαβὼν
[d] ὁ ἰησοῦς" ἄρτον, [e] εὐλογή-
σας ἔκλασε, καὶ ἔδωκεν αὐ-
τοῖς, καὶ εἶπε· λάβετε. [f] †
τοῦτό ἐστι τὸ σῶμά μου.
23 Καὶ λαβὼν [g] — τὸ" ποτή-
ριον, [h] εὐχαριστήσας" ἔδω-
κεν αὐτοῖς· καὶ ἔπιον ἐξ αὐ-
24 τοῦ πάντες. Καὶ εἶπεν αὐ-
τοῖς· τοῦτό ἐστι τὸ αἷμά μου
[i] τὸ" τῆς [k] = καινῆς" δια-
θήκης, τὸ [l] περὶ" πολλῶν ἐκ-
25 χυνόμενον. Ἀμὴν [m] λέγω
ὑμῖν, ὅτι [n] οὐκέτι" οὐ μὴ
[o] ∾ πίω" ἐκ τοῦ [p] ∾ γεν-
νήματος" τῆς ἀμπέλου, ἕως
τῆς ἡμέρας ἐκείνης, ὅταν αὐ-
τὸ

f † Φάγετε. o ∾ προσθῶ πιεῖν. p ∾ γενήματος.

(u) εἷς καθεῖς. 49. Alii. Mt. a. εἷς καθεῖς. Ed. εἷς κατὰ εἷς. BI., εἷς παρεὶς. Mt. n. εἷς καθ' ἕνα. Orig. εἷς ἕκαστος. C. (x) = BCLP. 17. 106. 131. 218 (cum al. 5.) Ev. 36. al. 7. et Barber. 1. Syr. utr. (Syr. p. habet in m.) Arr. Perſſ. Copt. Aeth. Vulg. germ. 2. gat. mart. prag. || Habet Orig. || *aut alius? hoc ſinguli coeperunt dicere*, colb. (y) = BCDL. Syr. Perſſ. Copt. Vulg. It. (z) + τὴν χεῖρα. A. Arr. Perſſ. Copt. Vulg. ed. It. (exc. cant. vind. prag. harl* emmer. tol. alii.) Beda. (a) + αὐτός με παραδώσει. (11. 68. ap. Kuſt.) 220. colb. (b) παραδίδοται. D. (St. β.) cant. verc. vind. colb. (c) = D. cant. verc. (d) = BD. cant. verc. vind. corb. Poſt ἄρτον ponunt 106. 115. (e) + καὶ. 69. 91. 127. 157. al. 13. Mt. p. al. 3. Ed. Syr. Vulg. brix. colb. vind. prag. Euthym. (f) = ABCD (St. β.) KLP. 1. 38* 42. 67. 114. 115. 229* Ev. 9. 18. 19. 36. Mt. f. 10. Syr. utr. Arr. Perſſ. Copt. Aeth. Arm. Vulg. It. exc. corb. (g) = BCDL. 13. 131. 218 (cum al. 10!) Ev. 18. al. 6. Mt. e. n. r. (h) *benedixit*, vind. corb. colb. || + εὐλόγησε καὶ. Syr. (i) = CD**EL. 115. al. 3. Mt. V. 17. (k) = BCDL. Copt. cant. || — τὸ τῆς καινῆς διαθήκης. corb. (l) ὑπέρ. BCDL. 13. 69. 124. Ev. 18. (m) + δὲ. 11. 36. 91. 131. 157. 218 (cum al. 6.) 229** 235. al. 20. Mt. V. a. e. al. 4. Theophyl. (n) = DL. cant. verc. brix. gat. colb. emmer. (o) D. cant. verc. brix. (p) γενήματος. ACEL. Alii multi. Mt. V. al. 12.

τὸ πίνω q καινὸν" ἐν τῇ βα-
σιλείᾳ τοῦ θεοῦ.

26 Καὶ ὑμνήσαντες ἐξῆλ-
θον εἰς τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν.
27 Καὶ λέγει αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς·
ὅτι πάντες σκανδαλισθήσεσθε
r = ἐν ἐμοὶ ἐν τῇ νυκτὶ ταύ-
τῃ·" ὅτι γέγραπται· πατάξω
τὸν ποιμένα, καὶ s διασκορ-
πισθήσεται" τα πρόβατα t.
28 Ἀλλὰ μετὰ τὸ ἐγερθῆναί με,
προάξω ὑμᾶς εἰς τὴν γαλιλαί-
29 αν. Ὁ δὲ πέτρος ἔφη αὐτῷ·
u καὶ εἰ" πάντες σκανδαλι-
σθήσονται, ἀλλ' οὐκ ἐγώ.
30 Καὶ λέγει αὐτῷ ὁ ἰησοῦς·
ἀμὴν λέγω σοι, ὅτι x # σὺ"
y σήμερον" z ἐν τῇ νυκτὶ
ταύτῃ," πρὶν a ἢ δὶς" ἀλέκτο-
ρα φωνῆσαι, τρὶς ἀπαρνήσῃ
31 με. Ὁ δὲ b c ∾ ἐκ περισ-
σοῦ" ἔλεγε * d — μᾶλλον·"
ἐάν με δέῃ συναποθανεῖν σοι,
οὐ μή σε e ἀπαρνήσομαι."
f ὡσαύτως δὲ καὶ πάντες ἔλε-
γον."

32 Καὶ ἔρχονται εἰς χωρίον,
οὗ τὸ ὄνομα g ∾ γεθσημανῆ"
καὶ

---

c ∾ ἐκπερισσῶς. g ∾ γεθσημανεῖ.

(q) = Mt. x. καινῶς. Syr. (r) = BCDGHLS. 36. 73. 131. 142* 161** 226* Ev. 6. al. 11. et Barber. 3. Mt. V. a. d. l* (ἐν τῇ νυκτὶ ταύτῃ. l**) 14. 17. (r. habet in marg.) cant. corb. || = ἐν ἐμοί. 45. 53. 54. 57. 65. Alius. Vulg. mſ. gat. germ. 1. prag. emmer. Beda. || = ἐν τῇ νυκτὶ ταύτῃ. 28. 157. verc. brix. vind. (s) διασκορπισθήσονται. ADFL. Alii. Mt. f. (t) + τῆς ποίμνης. EFKM. 40. 76. 91. 114. 218. al. 6. Mt. q. 10. verc. colb. || = + αὐτοῦ. Syr. (u) εἰ καί. BGL. 1. 13. 69. 124. Mt. e. Syr. Arm. καὶ ἐάν. D. εἰ. vind. (x) + ABEGHKLMS. 1. 11. 13. 36. 69. 72. 106. 124. 131. 157. 218 (cum. al. 9.) 229. 235. Ev. 18* 19. al. 50. Mt. V. al. 14. Ed. Syr. utr. Arr. Perſſ. Copt. Aeth. Arm. Slav. Vulg. Sax. prag. colb. Theophyl. Euthym. (y) = DS. Arm. cant. verc. brix. vind. corb. (z) = S. ταύτῃ τῇ νυκτί. BCDL. 1. 69. 115. Arm. cant. verc. brix. vind. (a) = D. item Mt. e. Arm. (ed. conſtant. habet in m.) cant. verc. vind. colb. corb. prag. tol* (b) + πέτρος. ACGMS. 1. 13. 28. 69. 106. 108. 124. ap. Birch. Ev. 18. 36. al. 15. Mt. f. o. q. x. Syr. p. Arr. Aeth. Arm. (c) ἐκπερισσῶς. BCD. 61. al. 3. περισσῶς. L. (St. β.) 13. 69. 124. (d) = BCDL. Syr. Copt. Vulg. It. Ante ἐκ περισσοῦ ponunt 1. 13. 69. 124. Sequentibus jungunt 72. 157. Ev. 36. Alii. Ed. (e) ἀπαρνήσωμαι. GF. 72. 106. al. 21. pluresve. Mt. V. al. 6. Ed. (f) = 67. 68. (g) ACFLMS. Alii. Mt. V. 17. Ed. Copt. Arm. Vulg. Alii aliter.

καὶ λέγει τοῖς μαθηταῖς
αὐτοῦ· καθίσατε ὧδε ἕως [h]
33 [i] προσεύξωμαι." Καὶ παρα-
λαμβάνει τὸν πέτρον καὶ
[k] † ἰάκωβον καὶ ἰωάννην μεθ'
ἑαυτοῦ· καὶ ἤρξατο ἐκθαμ-
βεῖσθαι καὶ [l] ἀδημονεῖν."
34 Καὶ [m] λέγει" αὐτοῖς· περίλυ-
πός ἐστιν ἡ ψυχή μου ἕως
θανάτου· μείνατε ὧδε καὶ
35 γρηγορεῖτε [n]. Καὶ [o] ∾ προ-
ελθὼν" μικρὸν, ἔπεσεν [p] ἐπὶ
τῆς γῆς καὶ προσηύχετο, ἵνα,
εἰ δυνατόν ἐστι, παρέλθῃ ἀπ'
36 αὐτοῦ ἡ ὥρα· Καὶ ἔλεγεν·
ἀββᾶ ὁ πατὴρ, πάντα δυνα-
τά σοι· παρένεγκε τὸ ποτή-
ριον [q] ἀπ' ἐμοῦ τοῦτο·" ἀλλ'
οὐ τί ἐγὼ θέλω, ἀλλὰ [r] τί"
37 σύ. Καὶ ἔρχεται, καὶ εὑ-
ρίσκει αὐτοὺς καθεύδοντας·
καὶ λέγει τῷ πέτρῳ· σίμων,
καθεύδεις; οὐκ [s] ἴσχυσας"
38 μίαν ὥραν γρηγορῆσαι; Γρη-
γορεῖτε καὶ προσεύχεσθε, ἵνα
μὴ εἰσέλθητε εἰς πειρασμόν·
τὸ μὲν πνεῦμα πρόθυμον, ἡ
38 δὲ σὰρξ ἀσθενής. Καὶ πάλιν
ἀπελθὼν προσηύξατο, [t] τὸν
40 αὐτὸν λόγον εἰπών." Καὶ
[u] ὑποστρέψας" εὗρεν αὐτοὺς
[x] ═ πάλιν" καθεύδοντας·
ἦσαν

k † τὸν. o ∾ προσελθών.

(h) + ἂν. 106. al. 2. Mt. x. || + ἀπελθὼν. 77. 127. 235. al. 3. Mt. r. Ed. Aeth. || + ἂν ἀπελθὼν. M. 13. 28. 69. 91. 218 (cum al. 4.) al. 6. (i) προσεύξομαι. D. 131. Ev. 6. 18. al. 26. Mt. a. d. e. f. al. 8. Ed. (k) ═ CDEFGHS. 106. 108. 131. 157. 218 (cum al. 8.) 235. Ev. 6. 18. 36. al. 9. pluresve. Mt. V. al. 14. Ed. Theophyl. (l) ἀκηδεμονεῖν. D* *taedere* f. *taediari*, Vulg. cant. Alii. *acediari et deficere*, verc. (m) λέγειν. GH. 36. 235. al. 16. Mt. a. f. al. 3. Ed. Theophyl. (n) + μετ' ἐμοῦ. G. 1. 28. 61. Mt. o. Ed. gat. germ. 2. (o) ACDEGHLS. 1. 13. 28. 36. 69. 72. 124. 131. 218 (cum al. 7.) 235. Ev. 6. 18. 36. al. 25. Mt. V. n. o. q. r.* x. 17. Ed. Syr. utr. corb. (p) + ἐπὶ πρόσωπον. D. (St. β.) G. 1. 13. 69. Ev. 18. 19. al. 8. Mt. f. r. item 28. Arm. cant. verc. vind. gat. colb. germ. 2. (q) τοῦτο ἀπ' ἐμοῦ. ABCGL. 69. 76. 108. 124. 127. 131. 218. Mt. e. z. Arm. Orig. bis. Alii alio ordine. (r) ὡς. 13. 50. 69. Mt. e. Arm. cant. colb. corb. ὅ. D. gr. 70. ὅ, τι. G. 1. al. 3. Mt. x. εἴ τι. C. 40** (91. et al. 7. ap. Mill.) 108. 127. 157. Ev. 18. Mt. f. (s) ἰσχύσατε. D (St. β.) 1. 69. 124. Ev. 19. al. 7. Mt. f. Perf. p. cant. corb. (t) ═ D. cant. verc. colb. corb. (u) ἐλθὼν. D. cant. verc. corb. colb. πάλιν ἐλθὼν. L. Copt. Perf. w. Ar. p. ἐλθὼν καὶ πάλιν ὑποστρέψας. B. ὑποστρέψας πάλιν. Arm. Vulg. brix. prag. ὑποστρέψας πάλιν ἐλθὼν. Syr. (x) ═ BDL. 90. Ev. 6. Syr. Perſ. Ar. p. Copt. Arm. cant. verc. corb. brix. colb.

ἦσαν γὰρ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν
[y] ∽ βεβαρημένοι," καὶ οὐκ
ᾔδεισαν, τί [z] αὐτῷ ἀποκρι-
41 θῶσι." Καὶ ἔρχεται τὸ τρί-
τον, καὶ λέγει αὐτοῖς· κα-
θεύδετε [a] = τὸ" λοιπὸν καὶ
[b] ἀναπαύεσθε·" [c] ἀπέχει,"
ἦλθεν ἡ ὥρα· ἰδοὺ παραδίδο-
ται ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου εἰς
τὰς χεῖρας τῶν ἁμαρτωλῶν.
42 Ἐγείρεσθε, ἄγωμεν· ἰδοὺ,
ὁ παραδιδούς με ἤγγικε.]

43 Καὶ [d] εὐθέως," ἔτι αὐ-
τοῦ [λαλοῦντος, παραγίνεται
Ἰούδας [e], εἷς [f] = ὢν" τῶν
δώδεκα, καὶ μετ' αὐτοῦ ὄ-
χλος [g] πολὺς" μετὰ μαχαι-
ρῶν καὶ ξύλων, [h] παρὰ τῶν
ἀρχιερέων καὶ τῶν γραμμα-
τέων καὶ τῶν πρεσβυτέρων.
44 Δεδώκει δὲ ὁ παραδιδοὺς αὐ-
τὸν [i] σύσσημον" αὐτοῖς, λέ-
γων· ὃν ἂν φιλήσω, αὐτός
ἐστι· κρατήσατε αὐτὸν καὶ
[k] ἀπαγάγετε" [l] ἀσφαλῶς."
Καὶ

y ∽ καταβαρυνόμενοι.

(y) AKL. 1. 11. 13. 69. 72. 106. 108. 124. 127. 142 in m. 226** Ev. 6. 18. 19. 36. al. 25. Mt. f. k. p. x. z. καταβεβαρυνόμενοι. B. καταβαρούμενοι. D. Mt. e. 10. βαρυνόμενοι. M. 56. (z) ἀποκριθῶσιν αὐτῷ. ABCDL. al. 4. pluresve. Mt. a. f. (a) = ACDEI S. 11. 13. 36. 40. 131. Ev. 18. al. 25. Mt. V** a. f. k. al. 5. Ed. Theophyl. (b) ἀναπαύεσθε; Sic 65. Alii. (c) = 50. ἐπέχει. 106. || + τὸ τέλος. D. 13. 69. 124. al. 4. Syr. utr. Arm. Slav. *Conſummatus eſt finis*, ſ. *adeſt conſummatio*, It. *adeſt finis*, brix. *ſufficit finis et* (pro ἦλθεν eſt καὶ in D.) *hora*, cant. *adeſt enim conſummatio et hora*, colb. (d) = D. 1. 13. 69. Syr. Perſſ. Arr. Arm. Vulg. cant. verc. colb. corb. prag. εὐθὺς. BCL. (e) + ὁ ἰσκαριώτης ſ. ἰσκαριώτης ſ. σκαριώτης. ADKM. 10. 11. 106. 124. 125* 218 (cum al. 2.) Ev. 6. 19. al. 17. Mt. f. x. z. in marg. 10. Syr. utr. Perſſ. Arr. Aeth. Arm. Vulg. It. Orig. Theophyl. (f) = ACDKLS. 13. 64. 72. 108. 124. 127. 218 (cum al. 7.) 229* Ev. 19. 36. al. 19. Mt. f. o. r. 10. 14. Syr. Perſſ. Aeth. Copt. Arm. Goth. Slav. 4. 5. 6. Vulg. It. Orig. Vict. Theophyl. (g) = BL. 13. 69. Syr. utr. Copt. Arm. verc. corb. prag. emmer. (h) + ἀπεσταλμένοι. 1. Ev. 36. al. 4. Mt. f. x. corb. gat. mart. colb. germ. 2. Vulg. in ed. ſixtin. (i) σημεῖον. D. 61. 235. Victor: σύσσημον τουτέστι σημεῖον. (k) ἀπάγετε BDL. 40. 69. 218 (cum al. 2.) ἄγαγετε. F. al. 7. (l) = prag. tol.

45 Καὶ [m] ἐλθὼν," [n] εὐθέως"
προσελθὼν αὐτῷ, λέγει [o]·
[p] — ῥαββὶ," ῥαββί· καὶ κα-
46 τεφίλησεν αὐτόν. Οἱ δὲ ἐ-
πέβαλον [q] — ἐπ' αὐτὸν" τὰς
χεῖρας [r] αὐτῶν," καὶ ἐκρά-
47 τησαν αὐτόν. Εἷς δέ [s] τις"
[t] τῶν παρεστηκότων," σπα-
σάμενος τὴν μάχαιραν, ἔπαισε
τὸν δοῦλον τοῦ ἀρχιερέως,
καὶ ἀφεῖλεν αὐτοῦ τὸ [u] ὠ-
48 τίον." Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰη-
σοῦς εἶπεν αὐτοῖς· [x] ὡς" ἐπὶ
λῃστὴν [y] ἐξήλθετε" μετὰ
μαχαιρῶν καὶ ξύλων, συλλα-
49 βεῖν με. Καθ' ἡμέραν ἤμην
πρὸς ὑμᾶς ἐν τῷ ἱερῷ διδά-
σκων, καὶ οὐκ ἐκρατήσατέ με·
ἀλλ' ἵνα πληρωθῶσιν αἱ γρα-
50 φαί [z]. Καὶ ἀφέντες αὐτὸν
51 [a] πάντες" ἔφυγον. [b] Καὶ
εἷς τις νεανίσκος" [c] ∽ ἠ-
κολούθει" [d] αὐτῷ," πε-
ριβεβλημένος σινδόνα [e] ἐπὶ
γυμνοῦ·" καὶ κρατοῦσιν αὐ-
52 τὸν [f] = οἱ νεανίσκοι." Ὁ
δὲ

c ∽ ἠκολούθησεν.

(m) = D. 1. 91. 106. 157. al. 5. Syr. cant. verc. colb. corb. προσελθὼν (omiſſo mox προσελθὼν) Mt. x. (n) = D. cant. verc. colb. corb. εὐθὺς. BCL. (o) + αὐτῷ. DEFGHS. 1. 28. 124. 131. 157. 235. Ev. 6. 36. al. 21. Mt. V. e. k. l. al. 4. Ed. Syr. Arm. cant. verc. corb. colb. (p) = BDLM. 38. 127. Arr. rom. et Erp. Perſ. w. Copt. Aeth. Vulg. mſ. Sax. cant. corb. brix. germ. 1. 2. mart. prag. emmer. χαῖρε. C** 1. 13. 69. 124. Ev. 7. 10. 12. 17. 18. 19. 36. al. 3. Ed. Syr. p. in m. Vulg. verc. colb. χαῖρε ῥαββί. Mt. f. x. et Barber. 8. (q) = CDL. 1. 11. 13. 69. 118* Aeth. cant. corb. Iidem fere pro αὐτῶν mox habent αὐτῷ. In aliis locum mutat. (r) = BS. 28. 40. 57. 235. Ev. 36. Syr. utr. Perſ. w. Arm. Goth. Vulg. brix. verc. colb. corb. prag. Theophyl. (s) = ALM. 40. 91. al. 3. Mt. a. d. Ed. brix. corb. colb. || εἷς δέ τις] καί τις. D. (t) = D. cant. verc. (u) ὠτάριον. BD. 1. Syr. p. in m. (x) = D. cant. (y) ἐξήλθατε. ABCDEL. 69. 124. 131. Ev. 6. (z) + τῶν προφητῶν. 13. 69. 106. 124. al. 4. Mt. q. Arm. Syr. p. c. aſt. (a) = 52. Ev. 7. 9. 10. 12. 18. Mt. f. Syr. Poſt ἔφυγον ponunt BCL. 61. Mt. 17. (b) καὶ νεανίσκος τις. BCL. item D. Copt. Vulg. It. καὶ εἷς νεανίσκος. 72. (c) AEFG HKMPS. 11. 36. 40. 69. 72. 106. 108. 124. 131. 157. 229. 235. Ev. 6. 18. 19. 36. al. 63. Mt. V. al. 15. Ed. Theophyl. συνηκολούθει. BCL. (d) αὐτοὺς. D. 42. cant. corb. (e) = 1. 118. colb. γυμνὸς. 13. 69. Syr. *ſicut erat nudus*, brix. *nuditatis*, cant. (f) = BC*D (St. β.) L. Syr. Arr. Perſſ. Copt. Vulg. It. Theophyl. Alii ponunt ante κρατοῦσι. || αὐτὸν οἱ νεανίσκοι] τὸν νεανίσκον. Slav.

δὲ καταλιπὼν τὴν σινδόνα,
γυμνὸς ἔφυγεν g — ἀπ' αὐ-
τῶν."

53 Καὶ ἀπήγαγον τὸν ἰη-
σοῦν πρὸς τὸν ἀρχιερέα h. καὶ
συνέρχονται i αὐτῷ" πάντες
οἱ k ἀρχιερεῖς" καὶ οἱ πρεσβύ-
54 τεροι καὶ οἱ γραμματεῖς. Καὶ
ὁ πέτρος l ἀπὸ μακρόθεν" ἠ-
κολούθησεν αὐτῷ ἕως m ἔσω"
εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ ἀρχιερέως·
καὶ ἦν συγκαθήμενος μετὰ
τῶν ὑπηρετῶν καὶ θερμαινό-
55 μενος n πρὸς τὸ φῶς." Οἱ
δὲ ἀρχιερεῖς καὶ ὅλον τὸ συν-
έδριον ἐζήτουν κατὰ τοῦ ἰη-
σοῦ o μαρτυρίαν," εἰς τὸ θα-
νατῶσαι αὐτόν· καὶ οὐχ εὕ-
56 ρισκον. Πολλοὶ γὰρ ἐψευ-
δομαρτύρουν κατ' αὐτοῦ, καὶ
ἴσαι αἱ μαρτυρίαι οὐκ ἦσαν.
57 Καί p τινες" ἀναστάντες,
ἐψευδομαρτύρουν q κατ' αὐ-
58 τοῦ, λέγοντες· Ὅτι ἡμεῖς
ἠκούσαμεν αὐτοῦ λέγοντος·
ὅτι ἐγὼ καταλύσω τὸν ναὸν
r τοῦτον τὸν χειροποίητον,"
καὶ διὰ τριῶν ἡμερῶν ἄλλον
ἀχειροποίητον s οἰκοδομήσω."
59 Καὶ οὐδὲ οὕτως t ἴση ἦν ἡ
60 μαρτυρία" αὐτῶν. Καὶ ἀνα-
στὰς ὁ ἀρχιερεὺς εἰς u † μέ-
σον, ἐπηρώτησε τὸν ἰησοῦν,
λέγων· οὐκ ἀποκρίνῃ οὐδέν;
x τί" οὗτοί σου καταμαρτυ-
61 ροῦσιν; y Ὁ δὲ" z ἐσιώπα,"
καὶ οὐδὲν ἀπεκρίνατο. a πάλιν

u † τό.

(g) = BCL. Syr. Arr. Perſ. p. Aeth. Copt. colb. (h) + καϊάφαν. AKM. 11. 69. 72. 91. 106. 124. 229. al. 9. Mt. e. r. 10. z. in marg. Syr. utr. Arr. Perſ. p. Arm. Orig. + ἄνναν. Victor. (i) = DL. 64. 69. 124* Perſ. w. Aeth. Vulg. cant. verc. colb. corb. germ. 2. prag. mart. Orig. πρὸς αὐτὸν. C. Syr. αὐτοῦ. 1. Perſ. p. (k) ἱερεῖς. Mt. a. Arm. Vulg. prag. *pontifices*, verc. (l) = Arm. verc. (m) = D. 1. Syr. Perſ. p. cant. verc. gat. corb. germ. 1. (n) = 1. 59. Alius. Mt. x. Poſt ὑπηρετῶν ponit Vulg. ed. || = τὸ. Ed. elſevir. (o) ψευδομαρτυρίαν. A. 36. al. 3. Mt. a. Copt. (p) ἄλλοι. D. 13. 69. 124. cant. verc. corb. colb. (q) + καὶ ἔλεγον (omiſſo mox λέγοντες) D. *falſum teſtimonium dicebant adverſus eum*, cant. corb. (r) τοῦ σώματος. 38. || = τοῦτον. D. gr. *Dei*, corb. (s) ἀναστήσω. D. *ſuſcitabo*, It. ἀνοικοδομήσω. Orig. ed. (t) ἴση ἦν αἱ μαρτυρίαι. B. ἴσαι ἦν f. ἦσαν αἱ μαρτυρίαι. Ed. verc. corb. (u) = ABEFHLPS. al. 33. pluresve. Mt. V. al. 13. Ed. Orig. Theophyl. (x) ὅτι. B. (y) ἐκεῖνος δὲ. D. || + ἰησοῦς. A. 106. 229** al. 4. Mt. x. Syr. Perſ. p. Aeth. (z) ἐσίγα. D. (a) καὶ λέγει αὐτῷ ὁ ἀρχιερεύς. D. cant. *Iterato ait*, corb. colb. || = ὁ δὲ ἐσιώπα ad

ἐπηρώτα

ὁ ἀρχιερεὺς ἐπηρώτα αὐτὸν,
καὶ λέγει αὐτῷ· " σὺ εἶ ὁ χρι-
στὸς, ὁ υἱὸς τοῦ [b] εὐλογη-
62 τοῦ;" Ὁ δὲ [c] ἰησοῦς" εἶ-
πεν· [d] ἐγώ εἰμι· καὶ ὄψε-
σθε τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου
[e] ἐκ δεξιῶν καθήμενον" τῆς δυνά-
μεως [f], καὶ ἐρχόμενον [g] με-
τὰ" τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρα-
63 νοῦ. Ὁ δὲ ἀρχιερεὺς διαῤῥή-
ξας [h] τοὺς χιτῶνας αὐτοῦ,
λέγει· τί ἔτι χρείαν ἔχομεν
64 μαρτύρων; Ἠκούσατε [i] τῆς
βλασφημίας [k]· τί ὑμῖν φαίνε-
ται; οἱ δὲ πάντες κατέκριναν
αὐτὸν [l] εἶναι" ἔνοχον θανά-
65 του. Καὶ ἤρξαντό τινες
ἐμπτύειν [m] αὐτῷ," [n] καὶ πε-
ρικαλύπτειν τὸ πρόσωπον αὐ-
τοῦ," καὶ κολαφίζειν αὐτὸν,
καὶ λέγειν αὐτῷ· προφήτευ-
σον [o]· καὶ [p] οἱ ὑπηρέται"
ῥαπίσμασιν αὐτὸν [q] ἔβαλ-
λον."

66 Καὶ

---

e. καθήμενον ἐκ δεξιῶν.

ἐπηρώτα αὐτόν. verc. Alii latini variant. || καὶ λέγει αὐτῷ] = Mt. d. ἐκ δευτέρου, λέγων. Orig. item 1. 13. 69. 124. (b) εὐλογημένου. 28. 58. θεοῦ τοῦ εὐλογητοῦ. AK. 72. 114. 229. 234. Ev. 9. et Barber. 1. Mt. o. r. x. 10. Vulg. ed. corb. ap. Blanch. Euthymius: εὐλογητοῦ, ἤτοι τοῦ θεοῦ τοῦ εὐλογητοῦ. || θεοῦ τοῦ ζῶντος. 38. (c) = 13. Mt. e. f. || + ἀποκριθείς. D. 1. 13. 69. 124. Perſ. p. Arm. cant. verc. corb. Orig. (d) + σὺ εἶπας ὅτι. 13. 69. 124. Arm. Orig. (e) BDEFGHLMS. 218 (cum al. 10.) al. 24. pluresve. Mt. V. al. 14. Ed. Goth. Slav. Sax. Vulg. mſ. cant. mart. prag. emmer. tol. Orig. ſemel. Theophyl. Caſſiod. || = καθήμενον. 121* Ev. 36. Mt. 14. Poſt δυνάμεως ponit Mt. 12. (f) + τοῦ θεοῦ. 157. Arm. Vulg. ed. (g) ἐπί. G. 1. 11. 33. 127. Ev. 18. 19. al. 9. Mt. e. f. 12. Syr. verc. (h) + εὐθέως. 124. Arm. verc. Orig. (i) + πάντες. G. 1. 124. al. 5. Mt. x. Arm. cant. || + παντες. Ev. 19. 36. al. 4. Mt. f. (k) + αὐτοῦ. DG. al. 5. Mt. e. Goth. cant. gat. mart. || + τοῦ στόματος αὐτοῦ. 13. 61. 69. Syr. Syr. p. in m. Arm. || + αὐτοῦ ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ. 124. (l) = D. cant. corb. Poſt ἔνοχον ponunt BL. Ed. (m) τῷ προσώπῳ αὐτοῦ. D. Syr. Arm. Goth. cant. verc. brix. (n) = D. cant. verc. brix. || = καὶ λέγειν ad ἔβαλλον. verc. (o) + νῦν. 1. 69. 118. + ἡμῖν. F. 106. Ev. 14. brix. colb. + ἡμῖν χριστέ. tol. + ἡμῖν ſ. νῦν (χριστέ) τίς ἐστιν ὁ παίσας σε. 13. 69. 108. 124. 127. al. 9. Mt. e. f. Syr. p. (aſteriſco poſito ad ἡμῖν) Arr. Copt. Aeth. Arm. gat. (p) = D. cant. (q) ἔλαβον. ABLS. 11. 36. al. 4. Mt. V. 14. ἐλάμβανον. D. 1. 13. 33. 61. 64. 69. 71. al. 4. Copt. Syr. p. Slav. 4. κατέλαβον. 9. *caedebant*, Vulg. It. *cum voluntate ſ. libenter alapis eum caedebant*, brix. corb.

66 Καὶ ὄντος τοῦ πέτρου
ἐν τῇ αὐλῇ [r] κάτω," ἔρχε-
ται μία τῶν παιδισκῶν τοῦ
67 ἀρχιερέως. Καὶ ἰδοῦσα [s] τὸν
πέτρον" θερμαινόμενον, ἐμ-
βλέψασα αὐτῷ, λέγει· καὶ
σὺ μετὰ τοῦ ναζαρηνοῦ [t] ἰη-
68 σοῦ" ἦσθα. Ὁ δὲ ἠρνήσατο,
λέγων· οὐκ οἶδα, οὐδὲ ἐπί-
σταμαι τί [u] σὺ" λέγεις. καὶ
ἐξῆλθεν [x] ἔξω εἰς τὸ προαύ-
λιον·" [y] καὶ ἀλέκτωρ ἐφώνη-
69 σε." [z] Καὶ ἡ παιδίσκη ἰδοῦ-
σα αὐτὸν πάλιν, ἤρξατο" λέ-
γειν τοῖς [a] παρεστηκόσιν·"
ὅτι [b] οὗτος ἐξ αὐτῶν ἐστιν.
70 Ὁ δὲ πάλιν ἠρνεῖτο. καὶ μετὰ
μικρὸν πάλιν οἱ παρεστῶτες
ἔλεγον [c] τῷ πέτρῳ·" ἀληθῶς
ἐξ αὐτῶν εἶ· [d] — καὶ γὰρ
γαλιλαῖος εἶ," [e] = καὶ ἡ
71 λαλιά σου ὁμοιάζει." Ὁ δὲ
ἤρξατο ἀναθεματίζειν [f] καὶ
[g] ὀμνύναι·" ὅτι οὐκ οἶδα τὸν
ἄνθρωπον [h] τοῦτον," ὃν λέ-
72 γετε. Καὶ [i] + εὐθέως" [k] ἐκ
δευτέρου"

[g] ∾ ὀμνύειν.

(r) = D. 69. 78. Copt. cant. verc. colb. corb. Euſ. Ante ἐν τῇ ponunt BL. Alii. Mt. f. (s) αὐτὸν. 1. 69. Syr. Arm. colb. Euſ. || = 27. (t) = 61. Ev. 19. al. 3. Ante τοῦ ναζ. ponunt D. Ev. 36. Alii. Mt. e. f. Syr. p. Arm. Goth. Vulg. cant. verc. brix. colb. corb. prag. Euſ. Poſt ἦσθα. BL. (u) = D. 2. Ed. Vulg. It. Ante τι ponunt BL. 1. 108. 209. (x) = εἰς τὸ προαύλιον. corb. ἔξω εἰς τὴν προσαυλὴν. D. *foras ante atrium*, Vulg. cant. verc. brix. prag. εἰς τὴν ἔξω προσαυλὴν. 13. 69. εἰς τὴν ἔξω αὐλὴν. 1. 209. Copt. ἔξω εἰς τὸ πρόαυλον. 73. || = ἔξω. Mt. i. n. (y) = BL. Ev. 17. Copt. colb. || καὶ] + εὐθέως. 218 (cum al. 6!) (z) πάλιν δὲ ἰδοῦσα αὐτὸν ἡ παιδισκη· ὁ δὲ πάλιν ἠρνήσατο καὶ ἤρξατο. D. cant. omiſſo poſtea ὁ δὲ πάλιν ἠρνεῖτο. || = πάλιν. BM. 50. Copt. Arr. Sequentibus jungunt 36. 108. Alii. Ed. Poſt ἤρξατο vel λέγειν ponunt L. 127. 131. Ante αὐτὸν Mt. o. (a) παρεστῶσιν. BKL. al. 5. Mt. 10. Euſ. (b) + καὶ. D gr. L. 59. 69. 106. 124. Mt. x. Syr. Arm. verc. colb. corb. (c) = D. cant. verc. αὐτῷ. Ev. 13. 17. αὐτῷ τῷ πέτρῳ. 106. (d) = 73. 131. 142* Goth. verc. Poſt ὁμοιάζει ponit 116. (e) = BCDL. 1. 118. 209. Copt. Vulg. cant. verc. colb. gat. corb. germ. 1. prag. Euſ. Aug. καὶ ἡ λαλιά σου δῆλόν σε ποιεῖ. Aeth. (f) + *eum*, germ. 1. (g) BELS. 13. 36. 64. 71. 106. (108. et 123. ap. Birch.) 127. 131. 142. 198. Ev. 18. 19. al. 35. Mt. V. al. 10. Ed. λέγειν. D. cant. verc. ὀμνύναι καὶ λέγειν. Arm. (h) = DK. 64. 118* al. 2. Goth. *iſtum*, Vulg. cant. colb. corb. prag. (i) + εὐθέως. BDGL. 13. 69. 124. 218 (cum al. 6!) et Barber. 1. Syr. Arr. Aeth. Arm. Vulg. cant. verc. colb. corb. prag. Euſ. (k) = L. colb. *ſecundus gallus*, verc.

δευτέρου" ἀλέκτωρ ἐφώνησε.
καὶ ἀνεμνήσθη ὁ πέτρος [l] ∾
τοῦ ῥήματος οὗ" εἶπεν αὐτῷ
ὁ ἰησοῦς· [m] ὅτι πρὶν ἀλέκτο-
ρα φωνῆσαι δὶς, ἀπαρνήσῃ
με τρίς." [n] καὶ ἐπιβαλὼν
ἔκλαιε."

1 Καὶ [εὐθέως [o] ἐπὶ τὸ"
πρωῒ [συμβούλιον [p] ποιήσαν-
τες" οἱ ἀρχιερεῖς μετὰ τῶν
πρεσβυτέρων καὶ γραμματέ-
ων, καὶ [q] ὅλον τὸ συνέδριον,"
δήσαντες τὸν ἰησοῦν, [r] ἀπή-
νεγκαν" καὶ παρέδωκαν [s] τῷ"
2 πιλάτῳ.] Καὶ ἐπηρώτησεν
αὐτὸν ὁ πιλάτος· σὺ εἶ ὁ βα-
σιλεὺς τῶν ἰουδαίων; ὁ δὲ
ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτῷ· σὺ λέ-
3 γεις. Καὶ κατηγόρουν αὐτοῦ
4 οἱ ἀρχιερεῖς πολλά [t]. Ὁ δὲ
πιλάτος [u] πάλιν" ἐπηρώτησεν
αὐτὸν, λέγων· οὐκ ἀποκρίνῃ
οὐδέν; ἴδε πόσα σου [x] κατα-
5 μαρτυροῦσιν." Ὁ δὲ ἰησοῦς
οὐκέτι οὐδὲν ἀπεκρίθη, ὥστε
6 θαυμάζειν τὸν πιλάτον. Κα-
τὰ δὲ ἑορτὴν [y] ἀπέλυεν" αὐ-
τοῖς ἕνα δέσμιον, ὅνπερ ᾐ-
7 τοῦντο. Ἦν δὲ ὁ λεγόμενος
βαραββᾶς μετὰ τῶν [z] συστα-
σιαστῶν" δεδεμένος, οἵτινες
ἐν τῇ στάσει φόνον [a] πεποιή-
8 κεισαν." Καὶ [b] ἀναβοήσας"
ὁ ὄχλος

---

1 ∾ τὸ ῥῆμα ὃ.

(l) DEFGHKS. 11. 17. 36. 40. 71. 127. 131. 157. 218 (cum al. 8.) 235. Ev. 6. 18. 19. 36. al. 54. Mt. V. al. 15. Ed. τὸ ῥῆμα ὡς. ABL.. 42. 72. 106. 114. Mt. 10. (m) = D. 142* Perſ. p. cant. verc. || = δίς. Mt. x. corb. colb. germ. 1. || = τρὶς. Ev. 36. (n) = 37. emmer. καὶ ἤρξατο κλαίειν. D. Syr. Perſ. w. Arm. Goth. Vulg. It. || ἐπιβαλὼν] ἐπιλαβών. Mt. q. Copt. (o) = BDL.. 46. (p) ἑτοιμάσαντες. L. λαβόντες. Ev. 13. (q) ὅλου τοῦ συνεδρίου. Syr. Perſ. p. Vulg. corb. gat. colb. corb. prag. (r) ἀπήγαγον. DG. 1. 124. Ev. 13. 17. Mt. 17. Orig. || + εἰς τὴν αὐλήν. D. cant. verc. corb. colb. Orig. (s) = BDL. 1. Orig. (t) + αὐτὸς δὲ οὐδὲν ἀπεκρίνατο. 13. 69. 106. 108. 124. 131. Ev. 18. 19. al. 23. Mt. e. f. q. Ed. Syr. p. Aeth. Arm. verc. colb. Orig. (u) = 127. 131. al. 2. Mt. e. Poſt αὐτὸν ponit D. cant. (x) κατηγοροῦσιν. BD (St. β.) Mt. c. Copt. Vulg. It. (y) εἰώθει (ὁ ἡγεμὼν) ἀπολύειν. 13. 69. 124. Syr. Vulg. verc. colb. corb. prag. (z) στασιαστῶν. CDK. 1 69. al. 6. Sahid στασιωτῶν. B. (a) ἐπεποιήκεισαν. F. 61. Ed. πεποιήκασι. 71. Ev. 13. Mt. 17. Ed. Alii aliter. || ὃς ... πεποιήκει. Vulg. verc. colb. corb. prag. μεθ' ὧν ... πεποιήκει. Arm. (b) ἀναβάς. BD. Copt. Sahid. Goth. Vulg. cant. colb. corb. gat. prag. item mart. *aſcendit et clamavit*, Aeth. *accenſa turba*, verc.

ὁ ὄχλος ἤρξατο αἰτεῖσθαι,
9 καθὼς ἀεὶ ἐποίει αὐτοῖς. Ὁ
δὲ πιλάτος ἀπεκρίθη αὐτοῖς,
λέγων· θέλετε ἀπολύσω ὑμῖν
τὸν βασιλέα τῶν ἰουδαίων;
10 [c] Ἐγίνωσκε" γὰρ, ὅτι διὰ
φθόνον παραδεδώκεισαν αὐτὸν
11 [d] οἱ ἀρχιερεῖς." Οἱ δὲ ἀρ-
χιερεῖς [e] ἀνέσεισαν" τὸν ὄ-
χλον, ἵνα μᾶλλον τὸν βαραβ-
12 βᾶν ἀπολύσῃ αὐτοῖς. Ὁ δὲ
πιλάτος ἀποκριθεὶς [f] πάλιν"
εἶπεν αὐτοῖς· τί οὖν [g] θέλε-
τε" ποιήσω [h] ὃν λέγετε" [i] βα-
13 σιλέα τῶν ἰουδαίων; Οἱ δὲ
πάλιν ἔκραξαν [k] σταύρωσον
14 αὐτόν. Ὁ δὲ πιλάτος ἔλεγεν
αὐτοῖς· τί γὰρ κακὸν ἐποίη-
σεν; οἱ δὲ [l] περισσῶς" [m] ἔκρα-
15 ξαν·" σταύρωσον αὐτόν. Ὁ
δὲ πιλάτος [n] βουλόμενος τῷ
ὄχλῳ τὸ ἱκανὸν ποιῆσαι,"
ἀπέλυσεν αὐτοῖς τὸν βαραβ-
βᾶν, καὶ παρέδωκε τὸν ἰη-
σοῦν, φραγελλώσας, ἵνα
16 σταυρωθῇ.] [Οἱ δὲ στρα-
τιῶται ἀπήγαγον αὐτὸν [o] ἔσω
τῆς αὐλῆς," [p] ὅ ἐστι πραιτώ-
ριον," καὶ συγκαλοῦσιν ὅλην
17 τὴν σπεῖραν. Καὶ [q] ∾ ἐν-
δύουσιν"

---

l. περισσοτέρως. q ∾ ἐνδιδύσκουσιν.

(c) ἐπεγίνωσκεν. AK. 229. al. 3. ᾔδει. D. 1. 69. (d) = B. 1. Ev. 13. Mt. B. item Copt. (e) ἀνέπεισαν. 131. 235. Ev. 18. al. 5. et Barber. 1. Mt. c. e. r. Arm. Sahid. ἔπεισαν. D. cant. verc. corb. colb. ἀνέστησαν. Ev. 19. al. 2. (f) = D. 13. 40. al. 5. Syr. Copt. cant. corb. prag. Ante ἀποκρ. ponunt B. 115. Mt. a. 17. Syr. p. Goth. Vulg. colb. (g) = 1. 13. 33. 40. 69. Copt. Sahid. (h) = AD. 13. 69. 118. Ev. 13. Arm. Vulg. It. (i) + τόν. ABC. 13. 69. 229** Ev. 13. Mt. f. (k) + λέγοντες. ADKM. 72. Ev. 18. 19. al. 11. Mt. c. f. r. z** 10. cant. verc. corb. gat. colb. gat. || + ἀνασειόμενοι ὑπὸ τῶν ἀρχιερέων, καὶ ἔλεγον. G. 13. 69. 124. Syr. p. in m. et (omiſſo tamen καὶ ἔλεγον) Arm. (l) ABCDGHKM. 1. 13. 33. 36. 40. 69. 72. 106. 108. al. 15. Mt. r. 10. Sahid. (m) ἔκραζον. ADGK. 1. 69. 72. 108. 218 (cum al. 5.) al. 2. Mt. q. r. 10. (n) = D. cant. corb. (o) ἕως τῆς αὐλῆς. 91. 157. Ev. 15. 32. ſemel. εἰς τὴν αὐλήν. (St. β.) C**M. 10. Ev. 31. 32. ſemel. 44. al. 5. Mt. H. c. ſemel. f. x. ξ. ψ. Copt. Goth. Slav. 2. Vulg. ἔσω εἰς τὴν αὐλήν. D. 1. 13. 59. 69. Syr. Slav. 3. 4. cant. germ. 2. gat. mart. emmer. prag. Aug. || + τοῦ καϊάφα. M. 10. Evangeliſtaria multa. Mt. d. Slav. 2. (p) *praetorii*, Copt. Vulg. colb. gat. mart. corb. prag. *quod eſt praetorii*, cant. || ὅ] ἐν ᾗ. Arm. (q) BCDF. 1. 13. 69. 218 (cum 220.)

δύουσιν" αὐτὸν [r] πορφύραν,"
καὶ περιτιθέασιν αὐτῷ, [s] πλέ-
ξαντες" ἀκάνθινον στέφανον.
18 Καὶ ἤρξαντο ἀσπάζεσθαι αὐ-
τόν [t]· χαῖρε [u] ὁ βασιλεῦς" τῶν
19 ἰουδαίων. Καὶ ἔτυπτον αὐ-
τοῦ τὴν κεφαλὴν καλάμῳ,
καὶ ἐνέπτυον αὐτῷ, [x] καὶ
τιθέντες τὰ γόνατα προσεκύ-
20 νουν αὐτῷ." Καὶ ὅτε [y] ἐν-
έπαιξαν αὐτῷ," ἐξέδυσαν
αὐτὸν τὴν [z] πορφύραν," καὶ
ἐνέδυσαν αὐτὸν τὰ ἱμάτια
[a] — τὰ ἴδια."
Καὶ ἐξάγουσιν αὐτὸν,
[b] ἵνα σταυρώσωσιν αὐτόν."
21 Καὶ ἀγγαρεύουσι παράγοντά
τινα σίμωνα κυρηναῖον, ἐρ-
χόμενον ἀπ' ἀγροῦ, τὸν πα-
τέρα ἀλεξάνδρου [c] καὶ" ῥού-
φου, ἵνα ἄρῃ τὸν σταυρὸν
22 αὐτοῦ. Καὶ [d] φέρουσιν"
αὐτὸν ἐπὶ [e] [f] γολγοθᾶ" τό-
πον· ὅ ἐστι μεθερμηνευόμε-
23 νον, κρανίου τόπος. Καὶ
ἐδίδουν αὐτῷ [g] πιεῖν" ἐσμυρ-
νισμένον [h] οἶνον·" ὁ δὲ οὐκ
24 ἔλαβε. Καὶ σταυρώσαντες
αὐτὸν [i] διαμερίζονται" τὰ ἱμά-
τια αὐτοῦ, [k] βάλλοντες"
κλῆρον ἐπ' αὐτά, [l] τίς τί
25 ἄρῃ." Ἦν δὲ ὥρα [m] τρίτη,"
* [n] καὶ

---

u. βασιλεῦ. i. διεμέριζον.

(r) χλαμύδα κοκκίνην. 12. 61. χλαμύδα κοκκίνην καὶ πορφύραν. 13. 69. 124. Syr. hieroſ. Arm. (s) = D. *coronam factam de ſpinis ſ. ſpineam*, cant. colb. corb. (t) + καὶ λέγειν. C. ut videtur. 11. 33. 106. 108. 127. 218 (cum al. 3.) al. 17. Mt. k. p. q. z. al. 3. Ed. Arm. Slav. (exc. 2.) Theophyl. || + λέγοντες. 157. al. 3. colb. (u) ACD (omiſſo ὁ.) EFGHK. (St. π.) al. 67. Mt. BH. al. 18. Ed. (x) = D. Ev. 32. Mt. 10. cant. (y) = D. cant. (z) χλαμύδα. 1. al. 2. Mt. x. χλαμύδα καὶ τὴν πορφύραν. 12. 13. 69. 124. Syr. hieroſ. Arm. (a) = D. gr. αὐτοῦ. BC. Syr. αὐτοῦ τὰ ἴδια. 59. Mt. x. Syr. p. (b) = B. ἵνα σταυρώσουσιν αὐτὸν. ACLP. Mt. B. o. 10. ἵνα σταυρώσουσιν. D. cant. corb. ἵνα σταυρωθῇ. 131. ὥστε σταυρῶσαι αὐτὸν. 1. 72. (c) τοῦ. 47. Codd. ap. Eraſm. || *et Ruſi* = corb. (d) ἄγουσιν. D (St. β.) 13. 69. (e) + τὸν. BFL. 13. 69. 124. 131. Alii. Mt. H. a. c. o. (f) γολγοθᾶν. FKL. al. 26. Mt. BV. al. 6. Ed. (g) = BL. Copt. Arm. (h) ὄξος. Syr. p. in codice Ridlej. (i) ABCDEFGHKLMS. al. 83. Mt. V. al. 15. Ed. Theophyl. διεμερίζοντο. 69. 124. al. 5. Mt. BH. a. f. διεμερίσαντο. Ev. 13. 44. Mt. e. f. 17. διαμερίσουνται. 86. διαμερίζοντες. 11. Syr. p. in m. cant. διαμεριζόμενοι. 52. Goth. || Rec. διεμέριζον. 3. (k) βαλόντες. LM. al. 5. M. V. 10. (l) = D. 157. cant. corb. || = τί. Ev. 26. al. 3. (m) ἕκτη. Syr. p. in m. Aeth.

* [n] καὶ" [o] ἐσταύρωσαν" αὐτόν.
26 Καὶ ἦν ἡ ἐπιγραφὴ τῆς αἰτίας
αὐτοῦ ἐπιγεγραμμένη· ὁ βασι-
27 λεὺς τῶν ἰουδαίων. Καὶ σὺν
αὐτῷ σταυροῦσι δύο λῃστὰς,
ἕνα ἐκ δεξιῶν [p], καὶ ἕνα ἐξ
28 εὐωνύμων αὐτοῦ [q]. [r] = Καὶ
ἐπληρώθη ἡ γραφὴ ἡ λέγου-
σα· καὶ μετὰ ἀνόμων ἐλογί-
29 σθη." Καὶ οἱ [s] παραπορευό-
μενοι" ἐβλασφήμουν αὐτὸν,
κινοῦντες τὰς κεφαλὰς αὐ-
τῶν, καὶ λέγοντες· οὐὰ, ὁ
καταλύων τὸν ναὸν, καὶ [t] ἐν"
τρισὶν ἡμέραις οἰκοδομῶν·
30 Σῶσον σεαυτὸν καὶ κατάβα
31 ἀπὸ τοῦ σταυροῦ. [u] Ὁμοί-
ως" [x] † καὶ οἱ ἀρχιερεῖς,
ἐμπαίζοντες [y] πρὸς ἀλλήλους"
μετὰ τῶν γραμματέων, ἔλε-
γον· ἄλλους ἔσωσεν, ἑαυτὸν
32 οὐ δύναται σῶσαι; Ὁ χρι-
στὸς, ὁ βασιλεὺς [z] τοῦ"
ἰσραὴλ, καταβάτω νῦν ἀπὸ
τοῦ σταυροῦ, ἵνα ἴδωμεν καὶ
πιστεύσωμεν [a]. καὶ οἱ συνε-
σταυρωμένοι αὐτῷ ὠνείδιζον
33 αὐτόν. [Γενομένης δὲ ὥρας
[b] ἕκτης," σκότος ἐγένετο ἐφ'
ὅλην τὴν γῆν, ἕως ὥρας ἐν-
34 νάτης. Καὶ τῇ ὥρᾳ τῇ ἐννά-
τῃ ἐβόησεν [c] ὁ ἰησοῦς" φωνῇ

 μεγάλῃ,

x † δὲ.

(n) ὅτε. 13. 69. 124. (o) ἐφύλασσον. D. cant. corb. (p) + *nomine Zoathan*, colb. (q) + *nomine Chammatha*, colb. (r) = ABCD. 27. 29. 34. 39. 123. 127. 142. 157. 180. Ev. 2. 19. 26. 31. 32. bis. 36. 44. et Ev. alia 6. Mt. BH. c. ſemel. f. bis. i. n. 12. 14. (ſed in ſcholiis attingit) 17. Slav. 2. cant. || Agnoſcunt Orig. Euſ. in canon. Scholia ap. Poſſin. || ἀνόμων] νεκρῶν. Hippol. de antichriſto. Eutychiani teſte Vigilio. (s) παράγοντες. D. Euſ. (t) = ACD gr. P. al. 4. Mt. V. c. colb. (u) = D. Mt. e. cant. colb. corb. (x) = AC*DEGKLPS. 1. 11. 13. 28. 36. 40. 69. 72. 106. 124. 131. 157. 218 (cum al. 8.) Ev. 6. 19. 36. al. 35. Mt. BHV. al. 17. Ed. Syr. Copt. Arm. Vulg. It. Euſ. Theophyl. (y) = 13. 28. 69. Ev. 36. colb. Ad ἔλεγον rejicit Slav. 2. (z) = BDL. 1. 69. 72. 229* Mt. 10. (a) + αὐτῷ. DFGHP. 1. 10. 13. 61. 64. 69. 71. 106. 108. 124. 131. 157. 218 (cum al. 4.) 229* 235. Ev. 3. 19. 36. al. 31. Mt. BHV** c. e. k. p. q. z. al. 3. Ed. Arm. Slav. cant. colb. corb. gnt. Euſ. + ἐν ſ. ἐπ' αὐτῷ ſ. εἰς αὐτὸν. C**M. al. 5. Mt. f. ſemel. Syr. Ar. pol. Aeth. + αὐτὸν. Ev. 26. Mt. f. ſemel. (b) Γ. D* gr. ap. Wetſt. Sed ap. Kiplingium eſt duplex Gamma, i. e. ἕκτης. (c) = D. cant.

μεγάλη, [d] λέγων." [e] ἐλωΐ,
ἐλωΐ," [f] λαμμᾶ" σαβαχθα-
νί; ὅ ἐστι μεθερμηνευόμενον·
ὁ θεός [g] μου," ὁ θεός μου,
εἰς τί [h] με ἐγκατέλιπες;"
35 Καί τινες τῶν παρεστηκότων
ἀκούσαντες, ἔλεγον· [i] ἰδοὺ,"
36 ἠλίαν φωνεῖ. Δραμὼν δὲ εἷς,
καὶ [k] γεμίσας σπόγγον ὄξους,
περιθείς τε καλάμῳ, ἐπότι-
ζεν αὐτὸν, λέγων·" [l] ἄφε-
τε" ἴδωμεν, εἰ ἔρχεται ἠλίας
37 καθελεῖν αὐτόν. Ὁ δὲ ἰη-
σοῦς ἀφεὶς φωνὴν μεγάλην
38 ἐξέπνευσε. Καὶ τὸ καταπέ-
τασμα τοῦ ναοῦ ἐσχίσθη [m] εἰς
δύο," ἀπὸ ἄνωθεν ἕως κάτω.
39 Ἰδὼν δὲ ὁ κεντυρίων, ὁ πα-
ρεστηκὼς [n] ἐξ ἐναντίας αὐ-
τοῦ," [o] ὅτι οὕτω κράξας"
ἐξέπνευσεν, εἶπεν· ἀληθῶς ὁ
ἄνθρωπος οὗτος υἱὸς ἦν θεοῦ.
40 Ἦσαν δὲ καὶ γυναῖκες ἀπὸ
μακρόθεν θεωροῦσαι· [p] ἐν αἷς
ἦν καὶ" μαρία ἡ μαγδαληνὴ,
καὶ μαρία [q] ἡ τοῦ" ἰακώβου
τοῦ μικροῦ καὶ [r] ἰωσῆ" μή-
41 τηρ, καὶ σαλώμη· [s] — Αἳ"
[t] καὶ,"

(d) = BDL. al. 2. Copt. cant. corb. (e) ἠλεί, ἠλεί. D. Arm. cant. colb. vind. Euſ. (f) λιμᾶ. AEFGHKMP. al. 77. Mt. d. al. 15. Ed. Syr. p. Goth. Slav. Ath. Vict. Theophyl. λειμά. S. Alii. Mt. V. al. 8. λεμά. CL. 72. Syr. Copt. Sax. colb. mart. germ. 2. emmer. λαμᾶ. BD. 1. Ed. (g) = AEFK. 1. 40. 69. 72. 106. 226** 235. Ev. 2. al. 21. Mt. a. d. f. k. p. al. 6. Ed. Vulg. mſ. Euſ. Theophyl. (h) ὠνείδισάς με. D. gr. *exprobraſti me*, colb. *me in opprobrium dediſti*, vind. (i) = D. Syr. cant. colb. gat. tol. ὅτι. C. al. 3. Arm. ὅτι ἰδού. K. 11. 76. 229. (k) πλήσας σπόγγον ὄξους ἐπιθεὶς καλάμῳ, omiſſis caeteris. D. gr. *plena ſpongia aceto, et potum dabat ei dicens*, omiſſo: ἐπιθεὶς καλάμῳ, cant. (l) ἄφες. D. (St. β.) 1. 13. 36. 40. 69. 124. al. 15. Mt. V. a. f. 17. Copt. Goth. cant. vind. colb. (m) = 40. Alius. Mt. a. || + μέρη. D. It. (n) = 72. Mt. x. αὐτῷ = 1. al. 2. Syr. ἐκεῖ. D. cant. vind. (o) ὅτι. Ar. Copt. ὅτι οὕτως. BL. ὅτι κράξας. Arm. οὕτως αὐτὸν κράξαντα καὶ ἐξέπνευσεν, ἀληθῶς etc. D. *ſic eum exclamaſſe et exſpiraſſe: vere* etc. cant. (p) = Syr. Perſ. p. || = ἦν. BL. tol. prag. || = καί. D. 1. 11. 28. 69. 108. 131. 157. 218 (cum 124. al. 4.) 226** al. 15. Mt. e. f. bis. k. q** al. 8. Ed. Syr. utr. Copt. Slav. Vulg. It. exc. tol. (q) = DF*L. 13. 17. 69. 124. 127* 229. al. 3. Mt. d. f. Ed. ἡ. C. 1. 72. 108. 114. al. 2. Mt. 10. τοῦ. 90. (r) ἰωσῆτος. BD gr. L. 13. 69. Copt. Hieron. ἰωσῆτος. 1. Sax. *Joſeph*, Aeth. Vulg. It. (s) = ACL. 127* 142* 157. al. 2. Goth. Vulg. prag.

[t] καὶ." ὅτε ἦν ἐν τῇ γαλι-
λαίᾳ, ἠκολούθουν αὐτῷ [u] καὶ
διηκόνουν αὐτῷ" καὶ ἄλλαι
πολλαὶ, αἱ συναναβᾶσαι αὐ-
τῷ εἰς ἱεροσόλυμα.]

42 Καὶ ἤδη ὀψίας γενομένης,
[x] ἐπεὶ ἦν παρασκευὴ, ὅ ἐστι
43 προσάββατον," [[y] ∾ Ἦλ-
θεν" ἰωσὴφ [z] ὁ" ἀπὸ ἀριμα-
θαίας, εὐσχήμων βουλευτὴς,
ὃς καὶ αὐτὸς ἦν προσδεχόμε-
νος τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ,
[a] τολμήσας" εἰσῆλθε πρὸς πι-
λάτον, καὶ ᾐτήσατο τὸ [b] σῶ-
44 μα" τοῦ ἰησοῦ. Ὁ δὲ πιλά-
τος ἐθαύμασεν, εἰ ἤδη τέθνη-
κε· καὶ προσκαλεσάμενος τὸν
κεντυρίωνα, ἐπηρώτησεν αὐ-
τὸν, εἰ [c] πάλαι" ἀπέθανε.
45 Καὶ γνοὺς ἀπὸ τοῦ κεντυρίω-
νος, ἐδωρήσατο τὸ [d] σῶμα"
46 τῷ [e] ἰωσήφ." [f] Καὶ" ἀγο-
ράσας σινδόνα, [g] καὶ καθε-
λὼν" [h] αὐτὸν," ἐνείλησε τῇ
σινδόνι· καὶ [i] κατέθηκεν"
[k] αὐτὸν" ἐν μνημείῳ, ὃ ἦν
λελατομημένον ἐκ πέτρας· καὶ
προσεκύλισε λίθον ἐπὶ τὴν
47 θύραν τοῦ μνημείου [l]. Ἡ
δὲ μαρία ἡ μαγδαληνὴ καὶ
μαρία [m] ἰωσῆ" [n] ἐθεώρουν,"
[o] ποῦ" [p] ∾ τίθεται."

1 Καὶ

y ∾ ἐλθών. p ∾ τέθειται.

(t) = B. 131. Arm. cant. colb. corb. (u) = CD. 17* al. 4. Ed. cant. Theophyl. διακονῆσαι αὐτῷ. 28. (x) *quod eſt paraſceve ſabbati*, colb. || ἐπεὶ ἦν παρασκευὴ] τῆς παρασκευῆς. Syr. || προσάββατον] προσσάββατον. f. πρὸς σάββατον. ABEL. 61. 64. 218 (cum al. 10.) 235. Ev. 6. al. 16. Mt. V. a. d. e. al. 5. πρὶν σάββατον. D. (y) ABCKL. 1. 33. 69. 72. 106. 108. 127. 131. 235. Ev. 1. al. 26. Mt. B. bis. H. c. bis. e. f. bis, k. p. z. 10. al. 4. Ed. Copt. Arm. Goth. Theodoret. (z) = D. 219. 220. Mt. f. (a) = Syr. hieroſ. καὶ τολμήσας. 38** 64. al. 2. Mt. i. n. Ed. Syr. utr. Vulg. prag. Euthym. *hic conſtanter introiit*, colb. corb. (b) πτῶμα. D. (c) ἤδη. BD. Cod. ap. Eraſm. Ed. Syr. hieroſ. Arm. Theophyl. *jam*, Vulg. It. (d) πτῶμα. BDL. (e) ἰωσῆ. B. (f) ὁ δὲ ἰωσήφ. D. 38. 106. Syr. Syr. p. in m. Syr. hieroſ. Vulg. It. (g) λαβών. D. cant. || + ἀπὸ τοῦ σταυροῦ. Slav. 3. (h) αὐτό. 10. Ev. 14. Ed. (i) ἔθηκεν. BDL. 1. 33. 69. 124. al. 4. καθῆκεν. A. (k) = Arm. αὐτό. A. Ed. Goth. (l) + ἀπῆλθε. DG. 1. 59. 157. cant. (m) ἰακώβου. D. cant. corb. *Jacobi et Joseph*, colb. ἰακώβου καὶ ἰώσητος μήτηρ. 13. 69. 124. Syr. hieroſ. item Arm. ἰώσητος. BL. 1. Copt. ἡ ἰωσήφ. A. Mt. 17. Vulg. gat. prag. || + καὶ μαρία ἰακώβου. Ev. 32. germ. 2. gat. (n) ἐθεάσαντο. D. *notarunt*, cant. corb. colb. (o) τὸν τόπον, ὅπου. D. Arm. cant. corb. colb. (p) ABCDL. 131. 229. Mt. e.

1 Καὶ [[q] διαγενομένου τοῦ
σαββάτου, μαρία ἡ μαγδα-
ληνὴ καὶ μαρία ἡ — τοῦ:
ἰακώβου καὶ σαλώμη" [r] ἠγό-
ρασαν" ἀρώματα, ἵνα [s] ἐλ-
θοῦσαι" ἀλείψωσιν [t] αὐτόν."
2 Καὶ [u] λίαν πρωῒ τῆς μιᾶς
σαββάτων ἔρχονται" ἐπὶ τὸ
μνημεῖον, [x] [y] ἀνατείλαντος"
3 τοῦ ἡλίου. Καὶ ἔλεγον πρὸς
ἑαυτάς· τίς ἀποκυλίσει ἡμῖν
τὸν λίθον [z] ἐκ" τῆς θύρας
4 τοῦ μνημείου; [a] Καὶ ἀνα-
βλέψασαι θεωροῦσιν, ὅτι
ἀποκεκύλισται ὁ λίθος· ἦν
5 γὰρ μέγας σφόδρα." Καὶ
εἰσελθοῦσαι εἰς τὸ μνημεῖον,
εἶδον νεανίσκον καθήμενον ἐν
τοῖς δεξιοῖς, περιβεβλημένον
στολὴν λευκήν· καὶ ἐξεθαμ-
6 βήθησαν. Ὁ δὲ λέγει αὐ-
ταῖς· μὴ ἐκθαμβεῖσθε· ἰησοῦν
ζητεῖτε [b] τὸν ναζαρηνὸν,"
τὸν ἐσταυρωμένον· ἠγέρθη,
οὐκ ἔστιν ὧδε· ἴδε ὁ τόπος,
7 ὅπου ἔθηκαν αὐτόν. Ἀλλ'
ὑπάγετε, εἴπατε τοῖς μαθη-
ταῖς αὐτοῦ, καὶ τῷ πέτρῳ,
ὅτι [c] προάγει ὑμᾶς εἰς τὴν
γαλιλαίαν· ἐκεῖ αὐτὸν ὄψεσθε,
8 καθὼς εἶπεν ὑμῖν." Καὶ
ἐξελθοῦσαι [d] †, ἔφυγον ἀπὸ
τοῦ

d † ταχύ.

(q) πορευθεῖσαι. D. cant. Addunt hoc poſt σαββάτου, colb. corb. et poſt σαλώμη, Syr. hieroſ. Arm. || ἡ τοῦ = E. 1. 11. 28. 89. 124. 218 (cum al. 7.) 229. 235. Ev. 6. al. 26. Mt. a. c* d. f. 19. al. 9. Ed. ἡ. CGLM. 69. 72. al. 7. Mt. BV. c** f. al. 4. (r) *attulerunt*, colb. (s) = D. cant. colb. corb. (t) τὸν ἰησοῦν. M. 13. 69. 118. 124. 142. in m. 218 (cum al. 2.) 229** 235. Ev. 1. 19. al. 23. Mt. B. c. d. f. k. p. z. 19. al. 6. Ed. Slav. (exc. 1.) Vulg. ed. τὸ σῶμα τοῦ ἰησοῦ. 61. (u) ἔρχονται πρωῒ μιᾶς σαββάτου. D. cant. || λίαν πρωῒ = colb. λίαν = D. Syr. Arm. cant. || τῆς μιᾶς] τῇ μιᾷ τῶν. L. al. 2. Euſ. Severi ſcholion, Heſych. μιᾷ. B. 1. Syr. Vulg. πρώτῃ. Slav. 3. εἰς μίαν. Dionyſ. || σαββάτων] σαββάτου. 36. Alius. Slav. 2. 3. τῷ σαββάτῳ. Mt. 12. *una ſabbati*, cant. colb. *prima ſabbatorum*, germ. 1. (x) + ἔτι. K. 1. 72. 113. 114. al. 3. Mt. r. Euſ. Pſeudo-Nyſſ. Exemplaria accurata ap. Heſych. hieroſ. *orto jam*, Vulg. germ. 1. *oriente jam*. Aug. (y) ἀνατέλλοντος. D. Nyſſ. *oriente*, cant. colb. Tychon. diſerte. (z) ἀπὸ. CD. 13. 14. 69. 157. Mt. ψ. ſemel. Euſ. Nyſſ. Sever. (a) ἦν γὰρ μέγας σφόδρα, καὶ ἔρχονται καὶ εὑρίσκουσιν ἀποκεκυλισμένον τὸν λίθον. D. cant. colb. corb. Euſ. item Syr. hieroſ. (b) = D. cant. (c) ἰδοὺ, προάγω ... ἐκεῖ με ... εἴρηκα ὑμῖν. D. || καθὼς εἶπεν] ἰδοὺ εἶπον. Mt. B. e. καθὼς εἶπον. 40. 72. verc. corb. (d) = ABCD (St. π.) FLMS. Ev. 1. 6. al. 83. Mt. BV. al. 22. Ed. Syr. utr. Syr. hieroſ.

τοῦ μνημείου· εἶχε δὲ αὐτὰς τρόμος καὶ ἔκστασις, καὶ οὐδενὶ οὐδὲν εἶπον· ἐφοβοῦντο γάρ.]

9 [[e] Ἀναστὰς δὲ * [f] πρωῒ [g] πρώτῃ σαββάτου," [h] ἐφάνη πρῶτον" μαρίᾳ τῇ μαγδαληνῇ, ἀφ᾽ ἧς ἐκβεβλήκει ἑπτὰ

---

hieroſ. Arr. Perſſ. Copt. Aeth. Arm. Goth. Slav. Vulg. It. Theophyl. (e) Quae ſequuntur inde a commate nono ad finem uſque Evangelii = B. Aſteriſco notantur in 137. 138. Eadem olim a nonnullis, imo a plurimis, ab omnibus paene Graeciae libris, ab accuratioribus, abfuiſſe; in aliis vero raris, accuratis, multis, plurimis, nominatim in Palaeſtinenſi Evangelio, reperta eſſe, teſtantur ſcholia codicum L. 1. 22. 24. 34. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 108. 129. 137. 138. 143. 181. 186. 195. 199. 206. 209. 210. 221. 222. et Victor. Severus, Commentatores quidam ap. Euthymium, Nyſſenus orat. 2. de reſurr. Hieronymus. De Euſebio refert ſcholion codd. 1. 206. 209. eum hucuſque adpoſuiſſe canones. Ac in cod. A. et, teſte Birchio, in plurimis optimae notae codicibus numeri ſectionum Euſebianarum ſ. Ammonianarum ultra verſum 8. adſcripti non ſunt. || Habent pericopam hanc codices graeci, excepto uno B. omnes, Evangeliſtaria, etiam antiquiora (e. gr. 1. 2. 6. Mt. BH.) cum ſynaxariis, Verſiones, etiam Syra hieroſ. (in Armena Wetſtenius quidem hanc pericopam ſeorſim exhiberi tradit, et Bengelius in Arm. mſſ. variis indiciis a reliquo Marci libro disjungi narrat; verum nec in Amſtelod. neque in Conſtantinop. editione a textu ſeparatur.) Agnoſcunt praeterea Clem. rom. et alex. (Juſtin.) Dionyſ. alex. Hippol. Iren. Ammon. et Tatian. in harmoniis. Auctor ſynopſ. Cyr. hieroſ. Neſtor. Damaſc. Photius. Theophyl. Ambr. Aug. Gregor. Caſſian. Alii. || Codex L. et Syr. p. in m. poſt ἐφοβοῦντο γάρ, notant: Φέρεταί που καὶ ταῦτα· πάντα δὲ τὰ παρηγγελμένα τοῖς περὶ τὸν πέτρον συντόμως ἐξήγγειλαν. μετὰ δὲ ταῦτα καὶ αὐτὸς ὁ ἰησοῦς ἀπὸ ἀνατολῆς καὶ ἄχρι δύσεως ἐξαπέστειλε δι᾽ αὐτῶν τὸ ἱερὸν καὶ ἄφθαρτον κήρυγμα τῆς αἰωνίου σωτηρίας. Tunc pergit L: ἔστιν δὲ καὶ ταῦτα φερόμενα μετὰ τὸ ἐφοβοῦντο γάρ· ἀναστὰς δὲ κ. τ. λ. (f) + ὁ ἰησοῦς. F. 13. 69. 124. 131. 235. al. 20. et Evangeliſtaria. Mt. k. p. z. Ed. Arm. Vulg. mſ. et ed. ſixtina. gat. colb. corb. germ. 1. 2. mart. tol. Theophyl. (g) πρώτου σαββάτου. 34. 38. Mt. e. πρώτης σαββάτου. 64. al. 3. Syr. p. πρώτης σαββάτων. 28. 47. πρώτῃ σαββάτων. K. 1. 11. 17. 40. 108. ap. Birch. 131. 229. 235. Ev. 18. al. 25. Mt. B. c. f. bis. 10. 19. al. 7. Copt. πρώτῃ μιᾶς σαββάτου. Arm. (h) ἐφανέρωσεν πρώτοις. D. gr. ἐφάνη πρώτῃ. 91. πρῶτον = Arm. Hier.

10 ἑπτὰ δαιμόνια. Ἐκείνη [i] πο-
ρευθεῖσα" ἀπήγγειλε τοῖς
[k] μετ' αὐτοῦ γενομένοις, πεν-
11 θοῦσι καὶ κλαίουσι." Κἀ-
κεῖνοι ἀκούσαντες [l] ὅτι ζῇ
καὶ ἐθεάθη ὑπ' αὐτῆς, ἠπί-
12 στησαν." Μετὰ δὲ ταῦτα
δυσὶν ἐξ αὐτῶν περιπατοῦσιν
ἐφανερώθη ἐν ἑτέρᾳ μορφῇ,
13 πορευομένοις εἰς ἀγρόν. Κἀ-
κεῖνοι ἀπελθόντες ἀπήγγει-
λαν τοῖς λοιποῖς· οὐδὲ ἐκείνοις
14 ἐπίστευσαν. Ὕστερον [m],
ἀνακειμένοις [n] αὐτοῖς" τοῖς
ἕνδεκα ἐφανερώθη, καὶ ὠ-
νείδισε τὴν ἀπιστίαν αὐτῶν
καὶ σκληροκαρδίαν· ὅτι τοῖς
θεασαμένοις αὐτὸν ἐγηγερμέ-
15 νον [o] οὐκ ἐπίστευσαν. [p] Καὶ
εἶπεν αὐτοῖς· πορευθέντες εἰς
τὸν κόσμον [q] ἅπαντα," κη-
ρύξατε τὸ εὐαγγέλιον πάσῃ
16 τῇ κτίσει. Ὁ πιστεύσας καὶ
[r] βαπτισθεὶς, σωθήσεται· ὁ
δὲ ἀπιστήσας, κατακριθήσε-
17 ται. Σημεῖα δὲ τοῖς πιστεύ-
σασι ταῦτα παρακολουθήσει·
ἐν τῷ ὀνόματί μου δαιμόνια
ἐκβαλοῦσι· γλώσσαις λαλή-
18 σουσι [s] καιναῖς·" [t] Ὄφεις
ἀροῦσι·" κἂν θανάσιμόν τι
πίωσιν, οὐ μὴ αὐτοὺς [u] βλά-
ψῃ·" ἐπὶ ἀῤῥώστους χεῖρας
ἐπιθήσουσι, καὶ καλῶς ἕξου-
19 σιν. Ὁ μὲν [x] οὖν" κύριος [y],
μετὰ τὸ λαλῆσαι αὐτοῖς,
[z] ἀνελή-

---

u. βλάψει.

(i) ἀπελθοῦσα. K. 42. 131. 229. Mt. 10. *praecurrens*, verc. colb. corb. (k) πενθοῦσι καὶ κλαίουσι μετ' αὐτῆς. Syr. hieroſ. (l) ὅτι ἔλεγον, ὅτι ζῇ καὶ ἐθεάθη ὑπ' αὐτῶν, ἠπίστησαν αὐταῖς. Syr. || αὐτῆς] αὐτῶν. Codex ap. Bez. Arm. (m) + δὲ. AD. 1. 115. 235. Mt. n. Ed. Syr. (Syr. p. habet c. aſt.) Copt. colb. germ. 1. mart. Vulg. ed. ſixtin. (n) = L. 13. Mt. I* Syr. utr. Syr. hieroſ. (o) + ἐκ νεκρῶν AC. 1. 11. 33. 28. 61. 69. 89* 124. 161. Ev. 25. b* al. 4. Mt. e. Syr. p. Arm. Slav. 1. 2. 3. (p) + *Et illi ſatisfaciebant dicentes: Seculum iſtud iniquitatis et incredulitatis ſubſtantia eſt, quae non ſinit per immundos ſpiritus veram Dei apprehendi virtutem. Idcirco jam nunc revela juſtitiam tuam.* Quaedam exemplaria et maxime graeca ap. Hier. (q) = D. gr. 225. Slav. 2. gat. (r) + ὁ. Ev. 31. Ed. (s) καὶ ἐν ταῖς χερσὶν. L. Copt. Arm. καιναῖς· καὶ ἐν ταῖς χερσὶν. C* 1. 33. Ev. 6. Syr. p. c. aſt. Slav. 1. 2. 3. (t) = Ev. 18. (u) ACDEFGHKLS. al. 51. pluresve. Mt. V. 19. al. 18. Ed. (x) = C*L. 90* Arm. Slav. 1. 2. 3. (y) + Ἰησοῦς. CKL. 1. 124. al. 5. Mt. 10. Syr. utr. Copt. Arm. Slav. 1. 2. 3. Sax. Vulg. colb. corb. Iren.

[z] ἀνελήφθη" εἰς τὸν οὐρανὸν,
[a] καὶ ἐκάθισεν ἐκ δεξιῶν τοῦ
20 θεοῦ." Ἐκεῖνοι δὲ ἐξελθόν-
τες ἐκήρυξαν πανταχοῦ, τοῦ
κυρίου συνεργοῦντος, καὶ
τὸν λόγον βεβαιοῦντος διὰ
τῶν ἐπακολουθούντων σημεί-
ων. [b]] ◦

(z) ἀνεφέρετο. 36. 40. ἀνελήφθη καὶ ἀνεφέρετο. 68. (a) ═ Slav. 1. || θεοῦ] πατρὸς. 1* ut videtur. Copt. Arm. (b) + ἀμήν. C*D (ſed inde a vſ. 15. in D. omnia ſcripta ſunt manu recentiori.) EFL. Ev. 1. 2. 6. Alii multi. Mt. BV. 19. al. 19. Ed. (etiam St. 3.) Ar. rom. Erp. Copt. Aeth. Slav. colb. gat. prag. (c) Subſcriptiones codicum: Εὐαγγέλιον κατὰ μάρκον. || Εὐαγγέλιον κατὰ μάρκον ἐτελέσθη, ἄρχεται πράξις ἀποστόλων. || Τέλος τοῦ κατὰ μάρκον (ἁγίου) εὐαγγελίου. || Τὸ κατὰ μάρκον εὐαγγέλιον ἐγράφη ῥωμαϊστὶ ἐν ῥώμῃ (al. ἐν αἰγύπτῳ) ... ὑπηγορεύθη ὑπὸ πέτρου ... ἐπεδόθη μάρκῳ τῷ εὐαγγελιστῇ, καὶ ἐκηρύχθη ἐν ἀλεξανδρείᾳ καὶ πάσῃ τῇ περιχώρῳ αὐτῆς ... ἐξεδόθη μετὰ χρόνους ἱ ſ. ιβ΄. τῆς τοῦ χριστοῦ ἀναλήψεως ... ἔχει ῥήματα ͵α ſ. ͵αχο (ſic plerique, pro quo nonnulli habent: ͵ιχο ſ. ͵ιχιζ.) ſ. ͵αχος.... στίχους ͵αι ſ. ͵αφ ſ. ͵αφλ (λαφζ) ſ. ͵αχ (ſic plerique) ſ. ͵αχς ſ. ͵αχις (͵ιχιζ) ſ. ͵αψ ſ. ͵β. Verſus MDCC. ... κεφάλαια (in cod. A. numerantur tantum σλβ) σλγ ſ. σλδ ſ. σλε ſ. σλς ſ. σμα ... Τιτλοὶ numerantur μη

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ
ΚΑΤΑ ΛΟΥΚΑΝ.

1 Ἐπειδήπερ πολλοὶ ἐπεχεί-
ρησαν ἀνατάξασθαι διή-
γησιν περὶ τῶν πεπληροφορη-
μένων [a] ἐν" ἡμῖν πραγμάτων,
2 * Καθὼς παρέδοσαν ἡμῖν οἱ
ἀπ' ἀρχῆς αὐτόπται καὶ ὑπη-
ρέται γενόμενοι τοῦ λόγου·
3 Ἔδοξε κἀμοὶ [b], παρηκολου-
θηκότι ἄνωθεν πᾶσιν ἀκρι-
βῶς, καθεξῆς [c] σοι γράψαι,"
4 κράτιστε Θεόφιλε, ἵνα ἐπι-
γνῷς περὶ ὧν κατηχήθης λό-
γων τὴν [d] ἀσφάλειαν." [e]
5 Ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέ-
ραις ἡρώδου, [f] τοῦ" βασι-
λέως [g] τῆς ἰουδαίας," ἱερεύς
τις ὀνόματι ζαχαρίας, ἐξ
ἐφημερίας ἀβιά· καὶ [h] ∾ ἡ
γυνὴ αὐτοῦ" ἐκ τῶν θυγατέ-
ρων ἀαρὼν, καὶ τὸ ὄνομα αὐ-
6 τῆς ἐλισάβετ. Ἦσαν δὲ δί-
καιοι ἀμφότεροι * [i] ἐνώπιον"
τοῦ θεοῦ, πορευόμενοι * ἐν
πάσαις ταῖς ἐντολαῖς καὶ δι-
καιώμασι τοῦ κυρίου ἄμεμ-
7 πτοι. Καὶ οὐκ ἦν αὐτοῖς
τέκνον,

h ∾ γυνὴ αὐτῷ·

Inſcriptio: Κατὰ λουκᾶν. B. Εὐαγγέλιον κατὰ λουκᾶν. A. Alii. Ed. Τὸ κατὰ λουκᾶν ἅγιον εὐαγγέλιον. Codd. Ed. Ἐκ τοῦ κατὰ λουκᾶν. Mt. g. Ἐκ τοῦ κατὰ λουκᾶν (ἁγίου) εὐαγγελίου. 69. 178. Mt. a. (a) = F. 89. 127. 132. 235. Ev. 32. al. 4. Mt. B. d. al. 3. (b) + *et Spiritui Sancto*, Goth. veron. germ. 1. Cod. lat. bodl. (c) συγγράψαι. Ev. 33. Mt. 11. (d) ὠφέλειαν. Mt. f. (e) Vſ. 1 — 4 = 130. gr. et lat. (f) = BL. (g) — 28. Mt. 12. (h) BC*DL. 1. 33. 73. Slav. 2. cant. corb. foroj. bodl. colb. germ. 1. mart. emmer. Hier. Aug. Beda. (i) ἐναντίον. BC. 73. Mt. g. (ſed rec. in ſcholio.) Cyr. Auct. reſp. ad orthod.

τέκνον, καθότι ἡ ἐλισάβετ
ἦν στεῖρα, καὶ ἀμφότεροι
προβεβηκότες ἐν ταῖς ἡμέραις
8 αὐτῶν ἦσαν. Ἐγένετο δὲ ἐν
τῷ ἱερατεύειν αὐτὸν ἐν τῇ
[k] τάξει" τῆς ἐφημερίας αὐ-
τοῦ [l] ∾ ἔναντι" τοῦ θεοῦ,
9 Κατὰ τὸ ἔθος τῆς ἱερατείας
ἔλαχε τοῦ θυμιᾶσαι, εἰσελ-
θὼν [m] εἰς τὸν ναὸν τοῦ"
10 [n] κυρίου." Καὶ πᾶν τὸ πλῆ-
θος [o] ἦν τοῦ λαοῦ" [p] προσευ-
χόμενον" ἔξω τῇ ὥρᾳ τοῦ
11 θυμιάματος. Ὤφθη δὲ αὐ-
τῷ ἄγγελος κυρίου, ἑστὼς ἐκ
δεξιῶν τοῦ θυσιαστηρίου τοῦ
12 θυμιάματος. [q] Καὶ [r] ἐτα-
ράχθη" ζαχαρίας ἰδὼν, καὶ
φόβος ἐπέπεσεν ἐπ' αὐτόν.
13 Εἶπε δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ ἄγγε-
λος· μὴ φοβοῦ ζαχαρία· διότι
εἰσηκούσθη ἡ δέησίς σου· καὶ
ἡ γυνή σου ἐλισάβετ γεννήσει
υἱόν [s] σοι," καὶ καλέσεις τὸ
14 ὄνομα αὐτοῦ ἰωάννην. Καὶ
ἔσται χαρά σοι καὶ ἀγαλλία-
σις, καὶ πολλοὶ ἐπὶ τῇ [t] γενέ-
15 σει" αὐτοῦ χαρήσονται. Ἔ-
σται γὰρ μέγας ἐνώπιον [u] †
[x] κυρίου·" καὶ οἶνον καὶ σίκε-
ρα οὐ μὴ πίῃ· καὶ πνεύματος
ἁγίου πλησθήσεται ἔτι [y] ἐκ
16 κοιλίας" μητρὸς αὐτοῦ. Καὶ
πολλοὺς τῶν υἱῶν ἰσραὴλ
ἐπιστρέψει [z] ἐπὶ" κύριον τὸν
17 θεὸν αὐτῶν. Καὶ αὐτὸς
[a] προ-

l ∾ ἐναντίον. o. τοῦ λαοῦ ἦν. t. γεννήσει.
u † τοῦ.

(k) συνάξει. 53. (l) AC. 11. 36. 53. 69. 72. 91. 124. 132. 133. 145. 156. Ev. 2. 3. 24. al. 18. Mt. B. a. g. q. 10. 11. al. 6. Chryſ. ἐνώπιον. K. (m) ἔναντι. 156. (n) θεοῦ. C*D. gr. 59. 144. Mt. 11. Perſ. p. (o) BEFGLP. al. 29. pluresve. Mt. HV. al. 12. Ed. Goth. Vulg. mſ. foroj. ἦν τοῦ ὄχλου. Mt. B. || — ἦν. Mt. a. q. || — τοῦ λαοῦ. 235. veron. colb. germ. 1. (p) προσδεχόμενον. 131. Ev. 44. Goth. (q) Vſ. 12 — Ev. 33. (r) ἐφοβήθη. 61. al. 3. (s) — D. gr. 1. Sahid. Slav. 2. Ambr. Aug. || Ante υἱὸν ponunt Slav. 3. Arm. Vulg. It. Theophyl. Opus imp. (t) ABCDES. 72. 91. 143. 145* 184. al. 4. Mt. V. Cyr. (u) — ACL. 1. 89. 106. 108. 131. 226* al. 18. Mt. BH. c. d. g. z* 10. 11. 17. al. 9. Ed. Cyr. Tit. Pſeudo Chryſ. (x) τοῦ θεοῦ. F. 69. 72. 124. 157. Ev. 2. al. 3. Mt. f. k. Antioch. Theophyl. (y) ἐν τῇ κοιλίᾳ. Cod. unus. Goth. colb. Cypr. Ambr. Vig. tapſ. Juv. (z) πρὸς. 1. 72. 131. al. 3. Mt. χ. Ed. Slav. Orig. ſemel. Tit. Theophyl. Scholia in Mt. a.

[a] προσελεύσεται" ἐνώπιον αὐ-
τοῦ ἐν πνεύματι καὶ δυνάμει
ἠλίου, ἐπιστρέψαι καρδίας
πατέρων ἐπὶ τέκνα, καὶ ἀπει-
θεῖς ἐν φρονήσει δικαίων [b],
ἑτοιμάσαι [c] κυρίῳ λαὸν κατε-
18 σκευασμένον. Καὶ εἶπε ζα-
χαρίας πρὸς τὸν ἄγγελον· κα-
τὰ τί γνώσομαι τοῦτο; ἐγὼ
γάρ εἰμι πρεσβύτης, καὶ ἡ
γυνή μου προβεβηκυῖα ἐν
19 ταῖς ἡμέραις αὐτῆς. Καὶ
ἀποκριθεὶς ὁ ἄγγελος εἶπεν
αὐτῷ· ἐγώ εἰμι γαβριὴλ, ὁ
παρεστηκὼς ἐνώπιον τοῦ θε-
οῦ· καὶ ἀπεστάλην λαλῆσαι
πρός σε, καὶ εὐαγγελίσασθαί
20 σοι ταῦτα. Καὶ ἰδοὺ, ἔσῃ
σιωπῶν, καὶ μὴ δυνάμενος
λαλῆσαι, ἄχρι ἧς ἡμέρας γέ-
νηται ταῦτα· ἀνθ' ὧν οὐκ ἐπί-
στευσας τοῖς λόγοις μου, οἵτι-
νες [d] ∾ πληρωθήσονται" εἰς
21 τὸν καιρὸν αὐτῶν. Καὶ ἦν ὁ
λαὸς [e] προσδοκῶν" τὸν ζαχα-
ρίαν· καὶ ἐθαύμαζον [f] ἐν" τῷ
χρονίζειν αὐτὸν [g] ἐν τῷ ναῷ."
22 Ἐξελθὼν δὲ οὐκ ἠδύνατο λα-
λῆσαι αὐτοῖς· καὶ ἐπέγνωσαν,
ὅτι ὀπτασίαν ἑώρακεν ἐν τῷ
ναῷ· καὶ αὐτὸς ἦν διανεύων
αὐτοῖς· καὶ [h] διέμενε" [i] κω-
23 φός." Καὶ ἐγένετο, ὡς
[k] ἐπλήσθησαν" αἱ ἡμέραι τῆς
λειτουργίας αὐτοῦ, ἀπῆλθεν
24 εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ. [l] Με-
τὰ δὲ ταύτας τὰς ἡμέρας"
[συνέλαβεν ἐλισάβετ ἡ γυνὴ
[m] αὐτοῦ·" καὶ περιέκρυβεν
ἑαυτὴν μῆνας πέντε, λέγου-
25 σα· Ὅτι οὕτω μοι πεποίη-
κεν [n] ὁ" κύριος ἐν ἡμέραις,
αἷς ἐπεῖδεν ἀφελεῖν τὸ ὄνειδός
μου ἐν ἀνθρώποις.]

26 Ἐν δὲ τῷ μηνὶ τῷ ἕκτῳ
ἀπεστάλη ὁ [o] ἄγγελος" γα-
βριὴλ [p] ὑπὸ" τοῦ θεοῦ εἰς
πόλιν

---

d ∾ πλησθήσονται.

(a) προσελεύσεται. CL. 66. 73. Mt. BV. προπορεύσεται. Ev. 33. al. 3. Mt. a. in textu. περιέσεται. F. || Rec. Orig. quater. (b) Comma delent nonnulli ap. Wolf. (c) + τῷ. A. 72. al. 2. Mt. r. 10. Tit. (d) D. Orig. (e) προσδεχόμενος. D. ἐκδεχόμενος. 59. (f) ἐπὶ. D. (g) = 108. 142* al. 4. Theophyl. Ante αὐτὸν ponunt BL. (h) διέμεινεν. D. gr. 118. 124. al. 5. Ed. Tit. (Syr. Arr. Perſſ. Aeth. Vulg. It. exc. caut.) ἐπέμεινε. 71. ἔμενε. Ev. 2. (i) *ſurdus*, caut. (k) ἐπληρώθησαν. F. 1. 91. Mt. g. r. (l) ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις. 63. 64. Evangeliſtaria. *Poſt duos dies*, Aeth. (m) ζαχαρίου. 64. 68. 121. 225. Mt. g. 17. Evangeliſtaria. (n) = CDL. (o) ἀρχάγγελος. 86. (p) ἀπὸ. BL. 69. 131.

πόλιν [q] τῆς γαλιλαίας," [r] ᾗ
27 ὄνομα ναζαρὲτ," Πρὸς παρ-
θένον μεμνηστευμένην ἀνδρὶ,
ᾧ ὄνομα ἰωσὴφ, ἐξ οἴκου
[s] δαβίδ· καὶ τὸ ὄνομα τῆς
28 παρθένου, μαριάμ. Καὶ
[t] εἰσελθὼν" [u] — ὁ ἄγγελος"
πρὸς αὐτὴν, [x] εἶπε· χαῖρε,
κεχαριτωμένη· ὁ κύριος μετὰ
σοῦ· [y] — εὐλογημένη σὺ ἐν
29 γυναιξίν." Ἡ δὲ [z] † [a] =
ἐπὶ τῷ λόγῳ †: διεταράχθη" καὶ
διελογίζετο [b] ποταπὸς εἴη ὁ
30 ἀσπασμὸς οὗτος" [c]. Καὶ εἶ-
πεν ὁ ἄγγελος αὐτῇ· μὴ φο-
βοῦ, μαριάμ· εὗρες γὰρ χάριν
31 παρὰ τῷ θεῷ. Καὶ ἰδοὺ,
συλλήψῃ ἐν γαστρὶ, καὶ τέ-
ξῃ υἱὸν, καὶ καλέσεις τὸ ὄνο-
32 μα αὐτοῦ ἰησοῦν. Οὗτος
ἔσται μέγας, καὶ υἱὸς ὑψί-
στου κληθήσεται. καὶ δώσει
αὐτῷ κύριος ὁ θεὸς τὸν θρό-
νον δαβὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ·
33 Καὶ βασιλεύσει ἐπὶ τὸν οἶκον
[d] ἰακὼβ" εἰς τοὺς αἰῶνας,
καὶ τῆς βασιλείας αὐτοῦ οὐκ
34 ἔσται τέλος. Εἶπε δὲ μαριὰμ
πρὸς τὸν ἄγγελον· πῶς ἔσται
[e] τοῦτο, ἐπεὶ ἄνδρα οὐ γι-
νώσκω;

---

z † ἰδοῦσα. a. διεταράχθη ἐπὶ τῷ λόγῳ αὐτοῦ.

(q) *γαλιλαῖαν.* D. cant. *ἰούδα.* Mt. 12. || = Mt. r. (r) = D. Mt. a. 12. cant. || = ᾗ ὄνομα. Mt. ψ. || ναζαρὲτ] ναζαρέθ. C. Alii. Mt. V. Ed. Syr. Copt Arm. Vulg. It. Euſ. Cyr. Sic etiam alibi. ναζαρὰθ. A. (s) + καὶ πατριᾶς. CFL. 1. 28. 106. 131. 142. 156. 158. Ev. 32. 33. al. 12. Mt. o. x. 12. Euſ. Chryſ. Chronic. alex. Gregor. thaumat. (t) ἐλθὼν. A* (u) = BL. 1. 131. Copt. Poſt αὐτὴν ponunt F. 69. Arm. (x) + εὐηγγελίσατο αὐτὴν καί. 229** Syr. p. veron. + *benedixit eam*, verc. corb. (y) = BL. 1. 131. Ev. 44. Copt. Sahid. Arm. Syr. hieroſ. + καὶ εὐλογημένος ὁ καρπὸς τῆς κοιλίας σου. 47. gat. Andr. cret. (z) = BDL. 1. 131. 152. 184. Arm. Sahid. cant. *ut vidit eum*, veron. corb. brix. Ambr. *cum audiſſet*, Perſ. w. Vulg. for. peruſ. Chron. alex. (a) = ἐπὶ τῷ λόγῳ αὐτοῦ. C* *mota eſt in introitu ejus*, veron. verc. corb. germ. 1. Ambr. || ἐπὶ τῷ λόγῳ, omiſſo αὐτοῦ, ante διεταράχθη ponunt BDL. 1. 131. 152. 184. Arm. cant. || = αὐτοῦ. Copt. Sahid. Damaſc. || διεταράχθη] ἐταράχθη. D. 44. 76. 225. (b) *quod ſic benedixiſſet eam*, verc. veron. corb. (c) + ὅτι οὕτως εὐλόγησεν αὐτήν. 59. ap. Maſtricht. (Sed ibi legendum videtur Go. i. e. Gothica verſio, pro G. i. e. Gonvilli cod.) Cod. ap. Harduin. Goth. brix. germ. 1. (d) ἰούδα. 2. δαβίδ. Mt. d. (e) + μοι. B**FM. 1. 28. 64. 69. 91. 106. 124. 130. 131. 229** 235. Ev. 19. 24. 31. 32. al. 18. Mt. BII. c. f. g. q. 11. 12. al. 4. Ed.

Copt.

35 νώσκω; Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ
ἄγγελος εἶπεν αὐτῇ· πνεῦμα
ἅγιον ἐπελεύσεται ἐπί σε, καὶ
δύναμις ὑψίστου ἐπισκιάσει
σοι· [f] διὸ" καὶ τὸ [g] γεννώμε-
νον" [h] ἅγιον [i], κληθήσεται
36 υἱὸς θεοῦ. Καὶ ἰδοὺ, ἐλισά-
βετ, ἡ [k] συγγενής" σου, καὶ
αὐτὴ συνειληφυῖα υἱὸν ἐν
[l] γήρει" αὐτῆς· καὶ οὗτος μὴν
ἕκτος ἐστὶν αὐτῇ τῇ καλου-
37 μένῃ στείρᾳ. Ὅτι οὐκ ἀδυ-
νατήσει [m] παρὰ τῷ θεῷ" πᾶν
38 ῥῆμα. [n] Εἶπε δὲ μαριάμ·
ἰδοὺ, ἡ δούλη κυρίου· γένοι-
τό μοι κατὰ τὸ ῥῆμά σου."
καὶ [o] ἀπῆλθεν" ἀπ' αὐτῆς ὁ
ἄγγελος.]

39 [Ἀναστᾶσα δὲ μαριὰμ
ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις, ἐπο-
ρεύθη εἰς τὴν ὀρεινὴν μετὰ
σπουδῆς, εἰς [p] πόλιν [q] ἰού-
40 δα." Καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸν
οἶκον ζαχαρίου, καὶ ἠσπάσα-
41 το τὴν ἐλισάβετ. Καὶ ἐγέ-
νετο, ὡς ἤκουσεν [r] ∾ ἡ ἐλι-
σάβετ τὸν ἀσπασμὸν τῆς μα-
ρίας,"

---

l. γήρα. r ∾ τὸν ἀσπασμὸν τῆς μαρίας ἡ ἐλισάβετ.

Copt. Sahid. Aeth. Arm. Syr. p. Greg. thaum. Nyſſ. Pſeudo Ath. Chryſ. Procop. Baſ. ſeleuc. Andr. cret. Damaſc. Theophyl. || Pro πῶς ἔσται ... γινώσκω c vſ. 38 ἰδοὺ ... ῥῆμά σου reddit veron. (f) διότι. A* (g) γενόμενον. 13. 124. 131. 235. al. 5. Mt. f* al. 3. (h) + ἐκ σοῦ. C. 1. 33. 72 in m. 77* 108. 124. 131. 154** Ev. 44. Mt. d. g. x. 11. Ed. Syr. Arr. Perſ. p. Aeth. Arm. Vulg. verc. colb. gat. peruſ. Ath. diſ. Dial. c. marc. diſ. Protevang. Jacobi. Juſtin. quaeſt. Greg. thaum. Reſp. ad orthod. Ephr. Chryſ. Amphil. Epiph. Theodoret. Damaſc. Euthym. in commentar. Iren. int. Tert. (alibi: *ex te*, alibi: *in te*, alibi omittit) Cypr. Hilar. Orig. int. Novatian. Neſtor. ap. Marium merc. Fulgent. Idac. Leo. Aug. (ſemel: *de te*) Ambr. (alibi omittit) Gaudent. Hier. (alibi: *in te.*) Maxim. taur. Vigil. tapſ. Caſſiod. Gregor. M. Beda. || Non addunt Barber. 10. Codd. nonnulli ap. Ephr. Copt. Syr. p. Goth. Slav. Vulg. mſ. cant. veron. corb. brix. germ. 2. for. harl. emmer. Dionyſ. alex. Petr. alex. Ath. aliquoties. Cyr. utr. (i) + ἐστι, καὶ. Arm. (k) συγγενὶς. AE. 69. al. 2. pluresve. (l) ABCDEFGKLM. al. 73. Mt. HV. al. 16. Ed. Greg. thaum. Chryſ. Theophyl. || = ἐν γήρει αὐτῆς. Mt. B. (m) τῷ θεῷ. 8. 63. 71. Mt. d. i. n. 11. Syr. ut videtur. veron. corb. colb. Ambr. παρὰ τοῦ θεοῦ. BDL. (n) = veron. Conf. not. ad vſ. 34. (o) ἀπέστη. D. (p) + τὴν. 127. (q) δαβὶδ. Cod. Stephani. *Judaeae*, veron. corb. ἰοῦτα ſ. ἰοῦττα. Conject. (r) BDL. 1. 69. 73. 124. item 131. Arm. Vulg. It. Orig. Cypr. Ambr. || = τῆς μαρίας. 131.

ρίας," ἐσκίρτησε [s] τὸ βρέφος
ἐν τῇ κοιλίᾳ αὐτῆς." καὶ
ἐπλήσθη πνεύματος ἁγίου ἡ
42 ἐλισάβετ, Καὶ [t] ἀνεφώνησε"
[u] φωνῇ" μεγάλῃ, καὶ εἶπεν·
εὐλογημένη σὺ ἐν γυναιξὶ, καὶ
εὐλογημένος ὁ καρπὸς τῆς κοι-
43 λίας σου. Καὶ πόθεν μοι
τοῦτο, ἵνα ἔλθῃ ἡ μήτηρ τοῦ
44 κυρίου μου πρός με; Ἰδοὺ
γὰρ, ὡς ἐγένετο ἡ φωνὴ τοῦ
ἀσπασμοῦ σου εἰς τὰ ὦτά
μου, ἐσκίρτησε [x] τὸ βρέφος ἐν
ἀγαλλιάσει" ἐν τῇ κοιλίᾳ μου.
45 Καὶ μακαρία ἡ πιστεύσασα, *
[y] ὅτι ἔσται τελείωσις τοῖς λε-
λαλημένοις αὐτῇ παρὰ κυρίου.
46 Καὶ εἶπε [z] μαριάμ·" μεγαλύ-
νει ἡ ψυχή μου τὸν κύριον,
47 Καὶ ἠγαλλίασε τὸ πνεῦμά μου
ἐπὶ τῷ θεῷ τῷ σωτῆρί μου·
48 Ὅτι ἐπέβλεψεν [a] ἐπὶ τὴν τα-
πείνωσιν τῆς δούλης αὐτοῦ.
ἰδοὺ γὰρ ἀπὸ τοῦ νῦν μακα-
ριοῦσί με πᾶσαι αἱ γενεαί,
49 Ὅτι ἐποίησέ μοι [b] μεγαλεῖα"
ὁ δυνατός· καὶ ἅγιον τὸ ὄνομα
50 αὐτοῦ, Καὶ τὸ ἔλεος αὐτοῦ
[c] ∾ εἰς γενεὰς γενεῶν" τοῖς
51 φοβουμένοις αὐτόν. Ἐποίη-
σε κράτος ἐν βραχίονι αὐτοῦ·
διεσκόρπισεν [d] ὑπερηφάνους"
R 3 [e] δια-

x ∾ ἐν ἀγαλλιάσει τὸ βρέφος. c ∾ εἰς γενεὰν καὶ γενεάν.

(s) ἐν τῇ κοιλίᾳ τῆς (ſic, non ἡ) ἐλισάβεθ τὸ βρέφος αὐτῆς. D. cant. || βρέφος] + ἐν ἀγαλλιάσει. K. 50. 76. 106. Syr. p. in m. gat. Greg. thaum. Scholia vet. in Mt. a. (t) ἀνεβόησε. CF. 13. 33. 69. 118* 124. 133. 154. 218 (cum al. 5.) al. 8. Mt. B. d. m. χ. Theophyl. (u) κραυγῇ. BL. Orig. ter. (x) AEGHMS. 10. 11. 72. 106. 108. 124. 127. 131. 142. 157. 218 (cum al. 8.) 235. Ev. 18. 32. 33. 35. 36. al. 29. pluresve. Mt. BHV. 19. al. 22. Ed. Orig. ut videtur, ſemel (ſed bis ut rec.) Chron. paſch. Theophyl. (y) Poſt πιστεύσασα punctum ponunt 124. 142. Alii. || ὅτι] *quod*, verc. *quoniam*, Vulg. alii lat. *quia*, cant. (z) *Eliſabet*, verc. veron. Codd. ap. Orig. int. (a) + κύριος. D. cant. (b) μεγάλα. BD*L. *magna*, Vulg. It. || + ὁ θεός. D. cant. (c) EM. 1. 11. 13. 69. 72. in marg. 104. 106. 124. 127. 131. 157. 235. al. 35. et Barber. 2. Mt. a. d. g. k. l. q. 11. 17* al. 4. Ed. Slav. Vulg. inſ. corb. brix. germ. 1. Iſidor. Theophyl. Euthym. Scholia in Mt. d. (ſed ſcholia in Mt. a. g. ut rec.) εἰς γενεὰς καὶ γενεάς. BC**L. Syr. Copt. Slav. in cod. vindob. 98. cant. foroj. mart. emmer. tol. Aug. εἰς γενεὰν καὶ γενεάς. C* bis. gat. ἀπὸ γενεᾶς εἰς γενεάν. A. in fine pſalmor. Sahid. ἀπὸ γενεᾶς εἰς γενεάς. Arm. Vulg. εἰς γενεὰς καὶ γενεῶν. 3. Mt. 17** *in ſaecula ſaeculorum*, colb. (d) ὑπερηφάνων. 143. Mt. d. x. 17.

[e] διανόια" καρδίας αὐτῶν.
52 Καθεῖλε δυνάστας ἀπὸ θρό-
νων, καὶ ὕψωσε ταπεινούς.
53 Πεινῶντας ἐνέπλησεν ἀγαθῶν,
καὶ πλουτοῦντας ἐξαπέστειλε
54 κενούς. Ἀντελάβετο ἰσραὴλ
παιδὸς αὐτοῦ, μνησθῆναι ἐλέ-
55 ους, (Καθὼς ἐλάλησε πρὸς
τοὺς πατέρας ἡμῶν,) * [f] τῷ
ἀβραὰμ καὶ τῷ σπέρματι"
56 αὐτοῦ [g] ἕως αἰῶνος." Ἔμεινε
δὲ μαριὰμ σὺν αὐτῇ [h] ὡσεὶ"
μῆνας τρεῖς· καὶ ὑπέστρεψεν
εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς.]

57 [[i] Τῇ" δὲ ἐλισάβετ ἐ-
πλήσθη ὁ χρόνος τοῦ τεκεῖν
αὐτήν· καὶ ἐγέννησεν υἱόν.
58 Καὶ ἤκουσαν οἱ περίοικοι καὶ
οἱ συγγενεῖς αὐτῆς, ὅτι ἐμε-
γάλυνε κύριος τὸ ἔλεος αὐτοῦ
μετ' αὐτῆς· καὶ συνέχαιρον
59 αὐτῇ. Καὶ ἐγένετο, [k] ἐν" τῇ
[l] ∾ ὀγδόῃ ἡμέρᾳ" [m] ἦλθον
περιτεμεῖν τὸ παιδίον, καὶ ἐ-
κάλουν αὐτὸ, ἐπὶ τῷ ὀνόμα-
τι τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ζαχα-
60 ρίαν. Καὶ ἀποκριθεῖσα ἡ
μήτηρ αὐτοῦ εἶπεν· οὐχί· ἀλ-
λὰ κληθήσεται [n] ἰωάννης.
61 Καὶ εἶπον πρὸς αὐτήν· ὅτι οὐ-
δείς ἐστιν [o] ∾ ἐν τῇ συγγε-
νείᾳ" σου, ὃς καλεῖται τῷ
62 ὀνόματι [p] τούτῳ." Ἐνένευον
δὲ τῷ πατρὶ αὐτοῦ, τὸ τί ἂν
θέλοι καλεῖσθαι [q] αὐτόν."
63 Καὶ αἰτήσας πινακίδιον, ἔγρα-
ψε, [r] λέγων·" ἰωάννης [s] ἐστὶ"
τὸ ὄνομα αὐτοῦ. [t] καὶ ἐθαύ-
64 μασαν πάντες. Ἀνεῴχθη δὲ
τὸ

---

g ∾ εἰς τὸν αἰῶνα. l ∾ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ. o ∾ ἐκ τῆς συγγενείας.

(e) διανοίας. EF. al. 2. et Barber. 3. Mt. d. g. 11. 17. || *mente et corda eorum*, verc. *mente corde ipſorum*, veron. (f) τὸν ἀβραὰμ καὶ τὸ σπέρμα. 58. 61. 118. (g) A. in fine pſalmor. CFS. 1. 10. 13. 69. 78. in m. 106. 116 (ſed rec. in m.) 118. 125. in m. 127. 131. 142. 218. 235. al. 25. Mt. d. k. m. o. p. Greg. thaum. Schol. in Mt. 14. (h) = D. 28. 69. Copt. Sahid. cant. veron. verc. corb. germ. 1. Ambr. ὡς. BL. 1 (i) τῆς. 69. 124. (k) = D. 28. Mt. ψ. cant. (l) B(DL. 28. 69. 124. Mt. d. (m) + καὶ. 218. (cum 76. 77. al. 4.) Alius.) (n) + τὸ ὄνομα αὐτοῦ. CD. Copt. Slav. 2. 3. cant. (o) ABCL. 11. 15. 65* 72. 131. Mt. 10. Copt. Slav. 4. Chron. paſch. || = corb* (p) ἰωάννης. Arm. (q) αὐτό. BDFG. 64. 69. 124. Mt. x. χ. (r) = D. cant. (s) ἔσται. C. 1. 10. 118. 125** 142. 154** al. 6. Mt. k. p. r. ω. Slav. jun. Syr. p. in m. Orig. ſemel. (t) + καὶ παραχρῆμα ἐλύθη ἡ γλῶσσα αὐτοῦ. D. cant. verc. veron. germ. 1.

τὸ στόμα αὐτοῦ [u] — παρα-
χρῆμα, καὶ ἡ γλῶσσα αὐ-
τοῦ·" καὶ ἐλάλει εὐλογῶν τὸν
65 Θεόν. Καὶ ἐγένετο [x] ἐπὶ
πάντας φόβος" τοὺς περιοι-
κοῦντας [y] αὐτούς·" καὶ ἐν
ὅλῃ τῇ ὀρεινῇ τῆς ἰουδαίας
διελαλεῖτο [z] πάντα" τὰ ῥή-
66 ματα ταῦτα. Καὶ ἔθεντο
πάντες οἱ [a] ἀκούσαντες" ἐν
[b] τῇ καρδίᾳ" αὐτῶν, λέγον-
τες· [c] τί" ἄρα τὸ παιδίον τοῦ-
το ἔσται; [d] καὶ χεὶρ κυρίου
67 ἦν μετ' αὐτοῦ." Καὶ ζαχα-
ρίας ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἐπλήσθη
πνεύματος ἁγίου, καὶ [e] προε-
68 φήτευσε, λέγων·" Εὐλο-
γητὸς κύριος, ὁ Θεὸς τοῦ ἰσρα-
ὴλ· ὅτι ἐπεσκέψατο, καὶ
ἐποίησε λύτρωσιν τῷ λαῷ αὐ-
69 τοῦ· Καὶ ἤγειρε κέρας σω-
τηρίας ἡμῖν, ἐν [f] — τῷ" οἴ-
κῳ δαβὶδ [g] τοῦ" παιδὸς αὐ-
70 τοῦ· (Καθὼς ἐλάλησε διὰ
στόματος τῶν ἁγίων [h] τῶν"
ἀπ' αἰῶνος προφητῶν αὐτοῦ·)
71 Σωτηρίαν [i] ἐξ" ἐχθρῶν ἡ-
μῶν, καὶ ἐκ χειρὸς πάντων
72 τῶν μισούντων ἡμᾶς· Ποιῆ-
σαι ἔλεος μετὰ τῶν πατέρων
ἡμῶν, καὶ μνησθῆναι διαθή-
73 κης ἁγίας αὐτοῦ· * [k] Ὅρκον,
ὃν" ὤμοσε πρὸς ἀβραὰμ τὸν
πατέρα ἡμῶν, τοῦ δοῦναι ἡμῖν
74 Ἀφόβως, ἐκ χειρὸς τῶν
ἐχθρῶν [l] ἡμῶν" [m] ῥυσθέν-
75 τας," λατρεύειν αὐτῷ Ἐν
ὁσιότητι καὶ δικαιοσύνῃ ἐνώ-

R 4 πιον

(u) a παραχρ. ad αὐτοῦ = Iidem. || παραχρ. καὶ ἐλύθη ὁ δεσμὸς τῆς γλώσσης αὐτοῦ. 1. Mt. 11. Schol. vet. ap. Mt. || καὶ ἡ γλῶσσα αὐτοῦ = Mt. o. || = αὐτοῦ. C* Mt. χ. || αὐτοῦ] + διηρθρώθη. 140. Mt. x. Ed. + ἐλύθη. Ar. pol. item colb. corb. Ambr. || Orig. ut rec. (x) φόβος ἐπὶ πάντας τοὺς ἀκούσαντας ταῦτα, καὶ. Arm. || φόβος + μεγας. D. 50. cant. veron. colb. (y) αὐτοῖς. 127. αὐτὸν. D. Goth. cant. αὐτοῖ. 114* 229* Mt. 10. 11. (z) = L. 60. 71. Mt. ψ. Syr. Slav. 2. (a) ἀκούοντες. CD. gr. al. 7. (b) ταῖς καρδίαις. DL. 49. Mt. 11. Arm. cant. (c) τίς. Variae lectiones Bogardi. *Quis*, Vulg. (non It.) (d) = 36. Arm. || καὶ] + γὰρ. BCDL. Copt. Syr. p. in m. Vulg. It. || ἦν = D. 59. cant. Ante χεὶρ ponunt 1. 131. *Eſt*, veron. || μετ' αὐτοῦ] μετ' αὐτῶν. 13. 69. 124. ap. Birch. ἐπ' αὐτῷ Mt. ψ. (e) εἶπεν. D. cant. (f) = BCDL. 1. 69. 124. Euſ. Cyr. (g) = BDL. (h) = BL. 69. Orig. Euſ. (i) ἐκ χειρὸς, omiſſo mox ἐκ χειρὸς, D. cant. (k) ὅρκου οὗ. Theophyl. in edit. rom. et pariſ. (l) = BL. 13. 69. Iren. int. (m) ῥυσθεῖσι. Mt. d.

πιον αὐτοῦ, πάσας τὰς ἡμέ-
76 ρας [n] † ἡμῶν. Καὶ σὺ [o],
παιδίον, [p] προφήτης" ὑψί-
στου κληθήσῃ· προπορεύσῃ
γὰρ [q] πρὸ προσώπου" κυρίου,
77 ἑτοιμάσαι ὁδοὺς αὐτοῦ, Τοῦ
δοῦναι γνῶσιν σωτηρίας τῷ
λαῷ αὐτοῦ, ἐν ἀφέσει ἁμαρ-
78 τιῶν [r] αὐτῶν," Διὰ σπλάγ-
χνα ἐλέους θεοῦ ἡμῶν, ἐν
οἷς ἐπεσκέψατο ἡμᾶς [s] ἀνατο-
79 λὴ * ἐξ ὕψους, Ἐπιφᾶναι"
[t] τοῖς ἐν σκότει καὶ σκιᾷ θα-
νάτου καθημένοις, τοῦ κα-
τευθῦναι τοὺς πόδας ἡμῶν εἰς
80 ὁδὸν εἰρήνης. Τὸ δὲ παι-
δίον ηὔξανε, καὶ ἐκραταιοῦ-
το πνεύματι· καὶ ἦν ἐν ταῖς
ἐρήμοις ἕως ἡμέρας ἀναδείξεως
αὐτοῦ πρὸς τὸν ἰσραήλ.]

1 Ἐγένετο [u] δὲ" [ἐν ταῖς
ἡμέραις ἐκείναις, ἐξῆλθε δό-
γμα παρὰ καίσαρος αὐγού-
στου, ἀπογράφεσθαι πᾶσαν
2 τὴν οἰκουμένην. (Αὕτη [x] ἡ
ἀπογραφὴ πρώτη ἐγένετο"
[y] ἡγεμονεύοντος" [z] τῆς συ-
3 ρίας" [a] κυρηνίου.") Καὶ
ἐπορεύοντο πάντες ἀπογράφε-
σθαι, ἕκαστος εἰς τὴν [b] ἰδίαν
4 πόλιν." Ἀνέβη δὲ καὶ ἰω-
σὴφ ἀπὸ τῆς γαλιλαίας, ἐκ
πόλεως ναζαρὲτ, εἰς [c] τὴν
ἰου-

n † τῆς ζωῆς.

(n) = A (h. l. et in fin. pſalm.) BCD (St. β.) FKL. 33. 40. 72. 114. 115. 143. 145* 158. al. 8. et Barber. 1. Mt. V. Syr. utr. Perſſ. Copt. Aeth. Goth. Vulg. It. Non attingunt ſcholia vet. ap. Mt. nec Theophyl. Habet Orig. gr. ſed = Orig. int. Iren. int. bis. Hier. (o) + δὲ. ABCDL. 33. 72. in m. Copt. cant. (p) προβήτης. Conject. Er. Schmidii. (q) ἐνώπιον. B. Orig. ſemel. (r) = Mt. 10. Ed. Copt. tolet. Alii codd. lat. αὐτοῦ. 130. gr. ἡμῶν. A (in fin. pſalm.) C. 1. 28. 36* 64. 118. 127. 131. al. 4. Sahid. Slav. 2. 3. peruſ. germ. 2. Alii lat. (s) ἀνατολὴ ἐξ ὕψους ἐπέφανε. 36. item L. ut videtur. || ἀνατολὴ] ἄνωθεν. Conject. Pricaei et Bentl. (t) + φῶς. D. cant. (u) = A. 28. Mt. 10. (x) ἐγένετο ἀπογραφὴ πρώτη. D. cant. veron. ἡ πρώτη ἀπογραφὴ ἐγένετο. Arm. verc. || πρώτη ἐγένετο] ἐγένετο πρώτη + πρὸ τῆς. Conject. Boullier. (y) *ducatum agente*, cant. *praeſide*, brix. for. peruſ. Ambr. Aug. *a praeſide*, Vulg. veron. corb. colb. (z) = Syr. hieroſ* (a) κυρείνου. B. Cod. ap. Junium. Syr. Perſſ. Sahid. Vulg. Sax. It. exc. cant. Theophyl. ed. Ambr. Aug. Juv. Alii aliter. κυντιλίου. Conject. (b) ἰδίαν χώραν. C* ut videtur. gat. ἑαυτοῦ πόλιν. BL. Euſeb. ἑαυτοῦ πατρίδα. D. cant. || πόλιν] πατρίδα. St. β. (c) γῆν ἰούδα. D. cant. γῆν ἰουδαίαν. verc.

ἰουδαίαν," εἰς πόλιν δαβὶδ,
ἥτις καλεῖται βηθλεὲμ, ([d] διὰ
τὸ εἶναι αὐτὸν ἐξ οἴκου καὶ
5 πατριᾶς δαβὶδ,") Ἀπογρά-
ψασθαι σὺν μαριὰμ, τῇ [e] με-
μνηστευμένῃ" αὐτῷ [f] γυναι-
6 κὶ," οὔσῃ ἐγκύῳ. [g] Ἐγένε-
το δὲ ἐν τῷ εἶναι αὐτοὺς ἐκεῖ,
ἐπλήσθησαν" αἱ ἡμέραι τοῦ
7 τεκεῖν αὐτήν. Καὶ ἔτεκε
τὸν υἱὸν αὐτῆς τὸν πρωτότο-
κον, καὶ ἐσπαργάνωσεν αὐ-
τὸν, καὶ ἀνέκλινεν αὐτὸν ἐν
[h] — τῇ" φάτνῃ· διότι οὐκ
ἦν [i] αὐτοῖς" τόπος ἐν τῷ κα-
8 ταλύματι. Καὶ ποιμένες ἦσαν
ἐν τῇ χώρᾳ τῇ αὐτῇ ἀγραυ-
λοῦντες καὶ φυλάσσοντες
[k] φυλακὰς τῆς νυκτὸς ἐπὶ
9 τὴν ποίμνην αὐτῶν. Καὶ
[l] ἰδοὺ," ἄγγελος κυρίου ἐπέ-
στη αὐτοῖς, καὶ [m] δόξα
[n] — κυρίου" περιέλαμψεν
αὐτούς. καὶ ἐφοβήθησαν [o] φό-
10 βον μέγαν." Καὶ εἶπεν αὐ-
τοῖς ὁ ἄγγελος· μὴ φοβεῖσθε·
ἰδοὺ γὰρ, εὐαγγελίζομαι ὑμῖν
χαρὰν μεγάλην, ἥτις ἔσται
11 [p] παντὶ τῷ λαῷ· [q] Ὅτι ἐ-
τέχθη [r] ὑμῖν" [s] σήμερον" σω-
τὴρ, [t] ὅς ἐστι" χριστὸς,
[u] κύριος." ἐν πόλει δαβίδ.
12 Καὶ τοῦτο ὑμῖν τὸ σημεῖον·
εὑρήσετε βρέφος ἐσπαργανω-
μένον [x] [y] κείμενον" ἐν [z] †
13 φάτνῃ. Καὶ ἐξαίφνης ἐγένε-
το σὺν τῷ ἀγγέλῳ πλῆθος
στρατιᾶς [a] οὐρανίου," αἰνούν-

z † τῇ.

(d) Poſt ἐγκύῳ vſ. 5. ponitur in D. cant. || = 225. (e) ἐμνηστευμένῃ. AB*D*L. || = veron. verc. colb. (f) = BD (St. β.) L. 1. 131. Syr. Ar. Perſſ. Copt. Sahid. Arm. cant. brix. peruſ. Cyr. hieroſ. ut videtur. Naz. (g) ὡς δὲ παρεγένοντο, ἐτελέσθησαν. D. cant. (h) = ABDL. 42. 72. 106. 114. 229* Ev. 20. (i) *Ei*, harl. Vulg. ed. ſixtin. Ambr. || = veron. verc. corb. colb. Auct. de prom. Ambr. ed. (k) + τάς. D. 131. Mt. l. Ed. (l) = BL. Arm. Aeth. Sahid. Syr. hieroſ. Goth. germ. 1. Euſ. (m) + ἡ 67. (n) = D. 67. cant. veron. corb. Orig. ut videtur. θεοῦ. Perſſ. Syr. p. in m. Sax. Vulg. colb. for. peruſ. gat. (o) σφόδρα. B. (p) + καὶ. D. cant. (q) Vſ. 11 = 59* 62* (r) ἡμῖν. 225. 235. Mt. m. germ. 1. (s) = 116. al. 3. Mt. ξ. Iren. (t) = 118. (u) κυρίου. Syr. hieroſ. *Jeſus*, cant. Cypr. || = 71. ap. Mill. (x) + καὶ. BLPS. 1. alius. Mt. 11. Vulg. veron. brix. for. peruſ. colb. germ. 1. 2. gat. Arnob. (y) = D. 68. cant. (z) = ABDEGHLPS. 218 (cum al. 9.) al. 42. pluresve. Mt. HV. al. 18. Ed. Euſ. (a) οὐρανοῦ. D* cant. *caeleſtium*, veron. Ambr.

των τὸν Θεὸν, καὶ λεγόντων·
14 Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ, καὶ
ἐπὶ γῆς * εἰρήνη· * [b] ἐν" ἀν-
15 θρώποις * [c] εὐδοκία." Καὶ
ἐγένετο, ὡς ἀπῆλθον [d] ἀπ'
αὐτῶν εἰς τὸν οὐρανὸν οἱ ἄγ-
γελοι," [e] καὶ οἱ ἄνθρωποι,"
οἱ ποιμένες, εἶπον πρὸς [f] ἀλ-
λήλους·" διέλθωμεν δὴ ἕως
[g] Βηθλεὲμ, καὶ ἴδωμεν [h] τὸ
ῥῆμα τοῦτο τὸ γεγονὸς, [i] ὃ ὁ
16 κύριος ἐγνώρισεν ἡμῖν." Καὶ
ἦλθον σπεύσαντες, καὶ [k] ἀνεῦ-
ρον" τήν τε μαριὰμ, καὶ τὸν
ἰωσὴφ, καὶ τὸ βρέφος κείμε-
17 νον ἐν [l] τῇ" φάτνῃ. Ἰδόν-
τες δὲ, [m] διεγνώρισαν" περὶ
τοῦ ῥήματος τοῦ λαληθέντος
αὐτοῖς περὶ τοῦ παιδίου [n] τού-
18 του." Καὶ πάντες οἱ ἀκού-
σαντες ἐθαύμασαν περὶ τῶν
λαληθέντων ὑπὸ τῶν ποιμέ-
19 νων πρὸς αὐτούς. Ἡ δὲ
[o] μαριὰμ" πάντα συνετήρει
τὰ ῥήματα [p] ταῦτα," συμ-
βάλλουσα ἐν τῇ καρδίᾳ αὐ-
20 τῆς.] Καὶ [[q] ὑπέστρεψαν" οἱ
ποιμένες δοξάζοντες καὶ αἰ-
νοῦντες

q. ἐπέστρεψαν.

(b) ≒ Cod. ap. Eraſm. Ed. Aeth. Vulg. It. (exc. cant. for. germ. 1. harl.) Iren. int. Hier. (ſemel habet) Leo. Max. taur. Ambr. Gaud. Chrom. Vigil. καί. Syr. Perſ. p. Syr. p. cum obelo. καὶ ἐν. Arr. Copt. (c) εὐδοκίας. A (ſed in Pſalmis legit εὐδοκία.) D. Goth. Sax. Vulg. It. (*bonae voluntatis*, Vulg. It. *voluntatis*, corb. *conſolationis*, cant.) Cyr. hieroſ. ed. Iren. int. Orig. int. Optat. Ambr. Aug. Hier. Leo. Max. taur. Epiph. in cantic. || Rec. habent Orig. ter. Euſ. Ath. Epiph. Baſ. Naz. Chryſ. Cyr. Conſtitut. Andr. cret. Method. Theodoret. Germ. conſtant. Theophyl. (d) ἀπ' αὐτῶν οἱ ἀγγ. εἰς τὸν οὐρ. 13. 69. 124. 125. 130. gr. et lat. 157. Mt. a. Arm. Vulg. veron. brix. for. peruſ. οἱ ἀγγ. ἀπ' αὐτῶν εἰς τὸν οὐρ. D. cant. || = εἰς τὸν οὐρανὸν. 71. 218 (cum al. 2.) 235. Ev. 32. Mt. 17. (e) = BL. 1. 130. gr. et lat. Alius. Syr. Perſ. Ar. p. Copt. Sahid. Arm. Vulg. It. exc. cant. Euſ. (f) ἑαυτοὺς 13** 69. 235. αὐτοὺς. 13* (g) + εἰς. P. Mt. o. 17. Ed. for. (h) + τί. 225. Arm. (i) ὃ ὁ κύριος ἐποίησε καὶ ἐγνώρισεν ἡμῖν. 69. ap. Mill. 130. lat. peruſ. germ. 1. Vulg. ed. ſixtin. || ἡμῖν] + ποιήσας. 131. gr. (k) εὗρον ſ. εὗραν. DL. 1. 69. 106. 124. 131. al. 4. (l) = H. Ev. 44. (m) ἐγνώρισαν. BDL. 118. *cognoverunt*, Vulg. It. *cogitaverunt*, for. (n) = D. 1. 124. 131. Mt. 11. χ. Copt. Arm. Aeth. Ar. p. Goth. cant. verc. brix. (o) μαρία. BD. (p) = B. 77. 129. 225. (q) ABDEFGHKLMPS. 218 (cum al. 9.) Ev. 1. 2. al. 75. et Barber. 6. Mt. B. bis. H. bis. V. al. 22. Ed. Theophyl.

νοῦντες τὸν θεὸν ἐπὶ πᾶσιν,
οἷς ἤκουσαν καὶ εἶδον, καθὼς
ἐλαλήθη πρὸς αὐτούς.]

21 Καὶ ὅτε [r] ἐπλήσθησαν"
ἡμέραι [s] ὀκτὼ [t] τοῦ περιτε-
μεῖν [u] αὐτὸν," [x] καὶ" [y] ἐκλή-
θη" τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἰησοῦς,
τὸ κληθὲν ὑπὸ τοῦ ἀγγέλου
πρὸ τοῦ συλληφθῆναι αὐτὸν
ἐν τῇ κοιλίᾳ.

22 Καὶ ὅτε ἐπλήσθησαν αἱ
ἡμέραι τοῦ καθαρισμοῦ [z] ∾
αὐτῶν," κατὰ τὸν νόμον μω-
σέως, * [ἀνήγαγον [a] αὐτὸν"
εἰς ἱεροσόλυμα, παραστῆσαι
23 τῷ κυρίῳ, (Καθὼς γέγρα-
πται ἐν νόμῳ κυρίου· ὅτι πᾶν
ἄρσεν διανοῖγον μήτραν, ἅγιον
24 τῷ κυρίῳ κληθήσεται·) Καὶ
τοῦ δοῦναι θυσίαν, κατὰ τὸ
εἰρημένον ἐν [b] νόμῳ κυρίου,
ζεῦγος τρυγόνων, ἢ δύο [c] ∾
25 νεοσσοὺς" περιστερῶν. Καὶ
[d] ἰδού, [[e] ἦν" ἄνθρωπος ἐν
ἱερουσαλήμ, ᾧ ὄνομα συμεών·
καὶ ὁ ἄνθρωπος οὗτος δίκαιος
καὶ [f] εὐλαβής," προσδεχόμε-
νος παράκλησιν τοῦ ἰσραήλ.
καὶ πνεῦμα [g] ἦν ἅγιον" ἐπ' αὐ-
26 τόν· [h] Καὶ ἦν αὐτῷ κεχρη-
ματισμέ-

u. τὸ παιδίον. z ∾ αὐτοῦ. c ∾ νοσσούς.
g. ἅγιον ἦν.

(r) ἐπληρώθησαν. 33. Mt. f. συνετελέσθησαν. D. || + αἱ. D. 69. 72. 76. ap. Wetſt. 118. 120. 225. Mt. B. o. m. 10. 12. 17. al. 3. (s) + αἱ. D. Syr. p. in m. (t) + ἦλθον. Arm. (u) ABFKLS. (St. β. ſed non D.) 1. 10. 36. 40. 72. 91. 114. 115. 118. 127. 130. gr. 131. 142. 143. Ev. 33. al. 38. Mt. a. d. g. i. k. l. m. p. q. r. x. z. 11. 17. Ed. Syr. p. Copt. Arm. Goth. Slav. Vulg. mſ. verc. Andr. cret. Theophyl. Orig. int. *ut circumcideretur*, Ar. p. veron. brix. for. peruſ. colb. corb. germ. 1. mart. (x) = D. 13. 69. 124. Vulg. It. (y) ὠνομάσθη. D. cant. (z) D. 47. 56. 61. 118. 220. Mt. 11. (ſed in ſcholiis eſt αὐτῶν.) Pſeudo Ath. || *Ejus*, Arm. Perſ. w. Vulg. It. Aug. αὐτῆς. Ed. etiam Alteri. (cum 76.) Ar. rom. Erp. Anon. ap. Ath. || = Copt. Ar. p. Iren. Amphiloch. || αὐτῶν Syr. utr. Perſ. p. Aeth. Goth. Orig. int. diſerte. Hier. αὐτοῖν. Slav. (a) τὸ παιδίον. Mt. 12. οἱ γονεῖς τὸ παιδίον ἰησοῦν. 50. 64. Evangeliſtaria. Nyſſ. (b) + τῷ. BDL. Mt. w. (c) BEGHS. 2* 44. 219. Mt. BV. (d) = D. Syr. Arr. Perſ. p. Aeth. Goth. Slav. 1. cant. (e) = FM. 1. 143. Poſt ἄνθρ. ponit B. (f) εὐσεβής. K. 11. 72. 114. al. 6. Mt. 10. 11. Syr. p. in m. (g) ABEGHLS. al. 31. pluresve. Mt. BHV. al. 17. Ed. Slav. || = ἦν. 131. (h) κεχρηματισμένος δὲ ἦν. D. gr. *reſponſum autem fuerat ſuper eum*, cant.

ματισμένον" ὑπὸ τοῦ πνεύ-
ματος τοῦ ἁγίου, μὴ ἰδεῖν
θάνατον, [i] πρὶν ἢ" [k] ἴδῃ"
27 τὸν χριστὸν κυρίου. Καὶ
ἦλθεν ἐν τῷ πνεύματι εἰς τὸ
ἱερόν. καὶ ἐν τῷ εἰσαγαγεῖν
τοὺς γονεῖς τὸ παιδίον ἰησοῦν,
τοῦ ποιῆσαι αὐτοὺς κατὰ τὸ
[l] εἰθισμένον" τοῦ νόμου περὶ
28 αὐτοῦ, Καὶ αὐτὸς ἐδέξατο
[m] αὐτὸ" εἰς τὰς ἀγκάλας
[n] αὐτοῦ," καὶ εὐλόγησε τὸν
29 θεὸν, καὶ εἶπε· Νῦν ἀπο-
λύεις τὸν δοῦλόν σου, δέσπο-
τα, κατὰ τὸ ῥῆμά σου, ἐν εἰρή-
30 νῃ· Ὅτι εἶδον οἱ ὀφθαλμοί
31 μου τὸ σωτήριόν σου, Ὃ
ἡτοίμασας κατὰ πρόσωπον
32 [o] πάντων τῶν λαῶν·" Φῶς
εἰς [p] ἀποκάλυψιν" [q] ἐθνῶν,"
καὶ [r] δόξαν" λαοῦ σου ἰσρα-
33 ήλ.] Καὶ ἦν [s] ὁ πατὴρ αὐτοῦ
καὶ ἡ μήτηρ" θαυμάζοντες ἐπὶ
τοῖς λαλουμένοις περὶ αὐτοῦ·
34 Καὶ εὐλόγησεν [t] αὐτοὺς" συ-
μεὼν, καὶ εἶπε πρὸς μαριὰμ
τὴν μητέρα αὐτοῦ· ἰδοὺ, οὗ-
τος κεῖται εἰς πτῶσιν καὶ ἀνά-
στασιν πολλῶν [u] ἐν τῷ ἰσρα-
ήλ, καὶ εἰς σημεῖον ἀντιλεγό-
35 μενον, (Καὶ σοῦ δὲ αὐτῆς
τὴν [x] ψυχὴν" διελεύσεται
ῥομφαία,) ὅπως ἂν ἀποκα-
λυφθῶσιν [y] ἐκ" πολλῶν καρ-
διῶν

---

s ∾ ἰωσὴφ καὶ ἡ μήτηρ αυτοῦ.

(i) πρίν. 69. 118. 124. 218 (cum al. 4) Mt. B. Ed. πρὶν ἄν. B. 36. Nyſſ. ἕως ἄν. 33. 40. 53. 57. Mt. a. (k) ἰδεῖν. K. 69. 72. 124. al. 4. Mt. 10. Ed. (l) ἔθος. D. (m) αὐτὸν. M. 13. 69. 106. 131. 218 (cum 124. et al. 7.) al. 10. Mt. B. al. 5. || = 219. (n) = BL. 72. 229* veron. verc. || *in alas ſuas*, cant. (o) παντὸς τοῦ λαοῦ. Pſalter. tigurin. mſ. (p) ἀγαλλίασιν. Syr. p. in m. (q) = D. cant. *oculorum*, veron. (r) δόξα. 72. in m. Ev. 46. (s) Sic, vel ὁ πατὴρ καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ, vel ὁ πατὴρ αὐτοῦ καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ, BDL. 1. 33. 131. Ed. Copt. Sahid. Arm. Syr. p. in m. Slav. 1. Vulg. cant. for. peruſ. gat. germ. 2. vatic. 359. Orig. int. diſerte. Cyr. hieroſ. Aug. Hier. et apud eum tractatores graeci paene omnes et e latinis nonnulli. || Rec. ἰωσὴφ (ὁ ἰωσὴφ A. 88. 114. Mt. o.) καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ. Syr. Arr. Perſſ. Goth. veron. verc. corb. brix. colb. germ. 1. Phot. Theophyl. Hilar. Helvid. (ap. Hier.) graecos codices ſalſatos eſſe contendens. || Utrumque jungit: ἰωσὴφ ὁ πατὴρ αὐτοῦ καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ. 157. (t) αὐτόν. 38. Goth. Theophyl. τὸν θεόν. Slav. 1. (u) + ἐθνῶν. 46. 52. Orig. (x) καρδίαν. Mt. 12. (y) = D. Syr. Perſ. p. Aeth. cant. verc. veron. corb. colb. gat. Hilar. Ambr. Paulin. Aug. ſemel.

36 διῶν διαλογισμοί. Καὶ [z] ἦν"
ἄννα προφῆτις, θυγάτηρ φα-
νουὴλ, ἐκ φυλῆς ἀσήρ· αὕτη
προβεβηκυῖα ἐν ἡμέραις πολ-
λαῖς, ζήσασα ἔτη μετὰ ἀν-
δρὸς ἑπτὰ ἀπὸ τῆς παρθενίας
37 αὐτῆς· Καὶ [a] αὕτη" χήρα
[b] ὡς" ἐτῶν [c] ὀγδοήκοντα"
τεσσάρων, ἣ οὐκ ἀφίστατο
[d] ἀπὸ" τοῦ [e] ἱεροῦ," νηστεί-
αις καὶ δεήσεσι λατρεύουσα
38 νύκτα καὶ ἡμέραν. Καὶ [f] αὔ-
τη," αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἐπιστᾶσα,
ἀνθωμολογεῖτο τῷ [g] κυρίῳ,"
καὶ ἐλάλει περὶ αὐτοῦ πᾶσι
τοῖς [h] προσδεχομένοις" λύ-
τρωσιν [i] ∾ ἐν ἱερουσαλήμ."
39 Καὶ ὡς ἐτέλεσαν ἅπαντα
[k] τὰ" κατὰ τὸν νόμον [l] κυ-
ρίου," ὑπέστρεψαν εἰς τὴν
γαλιλαίαν, εἰς [m] τὴν" πόλιν
[n] αὐτῶν," ναζαρέτ. [o]
40 Τὸ δὲ παιδίον [p] ηὔξανε,
καὶ ἐκραταιοῦτο" [q] = πνεύ-
ματι," πληρούμενον [r] σο-
φίας" καὶ χάρις θεοῦ ἦν [s] ἐπ'
41 αὐτό."] Καὶ ἐπορεύοντο οἱ
γονεῖς

i ∾ ἱερουσαλήμ.

(z) = D. Syr. cant. veron. Mox poſt ἀσὴρ + καὶ iidem (exc. veron.) et Mt. 11. (a) αὐτῇ. 89. Mt. H. al. 18. (b) ἕως. ABL. 120. Copt. Sahid. Ar. p. Vulg. brix. for. peruſ. gat. corb. germ. 1. 2. Aug. || = D. Aeth. Ar. rom. Erp. Goth. Slav. 1. cant. veron. verc. colb. Hier. Ambr. (c) δέκα. 124* (d) = BDFL. (e) ναοῦ. D. (f) = ABDL. 157. al. 4. Copt. Aeth. Arr. cant. Theophyl. (g) θεῷ. BDL. Copt. Syr. p. in m. Perſ. p. Arr. cant. verc. Nyſſ. Iren. (h) δεχομένοις. F. (i) ἱερουσαλὴμ. B. 1. 72. 114. 229* Syr. Copt. Sahid. Arm. Goth. Sax. Vulg. mſ. veron. corb. brix. for. peruſ. colb. mart. germ. 2. tol. emmer.. Iren. Aug. Hier. Beda. ἐν τῷ ἰσραήλ. 5. 42. 57. vat. 359. lat. Conſtitut. Phot. τοῦ ἰσραήλ. Cod. ap. Lucam brug. Arr. Perſſ. Vulg. verc. germ. 1. (k) = DL. 69. 114. 132. al. 3. Mt. 11. Ed. Vulg. It. (l) = 1. 131. Theophyl. (m) = BD* (n) ἑαυτῶν. ABDGKL. 33. 69. 91. 124. 131. Ev. 19. 46. al. 27. pluresve. Mt. HV. al. 9. Ed. (o) + καθὼς ἐῤῥέθη διὰ τοῦ προφήτου, ὅτι ναζωραῖος κληθήσεται. D. cant. verc. (p) ἐκραταιοῦτο καὶ ηὐξάνετο. D. cant. veron. colb. (q) = BD (St. β.) L. Copt. Sahid. Arm. Perſ. w. Vulg. Sax. It. exc. brix. Scholia in Mt. 12 et 14. Tit. boſtr. Orig. int. Aug. Ambr. Gaudent. ἡλικίᾳ. Syr. hieroſ. || + ἁγίῳ. Perſ. p. Aeth. (r) σοφίᾳ. BL. 157. Ev. 44. || πνεύματος πληρούμενον καὶ σοφίας. Goth. (s) ἐπ' αὐτῷ. 118. 218 (cum al. 5) Ev. 2. al. 12. Mt. B. ſemel. al. 16. Syncell. ἐπ' αὐτὸν. M. Ev. 32. Mt. w. Ed. ἐν αὐτῷ. D. gr. 64. 66. Vulg. brix. for. peruſ. corb. germ. 1. 2. Aug. *cum eo*, cant. veron. gat. colb. Ambr. Gaud.

γονεῖς αὐτοῦ κατ' ἔτος εἰς ἱε-
ρουσαλὴμ τῇ ἑορτῇ τοῦ πά-
42 σχα. Καὶ ὅτε ἐγένετο [t] ἐ-
τῶν" δώδεκα, [u] ἀναβάντων
αὐτῶν" [x] ⩧ εἰς ἱεροσόλυμα"
κατὰ τὸ ἔθος τῆς ἑορτῆς·
43 Καὶ τελειωσάντων τὰς ἡμέ-
ρας, ἐν τῷ ὑποστρέφειν αὐ-
τοὺς, [y] ὑπέμεινεν" ἰησοῦς ὁ
παῖς ἐν ἱερουσαλὴμ· καὶ οὐκ
[z] ∾ ἔγνω ἰωσὴφ καὶ ἡ μήτηρ
44 αὐτοῦ." Νομίσαντες δὲ αὐ-
τὸν [a] ἐν τῇ συνοδίᾳ εἶναι,"
ἦλθον ἡμέρας ὁδὸν, καὶ [b] ἀνε-
ζήτουν" αὐτὸν ἐν τοῖς συγγε-
νέσι καὶ [c] † τοῖς γνωστοῖς.
45 Καὶ μὴ εὑρόντες [d] †, ὑπέ-
στρεψαν εἰς ἱερουσαλὴμ, [e] ∾
46 ζητοῦντες" αὐτόν. Καὶ ἐγέ-
νετο, μεθ' ἡμέρας τρεῖς εὗ-
ρον αὐτὸν [f] ἐν τῷ ἱερῷ" [g] κα-
θεζόμενον" ἐν μέσῳ τῶν δι-
δασκάλων, [h] καὶ" [i] ἀκούον-
τα αὐτῶν," καὶ ἐπερωτῶντα
47 αὐτούς. Ἐξίσταντο δὲ πάν-
τες [k] οἱ ἀκούοντες αὐτοῦ,"
ἐπὶ τῇ συνέσει καὶ ταῖς ἀπο-
48 κρίσεσιν αὐτοῦ. Καὶ ἰδόντες
αὐτὸν, ἐξεπλάγησαν· καὶ [l]
πρὸς αὐτὸν ἡ μήτηρ αὐτοῦ εἶ-
πε·" τέκνον, τί ἐποίησας ἡμῖν
οὕτως; ἰδοὺ, ὁ πατήρ σου
[m] κἀγὼ

z ∾ ἔγνωσαν — οἱ γονεῖς αὐτοῦ. c † ἐν. d † αὐτόν.
e ∾ ἀναζητοῦντες.

(t) αὐτῷ ἔτη. DL. Arm. cant. verc. veron. Ambr. (u) ἀνέβησαν οἱ γονεῖς αὐτοῦ ἔχοντες αὐτόν. D. cant. || ἀναβάντων] ἀναβαινόντων. ABKL. 33. 72. 114. Ev. 20. Vulg. brix. for. peruſ. (x) ⩧ BDL. 125. 219. Mt. r. Syr. Perſ. p. Copt. Sahid. cant. Poſt ἑορτῆς ponit 218. (y) ἀπέμεινεν. D. 1. 46. 118. 131. Ed. Mt. m. Theophyl. Scholia in Mt. d. ἐπέμεινεν. Mt. 11. (z) BDL. 1. 13. 118. 131. 157. 209. Ed. Copt. Sahid. Arm. Syr. hieroſ. Syr. p. in m. Vulg. cant. verc. for. peruſ. Hier. ἔγνω] ἔγνωσαν. 225. Mt. c. corb. brix. germ. 1. (a) εἶναι ἐν τῇ συνοδίᾳ. BDL. 1. 124. (b) ἐζήτουν. M. al. 4. (c) ⩧ ABCKLS. 69. 72. 89. 124. ap. Birch. 131. al. 6. Mt. B. al. 3. Vulg. It. exc. cant. brix. (d) ⩧ BCDL. 1. 33. 118. 124. 131. Arm. Aeth. Vulg. cant. for. peruſ. colb. corb. germ. 1. 2. gat. (e) BCDL. 1. 69. 118. 124. ap. Birch. 131. 188. Vulg. cant. brix. peruſ. for. colb. corb. germ. 1. 2. gat. (f) ⩧ 56. 58. 131. Poſt καθεζ. ponunt D. Mt. 11. cant. (g) ⩧ G. καθιζόμενον. Ed. καθήμενον. D. 1. 118. (h) ⩧ D. 29. 71. Mt. i. n. Sahid. Arm. Arr. Perſſ. Vulg. It. (i) ἀκούοντων αὐτῶν. Ev. 32. *audientem illum*, veron. harl** (k) ⩧ B. (l) εἶπε πρὸς αὐτὸν ἡ μήτηρ αὐτοῦ. BCDL. 1. 118. Mt. 11. Syr. Arm. Goth. Vulg. It. Cyr.

[m] κἀγὼ ὀδυνώμενοι [n] ἐζητοῦ-
49 μέν σε. Καὶ εἶπε πρὸς αὐ-
τούς· [o] τί ὅτι ἐζητεῖτέ με;"
οὐκ [p] ᾔδειτε," ὅτι [q] ἐν τοῖς"
τοῦ πατρός μου δεῖ εἶναί με;
50 Καὶ αὐτοὶ οὐ συνῆκαν τὸ ῥῆ-
51 μα, ὃ ἐλάλησεν αὐτοῖς. Καὶ
[r] κατέβη μετ' αὐτῶν" [s] —
καὶ ἦλθεν" εἰς ναζαρέτ· καὶ
ἦν ὑποτασσόμενος αὐτοῖς. [t] ∾
καὶ ἡ" μήτηρ αὐτοῦ διετήρει
πάντα [u] τὰ ῥήματα" [x] ταῦ-
τα" ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς.
52 Καὶ ἰησοῦς προέκοπτε σοφίᾳ,
[y] καὶ ἡλικίᾳ," καὶ χάριτι
παρὰ θεῷ καὶ ἀνθρώποις.]

1 [z] [Ἐν ἔτει [a] δὲ" πεντε-
καιδεκάτῳ τῆς ἡγεμονίας [b] τι-
βερίου" καίσαρος, [c] ἡγεμο-
νεύοντος" ποντίου πιλάτου
τῆς ἰουδαίας, καὶ τετραρ-
χοῦντος τῆς γαλιλαίας ἡρώ-
δου, φιλίππου δὲ τοῦ ἀδελ-
φοῦ αὐτοῦ τετραρχοῦντος τῆς
[d] ἰτουραίας" καὶ τραχωνίτι-
δος χώρας, καὶ λυσανίου τῆς
[e] ἀβιληνῆς" [f] τετραρχοῦντος,"

2 Ἐπὶ

---

t ∾ ἡ δὲ.

(m) + καὶ οἱ συγγενεῖς. Mt. 11. Syr. p. || = ἰδοὺ . . . κἀγώ. veron. verc. corb. (n) + καὶ λυπούμενοι. D. cant. verc. corb. gat. germ. 1. Ambroſiaſt. Auct. quaeſt. N. T. (o) = Mt. B. ὅτι] ὅτι. 59. (p) οἴδατε. D. 225. Mt. f. cant. veron. verc. brix. gat. colb. corb. Iren. gr. Tert. (q) *in domo*, Syr. Perſ. p. Arm. Cod. atrebat. S. Vedaſti ap. Pamel. Juvenc. *in propria*, veron. (r) = veron. (s) = C*DF. Copt. Ar. p. Perſ. p. cant. (t) C**DEGHM. 13. 69. 91. 124. Ev. 1. 46. al. 16. Mt. B. al. 5. Ed. Copt. cant. (u) = S. 62. ap. Mill. (x) = D. cant. Ordo vocabulorum varie mutatur. *Ejus*, verc. (y) = 24* alius. Arm. ed. Ante σοφίᾳ. ponunt DL. Syr. Perſ. p. Ar. Copt. Syr. hieroſ. Arm. in ed. minore. cant. veron. verc. colb. Nyſſ. Epiph. Cyr. Hier. Fulgent. Ambr. (z) Evangelium Marcionis, teſte Epiph. et Dial. c. marc. inchoabat ſic: *Anno quintodecimo principatus Tiberiani deſcendit Deus in civitatem Galilaeae Capharnaum in ſynagogam* etc. coll. cap. 4, 31. (a) = H. 124. al. 8. Mt. d. al. 4. Evangeliſtaria. Arm. Vulg. mſ. tolet. (b) = 47. (c) ἐπιτροπεύοντος. D (St. β.) Vulg. It. Euſ. Chronic. alex. (d) ἰδουμαίας. Copt. γαλιλαίας, ſed in marg. ἐν ἄλλοις· τῆς ἰτουραίας. 124. (e) αβιληνῆς. C. Alii. Mt. BHV. Ed. ἀβιλιανῆς. 132. item Mt. 11. ἀβιλλιανῆς. D* σαβιλανῆς. Aeth. Alii. aliter. || *Lyſaniae Abilianae*, veron. verc. brix. *Lyſaniae Abilianetis*, cant. (f) = L* ut videtur.

2 [g] Ἐπὶ [h] ἀρχιερέως" ἄννα καὶ
[i] καϊάφα," ἐγένετο ῥῆμα
θεοῦ ἐπὶ ἰωάννην τὸν [k] † ζα-
χαρίου υἱὸν, ἐν τῇ ἐρήμῳ.
3 Καὶ ἦλθεν εἰς πᾶσαν [l] τὴν"
περίχωρον τοῦ ἰορδάνου, κη-
ρύσσων βάπτισμα μετανοίας
4 εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν· Ὡς
γέγραπται ἐν βίβλῳ λόγων
ἠσαΐου τοῦ προφήτου, [m] ═
λέγοντος·" Φωνὴ βοῶντος *
ἐν τῇ ἐρήμῳ· ἑτοιμάσατε τὴν
ὁδὸν κυρίου, εὐθείας ποιεῖτε
5 τὰς τρίβους [n] αὐτοῦ·" Πᾶ-
σα φάραγξ πληρωθήσεται,
καὶ πᾶν ὄρος καὶ βουνὸς τα-
πεινωθήσεται· καὶ ἔσται τὰ
σκολιὰ εἰς [o] εὐθεῖαν," καὶ
αἱ τραχεῖαι εἰς ὁδοὺς λείας·
6 Καὶ ὄψεται πᾶσα σὰρξ τὸ
7 σωτήριον τοῦ θεοῦ. Ἔλεγεν
οὖν τοῖς ἐκπορευομένοις ὄ-
χλοις βαπτισθῆναι [p] ὑπ'"
αὐτοῦ· γεννήματα ἐχιδνῶν,
τίς ὑπέδειξεν ὑμῖν φυγεῖν ἀπὸ
8 τῆς μελλούσης ὀργῆς; Ποι-
ήσατε οὖν [q] καρποὺς ἀξίους"
τῆς μετανοίας· καὶ μὴ ἄρξη-
σθε λέγειν [r] ἐν ἑαυτοῖς·" πα-
τέρα ἔχομεν τὸν ἀβραάμ. λέ-
γω γὰρ ὑμῖν, ὅτι δύναται ὁ
θεὸς ἐκ τῶν λίθων τούτων
ἐγεῖραι τέκνα τῷ ἀβραάμ.
9 [s] Ἤδη δὲ" [t] καὶ" ἡ ἀξίνη πρὸς
τὴν ῥίζαν τῶν δένδρων κεῖται·
πᾶν οὖν δένδρον μὴ ποιοῦν
[u] καρπὸν καλὸν," ἐκκόπτε-
ται, καὶ εἰς πῦρ βάλλεται.

10 Καὶ

g. ἐπ'. h. ἀρχιερέων. k † τοῦ.

(g) ABDELS. Alii. Mt. BHV. Alii. Ed. (h) ABCDEFHKLMS. Ev. 1. 2. 4. 5. al. 98. et Barber. 6. Mt. BHV. al. 20. Copt. Slav. cant. veron. Euſ. Epiph. Syncell. (i) καίφα. CD. Vulg. It. (Sic etiam alibi.) (k) ═ ABCDFMLS. Ev. 1. al. 34. pluresve. Mt. HV. al. 14. Ed. Clem. Orig. (l) ═ ABL. 124. ap. Alt. Orig. ter. (m) ═ BDL. 1. 118. 124. Copt. Arm. Vulg. It. exc. brix. Orig. Euſ. (n) ὑμῶν. D. gr. τῷ θεῷ ἡμῶν. Syr. Perſ. p. Iren. (o) εὐθείας. BD. gr. 73. Ev. 32. Mt. 10* Vulg. It. (exc. cant. brix.) Orig. bis diſerte. Iren. Leo. (p) ἐνώπιον. D. cant. veron. (q) καρπὸν ἄξιον. D. 106. Syr. p. cant. || Rec. Syr. p. in m. Orig. diſerte. (r) ═ Aeth. Arm. Vulg. It. (exc. cant. brix.) Orig. ſemel. (bis habet.) Ambr. || αὐτοῖς. D* gr. ἑαυτοῖς. Mt. a. || ╪ ὅτι. L. Syr. Arm. Syr. p. c. aſt. Orig. bis. (ſemel omittit.) (s) ἰδοὺ δὲ. C. ut videtur. Syr. Ar. Arm. Orig. int. in h. l. ſaepe. (t) ═ D. Syr. Arm. Vulg. It. exc. colb. (u) καρποὺς καλοὺς. D. gr. Syr. καρπὸν (abſque καλὸν) Orig. diſerte. verc. corb. for.

10 Καὶ ἐπηρώτων αὐτὸν οἱ ὄ-
χλοι, λέγοντες· τί οὖν [x] ∾
11 ποιήσομεν;" Ἀποκριθεὶς δὲ
[y] λέγει" αὐτοῖς· ὁ ἔχων δύο
χιτῶνας, μεταδότω τῷ μὴ
ἔχοντι· καὶ ὁ ἔχων βρώματα,
12 ὁμοίως ποιείτω. Ἦλθον δὲ
καὶ τελῶναι βαπτισθῆναι [z],
καὶ εἶπον πρὸς αὐτόν· διδά-
13 σκαλε, τί ποιήσομεν; Ὁ
δὲ εἶπε πρὸς αὐτούς· μηδὲν
[a] πλέον" παρὰ τὸ διατεταγμέ-
14 νον ὑμῖν [b] πράσσετε. Ἐπη-
ρώτων δὲ αὐτὸν καὶ [c] στρα-
τευόμενοι, λέγοντες· [d] καὶ
ἡμεῖς" τί ποιήσομεν; καὶ εἶ-
πε [e] πρὸς αὐτούς·" μηδένα
διασείσητε, μηδὲ συκοφαντή-
σητε· καὶ ἀρκεῖσθε τοῖς ὀψω-
15 νίοις ὑμῶν. Προσδοκῶντος
δὲ τοῦ λαοῦ, καὶ διαλογιζο-
μένων πάντων ἐν ταῖς καρδί-
αις αὐτῶν [f] περὶ τοῦ ἰωάν-
νου," μήποτε αὐτὸς εἴη ὁ
16 χριστὸς, [g] Ἀπεκρίνατο ὁ
ἰωάννης ἅπασι, λέγων·" ἐγὼ
μὲν ὕδατι βαπτίζω ὑμᾶς [h].
[i] ἔρχεται δὲ ὁ ἰσχυρότερός
μου" [k], οὗ οὐκ εἰμὶ ἱκανὸς [l].
[m] λῦσαι τὸν ἱμάντα τῶν ὑπο-
δημάτων αὐτοῦ·" αὐτὸς ὑμᾶς
βαπτίσει ἐν πνεύματι [n] ἁγίῳ"
καὶ

x ∾ ποιήσωμεν.

(x) ABDFHLS. 69. 124. 131. 218 (cum al. 6.) 235. Ev. 18. 19. al. 20. pluresve. Mt. BV. c. o. r. χ. Etiam vſ. 12. et 14. iidem fere. || + ἵνα σωθῶμεν. D (St. β.) cant. Etiam vſ. 12 et 14. + *ut vivamus*, veron. gat. germ. 1. (y) ἔλεγεν. BL. 1. 13. 69. 124. 131. Vulg. It. (z) + ὑπ' αὐτοῦ. CK. 10. 11. 72. 130. gr. 218 (cum al. 6.) 226** Ev. 18. al. 19. Mt. k. p. z. 10. al. 3. Arr. Syr. p. c. ob. (a) = 36. 40. 57. Mt. V. a. 10. (b) + πράσσειν. D. cant. (c) + οἱ. 74** 118. 119. Mt. B. m. 11. (d) = D. Ev. 7. cant. Poſt ποιήσ. ponunt BCL. 1. 69. 124. Syr. Ar. Vulg. (e) αὐτοῖς. BC*DL. 1. || + μηδένα ἀδικήσητε. 119. 229** (f) = 131. || = τοῦ D. 1. 69. 131. al. 5. Mt. a. q. ψ. (g) ἐπιγνοὺς τὰ διανοήματα αὐτῶν, εἶπεν. D. cant. || ὁ ἰωάννης = 124. Arm. mart. In aliis locum mutat. (h) + εἰς μετάνοιαν. CD. Syr. p. in m. It. exc. brix. for. || Orig. diſerte reſpuit. (i) ὁ δὲ ἐρχόμενος ἰσχυρότερός μου ἐστιν. D. cant. (k) + ὀπίσω μου. L. 90. 106. Ev. 7. Mt. B. Syr. mſ. Euſ. (l) + κύψας. M. 13. 69. 124. || Orig. diſerte reſpuit. (m) *calceamenta portare*, Arm. veron. verc. corb. Ambr. || τῶν ὑποδημάτων αὐτοῦ] τοῦ ὑποδήματος. D. cant. Sed Singularem tuetur Orig. diſ. (n) = 63. 64. Tert. Aug. diſ.

17 καὶ πυρί. Οὗ τὸ πτύον ἐν
[o] τῇ" χειρὶ αὐτοῦ, καὶ δια-
καθαριεῖ τὴν ἅλωνα αὐτοῦ,
καὶ συνάξει τὸν σῖτον εἰς τὴν
ἀποθήκην [p] αὐτοῦ," τὸ δὲ
ἄχυρον κατακαύσει πυρὶ ἀ-
18 σβέστῳ. [q] Πολλὰ μὲν οὖν
καὶ ἕτερα [r] παρακαλῶν" εὐηγ-
19 γελίζετο [s] τὸν λαόν."] Ὁ
δὲ [ἡρώδης ὁ τετράρχης, ἐλεγ-
χόμενος [t] ὑπ' αὐτοῦ" περὶ ἡρω-
διάδος, τῆς γυναικὸς [u] † τοῦ
ἀδελφοῦ αὐτοῦ, καὶ περὶ
πάντων ὧν [x] ἐποίησε" πονη-
20 ρῶν ὁ ἡρώδης, Προσέθηκε
[y] καὶ" τοῦτο ἐπὶ πᾶσι, καὶ
κατέκλεισε τὸν ἰωάννην ἐν
[z] τῇ" φυλακῇ.

21 Ἐγένετο δὲ [a] ἐν τῷ"
βαπτισθῆναι ἅπαντα τὸν λα-
ὸν, καὶ ἰησοῦ βαπτισθέντος
καὶ προσευχομένου, ἀνεῳχθῆ-
22 ναι τὸν οὐρανὸν, Καὶ κατα-
βῆναι τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον
[b] σωματικῷ εἴδει," [c] ὡσεὶ
περιστερὰν," [d] ἐπ'" αὐτὸν,
καὶ φωνὴν ἐξ οὐρανοῦ γενέ-
σθαι [e], [f] = λέγουσαν·" σὺ
εἶ ὁ υἱός μου [g] ὁ ἀγαπητὸς,
23 ἐν σοὶ ηὐδόκησα."] [h] Καὶ
αὐτὸς [ἦν ὁ ἰησοῦς ὡσεὶ ἐτῶν
τριάκον-

---

u † φιλίππου.

(o) = Ed. (p) = D. 13. 69. Copt. cant. (q) Vſ. 18 = cod. gr. colbert. (r) παραινῶν. D. (St. β.) *conſolans*, cant. (s) τῷ λαῷ. 131. 157. Ev. 2. al. 9. et Barber. 1. Mt. 10** al. 5. Ed. Theophyl. (t) ὑπὸ ἰωάννου. F. Evangeliſtaria. Syr. Arr. Perſ. p. Copt. (u) = BDEFGHLMS. 13. 36. 40. 69. 91. 124. 131. 157. 218 (cum al. 7.) 235. Ev. 2. 18. 19. 32. al. 45. Mt. V. c. d. f. k. l. p. al. 8. Ed. Arm. Perſ. w. Goth. Slav. Vulg. Sax. It. Theophyl. Euthym. Lucif. (x) ἐποίει. St. β. Ed. gat, (y) = B. Mt. x. 17. veron. verc. mart. (z) = BDL. 72. Ev. 32. 34. Mt. c. f. r. 10. 11. Euſ. (a) μετὰ τὸ. Ev. 18. ſemel. Mt. r. Aeth. Anon. in chron. alex. *cum baptizatus eſſet*, It. Ambr. (b) σωματικῶς. ἐν εἴδει. 36. 40. item 118* Mt. 11. (c) ἴσω περιστερᾶς. Mt. 11. || ὡσεὶ] ὡς. BDL. 33. Orig. (d) εἰς. D. *in*, Vulg. It. exc. gat. brix. Ambr. (e) + πρὸς αὐτόν. 13. 69. 119. 229** (f) = BDL. Copt. Vulg. cant. veron. verc. colb. for. Ambr. (g) ἐγὼ σήμερον γεγέννηκά σε. D. cant. veron. verc. colb. corb* Clem. Method. Hilar. ter. Lactant. Juv. Fauſtus manich. ap. Aug. Codd. ap. Aug. qui tamen monet, in antiquioribus graecis haec non inveniri. (h) καὶ αὐτὸς ἦν ὁ ἰησοῦς ἀρχόμενος ὡσεὶ ἐτῶν τριάκοντα, ὢν υἱὸς, ὡς ἐνομίζετο, ἰωσήφ. BL. 1. 118. 131. 209. item Orig. ἦν δὲ ἰησοῦς ὡς ἐτῶν τριάκ. ἀρχόμενος (*incipiens*) ὡς ἐνομίζετο εἶναι (*ut videbatur eſſe*) υἱὸς

τριάκοντα ἀρχόμενος, * ὢν, 24 i k τοῦ ἠλὶ, l Τοῦ ματθὰτ,
ὡς ἐνομίζετο, * υἱὸς ἰωσὴφ," τοῦ λευῒ," τοῦ μελχὶ, τοῦ
 m ἰαννὰ,"

υἱὸς ἰωσήφ. D. cant. καὶ αὐτὸς (οὖν 69) ὁ ἰησοῦς ἦν ἀρχόμενος εἶναι ὡς ἐτῶν τριάκ. ὡς ἐνομίζετο υἱὸς ἰωσήφ. 13. 69. item 124. ap. Birch. *Et ipſe Jeſus erat incipiens fere annorum* 30, *quod videbatur, et dicebatur eſſe filius Joſeph*, veron. *Et ipſe Jeſus erat inc. fere ann.* 30. *quod putabatur eſſe fil. Joſ.* colb. germ. 1. item (ſed: *ut putabatur*, omiſſo *eſſe*,) Vulg. for. *Et ipſe Jeſus erat fere ann.* 30 *incipiens, filius, ut exiſtimabatur, Joſeph*, verc. *Et ipſe Jeſ. erat fere ann.* 30. *ſicut exiſtimabatur fil. Joſ.* brix. *Jeſus autem incepit eſſe in trigeſimo anno, quum exiſtimatur filius Joſephi*, Copt. || ὁ ἰησοῦς = 10. 40. Ed. Ante ἦν ponit Arm. || ἀρχόμενος] + εἶναι. Syr. p. in m. || ἀρχόμενος ὢν] = 124. ap. Alter. Syr. Perſ. p. brix. mart. ὢν ἀρχόμενος. Ev. 34. Mt. c. ἐρχόμενος ἐπὶ τὸ βάπτισμα. Clem. ut videtur. ἐρχόμενος, ὢν Euthym. ap. Henten. (non in Mt. i. n.) || ὢν] = 178. 179. Goth. || ὡς] = 38* 73. 132* 219. ap. Birch. καὶ. Syr. Perſ. p. (i) Codex D pro ſerie, quam Lucas edidit a Jeſu ad Davidem, huc transtulit eam, quae apud Matthaeum reperitur, hoc modo: υἱὸς ἰωσήφ, τοῦ ἰακώβ, τοῦ μαθθὰν, τοῦ ἐλεάζαρ, τοῦ ἐλιοὺδ, τοῦ ἰαχεὶν, τοῦ σαδὼκ, τοῦ ἀζὼρ, τοῦ ἐλιακεὶμ, τοῦ ἀβιοὺδ, τοῦ ζοροβάβελ, τοῦ σαλαθιὴλ, τοῦ ἰεχονίου, τοῦ ἰωακεὶμ, τοῦ ἐλιακεὶμ, τοῦ ἰωσεία, τοῦ ἀμὼς, τοῦ μανασσῆ, τοῦ ἐζεκεία, τοῦ ἀχὰς, τοῦ ἰωαθὰν, τοῦ ὀζεία, τοῦ ἀμασίου, τοῦ ἰωὰς, τοῦ ὀχοζίου, τοῦ ἰωρὰμ, τοῦ ἰωσαφὰδ, τοῦ ἀσὰφ, τοῦ ἀβιοὺδ, τοῦ ῥοβοὰμ, τοῦ σολομὼν, τοῦ δαυεὶδ, et reliqua ut Lucas. || In multis codicibus ordo, quo nomina ſeſe excipiunt, mire perturbatus eſt. Nempe erraruut librarii in legendis columnis, quarum mox duae mox tres in eadem pagina juxta ſe erant poſitae, v. c.

τοῦ ἦρ	τοῦ ἰωρὰμ	τοῦ καϊνὰν
τοῦ ἰωσὴ	τοῦ ἐσρὼμ	τοῦ ἐνὼς
τοῦ σὴθ	τοῦ ἀδὰμ	
	τοῦ θεοῦ.	

Hinc librarius, cum ſcribere deberet τοῦ ἦρ, τοῦ ἰωσὴ, etc. τοῦ ἰωρὰμ, τοῦ ἐσρὼμ etc. perperam ſcripſit: τοῦ ἦρ, τοῦ ἰωρὰμ, τοῦ καϊνὰν, τοῦ ἰωσὴ etc. || Incredibilis eſt codicum diverſitas in ſcribendis nominibus propriis. Specimina tantum dabimus nonnulla. (k) + τοῦ ἰακώβ. 71. 86. Arm. Poſt ἠλὶ addit E. || = τοῦ ἡλὶ. 132* colb. τοῦ ἡλεὶ. ABEMS. Alii multi. Mt. d. al. 11. Ed. ναὶ. 2. (l) = Julius afric. Euſ. Nyſſ. Naz. Ambr. Aug. item Iren.

25 [m] ἰαννὰ," τοῦ ἰωσὴφ, Τοῦ
[n] ματταθίου," τοῦ ἀμὼς,
τοῦ ναοὺμ; τοῦ [o] ἐσλὶ," τοῦ
26 ναγγαὶ, Τοῦ μαὰθ, τοῦ
ματταθίου, τοῦ σεμεΐ, τοῦ
27 [p] ἰωσὴφ," τοῦ ἰούδα, Τοῦ
[q] ἰωαννᾶ," τοῦ ῥησὰ, τοῦ
ζοροβάβελ, τοῦ σαλαθιὴλ,
28 τοῦ νηρὶ, Του μελχὶ, τοῦ
ἀδδὶ, τοῦ κωσὰμ, τοῦ [r] ἐλ-
29 μωδὰμ," τοῦ ἤρ, Τοῦ [s] ἰω-
σὴ," τοῦ ἐλιέζερ, τοῦ [t] ἰω-
ρεὶμ," τοῦ ματθὰτ, τοῦ
30 λευῒ, Τοῦ συμεὼν, τοῦ ἰού-
δα, τοῦ ἰωσὴφ, τοῦ ἰωνὰν,
31 τοῦ [u] ἐλιακεὶμ," Τοῦ με-
λεᾶ, [x] τοῦ μαϊνὰν," τοῦ
ματταθὰ, τοῦ ναθὰν, τοῦ
32 δαβὶδ, Τοῦ ἰεσσαὶ, τοῦ
[y] ὠβὴδ," τοῦ [z] βοὸζ," τοῦ
[a] σαλμὼν," τοῦ ναασσὼν,
33 Τοῦ [b] ἀμιναδὰβ," τοῦ [c] ἀ-
ρὰμ,"

Iren. ut videtur, generationes 72 numerans. || = τοῦ ματθὰτ. colb. Damaſc. τοῦ ματθὰν ſ. μαθὰν. KLM. Alii multi. Mt. p. al. 7. Ed. Syr. p. Slav. Baſ. Naz. Epiph. Theophyl. ματταθὰ. Chron. alex. ματαθὰτ. 16. ματαθίου. Arm. *Matthei*, veron. *Mattheae*, verc. *Mathi*, brix. *Matthiae*, corb. germ. 1. (m) ἰανναὶ ſ. ἰωανναὶ ſ. ἰωαννὰ ſ. ἰωνὰ ſ. ἰννὰ. Codd. *Anne*, verc. (n) ματθίου ſ. ματθαίου ſ. ματταθὰ. Codd. (o) ἐσλὶμ ſ. ἐλσὶ ſ. ἐσσαὶ ſ. ἰεσαὶ. Codd. Alii aliter. *Seddi*, verc. veron. corb. (p) ἰωσὴχ. BL. Alii. Ed. Copt. Arm. veron. al. Naz. ἰωσῆ. 27. *Joſedech*, bodl. *Joſeth*, for. mart. (q) ἰωανᾶν ſ. ἰωνὰμ ſ. ἰωνᾶν ſ. ἰωννὰ ſ. ἰωνᾶ ſ. ἰαννὰ. Codd. etiam vſ. 30. Alii aliter. (r) ἐμωδὰμ ſ. ἐσμωδαμ ſ. ἐρμωδαμ ſ. ἐσλωδὰν ſ. ἐλμαδὰμ ſ. ἐλμαδὰν ſ. ἐλμωδαδ ſ. ἐλλάδαμ. Codd. Ed. Verſſ. Alii aliter. (s) ιησοῦ. BL. Alii. Copt. Arm. Vulg. It. ἰησῶ ſ. ἰωσὴφ. Codd. Ed. ἰωσὰφ. Naz. *Zoſes*, corb. (t) ἰωρὴμ. Codd. Ed. ἰωρὰμ. Cod. Syr. Perſſ. Arr. Aeth. Arm. brix. germ. 2. ἰωρία. Syr. p. ed. ἰωδὰμ. Syr. p. in m. ἰωρὶμ ſ. ἰερεὶμ. Codd. (u) ἰωακεὶμ. Codd. (x) = A. 49. 51. τοῦ μεννὰν ſ. μεινὰ ſ. μεννὲ ſ. μενὰμ ſ. μανινὰν ſ. μαιανᾶν. Codd. Ed. Verſſ. *Enam* ſ. *Enan*, veron. verc. *Cenam*, corb. (y) ἰωβὴδ ſ. ἰωβὴθ ſ. ἰωβὲδ. ABFLM. Alii. Copt. Aeth. colb. (z) βοὸς ſ. βοώς. ABDLM. Alii. Ed. (a) σαλὼμ ſ. σαλμὰν ſ. σάλα ſ. σαλαμὼν. Codd. (b) ἀμιναδὰμ. MS. Alii. Syr. p. || + τοῦ ἀδεὶμ. 16. (c) ἰωρὰμ. Ev. 19. Alii. || + τοῦ ἰωρὰμ ſ. ἰωαρὰμ. FKS. Alii multi. Mt. V. al. 9. Ed. Aeth. Syr. p. ed. Arr. Slav. veron. || ἀδμεὶν ſ. ἀδμὶ, τοῦ ἀρνὶ ſ. ἀρνῆ. BL. 13. 69. 124. 157. Syr. p. mſ. in m. Copt. || + τοῦ ἀδμὶ ſ. ἀλμεὶ ſ. ἀλβεὶ, τοῦ ἀρνεὶ ſ. δονεὶ. Codd. Arm. || + τοῦ ἀλβεὶ, τοῦ δονεὶ, τοῦ ἰωρὰμ. 132. Alii. || Alii aliter. Sed D. ut rec.

ῥὰμ," τοῦ ἐσρὼμ, [d] τοῦ Φα-
34 ρὲς," τοῦ ἰούδα, Τοῦ ἰα-
κὼβ, τοῦ ἰσαὰκ, τοῦ ἀβρα-
ὰμ, τοῦ [e] θάρα," τοῦ να-
35 χὼρ, Τοῦ [f] σερoὺχ," τοῦ
[g] ῥαγαῦ," τοῦ [h] φαλὲκ,"
35 τοῦ ἐβὲρ, τοῦ σαλὰ, [i] Τοῦ
καϊνὰν," τοῦ ἀρφαξὰδ, τοῦ
σὴμ, τοῦ νῶε, τοῦ λάμεχ,
37 Τοῦ μαθουσάλα, τοῦ ἐνὼχ,
τοῦ ἰαρὲδ, τοῦ μαλελεὴλ,
38 τοῦ καϊνὰν, Τοῦ ἐνὼς,
τοῦ σὴθ, τοῦ ἀδὰμ, [k] τοῦ
θεοῦ. [l]

1 Ἰησοῦς δὲ [m] πνεύματος
ἁγίου πλήρης" [ὑπέστρεψεν
ἀπὸ τοῦ ἰορδάνου· καὶ ἤγετο
[n] ἐν τῷ πνεύματι" [o] εἰς τὴν
2 ἔρημον."] Ἡμέρας τεσσαρά-
κοντα * πειραζόμενος ὑπὸ τοῦ
[p] διαβόλου·" καὶ οὐκ ἔφαγεν
οὐδὲν [q] ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκεί-
ναις· καὶ συντελεσθεισῶν αὐ-
τῶν, [r] = ὕστερον" ἐπείνασε.

---

f. σαρούχ.

(d) = A. (e) θάῤῥα. 1. Alii multi. Mt. p. al. 7. Ed. Naz. Epiph. Theophyl. ἀτάρ. Euſ. (f) ABEFGHKLMS. Alii multi. Mt. V. al. 18. Ed. Syr. utr. Copt. Aeth. Arm. Slav. verc. brix. for. colb. germ. 1. 2. corb. emmer. tol. Naz. Epiph. Theophyl. Suidas. σερούκ. D. cant. veron. (g) ῥαγὰβ. L. Alii. Mt. V. al. 3. Naz. Chron. alex. ῥαγοῦ. Mt. r. ῥαγαοῦ. 218 (cum al. 3.) βαρὰκ. 60. (h) φαλὲγ. AEHKS. Alii. Mt. a. al. 4. Goth. Vulg. verc. Chron. alex. (i) = D. cant. τοῦ καϊνὰ. Mt. x. τοῦ καινὰμ. BL. τοῦ κιανὰν. 118. (k) + τοῦ υἱοῦ. 61. veron. (l) + *Generationes LXXV*. harl. || Naz. Nyſſ. Baſ. Aug. Opus imperf. numerant generationes 77. Irenaeus 72. Praeterea ab Abrahamo ad Joſephum Auguſtinus numerat 55. Sed codd. ſyr. teſte Barſalib. 56 et Jacobus ſarugenſ. 57. addita obſervatione, tantum 55 enumerari. ſuſpicionemque eſſe, amanuenſes unum nomen praetermiſiſſe. Tandem a Domino ad David 43. Aug. et a Chriſto ad Nathan 42. Jacob. ſarug. (m) πλήρης πνεύματος ἁγίου. BDEL. 1. 131. 218 (cum al. 4.) al. 5. Mt. c. k. f. r. o. z. 10. Ed. Arm. Vulg. It. Ambr. Gaudent. (n) = veron. *a ſpiritu*, Vulg. verc. colb. || = τῷ. 11. 225. (o) ἐν τῇ ἐρήμῳ. BDL. cant. veron. verc. germ. 1. mart. harl. emmer. (p) σατανᾶ. D. Mt. m. cant. (q) + οὐδὲ ἔπιε. 13. 69. 124. Arm. (r) = BDL. Copt. Aeth. Arm. Perſ. w. Vulg. It. (exc. brix. corb.) Cyr. Beda.

3 ˢ Καὶ εἶπεν" αὐτῷ ὁ διάβο-
λος· εἰ υἱὸς εἶ τοῦ θεοῦ, εἰπὲ
ᵗ τῷ λίθῳ τούτῳ ἵνα γένηται
4 ἄρτος." ᵘ Καὶ ἀπεκρίθη ἰη-
σοῦς πρὸς αὐτὸν, λέγων·" γέ-
γραπται· ὅτι οὐκ ἐπ' ἄρτῳ
μόνῳ ζήσεται ˣ = ὁ" ἄνθρω-
πος, ʸ ἀλλ' ἐπὶ παντὶ ῥήματι
5 θεοῦ." ᶻ Καὶ ᵃ ἀναγαγὼν"
αὐτὸν ᵇ = ὁ διάβολος" ᶜ εἰς
ὄρος ὑψηλὸν," ἔδειξεν αὐτῷ
πάσας τὰς βασιλείας ᵈ τῆς
οἰκουμένης" ἐν στιγμῇ χρόνου.
6 Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ διάβολος·
σοὶ δώσω τὴν ἐξουσίαν ταύτην
ἅπασαν, καὶ τὴν δόξαν αὐ-
τῶν· ὅτι ἐμοὶ παραδέδοται,
καὶ ᾧ ἐὰν θέλω, δίδωμι αὐ-
7 τήν. Σὺ οὖν ἐὰν ᵉ προσκυ-
νήσῃς ἐνώπιόν ᶠ μου," ἔσται
8 ᵍ σου" ʰ πᾶσα." Καὶ ἀπο-
κριθεὶς αὐτῷ εἶπεν ὁ ἰησοῦς·
ⁱ † γέ-

h. πάντα.

(s) εἶπε δέ. BDL. 1. 33. 67. 130. gr. Ed. Copt. Vulg. It. Ambr. καὶ εἶπε δέ. 157. || = καί. for. (t) ἵνα οἱ λίθοι οὗτοι ἄρτοι γένωνται. D. Ev. 31. cant. tol. item verc. Cypr. (u) καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἰησοῦς εἶπεν. D. cant. item tol. || πρὸς αὐτὸν = 130. gr. Ante ὁ ἰησοῦς ponunt BL. Vulg. It. αὐτῷ. (ante ἰησοῦς) 13. 69. 76. 124. Mt. q. || = λέγων. BL. 13. 33. 130. gr. Mt. i. Copt. Vulg. for. tol. (x) = FMS. 1. 10. 11. 69. 118. 131. 157. 218 (cum al. 7.) 235. Ev. 34. 36. al. 13. pluresve. Mt. a. c. d. f. al. 12. Ed. Orig. (y) = BL. || ῥήματι] + ἐκπορευομένῳ διὰ στόματος. 64. 71. 76. 118. 157. Ev. 12. 19. 31. 36. Mt. f. Copt. Aeth. Ar. p. Theophyl. (z) Vſ. 5. 6. 7. 8. ponuntur poſt vſ. 12. in verc. colb. brix. germ. 1. Codd. lat. ap. Fab. ſtapul. Ambr. Arnob. Juv. (a) ἀγαγών. S. 59. 115. (b) = BDL. 36. 40. Mt. a. Copt. Arm. cant. ὁ σατανᾶς. Syr. p. mſ. (c) = BL. Copt. Sax. Vulg. mſ. veron. germ. 1. 2. mart. emmer. tol. for. harl. Vigil. Beda. || *Hieruſalem, et ſtatuit eum ſupra pinnam templi.* verc. Transpoſitionis indicium. || + λίαν. D. 13. 69. 124. cant. (d) τοῦ κόσμου. D. (St. β.) 5. Mt. o. cant. brix. Orig. in comment. (non in textu.) *terrae*, for. Vigil. (e) + πεσών. 1. 11. 76. al. 12. et Barber. 1. veron. verc. brix. corb. germ. 1. Vulg. ed. ſixtin. Hier. Ambr. Gaud. (f) ἐμοῦ. BDFH. 1. 218 (cum al. 7.) Alii. Mt. V. al. 12. Ed. (g) σοι. 118. 157. Ev. 36. al. 2. Mt. f. k. o. z. Arm. (h) ABD. gr. (St. π.) EFGHKLS. 218 (cum al. 9.) Ev. 34. 36. al. 84. Mt. V. al. 18. Ed. Syr. utr. Perſ. p. Ar. Copt. Aeth. Arm. Theophyl. ταῦτα. Ev. 31. Theophyl. mſ. || Rec.

[i] † γέγραπται [k] †· [l] προσκυ-
νήσεις κύριον τὸν θεόν σου,"
καὶ αὐτῷ μόνῳ λατρεύσεις.
9 [m] Καὶ ἤγαγεν" αὐτὸν εἰς ἱε-
ρουσαλὴμ, καὶ ἔστησεν [n] αὐ-
τὸν" ἐπὶ τὸ πτερύγιον τοῦ
ἱεροῦ· καὶ εἶπεν αὐτῷ· εἰ [o] †
υἱὸς εἶ τοῦ θεοῦ, βάλε σεαυ-
τὸν [p] ἐντεῦθεν" [q] κάτω."
10 Γέγραπται γάρ· ὅτι τοῖς ἀγ-
γέλοις αὐτοῦ ἐντελεῖται περὶ
σοῦ, τοῦ διαφυλάξαι σε [r]·
11 Καὶ [s] ═ ὅτι" ἐπὶ χειρῶν
ἀροῦσί σε, μήποτε προσκό-
ψῃς πρὸς λίθον τὸν πόδα σου.
12 Καὶ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτῷ ὁ
ἰησοῦς· [t] ὅτι εἴρηται·" οὐκ
ἐκπειράσεις κύριον τὸν θεόν
13 σου. Καὶ συντελέσας πάντα
πειρασμὸν ὁ διάβολος, ἀ-
πέστη ἀπ' αὐτοῦ ἄχρι καιροῦ.

14 Καὶ ὑπέστρεψεν [u] ὁ ἰη-
σοῦς" ἐν τῇ δυνάμει τοῦ πνεύ-
ματος εἰς τὴν γαλιλαίαν· καὶ
φήμη ἐξῆλθε καθ' ὅλης τῆς
15 περιχώρου περὶ αὐτοῦ. Καὶ
αὐτὸς ἐδίδασκεν ἐν ταῖς συνα-
γωγαῖς αὐτῶν, δοξαζόμενος
16 [x] ὑπὸ" πάντων.] [y] Καὶ [ἦλ-
S 4 θεν"

i † ὕπαγε ὀπίσω μου σατανᾶ. k † γάρ. o † ὁ.

(i) ═ BD (St. β.) L. 1. 8. 33. 118. 131. Ev. 34. Mt. x. Syr. Perſſ. Copt. Aeth. Arm. Goth. Vulg. Sax. It. exc. veron. Orig. Vigil. Ambr. Beda. (k) ABD (St. β.) EFGHKLMS. Ev. 36. al. 82. Mt. V. al. 13. Ed. Syr. utr. Arr. Perſſ. Copt. Aeth. Arm. Goth. Slav. Vulg. Sax. It. exc veron. Theophyl. Vigil. Ambr. Beda. (l) κύριον τὸν θεόν σου προσκυνήσεις. BDFL. 1. 69. 118. 121. 124. 130. 131. 157. 218 (cum 123.) Ev. 34. Mt. c. f. g. Vulg. It. (m) ἤγαγεν δὲ. BL. Copt. Syr. p. in m. (n) ═ BL. (o) ═ ADEGHLMS. 218. (cum al. 10.) Ev. 34. 36. al. 59. et Barber. 7. Mt. V. al. 19. Ed. Euſ. Theophyl. (p) ═ EGH. 1. 40. 91. 130. gr. lat. Ev. 31. al. 6. Mt. a. Vulg. mſ. Poſt κάτω ponunt 69. al. 4. (q) ═ Mt. x. verc. colb. Ambr. ſemel. (r) + ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς σοῦ. 1. 106. 118. 130. gr. et lat. 131. al. 3. Mt. x. (s) ═ DEFGHS. 28. 36. 61. 89. 91. 116. 117. 127. 130. gr. 131. 142. al. 44. Mt. V. d. g. k. l. p. q. z. al. 5. Ed. Syr. Perſſ. Arr. Arm. Slav. cant. veron. verc. Euſ. Theophyl. Orig. int. || Habet Orig. (t) ═ Mt. m. In finem verſus transpoſuit Aeth. γέγραπται. D. Perſ. p. cant. veron. verc. brix. colb. corb. germ. 1. (u) ═ F. 74* Mt. 17. ὁ κύριος. 69. (etiam vſ. 12.) || ═ ὁ. H. 3. ap. Alt. 72. Ev. 34. al. 5. Mt. V. a. al. 5. (x) παρὰ. K. 11. al. 5. Mt. 10. (y) καὶ ἦλθον. Mt. x. ἐλθὼν δὲ. D. cant. διῆλθε δὲ. 28. || + ὁ ἰησοῦς. G. 64. Mt. r.

θεν" εἰς [z] — τὴν" ναζαρὲτ,
οὗ ἦν [a] τεθραμμένος·" καὶ
εἰσῆλθε, κατὰ τὸ εἰωθὸς
[b] αὐτῷ" ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῶν
σαββάτων, εἰς τὴν συναγω-
γήν· [c] καὶ ἀνέστη ἀναγνῶναι."
17 Καὶ ἐπεδόθη αὐτῷ [d] βιβλίον
ἡσαΐου τοῦ προφήτου·" καὶ
[e] ἀναπτύξας" [f] τὸ βιβλίον,"
εὗρε [g] τὸν τόπον," οὗ ἦν γε-
18 γραμμένον· Πνεῦμα κυρίου
ἐπ' ἐμέ· οὗ [h] εἵνεκεν" ἔχρισέ
με * [i] εὐαγγελίσασθαι" πτω-
χοῖς, [k] ἀπέσταλκέ με" * [l] †
19 Κηρύξαι αἰχμαλώτοις ἄφε-
σιν καὶ τυφλοῖς ἀνάβλεψιν,
[m] ἀποστεῖλαι τεθραυσμένους
ἐν ἀφέσει," [n] κηρύξαι ἐνιαυ-
20 τὸν κυρίου δεκτόν [o]. Καὶ
πτύξας τὸ βιβλίον, ἀποδοὺς
τῷ ὑπηρέτῃ, ἐκάθισε· καὶ
πάντων [p] ἐν τῇ συναγωγῇ οἱ
ὀφθαλμοὶ ἦσαν" ἀτενίζοντες
21 αὐτῷ. Ἤρξατο δὲ λέγειν
πρὸς αὐτούς· ὅτι σήμερον πε-
πλήρωται ἡ γραφὴ αὕτη ἐν
22 τοῖς ὠσὶν ὑμῶν. Καὶ πάντες
ἐμαρτύρουν αὐτῷ, καὶ [ἐθαύ-
μαζον

---

h. ἕνεκεν. i. εὐαγγελίζεσθαι. l † ἰάσασθαι τοὺς συν-
τετριμμένους τὴν καρδίαν.

(z) = BDL. 117. 131. 285. Mt. B. 17. Orig. (a) ἀνατεθραμμένος. FL. 1. 69. 124. ap. Birch. 131. 157. Euſ. (b) αὐτῶν. 61. al. 2. αὐτοῦ. Ed. || = D. cant. verc. colb. (c) = Ev. 18. (non 19) 33. Mt. c. f. Poſt προφήτου ponitur in 1. (item, omiſſo καὶ ἀνέστη, Ev. 44.) Arm. Syr. hieroſ. (d) ὁ προφήτης ἡσαΐας. D. cant. (e) ἀνοίξας. ABL. 33. Syr. Hier. (f) = D. Ev. 12. 18. 36. Mt. f. cant. (g) = 40. Mt. a. τόπον. L. τοῦτον τὸν τόπον. Arm. (h) ABDEFLS. al. 30. pluresve. Mt. HV. al. 18. Ed. Euſ. Baſ. Cyr. Epiph. Theophyl. (i) ADEFGKLS. al. 87. Mt. BHV. al. 20. Ed. Orig. bis. Euſ. Petr. alex. Ath. Cyr. Theodoret. Suidas. (k) ἀπέσταλμαι. D* gr. (l) = BDL. 13. 33. 69. Copt. Aeth. Arm. Vulg. mſ. Sax. It. exc. brix. Orig. gr. bis et lat. Euſ. Petr. alex. Ath. Cyr. Tit. boſtr. Hier. Ambr. Aug. Schol. in Mt. 14. Habent Iren. int. Hilar. || τὴν καρδίαν] = Mt. 10. τῇ καρδίᾳ. 61. 117. 127. al. 6. Mt. B. d. 11. 17. (m) = Ev. 34. Orig. ut videtur, bis. (ſed habet Orig. int.) Iren. ut videtur. Hier. bis. (n) + καί. 61. 64. 121. (o) + καὶ ἡμέραν ἀνταποδόσεως. 229** Ar. rom. Arm. Vulg. Sax. It. exc. cant. Petr. alex. Hilar. ſemel. Ambr. Aug. Beda. + καὶ ἡμέραν ἀνταποδ. τῷ θεῷ ἡμῶν. Mt. 11. Syr. p. Ar. pol. Hier. ſemel. (p) οἱ ὀφθ. ἐν τῇ συναγ. ἦσαν. BFL. 127. 131. Ev. 34. Mt. 11. item colb. ἐν τῇ συναγ. ἦσαν οἱ ὀφθ. A. 72. 118. Ev. 44. Mt. 10. veron.

μαζον ἐπὶ τοῖς λόγοις τῆς χά-
ριτος, τοῖς ἐκπορευομένοις ἐκ
τοῦ στόματος αὐτοῦ,] [q] καὶ
ἔλεγον· οὐχ οὗτος ἐστιν ὁ υἱὸς
23 ἰωσήφ;" Καὶ [εἶπε πρὸς
αὐτούς· πάντως ἐρεῖτέ μοι
[r] τὴν παραβολὴν ταύτην·"
ἰατρὲ, θεράπευσον σεαυτόν·
ὅσα ἠκούσαμεν γενόμενα [s] εἰς"
καπερναοὺμ, ποίησον καὶ ὧδε
24 [t] ἐν" τῇ πατρίδι σου. Εἶπε
δέ· [ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι οὐ-
δεὶς προφήτης δεκτός ἐστιν
25 [u] ἐν" τῇ πατρίδι αὐτοῦ. Ἐπ'
ἀληθείας [x] δὲ" λέγω ὑμῖν·
[y] πολλαὶ χῆραι ἦσαν ἐν ταῖς
ἡμέραις ἠλίου [z] [a] ἐν τῷ ἰσρα-
ήλ," ὅτε ἐκλείσθη ὁ οὐρανὸς
[b] ἐπὶ" ἔτη τρία καὶ μῆνας ἕξ,
ὡς ἐγένετο λιμὸς [c] μέγας" ἐπὶ
26 [d] πᾶσαν" τὴν γῆν. Καὶ
πρὸς οὐδεμίαν αὐτῶν ἐπέμ-
φθη ἠλίας, εἰ μὴ εἰς [e] σάρε-
πτα" τῆς [f] ∾ σιδῶνος," πρὸς
27 γυναῖκα χήραν. Καὶ πολλοὶ
λεπροὶ ἦσαν ἐπὶ ἐλισσαίου τοῦ
προφήτου [g] ἐν τῷ ἰσραήλ·"
καὶ οὐδεὶς αὐτῶν ἐκαθαρίσθη,
28 εἰ μὴ νεεμὰν ὁ σύρος. Καὶ
ἐπλήσθησαν πάντες θυμοῦ ἐν
τῇ συναγωγῇ, ἀκούοντες ταῦ-
29 τα. Καὶ ἀναστάντες ἐξέβαλον
αὐτὸν ἔξω τῆς πόλεως· καὶ
ἤγαγον αὐτὸν ἕως [h] † ὀφρύος
τοῦ ὄρους, ἐφ' οὗ ἡ πόλις
αὐτῶν ᾠκοδόμητο, [i] ὥστε"
κατα-

s. ἐν τῇ. f ∾ σιδωνίας. h † τῆς. i. εἰς τὸ.

(q) = 13. καὶ ἔλεγον· (οὐχὶ) οὐχ (ὁ) υἱός ἐστιν ἰωσήφ (ἰωσήφ ἐστιν) οἱ-τες; BDL. 69. cant. || = ὁ υἱός. Ev. 18. (non 19.) (r) = 73. (s) εἰς. BDL. 13. 69. 124. ἐν abſque τῇ. A. 42. 69. 72. 229* Ev. 44. Mt. f. al. 3. (t) = L. (u) = L. (x) = DK. 91. Ev. 32. 33. Mt. H. g. Ed. Arr. Perſ. w. Arm. Vulg. It. exc. brix. γάρ. Syr. (y) + ὅτι. L. 1. 13. 33. 69. al. 12. Mt. χ. Arr. Goth. brix. Baſil. (z) + τοῦ προφήτου. Mt. 19. Syr. Ar. Syr. hieroſ. Orig. (a) = 36. Ev. 18. verc. tol. (b) = BD. 37. 225. 235. Mt. o. *annis*, Vulg. It. exc. verc. (c) μεγάλη. 13. 69. (d) = Mt. H. (e) σάρεφθα. BKMS. al. 16. Mt. q. al. 4. Ed. Arm. Orig. Theophyl. ἄρεφθα. L. al. 10. Mt. g. σαρεπτα ſ. ἀρεπτὰ ſ. ἄρεπτα ſ. ἀρεφθὰ ſ. ἀραφθὰ ſ. ἀρεπφὰ. Alii. (f) σιδωνίας ſ. σιδωνίας. ABCD. 1. 69. 118. 131. 157. Ev. 4. 12. 18. 19. 31. 32. 36. Mt. HV. 11. Vulg. It. Orig. (g) = 56. 58* Marcion. Orig. Ante ἐπὶ ponunt BCDL. 1. 69. 118. 130. Ev. 34. 44. Mt. c. Syr. Ar. Copt. Aeth. Arm. Vulg. It. (h) = ACGHLS. 1. 69. 72. 106. 108. 127. 131. 157. 235. Ev. 32. 36. al. 24. Mt. BHV. 19. al. 22. Ed. Orig. τοῦ. D** 124. (i) BDL. 1. 13. 83. 61. in m. 69. 118. 131. Orig. Scholia in Mt. a. d.

30 κατακρημνίσαι αὐτόν. Αὐ-
τὸς δὲ διελθὼν διὰ μέσου αὐ-
τῶν, ἐπορεύετο.]
31 Καὶ [[k] κατῆλθεν" εἰς κα-
περναοὺμ πόλιν τῆς γαλιλαί-
ας [l]· καὶ ἦν διδάσκων [m] αὐ-
32 τοὺς" ἐν τοῖς σάββασι. Καὶ
ἐξεπλήσσοντο ἐπὶ τῇ διδαχῇ
αὐτοῦ· ὅτι ἐν ἐξουσίᾳ ἦν ὁ λό-
33 γος αὐτοῦ. Καὶ ἐν τῇ συνα-
γωγῇ ἦν ἄνθρωπος ἔχων
[n] πνεῦμα δαιμονίου ἀκαθάρ-
του," καὶ ἀνέκραξε [o] φωνῇ
34 μεγάλῃ," [p] Λέγων·" [q] ἔα,"
τί ἡμῖν καὶ σοί, ἰησοῦ [r] να-
ζαρηνέ;" ἦλθες ἀπολέσαι ἡ-
μᾶς· οἶδά σε τίς εἶ, ὁ ἅγιος
35 [s] τοῦ θεοῦ." Καὶ ἐπετίμη-
σεν αὐτῷ ὁ ἰησοῦς, λέγων·
Φιμώθητι, καὶ ἔξελθε [t] ∾
ἐξ" αὐτοῦ. καὶ ῥίψαν αὐτὸν
τὸ δαιμόνιον εἰς [u] † μέσον, ἐξ-
ῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ, μηδὲν βλά-
36 ψαν αὐτόν. Καὶ ἐγένετο
θάμβος ἐπὶ πάντας· καὶ συνε-
λάλουν πρὸς ἀλλήλους, λέ-
γοντες· τίς ὁ λόγος οὗτος, ὅτι
ἐν ἐξουσίᾳ καὶ δυνάμει ἐπι-
τάσσει τοῖς ἀκαθάρτοις πνεύ-
37 μασι, καὶ ἐξέρχονται;] Καὶ
[x] ἐξεπορεύετο ἦχος" περὶ αὐ-
τοῦ εἰς πάντα τόπον τῆς περι-
38 χώρου. Ἀναστὰς δὲ [y] ∾ ἐκ"
τῆς συναγωγῆς [z], [[a] εἰσῆλ-
θεν"

---

t ∾ ἀπ'. u † τὸ. y ∾ ἀπὸ.

(k) ἦλθεν. Evangeliſtaria. Syr. p. in m. Orig. ſemel. || + ὁ ἰησοῦς. GH. 218 (cum al. 8.) 235. al. 9. Evangeliſtaria. (l) + τὴν παραθαλάσσιον ἐν ὁρίοις ζαβουλὼν καὶ νεφθαλεὶμ. D. caut. (m) = 61. 226* al. 3. Mt. d. g. l. (z habet in marg.) αὐτοῖς. 1. 64. Mt. B. a. m. 17. (n) πνεῦμα δαιμόνιον ἀκάθαρτον. D. gr. δαιμόνιον ἀκάθαρτον. 29. Vulg. It. *daemonium*, colb. *ſpiritum immundum*, Ambr. bis. (o) = 33. Goth. (p) = BL. Mt. V* Copt. Orig. (q) = D. 33. 56. 58. 61. Syr. hieroſ. Ar. pol. Erp. Aeth. It. exc. germ. 1. 2. for. peruſ. Tert. (r) = Marcion. (s) θεὸς. Acta Archelai. τοῦ ἰσραὴλ. in ſcholiis Mt. 12. (t) BDL. 1. 71. 77. 108. 124. 127. 130. 131. al. 10. Mt. V. a. r. Vulg. It. Orig. (u) = DEF GHS. 10. 86. 40. 72. 91. 124. ap. Birch. 127. 130. 131. 142. 235. al. 36. Mt. V. al. 16. Ed. Orig. || εἰς τὸ μέσον = Mt. B. veron. verc. corb. || μεσον] + αὐτῶν. 124. + ἀνακραυγάσαν τε. D. (+ καὶ ἀνακραυγάσαν. St. β.) cant. (abſque *et.*) || Paulo antea ῥίψας D* et mox βλάψας. D. (x) ἐξῆλθεν ἡ ἀκοὴ. D. (y) BCDLQ. 1. 33. 69. 118. 124. 131. Orig. *de*, Vulg. It. *a*, cant. (z) + ὁ ἰησοῦς. A. al. 7. Mt. r. 10. Syr. Perſſ. Vulg. (non tol. emmer. for. peruſ.) Poſt εἰσῆλθεν addunt Evangeliſtaria. (a) ἦλθεν. D. 61. 64. 114. 127. al. 4. Mt. r. x. 10. 11. Evangeliſtaria quaedam. cant.

θεν" εἰς τὴν οἰκίαν σίμωνος
[b]·[c] † πενθερὰ δὲ τοῦ σίμωνος
ἦν συνεχομένη πυρετῷ μεγά-
λῳ καὶ ἠρώτησαν αὐτὸν περὶ
39 αὐτῆς. Καὶ ἐπιστὰς ἐπάνω
αὐτῆς, ἐπετίμησε τῷ πυρε-
τῷ, καὶ ἀφῆκεν αὐτήν. [d] πα-
ραχρῆμα δὲ ἀναστᾶσα διηκό-
40 νει" αὐτοῖς. [e] Δύνοντος" δὲ
τοῦ ἡλίου, πάντες ὅσοι εἶχον
ἀσθενοῦντας νόσοις ποικίλαις,
[f] ἤγαγον" αὐτοὺς πρὸς αὐτόν·
ὁ δὲ ἑνὶ ἑκάστῳ αὐτῶν τὰς
χεῖρας [g] ἐπιθεὶς," ἐθεράπευ-
41 σεν αὐτούς· Ἐξήρχετο δὲ
καὶ δαιμόνια ἀπὸ πολλῶν,
[h] κράζοντα" καὶ λέγοντα· ὅτι
σὺ εἶ [i] † ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ· καὶ
ἐπιτιμῶν οὐκ εἴα αὐτὰ λα-
λεῖν, ὅτι ᾔδεισαν [k] τὸν" χρι-
42 στὸν αὐτὸν εἶναι. Γενομένης
δὲ ἡμέρας, ἐξελθὼν ἐπορεύθη
εἰς [l] ἔρημον" τόπον· καὶ οἱ ὄ-
χλοι [m] ἐπεζήτουν" αὐτὸν, καὶ
ἦλθον ἕως αὐτοῦ, καὶ κατεῖ-
χον αὐτὸν, τοῦ μὴ πορεύε-
43 σθαι ἀπ' αὐτῶν. Ὁ δὲ εἶπε
πρὸς αὐτούς· ὅτι καὶ [n] ταῖς
ἑτέραις πόλεσιν" εὐαγγελίσα-
σθαί με δεῖ τὴν βασιλείαν
τοῦ θεοῦ· ὅτι [o] εἰς" τοῦτο
44 [p] ἀπέσταλμαι." Καὶ ἦν κη-
ρύσσων [q] ἐν ταῖς συναγωγαῖς"
[r] τῆς γαλιλαίας."]

1 Ἐγέ-

c † ἡ. i † ὁ χριστὸς. m. ἐζήτουν.

(b) + καὶ ἀνδρέου. D. (St. β.) cant. veron. corb. colb. germ. 1. Ambr. (c) = ABDGHLMQS. al. 37. pluresve. Mt. V. al. 15. Ed. || ἡ δὲ πενθερὰ. C. 106. 131. pluresve. Mt. x. (d) παραχρῆμα· ἡ δὲ ἀναστ. διηκ. Mt. 11. παραχρῆμα, ὥστε ἀναστᾶσαν αὐτὴν διακονεῖν. D. || *et dimiſit eam continuo, ut etiam continuo ſurgentem eam miniſtraret eis.* cant. (e) δύναντος. 69. 124. 127. 235. Ev. 2. 18. 34. al. 12. Mt. o. 11. δύντος. Orig. δύσαντες. D. *occidente,* cant. verc. *cum occidiſſet.* Vulg. veron. brix. colb. corb. germ. gat. for. peruſ. Ambr. (f) ἔφερον. D. cant. ἦγον. Orig. (g) ἐπιτιθεὶς. BDQ. 64. 69. 91. 116. 117. Ev. 18. 19. Mt. g. 11. (h) κραυγάζοντα. ADE. al. 26. Mt. V. al. 5. Orig. (i) = BCDFL. 33. 220. Copt. Arm. Ar. p. Vulg. It. exc. brix. Orig. Tert. Victorin. (k) = D. Orig. (l) ἕτερον. 61. 91. (m) ΔBCDFLMS. 1. 11. 33. 69. 91. 106. 124. 131. 157. 218 (cum al. 8.) 235. Ev. 18. 19. 36. al. 42. et Barber. 4. Mt. V. al. 13. Ed. Vict. Euthym. Theophyl. (n) ἑτέραις πόλεσιν. Barber. 1. ἐν ἑτ. πόλ. 72. al. 5. Mt. x. ἐν ταῖς ἑτ. πολ. Mt. a. q. εἰς τὰς ἄλλας πόλεις. D. cant. (o) ἐπὶ. BL. 67. 124. (p) ἀπεστάλην. BDL. 1. 12. 33. 69. 124. (q) εἰς τὰς συναγωγὰς. BDQ. 69. 91. Ev. 12. 18. 19. Mt. f. g. (r) τῆς ἰουδαίας. CLQ. 1. 106. 131. 157. Ev. 12. 19. 36. al. 2. Mt. f. g. Copt. Syr. p. (ſed rec. in m.) αὐτῶν. Ev. 34. Mt. c. τῶν ἰουδαίων. Ev. 18. τοῖς ἰουδαίοις. Ev. 7. 13.

1 Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ τὸν
ὄχλον [s] ἐπικεῖσθαι" αὐτῷ
[t] τοῦ" ἀκούειν τὸν λόγον τοῦ
θεοῦ, [u] καὶ αὐτὸς ἦν [ἑστὼς"
[x] παρὰ" τὴν λίμνην γεννησα-
2 ρέτ. Καὶ εἶδε δύο [y] πλοῖα"
ἑστῶτα παρὰ τὴν λίμνην· οἱ
δὲ ἁλιεῖς [z] ∞ ἀποβάντες ἀπ'
αὐτῶν" [a] ἀπέπλυναν" τὰ δί-
3 κτυα [b]. Ἐμβὰς δὲ εἰς ἓν
τῶν πλοίων, ὃ ἦν [c] τοῦ" σί-
μωνος, ἠρώτησεν αὐτὸν ἀπὸ
τῆς γῆς ἐπαναγαγεῖν [d] ὀλί-
γον·" καὶ καθίσας ἐδίδασκεν
ἐκ τοῦ πλοίου τοὺς ὄχλους.
4 [e] Ὡς" δὲ ἐπαύσατο λαλῶν,
εἶπε πρὸς τὸν σίμωνα· ἐπανά-
γαγε εἰς τὸ βάθος, καὶ [f] χα-
λάσατε" τὰ δίκτυα ὑμῶν [g] εἰς
5 ἄγραν." Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ
σίμων εἶπεν αὐτῷ· [h] ἐπιστά-
τα," δι' ὅλης [i] τῆς" νυκτὸς
κοπιάσαντες, οὐδὲν ἐλάβομεν·
ἐπὶ δὲ τῷ ῥήματί σου [k] χα-
6 λάσω τὸ δίκτυον." Καὶ [l] τοῦ-
το ποιήσαντες" συνέκλεισαν
[m] πλῆθος ἰχθύων" πολύ· [n] διεῤ-
ῥήγνυτο δὲ τὸ δίκτυον αὐ-
7 τῶν." Καὶ κατένευσαν τοῖς
μετόχοις [o] τοῖς" ἐν τῷ ἑτέ-
ρῳ πλοίῳ, τοῦ ἐλθόντας
[p] συλλαβέσθαι" αὐτοῖς· καὶ
ἦλθον

z ∞ ἀπ' αὐτῶν ἀποβάντες. m. ἰχθύων πλῆθος.

(s) ἐπικαλεῖσθαι. Mt. 10. (t) καὶ. AB. 1. 131. Alius. Arm. *et audierunt*, colb. (u) ἑστῶτος αὐτοῦ. D. cant. || + ὁ ἰησοῦς. FGH. item 73. Evangeliſtaria. (x) περὶ. 61. al. 5. Mt. k. p. z. (y) πλοιάρια. ACL. 40. 53. Mt. a. d. verc. brix. (z) CDL. (a) ἔπλυναν. BC*L. Mt. g. ἔπλυνον. D. 91. ἀπέπλυνον. Ev. 13. 17. Mt. d. ἐπέπλυνον. Ev. 7. (b) + αὐτῶν. Mt. B. 11. 17. Syr. Syr. p. c. obel. verc. (c) = BDL. (d) ὅσον ὅσον. D. *quantum quantum*, cant. *in altum*, colb. (e) ὅτε. D. (f) χαλάσωμεν. 64. Goth. (g) = 1. 131. Alius. πρὸς ἄγραν. 47. Theophyl. (h) διδάσκαλε. D (St. β.) *Rabbi*, Syr. Syr. hieroſ. (i) = ABL. 131. (k) οὐ μὴ παρακούσομαι. D. οὐ μὴ παρακούσομεν. D** *non praeteribo*, cant. || χαλάσω] χαλάσομεν ſ. χαλάσωμεν. K. 1. 91. al. 5. Mt. g. 11. Arr. Perſ. p. Copt. Arm. Aeth. Goth. Theophan. (l) τοῦτο χαλάσαντες. 38. εὐθὺς χαλάσαντες τὰ δίκτυα. D. cant. (m) ACEFLS. 1. 69. 72. 106. 124. 131. 157. 218 (cum al. 9.) Ev. 18. 19. 24. 32. 36. al. 16. pluresve. Mt. BHV. al. 19. Ed. Arm. Goth. Theophyl. (n) ὥστε τὰ δίκτυα ῥήσσεσθαι. D. Arm. Goth. cant. || + ὥστε μὴ δύνασθαι ἀναγαγεῖν ſ. ἀγαγεῖν αὐτό. S. 28. al. 7. Mt. z. in marg. (o) = BDL. Mt. a. verc. (p) βοηθεῖν. D.

ἦλθον, καὶ q ἔπλησαν" ἀμ-
φότερα τὰ πλοῖα, ὥστε r
8 s βυθίζεσθαι" αὐτά. t Ἰδὼν
δὲ σίμων πέτρος," προσέπεσε
u τοῖς γόνασι" x = τοῦ: ἰη-
σοῦ," λέγων· y ἔξελθε ἀπ'
ἐμοῦ, ὅτι ἀνὴρ ἁμαρτωλός
9 εἰμι, κύριε. Θάμβος γὰρ
περιέσχεν αὐτὸν z καὶ πάντας
τοὺς σὺν αὐτῷ," ἐπὶ τῇ ἄγρᾳ
τῶν ἰχθύων, a ᾗ" συνέλα-
10 βον. b Ὁμοίως δὲ καὶ ἰάκω-
βον καὶ ἰωάννην, c υἱοὺς ζε-
βεδαίου," οἳ ἦσαν κοινωνοὶ τῷ
σίμωνι. καὶ εἶπε d πρὸς τὸν
σίμωνα" ὁ ἰησοῦς· μὴ φοβοῦ·
ἀπὸ τοῦ νῦν ἀνθρώπους ἔσῃ
11 e ζωγρῶν." f Καὶ καταγα-
γόντες τὰ πλοῖα ἐπὶ τὴν γῆν,
ἀφέντες ἅπαντα," ἠκολούθη-
σαν αὐτῷ.]

12 Καὶ ἐγένετο g ἐν τῷ"
[εἶναι αὐτὸν ἐν μιᾷ τῶν πό-
λεων, καὶ ἰδοὺ, ἀνὴρ πλήρης
λέπρας· h καὶ ἰδὼν" τὸν ἰη-
σοῦν, i πεσὼν ἐπὶ πρόσωπον,
ἐδεήθη αὐτοῦ," λέγων· κύριε,
ἐὰν θέλῃς, δύνασαί με καθα-
13 ρίσαι. Καὶ ἐκτείνας τὴν χεῖ-
ρα, ἥψατο αὐτοῦ, k ∾ εἰ-
πών·" θέλω, καθαρίσθητι.
καὶ εὐθέως l ἡ λέπρα ἀπῆλ-
14 θεν ἀπ' αὐτοῦ." Καὶ αὐτὸς
παρήγγειλεν αὐτῷ μηδενὶ εἰ-
πεῖν· ἀλλὰ ἀπελθὼν δεῖξον
σεαυ-

---

k ∾ λέγων.

(q) ἐπλήσθησαν. B. 225. Mt. B. i. n. ἐπλήρωσαν. 125. ἐπλήσθη. 50. (r) + παρά τι. C. ut videtur. D. (St. β.) Ed. Syr. Arr. Perſ. Syr. p. in m. Copt. Arm. Vulg. recentior. cant. colb. germ. 2. (s) βαπτίζεσθαι. 125. (t) ὁ δὲ σίμων. D. cant. || = σίμων. 106. Syr. p. (ſed habet in m.) Sax. || = πέτρος. 69. veron. verc. (u) ποσίν. D. 1. 118. 131. Syr. Copt. cant. colb. (x) αὐτοῦ. D. cant. || = τοῦ. BHS. al. 24. pluresve. Mt. HV. al. 15. Ed. (y) + παρακαλῶ D. Syr. Goth. cant. colb. brix. (z) = D. Mt. B. cant. (a) = B. ὧν. D. cant. Theophyl. (b) ἦσαν δὲ κοινωνοὶ αὐτοῦ ἰάκωβος καὶ ἰωάνης, υἱοὶ ζεβεδαίου. ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· δεῦτε, καὶ μὴ γίνεσθε ἁλιεῖς ἰχθύων, ποιήσω γὰρ ὑμᾶς ἁλιεῖς ἀνθρώπων. D. cant. (c) = C* Arm. (d) = Syr. (e) + *ad vitam*, Syr. Perſ. p. Syr. hieroſ. || *vivificans*, veron. verc. corb* Ambr. diſerte. (f) οἱ δὲ ἀκούσαντες πάντα κατέλειψαν ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ. D. cant. (g) = 13. 69. (h) ἰδών. 124. ap. Birch. Arm. ἰδὼν δε. B. 124. ap. Alt. || = ἰδὼν τὸν ἰησοῦν. veron. verc. corb. colb. Ambr. (i) ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον. D. cant. || ἐδεήθη αὐτοῦ] = Perſ. p. αὐτοῦ, ἐδεήθη. Mt. d. (k) BCDL. 13. 33. 69. 124. Mt. 11. Cyr. (l) ἐκαθαρίσθη. D. cant. ἐκαθαρίσθη λέπρα αὐτοῦ. 46. || ἀπ' αὐτοῦ] + καὶ ἐκαθαρίσθη. Mt. 11.

σεαυτὸν τῷ ἱερεῖ, καὶ προσ-
ένεγκε περὶ τοῦ καθαρισμοῦ
σου, καθὼς προσέταξε μω-
σῆς, [m] εἰς μαρτύριον αὐτοῖς."
15 Διήρχετο δὲ μᾶλλον ὁ λόγος
περὶ αὐτοῦ· καὶ συνήρχοντο
ὄχλοι πολλοὶ ἀκούειν, καὶ
θεραπεύεσθαι [n] — ὑπ' αὐ-
τοῦ" ἀπὸ τῶν ἀσθενειῶν αὐ-
16 τῶν. Αὐτὸς δὲ ἦν [o] ὑποχω-
ρῶν" ἐν ταῖς ἐρήμοις, καὶ
προσευχόμενος.]
17 Καὶ ἐγένετο ἐν μιᾷ τῶν
ἡμερῶν, [p] καὶ αὐτὸς [ἦν δι-
δάσκων [q]· καὶ ἦσαν καθήμενοι
Φαρισαῖοι καὶ νομοδιδάσκαλοι,
οἳ ἦσαν [r] ἐληλυθότες" ἐκ πά-
σης κώμης τῆς γαλιλαίας καὶ
ἰουδαίας καὶ ἱερουσαλήμ· καὶ
δύναμις κυρίου ἦν [s] εἰς τὸ"
18 ἰᾶσθαι [t] αὐτούς." Καὶ ἰδού,
ἄνδρες φέροντες ἐπὶ κλίνης ἄν-
θρωπον, ὃς ἦν παραλελυμέ-
νος· καὶ ἐζήτουν αὐτὸν εἰσε-
νεγκεῖν, καὶ [u] θεῖναι" ἐνώ-
19 πιον αὐτοῦ. Καὶ μὴ εὑρόν-
τες [x] ποίας" εἰσενέγκωσιν αὐ-
τὸν, διὰ τὸν ὄχλον, [y] ἀνα-
βάντες"

---

x διὰ ποίας.

(m) ἵνα εἰς μαρτύριον ᾖ (ἦν. D*) ὑμῖν τοῦτο. D. cant. veron. verc. corb. colb. Epiph. Marcion. ap. Epiph. Tert. Ambr. || αὐτοῖς] + καὶ τοῖς ἔθνεσι. Ev. 18. + ὁ δὲ ἐξελθὼν . . . καὶ συνήρχοντο πρὸς αὐτὸν, καὶ ἦλθεν πάλιν εἰς καφαρναοὺμ. D. cant. (e Marc. 1, 45.) (n) = BDL. 1. 61. 69. 71. 131. Alius et Barber. 2. Copt. Arm. Aeth. Perſ. w. Vulg. It. || Poſt ἀκούειν ponunt Syr. Perſ. p. Ar. p. item M. Mt. l. Utroque loco habent Ar. rom. Erp. (o) = 2. 71. Mt. d. Poſt ἐρήμοις ponunt 52. Mt. 11. Poſt προσευχόμενος habet ὑποχωρῶν ἐν αὐταῖς ἀπὸ τῶν ὄχλων. 157. (p) αὐτοῦ διδάσκοντος συνελθεῖν τοὺς Φαρισαίους καὶ νομοδιδασκάλους. ἦσαν δὲ συνεληλυθότες ἐκ πάσης κώμης τῆς γαλιλ. καὶ ἰουδαίας τοῦ ἰᾶσθαι αὐτούς. D. cant. (q) + ὁ ἰησοῦς. 127. al. 4. + ἐν μιᾷ τῶν συναγωγῶν. 13. 69. 124. (r) συνεληλυθότες. A*D. 1. 13. 69. 124. 131. Mt. f. x. verc. συνελθόντες. 56. 58. 61. ἐλθόντες. Mt. B. (s) ἐν τῷ. 235. Mt. x. τό. Mt. B. (t) αὐτόν. L. πάντας. K. τοὺς ἀσθενοῦντας. Ev. 11. (u) καθεῖναι. Mt. z** || + αὐτόν. BL. Syr. p. c. aſt. (x) ABCD (St. β.) EKLMS. 1. 10. 28. 36. 72. 91. 106. 113. 114. 117. 127. 235. Ev. 5. 18. 19. al. 34. Mt. V. n. al. 6. Ed. Euthym. *qua parte*, Vulg. It. *qua*, cant. πῶς. 11. 40. 61. 64. 131. 157. al. 30. et Barber. 5. Mt. a. p. q. 11. al. 5. Ed. πόθεν. 13. 124. Ev. 8. 11. 31. 34. 44. Mt. BH. x. || + ὁδοῦ. 89. al. 12. Mt. i** m. Theophyl. + πύλης. 218 (cum 77.) (y) ἀναβιβάσαντες. 11.

βάντες" ἐπὶ τὸ δῶμα, [z] διὰ
τῶν κεράμων καθῆκαν αὐτὸν
σὺν τῷ κλινιδίῳ" [a] εἰς τὸ μέ-
σον" ἔμπροσθεν τοῦ ἰησοῦ.
20 Καὶ ἰδὼν [b] τὴν πίστιν [bb] αὐ-
τῶν, εἶπεν [c] †· ἄνθρωπε, ἀφέ-
ωνταί [d] σοι αἱ ἁμαρτίαι σου."
21 Καὶ ἤρξαντο διαλογίζεσθαι οἱ
γραμματεῖς καὶ οἱ φαρισαῖοι,
λέγοντες· [e] τίς ἐστιν οὗτος,
ὃς" λαλεῖ βλασφημίας; τίς
δύναται ἀφιέναι ἁμαρτίας, εἰ
22 μὴ [f] μόνος" ὁ θεός; Ἐπι-
γνοὺς δὲ ὁ ἰησοῦς τοὺς διαλο-
γισμοὺς αὐτῶν, [g] — ἀποκρι-
θεὶς" εἶπε πρὸς αὐτούς· τί
διαλογίζεσθε ἐν ταῖς καρδίαις
23 ὑμῶν [h]; Τί ἐστιν εὐκοπώ-
τερον, εἰπεῖν· ἀφέωνταί [i] σοι
αἱ ἁμαρτίαι σου·" ἢ εἰπεῖν·
24 [k] ἔγειρε˝ καὶ περιπάτει; Ἵνα
δὲ εἰδῆτε, ὅτι ἐξουσίαν ἔχει ὁ
υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ τῆς
γῆς ἀφιέναι ἁμαρτίας· (εἶπε
τῷ [l] ∾ παραλελυμμένῳ·")
σοὶ λέγω, [k] ἔγειρε,˝ καὶ ἄρας
τὸ κλινίδιόν σου, πορεύου εἰς
25 τὸν οἶκόν σου. Καὶ παρα-
χρῆμα ἀναστὰς ἐνώπιον αὐ-
τῶν, ἄρας ἐφ' [m] ∾ ᾧ" κατέ-
κειτο,

c † αὐτῷ. k. ἔγειραι. l ∾ παραλυτικῷ. m ∾ ὃ.

(z) καὶ ἀποστεγάσαντες τοὺς κεράμους, ὅπου ἦν, καθῆκαν τὸν κράβαττον σὺν τῷ παραλυτικῷ. D. cant. διὰ τῶν κεράμων] *et diſcoperuerunt tectum et*, veron. (a) διὰ τοῦ τείχους. 68. || — verc. || — εἰς τὸ. Mt. l. (b) + ὁ ἰησοῦς. CDS. 13. 69. 124. Syr. Perſ. p. cant. corb. Poſt αὐτῶν addit 130. gr. lat. (bb) αὐτοῦ. 118. (c) — BL. 33. 130. Perſ. w. Vulg. corb. for. τῷ παραλυτικῷ. CD. 16. 124. Syr. Ar. p. Perſ. p. Copt. Aeth. Goth. cant. for. brix. Cyr. τῷ ἀνθρώπῳ, omiſſo ſequente ἄνθρωπε, 1. 118. 131. veron. verc. colb. germ. 1. Praeterea ἄνθρωπε] — 130. gr. lat. 157. τέκνον. 124. (d) σου αἱ ἁμαρτίαι. D gr. F. 40. 142* σου αἱ ἁμαρτίαι σου. 130. Ev. 34. Mt. B. (e) τί οὗτος. D. Copt. cant. || — οὗτος. verc. (f) εἷς. D. gr. 40. 67. Mt. n. Syr. p. in m. Copt. Goth. verc. Cyr. (g) — CD. Ev. 32. Syr. Aeth. cant. veron. verc. colb. corb. germ. 1. (h) + πονηρά. D (St. β.) Aeth. Syr. hieroſ. cant. colb. Cypr. Ambr. (i) σοι αἱ ἁμαρτίαι. Ev. 20. pluresve. Goth. Vulg. cant. brix. for. Aug. σου αἱ ἁμαρτίαι. D. gr. Mt. c. σου αἱ ἁμαρτ. σου. CF. 142* 225. (k) ABCDFKLS. Alii. Mt. BHV. al. 4. Ed. (l) CDFL. 33. 69. 91. 108. 124. 142. 143. 157. al. 5. Mt. B. d. g. Ed. Cyr. Theophyl. (m) ACLLS. 36. 40. 72. 89. 124. 142. 235. Ev. 8. al. 22. Mt. HV. a. f. o. x. 10. Ed. || ἐφ' ὃ κατέκειτο] τὴν κλίνην. D. Syr. Perſ. p. *grabattum*, cant. τὸ κλινίδιον ἐφ' ᾧ. Mt. m. Syr. p. Perſ. w. Vulg. veron. verc. colb. vatic. 359. lat.

κειτο, ἀπῆλθεν εἰς τὸν οἶκον
αὐτοῦ, δοξάζων τὸν θεόν.
26 [n] Καὶ ἔκστασις ἔλαβεν ἅπαν-
τας, καὶ ἐδόξαζον τὸν θεὸν,"
καὶ ἐπλήσθησαν φόβου, λέ-
γοντες· ὅτι εἴδομεν παράδοξα
σήμερον.]

27 Καὶ [o] μετὰ ταῦτα ἐξῆλ-
θε, καὶ [ἐθεάσατο τελώνην
ὀνόματι λευΐν," καθήμενον
ἐπὶ τὸ τελώνιον· καὶ [p] εἶπεν"
28 αὐτῷ· ἀκολούθει μοι. Καὶ
καταλιπὼν ἅπαντα [q] ἀνα-
στὰς" ἠκολούθησεν αὐτῷ.
29 Καὶ ἐποίησε δοχὴν μεγάλην
[r] † [s] λευΐς" αὐτῷ ἐν τῇ οἰκίᾳ
αὐτοῦ· καὶ ἦν ὄχλος τελωνῶν
πολὺς καὶ [t] ἄλλων," [u] οἳ
ἦσαν μετ' αὐτῶν κατακείμε-
30 νοι." Καὶ ἐγόγγυζον [x] οἱ
γραμματεῖς" [y] — αὐτῶν"
καὶ οἱ φαρισαῖοι [z] πρὸς τοὺς
μαθητὰς [a] αὐτοῦ," λέγοντες·
διατί μετὰ [b] ⁜ τῶν" τελω-
νῶν [c] καὶ ἁμαρτωλῶν" [d] ἐ-
31 σθίετε καὶ πίνετε;" Καὶ
ἀποκριθεὶς ὁ ἰησοῦς εἶπε πρὸς
αὐτούς·

---

r † ὁ.

(n) = DMS. 13. 69. 124. 157. al. 8. Mt. m. q. cant. || καὶ ἔκστασις ἔλαβεν ἅπαντας] ἐξίσταντο δὲ πάντες. 142. || καὶ ἐδόξαζον τὸν θεὸν] = verc. Poſt φόβου ponit Λ. (o) ἐλθὼν πάλιν παρὰ τὴν θάλασσαν, τὸν ἐπακολουθοῦντα αὐτῷ ὄχλον ἐδίδασκεν. καὶ παράγων εἶδεν λευει τὸν τοῦ ἀλφαίου (e Marc. 2, 13. 14.) D. cant. || καὶ ἐθεάσατο] παράγων ὁ ἰησοῦς ἐθεάσατο. Evangeliſtaria. καὶ θεασάμενος. 64. καὶ εἶδε. AK. 72. al. 3. Mt. 10. ἐθεάσατο καὶ εἶδεν. 114. θεάσασθαι καὶ εἶδε. 68. || ὁ ἰησοῦς poſt ἐξῆλθε + 13. 69. Alius. Syr. veron. colb. Poſt ἐθεάσατο + 44. 130. gr. et lat. 218 (cum al. 4.) || λευΐν] λευῒ ſ. λευεὶ. DK. Alii. Mt. c. Vulg. It. exc. gat. λευΐν + καλούμενον. C. 157. (p) λέγει. D. 13. 69. Mt. H. (q) = Ev. 18. (non 19.) 32. Mt. g. Arr. Slav. 3. Ad initium vſ. ſeq. transtulit Aeth. (r) = ACDFLS. 1. 13. 69. 72. 124. 157. 218 (cum al. 9.) Alii. Mt. BHV. al. 18. Ed. Theophyl. (s) λευεὶς. ACL. Ed. λευῒ. 54. 91. Copt. Arm. Vulg. It. || = veron. (t) ἁμαρτωλῶν. 91. Mt. g. (u) ἀνακειμένων. D. cant. (x) Poſt φαρισαῖοι ponunt BCDL. 1. 157. Copt. Arm. Syr. hieroſ. Perſ. w. Arr. Vulg. It. (y) = DF. 46. 52. Ed. Syr. Arr. Perſ. p. Copt. Aeth. Slav. Sax. Vulg. mſ. cant. brix. In aliis locum mutat. (z) + κατ' ſ. περὶ αὐτοῦ. Arm. Slav. (a) αὐτῶν. Ev. 18. (b) + ABDL. 1. 10. 11. 69. 72. 124. ap. Birch. 157. 235. al. 19. pluresve. Mt. BH. al. 12. Ed. (c) = D. cant. (d) ἐσθίεται καὶ πίνεται. D. *manducat* ſ. *edit et bibit*, Aeth. cant. veron. verc. brix. corb. colb. Ambr.

αὐτούς· οὐ χρείαν ἔχουσιν οἱ
[e] ὑγιαίνοντες" ἰατροῦ, ἀλλ᾽
32 οἱ κακῶς ἔχοντες. Οὐκ
[f] ἐλήλυθα" καλέσαι δικαίους,
ἀλλὰ ἁμαρτωλοὺς εἰς μετά-
33 νοιαν.] Οἱ δὲ [εἶπον πρὸς
αὐτόν· [g] διατί" οἱ μαθηταὶ
ἰωάννου [h] νηστεύουσι πυκνὰ,
καὶ δεήσεις ποιοῦνται, [i] ὁμοί-
ως καὶ οἱ τῶν Φαρισαίων·" οἱ
δὲ [k] σοὶ ἐσθίουσι καὶ πίνου-
34 σιν;" Ὁ δὲ [l] εἶπε πρὸς αὐ-
τούς· [m] μὴ δύνασθε τοὺς
υἱοὺς" τοῦ νυμφῶνος, [n] ἐν
ᾧ" [o] ὁ νυμφίος μετ᾽ αὐτῶν
35 ἐστι," ποιῆσαι νηστεύειν; Ἐ-
λεύσονται δὲ ἡμέραι, [p] καὶ"
ὅταν ἀπαρθῇ ἀπ᾽ αὐτῶν ὁ
νυμφίος, [q] τότε νηστεύσου-
σιν ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις.
36 Ἔλεγε δὲ καὶ παραβολὴν
πρὸς αὐτούς· ὅτι οὐδεὶς [r] ἐπί-
βλημα" [s] ἱματίου καινοῦ
[t] ἐπιβάλλει ἐπὶ ἱμάτιον πα-
λαιόν· εἰ δὲ μήγε, καὶ τὸ και-
νὸν [u] σχίζει," καὶ [x] τῷ πα-
λαιῷ"

(e) ἰσχύοντες. 13. 69. 235 al. 5. Copt. (f) ἦλθον. D. 1. 28. 68. 106. 157. Mt. B. Theophyl. (g) = BL. 33. ap. Mill. 157. Copt. (h) + καὶ οἱ μαθηταὶ τῶν Φαρισαίων. D. 91. cant. colb. (i) = D. 77. 108. cant. colb. || = ὁμοίως. Copt. veron. verc. corb. *phariſaeorum orationes ſ. obſecrationes faciunt*, verc. veron. (k) μαθηταί σου οὐδεν τούτων ποιοῦσι. D. cant. || οἱ δὲ σοὶ] + μαθηταί. Copt. Arr. Goth. veron. brix. colb. corb. (l) + ἰησοῦς. CDL. 1. 11. 33. 64. 69. 80. 124. 131. Ev. 12. 18. 19. Mt. f. Arr. Syr. p. in m. Copt. Aeth. Goth. cant. brix. (m) μὴ δύνανται οἱ υἱοὶ omiſſo poſtea ποιῆσαι. D. cant. veron. verc. gat* colb. germ. 1. Ambr. Maxim. taur. || δύνασθε] δύνανται. Ev. 34. Mt. c. (n) ἐφ᾽ ὅσον. D. *cum*, cant. ἐν ὅσῳ. Mt. m. ἕως. 29. 71. (o) ἔχουσι τὸν νυμφίον μεθ᾽ ἑαυτῶν. D. cant. (p) = CFL. (St. β. teſte Beza.) 13. 69. 124. 157. 226** al. 8. Mt. k. p. r. x. z. 11. Syr. Perſ. p. Ar. rom. Erp. Arm. Slav. Vulg. veron. brix. peruſ. colb. corb. germ. 1. Maxim. taur. (q) + καί. M. 1. 13. 69. 124. 218 (cum al. 7.) al. 2. Mt. z. Aeth. Ar. p. Slav. Goth. veron. brix. peruſ. colb. corb. germ. 1. Maxim. taur. (r) = 131. Arm. (s) + ἀπὸ. BDL. 1. 13. 33. 69. 124. 131. 157* Syr. Perſſ. Arr. Copt. Vulg. veron. for. colb. corb. germ. gat. Ambr. (t) + σχίσας. BDL. 1. 33. 131. 157. Mt. x. Copt. cant. (u) σχίσει. BCD (St. β.) L. 36. 40. Ev. 19. 36. al. 2. Mt. a. f. g. cant. verc. || + τὸ ἐπίβλημα, omiſſo poſtea ἐπίβλημα. Ed. (x) τὸ παλαιόν. Ev. 19. τῶν παλαιῶν. Ev. 18.

λαιῷ" οὐ [y] συμφωνεῖ" [z] —
ἐπίβλημα" τὸ ἀπὸ τοῦ καινοῦ.
37 Καὶ οὐδεὶς βάλλει οἶνον νέον
εἰς ἀσκοὺς παλαιούς· εἰ δὲ μή-
γε, ῥήξει [a] ὁ νέος οἶνος" τοὺς
ἀσκοὺς [b], καὶ αὐτὸς ἐκχυ-
θήσεται, καὶ οἱ ἀσκοὶ ἀπο-
38 λοῦνται. Ἀλλὰ οἶνον νέον
εἰς ἀσκοὺς καινοὺς [c] βλητέον"
[d] — καὶ ἀμφότεροι συντη-
39 ροῦνται." [e] Καὶ οὐδεὶς πιὼν
παλαιὸν, εὐθέως θέλει νέον·
λέγει γάρ· ὁ παλαιὸς χρηστό-
τερός ἐστιν."]

1 Ἐγένετο δὲ ἐν σαββάτῳ
[f] δευτεροπρώτῳ" [διαπορεύ-
εσθαι αὐτὸν διὰ [g] τῶν" σπο-
ρίμων· καὶ ἔτιλλον οἱ μαθη-
ταὶ αὐτοῦ [h] τοὺς στάχυας,
καὶ ἤσθιον," ψώχοντες ταῖς
2 χερσί. Τινὲς δὲ τῶν Φαρι-
σαίων εἶπον [i] — αὐτοῖς·" τί
ποιεῖτε ὃ οὐκ ἔξεστι [k] ποιεῖν"
3 [l] ἐν" τοῖς σάββασι; Καὶ
ἀποκρι-

(y) συμφωνήσει. ABCD (St. 8.) L. 33. 36. 40. 91. 157. al. 5. Mt. a. g. cant. Marcion. (z) = AEFhMS. 10. 28. 72. 77. 108. 125. ap. Birch. 127. 130. gr. et lat. 142. 143. 145. 229* 235. Ev. 34. al. 47. Mt. V. c. d. k. p. q. z. 10. 11. 17. al. 6. Ed. Goth. Slav. Theophyl. Poſt καινοῦ ponit D. cant. || ἐπίβλημα τὸ] τὸ ἐπίβλημα. Ed. τὸ ἐπίβλημα τὸ. CL. 1. 13. 69. 106. 116. 124. 131. 157. 234. Ev. 18. 19. Mt. a. g. || ἐπίβλημα + καινόν. Arm. (a) ὁ οἶνος ὁ νέος. BDLM. 106. 124. 131. Ev. 18. 19. 34. 36. pluresve. Mt. c. f. g. 17. al. 3. || = νέος. 44. 71. (b) + τοὺς παλαιούς. D. Copt. Arm. cant. Iren. Tert. Ambr. (c) βάλλουσι. D. It. (exc. for.) Dial. c. marcion. (d) = BL. 1. 33. 131. 157. Copt. (e) = D. cant. veron. verc. corb* colb. || = εὐθέως. BL. 1. 118. 131. 157. Copt. Arm. || χρηστότερος] χρηστός. BL. 157. 225. Copt. (f) = BL. 1. 33. 69* 118. Syr. Ar. p. Perſſ. Copt. Aeth. (Syr. p. in m. notat: non eſt in omnibus exemplaribus.) veron. brix** colb. Habet Ambr. diſ. || δευτέρῳ πρώτῳ. 13. 117. 124* 235. Ed. ſecundo, Ar. rom. Erp. || ἐπορεύετο ὁ ἰησοῦς τοῖς σάββασιν διὰ etc. Evangeliſtaria. (g) = ABL. 1. 72. 114. 142* Mt. 10. (h) καὶ ἤσθιον τοὺς στάχυας. BCL. || = τούς. Mt. a. g. m. Barber. 1. || ἤσθιον ponitur poſt καὶ ψώχοντες ταῖς χερσὶν in D. Arm. cant. verc. brix. (i) = BC*L. 1. 118. 131. 157. Copt. verc. colb. αὐτῷ. D. cant. πρὸς αὐτούς. Mt. 11. (k) = B. 69. item D. Arm. Perſſ. Vulg. It. (l) = BL. 1. 124. 131. Alius.

ἀποκριθεὶς [m] πρὸς αὐτοὺς εἶ-
πεν ὁ Ἰησοῦς·" οὐδὲ [n] τοῦτο
ἀνέγνωτε, ὃ ἐποίησε Δαβίδ,
[o] ὁπότε" ἐπείνασεν αὐτὸς καὶ
οἱ μετ' αὐτοῦ [p] ὄντες;"
4 [q] Ὡς" εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον
τοῦ θεοῦ, καὶ τοὺς ἄρτους
τῆς [r] προθέσεως" [s] — ἔλα-
βε, καὶ" ἔφαγε, καὶ ἔδωκε
[t] καὶ" τοῖς μετ' αὐτοῦ· [u] οὓς"
οὐκ ἔξεστι φαγεῖν, εἰ μὴ
5 [x] μόνους τοὺς ἱερεῖς." [y] Καὶ
ἔλεγεν αὐτοῖς· [z] ὅτι" κύριός
ἐστιν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου
καὶ τοῦ σαββάτου.

6 [a] Ἐγένετο δὲ [b] καὶ" ἐν
ἑτέρῳ σαββάτῳ εἰσελθεῖν αὐ-
τὸν εἰς τὴν συναγωγὴν, καὶ
διδάσκειν. καὶ ἦν ἐκεῖ ἄνθρω-
T 2 πος,

(m) ὁ ἰησοῦς εἶπεν ſ. ἔλεγεν πρὸς αὐτοὺς. AD. 13. 72. 124. 130. gr. et lat. 131. 157. Ev. 32. al. 5. pluresve. Mt. B. a. c. al. 6. Vulg. cant. brix. for. corb. colb. Alii aliter. (n) + ποτε. DH. cant. item (omiſſo τοῦτο) L. (o) ὅτε. BCDL. 1. 69. 91. 131. 157. Mt. c. g. 11. (p) = BDL. 1. 69. 131. 157. Alius. Ev. 32. Mt. l. Syr. *qui cum eo erat*, cant. πάντες. 124. (q) = BD. cant. Marcion ap. Epiph. πῶς. CL. 1. 13. 33. 69. 124. ap. Birch. 131. 157. Ev. 5. *quomodo*, Copt. Goth. Vulg. It. *et*, colb. (r) προσθέσεως. D. etiam in Matth. et Marc. (s) = DK. 1. 13. 36. 69. 72. 124. 131. 157. Ev. 24. 31. al. 8. Mt. BH. m. 10. 11. Syr. p. Syr. hieroſ. Arm. Aeth. cant. Theophyl. mſ. Iren. λαβών. BC*L. Syr. Copt. Theophyl. ed. (t) = BL. 1. Syr. Arr. Perſ. w. Arm. Goth. Vulg. It. exc. cant. Theophyl. ed. Iren. Ambr. (u) οἷς. D. cant. (x) μόνοις τοῖς ἱερεῦσιν. D. 78. 157. Mt. l: x. Syr. p. in m. μόνον τοὺς ἱερεῖς ſ. τοῖς ἱερεῦσιν. 47. 72. Alii. Mt. d. r. Syr. p. Vulg. gat. for. Ambr. (y) Transponit hunc verſum poſt comma 10 et ejus loco legit: τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ θεασάμενός τινα ἐργαζόμενον τῷ σαββάτῳ, εἶπεν αὐτῷ· ἄνθρωπε, εἰ μὲν οἶδας τί ποιεῖς, μακάριος εἶ· εἰ δὲ μὴ οἶδας, ἐπικατάρατος καὶ παραβάτης (*travaricator*) εἶ τοῦ νόμου. D. (St. β.) cant. Eadem Wechelius laudat e codd. 2. vetuſtiſſ. (z) = B. 1. 131. Arm. Marcion ap. Epiph. (a) καὶ εἰσελθόντος αὐτοῦ πάλιν εἰς τὴν συναγωγὴν σαββάτῳ, ἐν ᾗ ἦν ἄνθρωπος ξηρὰν ἔχων τὴν χεῖρα. D. cant. || Ab ἐγένετο ad διδάσκειν = Evangeliſtaria in media lectione, ut Ev. 44 et Mt. BH. f. Retinent tamen alia, ut Mt. c. et Ev. 32. (b) = L. 1. 13. 33. 69. 124. 127. 131. al. 6. Mt. d. g. o. Ed. Copt. It. (exc. for. germ. colb. gat.) Cyr.

πος, καὶ ἡ χεὶρ αὐτοῦ ἡ δε-
7 ξιὰ ἦν ξηρά. [c] ∾ Παρετή-
ρουν" δὲ [d] † οἱ γραμματεῖς
καὶ οἱ Φαρισαῖοι, εἰ ἐν τῷ
σαββάτῳ θεραπεύσει [e], ἵνα
εὕρωσι [f] κατηγορίαν" αὐτοῦ.
8 Αὐτὸς δὲ ᾔδει τοὺς διαλο-
γισμοὺς αὐτῶν, [g] καὶ εἶπε"
[h] ∾ τῷ ἀνθρώπῳ" τῷ [i] ξη-
ρὰν" ἔχοντι τὴν χεῖρα· [k] ∾
ἔγειραι," καὶ στῆθι εἰς τὸ μέ-
σον. [l] ὁ δὲ" ἀναστὰς [m] ἔστη."
9 Εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦς πρὸς αὐ-
τούς· [n] ἐπερωτήσω [o] ὑμᾶς *
τι * ἔξεστι τοῖς σάββασιν *"
ἀγαθοποιῆσαι, ἢ κακοποιῆ-
σαι; ψυχὴν σῶσαι, ἢ [p] ἀπο-
10 κτεῖναι;" Καὶ περιβλεψάμε-
νος πάντας αὐτοὺς [q], εἶπεν
[r] αὐτῷ·" ἔκτεινον τὴν χεῖρά
σου·

---

c ∾ παρετηροῦντο. d † αὐτὸν. h ∾ τῷ ἀνδρί.
k ∾ ἔγειρε. p ∾ ἀπολέσαι. r ∾ τῷ ἀνθρώπῳ.

(c) ABDLM. 1. 33. 69. 72. 91. 131. 157. al. 12. Mt. g. r. 10. 11. Cyr. (d) = AEFKS. 1. 10. 11. 17. 28. 36. 40. 69. 72. 91. 106. 127. 130. 131. 142. 143. 235. Ev. 2. 18. 19. 24. 32. al. 59. Mt. BHV. al. 19. Ed. Goth. Slav. Vulg. It. exc. cant. Theophyl. Tert. (e) + αὐτόν. M. 13. 33. 69. 124. Ev. 21. Ed. (f) κατηγορῆσαι. D. κατηγορεῖν. S. 1. 65. 124. 131. 209. Barber. 1. Mt. 11. Syr. utr. Goth. Vulg. It. || + κατ' FKL. 33. 40. 72. 91. 124. 218 (cum al. 3.) Ev. 18. 32. al. 30. Mt. a. g. m. q. x. z. ut videtur. 10. Ed. Copt. Arm. Syr. p. in m. Slav. Cyr. Theophyl. (g) εἶπε δε. BL. 1. 13. 33. 69. 91. 157. 209. verc. (h) BL. 1. 33. 91. 131. 209. Mt. g. Cyr. Scholion in Mt. d. || = D. cant. (i) ἐξηραμμένην. KM. 40. 72. al. 6. Mt. a. c. g. 10. (k) ABEFKL. 1. al. 19. pluresve. Mt. HV. al. 5. (l) καὶ. BDL. 1. Vulg. It. Cyr. Scholion in Mt. d. (m) ἐστάθη. D. (n) ἐπερωτῶ. BL. Copt. Vulg. brix. for. (o) ὑμᾶς· τί ἔξεστι τοῖς σάββασιν; ES. 1. 13. al. 45. pluresve. Mt. a. g. k. m. z. 10. 17. etc. Ed. Syr. utr. Arr. Perſ. p. Goth. ὑμᾶς τι· ἔξεστι τοῖς σάββ. Rec. 130. gr. Alii. τι ὑμᾶς· τί ἔξ. τ. σάββ. Arm. || τι] = 52. Perſ. w. εἰ. BDL. 157. Copt. Vulg. It. Cyr. Scholia ap. Mt. Aug. (p) AEFKMS. 10. 11. 17. 51. ap. Mill. 52. 61. 64. 72. 89. 106. 114. 116. 117. 124. ap. Alt. 127. 130. gr. 142. 143. 218 (cum al. 8.) 229* 235. Ev. 2. 18. 19. 24. 32. al. 56. Mt. BHV. al. 16. Ed. Syr. mſ. Syr. p. Aeth. Theophyl. || + οἱ δὲ ἐσιώπων. D. 64. 124. 142. al. 10. Mt. g. Arr. cant. (q) + ἐν ὀργῇ ſ. μετ' ὀργῆς. D. 1. 11. 13. 69. 77. 108. 118. 124. 131. 157. 225. 229. Barber. 1. Mt. o. x. Sax. cant. veron. corb. colb. *omnes illos eſſe in ira*, verc. (r) ABEFKMS. 10. 11. 17. 28. 36. 40. 61. 64. 72.

σου· ὁ δὲ [s] ∾ ἐποίησεν" [t] †·"
καὶ [u] ∾ ἀποκατεστάθη" ἡ
χεὶρ αὐτοῦ [x] † [y] = ὡς ἡ
11 ἄλλη."] Αὐτοὶ δὲ ἐπλήσθη-
σαν [z] ἀνοίας," καὶ [a] διελά-
λουν" πρὸς ἀλλήλους, τί ἂν
[b] ποιήσειαν" τῷ ἰησοῦ.

12 Ἐγένετο δὲ ἐν ταῖς ἡμέ-
ραις ταύταις, [[c] ∾ ἐξῆλθεν"
εἰς τὸ ὄρος προσεύξασθαι· καὶ
ἦν διανυκτερεύων ἐν τῇ προσ-
13 ευχῇ [d] τοῦ θεοῦ." Καὶ
ὅτε ἐγένετο ἡμέρα, προσεφώ-
νησε τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ,
καὶ ἐκλεξάμενος [e] ἀπ'" αὐτῶν
δώδεκα, οὓς καὶ ἀποστόλους
14 [f] ὠνόμασε·" [g] Σίμωνα, ὃν
καὶ ὠνόμασε" πέτρον, καὶ
ἀνδρέαν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ,
[h] ἰάκωβον καὶ ἰωάννην, [i] φί-
λιππον καὶ βαρθολομαῖον,
15 [k] Ματ-

T 3

s ∾ ἐξέτεινεν. t † οὕτω. u ∾ ἀπεκατεστάθη.
x † ὑγιής. c ∾ ἐξελθεῖν αὐτὸν.

72. 89. 108. 114. 116. 117. 127. 130. gr. 142. 143. 235. Ev. 2. 18. 19. 24. 32. al. 58. Mt. BHV. al. 19. Ed. Syr. utr. (Syr. p. habet rec. in m.) Perſ. p. Copt. Arm. Goth. Slav. Theophyl. (s) ἐξέτεινεν. D (St. β.) 1. 13. 69. 118. 130. gr. et lat. 131. 157. Mt. c. Syr. Arr. Perſſ. Syr. p. in m. Copt. Aeth. Arm. Goth. Vulg. It. (t) = AEFLMS. 11. 28. 33. 36. 61. 89. 106. 124. 127. 143. 218 (cum al. 3.) 235. Ev. 2. 18. 19. al. 24. et Barber. 4. Mt. BHV. f. i. m. n. q. x. 11. 17. (item Codd. et Verſſ. nota anteced. laudati) Ed. Syr. p. habet c. obelo. Theophyl. (u) ADEKLS. 13. 17. 33. 69. 118. 124. 157. 209. 235. al. 21. Mt. BHV. al. 6. Ed. ἀποκατέστη. 1. 131. item Mt. m. (x) = ABD (St. β.) LQ. 1. 33. 69. 72. 114. 118. 131. 157. 209. 219. ap. Birch. al. 8. Mt. m. 10. 11. Syr. utr. Copt. Arm. Goth. Vulg. It. Theophyl. (y) = BL. 34* 63. Copt. Vulg. Sax. verc. for. vatic. 359. corb. || + καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς· ὅτι κύριός ἐστιν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ σαββάτου. D. cant. Conf. not. y. (z) μανίας. 142* ἀνομίας. 13. corb. brix. peruſ. germ. 1. (a) ἐλάλουν. K. 72. 108 127. 143. al. 5. Mt. r. 10. συνελάλουν. 33. διαλογίζοντο. D. cant. (b) ποιήσειεν. A. 33. 91. 157. Mt. 11. ποιήσαιεν. BL. 1. 13. 69. 121. 131. Mt. g. (c) ABDL. 33. 119. 157. Perſ. p. cant. (d) = D. cant. Marcion. Tert. αὐτοῦ. 220. || Orig. et Cypr. ut rec. (e) ἐξ. 28. 89. 91. al. 7. Mt. a. g. (f) ἐκάλεσε. D. 36. 40. 53. 57. cant. || + πρῶτον. D. cant. (g) = 12. 69. 133. colb. (h) + καὶ. BDKL. 13. 33. 91. 106. 124. 157. al. 5. Mt. g. n. o. 10. Syr. Perſ. p. Arm. Vulg. mſ. cant. veron. verc. colb. (i) + καὶ. BDL. 33. 157. Mt. n. Syr. Perſ. p. Arm. Aeth. cant. veron. verc. colb.

15 [k] Ματθαῖον καὶ θωμᾶν, [l] ἰά-
κωβον [m] τὸν τοῦ" ἀλφαίου
καὶ σίμωνα τὸν καλούμενον
16 ζηλωτὴν, [n] Ἰούδαν ἰακώ-
βου καὶ ἰούδαν [o] ἰσκαριώτην,"
ὃς [p] καὶ" ἐγένετο προδότης.]
17 Καὶ καταβὰς [q] μετ' αὐτῶν,"
[ἔστη ἐπὶ [r] τόπου" πεδινοῦ·
[s] καὶ ὄχλος" μαθητῶν αὐτοῦ
καὶ πλῆθος πολὺ [t] τοῦ λαοῦ"
ἀπὸ πάσης τῆς ἰουδαίας, καὶ
[u] ἱερουσαλὴμ, καὶ τῆς παρα-
λίου τύρου καὶ σιδῶνος, οἳ
ἦλθον" ἀκοῦσαι αὐτοῦ καὶ
ἰαθῆναι ἀπὸ τῶν νόσων αὐ-
18 τῶν· Καὶ οἱ [x] ὀχλούμενοι"
[y] ἀπὸ" πνευμάτων ἀκαθάρ-
των· [z] καὶ" ἐθεραπεύοντο.
19 Καὶ πᾶς ὁ ὄχλος ἐζήτει ἅπτε-
σθαι αὐτοῦ· ὅτι δύναμις παρ'
αὐτοῦ ἐξήρχετο, καὶ ἰᾶτο
20 πάντας.] Καὶ αὐτὸς ἐπάρας
τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ εἰς
τοὺς μαθητὰς [a] αὐτοῦ." ἔλε-
γε· μακάριοι οἱ πτωχοί [b]· ὅτι
ὑμετέρα ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ
21 θεοῦ. Μακάριοι οἱ πεινῶν-
τες νῦν· ὅτι [c] χορτασθήσε-
σθε." [d] μακάριοι οἱ κλαίοντες
22 νῦν· ὅτι γελάσετε." Μακά-
ριοι

y. ὑπὸ.

(k) + καί. BDL. 13. Syr. Arr. Perſ. p. Arm. cant. veron. verc. colb. (l) + καί. D*L. 13. 33. Syr. Arr. Perſ. p. Arm. cant. veron. verc. colb. (m) = BL. 1. 13. 69. 131. (n) + καί. BDFLQ. 13. 69. 124. ap. Birch. 133. Mt. 11. 17. Syr. Arr. Perſ. p. Copt. Aeth. Arm. Vulg. ed. cant. veron. verc. colb. corb. (o) ἰσκαριώθ. BL. 33. Marcion. Epiph. σκαριώθ. D. Syr. It. *in Scarioth*, cant. || = veron. verc. (p) = BL. 53. Syr. Arr. Perſſ. Copt. Aeth. Vulg. It. exc. cant. Marcion. (q) ἐν αὐτοῖς. Marcion. ap. Epiph. (r) τοῦ. ES. 127* 142* al. 5. Mt. V. τόπου τοῦ. Mt. x. (s) μετὰ τῶν. 157. || ὄχλος] + πολύς. BL. 1. 118. (t) = 1. 118. 131. al. 2. (u) ἄλλων πόλεων ἐληλυθότων. D. cant. || σιδῶνος] + καὶ ἄλλων πόλεων. Goth. || ἱερουσαλὴμ] + καὶ τῆς περιχώρου. Arm. veron. verc. corb. colb. germ. 1. (x) ἐνοχλούμενοι. ABL. 1. 157. (y) ABDFLQS. 89. 142* 143. Ev. 18. 19. 20. 24. 36. al. 9. Mt. HV. a. c. f. bis. r. z** 11. (z) = ABDLQ. 33. 85. Mt. i. n. 11. Arm. Aeth. Ar. p. Vulg. It. Euthym. (a) = D. 67. 91. Ed. Perſ. p. cant. corb. Orig. ſemel. Theophyl. (b) + τῷ πνεύματι. 1. 13. 64. 69. 76. 115. 118. 124. ap. Birch. 131. Ev. 19. 36. al. 6. Mt. q. x. 11. 19* Arr. Arm. Syr. hieroſ. Goth. Sax. verc. brix. gat. colb. Ambr. ſemel. (non Tert.) (c) χορτασθήσονται. 69. Mt. ω. veron. corb. germ. 1. Tert. Ambr. (d) = D. cant. Ante οἱ πεινῶντες ponit Syr. hieroſ. || γελάσετε] γελάσονται. Arm. germ. 1. Orig. ter. (ſemel ut rec.) Tert. Hier.

μοί ἐστε, ὅταν μισήσωσιν
ὑμᾶς οἱ ἄνθρωποι, καὶ [e] ὅ-
τεν" ἀφορίσωσιν ὑμᾶς, καὶ
[f] ὀνειδίσωσι, καὶ ἐκβάλωσι"
τὸ ὄνομα ὑμῶν ὡς πονηρὸν,
ἕνεκα τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώ-
23 που. [g] Χάρητε" ἐν ἐκείνῃ τῇ
ἡμέρᾳ καὶ σκιρτήσατε· ἰδοὺ
γὰρ, ὁ μισθὸς ὑμῶν πολὺς ἐν
[h] τῷ οὐρανῷ·"] [i] κατὰ" [k] ∾
ταῦτα" γὰρ ἐποίουν τοῖς προ-
φήταις οἱ πατέρες [l] αὐτῶν."
24 Πλὴν [οὐαὶ ὑμῖν τοῖς πλου-
σίοις· ὅτι ἀπέχετε τὴν παρά-
25 κλησιν ὑμῶν. Οὐαὶ ὑμῖν,
οἱ ἐμπεπλησμένοι [m] ὅτι πει-
νάσετε. οὐαὶ [n] — ὑμῖν," οἱ
γελῶντες νῦν· ὅτι πενθήσετε
26 καὶ κλαύσετε. Οὐαὶ [o] † ὅ-
ταν καλῶς ὑμᾶς εἴπωσι [p] † οἱ
ἄνθρωποι· κατὰ [q] ∾ ταῦτα"
[r] γὰρ" ἐποίουν [s] τοῖς ψευδο-
προφήταις" [t] οἱ πατέρες αὐ-
27 τῶν." Ἀλλ' ὑμῖν λέγω τοῖς

T 4 ἀκου-

g. χαίρετε. k ∾ τ'αὐτά. o † ὑμῖν. p † πάντες.
q ∾ τ'αὐτά.

(e) = 68. 106. Ed. Goth. (f) ἐκβάλωσιν καὶ ὀνειδίσωσιν. D. cant. veron. verc. corb. colb. germ. 1. Cypr. ter. (non Tert.) (g) ABD (St. π.) EFKLMS. Ev. 3. 4. 36. al. 84. Mt. BV. 19. al. 20. Ed. Theophyl. (h) τοῖς οὐρανοῖς. 13. 69. 127. Ev. 19. al. 2. Mt. d. χ. ω. Ed. brix. Theophyl. ed. Cypr. Chromat. (i) καί. 13. 69. 106. 124. ap. Birch. 225. Mt. 10. (k) τὰ αὐτά. BDQ. Marcion. ap. Epiph. (l) ὑμῶν. 49. Barber. 1. Marcion. (m) + νῦν. BL. 33. 37. 69. 124. 129. 131. 157. 218 (cum al. 5.) Mt. o. Arr. Copt. Aeth. Arm. Syr. p. c. aſt. Goth. Slav. quidam. brix. Theophyl. ed. (n) = BKL. 1. 13. 69. 157. al. 2. (o) = ABEFHKLMPQS. (St. π.) Ev. 2. 34. al. 74. Mt. V. al. 19. Ed. Perſ. p. Goth. Slav. Vulg. It. (exc. cant. veron.) Baſ. Theophyl. Marcion. Tert. Ambr. (p) = D (St. π.) FLS. 28. 36. 40. 61. 72. in m. 91. 115. 117. 127. 130. gr. 142. 143. 157. 218 (cum al. 9.) 226* 235. Ev. 2. al. 32. Mt. V. a. d. g. i. l. m. n. o. z. 17. Ed. Syr. Ar. p. Perſſ. Aeth. Vulg. ed. cant. Anton. et Max. Macar. Euthym. Theophyl. Tert. Scholia in Mt. a. g. || Habent P. Alii. Ar. rom. Erp. Arm. Goth. Slav. Vulg. mſ. It. exc. cant. Chryſ. Tit. boſtr. Theophyl. ed. Iren. Ambr. Aug. Beda. (q) τὰ αὐτά. BDK. 42. Ev. 18. 19. 34. Mt. c. f. 10. Ed. αὐτά. 157. (r) = D. 29. Sax. Vulg. mſ. It. Marcion ap. Epiph. Tert. Aug. (s) τοῖς προφήταις. Ed. Vulg. mſ. Sax. brix. germ. 1. mart. tol. emmer. for. peruſ. Marcion. ap. Epiph. Beda. τοὺς προφήτας. Mt. m. (t) = B. || αὐτῶν] ὑμῶν. 142* Mt. x. Iren.

ἀκούουσιν· ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχ-
θροὺς ὑμῶν· καλῶς ποιεῖτε
28 τοῖς μισοῦσιν ὑμᾶς. Εὐλο-
γεῖτε τοὺς καταρωμένους [u]
ὑμᾶς·" [x] † προσεύχεσθε ὑπὲρ
29 τῶν ἐπηρεαζόντων ὑμᾶς. Τῷ
τύπτοντί σε ἐπὶ τὴν σιαγόνα,
[y] πάρεχε" καὶ τὴν ἄλλην·
καὶ ἀπὸ τοῦ αἴροντός σου τὸ
ἱμάτιον, καὶ τὸν χιτῶνα [z] μὴ
30 κωλύσῃς. Παντὶ [a] δὲ" τῷ
αἰτοῦντί σε, δίδου· καὶ ἀπὸ
τοῦ αἴροντος τὰ σὰ, μὴ ἀπαί-
31 τει.] Καὶ [καθὼς θέλετε,
ἵνα ποιῶσιν ὑμῖν οἱ ἄνθρωποι,
[b] καὶ ὑμεῖς" ποιεῖτε αὐτοῖς
32 [c] ὁμοίως." Καὶ εἰ ἀγαπᾶτε
τοὺς ἀγαπῶντας ὑμᾶς, ποία
ὑμῖν χάρις ἐστί; καὶ γὰρ οἱ
ἁμαρτωλοὶ τοὺς ἀγαπῶντας
33 αὐτοὺς ἀγαπῶσι. Καὶ ἐὰν
ἀγαθοποιῆτε τοὺς ἀγαθοποι-
οῦντας ὑμᾶς, ποία ὑμῖν χά-
ρις ἐστί; καὶ γὰρ οἱ ἁμαρτω-
34 λοὶ τὸ αὐτὸ ποιοῦσι. Καὶ
ἐὰν [d] ∾ δανείζητε" παρ' ὧν
ἐλπίζετε [e] ἀπολαβεῖν," ποία
ὑμῖν χάρις ἐστί; καὶ [f] γὰρ"
[g] = οἱ" ἁμαρτωλοὶ ἁμαρτω-
λοῖς δανείζουσιν, ἵνα ἀπολά-
35 βωσι [h] τὰ ἴσα." Πλὴν ἀγα-
πᾶτε τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν, καὶ
ἀγα-

u. ὑμῖν. x † καὶ. d ∾ δανείζετε.

(u) ADKMP. 1. 10. 13. 33. 69. 72. 106. 108. 116. 117. 124. 131. 145. 157. Ev. 18. 34. al. 14. Mt. c. f. k. o. p. r. x. z. 10. 11. Ed. Euſ. Theophyl. || = 121* || Rec. Orig. (x) = ABDEMPS. 1. 10. 11. 40. 64. 69. 72. 89. 106. 116. 117. 124. 127. 130. gr. et lat. 131. 142. 143. 145. 157. 218 (cum al. 8.) 235. Ev. 2. 18. 19. 36. al. 32. Mt. V. al. 18. Ed. Copt. Arm. Goth. Slav. mſ. Vulg. mſ. Sax. It. (exc. corb.) Aug. Habent Tert. Ambr. Adimant. (y) *στρέψον αὐτῷ.* 69. 124. Arr. Tert. || + *αὐτῷ.* D. Mt. f. Syr. Arm. Goth. Vulg. ed. ſixtin. cant. veron. verc. brix. peruſ. colb. germ. 1. 2. Ambr. ter. (z) + *σου.* A. 124. ap. Birch. 229** Syr. Copt. (a) = BKL. 64. 116. 131. 157. Mt. m. 10. Syr. (Syr. p. habet c. aſt.) Arm. veron. corb. *enim*, peruſ. (b) = B. verc. corb. Iren. (c) = D. Mt. r. cant. Clem. Tert. ut videtur bis. Iren. Ante *αὐτοῖς* ponunt 52. Mt. 17. (d) ABDEFHP. 69. 124. 130. 131. 235. Ev. 32. 34. al. 3. pluresve. Mt. BH. z* al. 5. (e) *λαβεῖν.* BL. Mt. d. Juſtin. (f) = BL. 157. Copt. *nonne*, veron. (g) = ABDLPS. 1. 72. 89* 106. 127. 130. 142. 143. 145. 218 (cum 124. al. 7.) 235. Ev. 24. 36. al. 9. pluresve. Mt. HV. al. 13. Ed. (h) = D. cant. veron. verc. colb. corb. Ambr.

ἀγαθοποιεῖτε καὶ δανείζετε
i μηδὲν ἀπελπίζοντες·" καὶ
ἔσται ὁ μισθὸς ὑμῶν πολὺς,
καὶ ἔσεσθε k υἱοὶ l † ὑψί-
στου· ὅτι αὐτὸς χρηστός ἐστιν
ἐπὶ τοὺς ἀχαρίστους καὶ πο-
36 νηρούς. Γίνεσθε m = οὖν"
οἰκτίρμονες, καθὼς n καὶ"
ὁ πατὴρ ὑμῶν o οἰκτίρμων
37 ἐστί.] p Καὶ" [μὴ κρίνετε,
καὶ οὐ μὴ κριθῆτε· q μὴ κα-
ταδικάζετε, καὶ οὐ μὴ κατα-
δικασθῆτε· ἀπολύετε, καὶ
38 ἀπολυθήσεσθε. Δίδοτε, καὶ
δοθήσεται ὑμῖν· μέτρον κα-
λὸν, r πεπιεσμένον s καὶ"
σεσαλευμένον s καὶ" ὑπερεκ-
χυνόμενον δώσουσιν εἰς τὸν
κόλπον ὑμῶν. t τῷ γὰρ αὐτῷ
μέτρῳ, ᾧ" μετρεῖτε, ἀντι-
39 μετρηθήσεται ὑμῖν. Εἶπε δὲ
u παραβολὴν αὐτοῖς· μήτι δύ-
ναται τυφλὸς τυφλὸν ὁδηγεῖν;
οὐχὶ ἀμφότεροι εἰς βόθυνον
40 x πεσοῦνται;" Οὐκ ἔστι
μαθητὴς ὑπὲρ τὸν διδάσκαλον
y — αὐτοῦ·" κατηρτισμένος
δὲ πᾶς z ἔσται" ὡς ὁ διδάσκα-
41 λος αὐτοῦ. Τί δὲ βλέπεις
τὸ κάρφος τὸ ἐν τῷ ὀφθαλ-

 μῷ

l † τοῦ.

(i) *neminis ſpem amputantes*, (μηδένα ſ. μηδέν' ἀπελπίζοντες) Syr. Ar. p. Perſ. p. μηδὲν ἐλπίζοντες. 2. 15. + λαβεῖν. Mt. 11. (k) + οἱ. Ed. (l) = ABDLMPS. 10. 11. 72. 89. 106. 127. 130. 142. 143. 145. 157. 235. Ev. 18. 19. 24. 34. 36. al. 18. pluresve et Barber. 6. Mt. BHV. al. 17. Ed. Theophyl. (m) = BDL. 1. 33. 131. 157. Copt. Arm. Goth. cant. veron. verc. colb. corb. (Tert. Cypr. Ambr. Ambroſiaſt.) (n) = BL. 1. 131. Copt. Clem. bis. Chryſ. (o) + ὁ οὐράνιος. 13. 69. 91. 124. ap. Alt. 229** Mt. g. m. Chryſ. Ambr. Chromat. (p) = D. 1. 106. 131. 157. 235. al. 2. Mt. d. l. m. Ed. Syr. Perſſ. Copt. Arm. Slav. quidam. Vulg. It. Theophyl. Marcion. Tert. (q) + καί. BLS. 235. Ev. 34. al. 4. Mt. a. c. q. r. (r) + καί. 59. Mt. V. c. Syr. Perſſ. Goth. Vulg. (s) = BL. 69. 131. Copt. Arm. cant. veron. verc. corb. colb. germ. 1. Ambr. (t) ᾧ γὰρ μέτρῳ. BDL. 131. cant. colb. || = γάρ. 69. Ev. 34. Arm. veron. verc. Ambr. || = αὐτῷ. 36. 40. 77. Ev. 34. Mt. a. (u) + καί. BCDFL. 13. 33. 69. 124. 157. Mt. g. q. Vulg. It. Theophyl. ed. (x) ἐμπεσοῦνται. BDLP. 1. 69. 131. Aiius. Mt. d. cant. verc. (y) = BDL. 1. 16. 33. 69. 124. ap. Birch. 130. gr. 131. Ed. Vulg. It. Orig. Marcion. Tert. Iren. (z) ἔστω. F. 64. 91. Mt. g. Orig. Theophyl. ed. ἤτω. Epiph. ἐστιν. Mt. 17.

μῷ τοῦ ἀδελφοῦ σου· τὴν δὲ
δοκὸν τὴν ἐν τῷ ἰδίῳ ὀφθαλ-
42 μῷ οὐ κατανοεῖς; [a] Ἢ"
πῶς δύνασαι λέγειν τῷ ἀδελ-
φῷ σου· [b] ἀδελφὲ," ἄφες,
ἐκβάλω τὸ κάρφος τὸ ἐν τῷ
ὀφθαλμῷ σου· [c] αὐτὸς τὴν
ἐν τῷ ὀφθαλμῷ σου δοκὸν οὐ
βλέπων;" ὑποκριτὰ, ἔκβαλε
πρῶτον τὴν δοκὸν ἐκ τοῦ ὀ-
φθαλμοῦ σοῦ, καὶ τότε δια-
βλέψεις ἐκβαλεῖν τὸ κάρφος
τὸ ἐν τῷ ὀφθαλμῷ τοῦ ἀδελ-
43 φοῦ σου. [d] Οὐ γάρ" ἐστι
δένδρον καλὸν ποιοῦν καρπὸν
σαπρόν· οὐδὲ [e] δένδρον σαπρὸν
44 ποιοῦν καρπὸν καλόν. Ἕκα-
στον [f] γὰρ" δένδρον ἐκ τοῦ
[g] ἰδίου καρποῦ" γινώσκεται·
οὐ γὰρ ἐξ ἀκανθῶν συλλέγου-
σι [h] σῦκα," οὐδὲ ἐκ βάτου
45 τρυγῶσι σταφυλήν. Ὁ ἀγα-
θὸς ἄνθρωπος ἐκ τοῦ ἀγαθοῦ
θησαυροῦ τῆς καρδίας αὐτοῦ
[i] προφέρει" τὸ ἀγαθόν· καὶ ὁ
πονηρὸς [k] = ἄνθρωπος" ἐκ
τοῦ πονηροῦ [l] = θησαυροῦ
τῆς καρδίας αὐτοῦ" [i] προφέρει"
τὸ πονηρόν· [m] ἐκ γὰρ τοῦ πε-
ρισσεύματος τῆς καρδίας λα-
λεῖ τὸ στόμα] = αὐτοῦ."
46 [Τί δέ με καλεῖτε, κύριε,
κύριε· καὶ οὐ ποιεῖτε ἃ λέγω;
47 Πᾶς ὁ ἐρχόμενος πρός με,
καὶ ἀκούων μου [n] τῶν λό-
γων," καὶ ποιῶν αὐτοὺς, ὑ-
ποδείξω ὑμῖν, τίνι ἐστὶν ὅ-
48 μοιος. Ὅμοιός ἐστιν ἀνθρώ-
πῳ οἰκοδομοῦντι οἰκίαν, ὃς
ἔσκαψε, καὶ ἐβάθυνε, καὶ
ἔθηκε

(a) = B. corb. καὶ. Mt. x. for. peruſ. germ. 1. 2. tol. emmer. (b) = D. 157. cant. veron. verc. corb. colb. (c) καὶ ἰδοὺ ἡ δοκὸς ἐν τῷ σῷ ὀφθαλμῷ ὑπόκειται. D. veron. verc. corb. colb. item (*eſt loco ſubjacet*) cant. (d) οὐκ. D. Syr. Perſſ. Arr. Aeth. cant. verc. (e) + πάλιν. BL. 1. 69. 124. 131. 157. Copt. Arm. veron. germ. 1. + μήν. Clem. (f) = D. 235. Ev. 2. al. 3. Mt. 17. cant. veron. verc. colb. tol. (g) καρποῦ. 53. 123. Mt. V. a. καρποῦ αὐτοῦ. D. (h) ῥόδα. 28. (i) προσφέρει bis vel ſemel L. 131. Ev. 34. al. 3. Mt. V. o. (k) = BDL. 1. 131. Ar. p. cant. veron. verc. germ. 1. vatic. 359. (l) = BDL. 1. 69. 131. Copt. Arm. cant. verc. corb. germ. 1. for. θησαυροῦ. Arr. Vulg. veron. peruſ. (m) = Cod. unus. || = τοῦ et τῆς. ABDK. 10. 72. Ev. 19. al. 2. Mt. c. f. r. 10. τοῦ = 3. al. 2. Mt. V. 17. || = αὐτοῦ ultimum, CF. 11. 40. 106. 235. Ev. 2. 18. 19. 36. al. 4. Syr. Arr. Perſſ. Copt. Aeth. Vulg. for. peruſ. (n) τὸν λόγον. 106. 115* Ev. 18. τοὺς λόγους. CFM. Ev. 2. 34. al. 6.

ἔθηκε θεμέλιον ἐπὶ τὴν πέ-
τραν· πλημμύρας δὲ γενομέ-
νης, προσέῤῥηξεν ὁ ποταμὸς
τῇ οἰκίᾳ ἐκείνῃ, καὶ οὐκ
ἴσχυσε σαλεῦσαι αὐτήν. [o] τε-
θεμελίωτο γὰρ ἐπὶ τὴν πέ-
49 τραν." Ὁ δὲ ἀκούσας καὶ
μὴ ποιήσας, ὅμοιός ἐστιν ἀν-
θρώπῳ οἰκοδομήσαντι [p] οἰ-
κίαν ἐπὶ τὴν γῆν χωρὶς θεμε-
λίου· ᾗ προσέῤῥηξεν ὁ ποτα-
μός· καὶ [q] εὐθέως" [r] ∾
ἔπεσε," καὶ ἐγένετο [s] τὸ"
ῥῆγμα τῆς οἰκίας ἐκείνης
μέγα.]

1 [t] Ἐπεὶ δὲ ἐπλήρωσε
πάντα τὰ ῥήματα αὐτοῦ εἰς
τὰς ἀκοὰς τοῦ λαοῦ, [εἰσῆλ-
2 θεν εἰς καπερναούμ." Ἑκα-
τοντάρχου δέ τινος [u] δοῦλος,"
κακῶς ἔχων, [x] ἤμελλε" τε-
λευτᾷν, ὃς ἦν αὐτῷ ἔντιμος.
3 Ἀκούσας δὲ περὶ ἰησοῦ, ἀπέ-
στειλε [y] — πρὸς αὐτὸν"
πρεσβυτέρους τῶν ἰουδαίων,
ἐρωτῶν αὐτὸν, ὅπως [z] ἐλθὼν"
διασώσῃ τὸν [a] δοῦλον" αὐτοῦ.
4 Οἱ δὲ παραγενόμενοι [b] πρὸς
τὸν ἰησοῦν," [c] παρεκάλουν"
αὐτὸν σπουδαίως, λέγοντες [d].
ὅτι ἄξιός ἐστιν ᾧ [e] ∾ παρέ-
5 ξει" τοῦτο· Ἀγαπᾷ γὰρ τὸ
ἔθνος ἡμῶν, καὶ τὴν συναγω-
γὴν αὐτὸς ᾠκοδόμησεν ἡμῖν.
6 Ὁ δὲ ἰησοῦς ἐπορεύετο σὺν
αὐτοῖς. ἤδη δὲ αὐτοῦ οὐ μα-
κρὰν ἀπέχοντος [f] ἀπὸ" τῆς
οἰκίας,

---

r ∾ συνέπεσε. e ∾ παρέξῃ.

(o) διὰ τὸ καλῶς οἰκοδομεῖσθαι αὐτήν. BL. 33. 157. Syr. p. in m. τεθεμελίωτο γὰρ καλῶς. Copt. Utrumque jungit Aeth. (p) + τήν. 130. 226** Mt. 10. 17. (q) = D. cant. verc. colb. εὐθὺς. BL. 33. al. 6. Mt. f. (r) DL. 1. 13. 33. 60. 69. 124. 131. 157. Ev. 11. 18. 19. 36. Mt. f. cant. veron. tol. (s) = 76. 131. Ev. 18. Mt. d. g. o. 11. (t) καὶ ἐγένετο, ὅτε ἐτέλεσεν ταῦτα τὰ ῥήματα λαλῶν, ἦλθεν εἰς καφαρναούμ. D. cant. || ἐπεὶ δὲ] ἐπειδὴ. AB. 124. Mt. 11. ἐπειδὴ δὲ. K. 91. Mt. g. ὅτε δὲ. Mt. x. ἐγένετο δὲ ὅτε. Arm. Syr. p. in m. It. exc. brix. || εἰσῆλθεν] + ὁ ἰησοῦς. H. al. 3. Evangeliſtaria. Syr. Poſt ἐπλήρωσε addit 69. Perſ. p. (u) παῖς. D. τις. D* gr. *puer*, cant. (x) ἔμελλε. FS. Ev. 2. Alii. Mt. H. al. 14. Ed. (y) = D. 13. 69. Arm. It. exc. brix. (z) = 64. (a) παῖδα. Mt. B. (b) = D. Perſ. w. cant. item verc. corb. colb. (c) ἠρώτων. DL. 1. 13. 69. (d) + αὐτῷ. AC ut videtur, K. al. 11. Mt. m. r. x. 10. 11. Copt. Aeth. Vulg. ed. brix. peruſ. (e) ABDL. 72. in m. 157. al. 7. et Barber. 1. Mt. c. o. παρέξεις. 60. 71. (f) = D. 1. 69. 124. Ev. 5.

οἰκίας, ἔπεμψε πρὸς αὐτὸν
ὁ ἑκατόνταρχος φίλους, λέ-
γων αὐτῷ· κύριε, μὴ σκύλ-
λου· οὐ γάρ εἰμι ἱκανὸς, ἵνα
[g] ∾ ὑπὸ τὴν στέγην μου"
7 εἰσέλθῃς· [h] Διὸ οὐδὲ ἐμαυ-
τὸν ἠξίωσα πρός σε ἐλθεῖν·"
ἀλλὰ εἰπὲ [i] λόγῳ," καὶ ἰα-
8 θήσεται ὁ παῖς μου. Καὶ
γὰρ ἐγὼ ἄνθρωπός εἰμι ὑπὸ
ἐξουσίαν [k] τασσόμενος," ἔχων
ὑπ' ἐμαυτὸν στρατιώτας· καὶ
λέγω τούτῳ· πορεύθητι, καὶ
πορεύεται· καὶ ἄλλῳ· ἔρχου,
καὶ ἔρχεται· καὶ τῷ δούλῳ
μου· ποίησον τοῦτο, καὶ
9 ποιεῖ. Ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ
ἰησοῦς, ἐθαύμασεν [l] αὐτὸν,"
καὶ στραφεὶς, τῷ ἀκολου-
θοῦντι αὐτῷ ὄχλῳ εἶπε· [m] λέ-
γω ὑμῖν, [n] [o] ∾ οὐδὲ" ἐν
τῷ ἰσραὴλ τοσαύτην πίστιν
10 εὗρον. Καὶ ὑποστρέψαντες
[p] οἱ πεμφθέντες εἰς τὸν οἶ-
κον, εὗρον τὸν ἀσθενοῦντα
δοῦλον" ὑγιαίνοντα.]

11 Καὶ [q] ἐγένετο ἐν" [r] ∾
τῇ" ἑξῆς, [ἐπορεύετο εἰς πό-
λιν καλουμένην ναΐν· καὶ συν-
επο-

g ∾ μου ὑπὸ τὴν στέγην. o ∾ οὔτε. r ∾ τῷ.

(g) CDL. 1. 69. 72. 77. 117. 124. 131. 133. Ev. 44. pluresve. Mt. B. al. 15. Ed. Chryſ. Theophyl. || = μου. 157. 225. (h) = D. 63. Mt. i. u. It. exc. brix. germ. 1. 2. (i) λόγον. 69. al. 3. Mt. m. 11. germ. 1. (k) = 69. Mt. H. l. (l) = D. 61. al. 2. Arm. Vulg. It. (m) + ἀμήν. D. 69. 124. al. 3. Perſſ. Ar. p. Copt. Arm. Goth. Vulg. cant. verc. brix. for. colb. germ. 1. 2. corb. gat. || = λέγω ὑμῖν. 59. 226* Mt. 11. Aeth. (n) + ὅτι. A. al. 8. Mt. H. n. q. (o) EGHS. 28. 36. 72. in m. 89. 91. 127. 218 (cum al. 8.) 235. al. 26. Mt. HV. al. 8. Ed. οὐδέποτε. D. Aeth. (p) εἰς τὸν οἶκον οἱ πεμφθέντες δοῦλοι εὗρον τὸν ἀσθενοῦντα. D. cant. || οἱ πεμφθέντες εἰς τὸν οἶκον = 129. || εἰς τὸν οἶκον] = 2. Sla.. germ. 1. Ante οἱ πεμφθέντες ponunt BDFL. 15. 72. 116. 133. 220. 225. pluresve. Mt. o. r. 10. cant. veron. verc. colb. corb. || οἱ = B. 124. || πεμφθέντες] ἀποπεμφθέντες. 59. ἐκπεμφθέντες. 124. Ev. 36. || τὸν = D* || ἀσθενοῦντα = BL. 1. 157. Copt. veron. verc. corb. germ. 1. colb. (q) = D. cant. (r) AEGHL. 1. 33. 36. 69. 72. in m. 89* 115. 127. 131. 142. 157. 218 (cum al. 7) 235. Ev. 6. al. 22. et B-rber. 5. Mt. V. g. i. m. n. o. q. x. 17. Ed. Perſ. w. Vulg. veron. verc. corb. germ. gat. for. Theophyl. || τῇ exprimunt Syr. utr. Perſ. p. Arr. Copt. Aeth. Arm. Goth. cant. colb. brix.

ἐπορεύοντο [s] αὐτῷ" [t] οἱ"
μαθηταὶ [u] αὐτοῦ" [x] — ἱκα-
νοί," καὶ ὄχλος πολύς [y].
12 [z] Ὡς δὲ" ἤγγισε τῇ πύλῃ
τῆς πόλεως, καὶ ἰδού, ἐξε-
κομίζετο [a] τεθνηκώς," υἱὸς
μονογενὴς τῇ μητρὶ αὐτοῦ,
[b] καὶ αὕτη χήρα·" καὶ ὄχλος
τῆς πόλεως [c] ἱκανὸς" [d] = ἦν"
13 σὺν αὐτῇ. Καὶ ἰδὼν αὐτὴν
[e] ὁ κύριος," ἐσπλαγχνίσθη
ἐπ' [f] αὐτῇ," καὶ εἶπεν αὐτῇ·
14 μὴ κλαῖε. Καὶ προσελθὼν
ἥψατο τῆς σοροῦ· οἱ δὲ βα-
στάζοντες ἔστησαν. καὶ εἶπε·
νεανίσκε, σοὶ λέγω, ἐγέρθητι.
15 Καὶ ἀνεκάθισεν ὁ νεκρός, καὶ
ἤρξατο λαλεῖν· καὶ ἔδωκεν
16 αὐτὸν τῇ μητρὶ αὐτοῦ. Ἔ-
λαβε δὲ φόβος [g] πάντας," καὶ
ἐδόξαζον τὸν θεόν, λέγοντες·
ὅτι προφήτης μέγας [h] ἐγήγερ-
ται" ἐν ἡμῖν, καὶ ὅτι ἐπεσκέ-
ψατο ὁ θεὸς τὸν λαὸν αὐ-
17 τοῦ] [i]. Καὶ [ἐξῆλθεν ὁ λό-
γος οὗτος ἐν ὅλῃ τῇ Ἰουδαίᾳ
περὶ αὐτοῦ, καὶ ἐν πάσῃ τῇ
περιχώρῳ.
18 [k] Καὶ ἀπήγγειλαν Ἰω-
άννῃ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ περὶ
πάντων

---

g. ἅπαντας.

(s) = A. 40. 61. 69. 72. 127* 157. 235. Ev. 5. al. 4. Mt. m. (t) = 1. 131. Mt. g. (u) = 1. 131. (x) = BD (St. β.) FL. 130. gr. et lat. 157. Syr. Perſſ. Syr. hieroſ. Arm. Copt. Sax. Vulg. cant. verc. brix. corb. germ. gat. for. (y) + τῆς πόλεως. CK. 72. 114. 133. al. 5. Mt. r. 10. Copt. (z) ἐγένετο δὲ ὡς. D. cant. veron. verc. corb. colb. Cf. not. q. (a) = A. 54. colb. (b) καὶ αὐτὴ χήρα. 89. Alii. Mt. B. al. 15. Ed. καὶ αὐτῇ χήρα. 86. 218 (cum 225.) Mt. H. Ed. (etiam Millii 1. Sed corrigitur in append.) χήρα οὖσα. D. 59. || αὕτη] + ἦν. CL. 1. 36. 124. al. 5. pluresve. Mt. V. r. z** Ed. (etiam St. 3.) Syr. Syr. p. in m. Arm. Slav. Vulg. It. (c) πολύς. D. Mt. B. (d) = AEGHKM. 1. 28. 36. 40. 61. 72. 89. 91. 114. 115. 116. 117. 121. 131. Ev. 2. 6. al. 25. Mt. BHV. al. 19. Ed. Syr. utr. Goth. Slav. Vulg. It. exc. cant. Theophyl. Ambr. (e) ὁ ἰησοῦς. D. 1. 131. 142. Ev. 44. Mt. 10. Syr. Arr. Perſ. p. Copt. Aeth. Sax. cant. brix. gat. for. Chryſ. || Utrumque jungunt 225. Goth. (f) αὐτήν. 13. al. 11. Mt. B. al. 4. Ed. (g) DGKMS. al. 52. Mt. BHV. al. 13. Ed. (h) ἠγέρθη. ABL. 1. 33. 118. 131. ἐγείρεται. Ev. 5. ἐξηγέρθη. D. (i) + εἰς ἀγαθόν. M. 13. 50. 69. 71. 106. 114. 124. al. 9 Mt. x. Arr. Syr. p. Arm. veron. verc. corb. colb. germ. 1. for. (non Tert.) (k) ἐν οἷς καὶ μέχρι ἰωάνου τοῦ βαπτιστοῦ, ὃς καὶ προσκαλεσάμενος δύο τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, λέγει· πορευθέντες εἴπατε αὐτῷ· σὺ εἶ κ. λ. D. cant.

19 πάντων [l] τούτων." Καὶ
προσκαλεσάμενος δύο [m] τινὰς"
τῶν μαθητῶν αὐτοῦ [n] ὁ ἰω-
άννης, ἔπεμψε πρὸς τὸν ἰη-
σοῦν, λέγων·" σὺ εἶ ὁ ἐρχό-
μενος, ἢ ἄλλον προσδοκῶμεν;
20 Παραγενόμενοι δὲ πρὸς αὐτὸν
οἱ ἄνδρες, εἶπον· ἰωάννης ὁ
βαπτιστὴς ἀπέσταλκεν ἡμᾶς
[o] πρός σε," λέγων· σὺ εἶ ὁ
ἐρχόμενος, ἢ ἄλλον προσδο-
21 κῶμεν; Ἐν [p] αὐτῇ δὲ" τῇ
[q] ὥρᾳ" ἐθεράπευσε πολλοὺς
ἀπὸ νόσων καὶ μαστίγων [r] καὶ
πνευμάτων πονηρῶν·" καὶ
τυφλοῖς πολλοῖς ἐχαρίσατο
22 [s] — τὸ" βλέπειν· Καὶ ἀπο-
κριθεὶς [t] = ὁ ἰησοῦς" εἶπεν
αὐτοῖς· πορευθέντες ἀπαγγεί-
λατε ἰωάννῃ [u] ἃ εἴδετε καὶ
ἠκούσατε·" [x] ὅτι" τυφλοὶ
ἀναβλέπουσι, χωλοὶ περιπα-
τοῦσι, λεπροὶ καθαρίζονται,
κωφοὶ ἀκούουσι, νεκροὶ ἐγεί-
ρονται, πτωχοὶ εὐαγγελίζον-
23 ται· Καὶ μακάριός [y] ἐστιν,"
ὃς ἐὰν μὴ σκανδαλισθῇ ἐν
24 [z] ἐμοί." Ἀπελθόντων δὲ
τῶν [a] ἀγγέλων" ἰωάννου, ἤρ-
ξατο λέγειν [b] ∾ πρὸς τοὺς
ὄχλους" περὶ ἰωάννου· τί
[c] ∾ ἐξεληλύθατε" εἰς τὴν
ἔρημον

---

b ∾ τοῖς ὄχλοις. c ∾ ἐξήλθατε.

(l) τῶν ἔργων αὐτοῦ. 7. 60. Evangeliſtaria nonnulla. Mt. f. || ἰωάννῃ] + περὶ αὐτοῦ. 1. 69. 131. (m) = D. Vulg. It. exc. verc. Ambr. (n) λέγει, πορευθέντες εἴπατε αὐτῷ. D. cant. || ἰησοῦν] κύριον. BL. 157. Aeth. Arm. verc. tol. corb. germ. 1. κύριον αὐτοῦ. 69. (o) = K. 28. Mt. m. verc. (p) ἐκείνῃ. BL. 1. 69. 124. ap. Birch. 131. 157. Ev. 31. Copt. Cyr. Baſ. ſeleuc. (q) ἡμέρᾳ. L. 69. Cyr. (r) = S. 28. 71. || + καὶ ἀσθενειῶν. Ev. 36. (s) = ABEGHKS. 69. 72. 91. 106. Ev. 2. al. 20. Mt. V. d. q. 10. al. 3. || καὶ τυφλοὺς ἐποίει βλέπειν. D. cant. colb. (t) = BD. 157. Copt. Arm. Vulg. cant. veron. verc. corb. germ. 1. mart. peruſ. for. Cyr. Theophyl. (u) ἃ εἶδον ὑμῶν οἱ ὀφθαλμοὶ, καὶ ἃ ἤκουσαν ὑμῶν τὰ ὦτα. D. cant. ἃ ἀκούετε καὶ βλέπετε. 69. (x) = BL. 1. 69. 131. 157. Ev. 18. 19. 31. al. 2. Mt. f. veron. verc. colb. corb. Orig. (y) = 46. 52. 64. colb. *erit*, cant. (z) αὐτῷ. Marcion ap. Epiph. (a) μαθητῶν. K. 1 40. 106. 131. Ev. 18. 19. 36. al. 14. Mt. a. c. f. 10. Syr. utr. (ſed Syr. p. habet rec. in m.) Arr. Perſ. p. Arm. Slav. || = 145* 157. (b) EFGH. 36. 40. 91. 142. 157. 218 (cum al. 9.) 235. Ev. 2. 19. al. 31. Mt. V. al. 14. Ed. Theophyl. (c) ἐξήλθατε ſ. ἐξήλθετε. ABDKLM. 1. 69. 72. 124. 131. 157. 229** 235. Ev. 2. 36. al. 16. Mt. c. 10. Sic etiam vſ. 25 et 26.

ἔρημον θεάσασθαι; κάλαμον
ὑπὸ ἀνέμου σαλευόμενον;
25 Ἀλλὰ τί ἐξεληλύθατε ἰδεῖν;
ἄνθρωπον ἐν μαλακοῖς ἱματί-
οις ἠμφιεσμένον; ἰδοὺ, οἱ
[d] ἐν ἱματισμῷ ἐνδόξῳ καὶ τρυ-
φῇ ὑπάρχοντες" ἐν τοῖς βα-
26 σιλείοις εἰσιν. Ἀλλὰ τί ἐξε-
ληλύθατε ἰδεῖν; προφήτην;
ναὶ λέγω ὑμῖν, καὶ περισσό-
27 τερον προφήτου [e]. Οὗτός [f]
ἐστι, περὶ οὗ γέγραπται·
ἰδοὺ, [g] ἐγὼ" ἀποστέλλω τὸν
ἄγγελόν μου πρὸ προσώπου
σου, ὃς κατασκευάσει τὴν
ὁδόν σου [h] ἔμπροσθέν σου."
28 [i] Λέγω γὰρ" ὑμῖν· [k] μείζων
ἐν γεννητοῖς γυναικῶν [l] —
προφήτης" ἰωάννου [m] — τοῦ
βαπτιστοῦ" οὐδείς ἐστιν· ὁ δὲ
μικρότερος ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ
θεοῦ, μείζων αὐτοῦ ἐστι.
29 Καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἀκούσας καὶ
οἱ τελῶναι ἐδικαίωσαν τὸν
θεὸν, βαπτισθέντες τὸ βά-
30 πτισμα ἰωάννου.] Οἱ δὲ φα-
ρισαῖοι καὶ οἱ νομικοὶ τὴν βου-
λὴν τοῦ θεοῦ ἠθέτησαν [n] εἰς
ἑαυτοὺς," μὴ βαπτισθέντες
31 ὑπ' αὐτοῦ.] [[o] † Τίνι οὖν
ὁμοι-

o † εἶπε δὲ ὁ κύριος.

(d) ἱμάτια μαλακὰ ἠμφιεσμένοι. Syr. p. in m. Syr. hieroſ. colb. germ. 1. || τρυφῇ] τροφῇ. Goth. || ὑπάρχοντες] διάγοντες. D (St. β.) K. 27. 63. 72. 114. 116. 133. 142. in m. al. 4. Mt. 10. Clem. *agent*, cant. *ſunt*, Vulg. veron. alii. *ſuperabundant*, verc. corb. *aſſluunt*, tol. (e) + ὅτι οὐδεὶς μείζων ἐν γεννητοῖς γυναικῶν προφήτης ἰωάνου τοῦ βαπτιστοῦ. D. cant. omiſſis poſtea his verbis vſ. 28. Utroque loco habet verc. (f) + γάρ. 1. al. 20. Mt. q. al. 7. Copt. veron. (g) = BDL. 1. 131. Mt. m. Arm. Vulg. cant. verc. brix. for. Marcion ap. Epiph. (h) = D. cant. verc. Tert. (i) λέγω. B. 60. Ev. 18. 19. Mt. f. Syr. Arr. Perſ. w. λέγω δε. D. 69. 124. Copt. cant. veron. verc. colb. germ. 1. corb. ἀμὴν λέγω. L. 157. Arm. Syr. hieroſ. Perſ. p. (k) Vide not. e. (l) = BL. 1. 33. 72. 114. 131. 157. al. 10. Mt. i. n. o. 10. Ar. p. Erp. Copt. Aeth. Syr. p* Syr. hieroſ. veron. verc. colb. corb. Orig. ter. Euthym. Theophyl. ed. (m) = BL. 1. 72. 131. 157. Ev. 18. Alius. Copt. Arm. Syr. hieroſ. Orig. ſemel. (n) = D. 60. Mt. m. Aeth. cant. (o) = ABD (St. π.) EFGHKLMS. 1. 10. 28. 36. 40. 69. 72. 91. 106. 108. 124. 127. 131. 142. 157. 218. 229. 235. al. 64. et Barber. 6. Mt. V. al. 17. Ed. Syr. utr. Arr. Perſ. p. Copt. Aeth. Arm. Goth. Slav. 4. 7. Sax. Vulg. mſ. It. (exc. brix. germ. 1.) Euthym. Theophyl. Beda. || Evangeliſtaria (etiam Mt. c. f.) lectio-

ὁμοιώσω τοὺς ἀνθρώπους τῆς
γενεᾶς ταύτης; καὶ τίνι εἰσὶν
32 ὅμοιοι; Ὅμοιοί εἰσι παιδίοις
τοῖς ἐν ἀγορᾷ καθημένοις, καὶ
προσφωνοῦσιν ἀλλήλοις, [p] καὶ
λέγουσιν·" ηὐλήσαμεν ὑμῖν,
καὶ οὐκ ὠρχήσασθε· ἐθρηνή-
σαμεν [q] ὑμῖν," καὶ οὐκ
33 ἐκλαύσατε. Ἐλήλυθε [r] γὰρ"
ἰωάννης ὁ βαπτιστὴς μήτε
[s] ἄρτον" [t] ἐσθίων," μήτε
[u] οἶνον" πίνων· καὶ [x] λέγετε·"
34 δαιμόνιον ἔχει. Ἐλήλυθεν ὁ
υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐσθίων
καὶ πίνων· καὶ [y] λέγετε·"
ἰδού, ἄνθρωπος φάγος καὶ
οἰνοπότης, [z] φίλος τελωνῶν"
35 καὶ ἁμαρτωλῶν. * Καὶ [a] ἐδι-
καιώθη" ἡ σοφία ἀπὸ τῶν
τέκνων αὐτῆς] [b] — πάντων.
36 [Ἠρώτα δέ τις αὐτὸν
τῶν Φαρισαίων, ἵνα φάγῃ
μετ' αὐτοῦ· καὶ εἰσελθὼν εἰς
[c] τὴν οἰκίαν" τοῦ Φαρισαίου,
37 [d] ἀνεκλίθη." Καὶ ἰδού, γυ-
νὴ [e] ἐν τῇ πόλει, ἥτις ἦν
ἁμαρ-

z. τελωνῶν φίλος.

lectionem inchoant: εἶπεν ὁ κύριος. Sic habent etiam in m. codices textus perpetui, qui lectionum initia in ora notare ſolent. || Habent Perſ. w. Vulg. (exc. for. peruſ. tol. emmer. harl. et al.) (p) λέγοντες. Dgr. L. 69. 124. Arr. veron. verc. corb. λέγοντα. 157. ἃ λέγει. B. 1. Alius. (q) — DL. Copt. Arm. Vulg. cant. colb. germ. mart. for. peruſ. Ambr. Aug. (r) — F. 60. Ev. 18. 19. Mt. f. Arm. verc. colb. (s) — D. 1. 13. 69. 129. 131. Ev. 18. cant. veron. verc. colb. corb. Orig. Poſt ἐσθ. ponunt BL. 157. Mt. c. m. Arm. (t) ἔσθων. BD. etiam comm. 34. (u) — D. 1. 13. 69. 131. alius. Ev. 18. cant. veron. verc. corb. colb. Orig. Poſt πίν. ponunt L. 157. Arm. (x) ἐλέγετε. 70. ap. Mill. Mt. o. λέγουσι. 71. ap. Mill. 135. (y) ἐλέγετε. 70. ap. Wetſt. Mt. o. λέγουσι. 71. (z) ABDEGLPS. 1. 69. 106. 124. 131. 157. 218 (cum al. 9.) 235. Ev. 18. 19. 36. Alii. Mt. V. al. 18. Ed. Syr. Arm. Goth. Slav. Vulg. cant. verc. brix. colb. corb. germ. 1. 2. for. peruſ. Theophyl. Aug. (a) ἐτιμήθη. Barber. 1. ἐδικαιώθη, τουτέστιν ἐτιμήθη. Theophyl. in commentar. (b) — DFL. 1. 13. 24. 28. 36. 40. 64. 71. 116. 118. 130. 131. Ev. 36. al. 5. Mt. a. Ed. Arm. Slav. 4. 7. cant. Iren. Ambr. ſemel. Ante τῶν τέκνων ponunt. B. 69. 124. 157. Vulg. It. (c) τὸν οἶκον. BDL. 33. 69. 124. 131. Marcion et Epiph. Amphiloch. (d) κατεκλίθη. BDL. 1. 131. Marcion et Epiph. (e) ἥτις ἦν ἐν τῇ πόλει ἁμαρτωλός. B. Barber. 1. Perſ. w. Vulg. brix. colb. for. peruſ. Ambr. τις ἦν ἐν τῇ πόλει ἁμαρτωλός. L. 13. 69. Perſ. p. Arr. ἥτις ἦν ἁμ. ἐν τῇ πόλει. 1. 118. 131. item, (omiſſo ἥτις) Syr. Aeth. || ἥτις ἦν] — D. cant.

ἁμαρτωλὸς," [f] ἐπιγνοῦσα,
ὅτι [g] ἀνάκειται" ἐν τῇ οἰκίᾳ
τοῦ Φαρισαίου, κομίσασα ἀλά-
38 βαστρον μύρου, Καὶ στᾶσα
[h] ὀπίσω παρὰ τοὺς πόδας αὐτοῦ,"
[i] κλαίουσα," [k] ἤρξατο βρέχειν
τοὺς πόδας αὐτοῦ τοῖς δάκρυ-
σι·" καὶ ταῖς θριξὶ τῆς κεφα-
λῆς αὐτῆς ἐξέμασσε, καὶ κα-
τεφίλει τοὺς πόδας αὐτοῦ, καὶ
39 ἤλειφε τῷ μύρῳ. Ἰδὼν δὲ
ὁ Φαρισαῖος [l] ὁ καλέσας αὐ-
τὸν," [m] εἶπεν" [n] ἐν ἑαυτῷ,"
[o] λέγων·" οὗτος εἰ ἦν προ-
φήτης, ἐγίνωσκεν ἂν, τίς
καὶ ποταπὴ ἡ γυνὴ, [p] ἥτις
ἅπτεται" αὐτοῦ· ὅτι ἁμαρτω-
40 λός ἐστι. Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ
ἰησοῦς εἶπε [q] πρὸς αὐτόν·"
σίμων, ἔχω σοί τι εἰπεῖν. ὁ
δέ [r] φησι·" διδάσκαλε, εἰπέ.
41 [s] Δύο χρεωφειλέται ἦσαν δα-
νειστῇ τινι· ὁ εἷς ὤφειλε δη-
νάρια πεντακόσια, ὁ δὲ ἕτε-
42 ρος πεντήκοντα. Μὴ ἐχόν-
των [t] — δὲ" αὐτῶν ἀποδοῦ-
ναι, ἀμφοτέροις ἐχαρίσατο.
τίς οὖν [u] αὐτῶν," [x] — εἰ-
πὲ,"

h. παρὰ τοὺς πόδας αὐτοῦ ὀπίσω.

(f) + καὶ. ABMPS. 10. 13. 27. 36. 40. 69. 72. 77. 106. 108. 114. 116. 124. 130. gr. et lat. al. 19. Mt. V. a. d. k. p. x. z. 10. 17. Antioch. (g) κατάκειται. ABDL. Tit. Antioch. (h) BDL. 1. 7. 118. 131. 157. Ev. 12. 18. 19. 36. pluresve. Mt. c. f. Syr. Arr. Perſſ. Copt. Aeth. Arm. Vulg. It. Marcion. Epiph. Antioch. Ambr. || = 235. || αὐτοῦ] = 47. Ev. 17. τοῦ ἰησοῦ. AK. al. 15. Mt. o. r. z** 10. (i) = F. Vulg. veron. germ. 1. corb. for. peruſ. Ambr. (k) τοῖς δάκρ. ἤρξατο βρέχειν (ἔβρεξε. D. *implevit*, cant.) τοὺς πόδας αὐτοῦ. BDL. Arm. Vulg. It. Marcion et Epiph. (l) παρ' ᾧ κατέκειτο. D. cant. || = Syr. hieroſ. (m) ἐταράχθη. 76. Mt. q. (n) αὐτῷ. Ev. 22. (o) = D. 69. 106. al. 2. Arm. Syr. p. (habet in m.) cant. Amphiloch. Aug. (p) ἡ ἁπτομένη. D. gr. Orig. (q) = Arm. αὐτῷ. 225. Mt. o. *Simoni*, colb. *Petro*, Goth. brix* (r) ἔφη. AD. al. 2. Ed. Poſt εἰπὲ ponunt BL. 1. 131. (s) + ὁ δὲ εἶπεν ſ. λέγει αὐτῷ ſ. εἶπεν οὖν ὁ ἰησοῦς ſ. ἀποκριθεὶς ὁ ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ. D. (St. β.) 130. gr. et lat. 157. Syr. Perſ. p. Arr. Syr. p. c. aſt. Copt. Arm. Aeth. cant. veron. brix. colb. (t) = BDLP. 42. 63. 72. 114. Mt. 10. Vulg. cant. verc. germ. 2. for. peruſ. Orig. (u) = 69. 157. Aeth. αὐτὸν. D. 64. Mt. 11. Perſ. w. Vulg. It. (exc. brix. tol.) Aug. (x) = BDL. 1. 115. 131. Barber. 1. Syr. Arr. Perſſ. Copt. Aeth. Vulg. It. Auct. c. novat. Aug.

πὲ," πλεῖον [y] αὐτὸν" ἀγα-
43 πήσει; [z] Ἀποκριθεὶς" [a] δὲ"
ὁ σίμων εἶπεν· ὑπολαμβάνω,
ὅτι ᾧ τὸ πλεῖον ἐχαρίσατο. ὁ
δὲ εἶπεν αὐτῷ· ὀρθῶς [b] ἔκρι-
44 νας." Καὶ στραφεὶς πρὸς
τὴν γυναῖκα, τῷ σίμωνι ἔφη·
βλέπεις ταύτην τὴν γυναῖκα;
εἰσῆλθόν σου εἰς τὴν οἰκίαν·
ὕδωρ ἐπὶ τοὺς πόδας μου οὐκ
ἔδωκας· αὕτη δὲ τοῖς δάκρυσιν
ἔβρεξέ μου τοὺς πόδας, καὶ
ταῖς θριξὶ [c] † αὐτῆς ἐξέμαξε.
45 Φίλημά μοι οὐκ ἔδωκας· αὕτη
δὲ, [d] ∾ ἀφ' ἧς εἰσῆλθον,"
οὐ διέλιπε καταφιλοῦσά μου
46 τοὺς πόδας. Ἐλαίῳ τὴν κε-
φαλήν μου οὐκ ἤλειψας· αὕ-
τη δὲ μύρῳ ἤλειψέ [e] — μου
47 τοὺς πόδας." Οὗ χάριν *
λέγω σοι, ἀφέωνται [f] αἱ
ἁμαρτίαι αὐτῆς αἱ πολλαί."
[g] ὅτι ἠγάπησε πολύ· ᾧ δὲ
ὀλίγον ἀφίεται, ὀλίγον ἀγα-
48 πᾷ." Εἶπε δὲ αὐτῇ· ἀφέων-
49 ταί [h] σου" αἱ ἁμαρτίαι. Καὶ
ἤρξαντο οἱ συνανακείμενοι λέ-
γειν ἐν ἑαυτοῖς· τίς [i] οὗτός
ἐστιν," ὃς καὶ ἁμαρτίας ἀφί-
50 ησιν; Εἶπε δὲ πρὸς τὴν γυ-
ναῖκα· ἡ πίστις σου σέσωκέ
σε· πορεύου [k] εἰς εἰρήνην."]

1 Καὶ

c † τῆς κεφαλῆς. d ∾ ἀφ' ἧς εἰσῆλθεν.

(y) = D. 53. Mt. x. ψ. 11. 17. Vulg. It. Poſt ἀγαπ. ponunt BFL. 157. Barber. 1. Arm. (z) = 131. Arm. (a) = BDL** Ev. 22. Syr. Copt. Arm. Vulg. cant. veron. colb. germ. for. peruſ. (b) ἀπεκρίθης. 28. Amphiloch. (c) = ABDKLP. 1. 16. 42. 63. 68. 72. 106. 114. 115. 118. 131. 157. 220. Ev. 32. Mt. x. 10. 11. Syr. Perſſ. Copt. Aeth. Arm. Goth. Vulg. It. Ambr. Aug. Auct. ad Novat. Scholia in Mt. d. (d) = 131. Aug. bis. Auct. ad Nov. || εἰσῆλθον] ἦλθεν. 73. 91. 220. Mt. g** εἰσῆλθεν. L.* 13. 69. 142. 157. 184. 218 (cum al. 3.) al. 4. Ed. (Syr. Arr.) Syr. p. (ſed rec. in m.) Copt. Vulg. verc. corb. germ. for. gat. Mm. tol. Amphiloch. ed. Aug. Victor tun. (e) = D. 49. 63. Arm. cant. veron. verc. corb. colb. Aug. ſemel. τοὺς πόδας μου. ABEFGHLP. al. 17. pluresve. Mt. HV. a. Ante ἤλειψε ponit L. || = μου. 108. 125** 133. (f) αὐτῇ πολλά. D. cant. corb. (g) = D. || πολὺ] + ὅτι ᾧ πολὺ ἀφίεται, πολὺ ἀγαπᾷ. Arm. Cypr. Ambr. bis. (alias omittit.) Sedul. || ὀλίγον ἀφίεται, ὀλίγον ἀγαπᾷ] ὀλίγον, ὀλίγον. Arm. ὀλίγον ἀγαπᾷ, ὀλίγον ἀφίεται. F. Aeth. (h) σοι. 235. al. 3. Mt. 11. Ed. Vulg. cant. veron. verc. colb. corb. germ. 1. for. peruſ. (i) ἐστιν οὗτος. DP. 1. 69. 157. || = ἐστιν. 131. (k) ἐν εἰρήνῃ. D.

1 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ κα-
θεξῆς, καὶ αὐτὸς [l διώδευε"
κατὰ πόλιν καὶ κώμην, κη-
ρύσσων καὶ εὐαγγελιζόμενος
τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ· καὶ
2 οἱ δώδεκα σὺν αὐτῷ, Καὶ γυ-
ναῖκές τινες, m αἳ" ἦσαν τε-
θεραπευμέναι ἀπὸ n πνευμά-
των πονηρῶν καὶ ἀσθενειῶν·
μαρία, ἡ o καλουμένη" μαγ-
δαληνὴ, ἀφ' ἧς δαιμόνια p
3 ἑπτὰ" ἐξεληλύθει, Καὶ ἰω-
άννα, γυνὴ χουζᾶ q ἐπιτρό-
που" ἡρώδου, καὶ r σουσάν-
να, καὶ s ἕτεραι" πολλαὶ,
αἵτινες t διηκόνουν u ∾ αὐ-
τῷ" x ∾ ἀπὸ" τῶν ὑπαρ-
4 χόντων αὐταῖς.] y Συνιόν-
τος" δὲ ὄχλου πολλοῦ, καὶ
τῶν z κατὰ" πόλιν ἐπιπορευο-
μένων πρὸς αὐτὸν, [εἶπε a διὰ
5 παραβολῆς·" Ἐξῆλθεν ὁ
σπείρων b τοῦ" σπεῖραι τὸν
σπόρον c αὐτοῦ·" καὶ ἐν τῷ
σπείρειν αὐτὸν, ὃ μὲν ἔπεσε
παρὰ τὴν ὁδόν· καὶ κατεπατή-
θη, καὶ τὰ πετεινὰ d τοῦ
οὐρανοῦ" κατέφαγεν αὐτό.
6 Καὶ e ἕτερον" ἔπεσεν ἐπὶ τὴν
πέτραν· καὶ φυὲν ἐξηράνθη,
διὰ τὸ μὴ ἔχειν ἰκμάδα.
7 Καὶ ἕτερον ἔπεσεν ἐν μέσῳ
τῶν ἀκανθῶν· καὶ συμφυεῖ-
σαι αἱ ἄκανθαι ἀπέπνιξαν αὐ-
τό.

u ∾ αὐτοῖς. x ∾ ἐκ.

(l) ἐπορεύετο. Evangeliſtaria. (m) ═ 1. (n) + νόσων καὶ μαστίγων καὶ ἀπό. 7. 60. Ev. 12. Mt. f. (o) ═ 115. 125. 142* (p) ═ F. πολλά. G. 61. al. 3. *duodecim*, colb. (q) χιλιάρχου. Arm. (r) σωσάννα. M. 11. 40. 91. 106. 129. Ev. 2. al. 25. et Barber. 3. Mt. a. d. k. m. n. o. p. z* 11. Orig. Theophyl. (s) ἑταῖραι. A. (t) + καί. D. 10. 12. 71. cant. verc. colb. corb. Marcion et Tert. (u) DEFGHKS. 28. 36. 40. 69. 72. in m. 89* 91. 103. 104. 124. ap. Birch. 127. 129. 142. 157. 229. 235. Ev. 2. al. 27. et Barber. 5. Mt. V. a. c. d. g. i. l. m. n. o. q. x. 17. Ed. Syr. Syr. p. in m. Perſ. w. Goth. Sax. Vulg. mſ. cant. brix. colb. corb. germ. 1. gat. for. emmer. Theophyl. Aug. Scholia ap. Mt. (x) ABDKL. 1. 69. 124. ap. Birch. 131. 157. al. 7. Mt. 10. Orig. || ═ ἀπὸ τῶν ὑπαρχ. αὐτ. E* 229* (y) συνόντος. 67. 157. Mt. r. x. συνελθόντος. D. 13. 69. 124. (z) τήν. D gr. (a) παραβολὴν τοιαύτην πρὸς αὐτούς. D. 39. cant. veron. item colb. germ. 1. τὴν παραβ. ταύτην. Evangeliſtaria. (b) ═ DK. al. 3. Mt. x. (c) ἑαυτοῦ. A. al. 19. Mt. V. al. 3. Ed. (d) ═ D. Syr. Perſ. p. cant. veron. verc. corb. (e) ἄλλο. D. (etiam vſ. 7. et 8.)

8 τό. Καὶ ἕτερον ἔπεσεν [f] εἰς"
τὴν γῆν τὴν ἀγαθήν [g]· καὶ
φυὲν ἐποίησε καρπὸν ἑκατον-
ταπλασίονα. [h] ταῦτα λέγων,
ἐφώνει· ὁ ἔχων ὦτα ἀκούειν,
9 ἀκουέτω." Ἐπηρώτων δὲ
αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ,
[i] — λέγοντες," τίς [k] εἴη" ἡ
10 παραβολὴ αὕτη. Ὁ δὲ εἶ-
πεν· ὑμῖν δέδοται γνῶναι τὰ
μυστήρια [l] τῆς βασιλείας"
τοῦ θεοῦ· τοῖς δὲ λοιποῖς ἐν
παραβολαῖς [m], ἵνα βλέπον-
τες μὴ [n] βλέπωσι," καὶ [o] ἀ-
κούοντες μὴ" [p] συνιῶσιν."
11 Ἔστι δὲ αὕτη ἡ παραβολή·
ὁ σπόρος, ἐστὶν ὁ λόγος τοῦ
12 θεοῦ. Οἱ δὲ παρὰ τὴν ὁδὸν,
εἰσὶν οἱ [q] ἀκούοντες·" [r] εἶτα"
ἔρχεται ὁ διάβολος καὶ αἴρει
τὸν λόγον ἀπὸ τῆς καρδίας
αὐτῶν, ἵνα μὴ πιστεύσαντες
13 σωθῶσιν. Οἱ δὲ ἐπὶ τῆς πέ-
τρας, οἵ, ὅταν ἀκούσωσι,
μετὰ χαρᾶς δέχονται τὸν λό-
γον· καὶ [s] οὗτοι" ῥίζαν οὐκ
ἔχουσιν, οἳ πρὸς καιρὸν πι-
στεύουσι καὶ ἐν καιρῷ πειρα-
14 σμοῦ ἀφίστανται. Τὸ δὲ εἰς
τὰς ἀκάνθας πεσὸν, οὗτοί
εἰσιν οἱ [t] [u] ἀκούσαντες," καὶ
ὑπὸ μεριμνῶν [x] καὶ" πλούτου
καὶ [y] ἡδονῶν τοῦ βίου [z] πο-
ρευόμενοι" συμπνίγονται, καὶ
οὐ

---

f. ἐπὶ.

(f) ABFGHKLMS. 1. 10. 11. 28. 33. 69. 89. 108. 127. 130. 131. 142. 145. 235. Ev. 2. 5. 19. 24. 32. 36. al. 35. Mt. BHV. a. f. g. k. al. 6. Ed. Vulg. veron. brix. for. peruſ. corb. germ. gat. (g) + καὶ καλήν. D. Syr. Arm. cant. verc. colb. (h) = 60. 69. Mt. l. Evangeliſtaria ex media lectione rejiciunt ad finem lectionis vſ. 15. (i) = BD (St. β.) L. 1. 33. 157. Syr. Perſſ. Copt. Arm. Vulg. It. exc. brix. (k) = L. Ev. 44. Mt. 11. Ar. rom. Erp. brix. ἦν. 89. al. 3. εἰ. B. *Eſt*, Syr. Ar. p. ἦ. Ev. 32. (l) = 50* Mt. 17. corb. (m) + λαλῶ. 13. veron. + λέγεται. Syr. Perſ. p. item germ. 1. (n) ἴδωσι. DL. 1. 131. (o) ἀκούοντες ἀκούωσι καὶ μή. 13. 69. 124. ἀκούοντες μὴ ἀκούωσι μηδέ. F. Copt. Syr. p. in m. gat. (p) συνίωσιν. G. 36. 72. Mt. V. συνῶσιν. 1. 127. 157. Mt. B. *audiant*. cant. (q) ἀκούσαντες. L. 14. 42. Mt. n. || + τὸν λόγον. 124. Syr. Ar. Perſ. p. Copt. Aeth. veron. colb. Zeno. (r) ὧν. D. cant. *autem*, veron. verc. colb. corb. (s) = D. Syr. Perſ. p. Arm. cant. (t) + τὸν λόγον. 1. 131. Mt. 11. item 157. Syr. Perſ. p. Arm. verc. brix. colb. germ. 1. (u) ἀκούοντες. K. 33. 64. 72. 116. 131. al. 2. Mt. 10. 11. Ed. (x) = D. 64. 69. cant. brix. colb. (y) + ὑπό. A. Mt. x. (z) = 51. Syr. Perſ. w. Orig. ut videtur.

15 οὐ τελεσφοροῦσι. Τὸ δὲ [a] ἐν
τῇ καλῇ γῇ," [b] οὗτοί εἰσιν,"
οἵτινες ἐν καρδίᾳ,[c] καλῇ καὶ"
ἀγαθῇ, ἀκούσαντες τὸν λό-
γον, κατέχουσι, καὶ [d] καρ-
ποφοροῦσιν" ἐν ὑπομονῇ [e].]
16 [Οὐδεὶς [f] δὲ" λύχνον ἅψας,
καλύπτει αὐτὸν [g] σκεύει," ἢ
ὑποκάτω κλίνης τίθησιν, ἀλλ'
ἐπὶ [h] λυχνίας" [i] ἐπιτίθησιν,"
ἵνα οἱ εἰσπορευόμενοι βλέπωσι
17 τὸ φῶς. Οὐ γάρ ἐστι κρυ-
πτὸν, ὃ οὐ [k] φανερὸν γενήσε-
ται·" οὐδὲ ἀπόκρυφον, [l] ὃ
οὐ γνωσθήσεται" καὶ εἰς φα-
18 νερὸν ἔλθῃ. Βλέπετε οὖν,
πῶς ἀκούετε [m]· ὃς [n] γὰρ ἂν"
[o] ἔχῃ," δοθήσεται αὐτῷ [p]·
καὶ ὃς [q] ἂν" μὴ [o] ἔχῃ," καὶ
ὃ δοκεῖ ἔχειν ἀρθήσεται ἀπ'
αὐτοῦ.

19 Παρεγένοντο δὲ πρὸς αὐ-
τὸν [r] ἡ μήτηρ καὶ οἱ ἀδελφοὶ
αὐτοῦ," καὶ οὐκ ἠδύναντο
συντυχεῖν αὐτῷ διὰ τὸν ὄ-
20 χλον. [s] Καὶ ἀπηγγέλη"
αὐτῷ, [t] λεγόντων·" ἡ μήτηρ

(a) εἰς τὴν καλὴν γῆν. D. 157. Vulg. It. Orig. (b) = 52. Arm. εἰσιν. 59. (c) = D. cant. veron. verc. colb. corb. Ambr. (d) τελεσφοροῦσι. L. (e) + πολλῇ. 13. 38. 69. Ev. 13. 18. 21. Codd. ap. Wechel. || + ταῦτα λέγων ἐφώνει· ὁ ἔχων ὦτα ἀκούειν, ἀκουέτω. FHM. 1. in m. 10. 11. 13. 36. 40. 50. 64. 69. 113. 115. 118. in m. 124. 129. 218 (cum 108. al. 4.) 226** al. 19. et Evangeliſtaria. (Vide ſupra not. h.) Mt. a. g. k. l. o. p. q. x. z. 10. 17. Ed. Slav. + ὁ ἔχων ὦτα, ἀκουέτω. 61. 86. 229** al. 4. (f) = 36. 40. 71. 235. al. 6. Mt. a. d. i. m. n. o. 10. 11. Evangeliſtaria. Syr. Arr. Perſſ. Copt. Theophyl. (g) ἐν σκεύει. 3. 9. 125. 130. gr. Arm. εἰς σκεῦος. 131. (h) τῆς λυχνίας. 235. al. 2. Mt. o. τὴν λυχνίαν. DK. 124. 157. Ev. 20. 29. 31. 32. 44. al. 10. Mt. BH. 10. Ed. λυχνίαν. Mt. c. x. χ. (i) τίθησιν. BFKL. 1. 71. 99. 116. 124. 131. 157. 220. τίθει. D. (k) φανερὸν ἔσται. CD. φανερωθήσεται. 1. 40. 72. 131. 157. Mt. B. (l) ὃ οὐ μὴ γνωσθῇ. BL. ἀλλὰ ἵνα γνωσθῇ. D. cant. εἰ μὴ ἵνα γνωσθῇ. 157. veron. verc. corb. (m) + καὶ προστεθήσεται ὑμῖν τοῖς ἀκούουσι. 13. 69. 124. (n) ἂν γάρ. BL. || ἂν] = 44. Mt. B. ἐάν. AG. al. 16. Mt. HV. al. 9. Ed. (o) ἔχει. bis 44. pluresve. Mt. B. x. 17. (p) + καὶ περισσευθήσεται. St. β. Ev. 44. (q) ἐάν. 235. Alii. Mt. HV. al. 13. Ed. (r) = Marcion ap. Epiph. (s) ἀπηγγέλη δέ. BDL. 33. 69. 157. Copt. cant. veron. verc. corb. germ. 1. Utrumque habet Mt. x. καὶ εἶπον. Syr. εἰπέν τις. Perſ. p. (t) = BDL. 1. 131. 157. Alius. Ed. Syr. Perſ. p. Copt. Goth. Vulg. It. || + ὅτι. DL. 1. 131. 157. Mt. x. Goth. cant. veron. verc. brix. colb. corb. germ. 1.

σου καὶ οἱ ἀδελφοί σου ἑστή-
κασιν ἔξω, [u] ἰδεῖν σε θελον-
21 τες." Ὁ δὲ [x] ἀποκριθεὶς"
εἶπε πρὸς αὐτούς· [y] μήτηρ
μου καὶ [z] ἀδελφοί μου οὗτοί
εἰσιν, οἱ τὸν λόγον τοῦ
θεοῦ ἀκούοντες καὶ ποιοῦν-
τες [a] †.]

22 [b] Καὶ ἐγένετο" ἐν μιᾷ
τῶν ἡμερῶν, [c] καὶ αὐτὸς
[ἐνέβη" εἰς πλοῖον καὶ οἱ μα-
θηταὶ αὐτοῦ. καὶ εἶπε πρὸς
αὐτούς· διέλθωμεν εἰς τὸ πέ-
ραν τῆς λίμνης. καὶ ἀνήχθη-
23 σαν. Πλεόντων δὲ αὐτῶν,
ἀφύπνωσε. καὶ κατέβη λαί-
λαψ ἀνέμου εἰς τὴν λίμνην,
καὶ [d] συνεπληροῦντο," καὶ
24 ἐκινδύνευον. Προσελθόντες
δὲ διήγειραν αὐτὸν, λέγοντες·
[e] ἐπιστάτα, ἐπιστάτα," [f] ἀ-
πολλύμεθα. ὁ δὲ ἐγερθεὶς
ἐπετίμησε τῷ ἀνέμῳ καὶ τῷ
κλύδωνι [g] τοῦ ὕδατος·" καὶ
[h] ἐπαύσαντο," καὶ ἐγένετο
25 γαλήνη [i]. Εἶπε δὲ αὐτοῖς·
ποῦ [k] — ἐστιν" ἡ πίστις
ὑμῶν;

---

a † αὐτὸν.

(u) ζητοῦντες σε. D. cant. *quaerentes videre te*, Tert. (x) = 1. 131. Arm. (y) + ἡ. D. 69. 218 (cum al. 6.) al. 3. (z) + οἱ. D, 69. al. 4. Mt. a. (a) = ABDL. 1. 33. 36. 72. 114. al. 13. Mt. V* a. i. m. n. 10. Ed. Aeth. Arm. Syr. p. Goth. Vulg. It. Theophyl. Ambr. (b) ἐγένετο δὲ. ABDKL. 1. 33. 69. 72. 106. 157. al. 10. Mt. x. 10. Goth. Vulg. It. (c) ἀναβῆναι αὐτὸν. D. gr. || καὶ] = 121. Arm. colb. || αὐτὸς] = Cod. uuus. || ἐνέβη] ἀνέβη. FL. 36. 69. 89. 124. 131. 142. 157. 218 (cum al. 4.) al. 13. Mt. g. i. l. n. o. 11. Ed. Theophyl. ὁ ἰησοῦς ἀνέβη. F. ἐνέβη ὁ ἰησοῦς. GH. al. 6. Syr. (d) συνεπληροῦτο. 74. 234. Mt. r. x. Arm. συνεπληροῦτο τὸ πλοῖον. 28. veron. corb. brix. colb. germ. 2. Mm. gat. τὸ πλοῖον ἤμελλε βυθίζεσθαι, omiſſo καὶ ἐκινδύνευον. Syr. Perſ. p. (e) κύριε, κύριε. D. Syr. Sax. cant. || = ἐπιστάτα alterum 13. 124. 131. 157. 218 (cum al. 2.) 226* 229** Ev. 2. 33. al. 6. Mt. d. r. 17. Ed. Copt. Aeth. Ar. p. Goth. Vulg. It. Cyr. (f) + σῶσον. 118. 124. al. 2. (g) = D. cant. Marcion ap. Epiph. (h) ἐπαύσατο. FG. 1. 40. 114. 235. al. 10. Mt. 10. Ed. Syr. p. Vulg. for. brix. peruſ. colb. corb. germ. 1. gat. Cyr. (i) + μεγάλη. K. ap. Mill. 1. 36. 72. 113. 114. 116. 118. 124. 157. 229** al. 13. Mt. m. o. r. x. z** 10. Copt. Aeth. Syr. p. c. aſt. (in m. notatur, non in omnibus exemplaribus inveniri.) Ar. veron. brix* Mm. germ. 2. (k) = ABL. 1. 42. 63. 72. 131. Mt. x. 10. 11.

ὑμῶν; [l] Φοβηθέντες δὲ" ἐ-
θαύμασαν, λέγοντες πρὸς ἀλ-
λήλους· τίς ἄρα οὗτός ἐστιν,
[m] ὅτι" καὶ τοῖς ἀνέμοις ἐπι-
τάσσει καὶ τῷ ὕδατι, καὶ
ὑπακούουσιν αὐτῷ;]

26 [n] Καὶ κατέπλευσαν εἰς
τὴν χώραν τῶν [o] ∾ γαδαρη-
νῶν," ἥτις ἐστὶν [p] ∾ ἀντι-
27 πέραν" τῆς γαλιλαίας. [[q] Ἐξ-
ελθόντι δὲ αὐτῷ ἐπὶ τὴν γῆν,"
ὑπήντησεν [r] αὐτῷ" [s] ἀνήρ
τις" [t] ἐκ τῆς πόλεως," ὃς
εἶχε δαιμόνια [u] ἐκ χρόνων
ἱκανῶν, καὶ" ἱμάτιον οὐκ
ἐνεδιδύσκετο, καὶ ἐν οἰκίᾳ
οὐκ ἔμενεν, ἀλλ' ἐν τοῖς μνή-
28 μασιν. Ἰδὼν δὲ τὸν ἰησοῦν,
[x] καὶ" ἀνακράξας, προσέπε-
σεν αὐτῷ, καὶ φωνῇ μεγάλῃ
εἶπε· τί ἐμοὶ καὶ σοι, [y] —
ἰησοῦ," υἱὲ [z] — τοῦ θεοῦ"
τοῦ ὑψίστου; δέομαί σου,
29 μή με βασανίσῃς. [a] Παρήγ-
γειλε" γὰρ τῷ πνεύματι τῷ
ἀκαθάρτῳ ἐξελθεῖν [b] ἀπὸ
τοῦ ἀνθρώπου." πολλοῖς γὰρ
χρόνοις συνηρπάκει αὐτόν·
καὶ ἐδεσμεῖτο ἁλύσεσι καὶ πέ-
δαις, φυλασσόμενος· καὶ διαῤ-
ῥήσσων τὰ δεσμὰ, ἠλαύνετο
ὑπὸ τοῦ δαίμονος εἰς τὰς ἐρή-
30 μους. Ἐπηρώτησε δὲ αὐτὸν
ὁ ἰησοῦς, [c] λέγων·" τί σοί
ἐστιν ὄνομα; ὁ δὲ εἶπε· [d] λε-
γεών·"

o ∾ γερασηνῶν. p ∾ ἀντίπερα.

(l) οἱ δὲ φοβηθέντες. L. 157. Syr. utr. *qui timentes*, Vulg. germ. 1. *et timentes*, veron. colb. corb. (m) ὅς. Mt. x. verc. brix. colb. (n) Vſ. 26 = 115. Evangeliſtaria. (o) γερασηνῶν. BD (St. β.) Syr. p. in m. Vulg. It. γεργεσηνῶν. L. 1. 33. 118. 131. 157. Mt. x. Copt. Aeth. Arm. Syr. hieroſ. Arr. Epiph. conf. vſ. 37. (p) ADGHK. 1. 69. 72. 89. 118. 124. ap. Birch. 129. 130. 131. 145. 157. 195. 235. al. 18. Mt. V. a. l. 10. Ed. Heſych. Theophyl. ed. περαν. MS. 218 (cum 124. al. 4.) al. 3. (q) ἐλθόντι τῷ ἰησοῦ εἰς τὴν χώραν τῶν γαδαρηνῶν. Evangeliſtaria et Mt. l. (r) = B. 1. 33. 157. al. 4. Arm. (s) ἀνήρ. D. cant. verc. tol* τις ἀνήρ. B. (t) = Vulg. verc. for. peruſ. corb. germ. vat. 359. (u) καὶ χρόνῳ ἱκανῷ. BL. 1. 33. 131. 157. Copt. Aeth. Arm. Syr. p. in m. Syr. hieroſ. (x) = BL. 33. 61. 157. Mt. B. a. (y) = D. 1. 69. 106. al. 4. Mt. d. r. 10. 11. Copt. Vulg. mſ. cant. (z) = D. 1. al. 3. Vulg. mſ. cant. germ. 1. (a) παρήγγελλεν. AGKL. 1. 72. 127. al. 3. Mt. HV. l. Ed. ἔλεγεν. D. cant. (b) ἀπ' αὐτοῦ. L. 33. (c) = B. 1. 56. 58. Syr. Perſ. p. veron. verc. colb. corb. (d) λεγιών. D*L. λεγαιών. | D** || + ὄνομά μοι. D. 74** Syr. hieroſ. Aeth. cant. colb.

γεών·" e ὅτι δαιμόνια πολλὰ
31 εἰσῆλθεν εἰς αὐτόν." Καὶ
f ∾ παρεκάλει" αὐτὸν, ἵνα
μὴ ἐπιτάξῃ αὐτοῖς εἰς τὴν
32 ἄβυσσον ἀπελθεῖν. Ἦν δὲ
ἐκεῖ ἀγέλη χοίρων g ἱκανῶν"
h βοσκομένων" ἐν τῷ ὄρει·
καὶ παρεκάλουν αὐτὸν, ἵνα i
k ἐπιτρέψῃ αὐτοῖς εἰς ἐκεί-
νους εἰσελθεῖν." καὶ ἐπέτρε-
33 ψεν αὐτοῖς. Ἐξελθόντα δὲ
τὰ δαιμόνια l ἀπὸ τοῦ ἀνθρώ-
που," m ∾ εἰσῆλθεν" εἰς
τοὺς χοίρους· καὶ ὥρμησεν ἡ
ἀγέλη κατὰ τοῦ κρημνοῦ εἰς
τὴν λίμνην, καὶ ἀπεπνίγη.
34 Ἰδόντες δὲ οἱ βόσκοντες n τὸ
γεγονὸς," ἔφυγον καὶ o † ἀ-
πήγγειλαν εἰς τὴν πόλιν, καὶ
35 εἰς τοὺς ἀγρούς. p Ἐξῆλ-
θον δὲ ἰδεῖν τὸ γεγονός. καὶ
ἦλθον πρὸς τὸν ἰησοῦν, καὶ
εὗρον q καθήμενον" τὸν ἄν-
θρωπον, ἀφ' οὗ τὰ δαιμόνια
ἐξεληλύθει, ἱματισμένον καὶ
σωφρονοῦντα, παρὰ τοὺς πό-
δας τοῦ ἰησοῦ· καὶ ἐφοβήθη-
36 σαν. r Ἀπήγγειλαν δὲ αὐτοῖς
s — καὶ"

---

f ∾ παρεκάλουν. m ∾ εἰσῆλθον. n. τὸ γεγενημένον.
o † ἀπελθόντες.

(e) πολλὰ γὰρ ἦσαν δαιμόνια. D. cant. colb. corb. *quoniam multa daemonia erant in eo*, verc. brix. *quia multi ſumus*, veron. *quia multi intraverunt*, Mm. (f) CDFLS. 1. 33. 61. in m. 69. 124. 131. 157. Ev. 1. 32. al. 4. et Barber. 1. Mt. a. d. l. x. Ed. Syr. Perſſ. Arm. Slav. Vulg. It. (g) = D. 49. cant. colb. μεγάλη. verc. (h) βοσκομένη. BD. gr. (St. β.) K. 69. 72. 106. 124. ap. Birch. Ev. 3. 31. al. 10. Mt. m. r. x. 10. Syr. Aeth. verc. (i) + μή. A. (k) εἰς τοὺς χοίρους εἰσέλθωσιν. D. cant. colb. Item veron. verc. corb. (l) = 28. 131. 225. (m) ACEGHKLP. 33. 89* 124. 127. 131. 145. 157. 229** Ev. 5. 24. 32. 40. al. 20. Mt. HV. a. c. p. z. al. 6. ἐξῆλθεν. 225. ὥρμησαν. D. *abierunt*, cant. (n) ABCDKLP. 1. 13. 33. 50. 63. 69. 72. 106. 114. 116. 131. 157. al. 3. Mt. 10. 11. τὸ γενόμενον. Ev. 29. Ed. τὰ γενόμενα. Arm. || = Mt. B. Poſt ἀπήγγειλαν ponit verc. (o) = ACDEFGHKLMPS. Ev. 2. 5. 24. 40. al. 83. et Barber. 6. Mt. BHV. al. 19. Ed. Syr. utr. Arr. Perſſ. Copt. Arm. Goth. Slav. Vulg. It. Euthym. Theophyl. (p) παραγενομένων δὲ ἐκ τῆς πόλεως, καὶ θεωρησάντων καθήμενον τὸν δαιμονιζόμενον σωφρονοῦντα καὶ ἱματισμένον, καθήμενον παρὰ τοὺς πόδας τοῦ ἰησοῦ, ἐφοβήθησαν. D. cant. (q) = Mt. m. Mm. In aliis locum mutat. (r) Vſ. 36. et 37 = Evangeliſtaria.

[s] — καὶ" οἱ ἰδόντες, πῶς
ἐσώθη [t] = ὁ δαιμονισθείς."
37 Καὶ [u] ἠρώτησαν" [x] αὐτὸν
ἅπαν τὸ πλῆθος τῆς περιχώ-
ρου" τῶν [y] γαδαρηνῶν," ἀ-
πελθεῖν ἀπ' αὐτῶν· ὅτι φόβῳ
μεγάλῳ συνείχοντο. αὐτὸς δὲ
ἐμβὰς [z] εἰς τὸ πλοῖον," ὑπέ-
38 στρεψεν. [a] Ἐδέετο" δὲ αὐ-
τοῦ ὁ ἀνὴρ, ἀφ' οὗ ἐξεληλύ-
θει τὰ δαιμόνια, εἶναι σὺν
αὐτῷ. [b] ἀπέλυσε" δὲ αὐτὸν
[c] = ὁ ἰησοῦς," λέγων·
39 [d] Ὑπόστρεφε" εἰς τὸν οἶκόν
σου, καὶ διηγοῦ, ὅσα ἐποίησέ
σοι ὁ θεός. καὶ ἀπῆλθε, καθ'
[e] ὅλην" τὴν πόλιν κηρύσσων,
ὅσα ἐποίησεν αὐτῷ ὁ [f] ἰη-
σοῦς."]

40 [g] ∾ Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ"
ὑποστρέψαι τὸν ἰησοῦν, ἀπε-
δέξατο αὐτὸν ὁ ὄχλος· ἦσαν
γὰρ πάντες προσδοκῶντες αὐ-
41 τόν. Καὶ [h] ἰδοὺ, [ἦλθεν"
ἀνὴρ, ᾧ ὄνομα ἰάειρος, [i] καὶ
αὐτὸς" ἄρχων τῆς συναγωγῆς
[k] ὑπῆρχε, καὶ" πεσὼν παρὰ
τοὺς πόδας τοῦ ἰησοῦ παρε-
κάλει αὐτὸν εἰσελθεῖν εἰς τὸν
οἶκον

g ∾ ἐν δὲ τῷ.

(s) = BCDLP. 33. 69. 124. 127* 133. Syr. Perſ. p. Copt. Arm. Slav. (exc. Viln.) It. (t) = colb. ὁ λεγεὼν D. (ὁ λιὼν D* ὁ ληγαιὼν. D**) cant. *a legione*, Vulg. brix. corb. germ. 1. 2. Mm. gat. for. peruſ. *qui a daemoniis vexabatur*, veron. verc. (u) ἠρώτησεν. ABKMP. 69. 124. al. 3. Mt. r. verc. (x) τὸν ἰησοῦν πάντες καὶ ἡ χώρα. D. cant. αὐτὸν πᾶσαι αἱ χῶραι. Goth. || πλῆθος] + τῆς πόλεως καί. 14. 28. Barber. 1. || τῆς περιχώρου = cod. unus. Mt. 11. Syr. Perſ. p. (y) γερασηνῶν. BD. Sahid. Vulg. It. Ambr. ut videtur. γεργεσηνῶν. CLP. 1. 13. 33. 69. 118. 131. 157. Mt. x. Copt. Aeth. Arm. Arr. Scholia in Mt. a. d. g. cf. vſ. 26. (z) = D. cant. Ambr. || = τό. BCL. 1. 235. al. 2. Mt. d. g. o. 10. 11. (a) ἐδεῖτο. BL. Cyr. ἐδέειτο. AP. || ἠρώτα δὲ αὐτὸν. D. (b) ἀπέστειλε. L. Syr. p. in m. Cyr. (c) = BDL. 1. 131. 157. Copt. Sahid. Aeth. Arm. cant. veron. colb. germ. 1. Cyr. (d) ὑπόστρεψον. Ed. πορεύου. D. cant. colb. (e) = D. cant. Arm. (f) θεός. 1. 27. 37. in m. 118. 220. Ev. 9. 32. Mt. B. m. x. 11. germ. 2. Mm. peruſ. Cyr. (g) BL. 1. 118. 131. Syr. Ar. Perſ. p. Copt. Sahid. Aeth. Arm. Marcion. Epiph. (h) = Syr. ἰδού. 71. tolet. ἐλθών. D. cant. colb. || ἄνθρωπός τις προσῆλθε τῷ ἰησοῦ, ᾧ ὄνομα ἰάειρος. Evangeliſtaria, omiſſo vſ. 40. (i) = Syr. colb. καὶ οὗτος. BD. 1. 69. 71. 124. 131. 157. (k) = D. Syr. Sahid. cant. colb. ἦν καί. 28. ὑπαρχων καί. K. Mt. 11.

42 οἶκον αὐτοῦ· Ὅτι θυγάτηρ
μονογενὴς ἦν αὐτῷ ὡς ἐτῶν
δώδεκα, [l] καὶ αὕτη ἀπέθνη-
σκεν." [m] ἐν δὲ" τῷ [n] ὑ-
πάγειν" [o] αὐτὸν," οἱ ὄχλοι
43 [p] συνέπνιγον" αὐτόν. Καὶ
γυνὴ οὖσα ἐν ῥύσει αἵματος
ἀπὸ ἐτῶν δώδεκα, [q] ἥτις
[r] ἰατροῖς" προσαναλώσασα ὅλον
τὸν βίον [s], οὐκ ἴσχυσεν
ὑπ' οὐδενὸς θεραπευθῆναι·"
44 Προσελθοῦσα [t] ὄπισθεν" ἥ-
ψατο τοῦ κρασπέδου τοῦ
ἱματίου αὐτοῦ· καὶ παραχρῆ-
μα ἔστη ἡ ῥύσις τοῦ αἵματος
45 αὐτῆς. Καὶ εἶπεν ὁ ἰησοῦς·
τίς ὁ ἁψάμενός μου; ἀρνου-
μένων δὲ πάντων, εἶπεν ὁ
πέτρος [u] καὶ οἱ σὺν αὐτῷ·"
ἐπιστάτα, οἱ ὄχλοι συνέχου-
σί σε καὶ ἀποθλίβουσι· [x] —
καὶ λέγεις· τίς ὁ ἁψάμενός
46 μου;" Ὁ δὲ [y] — ἰησοῦς"
εἶπεν· ἥψατό μου τις· ἐγὼ
γὰρ ἔγνων δύναμιν [z] ἐξελθοῦ-
47 σαν" ἀπ' ἐμοῦ. Ἰδοῦσα δὲ
ἡ γυνὴ, ὅτι οὐκ ἔλαθε, τρέ-
μουσα [a] ἦλθε," καὶ προσπε-
σοῦσα αὐτῷ, δι' ἣν αἰτίαν
ἥψατο αὐτοῦ, ἀπήγγειλεν
[b] — αὐ-

---

r. εἰς ἰατρούς. u. καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ.

(l) ἀποθνήσκουσα. D. Syr. Sahid. Syr. hieroſ** cant. (m) καὶ ἐγένετο ἐν. CDP. Mt. x. Vulg. It. exc. brix. Marcion ap. Epiph. (n) πορεύεσθαι. CDP. (o) — 157. τὸν ἰησοῦν. Syr. Perſ. p. Copt. veron. colb. germ. 1. αὐτοῖς. Epiph. (p) συνέθλιβον. CL. 11. 13. 40. 53. 69. 142. 157. Mt. B. a. f. m. Copt. veron. germ. 1. *comprimebatur*, Vulg. brix. colb. for. *ſuffocabant eum*, cant. *ita comprimebatur, ut ſuffocarent eum*, corb. item verc. (q) ἥτις . . . θεραπευθῆναι. Προσελθοῦσα] ἣν οὐδὲ εἷς ἴσχυεν θεραπεῦσαι. Προσελθοῦσα. D. Sahid. cant. || εἰς ἰατροὺς προσαναλώσασα ὅλον τὸν βίον — B. (r) ACEFGHKLMPS. (St. π.) Ev. 2. 5. 24. 36. 40. al. 87. Mt. BHV. al. 19. Ed. Syr. p. Slav. Mm. (s) + αὐτῆς. C. 54. 115. 157. Copt. Arm. Vulg. It. exc. harl* Ambr. (t) — Γ. Mt. 17. cant. (u) — B. 42. 63. 72. 220. Mt. 10. Sahid. Syr. hieroſ. καὶ οἱ σὺν αὐτῷ. ACD*LP. 1. 33. 57. 69. 106. 124. 131. 157. Ev. 18. 19. 36. Mt. c. f. x. 11. (x) — L. 131. 157. alius. Copt. Arm. et ut videtur Sahid. || ὁ ἁψάμενός μου] μου ἥψατο. D. Mt. x. 17. Scholion in Mt. d. Orig. (y) — DL. 1. Ev. 20. Syr. Perſ. p. Sax. cant. verc. (z) ἐξεληλυθυῖαν. BL. 33. Orig. (a) — Goth. Ante τρέμουσα ponunt Arm. veron. verc. colb. corb. ap. Blanch.

[b] ⚌ αὐτῷ" ἐνώπιον παντὸς
τοῦ λαοῦ, καὶ [c] ὡς" ἰάθη
48 παραχρῆμα. Ὁ δὲ [d] εἶπεν
αὐτῇ· [e] — θάρσει" θύγατερ,
ἡ πίστις σου σέσωκέ σε· πο-
49 ρεύου εἰς εἰρήνην. Ἔτι αὐτοῦ
λαλοῦντος, ἔρχεταί τις [f] πα-
ρὰ" τοῦ ἀρχισυναγώγου, λέ-
γων [g] αὐτῷ·" ὅτι τέθνηκεν ἡ
θυγάτηρ σου· [h] μὴ" σκύλλε
50 [i] τὸν διδάσκαλον." Ὁ δὲ ἰη-
σοῦς ἀκούσας, [k] ἀπεκρίθη"
[l] αὐτῷ," [m] λέγων·" μὴ φο-
βοῦ· μόνον πίστευε, καὶ σω-
51 θήσεται. [n] Ἐλθὼν δὲ εἰς
τὴν οἰκίαν, οὐκ ἀφῆκεν εἰς-
ελθεῖν [o] οὐδένα," εἰ μὴ πέ-
τρον καὶ [p] ἰωάννην καὶ ἰάκωβον,"
καὶ τὸν πατέρα [q] τῆς παιδὸς"
52 καὶ τὴν μητέρα. Ἔκλαιον
δὲ πάντες, καὶ ἐκόπτοντο αὐ-
τήν. ὁ δὲ εἶπε· μὴ κλαίετε·
[r] ∾ οὐκ"

---

n. εἰσελθὼν. p. ἰάκωβον καὶ ἰωάννην.

(b) ⚌ ABC*DL. 1. 42. 63. 69. 72. 131. 157. Mt. 10. Syr. Copt. Arm. *ad ſ. ante pedes ejus*, Ar. p. Perſ. w. Vulg. It. *ante ſ. ad eum*, cant. brix. (c) ὅτι. D. cant. (d) + ἰησοῦς. CM. 229** al. 6. Mt. i. n. x. 11. Syr. Perſ. p. Goth. (e) ⚌ BDL. 1. 59. 118. 131. 157. Copt. Sahid. Syr. hieroſ. Vulg. It. (f) ἀπὸ. AD. 1. 51. 118. 131. Mt. x. Damaſc. *ad principem ſynagogae*, Vulg. brix. colb. corb. ap. Sabat. germ. 1. 2. mart. (g) ⚌ BL. 1. 33. 118. Copt. Perſ. p. (h) μηκέτι. D. Syr. p. c. aſt. cant. μὴ μηκέτι. B. (i) αὐτὸν. 1. 131. Arm. Vulg. It. (exc. cant. Mm.) Ambr. (k) εἶπε. 16. veron. verc. brix. colb. germ. 1. (l) *patri puellae*, Syr. Perſſ. Vulg. It. exc. cant. (m) ⚌ BL. 1. Syr. Perſſ. Vulg. It. exc. cant. (n) ACFHKLMS. 1. 10. 11. 13. 28. 33. 36. 69. 72. 91. 127. 131. 142. 145. 157. 218 (cum 124. al. 6.) 235. Ev. 2. 5. 18. 19. 24. 36. al. 47. et Barber. 6. Mt. c. f. k. m. p. 10. 11. Ed. (Syr. utr. Perſ. w. Ar.) Goth. Slav. Vulg. It. exc. cant. Theophyl. (o) τινα. BD. 38. 69. 124. (Syr. Perſſ. Vulg. It.) || + σὺν αὐτῷ. BDL. 38. 69. Barber. 1. Syr. utr. Perſſ. Ar. Copt. Aeth. Vulg. It. (non Iren.) (p) BCDEFGK. 1. 25. 36. 40. 69. 72. 76. 77. 89. 106. 108. 114. 115. 124. 131. 142. 145. Ev. 2. 3. 18. 19. 24. 32. 36. al. 44. Mt. HV. al. 18. Ed. Arr. Syr. p. Syr. hieroſ. Slav. Sax. Vulg. mſ. cant. veron. verc. brix. for. colb. tol. Chryſ. Damaſc. Theophyl. Hier. || ⚌ καὶ ἰωάννην. Iren. (q) τοῦ κορασίου. D. (St. β.)

[r] ∾ οὐκ" ἀπέθανεν [s], ἀλλὰ
53 καθεύδει. Καὶ κατεγέλων
αὐτοῦ, εἰδότες ὅτι ἀπέθανεν.
54 Αὐτὸς δὲ [t] — ἐκβαλὼν ἔξω
πάντας, καὶ" κρατήσας τῆς
χειρὸς αὐτῆς, ἐφώνησε, λέ-
55 γων· ἡ παῖς, ἐγείρου. Καὶ
[u] ἐπέστρεψε τὸ πνεῦμα" αὐ-
τῆς, καὶ ἀνέστη παραχρῆμα.
καὶ διέταξεν [x] αὐτῇ δοθῆναι"
56 φαγεῖν. [y] Καὶ ἐξέστησαν οἱ
γονεῖς αὐτῆς." ὁ δὲ παρήγγει-
λεν [z] αὐτοῖς," μηδενὶ εἰπεῖν τὸ
γεγονός.]

1 [Συγκαλεσάμενος δὲ [a]
τοὺς [b] δώδεκα" [c] †, ἔδωκεν
αὐτοῖς δύναμιν καὶ ἐξουσίαν
ἐπὶ πάντα τὰ δαιμόνια, καὶ
2 νόσους θεραπεύειν. Καὶ ἀπέ-
στειλεν αὐτοὺς κηρύσσειν τὴν
βασιλείαν τοῦ θεοῦ, καὶ
ἰᾶσθαι [d] ∾ τοὺς ἀσθενοῦν-
3 τας." Καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς·
μηδὲν

---

r ∾ οὐ γάρ. c † μαθητὰς αὐτοῦ. d ∾ τοὺς ἀσθενεῖς.

(r) οὐ γάρ. BCDL. 1. 13. 69. 124. 127. 131. 157. Ev. 31. 32. 40. al. 6. Mt. f. x. 11. Syr. Syr. p. c. aſt. Copt. Sahid. Goth. Slav. cant. verc. brix. colb. corb. emmer. peruſ. vat. 359. germ. 1. 2. Cyr. (s) + τὸ κοράσιον. FLM. 1. 13. 33. 64. 69. 76. 106. 121. 131. Ed. Copt. Sahid. Syr. hieroſ. Syr. p. c. aſt. (addita nota: non in omnibus exemplaribus reperitur.) Vulg. colb. corb. germ. 1. 2. (non tolet. emmer. for. peruſ.) Cyr. Hilar. Ambr. (t) = BD (St. β.) L. 1. 118. 131. 209. Vulg. It. (exc. brix. emmer.) Ambr. Beda. αὐτὸς δὲ ἐκβαλὼν ἔξω πάντας = Mt. i. n. (hoc eſt, Euthymii textus) Aeth. Non attingunt ſcholia vetuſta. || ἔξω = C* Copt. Poſt πάντας ponunt AS. 72. 106. 114. 115. 124. 157. 220. Ev. 32. pluresve. Mt. c. m. r. x. 10. 11. Syr. Arm. Theophyl. || = καί. Mt. m. Arm. (u) *convertit Spiritum*, veron. corb. germ. 1. (x) δοθῆναι αὐτῇ. D. 1. 69. 106. 124. 131. Mt. o. x. 11. Arm. cant. verc. Ambr. (y) = Mt. H. οἱ δὲ γονεῖς αὐτῆς θεωροῦντες ἐξέστησαν. D. cant. (z) = Mt. q. Arm. (a) + ὁ ἰησοῦς. FG. 2. 229** Mt. g. Evangeliſtaria. Ed. Syr. Vulg. ed. ſixtin. (b) = 225. Mt. o. (c) = ADKMS. 1. 10. 11. 25. 28. 36. 40. 72. 89. 91. 106. 108. 114. 116. 131. 142. 145. 235. al. 43. Mt. V. al. 13. Ed. Syr. Sahid. Arm. Slav. cant. Dial. c. marcion. Euthym. Theophyl. ἀποστόλους. L. 33. 69. 124. al. 2. Mt. 11. Arr. Perſ. w. Copt. Aeth. Syr. p. Goth. Sax. Vulg. It. (exc. veron. corb.) germ. 1. (d) ADL. 1. 38. 131. τοὺς νοσοῦντας. Ev. 20. *inſirmitates*, brix. || = B.

μηδὲν αἴρετε εἰς τὴν ὁδὸν,
μήτε [e] ῥάβδον," μήτε πήραν,
μήτε ἄρτον, μήτε ἀργύριον·
μήτε [f] ἀνὰ" δύο χιτῶνας [g] ἔ-
4 χειν." Καὶ εἰς ἣν [h] ἂν" οἰ-
κίαν εἰσέλθητε, ἐκεῖ μένετε,
καὶ ἐκεῖθεν [i] ἐξέρχεσθε.
5 Καὶ ὅσοι [k] ἂν" μὴ [l] ∾ δέ-
ξωνται" ὑμᾶς, ἐξερχόμενοι
ἀπὸ τῆς πόλεως ἐκείνης, [m] καὶ"
τὸν κονιορτὸν [n] ἀπὸ" τῶν
ποδῶν ὑμῶν ἀποτινάξατε, εἰς
μαρτύριον [o] ἐπ' αὐτούς."
6 Ἐξερχόμενοι δὲ διήρχοντο
[p] κατὰ τὰς κώμας," εὐαγγε-
λιζόμενοι καὶ θεραπεύοντες
πανταχοῦ.]

7 [Ἤκουσε δὲ ἡρώδης ὁ
τετράρχης τὰ [q] γενόμενα"
[r] = ὑπ' αὐτοῦ" [s] πάντα·"
καὶ διηπόρει, διὰ τὸ λέγεσθαι
ὑπό τινων, ὅτι ἰωάννης ἐγή-
8 γερται [t] ἐκ" νεκρῶν· Ὑπό
τινων δὲ, ὅτι ἡλίας ἐφάνη·
ἄλλων δὲ, ὅτι [u] προφήτης"
[x] εἷς"

e. ῥάβδον. l ∾ δέχωνται.

(e) C*DE*FLM. 1. 11. 13. 33. 36. 40. 64. 69. 106. 116. 124. ap. Birch. 131. 157. Ev. 5. 18. al. 11. et Barber. 1. Mt. q. 10. 11. Ed. Syr. Arr. Perſſ. Sahid. Aeth. Arm. Slav. Vulg. It. Theophyl. || = μήτε ῥάβδον. Mt. x. (f) = BFL. Mt. c. 11. Arm. Vulg. It. *ana*, cant. (g) ἔχετε. FL. 33. 157. Syr. Perſſ. Copt. Arm. Vulg. It. exc. cant. (h) = 61. 219* al. 4. Mt. a. k. m. || + πάλιν ἤ. 76. 106. Mt. x. z in marg. Syr. p. (i) + μή. 38. Bodl. unus ap. Fell et Maſtr. Perſſ. Vulg. colb. gat. Aug. Beda. || καὶ ἐκεῖθ. ἐξέρχ.] *donec exeatis*, Copt. Sax. brix. Mm. *et ne exeatis inde, usque dum exiveritis*, Aeth. (k) ἐάν. 235. al. 8. pluresve. Mt. BHV. al. 14. (l) ABC*KLM. 1. 33. 63. 71. 86. 116. 157. Mt. c. ſemel. 10. 11. Ed. δέξονται. 106. 235. Ev. 18. 19. al. 5. Mt. c. ſemel. o. 17. Ed. (m) = BDL. 124. Arm. cant. verc. brix. colb. (n) = D. 127. (et ap. Mill. 28. 49. 59. 67.) Ev. 20. Mt. B. a. r. 11. Scholia ap. Mt. Vulg. cant. colb. (o) = Syr. hieroſ. Tert. ἐπ' αὐτοῖς. 36. 77. 125* Ev. 11. 32. 33. Mt. B. f. Scholia in Mt. a. g. αὐτοῖς. 28. 69. 124. Ev. 5. 40. al. 3. (et 57* ap. Mill.) verc. brix. (p) κατὰ πόλεις. D. cant. Utrumque conjungunt Syr. Perſ. p. Aeth. Arm. veron. colb. Dial. c. marcion. || = τάς. 40. Mt. a. d. o. 11. (q) γενόμενα. A. 1. 69. al. 6. Mt. a. al. 4. (r) = BC*DL. 69. 157. Copt. Sahid. Arm. cant. veron. verc. corb. (s) = D. 235. cant. tol. (t) ἐκ τῶν. 108. al. 7. Mt. f. ἀπὸ τῶν. 69. 124. al. 3. Ed. (u) = Bodl. unus ap. Fell et Maſtr.

[x] εἷς" τῶν ἀρχαίων ἀνέστη.
9 [y] Καὶ εἶπεν" [z] † ἡρώδης· ἰω-
άννην ἐγὼ ἀπεκεφάλισα· τίς
δέ ἐστιν οὗτος, [a] περὶ οὗ ἐγὼ
ἀκούω τοιαῦτα;" καὶ ἐζήτει
ἰδεῖν αὐτόν.

10 Καὶ ὑποστρέψαντες οἱ
ἀπόστολοι διηγήσαντο αὐτῷ,
ὅσα ἐποίησαν· καὶ παραλαβὼν
αὐτοὺς, [b] ὑπεχώρησε" κατ'
ἰδίαν [c] εἰς — τόπον ἔρημον:
= πόλεως καλουμένης: βηθ-
11 σαϊδά." Οἱ δὲ ὄχλοι γνόν-
τες, ἠκολούθησαν αὐτῷ. καὶ
[d] δεξάμενος" αὐτοὺς, ἐλάλει
αὐτοῖς [e] περὶ τῆς βασιλείας
τοῦ θεοῦ, καὶ τοὺς χρείαν
ἔχοντας θεραπείας [f], [g] ἰᾶτο."]
12 Ἡ δὲ ἡμέρα ἤρξατο κλίνειν.
[προσελθόντες δὲ οἱ δώδεκα
εἶπον αὐτῷ· ἀπόλυσον τὸν
ὄχλον, ἵνα [h] πορευθέντες" εἰς
τὰς κύκλῳ κώμας καὶ τοὺς
ἀγροὺς, καταλύσωσι, [i] καὶ
εὕρωσιν ἐπισιτισμόν·" ὅτι ὧδε
13 ἐν ἐρήμῳ τόπῳ ἐσμέν. Εἶπε
δὲ πρὸς αὐτούς· δότε αὐτοῖς
ὑμεῖς φαγεῖν. οἱ δὲ εἶπον· οὐκ
εἰσὶν ἡμῖν πλεῖον ἢ πέντε ἄρ-
τοι καὶ [k] ἰχθύες δύο," εἰ μήτι
πορευθέντες ἡμεῖς [l] ἀγοράσω-
μεν" εἰς πάντα τὸν λαὸν τοῦ-
14 τον βρώματα. Ἦσαν γὰρ
ὡσεὶ

---

z † ὁ. h ∾ ἀπελθόντες. k. δύο ἰχθύες.

(x) = D. 69. Syr. Copt. cant. verc. τις. BCL. 1. 13. 38. 60. 118. 131. 157. Ev. 18. 36. Mt. f. x. Goth. (y) εἶπε δέ. BDL. 1. 13. 33. 69. 124. 131. 157. Copt. It. (z) = ACDFHKMS. 10. 25. 61. 72. 89. 106. 108. 116. 127. 145. Ev. 18. 36. al. 24. pluresve. Mt. V. al. 19. Ed. Theophyl. (a) οὐκ οἶδα, πολλὰ γὰρ ἀκούω περὶ αὐτοῦ. 28. || = ἐγώ. BL. 50. 142* 235. Ev. 2. Arm. brix. corb. (b) = 69. Syr. (omiſſo mox δε.) (c) εἰς πόλιν καλουμένην βηθσ. BL. 33. Copt. εἰς κώμην λεγομένην βηθσ. D. Sahid. cant. εἰς τόπον πόλεως καλουμένης βηθσ. 1. 131. εἰς τόπον ἔρημον καλουμένην βηθσ. 71. ap. Mill. verc. brix. εἰς τόπον ἔρημον βηθσ. Syr. Perſſ. item Vulg. It. (exc. cant. verc. brix.) εἰς ἔρημον βηθσ. Ar. p. εἰς τόπον ἔρημον (abſque βηθσαϊδά) 69. 157. || βηθσαϊδά] βηθσαϊδάν. AF. al. 32. Mt. V. al. 6. Goth. Alii aliter. (d) ἀποδεξάμενος. BDL. 1. 11. 33. 67. 69. 106. 124. ap. Birch. 131. 157. Mt. x* 11. (e) + τά. M. 33. 69. 218 (cum 124. al. 3.) al. 4. Mt. m. 11. (f) + αὐτοῦ, πάντας. D. cant. (g) ἰάσατο. L. 13. 28. 33. 69. 124. al. 5. Mt. f. p. 11. (h) ACDL. 33. 69. 124. 157. Ev. 18. 19. *euntes*, Vulg. It. (i) = D. cant. *et emant ſibi eſcas*, brix. (k) ABCEFGHS. al. 34. pluresve. Mt. V. al. 17. Ed. Goth. Slav. verc. (l) ἀγοράσομεν. 1. 72. in m. 106. 157. Ev. 18. al. 18. Mt. a. d. f** g. k. p. al. 6. Ed.

ὡσεὶ ἄνδρες πεντακισχίλιοι.
εἶπε δὲ πρὸς τοὺς μαθητὰς
αὐτοῦ· κατακλίνατε αὐτοὺς
κλισίας [m] ἀνὰ πεντήκοντα.
15 [n] Καὶ ἐποίησαν οὕτω," [o] καὶ
16 ἀνέκλιναν ἅπαντας." Λαβὼν
δὲ τοὺς πέντε ἄρτους καὶ τοὺς
δύο ἰχθύας, ἀναβλέψας εἰς
τὸν οὐρανὸν [p] εὐλόγησεν [q] αὐ-
τοὺς, [r] καὶ κατέκλασε," καὶ
ἐδίδου τοῖς μαθηταῖς παρατι-
17 θέναι τῷ ὄχλῳ. Καὶ ἔφα-
γον, καὶ ἐχορτάσθησαν πάν-
τες· καὶ ἤρθη τὸ περισσεῦσαν
[s] αὐτοῖς" [t] κλασμάτων," κό-
φινοι [u] δώδεκα."

18 Καὶ [ἐγένετο, ἐν τῷ
εἶναι [x] αὐτὸν προσευχόμενον"
καταμόνας, [y] συνῆσαν" αὐ-
τῷ οἱ μαθηταὶ,] καὶ [ἐπηρώ-
τησεν αὐτοὺς, λέγων· τίνα με
19 λέγουσιν οἱ ὄχλοι εἶναι; Οἱ
δὲ ἀποκριθέντες εἶπον· ἰωάν-
νην τὸν βαπτιστήν· ἄλλοι δὲ,
ἠλίαν· [z] [a] ἄλλοι δὲ, ὅτι προ-
φήτης τις τῶν ἀρχαίων ἀνέ-
20 στη." Εἶπε δὲ αὐτοῖς· ὑμεῖς
δὲ τίνα με λέγετε εἶναι; ἀπο-
κριθεὶς δὲ [b] — ὁ" πέτρος
εἶπε· τὸν χριστὸν [c] τοῦ
21 θεοῦ." Ὁ δὲ ἐπιτιμήσας
αὐτοῖς, παρήγγειλε μηδενὶ
22 [d] λέγειν" τοῦτο, Εἰπών· ὅτι
δεῖ

---

d. εἰπεῖν.

(m) + ὡσεὶ. BDL. 33. 157. cant. Orig. (n) = Mt. i. n. || = οὕτω. Mt. V. (o) = D. cant. || ἀνέκλιναν] κατέκλιναν. L. 1. 33. 69. 131. Ed. ἔκλιναν. 59. || ἅπαντας] ἅπαντες. Mt. x* Cod. ap. Wechel. αὐτοὺς. 1. 131. *et diſcubuerunt omnes*, veron. verc. colb. corb. germ. 1. *et ita diſcubuerunt et fecerunt omnes* (mutato ordine) germ. 2. (p) + προσηύξατο καὶ. D. (St. β.) cant. (q) + ἐπ'. D. cant. veron. verc. corb. germ. 1. 2. Marcion. ap. Epiph. (r) = D. cant. (s) = D. 218 (cum 3. 225.) Syr. Perſ. p. Arm. cant. (t) Sequentibus jungunt 76. 116. (u) δεκαδύο. D. Ante κόφινοι ponunt 50. 157. Mt. g. (x) αὐτοὺς. D. cant. αὐτοὺς προσευχομένους. Sahid. αὐτὸν colb. (y) συνήχθησαν. Ev. 17. συνήντησαν. Mt. o. brix. (z) + ἄλλοι ſ. ἕτεροι δὲ ἱερεμίαν. 1. 13. 69. 118. 124. 131. Alius. Mt. x. Syr. p. c. aſt. (a) ἢ ἕνα τῶν προφητῶν. D. cant. || τις τῶν ἀρχαίων] *magnus*, colb. || ἀνέστη] = 56. 58. ἐστίν. Mt. 17. (b) = GHS. 10. 11. 69. 72. in m. 106. 157. al. 14. pluresve. Mt. V. al. 9. Ed. || πέτρος δὲ ἀποκριθεὶς. BCL. 1. Copt. (c) = verc. υἱὸν τοῦ θεοῦ. D. Ar. rom. Erp. Goth. Sax. cant. brix. Orig. mſ. || *tu es Chriſtus Deus*, Copt. Perſ. p. (d) ABCDLM. 1. 28. 33. 69. 72. 116. 131. 157. Ev. 19. 36. al. 7. Mt. c. bis. f. 10. Slav. Orig.

δεῖ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου
πολλὰ παθεῖν, καὶ ἀποδοκι-
μασθῆναι ἀπὸ τῶν πρεσβυτέ-
ρων καὶ ἀρχιερέων καὶ γραμ-
ματέων, καὶ ἀποκτανθῆναι,
καὶ [e] τῇ τρίτῃ ἡμέρα" [f] ∾
23 ἐγερθῆναι."] Ἔλεγε δὲ πρὸς
πάντας· [εἴ τις θέλει ὀπίσω
μου [g] ἔρχεσθαι," [h] ἀρνησάσθω"
ἑαυτὸν, [i] — καὶ ἀράτω τὸν
σταυρὸν αὐτοῦ" [k] = καθ'
ἡμέραν" καὶ ἀκολουθείτω μοι.
24 Ὃς γὰρ [l] ἂν" θέλῃ τὴν ψυ-
χὴν αὐτοῦ σῶσαι, ἀπολέσει
αὐτήν· ὃς δ' ἂν ἀπολέσῃ τὴν
ψυχὴν αὐτοῦ ἕνεκεν ἐμοῦ,
25 οὗτος σώσει αὐτήν. Τί γὰρ
[m] ὠφελεῖται ἄνθρωπος κερ-
δήσας" τὸν κόσμον ὅλον, ἑαυ-
τὸν δὲ [n] ἀπολέσας ἢ ζημιω-
26 θείς;" Ὃς γὰρ ἂν ἐπαισχυν-
θῇ με καὶ τοὺς ἐμοὺς [o] λό-
γους," τοῦτον ὁ υἱὸς τοῦ ἀν-
θρώπου ἐπαισχυνθήσεται, ὅ-
ταν

---

f ∾ ἀναστῆναι. g. ἐλθεῖν. h ∾ ἀπαρνησάσθω.

(e) μεθ' ἡμέρας τρεῖς. D. cant. veron. verc. colb. corb. Marcion ap. Tert. et Epiph. et Dial. (f) ADF*K. 1. 27. 37. 42. 61. 63. 69* 72. 116. 118. 131. 157. al. 7. Mt. c. 10. Orig. (g) ABC*DKL. 1. 13. 15. 27. 33. 42. 63. 69. 72. 114. 116. 131. 157. 220. Ev. 18. 19. 36. Mt. f. ſemel. 10. Orig. ἀκολουθεῖν. Cod. unus. (h) ABDKL. 33. 42. 72. 114. 116. Mt. 10. Orig. (i) = D. cant. verc. Orig. ap. Mill. et Wetſt. (ſed Orig. gr. habet.) (k) = CDEFGHS. 10. 28. 36. 40. 61. 64. 72. in m. 89. 91. 106. 108. 115. 127. 130. gr. 142. 145. 235. Ev. 18. 33. al. 46. et Barber. 6. Mt. V. al. 17. Ed. Slav. (Syr. p. habet c. aſt. et notat in m.: non in omnibus exemplaribus reperitur.) Vulg. mſ. Sax. cant. veron. verc. colb. corb. Orig. Chryſ. Euthym. Theophyl. Ambr. Hier. Schol. vet. ap. Mt. || Poſt καὶ ἀκολουθ. μοι ponit tolet. || Habent ABKL. 1. 13. 33. 69. 124. 131. Alii. Mt. c. x. 10. Verſſ. Ptolemaeus. Cyr. alex. Theophyl. ed. Codd. vet. ap. Hier. (niſi Hier. ſpectat ad Luc. 14. 27. aut locum alium.) (l) = 218 (cum al. 6.) ἐάν. CGH. 1. 89. 124** 235. Ev. 2. al. 6. Mt. V. al. 11. Ed. Theophyl. (m) ὠφελεῖ ἄνθρωπον κερδῆσαι. D* cant. colb. Cypr. ὠφελεῖ ἄνθρωπος, ἐὰν κερδήσῃ. D** Arm. Vulg. veron. brix. corb. Fulgent. || ὠφελεῖται] ὠφελεῖ. C. ὠφελήσει. Mt. c. ὠφεληθήσεται. 157. (n) ἀπολέσαι ἢ ζημιωθῆναι. D* cant. colb. Cypr. ἀπολέσῃ ἢ ζημιωθῇ. D** Arm. Vulg. veron. brix. corb. (o) = D. cant. verc. Orig. ſemel.

ταν ἔλθῃ ἐν τῇ δόξῃ [p] αὐτοῦ,
καὶ τοῦ πατρὸς, [q] καὶ" τῶν
27 ἁγίων ἀγγέλων. Λέγω δὲ ὑ-
μῖν [r] * ἀληθῶς," εἰσί τινες
τῶν [s] ∾ ὧδε" [t] ἑστώτων," οἳ
οὐ μὴ [u] γεύσωνται" θανάτου,
ἕως ἂν ἴδωσι [x] τὴν βασιλείαν
τοῦ θεοῦ."]
28 [Ἐγένετο δὲ μετὰ τοὺς
λόγους τούτους, [y] ὡσεὶ" ἡ-
μέραι ὀκτὼ, [z] καὶ" [παραλα-
βὼν [a] † πέτρον καὶ [b] ἰωάννην
καὶ ἰάκωβον," ἀνέβη εἰς τὸ
29 ὄρος [c] προσεύξασθαι." Καὶ
ἐγένετο, ἐν τῷ προσεύχεσθαι
αὐτὸν, [d] τὸ εἶδος" τοῦ προσ-
ώπου αὐτοῦ [e] ἕτερον, καὶ"
ὁ ἱματισμὸς αὐτοῦ [f] λευκὸς
30 ἐξαστράπτων. Καὶ ἰδοὺ,
ἄνδρες δύο συνελάλουν αὐτῷ,
[g] οἵτινες ἦσαν" μωσῆς καὶ ἠ-
31 λίας· [h] Οἳ" ὀφθέντες ἐν δό-
ξῃ,

---

s ∾ αὐτοῦ. t. ἑστηκότων. u. γεύσονται.
a † τὸν.

(p) = Perſ. p. τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. Syr. αὐτοῦ καὶ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. D. 65. 125* cant. αὐτοῦ καὶ μετὰ τοῦ πατρὸς. 64. 121. *in gloria ſua et gloria patris*, Arr. (q) μετὰ. Syr. Arr. Perſſ. (r) Sequentibus jungunt DLS. Alii. cant. Orig. || + ὅτι ante ἀληθῶς. D. Alii. Poſt ἀληθῶς, KM. Alii. Loco ἀληθῶς. Mm. (s) BL. 1. || = for. (t) ADEFGHKMS. 1. 11. 36. 40. 61. 64. 69. 72. 89. 91. 106. 124. 131. 142. 145. 157. 209. 218 (cum al. 8.) 229. Ev. 2. 18. 19. 33. 36. al. 33. Mt. V. al. 14. Ed. Orig. (u) ABCDFKLPS. 218. ap. Birch. Ev. 2. 36. al. 37. pluresve. Mt. V. al. 18. Ed. (x) τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐρχόμενον ἐν τῇ δόξῃ αὐτοῦ. D. cant. Orig. diſ. (y) ὡς. HL. 69. al. 8. Mt. c. l. z. ἕως. Mt. 11. (z) = BH. Arm. for. germ. 1. (a) = ABCDGHLS. Alii. Mt. V. a. d. k. l. p. q. al. 8. Ed. || ὁ ἰησοῦς. 73. 80. Mt. 17. minio. Evangeliſtaria. Syr. Perſ. p. (b) ἰάκωβον καὶ ἰωάννην. DL. 64. 71. 130. 157. al. 5. Mt. k. l. r. Syr. Perſſ. Ar. p. Copt. Aeth. Arm. Goth. Vulg. ed. cant. corb. germ. 1. Antipater boſtr. Andr. cret. (c) = L. (d) ἡ ἰδέα. D. Orig. (e) ἠλλοιώθη καὶ. D. Copt. cant. Arnob. ἕτερον (ἑτέρα. Orig.), καὶ ἠλλοιώθη. Arm. Syr. p. c. aſt. Orig. (f) + ἕτερος. 28. + καὶ ἐγένετο. Arm. Syr. p. c. aſt. Orig. + ἐγένετο. Arnob. || = ἕτερον, καὶ ὁ ἱματισμὸς αὐτοῦ. veron. (g) ἦν δε. D. cant. verc. Arnob. ἦσαν δε. Vulg. It. (h) = D. Arm. Vulg. It. Orig. bis.

ξῃ, [i] ἔλεγον" τὴν [k] ἔξοδον"
αὐτοῦ, ἣν ἔμελλε πληροῦν ἐν
32 ἱερουσαλήμ. Ὁ δὲ πέτρος
καὶ οἱ σὺν αὐτῷ ἦσαν βεβα-
ρημένοι ὕπνῳ. διαγρηγορήσαν-
τες δὲ εἶδον τὴν δόξαν αὐτοῦ,
καὶ τοὺς δύο ἄνδρας τοὺς συν-
33 εστῶτας αὐτῷ· Καὶ ἐγένε-
το ἐν τῷ διαχωρίζεσθαι αὐ-
τοὺς ἀπ' αὐτοῦ, εἶπεν [l] — ὁ"
πέτρος πρὸς τὸν ἰησοῦν· ἐπι-
στάτα, καλόν ἐστιν ἡμᾶς
[m] ὧδε εἶναι· [n] καὶ" [o] ποιή-
σωμεν" [p] σκηνὰς τρεῖς," μίαν
σοι, καὶ [q] μίαν μωσεῖ," καὶ
μίαν ἠλίᾳ· [r] μὴ εἰδὼς ὃ λέ-
34 γει." Ταῦτα δὲ αὐτοῦ λέ-
γοντος, ἐγένετο νεφέλη, καὶ
[s] ἐπεσκίασεν" αὐτούς. ἐφοβή-
θησαν δὲ ἐν τῷ [t] ἐκείνους εἰσ-
ελθεῖν" εἰς τὴν νεφέλην.
35 Καὶ φωνὴ ἐγένετο ἐκ τῆς νε-
φέλης, λέγουσα· οὗτός ἐστιν
ὁ υἱός μου ὁ [u] ∾ ἀγαπητός,"
αὐτοῦ

q. μωσεῖ μίαν. u ∾ ἐκλελεγμένος.

(i) οἱ ἔλεγον. P. ἔλ. δε. C*D. 69. 106. 124. Ev. 6. al. 2. Mt. 11. Syr. utr. cant. colb. καὶ ἔλεγον. 61. Ev. 2. al. 5. Mt. B. f. 19. Arm. Vulg. veron. brix. corb. (k) δόξαν. 15. 27. 37. 64. 72 in m. 127* 129. 142. in m. 225. et Barber. 7. Mt. B. ψ. 10. (ſed ſcholia codicis 10 habent rec.) Chryſ. Codd. ap. Euthym. Utramque lectionem conjunxit Aeth. || Rec. Orig. bis. Arnob. (l) = APS. 72. 89. 127. 218 (cum al. 9.) 229* 235. Ev. 6. 24. Alii. Mt. HV. al. 11. (m) + πάντοτε. 71. (86. et Ev. 24. ap. Beng.) Ev. 31. Mt. B. (n) = M. 69. al. 6. Mt. B. c. ſemel. f. 11. 19. θέλεις. D. Copt. cant. corb. (o) ποιήσω ὧδε. D* cant. Tert. ποιήσωμεν ὧδε. D** (p) τρεῖς σκηνάς. DFL. 50. 69. 124. ap. Birch. 133. pluresve. Mt. B. c. bis. f. g. Copt. Arm. Vulg. It. exc. veron. verc. (q) μίαν μωσεῖ ſ. μωυσεῖ ſ. μωσῆ ſ. μωυσῆ. ADEFGHLPS. al. 32. pluresve. Mt. BHV. c. ſemel. al. 22. Ed. Syr. utr. Perſ. Copt. Arm. Goth. Slav. Vulg. It. (r) = Mt. d. οὐ γὰρ ᾔδει, τί λαλήσει. Mt. c. ſemel. Utrumque conjungit Orig. ſemel. (Semel ut rec.) || ὃ] τί. Ev. 19. 20. Mt. B. c. ſemel. ἃ. D. gr. || λέγει] ἐλάλει. 89. al. 4. Orig. ſemel. (s) ἐπεσκίαζεν. BL. Mt. B. σκιὰ ἐγένετο ἐπ'. Arm. (t) εἰσελθεῖν αὐτούς. BL. αὐτοὺς εἰσελθ. 157. εἰσελθεῖν ἐκείνους. Mt. BH. c. f. ἐκείνους ἐλθεῖν. S. *cum viderent Moſen et Eliam aſcendentes*, Syr. item Perſ. p. (u) BL. ἐκλεκτός. 1. *electus*, Copt. Syr. p. in m. verc. corb. gat. Sed *dilectus*. Vulg. cant. veron. brix. for. peruſ. *dilectiſſimus*, colb. Vigil. tapſ. Utrumque conjungit Aeth. || + ἐν ᾧ ηὐδόκησα. C in m. DM. 76. 86. ap. Beng. 106. Ev. 19. 31. al. 3. Mt. B. c. ſemel. f. 19. cant.

36 αὐτοῦ ἀκούετε. Καὶ ἐν τῷ
γενέσθαι τὴν φωνὴν, εὑρέθη
[x] = ὁ" ἰησοῦς μόνος. καὶ
αὐτοὶ ἐσίγησαν, καὶ οὐδενὶ
ἀπήγγειλαν ἐν ἐκείναις ταῖς
ἡμέραις [y] οὐδὲν" ὧν [z] ἑώρά-
κασιν."]

37 Ἐγένετο δὲ [a] ἐν τῇ ἑξῆς
ἡμέρᾳ," [[b] κατελθόντων αὐ-
τῶν" ἀπὸ τοῦ ὄρους, [c] συν-
ήντησεν" αὐτῷ ὄχλος πολύς.
38 Καὶ ἰδοὺ, ἀνὴρ ἀπὸ τοῦ ὄ-
χλου [d] ἀνεβόησε," λέγων· δι-
δάσκαλε, δέομαί σου, [e] ἐπί-
βλεψαι" ἐπὶ τὸν υἱόν μου, ὅτι
μονογενής [f] ∾ ἐστί μοι·"
39 [g] Καὶ ἰδοὺ, πνεῦμα λαμβά-
νει αὐτὸν, καὶ ἐξαίφνης κρά-
ζει," [h] καὶ σπαράσσει αὐτὸν
μετὰ ἀφροῦ, καὶ [i] μόγις"
ἀποχωρεῖ ἀπ' αὐτοῦ, [k] συν-
40 τρίβον" αὐτόν. Καὶ ἐδεή-
θην τῶν μαθητῶν σου, ἵνα
[l] ἐκβάλωσιν" αὐτὸ, καὶ οὐκ
41 ἠδυνήθησαν [m]. Ἀποκριθεὶς
δὲ ὁ ἰησοῦς εἶπεν [n]· ὦ γενεὰ
ἄπιστος καὶ διεστραμμένη,
ἕως πότε ἔσομαι πρὸς ὑμᾶς,
[o] καὶ" ἀνέξομαι ὑμῶν; προσ-

e. ἐπίβλεψον. f ∾ *μοί ἐστιν.* l. ἐκβάλλωσιν.

(x) = ABCDHS. al. 10. Mt. V. al. 3. Ed. (y) = D. 47. Mt. g. cant. (z) ἑώρακαν. BL. Mt. BH. ἐθεάσαντο. D. (ἐθέασαν. D*) (a) διὰ τῆς ἡμέρας. D. *per diem*, Sahid. cant. veron. verc. corb. *in illa die*, brix. || = ἐν. BLS. 1. 69. (b) κατελθόντος τοῦ ἰησοῦ. Evangeliſtaria. κατελθόντι τῷ ἰησοῦ. 91. Mt. g. Evangeliſtaria alia. κατελθόντι αὐτῷ. Ev. 5. 18. 21. καταβαινόντων. 69. || κατελθόντα αὐτὸν ἀπὸ τοῦ ὄρους συνελθεῖν αὐτῷ ὄχλον πολύν. D. cant. (c) συνέπεσεν. 56. 58. 61. (d) ἐβόησε. BCDL. 68. 69. 157. Mt. o. z* (e) ACGHKLS. 11. 72. 91. 127. 131. 142. 145. 235. Ev. 3. 24. al. 25. Mt. V. al. 5. Ed. Theophyl. ἐπιβλέψαι. Mt. H. d. o. x. Goth. (f) ABCDL. 1. 72. 131. 142. 218 (cum al. 4.) Ev. 44. Mt. c. f. g. l. cant. verc. (g) λαμβάνει γὰρ αὐτὸν ἐξαίφνης πνεῦμα, καὶ ῥήσσει. D. cant. item verc. (h) + καὶ ῥήσσει. 1. 118. 131. (St. β.) Copt. Aeth. Arm. Ar. p. Sax. Vulg. for. corb. germ. 1. colb. || + καὶ τρίζει τοὺς ὀδόντας αὐτοῦ. Syr. Perſ. p. (i) μόλις. B. Mt. 11. (k) συντρίβων. 108. al. 3. Mt. H. r. Ed. καὶ συντρίβει. D. cant. συντρίβοντες. 2. Codd. vet. ap. Wechel. (l) ABCLS. 36. 40. 72. 89. 91. 116. 124. 127. 142. 145. 157. 218 (cum al. 8.) 235. Ev. 18. 19. 24. 32. 40. al. 28. pluresve. Mt. BHV. al. 18. Ed. || ἀπαλλάξωσιν αὐτόν. D. *dimittant eum*, cant. (m) + ἐκβαλεῖν αὐτό. Marcion ap. Epiph. (n) + αὐτῷ. 50. + πρὸς αὐτούς. Marcion. (o) ἕως πότε. K. 34* 40. 42. 63. 64. 69. 72. 116. 124. 157. Ev. 19. 32. al. 8. Mt. f. m. r. 10. Syr. p. in m. tolet. Marcion ap. Tert. et Epiph.

ἄγαγε [p] ∾ ὧδε τὸν υἱόν
42 σου." Ἔτι δὲ προσερχομέ-
νου αὐτοῦ, [q] ἔῤῥηξεν" αὐτὸν
τὸ δαιμόνιον, καὶ [r] συνεσπά-
ραξεν." ἐπετίμησε δὲ ὁ ἰησοῦς
τῷ πνεύματι τῷ ἀκαθάρτῳ,
καὶ [s] ἰάσατο τὸν παῖδα, καὶ
ἀπέδωκεν αὐτὸν" τῷ πατρὶ
43 αὐτοῦ. Ἐξεπλήσσοντο δὲ
πάντες ἐπὶ τῇ μεγαλειότητι
[t] τοῦ θεοῦ."]

Πάντων δὲ θαυμαζόν-
των ἐπὶ πᾶσιν οἷς [u] ἐποίει"
[x] — ὁ ἰησοῦς," [εἶπε πρὸς
44 τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ· Θέσθε
ὑμεῖς εἰς [y] τὰ ὦτα" ὑμῶν τοὺς
λόγους τούτους· ὁ γὰρ υἱὸς
τοῦ ἀνθρώπου μέλλει παρα-
δίδοσθαι εἰς χεῖρας ἀνθρώ-
45 πων [z]. Οἱ δὲ ἠγνόουν τὸ ῥῆ-
μα τοῦτο, καὶ ἦν παρακεκα-
λυμμένον [a] ἀπ'" αὐτῶν ἵνα
μὴ αἴσθωνται [b] αὐτό·" καὶ
ἐφοβοῦντο [c] ἐρωτῆσαι" [d] αὐ-
τὸν" περὶ τοῦ ῥήματος τού-
του.

46 Εἰσῆλθε δὲ διαλογισμὸς
ἐν αὐτοῖς, [e] τὸ," τίς ἂν εἴη
47 μείζων αὐτῶν. Ὁ δὲ ἰησοῦς,
[f] ἰδὼν" τὸν διαλογισμὸν [g] τῆς
καρ-

---

p ∾ τὸν υἱόν σου ὧδε. u. ἐποίησεν.

(p) ACEGHS. 69. 72. 89. 106. 116. 124. 127. 130. gr. 142. 157. 218 (cum al. 8.) 235. Ev. 24. 32. 40. al. 12. pluresve. Mt. BHV. al. 19. Ed. Goth. Slav. || = ὧδε. D. cant. peruſ. (q) ἔῤῥιψεν. 76. Alius. Mt. q. x. item Ev. 32. (r) συνετάραξεν. D. 220. cant. (s) ἀφῆκεν αὐτὸν, καὶ ἀπέδωκε τὸν παῖδα. D. cant. (t) αὐτοῦ. 38. 69* Mt. l. r. peruſ. (u) ABCDL. 1. 33. 69. 106. 118. 124. 131. 157. 229. (x) = DL. 1. 131. 157. Ed. Copt. Arm. Vulg. cant. verc. corb. for. peruſ. colb. germ. 1. || + *dixit ei Petrus: Domine, quare nos non potuimus ejicere illum? Quibus (Jeſus) dixit: quoniam ejusmodi (genus) oratione ejicitur et jejunio.* corb. colb. brix. Correctorium. item Goth. (y) *cordibus*, Arr. Aeth. Vulg. Scholia in Mt. d. (z) + ἁμαρτωλῶν. 76. ap. Mill. et Wetſt. 106. Mt. x. Syr. p. (a) ἐπ'. 127. ἐπ'. 157. παρ'. 61. in m. 69. *eis* ſ. *ab eis* ſ. *ante* ſ. *inter eos*. It. (b) = 127. Arm. αὐτοῦ. Mt. g. (c) ἐπερωτῆσαι. CDKM. 72. 86 ap. Beng. 116. al. 4. Mt. l. 10. (d) = D. cant. Ante ἐρωτῆσαι ponunt 69. 124. 127. Mt. l. (e) = 1.* 131. Mt. 11. (f) εἰδώς. FK. 72. 124. 145. al. 10. Mt. m. r. 10. 11. Syr. utr. Perſ. Ar. Aeth. Slav. γνούς. 1. 131. Alius. (g) = 28. 235. τῶν καρδιῶν. 220. Poſt αὐτῶν ponit D. cant.

καρδίας" αὐτῶν, ἐπιλαβόμε-
νος παιδίου, ἔστησεν αὐτὸ
48 παρ' ἑαυτῷ, Καὶ εἶπεν αὐ-
τοῖς· ὃς ἐὰν δέξηται τοῦτο τὸ
παιδίον ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου,
ἐμὲ δέχεται· καὶ [h] ὃς ἐὰν ἐμὲ
δέξηται, δέχεται" τὸν ἀπο-
στείλαντά με. ὁ γὰρ μικρότε-
ρος ἐν πᾶσιν ὑμῖν [i] ὑπάρ-
χων," οὗτος [k] ∾ ἔσται" μέ-
49 γας. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἰωάν-
νης [εἶπεν· ἐπιστάτα, εἴδομέν
τινα [l] ἐπὶ" τῷ ὀνόματί σου
ἐκβάλλοντα [m] = τὰ" δαιμό-
νια, καὶ ἐκωλύσαμεν αὐτὸν,
ὅτι οὐκ ἀκολουθεῖ μεθ' ὑμῶν.
50 [n] Καὶ εἶπε" [o] πρὸς αὐτὸν"
ὁ ἰησοῦς· μὴ κωλύετε [p]· ὃς
γὰρ οὐκ ἔστι [q] καθ'" [r] ὑμῶν,
ὑπὲρ ὑμῶν" ἐστιν [s].]

51 ['Εγένετο δὲ ἐν τῷ συμ-
πληροῦσθαι τὰς ἡμέρας τῆς
ἀναλήψεως αὐτοῦ, καὶ αὐτὸς
τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐστήριξε
τοῦ πορεύεσθαι εἰς ἱερουσα-
52 λήμ. Καὶ ἀπέστειλεν ἀγγέ-
λους πρὸ προσώπου [t] αὐτοῦ"

k ∾ ἐστι. r. ἡμῶν ὑπὲρ ἡμῶν.

(h) = D. 71. cant. || Ab ὃς ἐὰν ad ὃς ἐὰν = verc. (i) = D. Ante ἐν ponit Arm. (k) ἐστιν. BCL. 1. 131. Ev. 2. 19. 36. Mt. c. f. Copt. Slav. Vulg. It. exc. cant. Orig. ter. (Sed in aliis ἔσται ſe legiſſe teſtatur.) Cypr. (l) ἐν. BL. 33. 61. in m. 69. 131. Ev. 18. 19. Mt. f. bis. (m) = ABDEHLS. 50. 69. 72. 89. 108. 116. 124. ap. Birch. 127. 130. 131. 145. 157. 235. al. 8. pluresve et Barber. 6. Mt. V. al. 17. Ed. (n) εἶπε δέ. BCDL. 1. 33. 124. 157. Copt. Syr. p. in m. cant. verc. colb. (o) = D. cant. tol* πρὸς αὐτοῖς. 13. 61 in m. 69. 235. Mt. 11. Arm. veron. colb. αὐτοῖς. Syr. Ar. Perſ. p. Syr. p. in m. (p) + αὐτόν. CDLM. 71. 229** Mt. c. Arr. Perſ. p. Copt. Aeth. Slav. cant. tol. emmer. || + οὐ γάρ ἐστι καθ' ἡμῶν (ὑμῶν. Syr. p.) L. 7. 33. 60. Ev. 2. Mt. f. bis. Syr. p. c. aſt. (et notatur in m: non in omnibus exemplaribus reperitur.) Scholia vet. ap. Mt. (q) μεθ' 56. 58. 61. Utrumque jungit 69. (r) BCDKLM. 10. 11. 33. 57. 71. 72. 114. 116. 124. 145* 219. ap. Birch. Ev. 36. et Barber. 2. Mt. f. bis. n. x. 11. Syr. utr. Arr. Perſſ. Aeth. Goth. Slav. Sax. Vulg. It. Auct. ſynoſ. Tit. boſtr. Euthym. Optat. Ambr. Aug. Hier. ὑμῶν ὑπὲρ ἡμῶν. A. 69. ap. Wetſt. Ed. ἡμῶν ὑπὲρ ὑμῶν. 90. Mt. 17. (s) + *nemo eſt enim, qui non faciat virtutem in nomine meo, et poterit male loqui de me.* veron. verc. item (omiſſo: et poterit male loqui de me) Goth. colb. (t) ἑαυτοῦ. AES. 10. 69. 124. 235. al. 15. Mt. V. a. p. al. 5. Ed.

καὶ πορευθέντες εἰσῆλθον εἰς
[u] κώμην" σαμαρειτῶν, ὥστε
53 ἑτοιμάσαι αὐτῷ. Καὶ οὐκ
ἐδέξαντο αὐτὸν, ὅτι τὸ πρόσ-
ωπον [x] αὐτοῦ" ἦν [y] πορευό-
54 μενον" εἰς ἱερουσαλήμ. Ἰδόν-
τες δὲ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, ἰά-
κωβος καὶ ἰωάννης, εἶπον·
κύριε, θέλεις εἴπωμεν πῦρ
καταβῆναι [z] ἀπὸ" τοῦ οὐρα-
νοῦ, καὶ ἀναλῶσαι αὐτοὺς,
[a] — ὡς καὶ ἠλίας ἐποίησε."
55 [b] Στραφεὶς δὲ ἐπετίμησεν αὐ-
τοῖς, [c] = καὶ εἶπεν· οὐκ οἴ-
δατε,

(u) πόλιν. 28. 69. 124. ap. Birch. 229** Ev. 31. al. 5. Mt. c. m. n. o. 11. Perſſ. Vulg. It. (exc. cant. colb.) Theophyl. Tert. (x) = 108. (y) πορευομένου. Vulg. veron. brix. for. peruſ. Ambr. (non Hier.) (z) ἐκ. CD. 1. 118. 131. Baſil. (a) = BL. 71. 157. Perſ. w. Copt. ap. Mill. et Beng. Arm. Sax. Vulg. ed. for. (non It.) (b) στραφεὶς δὲ ἐπετίμησεν αὐτοῖς, καὶ εἶπεν] καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς. 80. 219. Alius. ὁ δὲ ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς. Mt. d. Iidem, item Barber. 3. deinceps poſt σῶσαι addunt: καὶ στραφεὶς ἐπετίμησεν αὐτοῖς. *At ille indignatus prohibuit.* Gaudent. || στραφεὶς δὲ] + ὁ ἰησοῦς. K. 2. 25. 40** 57. 64. 114. 116. 234 in m. al. 6. Mt. g. l. r. 10. Ed. Perſ. p. || ἐπετίμησεν αὐτοῖς] ὁ ἰησοῦς. 77. 108. (c) καὶ εἶπεν uſque ad σῶσαι = ABCEGHLS. 2* 17. 28. 34. 36. 40. 44* 57. 71. 103. 104* 125* 157. 183. 193. 226* 235. Ev. 18. 19. 36. al. 13. Mt. V. a. c. ſemel. (alibi habet in anagnoſmate compoſito e cap. 9, 51—57. cap. 10, 22. 23. 24. et cap. 13, 22.) f. g. i. n. 17. Copt. ap. Mill. et Beng. Aeth. Sax. germ. 1. gat. Codd. lat. vet. ap. Stapulenſ. Euſ. (ut videtur) Baſil. Cyr. Gaudent. Non attingunt Chryſ. (teſte Euthymio, qui tamen in margine codd. Mt. i. n. fatetur, alibi ap. Chryſ. haec inveniri.) Theophyl. (etiam in cod. Mt. m. licet hic codex et edd. habeant in contextu) Scholia codd. Mt. a. d. g. 10. 11. 12. 14. (ſed d. 10. 11. et, ni fallor, 12. 14. habent in contextu.) || Rec. habent Verſſ. (etiam Slav.) Clem. alex. (ap. Macar. chryſoceph.) Dionyſ. areop. Theoph. relig. hiſt. Cypr. ut videtur. Opus imp. Aug. Ambr. Auctor quaeſt. ex utr. Teſt. || οἵου] ποίου. D. 1. 35. in m. 60. 118. Mt. c. m. x. z. Clem. Theodor. ſtudit. Antiochus. || = ὑμεῖς. DF. 13. 69. 106. 115. 124. al. 3. et Barber. 1. Mt. 11. Goth. Vulg. It. Antioch. Ante ἐστὲ ponit Mt. r.

δατε, οἵου πνεύματός ἐστε
56 ὑμεῖς;" [d] †. Καὶ [e] ἐπορεύ-
θησαν" εἰς ἑτέραν κώμην.]

57 [[f] ∽ Ἐγένετο δὲ," [g]
πορευομένων αὐτῶν" [h] ἐν τῇ
ὁδῷ" εἶπέ τις πρὸς αὐτόν·
ἀκολουθήσω σοι, ὅπου [i] ἂν"
[k] ἀπέρχῃ," [l] = κύριε."
58 Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ ἰησοῦς· αἱ
ἀλώπεκες φωλεοὺς ἔχουσι,
καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ
κατασκηνώσεις· ὁ δὲ υἱὸς τοῦ
ἀνθρώπου οὐκ ἔχει, ποῦ τὴν
59 κεφαλὴν κλίνῃ. Εἶπε δὲ
πρὸς [m] ἕτερον·" ἀκολούθει
μοι. ὁ δὲ εἶπε· κύριε, ἐπίτρε-
ψόν μοι [n] ἀπελθόντι πρῶτον"
60 θάψαι τὸν πατέρα μου. Εἶπε
δὲ αὐτῷ [o] = ὁ ἰησοῦς·"
ἄφες τοὺς νεκροὺς θάψαι τοὺς
ἑαυτῶν νεκρούς· σὺ δὲ [p] ἀ-
πελθὼν" διάγγελλε τὴν βασι-
61 λείαν τοῦ θεοῦ. Εἶπε δὲ καὶ

 ἕτερος·

d † ὁ γὰρ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἦλθε ψυχὰς ἀνθρώπων ἀπολέσαι, ἀλλὰ σῶσαι. f ∽ καί.

(d) ὁ γὰρ υἱὸς uſque ad σῶσαι, Iidem, qui nota anteced. et praeterea (ſervato: καὶ εἶπεν· οὐκ οἴδατε, οἵου πνεύματός ἐστε ὑμεῖς) = D. 59. cant. germ. 2. Chryſ. aliquoties (etiam in codd. moſqu.) || = γαρ. 1. 11. 13. 69. 89. 118. 124. 151. al. 8. Mt. c. q. 11. Ed. Copt. Vulg. verc. for. Antioch. ἦτε, veron. || = ἀνθρώπων. Syr. Perſ. Goth. Vulg. colb. for. Poſt ἀπολέσαι ponit 76. || ἀπολέσαι] ἀποκτεῖναι. 115. 124. 127. 180. al. 5. (e) ἐπορεύθη. 36. 67. 71. || καὶ ἐπορεύθ. εἰς ἑτέρ. κώμην = Copt. ap. Mill. colb. (f) BCL. 69. 121. 124. Syr. Perſſ. Copt. Arm. καὶ ἐγένετο. D. cant. verc. colb. (g) πορευομένου τοῦ ἰησοῦ. G. 12. Evangeliſtaria. πορευομένου αὐτοῦ. E. Evangeliſtaria ap. Mill. et Werſt. (h) = Evangeliſtaria quaedam, etiam Mt. BH. Alia vero Evangeliſtaria poſt ὁδῷ pergunt cap. 10, 22. 23. 24. et 13, 22. (i) = 157. ἐάν. ABCL. 124. Ev. 32. 44. Mt. B. a. c. f. al. 5. (k) ὑπάγεις. D. 157. (l) = BDL. 1. 64. 131. 157. Ed. Copt. Arm. Vulg. cant. verc. colb. for. Ante ἀκολουθ. ponit veron. Poſt σοι, Ev. 32. (m) αὐτόν. 50. Ev. 20. verc. (n) ἀπελθεῖν. 69. 131. ἀπελθεῖν πρῶτον. AK. 34* 42. 61. Ev. 19. 32. al. 13. Mt. r. 10. 12. Ed. Theodoret. πρῶτον ἀπελθεῖν καί. 1. Orig. Vulg. It. πρῶτον ἀπελθόντι. B. Mt. 11. πρῶτον ἀπελθόντα. D. *primum ut eam et*, cant. || πρῶτον poſt θάψαι ponit 218 (cum 77. 108) (o) = BDL. 33. Copt. cant. verc. ὁ κύριος. Mt. B. (p) πορευθείς. D. Iren. ap. Epiph.

ἕτερος· ἀκολουθήσω σοι, κύ-
ριε· [q] πρῶτον δὲ ἐπίτρεψόν
μοι" [r] ἀποτάξασθαι" [s] τοῖς"
62 εἰς τὸν οἶκόν μου. Εἶπε δὲ
[t] πρὸς αὐτὸν" ὁ ἰησοῦς· οὐδεὶς
[u] ἐπιβαλὼν τὴν χεῖρα αὐτοῦ
ἐπ' ἄροτρον, καὶ βλέπων εἰς
τὰ ὀπίσω," εὔθετός ἐστιν [x] εἰς
τὴν βασιλείαν" τοῦ θεοῦ.]

1 [y] Μετὰ δὲ ταῦτα [ἀνέ-
δειξεν ὁ κύριος" [z] καὶ" ἑτέ-
ρους ἑβδομήκοντα [a], καὶ
[ἀπέστειλεν αὐτοὺς [b] ἀνὰ
δύο" πρὸ προσώπου αὐτοῦ,
εἰς πᾶσαν πόλιν καὶ τόπον,
οὗ [c] ἔμελλεν" αὐτὸς [d] ἔρχε-
2 σθαι." Ἔλεγεν [e] ∾ οὖν"
πρὸς αὐτούς· ὁ μὲν θερισμὸς
πολύς,

---

e ∾ δέ.

(q) ἐπίτρεψον δέ μοι πρῶτον. D. Vulg. cant. Iren. gr. (r) *nuntiare*, veron. verc. germ. 1. || + πᾶσι. 14. Barber. 1. (s) *his, qui*. Syr. Perſſ. Ar. Aeth. Goth. Vulg. mſ. It. Tert. Iren. Aug. Beda. *his. quae*, Vulg. ed. for. (t) πρὸς αὐτὸν = B. Poſt ἰησοῦς ponunt ACEGHS. 69. 72. 218 (cum al. 8) al. 18. pluresve. Mt. BHV. al. 17. Ed. Theophyl. αὐτῷ. D. colb. *illis*, cant. (u) εἰς τὰ ὀπίσω βλέπων καὶ ἐπιβάλλων τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπ' ἄροτρον. D. cant. veron. verc. colb. Clem. Cypr. Auct. de promiſſ. Hilar. Zeno. (Rec. Orig. Iren. gr. Tert. Ambr.) || καὶ βλέπων εἰς τὰ ὀπίσω = Mt. B. || ἐπιβαλὼν] βαλὼν. 27. 59. Mt. m. Orig. ter. (non Clem.) || αὐτοῦ = 1. Mt. m. o. Arm. veron. verc. Iren. gr. Orig. ter. Cyr. Tert. Ambr. Aug. || βλέπων] στραφεὶς. 4. 7. 36. 38. 40. 60. Ev. 18. 19. Mt. a. f. Orig. ter. Cyr. Chryſ. Auct. ſynopſ. Iſidor. Concil. quiniſext. Damaſc. (non Clem. nec Iren. gr. neque ſcholia in Mt. a. d. g.) (x) τῇ βασιλείᾳ. BL. 1. 33. Syr. Arm. Vulg. It. Clem. Orig. ter. Baſil. Iren. ap. Epiph. Patr. lat. Scholia in Mt. a. d. g. ἐν τῇ βασιλείᾳ. 131. Iren. gr. (y) ἀπέδειξεν δὲ. D. cant. veron. verc. colb. || ὁ κύριος] ὁ ἰησοῦς. Mt. i. n. veron. brix. (z) = BL. 3. (a) + δύο. BD. 42. (codd. ap. St.) Perſſ. Arm. Vulg. cant. verc. colb. for. Dial. c. marcion. Clem. recogn. Epiph. Tit. boſtr. Hilar. Aug. Anaclet. Doroth. Prudent. Iſid. hiſp. Beda. Sed omittunt Euſ. Nyſſ. Cyr. Euthym. Theophyl. Theophanes. Iren. Tert. Ambr. Hier. Damaſus etc. || + μαθητάς. 7. 60. Evangeliſtaria. (b) = Mt. B. ſemel. δύο δύο. Mt. χ. ψ. ἀνὰ δύο δύο. B. 13. 69. 91. ap. Mill. 114. 116. 145. al. 7. Mt. g. r. 10. 11. 14. Syr. p. c. obel. Euſ. (c) ἤμελλεν. ABCE. Alii. Mt. B. bis. H*V. al. 6. (d) εἰσέρχεσθαι. A. 1. 118. 131. Syr. p. in m. verc. Euſ. Theophyl. διέρχεσθαι. 61. 69. 71. al. 3. Mt. χ. ψ. εἰσπορεύεσθαι. 157. (e) BCDL. 1. 33. 69. 124. 127. 131. 157. Mt. n. Syr. p. in m. Goth. Slav. cant. verc. colb. *Et*, Syr. Perſſ. Arr. Aeth. Vulg. veron. brix. for.

πολὺς, οἱ δὲ ἐργάται ὀλίγοι.
δεήθητε οὖν τοῦ κυρίου τοῦ
θερισμοῦ, ὅπως [f] ἐκβάλῃ" ἐρ-
γάτας εἰς τὸν θερισμὸν αὐτοῦ.
3 Ὑπάγετε· ἰδοὺ, [g] ἐγὼ" ἀπο-
στέλλω ὑμᾶς ὡς [h] ἄρνας" ἐν
4 μέσῳ λύκων. [i] Μὴ βαστάζε-
τε [k] βαλάντιον," μὴ πήραν,
μηδὲ ὑποδήματα· καὶ μηδένα
κατὰ τὴν ὁδὸν ἀσπάσησθε.
5 Εἰς ἣν δ' ἂν [l] οἰκίαν ∾ εἰσ-
έρχησθε,: πρῶτον" λέγετε·
6 εἰρήνη τῷ οἴκῳ τούτῳ. Καὶ
ἐὰν [m] † ᾖ ἐκεῖ [n] † υἱὸς εἰρή-
νης, ἐπαναπαύσεται ἐπ' αὐτὸν
ἡ εἰρήνη ὑμῶν· εἰ δὲ μήγε,
7 [o] ἐφ' ὑμᾶς ἀνακάμψει." Ἐν
αὐτῇ δὲ τῇ οἰκίᾳ μένετε, [p]
ἐσθίοντες" καὶ πίνοντες τὰ
παρ' αὐτῶν· ἄξιος γὰρ ὁ ἐργά-
της τοῦ μισθοῦ αὐτοῦ ἐστιν.
μὴ μεταβαίνετε ἐξ οἰκίας εἰς
8 οἰκίαν. Καὶ εἰς ἣν [q] = δ'"
ἂν πόλιν εἰσέρχησθε, καὶ
[r] δέχωνται" ὑμᾶς, ἐσθίετε
9 τὰ παρατιθέμενα ὑμῖν, Καὶ
θεραπεύετε τοὺς ἐν αὐτῇ
[s] ἀσθενεῖς," καὶ λέγετε αὐ-
τοῖς· ἤγγικεν ἐφ' ὑμᾶς ἡ βα-
10 σιλεία τοῦ θεοῦ. Εἰς ἣν δ'
ἂν πόλιν [t] ∾ εἰσέρχησθε,"
καὶ μὴ [u] δέχωνται" ὑμᾶς,
X 5 ἐξελ-

f. ἐκβάλλῃ. l ∾ εἰσέλθητε. m † μὲν. n † ὁ.
t ∾ εἰσέλθητε.

(f) ADEKLMS. 1. 61. 72. 89. 91. 124. 127. 142. 145. 157. 218 (cum al. 6.) 235. Ev. 2. 18. 24. 33. al. 38. Mt. V. al. 18. Ed. Baſil. ἐκβάλει. Mt. BH. (g) = AB. 57. ap. Wetſt. Mt. 11. Arm. Vulg. mſ. verc. (h) πρόβατα. AM. 28. 106. 127. Ev. 2* al. 6. Mt. ψ. (i) Vſ. 4 — 9 = Evangeliſt. Mt. BH. || Vſ. 4 — 11. = Evangeliſt. Mt. χ. ψ. || Vſ. 5 — 9 = Ev. 13. 17. (k) βαλλάντιον. ADEFL. Ev. 2. Alii. Mt. V. al. 6. Ed. Clem. (l) εἰσέλθητε πρῶτον οἰκίαν. D* veron. verc. colb. || = τοῦτον. D** cant. || εἰσέρχησθε] εἰσέλθητε. BCDFI. 1. 13. 69. 131. Mt. g. (m) = ACDEFKLMS. Ev. 2. 36. al. 60. Mt. V. al. 16. Ed. Syr. utr. Slav. 1. Vulg. It. Orig. ſemel. Conſtitut. (n) = ACDEFLS. 218 (cum al. 10.) Ev. 36. Alii. Mt. V. al. 19. Ed. (etiam St. 3.) Orig. bis. Conſtitut. Theophyl. (o) ἡ εἰρήνη ὑμῶν ἐφ' ὑμᾶς ἀνακάμψει. Orig. bis. ἐφ' ὑμᾶς ἐπιστρέψει ἡ εἰρήνη ὑμῶν. D. cant. πρὸς ὑμᾶς ἀναστρέψει. Mt. a. || ἀνακάμψει] ἐπανακάμψει. 50. al. 2. Ev. 19. 32. Mt. f. ἀναστρέψει. 36. 40. 77. Mt. a. Scholia in Mt. a. d. g. (p) ἔσθοντες. BD. (q) = CDEGS. 69. 91. 106. 124. 127. 142. 235. al. 25. Mt. V. al. 13. Ed. (r) δέχονται. 124. 131. 157. 235. al. 7. pluresve. Mt. a. c. f. q. z* 11. al. 3. Ed. (s) ἀσθενοῦντας. D. (t) BCDL. 1. 13. 69. 131. 157. (u) δέχονται. 124. 157. 235. al. 5. pluresve. Mt. f. 11. al. 3. Ed.

ἐξελθόντες εἰς τὰς πλατείας
11 αὐτῆς, εἴπατε· Καὶ τὸν κο-
νιορτὸν τὸν κολληθέντα [x] ἡ-
μῖν" ἐκ τῆς πόλεως ὑμῶν [y],
[z] ἀπομασσόμεθα" ὑμῖν· πλὴν
τοῦτο γινώσκετε, ὅτι ἤγγι-
κεν [a] † ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ.
12 Λέγω [b] † ὑμῖν, ὅτι Σοδόμοις
[c] ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ" ἀνεκτό-
τερον ἔσται, ἢ τῇ πόλει ἐκεί-
13 νῃ.] Οὐαί σοι [d] χοραζίν,"
οὐαί σοι [e] βηθσαϊδά·" ὅτι εἰ
ἐν τύρῳ καὶ σιδῶνι [f] ἐγένον-
το" αἱ δυνάμεις αἱ γενόμεναι
ἐν ὑμῖν, πάλαι ἂν ἐν σάκκῳ
καὶ σποδῷ [g] καθήμεναι" με-
14 τενόησαν. Πλὴν τύρῳ καὶ
σιδῶνι ἀνεκτότερον ἔσται [h] ἐν
15 τῇ κρίσει," ἢ ὑμῖν. Καὶ σὺ
καπερναοὺμ, [i] ἡ ἕως τοῦ οὐ-
ρανοῦ ὑψωθεῖσα, ἕως" ᾅδου
16 [k] καταβιβασθήσῃ."] [Ὁ
ἀκούων

a † ἐφ' ὑμᾶς. b † δὲ.

(x) = Arm. Arr. Perſ. p. gat. ὑμῖν. D** gr. 3. 115. Mt. l. (y) + εἰς τοὺς πόδας. BD. 121. 157. item 90. Sax. It. exc. for. peruſ. + εἰς τοὺς πόδας ἡμῶν. ACKLM. (St. β. cum aliis.) 1. 13. 33. 42. 63. 64. 69. 114. 115. 116. 118. 131. 218 (cum al. 6.) 229. in m. Ev. 18. 19. 32. 36. al. 9. Mt. c. f. r. x. 10. 11. Syr. utr. Perſ. p. Arr. Copt. Arm. Goth. brix. + εἰς τοὺς πόδας ὑμῶν. Slav. 1. || Poſt κονιορτὸν + τῶν ποδῶν. 124. + τῶν ποδῶν ἡμῶν. 28. 124. in m. (z) ἀποτινασσόμεθα. 28. 57. (a) = BDL. 1. 33. 131. 157. Copt. Arm. Perſ. w. Goth. Vulg. It. (exc. brix. Mm.) Theophyl. Tert. Poſt θεοῦ rejicit 118. ἐφ' ἡμᾶς. Mt. l. (b) = ACEKL. 1. 10. 28. 33. 63. 64. 69. 72. 89. 114. 116. 124. 127. 130. gr. 142. 157. 235. Ev. 24. al. 34. et Barber. 4. Mt. BH. d. g. i. k. l. n. p. z. 10. 11. Ed. Syr. Arr. Perſſ. Goth. Slav. exc. 1. Vulg. veron. vind. colb. Mm. gat. for. γάρ. 115. (c) Poſt ἔσται rejiciunt A. 69. 124. 142. Syr. Copt. Arm. ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως 157. gat. ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ θεοῦ. (po ἔσται.) D. cant. *in regno*, veron. verc. (d) χοραζαὶν. D. χοραζεὶ, ſ. χωραζὶν ſ. χοραζὶ ſ. *Corozain*, Alii. (e) βηθσαϊδὰν ſ. βεθσαϊδά. Alii. (f) ἐγενήθησαν. BDL. 13. 33. 69. (g) = 68. 108. Syr. Perſ. p. Mm. καθήμενοι. ABL. 28. 131. (h) = D. 63. Mt. 10. Vulg. mſ. cant. Ante ἀνεκτότερον ponunt 1. 131. ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως. 13. 69. Syr. Perſſ. Aeth. Goth. brix. colb. *in illo die*, Sax. (i) ἢ ἕως . . . ὑψωθήσῃ, ἢ ἕως. 1. Scholia in Mt. a. d. g. μὴ ἕως . . . ὑψωθήσῃ; ἢ ἕως. D* *numquid* (*quid*, veron.) *usque ad coelum exaltaberis*, (*exaltata es*, vind.) *aut usque . . . demergeris?* (*deſcendes?* cant.) cant. veron. verc. vind. μὴ ἕως . . . ὑψωθήσῃ; ἕως. BD**L. Aeth. (k) καταβήσῃ. BD. cant. καταδύσῃ. Barber. 1.

ἀκούων ὑμῶν, ἐμοῦ ἀκούει·
καὶ ὁ ἀθετῶν ὑμᾶς, ἐμὲ
ἀθετεῖ· [l] ὁ δὲ ἐμὲ ἀθετῶν,
ἀθετεῖ τὸν ἀποστείλαντά
με."

17 Ὑπέστρεψαν δὲ οἱ ἑβδο-
μήκοντα [m] μετὰ χαρᾶς, λέ-
γοντες· κύριε, καὶ τὰ δαιμό-
νια ὑποτάσσεται ἡμῖν ἐν τῷ
18 ὀνόματί σου. Εἶπε δὲ αὐ-
τοῖς· ἐθεώρουν τὸν σατανᾶν
ὡς ἀστραπὴν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ
19 πεσόντα. [Ἰδοὺ, [n] δίδωμι"
ὑμῖν τὴν ἐξουσίαν [o] τοῦ" πα-
τεῖν ἐπάνω ὄφεων καὶ σκορ-
πίων, καὶ ἐπὶ πᾶσαν τὴν δύ-
ναμιν τοῦ ἐχθροῦ· καὶ [p] οὐ-
δὲν" ὑμᾶς οὐ μὴ [q] ἀδικήσῃ."
20 Πλὴν ἐν τούτῳ μὴ χαίρετε,
ὅτι τὰ [r] πνεύματα" ὑμῖν
ὑποτάσσεται· χαίρετε δὲ [s] †,
ὅτι τὰ ὀνόματα ὑμῶν [t] ἐγρά-
21 φη" ἐν τοῖς οὐρανοῖς. Ἐν
αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἠγαλλιάσατο [u]
τῷ πνεύματι [x] [y] ὁ ἰησοῦς"
καὶ

q. ἀδικήσει. s † μᾶλλον.

(l) ὁ δε ἐμοῦ ἀκούων, ἀκούει τοῦ ἀποστείλαντός με. D. cant. vind. || Eadem haec (ſed καὶ ὁ loco ὁ δὲ) in fine commatis, poſt με, addunt 13. 124. Syr. p. Syr. hieroſ. Arm. Aeth. veron. verc. (m) + δύο. BD (St. β.) Syr. p. in m. Perſ. p. Arm. Vulg. It. exc. veron. vind. brix. (n) δέδωκα. BL. 1. Mt. c. ſemel, in principio lectionis. Arr. Copt. Aeth. Syr. p. in m. Vulg. veron. vind. brix. Mm. gat. germ. 1. for. peruſ. Orig. bis. Cyr. aliquoties. Chryſ. Theodoret. Macar. Epiph. Hilar. Lucif. Ambr. Ruſin. Philaſtr. Vigil. tapſ. (o) = 1. Orig. quinquies. Cyr. (p) = (et mox habet ἀδικήσουσι.) Arm. (q) CFS. 36. 40. 118. 124. 127. 131. 157. 218 (cum al. 7.) Ev. 1. 2. 18. 36. 40. al. 18. pluresve. Mt. B. bis. H. bis. V. al. 15. Ed. (etiam Steph. 3.) Theophyl. (r) δυνάμεις. D. 1. 131. 157. Syr. Perſ. p. cant. brix. Baſil. Cyr. Theodoret. Scholia in Mt. a. d. g. Ambr. Ambroſiaſt. Aug. ſemel. || Rec. Orig. (s) = ACDEFGHKL. (St. π.) 1. 33. 69. 72. 91. 106. 124. 127. 131. 157. 235. Ev. 1. 2. 3. 4. 18. 19. 24. 36. 40. al. 67. Mt. B. bis. H. bis. V. 19. al. 23. Ed. Syr. utr. Arr. Perſſ. Copt. Aeth. Arm. Goth. Slav. Vulg. It. Conſtitut. Orig. Euſ. Ath. Reſponſ. ad orthod. Baſ. Chryſ. Theophyl. Ambr. Ambroſiaſt. Aug. || Habent 218 (cum 3. 77. 108) et, ut videtur, BS. Alii. Aug. (t) ἐνεγράφη. 157. ἐγγέγραπται. BL. 1. Conſtitut. Baſ. Cyr. (u) + ἐν. DFL. cant. veron. verc. corb. vind. colb. Vulg. ed. ſixtin. Clem. (x) + τῷ ἁγίῳ. BCD (St. β.) KL. 1. 33. 63. 114. 145. Mt. 10. Syr. utr. Syr. hieroſ. Perſ. p. Copt. Aeth. Arm. Vulg. It. (exc. brix.) Aug. Beda. || Non addit Clem. (y) = BD. 157. Vulg. cant. veron. verc. vind. Mm. gat. peruſ. for.

καὶ εἶπεν· [z] ἐξομολογοῦμαί" σοι [a] πάτερ," κύριε τοῦ οὐ-
ρανοῦ [b] καὶ τῆς γῆς," ὅτι
ἀπέκρυψας ταῦτα ἀπὸ σοφῶν
καὶ συνετῶν, καὶ ἀπεκάλυψας
αὐτὰ νηπίοις. ναὶ, ὁ πατὴρ,
ὅτι οὕτως ἐγένετο εὐδοκία ἔμ-
22 προσθέν σου.] [c] † [Πάντα
[d] μοι παρεδόθη" ὑπὸ τοῦ πα-
τρός [e] μου·" καὶ οὐδεὶς [f] γι-
νώσκει," τίς ἐστιν ὁ υἱὸς, εἰ
μὴ ὁ πατήρ· καὶ τίς ἐστιν ὁ
πατὴρ, εἰ μὴ ὁ υἱὸς, καὶ ᾧ
ἐὰν βούληται ὁ υἱὸς ἀποκαλύ-
23 ψαι. Καὶ στραφεὶς πρὸς
τοὺς μαθητὰς, [g] κατ' ἰδίαν"
εἶπε· μακάριοι οἱ ὀφθαλμοὶ
οἱ βλέποντες ἃ βλέπετε [h].
24 Λέγω γὰρ ὑμῖν, ὅτι πολλοὶ
προφῆται [i] καὶ βασιλεῖς" ἠ-
θέλησαν ἰδεῖν, ἃ ὑμεῖς βλέ-
πετε, καὶ οὐκ εἶδον· καὶ
ἀκοῦσαι ἃ ἀκούετε, καὶ οὐκ
ἤκουσαν.]

25 Καὶ ἰδοὺ, [νομικός τις
[k] ἀνέστη," [l] ἐκπειράζων" αὐ-
τὸν καὶ λέγων· [m] διδάσκαλε,"
τί ποιήσας ζωὴν [n] αἰώνιον"
26 κληρονομήσω; Ὁ δὲ εἶπε
πρὸς

c † καὶ στραφεὶς πρὸς τοὺς μαθητὰς, εἶπε· d. παρεδόθη μοι.

(z) εὐχαριστῶ. Marcion ap. Epiph. *Gratias ago et confiteor*, Tert. aut Marcion. (a) = F. Marcion ap. Epiph. Tert. || πάτερ, ὁ θεὸς τοῦ οὐρ. Clem. *Domine, pater coeli etc.* brix. vind. corb. colb. for. || Rec. Orig. (b) = Marcion. (c) = DL. 1. 13. 33. 42. 61. 63. 69. 106. 114. 118. 130. gr. et lat. 131. Mt. m. r. 10. Ed. (etiam Elzevir.) Perſ. w. Copt. Aeth. Arm. Vulg. It. (exc. corb. colb.) Iren. || Habent Barber. 8. (d) ABCDEFHLS. 1. 13. 69. 72. 106. 124. 127. 131. 157. 218 (cum al. 9.) 235. Ev. 36. al. 12. pluresve. Mt. V. al. 17. Ed. (Goth. Slav. Vulg. It.) Marcion. Theophyl. (e) = D. cant. verc. colb. for. peruſ. Tert. Iren. (f) ἐπιγινώσκει. CFH. 33. 91. 124. Ev. 2. 18. 19. al. 5. Mt. c. f. g. m. x. 17. (g) = D (St. β.) Barber. 1. Vulg. It. (exc. brix.) Poſt εἶπε ponit Mt. 11. Poſt στραφεὶς, Arm. (h) + καὶ ἀκούοντες ἃ ἀκούετε. D. cant. + *et aures, quae audiunt*, colb. brix. + *et aures, quae audiunt, quae auditis*. tol. (i) = D. cant. verc. corb. vind. Method. Tert. || *et juſti*, veron. (k) προσῆλθεν. 33. Mt. 17** Evangeliſtaria. (l) πειράζων. 28. 77. 108. 130. al. 4. Barber. 1. Mt. a. x. 17** Evangeliſtaria. (m) = D. cant. Marcion. || + ἀγαθέ. M. (n) = Marcion ap. Tert. germ. 2.

πρὸς αὐτόν· ἐν τῷ νόμῳ τί γέ-
γραπται; πῶς ἀναγινώσκεις;
27 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν· ἀγα-
πήσεις κύριον τὸν θεόν σου
[o] ἐξ ὅλης τῆς καρδίας σου,
καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς σου,
καὶ ἐξ ὅλης τῆς ἰσχύος σου,"
[p] ˙καὶ ἐξ ὅλης τῆς διανοίας
σου·" καὶ τὸν πλησίον σου ὡς
28 [q] σεαυτόν." Εἶπε δὲ αὐτῷ·
ὀρθῶς [r] ἀπεκρίθης·" τοῦτο
29 ποίει, καὶ [s] ζήσῃ·" Ὁ δὲ,
θέλων [t] δικαιοῦν" ἑαυτὸν, εἶ-
πε πρὸς τὸν ἰησοῦν· καὶ τίς
30 ἐστί μου πλησίον; Ὑπολα-
βὼν δὲ ὁ ἰησοῦς εἶπεν· ἄνθρω-
πός τις κατέβαινεν ἀπὸ ἱερου-
σαλὴμ εἰς ἱεριχὼ, καὶ λη-
σταῖς περιέπεσεν· οἳ καὶ [u] ἐκ-
δύσαντες" αὐτὸν καὶ πληγὰς
ἐπιθέντες ἀπῆλθον, ἀφέν-
τες ἡμιθανῆ [x] τυγχάνοντα."
31 [y] Κατὰ συγκυρίαν" δὲ ἱερεύς
τις κατέβαινεν ἐν τῇ ὁδῷ ἐκεί-
νῃ· καὶ ἰδὼν αὐτὸν, ἀντιπα-
32 ρῆλθεν. Ὁμοίως δὲ καὶ λευΐ-
της, [z] γενόμενος" κατὰ τὸν
τόπον, [a] — ἐλθὼν" καὶ
33 ἰδὼν [b], ἀντιπαρῆλθε. Σα-
μαρείτης δέ τις ὁδεύων ἦλθε
κατ' αὐτὸν, καὶ ἰδὼν [c] αὐ-
34 τὸν," ἐσπλαγχνίσθη. Καὶ
προσελ-

(o) ἐν ὅλῃ τῇ καρδίᾳ σου, καὶ ἐν ὅ. τῇ ψ. σου, καὶ ἐν ὅ. τῇ ἰσχ. σου. D. It. (exc. brix. for.) item B. 1. 131. 157. || Articulus = 1. quater. (p) = D. It. (exc. brix. for.) Tert. (q) ἑαυτόν. A. 69. 106. 157. 218 (cum al. 4.) 235. Ev. 5. 36. al. 16. pluresve. Mt. V. 19. al. 9. Orig. ſemel. (r) ἔκρινας. L. 40. 218 (cum 76.) *dixiſti*, Syr. Perſ. p. Aeth. Epiph. Marcion. (s) σώζῃ. 2. 14. 60. 76. Barber. 1. Mt. d. (etiam in ſcholio) σώσῃ. Barber. 1. σωθήσῃ. Clem. || Rec. Orig. (t) δικαιῶσαι. BC*DL. 157. Iſidor. (u) ἐξέδυσαν. EGHS. 1. 89. 131. 142. al. 14. et Barber. 2. Mt. HV. d. 17. Ed. Vulg. veron. brix. vind. for. peruſ. germ. 1. (x) = BDL. 1. 131. (Copt. Arm. Vulg. It.) (y) κατὰ τύχα. D. *forte*, cant. *fortuito*, verc. corb. *Accidit autem ut*, Vulg. brix. for. peruſ. || = veron. vind. colb. (z) = B. 1. 33. 118. Copt. ἐλθών. Arm. Arr. brix. colb. *cum tranſiſſet*, verc. (a) = D. 15. 42. 63. 68. 114. Ev. 32. Mt. m. 10. 19. Arm. Arr. Vulg. cant. verc. brix. colb. veron. corb. vind. Mm. gat. for. peruſ. Theophyl. (b) + αὐτόν. AD. 42. 63. 114. 124. 157. 235. Ev. 21. 32. Mt. x. 10. Syr. Vulg. It. Theophyl. || Poſt ἀντιπαρῆλθεν addit colb. (c) = BL. 1. 33. Mt. 11. veron. vind. colb.

προσελθὼν κατέδησε τὰ τραύ-
ματα αὐτοῦ, ἐπιχέων [d] ἔλαι-
ον καὶ οἶνον·" ἐπιβιβάσας δὲ
αὐτὸν ἐπὶ τὸ ἴδιον κτῆνος,
ἤγαγεν αὐτὸν εἰς [e] πανδοχεῖ-
ον," καὶ ἐπεμελήθη αὐτοῦ.
35 Καὶ ἐπὶ τὴν αὔριον [f] = ἐξ-
ελθὼν," [g] ἐκβαλὼν" δύο
δηνάρια ἔδωκε τῷ πανδοχεῖ,
καὶ εἶπεν [h] αὐτῷ·" ἐπιμελή-
θητι αὐτοῦ, καὶ [i] ὅ, τι" ἂν
προσδαπανήσῃς, [k] ἐγὼ," ἐν
τῷ ἐπανέρχεσθαί με, ἀποδώ-
36 σω σοι. [l] Τίς [m] οὖν" [n] τού-
των" τῶν τριῶν [o] πλησίον δο-
κεῖ σοι" γεγονέναι τοῦ ἐμπε-
37 σόντος εἰς τοὺς λῃστάς; Ὁ
δὲ εἶπεν· ὁ ποιήσας τὸ ἔλεος
μετ' αὐτοῦ. εἶπεν [p] — δὲ"
αὐτῷ ὁ ἰησοῦς· πορεύου, καὶ
σὺ ποίει ὁμοίως.]

38 [q] Ἐγένετο δὲ, ἐν τῷ"
πορεύεσθαι [r] αὐτοὺς, καὶ αὐ-
τὸς [εἰσῆλθεν" εἰς κώμην
τινά· γυνὴ δέ τις, ὀνόματι
μάρθα, ὑπεδέξατο αὐτὸν [s] εἰς
39 τὸν οἶκον αὐτῆς." Καὶ τῇδε
ἦν ἀδελφὴ καλουμένη μαρία,
ἣ καὶ [t] παρακαθίσασα" [u] πα-
ρὰ" τοὺς πόδας τοῦ [x] ἰησοῦ,"
ἤκουε [y] τὸν λόγον" αὐτοῦ.
40 Ἡ

o. δοκεῖ σοι πλησίον. p. οὖν.

(d) οἶνον καὶ ἔλαιον. Mt. r. Syr. Perſ. p. Aeth. Scholia ap. Mt. (e) δοχεῖον. 218. (cum 77.) (f) = BDL. 1. 33. 118. 131. 157. Ev. 15. Ed. Syr. Arr. Perſſ. Aeth. Vulg. It. Ambr. (g) = Mt. a. w. (h) = BDL. 1. 33. 80. 118. 131. 157. Ev. 16. Copt. Arm. Vulg. It. (exc. verc. brix.) Ambr. (i) ὅ τι. 72. al. 4. Mt. c. 19. (k) = 1. 118. Arm. Ambr. Aug. Poſt με ponit D. cant. (l) τίνα οὖν δοκεῖς πλησίον etc. D. cant. (m) = BL. 1. 118. Vulg. It. exc. cant. (n) = 16. Ev. 11. Poſt τριῶν ponunt 80. 116. 130. gr. Mt. ω. 19. Arm. || = τριῶν. verc. (o) ACEFLS. 69. 72. 124. 157. 218 (cum al. 8.) 235. Ev. 24. 32. 40. al. 18. pluresve. Mt. BHV. al. 15. Ed. Theophyl. Alii alio ordine. (p) δὲ. BC*DFL. 1. 16. 33. 69. 131. 157. 229. in m. Mt. x. Copt. Syr. p. in m. Slav. cant. verc. καὶ εἶπεν. 77. 108. Vulg. veron. brix. for. peruſ. || = οὖν. 36. Mt. 17. Syr. Perſ. p. Arm. colb. (q) ἐν δὲ τῷ. BL. 69. Copt. Aeth. Ar. (r) αὐτὸν εἰσελθεῖν. D. cant. || αὐτοὺς] αὐτόν. 1. 157. Syr. hieroſ. Mm. gat. || = καί. BL. 69. Copt. verc. (s) = B. || τὸν οἶκον] τὴν οἰκίαν. CL. 33. || = αὐτῆς. L. 33. (t) παρακαθεσθεῖσα. ABC*L. Macar. (u) πρὸς. BC*L. 33. 44. Macar. (x) κυρίου. BDL. Syr. Perſſ. Ar. p. Copt. Aeth. Arm. Syr. p. in m. Vulg. It. exc. veron. (y) τῶν λόγων. 10. 40. 127. 131. 157. Ev. 46. al. 18. Mt. a. f. g. p. q. z. 11. al. 6. Ed. Syr. Perſſ. Aeth. Arm.

40 Ἡ δὲ μάρθα περιεσπᾶτο περὶ
πολλὴν διακονίαν· ἐπιστᾶσα
δὲ εἶπε· κύριε, οὐ μέλει σοι,
ὅτι ἡ ἀδελφή μου μόνην με
κατέλιπε διακονεῖν; εἰπὲ οὖν
αὐτῇ, ἵνα μοι συναντιλάβη-
41 ται. Ἀποκριθεὶς δὲ εἶπεν
αὐτῇ ὁ ἰησοῦς· μάρθα, μάρ-
θα, [z] μεριμνᾷς καὶ τυρβάζῃ
42 περὶ πολλά'' [a] Ἑνὸς δέ ἐστι
χρεία.'' μαρία [b] δὲ'' τὴν ἀγα-
θὴν μερίδα ἐξελέξατο, ἥτις
οὐκ ἀφαιρεθήσεται [c] — ἀπ''
αὐτῆς. [d]]
1 [e] Καὶ [ἐγένετο,'' ἐν τῷ
εἶναι αὐτὸν ἐν τόπῳ [f] τινὶ''
προσευχόμενον, [g] ὡς ἐπαύ-
σατο, [εἶπέ τις τῶν μαθητῶν
αὐτοῦ πρὸς αὐτόν· κύριε, δί-
δαξον ἡμᾶς προσεύχεσθαι,
καθὼς καὶ ἰωάννης ἐδίδαξε
2 τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ. Εἶπε
δὲ αὐτοῖς· ὅταν [h] προσεύχη-
σθε,'' λέγετε· πάτερ [i] †
[k] †, ἀγι-

---

i † ἡμῶν.

(z) ⩶ veron. verc. corb. vind. Ambr. ter. θορυβάζῃ. (omiſſis caeteris) D. *Turbas te*, cant. || τυρβάζῃ] θορυβάζῃ. BCDL. 1. 33. Evagr. || πολλὰ] πολλοῦ. 225. (a) ⩶ D. cant. veron. verc. corb. vind. colb. Clem. Ambr. ter. ὀλίγων δέ ἐστι χρεία. 38. Arr. ὀλίγων δὲ ὧδε χρεία ἐστι. Arm. ὀλίγων δέ ἐστι χρεία ἢ ἑνός. BL. 1. Copt. Aeth. Syr. p. in m. Orig. (in catena ap. Corder.) Baſil. Olympiodor. Joh. geometra. Hier. Aug. ſemel. || Scholia vet. ap. Mt. et ἑνὸς et ὀλίγων explicant. Scholiographus vel codicem ſecutus eſt ſimilem noſtrorum BL1; vel praeſto ei fuerunt plures ſive codices ſive commentarii, diverſas lectiones exhibentes. || ἐστι] + κυριεύουσα. 89. (b) ⩶ D. Ed. Vulg. Codd. Italae, qui antecedentia omittunt. Hier. Ambr. γάρ. BL. 1. 69. 157. Ev. 37. Slav. 1. Baſil. Antiochus. Damaſc. (c) ⩶ CDL. *illi*, cant. veron. verc. corb. vind. (d) Evangeliſtaria ſini hujus capitis jungunt cap. 11, 27. 28. (e) ἐγένετο δέ. A. 90. Ev. 46. Mt. 10. (f) ἐρήμῳ. Copt. Arr. (g) + καί. DM. 27. 29. 71. Mt. r. cant. veron. verc. vind. colb. corb. Ante προσευχ. addit 28. (h) προσεύχεσθε. AC. 1. 69. 124. Ev. 18. Mt. 17. Ed. || + μὴ βαττολογεῖτε, ὡς οἱ λοιποί· δοκοῦσι γάρ τινες, ὅτι ἐν τῇ πολυλογίᾳ αὐτῶν εἰσακουσθήσονται· ἀλλὰ προσευχόμενοι. D. cant. E Matthaeo, e quo etiam ſequens precum formula interpolata eſt. (i) B. 1. 57. 130. gr. et lat. Alius. Perſ. w. Vulg. for. tol. harl** Orig. Marcion aut Tert. || Adeſt in Slav. cant. veron. brix. peruſ. gat. || *Sancte*, verc. colb. corb. Mm. vind.

[k] †, ἁγιασθήτω [l] τὸ" ὄνο-
μά σου [m]· [n] ἐλθέτω" [o] σου
3 ἡ βασιλεία·" [p] † Τὸν ἄρτον
[q] ἡμῶν" τὸν ἐπιούσιον [r] δί-
δου" ἡμῖν [s] τὸ καθ' ἡμέ-

ραν·"
4 Καὶ ἄφες ἡμῖν [t] τὰς
ἁμαρτίας" ἡμῶν· [u] καὶ γὰρ
αὐτοὶ [x] ἀφίεμεν" [y] παντὶ
ὀφείλοντι ἡμῖν." καὶ μὴ εἰσε-
νέγκῃς [z] ἡμᾶς" εἰς πειρασμόν.
5 [a] † Καὶ

---

k † ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς. o.. ἡ βασιλεία σου.

p † γενηθήτω τὸ θέλημά σου, ὡς ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ τῆς γῆς.

(k) = BL. 1. 57. 130. gr. et lat. Alius. Arm. Perſ. w. Vulg. for. Mm. gat. tol. harl** Orig. Marcion aut Tert. Scholia in 36. 38. et in Mt. a. d. g. diſerte. || Adeſt in Slav. cant. veron. verc. corb. colb. brix. peruſ. vind. Hiat Goth. (l) = D. (m) + ἐφ' ἡμᾶς. D. cant. (n) ἐλθάτω. CP. 13. (o) D. 57. || Nyſſ. et Maximus confeſſ. loco ἐλθέτω ἡ βασιλεία σου, Lucam ſcripſiſſe tradunt: ἐλθέτω τὸ ἅγιον πνεῦμά σου ἐφ' ἡμᾶς, καὶ καθαρισάτω ἡμᾶς. Germanus Cp. ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ, ait, τὸ πνεῦμά ἐστι τὸ ἅγιον. || Etiam Marcion aut Tert. hujus argumenti petitionem ſubſtituit in locum verborum: ἁγιασθήτω τὸ ὄνομά σου. (p) = BL. 1. 130. gr. et lat. Alius. Arm. Vulg. corb. for. Mm. gat. Orig. diſerte. Marcion vel Tert. Hier. Aug. diſ. Beda. || Attingunt ſcholia in Mt. a. d. g. et Theophyl. Adeſt in Slav. Sax. cant. veron. brix. peruſ. vind. colb. tol. In verc. harl. et cod. uno lat. Mt. eſt tantum: *fiat voluntas tua*. || = τῆς. ACD. 15. 69. 114. Mt. c. 11. (q) = 131. ἡμῖν. Mt. c. o. 11. σου. Marcion ap. Orig. in catena. (r) δὸς. D. 2. 27. 28. 29. 40. 71. 106. 115. Mt. r. (s) = Mt. r. σήμερον. D. 2. 28. 29. 40. 71. 106. Syr. p. Sax. Vulg. It. || Rec. Syr. p. in m. Vulg. mſ. germ. 2. mart. gat. peruſ. emmer. harl. Scholia in Mt. a. d. g. diſerte. || = τὸ. Ed. Orig. bis, ſed alibi habet. (t) τὰ ἁμαρτήματα. 1. 118. 209. τὰ παραπτώματα. 59. τὰ ὀφειλήματα. D. 131. cant. veron. corb. colb. peruſ. tol. || Rec. Orig. diſ. (u) = καὶ γὰρ . . . ἡμῖν. 225. || καὶ γὰρ] + καὶ. 14. 53. Ev. 18. 19. 36. Mt. a. f. Barber. 1. || καὶ γὰρ αὐτοὶ] ὡς καὶ ἡμεῖς. D. cant. veron. corb. Mm. brix. colb. *ſicut et ipſi*, verc. vind. *ſiquidem et ipſi*, Vulg. for. peruſ. tol. (x) ἀφίομεν. ABDEK. 1. 2. 13. 72. 124. 125* ap. Birch. 184. Alius. Mt. x. Ed. ἀφήκαμεν. Orig. ſemel. (y) τοῖς ὀφειλέταις ἡμῶν. D. cant. veron. corb. colb. || παντὶ] τῷ. 33. 60. Arr. Perſ. p. παντὶ τῷ. L. 90. 108. 234. Ev. 32. 36. Mt. a. f. Orig. ſemel. (z) = Syr. p.

5 a † Καὶ εἶπε b πρὸς αὐτούς·"
τίς ἐξ ὑμῶν ἕξει φίλον, καὶ
c πορεύσεται" πρὸς αὐτὸν με-
σονυκτίου, καὶ d ∾ εἴπῃ"
αὐτῷ· Φίλε, χρῆσόν μοι τρεῖς
6 ἄρτους· Ἐπειδὴ φίλος e
— μου" f παρεγένετο ἐξ ὁδοῦ
πρός με," καὶ οὐκ ἔχω ὃ
7 παραθήσω αὐτῷ· Κἀκεῖνος

ἔσωθεν ἀποκριθεὶς εἴπῃ· μή
μοι κόπους πάρεχε· ἤδη ἡ
θύρα κέκλεισται, καὶ τὰ παι-
δία μου μετ' ἐμοῦ g εἰς τὴν
κοίτην" εἰσίν· οὐ δύναμαι ἀ-
8 ναστὰς δοῦναί σοι. h Λέγω
ὑμῖν, i εἰ καὶ" οὐ δώσει αὐ-
τῷ ἀναστὰς, διὰ τὸ εἶναι k
αὐτοῦ φίλον," διά γε τὴν
ἀναίδει-

---

a † ἀλλὰ ῥῦσαι ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ πονηροῦ. d ∾ ἐρεῖ.

(a) = BL. 1. 57. 130. gr. et lat. 131. 226* Alius. Mt. d. l. Arm. Copt. ap. Mill. et Beng. Vulg. for. peruſ. Mm. gat. tol. harl. Orig. diſ. Scholia in cod. 36. et in Mt. a. d. g. 10. diſerte. Marcion vel Tert. Hier. Aug. diſ. || Habent Copt. ed. Slav. cant. veron. (verc. hiat) corb. colb. brix. vind. Theophyl. (Euthymius comm. 2. 3. 4. lectores ſimpliciter ablegat ad commentarium in Matthaeum.) (b) = D. cant. Marcion ap. Epiph. *Jeſus*, colb. (c) πορεύσεται. K. 42. 53. 89* 108. 118* al. 5. Mt. 11. veron. (d) AD gr. (St. β.) KM. 13. 42. 69. 106. 114. 145 in m. Ev. 18. 19. 36. al. 14. et Barber. 2. Mt. c. f. x. 10. 11. Syr. Arr. Perſſ. Vulg. veron. vind. colb. gat. Mm. peruſ. Conſtitut. Baſ. Damaſc. (e) = CEKS. 28. 36. 40. 61. 64. 72. 76. 89. 108. 113** 115. 116. 118. 127. 130. gr. 142. 229. 235. Ev. 2. 24. 36. al. 30. et Barber. 6. Mt. V. al. 14. Ed. Syr. Slav. corb. Euthym. Theophyl. μοι. DM. 63. 69. 71. 106. 113* 220. Mt. r. x. cant. colb. (f) πάρεστιν ἀπ' ἀγροῦ. D. cant. || ἐξ ὁδοῦ] = 36. 66. Poſt με ponit 235. + μακρὰν. L. || = πρός με. veron. vind. (g) ἐν τῇ κοίτῃ. D. 57. ἐπὶ τῆς κοίτης. 118. *in ſtrato*, colb. *in cubili*, Vulg. cant. for. peruſ. corb. germ. 1. *in cubilem*, vind. *in cubiculo*, veron. brix. tol. (h) + *Et ſi ille perſeveraverit pulſans*. Arm. ed. Vulg. vind. corb. colb. gat. Tert. ut videtur. Ambr. Aug. Beda. || Non addunt Arm. mſ. cant. veron. (verc. hiat) germ. 1. for. peruſ. Vulg. mſ. ap. Henten. Chryſolog. (i) = D. cant. (k) αὐτῷ φίλον. 218 (cum 220.) αὐτὸν φίλον. A. 36** al. 6. Mt. i. n. 17. φίλον αὐτοῦ. CL. 115. 124. 157. Orig. bis. Baſ. Chryſ. Macar. αὐτὸν φίλον αὐτοῦ. D. *quod amicus ejus ſit*, Vulg. cant* Alii. *quod amicus juſſit*, cant**

ἀναίδειαν αὐτοῦ ἐγερθεὶς δώ-
σει αὐτῷ [l] ∾ ὅσων" χρήζει.
9 Κἀγὼ ὑμῖν λέγω· [αἰτεῖτε,
καὶ δοθήσεται ὑμῖν· ζητεῖτε,
καὶ εὑρήσετε· κρούετε, καὶ
10 [m] ἀνοιγήσεται"] ὑμῖν. Πᾶς
γὰρ ὁ αἰτῶν λαμβάνει· καὶ ὁ
ζητῶν εὑρίσκει· καὶ τῷ κρού-
οντι [n] ∾ ἀνοιγήσεται."]
11 [o] Τίνα" δὲ [p] + ἐξ" ὑμῶν
[q] τὸν πατέρα" αἰτήσει [r] ὁ
υἱὸς" ἄρτον, μὴ λίθον ἐπι-
δώσει αὐτῷ; [s] ἢ" [t] καὶ"
ἰχθὺν, μὴ ἀντὶ ἰχθύος ὄφιν [u]
12 ἐπιδώσει αὐτῷ; [x] Ἢ καὶ
ἐὰν [y] αἰτήσῃ" ὠὸν, [z] μὴ"
ἐπιδώ-

l ∾ ὅσον. n ∾ ἀνοιχθήσεται. s. εἰ.

(l) DEHLS. (St. π.) 1. 10. 11. 36. 40. 69. 72. 89. 127. 131. 145* 151. 157. 218 (cum al. 8.) Ev. 2. 4. 24** 36. al. 53. Mt. V. al. 18. Ed. Orig. ſemel. Baſ. Macar. Theophyl. *quantum*, cant. *quotquot*, Vulg. colb. germ. gat. for. peruſ. *quantos*, veron. verc. brix. vind. corb. || + ἂν. L. Ev. 36. al. 9. Mt. f. (m) ἀνοιχθήσεται. DEGHS. 11. 72. 118. 127. 218 (cum al. 4.) 229* 235. Ev. 2. al. 18. Mt. V. c. ſemel d. f. ſemel i. l. n. (n) AEGHKS. 11. 127. 218 (cum al. 6.) 229* 235. Ev. 18. 19. 36. al. 23. Mt. V. c. ſemel d. f. ſemel i. l. n. ἀνοίγεται. D (St. β.) cant. (o) τίς. DL. 27. 33. 49. 64. 157. item Mt. c. ſemel. Syr. p. in m. Vulg. cant. colb. gat. Mm. for. Orig. Aug. τίνες. 37* τί. Ev. 17. *A quo*, veron. corb. vind. (p) + ἐξ. ABCDKM. 13. 33. 42. 64. 69. 89. 91. 106. 124. 157. Ev. 2. 18. 19. 36. 32. al. 17. Mt. c. bis. f. g. z. 10. 11. al. 4. (Syr. utr. Perſſ. Arm. Vulg. It.) Orig. Marcion ap. Epiph. Aug. ſemel. (q) = Mt. c. ſemel. veron. Aug. Poſt αἰτήσει ponunt B. Mt. 11. || = τὸν. 1. 131. (r) = L. 157. Vulg. colb. for. peruſ. Ante αἰτήσει ponunt D. gr. Mt. m. Syr. p. in m. Orig. || = ὁ. 1. Orig. || + αὐτοῦ. 1. 60. 124. 235. Mt. c. ſemel. f. Syr. Arm. veron. corb. gat. brix. Dial. c. marc. (s) ACDEFGLS. 1. 33. Ev. 2. al. 60. et Barber. 8. Mt. V. al. 13. Ed. Copt. Syr. p. (ſed rec. additur c. obelo.) Slav. Vulg. cant. Mm. for. Dial. c. Marc. Theophyl. Euthym. *aut ſi*, veron. brix. gat. colb. peruſ. (t) = 89. 108. 157. 235. Ev. 31. Mt. x. Vulg. It. (u) + ἢ σκορπίον. 157. (x) Vſ. 12 = 157. Ev. 31. bis. || [ἢ καὶ ἐὰν] ἤ. L. καὶ ἐὰν. C. Syr. ἢ ἐὰν. 36. 38. *aut ſi*, Vulg. It. ἢ καί. B. 1. 69. 225. Mt. c. ſemel. Dial. c. marc. ἐὰν δὲ καί. D. *et ſi*, cant. (y) αἰτήσει. ADL. 1. 52. 72. 131. 235. Ev. 2. 18. 19. pluresve. Mt. c. bis. n. x. 10. 17. Ed. (z) = BL.

13 ἐπιδώσει αὐτῷ σκορπίον; Εἰ
οὖν ὑμεῖς, πονηροὶ [a] ὑπάρχον-
τες," οἴδατε [b] δόματα ἀγαθὰ"
διδόναι τοῖς τέκνοις ὑμῶν,
πόσῳ μᾶλλον ὁ πατὴρ, [c] ὁ
ἐξ οὐρανοῦ," δώσει [d] πνεῦ-
μα ἅγιον" τοῖς αἰτοῦσιν αὐ-
τόν;]
14 [e] Καὶ [ἦν ἐκβάλλων
δαιμόνιον, [f] καὶ αὐτὸ ἦν" κω-
φόν· ἐγένετο δὲ, τοῦ δαιμο-
νίου [g] ἐξελθόντος," ἐλάλη-
σεν ὁ κωφός· καὶ ἐθαύμασαν
15 οἱ ὄχλοι. Τινὲς δὲ ἐξ αὐτῶν
εἶπον· ἐν βεελζεβοὺλ, [h] +
τῷ" ἄρχοντι τῶν δαιμονίων,
16 ἐκβάλλει τὰ δαιμόνια. [i] Ἕ-
τεροι δὲ, πειράζοντες, ση-
μεῖον [k] παρ' αὐτοῦ ἐζήτουν
17 ἐξ οὐρανοῦ." Αὐτὸς δὲ [l] εἰ-
δὼς" [m] αὐτῶν τὰ διανοήμα-
τα," εἶπεν αὐτοῖς· πᾶσα βα-
σιλεία ἐφ' ἑαυτὴν [n] διαμερι-
σθεῖσα" ἐρημοῦται, καὶ οἶ-

b. ἀγαθὰ δόματα.

(a) ὄντες. DKM. 36. 42. 64. 91. 113. 114. 157. al. 6. Mt. g. r. 10. 17. Scholia in Mt. a. d. g. Clem. Marcion. Dial. c. marc. Ath. (b) ABCDEGHLS. 218 (cum al. 8.) al. 42. pluresve. Mt. V. al. 19. Ed. Syr. Slav. cant. Marcion. Dial. c. marc. Ath. Theophyl. Scholia in Mt. a. d. g. (c) ἐξ οὐρανοῦ. L. Copt. *de coelo*. Vulg. It. ὁ οὐράνιος. Aug. ὁ ἐπουράνιος. Marc. ap. Epiph. ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς. Mt. c. ſemel. Hier. || = vind. (d) ἀγαθὸν δόμα. D. Codd. ap. Ambr. cant. veron. corb. vind. colb. Orig. bis. δόματα ἀγαθὰ. 106. Arm. πνεῦμα ἀγαθὸν. L. 7. 60. Ev. 4. 12. 18. 19. Syr. p. in m. Vulg. for. peruſ. χάριν πνευματικήν. Scholia in Mt. a. d. g. *Spiritum bonum datum*, Mm. *bonum donum Spiritus ſancti*. Aeth. (e) Vſ. 14.] ταῦτα δὲ εἰπόντος αὐτοῦ, προσφέρεται αὐτῷ δαιμονιζόμενος κωφός· καὶ ἐκβαλόντος αὐτοῦ (*ejecto illo*, cant.) πάντες ἐθαύμαζον. D. cant. item brix. colb. (f) = A*BL. 1. 33. 118. 131. 157. Copt. (g) ἐκβληθέντος. AL. 33. 69. 95. 124. Mt. c. Slav. quidam. *cum ejeciſſet daemonium*, Vulg. It. (h) + τῷ. BCKLM. 33. 42. 106. 113. 114. 124. 157. Ev. 18. 19. al. 6. et Barber. 1. Mt. c. f. 10. + τῶν. A. (i) + ὁ δὲ ἀποκριθεὶς ſ. καὶ ἀποκριθεὶς εἶπε· πῶς δύναται σατανᾶς σατανᾶν ἐκβάλλειν. AD (St. β.) KM. 106. 145. 157. 218 (cum 3. 108. 220.) 231. in m. al. 16. Mt. d. l. r. x. z in marg. 10. Aeth. Syr. p. cant. (k) ἐξ οὐρανοῦ ἐζήτουν παρ' αὐτοῦ. ABDL. 13. 124. 131. 157. item 69. Vulg. cant. vind. brix. colb. corb. germ. gat. for. peruſ. (l) ἰδών. 59. Ev. 18. Mt. d. o. Vulg. It. exc. cant. (m) τὰ διανοήματα αὐτῶν. A. 157. al. 4. pluresve. Mt. 10. Ed. Vulg. It. exc. cant. (n) μερισθεῖσα, CM. 106. 124. ap. Alt. 235. Ev. 18. al. 10. Mt. a. r. 17. Ed. Ante ἐφ' ἑαυτὴν ponunt ADL. 124. cant. Auct. de prom-

18 κος ἐπὶ οἶκον [o] * πίπτει. Εἰ
δὲ καὶ ὁ σατανᾶς ἐφ᾽ ἑαυτὸν
διεμερίσθη, πῶς σταθήσεται
ἡ βασιλεία αὐτοῦ; ὅτι λέγε-
τε, ἐν βεελζεβοὺλ [p] ἐκβάλ-
19 λειν με" τὰ δαιμόνια. Εἰ
δὲ ἐγὼ ἐν βεελζεβοὺλ ἐκβάλ-
λω τὰ δαιμόνια, οἱ υἱοὶ ὑμῶν
ἐν τίνι [q] ἐκβάλλουσι;" διὰ
τοῦτο [r] κριταὶ ὑμῶν αὐτοὶ"
20 ἔσονται. Εἰ δὲ [s] ἐν δακτύ-
λῳ θεοῦ ἐκβάλλω τὰ δαιμό-
νια, ἄρα ἔφθασεν ἐφ᾽ ὑμᾶς ἡ
21 βασιλεία τοῦ θεοῦ. Ὅταν ὁ
ἰσχυρὸς καθωπλισμένος [t] φυ-
λάσσῃ" τὴν ἑαυτοῦ αὐλὴν, ἐν
εἰρήνῃ ἐστὶ τὰ ὑπάρχοντα αὐ-
22 τοῦ. Ἐπὰν δὲ [u] ὁ ἰσχυρότε-
ρος [x] αὐτοῦ" ἐπελθὼν [y] νική-
σῃ αὐτὸν," τὴν πανοπλίαν
αὐτοῦ αἴρει, ἐφ᾽ ᾗ ἐπεποίθει,
καὶ τὰ [z] σκῦλα" αὐτοῦ διαδί-
23 δωσιν. [Ὁ μὴ ὢν μετ᾽
ἐμοῦ, κατ᾽ ἐμοῦ ἐστι· καὶ ὁ
μὴ συνάγων μετ᾽ ἐμοῦ, σκορ-
24 πίζει [a]·] Ὅταν [b] τὸ ἀκά-
θαρτον πνεῦμα ἐξέλθῃ ἀπὸ
τοῦ ἀνθρώπου, διέρχεται δι᾽
ἀνύδρων τόπων, ζητοῦν ἀνά-
παυσιν· καὶ μὴ [c] εὑρίσκον,"
λέγει· ὑποστρέψω εἰς τὸν οἶ-
25 κόν μου, ὅθεν ἐξῆλθον. Καὶ
[d] ἐλθὸν" εὑρίσκει [e] σεσαρω-
μένον [f] καὶ κεκοσμημένον."
26 Τότε

(o) *domus ſupra domum poſita, cadit.* veron. (p) ἐκβάλλει. 130. gr. ἐκβάλλω. 218 (cum 220.) veron. vind. corb. ἐκβάλλειν. 69. ap. Mill. Mt. g. (q) ἐκβάλλουσι. 1. 131. Ev. 18[illegible] al. 4. ἐκβαλοῦσι. 40. 218 (cum al. 3.) Ev. 2. al. 6. Mt. c. f. r. 11. cant. *ejecerunt*, peruſ. (r) αὐτοὶ ὑμῶν κριταί. BD. cant. colb. αὐτοὶ κριταὶ ὑμῶν. ACL. 1. 69. 124. 131. 157. al. 2. Mt. c. f. x. 10. 11. Ed. Vulg. It. κριταὶ αὐτοὶ ὑμῶν. Mt. d. k. p. z. || — αὐτοί. 113. (s) + ἐγώ. D. al. 3. Mt. f. x. Copt. cant. colb. Marcion. Ambr. Aug. Vigil. tapſ. Poſt θεοῦ addunt CL. 69. 124. Syr. p. c. aſt. Ambr. ſemel. (t) φυλάσσει. D. 157. Ev. 36. al. 5. Mt. x. 17. Ed. φυλάσσει τ. ἑ. αὐλὴν φυλάσσων. 69. (u) — BDL. Mt. r. (x) — D. cant. (y) — D. cant. || + καί. 69. (z) σκεύη. K. al. 8. Mt. 10. Syr. p. (ſed rec. in m.) (a) + με. L. 33. + *a me*, gat. (b) + δέ. D. 1. 106. 118. 131. 157. Mt. c. q. Copt. Syr. p. cant. veron. *Et.* vind. (c) εὑρίσκων. LS. 69. 118. 124. al. 4. Mt. 10. Ed. || — τότε. BL. 33. 157. Mt. c. Copt. Syr. p. veron. (d) ἐλθών. DS* 69. 124. al. 7. Ed. (e) + σχολάζοντα. CL. 1. 13. 33. 69. 106. 124. 131. Barber. 1. Copt. Aeth. Ar. p. orix. Vict. tun. + σχολάζοντα καί. 16. 118. Syr. p. c. aſt. (f) — 225. Vulg. mſ. Sax. for. peruſ. tol. || — καί. DL. 76. Mt. q. Copt. Arr. cant.

26 Τότε πορεύεται καὶ παραλαμ-
βάνει [g] ἑπτὰ ἕτερα" πνεύμα-
τα πονηρότερα ἑαυτοῦ, καὶ
[h] ∾ εἰσελθόντα" κατοικεῖ
[i] ἐκεῖ." [k] καὶ γίνεται τὰ
ἔσχατα τοῦ ἀνθρώπου ἐκεί-
νου χείρονα τῶν πρώτων."]
27 Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ λέγειν αὐ-
τὸν ταῦτα, ἐπάρασά τις γυνὴ
φωνὴν ἐκ τοῦ ὄχλου, εἶπεν
αὐτῷ· μακαρία ἡ κοιλία ἡ βα-
στάσασά σε, καὶ μαστοὶ οὓς
28 ἐθήλασας. Αὐτὸς δὲ εἶπε·
[l] μενοῦνγε" μακάριοι οἱ ἀκού-
οντες τὸν λόγον τοῦ θεοῦ,
καὶ [m] φυλάσσοντες" [n] †.]
29 [Τῶν δὲ ὄχλων ἐπαθροιζομέ-
νων, ἤρξατο λέγειν· ἡ γενεὰ
αὕτη [o] [p] πονηρά ἐστι·" ση-
μεῖον [q] ἐπιζητεῖ," καὶ ση-
μεῖον οὐ δοθήσεται αὐτῇ, [r] εἰ
30 μὴ τὸ σημεῖον Ἰωνᾶ [s] †. Κα-
θὼς γὰρ ἐγένετο Ἰωνᾶς σημεῖ-
ον τοῖς Νινευΐταις, οὕτως
ἔσται καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώ-
31 που τῇ γενεᾷ ταύτῃ [t]. Βα-
σίλισσα νότου ἐγερθήσεται [u]
ἐν τῇ κρίσει" μετὰ [x] τῶν ἀν-

h ∾ ἐλθόντα. n † αὐτόν. s † τοῦ προφήτου.

(g) ἄλλα ἑπτὰ. D. cant. verc. colb. Vict. tun. || ἑπτὰ] = 57. Poſt ἑαυτοῦ ponunt BL. 69. 124. 157. (h) EGMS. 11. 45. 59. 61. 72. 76. 115. 130. gr. 229* 235. al. 16. Mt. V. a. k. n. o. p. 17. Euthym. ἐλθὸν. G. ap. Beng. 91. ἐλθὸν. Mt. g. εἰσελθὸν. Mt. 11. veron. εἰσελθόντος. 220. (i) = D. 33. cant. veron. verc. corb. vind. αὐτοῦ. 118* (k) *et ſit ejusmodi hominis vita multo pejor prioris*, veron. corb. vind. (l) μενοῦν AL. 42. 114. *etiam*, cant. *quippini* ſ. *quippe*, gat. mart. peruſ. *imo* ſ. *quinimo*. Vulg. colb. for. Tert. Aug. *manifeſtiſſime* tol. || = verc. veron. brix. corb. vind. Min. (m) ποιοῦντες. 131. Syr. p. (ſed rec. in m.) Marcion. (n) = ABCDL. 3. 9. 33. 42. 114. 123. 145. 219. 226* Aeth. Arm. Perſ. p. Syr. p. It. Marcion. Aug. || Rec. Vulg. ed. Lucif. (o) + γενεὰ. ABDL. 1. 33. 69. 124. ap. Birch. 131. Ev. 24. 32. al. 4. Mt. f. x. 11. Copt. Arm. Arr. Syr. p. c. aſt. Vulg. It. Ambr. (p) = 235. (q) ζητεῖ. AL. 63. Ev. 2. 18. 19. al. 4. Mt. f. 10. Ed. (r) ab εἰ μὴ ad ὧδε vſ. 32. = Marcion ap. Epiph. (s) = BDL. Copt. Arm. Syr. hieroſ. Sax. Vulg. mſ. It. (exc. brix.) Beda. (t) + σημεῖον. 60. Ev. 18. 19. Mt. f. Syr. hieroſ. Arr. || + καὶ καθὼς Ἰωνᾶς ἐν τῇ κοιλίᾳ τοῦ κήτους ἐγένετο τρεῖς ἡμέρας καὶ τρεῖς νύκτας, οὕτως καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῇ γῇ. D. cant. item ſcholion in Mt. d. verc. corb. item vind. (u) = D. cant. corb. (x) = C. 52. 95. 131. Mt. o. Perſ. p. Aeth.

δριῶν" τῆς γενεᾶς ταύτης, καὶ κατακρινεῖ [y] αὐτούς·" ὅτι ἦλθεν ἐκ τῶν περάτων τῆς γῆς ἀκοῦσαι τὴν σοφίαν [z] σολομῶνος," καὶ ἰδοὺ, πλεῖον [z] σο-
32 λομῶνος" ὧδε. [a] Ἄνδρες [b] ∾ νινευῒ" ἀναστήσονται ἐν τῇ κρίσει μετὰ τῆς γενεᾶς ταύτης, καὶ κατακρινοῦσιν αὐτήν· ὅτι μετενόησαν εἰς τὸ κήρυγμα ἰωνᾶ· καὶ ἰδοὺ, πλεῖ-
33 ον ἰωνᾶ ὧδε. Οὐδεὶς [c] δὲ" λύχνον ἅψας, εἰς [d] κρυπτὴν" τίθησιν, [e] οὐδὲ ὑπὸ τὸν μόδιον," ἀλλ' ἐπὶ τὴν λυχνίαν, ἵνα οἱ εἰσπορευόμενοι τὸ [f]
34 φέγγος" βλέπωσιν.] [Ὁ λύχνος τοῦ σώματός [g] ἐστιν ὁ ὀφθαλμός [h] + σου·" ὅταν [i] — οὖν" ὁ ὀφθαλμός σου ἁπλοῦς ᾖ, [k] καὶ" [l] ὅλον" τὸ σῶμά σου φωτεινόν [m] ἐστιν·" [n] ἐπὰν" δὲ πονηρὸς ᾖ, [o] καὶ" τὸ σῶμά σου σκοτεινόν [p].
35 [q] — Σκό-

z. σολομῶντος. b ∾ νινευῖται.

(y) αὐτήν. 90. Mt. o. cant. Auct. de prom. (z) ADEGHS. 1. 13. 69. 72. 106. 124. 131. 218 (c. al. 7.) 235. al. 17. pluresve. Mt. V. al. 10. Ed. (a) Vſ. 32 = D. cant. (b) ABCLM. 1. 36. 40. 42. 61. 63. 64. 69. 89. 91. 106. 114. 115. 116. 118. 124. 127* 131. 145. 157. 235. Ev. 18. al. 25. Mt. a. d. g. i. m. n. o. q. r. 10. 11. Ed. Syr. Syr. p. in m. Vulg. It. (c) = D. 1. 33. 57. 72. 108. 116. Ev. 36. al. 4. Mt. a. m. o. Ed. Syr. Ar. p. Perſſ. Vulg. It. exc. veron. brix. corb. (d) κρυπτόν. 1. 118. Mt. i. q. z** Ed. (etiam St. 3.) Theophyl. mſ. (e) = L. 1. 69. 118. 131. Alius. || οὐδεὶς = Mt. x. καὶ. 90. ἢ. 142. Ev. 2. al. 2. Mt. i. (f) φῶς. CD. 1. 13. 33. 40. 57. 69. 89. 118. 130. 131. 157. 209. Ev. 32. al. 7. Mt. K. 10. Ed. Theophyl. *lumen*, Vulg. It. (g) + σου. D. Syr. Perſſ. Ar. p. Aeth. Vulg. It. (exc. v nd.) Hier. (h) + ABCDM. Barber. 1. Syr. Perſſ. Ar. p. Copt. Aeth. Vulg. It. Hier. (i) = BDL. Copt. Perſſ. Vulg. It. (k) = CD. 61. 63. 64. 69. 124. 226** 235. al. 10. Mt. k. n. p. q. z* Ed. Slav. Vulg. It. (l) = 34. 39. Mt. m. πᾶν. D. gr. (m) ἔσται. KLM. 1. 13. 28. 42. 63. 64. 114. 118. 124. 131. 157. al. 7. Mt. c. 10. Ed. Slav. Vulg. veron. brix. for. peruſ. (n) ἐπειδὰν. 11. 49. 106. 218 (c. al. 4.) ὅταν. D. 2. 127. Mt. x. Ed. (o) = colb. || + ὅλον. 1. 28. 118. 131. Mt. 10. Copt. Hier. (p) + ἔσται. 42. 106. 124. 127. 131. 209. 229** al. 26. et Barber. 2. Mt. r. 10. Ed. Syr. Arr. Perſſ. Aeth. Arm. Syr. p. c. aſt. Vulg. It. + ἐστιν. 76. al. 4. Mt. q. x. 11. Ed. Hier. || τὸ σῶμά σου ἔστιν σκοτεινὸν ἐστιν. D. cant.

35 [q] — Σκόπει οὖν, μὴ τὸ
φῶς, τὸ ἐν σοὶ, σκότος ἐστίν.
36 Εἰ οὖν τὸ σῶμά σου ὅλον φω-
τεινὸν, μὴ ἔχον τὶ μέρος σκο-
τεινὸν, ἔσται φωτεινὸν ὅλον,
ὡς ὅταν ὁ λύχνος τῇ ἀστρα-
πῇ φωτίζῃ σε."
37 [r] Ἐν δὲ τῷ λαλῆσαι, ἠ-
ρώτα αὐτὸν" Φαρισαῖός [s] τις,"
ὅπως ἀριστήσῃ παρ' αὐτῷ.
38 [t] εἰσελθὼν δὲ ἀνέπεσεν·" Ὁ
δὲ Φαρισαῖος [u] ἰδὼν ἐθαύμα-
σεν, ὅτι" οὐ [x] πρῶτον ἐ-
βαπτίσθη πρὸ" τοῦ ἀρίστου.
39 Εἶπε δὲ ὁ κύριος πρὸς αὐτόν·
νῦν ὑμεῖς οἱ Φαρισαῖοι τὸ ἔξω-
θεν τοῦ ποτηρίου καὶ τοῦ πί-
νακος καθαρίζετε· τὸ δὲ [y] ἔ-
σωθεν" [z] ὑμῶν" γέμει ἁρπα-
40 γῆς καὶ πονηρίας. Ἄφρονες,
οὐχ ὁ ποιήσας τὸ [a] ἔξωθεν,
καὶ τὸ ἔσωθεν" ἐποίησε; *
41 Πλὴν τὰ [b] ἐνόντα" δότε ἐλεη-
μοσύνην· καὶ ἰδοὺ, πάντα κα-
42 θαρὰ ὑμῖν [c] ἐστιν." Ἀλλ'
οὐαὶ ὑμῖν τοῖς Φαρισαίοις, ὅτι
ἀποδεκατοῦτε τὸ ἡδύοσμον
καὶ τὸ πήγανον καὶ πᾶν λά-
χανον, καὶ παρέρχεσθε τὴν
[d] κρίσιν" καὶ τὴν ἀγάπην τοῦ
θεοῦ.

(q) Vſ. 35 = 57. || Vſ. 35 et 36] εἰ οὖν τὸ φῶς τὸ ἐν σοι σκότος, τὸ σκότος πόσον; D. cant. veron. verc. corb. vind. Aug. || In fine vſ. 36 + *Si enim corpus quod in te eſt lucernam non habuerit lucentem, tibi tenebroſa eſt, quanto magis autem lucerna tua fulgens lucebit tibi.* brix. || μὴ ἔχον τὶ μέρος σκότεινον = 73. corb. (r) ἐδεήθη δε αὐτοῦ. D. Sax. cant. || λαλῆσαι] + αὐτὸν. A. + αὐτὸν ταῦτα. 1. 69. 118. 124 ap. Birch. 131. Ev. 18. 19. al. 4. Mt. f. o. x. brix. vind. (s) = BL. 1. 69. 118. 131. 157. Copt. (t) καὶ εἰσελθὼν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Φαρισαίου, ἀνεκλίθη. 69. 124. || εἰσελθὼν δὲ] + εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Φαρισαίου. 74. Ev. 19. (u) ἤρξατο διακρινόμενος ἐν ἑαυτῷ λέγειν· διατί. D (St. β.) item Mt. x. Vulg. It. (exc. brix.) Aug. *retractabat penes ſe, cur,* Tert. (x) προεβαπτίσθη πρὸ. 49. πρότερον ἐβαπτίσθη. 69. πρότερον ἐβαπτ. πρὸ. 77. 108. 235. Mt. a. (y) ἐντὸς. 95. || + τοῦ ποτηρίου. 69. (z) = 226* Mt. d. (a) ἔσωθεν καὶ τὸ ἔξωθεν. CD. 218 (cum 125* 220.) Mt. m. x. Sax. cant. verc. colb. Tit. boſtr. Cypr. || Rec. Tert. Aug. (b) ὄντα. L. Syr. utr. *quae ſunt,* cant. veron. *ex his, quae habetis,* brix. *quod ſupereſt,* Vulg. verc. corb. vind. colb. for. peruſ. Aug. ſemel. ἐνόντα πάντα. 68. al. 5. || = Cypr. bis. Ambr. Aug. ſemel. Leo. Ambroſiaſt. (c) ἔσται. D. 1. 69. 124. 131. Ev. 18. 36. al. 3. Mt. f. 17. Arr. Slav. cant. verc. Marcion. (d) κλῆσιν. Marcion ap. Epiph. et Tert.

Θεοῦ. [e] — ταῦτα + δ.: ἔδει
ποιῆσαι, κἀκεῖνα μὴ ἀφιέ-
43 ναι.″] [Οὐαὶ ὑμῖν τοῖς Φα-
ρισαίοις, ὅτι ἀγαπᾶτε τὴν
πρωτοκαθεδρίαν ἐν ταῖς συνα-
γωγαῖς, καὶ τοὺς ἀσπασμοὺς
44 ἐν ταῖς ἀγοραῖς [f]. Οὐαὶ ὑ-
μῖν [g] †, ὅτι ἐστὲ [h] ∾ ὡς
τὰ μνημεῖα τὰ″ ἄδηλα, καὶ
οἱ ἄνθρωποι [i] = οἱ″ περιπα-
τοῦντες ἐπάνω, οὐκ οἴδασιν.
45 Ἀποκριθεὶς δέ τις τῶν νομι-
κῶν, λέγει αὐτῷ· διδάσκαλε,
ταῦτα λέγων καὶ ἡμᾶς ὑβρί-
46 ζεις. Ὁ δὲ εἶπε· καὶ ὑμῖν
τοῖς νομικοῖς οὐαὶ, ὅτι φορ-
τίζετε [k] τοὺς ἀνθρώπους″
φορτία [l] δυσβάστακτα, καὶ
αὐτοὶ ἑνὶ τῶν δακτύλων [m] ὑ-
μῶν″ οὐ προσψαύετε [n] τοῖς
47 φορτίοις.″] [Οὐαὶ ὑμῖν,
ὅτι οἰκοδομεῖτε τα μνημεῖα
τῶν προφητῶν, οἱ δὲ πατέ-
ρες ὑμῶν ἀπέκτειναν αὐτούς.
48 Ἄρα [o] μαρτυρεῖτε″ [p] καὶ
συνευδοκεῖτε″ τοῖς ἔργοις τῶν
πατέρων ὑμῶν· ὅτι αὐτοὶ μὲν
ἀπέκτειναν αὐτοὺς, ὑμεῖς δὲ
οἰκοδομεῖτε [q] = αὐτῶν τὰ
49 μνημεῖα.″ [r] Διὰ τοῦτο [s] καὶ
ἡ σοφία

---

g † γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι, ὑποκριταί. h ∾ μνημεῖα.

(e) = D. cant. veron. || ταῦτα] + δὲ. CKL. 13. 63. 69. 89** 124. Ev. 18. 19. al. 7. et Barber. 2. Mt. 10. 11. Syr. Copt. Syr. p. c. aſt. Slav. Vulg. colb. for. peruſ. *enim*, brix. || ἀφιέναι] παρεῖναι. BL. 13. παραφιέναι. A. (f) + καὶ (τὰς. C.) πρωτοκλισίας (τὴν πρωτοκλισίαν 13. 69. 124.) ἐν τοῖς δείπνοις. CD. 13. 64. 66. in m. 69. 124. cant. veron. (g) = BCL. 1. 33. 118. 130. gr. et lat. 131. Copt. Arm. Vulg. verc. corb. colb. Mm. gat. for. peruſ. germ. Marcion. Aug. || Habent veron. brix. emmer. || = ὑποκριταί. D. cant. vind. Luciſ. (h) D. cant. veron. verc. corb. colb. vind. germ. Luciſ. (i) = ADS. 1. 10. 11. 69. 72. 89. 120. 124. 127. 130. 131. 142. 145. 235. Ev. 36. Alii et Barber. 7. Mt. V. al. 16. Ed. Theophyl. (k) τοῖς ἀνθρώποις. 157. al. 5. et Codd. ap. Eraſm. Ed. (l) + βαρέα καί. C. 28. 40. 131. al. 5. Syr. p. in m. (m) = 218 (cum 124. al. 5!) colb. harl* (n) = D. cant. veron. verc. (o) μάρτυρές ἐστε. BL. Orig. (p) ὅτι συνευδοκεῖτε. 57. 61. 69. 124. Vulg. for. peruſ. μὴ συνευδοκεῖν. D. cant. veron. verc. *non conſentientes*, Luciſ. συνευδοκεῖν. vind. colb. (q) = BDL. Copt. cant. veron. verc. vind. αὐτῶν τὰ μνήματα. Mt. 11. αὐτῶν τοὺς τάφους. 13. τοὺς τάφους αὐτῶν. 1. 131. 157. Luciſ. Sic, ſed ante οἰκοδ. 69. 124.. (r) Vſ. 49. 50. 51. = Marcion ap. Epiph. (s) ἀποστέλλω. D. cant. veron. Luciſ. || = τοῦ Θεοῦ. Syr. ed.

ἡ σοφία τοῦ θεοῦ εἶπεν· ἀπο-
στελῶ" [t] εἰς αὐτοὺς" προφή-
τας καὶ ἀποστόλους, [u] καὶ"
ἐξ αὐτῶν [x] ἀποκτενοῦσι καὶ
50 ἐκδιώξουσιν·" Ἵνα [y] ἐκζη-
τηθῇ" τὸ αἷμα [z] πάντων"
τῶν προφητῶν, τὸ ἐκχυνό-
μενον ἀπὸ καταβολῆς κόσμου,
[a] ἀπὸ" τῆς γενεᾶς ταύτης·
51 Ἀπὸ [b] — τοῦ" αἵματος
ἄβελ [c] ἕως τοῦ αἵματος ζα-
χαρίου [d], τοῦ ἀπολομένου
μεταξὺ τοῦ θυσιαστηρίου καὶ
τοῦ οἴκου. ναὶ λέγω ὑμῖν, ἐκ-
ζητηθήσεται ἀπὸ τῆς γενεᾶς
52 ταύτης. Οὐαὶ ὑμῖν τοῖς νο-
μικοῖς, ὅτι [e] ἤρατε" τὴν
κλεῖδα τῆς γνώσεως· [f] αὐτοὶ"
οὐκ [g] ∾ εἰσήλθετε," καὶ
τοὺς εἰσερχομένους ἐκωλύσα-
53 τε. [h] ∾ Λέγοντος δὲ αὐτοῦ
ταῦτα πρὸς αὐτούς," ἤρξαντο
[i] — οἱ γραμματεῖς καὶ: οἱ
Φαρισαῖοι" δεινῶς [k] ἐνέχειν

g ∾ εἰσήλθατε. h ∾ καὶ.

(t) πρὸς αὐτούς. 157. Vulg. brix. for. peruſ. εἰς ὑμᾶς. 124. colb. || = Lucif. (u) = AK. 1. 42. 63. 69. 124. ap. Birch. 220. Mt. c. cant. (x) ἀποκτενεῖτε καὶ διώξετε. 124. colb. (y) ἐκδίκηθῇ. L. 61. Ev. 36. al. 3. Syr. p. in m. Arr. (z) = Mt. 17. peruſ. (a) ὑπὸ. Mt. 11. ἕως. D. Arr. cant. veron. verc. vind. colb. Lucif. (b) = BCDL. (c) + τοῦ δικαίου. KM. al. 15. Mt. r. x. 10. Perſ. p. Arr. Syr. p. in m. vind. colb. emmer. (d) + υἱοῦ βαραχίου. D. 73. Mt. x. Copt. Ar. p. cant. (e) ἐκρύψατε. D. (St. β.) 157. cant. verc. veron. colb. ἐκρατήσατε. Clement. homil. *habuiſtis*, Marcionitae. *habetis*, Ambroſiaſt. Aug. ſemel. Alii. (f) καὶ αὐτοί. D. 69. 124. 157. Alius. cant. veron. verc. vind. colb. Ambr. αὐτοὶ γάρ. M. 29. 71. 77. Mt. r. (g) εἰσήλθατε. ABCDELM. 124. 157. 235. Ev. 19. al. 3. Mt. m. 10. 11. (h) καί. 69. ap. Wetſt. || αὐτοῦ] = D. 64. 76. 118. 131. τοῦ ἰησοῦ. Mt. c. ταῦτα] + πάντα. 13. ταῦτα ante αὐτοῦ ponit Mt. 11. poſt αὐτοὺς Mt. f. || πρὸς αὐτούς] + ἐνώπιον παντὸς τοῦ λαοῦ. D. 157. It. (exc. for. peruſ. Mm. gat. tol.) Hiat corb. + ἐνώπιον παντὸς τοῦ λαοῦ, κατησχύνθησαν καί. Mt. 11. Arm. || Sed pro λέγοντος δὲ αὐτοῦ ταῦτα πρὸς αὐτούς, habent: κἀκεῖθεν ἐξελθόντος αὐτοῦ. BCL. 33. Copt. || Hinc: κἀκεῖθεν ἐξελθόντος αὐτοῦ, ἔλεγε ταῦτα πρὸς αὐτοὺς ἐνώπιον παντὸς τοῦ λαοῦ, καὶ κατησχύνθησαν, καί. Syr. p. in m. (i) οἱ Φαρισαῖοι. Mt. m. οἱ νομικοὶ καὶ οἱ Φαρισ. 1. 118. Mt. g. Ed. Syr. p. in m. vind. οἱ Φαρισ. καὶ οἱ νομικοί. D. Vulg. cant. veron. brix. colb. for. peruſ. οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ νομικοί. verc. (k) = 63. 114. Mt. 10. ἔχειν καί. DS. 14. 45. 124. 225. Ev. 36. Barber. 1. ἔχειν αὐτῷ καί. 121. συνέχειν καί. H. 11. 61. al. 17. Mt. k. p. z. Ed. ἀνέχειν καί. 48. 130. Mt. o. ἐνέχειν αὐτῷ καί. 1. 64. 118** 131. 209. Mt. g. x. Slav.

καὶ" [l] ἀποστοματίζειν αὐτὸν"
54 *[m] περὶ πλειόνων," [n] = Ἐνεδρεύοντες αὐτὸν" [o] † [p] = ζητοῦντες: — θηρεῦσαί τι ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ," [q] = ἵνα κατηγορήσωσιν αὐτοῦ."*
1 *[r] Ἐν οἷς ἐπισυναχθεισῶν τῶν μυριάδων τοῦ ὄχλου," [s] ὥστε καταπατεῖν ἀλλήλους," ἤρξατο λέγειν πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ· [t] πρῶτον *" προσέχετε ἑαυτοῖς ἀπὸ τῆς ζύμης [u] τῶν Φαρισαίων, ἥτις*
2 *ἐστὶν ὑπόκρισις."] [Οὐδὲν [x] δὲ" συγκεκαλυμμένον ἐστὶν, ὃ οὐκ ἀποκαλυφθήσεται· καὶ κρυπτὸν,*

O † *καὶ.*

Slav. ἐλέγχειν καί. Mt. m. Cod. ap. Euthym. || *graviter inſiſtere*, Vulg. for. peruſ. *graviter* ſ. *male habere*, cant. veron. vind. colb. *male ſe habere*, verc. *contriſtari*, brix. (l) ἀποστομίζειν αὐτὸν. LS. 57. 64. 108. 127. 235. al. 8. Mt. V* 11. 17. Ed. ἐπιστομίζειν αὐτον. 67. Mt. l. r. ἀπομαστίζειν αὐτὸν. Mt. a. συμβάλλειν αὐτῷ. D. 69. *os ejus opprimere*, Vulg. for. peruſ. *conferre cum eo*, colb. *committere cum illo* ſ. *illi*, cant. veron. vind. *comminari illi*, verc. *altercari cum illo*, brix. || αὐτὸν] αὐτῷ. 13. (m) Sequentibus jungunt 90. 142. 157. Syr. veron. (n) = D. cant. veron. verc. vind. colb. *interrogantes eum*, brix. || αὐτὸν] = 130. gr. αὐτῷ. 106. 235. al. 2. Mt. m. 11. || περὶ πλειόνων ἐνεδρεύοντες αὐτὸν = 17. 115. Mt. 17. (o) = ABCDEGHKLM. al. 68. Mt. V. al. 17. Ed. Syr. Perſ. p. Copt. Slav. It. (p) ζητοῦντες ἀφορμήν τινα λαβεῖν αὐτοῦ. D. *quaerentes occaſionem aliquam accipere ejus*, cant. *quaer. aliq. occ. invenire ab* ſ. *de* ſ. *in illo*, veron. verc. vind. et (omiſſo: *ab illo*) colb. || ζητοῦντες = BL. 1. 118. 131. 209. Mt. g. Copt. || ἐνεδρεύοντες αὐτὸν καὶ ζητοῦντες] *exſpectare*, Arm. || θηρεῦσαι] θηρᾶσαι. Mt. m. Theophyl. in commentar. || τι] = 67. Mt. r. Ante θηρεῦσαι ponunt 114. Mt. 10. (q) = L. Copt. ἵνα εὕρωσιν κατηγορῆσαι αὐτοῦ. D. cant. *ut occaſionem invenirent*, *accuſare eum*, brix. (r) πολλῶν δὲ μυριάδων συναχθεισῶν κύκλῳ. Syr. p. in m. πολλῶν δὲ ὄχλων συμπεριεχόντων κύκλῳ. D. *multis autem turbis adſtantium circa*, cant. περιεστηκότων δὲ τῶν μυριάδων τοῦ ὄχλου. 69. *multis autem turbis circumſtantibus*, Vulg. It. *mult. aut. turb. congregatis*, brix. || ἐν οἷς] *et cum*, Syr. Arr. Perſſ. *et*. Aeth. *autem*, Vulg. It. || τῶν] = 157. τῶν πολλῶν. 74** (s) ὥστε ἀλλήλους συμπνίγειν. D. cant. (t) Antecedentibus jungunt ACDE. Alii multi. Mt. c. d. f. g. k. p. q. al. 7. Ed. (etiam St. 3.) Slav. Copt. || = Vulg. veron. gat. Mm. for. peruſ. (u) ἥτις ἐστὶν ὑπόκρισις τῶν Φαρισαίων. BL. (x) = 69* Mt. g. o. Perſ. p. Vulg. mſ. γάρ. Syr. p. in m. Arr. verc. Iren.

κρυπτὸν, ὃ οὐ γνωσθήσεται.
3 Ἀνθ' ὧν ὅσα ἐν τῇ σκοτίᾳ εἴ-
πατε, ἐν τῷ φωτὶ y ἀκου-
σθήσεται" καὶ ὃ πρὸς τὸ οὖς
ἐλαλήσατε ἐν τοῖς z ταμείοις,"
κηρυχθήσεται ἐπὶ τῶν δωμά-
4 των. Λέγω δὲ ὑμῖν τοῖς φί-
λοις μου· μὴ φοβηθῆτε ἀπὸ
τῶν a ἀποκτενόντων" τὸ σῶμα,
καὶ μετὰ ταῦτα μὴ ἐχόντων
b ∾ περισσότερόν" τι ποιῆ-
5 σαι. Ὑποδείξω δὲ ὑμῖν, τί-
να φοβηθῆτε· c φοβήθητε"
τὸν, μετὰ τὸ d ἀποκτεῖναι,"
e ∾ ἐξουσίαν ἔχοντα" f ἐμβα-
λεῖν" εἰς τὴν γέενναν· ναὶ λέ-
γω ὑμῖν, g τοῦτον" φοβή-
6 θητε. h Οὐχὶ πέντε στρου-
θία i πωλεῖται" ἀσσαρίων
δύο; καὶ ἓν ἐξ αὐτῶν οὐκ ἔ-
στιν ἐπιλελησμένον ἐνώπιον
7 τοῦ Θεοῦ. Ἀλλὰ καὶ αἱ
τρίχες τῆς κεφαλῆς ὑμῶν πᾶ-
σαι k ἠρίθμηνται." μὴ οὖν
φοβεῖσθε· l πολλῶν" στρου-
8 θίων διαφέρετε m.] Λέγω
δὲ ὑμῖν· [πᾶς ὃς ἂν ὁμολογή-
σῃ ἐν ἐμοὶ ἔμπροσθεν τῶν ἀν-
θρώπων, n καὶ ὁ υἱὸς τοῦ
ἀνθρώπου ὁμολογήσει" ἐν αὐ-
τῷ ἔμπροσθεν o τῶν ἀγγέ-
9 λων" τοῦ Θεοῦ. Ὁ δὲ ἀρ-
νησάμενός με p ἐνώπιον" τῶν
ἀνθρώπων, ἀπαρνηθήσεται
q ἐνώπιον" r τῶν ἀγγέλων
10 τοῦ Θεοῦ." Καὶ πᾶς ὃς ἐρεῖ
λόγον

a. ἀποκτεινόντων. b ∾ περισσόν. c ∾ ἔχοντα ἐξουσίαν.

(y) *dicentur.* Perſ. w. Vulg. veron. for. vind. (z) μνημείοις. 225. Mt. o. (a) DGHS. al. 36. Mt. BH. al. 14. Ed. Ath. Theophyl. ἀποκτεννόντων. AEKL. al. 18. Mt. V. al. 4. ἀποκτιννόντων. Orig. ſemel. (b) ADK. 33. al. 4. Mt. 10. || Rec. Orig. quater. (c) = D. 69. 157* al. 2. Mt. 11. 17. Syr. Perſ. p. cant. verc. || Habet Tert. (d) ἀποθανεῖν. Ev. 44. Mt. B. (e) ADL. 1. 69. 124. 157. Ev. 32. Mt. c. f. x. 10. 11. Vulg. It. Orig. (f) βαλεῖν. D. al. 2. Mt. m. o. Epiph. *mittere,* Vulg. It. ἐκβαλεῖν. 218 (c. al. 7.) Ev. 44. (g) τοῦτο. 229* (h) Vſ. 6 = Marcion ap. Epiph. (i) πωλεῖτε. 72. 235. Ev. 31. Mt. q. (k) ἠριθμημέναι εἰσι. D. 40. 124. Mt. a. Clem. ſemel. (l) πολλῷ. Ev. 13. Mt. g. k. 1* p. z* Ed. verc. || + γάρ. D. Syr. Perſ. p. Ar. Aeth. Arm. (m) + ὑμεῖς. DGKM. 11. 13. 33. 40. 42. 63. 69. 106. 114. 116. 124. Ev. 24 al. 25. Mt. B. a. c. o. in marg. q. x. z** Ed. Arm. Aeth. Slav. Vulg. cant. verc. Mm. pat. (n) κἀγὼ ὁμολογήσω. 12. 38. 59. tol. Marcion. Theodotus. || ἀνθρώπου] Θεοῦ. 40. Mt. a. (o) = Mt. e. et (etiam vſ. 9.) Marcion ap. Tert. et Epiph. (p) ἔμπροσθεν. ADKQ. 42. 57. 63. 64. 11[illegible]. 235. Ev. 32. al. 4. Mt. 10. 11. || Rec. Orig. (q) ἔμπροσθεν. D. Alius. Mt. x. Clem. || Rec. Orig. (r) *patre meo, qui eſt in caelis,* veron.

λόγον [s] εἰς" τὸν υἱὸν τοῦ ἀν-
θρώπου, ἀφεθήσεται αὐτῷ·
[t] τῷ δὲ εἰς τὸ ἅγιον πνεῦμα"
[u] — βλασφημήσαντι" οὐκ
11 ἀφεθήσεται. Ὅταν δὲ [x]
προσφέρωσιν" ὑμᾶς [y] ἐπὶ"
τὰς συναγωγὰς καὶ τὰς ἀρχὰς
καὶ τὰς ἐξουσίας, μὴ [z] με-
ριμνᾶτε," πῶς [a] ἢ τί" ἀπο-
λογήσησθε, [b] ἢ τί εἴπητε·"
12 Τὸ γὰρ πνεῦμα ἅγιον διδάξει
ὑμᾶς [c] ἐν αὐτῇ τῇ ὥρα," ἃ
13 δεῖ εἰπεῖν.] [Εἶπε δέ τις αὐ-
τῷ ἐκ τοῦ ὄχλου· διδάσκαλε,
εἰπὲ τῷ ἀδελφῷ μου μερίσα-
σθαι μετ' ἐμοῦ τὴν κληρονο-
14 μίαν. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ· ἄν-
θρωπε, τίς με κατέστησε [d]
δικαστὴν ἢ μεριστὴν" ἐφ' ὑ-
15 μᾶς; Εἶπε δὲ πρὸς αὐτούς·
ὁρᾶτε καὶ φυλάσσεσθε ἀπὸ
[e] ∾ τῆς" πλεονεξίας· ὅτι οὐκ
ἐν τῷ περισσεύειν τινὶ ἡ ζωὴ
[f] ∾ αὐτοῦ" ἐστιν ἐκ τῶν
16 ὑπαρχόντων [g] αὐτοῦ." [Εἶ-
πε δὲ παραβολὴν πρὸς αὐτοὺς,
λέγων· ἀνθρώπου τινὸς πλου-
17 σίου εὐφόρησεν ἡ χώρα. Καὶ
διελο-

---

e ∾ πάσης. f ∾ αὐτῷ.

(s) πρὸς. D. gr. (t) εἰς δὲ τὸ πνεῦμα ἅγιον. D. cant. || ἅγιον πνεῦμα] πνεῦμα τὸ ἅγιον. 69. 124. Mt. B. i. x. χ. (u) = D. 69. cant. *qui dixerit*, corb. vind. colb. Marcion ap. Tert. Ante εἰς τὸ ponunt 225. Mt. o. verc. (x) φέρωσιν. D, Clem. Orig. *ducent*, veron. εἰσφέρωσιν. BL. 1. 16. 33. 64. 121. 124. 131. 157. Mt. g. *inducent*, Vulg. brix. vind. for. corb. *adducent*, cant. verc. προσφέρουσιν. 142. (y) εἰς. D. 1. 69. 124. 218 (c. al. 4.) Mt. 10. 11. Clem. (z) μεριμνήσητε. BLQ. 1. 13. 33. 36. 57. 64. 69. 77. 108. Ev. 2. Orig. Cyr. hier. προμεριμνᾶτε. D. gr. Clem. (a) = D. Syr. Perſ. p. It. (exc. brix. Mm. gat.) Clem. Orig. Cyr. hier. Ambr. (b) = (ap Mill.) 63. 91. Ev. 19. Ed. (c) = 33. Orig. Habet Clem. ὥρα] ἡμέρα. 54. ap. Mill. 106. (d) δικαστὴν. 28. Alius. Tert. κριτὴν. D. 33. cant. colb. Scholia in Mt. g. Marcion ap. Tert. κριτὴν ἢ μεριστὴν. BL. 1. 131. Mt. g. κριτὴν ἢ δικαστὴν. 69. ἄρχοντα καὶ δικαστὴν. 157. (e) ABD (St. β.) KLMQ. 1. 42. 69. 106. 114. 131. 157. 229** Ev. 18. 19. 36. al. 8. Mt. f. g. r. x. 11. 12. Syr. utr. Arr. Perſſ. Copt. Aeth. Arm. Vulg. It. (Hiant Goth. et Syr. hieroſ.) Clem. Baſil. Antioch. Tit. boſtr. Iren. Aug. Scholia in Mt. a. d. g. diſerte. (f) BEGHS. 1. 25. 40. 72. 89. 108. 115. 116. 124. 127. 130. gr. 131. 229* 235. Ev. 2. al. 20. Mt. V. d. g. i. l. n. o q. 10. 17. Antioch. || = D. Syr. Perſ. p. Arr. cant. (g) αὐτῷ. DQ. 33. 91. 116. 127. 235. al. 6. Mt. m. o. 12. Baſil. Tit. boſtr. Theophyl. Scholia in Mt. a. d. || + ταῦτα λέγων ἐφώνει· ὁ ἔχων ὦτα ἀκούειν, ἀκουέτω. 64. 73. 74** Evangeliſtaria nonnulla a ſine hujus commatis tranſiliunt ad διὰ τοῦτο vſ. 22.

διελογίζετο ἐν ἑαυτῷ, λέγων·
τί ποιήσω, ὅτι οὐκ ἔχω,
ποῦ συνάξω τοὺς καρπούς
18 μου; Καὶ εἶπε· τοῦτο ποιή-
σω· καθελῶ μου τὰς ἀποθή-
κας, καὶ [b] μείζονα; οἰκοδο-
μήσω·" καὶ συνάξω ἐκεῖ πάν-
τα [i] τὰ γενήματά" μου [k] καὶ
19 τὰ ἀγαθά μου." Καὶ ἐρῶ
τῇ ψυχῇ μου· ψυχὴ, ἔχεις
πολλὰ ἀγαθὰ [l] κείμενα εἰς
ἔτη πολλά· ἀναπαύου, φάγε,
20 πίε," εὐφραίνου. Εἶπε δὲ
αὐτῷ ὁ Θεός· [m] ἄφρον," ταύ-
τῃ τῇ νυκτὶ τὴν ψυχήν σου
[n] ἀπαιτοῦσιν" ἀπὸ σοῦ· ἃ δὲ
ἡτοίμασας, [o] τίνι" ἔσται;
21 [p] Οὕτως ὁ θησαυρίζων [q] ἑαυ-
τῷ, καὶ μὴ εἰς Θεὸν πλου-
22 τῶν. [r]] [Εἶπε δὲ πρὸς τοὺς
μαθητὰς αὐτοῦ· διὰ τοῦτο
ὑμῖν λέγω, μὴ μεριμνᾶτε τῇ
ψυχῇ [s] = ὑμῶν," τί φάγη-
τε· μηδὲ τῷ σώματι [t], τί ἐν-
23 δύσησθε. [u] ∾ Ἡ" ψυχὴ
[x] πλεῖόν" ἐστι τῆς τροφῆς,
καὶ τὸ σῶμα τοῦ ἐνδύματος.
24 Κατανοήσατε τοὺς κόρακας,
ὅτι

i. τὰ γεννήματα. u ∾ ἡ γάρ.

(b) ποιήσω αὐτὰς μείζονας. D. cant. *majora faciam*, Vulg. veron. vind. ſor. colb. Ambr. (i) ADE. Alii. Mt. BHV. al. 16. Ed. Baſ. Theophyl. τὸν σῖτον. BL. 1. 13. 69. 118. 124. 131. 157. Mt. g. Syr. Copt. Arm. τὰ σῖτα. Slav. (k) = D. 56. 130. gr. et lat. 131. cant. veron. verc. corb. vind. colb. Euthym. (ſed adeſt in Mt. i. n.) Ambr. (l) = D. cant. veron. verc. corb. colb. item vind. Leo. || εἰς ἔτη πολλὰ ponitur poſt εὐφραίνου in corb. || κείμενα] ἀποκείμενα. 235. Clem. bis. (non Orig.) || ἀναπαύου = 36. Clem. bis. (m) ἄφρων. ADQ. 218 (c. al. 5.) Ev. 32. Mt. B. Ed. (etiam St. 3.) (n) αἰτοῦσιν. BL. 33. || Rec. Clem. Orig. (o) τίνος. D. (St. β.) (Perſ. w. Vulg. It. exc. corb. vind.) Clem. ſemel. Antioch. (p) Vſ. 21 = D. cant. veron. verc. Non attingunt ſcholia in Mt. a. d. g. (q) + ἐν. L. 124. Ev. 32. Mt. 11. (r) + ταῦτα λέγων ἐφώνει· ὁ ἔχων ὦτα ἀκούειν, ἀκουέτω. E. in m. G. 13. 64. 69. 124. 127. 218 (c. al. 6.) 229. in m. 235. al. 24. Mt. V. in marg. a** g. o. Evangeliſtaria. (s) = ABDLQ. 42. 124. 131. 229** Mt. c. Arm. Vulg. mſ. cant. veron. vind. brix. ſor. germ. 1. corb. tol. emmer. Ambr. (t) + ὑμῶν. B. 1. 33. 64. 69. 91. 124. 131. 218 (c. al. 5.) 229** Ev. 18. al. 2. Mt. f. g. o. x. z. 11. Syr. Arr. Aeth. Sax. verc. Clem. ſemel. (u) BDLMS. 1. 13. 28. 33. 57. 64. 69. 124. 131. 157. al. 8. Mt. g. x. z** Syr. Arr. Syr. p. c. aſt. Copt. Aeth. cant. veron. colb. Clem. bis. οὐχὶ ἡ. 61. Ev. 2. 36. al. 10. Mt. c. f. m. 11. Syr. p. mſ. in m. μὴ ἡ. 37. in m. (x) πλείων. 145** al. 12. Mt. a. d. g. k. q. z. 10. Clem. bis. Theophyl. Euthym. πλέον. D.

ὅτι οὐ σπείρουσιν, οὐδὲ θερί-
ζουσιν· οἷς οὐκ ἔστι ταμεῖον,
οὐδὲ ἀποθήκη, καὶ ὁ θεὸς
τρέφει αὐτούς. πόσῳ μᾶλλον
ὑμεῖς διαφέρετε τῶν πετει-
25 νῶν; Τίς δὲ ἐξ ὑμῶν [y] με-
ριμνῶν" δύναται προσθεῖναι
ἐπὶ τὴν ἡλικίαν αὐτοῦ πῆχυν
26 [z] ἕνα;" [a] Εἰ οὖν οὔτε ἐλά-
χιστον δύνασθε, τί περὶ
27 τῶν λοιπῶν" μεριμνᾶτε; Κα-
τανοήσατε τὰ κρίνα, πῶς [b]
αὐξάνει· οὐ κοπιᾷ, οὐδὲ νή-
θει." λέγω δὲ ὑμῖν· [c] οὐδὲ
σολομὼν ἐν πάσῃ τῇ δόξῃ αὐ-
τοῦ περιεβάλετο ὡς ἓν τού-
28 των. [d] Εἰ δὲ τὸν χόρτον,
[e] ἐν τῷ ἀγρῷ" * σήμερον ὄν-
τα καὶ αὔριον εἰς κλίβανον
βαλλόμενον, ὁ θεὸς οὕτως
[f] ἀμφιέννυσι," πόσῳ μᾶλλον
29 ὑμᾶς, ὀλιγόπιστοι; Καὶ ὑ-
μεῖς [g] μὴ" ζητεῖτε, τί φά-
γητε [h] ἢ" τί πίητε, καὶ μὴ
30 μετεωρίζεσθε. Ταῦτα γὰρ
πάντα τὰ ἔθνη [i] τοῦ κόσμου"
[k] ἐπιζητεῖ·" ὑμῶν δὲ ὁ πατὴρ
οἶδεν, ὅτι χρῄζετε τούτων [l].
31 Πλὴν ζητεῖτε τὴν βασιλείαν
[m] ∽ τοῦ θεοῦ," καὶ ταῦτα
[n] = πάντα" προστεθήσεται
ὑμῖν.]

32 [Μὴ

m ∽ αὐτοῦ.

(y) = D. 64* 225. cant. (z) = D. cant. vind. (a) καὶ περὶ τῶν λοιπῶν τί. D. cant. veron. verc. vind. corb. colb. (b) οὔτε νήθει, οὔτε ὑφαίνει. D. cant. verc. Clem. || + οὔτε ὑφαίνει. veron. vind. corb. colb. (c) + ὅτι. ADLM. 1. 33. 40. 69. 106. 124. 131. al. 12. Mt. a. g. m. r. 10. Copt. Slav. cant. veron. brix. vind. Clem. Hier. (d) Vſ. 28 = Marcion ap. Epiph. (e) τοῦ ἀγροῦ. DH. 28. 57. 64. Ev. 18. 19. al. 6. Mt. f. cant. τοῦ ἀγροῦ poſt χόρτον + 69. 106. ἐν ἀγρῷ. ABL. 106. 157. Mt. c. 11. || Poſt σήμερον ponunt A. 1. 69. 106. 131. 220. Mt. a. c. g. r. x. 10. 11. Syr. veron. brix. vind. for. colb. germ. 1. mart. tol. Clem. Ante τὸν χόρτον BL. item 157. Poſt ὄντα Vulg. || = Ambr. (f) ἀμφιέζει. BDL. (g) = 131. Mt. d* (h) καί. BLQ. 33. 57. 60. 71. Ev. 18. 19. Mt. f. Syr. Copt. Aeth. (i) = 40. 63. 119. al. 5. Mt. a. r. 10. (k) ἐπιζητοῦσιν. BL. 13. 33. 69. 124. ζητεῖ. D. Clem. *quaerunt*, Vulg. It. *requirunt*, brix. Tert. *inquirunt*, corb. (l) + ἁπάντων. 13. 28. 69. 124. 131. 157. 226* al. 2. et Barber. 1. Aeth. Arm. veron. verc. brix. (m) BD* gr. L. Copt. Aeth. Erp. verc. colb. (n) = BEHLS. 36. 108. 115. 131. 145. 235. Ev. 18. 19. 36. al. 11. Mt. V. f. g. o. x. 17. (Syr. p. habet c. aſt.) verc. Tert. || ταῦτα πάντα] τὰ τῆς τροφῆς. Clem.

32 [Μὴ φοβοῦ, τὸ μικρὸν
ποίμνιον· ὅτι [o] εὐδόκησεν ὁ
πατὴρ [p] ὑμῶν" δοῦναι [q] ὑ-
33 μῖν" τὴν βασιλείαν. Πωλή-
σατε τὰ ὑπάρχοντα ὑμῶν,
καὶ δότε ἐλεημοσύνην. ποιήσα-
τε ἑαυτοῖς [r] ∾ βαλάντια" μὴ
παλαιούμενα, θησαυρὸν [s] ἀν-
έκλειπτον" ἐν τοῖς οὐρανοῖς,
ὅπου κλέπτης οὐκ ἐγγίζει,
34 οὐδὲ σὴς διαφθείρει. Ὅπου
γάρ ἐστιν ὁ θησαυρὸς ὑμῶν,
ἐκεῖ καὶ ἡ καρδία ὑμῶν ἔσται.
35 Ἔστωσαν ὑμῶν αἱ ὀσφύες
περιεζωσμέναι, καὶ οἱ λύχνοι
36 καιόμενοι· Καὶ ὑμεῖς ὅμοιοι
ἀνθρώποις προσδεχομένοις τὸν
κύριον [t] ἑαυτῶν," πότε [u] ἀνα-
λύσει" ἐκ τῶν γάμων· ἵνα,
ἐλθόντος καὶ κρούσαντος, εὐ-
37 θέως ἀνοίξωσιν αὐτῷ. Μα-
κάριοι οἱ δοῦλοι ἐκεῖνοι, οὓς
ἐλθὼν ὁ κύριος εὑρήσει γρηγο-
ροῦντας· ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι
περιζώσεται, καὶ ἀνακλινεῖ
αὐτοὺς, καὶ παρελθὼν διακο-
38 νήσει αὐτοῖς. [x] Καὶ ἐὰν ἔλθῃ
ἐν τῇ δευτέρᾳ φυλακῇ, καὶ [y]
ἐν τῇ τρίτῃ φυλακῇ [z] ἔλθῃ,
καὶ" εὕρῃ οὕτω, μακάριοί
εἰσιν [a] — οἱ δοῦλοι" ἐκεῖνοι.
39 Τοῦτο δὲ γινώσκετε, ὅτι, εἰ
ᾔδει-

---

r ∾ βαλλάντια.

(o) + ἐν αὐτῷ. D. *in eo*, cant. (p) = Marcion ap. Epiph. (q) = 63. ἡμῖν. 220. Ev. 18. 44** Theophyl. ed. rom. in textu. (r) βαλλάντια. ADKQ. Alii. Mt. V. al. 8. Ed. (s) ἀνεξάλειπτον. 76. Mt. q. (t) αὐτῶν ſ. αὑτῶν. D. 1. 33. 69. 124. 131. Alii. Mt. B. i. n. Ed. Clem. Method. (u) ἀναλύσῃ. ADEHLQS. al. 8. plures-ve. Ed. V. f. 10. Ed. Vulg. It. exc. cant. Nyſſ. Iren. Cypr. Aug. (x) κἂν ἐν τῇ δευτέρᾳ, κἂν ἐν τῇ τρίτῃ φυλακῇ ἔλθῃ, καὶ εὕρῃ etc. BL. 131. καὶ ἐὰν ἔλθῃ τῇ ἑσπερινῇ φυλακῇ, καὶ εὑρήσει οὕτως, ποιήσει· καὶ ἐὰν ἐν τῇ δευτέρᾳ καὶ τῇ τρίτῃ, μακάριοι etc. D. cant. Et ſic fere colb. καὶ ἐὰν ἔλθῃ τῇ ἑσπερινῇ φυλακῇ καὶ εὕρῃ οὕτως ποιοῦντας, μακάριοί εἰσιν· ὅτι ἀνακλινεῖ αὐτοὺς καὶ διακονήσει αὐτοῖς· κἂν ἐν τῇ δευτέρᾳ κἂν ἐν τῇ τρίτῃ φυλακῇ ἔλθῃ· καὶ εὕρῃ οὕτως etc. 1. 118. Et ſic fere corb. vind. Mm. gat. Marcion ap. Epiph. ut videtur. Iren. int. *Et ſi venerit veſpertina vigilia et ita invenerit, beati ſunt: quoniam jubebit illos diſcumbere, et miniſtrabit illis. Hoc autem ſcitote* etc. veron. *Et ſi veſpertina hora venerit, et ſi media nocte, et ſi galli cantu, et inveniat eos vigilantes, beati ſunt.* Nicetius. (y) + ἐάν. 157. al. 8. Mt. 11. (z) καί. 63. 130. gr. Mt. r. 10. Theophyl. ed. καὶ ἐλθών. AK. al. 4. (a) = BDL. cant. corb. Mm. gat. vind. Iren. Nicetius.

ἤδει ὁ οἰκοδεσπότης, ποίᾳ ὥ-
ρᾳ ὁ κλέπτης ἔρχεται, [b] ἐ-
γρηγόρησεν ἂν, καὶ οὐκ ἂν
ἀφῆκε διορυγῆναι τὸν οἶκον
40 αὐτοῦ." [c] Καὶ ὑμεῖς [d] οὖν"
γίνεσθε ἕτοιμοι· ὅτι, ᾗ ὥρᾳ
οὐ δοκεῖτε, ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώ-
41 που ἔρχεται.] Εἶπε δὲ [e] αὐ-
τῷ" ὁ πέτρος· κύριε, πρὸς
ἡμᾶς τὴν παραβολὴν ταύτην
λέγεις, [f] ἢ καὶ πρὸς πάντας;"
42 [[g] Εἶπε δὲ" ὁ κύριος· τίς ἄρα
ἐστὶν ὁ πιστὸς οἰκονόμος [h] ∾
καὶ" φρόνιμος [i], ὃν καταστή-
σει ὁ κύριος ἐπὶ τῆς [k] θερα-
πείας" αὐτοῦ, [l] τοῦ" διδό-
ναι ἐν καιρῷ [m] τὸ" σιτομέ-
43 τριον; Μακάριος ὁ δοῦλος
ἐκεῖνος, ὃν ἐλθὼν ὁ κύριος
αὐτοῦ εὑρήσει ποιοῦντα οὕ-
44 τως. [n] Ἀληθῶς" λέγω ὑ-
μῖν, ὅτι ἐπὶ πᾶσι τοῖς ὑπάρ-
χουσιν αὐτοῦ καταστήσει αὐ-
45 τόν. Ἐὰν δὲ εἴπῃ ὁ [o] δοῦλος
ἐκεῖνος ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ·
χρονίζει ὁ κύριός μου ἔρχε-
σθαι· καὶ ἄρξηται τύπτειν
τοὺς παῖδας καὶ τὰς παιδί-
σκας [p], ἐσθίειν τε καὶ πίνειν
46 καὶ μεθύσκεσθαι· Ἥξει ὁ
κύριος τοῦ δούλου ἐκείνου ἐν
ἡμέρᾳ, ᾗ οὐ προσδοκᾷ, καὶ
ἐν ὥρᾳ, ᾗ οὐ γινώσκει· καὶ
διχοτομήσει αὐτὸν, καὶ τὸ
μέρος αὐτοῦ μετὰ τῶν ἀπί-
47 στων θήσει. Ἐκεῖνος δὲ ὁ
δοῦλος ὁ γνοὺς τὸ θέλημα
τοῦ κυρίου [q] ἑαυτοῦ," καὶ
μὴ [r] ἑτοιμάσας μηδὲ ποιήσας"
πρὸς τὸ θέλημα αὐτοῦ, δα-
ρήσεται

---

h ∾ ὁ.

(b) οὐκ ἂν, omiſſis caeteris omnibus, DK. 69. *utique non*, cant. || ἐγρηγόρησεν ἂν καὶ = vind. || ἂν prius = B. 157. Poſterius = PS. 69. al. 5. Mt. 11. Ed. (c) Vſ. 40 = 1. 118. (d) = BQ. 131. 157. Mt. l. Copt. Vulg. It. δὲ. D. gr. *ergo*, cant. (e) = BDL. 33. 124* Mt. m. 11. Perſ. p. Sax. cant. veron. vind. colb. corb. germ. 1. (f) = D. ant. || καὶ = 130. gr. et lat. al. 4. Mt. r. x. 10. brix. vind. (g) καὶ εἶπεν. BL. 1. 33. 69. 118. 124. 131. cant. (h) ὁ. BDEGHPQS. 72. 130. gr. 157. 229* al. 7. Mt. V. 17. cant. καὶ ὁ. Syr. p. in m. || Rec. Orig. ter. (i) + ὁ ἀγαθὸς. D. 157. cant. colb. (k) οἰκετίας. 1. 124. Orig. ſemel. οἰκίας. 131. Orig. ſemel. Nyſſ. (l) = DLQ. Orig. ſemel. (m) = BD. (n) ἀμὴν. D. 54. 130. lat. Mt. x. cant. (o) + κακὸς. M. 13. 69. 71. 124. Mt. m. r. x. Syr. p. mſ. Aeth. Iren. item Orig. (p) + τοῦ κυρίου αὐτοῦ. Syr. Ar. Aeth. (q) αὐτοῦ f. αὐτοῦ. BDKL. al. 31. Mt. a. al. 13. Ed. (r) ἑτοιμάσας. L. 13. Syr. Perſ. p. veron. vind. || ποιήσας. D. 96. Sax. cant. Orig. Dial. c. Marcion. Ambr. et (omiſſo etiam πρὸς τὸ θέλημα αὐτοῦ) Iren. *paruit*, colb. Cypr. Ambroſiaſt. || ἑαυτοῦ ad αὐτοῦ = 59. germ. 2.

48 ρήσεται πολλάς· Ὁ δὲ μὴ
γνοὺς, ποιήσας δὲ ἄξια πλη-
γῶν, [r] δαρήσεται ὀλίγας. [παν-
τὶ δὲ ᾧ ἐδόθη πολὺ, [s] πολὺ
ζητηθήσεται παρ' αὐτοῦ·" καὶ
ᾧ παρέθεντο [t] πολὺ, περισ-
σότερον" [u] αἰτήσουσιν" αὐτόν.]
49 Πῦρ ἦλθον βαλεῖν [x] ∾ εἰς"
τὴν γῆν, [y] καὶ τί * θέλω,"
50 [z] εἰ ἤδη" ἀνήφθη; Βάπτι-
σμα [a] δὲ" [b] ἔχω" βαπτισθῆ-
ναι, καὶ [c] πῶς συνέχομαι
51 ἕως ∾ οὗ: τελεσθῇ;" Δο-
κεῖτε, ὅτι εἰρήνην παρεγενό-
μην [d] δοῦναι" ἐν τῇ γῇ; οὐ-
χὶ, λέγω ὑμῖν, [e] ἀλλ' ἢ"
52 διαμερισμόν. Ἔσονται γὰρ
ἀπὸ τοῦ νῦν πέντε ἐν οἴκῳ ἑνὶ
[f] διαμεμερισμένοι, τρεῖς" [g]
ἐπὶ" δυσὶ, καὶ δύο [g] ἐπὶ"
53 τρισί. [h] Διαμερισθήσεται"
πατὴρ [i] ∾ ἐφ'" υἱῷ, καὶ υἱὸς
ἐπὶ

x ∾ ἐπὶ. c ∾ ὅτου. i ∾ ἐπὶ.

(s) ζητήσουσιν ἀπ' αὐτοῦ περισσότερον. D. cant. corb. || παρ'] ἀπ'. 1. 64. 131. (t) πολὺ, πλέον. D. ὀλίγον, ὀλίγον. Syr. p. in m. πλεῖον, πλεῖον. Clem. (u) ἀπαιτήσουσιν. D. 28. 40. 63. 64. 218 (c. al. 4.) 229** al. 9. et Barber. 2. Mt. a. 10. Clem. Conſtitut. Baſil. Macar. (x) ABKLM. 1. 36. 42. 57. 64. 69. 91. 108. 124. 131. 157. Ev. 18. 36. al. 11. Mt. f. i. n. r. z** 12. Syr. p. Clem. Orig. ſexies. Chryſ. ter. Scholia in Mt. a. d. g. Tit. boſtr. in Mt. d. Hilar. Hier. Aug. ſemel. (y) καὶ τί; θέλω. 36. Tit. boſtr. in Mt. d. καὶ τί; ἤθελον. Chryſ. bis. καὶ ἤθελον. Mt. 12. Chryſ. ſemel. καὶ θέλω ſ. θέλω δέ. Scholia in Mt. a. d. g. *quam volo*, Hier. Philaſtr. Maxim. taur. (z) ἤδη. Mt. o. *ſi*, veron. corb. vind. for. *ſi jam*, cant. Hilar. Paulin. *niſi*, gat. colb. mart. *niſi ut*, Vulg. germ. 1. *ut*, brix. Hier. Philaſtr. Maxim. taur. *niſi jam*, Ambr. ſemel. *niſi ut jam*, Paulin. ſemel. (a) = L. 36. 57. 64. 89* al. 4. corb. vind. (b) *abeo*, cant. (c) πάνυ ἐπείγομαι εἰς αὐτό. Iren. gr. *valde propero ad illud*, Iren. int. *quam feſtino, ſi ſciretis*, Philaſtr. || ἕως οὗ τελεσθῇ = vind. || πῶς] τί. Orig. ſemel. || οὗ] = 53. ὅτου. ABDKL. 33. 36. 40. 42. 57. 63. 69. 91. 157. al. 6. Mt. a. c. r. x. 10. 12. Orig. bis vel ter. Scholion in Mt. 12. (d) ποιῆσαι. D. cant. *mittere*, veron. gat. Marcion ap. Tert. (e) ἀλλά. D. 69. 106. 225. (f) τρεῖς διαμεμερισμένοι. D. cant. (g) ἐν. D. *in*, Vulg. It. (h) διαμερισθήσονται. BDL. 59. 157. Ev. 18. Mt. c. cant. brix. corb. for. colb. vind. Ambr. Eucher. || Iidem fere jungunt antecedentibus, et D cum codd. It. quibusdam ac Ambr. poſt πατρὶ repetit διαμερισθήσονται. (i) ἐπὶ. BEGS. Alii. Mt. V. al. 11. Ed.

ἐπὶ πατρί· μήτηρ ἐπὶ [k] θυγα-
τρὶ," καὶ θυγάτηρ ἐπὶ [l] μη-
τρί·" πενθερὰ ἐπὶ τὴν νύμφην
αὐτῆς, καὶ νύμφη ἐπὶ τὴν
54 πενθερὰν αὐτῆς. Ἔλεγε δὲ
καὶ τοῖς ὄχλοις· ὅταν ἴδητε
[m] τὴν" νεφέλην ἀνατέλλου-
σαν ἀπὸ δυσμῶν, εὐθέως λέ-
γετε· [n] ὄμβρος ἔρχεται· καὶ
55 γίνεται οὕτω. Καὶ ὅταν νό-
τον πνέοντα, λέγετε· [o] ὅτι"
καύσων ἔσται· καὶ γίνεται.
56 Ὑποκριταί, τὸ πρόσωπον [p]
τῆς γῆς καὶ τοῦ οὐρανοῦ" οἴ-
δατε δοκιμάζειν· [q] τὸν δὲ"
καιρὸν τοῦτον [r] πῶς;" [s] οὐ δο-
57 κιμάζετε;" [t] Τί δὲ" καὶ
ἀφ' ἑαυτῶν οὐ κρίνετε τὸ δί-
58 καιον; Ὡς γὰρ [u] ὑπάγεις"
μετὰ τοῦ ἀντιδίκου σου ἐπ'
ἄρχοντα, ἐν τῇ ὁδῷ δὸς ἐργα-
σίαν ἀπηλλάχθαι ἀπ' αὐτοῦ·
μήποτε [x] κατασύρῃ" σε πρὸς
τὸν κριτὴν, καὶ ὁ κριτής σε
[y] παραδῷ" τῷ πράκτορι, καὶ
ὁ πράκτωρ [z] σε" [a] βάλῃ" εἰς
59 φυλακήν. Λέγω σοι, οὐ μὴ
ἐξέλθῃς ἐκεῖθεν, ἕως οὗ
[b] καὶ τὸ ἔσχατον λεπτὸν ἀπο-
δῷς."]

1 [[c] Πα-

a. βάλλῃ.

(k) τὴν θυγατέρα. BDL. 1. 131. 157. Euſ. (l) τὴν μητέρα. Iidem et 124. (m) = ABL. 1. 69. 124. 157. Mt. a. c. 10. (n) + ὅτι. AKL al. 14. Mt. a. z** 10. Arm. Baſ. (o) = DL. 157. Mt. c. Arr. Perſ. p. Aeth. Slav. jun. ed. cant. (p) τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς. DL. 157. al. 12. Mt. a. al. 8. Ed. Syr. Perſſ. Ar. Copt. Aeth. Arm. Vulg. It. exc. harl. τῆς γῆς. Ev. 18. τοῦ οὐρανοῦ. 116. Heſych. Aug. (q) πλὴν τὸν. D. 157. cant. τὸν. L. (r) = D. cant. vind. colb. (s) οὐκ οἴδατε δοκιμάζειν. BL. 33. Copt. Sahid. Aeth. Syr. p. in m. corb. (t) = D. cant. (u) ὑπάρχεις, diſtinctione poſita poſt ὁδῷ, Mt. 11. 17. (x) κατακρίνῃ. D. cant. veron. corb. vind. Ambr. ſemel. *tradat*, brix. Mm. gat. for. colb. germ. 1. Aug. Beda. *det*, Iren. (y) παραδώσει. ABD. 69. 124. 157. cant. Marcion ap. Epiph. (z) poſt βαλ. ponunt D. Alii. Mt. p. al. 3. Ed. (a) βάλῃ. AEGHKLS. al. 40. Mt. V. al. 14. Ed. βαλεῖ. BD. gr. vind. βάλει. Mt. f. al. 3. βάλλει. 157. 225. Ed. (b) ἀποδῷς τὸν ἔσχατον κοδράντην. D. Syr. It. Marcion ap. Tert. Ambr. Aug. || = καὶ. Mt. m. || τὸ] τὸν. AGHKL. (St. π.) 36. 91. 157. al. 22. Mt. V. a. i. n. 17. Ed. Orig. Synaxarium. || ἀποδῷς] ἀποδώσῃς. 61. in m. 69.

1 [[c] Παρῆσαν δέ τινες ἐν
αὐτῷ τῷ καιρῷ, ἀπαγγέλ-
λοντες αὐτῷ περὶ τῶν γαλι-
λαίων, ὧν τὸ αἷμα πιλάτος
ἔμιξε μετὰ τῶν θυσιῶν [d] αὐ-
2 τῶν." Καὶ ἀποκριθεὶς [e] ὁ
ἰησοῦς" εἶπεν αὐτοῖς· δοκεῖτε,
[ὅτι οἱ γαλιλαῖοι οὗτοι ἁμαρ-
τωλοὶ [f] παρὰ" πάντας τοὺς
γαλιλαίους ἐγένοντο, ὅτι τοι-
3 αῦτα πεπόνθασιν; Οὐχί,
λέγω ὑμῖν· ἀλλ' ἐὰν μὴ [g] με-
τανοῆτε," [h] πάντες" [i] ὡσαύ-
4 τως" ἀπολεῖσθε. Ἢ ἐκεῖνοι
οἱ δέκα [k] καὶ" ὀκτώ, ἐφ' οὓς
ἔπεσεν ὁ πύργος [l] ἐν τῷ" σι-
λωάμ, καὶ ἀπέκτεινεν αὐ-
τούς, δοκεῖτε, ὅτι [m] οὗτοι"
ὀφειλέται ἐγένοντο παρὰ πάν-
τας [n] ἀνθρώπους" τοὺς κα-
τοικοῦντας [o] ἐν" ἱερουσαλήμ;
5 Οὐχί, λέγω ὑμῖν· ἀλλ' ἐὰν
μὴ [p] ∾ μετανοῆτε," πάντες
6 [q] ὁμοίως" ἀπολεῖσθε. Ἔλε-
γε δὲ ταύτην τὴν παραβολήν·
συκῆν εἶχέ τις [r] ἐν τῷ ἀμπε-
λῶνι αὐτοῦ πεφυτευμένην·"
καὶ ἦλθε [s] ζητῶν καρπὸν" ἐν
7 αὐτῇ, καὶ οὐχ εὗρεν. Εἶπε
δὲ πρὸς τὸν ἀμπελουργόν·
ἰδού, τρία ἔτη [t] ἔρχομαι ζη-
τῶν καρπὸν ἐν τῇ συκῇ ταύ-
τῃ,

---

p ∾ μετανοήσητε. s. καρπὸν ζητῶν.

(c) Vſ. 1 — 9 = Marcion ap. Epiph. (d) αὐτοῦ. 157. *ſuis*, verc. (e) = BL. 157. Arm. Vulg. veron. verc. vind. Mm. gat. for. (f) ὑπέρ. 14. 235. (g) μετανοεῖτε. 9. ap. Mill. 108. 225. Mt. V. al. 3. μετανοήσητε. AD. 1. 69. 124. 131. 157. al. 9. Mt. r. 11. Scholia in Mt. a. d. Vulg. It. Ant. (h) πάντας. M. al. 3. Mt. x. Schol. in Mt. d. || = corb. (i) ὁμοίως. BDL. 1. 13. 33. 69. 131. 157. Schol. in Mt. a. d. g. Syr. p. in m. Sahid. (k) = BD gr. L. (l) τοῦ. D. gr. *columna Siloamenſis*, Slav. (m) = D. Mt. i. k. Ed. Syr. cant. Auct. ad Novat. αὐτοί. ABKL. 69. 157. al. 3. Mt. c. x. 11. Vulg. It. Poſt ἐγένοντο ponit 157. *ipſi omnes*, gat. (n) = 1. 40. 63. 131. Mt. a. k. 10. ω. Vulg. mſ. Mm. gat. τοὺς ἀνθρώπους. ABDLM. 69. 108. 124. Mt. r. Baſil. (o) = BDL. 1. 106. 131. 157. Mt. m. x. 11. (p) ADL. 1. 69. 106. 124. 131. Ev. 4. 18. 24. 36. al. 10. Mt. f. r. 11. Vulg. It. Ant. Epiph. (q) ὡσαύτως. BL. 1. 29. 33. 71. 131. Mt. n. r. x. Syr. p. in m. Baſil. ὑμεῖς. Ev. 13. 17. (r) πεφυτευμένην ἐν τῷ ἀμπελῶνι αὐτοῦ. BDL. 1. 106. 118. 131. 157. Mt. a. x. 10. Arm. Vulg. It. Petr. alex. Elias cret. mſ. (s) ABDEGHLS. 218 (c. al. 10.) Ev. 24. 36. Alii. Mt. V. al. 21. Ed Arm. Slav. Vulg. It. (exc. vind. colb.) Petr. alex. Elias cret. Baſ. (t) + ἀφ' οὗ. DL. 69. 124. Copt. Arm. Slav. Vulg. It. Petr. alex. Victor ap. Wetſt. + ἀφ' ἧς. 157.

τῃ, καὶ οὐχ εὑρίσκω· [u] ἔκ-
κοψον αὐτήν· [x] ἱνατί" καὶ [y]
8 τὴν γῆν" [z] καταργεῖ;" Ὁ
δὲ ἀποκριθεὶς λέγει αὐτῷ· κύ-
ριε, ἄφες αὐτὴν [a] καὶ τοῦτο
τὸ ἔτος," ἕως ὅτου σκάψω
περὶ αὐτὴν, καὶ βάλω [b] κό-
9 πρια." [c] Κἂν μὲν ποιήσῃ
καρπόν·" [d] εἰ δὲ μήγε, εἰς τὸ
μέλλον" ἐκκόψεις αὐτήν. [e]]

10 [Ἦν δὲ διδάσκων [f] ἐν
μιᾷ τῶν συναγωγῶν ἐν τοῖς
11 σάββασι. Καὶ ἰδοὺ, γυνὴ
[g] ἦν πνεῦμα ἔχουσα ἀσθε-
νείας" ἔτη δέκα καὶ ὀκτώ· καὶ
ἦν συγκύπτουσα, καὶ μὴ δυ-
ναμένη ἀνακύψαι εἰς τὸ παν-
12 τελές. Ἰδὼν δὲ αὐτὴν ὁ Ἰη-
σοῦς, [h] προσεφώνησε, καὶ"
εἶπεν αὐτῇ· γύναι, ἀπολέλυ-
σαι [i] τῆς ἀσθενείας σου.
13 Καὶ ἐπέθηκεν αὐτῇ τὰς χεῖ-
ρας· καὶ παραχρῆμα ἀνωρθώ-
θη, καὶ ἐδόξαζε τὸν θεόν.
14 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἀρχισυνάγω-
γος, ἀγανακτῶν, ὅτι τῷ
σαββάτῳ ἐθεράπευσεν ὁ Ἰη-
σοῦς, ἔλεγε τῷ ὄχλῳ· ἓξ ἡ-
μέραι εἰσὶν, ἐν αἷς δεῖ ἐργάζε-
σθαι· ἐν [k] ταύταις" οὖν ἐρχό-
μενοι, θεραπεύεσθε, καὶ μὴ
τῇ ἡμέρᾳ τοῦ σαββάτου.
15 Ἀπεκρίθη [l] ∾ οὖν" [m] αὐ-
τῷ" ὁ [n] κύριος," καὶ εἶπεν·
[o] ∾ ὑποκριτὰ," ἕκαστος
ὑμῶν

---

b. κοπρίαν. l ∾ δὲ. o ∾ ὑποκριταί.

(u) + φέρε τὴν ἀξίνην. D. cant. (x) ἵνα μή. 5. 157. Arr. (y) τὸν τόπον. 80. (z) καταργῇ. S. 36. 40. 63. 91. Ev. 2. al. 10. Mt. a. o. x. 10. Ed. Baſ. Theophyl. (a) ἔτι τοῦτον τὸν ἐνιαυτὸν. D. (b) ABLMS. (St. π.) 10. 36. 40. 57. 63. 64. 72. 91. 106. 124. 127. 131. 157. 218 (c. al. 9.) 229. 235. Ev. 2. 18. 19. 24. 36. al. 46. Mt. V. al. 16. Ed. Petr. alex. Orig. Ath. Naz. Elias cret. Epiph. Iſid. peluſ. Cyr. Theophyl. Ephr. Scholia in Mt. a. d. g. 11. κόπρον. 1. 13. 69. Alius. κόφινον κοπρίων. D. *ſqualum* ſ. *cophinum ſtercoris*, It. (exc. for.) Ambr. Aug. (c) = 1. 118* ‖ + *bene*, Aug. (d) εἰς τὸ μέλλον, εἰ δὲ μήγε. BL. 69. Copt. Ar. Cyr. (e) + ταῦτα λέγων ἐφώνει, ὁ ἔχων ὦτα ἀκούειν, ἀκουέτω. Evangeliſtaria quaedam. (f) + ὁ ἰησοῦς. 235. al. 6. Mt. g. q. Syr. Perſ. p. Evangeliſtaria. (g) ἐν ἀσθενείᾳ ἦν πνεύματος. D. cant. ‖ = ἦν. BL. 157. Mt. g. (h) = D. cant. (i) + ἀπὸ. AD. 42. 72. 114. al. 3. Mt. r. Ed. Theophyl. ap. Wetſt. ‖ Orig. ut rec. (k) αὐταῖς. ABL. 1. 42. 69. 131. 157. Mt. x. 11. (l) δὲ. BDL. 1. 69. 124. 131. Syr. Copt. Arm. Vulg. It. καί. 16. Aeth. (m) = 69. Mt. m. αὐτοῖς. Mt. x. (n) ἰησοῦς. D. gr. 1. 28. 69. 124. 131. Ev. 2. al. 7. Mt. B. r. Syr. Perſ. p. Sax. Vulg. mſ. for. (o) ὑποκριταί. ABEKLMS. 10. 13. 36. 42. 69. 72. 91. 124. ap. Birch. 235. Ev.

ὑμῶν τῷ σαββάτῳ οὐ λύει
τὸν βοῦν αὐτοῦ ἢ τὸν ὄνον
ᵖ ἀπὸ τῆς φάτνης," καὶ ἀπα-
16 γαγὼν ποτίζει; Ταύτην δὲ,
θυγατέρα ἀβραὰμ οὖσαν, ἣν
ἔδησεν ὁ σατανᾶς ἰδοὺ δέκα
καὶ ὀκτὼ ἔτη, οὐκ ἔδει λυ-
θῆναι ἀπὸ τοῦ δεσμοῦ τού-
του τῇ ἡμέρᾳ τοῦ σαββάτου;
17 Καὶ ᑫ ταῦτα λέγοντος αὐτοῦ,
κατῃσχύνοντο πάντες" οἱ ἀν-
τικείμενοι αὐτῷ· καὶ πᾶς ὁ
ὄχλος ἔχαιρεν ʳ ἐπὶ πᾶσι τοῖς
ἐνδόξοις τοῖς γινομένοις ὑπ'
αὐτοῦ."]
18 Ἔλεγε ˢ δὲ·" τίνι ὁμοία
ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ;
καὶ τίνι ᵗ ὁμοιώσω αὐτήν;
19 [Ὁμοία ἐστὶ ᵘ κόκκῳ σινάπε-
ως, ˣ ὃν" λαβὼν ἄνθρωπος
ἔβαλεν εἰς ʸ κῆπον ἑαυτοῦ·
καὶ ηὔξησε, καὶ ἐγένετο ᶻ εἰς"
δένδρον ᵃ — μέγα," καὶ τὰ
πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατε-
σκήνωσεν ἐν τοῖς κλάδοις αὐ-
20 τοῦ. ᵇ ᶜ = Καὶ" πάλιν
εἶπε· τίνι ὁμοιώσω τὴν βασι-
21 λείαν τοῦ θεοῦ; Ὁμοία
ἐστὶ ζύμῃ, ἣν λαβοῦσα γυνὴ
ᵈ ∾ ἐνέκρυψεν" εἰς ᵉ ἀλεύ-
ρου σάτα τρία," ἕως οὗ ἐζυ-
μώθη ὅλον.
22 Καὶ [διεπορεύετο κατὰ
πόλεις καὶ κώμας διδάσκων,

 καὶ

---

a ∾ ἔκρυψεν.

Ev. 2. 24. 33. 40. al. 31. Mt. H. c. d. g. z. al. 6. Ed. Copt. Arm. Aeth. Arr. Sax. Vulg. It. (exc. cant. brix.) Euthym. Iren. Ambr. Schol. ap. Mt. (p) = 69. Iren. Ambr. (q) κατησχύνθησαν. D. (r) ἐν πᾶσι οἷς ἐθεώρουν ἐνδόξοις ὑπ' αὐτοῦ γινομένοις. D. It. (exc. verc. germ. 2. Mm. gat. for.) (s) οὐκ. BL. 1. 13. 69. 157. Copt. Syr. p. in m. Vulg. It. exc. colb. || + αὐτοῖς. 1. 40. 53. 63. 131. Mt. a. 10. || + ὁ ἰησοῦς. Syr. Perſ. p. (t) + ὁμοιώματι. 13. 69. 124. ap. Birch. (u) + ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ſ. τοῦ θεοῦ. 40. 63. Mt. a. 10. Evangeliſtaria. gat. colb. (x) ὃ. Mt. m. Ed. Elzevir. (y) + τὸν. D. 124. ap. Birch. 229* al. 5. (z) = D. 1. 11. al. 3. cant. veron. verc. vind. colb. corb. ὡς. 36. Mt. a. r. (a) = BDL. Mt. x. Sahid. Arm. Syr. hieroſ. cant. veron. verc. corb. vind. Ambr. (b) ἢ τίνι ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ, καὶ τίνι ὁμοιώσω αὐτήν; D. item 61. ap. Mill. cant. item verc. (c) = AEKMS. 10. 11. 28. 40. 42. 57. 61. 64. 72. 89. 91. 106. 127. 130. gr. 142. 145. 218 (c. al. 9.) 235. Ev. 24. 33. 36. al. 40. Mt. BHV. al. 19. Ed. Syr. Perſ. p. Syr. p. c. ob. Slav. mſ. Theophyl. (d) BKL. 10. 57. 61. 64. 89. 106. 124. 127. 131. 145. 157. 235. Ev. 18. 33. 36. al. 24. Mt. B. a. d. f. z. al. 5. Ed. Theophyl. (e) ἄλευρον. veron. verc. vind. corb. colb. Ambr.

καὶ πορείαν ποιούμενος εἰς ἱε-
23 ρουσαλήμ. Εἶπε δέ τις αὐ-
τῷ· κύριε, εἰ ὀλίγοι [f] οἱ σω-
ζόμενοι; ὁ δὲ εἶπε [g] πρὸς αὐ-
24 τούς·" Ἀγωνίζεσθε εἰσελ-
θεῖν διὰ τῆς στενῆς [h] θύρας·"
ὅτι πολλοὶ, λέγω ὑμῖν, ζη-
τήσουσιν εἰσελθεῖν, καὶ οὐκ
25 [i] ἰσχύσουσιν." Ἀφ' οὗ ἂν
[k] ἐγερθῇ" ὁ οἰκοδεσπότης,
καὶ ἀποκλείσῃ τὴν θύραν, καὶ
ἄρξησθε ἔξω ἑστάναι [l] καὶ
κρούειν τὴν θύραν," λέγον-
τες· κύριε, [m] κύριε," ἄνοι-
ξον ἡμῖν· καὶ ἀποκριθεὶς ἐρεῖ
ὑμῖν· οὐκ οἶδα ὑμᾶς, πόθεν
26 ἐστέ. Τότε [n] ἄρξεσθε" λέ-
γειν· ἐφάγομεν ἐνώπιόν σου
καὶ ἐπίομεν, καὶ ἐν ταῖς πλα-
27 τείαις ἡμῶν ἐδίδαξας. Καὶ
ἐρεῖ· [o] λέγω" ὑμῖν· οὐκ οἶδα
[p] ὑμᾶς," [q] πόθεν ἐστέ·" ἀπό-
στητε ἀπ' ἐμοῦ πάντες [r] —
οἱ" ἐργάται [s] τῆς" [t] ἀδικίας."
28 Ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ
ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων, ὅταν
[u] ὄψησθε" [x] ἀβραὰμ καὶ ἰσαὰκ
καὶ ἰακὼβ καὶ πάντας τοὺς
προφήτας" [y] ἐν τῇ βασιλείᾳ
[z] τοῦ θεοῦ," ὑμᾶς δὲ ἐκβαλ-
29 λομένους [a] ἔξω. [b] Καὶ ἥξου-
σιν [c] ἀπὸ ἀνατολῶν καὶ δυ-
σμῶν

---

h ∾ πύλης.

(f) + εἰσιν. D. 124. 157. Ev. 20. (Arm. Vulg. It.) (g) = D. 69. cant. πρὸς αὐτὸν. 71. 225. Mt. r. Perſ. p. Aeth. (h) BD (St. β.) L. 1. 131. Orig. ſemel. (i) εὑρήσουσιν. D. cant. (k) ἔλθῃ. 13. 66. in m. 69. εἰσέλθῃ. D (St. β.) Vulg. It. (exc. veron. emmer.) Ambr. Fauſtus ap. Aug. (l) = verc. || τὴν θύραν = D. Sahid. cant. veron. Lucif. Fauſt. (m) = L. Copt. Sax. Vulg. verc. Mm. gat. for. colb. (n) ἄρξησθε. ADL. al. 13. Mt. BH. al. 8. (o) = 225. Syr. Arr. Perſſ. Copt. Arm. Vulg. It. (exc. cant.) Lucif. Fauſt. λέγων. B. λέγω δε. S. (p) = BL. 157. veron. vind. tol. Lucif. Fauſt. (q) = D. 56. 58. 61. Sahid. cant. Clem. rom. Orig. ut videtur. Hier. (r) = DGHLS. 49. 72. 125* 145* 195. Mt. V. c. bis. Ed. Clem. rom. (s) = BDL. Clem. rom. (t) ἀνομίας. D. Clem. rom. (u) ὄψεσθε. D. gr. 47. 57. 69. 76. 124. Mt. d. k. q. m. 11. Ed. ἴδητε Marcion ap. Epiph. (x) πάντας τοὺς δικαίους. Marcion ap. Tert. et Epiph. Ambr. ſemel. || = καὶ πάντας τοὺς προφήτας. Sahid. Syr. hieroſ. (y) Uſque ad ἐν τῇ βασ. vſ. 29. = 13. 69. || *introeuntes in regno*, veron. verc. vind. colb. corb. Marcion. Lucif. Ambr. ſemel. Fauſt. (z) = 59. αὐτοῦ. A. τῶν οὐρανῶν. 86. ap. Beng. Iren. mſ. Ambr. bis. (a) + καὶ κρατουμένους Marcion ap. Epiph. (b) Vſ. 29 ad 35. = Marcion ap. Epiph. (c) + πολλοί. 1. 118. 131. Mt. x.

σμῶν καὶ [d] = ἀπὸ" βοῤῥᾶ
καὶ νότου· καὶ ἀνακλιθήσον-
ται ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ θεοῦ.]
30 Καὶ ἰδοὺ, εἰσὶν ἔσχατοι, οἳ
ἔσονται πρῶτοι, καὶ εἰσὶ πρῶ-
τοι, οἳ ἔσονται ἔσχατοι.
31 Ἐν ° αὐτῇ" τῇ [f] ∾ ἡ-
μέρα" [προσῆλθόν τινες Φα-
ρισαῖοι, λέγοντες αὐτῷ· ἔξελ-
θε, καὶ πορεύου ἐντεῦθεν·
ὅτι ἡρώδης [g] θέλει" σε ἀπο-
32 κτεῖναι. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς·
πορευθέντες εἴπατε τῇ ἀλώ-
πεκι ταύτῃ· ἰδοὺ, ἐκβάλλω
δαιμόνια, καὶ ἰάσεις [h] ἐπιτε-
λῶ" σήμερον καὶ αὔριον, [i] καὶ
33 τῇ τρίτῃ τελειοῦμαι." Πλὴν
δεῖ με σήμερον καὶ αὔριον
[k] καὶ τῇ [l] ἐχομένῃ" [m] πο-
ρεύεσθαι·" ὅτι οὐκ ἐνδέχεται
προφήτην ἀπολέσθαι ἔξω Ἱε-
34 ρουσαλήμ. Ἱερουσαλὴμ, Ἱε-
ρουσαλὴμ, ἡ [n] ∾ ἀποκτεί-
νουσα" τοὺς προφήτας, καὶ
λιθοβολοῦσα τοὺς ἀπεσταλ-
μένους πρὸς αὐτὴν, ποσάκις
ἠθέλησα ἐπισυνάξαι τὰ τέκνα
σου, ὃν τρόπον ὄρνις [o] [p] τὴν
ἑαυτῆς νοσσιὰν" ὑπὸ τὰς
πτέρυγας; καὶ οὐκ [q] ἠθελή-
35 σατε." Ἰδοὺ, ἀφίεται [r]
ὑμῖν" ὁ οἶκος ὑμῶν [s] †.

Z 4 [t] λέγω

---

f ∾ ὥρα. n ∾ ἀποκτένουσα· s † ἔρημος.

(d) = AD gr. EHS. 1. 10. 11. 72. 89. 106. 118. 124. 127. 130. gr. 131. 142. 145. 157. 209. 218 (c. al. 9.) 235. Ev. 24. 36. Alii. Mt. BHV. al. 20. Ed. Syr. p. Vulg. veron. Mm. gat. vind. for. colb. corb. mart. (e) ταύτῃ. DK. 42. 63. 114. 115. 116. 157. al. 3. (f) ADL. 1. 40. 49. 53. 61. in m. 63. 69. 118. 124. ap. Birch. 131. 209. Mt. a. Syr. p. in m. cant. (g) μέλλει. E. Ev. 31. ζητεῖ. D. 40. 53. 63. Mt. a. 10. cant. (h) ἀποτελῶ. BL. 124. ἀποτελοῦμαι. D. τελῶ. 77. 108. (i) ab αὔριον ad αὔριον = 69. 80. vind. || καὶ τῇ τρίτῃ (ἐχομένῃ, corb. colb. vind.) τελειοῦμαι. πορεύεσθε· ὅτι οὐκ ἐνδ. veron. corb. colb: (k) + ἐργάζεσθαι. Syr. Ar. p. Perſ. p. Theophyl. in commentar. + *ſubſiſtere*. Erp. (l) ἐρχομένῃ. D. 69. 131. 157. 235. al. 3. Mt. m. r. x. 11. cant. (m) = verc. (n) ἀποκτένουσα. 1. 124. 131. 157. 235. al. 17. Mt. d. f. p. al. 9. Ed. Theophyl. ἀποκτέννουσα. AK. 69. Ev. 3. 4. 36. al. 3. Mt. n. z. 17. Ed. (o) + ἐπισυνάγει. Ed. Syr. Ar. Aeth. Victor tun. (p) τὰ ἑαυτῆς νοσσία. ADKM. 1. 42. 91. al. 13. Mt. o. q. r. (q) ἠθελήσας. Barber. 1. Vulg. It. (exc. cant. verc.) Iren. Vict. tun. (r) = 106. al. 4. Mt. k* 10. Scholia in Mt. a. d. Chryſ. (s) = ABKLS. 1. 11. 36. 42. 57. 69. 72. 124. 127. 142. 145. 218 (c. al. 5.) 226. 229* Ev. 2. 4. 24. al. 25. Mt. V. c. bis. d. i. l* m. n. 17* Ed. Copt. (ap. Mill. Beng. et Werſt.) Sahid. Arm. Sax. Vulg. mſ. corb. germ. 2. vind. for. bodl. tol. emmer. Epiph. Euthym. Theophyl. Beda.

ᵗ λέγω δὲ" ὑμῖν, ᵘ ὅτι" οὐ μή με ἴδητε, ἕως ˣ ἂν ἥξῃ ὅτε" εἴπητε· εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι κυρίου.]

1 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ [ʸ ἐλ-
θεῖν" αὐτὸν εἰς οἶκόν τινος
τῶν ἀρχόντων τῶν Φαρισαίων
σαββάτῳ φαγεῖν ἄρτον, καὶ
αὐτοὶ ἦσαν παρατηρούμενοι
2 αὐτόν. Καὶ ἰδοὺ, ἄνθρωπός
τις ἦν ὑδρωπικὸς ἔμπροσθεν
3 αὐτοῦ. Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰη-
σοῦς εἶπε πρὸς τοὺς νομικοὺς
καὶ Φαρισαίους, λέγων· ᶻ εἰ"
ἔξεστι τῷ σαββάτῳ ᵃ θερα-
πεύειν;" οἱ δὲ ἡσύχασαν.
4 Καὶ ἐπιλαβόμενος ᵇ ἰάσατο
5 αὐτὸν, καὶ ἀπέλυσε. Καὶ
ᶜ = ἀποκριθεὶς" πρὸς αὐτοὺς
εἶπε· τίνος ὑμῶν ᵈ ∾ ὄνος ἢ"
βοῦς εἰς φρέαρ ἐμπεσεῖται,
ᵉ καὶ οὐκ εὐθέως ἀνασπάσει
αὐτὸν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ σαβ-
βάτου;"

---

t. ἀμὴν δὲ λέγω. d ∾ υἱὸς ἢ.

(t) ABDEGHKMS. Ev. 24. 36. al. 65. Mt. V. al. 17. Ed. Syr. utr. Perſſ. Copt. Arm. Slav. (Hiat Goth.) Vulg. cant. brix. Theophyl. Severus in Mt. d. λέγω. L. 40. Mt. a. 10. Arr. Aeth. veron. vind. colb. corb. (u) = BDL. 1. 46. 118. Mt. l. m. q. Perſ. p. cant. veron. vind. Mm. gat. colb. (x) = BKL. 79. ἂν. M. 1. 69. 118. 131. 157. 209. Alius. Mt. c. ſemel. Syr. Copt. Arm. Mm. vind. gat. ἥξει ὅτε. D. ἂν ἥξει ὅτε. A. al. 11. Mt. V. c. ſemel. al. 7. || ἥξῃ] + ἡ ὥρα. 130. gr. et lat. + ἡ ἡμέρα. Syr. p. c. ob. veron. verc. brix. || *donec veniam et dicatis*, colb. (y) εἰσελθεῖν. DM. 13. 40. 57. 69. 157. al. 6. Mt. a. o. r. z. Syr. Ar. Aeth. Vulg. It. Et ſic Evangeliſtaria. (z) = BDL. 59. Ev. 15. Perſſ. Copt. Syr. hieroſ. cant. brix. (a) θεραπεῦσαι. BDL. 1. 124. 131. Scholion in Mt. 11. || + ἢ οὔ; Iidem. et 69. 157. Copt. Sahid. Syr. hieroſ. Syr. p. c. aſt. cant. veron. brix. Mm. (b) + αὐτοῦ ſ. αὐτὸν. D. 1. 69. 118. 124. 131. Alius. cant. veron. vind. colb. corb. + *manum illius*, verc. + *hominem*, brix. gat. mart. + *Johannem*. Mm. || Mox = αὐτὸν. D. 69. cant. gat. Alii. (c) = D (St. β.) L. 1. 42. 69. 124. 131. al. 8. Syr. Perſ. p. Arr. Copt. Sahid. Aeth. Arm. It. (exc. brix.) for. Mm. gat. (d) = 52. Ar. p. υἱὸς ἢ. ABEGHMS. 10. 11. 36. 57. 64. 72. 89. 106. 115. 127. 130. gr. 142. 235. Ev. 3. 4. 5. 18. 19. 24. 36. al. 56. et Barber. 5. Mt. BHV. al. 17. Ed. Scholia vet. ap. Mt. (ſed in textu Mt. a. 10. retinent ὄνος) Syr. utr. Perſ. p. Sahid. Slav. jun. 5. 6. 7. brix. Theophyl. Tit. boſtr. Euthym. πρόβατον ἢ. D. cant. (e) τῇ ἡμέρᾳ τοῦ σαββάτου, καὶ οὐκ εὐθέως ἀνασπάσει αὐτόν. D. cant. || *die ſabbati* = vind. Bis habet verc. || = ἐν. ADKL. 69. 91. 124. al. 8. Mt. o. x. Vulg. cant. veron. gat. Mm. for.

6 βάτου;" [f] Καὶ οὐκ ἴσχυ-
σαν ἀνταποκριθῆναι αὐτῷ"
7 πρὸς ταῦτα. Ἔλεγε δὲ πρὸς
τοὺς κεκλημένους παραβολὴν,
ἐπέχων, πῶς τὰς πρωτοκλι-
σίας ἐξελέγοντο, λέγων πρὸς
8 αὐτούς· Ὅταν κληθῇς [g] ὑπό
τινος" [h] εἰς γάμους," μὴ κα-
τακλιθῇς εἰς τὴν πρωτοκλι-
σίαν· μήποτε ἐντιμότερός σου
[i] ᾖ κεκλημένος ὑπ' αὐτοῦ·"
9 Καὶ ἐλθὼν ὁ σὲ καὶ αὐτὸν
καλέσας, [k] ἐρεῖ σοι·" δὸς
τούτῳ τόπον· καὶ τότε [l] ἄρ-
ξῃ" μετ' αἰσχύνης τὸν ἔσχα-
10 τον τόπον κατέχειν. Ἀλλ'
ὅταν κληθῇς, [m] πορευθεὶς
[n] ἀνάπεσαι" εἰς τὸν ἔσχατον
τόπον, ἵνα ὅταν ἔλθῃ ὁ κε-
κληκώς σε, [o] εἴπῃ" σοι· Φί-
λε, προσανάβηθι ἀνώτερον.
τότε ἔσται σοι δόξα ἐνώπιον
[p] τῶν συνανακειμένων σοί.
11 Ὅτι πᾶς ὁ ὑψῶν ἑαυτὸν, τα-
πεινωθήσεται· καὶ ὁ ταπεινῶν
12 ἑαυτὸν, ὑψωθήσεται.] Ἔλε-
γε δὲ καὶ [τῷ κεκληκότι αὐ-
τόν· ὅταν ποιῇς ἄριστον ἢ
δεῖπνον, μὴ φώνει τοὺς φί-
λους σου, [q] μηδὲ τοὺς ἀδελ-
φούς σου," [r] — μηδὲ τοὺς
συγγενεῖς σου," μηδὲ γείτονας
[s] πλουσίους· μήποτε καὶ αὐτοί
[t] σε ἀντικαλέσωσι," καὶ
[u] γένη-

Z 5

11. ἀνάπεσον. ∾ ἀνάπεσε.

(f) οἱ δὲ οὐκ ἀπεκρίθησαν. D. 47. cant. || αὐτῷ = BL. 1. 118. 124. 131. 157. Sed loco πρὸς ταῦτα habent πρὸς αὐτόν. 1. 118. 131. (g) = D. Vulg. It. (exc. veron. brix.) Clem. *Cum invitatus quis fuerit*, veron. corb. colb. item vind. (h) = Sahid. veron. Syr. p. notat in m. non inveniri in omnibus exemplaribus. εἰς γάμον. D. Ev. 17. (i) ἥξει. D. cant. || = ὑπ' αὐτοῦ. Syr. Perſ. p. Copt. Slav. veron. verc. vind. item L. ut videtur. (k) ἐρεῖ· σύ. 125** Barber. 1. Mt. p. z** ἐρεῖ σοι· σύ. Mt. z* (l) ἔσῃ. D. gr. (m) εἰς τὸν ἔσχατον τόπον ἀνάπιπτε. D. cant. Clem. (n) BLM. 72. 89. 115. 142. 145. 157. al. 6. et plures ap. Mill. Mt. c. i. p. Antioch. ἀνάπεσε. AEHKS. 1. 10. 11. 42. 57. 64. 69. 106. 124. ap. Birch. 127. 131. 235. Ev. 3. 18. 24. 36. al. 33. Mt. BHV. 1** al. 13. Ed. Concil. quiniſext. || = Mm. (o) ἐρεῖ. BL. 53. 63. Mt. a. 10. Ed. (p) + πάντων. ABL. 1. 63. 69. 118. 124. ap. Birch. 131. Mt. a. 10. Syr. utr. Perſ. p. Copt. Aeth. (q) = L. 1. 11. 42. 69. 127* 226* Ev. 18. 19. al. 4. Mt. f. l. Iren. (r) = D. Mt. c. cant. verc. Cypr. (s) + μηδὲ τούς. D. Arm. It. (exc. brix. for.) vat. 359. lat. Cypr. (t) ἀντικαλ. σε. BDL. 1. 69. Mt. c. Arm. cant. brix. mart. Iren.

[u] γένηταί" [x] σοι ἀνταπόδο-
13 μα." Ἀλλ' ὅταν ποιῇς δο-
χὴν. κάλει πτωχοὺς, ἀνα-
πήρους, χωλοὺς, τυφλούς·
14 Καὶ μακάριος ἔσῃ, ὅτι οὐκ
ἔχουσιν ἀνταποδοῦναί σοι· ἀν-
ταποδοθήσεται [y] γάρ" σοι ἐν
τῇ [z] ἀναστάσει" τῶν δικαίων.
15 Ἀκούσας δέ τις τῶν συνανα-
κειμένων ταῦτα, εἶπεν αὐτῷ·
μακάριος, ὃς [a] φάγεται [b] ∾
ἄρτον" ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ
16 θεοῦ.] Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ·
[ἄνθρωπός τις ἐποίησε δεῖπνον
[c] μέγα," καὶ ἐκάλεσε πολ-
17 λούς. Καὶ ἀπέστειλε τὸν
δοῦλον αὐτοῦ τῇ ὥρᾳ τοῦ δεί-
πνου εἰπεῖν τοῖς κεκλημένοις·
ἔρχεσθε, ὅτι ἤδη ἕτοιμά ἐστι
18 [d] πάντα." Καὶ ἤρξαντο ἀπὸ
μιᾶς [e] παραιτεῖσθαι πάντες."
ὁ πρῶτος εἶπεν αὐτῷ· ἀγρὸν
ἠγόρασα, καὶ ἔχω ἀνάγκην
ἐξελθεῖν καὶ ἰδεῖν αὐτόν· ἐρω-
τῶ σε, ἔχε με παρῃτημένον.
19 Καὶ ἕτερος εἶπε· ζεύγη βοῶν
ἠγόρασα πέντε, καὶ πορεύο-
μαι δοκιμάσαι αὐτά· [f] ἐρωτῶ
σε, ἔχε με παρῃτημένον."
20 Καὶ ἕτερος εἶπε· γυναῖκα [g]
ἔγημα," [h] καὶ διὰ τοῦτο"
21 οὐ δύναμαι ἐλθεῖν. Καὶ πα-
ραγενόμενος ὁ δοῦλος [i] =
ἐκεῖνος" ἀπήγγειλε τῷ κυρίῳ
αὐτοῦ ταῦτα. τότε ὀργισθεὶς
ὁ οἰκοδεσπότης εἶπε τῷ δούλῳ
αὐτοῦ· ἔξελθε ταχέως εἰς τὰς
πλατείας καὶ ῥύμας τῆς πό-
λεως,

---

b ∾ ἄριστον.

(u) γενήσεται. 91. Ev. 19. al. 4. Mt. x. Ed. veron. brix. vind. (x) ἀνταπόδ. σοι. BDL. cant. verc. (y) δέ. 1. 69. 124. 157. brix. vind. colb. corb. mart. Cypr. Aug. || = Mt. 10. (z) *retributione*, Vulg. mſ. harl. Caeſar. arelat. (a) + τις. BLP. 1. 69. 94. 118. 124. ap. Birch. Mt. c. 14. Syr. p. in m. (b) EKMS. (St. π.) 10. 11. 40. 42. 57. 61. in m. 63. 64. 69. 72. 91. 106. 124. 130. gr. 131. 142. 145. 151. 218 (c. al. 7.) 229. 235. Ev. 4. 19. 36. al. 53. et Barberini exc. 1. Mt. V. al. 18. Ed. Slav. Arm. Clem. Baſil. mſ. Euthym. Theophyl. (c) μέγαν. BD. 10. 36. 69. 106. Ev. 3. 18. 19. al. 8. Mt. a. d. g. 10. 11. 12. al. 3. Clem. Scholion in Mt. d. || = Arm. (d) = BL. veron. vind. colb. corb. (e) πάντες παραιτ. BDL. 1. Arm. Vulg. It. (f) διὸ οὐ δύναμαι ἐλθεῖν. D. Codd. quidam ap. Orig. cant. veron. verc. corb. vind. colb. (g) ἔλαβον. D. gr. (Syr. Perſſ.) (h) καί. 157. veron. verc. vind. colb. Clem. διό. D. cant. (i) = ADKLP. 1. 27. 63. 69. 118. 157. Barber. 1. Mt. 11. Ed. Copt. Arm. Goth. Vulg. It.

λεως, καὶ τοὺς πτωχοὺς καὶ
ἀναπήρους [k] καὶ χωλοὺς" καὶ
τυφλοὺς [l] εἰσάγαγε" ὧδε.
22 Καὶ εἶπεν ὁ δοῦλος· κύριε, γέ-
γονεν [m] ὡς" ἐπέταξας, καὶ
23 ἔτι τόπος ἐστί. Καὶ εἶπεν ὁ
κύριος πρὸς τὸν δοῦλον· ἔξελ-
θε εἰς τὰς ὁδοὺς καὶ φραγ-
μοὺς, καὶ [n] ἀνάγκασον" εἰς-
ελθεῖν, ἵνα γεμισθῇ ὁ οἶκός
24 [o] μου." Λέγω γὰρ ὑμῖν,
ὅτι οὐδεὶς τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων
τῶν κεκλημένων γεύσεταί μου
25 τοῦ δείπνου. P.] [Συνεπο-
ρεύοντο δὲ αὐτῷ ὄχλοι [q] πολ-
λοί·" καὶ στραφεὶς εἶπε πρὸς
26 αὐτούς· [Εἴ τις ἔρχεται πρός
με, καὶ οὐ μισεῖ τὸν πατέρα
[r] ∾ ἑαυτοῦ," καὶ τὴν μητέ-
ρα, καὶ τὴν γυναῖκα, καὶ τὰ
τέκνα, καὶ τοὺς ἀδελφοὺς,
καὶ τὰς ἀδελφὰς, ἔτι δὲ καὶ
τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν, οὐ δύνα-
ταί [s] μου μαθητὴς εἶναι."
27 Καὶ ὅστις οὐ βαστάζει τὸν
σταυρὸν αὐτοῦ, καὶ ἔρχεται
ὀπίσω μου, οὐ δύναταί [t] μου
28 εἶναι" μαθητής. Τίς γὰρ ἐξ
ὑμῶν, [u] θέλων πύργον οἰκο-
δομῆσαι, οὐχὶ πρῶτον καθί-
σας ψηφίζει τὴν δαπάνην,
εἰ ἔχει [x] εἰς" ἀπαρτισμόν;
29 Ἵνα μήποτε θέντος αὐτοῦ θε-
μέλιον, καὶ μὴ ἰσχύοντος [y]
ἐκτελέσαι," πάντες οἱ θεω-
ροῦντες [z] ἄρξωνται ἐμπαίζειν
αὐτῷ,

---

r ∾ αὐτοῦ. x ∾ τὰ εἰς. τὰ πρὸς.

(k) = A. 13. 69. Syr. hieroſ. Poſt τυφλοὺς ponunt BDL. 106. 157. al. 5. Mt. c. k. p. z. 11. al. 3. Ed. Arr. Copt. Aeth. Syr. p. Goth. Slav. Vulg. It. Baſil. (l) ἔνεγκε. D. gr. (m) ὅ. BDL. 1. Copt. Arm. Syr. p. in m. cant. Aug. ſemel. (n) ποίησον. 157. *convoca*, Mm. (o) = B. Ante ὁ οἶκος ponunt AD gr. L. 157. (p) + πολλοὶ γάρ εἰσι κλητοὶ, ὀλίγοι δὲ ἐκλεκτοί. E in m. H. 1. in m. 40. 57. 61. 63. 64. 69. 91. 106. 118** 124. 145. 218 (c. al. 3) 226* 229 in m. 235. al. 22 et Barber. 4. Mt. V** a. d. g. l. o. q. r. 10. 11. 17 in m. Evangeliſtaria. Ed. Slav. || Non agnoſcunt Euthym. Theophyl. Scholia ap. Mt. (q) = D. It. (exc. brix. gat. Mm. vind. for.) (r) ADEM. 1. 69. 106. 131. 218 (c. al. 10.) 235. Alii. Mt. V. al. 18. Ed. (s) εἶναί μου μαθητής. BLS. 86. Mt. o. μου εἶναι μαθητής. 69. 124. 157. al. 3. Mt. a. c. d. p. al. 5. Ed. (t) εἶναί μου. BH. 131. 218 (c. al. 7.) 235. Alii. Mt. V. al. 6. Ed. veron. brix. for. (u) + ὁ. EHMS. 57. 64. 131. 157. al. 22. et Barberini exc. 4. Mt. V. g. k. p. q. al. 4. Ed. (x) BDL. 225. τὰ εἰς. AEGHMS. 64. 69. 72. 89. 91. 106. 124. ap. Birch. 127. 130. 235. al. 27. Mt. c. i. n. al. 3. Ed. Ephr. Theophyl. || Orig. ut rec. (y) οἰκοδομῆσαι. D. cant. Aug. (z) μέλλουσιν λέγειν, D. It. (exc. brix. for. mart.) Aug.

30 αὐτῷ, Λέγοντες·" ὅτι οὗτος
ὁ ἄνθρωπος ἤρξατο οἰκοδο-
μεῖν, καὶ οὐκ ἴσχυσεν ἐκτε-
31 λέσαι. Ἢ τίς βασιλεὺς πο-
ρευόμενος συμβαλεῖν ἑτέρῳ
βασιλεῖ εἰς πόλεμον, οὐχὶ
καθίσας πρῶτον βουλεύεται,
εἰ δυνατός ἐστιν ἐν δέκα χι-
λιάσιν [a] ἀπαντῆσαι" τῷ μετὰ
εἴκοσι χιλιάδων ἐρχομένῳ ἐπ'
32 αὐτόν; Εἰ δὲ μήγε, ἔτι [b] ∾
αὐτοῦ πόῤῥω" ὄντος, πρε-
σβείαν ἀποστείλας, ἐρωτᾷ τὰ
33 [c] πρὸς" εἰρήνην. Οὕτως οὖν
πᾶς ἐξ ὑμῶν, ὃς οὐκ ἀπο-
τάσσεται [d] πᾶσι" τοῖς ἑαυτοῦ
ὑπάρχουσιν, οὐ δύναταί μου
34 εἶναι μαθητής. Καλὸν τὸ
ἅλας· ἐὰν δὲ [e] τὸ ἅλας [f] μω-
ρανθῇ," ἐν τίνι [g] ἀρτυθήσε-
35 ται;" Οὔτε εἰς γῆν, οὔτε
εἰς κοπρίαν εὔθετόν ἐστιν·
ἔξω βάλλουσιν αὐτό. ὁ ἔχων
ὦτα ἀκούειν, ἀκουέτω.]

1 [Ἦσαν δὲ ἐγγίζοντες
αὐτῷ [h] πάντες" οἱ τελῶναι
καὶ [i] οἱ" ἁμαρτωλοὶ, ἀκούειν
2 αὐτοῦ. Καὶ διεγόγγυζον οἱ
[k] Φαρισαῖοι καὶ οἱ γραμμα-
τεῖς, λέγοντες· ὅτι οὗτος
ἁμαρτωλοὺς προσδέχεται, καὶ
3 [l] συνεσθίει αὐτοῖς." [Εἶπε
δὲ πρὸς αὐτοὺς τὴν παραβο-
4 λὴν ταύτην, λέγων· Τίς
ἄνθρωπος ἐξ ὑμῶν ἔχων ἑκα-
τὸν πρόβατα, καὶ ἀπολέσας
[m] ἓν ἐξ αὐτῶν," [n] οὐ" κα-
ταλείπει τὰ ἐννενηκονταεννέα
ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ [o] πορεύεται
ἐπὶ τὸ ἀπολωλὸς," ἕως [p] εὕρῃ
5 αὐτό; Καὶ εὑρὼν, ἐπιτίθη-
σιν ἐπὶ τοὺς ὤμους [q] ἑαυτοῦ"
6 χαίρων· Καὶ ἐλθὼν εἰς τὸν
οἶκον,

---

b ∾ πόῤῥω αὐτοῦ.

(a) ὑπαντῆσαι. ABD. 1. 53. (b) AEGHS. 89. 116. 124. 127. 218 (c. al. 9.) 235. al. 6. pluresve. Mt. V. al. 17. Ed. Baſ. Damaſc. (c) εἰς. K. 40. 42. 63. 69. al. 2. Mt. a. m. x. 10. (d) = D. 47. 57. Mt. x. cant. (e) + καὶ. BDL. 40. 63. Mt. a. f. 10. Syr. Vulg. mſ. veron. verc. gat. for. colb. germ. 1. 2. tol. emmer. Beda. item cant. (f) μαρανθῇ. 56. 58. 69. *evanuerit*, Vulg. veron. brix. gat. vind. for. colb. corb. germ. 1. 2. tol. emmer. (g) ἁλισθήσεται. 1. 118. 131. Variae lect. Bogardi. (h) = Mt. d. x. Syr. Perſſ. Aeth. Vulg. It. (exc. cant. verc. corb. vind. brix.) Hier. (i) = D. 218 (c. al. 9.) Ev. 18. al. 2. Mt. f. bis. m. n. o. Ed. (k) + τε. BDL. (l) συνεσθίουσιν αὐτῷ. Mt. m. (m) ἐξ αὐτῶν ἕν. BD gr. 1. 69. 131. 157. (n) οὐχὶ. L. 1. 69. 124. (o) ἀπελθὼν τὸ ἀπολωλὸς ζητεῖ. D. cant. item verc. brix. (p) + οὗ. A. 1. 69. 91. 124. 131. al. 17. Mt. a. c. f. bis. o. r. 10. Arm. Baſ. + ὅτου. Mt. 11. (q) αὑτοῦ ſ. αὐτοῦ. DKL. 1. 28. 42. 69. 131. 218 (c. al. 5.) 235. al. 10. Mt. a. p. al. 8.

οἶκον, [r] συγκαλεῖ'' τοὺς φί-
λους καὶ τοὺς γείτονας, λέ-
γων αὐτοῖς· συγχάρητέ μοι,
ὅτι εὗρον τὸ πρόβατόν μου τὸ
7 ἀπολωλός. Λέγω ὑμῖν, ὅτι
οὕτω χαρὰ ἔσται ἐν τῷ οὐρα-
νῷ ἐπὶ ἑνὶ ἁμαρτωλῷ μετα-
νοοῦντι, ἢ ἐπὶ ἐννενηκονταεν-
νέα δικαίοις, οἵτινες οὐ χρείαν
8 ἔχουσι μετανοίας. Ἢ τίς
γυνὴ δραχμὰς ἔχουσα δέκα,
ἐὰν ἀπολέσῃ [s] δραχμὴν'' μίαν,
οὐχὶ ἅπτει λύχνον, καὶ σα-
ροῖ τὴν οἰκίαν, καὶ ζητεῖ ἐπι-
μελῶς, ἕως [t] ὅτου'' [u] εὕρῃ;''
9 Καὶ εὑροῦσα, [x] συγκαλεῖται''
τὰς φίλας καὶ τὰς γείτονας,
λέγουσα· συγχάρητέ μοι, ὅτι
εὗρον τὴν δραχμήν, ἣν ἀπώ-
10 λεσα. Οὕτω, λέγω ὑμῖν,
χαρὰ [y] γίνεται'' ἐνώπιον [z]
τῶν ἀγγέλων'' τοῦ θεοῦ ἐπὶ
ἑνὶ ἁμαρτωλῷ μετανοοῦντι.]
11 [a] Εἶπε δέ·'' [ἄνθρωπός τις
12 εἶχε δύο υἱούς· Καὶ εἶπεν ὁ
νεώτερος αὐτῶν τῷ πατρί· πά-
τερ, δός μοι τὸ ἐπιβάλλον [b]
μέρος τῆς οὐσίας [c]. καὶ διεῖλεν
13 αὐτοῖς τὸν βίον [d]. Καὶ μετ'
οὐ πολλὰς ἡμέρας συναγαγὼν
ἅπαντα ὁ νεώτερος υἱός, ἀπε-
δήμησεν εἰς χώραν μακράν·
καὶ ἐκεῖ διεσκόρπισε [e] τὴν οὐ-
σίαν αὐτοῦ,'' ζῶν ἀσώτως.
14 Δαπανήσαντος δὲ αὐτοῦ πάν-
τα, ἐγένετο λιμὸς [f] ∾ ἰσχυ-
ρὸς'' κατὰ τὴν [g] χώραν'' ἐκεί-
νην· καὶ αὐτὸς ἤρξατο [h] ὑστε-
15 ρεῖσθαι. Καὶ πορευθεὶς ἐκολ-
λήθη ἑνὶ τῶν πολιτῶν τῆς
χώρας

---

f ∾ ἰσχυρά.

(r) συγκαλεῖται. D. 1. 63. 69. 72. 89. 124. 131. al. 6. Mt. a. i. m. n. r. x. 10. 11. Baſil. ſeleuc. Method. (s) = D. 157. Copt. cant. veron. verc. corb. colb. vind. (t) = D. 69. οὗ. BL. 46. 118. 131. Ev. 18. Mt. c. f. ſemel. (u) εὕρει. 69. Ed. (x) συγκαλεῖ. BL. 57. 63. 69. 91. 157. Ev. 18. 24. 36. al. 3. Mt. c. d. f. bis. m. o. r. (y) ἔσται. D (St. β.) 69. 157. Syr. Arr. Perſſ. Aeth. Arm. Vulg. It. Hier. Vict. tun. Ambroſiaſt. (z) = 49. 71. 235. Marcion. (a) = E. 24* 69. || + ὁ κύριος. 118. + ὁ κύριος τὴν παραβολὴν. 234. Sic Evangeliſtaria. + αὐτοῖς πάλιν ὁ ἰησοῦς. Syr. Perſ. p. || Ad finem capitis = Marcion ap. Epiph. (b) + μοί. D. 64. 124. ap. Birch. Syr. Perſſ. (Arr. Aeth.) Vulg. It. (c) + μου. 60. Aeth. vind. + σου. Syr. Perſ. p. Arr. Syr. p. c. aſt. (d) + αὐτοῦ. Syr. Arr. Perſ. p. Goth. (e) ἑαυτοῦ τὸν βίον. D. (f) ABDL. 1. 131. || = veron. corb. vind. Ambr. (g) πόλιν. 40. 53. 63. Mt. a. c. ſed in ſcholio eſt rec. (h) + τοῦ. AMS. 72. 124. al. 8. Nyſſ.

δὲ ὁ πατὴρ πρὸς τοὺς δούλους
αὐτοῦ· [c] ἐξενέγκατε [d] —
τὴν″ στολὴν τὴν πρώτην, καὶ
ἐνδύσατε αὐτὸν, καὶ δότε δα-
κτύλιον εἰς τὴν χεῖρα αὐτοῦ,
καὶ ὑποδήματα εἰς τοὺς πό-
23 δας [e]. Καὶ [f] ἐνέγκαντες″
τὸν μόσχον τὸν σιτευτὸν θύ-
σατε· καὶ φαγόντες εὐφραν-
24 θῶμεν· Ὅτι οὗτος ὁ υἱός
μου νεκρὸς ἦν, καὶ ἀνέζησε·
[g] = καὶ″ ἀπολωλὼς [h] —
ἦν,″ καὶ [i] εὑρέθη. καὶ [k] ἤρ-
25 ξαντο″ εὐφραίνεσθαι. Ἦν
δὲ ὁ υἱὸς αὐτοῦ ὁ πρεσβύτε-
ρος ἐν ἀγρῷ· καὶ ὡς ἐρχόμενος
ἤγγισε τῇ οἰκίᾳ, ἤκουσε συμ-
26 φωνίας καὶ χορῶν. Καὶ
προσκαλεσάμενος ἕνα τῶν παί-
δων [l] ἐπυνθάνετο. [m] τί″ [n]
27 εἴη ταῦτα.″ Ὁ δὲ εἶπεν αὐ-
τῷ· ὅτι ὁ ἀδελφός σου ἥκει·
καὶ ἔθυσεν ὁ πατήρ σου τὸν
μόσχον τὸν σιτευτὸν [o], ὅτι
ὑγιαίνοντα αὐτὸν ἀπέλαβεν.
28 Ὠργίσθη δὲ, καὶ οὐκ ἤθελεν
εἰσελθεῖν. ὁ [p] οὖν″ πατὴρ
αὐτοῦ ἐξελθὼν [q] παρεκάλει″
29 αὐτόν. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶ-
πε [r] τῷ πατρί·″ ἰδοὺ, το-
σαῦτα ἔτη δουλεύω σοι, καὶ
οὐδέποτε ἐντολήν σου [s] παρῆλ-
θον,″

(c) + ταχὺ. BL. ταχέως. D (St. β.) 13. 157. Copt. Arm. Goth. Vulg. It. Hier. Poſt ἐξενεγκ. addit Syr. p. c. aſt. (d) = ABD* LPQ. Mt. 11. (e) + αὐτοῦ. DP. 40. 42. 69. 124. Ev. 5. al. 8. Mt. BH. al. 3. Arr. Perſſ. Copt. Aeth. Arm. Syr. p. Goth. Vulg. It. (exc. for. colb. corb. germ. 1. 2. mart. emmer.) Hier. (f) ἐνέγκατε, et ante θύσατε addit καὶ. D. φέρετε. BL. ἐνεγκόντες ſ. ἐξενεγκόντες ſ. ἐξενέγκαντες. Codd. qu. (g) = ABDLP. 1. 64. 69. 91. ap. Mill. 106. 118. 131. 235. Ev. 36. al. 7. Mt. g. χ. Copt. Arm. Vulg. It. Damaſc. Tit. Theophyl. Hier. Ambr. Aug. Scholion in Mt. a. (h) = D. 1. 64. 69. 106. 118. 131. Ev. 44. Mt. x. Scholion in Mt. a. d. g. Ante ἀπολ. ponunt ABL. Alius. (i) + ἄρτι. D. cant. (k) ἤρξατο. 1. 225. (l) + αὐτοῦ. 218 (cum 124. et al. 6.) Ed. (etiam Steph. 3.) + αὐτῶν. Aeth. (m) τί ἂν. BP. 1. 69. 91. 131. 218 (cum 108.) al. 3. Mt. d. m. 11. τίνα. L. 16. 124. (n) θέλει τοῦτο εἶναι. D. 42. ap. Mill. cant. (o) + αὐτῷ. D. cant. (p) δὲ. ADL. 1. Syr. Copt. Slav. It. (exc. for.) Hier. (q) ἤρξατο D. gr. *rogabat*, cant. *coepit rogare*, Vulg. It. Hier. (r) πάτερ. Slav. qu. || + αὐτοῦ. ABDP. 69. 124. 131. 218 (c. al. 6.) 229** al. 5. et Barber. 2. Mt. B. x. Syr. Arr. Perſ. w. Aeth. Vulg. It. (s) παρέβην. D. Theoph. ceram. ſemel. παρεῖδον. 89* al. 3. Theophyl. (ſed non in Mt. m.)

θου," καὶ ἐμοὶ οὐδέποτε
ἔδωκας ἔριφον [t], ἵνα μετὰ
τῶν φίλων μου [u] εὐφρανθῶ."
30 [x] Ὅτε δὲ ὁ υἱός σου οὗτος,
ὁ καταφαγών σου τὸν βίον
μετὰ πορνῶν, ἦλθεν, ἔθυ-
σας αὐτῷ τὸν μόσχον τὸν σι-
31 τευτόν. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ·
[y] τέκνον," σὺ πάντοτε μετ'
ἐμοῦ [z] εἶ," καὶ πάντα τὰ
32 ἐμὰ, σά ἐστιν. Εὐφρανθῆ-
ναι [a] δὲ" καὶ [b] χαρῆναι" [c]
ἔδει," ὅτι ὁ ἀδελφός σου οὗ-
τος νεκρὸς ἦν, καὶ [d] ἀνέζησε"
[e] — καὶ" ἀπολωλὼς [f] = ἦν,"
καὶ εὑρέθη.]

1 Ἔλεγε δὲ [g] καὶ" πρὸς
τοὺς μαθητὰς [h] αὐτοῦ·" [ἄν-
θρωπός τις ἦν πλούσιος, ὃς
εἶχεν οἰκονόμον· καὶ οὗτος
διεβλήθη αὐτῷ ὡς διασκορπί-
ζων τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ.
2 Καὶ φωνήσας αὐτὸν, εἶπεν
αὐτῷ· τί τοῦτο ἀκούω περὶ
σοῦ; ἀπόδος τὸν λόγον τῆς
οἰκονομίας [i] — σου·" οὐ γὰρ
[k] δυνήσῃ" ἔτι οἰκονομεῖν.
3 Εἶπε δὲ ἐν ἑαυτῷ ὁ οἰκονόμος·
τί ποιήσω, ὅτι ὁ κύριός μου
ἀφαιρεῖται [l] τὴν οἰκονομίαν
ἀπ' ἐμοῦ;" σκάπτειν οὐκ
ἰσχύω, ἐπαιτεῖν αἰσχύνομαι.
4 Ἔγνων τί ποιήσω, ἵνα, ὅταν
μετασταθῶ [m] τῆς οἰκονομίας,
δέξωνταί με εἰς τοὺς οἴκους
5 αὐτῶν. Καὶ προσκαλεσάμε-
νος ἕνα ἕκαστον τῶν [n] χρεω-
φειλετῶν" τοῦ κυρίου [o] ἑαυ-
τοῦ," ἔλεγε τῷ πρώτῳ· πό-
σον

(t) + ἐξ αἰγῶν. D. *hoedum de capris*. cant. (u) ἀριστήσω. D. Goth. cant. (x) τῷ δὲ υἱῷ σου, τῷ καταφαγόντι πάντα μετὰ τῶν πορνῶν, καὶ ἐλθόντι, ἔθυσας σιτευτὸν μόσχον. D. cant. (y) = D. cant. verc. (z) *fuiſti et es*, Goth. veron. verc. *fuiſti et eris*, colb. *fuiſti*, Ambr. (a) δεῖ. Ev. 26. (b) ἀγαλλιασθῆναι. K. 42. (c) δεῖ. HL. veron. corb. vind. brix. tol. colb. Mm. Hier. Victor. tun. (d) ἔζησε. BL. (e) = D. 1. 69. 118. 124. ap. Birch. 131. 235. Ev. 36. al. 7. Mt. a. r. χ. Arm. Vulg. It. Antioch. Patr. lat. (f) = ABL. 1. 69. 106. 118. 131. 157. 235. Ev. 19. Alius. Mt. B. Conſtitut. Ephr. Damaſc. Theophyl. ed. (g) = S. 64. 69. 123. 235. Mt. V. al. 4. cant. veron. brix. vind. Hier. (h) = BDL. 69. Arm. cant. (i) = ADKLP. 145. al. 3. cant. (k) δύνῃ. BDP. 69. Ev. 18. 19. Mt. c. f. 11. cant. corb. (l) με τῆς οἰκονομίας μου. K. Alii. (m) + ἐκ. BD. 1. 69. 106. 124. ap. Birch. 131. Ev. 18. 19. al. 2. Mt. f. r. + ἀπό. L. Mt. x. (n) χρεοφειλετῶν. ADKS. 72. 108** Mt. V. o. x. (o) αὐτοῦ. DGM. al. 23. Mt. a. al. 8. Ed.

σου ὀφείλεις τῷ κυρίῳ μου;
6 Ὁ δὲ εἶπεν· ἑκατὸν [p] βάτους"
ἐλαίου. καὶ εἶπεν αὐτῷ· δέξαι
σου [q] τὸ γράμμα," καὶ [r] καθίσας ταχέως" γράψον πεν-
7 τήκοντα. Ἔπειτα ἑτέρῳ εἶπε· σὺ δὲ πόσον ὀφείλεις; ὁ
δὲ εἶπεν· ἑκατὸν κόρους σίτου.
καὶ λέγει αὐτῷ· δέξαι σου [q]
τὸ γράμμα," καὶ γράψον
8 ὀγδοήκοντα. Καὶ ἐπήνεσεν ὁ
κύριος τὸν οἰκονόμον τῆς ἀδικίας, ὅτι φρονίμως ἐποίησεν·
[s] ὅτι" οἱ υἱοὶ τοῦ αἰῶνος τούτου φρονιμώτεροι ὑπὲρ τοὺς
υἱοὺς τοῦ φωτὸς εἰς τὴν γε-
9 νεὰν τὴν ἑαυτῶν εἰσι. Κἀγὼ
ὑμῖν λέγω· ποιήσατε ἑαυτοῖς
φίλους ἐκ τοῦ [t] μαμωνᾶ τῆς
ἀδικίας," ἵνα, ὅταν [u] ἐκλείπητε," δέξωνται ὑμᾶς εἰς
10 τὰς αἰωνίους σκηνάς] [x]. Ὁ
πιστὸς ἐν ἐλαχίστῳ, καὶ ἐν
πολλῷ πιστός ἐστι· καὶ ὁ ἐν
[y] ἐλαχίστῳ" ἄδικος, καὶ ἐν
11 πολλῷ ἄδικός ἐστιν. Εἰ οὖν
ἐν τῷ ἀδίκῳ μαμωνᾷ πιστοὶ
οὐκ ἐγένεσθε, τὸ ἀληθινὸν
12 τίς ὑμῖν πιστεύσει; Καὶ εἰ
ἐν τῷ ἀλλοτρίῳ πιστοὶ οὐκ
ἐγένεσθε, τὸ [z] ὑμέτερον" τίς
13 ὑμῖν δώσει; Οὐδεὶς οἰκέτης
δύνα-

(p) βάδους. L. 36. 40** 57. 91. 127. al. 6. Mt. d. g. Orig. κάδους. D* (St. β.) 64. 108. Ev. 4. Barber. 1. κάτους. 124* ap. Alter. κάβους. D** Mt. c. *cados*, Vulg. brix. for. Gaud. *vatos*. (i. e. *batos*) veron. verc. *vaſos*, colb. *ſiclos*, (leg. *ſitlos* ſ. *ſitulos*,) cant. (q) τὰ γράμματα. BDL. Copt. Goth. *cautionem*. Vulg. verc. brix. for. Hier. *literas*, cant. veron. corb. colb. Gaud. item vſ. 7. Vulg. (r) = D. cant. || ταχέως] = 60. Poſt γράψον ponit B. Arm. item, addito aſteriſco, Syr. p. (s) διὸ λέγω ὑμῖν. D (St. β.) cant. *dixit autem ad diſcipulos ſuos*, veron. verc. gat. Mm. colb. mart. (t) ἀδίκου μαμωνᾶ. D. cant. verc. Hier. Ambr. (habet utrumque) Paulin. (u) ἐκλείπητε. BGHS. 10. 91. 131. 145* 235. al. 13. Mt. V. al. 10. Ed. ἐκλίπῃ. ADL. 1. 69. 114* 118. Syr. Perſ. p. Copt. Aeth. Arm. Syr. p. in m. cant. verc. Scholia in Mt. a. d. g. *fugati* (fortaſſe: fatigati) *fueritis*, Iren. (x) + αὐτῶν. P. Syr. Perſ. p. Arr. Aeth. veron. Chryſ. Cyr. Ambr. (y) ὀλίγῳ. D. 1. 69. 118. Vulg. veron. colb. corb. gat. for. Dionyſ. areop. Sic et h. l. et paulo ſupra Syr. Arr. Perſſ. Aeth. cant. verc. brix. || Scholia in Mt. a. d. g. et ἐλαχίστῳ et ὀλίγῳ attingunt. (z) ἡμέτερον. B. Ev. 21. Theophyl. ed. in textu et commentar. Euthym. in commentar. ἐμόν. 157. vind. Marcion ap. Tert.

t λέγω δὲ" ὑμῖν, u ὅτι" οὐ
μή με ἴδητε, ἕως x ἂν ἥξῃ
ὅτε" εἴπητε· εὐλογημένος ὁ
ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι κυρίου.]

1 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ [y ἐλ-
θεῖν" αὐτὸν εἰς οἶκόν τινος
τῶν ἀρχόντων τῶν Φαρισαίων
σαββάτῳ φαγεῖν ἄρτον, καὶ
αὐτοὶ ἦσαν παρατηρούμενοι
2 αὐτόν. Καὶ ἰδοὺ, ἄνθρωπός
τις ἦν ὑδρωπικὸς ἔμπροσθεν
3 αὐτοῦ. Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰη-
σοῦς εἶπε πρὸς τοὺς νομικοὺς
καὶ Φαρισαίους, λέγων· z εἰ"
ἔξεστι τῷ σαββάτῳ a θερα-
πεύειν;" οἱ δὲ ἡσύχασαν.
4 Καὶ ἐπιλαβόμενος b ἰάσατο
5 αὐτὸν, καὶ ἀπέλυσε. Καὶ
c = ἀποκριθεὶς" πρὸς αὐτοὺς
εἶπε· τίνος ὑμῶν d ∾ ὄνος ἢ"
βοῦς εἰς φρέαρ ἐμπεσεῖται,
e καὶ οὐκ εὐθέως ἀνασπάσει
αὐτὸν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ σαβ-
βάτου;"

t. ἀμὴν δὲ λέγω. d ∾ υἱὸς ἢ.

(t) ABDEGHKMS. Ev. 24. 36. al. 65. Mt. V. al. 17. Ed. Syr. utr. Perſſ. Copt. Arm. Slav. (Hiat Goth.) Vulg. cant. brix. Theophyl. Severus in Mt. d. λέγω. L. 40. Mt. a. 10. Arr. Aeth. veron. vind. colb. corb. (u) = BDL. 1. 46. 118. Mt. l. m. q. Perſ. p. cant. veron. vind. Mm. gat. colb. (x) = BKL. 79. ἂν. M. 1. 69. 118. 131. 157. 209. Alius. Mt. c. ſemel. Syr. Copt. Arm. Mm. vind. gat. ἥξει ὅτε. D. ἂν ἥξει ὅτε. A. al. 11. Mt. V. c. ſemel. al. 7. || ἥξῃ] + ἡ ὥρα. 130. gr. et lat. + ἡ ἡμέρα. Syr. p. c. ob. veron. verc. brix. || *donec veniam et dicatis*, colb. (y) εἰσελθεῖν. DM. 13. 40. 57. 69. 157. al. 6. Mt. a. o. r. z. Syr. Ar. Aeth. Vulg. It. Et ſic Evangeliſtaria. (z) = BDL. 59. Ev. 15. Perſſ. Copt. Syr. hieroſ. cant. brix. (a) θεραπεῦσαι. BDL. 1. 124. 131. Scholion in Mt. 11. || + ἢ οὔ; Iidem. et 69. 157. Copt. Sahid. Syr. hieroſ. Syr. p. c. aſt. cant. veron. brix. Mm. (b) + αὐτοῦ ſ. αὐτὸν. D. 1. 69. 118. 124. 131. Alius. cant. veron. vind. colb. corb. + *manum illius*, verc. + *hominem*, brix. gat. mart. + *Johannem*. Mm. || Mox = αὐτὸν. D. 69. cant. gat. Alii. (c) = D (St. β.) L. 1. 42. 69. 124. 131. al. 8. Syr. Perſ. p. Arr. Copt. Sahid. Aeth. Arm. It. (exc. brix.) for. Mm. gat. (d) = 52. Ar. p. υἱὸς ἢ. ABEGHMS. 10. 11. 36. 57. 64. 72. 89. 106. 115. 127. 130. gr. 142. 235. Ev. 3. 4. 5. 18. 19. 24. 36. al. 56. et Barber. 5. Mt. BHV. al. 17. Ed. Scholia vet. ap. Mt. (ſed in textu Mt. a. 10. retinent ὄνος) Syr. utr. Perſ. p. Sahid. Slav. jun. 5. 6. 7. brix. Theophyl. Tit. boſtr. Euthym. πρόβατον ἢ. D. cant. (e) τῇ ἡμέρᾳ τοῦ σαββάτου, καὶ οὐκ εὐθέως ἀνασπάσει αὐτὸν. D. cant. || *die ſabbati* = vind. Bis habet verc. || = ἐν. ADKL. 69. 91. 124. al. 8. Mt. o. x. Vulg. cant. veron. gat. Mm. for.

6 βάτου;" [f] Καὶ οὐκ ἴσχυ-
σαν ἀνταποκριθῆναι αὐτῷ"
7 πρὸς ταῦτα. Ἔλεγε δὲ πρὸς
τοὺς κεκλημένους παραβολὴν,
ἐπέχων, πῶς τὰς πρωτοκλι-
σίας ἐξελέγοντο, λέγων πρὸς
8 αὐτούς· Ὅταν κληθῇς [g] ὑπό
τινος" [h] εἰς γάμους," μὴ κα-
τακλιθῇς εἰς τὴν πρωτοκλι-
σίαν· μήποτε ἐντιμότερός σου
[i] ᾖ κεκλημένος ὑπ' αὐτοῦ·"
9 Καὶ ἐλθὼν ὁ σὲ καὶ αὐτὸν
καλέσας, [k] ἐρεῖ σοι·" δὸς
τούτῳ τόπον· καὶ τότε [l] ἄρ-
ξῃ" μετ' αἰσχύνης τὸν ἔσχα-
10 τον τόπον κατέχειν. Ἀλλ'
ὅταν κληθῇς, [m] πορευθεὶς
[n] ἀνάπεσαι" εἰς τὸν ἔσχατον
τόπον, ἵνα ὅταν ἔλθῃ ὁ κε-
κληκώς σε, [o] εἴπῃ" σοι· Φί-
λε, προσανάβηθι ἀνώτερον.
τότε ἔσται σοι δόξα ἐνώπιον
[p] τῶν συνανακειμένων σοί.
11 Ὅτι πᾶς ὁ ὑψῶν ἑαυτὸν, τα-
πεινωθήσεται· καὶ ὁ ταπεινῶν
12 ἑαυτὸν, ὑψωθήσεται.] Ἔλε-
γε δὲ καὶ [τῷ κεκληκότι αὐ-
τόν· ὅταν ποιῇς ἄριστον ἢ
δεῖπνον, μὴ φώνει τοὺς φί-
λους σου, [q] μηδὲ τοὺς ἀδελ-
φούς σου," [r] — μηδὲ τοὺς
συγγενεῖς σου," μηδὲ γείτονας
[s] πλουσίους· μήποτε καὶ αὐτοί
[t] σε ἀντικαλέσωσι," καὶ
[u] γένῃ-

11. ἀνάπεσον. ∾ ἀνάπεσε.

(f) οἱ δὲ οὐκ ἀπεκρίθησαν. D. 47. cant. || αὐτῷ = BL. 1. 118. 124. 131. 157. Sed loco πρὸς ταῦτα habent πρὸς αὐτὸν. 1. 118. 131. (g) = D. Vulg. It. (exc. veron. brix.) Clem. *Cum invitatus quis fuerit*, veron. corb. colb. item vind. (h) = Sahid. veron. Syr. p. notat in m. non inveniri in omnibus exemplaribus. εἰς γάμον. D. Ev. 17. (i) ἥξει. D. cant. || = ὑπ' αὐτοῦ. Syr. Perſ. p. Copt. Slav. veron. verc. vind. item L. ut videtur. (k) ἐρεῖ· σύ. 125** Barber. 1. Mt. p. z** ἐρεῖ σοι· σύ. Mt. z* (l) ἔσῃ. D. gr. (m) εἰς τὸν ἔσχατον τόπον ἀνάπιπτε. D. cant. Clem. (n) BLM. 72. 89. 115. 142. 145. 157. al. 6. et plures ap. Mill. Mt. c. i. p. Antioch. ἀνάπεσε. AEHKS. 1. 10. 11. 42. 57. 64. 69. 106. 124. ap. Birch. 127. 131. 235. Ev. 3. 18. 24. 36. al. 33. Mt. BHV. 1** al. 13. Ed. Concil. quiniſext. || = Min. (o) ἐρεῖ. BL. 53. 63. Mt. a. 10. Ed. (p) + πάντων. ABL. 1. 63. 69. 118. 124. ap. Birch. 131. Mt. a. 10. Syr. utr. Perſ. p. Copt. Aeth. (q) = L. 1. 11. 42. 69. 127* 226* Ev. 18. 19. al. 4. Mt. f. l. Iren. (r) = D. Mt. c. cant. verc. Cypr. (s) + μηδὲ τοὺς. D. Arm. It. (exc. brix. for.) vat. 359. lat. Cypr. (t) ἀντικαλ. σε. BDL. 1. 69. Mt. c. Arm. cant. brix. mart. Iren.

[u] γένηταί" [x] σοὶ ἀνταπόδο-
13 μα." Ἀλλ' ὅταν ποιῇς δο-
χὴν. κάλει πτωχοὺς, ἀνα-
πήρους, χωλοὺς, τυφλούς·
14 Καὶ μακάριος ἔσῃ, ὅτι οὐκ
ἔχουσιν ἀνταποδοῦναί σοι· ἀν-
ταποδοθήσεται [y] γάρ" σοι ἐν
τῇ [z] ἀναστάσει" τῶν δικαίων.
15 Ἀκούσας δέ τις τῶν συνανα-
κειμένων ταῦτα, εἶπεν αὐτῷ·
μακάριος, ὃς [a] φάγεται [b] ∾
ἄρτον" ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ
16 θεοῦ.] Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ·
[ἄνθρωπός τις ἐποίησε δεῖπνον
[c] μέγα," καὶ ἐκάλεσε πολ-
17 λούς. Καὶ ἀπέστειλε τὸν
δοῦλον αὐτοῦ τῇ ὥρᾳ τοῦ δεί-
πνου εἰπεῖν τοῖς κεκλημένοις·
ἔρχεσθε, ὅτι ἤδη ἕτοιμά ἐστι
18 [d] πάντα." Καὶ ἤρξαντο ἀπὸ
μιᾶς [e] παραιτεῖσθαι πάντες."
ὁ πρῶτος εἶπεν αὐτῷ· ἀγρὸν
ἠγόρασα, καὶ ἔχω ἀνάγκην
ἐξελθεῖν καὶ ἰδεῖν αὐτόν· ἐρω-
τῶ σε, ἔχε με παρῃτημένον.
19 Καὶ ἕτερος εἶπε· ζεύγη βοῶν
ἠγόρασα πέντε, καὶ πορεύο-
μαι δοκιμάσαι αὐτά· [f] ἐρωτῶ
σε, ἔχε με παρῃτημένον."
20 Καὶ ἕτερος εἶπε· γυναῖκα [g]
ἔγημα," [h] καὶ διὰ τοῦτο"
21 οὐ δύναμαι ἐλθεῖν. Καὶ πα-
ραγενόμενος ὁ δοῦλος [i] =
ἐκεῖνος" ἀπήγγειλε τῷ κυρίῳ
αὐτοῦ ταῦτα. τότε ὀργισθεὶς
ὁ οἰκοδεσπότης εἶπε τῷ δούλῳ
αὐτοῦ· ἔξελθε ταχέως εἰς τὰς
πλατείας καὶ ῥύμας τῆς πό-
λεως,

---

b ∾ ἄριστον.

(u) γενήσεται. 91. Ev. 19. al. 4. Mt. x. Ed. veron. brix. vind. (x) ἀνταπόδ. σοι. BDL. cant. verc. (y) δέ. 1. 69. 124. 157. brix. vind. colb. corb. mart. Cypr. Aug. || = Mt. 10. (z) *retributione*, Vulg. mſ. harl. Caeſar. arelat. (a) + τις. BLP. 1. 69. 94. 118. 124. ap. Birch. Mt. c. 14. Syr. p. in m. (b) EKMS. (St. π.) 10. 11. 40. 42. 57. 61. in m. 63. 64. 69. 72. 91. 106. 124. 130. gr. 131. 142. 145. 151. 218 (c. al. 7.) 229. 235. Ev. 4. 19. 36. al. 53. et Barberini exc. 1. Mt. V. al. 18. Ed. Slav. Arm. Clem. Baſil. mſ. Euthym. Theophyl. (c) μέγαν. BD. 10. 36. 69. 106. Ev. 3. 18. 19. al. 8. Mt. a. d. g. 10. 11. 12. al. 3. Clem. Scholiou in Mt. d. || = Arm. (d) = BL. veron. vind. colb. corb. (e) πάντες παραιτ. BDL. 1. Arm. Vulg. It. (f) διὸ οὐ δύναμαι ἐλθεῖν. D. Codd. quidam ap. Orig. cant. veron. verc. corb. vind. colb. (g) ἔλαβον. D. gr. (Syr. Perſſ.) (h) καί. 157. veron. verc. vind. colb. Clem. διό. D. cant. (i) = ADKLP. 1. 27. 63. 69. 118. 157. Barber. 1. Mt. 11. Ed. Copt. Arm. Goth. Vulg. It.

λεως, καὶ τοὺς πτωχοὺς καὶ
ἀναπήρους [k] καὶ χωλοὺς" καὶ
τυφλοὺς [l] εἰσάγαγε" ὧδε.
22 Καὶ εἶπεν ὁ δοῦλος· κύριε, γέ-
γονεν [m] ὡς" ἐπέταξας, καὶ
23 ἔτι τόπος ἐστί. Καὶ εἶπεν ὁ
κύριος πρὸς τὸν δοῦλον· ἔξελ-
θε εἰς τὰς ὁδοὺς καὶ φραγ-
μοὺς, καὶ [n] ἀνάγκασον" εἰς-
ελθεῖν, ἵνα γεμισθῇ ὁ οἶκός
24 [o] μου." Λέγω γὰρ ὑμῖν,
ὅτι οὐδεὶς τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων
τῶν κεκλημένων γεύσεταί μου
25 τοῦ δείπνου. P.] [Συνεπο-
ρεύοντο δὲ αὐτῷ ὄχλοι [q] πολ-
λοί·" καὶ στραφεὶς εἶπε πρὸς
26 αὐτούς· [Εἴ τις ἔρχεται πρός
με, καὶ οὐ μισεῖ τὸν πατέρα
[r] ∾ ἑαυτοῦ," καὶ τὴν μητέ-
ρα, καὶ τὴν γυναῖκα, καὶ τὰ
τέκνα, καὶ τοὺς ἀδελφοὺς,
καὶ τὰς ἀδελφὰς, ἔτι δὲ καὶ
τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν, οὐ δύνα-
ταί [s] μου μαθητὴς εἶναι."
27 Καὶ ὅστις οὐ βαστάζει τὸν
σταυρὸν αὐτοῦ, καὶ ἔρχεται
ὀπίσω μου, οὐ δύναταί [t] μου
28 εἶναι" μαθητής. Τίς γὰρ ἐξ
ὑμῶν, [u] θέλων πύργον οἰκο-
δομῆσαι, οὐχὶ πρῶτον καθί-
σας ψηφίζει τὴν δαπάνην,
εἰ ἔχει [x] εἰς" ἀπαρτισμόν;
29 Ἵνα μήποτε θέντος αὐτοῦ θε-
μέλιον, καὶ μὴ ἰσχύοντος [y]
ἐκτελέσαι," πάντες οἱ θεω-
ροῦντες [z] ἄρξωνται ἐμπαίζειν
αὐτῷ,

---

r ∾ αὐτοῦ. x ∾ τὰ εἰς. τὰ πρὸς.

(k) = A. 13. 69. Syr. hieroſ. Poſt τυφλοὺς ponunt BDL. 106. 157. al. 5. Mt. c. k. p. z. 11. al. 3. Ed. Arr. Copt. Aeth. Syr. p. Goth. Slav. Vulg. It. Baſil. (l) ἔνεγκε. D. gr. (m) ὅ. BDL. 1. Copt. Arm. Syr. p. in m. cant. Aug. ſemel. (n) ποίησον. 157. *convoca*, Mm. (o) = B. Ante ὁ οἶκος ponunt AD gr. L. 157. (p) + πολλοὶ γάρ εἰσι κλητοὶ, ὀλίγοι δὲ ἐκλεκτοί. E in m. H. 1. in m. 40. 57. 61. 63. 64. 69. 91. 106. 118** 124. 145. 218 (c. al. 3) 226* 229 in m. 235. al. 22 et Barber. 4. Mt. V** a. d. g. l. o. q. r. 10. 11. 17 in m. Evangeliſtaria. Ed. Slav. || Non agnoſcunt Euthym. Theophyl. Scholia ap. Mt. (q) = D. It. (exc. brix. gat. Mm. vind. for.) (r) ADEM. 1. 69. 106. 131. 218 (c. al. 10.) 235. Alii. Mt. V. al. 18. Ed. (s) εἶναί μου μαθητής. BLS. 86. Mt. o. μου εἶναι μαθητής. 69. 124. 157. al. 3. Mt. a. c. d. p. al. 5. Ed. (t) εἶναί μου. BH. 131. 218 (c. al. 7.) 235. Alii. Mt. V. al. 6. Ed. veron. brix. for. (u) + ὁ. EHMS. 57. 64. 131. 157. al. 22. et Barberini exc. 4. Mt. V. g. k. p. q. al. 4. Ed. (x) BDL. 225. τὰ εἰς. AEGHMS. 64. 69. 72. 89. 91. 106. 124. ap. Birch. 127. 130. 235. al. 27. Mt. c. i. n. al. 3. Ed. Ephr. Theophyl. || Orig. ut rec. (y) οἰκοδομῆσαι. D. cant. Aug. (z) μέλλουσιν λέγων, D. It. (exc. brix. for. mart.) Aug.

30 αὐτῷ, Λέγοντες·" ὅτι οὗτος
ὁ ἄνθρωπος ἤρξατο οἰκοδο-
μεῖν, καὶ οὐκ ἴσχυσεν ἐκτε-
31 λέσαι. Ἢ τίς βασιλεὺς πο-
ρευόμενος συμβαλεῖν ἑτέρῳ
βασιλεῖ εἰς πόλεμον, οὐχὶ
καθίσας πρῶτον βουλεύεται,
εἰ δυνατός ἐστιν ἐν δέκα χι-
λιάσιν [a] ἀπαντῆσαι" τῷ μετὰ
εἴκοσι χιλιάδων ἐρχομένῳ ἐπ'
32 αὐτόν; Εἰ δὲ μήγε, ἔτι [b] ∾
αὐτοῦ πόῤῥω" ὄντος, πρε-
σβείαν ἀποστείλας, ἐρωτᾷ τὰ
33 [c] πρὸς" εἰρήνην. Οὕτως οὖν
πᾶς ἐξ ὑμῶν, ὃς οὐκ ἀπο-
τάσσεται [d] πᾶσι" τοῖς ἑαυτοῦ
ὑπάρχουσιν, οὐ δύναταί μου
34 εἶναι μαθητής. Καλὸν τὸ
ἅλας· ἐὰν δὲ [e] τὸ ἅλας [f] μω-
ρανθῇ," ἐν τίνι [g] ἀρτυθήσε-
35 ται;" Οὔτε εἰς γῆν, οὔτε
εἰς κοπρίαν εὔθετόν ἐστιν·
ἔξω βάλλουσιν αὐτό. ὁ ἔχων
ὦτα ἀκούειν, ἀκουέτω.]

1 [Ἦσαν δὲ ἐγγίζοντες
αὐτῷ [h] πάντες" οἱ τελῶναι
καὶ [i] οἱ" ἁμαρτωλοὶ, ἀκούειν
2 αὐτοῦ. Καὶ διεγόγγυζον οἱ
[k] Φαρισαῖοι καὶ οἱ γραμμα-
τεῖς, λέγοντες· ὅτι οὗτος
ἁμαρτωλοὺς προσδέχεται, καὶ
3 [l] συνεσθίει αὐτοῖς." [Εἶπε
δὲ πρὸς αὐτοὺς τὴν παραβο-
4 λὴν ταύτην, λέγων· Τίς
ἄνθρωπος ἐξ ὑμῶν ἔχων ἑκα-
τὸν πρόβατα, καὶ ἀπολέσας
[m] ἓν ἐξ αὐτῶν," [n] οὐ" κα-
ταλείπει τὰ ἐννενηκονταεννέα
ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ [o] πορεύεται
ἐπὶ τὸ ἀπολωλὸς," ἕως [p] εὕρῃ
5 αὐτό; Καὶ εὑρὼν, ἐπιτίθη-
σιν ἐπὶ τοὺς ὤμους [q] ἑαυτοῦ"
6 χαίρων· Καὶ ἐλθὼν εἰς τὸν
οἶκον,

---

h ∾ πόῤῥω αὐτοῦ.

(a) ὑπαντῆσαι. ABD. 1. 53. (b) AEGHS. 89. 116. 124. 127. 218 (c. al. 9.) 235. al. 6. pluresve. Mt. V. al. 17. Ed. Baſ. Damaſc. (c) εἰς. K. 40. 42. 63. 69. al. 2. Mt. a. m. x. 10. (d) = D. 47. 57. Mt. x. cant. (e) + καὶ. BDL. 40. 63. Mt. a. f. 10. Syr. Vulg. mſ. veron. verc. gat. ſor. colb. germ. 1. 2. tol. emmer. Beda. item cant. (f) μαρανθῇ. 56. 58. 69. *evanuerit*, Vulg. veron. brix. gat. vind. for. colb. corb. germ. 1. 2. tol. emmer. (g) ἀλισθήσεται. 1. 118. 131. Variae lect. Bogardi. (h) = Mt. d. x. Syr. Perſſ. Aeth. Vulg. It. (exc. cant. verc. corb. vind. brix.) Hier. (i) = D. 218 (c. al. 9.) Ev. 18. al. 2. Mt. f. bis. m. n. o. Ed. (k) + τε, BDL. (l) συνεσθίουσιν αὐτῷ. Mt. m. (m) ἐξ αὐτῶν ἓν. BD gr. 1. 69. 131. 157. (n) οὐχὶ. L. 1. 69. 124. (o) ἀπελθὼν τὸ ἀπολωλὸς ζητεῖ. D. cant. item verc. brix. (p) + οὗ. A. 1. 69. 91. 124. 131. al. 17. Mt. a. c. f. bis. o. r. 10. Arm. Baſ. + ἂν. Mt. 11. (q) αὐτοῦ ſ. αὑτοῦ. DKL. 1. 28. 42. 69. 131. 218 (c. al. 5.) 235. al. 10. Mt. a. p. al. 8.

οἶκον, [r] συγκαλεῖ" τοὺς φί-
λους καὶ τοὺς γείτονας, λέ-
γων αὐτοῖς· συγχάρητέ μοι,
ὅτι εὗρον τὸ πρόβατόν μου τὸ
7 ἀπολωλός. Λέγω ὑμῖν, ὅτι
οὕτω χαρὰ ἔσται ἐν τῷ οὐρα-
νῷ ἐπὶ ἑνὶ ἁμαρτωλῷ μετα-
νοοῦντι, ἢ ἐπὶ ἐννενηκονταεν-
νέα δικαίοις, οἵτινες οὐ χρείαν
8 ἔχουσι μετανοίας. Ἢ τίς
γυνὴ δραχμὰς ἔχουσα δέκα,
ἐὰν ἀπολέσῃ [s] δραχμὴν" μίαν,
οὐχὶ ἅπτει λύχνον, καὶ σα-
ροῖ τὴν οἰκίαν, καὶ ζητεῖ ἐπι-
μελῶς, ἕως [t] ὅτου" [u] εὕρῃ;"
9 Καὶ εὑροῦσα, [x] συγκαλεῖται"
τὰς φίλας καὶ τὰς γείτονας,
λέγουσα· συγχάρητέ μοι, ὅτι
εὗρον τὴν δραχμὴν, ἣν ἀπώ-
10 λεσα. Οὕτω, λέγω ὑμῖν,
χαρὰ [y] γίνεται" ἐνώπιον [z]
τῶν ἀγγέλων" τοῦ Θεοῦ ἐπὶ
ἑνὶ ἁμαρτωλῷ μετανοοῦντι.]
11 [a] Εἶπε δέ·" [ἄνθρωπός τις
12 εἶχε δύο υἱούς· Καὶ εἶπεν ὁ
νεώτερος αὐτῶν τῷ πατρί· πά-
τερ, δός μοι τὸ ἐπιβάλλον [b]
μέρος τῆς οὐσίας [c]. καὶ διεῖλεν
13 αὐτοῖς τὸν βίον [d]. Καὶ μετ'
οὐ πολλὰς ἡμέρας συναγαγὼν
ἅπαντα ὁ νεώτερος υἱὸς, ἀπε-
δήμησεν εἰς χώραν μακράν·
καὶ ἐκεῖ διεσκόρπισε [e] τὴν οὐ-
σίαν αὐτοῦ," ζῶν ἀσώτως.
14 Δαπανήσαντος δὲ αὐτοῦ πάν-
τα, ἐγένετο λιμὸς [f] ∾ ἰσχυ-
ρὸς" κατὰ τὴν [g] χώραν" ἐκεί-
νην· καὶ αὐτὸς ἤρξατο [h] ὑστε-
15 ρεῖσθαι. Καὶ πορευθεὶς ἐκολ-
λήθη ἑνὶ τῶν πολιτῶν τῆς
χώρας

---

f ∾ ἰσχυρά.

(r) συγκαλεῖται. D. 1. 63. 69. 72. 89. 124. 131. al. 6. Mt. a. i. m. n. r. x. 10. 11. Baſil. ſeleuc. Method. (s) = D. 157. Copt. cant. veron. verc. corb. colb. vind. (t) = D. 69. οὗ. BL. 46. 118. 131. Ev. 18. Mt. c. f. ſemel. (u) εὕρει. 69. Ed. (x) συγκαλεῖ. BL. 57. 63. 69. 91. 157. Ev. 18. 24. 36. al. 3. Mt. c. d. f. bis. m. o. r. (y) ἔσται. D (St. β.) 69. 157. Syr. Arr. Perſſ. Aeth. Arm. Vulg. It. Hier. Vict. tun. Ambroſiaſt. (z) = 49. 71. 235. Marcion. (a) = E. 24* 69. || + ὁ κύριος. 118. + ὁ κυριὸς τὴν παραβολήν. 234. Sic Evangeliſtaria. + αὐτοῖς πάλιν ὁ ἰησοῦς. Syr. Perſ. p. || Ad ſinem capitis = Marcion ap. Epiph. (b) + μοί. D. 64. 124. ap. Birch. Syr. Perſſ. (Arr. Aeth.) Vulg. It. (c) + μου. 60. Aeth. vind. + σου. Syr. Perſ. p. Arr. Syr. p. c. aſt. (d) + αὐτοῦ. Syr. Arr. Perſ. p. Goth. (e) ἑαυτοῦ τὸν βίον. D. (f) ABDL. 1. 131. || = veron. corb. vind. Ambr. (g) πόλιν. 40. 53. 63. Mt. a. c. ſed in ſcholio eſt rec. (h) + τοῦ. AMS. 72. 124. al. 8. Nyſſ.

τῃ, καὶ οὐχ εὑρίσκω· [u] ἔκ-
κοψον αὐτήν· [x] ἱνατί" καὶ [y]
8 τὴν γῆν" [z] καταργεῖ;" Ὁ
δὲ ἀποκριθεὶς λέγει αὐτῷ· κύ-
ριε, ἄφες αὐτὴν [a] καὶ τοῦτο
τὸ ἔτος," ἕως ὅτου σκάψω
περὶ αὐτήν, καὶ βάλω [b] κό-
9 πρια." [c] Κἂν μὲν ποιήσῃ
καρπόν·" [d] εἰ δὲ μήγε, εἰς τὸ
μέλλον" ἐκκόψεις αὐτήν. [e]]

10 [Ἦν δὲ διδάσκων [f] ἐν
μιᾷ τῶν συναγωγῶν ἐν τοῖς
11 σάββασι. Καὶ ἰδού, γυνὴ
[g] ἦν πνεῦμα ἔχουσα ἀσθε-
νείας" ἔτη δέκα καὶ ὀκτώ· καὶ
ἦν συγκύπτουσα, καὶ μὴ δυ-
ναμένη ἀνακύψαι εἰς τὸ παν-
12 τελές. Ἰδὼν δὲ αὐτὴν ὁ ἰη-
σοῦς, [h] προσεφώνησε, καὶ"
εἶπεν αὐτῇ· γύναι, ἀπολέλυ-
σαι [i] τῆς ἀσθενείας σου.
13 Καὶ ἐπέθηκεν αὐτῇ τὰς χεῖ-
ρας· καὶ παραχρῆμα ἀνωρθώ-
θη, καὶ ἐδόξαζε τὸν θεόν.
14 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἀρχισυνάγω-
γος, ἀγανακτῶν, ὅτι τῷ
σαββάτῳ ἐθεράπευσεν ὁ ἰη-
σοῦς, ἔλεγε τῷ ὄχλῳ· ἓξ ἡ-
μέραι εἰσίν, ἐν αἷς δεῖ ἐργάζε-
σθαι· ἐν [k] ταύταις" οὖν ἐρχό-
μενοι θεραπεύεσθε, καὶ μὴ
τῇ ἡμέρᾳ τοῦ σαββάτου.
15 Ἀπεκρίθη [l] ∾ οὖν" [m] αὐ-
τῷ" ὁ [n] κύριος," καὶ εἶπεν·
[o] ∾ ὑποκριτά," ἕκαστος
ὑμῶν

b. κοπρίαν. l ∾ δέ. o ∾ ὑποκριταί.

(u) + φέρε τὴν ἀξίνην. D. cant. (x) ἵνα μή. 5. 157. Arr. (y) τὸν τόπον. 80. (z) καταργῇ. S. 36. 40. 63. 91. Ev. 2. al. 10. Mt. a. o. x. 10. Ed. Baſ. Theophyl. (a) ἔτι τοῦτον. τὸν ἐνιαυτόν. D. (b) ABLMS. (St. π.) 10. 36. 40. 57. 63. 64. 72. 91. 106. 124. 127. 131. 157. 218 (c. al. 9.) 229. 235. Ev. 2. 18. 19. 24. 36. al. 46. Mt. V. al. 16. Ed. Petr. alex. Orig. Ath. Naz. Elias cret. Epiph. Iſid. peluſ. Cyr. Theophyl. Ephr. Scholia in Mt. a. d. g. 11. κόπρον. 1. 13. 69. Alius. κόφινον κοπρίων. D. *ſqualum* ſ. *cophinum ſtercoris*, It. (exc. for.) Ambr. Aug. (c) = 1. 118* || + *bene*, Aug. (d) εἰς τὸ μέλλον, εἰ δὲ μήγε. BL. 69. Copt. Ar. Cyr. (e) + ταῦτα λέγων ἐφώνει, ὁ ἔχων ὦτα ἀκούειν, ἀκουέτω. Evangeliſtaria quaedam. (f) + ὁ ἰησοῦς. 235. al. 6. Mt. g. q. Syr. Perſ. p. Evangeliſtaria. (g) ἐν ἀσθενείᾳ ἦν πνεύματος. D. cant. || = ἦν. BL. 157. Mt. g. (h) = D. cant. (i) + ἀπό. AD. 42. 72. 114. al. 3. Mt. r. Ed. Theophyl. ap. Wetſt. || Orig. ut rec. (k) αὐταῖς. ABL. 1. 42. 69. 131. 157. Mt. x. 11. (l) δέ. BDL. 1. 69. 124. 131. Syr. Copt. Arm. Vulg. It. καί. 16. Aeth. (m) = 69. Mt. m. αὐτοῖς. Mt. x. (n) ἰησοῦς. D. gr. 1. 28. 69. 124. 131. Ev. 2. al. 7. Mt. B. r. Syr. Perſ. p. Sax. Vulg. mſ. for. (o) ὑποκριταί. ABEKLMS. 10. 13. 36. 42. 69. 72. 91. 124. ap. Birch. 235. Ev.

ὑμῶν τῷ σαββάτῳ οὐ λύει
τὸν βοῦν αὐτοῦ ἢ τὸν ὄνον
[p] ἀπὸ τῆς φάτνης," καὶ ἀπα-
16 γαγὼν ποτίζει; Ταύτην δὲ,
θυγατέρα Ἀβραὰμ οὖσαν, ἣν
ἔδησεν ὁ σατανᾶς ἰδοὺ δέκα
καὶ ὀκτὼ ἔτη, οὐκ ἔδει λυ-
θῆναι ἀπὸ τοῦ δεσμοῦ τού-
του τῇ ἡμέρᾳ τοῦ σαββάτου;
17 Καὶ [q] ταῦτα λέγοντος αὐτοῦ,
κατῃσχύνοντο πάντες" οἱ ἀν-
τικείμενοι αὐτῷ· καὶ πᾶς ὁ
ὄχλος ἔχαιρεν [r] ἐπὶ πᾶσι τοῖς
ἐνδόξοις τοῖς γινομένοις ὑπ'
αὐτοῦ."]
18 "Ἔλεγε [s] δέ·" τίνι ὁμοία
ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ;
καὶ τίνι [t] ὁμοιώσω αὐτήν;
19 [Ὁμοία ἐστὶ [u] κόκκῳ σινάπε-
ως, [x] ὃν" λαβὼν ἄνθρωπος
ἔβαλεν εἰς [y] κῆπον ἑαυτοῦ·
καὶ ηὔξησε, καὶ ἐγένετο [z] εἰς"
δένδρον [a] — μέγα," καὶ τὰ
πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατε-
σκήνωσεν ἐν τοῖς κλάδοις αὐ-
20 τοῦ. [b] [c] = Καὶ" πάλιν
εἶπε· τίνι ὁμοιώσω τὴν βασι-
21 λείαν τοῦ θεοῦ; Ὁμοία
ἐστὶ ζύμῃ, ἣν λαβοῦσα γυνὴ
[d] ∾ ἐνέκρυψεν" εἰς [e] ἀλεύ-
ρου σάτα τρία," ἕως οὗ ἐζυ-
μώθη ὅλον.
22 Καὶ [διεπορεύετο κατὰ
πόλεις καὶ κώμας διδάσκων,

---

a ∾ ἔκρυψεν.

Ev. 2. 24. 33. 40. al. 31. Mt. H. c. d. g. z. al. 6. Ed. Copt. Arm. Aeth. Arr. Sax. Vulg. It. (exc. cant. brix.) Euthym. Iren. Ambr. Schol. ap. Mt. (p) = 69. Iren. Ambr. (q) κατησχύνθησαν. D. (r) ἐν πᾶσι οἷς ἐθεώρουν ἐνδόξοις ὑπ' αὐτοῦ γινομένοις. D. It. (exc. verc. germ. 2. Mm. gat. for.) (s) οὖν. BL. 1. 13. 69. 157. Copt. Syr. p. in m. Vulg. It. exc. colb. || + αὐτοῖς. 1. 40. 53. 63. 131. Mt. a. 10. || + ὁ ἰησοῦς. Syr. Perſ. p. (t) + ὁμοιώματι. 13. 69. 124. ap. Birch. (u) + ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ſ. τοῦ θεοῦ. 40. 63. Mt. a. 10. Evangeliſtaria. gat. colb. (x) ὅ. Mt. m. Ed. Elzevir. (y) + τόν. D. 124. ap. Birch. 229* al. 5. (z) = D. 1. 11. al. 3. cant. veron. verc. vind. colb. corb. ὡς. 36. Mt. a. r. (a) = BDL. Mt. x. Sahid. Arm. Syr. hieroſ. cant. veron. verc. corb. vind. Ambr. (b) ἢ τίνι ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ, καὶ τίνι ὁμοιώσω αὐτήν; D. item 61. ap. Mill. cant. item verc. (c) = AEKMS. 10. 11. 28. 40. 42. 57. 61. 64. 72. 89. 91. 106. 1[illegible]. 130. gr. 142. 145. 218 (c. al. 9.) 235. Ev. 24. 33. 36. al. 40. Mt. BHV. al. 19. Ed. Syr. Perſ. p. Syr. p. c. ob. Slav. mſ. Theophyl. (d) BKL. 10. 57. 61. 64. 89. 106. 124. 127. 131. 145. 157. 235. Ev. 18. 33. 36. al. 24. Mt. B. a. d. f. z. al. 5. Ed. Theophyl. (e) ἄλευρον. veron. verc. vind. corb. colb. Ambr.

καὶ πορείαν ποιούμενος εἰς ἱε-
23 ρουσαλήμ. Εἶπε δέ τις αὐ-
τῷ· κύριε, εἰ ὀλίγοι [f] οἱ σω-
ζόμενοι; ὁ δὲ εἶπε [g] πρὸς αὐ-
24 τούς·" Ἀγωνίζεσθε εἰσελ-
θεῖν διὰ τῆς στενῆς [h] θύρας·"
ὅτι πολλοὶ, λέγω ὑμῖν, ζη-
τήσουσιν εἰσελθεῖν, καὶ οὐκ
25 [i] ἰσχύσουσιν." Ἀφ' οὗ ἂν
[k] ἐγερθῇ" ὁ οἰκοδεσπότης,
καὶ ἀποκλείσῃ τὴν θύραν, καὶ
ἄρξησθε ἔξω ἑστάναι [l] καὶ
κρούειν τὴν θύραν," λέγον-
τες· κύριε, [m] κύριε," ἄνοι-
ξον ἡμῖν· καὶ ἀποκριθεὶς ἐρεῖ
ὑμῖν· οὐκ οἶδα ὑμᾶς, πόθεν
26 ἐστέ. Τότε [n] ἄρξεσθε" λέ-
γειν· ἐφάγομεν ἐνώπιόν σου
καὶ ἐπίομεν, καὶ ἐν ταῖς πλα-
27 τείαις ἡμῶν ἐδίδαξας. Καὶ
ἐρεῖ· [o] λέγω" ὑμῖν· οὐκ οἶδα
[p] ὑμᾶς," [q] πόθεν ἐστέ·" ἀπό-
στητε ἀπ' ἐμοῦ πάντες [r] —
οἱ" ἐργάται [s] τῆς" [t] ἀδικίας."
28 Ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ
ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων, ὅταν
[u] ὄψησθε" [x] ἀβραὰμ καὶ ἰσαὰκ
καὶ ἰακὼβ καὶ πάντας τοὺς
προφήτας" [y] ἐν τῇ βασιλείᾳ
[z] τοῦ θεοῦ," ὑμᾶς δὲ ἐκβαλ-
29 λομένους [a] ἔξω. [b] Καὶ ἥξου-
σιν [c] ἀπὸ ἀνατολῶν καὶ δυ-
σμῶν

---

h ∾ πύλης.

(f) + εἰσιν. D. 124. 157. Ev. 20. (Arm. Vulg. It.) (g) = D. 69. cant. πρὸς αὐτόν. 71. 225. Mt. r. Perſ. p. Aeth. (h) BD (St. β.) L. 1. 131. Orig. ſemel. (i) εὑρήσουσιν. D. cant. (k) ἔλθῃ. 13. 66. in m. 69. εἰσέλθῃ. D (St. β.) Vulg. It. (exc. veron. emmer.) Ambr. Fauſtus ap. Aug. (l) = verc. || τὴν θύραν = D. Sahid. cant. veron. Lucif. Fauſt. (m) = L. Copt. Sax. Vulg. verc. Mm. gat. for. colb. (n) ἄρξησθε. ADL. al. 13. Mt. BH. al. 8. (o) = 225. Syr. Arr. Perſſ. Copt. Arm. Vulg. It. (exc. cant.) Lucif. Fauſt. λέγων. B. λέγω δε. S. (p) = BL. 157. veron. vind. tol. Lucif. Fauſt. (q) = D. 56. 58. 61. Sahid. cant. Clem. rom. Orig. ut videtur. Hier. (r) = DGHLS. 49. 72. 125* 145* 195. Mt. V. c. bis. Ed. Clem. rom. (s) = BDL. Clem. rom. (t) ἀνομίας. D. Clem. rom. (u) ὄψεσθε. D. gr. 47. 57. 69. 76. 124. Mt. d. k. q. m. 11. Ed. ἴδητε Marcion ap. Epiph. (x) πάντας τοὺς δικαίους. Marcion ap. Tert. et Epiph. Ambr. ſemel. || = καὶ πάντας τοὺς προφήτας. Sahid. Syr. hieroſ. (y) Uſque ad ἐν τῇ βασ. vſ. 29. = 13. 69. || introeuntes in regno, veron. verc. vind. colb. corb. Marcion. Lucif. Ambr. ſemel. Fauſt. (z) = 59. αὐτοῦ. A. τῶν οὐρανῶν. 86. ap. Beng. Iren. mſ. Ambr. bis. (a) + καὶ κρατουμένους Marcion ap. Epiph. (b) Vſ. 29 ad 35. = Marcion ap. Epiph. (c) + πολλοί. 1. 118. 131. Mt. x.

σμῶν καὶ [d] = ἀπὸ" βοῤῥᾶ
καὶ νότου· καὶ ἀνακλιθήσον-
ται ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Θεοῦ.]
30 Καὶ ἰδοὺ, εἰσὶν ἔσχατοι, οἳ
ἔσονται πρῶτοι, καὶ εἰσὶ πρῶ-
τοι, οἳ ἔσονται ἔσχατοι.
31 Ἐν [e] αὐτῇ" τῇ [f] ∾ ἡ-
μέρα" [προσῆλθόν τινες Φα-
ρισαῖοι, λέγοντες αὐτῷ· ἔξελ-
θε, καὶ πορεύου ἐντεῦθεν·
ὅτι Ἡρώδης [g] θέλει" σε ἀπο-
32 κτεῖναι. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς·
πορευθέντες εἴπατε τῇ ἀλώ-
πεκι ταύτῃ· ἰδοὺ, ἐκβάλλω
δαιμόνια, καὶ ἰάσεις [h] ἐπιτε-
λῶ" σήμερον καὶ αὔριον, [i] καὶ
33 τῇ τρίτῃ τελειοῦμαι." Πλὴν
δεῖ με σήμερον καὶ αὔριον
[k] καὶ τῇ [l] ἐχομένῃ" [m] πο-
ρεύεσθαι·" ὅτι οὐκ ἐνδέχεται
προφήτην ἀπολέσθαι ἔξω Ἰε-
34 ρουσαλήμ. Ἱερουσαλὴμ, Ἱε-
ρουσαλὴμ, ἡ [n] ∾ ἀποκτεί-
νουσα" τοὺς προφήτας, καὶ
λιθοβολοῦσα τοὺς ἀπεσταλ-
μένους πρὸς αὐτὴν, ποσάκις
ἠθέλησα ἐπισυνάξαι τὰ τέκνα
σου, ὃν τρόπον ὄρνις [o] [p] τὴν
ἑαυτῆς νοσσιὰν" ὑπὸ τὰς
πτέρυγας; καὶ οὐκ [q] ἠθελή-
35 σατε." Ἰδοὺ, ἀφίεται [r]
ὑμῖν" ὁ οἶκος ὑμῶν [s] †.

---

f ∾ ὥρα. n ∾ ἀποκτένουσα· s † ἔρημος.

(d) = AD gr. EHS. 1. 10. 11. 72. 89. 106. 118. 124. 127. 130. gr. 131. 142. 145. 157. 209. 218 (c. al. 9.) 235. Ev. 24. 36. Alii. Mt. BHV. al. 20. Ed. Syr. p. Vulg. veron. Mm. gat. vind. for. colb. corb. mart. (e) ταύτῃ. DK. 42. 63. 114. 115. 116. 157. al. 3. (f) ADL. 1. 40. 49. 53. 61. in m. 63. 69. 118. 124. ap. Birch. 131. 209. Mt. a. Syr. p. in m. cant. (g) μέλλει. E. Ev. 31. ζητεῖ. D. 40. 53. 63. Mt. a. 10. cant. (h) ἀποτελῶ. BL. 124. ἀποτελοῦμαι. D. τελῶ. 77. 108. (i) ab αὔριον ad αὔριον = 69. 80. vind. || καὶ τῇ τρίτῃ (ἐχομένῃ, corb. colb. vind.) τελειοῦμαι. πορεύεσθε· ὅτι οὐκ ἐνδ. veron. corb. colb: (k) + ἐργάζεσθαι. Syr. Ar. p. Perſ. p. Theophyl. in commentar. + *ſubſiſtere*. Erp. (l) ἐρχομένῃ. D. 69. 131. 157. 235. al. 3. Mt. m. r. x. 11. cant. (m) = verc. (n) ἀποκτένουσα. 1. 124. 131. 157. 235. al. 17. Mt. d. f. p. al. 9. Ed. Theophyl. ἀποκτέννουσα. AK. 69. Ev. 3. 4. 36. al. 3. Mt. n. z. 17. Ed. (o) + ἐπισυνάγει. Ed. Syr. Ar. Aeth. Victor tun. (p) τὰ ἑαυτῆς νοσσία. ADKM. 1. 42. 91. al. 13. Mt. o. q. r. (q) ἠθέλησας. Barber. 1. Vulg. It. (exc. cant. verc.) Iren. Vict. tun. (r) = 106. al. 4. Mt. k* 10. Scholia in Mt. a. d. Chryſ. (s) = ABKLS. 1. 11. 36. 42. 57. 69. 72. 124. 127. 142. 145. 218 (c. al. 5.) 226. 229* Ev. 2. 4. 24. al. 25. Mt. V. c. bis. d. i. l* m. n. 17* Ed. Copt. (ap. Mill. Beng. et Wetſt.) Sahid. Arm. Sax. Vulg. mſ. corb. germ. 2. vind. for. bodl. tol. emmer. Epiph. Euthym. Theophyl. Beda.

[t] λέγω δὲ" ὑμῖν, [u] ὅτι" οὐ
μή με ἴδητε, ἕως [x] ἂν ἥξῃ
ὅτε" εἴπητε· εὐλογημένος ὁ
ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι κυρίου.]

1 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ [[y] ἐλ-
θεῖν" αὐτὸν εἰς οἶκόν τινος
τῶν ἀρχόντων τῶν Φαρισαίων
σαββάτῳ φαγεῖν ἄρτον, καὶ
αὐτοὶ ἦσαν παρατηρούμενοι
2 αὐτόν. Καὶ ἰδοὺ, ἄνθρωπός
τις ἦν ὑδρωπικὸς ἔμπροσθεν
3 αὐτοῦ. Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἰη-
σοῦς εἶπε πρὸς τοὺς νομικοὺς
καὶ Φαρισαίους, λέγων· [z] εἰ"
ἔξεστι τῷ σαββάτῳ [a] θερα-
πεύειν;" οἱ δὲ ἡσύχασαν.
4 Καὶ ἐπιλαβόμενος [b] ἰάσατο
5 αὐτὸν, καὶ ἀπέλυσε. Καὶ
[c] = ἀποκριθεὶς" πρὸς αὐτοὺς
εἶπε· τίνος ὑμῶν [d] ∾ ὄνος ἢ"
βοῦς εἰς φρέαρ ἐμπεσεῖται,
[e] καὶ οὐκ εὐθέως ἀνασπάσει
αὐτὸν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ σαβ-
βάτου;"

---

t. ἀμὴν δὲ λέγω. d ∾ υἱὸς ἤ.

(t) ABDEGHKMS. Ev. 24. 36. al. 65. Mt. V. al. 17. Ed. Syr. utr. Perſſ. Copt. Arm. Slav. (Hiat Goth.) Vulg. cant. brix. Theophyl. Severus in Mt. d. λέγω. L. 40. Mt. a. 10. Arr. Aeth. veron. vind. colb. corb. (u) = BDL. 1. 46. 118. Mt. l. m. q. Perſ. p. cant. veron. vind. Mm. gat. colb. (x) = BKL. 79. ἂν. M. 1. 69. 118. 131. 157. 209. Alius. Mt. c. ſemel. Syr. Copt. Arm. Mm. vind. gat. ἥξει ὅτε. D. ἂν ἥξει ὅτε. A. al. 11. Mt. V. c. ſemel. al. 7. || ἥξῃ] + ἡ ὥρα. 130. gr. et lat. + ἡ ἡμέρα. Syr. p. c. ob. veron. verc. brix. || *donec veniam et dicatis*, colb. (y) εἰσελθεῖν. DM. 13. 40. 57. 69. 157. al. 6. Mt. a. o. r. z. Syr. Ar. Aeth. Vulg. It. Et ſic Evangeliſtaria. (z) = BDL. 59. Ev. 15. Perſſ. Copt. Syr. hieroſ. cant. brix. (a) θεραπεῦσαι. BDL. 1. 124. 131. Scholion in Mt. 11. || + ἢ οὔ; Iidem. et 69. 157. Copt. Sahid. Syr. hieroſ. Syr. p. c. aſt. cant. veron. brix. Mm. (b) + αὐτοῦ ſ. αὐτὸν. D. 1. 69. 118. 124. 131. Alius. cant. veron. vind. colb. corb. + *manum illius*, verc. + *hominem*, brix. gat. mart. + *Johannem*. Mm. || Mox = αὐτὸν. D. 69. cant. gat. Alii. (c) = D (St. β.) L. 1. 42. 69. 124. 131. al. 8. Syr. Perſ. p. Arr. Copt. Sahid. Aeth. Arm. It. (exc. brix.) for. Mm. gat. (d) = 52. Ar. p. υἱὸς ἤ. ABEGHMS. 10. 11. 36. 57. 64. 72. 89. 106. 115. 127. 130. gr. 142. 235. Ev. 3. 4. 5. 18. 19. 24. 36. al. 56. et Barber. 5. Mt. BHV. al. 17. Ed. Scholia vet. ap. Mt. (ſed in textu Mt. a. 10. retinent ὄνος) Syr. utr. Perſ. p. Sahid. Slav. jun. 5. 6. 7. brix. Theophyl. Tit. boſtr. Euthym. πρόβατον ἤ. D. cant. (e) τῇ ἡμέρᾳ τοῦ σαββάτου, καὶ οὐκ εὐθέως ἀνασπάσει αὐτόν. D. cant. || *die ſabbati* = vind. Bis habet verc. || = ἐν. ADKL. 69. 91. 124. al. 8. Mt. o. x. Vulg. cant. veron. gat. Mm. for.

6 βάτου;" [f] Καὶ οὐκ ἴσχυ-
σαν ἀνταποκριθῆναι αὐτῷ"
7 πρὸς ταῦτα. Ἔλεγε δὲ πρὸς
τοὺς κεκλημένους παραβολὴν,
ἐπέχων, πῶς τὰς πρωτοκλι-
σίας ἐξελέγοντο, λέγων πρὸς
8 αὐτούς· Ὅταν κληθῇς [g] ὑπό
τινος" [h] εἰς γάμους," μὴ κα-
τακλιθῇς εἰς τὴν πρωτοκλι-
σίαν· μήποτε ἐντιμότερός σου
[i] ᾖ κεκλημένος ὑπ' αὐτοῦ·"
9 Καὶ ἐλθὼν ὁ σὲ καὶ αὐτὸν
καλέσας, [k] ἐρεῖ σοι·" δὸς
τούτῳ τόπον· καὶ τότε [l] ἄρ-
ξῃ" μετ' αἰσχύνης τὸν ἔσχα-
10 τον τόπον κατέχειν. Ἀλλ'
ὅταν κληθῇς, [m] πορευθεὶς
[n] ἀνάπεσαι" εἰς τὸν ἔσχατον
τόπον, ἵνα ὅταν ἔλθῃ ὁ κε-
κληκώς σε, [o] εἴπῃ" σοι· Φί-
λε, προσανάβηθι ἀνώτερον.
τότε ἔσται σοι δόξα ἐνώπιον
[p] τῶν συνανακειμένων σοί.
11 Ὅτι πᾶς ὁ ὑψῶν ἑαυτὸν, τα-
πεινωθήσεται· καὶ ὁ ταπεινῶν
12 ἑαυτὸν, ὑψωθήσεται.] Ἔλε-
γε δὲ καὶ [τῷ κεκληκότι αὐ-
τόν· ὅταν ποιῇς ἄριστον ἢ
δεῖπνον, μὴ φώνει τοὺς φί-
λους σου, [q] μηδὲ τοὺς ἀδελ-
φούς σου," [r] — μηδὲ τοὺς
συγγενεῖς σου," μηδὲ γείτονας
[s] πλουσίους· μήποτε καὶ αὐτοί
[t] σε ἀντικαλέσωσι," καὶ

Z 5 [u] γένη-

n. ἀνάπεσον. ∾ ἀνάπεσε.

(f) οἱ δὲ οὐκ ἀπεκρίθησαν. D. 47. cant. || αὐτῷ = BL. 1. 118. 124. 131. 157. Sed loco πρὸς ταῦτα habent πρὸς αὐτόν. 1. 118. 131. (g) = D. Vulg. It. (exc. veron. brix.) Clem. *Cum invitatus quis fuerit*, veron. corb. colb. item vind. (h) = Sahid. veron. Syr. p. notat in m. non inveniri in omnibus exemplaribus. εἰς γάμον. D. Ev. 17. (i) ἥξει. D. cant. || = ὑπ' αὐτοῦ. Syr. Perſ. p. Copt. Slav. veron. verc. vind. item L. ut videtur. (k) ἐρεῖ· σύ. 125** Barber. 1. Mt. p. z** ἐρεῖ σοι· σύ. Mt. z* (l) ἔσῃ. D. gr. (m) εἰς τὸν ἔσχατον τόπον ἀνάπιπτε. D. cant. Clem. (n) BLM. 72. 89. 115. 142. 145. 157. al. 6. et plures ap. Mill. Mt. c. i. p. Antioch. ἀνάπεσε. AEHKS. 1. 10. 11. 42. 57. 64. 69. 106. 124. ap. Birch. 127. 131. 235. Ev. 3. 18. 24. 36. al. 33. Mt. BHV. l** al. 13. Ed. Concil. quiniſext. || = Mm. (o) ἐρεῖ. BL. 53. 63. Mt. a. 10. Ed. (p) + πάντων. ABL. 1. 63. 69. 118. 124. ap. Birch. 131. Mt. a. 10. Syr. utr. Perſ. p. Copt. Aeth. (q) = L. 1. 11. 42. 69. 127* 226* Ev. 18. 19. al. 4. Mt. f. l. Iren. (r) = D. Mt. c. cant. verc. Cypr. (s) + μηδὲ τούς. D. Arm. It. (exc. brix. for.) vat. 359. lat. Cypr. (t) ἀντικαλ. σε. BDL. 1. 69. Mt. c. Arm. cant. brix. mart. Iren.

[u] γένηταί" [x] σοὶ ἀνταπόδο-
13 μα." Ἀλλ' ὅταν ποιῇς δο-
χὴν, κάλει πτωχοὺς, ἀνα-
πήρους, χωλοὺς, τυφλούς·
14 Καὶ μακάριος ἔσῃ, ὅτι οὐκ
ἔχουσιν ἀνταποδοῦναί σοι· ἀν-
ταποδοθήσεται [y] γάρ" σοι ἐν
τῇ [z] ἀναστάσει" τῶν δικαίων.
15 Ἀκούσας δέ τις τῶν συνανα-
κειμένων ταῦτα, εἶπεν αὐτῷ·
μακάριος, ὃς [a] φάγεται [b] ∾
ἄρτον" ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ
16 Θεοῦ.] Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ·
[ἄνθρωπός τις ἐποίησε δεῖπνον
[c] μέγα," καὶ ἐκάλεσε πολ-
17 λούς. Καὶ ἀπέστειλε τὸν
δοῦλον αὐτοῦ τῇ ὥρᾳ τοῦ δεί-
πνου εἰπεῖν τοῖς κεκλημένοις·
ἔρχεσθε, ὅτι ἤδη ἕτοιμά ἐστι
18 [d] πάντα." Καὶ ἤρξαντο ἀπὸ
μιᾶς [e] παραιτεῖσθαι πάντες."
ὁ πρῶτος εἶπεν αὐτῷ· ἀγρὸν
ἠγόρασα, καὶ ἔχω ἀνάγκην
ἐξελθεῖν καὶ ἰδεῖν αὐτόν· ἐρω-
τῶ σε, ἔχε με παρῃτημένον.
19 Καὶ ἕτερος εἶπε· ζεύγη βοῶν
ἠγόρασα πέντε, καὶ πορεύο-
μαι δοκιμάσαι αὐτά· [f] ἐρωτῶ
σε, ἔχε με παρῃτημένον."
20 Καὶ ἕτερος εἶπε· γυναῖκα [g]
ἔγημα," [h] καὶ διὰ τοῦτο"
21 οὐ δύναμαι ἐλθεῖν. Καὶ πα-
ραγενόμενος ὁ δοῦλος [i] ═
ἐκεῖνος" ἀπήγγειλε τῷ κυρίῳ
αὐτοῦ ταῦτα. τότε ὀργισθεὶς
ὁ οἰκοδεσπότης εἶπε τῷ δούλῳ
αὐτοῦ· ἔξελθε ταχέως εἰς τὰς
πλατείας καὶ ῥύμας τῆς πό-
λεως,

b ∾ ἄριστον.

(u) γενήσεται. 91. Ev. 19. al. 4. Mt. x. Ed. veron. brix. vind. (x) ἀνταπόδ. σοι. BDL. cant. verc. (y) δέ. 1. 69. 124. 157. brix. vind. colb. corb. mart. Cypr. Aug. || ═ Mt. 10. (z) *retributione*, Vulg. mſ. harl. Caeſar. arelat. (a) + τις. BLP. 1. 69. 94. 118. 124. ap. Birch. Mt. c. 14. Syr. p. in m. (b) EKMS. (St. π.) 10. 11. 40. 42. 57. 61. in m. 63. 64. 69. 72. 91. 106. 124. 130. gr. 131. 142. 145. 151. 218 (c. al. 7.) 229. 235. Ev. 4. 19. 36. al. 53. et Barberini exc. 1. Mt. V. al. 18. Ed. Slav. Arm. Clem. Baſil. mſ. Euthym. Theophyl. (c) μέγαν. BD. 10. 36. 69. 106. Ev. 3. 18. 19. al. 8. Mt. a. d. g. 10. 11. 12. al. 3. Clem. Scholion in Mt. d. || ═ Arm. (d) ═ BL. veron. vind. colb. corb. (e) πάντες παραιτ. BDL. 1. Arm. Vulg. It. (f) διὸ οὐ δύναμαι ἐλθεῖν. D. Codd. quidam ap. Orig. cant. veron. verc. corb. vind. colb. (g) ἔλαβον. D. gr. (Syr. Perſſ.) (h) καί. 157. veron. verc. vind. colb. Clem. διό. D. cant. (i) ═ ADKLP. 1. 27. 63. 69. 118. 157. Barber. 1. Mt. 11. Ed. Copt. Arm. Goth. Vulg. It.

λεως, καὶ τοὺς πτωχοὺς καὶ
ἀναπήρους [k] καὶ χωλοὺς" καὶ
τυφλοὺς [l] εἰσάγαγε" ὧδε.
22 Καὶ εἶπεν ὁ δοῦλος· κύριε, γέ-
γονεν [m] ὡς" ἐπέταξας, καὶ
23 ἔτι τόπος ἐστί. Καὶ εἶπεν ὁ
κύριος πρὸς τὸν δοῦλον· ἔξελ-
θε εἰς τὰς ὁδοὺς καὶ φραγ-
μοὺς, καὶ [n] ἀνάγκασον" εἰς-
ελθεῖν, ἵνα γεμισθῇ ὁ οἶκός
24 [o] μου." Λέγω γὰρ ὑμῖν,
ὅτι οὐδεὶς τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων
τῶν κεκλημένων γεύσεταί μου
25 τοῦ δείπνου. P.] [Συνεπο-
ρεύοντο δὲ αὐτῷ ὄχλοι [q] πολ-
λοί·" καὶ στραφεὶς εἶπε πρὸς
26 αὐτούς· [Εἴ τις ἔρχεται πρός
με, καὶ οὐ μισεῖ τὸν πατέρα
[r] ∽ ἑαυτοῦ," καὶ τὴν μητέ-
ρα, καὶ τὴν γυναῖκα, καὶ τὰ
τέκνα, καὶ τοὺς ἀδελφοὺς,
καὶ τὰς ἀδελφὰς, ἔτι δὲ καὶ
τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν, οὐ δύνα-
ταί [s] μου μαθητὴς εἶναι."
27 Καὶ ὅστις οὐ βαστάζει τὸν
σταυρὸν αὐτοῦ, καὶ ἔρχεται
ὀπίσω μου, οὐ δύναταί [t] μου
28 εἶναι" μαθητής. Τίς γὰρ ἐξ
ὑμῶν, [u] θέλων πύργον οἰκο-
δομῆσαι, οὐχὶ πρῶτον καθί-
σας ψηφίζει τὴν δαπάνην,
εἰ ἔχει [x] εἰς" ἀπαρτισμόν;
29 Ἵνα μήποτε θέντος αὐτοῦ θε-
μέλιον, καὶ μὴ ἰσχύοντος [y]
ἐκτελέσαι," πάντες οἱ θεω-
ροῦντες [z] ἄρξωνται ἐμπαίζειν
αὐτῷ,

---

r ∽ αὐτοῦ. x ∽ τὰ εἰς. τὰ πρός.

(k) = A. 13. 69. Syr. hieroſ. Poſt τυφλοὺς ponunt BDL. 106. 157. al. 5. Mt. c. k. p. z. 11. al. 3. Ed. Arr. Copt. Aeth. Syr. p. Goth. Slav. Vulg. It. Baſil. (l) ἔνεγκε. D. gr. (m) ὁ. BDL. 1. Copt. Arm. Syr. p. in m. cant. Aug. ſemel. (n) ποίησον. 157. *convoca*, Mm. (o) = B. Ante ὁ οἶκος ponunt AD gr. L. 157. (p) + πολλοὶ γάρ εἰσι κλητοὶ, ὀλίγοι δὲ ἐκλεκτοί. E in m. H. 1. in m. 40. 57. 61. 63. 64. 69. 91. 106. 118** 124. 145. 218 (c. al. 3) 226* 229 in m. 235. al. 22 et Barber. 4. Mt. V** a. d. g. l. o. q. r. 10. 11. 17 in m. Evangeliſtaria. Ed. Slav. || Non agnoſcunt Euthym. Theophyl. Scholia ap. Mt. (q) = D. It. (exc. brix. gat. Mm. vind. for.) (r) ADEM. 1. 69. 106. 131. 218 (c. al. 10.) 235. Alii. Mt. V. al. 18. Ed. (s) εἶναί μου μαθητής. BLS. 86. Mt. o. μου εἶναι μαθητής. 69. 124. 157. al. 3. Mt. a. c. d. p. al. 5. Ed. (t) εἶναί μου. BH. 131. 218 (c. al. 7.) 235. Alii. Mt. V. al. 6. Ed. veron. brix. for. (u) + ὁ. EHMS. 57. 64. 131. 157. al. 22. et Barberini exc. 4. Mt. V. g. k. p. q. al. 4. Ed. (x) BDL. 225. τὰ εἰς. AEGHMS. 64. 69. 72. 89. 91. 106. 124. ap. Birch. 127. 130. 235. al. 27. Mt. c. i. n. al. 3. Ed. Ephr. Theophyl. || Orig. ut rec. (y) οἰκοδομῆσαι. D. cant. Aug. (z) μέλλουσιν λέγειν, D. It. (exc. brix. for. mart.) Aug.

οἶκον, [r] συγκαλεῖ" τοὺς φί-
λους καὶ τοὺς γείτονας, λέ-
γων αὐτοῖς· συγχάρητέ μοι,
ὅτι εὗρον τὸ πρόβατόν μου τὸ
7 ἀπολωλός. Λέγω ὑμῖν, ὅτι
οὕτω χαρὰ ἔσται ἐν τῷ οὐρα-
νῷ ἐπὶ ἑνὶ ἁμαρτωλῷ μετα-
νοοῦντι, ἢ ἐπὶ ἐννενηκονταεν-
νέα δικαίοις, οἵτινες οὐ χρείαν
8 ἔχουσι μετανοίας. Ἢ τίς
γυνὴ δραχμὰς ἔχουσα δέκα,
ἐὰν ἀπολέσῃ [s] δραχμὴν" μίαν,
οὐχὶ ἅπτει λύχνον, καὶ σα-
ροῖ τὴν οἰκίαν, καὶ ζητεῖ ἐπι-
μελῶς, ἕως [t] ὅτου" [u] εὕρῃ;"
9 Καὶ εὑροῦσα, [x] συγκαλεῖται"
τὰς φίλας καὶ τὰς γείτονας,
λέγουσα· συγχάρητέ μοι, ὅτι
εὗρον τὴν δραχμὴν, ἣν ἀπώ-
10 λεσα. Οὕτω, λέγω ὑμῖν,
χαρὰ [y] γίνεται" ἐνώπιον [z]
τῶν ἀγγέλων" τοῦ θεοῦ ἐπὶ
ἑνὶ ἁμαρτωλῷ μετανοοῦντι.]
11 [a] Εἶπε δέ·" [ἄνθρωπός τις
12 εἶχε δύο υἱούς· Καὶ εἶπεν ὁ
νεώτερος αὐτῶν τῷ πατρί· πά-
τερ, δός μοι τὸ ἐπιβάλλον [b]
μέρος τῆς οὐσίας [c]. καὶ διεῖλεν
13 αὐτοῖς τὸν βίον [d]. Καὶ μετ'
οὐ πολλὰς ἡμέρας συναγαγὼν
ἅπαντα ὁ νεώτερος υἱὸς, ἀπε-
δήμησεν εἰς χώραν μακράν·
καὶ ἐκεῖ διεσκόρπισε [e] τὴν οὐ-
σίαν αὐτοῦ," ζῶν ἀσώτως.
14 Δαπανήσαντος δὲ αὐτοῦ πάν-
τα, ἐγένετο λιμὸς [f] ∾ ἰσχυ-
ρὸς" κατὰ τὴν [g] χώραν" ἐκεί-
νην· καὶ αὐτὸς ἤρξατο [h] ὑστε-
15 ρεῖσθαι. Καὶ πορευθεὶς ἐκολ-
λήθη ἑνὶ τῶν πολιτῶν τῆς
χώρας

---

f ∾ ἰσχυρά.

(r) συγκαλεῖται. D. 1. 63. 69. 72. 89. 124. 131. al. 6. Mt. a. i. m. n. r. x. 10. 11. Baſil. ſeleuc. Method. (s) = D. 157. Copt. cant. veron. verc. corb. colb. vind. (t) = D. 69. οὗ. BL. 46. 118. 131. Ev. 18. Mt. c. f. ſemel. (u) εὕρει. 69. Ed. (x) συγκαλεῖ. BL. 57. 68. 69. 91. 157. Ev. 18. 24. 36. al. 3. Mt. c. d. f. bis. m. o. r. (y) ἔσται. D (St. β.) 69. 157. Syr. Arr. Perſſ. Aeth. Arm. Vulg. It. Hier. Vict. tun. Ambroſiaſt. (z) = 49. 71. 235. Marcion. (a) = E. 24* 69. || + ὁ κύριος. 118. + ὁ κύριος τὴν παραβολήν. 234. Sic Evangeliſtaria. + αὐτοῖς πάλιν ὁ ἰησοῦς. Syr. Perſ. p. || Ad ſinem capitis = Marcion ap. Epiph. (b) + μοι. D. 64. 124. ap. Birch. Syr. Perſſ. (Arr. Aeth.) Vulg. It. (c) + μου. 60. Aeth. vind. + σοι. Syr. Perſ. p. Arr. Syr. p. c. aſt. (d) + αὐτοῦ. Syr. Arr. Perſ. p. Goth. (e) ἑαυτοῦ τὸν βίον. D. (f) ABDL. 1. 131. || = veron. corb. vind. Ambr. (g) πόλιν. 46. 53. 63. Mt. a. c. ſed in ſcholio eſt rec. (h) + τοῦ. AMS. 72. 124. al. 8. Nyſſ.

δὲ ὁ πατὴρ πρὸς τοὺς δούλους
αὐτοῦ· [c] ἐξενέγκατε [d] —
τὴν" στολὴν τὴν πρώτην, καὶ
ἐνδύσατε αὐτὸν, καὶ δότε δα-
κτύλιον εἰς τὴν χεῖρα αὐτοῦ,
καὶ ὑποδήματα εἰς τοὺς πό-
23 δας [e]· Καὶ [f] ἐνέγκαντες"
τὸν μόσχον τὸν σιτευτὸν θύ-
σατε· καὶ φαγόντες εὐφραν-
24 θῶμεν· Ὅτι οὗτος ὁ υἱός
μου νεκρὸς ἦν, καὶ ἀνέζησε·
[g] = καὶ" ἀπολωλὼς [h] —
ἦν," καὶ [i] εὑρέθη. καὶ [k] ἤρ-
25 ξαντο" εὐφραίνεσθαι. Ἦν
δὲ ὁ υἱὸς αὐτοῦ ὁ πρεσβύτε-
ρος ἐν ἀγρῷ· καὶ ὡς ἐρχόμενος
ἤγγισε τῇ οἰκίᾳ, ἤκουσε συμ-
26 φωνίας καὶ χορῶν. Καὶ
προσκαλεσάμενος ἕνα τῶν παί-
δων [l] ἐπυνθάνετο. [m] τί" [n]
27 εἴη ταῦτα." Ὁ δὲ εἶπεν αὐ-
τῷ· ὅτι ὁ ἀδελφός σου ἥκει·
καὶ ἔθυσεν ὁ πατήρ σου τὸν
μόσχον τὸν σιτευτὸν [o], ὅτι
ὑγιαίνοντα αὐτὸν ἀπέλαβεν.
28 Ὠργίσθη δὲ, καὶ οὐκ ἤθελεν
εἰσελθεῖν. ὁ [p] οὖν" πατὴρ
αὐτοῦ ἐξελθὼν [q] παρεκάλει"
29 αὐτόν. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶ-
πε [r] τῷ πατρί" ἰδοὺ, το-
σαῦτα ἔτη δουλεύω σοι, καὶ
οὐδέποτε ἐντολήν σου [s] παρῆλ-
θον,"

(c) + ταχύ. BL. ταχέως. D (St. β.) 13. 157. Copt. Arm. Goth. Vulg. It. Hier. Poſt ἐξενέγκ. addit Syr. p. c. aſt. (d) = ABD* LPQ. Mt. 11. (e) + αὐτοῦ. DP. 40. 42. 69. 124. Ev. 5. al. 8. Mt. BH. al. 3. Arr. Perſſ. Copt. Aeth. Arm. Syr. p. Goth. Vulg. It. (exc. for. colb. corb. germ. 1. 2. mart. emmer.) Hier. (f) ἐνέγκατε, et ante θύσατε addit καὶ. D. φέρετε. BL. ἐνεγκόντες ſ. ἐξενεγκόντες ſ. ἐξενέγκαντες. Codd. qu. (g) = ABDLP. 1. 64. 69. 91. ap. Mill. 106. 118. 131. 235. Ev. 36. al. 7. Mt. g. χ. Copt. Arm. Vulg. It. Damaſc. Tit. Theophyl. Hier. Ambr. Aug. Scholion in Mt. a. (h) = D. 1. 64. 69. 106. 118. 131. Ev. 44. Mt. x. Scholion in Mt. a. d. g. Ante ἀπολ. ponunt ABL. Alius. (i) + ἄρτι. D. cant. (k) ἤρξατο. 1. 225. (l) + αὐτοῦ. 218 (cum 124. et al. 6.) Ed. (etiam Steph. 3.) + αὐτῶν. Aeth. (m) τί ἂν. BP. 1. 69. 91. 131. 218 (cum 108.) al. 3. Mt. d. m. 11. τίνα. L. 16. 124. (n) θέλει τοῦτο εἶναι. D. 42. ap. Mill. cant. (o) + αὐτῷ. D. cant. (p) ἐκ. ADL. 1. Syr. Copt. Slav. It. (exc. for.) Hier. (q) ἤρξατο. D. gr. *rogabat*, cant. *coepit rogare*, Vulg. It. Hier. (r) πάτερ. Slav. qu. || + αὐτοῦ. ABDP. 69. 124. 131. 218 (c. al. 6.) 229** al. 5. et Barber. 2. Mt. B. x. Syr. Arr. Perſ. w. Aeth. Vulg. It. (s) παρέβην. D. Theoph. ceram. ſemel. παρῆλθεν. 89* al. 3. Theophyl. (ſed non in Mt. m.)

σου ὀφείλεις τῷ κυρίῳ μου;
6 Ὁ δὲ εἶπεν· ἑκατὸν ᵖ βάτους"
ἐλαίου. καὶ εἶπεν αὐτῷ· δέξαι
σου ᑫ τὸ γράμμα," καὶ ʳ κα-
θίσας ταχέως" γράψον πεν-
7 τήκοντα. Ἔπειτα ἑτέρῳ εἶ-
πε· σὺ δὲ πόσον ὀφείλεις; ὁ
δὲ εἶπεν· ἑκατὸν κόρους σίτου,
καὶ λέγει αὐτῷ· δέξαι σου ᑫ
τὸ γράμμα," καὶ γράψον
8 ὀγδοήκοντα. Καὶ ἐπῄνεσεν ὁ
κύριος τὸν οἰκονόμον τῆς ἀδι-
κίας, ὅτι φρονίμως ἐποίησεν·
ˢ ὅτι" οἱ υἱοὶ τοῦ αἰῶνος τού-
του φρονιμώτεροι ὑπὲρ τοὺς
υἱοὺς τοῦ φωτὸς εἰς τὴν γε-
9 νεὰν τὴν ἑαυτῶν εἰσι. Κἀγὼ
ὑμῖν λέγω· ποιήσατε ἑαυτοῖς
φίλους ἐκ τοῦ ᵗ μαμωνᾶ τῆς
ἀδικίας," ἵνα, ὅταν ᵘ ἐκλεί-
πητε," δέξωνται ὑμᾶς εἰς
10 τὰς αἰωνίους σκηνάς] ˣ. Ὁ
πιστὸς ἐν ἐλαχίστῳ, καὶ ἐν
πολλῷ πιστός ἐστι· καὶ ὁ ἐν
ʸ ἐλαχίστῳ" ἄδικος, καὶ ἐν
11 πολλῷ ἄδικός ἐστιν. Εἰ οὖν
ἐν τῷ ἀδίκῳ μαμωνᾷ πιστοὶ
οὐκ ἐγένεσθε, τὸ ἀληθινὸν
12 τίς ὑμῖν πιστεύσει; Καὶ εἰ
ἐν τῷ ἀλλοτρίῳ πιστοὶ οὐκ
ἐγένεσθε, τὸ ᶻ ὑμέτερον" τίς
13 ὑμῖν δώσει; Οὐδεὶς οἰκέτης
δύνα-

(p) βάδους. L. 36. 40** 57. 91. 127. al. 6. Mt. d. g. Orig. κάδους. D* (St. β.) 64. 108. Ev. 4. Barber. 1. κάτοις. 124* ap. Alter. κάβους. D** Mt. c. *cados*, Vulg. brix. for. Gaud. *vatos*. (i. e. *batos*) veron. verc. *vaſos*, colb. *ſiclos*, (leg. *ſitlos* ſ. *ſitulos*,) cant. (q) τὰ γράμματα. BDL. Copt. Goth. *cautionem*. Vulg. verc. brix. for. Hier. *literas*, cant. veron. corb. colb. Gaud. item vſ. 7. Vulg. (r) = D. cant. || ταχέως] = 60. Poſt γράψον ponit B. Arm. item, addito aſteriſco. Syr. p. (s) διὸ λέγω ὑμῖν. D (St. β.) cant. *dixit autem ad diſcipulos ſuos*, veron. verc. gat. Mm. colb. mart. (t) ἀδίκου μαμωνᾶ. D. cant. verc. Hier. Ambr. (habet utrumque) Paulin. (u) ἐκλείπητε. BGHS. 10. 91. 131. 145* 235. al. 13. Mt. V. al. 10. Ed. ἐκλίπῃ. ADL. 1. 69. 114* 118. Syr. Perſ. p. Copt. Aeth. Arm. Syr. p. in m. cant. verc. Scholia in Mt. a. d. g. *fugati* (fortaſſe: fatigati) *[illegible]ritis*, Iren. (x) + αὐτῶν. P. Syr. Perſ. p. Arr. Aeth. veron. Chryſ. Cyr. Ambr. (y) ὀλίγῳ. D. 1. 69. 118. Vulg. veron. colb. corb. gat. for. Dionyſ. areop. Sic et h. l. et paulo ſupra Syr. Arr. Perſſ. Aeth. cant. verc. brix. || Scholia in Mt. a. d. g. et ἐλαχίστῳ et ὀλίγῳ attingunt. (z) ἡμέτερον. B. Ev. 21. Theophyl. ed. in textu et commentar. Euthym. in commentar. ἐμὸν. 157. vind. Marcion ap. Tert.

λάζαρος, p ὃς" ἐβέβλητο
πρὸς τὸν πυλῶνα αὐτοῦ q ἡλ-
21 κωμένος," Καὶ ἐπιθυμῶν
χορτασθῆναι ἀπὸ r τῶν ψι-
χίων" τῶν πιπτόντων ἀπὸ
τῆς τραπέζης τοῦ πλουσίου· s
ἀλλὰ καὶ οἱ κύνες ἐρχόμενοι
ἀπέλειχον τὰ ἕλκη αὐτοῦ.
22 Ἐγένετο δὲ ἀποθανεῖν τὸν
πτωχὸν, καὶ ἀπενεχθῆναι
αὐτὸν ὑπὸ τῶν ἀγγέλων εἰς
τὸν κόλπον t † ἀβραάμ. ἀπέ-
θανε δὲ καὶ ὁ πλούσιος, καὶ
23 ἐτάφη u. Καὶ ἐν τῷ ᾅδῃ
ἐπάρας τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐ-
τοῦ, x ὑπάρχων ἐν βασάνοις,"
ὁρᾷ τὸν ἀβραὰμ ἀπὸ μακρό-
θεν, καὶ λάζαρον ἐν τοῖς κόλ-
24 ποις αὐτοῦ y. Καὶ αὐτὸς
φωνήσας εἶπε· πάτερ ἀβραὰμ,
ἐλέησόν με, καὶ πέμψον λά-
ζαρον, ἵνα βάψῃ τὸ ἄκρον
τοῦ δακτύλου αὐτοῦ ὕδατος,
καὶ καταψύξῃ τὴν γλῶσσάν
μου· ὅτι ὀδυνῶμαι ἐν τῇ φλο-
25 γὶ ταύτῃ. Εἶπε δὲ ἀβραάμ·
τέκνον, μνήσθητι, ὅτι ἀπέ-
λαβες z † τὰ ἀγαθά a σου"
ἐν τῇ ζωῇ σου, καὶ λάζαρος
ὁμοίως τὰ κακά· νῦν δὲ b ∾
ὅδε" παρακαλεῖται, σὺ δὲ
26 ὀδυνᾶσαι. Καὶ ἐπὶ πᾶσι τού-

 τοις,

t † τοῦ. z † σὺ. b ∾ ὧδε.

(p) = Iidem (exc. Mt. B. d. x. brix.) et vind. (q) εἱλκωμένος. ABDLP. 124. 235. Ev. 18. 29. Mt. B. c. x. (r) = BL. Copt. Syr. hieroſ. veron. vind. colb. corb. Clem. Dial. c. marcion. Ambr. Gaud. Poſt πιπτόντων ponit 1. (s) + καὶ οὐδεὶς ἐδίδου αὐτῷ. 61. in m. 69. 124. 130. gr. et lat. Syr. hieroſ. in m. Vulg. tol. (non emmer. harl. for. et alii mſ.) (t) = ADGHKLMPS. 1. 218 (c. al. 8.) Ev. 2. 24. 36. al. 26. pluresve. Mt. BHV. al. 12. Ed. Orig. Dial. c. marc. Chryſ. Ephr. Epiph. Aſterius. (u) + *et cecidit in infernum,* Syr. hieroſ. in m. || ἐν τῷ ᾅδῃ. Ἐπάρας οὖν ſ. δε. Sax. Vulg. vind. corb. colb. germ. 1. Mm. gat. for. Dial. c. marc. *apud inferos. Et de inferno elevans,* verc. vind. (x) = Syr. hieroſ. Ante ἐν τῷ ᾅδῃ ponit Syr. Ante ἐπάρας Orig. bis. (y) + ἀναπαυόμενον. D. Arm. cant. veron. colb. (z) = DGHL. 13. 61. 69. 106. 157. al. 7. et Barberini qu. Mt. BH. i. n. r. x. 11. Ed. Syr. Copt. Arm. Slav. Vulg. It. (exc. veron.) Ath. Ephr. Chryſ. Cyr. Theophyl. ap. Wetſt. Cypr. Hilar. Ambr. Aug. Paulin. Fulg. Poſt σου ponit A. Ante ἀπέλαβες Mt. o. (a) = Perſ. w. Sax. Vulg. It. (exc. cant.) Dial. c. marc. Patr. lat. (b) ABDHLS. 36. 40. 57. 63. 64. 69. 72. 89. 124. 123 et 125* ap. Birch. 127* 131. 142. 145. 225. ap. Birch. 235. Ev. 2. 3. 4. 18. 19. 24. 36. 40. al. 40. Mt. HV. al. 10. Ed. Syr. utr. Arr. Perſſ. Copt. Aeth. Slav. Marcion ap. Epiph.

τοις, μεταξὺ ἡμῶν καὶ ὑμῶν
[c] χάσμα" μέγα ἐστήρικται,
ὅπως οἱ θέλοντες διαβῆναι
[d] ἔνθεν" πρὸς ὑμᾶς, μὴ δύ-
νωνται, [e] μηδὲ οἱ ἐκεῖθεν
27 πρὸς ἡμᾶς διαπερῶσιν." Εἶπε
δέ· ἐρωτῶ οὖν σε, πάτερ,
ἵνα πέμψῃς [f] αὐτὸν" εἰς τὸν
28 οἶκον τοῦ πατρός μου· Ἔχω
γὰρ πέντε ἀδελφούς· ὅπως
διαμαρτύρηται αὐτοῖς, ἵνα μὴ
καὶ αὐτοὶ ἔλθωσιν εἰς τὸν τό-
πον τοῦτον τῆς βασάνου.
29 Λέγει [g] αὐτῷ ἀβραάμ· ἔχου-
σι μωσέα καὶ τοὺς προφήτας·
30 ἀκουσάτωσαν αὐτῶν. Ὁ δὲ
εἶπεν· οὐχὶ, πάτερ ἀβραάμ·
ἀλλ' ἐάν τις [h] ἀπὸ" νεκρῶν
πορευθῇ πρὸς αὐτοὺς, μετα-
31 νοήσουσιν. Εἶπε δὲ αὐτῷ·
εἰ μωσέως καὶ τῶν προφητῶν
οὐκ ἀκούουσιν, οὐδὲ ἐάν τις
ἐκ νεκρῶν [i] ἀναστῇ," [k] πει-
σθήσονται."]
1 Εἶπε δὲ πρὸς τοὺς μα-
θητάς· ἀνένδεκτόν ἐστι [l] #
τοῦ" μὴ ἐλθεῖν τὰ σκάνδαλα·
2 [m] οὐαὶ δὲ," δι' οὗ ἔρχεται. [n] Λυ-
σιτελεῖ

---

d. ἐντεῦθεν.

Epiph. Dial. c. marc. Ephr. Ath. Chryſ. Epiph. Schol. in Mt. 14. || *hic*, Vulg. et It. ambigue. αὐτὸς. Juſtinian. αὐτὸς ὧδε. Arm. (c) *chaos*, Vulg. cant. veron. brix. colb. corb. for. vind. Chryſ. ſemel. Hilar. Ambr. Aug. (d) ABEGHLMS. 10. 11. 28. 36. 40. 57. 63. 64. 69. 72. 89. 91. 124. 127. 130. 142. 145. 157. 235. Ev. 2. 3. 24. 33. 36. al. 51. Mt. BHV. al. 17. Ed. Chryſ. Ephr. Euſtath. || = D. cant. colb. Dial. c. marc. Ante διαβῆναι ponunt 69. 157. (e) μήτε ἐκεῖθεν ὧδε διαπεράσαι. D. Arm. Vulg. It. Ambr. || διαπερῶσιν] διαπερᾷν. Arm. (f) = 64. 218 (c. al. 6.) Copt. veron. verc. colb. corb. vind. (g) + δε. ABDKL. 1. 11. 106. 131. al. 16. Mt. V. o. q. x. 11. 17. Copt. Arm. Syr. p. cant. verc. *Et*, Vulg. veron. brix. colb. corb. germ. gat. for. vind. (h) ἐκ. D. 1. 28. 131. 157. al. 2. Mt. B. d. m. o. 11. Dial. c. marc. Theophyl. (i) πορευθῇ. 225. Mt. o. ἀπέλθῃ. Dial. c. marc. Scholion in Mt. d. veron. verc. vind. corb. colb. Ambr. ἀναστῇ καὶ ἀπέλθῃ πρὸς αὐτούς. D. caut. Iren. (k) πιστεύσουσιν. D. 157. (Syr. Ar. p. Vulg. It.) ἀκούσωσιν αὐτοῦ. Dial. c. marc. (l) + ABDELS. 218 (c. al. 10.) Alii multi. Mt. V. al. 16. Ed. (etiam St. 3.) Orig. Chryſ. Damaſc. (m) πλὴν οὐαί. BDL. 1. 69. 118. 124. 131. 157. Copt. Syr. p. in m. Slav. 4. veron. verc. vind. colb. corb. (n) συμφέρει αὐτῷ, εἰ μὴ ἐγεννήθη, ἢ γεννηθέντα μύλῳ ὀνικῷ προστεθῆναι, καὶ καταποντισθῆναι ἐν τῷ βάθει τῆς θαλάσσης; etc. Dial. c. marc. *Utilius autem fuerat* ſ. *eſt illi, ne naſceretur,*

σ τελεῖ αὐτῷ, εἰ [o] ∾ μύλος
ὀνικὸς" [p] περίκειται" περὶ τὸν
τράχηλον αὐτοῦ, καὶ ἔῤῥιπται
εἰς τὴν θάλασσαν, ἢ ἵνα
σκανδαλίσῃ ἕνα τῶν μικρῶν
3 τούτων. [Προσέχετε ἑαυ-
τοῖς· ἐὰν [q] = δὲ" ἁμάρτῃ
[r] = εἰς σὲ" ὁ ἀδελφός σου,
ἐπιτίμησον αὐτῷ· καὶ ἐὰν με-
4 τανοήσῃ, ἄφες αὐτῷ. Καὶ
ἐὰν ἑπτάκις τῆς ἡμέρας [s] ∾
ἁμάρτῃ" [t] εἰς σὲ," καὶ ἑπτά-
κις [u] τῆς ἡμέρας" ἐπιστρέψῃ
[x] †, λέγων· μετανοῶ· ἀφή-
5 σεις αὐτῷ.] Καὶ εἶπον οἱ
ἀπόστολοι τῷ κυρίῳ· πρόσθες
6 ἡμῖν πίστιν. Εἶπε δὲ ὁ κύ-
ριος· εἰ [y] εἴχετε" πίστιν ὡς
κόκκον σινάπεως, ἐλέγετε ἂν
[z] τῇ συκαμίνῳ ταύτῃ· ἐκριζώ-
θητι, καὶ φυτεύθητι ἐν τῇ
θαλάσσῃ· καὶ ὑπήκουσεν ἂν
7 ὑμῖν. Τίς δὲ ἐξ ὑμῶν δοῦλον
ἔχων ἀροτριῶντα ἢ ποιμαί-
νοντα,

o ∾ λίθος μυλικὸς. s ∾ ἁμαρτήσῃ. x † ἐπί σε.
∾ πρός σε.

tur, aut lapis etc. veron. verc. corb. vind. colb. Marcion ap. Tert. et ſic fere Clem. rom. item Hilar. (o) BD (St. β.) L. 1. 69. 131. Ev. 18. 19. 36. al. 6. Mt. f. x. Copt Arm. Arr. Syr. p. in m. Slav. 4. Vulg. It. Marcion ap. Tert. λίθος μυλωνικὸς. 13. λίθος ὀνικὸς. 157. (p) περιτεθῇ. 71. Alius. Mt. r. (q) = BDL. 6. 51. 218 (c. al. 5.) Mt. a. 10. Syr. Arr. Perſſ. Copt. Aeth. Arm. Goth. Vulg. It. γὰρ. 235. (r) = ABL. 1. 42. 131. Mt. 11. Syr. Perſ. p. Copt. Syr. p. ed. Goth. Sax. Vulg. mſ. It. (exc. colb. cant.) Clem. Baſ. Anton. et Max. Damaſc. Beda. (s) ABDKL. 61. in m. 130. 131. 157. 229** al. 6. ἁμαρτήσει. 124** Ev. 21. ap. Mill. Mt. 11. item Mt. B. (t) = 28. al. 3. Aeth. vind. Vulg. mſ. Beda. ἐπὶ σὲ. 145. (u) = BDL. Perſſ. Copt. Arm. Syr. hieroſ. cant. veron. verc. vind. colb. mart. Orig. Ambr. Vict. tun. (x) = EHKMS. 10. 11. 13. 28. 36. 40. 57. 63. 64. 69. 72. 89. 91. 106. 108. 114. 115. 116. 124. 127. 130. gr. et lat. 142. 235. Ev. 2. 19. 24. al. 54. et Barber. 7. Mt. BHV. f. ſemel. al. 18. Ed. Aeth. Goth. Slav. vind. brix. mart. Orig. Damaſc. || πρός σε. ABDL. 157. Ev. 12. 19. ap. Wetſt. 36. Mt. f. ſemel. Clem. ap. Wetſt. εἰς σε. 60. Ev. 21. ap. Mill. 22. Theophyl. (y) ἔχετε. AK. 1. 69. 72. 91. 106. 124. Ev. 2. al. 10. Mt. HV. al. 11. Ed. ἔχητε. (ap. Mill. M. 71.) Mt. r. (z) τῷ ὄρει τούτῳ· μετάβα ἐντεῦθεν ἐκεῖ, καὶ μετέβαινεν· καὶ τῇ συκαμίνῳ· μεταφυτεύθητε εἰς τὴν θάλασσαν. D. cant.

ὶοντα, ὃς εἰσελθόντι ἐκ τοῦ
ἀγροῦ ἐρεῖ a * b εὐθεως·"
παρελθὼν c ∾ ἀνάπεσαι;"
8 Ἀλλ' d οὐχὶ" ἐρεῖ αὐτῷ· ἑτοί-
μασον τί δειπνήσω, καὶ περι-
ζωσάμενος διακόνει μοι, ἕως
e φάγω καὶ πίω· καὶ μετὰ
ταῦτα φάγεσαι καὶ πίεσαι σύ;
9 Μὴ χάριν ἔχει τῷ δούλῳ
f — ἐκείνῳ," ὅτι ἐποίησε τὰ
διαταχθέντα g †; h οὐ δο-
10 κῶ." i Οὕτω καὶ ὑμεῖς, ὅ-
ταν ποιήσητε k πάντα τὰ δια-
ταχθέντα ὑμῖν," λέγετε·
ὅτι δοῦλοι l ἀχρεῖοί" ἐσμεν·
m — ὅτι" ὃ ὠφείλομεν ποιῆ-
σαι, πεποιήκαμεν.]

11 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ πο-
ρεύεσθαι n αὐτὸν" εἰς ἱερου-
σαλὴμ, καὶ αὐτὸς διήρχετο
o διὰ μέσου σαμαρείας καὶ γα-
12 λιλαίας. Καὶ [εἰσερχομένου
αὐτοῦ εἴς τινα κώμην, p ἀ-
πήντησαν αὐτῷ" δέκα λεπροὶ
ἄνδρες, q οἳ" ἔστησαν πόῤῥω-
13 θεν. Καὶ r αὐτοὶ ἦραν φω-
νὴν, λέγοντες·" ἰησοῦ ἐπιστά-
τα,

---

c ∾ ἀνάπεσε. g † αὐτῷ.

(a) + αὐτῷ. BDL. 1. 69. 106. 131. 157. al. 4. et Barber. 1. Mt. x. Syr. Copt. Syr. p. c. aſt. Arm. Vulg. It. (b) Sequentibus jungunt L. 72. 124. 157. Ed. || — veron. vind. corb. Ambr. (c) ἀνάπεσε. BDKS. 10. 91. 106. 127. 131. 235. Ev. 18. 19. al. 28. Mt. BHV. c. ſemel. al. 11. Ed. ἀνάπεσον. 61**. 116. Ev. 31. Mt. c. ſemel. g. m. o. (d) — D. cant. veron. verc. colb. corb. brix. vind. Cypr. Ambr. (e) + ἂν. AKLM. 42. 91. al. 9. Mt. r. 11. + οὗ. Mt. c. ſemel. (f) — ABDL. Copt. cant. veron. verc. corb. vind. colb. Ambr. (g) — ABGHKLMS. 1. 10. 11. 36. 40. 42. 57. 63. 64. 72. 89. 91. 106. 118. 130. gr. 131. 142. 157. 235. Ev. 2. 3. 18. 19. 24. al. 54. Mt. BHV. al. 18. Ed. Syr. p. Slav. Vulg. mſ. Antioch. Theophyl. (h) — BL. 1. 28. 118. 131. 157. Copt. Arm. (ſed edit. conſtantin. habet in m.) Aeth. verc. Cypr. (i) Vſ. 10 — Marcion ap. Epiph. (k) ὅσα λέγω. D. cant. Ambroſiaſt. || πάντα] — veron. verc. vind. corb. Cypr. + ταῦτα. A. 28. 124. Ev. 32. Mt. x. 11. Cypr. ſemel. (l) — Aeth. Ante δοῦλοι ponunt 69. Alii. Mt. a. al. 5. Poſt ἐσμὲν D. gr. 220. (m) — ABDL. 1. 49. 131. Mt. d. Slav. Vulg. It. Orig. Baſ. Antioch. Theophyl. Cypr. Ambr. Aug. Ambroſiaſt. καὶ. 157. (n) — BL. (o) + τὴν ἱεριχὼ, καὶ. 28. || In fine commatis hoc addunt veron. verc. corb. vind. colb. (p) ὅπου ἦσαν. D. caut. *et ecce*, veron. verc. vind. colb. corb. (q) — Iidem, exc. corb. || καὶ. D. cant. (r) ἔκραξαν φωνῇ μεγάλῃ. D. cant.

14 τα, ἐλέησον ἡμᾶς. Καὶ ἰδὼν
εἶπεν αὐτοῖς· [s] πορευθέντες
ἐπιδείξατε ἑαυτοὺς [t] τοῖς ἱε-
ρεῦσι." καὶ ἐγένετο ἐν τῷ
ὑπάγειν αὐτοὺς, ἐκαθαρίσθη-
15 σαν. Εἷς δὲ ἐξ αὐτῶν, ἰδὼν
ὅτι [u] ἰάθη," ὑπέστρεψε, με-
τὰ φωνῆς μεγάλης δοξάζων
16 τὸν θεόν. Καὶ ἔπεσεν [x] ἐπὶ
πρόσωπον" παρὰ τοὺς πόδας
αὐτοῦ, [y] εὐχαριστῶν αὐτῷ·"
καὶ αὐτὸς ἦν σαμαρείτης.
17 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἰησοῦς εἶπεν·
[z] οὐχὶ οἱ" δέκα ἐκαθαρίσθη-
σαν; οἱ [a] δὲ" ἐννέα ποῦ;
18 [b] Οὐχ' εὑρέθησαν ὑποστρέ-
ψαντες δοῦναι" δόξαν τῷ
θεῷ, εἰ μὴ ὁ ἀλλογενὴς οὗ-
19 τος; Καὶ εἶπεν αὐτῷ· ἀνα-
στὰς πορεύου· ἡ πίστις σου σέ-
σωκέ σε.]

20 [Ἐπερωτηθεὶς δὲ ὑπὸ
τῶν φαρισαίων, πότε ἔρχε-
ται ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ,
ἀπεκρίθη αὐτοῖς, καὶ εἶπεν·
οὐκ ἔρχεται ἡ βασιλεία τοῦ
θεοῦ μετὰ παρατηρήσεως·
21 Οὐδὲ ἐροῦσιν· ἰδοὺ ὧδε, [c] ἤ,"
ἰδοὺ ἐκεῖ· [d] ἰδοὺ γὰρ, ἡ βα-
σιλεία τοῦ θεοῦ ἐντὸς ὑμῶν
22 ἐστιν. Εἶπε δὲ [e] πρὸς τοὺς
μαθητάς· ἐλεύσονται ἡμέραι,
[f] ὅτε ἐπιθυμήσετε" μίαν τῶν
ἡμερῶν [g] τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀν-
θρώπου [h] ἰδεῖν·" καὶ οὐκ
23 ὄψεσθε. Καὶ [i] ἐροῦσιν ὑ-
μῖν· ἰδοὺ ὧδε, [k] — ἤ," ἰδοὺ
ἐκεῖ

(s) + τεθεραπεύεσθε. D* τεθεράπευσθε. D** curati estis, cant. (t) τῷ ἱερεῖ. Copt. Aeth. colb. τοῖς ἀρχιερεῦσι. 36. 40. 53. 57. 63. Mt. a. (u) ἐκαθαρίσθη. D. 64. 124. 157. 220. Mt. 11. Syr. Arr. Perſ. w. Aeth. Goth. Vulg. cant. veron. brix. for. Vigil. tapſ. (x) = 44* 69. corb. Vigil. tapſ. Poſt πόδας αὐτοῦ ponit Mt. o. Arm. (y) = D. cant. || αὐτῷ] = Vulg. verc. brix. vind. for. colb. corb. Vigil. tapſ. τῷ θεῷ. Barber. 1. Mt. l. (z) οὐχ' οἱ. BL. οὗτοι. D. cant. veron. verc. corb. vind. colb. || Poſt δέκα + οὗτοι. A. 27. 42. Mt. 11. (a) = AD. Syr. Copt. cant. veron. verc. colb. vind. Vigil. tapſ. *Et*, Vulg. brix. for. corb. (b) ἐξ αὐτῶν οὐδεὶς εὑρέθη ὑποστρέφων, ὃς δώσει. D. cant. item Vulg. It. Ambr. Vigil. tapſ. (c) = 57. 63. 69. 127* 218 (c. al. 3.) al. 6. Mt. i. n. 10. 11* 17. Ed. Tert. (d) + μὴ πιστεύσητε. D. cant. (e) + καί. Ed. (f) τοῦ ἐπιθυμῆσαι ὑμᾶς. D. 13. 69. 157. Arm. cant. veron. verc. vind. colb. corb. (g) + τούτων. D. cant. (h) = D. cant. mart. Marcion ap. Epiph. Vigil. tapſ. ſemel. (i) + ἐάν. 16. 119. Syr. Syr. p. c. ob. Arm. (k) = BDgr. KL. 36. 40. 42. 69. 91. 114. 127* 131. 218 (c. al. 4.) Ev. 18. 19. 36. al. 5. Mt. a. c. f. o. q. 10. 17. Ed. Slav. Vulg. mſ. Theophyl. καί. M. 106. 115. 225.

ἐκεῖ [l] μὴ [m] ἀπέλθητε, μη-
24 δὲ" διώξητε. Ὥσπερ γὰρ
[n] ἡ" ἀστραπὴ, [o] ἡ" ἀστρά-
πτουσα [p] ἐκ τῆς ὑπ' οὐρανὸν,
εἰς τὴν ὑπ' οὐρανὸν λάμπει·"
οὕτως ἔσται [q] † ὁ υἱὸς τοῦ
ἀνθρώπου [r] ἐν τῇ ἡμέρα αὐ-
25 τοῦ." Πρῶτον δὲ δεῖ αὐτὸν
πολλὰ παθεῖν, καὶ ἀποδοκι-
μασθῆναι ἀπὸ τῆς γενεᾶς ταύ-
26 της.] Καὶ [καθὼς ἐγένετο
ἐν ταῖς ἡμέραις [s] † νῶε, οὕ-
τως ἔσται καὶ [t] ἐν ταῖς ἡμέ-
ραις" τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου.
27 Ἤσθιον, ἔπινον, ἐγάμουν,
[u] ἐξεγαμίζοντο," ἄχρι ἧς ἡ-
μέρας εἰσῆλθε νῶε εἰς τὴν κι-
βωτόν· καὶ [x] ἦλθεν" ὁ κατα-
κλυσμὸς, καὶ [y] ἀπώλεσεν"
28 ἅπαντας. Ὁμοίως καὶ ὡς
ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις λώτ·
ἤσθιον, ἔπινον, ἠγόραζον,
ἐπώλουν, ἐφύτευον, ᾠκοδό-
29 μουν· Ἧι δὲ ἡμέρα ἐξῆλθε
λῶτ ἀπὸ σοδόμων, ἔβρεξε
πῦρ καὶ θεῖον ἀπ' οὐρανοῦ,
30 καὶ ἀπώλεσεν ἅπαντας· Κα-
τὰ [z] ∾ ταῦτα" ἔσται [a] ἡ ἡ-
μέρα ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου
31 ἀποκαλύπτεται."] [Ἐν ἐ-
κείνῃ τῇ ἡμέρα, ὃς ἔσται ἐπὶ
τοῦ δώματος, καὶ τὰ σκεύη
αὐτοῦ

q † καί. s † τοῦ. z ∾ τ' αὐτά.

225. Mt. r. Syr. Aeth. Vulg. veron. brix. vind. for. || μὴ διώξητε· ἤ, ἰδοὺ ἐκεῖ ὁ χριστὸς· μὴ πιστεύσητε. Ὥσπερ etc. 118. item 131. (l) + ὁ χριστὸς. KM. 1. 229. al. 11. Mt. r. x. z* Syr. p. c. aſt. + ὁ κύριος. 114. + ὁ ἰησοῦς. 42. (m) = B. 1. 13. 69. 118. 131 157. Arm. πιστεύσητε μηδὲ. Syr. p. in m. || = μηδὲ διώξητε. Syr. Perſ. p. (n) = B. Mt. c. f. o. (o) = L. 1. 69. 106. 131. 157. 235. Mt. 11. (p) = verc. ὑπὸ τῶν ἀπ' οὐρανῶν λάμπει. 69. item brix. et (omiſſo λάμπει) corb. colb. ἐκ τῆς ὑπ' οὐρανὸν (ἀστράπτει D. cant.) λάμπει. D. 71. al. 4. Mt. k. cant. || ἐκ τῆς ὑπ' οὐρανὸν] ἐκ τοῦ οὐρανοῦ. 157. Mt. r. || λάμπει = 45. (q) = AEGHKLMS. 1. 57. 64. 69. 89. 91. 106. 127. 124. 131. 245. 229. 235. Ev. 18. 19. 36. al. 18. Mt. V. al. 16. Ed. Syr. utr. Perſſ. Arr. Slav. Vulg. verc. brix. corb. for. (r) = BD. 220. cant. veron. verc. vind. || ἡμέρα] παρουσία. Mt. r. item colb. Ambr. (s) = ABDS. 69. 72. 106. 124. 131. 157. 218 (c. al. 8.) 235. Ev. 36. Alii multi. Mt. V. al. 16. Ed. Clem. Damaſc. Theophl. (t) ἐν τῇ ἡμέρα. 69. 124. ap. Birch. ἡ παρουσία. Mt. r. Syr. p. in m. gat. Mm. (u) ἐγαμίζοντο. BDL. 36. 69* 106. 124. 157. al. 8. Mt. V. a. 10. Ed. (x) ἐγένετο. D. cant. (y) ἦρεν. 29. 71. Mt. r. (z) τὰ αὐτὰ. BDK. 72. Ev. 18. 19. Mt. f. (a) ἐν τῇ ἡμέρα τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου, ἢ ἀποκαλυφθῇ. D. cant. veron. vind. colb. corb. Aug. ἡ παρουσία τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου. 28. item Iren.

αὐτοῦ ἐν τῇ οἰκίᾳ, μὴ κατα-
βάτω ἆραι αὐτά· καὶ ὁ ἐν τῷ
ἀγρῷ, [b] ὁμοίως" μὴ ἐπιστρε-
32 ψάτω εἰς τὰ ὀπίσω. Μνη-
μονεύετε τῆς γυναικὸς Λώτ.
33 Ὃς [c] ἐὰν ζητήσῃ τὴν ψυχὴν
αὐτοῦ σῶσαι," ἀπολέσει αὐ-
τήν· καὶ ὃς ἐὰν ἀπολέσῃ [d] αὐ-
τήν," [e] ζωογονήσει αὐτήν.
34 Λέγω ὑμῖν· [f] ταύτῃ τῇ νυκτὶ
ἔσονται δύο ἐπὶ κλίνης μιᾶς·
[g] † εἷς [h] παραληφθήσεται,"
καὶ ὁ ἕτερος [i] ἀφεθήσεται."
35 [k] Δύο ἔσονται ἀλήθουσαι ἐπὶ
τὸ αὐτό· [l] = ἡ" μία παρα-
ληφθήσεται, καὶ ἡ ἑτέρα
37 ἀφεθήσεται. [m] † Καὶ ἀπο-
κριθέντες λέγουσιν αὐτῷ· ποῦ,
κύριε; ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς·
ὅπου τὸ [n] σῶμα," ἐκεῖ
[o] συναχθήσονται" [p] οἱ ἀε-
τοί."] [q]]

A a 5 I Ἐλε-

g † ὁ. m † 36. Δύο ἔσονται ἐν τῷ ἀγρῷ· = ὁ" εἷς παραληφθήσεται, καὶ ὁ ἕτερος ἀφεθήσεται.

(b) = 72. Syr. Antecedentibus jungunt 34. 74. (c) ἂν θελήσῃ ζωογονῆσαι τὴν ψ. αὐτοῦ. D. cant. || σῶσαι] περιποιήσασθαι. BL. *liberare*, veron. vind. colb. (d) = BD. 1. 131. Arm. cant. verc. τὴν ψυχὴν αὐτοῦ. 28. 69. (e) ζωοποιήσει. 36. 40. 63. al. 4. et Barber. 2. Mt. V. a. 10. σώσει. 1. 69. veron. verc. brix. vind. colb. corb. mart. (f) + ἐν. 2. Ed. Vulg. brix. vind. for. colb. Ambr. (g) = ADEGHLMS. 218 (c. al. 8.) Ev. 36. al. 23. pluresve. Mt. V. al. 18. Ed. Baſ. Theophyl. (h) παραληθήσεται. 124. ap. Alt. παρακληθήσεται. 13. παραλαμβανεται. DK. 42. 116. al. 2. (i) ἀφίεται. DK. 116. (k) Vſ. 35 = 123. 235. (l) = ALS. 36. 40. 72. 89. 106. 127. 142. 157. Ev. 36. al. 18. pluresve. Mt. V. al. 18. Ed. (etiam St. 3.) Theophyl. (m) Vſ. 36 = ABEGHK LQS. 1. 17. 28. 36. 40. 63. 72. 89. 114. 118. 131. 142. 157. 226** 229* 235. al. 33. et Barber. 7. Mt. V. a. c. g. i. k. m. n. o. p. q. x. z. 10. 17. Ed. (etiam St. 3.) Copt. Aeth. Goth. Slav. mſ. germ. 1. Scholia ap. Mt. Baſil. Theophyl. Euthym. Op. imp. Max. taur. || Habent D (St. β.) 13. 33. 69. 106. 115. 124. 218. Alii. Mt. d. f. l. r. 11. Ed. Syr. Perſſ. Arr. Arm. Slav. ed. Vulg. It. (Ante vſ. 35. ponit vind.) Marius Victorin. Ambr. Aug. Beda. || Vel omiſſum ob ὁμοιοτέλευτον, vel, quod probabilius eſt, adjectum e Matthaeo. (n) πτῶμα. EGH. 13. 64. 69. 130. gr. 131. al. 9. et Barber. 2. Mt. g. r. 11. Syr. p. in m. Arr. Perſ. p. Theophyl. in text. et comment. (non in Mt. m.) (o) ἐπισυναχθήσονται. BL. Ev. 19. (p) = 36. καὶ οἱ ἀετοί. BL. 40. 69. 127. 130. gr. al. 17. Mt. k. o. Ed. Arm. Copt. Vulg. ed. cant. veron. Baſ. Theophyl. Ambr. Ante συναχθ. ponunt BL. 13. 69. Arm. (q) + πλὴν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου, ἐλθὼν,

1 Ἔλεγε δὲ καὶ παραβο-
λὴν αὐτοῖς, πρὸς τὸ δεῖν πάν-
τοτε προσεύχεσθαι [r], καὶ μὴ
2 [s] ἐκκακεῖν," [t] — Λέγων·"
[κριτής τις ἦν ἔν [u] τινι" πόλει
τὸν θεὸν μὴ φοβούμενος, καὶ
ἄνθρωπον μὴ ἐντρεπόμενος.
3 Χήρα δὲ [x] † ἦν ἐν τῇ πόλει
ἐκείνῃ· καὶ ἤρχετο πρὸς αὐ-
τὸν, λέγουσα· ἐκδίκησόν με
4 ἀπὸ τοῦ ἀντιδίκου μου. Καὶ
οὐκ [y] ∾ ἠθέλησεν" ἐπὶ χρό-
νον. μετὰ δὲ ταῦτα [z] εἶπεν ἐν
ἑαυτῷ·" εἰ καὶ τὸν θεὸν οὐ
φοβοῦμαι, καὶ ἄνθρωπον οὐκ
5 ἐντρέπομαι· Διάγε τὸ παρέ-
χειν μοι κόπον τὴν χήραν
ταύτην, ἐκδικήσω αὐτήν· ἵνα
μὴ εἰς τέλος [a] ἐρχομένη"
6 [b] ∾ ὑπωπιάζῃ" με. Εἶπε
δὲ ὁ κύριος· ἀκούσατε, τί ὁ
7 κριτὴς τῆς ἀδικίας λέγει. Ὁ
δὲ θεὸς οὐ μὴ [c] ποιήσει" τὴν
ἐκδίκησιν [d] τῶν ἐκλεκτῶν αὐ-
τοῦ," τῶν βοώντων [e] πρὸς
αὐτὸν" ἡμέρας καὶ νυκτὸς,
[f] καὶ" [g] ∾ μακροθυμῶν" [h]
8 ἐπ' αὐτοῖς;" [i] Λέγω ὑμῖν,
[k] ὅτι"

---

x † τις. y ∾ ἤθελεν. b ∾ ὑποπιάζῃ. g ∾ μακρο-
θυμεῖ.

ἐλθὼν, ἆρα εὑρήσει τὴν πίστιν ἐπὶ τῆς γῆς; Evangeliſtaria quaedam e cap. 18, 8. (r) + αὐτούς. AKLM. 42. 57. 69. 91. 124. 127. 130. gr. 226* 235. al. 18. et Barber. 5. Mt. V. a. d. l. q. al. 4. Arm. verc. Orig. ſemel. (s) ἐγκακεῖν. ABDL. 61. in m. 69. || + αὐτούς. B. 157. 225. (t) = D. 1. 61. 131. 235. Syr. Perſ. p. cant. Orig. ſemel. Baſ. (u) τῇ. DL. Mt. 11. cant. (x) = ABDELMS. 10. 11. 69. 72. 229* 235. Ev. 2. 18. 24. 36. al. 39. pluresve. Mt. BHV. al. 17. Ed. (etiam St. 3.) Arr. Syr. p. Goth. Slav. mſ. caut. Baſ. Chryſ. Damaſc. (y) ABDLQ. 1. 10. 69. 218 (cum 124. et al. 5.) al. 13. Mt. m. p. z. 10. 11. Hippol. Chryſ. Damaſc. (z) ἦλθεν εἰς ἑαυτὸν καὶ λέγει. D. cant. Vigil. tapſ. (a) = 115. Syr. p. mſ. (b) ES. 36. 72. 124. 127. 235. Ev. 2. 4. 5. 18. 19. 36. al. 25. pluresve. Mt. MV. a* al. 8. Ed. Baſ. Naz. ὑποπιέζῃ. 142. al. 17. Mt. H. m. Clem. ap. Wetſt. Theophyl. (c) ποιήσῃ. BD. 42. 69. 124. Ev. 3. 18. 24. al. 11. Mt. HV. al. 13. Ed. (d) = 115. al. 2. et Barber. 1. || ἐκλεκτῶν] δούλων. 124. Arm. Vigil. tapſ. (e) αὐτῷ. BL. item D gr. || = veron. verc. vind. corb. (f) = 80. 88. veron. verc. vind. colb. corb. (g) ABDLQ. 1. 145. 157. Mt. o. x* (Perſſ. Arr. Aeth.) Slav. Chryſ. Antioch. bis. μακροθυμήσει. Mt. 11. Vulg. brix. for. germ. 2. || καὶ λέγω; μακροθυμῶν ἐπ' αὐτοὺς ποιήσει τὴν ἐκδίκησιν etc. 13. 69. (h) = 64. Antioch. bis. ἐν αὐτοῖς. D. gr. 157. Vulg. It. exc. cant. ἐπ' αὐτούς. 69. Alius. Mt. x. (i) + καί. GM. 28. 106. 124. al. 6. Mt. m. r. Cod. ap. Eraſm. Ed. Copt. Arm. Arr. Macar. Antioch. bis.

[k] ὅτι" ποιήσει τὴν ἐκδίκησιν
αὐτῶν ἐν τάχει.] πλὴν ὁ υἱὸς
τοῦ ἀνθρώπου ἐλθὼν ἆρα εὑ-
ρήσει [l] τὴν" πίστιν ἐπὶ τῆς
γῆς;

9 Εἶπε δὲ [m] — καὶ" πρός
τινας τοὺς πεποιθότας ἐφ'
ἑαυτοῖς ὅτι εἰσὶ δίκαιοι, καὶ
ἐξουθενοῦντας τοὺς [n] λοι-
πούς," [[o] τὴν παραβολὴν
10 ταύτην·" Ἄνθρωποι δύο
ἀνέβησαν εἰς τὸ ἱερὸν προσεύ-
ξασθαι· ὁ εἷς Φαρισαῖος, καὶ
11 ὁ ἕτερος τελώνης. Ὁ Φαρι-
σαῖος σταθεὶς [p] πρὸς ἑαυτὸν
ταῦτα" προσηύχετο· ὁ θεὸς,
εὐχαριστῶ σοι, ὅτι οὐκ εἰμὶ
ὥσπερ οἱ λοιποὶ τῶν ἀνθρώ-
πων, ἅρπαγες, ἄδικοι, μοι-
χοὶ, ἢ καὶ ὡς οὗτος ὁ τελώ-
12 νης. Νηστεύω δὶς τοῦ σαβ-
βάτου, ἀποδεκατῶ [q] πάντα
13 ὅσα κτῶμαι." Καὶ ὁ τελώ-
νης [r] μακρόθεν ἑστὼς οὐκ ἤ-
θελεν οὐδὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς
[s] εἰς τὸν οὐρανὸν" ἐπᾶραι·
ἀλλ' ἔτυπτεν [t] εἰς" τὸ στῆθος
αὐτοῦ, λέγων· ὁ θεὸς, ἱλά-
σθητί μοι τῷ ἁμαρτωλῷ.
14 Λέγω ὑμῖν, κατέβη οὗτος
δεδικαιωμένος [u] εἰς τὸν οἶκον
αὐτοῦ," * ἢ ‡ γὰρ ἐκεῖνος·"
ὅτι πᾶς ὁ ὑψῶν ἑαυτὸν, τα-
πεινω-

---

bis. Iren. Aug. λέγω δε. Goth. emmer. λέγω γὰρ. brix. ἀμὴν λέγω. Vigil. tapſ. (k) = DG. 13. 36. 69. Perſſ. cant. veron. vind. colb. corb. tol* Macar. Iren. (l) = D. Mt. i. n. (m) = EGKS. (St. π.) 10. 11. 36. 40. 57. 61. 63. 64. 69. 72. 89. 118. 127. 130. gr. 142. 235. al. 33. Mt. V. al. 15. Ed. Syr. Arr. Perſ. p. Aeth. Copt. Syr. p. ed. Goth. Slav. 4. veron. colb. Baſil. Theophyl. (n) πολλοὺς. 127. al. 4. Arm. πάντας. Syr. ἄλλους. Syr. p. in m. || + ἀνθρώπους. D. cant. (o) = D. cant. (p) ταῦτα πρὸς ἑαυτὸν. BL. 1. 131. Arm. Slav. Vulg. for. Orig. Cypr. *Sic.* veron. brix. vind. colb. corb. καθ' ἑαυτὸν, ταῦτα. D. *ſeorſum; haec* cant. (q) τὰ ὑπάρχοντά μου. Orig. Chryſ. *omnis ſubſtantiae meae,* Hier. ſemel. (r) + ἀπὸ. 124. 157. 229** al. 4. (s) = 40. vind. Orig. ter. Poſt ἐπᾶραι ponunt BL Q. veron. (t) = BDKLQ. 1. 108. 131. 157. al. 5. Mt. 11. Slav. qu. Arm. (Vulg. It.) Orig. bis. Antioch. (u) = D. cant. (x) AEGHKMOPQS. (St. π.) 13. 28. 72. 91. 106. 118. 124. 131. 218 (c. al. 9.) 235. Ev. 2. 3. 5. 18. 19. 24. 36. al. 76. Mt. BHV. al. 20. Ed. Syr. p. Goth. Baſil. mſ. Theophyl. ἤπερ ἐκεῖνος. 157. Baſ. ὑπὲρ ἐκεῖνον. Dorotb. παρ' ἐκεῖνον. BL. (St. β. κ.) 1. 94. Alius. Copt. Orig. Naz. Scholion in Mt. 14. μᾶλλον παρ' ἐκεῖνον τὸν Φαρισαῖον. D. Syr. Perſ. p. *ab illo;* Vulg. for. *ab illo Phariſaeo;* tol. *magis ab illo;* Mm. prae-

πεινωθήσεται· ὁ δὲ ταπεινῶν
ἑαυτὸν, ὑψωθήσεται.]

15 [Προσέφερον δὲ αὐτῷ
καὶ [y] τὰ" βρέφη, ἵνα αὐτῶν
ἅπτηται· ἰδόντες δὲ οἱ μαθη-
16 ταὶ ἐπετίμησαν αὐτοῖς. Ὁ
δὲ ἰησοῦς [z] προσκαλεσάμενος
αὐτὰ, εἶπεν·" ἄφετε τὰ παι-
δία ἔρχεσθαι πρός με, καὶ
μὴ κωλύετε αὐτά· τῶν γὰρ
τοιούτων ἐστὶν ἡ βασιλεία
17 τοῦ θεοῦ. Ἀμὴν λέγω ὑμῖν,
ὃς ἐὰν μὴ δέξηται τὴν βασι-
λειαν τοῦ θεοῦ ὡς [a] παιδίον,
οὐ μὴ εἰσέλθῃ εἰς αὐτήν.

18 Καὶ ἐπηρώτησέ τις αὐ-
τὸν ἄρχων, λέγων· [διδάσκα-
λε ἀγαθὲ, τί ποιήσας ζωὴν
19 αἰώνιον κληρονομήσω; Εἶπε
δὲ αὐτῷ ὁ ἰησοῦς· [b] τί με λέ-
γεις ἀγαθόν; οὐδεὶς ἀγαθὸς,
20 εἰ μὴ εἷς, [c] ὁ θεός." [d] Τὰς
ἐντολὰς οἶδας·" μὴ μοιχεύ-
σῃς· μὴ φονεύσῃς· μὴ κλέψῃς·
μὴ ψευδομαρτυρήσῃς· τίμα
τὸν πατέρα σου, καὶ τὴν μη-
21 τέρα [e] = σου." Ὁ δὲ εἶ-
πε· ταῦτα πάντα [f] ἐφυλαξά-
μην" ἐκ νεότητος [g] μου."
22 Ἀκούσας δὲ [h] ταῦτα" ὁ ἰη-
σοῦς, εἶπεν αὐτῷ· [i] ἔτι" ἕν
σοι λείπει· πάντα ὅσα ἔχεις
πώλησον καὶ [k] ∾ διάδος"
πτωχοῖς, καὶ ἕξεις θησαυρὸν
ἐν οὐρανῷ· καὶ δεῦρο, ἀκο-
23 λούθει μοι. Ὁ δὲ ἀκούσας
ταῦτα,

k ∾ δὸς.

---

prae illum Pariſ. verc. *magis praeter illum Phar.* cant. *magis quam ille Phar.* It. Cypr. Hilar. Ambr. Aug. Vict. tun. μᾶλλον αὐτοῦ. Orig. ſemel. μᾶλλον exprimere etiam videtur Slav. (y) = D. 69. 118. 131. Mt. q. Orig. (z) προσεκαλεῖτο ſ. προσεκαλέσατο αὐτὰ, λέγων. BDGL. 1. 118. 131. Copt. cant. *imperavit eis, dicens.* verc. (a) + τὸ. 12. 61. Ed. Orig. ſemel. (b) μή με λέγετε ἀγαθόν· εἷς ἐστιν ἀγαθὸς, ὁ πατήρ. Marcion ap. Epiph. et Dial. c. marc. (c) ὁ πατὴρ ἐν τοῖς οὐρανοῖς. Marcoſii ap. Iren. || + ὁ πατὴρ. cant. Orig. aliquoties (alibi ut rec.) Alii. (d) ὁ δὲ ἔφη· τὰς ἐντολὰς οἶδα. Marcion ap. Epiph. et Dial. c. marc. (e) = ABDKL. 1. 42. 157. al. 9. Mt. o. r. x. Copt. Arm. Syr. p. Goth. Vulg. cant. brix. for. corb. vind. (f) ἐφύλαξα. ABL. 1. Dial. c. marc. (g) = BD. cant. Marcion ap. Tert. et Dial. c. marc. (h) = BDL. 1. 69. 132. Ev. 32. Syr. Perſſ. Copt. cant. Theophyl. αὐτοῦ. 157. (i) ὅτι. H. 36. Alius. Ev. 22. ap. Mill. 26. Mt. HV. g. n. (k) ADLM. 1. 36. 40. 57. 63. 131. 157. Ev. 18. 36. al. 11. et Barber. 1. Mt. a. 10. 11. al. 12. Baſ. Dial. c. marc. Theophyl.

ταῦτα, περίλυπος ἐγένετο·
ἦν γὰρ πλούσιος σφόδρα.
24 Ἰδὼν δὲ αὐτὸν ὁ ἰησοῦς [l] πε-
ρίλυπον γενόμενον," εἶπε·
πῶς δυσκόλως οἱ τὰ χρήματα
ἔχοντες εἰσελεύσονται εἰς τὴν
25 βασιλείαν τοῦ θεοῦ. [m] Εὐ-
κοπώτερον" γάρ ἐστι, [n] κά-
μηλον" διὰ [o] τρυμαλιᾶς" [p] ∾
ῥαφίδος" [q] εἰσελθεῖν," ἢ
πλούσιον εἰς τὴν βασιλείαν
26 τοῦ θεοῦ [r] εἰσελθεῖν." [rr] Εἶ-
πον δὲ οἱ ἀκούσαντες·" καὶ
27 τίς δύναται σωθῆναι; Ὁ δὲ
εἶπε· τὰ ἀδύνατα παρὰ ἀν-
θρώποις, δυνατά ἐστι παρὰ
28 τῷ θεῷ.] Εἶπε δὲ [s] — ὁ"
πέτρος· ἰδού, ἡμεῖς [t] ∾ ἀ-
φήκαμεν πάντα, καὶ" ἠκο-
29 λουθήσαμέν σοι. Ὁ δὲ εἶπεν
αὐτοῖς· [ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι
οὐδείς ἐστιν, ὃς ἀφῆκεν [u] οἰ-
κίαν," ἢ γονεῖς, ἢ ἀδελφούς,
[x] ἢ γυναῖκα, ἢ τέκνα, ἕνε-
κεν τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ,
30 Ὃς οὐ μὴ [y] ἀπολάβῃ [z] πολ-
λαπλασίονα" ἐν τῷ καιρῷ
τούτῳ, καὶ ἐν τῷ αἰῶνι τῷ
ἐρχομένῳ ζωὴν αἰώνιον.]

31 [[a] Παραλαβὼν δὲ τοὺς
δώδεκα, εἶπε πρὸς αὐτούς·
ἰδού,

p ∾ βελένης. t ∾ ἀφέντες τὰ ἴδια.

(l) = BL. 1. 131. 157. Copt. (m) εὐκολώτερον. 12. Ed. (n) κάμιλον. S. 59. ap. Mill. 124. 130. gr. Mt. g. etiam in ſcholio. (o) τρυπήματος. L. 157. Ev. 31. 32. Mt. l. τρήματος. BD. 49. (p) BDL. 1. 13. 69. 124. 157. Mt. x. (q) = 130. gr. διελθεῖν. ADMP. 1. 49. 89* 106. 118. 124. 142. in m. Ev. 36. et Barber. 1. Mt. i. 10. 11. Syr. p. (ſed rec. in m.) Goth. Slav. Vulg. It. Theophyl. (r) = Syr. verc. corb. vind. (rr) λέγουσιν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ. Mt. r. Sic Evangeliſtaria nonnulla, quae, omiſſis vſ. 18 — 25, comma 26 conjungunt commati 17. (s) = AHMPS. 10. 11. 61. 64. 72. 89. 91. 106. 235. al. 16. Mt. V. al. 14. Ed. (t) BL. τὰ ἴδια ἀφέντες. D. πάντα τὰ ἴδια ἀφέντες. 1. 118. 131. item 69. || πάντα] τὰ ἴδια. 157. Copt. Syr. p. in m. πάντα τὰ ἴδια. 13. 124. Arm. *relictis rebus*, vind. *relictis rebus noſtris*, corb. *rel. retibus noſtris*, veron. *rel. omnibus noſtris*, verc. *rel. omnibus rebus noſtris*, colb. *quae noſtra ſunt reliquimus*, cant. (u) οἰκίας. DH. 64. 69. 86** Mt. c. Syr. Perſ. p. cant. (x) + ἢ ἀδελφάς. D. 14. 115. Ev. 18. 19. Slav. Cypr. ſemel. (y) λάβῃ. BDM. 61. 106. al. 5. Mt. c. l. ἀπολαύῃ. 69. Mt. n. ἀπολαύσῃ. Theophyl. ap. Wetſt. (z) ἑπταπλασίονα. D. Syr. p. mſ. in m. It. (exc. for.) Iren. Cypr. Ambr. Aug. Tychon. Beda. Jovinian. contradicente Hieronymo. (a) Vſ. 31 — 34 = Marcion ap. Epiph.

ἰδοὺ, ἀναβαίνομεν εἰς ἱεροσό-
λυμα, καὶ [b] τελεσθήσεται"
πάντα τὰ γεγραμμένα διὰ
τῶν προφητῶν [c] τῷ υἱῷ"
32 τοῦ ἀνθρώπου. Παραδοθή-
σεται γὰρ τοῖς ἔθνεσι, καὶ
ἐμπαιχθήσεται, [d] καὶ ὑβρι-
σθήσεται," [e] καὶ ἐμπτυσθή-
33 σεται·" Καὶ μαστιγώσαντες
ἀποκτενοῦσιν αὐτόν· καὶ [f] τῇ
ἡμέρα τῇ τρίτῃ" ἀναστήσεται.
34 Καὶ αὐτοὶ οὐδὲν τούτων συν-
ῆκαν· καὶ ἦν τὸ ῥῆμα [g] τοῦ-
το" [h] κεκρυμμένον" ἀπ' αὐ-
τῶν, καὶ οὐκ ἐγίνωσκον τὰ
λεγόμενα.]

35 [Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ ἐγ-
γίζειν αὐτὸν * [i] εἰς" ἱεριχὼ,
τυφλός τις ἐκάθητο παρὰ τὴν
36 ὁδὸν [k] προσαιτῶν." Ἀκού-
σας δὲ ὄχλου [l] διαπορευομέ-
νου," ἐπυνθάνετο, τί [m] εἴη
37 τοῦτο. Ἀπήγγειλαν δὲ αὐ-
τῷ, ὅτι ἰησοῦς ὁ [n] ναζωραῖ-
38 ος" παρέρχεται. Καὶ ἐβόησε,
λέγων· [o] ἰησοῦ," υἱὲ δαβὶδ,
39 ἐλέησόν με. Καὶ οἱ [p] προά-
γοντες" ἐπετίμων αὐτῷ, ἵνα
[q] σιωπήσῃ·" αὐτὸς δὲ πολλῷ
μᾶλλον ἔκραζεν [r]· υἱὲ δαβὶδ,
40 ἐλέησόν με. Σταθεὶς δὲ ὁ
ἰησοῦς, ἐκέλευσεν αὐτὸν ἀχθῆ-
ναι [s] πρὸς αὐτόν." [t] ἐγγισαν-
τος"

(b) τελειωθήσεται. 60. Ev. 2. 18. 19. 36. Mt. f. Orig. (c) περὶ τοῦ υἱοῦ. D (St. β.) 13. 61. in m. 69. 124. 145. 229** Ed. Syr. utr. Copt. Arm. Slav. Vulg. It. Epiph. (d) = DL 12. 16. 59. 91. 123. Mt. c. Syr. p. habet c. aſt. cant. veron. verc. corb. vind. Poſt μαστιγωσ. rejiciunt Syr. Perſ. p. καὶ μαστιγωθήσεται. 130. gr. et lat. Vulg. brix. for. item colb. (e) = P. 12. 59. 80. 91. Ante ὑβρισθ. ponit Mt. 17. (f) τῇ τρίτῃ ἡμέρα. 1. 13. 69. 72. 106. 131. 218 (cum 124 et al. 4.) 235. al. 9. Mt. a. c. 10. al. 4. Ed. Arm. (g) = D. 1. 131. Arm. It. exc. brix. for. (h) κεκαλυμμένον. G. Ev. 2. (i) τῇ. 124. ἐν τῇ. 69. (k) ἐπαιτῶν. BD (etiam in Marco) L. Orig. (etiam in Marco) (l) παραπορευομένου. D. *praetereuntem*, Vulg. It. (m) + ἄν. DKLMQ. 1. 69. 131. 218 (cum 124. et al. 4.) al. 7. Mt. d. r. x. Orig. bis. Dial. c. marc. Slav. exc. 6. (n) ναζαρηνός. D. gr. 1. 131. Alius. Vulg. verc. for. Orig. *Nazorenus*, vind. (o) = AF. 42. Ev. 5. 24. al. 5. Slav. 4. Orig. ut videtur. (p) παράγοντες. AK. 42. παραπορευόμενοι. Ev. 32. *qui praeteribant*, verc. (q) σιγήσῃ. BDLP. Mt. o. 11. || Orig. utrumque. (r) + λέγων. EGHM. al. 8. Mt. B. r. Ed. || + ἰησοῦ. 1. 69. 124. 131. al. 5. Mt. B. m. (s) = D. 1. 63. 131. Alius. Mt. 10. cant. verc. corb. vind. Dial. c. marc. (t) προσεγγίσαντος. 63. Mt. 10.

τος" δὲ αὐτοῦ, ἐπηρώτησεν
41 αὐτὸν, [u] Λέγων· τί σοι θέ-
λεις ποιήσω; ὁ δὲ εἶπε· κύριε,
42 ἵνα ἀναβλέψω. Καὶ [x] ὁ ἰη-
σοῦς" εἶπεν αὐτῷ· ἀνάβλε-
ψον· ἡ πίστις σου σέσωκέ σε.
43 Καὶ παραχρῆμα ἀνέβλεψε,
καὶ ἠκολούθει αὐτῷ, δοξά-
ζων τὸν θεόν· [y] καὶ πᾶς ὁ
λαὸς ἰδὼν, ἔδωκεν αἶνον τῷ
θεῷ."]

1 Καὶ εἰσελθὼν [διήρχετο
2 τὴν ἱεριχώ. Καὶ ἰδοὺ, ἀνὴρ
ὀνόματι [z] καλούμενος" ζακ-
χαῖος· καὶ αὐτὸς ἦν ἀρχιτε-
λώνης. [a] καὶ οὗτος ἦν" πλού-
3 σιος. Καὶ ἐζήτει ἰδεῖν τὸν
ἰησοῦν, τίς ἐστι, καὶ οὐκ
ἠδύνατο ἀπὸ τοῦ ὄχλου, ὅτι
4 τῇ ἡλικίᾳ μικρὸς ἦν. Καὶ [b]
προδραμὼν" ἔμπροσθεν, ἀνέ-
βη ἐπὶ [c] συκομορέαν," [d] ἵνα
ἴδῃ αὐτόν" ὅτι [e] † ἐκείνης
5 ἤμελλε διέρχεσθαι. Καὶ [f]
ὡς ἦλθεν ἐπὶ τὸν τόπον, ἀνα-
βλέψας ὁ ἰησοῦς εἶδεν αὐτὸν,
καὶ" εἶπε πρὸς αὐτόν· ζακχαῖε,
σπεύσας

---

e † δι'.

(u) = BDL. 57. Copt. cant. Dial. c. marc. εἰπών. Orig. (x) = 218 (cum 76. 125.) ὁ κύριος. 1. ἀποκριθεὶς. D. cant. ἀποκριθεὶς ἰησοῦς. Orig. veron. verc. vind. colb. corb. (y) = 46. 71. || λαὸς] ὄχλος. Q. 69. 124. ap. Birch. 235. Ev. 18. 19. 20. 32. al. 6. Mt. BH. f. q. Theophyl. || ἰδὼν = K. 42. 44. 49. 142* Scholia in Mt. a. d. g. || αἶνον] δόξαν. D. cant. || Orig. bis ut rec. (z) = D. 53. 125* Ev. 17. 22. 26. Barber. 1. Mt. 19. Syr. Perſſ. Arr. Aeth. Slav. ut videtur. Vulg. It. Ambr. (a) = D. cant. καὶ αὐτὸς. BK. 42. 69. 131. Arm. Vulg. veron. for. vind. καὶ ἦν. L. Mt. o. οὗτος ἦν. 108. 157. Syr. utr. ſed Syr. p. habet καὶ in m. (b) προσδραμών. EGHL. 106. 235. Ev. 3. 19. 32. 33. 36. al. 5. Mt. BV. o. ξ* ω. 17. Ed. Naz. mſ. ἀποδραμών. 42. δραμών. 69. 89* 142. 218 (c. al. 4.) 229* Ev. 2. al. 10. Mt. m. q. προλαβών. D. antecedens ab ante, cant. || + εἰς τὸ. BL. + εἰς τά. 157. (c) συκομωρέαν. BDQ. Ev. 3. 24. Alii. Mt. d. g. l. o. Ed. συκομωραίαν. 40. 124. Alii. Ed. (etiam St. 3.) συκομωραίαν. ES. Alii. Mt. BV. al. 12. Ed. (d) = Slav. 4. 7. (e) = ABDEGHKLQS. 36. 72. 89* 91. 124. ap. Birch. 127. 229* Ev. 2. 3. 24. 36. Alii. Mt. BHV. al. 7. Ed. (f) ἐγένετο ἐν τῷ διέρχεσθαι αὐτὸν, εἶδεν, καὶ. D. cant. ἐγένετο ἐν τῷ διέρχεσθαι τὸν ἰησοῦν, εἶδεν αὐτόν. ἀναβλέψας δὲ ὁ ἰησοῦς. 157. *factum eſt dum transiret Jeſus, vidit illum, et reſpiciens* (*reſpicientem. et* veron.) verc. veron. *factum eſt dum tranſit J. vidit illum ſurſum aſpiciens et*, vind. corb. colb. || ἀναβλέψας = Syr. Perſ. p. || εἶδεν αὐτὸν καὶ = BL. 1. 131. Arm.

σπεύσας κατάβηθι· [g] σήμε-
ρον γὰρ" ἐν τῷ οἴκῳ σου δεῖ
6 με μεῖναι. Καὶ σπεύσας κα-
τέβη, καὶ ὑπεδέξατο αὐτὸν
7 χαίρων. Καὶ ἰδόντες [h] ἅπαν-
τες" διεγόγγυζον, [i] λέγον-
τες·" ὅτι παρὰ ἁμαρτωλῷ
ἀνδρὶ εἰσῆλθε καταλῦσαι.
8 Σταθεὶς δὲ ζακχαῖος εἶπε
πρὸς τὸν [k] κύριον·" ἰδοὺ, [l] τὰ
ἡμίση" τῶν ὑπαρχόντων [m]
μου," κύριε, δίδωμι τοῖς
πτωχοῖς· καὶ εἴ τινός τι ἐσυ-
κοφάντησα, ἀποδίδωμι τε-
9 τραπλοῦν. Εἶπε δὲ [n] πρὸς
αὐτὸν" ὁ ἰησοῦς· ὅτι σήμερον
σωτηρία [o] τῷ οἴκῳ τούτῳ
ἐγένετο· καθότι καὶ αὐτὸς
10 υἱὸς ἀβραάμ ἐστιν. Ἦλθε
γὰρ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου
ζητῆσαι καὶ σῶσαι τὸ ἀπολω-
λός.]

11 Ἀκουόντων δὲ αὐτῶν
ταῦτα, προσθεὶς εἶπε παρα-
βολὴν, διὰ τὸ ἐγγὺς [p] αὐτὸν"
εἶναι [q] ἱερουσαλὴμ, καὶ δο-
κεῖν [r] αὐτοὺς," ὅτι παρα-
χρῆμα μέλλει ἡ βασιλεία τοῦ
12 θεοῦ ἀναφαίνεσθαι. Εἶπεν
οὖν· [ἄνθρωπός τις εὐγενὴς
ἐπορεύθη εἰς χώραν μακρὰν,
λαβεῖν [s] ἑαυτῷ" βασιλείαν,
13 καὶ ὑποστρέψαι. Καλέσας
δὲ δέκα δούλους ἑαυτοῦ, ἔδω-
κεν αὐτοῖς δέκα μνᾶς, καὶ
εἶπε πρὸς αὐτούς· πραγματεύ-
σασθε [t] ∾ ἕως" ἔρχομαι.
14 Οἱ δὲ πολῖται [u] αὐτοῦ" ἐμί-
σουν αὐτὸν, καὶ ἀπέστειλαν
πρε-

t ∾ ἐν ᾧ.

(g) ὅτι σήμερον. D. (Perſſ. Aeth.) Vulg. It. Iren. gr. Ambr. || γὰρ = H. 225. 229* Ev. 16. Mt. 11. Goth. (h) = 72. 127* Mt. 19. πάντες. ABDGHI Q. 10. 11. 57. 89. 106. 124. ap. Birch. 130. 142. 145. 235. Ev. 18. 19. 24. 32. 33. al. 31. pluresve. Mt. BHV. al. 22. Ed. Theophyl. οἱ Φαρισαῖοι. 13. 69. (i) = D. It. exc. brix. for. colb. (k) ἰησοῦν. KM. 42. 57. 69. 124. Ev. 31. al. 8. Mt. H. z** 19. al. 6. Syr. Perſ. p. Syr. p. in m. Vulg. mſ. et ed. ſixtin. (l) τὰ ἡμίσεα ſ. ἡμίσεια. BLQ. τὸ ἥμισυ. 69. 71. Ev. 19. (m) μοι. D* Ev. 2. al. 15. Mt. B. 19. al. 4. μου ante τῶν ὑπαρχ. ponunt BLQ. 1. (n) = cant. Cypr. πρὸς αὐτούς. Syr. p. in m. It. exc. brix. for. (o) + ἐν. AD. cant. (p) = 50. In aliis locum varie mutat. (q) + εἰς. 106. 157. al. 5. Mt. x. + ἐν. 60. (r) = D. cant. (s) = D. It. (exc. brix. for. colb.) Lucif. Ambr. (t) ABDK ap. Mill. L. 1. 42. ap. Mill. 131. 145. 157. Ev. 36. Alius. Mt. c. ſ. 11. Orig. Lucif. (u) = D. Mt. 11. cant. veron. corb.

προσβείαν ὀπίσω αὐτοῦ, λέ-
γοντες· οὐ θέλομεν τοῦτον
15 [x] βασιλεῦσαι" ἐφ' ἡμᾶς. Καὶ
ἐγένετο ἐν τῷ [y] ἐπανελθεῖν
αὐτὸν λαβόντα" τὴν βασιλεί-
αν, [z] καὶ" εἶπε φωνηθῆναι
[a] αὐτῷ" τοὺς δούλους [b] τού-
τους," οἷς [c] ἔδωκε" τὸ ἀργύ-
ριον· ἵνα γνῷ, [d] τίς τί διε-
16 πραγματεύσατο." Παρεγέ-
νετο δὲ ὁ πρῶτος, λέγων· κύ-
ριε, ἡ [e] μνᾶ" σου προσειργά-
17 σατο δέκα μνᾶς. Καὶ εἶπεν
αὐτῷ· [f] εὖ," ἀγαθὲ δοῦλε·
ὅτι ἐν ἐλαχίστῳ πιστὸς ἐγέ-
νου, ἴσθι ἐξουσίαν ἔχων ἐπά-
18 νω δέκα πόλεων. Καὶ ἦλ-
θεν ὁ [g] δεύτερος," λέγων·
κύριε, ἡ μνᾶ σου ἐποίησε
19 πέντε μνᾶς. Εἶπε δὲ καὶ
τούτῳ· καὶ σὺ γίνου ἐπάνω
20 πέντε πόλεων. Καὶ [h] ἕτερος
ἦλθε, λέγων· κύριε, ἰδοὺ ἡ
μνᾶ σου, ἣν εἶχον ἀποκειμέ-
21 νην ἐν σουδαρίῳ. Ἐφοβού-
μην γάρ σε, ὅτι ἄνθρωπος
αὐστηρὸς εἶ· αἴρεις ὃ οὐκ [i] ἔ-
θηκας," καὶ θερίζεις ὃ οὐκ
22 ἔσπειρας. Λέγει [k] = δὲ"
αὐτῷ· ἐκ τοῦ στόματός σου
[l] κρινῶ" σε, πονηρὲ δοῦλε·
ᾔδεις, ὅτι ἐγὼ ἄνθρωπος αὐ-
στηρός εἰμι, αἴρων ὃ οὐκ ἔθη-
κα, καὶ θερίζων ὃ οὐκ ἔσπει-
23 ρα· [m] Καὶ" διατί οὐκ ἔδω-
κας [n] τὸ ἀργύριόν μου" [o] ἐπὶ
= τὴν

(x) βασιλέα. 218 (cum 220.) (y) λαβεῖν αὐτὸν. M. 29. 71. (z) = 11. 57. 89. 91. 229* Ev. 2. al. 19. Mt. d. i. k. l. m. n. p. z. Ed. Syr. Perſſ. Slav. Vulg. mſ. verc. colb. Theophyl. (a) αὐτοῦ. D. cant. verc. || = Vulg. It. (b) = D. 1. 11. 131. Mt. m. Arm. Vulg. It. exc. brix. Orig. Luciſ. (c) δεδώκει. DL. 1. 131. 157. Alius. cant. verc. ἐδεδώκει. Orig. δέδωκε. B. 71. Mt. c. (d) τί διεπραγματεύσαντο. DL. item B. 157. Copt. cant. Orig. (e) μνᾶς. 1. 157. 235. Ev. 2. Alii. Mt. q. al. 5. Ed. Etiam vſ. 18. et 20. (f) εὖγε. BD. al. 3. Vulg. It. Orig. Luciſ. *tanto melior*, verc. (g) ἕτερος. D. 157. ἄλλος. Orig. *alter*, Vulg. It. *alius*, cant. verc. (h) + ὁ. BDL. 69. Mt. q. Syr. p. c. aſt. (i) ἔδωκας. 71. (k) = LMS* 1. 28. 36. 57. 63. 69. 72. 106. 124. 131. 157. 218 (c. al. 8.) Ev. 2. 18. 19. 36. al. 9. Mt. a. f. q. al. 4. Ed. Syr. Perſſ. Copt. Vulg. verc. Theophyl. *Et*, veron. brix. vind. colb. Luciſ. *Tunc*, corb. (l) κατακρινῶ. Mt. o. (m) = D. 52. 69. 116. 124. Ed. Syr. cant. || Poſt διατί + οὖν. D. Perſ. w. cant. (n) μου τὸ ἀργύριον. ABL. 157. Mt. c. (o) τοῖς τραπεζίταις. Ed. Goth. Arm. brix. Ambr. bis. (alibi rec.) ἐπὶ τραπεζίτας. Mt. 11. Hier. ſemel. || τὴν = ADLMS. 1. 69. 106. 124. ap. Birch. 131. 157. 229. 235. Alii. Mt. V. al. 13. Ed.

= τὴν· τράπεζαν," καὶ
ἐγὼ ἐλθὼν σὺν τόκῳ [p] ἂν
24 ἔπραξα αὐτό;" Καὶ τοῖς
παρεστῶσιν εἶπεν· ἄρατε ἀπ'
αὐτοῦ [q] τὴν μνᾶν" καὶ [r] δότε"
[s] τῷ τὰς δέκα μνᾶς ἔχοντι."
25 [t] Καὶ εἶπον αὐτῷ· κύριε ἔχει
26 δέκα μνᾶς. [u] Λέγω γὰρ"
ὑμῖν, ὅτι παντὶ τῷ ἔχοντι
[x] δοθήσεται·" ἀπὸ δὲ τοῦ μὴ
ἔχοντος, καὶ ὃ [y] ἔχει" ἀρ-
27 θήσεται [z] ἀπ' αὐτοῦ."] Πλὴν
τοὺς ἐχθρούς μου [a] ἐκείνους,"
τοὺς μὴ θελήσαντάς με βασι-
λεῦσαι ἐπ' αὐτοὺς, ἀγάγετε
ὧδε, καὶ κατασφάξατε [b] ἔμ-
28 προσθέν μου. Καὶ εἰπὼν
ταῦτα, ἐπορεύετο [c] ἔμπροσ-
θεν," ἀναβαίνων εἰς ἱεροσό-
λυμα.]
29 [d] Καὶ ἐγένετο, [ὡς ἤγ-
γισεν εἰς βηθφαγὴ καὶ βηθα-
νίαν, πρὸς τὸ ὄρος [e] τὸ κα-
λούμενον" ἐλαιῶν, ἀπέστειλε
δύο τῶν μαθητῶν [f] αὐτοῦ,"
30 [g] Εἰπών·" ὑπάγετε εἰς τὴν
κατέναντι κώμην· ἐν ᾗ εἰσπο-
ρευόμενοι εὑρήσετε πῶλον [h]
δεδεμένον," ἐφ' ὃν οὐδεὶς
[i] πώποτε" ἀνθρώπων ἐκάθι-
σε· [k] λύσαντες [l] αὐτὸν" ἀγά-
31 γετε. Καὶ ἐάν τις ὑμᾶς ἐρω-
τᾷ· [m] διατί λύετε;" οὕτως
ἐρεῖτε [n] — αὐτῷ·" ὅτι ὁ κύ-
ριος

(p) ἂν αὐτὸ ἔπραξα. BL. ἂν αὐτὸ ἀνέπραξα. A. ἂν εἰσέπραξα αὐτό. Mt. 11. (q) = D. cant. verc. (r) ἀπενέγκατε. D. cant. Utrumque Arm. (s) τῷ ἔχοντι τὰς δέκα μνᾶς. 1. 69. 131. Arm. (t) Vſ. 25 = D. 16. 60* 69. Ev. 18. 19. 36. Mt. f. cant. veron. germ. 2. Lucif. || μνᾶς ad μνᾶς = 218. (u) καὶ (ſ. ὁ δὲ, ſ. ὁ χριστὸς) εἶπεν αὐτοῖς· λέγω. Syr. Arr. Perſ. p. Aeth. Syr. p. mſ. vind. || γὰρ = BL. 1. 59. Mt. o. 17. Copt. Arm. verc. Theophyl. ed. δέ. Vulg. It. (x) προστίθεται. D. cant. (y) δοκεῖ ἔχειν. 38. 64. 69. Mt. k. 17. Syr. p. c. aſt. Marcion ἔσχε. 89** (z) = BL. 36. 53. 63. 77. 108. Mt. a. 10. (a) = 57. al. 6. τούτους. BKLM. 42. al. 3. Mt. r. (b) + αὐτούς. BL. 53. 157. Ev. 18. 19. Mt. f. Syr. Syr. p. c. aſt. Copt. Chryſ. (c) = D. 40. cant. verc. vind. colb. corb. (d) Vſ. 29. ad 46 = Marcion ap. Epiph. (e) = K. 42. 69. al. 3. Poſt ἐλαιῶν ponit D. cant. (f) = BL. 74** 89* 234. Orig. Ambr. (g) λέγων. BDL. 69. 157. Orig. (h) = D. cant. (i) = DG. Mt. o. cant. colb. brix. verc. vind. corb. Orig. ſemel. Ambr. In aliis locum mutat. πότε. 123. 157. (k) + καί. BDL. 157. cant. (l) = DL. 131. 225. Mt. o. 11. cant. Poſt ἀγάγετε ponunt A. al. 2. Syr. (m) = D. cant. colb. corb. (n) = BDL. 27. Mt. m. Copt. Aeth. Perſ. p. cant. corb. vind. colb. vat. 359. Orig. ter.

ριος αὐτοῦ χρείαν ἔχει. [o]
32 Ἀπελθόντες δὲ οἱ ἀπεσταλ-
μένοι εὗρον, καθὼς εἶπεν αὐ-
33 τοῖς [p]. Λυόντων δὲ αὐτῶν
τὸν πῶλον, εἶπον οἱ κύριοι
αὐτοῦ πρὸς αὐτούς· τί λύετε
34 τὸν πῶλον; Οἱ δὲ εἶπον· [q]
[r] ὁ κύριος αὐτοῦ χρείαν ἔχει."
35 Καὶ ἤγαγον αὐτὸν πρὸς τὸν
ἰησοῦν· καὶ ἐπιῤῥίψαντες ἑαυ-
τῶν τὰ ἱμάτια ἐπὶ τὸν πῶ-
λον, ἐπεβίβασαν τὸν ἰησοῦν.
36 Πορευομένου δὲ αὐτοῦ, ὑπε-
στρώννυον τὰ ἱμάτια αὐτῶν
37 [s] ἐν τῇ ὁδῷ." [Ἐγγίζοντος
δὲ αὐτοῦ ἤδη * [t] πρὸς" [u] τῇ
καταβάσει" τοῦ ὄρους τῶν
ἐλαιῶν, [x] ἤρξαντο" ἅπαν τὸ
πλῆθος τῶν μαθητῶν χαίρον-
τες αἰνεῖν τὸν θεὸν [y] φωνῇ
μεγάλῃ," περὶ πασῶν ὧν εἶδον
38 δυνάμεων, Λέγοντες· εὐλογη-
μένος ὁ [z] ἐρχόμενος" [a] βασι-
λεὺς" ἐν ὀνόματι κυρίου· [b] [c]
εἰρήνη ἐν οὐρανῷ," καὶ
39 δόξα [d] ἐν ὑψίστοις." Καί
τινες τῶν [Φαρισαίων ἀπὸ τοῦ
ὄχλου εἶπον πρὸς αὐτόν· δι-
δάσκαλε, ἐπιτίμησον τοῖς μα-
40 θηταῖς σου. Καὶ ἀποκριθεὶς
εἶπεν [e] αὐτοῖς·" Λέγω ὑμῖν,
ὅτι ἐὰν οὗτοι [f] σιωπήσωσιν,"
οἱ λίθοι [g] κεκράξονται."]
41 Καὶ ὡς ἤγγισεν, ἰδὼν τὴν
πόλιν, ἔκλαυσεν ἐπ' [h] αὐτῇ,"
42 λέγων· Ὅτι εἰ ἔγνως [i] καὶ
σὺ,

(o) Vſ. 32 — 35. καὶ ἀπελθόντες ἀπεκρίθησαν· ὅτι ὁ κύριος αὐτοῦ χρείαν ἔχει. καὶ ἀγαγόντες τὸν πῶλον ἐπέῤῥιψαν τὰ ἱμάτια αὐτῶν ἐπ' αὐτὸν, καὶ ἐπεβίβασαν τὸν ἰησοῦν. D. cant. (p) + ἑστῶτα τὸν πῶλον. 7. 60. 67. 157. Mt. o. Evangeliſtaria. Aeth. Arm. Syr. p. Vulg. It. Orig. ſemel. || + ἑστῶτα. vind. (q) + ὅτι. ABDLM. al. 17. et Barber. 2. Mt. c. f. o. x. 11. Syr. Arr. Perſ. p. Vulg. cant. verc. brix. for. corb. Orig. (r) *Domino ſuo neceſſarius eſt*, verc. (s) = D. 229. cant. (t) = 80. (u) τὴν κατάβασιν. D. 115. (x) ἤρξατο. DL. al. 8. Mt. V. f. l. q. Orig. (y) = D. cant. (z) = H. 69. Mt. 17. Orig. || + ὁ. B. (a) = D. 142* Ev. 18. al. 4. Mt. c. Aeth. It. exc. brix. for. germ. Mm. gat. (b) + εὐλογημένος ὁ βασιλεύς. D. It. exc. brix. for. germ. Mm. gat. + εὐλογ. βασ. ἰσραὴλ. 157. Aeth. Syr. p. c. aſt. et addita nota: non in omnibus inveniri. (c) ἐν οὐρανῷ εἰρήνη. BL. Orig. (d) ἐπὶ τῆς γῆς. 235. || = verc. (e) = BL. Copt. Arm. Orig. (f) σιγήσουσιν. D. item Mt. 11. (g) κράξονται. D. κράξουσι. BL. Orig. ed. ſemel. (h) αὐτήν. ABDHL. 1. 42. 69. 106. 131. Ev. 6. al. 9. Mt. c. i. n. r. 12. Orig. ter. (ſemel ut rec.) Iren. Baſ. Theophyl. (i) ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ καὶ σύ. BL. Orig. (ſemel, omiſſis caeteris, habet tantum σύ.) καὶ σὺ σήμερον. Iren. || = καίγε. BDL. 157. Goth. Slav. cant. brix. Orig. || σου. = BDL.

σὺ, καίγε ἐν τῇ ἡμέρα —
σου: ταύτῃ," [k] τὰ πρὸς εἰ-
ρήνην [l] σου·" νῦν δὲ ἐκρύβη
43 ἀπὸ ὀφθαλμῶν σου. * Ὅτι
ἥξουσιν ἡμέραι [m] ἐπί σε,"
[n] καὶ περιβαλοῦσιν οἱ ἐχθροί
σου χάρακά σοι," καὶ περι-
κυκλώσουσί σε, καὶ [o] συνέ-
44 ξουσί" σε πάντοθεν· Καὶ
ἐδαφιοῦσί σε καὶ τὰ τέκνα
σου [p] ἐν σοί·" καὶ οὐκ ἀφή-
σουσιν [q] ἐν σοὶ λίθον ἐπὶ λί-
θῳ·" ἀνθ' ὧν οὐκ ἔγνως [r] τὸν
καιρὸν τῆς" ἐπισκοπῆς σου.]
45 Καὶ [εἰσελθὼν εἰς τὸ ἱερὸν,
ἤρξατο ἐκβάλλειν τοὺς πω-
λοῦντας [s] = ἐν αὐτῷ" [t] =
46 καὶ ἀγοράζοντας," Λέγων
αὐτοῖς· γέγραπται· [u] [x] ὁ οἶκός
μου οἶκος προσευχῆς ἐστιν·"
ὑμεῖς δὲ αὐτὸν ἐποιήσατε
47 σπήλαιον λῃστῶν. Καὶ ἦν
διδάσκων [y] τὸ" καθ' ἡμέραν
ἐν τῷ ἱερῷ· οἱ δὲ ἀρχιερεῖς
καὶ οἱ γραμματεῖς [z] ἐζήτουν
αὐτὸν ἀπολέσαι, καὶ οἱ πρῶ-
τοι

BDL. 1. 124. 131. 157. al. 3. Syr. Copt. Arm. cant. brix. vind. Orig. Euſ. Baſ. Poſt ταύτῃ ponit Slav. (k) + ἠρώτησας ἄν. 157. (l) = BL. Mt. a. Orig. Iren. gr. σοι. D. 61. in m. 69. 106. 157. Vulg. It. exc. verc. (m) = D. cant. (n) = Mt. a. Orig. || οἱ ἐχθροί σου. Syr. (omiſſis caeteris) ponit poſt περικυκλώσουσί σε. || περιβαλοῦσιν] βαλοῦσιν ἐπί σε (coll. not. m.) D. *mittent ſuper te*, cant. παρεμβαλοῦσιν. CL. Scholia in Mt. 12. ἐπιβαλοῦσιν. 59. Mt. o. || = σοί. D. verc. corb. Euſ. (o) συνάξουσι. K. 13. 61. in m. 69. (p) = D. cant. Orig. Euſ. (q) λίθον ἐπὶ λίθον (λίθω. B. 157.) ἐν σοί. BL. 157. Copt. Orig. λίθον ἐπὶ λίθον ἐν ὅλῃ σοί. D. 1. 124. ap. Birch. Arm. cant. corb. vind. colb. (r) εἰς καιρόν. D. cant. (s) = BL. 1. 36. 64. 69. 108. 130. gr. 145. Copt. Arm. Goth. Orig. ἐπ' αὐτῷ. 131. ἐν τῷ ἱερῷ et poſt ἀγοραζ. ponit 28. (t) = BL. 1. Alius. Copt. Orig. diſ. || + καὶ τὰς τραπέζας τῶν κολλυβιστῶν ἐξέχεεν. Arm. + καὶ τ. τραπ. τ. κολλ. ἐξέχ. καὶ τὰς καθέδρας τῶν πωλούντων τὰς περιστεράς. D. Aeth. Syr. p. c. aſt. (ſed notatur, non in omnibus exemplaribus inveniri) cant. verc. corb. vind. colb. germ. 2. Ambr. (u) + ὅτι. ACDKM. 33. 106. 235. al. 14. et Barber. 2. Mt. c. f. r. x. z** 11. Ed. Syr. Goth. Vulg. cant. brix. for. germ. 1. 2. (x) καὶ ἔσται ὁ οἶκός μου οἶκος προσευχῆς. BL. 1. 69. 118. 124. 131. 157. Copt. Arm. colb. Orig. (y) = L. 69. 71. 106. 124. Mt. 11. (z) καὶ οἱ πρῶτοι τοῦ λαοῦ ἐζήτουν αὐτὸν ἀπολέσαι. D. Aeth. Arm. Vulg. It. καὶ οἱ πρεσβύτεροι (ἄρχοντες. 130. gr. et lat.) τοῦ λ. ἐζ. αὐτ. ἀπολέσαι. 130. 157. Syr. utr. (ſed Syr. p. habet πρῶτοι in m.) Perſ. w. brix. Orig. diſ.

48 τοι τοῦ λαοῦ." Καὶ οὐχ'
εὕρισκον, [a] τὸ," τί [b] ποιή-
σουσιν·" ὁ λαὸς γὰρ ἅπας ἐξε-
κρέματο αὐτοῦ [c] ἀκούων."]

1 Καὶ ἐγένετο ἐν μιᾷ τῶν
ἡμερῶν [d] — ἐκείνων," [δι-
δάσκοντος αὐτοῦ τὸν λαὸν
[e] ἐν τῷ ἱερῷ," καὶ εὐαγγελι-
ζομένου, ἐπέστησαν οἱ [f] ∾
ἀρχιερεῖς" καὶ [g] οἱ" γραμμα-
τεῖς σὺν τοῖς πρεσβυτέροις,
2 [h] Καὶ εἶπον" πρὸς αὐτὸν, [i]
λέγοντες·" [k] εἰπὲ ἡμῖν," ἐν
ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιεῖς, ἢ
τίς ἐστιν ὁ δούς σοι τὴν ἐξου-
3 σίαν ταύτην; Ἀποκριθεὶς δὲ
ὁ

εἶπε πρὸς αὐτούς· ἐρωτήσω
ὑμᾶς κἀγὼ [l] — ἕνα" λόγον,
4 [m] καὶ" εἴπατέ μοι. Τὸ βά-
πτισμα ἰωάννου ἐξ οὐρανοῦ
5 ἦν, ἢ ἐξ ἀνθρώπων; Οἱ δὲ
συνελογίσαντο πρὸς ἑαυτοὺς,
λέγοντες· ὅτι ἐὰν εἴπωμεν· ἐξ
οὐρανοῦ, ἐρεῖ· διατί [n] — οὖν"
6 οὐκ ἐπιστεύσατε αὐτῷ; Ἐὰν
δὲ εἴπωμεν· ἐξ ἀνθρώπων·
πᾶς ὁ λαὸς καταλιθάσει ἡ-
μᾶς· πεπεισμένος γάρ ἐστιν,
ἰωάννην προφήτην [o] εἶναι."
7 Καὶ ἀπεκρίθησαν μὴ εἰδέναι
8 [p] πόθεν." Καὶ ὁ ἰησοῦς εἶ-
πεν αὐτοῖς· οὐδὲ ἐγὼ λέγω
ὑμῖν, ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα
ποιῶ.]

---

f ∾ ἱερεῖς.

(a) = D. 1. 69. 72. 125* 131. 220. Mt. m. 11. Orig. (b) ποιήσουσιν. LS. al. 10. pluresve. Mt. a. d. al. 13. Ed. Orig. || + αὐτῷ. D. 130. gr. et lat. Syr. Syr. p. c. aſt. Perſ. w. Aeth. Slav. Vulg. It. exc. verc. (c) ἀκούειν. DM. 69. 131. al. 2. Mt. r. cant. (d) = AD (St. β.) LQ. 1. 36. 57. 108. 124. 131. 157. al. 3. Mt. o. Syr. Arr. Perſſ. Copt. Aeth. Vulg. It. Marcion. Epiph. (e) = K. 42. 71. al. 3. Mt. l. 10. Ante τὸν λαὸν ponit D. Syr. cant. (f) AEGK. 10. 11. 36. 40. 57. 61. 64. 72. 89. 91. 127. 130. gr. 142. 235. Ev. 2. 19. al. 41. Mt. V. a. d. f. p. 10. al. 9. Ed. Goth. Slav. Scholia ap. Mt. Theophyl. (g) = A. al. 5. Mt. V. c. g. Ed. (h) = 1. 131. verc. (i) = CD (St. β.) 63. 64. Syr. Arr. Perſſ. Copt. Arm. cant. brix. Ante πρὸς αὐτὸν ponunt BL. 1. 131 (cf. not. h.) Vulg. colb. corb. for. vind. (k) = CL. εἰπὸν ἡμῖν. B. 1. 33. (l) = BL. 1. 33. 69. 131. 157. Syr. (Syr. p. habet c. aſt.) Copt. colb. for. tol. Poſt λόγον ponunt A. Alii. || = ἕνα λόγον. verc. corb. vind. (m) ὅν. D. cant. || = Vulg. corb. colb. ſor. vind. Aug. (n) = BEL. 40. 63. 64. 69. 72. 89. 91. 124. 130. gr. 142. 218 (c. al. 9.) 235. al. 20. Mt. V. al. 15. Ed. Syr. Copt. Aeth. Slav. mſ. vind. corb. colb. Mm. harl* Euthym. Theophyl. (o) γεγονέναι. D. 13. 69. 124. It. (p) = EK. brix. colb. τὸ πόθεν. D. 69. 124. ap. Birch.

9 ποιῶ.] [q] Ἤρξατο δὲ πρὸς
τὸν λαὸν λέγειν" τὴν παραβο-
λὴν ταύτην· [ἄνθρωπος [r] †
ἐφύτευσεν ἀμπελῶνα, καὶ
ἐξέδοτο αὐτὸν γεωργοῖς· [s] καὶ"
ἀπεδήμησε [t] χρόνους ἱκανούς.
10 Καὶ ἐν καιρῷ ἀπέστειλε πρὸς
τοὺς γεωργοὺς δοῦλον, ἵνα
ἀπὸ τοῦ καρποῦ τοῦ ἀμπελῶ-
νος [u] δῶσιν" αὐτῷ· [x] οἱ δὲ
γεωργοὶ, δείραντες" αὐτὸν,
11 ἐξαπέστειλαν κενόν. Καὶ [y]
προσέθετο πέμψαι" ἕτερον
δοῦλον· οἱ δὲ κἀκεῖνον [z] δεί-
ραντες" καὶ ἀτιμάσαντες ἐξα-
12 πέστειλαν κενόν. [a] Καὶ προσ-
έθετο πέμψαι τρίτον·" οἱ δὲ
καὶ τοῦτον τραυματίσαντες
13 ἐξέβαλον. Εἶπε δὲ ὁ κύριος
τοῦ ἀμπελῶνος· τί ποιήσω;
πέμψω τὸν υἱόν μου τὸν ἀγα-
πητόν· [b] ἴσως" τοῦτον [c] ≐
14 ἰδόντες" ἐντραπήσονται. Ἰδόν-
τες δὲ αὐτὸν [d] οἱ γεωργοὶ,"
διελογίζοντο πρὸς [e] ἑαυτοὺς,"
λέγοντες· [f] οὗτός ἐστιν ὁ κλη-
ρονόμος·" [g] — δεῦτε," ἀπο-
κτείνωμεν αὐτὸν, [h] ἵνα ἡμῶν
15 γένηται" ἡ κληρονομία. Καὶ
ἐκβαλόντες [i] αὐτὸν" ἔξω τοῦ
ἀμπελῶνος, ἀπέκτειναν. τί
οὖν ποιήσει [k] αὐτοῖς" ὁ κύ-
ριος

r † τις.

(q) ἔλεγε δέ. D. cant. || = πρὸς τὸν λαόν. verc. || Vſ. 9 — 18 = Marcion ap. Epiph. (r) = BCDEKLMQS. 1. 10. 11. 33. 40. 57. 63. 64. 89. 91. 127* 131. 142. 229. 235. al. 37. Mt. V. al. 12. Ed. Goth. Slav. mſ. (Syr. p. habet c. aſt.) Vulg. It. exc. germ. 1. Orig. Habent Evangeliſtaria. (s) καὶ αὐτός. 157. Vulg. verc. brix. corb. germ. 1. for. vind. αὐτὸς δέ. D. Arm. cant. (t) + εἰς. 67. 72. Mt. z. (u) δώσουσιν. ABLMQ. 33. 57. Ev. 2. 18. 19. Mt. c. f. 11. δώσωσιν. Ev. 36. (x) δείραντες δέ. D. Vulg. cant. verc. colb. germ. 2. for. || δείραντες] δήραντες. M. 89. 124. al. 14. Mt. k. al. 5. Sic etiam vſ. 11. (y) ἔπεμψεν. D. cant. || προσέθετο] + ἔτι. 2. Ed. + αὐτοῖς. Q. Ev. 19. Mt. f. (z) τύψαντες. 12. 16. 59. (a) τρίτον ἔπεμψεν. D. cant. || τρίτον ante πέμψαι ponunt. BL. 76. 124. Mt. q. Arm. Vulg. It. (b) τυχόν. D. (c) = BCDLQ. 1. 33. 131. 157. Copt. Arm. Syr. p. in m. It. exc. brix. Scholia ap. Mt. Ambr. (d) = D. cant. (e) ἀλλήλους. BDL. 1. 33. 118. 124. 131. 157. Syr. p. in m. *intra ſe*, Vulg. corb. *inter ſe*, It. *ad invicem*, cant. (f) = 80. 225. 229* (g) = ABKQ. 1. 29. 42. 80. 118. 131. Mt. c. Arm. (Syr. p. habet c. aſt.) Goth. Vulg. It. (exc. cant. tol.) Habet Orig. (h) καὶ ἡμῶν ἔσται. 1. 118. 131. colb. || γένηται] = 77. Poſt κληρονομία ponit L. ἔσται. C. Copt. (i) = 36. 57. 61. 108. 226* al. 7. Mt. c. k. p. (k) = D. 2. 29. 71. Ev. 18. Ed. cant. verc. colb. for. Poſt κύριος ponit Mt. o.

16 ριος τοῦ ἀμπελῶνος; [l] Ἐλεύ-
σεται καὶ ἀπολέσει τοὺς γεωρ-
γοὺς [m] τούτους," καὶ δώσει
τὸν ἀμπελῶνα ἄλλοις. ἀκού-
σαντες δὲ εἶπον· μὴ γένοιτο.
17 Ὁ δὲ, ἐμβλέψας αὐτοῖς, εἶ-
πε· τί οὖν ἐστι τὸ γεγραμμέ-
νον [n] τοῦτο·" λίθον, ὃν ἀπε-
δοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες,
οὗτος ἐγενήθη εἰς κεφαλὴν
18 γωνίας; Πᾶς ὁ πεσὼν ἐπ'
ἐκεῖνον τὸν λίθον, συνθλα-
σθήσεται· ἐφ' ὃν δ' ἂν πέσῃ,
19 λικμήσει αὐτόν.] Καὶ [[o] ἐζή-
τησαν" οἱ [p] ἀρχιερεῖς καὶ οἱ
γραμματεῖς" ἐπιβαλεῖν ἐπ'
αὐτὸν τὰς χεῖρας [q] ἐν αὐτῇ
τῇ ὥρᾳ," καὶ ἐφοβήθησαν
[r] τὸν λαόν·" ἔγνωσαν γὰρ,
ὅτι πρὸς αὐτοὺς τὴν παραβο-
20 λὴν ταύτην εἶπε. Καὶ [s] πα-
ρατηρήσαντες" ἀπέστειλαν
ἐγκαθέτους, ὑποκρινομένους
ἑαυτοὺς δικαίους εἶναι, ἵνα
ἐπιλάβωνται αὐτοῦ [t] λόγου,"
[u] εἰς τὸ" παραδοῦναι αὐτὸν
[x] τῇ ἀρχῇ καὶ τῇ ἐξουσίᾳ τοῦ
21 ἡγεμόνος." Καὶ ἐπηρώτησαν
αὐτὸν, λέγοντες· διδάσκαλε,
οἴδαμεν, ὅτι ὀρθῶς λέγεις καὶ
διδάσκεις, καὶ [y] οὐ" λαμβά-
νεις πρόσωπον, ἀλλ' ἐπ' ἀλη-

(l) + οὐχί. Arm. (m) = D. 76. Mt. q. cant. ἐκείνους, 1. 28. 69. 91. 131. 157. (n) = 142* 145. Mt. 17. verc. (o) ἐζήτουν. CD (St. β.) 36. Ev. 2. 18. 19. al. 7. Mt. f. m. k. in marg. in indice lectionis, Vulg. It exc. verc. (p) γραμματεῖς καὶ οἱ ἀρχιερεῖς. ABL. 86. 118. 124. 131. Mt. x. 11. Copt. Aeth. Arm. Syr. p. Goth. γραμμ. καὶ οἱ ἱερεῖς. 13. γραμμ. καὶ οἱ Φαρισαῖοι. C. ἀρχιερ. καὶ οἱ πρεσβύτεροι καὶ οἱ γραμμ. 69. γραμμ. καὶ οἱ Φαρισ. σὺν τοῖς ἀρχιερεῦσιν. 106. (q) = 47. || ἐν = D. Vulg. It. exc. for. (r) = GS. 10. 11. 36. 57. 61* 63. 64. 89. 91. 108. 115. 127. 130. gr. 229. 235. al. 29. Mt. V. a. d. p. z. 10. al. 5. Ed. Slav. mſ. Marcion. τὸν ὄχλον, 76. 145. Alius. Mt. c. Syr. p. mſ. in m. τοὺς ὄχλους. Syr. p. ed. (s) = Syr. Perſ. p. ἀποχωρήσαντες. D. Goth. *recedentes*, cant. *cum receſſiſſent*, verc. corb. vind. brix. germ. 1. *cum rediſſent*, colb. || + καιρὸν. Syr. p. c. aſt. (t) λόγους. L. λόγον. CK. 63. 91. 124. 127. 145. 235. Ev. 19. al. 6. et Barber. 3. Mt. m. Ed. Theophyl. τῶν λόγων. D. (St. β.) 86. Goth. It. λόγῳ. 49. 64. Mt. 11. Ed. *in ſermone*, Vulg. brix. for. (u) ὥστε. BDL. Et. brix. vind. colb. corb. for. emmer. (x) = vind. τῷ ἡγεμόνι. D. cant. *poteſtati praeſidis*, verc. *poteſtati et magiſtratui praeſidis*, corb. *poteſtati et magiſtratus et praeſidis*, colb. (y) οὐδενός. D. (St. β.) 60. cant. Aug. Auct. de promiſſ.

θείας τὴν ὁδὸν τοῦ θεοῦ δι-
22 δάσκεις· Ἔξεστιν [z] ἡμῖν"
καίσαρι [a] φόρον" δοῦναι, ἢ
23 οὔ; [b] Κατανοήσας" δὲ αὐ-
τῶν τὴν [c] πανουργίαν," εἶπεν
πρὸς αὐτούς· [d] = τί με πει-
24 ράζετε;" [e] Δείξατέ" μοι [f] δη-
νάριον·" [g] τίνος ἔχει εἰκόνα
καὶ ἐπιγραφήν; [h] ἀποκριθέν-
25 τες δὲ" εἶπον· καίσαρος. Ὁ
δὲ εἶπεν αὐτοῖς· ἀπόδοτε [i] τοί-
νυν" τὰ καίσαρος καίσαρι, καὶ
26 τὰ τοῦ θεοῦ τῷ θεῷ.] Καὶ
οὐκ ἴσχυσαν ἐπιλαβέσθαι αὐ-
τοῦ [k] ῥήματος" ἐναντίον τοῦ
λαοῦ· καὶ θαυμάσαντες ἐπὶ
τῇ ἀποκρίσει αὐτοῦ, ἐσίγη-
27 σαν.] [Προσελθόντες δέ τι-
νες τῶν σαδδουκαίων, οἱ [l] ἀν-
τιλέγοντες" ἀνάστασιν [m] μὴ"
εἶναι, ἐπηρώτησαν αὐτὸν,
28 Λέγοντες· διδάσκαλε, μωσῆς
ἔγραψεν ἡμῖν· ἐάν [n] τινος"
ἀδελφὸς ἀποθάνῃ [o] ἔχων γυ-
ναῖκα, καὶ οὗτος ἄτεκνος
ἀποθάνῃ," ἵνα λάβῃ ὁ ἀδελ-
φὸς αὐτοῦ τὴν γυναῖκα, καὶ
[p] ἐξαναστήσῃ" σπέρμα τῷ ἀ-
δελφῷ

---

e. ἐπιδείξατέ.

(z) ἡμᾶς. ABL. 33. 69. 157. Mt. 11. || = emmer. Aug. (a) Φό-ρους. K. 64. 124. 218 (c. al. 3.) (b) ἐπιγνούς. D. cant. (c) πονηρίαν. C* ut videtur, D. 60. Mt. m. Goth. ὑπόκρισιν. Mt. c. πονηρίαν, τὴν ὑπόκρισιν αὐτῶν. Syr. p. in m. *nequitiam*, verc. *iniquitatem*, cant. *dolum*, Vulg. Alii. (d) = BL. 1. 116. 118. 131. 157. Copt. Arm. || + ὑποκριταί. C. 59. (e) ABDLMP. 13. 36. 69. 106. 142** 145. 157. Ev. 18. 19. 36. al. 4. Mt. c. f. ſemel. i. n. o. r. 11. Euthym. (f) τὸ νόμισμα. D. Orig. int. diſ. *figuram*, cant. (g) + οἱ δὲ ἔδειξαν· καὶ εἶπε. CL. 1. 33. 36. 57. 61. 69. 106. 108. 116. 118. 124. 131. 145. 157. al. 16. et Barber. 3. Mt. g. o. r. x. Copt. Aeth. Arm. Syr. p. Arr. Perſ. p. colb. (h) οἱ δὲ. BL. 33. Syr. Perſ. p. Syr. p. in m. Copt. || δὲ = D. 1. 118. 131. Mt. g. Ed. Vulg. It. exc. brix. καὶ. G. (i) = D. cant. verc. vind. Ante ἀπόδοτε ponunt BL. 69. Arm. οὖν. 64. 68. 106. 235. Mt. z* 10. (k) ῥῆμα. D. 131. ῥήματι. Mt. 11. ῥήματος ἑνός. 38. (l) λέγοντες. BCDL. 1. 33. 60. 67. 118. 131. Ev. 2. 18. 19. 36. Alia Evv. 6. Mt. f. item c. Syr. Arr. Perſ. w. Copt. Aeth. Goth. Slav. cant. *qui negant eſſe reſurrectionem*, Vulg. It. *qui contradicunt reſurrectionem non eſſe*, verc. (m) = 61. (n) τις. 71. al. 2. Mt. c. i. n. r. (o) = 38. Mt. m. ἄτεκνος ἔχων γυναῖκα. D. Syr. Perſ. p. cant. || ἀποθάνῃ] = Mt. x. ℣. BL. 1. 16. 33. 118. 131. 157. Mt. 11. Perſ. p. Copt. Arm. Vulg. verc. corb. gat. Mm. germ. 1. mart. for. || Rec. brix. vind. colb. (p) ἐξαναστήσει. AH. 13. 69. 106. 124. Ev. 18. 19. al. 5. Mt. o. r. x. 10. Ed.

29 δελφῷ αὐτοῦ. Ἑπτὰ οὖν
ἀδελφοὶ ἦσαν· καὶ ὁ πρῶτος
λαβὼν γυναῖκα, ἀπέθανεν
30 ἄτεκνος. [q] Καὶ — ἔλαβεν:
ὁ δεύτερος — τὴν γυναῖκα,
καὶ οὗτος ἀπέθανεν ἄτεκνος.:
31 Καὶ ὁ τρίτος [r] ἔλαβεν αὐτήν"
[s] ὡσαύτως" [t] δὲ καὶ" οἱ ἑπτὰ
[u] † οὐ κατέλιπον τέκνα,
32 [x] καὶ ἀπέθανον." [y] Ὕστε-
ρον [z] — δὲ" [a] — πάντων"
33 ἀπέθανε καὶ ἡ γυνή. [b] Ἐν
τῇ οὖν" ἀναστάσει, τίνος
αὐτῶν [c] γίνεται" γυνή; οἱ
γὰρ ἑπτὰ ἔσχον αὐτὴν γυναῖ-
34 κα. Καὶ [d] — ἀποκριθεὶς"
εἶπεν αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς· οἱ υἱοὶ
τοῦ αἰῶνος τούτου [e] γαμοῦσι

u † καὶ.

(q) Vſ. 30. 31. καὶ ὁ δεύτερος καὶ ὁ τρίτος ὡσαύτως οἱ ἑπτὰ οὐκ ἀφῆκαν τέκνον, καὶ ἀπέθανον. D. cant. || Vſ. 30 = 218. Mt. o. corb. καὶ ὁ δεύτερος καὶ ὁ τρίτος ἔλαβεν αὐτήν· ὡσαύτως etc. BL. καὶ ὁ δεύτερος ἔλαβεν αὐτὴν, καὶ ὁ τρίτος, ὡσαύτως καὶ οἱ ἑπτὰ οὐ κατέλιπον etc. Copt. *Et ſequens accepit illam. Similiter et omnes etc.* germ. 1. καὶ ἔλαβεν αὐτὴν ὁ δεύτερος, καὶ αὐτὸς ἀπέθανεν ἄτεκνος. Arm. 235. (r) = D. Copt. cant. verc. || + *et mortuus eſt ſine filio*, colb. (s) = 45. 46. ὡσαύτως· ὡσαύτως. AE. 11. 40. 57. 63. 89. 106. 127. 142. 145. 218 (c. al. 5.) Ev. 5. 6. 18. 19. 36. al. 23. Mt. V. al. 10. Ed. Syr. Syr. p. Goth. ὁμοίως· ὡσαύτως. 59. Syr. p. in m. ὁμοίως. 51. || ὡσαύτως· καὶ πάντες οἱ ἑπτὰ οὐ κατέλιπον etc. 130. ὡσαύτως· ἀπέθανον δὲ καὶ οἱ ἑπτὰ, καὶ οὐ κατέλιπον τέκνα. ὕστερον etc. Mt. x. (t) = D. gr. 33. || = δὲ. 235. Ev. 6. al. 5. Mt. n. o. Ed. Arm. Vulg. It. (u) = ABDELS. 36. 40. 72. 127. 130. gr. et lat. 142. 157. 218 (c. al. 9.) 229* 235. Ev. 6. 36. al. 8. pluresve. Mt. V. al. 13. Ed. (etiam St. 3.) Copt. Slav. mſ. cant. corb. vind. Theophyl. (x) = 1. Mt. n. x. Arm. vind. colb. corb. (y) Vſ. 32. = 226* *ſed et mulier*, omiſſis caeteris, verc. *mortua eſt et mulier*, omiſſ. caeteris, Arm. colb. vind. (z) = BDEHS. 11. 69. 72. 91. 124. 130. 142. 235. Ev. 2. al. 13. Mt. d. g. m. 11. Ed. Syr. (Syr. p. habet c. aſt.) Goth. Vulg. It. exc. brix. (a) = BDL. 1. 36. 60. 77. 118. 131. 157. Syr. Perſſ. Copt. cant. corb. (b) ἡ γυνὴ οὖν ἐν τῇ. BL. Syr. p. in m. (c) ἔσται. DGL. 1. 40. 131. 145. 157. al. 3. et Barber. 3. Mt. r. Scholia in Mt. d. g. Syr. Perſ. w. Vulg. It. Arnob. (d) = BDL. 124. 157. Syr. Perſſ. Copt. Vulg. It. (e) + γεννῶνται καὶ γεννῶσιν. D. (Syr. p. in m. notat, in antiquo exemplari [Syriaco] haec legi, ſed non in graecis.) cant. verc. vind. gat* Mm. colb. corb. Orig. Cypr. Aug. Auct. de promiſſ. || Sed γαμοῦσι καὶ ἐκγαμίσκονται = vind. gat* corb. colb.

35 καὶ [f] ἐκγαμίσκονται·" Οἱ δὲ
καταξιωθέντες τοῦ αἰῶνος
ἐκείνου τυχεῖν, καὶ τῆς ἀνα-
στάσεως τῆς ἐκ νεκρῶν, οὔτε
γαμοῦσιν, οὔτε ἐκγαμίσκον-
36 ται. Οὔτε γὰρ ἀποθανεῖν
ἔτι [g] δύνανται·" ἰσάγγελοι
γάρ εἰσι, [h] καὶ υἱοί εἰσι τοῦ
θεοῦ," τῆς ἀναστάσεως υἱοὶ
37 [i] ὄντες." [k] Ὅτι δὲ ἐγείρον-
ται οἱ νεκροὶ, καὶ μωσῆς [l] ἐ-
μήνυσεν" * ἐπὶ τῆς βάτου,
[m] ὡς λέγει" κύριον τὸν θεὸν
ἀβραὰμ, καὶ τὸν θεὸν ἰσαὰκ,
38 καὶ τὸν θεὸν ἰακώβ. Θεὸς
δὲ οὐκ ἔστι νεκρῶν, ἀλλὰ
ζώντων· πάντες γὰρ αὐτῷ ζῶ-
39 σιν. Ἀποκριθέντες δέ τινες
τῶν [n] γραμματέων," εἶπον·
40 διδάσκαλε, καλῶς εἶπας. Οὐκ
ἔτι [o] δὲ" [p] ἐτόλμων ἐπερω-
41 τᾶν" αὐτὸν οὐδέν.] Εἶπε
δὲ πρὸς αὐτούς· πῶς λέγουσι
[q] [r] τὸν χριστὸν υἱὸν δαβὶδ
42 — εἶναι;" [s] Καὶ αὐτὸς"
δαβὶδ λέγει ἐν βίβλῳ ψαλ-
μῶν· εἶπεν ὁ κύριος τῷ κυρίῳ
μου· κάθου ἐκ δεξιῶν μου,
43 Ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς
σου [t] ὑποπόδιον" τῶν ποδῶν
44 σου. Δαβὶδ οὖν [u] κύριον αὐ-
τὸν" καλεῖ, [x] καὶ" πῶς υἱὸς
45 αὐτοῦ ἐστιν;] Ἀκούοντος
δὲ παντὸς τοῦ λαοῦ, [εἶπε
[y] τοῖς

(f) ἐκγαμίζονται, AGHKMP. 11. 42. 69. 106. Ev. 4. 18. 19. al. 16. Mt. f. o. q. 11. Ed. Baſ. Alii aliter, etiam vſ. 35. (g) μέλλουσιν. D. gr. Syr. p. in m. verc. corb. vind. colb. Marcion. Tert. Auct. de ſing. cler. *incipient*, Cypr. Aug. (h) θεοῦ (omiſſo εἰσι ad εἰσι) 157. verc. corb. vind. colb. Tert. Cypr. Auct. de ſing. cler. τῷ θεῷ, D. cant. || καὶ] οἱ. A. 2. Ed. || εἰσι = 1. 220. 235. Ev. 36. Mt. 11. Arm. || τοῦ = ABL. 157. Baſ. Nyſſ. (i) γεγονότες. 57. Tert. (k) Vſ. 37. 38 = Marcion ap. Epiph. (l) ἐμνημόνευσεν. 1. 131. 145. Mt. g. ἐδήλωσεν. D. *ſignificavit*, cant. *demonſtravit*, verc. *oſtendit*. Vulg. Alii. (m) καὶ λεγει. Mt. 10. λεγων. 220. Ante ἐπὶ ponit Orig. || + εἶδον. Goth. germ. 2. emmer. *ſicut dixit: vidi in rubo*, brix. corb. colb. vind. *dicit de rubo*, verc. (n) σαδδουκαίων. Q. *quidam ſcriba dixit*, harl. (o) γάρ. BL. 36. 57. 108. Alius. καὶ, Vulg. It. exc. cant. || = Mt. n. (p) ἐτόλμων ἐπερώτων. Mt. 11. (q) + τινες. AKM. 42. 91. in m. al. 10. Syr. p. c. aſt. + οἱ γραμματεῖς. 13. 69. 124. Mt. 17. Syr. Perſ. p. (r) ὅτι ὁ χριστὸς υἱὸς δαβὶδ ἐστιν. 13. 69. 124. || = εἶναι. D. cant. Poſt χριστὸν ponunt BGL. 157. Poſt υἱὸν Vulg. (s) αὐτὸς γάρ. BL. 1. 33. 124. 131. 157. Copt. καὶ αὐτὸς γάρ. Q. μὴ αὐτὸς. 69. (t) ὑποκάτω. D. 145. Syr. Arr. Perſſ. Copt. It. exc. brix. (u) αὐτὸν κύριον. ABLQ. 116. Mt. k. o. r. x. Arm. 11. Cyr. brix. (x) = D. 157. Mt. x. Syr. cant. Arm. corb. vind. colb.

[y] τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ·"
46 Προσέχετε ἀπὸ τῶν γραμμα-
τέων, τῶν θελόντων [z] περι-
πατεῖν ἐν στολαῖς," καὶ φι-
λούντων ἀσπασμοὺς ἐν ταῖς
ἀγοραῖς, καὶ πρωτοκαθεδρίας
ἐν ταῖς συναγωγαῖς, καὶ πρω-
τοκλισίας ἐν τοῖς δείπνοις·
47 Οἳ [a] κατεσθίουσι" [b] τὰς οἰ-
κίας" τῶν χηρῶν, [c] καὶ"
προφάσει [d] μακρὰ" [e] προσεύ-
χονται·" οὗτοι λήψονται πε-
ρισσότερον κρίμα.

1 · Ἀναβλέψας δὲ [f] εἶδε"
τοὺς βάλλοντας [g] τὰ δῶρα
αὐτῶν εἰς τὸ γαζοφυλάκιον"
2 πλουσίους. Εἶδε [h] δὲ" [i] —
καί" τινα χήραν πενιχρὰν
βάλλουσαν [k] ἐκεῖ" [l] δύο λε-
3 πτά." Καὶ εἶπεν· ἀληθῶς
λέγω ὑμῖν, ὅτι ἡ χήρα [m] ἡ
πτωχὴ αὕτη" πλεῖον πάντων
4 ἔβαλεν. Ἅπαντες γὰρ οὗτοι
ἐκ τοῦ [n] περισσεύοντος αὐ-
τοῖς" ἔβαλον εἰς τὰ δῶρα
[o] τοῦ θεοῦ·" αὕτη δὲ ἐκ
τοῦ ὑστερήματος αὐτῆς ἅ-
παντα

(y) πρὸς αὐτοὺς. Q. || αὐτοῦ = BD. Arm. cant. αὐτῶν. 61* (z) ἐν στολαῖς περιπατεῖν. AGL. 1. 69. 131. al. 2. Arm. || στολαῖς] λευκοῖς. Goth. ap. Ihre. (a) κατέσθοντες D. gr. κατεσθίοντες. P. (b) *panes*, corb. vind. colb. (c) = D. *occaſione longa orantes*, cant. *ſimulantes* ſ. *fingentes longam orationem*, Vulg. It. *ſimulantes* (= longam orationem) emmer. (d) μακρᾷ. 1. 72. 89. 108. Ev. 2. al. 5. Mt. B. a. g. 10. Ed. (etiam St. 3.) Theophyl. Utrumque conjungit Aeth. μακράν. A*L. Ev. 26. Mt. d. (e) προσευχόμενοι. DP. 13. 69. 124. Vulg. (f) εἰς. Syr. Perſ. p. Orig. ter. (g) εἰς τὸ γαζοφυλ. τὰ δῶρα αὐτῶν. BDL. 1. 69. 124. Mt. r. Syr. Orig. ter. || εἰς τὸ γαζοφ.] *in altario*, verc. (h) = S. 124. 127. Orig. bis. verc. vind. colb. (i) = BKLM. 11. 33. 57. 116. 124. 127. 130. gr. 157. Ev. 18. 19. 24. 32. al. 14. Mt. c. f. (Syr. p. habet c. aſt.) Orig. (ſemel habet) Baſ. || Poſt τινα ponunt AGHS. 1. 69. 131. 142. 145. al. 16. Mt. BHV. al. 16. Ed. (k) = D. 44. Syr. Perſſ. Aeth. Vulg. It. exc. brix. Orig. ter. (l) λεπτὰ δύο. BLQ. 157. al. 2. Orig. *duos quadrantes*, verc. || + ὅ ἐστιν κοδράντης. D. *duo minus* (leg. minuta) *quod eſt codrantes*, cant. (m) αὕτη ἡ πτωχή. BDLQ. 69. 124. 157. Ev. 44. Arm. Vulg. cant. vind. brix. colb. for. || = ἡ πτωχή. Mt. m. (n) περισσεύματος αὐτῶν. L. 33. 69. 71. 124. 131. Mt. m. Conſtitut. περισσεύματος αὐτοῖς 1. 118. al. 3. *de quo ſuper illis fuit*, verc. (o) = BL. 1. 118. 131. Copt. Syr. hieroſ.

πάντα τὸν βίον, ὃν εἶχεν,
ἔβαλε P.]

5 Καί [τινων λεγόντων
περὶ τοῦ ἱεροῦ, ὅτι λίθοις
καλοῖς καὶ ἀναθήμασι κεκό-
6 σμηται, εἶπε· Ταῦτα [q] ἃ"
θεωρεῖτε, ἐλεύσονται ἡμέραι
ἐν αἷς οὐκ ἀφεθήσεται [r] λίθος
ἐπὶ [s] λίθῳ" [t], ὃς οὐ [u] κα-
7 ταλυθήσεται." Ἐπηρώτη-
σαν δὲ αὐτὸν [x], λέγοντες· δι-
δάσκαλε, πότε [y] οὖν" ταῦτα
ἔσται, καὶ τί τὸ σημεῖον, [z]
ὅταν μέλλῃ ταῦτα γίνεσθαι;"
8 Ὁ δὲ εἶπε· [βλέπετε, μὴ
πλανηθῆτε. [a] πολλοὶ γὰρ ἐ-
λεύσονται ἐπὶ τῷ ὀνόματί
μου, λέγοντες· ὅτι ἐγώ εἰ-
μι [b], καὶ ὁ καιρὸς ἤγγικε.
μὴ [c] — οὖν" [d] πορευθῆτε"
9 ὀπίσω αὐτῶν. Ὅταν δὲ ἀ-
κούσητε πολέμους καὶ ἀκα-
ταστασίας, μὴ πτοηθῆτε·
[e] δεῖ" [f] γὰρ" ταῦτα γενέσθαι
πρῶτον· ἀλλ' οὐκ εὐθέως τὸ
10 τέλος. [g] Τότε ἔλεγεν αὐ-
τοῖς·" ἐγερθήσεται [h] ἔθνος ἐπὶ
ἔθνος καὶ βασιλεία ἐπὶ βασι-
11 λείαν· Σεισμοί τε μεγάλοι [i]
κατὰ τόπους," καὶ λιμοὶ, καὶ
λοιμοὶ ἔσονται· φόβητρά τε καὶ
σημεῖα

(p) + ταῦτα λέγων ἐφώνει· ὁ ἔχων ὦτα ἀκούειν, ἀκουέτω. E*GH. 69. 218 (cum 108. 124.) 235. Alii, et Barber. 3. Mt. g. o. in marg. 17. Evangeliſtaria. Ed. (q) = DL. cant. verc. vind. corb. colb. (r) + ὧδε. L. 1. 33. 118. 131. Mt. 17. Aeth. Arm. (s) λίθον. L. 1. 33. 69. 118. 124. 131. 157. al. 10. Mt. d. k. l. p. z. 11. Ed. (t) + ὧδε. BL. 61. in m. ap. Mill. 124. ap. Birch. Copt. + ἐν τοίχῳ ὧδε. D. cant. verc. corb. vind. colb. (u) σαλευθήσεται. 69. (x) + οἱ μαθηταὶ. D. item Mt. z in marg. cant. (y) = D. 1. 106. 131. al. 2. Mt. d. Syr. Perſſ. Aeth. Copt. Arm. Vulg. It. (z) τῆς σῆς ἐλεύσεως. D. *adventus tui*, cant. (a) + προσέχετε δὲ ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων. 11. 219. al. 4. et Ev. 13. 14. quae, teſte Wetſt. his verbis ſtatim ſubjiciunt ἐγερθήσεται etc. vſ. 10. Etiam Mt. f. tranſilit a πλανηθῆτε ad ἐγερθήσεται γὰρ, ſed nil addit. Alia Evangeliſtaria additamentum illud praeſigunt lectioni incipienti ab ἐπιβαλοῦσιν γὰρ vſ. 12. (b) + ὁ χριστὸς. 157. Syr. Perſ. p. vind. colb. corb. germ. 2. Mm. gat. Marcion. Ambr. (c) = BDL. Copt. Arm. Perſ. p. cant. verc. vind. colb. corb. δὲ. Syr. (d) πλανηθῆτε. Ev. 5. 19. 26. 44. Mt. H. c. f. (e) μέλλει. Syr. Syr. p. in m. (f) = Perſ. p. Vulg. corb. vind. (g) = D. Syr. Perſ. p. cant. verc. vind. corb. (h) + γὰρ. D. 74. Evangeliſtaria (cf. not. a.) Mt. f. g. Syr. Perſ. p. cant. verc. vind. corb. colb. (i) = 60. Poſt καὶ ponunt BL. Copt. Arm.

σημεῖα [k] ἀπ' οὐρανοῦ" μεγά-
12 λα ἔσται [l]. Πρὸ δὲ τούτων
[m] πάντων" [ἐπιβαλοῦσιν ἐφ'
ὑμᾶς τὰς χεῖρας αὐτῶν, καὶ
διώξουσι, παραδιδόντες εἰς
συναγωγὰς καὶ φυλακάς, [n] ἀ-
γομένους" ἐπὶ βασιλεῖς καὶ
ἡγεμόνας, ἕνεκεν τοῦ ὀνόμα-
13 τός μου. Ἀποβήσεται δὲ ὑ-
14 μῖν εἰς μαρτύριον. Θέσθε
οὖν [o] ∾ εἰς τὰς καρδίας" ὑ-
μῶν μὴ προμελετᾷν ἀπολογη-
15 θῆναι. Ἐγὼ γὰρ δώσω ὑμῖν
στόμα καὶ σοφίαν, ᾗ οὐ δυνή-
σονται [p] ἀντειπεῖν ἢ" ἀντι-
στῆναι πάντες οἱ ἀντικείμενοι
16 ὑμῖν. Παραδοθήσεσθε δὲ
καὶ ὑπὸ γονέων, [q] καὶ ἀδελ-
φῶν," καὶ συγγενῶν, καὶ
φίλων· καὶ θανατώσουσιν ἐξ
17 ὑμῶν. Καὶ ἔσεσθε μισούμε-
νοι ὑπὸ πάντων [r] διὰ τὸ ὄνο-
18 μά μου." [s] Καὶ θρὶξ ἐκ τῆς
κεφαλῆς ὑμῶν οὐ μὴ ἀπόλη-
19 ται [t]. Ἐν τῇ ὑπομονῇ ὑμῶν
[u] ∾ κτήσασθε" τὰς ψυχὰς
20 ὑμῶν.] [Ὅταν δὲ ἴδητε
κυκλουμένην ὑπὸ στρατοπέ-
δων τὴν ἱερουσαλὴμ, τότε
γνῶτε, ὅτι ἤγγικεν ἡ ἐρήμω-
21 σις αὐτῆς. [x] Τότε οἱ ἐν τῇ
ἰουδαίᾳ, φευγέτωσαν εἰς τὰ
ὄρη· καὶ οἱ ἐν μέσῳ αὐτῆς, [y]
ἐκχωρείτωσαν· καὶ οἱ ἐν ταῖς
χώραις,

---

m. ἁπάντων. o ∾ ἐν ταῖς καρδίαις. p. ἀντειπεῖν οὐδέ.
u ∾ κτήσεσθε.

(k) Ante καὶ ponunt D. Vulg. Sax. It. Ambr. (non Marcion ſ. Tert.) Ante σημεῖα, B. Poſt μεγάλα, L. 69. 124. Mt. 11. Arm. (l) + καὶ χείμων. Syr. p. in m. + *et tempeſtates*, corb. vind. colb. + *et hiemes*, verc. (m) ADGLMS. Alii. Mt. V. al. 10. Ed. (n) ἀπαγομένους. BDL. 1. 131. (o) ABDL. 1. 33. 157. Vulg. It. Cyr. Didym. Cypr. τὰς καρδίας. 220. 234. Mt. B. i. r. Euthym. || Rec. Orig. Euthym. (p) = D. gr. Syr. Perſ. p. Vulg. mſ. verc. corb. vind. colb. Cypr. Aug. || οὐδὲ] ἤ. AKLM. 1. 10. 42. 124. 157. 226** al. 7. pluresve. Mt. k. p. Slav. brix. Orig. Cyr. Didym. *Et*, Vulg. for. || = ἢ ἀντιστῆναι. cant. || ἀντιστ. ponunt ante ἀντειπ. BL. 69. 124. 157. Arm. Slav. Vulg. Orig. (q) Poſt φίλων ponunt E. 106. 218 (c. al. 8.) 235. al. 18. pluresve. Mt. BHV. al. 18. Ed. Orig. || = verc. Alii aliter. (r) = S. 11. 219. 229* Mt. m. Ante ὑπὸ ponunt 3. 123. pluresve. Mt. V. 17. (s) Vſ. 18 = Marcion ap. Epiph. (t) + εἰς τὸν αἰῶνα. G. (u) AB. 13. 124. Ev. 3. 24. 31* Mt. B. r. Syr. utr. Arr. Aeth. Vulg. It. (exc. cant. vind.) Orig. Macar. Tert. (x) Vſ. 21. 22. = Marcion ap. Epiph. (y) + μή. D. cant. Slav. 4. Sax. cant. tol.

χώραις, μὴ εἰσερχέσθωσαν
22 εἰς αὐτήν. Ὅτι ἡμέραι ἐκδι-
κήσεως αὗταί εἰσι, τοῦ [z]
πλησθῆναι" πάντα τὰ γεγραμ-
23 μένα. Οὐαὶ [a] δὲ" ταῖς ἐν
γαστρὶ ἐχούσαις καὶ ταῖς [b]
θηλαζούσαις" ἐν ἐκείναις ταῖς
ἡμέραις· ἔσται γὰρ [c] [d] ἀνάγ-
κη" μεγάλη ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ
ὀργὴ [e] † τῷ λαῷ τούτῳ·
24 Καὶ πεσοῦνται στόματι μα-
χαίρας, καὶ αἰχμαλωτισθή-
σονται εἰς πάντα τὰ ἔθνη· καὶ
Ἱερουσαλὴμ ἔσται πατουμένη
ὑπὸ [f] ἐθνῶν," [g] ἄχρι" πλη-
ρωθῶσι [h] καιροὶ ἐθνῶν."]
25 Καὶ ἔσται σημεῖα ἐν ἡλίῳ καὶ
σελήνῃ καὶ ἄστροις, καὶ ἐπὶ
τῆς γῆς συνοχὴ ἐθνῶν [i] ἐν
ἀπορίᾳ" * [k] ∾ ἠχούσης" θα-
26 λάσσης καὶ σάλου· Ἀποψυ-
χόντων ἀνθρώπων ἀπὸ φό-
βου καὶ προσδοκίας τῶν ἐπερ-
χομένων [l] τῇ οἰκουμένῃ· αἱ
γὰρ δυνάμεις [m] τῶν οὐρανῶν"
27 σαλευθήσονται. Καὶ τότε ὄ-
ψονται τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώ-
που ἐρχόμενον ἐν νεφέλῃ, [n]
μετὰ δυνάμεως καὶ δόξης πολ-
28 λῆς." Ἀρχομένων δὲ τού-
των γίνεσθαι, [[o] ἀνακύψα-
τε," καὶ ἐπάρατε [p] τὰς κε-
φαλὰς" ὑμῶν· διότι ἐγγίζει
29 ἡ ἀπολύτρωσις ὑμῶν. Καὶ
εἶπε παραβολὴν αὐτοῖς· Ἴδετε
τὴν συκῆν καὶ πάντα τὰ δέν-
δρα·

---

z. πληρωθῆναι. e † ἐν. k ∾ ἤχους.

(z) ABDEGHKLMS. 36. 63. 64. 72. 89. 127. 218 (c. al. 7.) al. 21. Mt. V. al. 9. Ed. Theophyl. (a) = BDL. Arr. It. (exc. brix. for.) Theophyl. ed. (b) θηλαζομέναις. D. gr. (c) + τότε, 1. 118. 131. Alius. Mt. f. q. (d) συνοχή. Codd. ap. Eraſm. Syr. p. in m. (e) = ABCDKLM. 1. 33. 69. 131. 157. Ev. 4. 18. 36. al. 14. Mt. f. r. Copt. Arm. Vulg. It. Euſ. ἐπὶ. 48. Syr. (f) ἐχθρῶν. Ev. 18. || ἐθνῶν ad ἐθνῶν = 44* 59. 108. Mt. m. (g) ἄχρις οὗ. BCDL. 33. 69. 157. al. 11. Mt. c. o. 11. Euſ. (h) = D. cant. καὶ ἔσονται καιροὶ ἐθνῶν. B. καιροί, καὶ ἔσονται καιροὶ ἐθνῶν. L. Copt. Syr. p. mſ. in m. || = ἐθνῶν Cod. ap. Bez. (fortaſſe D.) || Rec. Tert. (i) καὶ ἀπορίᾳ. D. Syr. Perſ. p. cant. harl* καὶ ἐν ἀπορίᾳ. Slav. mſ. || Sequentibus jungunt codd. nota ſeq. laudandi et alii. (k) ABLM. 1. 33. 42. 69. 118. 131. 195. 209. Ev. 13. Syr. Perſ. w. Arr. Slav. Vulg. It. (exc. cant.) Tert. ἤχους ὡς. Arm. *ut ſonitus*, brix. *velut a ſonitu*, Marcion ap. Tert. *ſonitus et*, for. (l) + ἐν. Ed. (m) αἱ ἐν τῷ οὐρανῷ. D. item L. cant. verc. corb. vind. colb. Ambr. (n) καὶ δυνάμει πολλῇ καὶ δόξῃ. D. cant. καὶ δόξης poſt πολλῆς ponunt 74. 90. Aeth. Vulg. It. Tert. (o) ἀνακαλύψατε. 1. *reſpirabitis*, vind. ap. Blanch. colb. corb. Heſych. *emergetis*, Tert. (p) τοὺς ὀφθαλμοὺς Mt. m. 11.

30 δρα· Ὅταν [q] προβάλωσιν"
[r] ἤδη, βλέποντες ἀφ' ἑαυ-
τῶν γινώσκετε," ὅτι [s] ἤδη"
31 ἐγγὺς τὸ θέρος ἐστίν. Οὕ-
τω καὶ ὑμεῖς, ὅταν ἴδητε
ταῦτα [t] γινόμενα," γινώσκε-
τε, ὅτι ἐγγύς ἐστιν ἡ βασι-
32 λεία τοῦ θεοῦ. Ἀμὴν λέγω
ὑμῖν, ὅτι οὐ μὴ παρέλθῃ ἡ
γενεὰ αὕτη, ἕως [u] ἂν" πάν-
33 τα γένηται.] Ὁ οὐρανὸς καὶ
ἡ γῆ [x] παρελεύσονται," οἱ
δὲ λόγοι μου οὐ μὴ [y] παρέλ-
34 θωσι."] Προσέχετε [z] δὲ"
ἑαυτοῖς, μήποτε [a] βαρηθῶσιν"
ὑμῶν αἱ καρδίαι ἐν κραιπάλῃ,
καὶ μέθῃ, καὶ μερίμναις βιω-
τικαῖς, καὶ [b] αἰφνίδιος" ἐφ'
ὑμᾶς ἐπιστῇ ἡ ἡμέρα ἐκείνη.
35 [c] Ὡς παγὶς γὰρ ἐπελεύσεται"
ἐπὶ [d] πάντας" τοὺς καθημέ-
νους ἐπὶ πρόσωπον [e] πάσης"
36 τῆς γῆς. Ἀγρυπνεῖτε οὖν *
ἐν παντὶ καιρῷ, δεόμενοι,
ἵνα

a. *βαρυνθῶσιν.*

(q) προβάλλωσιν. 69. al. 9. Mt. a. k. προσβάλωσιν. 108. al. 2. Mt. f. προλάβωσιν. 11. || + τὸν καρπὸν αὐτῶν. D. 157. Arm. Perſ. w. Vulg. cant. vind. brix. colb. corb. germ. gat. mart. for. Tert. Aug. Ambr. (r) γινώσκετε ἤδη. D. cant. || βλέποντες = D. Syr. Perſſ. Vulg. It. Aug. Ambr. || ἀφ' ἑαυτῶν = D. Perſ. p. cant. brix. vind. Tert. Ad προβάλωσιν referunt Perſ. w. Vulg. verc. veron. colb. corb. germ. gat. mart. for. ἀπ' αὐτῶν. L. 69. 157. Syr. Copt. Arm. ap. Bod. ἀπὸ τῶν καρπῶν αὐτῶν. Syr. p. in m. (s) = K. 131. al. 3. et Barber. 1. Syr. Perſſ. Slav. Vulg. It. (exc. cant. veron.) Tert. Aug. Ambr. Poſt ἐγγὺς ponunt DL. cant. (t) = D. cant. verc. Habent Tert. Cypr. (u) ταῦτα. D. cant. || + ταῦτα. 69. 124. Mt. r. item 50. 90. Syr. Arr. Perſſ. Arm. Slav. (x) παρελεύσεται. CK. 1. 131. al. 15. Mt. k. al. 4. verc. Theophyl. σαλευθήσονται. 40. 63. Mt. a. 10. (y) παρελεύσονται. BDL. 33. 157. (z) = D. 1. 36. 40. 69. al. 5. Mt. a. 10. cant. (a) ABÇGKLS. 218 (c. al. 7.) Ev. 24. 36. al. 46. Mt. HV. al. 15. Ed. Baſil. Anton. Euthym. Scholia ap. Wetſt. et Mt. (b) αἰφνιδίως. 1. 40. 42. 69. 91. 124. 127. 131. 235. al. 12. Mt. a. g. m. 10. 17. Arr. Aeth. Baſ. Damaſc. Anton. Iren. int. || ἐπιστῇ ἐφ' ὑμᾶς αἰφν. BDL. 77. 157. Alii alio ordine. (c) ὡς παγίς. Ἐπελεύσεται γὰρ. L. aliive, item (ſed ἐπεισελεύσεται ſ. ἐπιστήσεται) BD. 157. It. Tert. (non Iren.) *ſicut laqueus, introibit autem,* caut. (d) = D. Perſ. p. caut. (e) = 1. 108. 131. Perſ. p. corb. mart. Iren. int. Poſt γῆς ponit A. || πᾶν τὸ πρόσωπον. Arm.

ἵνα [f] καταξιωθῆτε" ἐκφυγεῖν
g — ταῦτα" [h] πάντα" τὰ
μέλλοντα γίνεσθαι, καὶ [i] σταθῆναι"
ἔμπροσθεν τοῦ υἱοῦ
τοῦ ἀνθρώπου.]

37 [Ἦν δὲ τὰς ἡμέρας ἐν
τῷ [k] ἱερῷ" διδάσκων· [l] τὰς
δὲ νύκτας ἐξερχόμενος ηὐλί-
ζετο εἰς τὸ ὄρος" τὸ καλούμε-
38 νον ἐλαιῶν. Καὶ πᾶς ὁ λαὸς
ὤρθριζε πρὸς αὐτὸν ἐν τῷ [m]
1 ἱερῷ" ἀκούειν αὐτοῦ. [Ἤγ-
γιζε δὲ ἡ ἑορτὴ τῶν ἀζύμων,
2 ἡ λεγομένη πάσχα. Καὶ
ἐζήτουν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ
γραμματεῖς, τὸ, πῶς ἀνέλω-
σιν αὐτόν· ἐφοβοῦντο γὰρ τὸν
3 λαόν. [n] Εἰσῆλθε δὲ [o] † σα-
τανᾶς εἰς ἰούδαν τὸν [p] ἐπικα-
λούμενον" ἰσκαριώτην, ὄντα
ἐκ [q] τοῦ ἀριθμοῦ" τῶν δώ-
4 δεκα. Καὶ ἀπελθὼν συνελά-
λησε τοῖς ἀρχιερεῦσι [r] [s] καὶ
τοῖς στρατηγοῖς," [t] τὸ, πῶς"
5 αὐτὸν παραδῷ αὐτοῖς. [u] Καὶ
ἐχάρησαν·" καὶ συνέθεντο
αὐτῷ [x] ∾ ἀργύριον" δοῦναι.
6 [y] Καὶ

O. ὁ. x ∾ ἀργύρια.

(f) κατισχύσητε. BL. 1. 33. 36. 57. 131. 157. Copt. Aeth. Ar. p. (g) = EHKS. (St. π.) 10. 11. 57. 61. 63. 64. 89. 106. 124. 127. 130. gr. et lat. 142. Ev. 32. bis. 36. al. 45. Mt. BHV. al. 20. Ed. Theophyl. Poſt πάντα ponunt AC. 235. (h) = 157. Syr. (i) στήσεσθε. D. cant. veron. verc. vind. colb. corb. gat. *ſtetis*. Tert. (k) ὄρει. Mt. f. (l) εἰς τὸ ὄρος ηὐλίζετο. D. *in monte habitabat*, cant. item Tit. boſtr. in Mt. d. (m) ὄρει. Ev. 18. 19. (n) Vſ. 3 = Marcion ap. Tert. ut videtur. (o) = ACDKLMPS. 1. 13. 69. 106. 124. 218 (c. al. 7.) 235. al. 11. pluresve. Mt. V. al. 3. Ed. Orig. (p) = G. καλούμενον. BDL. 69. al. 3. Mt. m. 17. Syr. p. mſ. cant. λεγόμενον f. ἐπιλεγόμενον. Alii. (q) = Mt. c. ſemel. Arr. Vulg. It. exc. cant. verc. (r) + καὶ γραμματεῦσι. CP. 106. al. 3. et Evangeliſtaria. Mt. c. ſemel. f. bis. 11. Syr. Perſ. p. Ar. p. Arm. Aeth. veron. verc. corb. vind. colb. Euſ. (non Orig.) (s) = D. Ev. 31. Aeth. cant. veron. verc. corb. vind. colb. || = τοῖς. AGHLP. al. 31. Mt. V. al. 16. Ed. Orig. || + τοῦ ἱεροῦ. CP. 106. 157. 235. al. 3. Mt. l** o. x. Syr. utr. Perſ. p. Euſ. (non Orig.) + τοῦ λαοῦ. Arm. (t) πῶς. D. ὅπως. 13. 69. 124. Arm. Orig. (u) = 118. 131. veron. vind. corb. (x) ACK. 10. 13. 42. 61. 69. 89** Ev. 6. 18. 24. 36. al. 30. Mt. a. f. bis. p. al. 7. Syr. Slav. Euſ. Theophyl. τριάκοντα ἀργύρια. Aeth.

6 [y] Καὶ ἐξωμολόγησε·" καὶ ἐζή-
τει εὐκαιρίαν τοῦ παραδοῦναι
αὐτὸν [z] αὐτοῖς" [a] ἄτερ ὄ-
χλου."

7 Ἦλθε δὲ ἡ ἡμέρα [b] τῶν
ἀζύμων," ἐν ᾗ ἔδει θύεσθαι
8 τὸ πάσχα. Καὶ ἀπέστειλε
πέτρον καὶ ἰωάννην, εἰπών·
πορευθέντες ἑτοιμάσατε ἡμῖν
τὸ πάσχα, ἵνα φάγωμεν.]
9 Οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ· ποῦ θέλεις
10 [c] [d] ἑτοιμάσωμεν;" Ὁ δὲ εἶ-
πεν αὐτοῖς· ἰδοὺ, εἰσελθόν-
των ὑμῶν εἰς τὴν πόλιν, συν-
αντήσει ὑμῖν ἄνθρωπος κερά-
μιον ὕδατος βαστάζων· ἀκο-
λουθήσατε αὐτῷ εἰς τὴν οἰ-
κίαν, [e] οὗ" εἰσπορεύεται.
11 Καὶ ἐρεῖτε τῷ οἰκοδεσπότῃ
τῆς οἰκίας· λέγει [f] σοι" ὁ δι-
δάσκαλος· ποῦ ἐστι τὸ κατά-
λυμα, ὅπου τὸ πάσχα μετὰ
τῶν μαθητῶν μου φάγω;
12 Κἀκεῖνος ὑμῖν δείξει [g] ἀνάγαι-
ον" [h] μέγα" ἐστρωμένον· ἐκεῖ
13 ἑτοιμάσατε. Ἀπελθόντες δὲ
εὗρον καθὼς εἴρηκεν αὐτοῖς·
καὶ ἡτοίμασαν τὸ πάσχα. [i]
14 Καὶ ὅτε ἐγένετο ἡ ὥρα, ἀνέ-
πεσε, καὶ οἱ [k] δώδεκα" [l] ἀ-
15 πόστολοι" σὺν αὐτῷ. Καὶ
εἶπε πρὸς αὐτούς· ἐπιθυμίᾳ
ἐπεθύμησα τοῦτο τὸ πάσχα
φαγεῖν μεθ' ὑμῶν, πρὸ τοῦ
16 με [m] παθεῖν." Λέγω γὰρ
ὑμῖν,

---

g. ἀνώγεον.

(y) = C. Ev. 31. Mt. c. ſemel. veron. verc. corb. vind. colb. Euſ. *Et ſpopondit*, Vulg. for. *et confeſſus eſt*, cant. καὶ ὡμολόγ. DP. καὶ συνεξωμολόγ. 57. (z) = D. 7. 17. Ev. 36. Barber. 1. Mt. c. ſemel. Perſ. p. Vulg. cant. verc. for. Poſt ὄχλου ponunt ABCL. 157. veron. vind. (a) = 13. 29. 69. 71. Ev. 36. Mt. r. (b) τοῦ πάσχα. D. cant. veron. verc. corb. vind. || = Ambr. (c) + ἵνα. 13. 69. 124. Arm. (d) ἑτοιμάσομεν. 1. 40. 57. 72. 89. 91. 106. 127. Ev. 18. al. 29. Mt. V. al. 14. Ed. || + σοι. DP. Mt. 10. 11. cant. colb. corb. gat. + *Paſcha*, Mm. + σοι φαγεῖν τὸ πάσχα. B. Syr. p. mſ. (e) οὗ ἐάν. AKMP. al. 6. Mt. 11. ὅπου. 157. cant. εἰς ἥν. BCL. Vulg. It. (f) = D. Ev. 31. al. 3. Mt. c. ſemel. f. ſemel. n. Syr. Perſ. p. cant. (g) ABEHKLPS in m. al. 14. Mt. V. a. k. Alii aliter. *Cubile ſuperius*, Slav. *in ſuperioribus locum*, corb. colb. vind. Ambr. *medianum*, verc. *pede plano locum*, veron. *coenaculum*, Vulg. brix. for. ἀνάγαιον οἶκον. D. *ſuperiorem domum*, cant. (h) = D. cant. (i) Vſ. 14. — 16 = Marcion. (k) = BD. 157. Sahid. It. exc. brix. gat. Mm. (l) = L (m) ἀπελθεῖν. 131.

ὑμῖν, ὅτι [n] οὐκέτι" οὐ μὴ
φάγω [o] ἐξ αὐτοῦ," ἕως ὅτου
[p] πληρωθῇ" ἐν τῇ βασιλείᾳ
17 τοῦ Θεοῦ. [q] Καὶ δεξάμενος
ποτήριον, εὐχαριστήσας εἶ-
πε· λάβετε [s] τοῦτο," καὶ
18 διαμερίσατε [t] ἑαυτοῖς." Λέγω
γὰρ ὑμῖν, [u] ὅτι" οὐ μὴ πίω
ἀπὸ τοῦ γεννήματος τῆς ἀμ-
πέλου, ἕως ὅτου [x] ἡ βασι-
19 λεία τοῦ Θεοῦ ἔλθῃ." Καὶ
λαβὼν ἄρτον, εὐχαριστήσας
ἔκλασε· καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς, [y]
λέγων· τοῦτό ἐστι τὸ σῶμά
μου τὸ ὑπὲρ ὑμῶν διδόμενον·
τοῦτο ποιεῖτε εἰς τὴν ἐμὴν
20 ἀνάμνησιν. Ὡσαύτως καὶ
τὸ ποτήριον, μετὰ τὸ δειπνῆ-
σαι, λέγων· τοῦτο τὸ ποτή-
ριον ἡ καινὴ διαθήκη ἐν τῷ
[z] αἵματί" μου, τὸ ὑπὲρ ὑ-
21 μῶν [a] ἐκχυνόμενον." Πλὴν
ἰδοὺ, ἡ χεὶρ τοῦ παραδιδόν-
τος με [b] μετ' ἐμοῦ" ἐπὶ τῆς
22 τραπέζης. [c] Καὶ" ὁ μὲν υἱὸς
τοῦ ἀνθρώπου [d] πορεύεται
κατὰ τὸ ὡρισμένον·" πλὴν
οὐαὶ τῷ ἀνθρώπῳ ἐκείνῳ, δι'
οὗ

(n) = ABL. 1. 118. Mt. m. 11. Copt. Sahid. verc. Epiph. In aliis varie transponitur. (o) ἀπ' αὐτοῦ. D. 13. 69. 124. cant. αὐτὸ. BL. 1. 118. 131. Mt. g. Copt. Sahid. Syr. p. in m. Vulg. It. (exc. brix.) Epiph. (p) καινὸν βρωθῇ. D. cant. (q) Vſ. 17. 18 = Ev. 32. Syr. (in ed. vienn. ed codd. heidelberg. ac guelpherb.) veron. cf. not. y. (r) + τὸ. ADKM. 127* Ev. 24. 36. al. 13. Mt. e. bis. f. ſemel. (s) = Ev. 13. Vulg. for. (t) εἰς ἑαυτούς. CLM. 1. 13. 42. 69. 118. 124. 131. Ed. (u) = BCL. 29. 42. Aeth. mart. ἀπὸ τοῦ νῦν. DG. 1. 118. 131. 157. Copt. Sahid. Arm. Ar. p. cant. Poſt πίω addunt ἀπὸ τοῦ νῦν BKLM. 42. al. 5. et Barber. 1. Mt. 1** o. r. Syr. p. in m. Item poſt πίω addit ἔτι Syr. p. et ἀπ' ἄρτι 225. (x) καινὸν πίω αὐτὸ ἐν τῇ βασ. τ. Θεοῦ. Ev. 22. ap. Mill. Syr. p. in m. Aeth. (y) λέγων ad λέγων vſ. 20 = Mt. n. || τοῦτο ad τοῦτο = 235. || τὸ ὑπὲρ ὑμῶν διδόμενον . . . ἐκχυνόμενον = D. cant. veron. verc. corb. vind. In veron. poſt σῶμά μου legitur: καὶ δεξάμενος ποτήριον . . . ἔλθῃ. (e vſ. 17. et 18. cf. not. q.) Πλὴν || λέγων] + λάβετε. A. || ὑμῶν] πολλῶν. Arm. etiam vſ. 20. (z) ὀνόματι. 47. 51. 56. Mt. c. ſemel. o. (a) ἐκχυνομένῳ. Baſil. Schol. in Mt. d. (b) = D. 57. Syr. Perſ. p. cant. Habet Orig. (c) = Orig. verc. cant. ὅτι. BDgr.L. 157. Copt. (d) κατὰ τὸ ὡρισμένον πορεύεται. BDGL. 69. 124. 157. Mt. c. ſemel. Arm. Vulg. It. (exc. brix.) Orig. || ὡρισμ.] + αὐτῷ. Orig. *praeſcriptum*, vind. *ſcriptum*, veron. brix. for. colb.

23 οὗ παραδίδοται. Καὶ αὐτοὶ
ἤρξαντο συζητεῖν πρὸς ἑαυ-
τοὺς, [e] τὸ," τίς ἄρα εἴη [f] ἐξ
αὐτῶν," ὁ τοῦτο μέλλων
24 πράσσειν. Ἐγένετο δὲ καὶ
φιλονεικία ἐν αὐτοῖς, τὸ, τίς
[g] αὐτῶν δοκεῖ εἶναι" μείζων.
25 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· οἱ βασι-
λεῖς τῶν ἐθνῶν [h] κυριεύουσιν"
αὐτῶν· καὶ οἱ ἐξουσιάζοντες
αὐτῶν, εὐεργέται καλοῦνται.
26 Ὑμεῖς δὲ οὐχ᾽ οὕτως· ἀλλ᾽ ὁ
μείζων ἐν ὑμῖν, γενέσθω ὡς
ὁ [i] νεώτερος·" καὶ ὁ ἡγούμε-
27 νος, ὡς [k] ὁ διακονῶν. Τίς
γὰρ μείζων; ὁ ἀνακείμενος,
ἢ ὁ διακονῶν; [l] οὐχὶ ὁ ἀνα-
κείμενος;" [m] ἐγὼ δέ εἰμι ἐν
μέσῳ ὑμῶν ὡς" ὁ διακονῶν.
28 Ὑμεῖς δέ ἐστε οἱ διαμεμενη-
κότες μετ᾽ ἐμοῦ ἐν τοῖς πει-
29 ρασμοῖς μου. Κἀγὼ διατί-
θεμαι ὑμῖν [n], καθὼς διέθετό
μοι ὁ πατήρ μου, * [o] βασι-
30 λείαν·" [p] Ἵνα ἐσθίητε καὶ
πίνητε ἐπὶ τῆς τραπέζης μου
[q] — ἐν τῇ βασιλείᾳ μου,"
καὶ [r] ∾ καθίσησθε" ἐπὶ [s]
Cc 2 θρό-

r ∾ καθίσεσθε.

(e) = DL. Mt. 11. Orig. (f) = D. 142* It. (exc. colb. brix. item Mm. gat.) (g) ἂν εἴη. D. Syr. Ar. Perſ. p. Aeth. Sahid. cant. verc. brix. ἦ. Orig. || εἶναι = Arm. (h) κατακυριεύουσιν. 69. 218 (cum 124. et al. 7.) 234. Mt. l* m. n. r. (i) μικρότερος. D. Syr. Sahid. Vulg. verc. vind. colb. corb. Auct. de bapt. Chr. *minus*. cant. (k) διακονῶν ad διακονῶν prius vſ. 27 = 235. Mt. a. || ὁ διάκονος, μᾶλλον ἢ ὁ ἀνακείμενος· ἐγὼ γὰρ ἐν μέσῳ ὑμῶν ἦλθον, οὐχ ὡς ὁ ἀνακείμενος. (*Ego autem ſum in medio veſtrum: veni non ſicut qui recumbit*. cant.) ἀλλ᾽ ὡς ὁ διακονῶν, καὶ ὑμεῖς ηὐξήθητε ἐν τῇ διακονίᾳ μου, ὡς ὁ διακονῶν, οἱ διαμεμενηκότες etc. D. cant. (l) *In gentibus quidem, qui recumbit; in vobis autem non ſic. ſed qui miniſtrat*. verc. corb. vind. colb. Mm. (m) κἀγὼ ἐγενόμην ἐν μέσῳ ὑμῶν οὐχ ὡς ὁ ἀνακείμενος, ἀλλ᾽ ὡς. Orig. colb. ἦλθον (cf. not. k.) οὐχ ὡς ὁ ἀνακείμ. ἀλλ᾽ ὡς. Orig. alibi. (n) + διαθήκην. A. 12. 16. Syr. p. Orig. Scholion in Mt. d. et g. (o) = vind. ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν. Ev. 21. (p) Vſ. 30 = Marcion[illegible]. Epiph. (q) = EGHS. 11. 36. 57. 64. 89. 108. 127. 142. [illegible]26. 229* 235. al. 33. et Barber. 4. Mt. V. d. g. i. l. m. n. o. q. 12. Euthym. Theophyl. || = μου. D. cant. for. tol. || ἐπὶ τῆς τραπέζης τοῦ πατρός ἐν τῇ ἀληθείᾳ. Orig. (r) BELS (St. π.) 1. 10. 11. 13. 36. 40. 69. 89. 124. 127. 131. 142. 157. 235. Ev. 3. 6. 24. al. 49. et Barber. 8. Mt. V. al. 16. Ed. καθήσεσθε ſ. καθήσεσθαι. AQ. Alii. καθέζησθε. D. (s) + δώδεκα. D. 124. 157. al. 8. Mt. l** x. 11. Arm. Syr. p. c. aſt. It. (exc. gat. for.) Tert.

θρόνων, κρίνοντες τὰς δώδε-
31 κα φυλὰς τοῦ ἰσραήλ. [t] Εἶ-
πε δὲ ὁ κύριος·" σίμων, σί-
μων, ἰδοὺ, ὁ σατανᾶς ἐξῃ-
τήσατο ὑμᾶς, τοῦ σινιάσαι
32 ὡς τὸν σῖτον. Ἐγὼ δὲ ἐδεή-
θην περὶ σοῦ, ἵνα μὴ [u] ∾
ἐκλείπῃ" ἡ πίστις σου. [x] καὶ
σύ ποτε ἐπιστρέψας," [y] στή-
ριξον" τοὺς ἀδελφούς σου [z].
33 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ· κύριε, με-
τὰ σοῦ ἕτοιμός εἰμι καὶ εἰς
φυλακὴν καὶ εἰς θάνατον πο-
34 ρεύεσθαι. Ὁ δὲ εἶπε· λέγω
σοι, πέτρε, οὐ μὴ [a] φωνή-
σει" σήμερον ἀλέκτωρ, [b] πρὶν
ἢ" τρὶς ἀπαρνήσῃ [c] μὴ" εἰ-
35 δέναι [d] με." [e] Καὶ εἶπεν αὐ-
τοῖς· ὅτε ἀπέστειλα ὑμᾶς ἄτερ
βαλαντίου, καὶ πήρας, [f] καὶ
ὑποδημάτων," μή τινος ὑστε-
ρήσατε; οἱ δὲ εἶπον· [g] οὐδε-
36 νός." Εἶπεν οὖν αὐτοῖς· ἀλ-
λὰ νῦν, ὁ ἔχων βαλάντιον,
[h] ἀράτω," ὁμοίως καὶ πήραν·
καὶ ὁ μὴ ἔχων, [i] πωλησάτω
τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ, καὶ ἀγο-
37 ρασάτω" μάχαιραν. Λέγω
γὰρ ὑμῖν, ὅτι [k] ἔτι" τοῦτο
τὸ γεγραμμένον δεῖ [l] τελεσθῆ-
ναι" ἐν ἐμοὶ, τό· καὶ μετὰ
ἀνόμων [m] ἐλογίσθη." καὶ [n]
γὰρ τὰ" περὶ ἐμοῦ τέλος
38 ἔχει. Οἱ δὲ εἶπον· κύριε,
ἰδοὺ,

u ∾ ἐκλίπῃ.

(t) = BL. Copt. (u) DK. 1. al. 25. pluresve. Mt. a. al. 11. (x) σὺ δὲ ἐπίστρεψον, καὶ D. cant. Gelaſ. (y) στήρισον. ABKLQ. 1. 131. || ἐπιστρέψεις καὶ στηρίξεις. Arm. (z) + *et rogate, ne intretis in tentationem*, It. (exc. cant. brix. germ. 1.) Leo. Auct. de voc. gent. (a) φωνήσῃ. 106. 131. 235. al. 27. Mt. V. al. 15. Ed. (b) πρὶν. Q. Mt. c. ſemel. x. ἕως. BL. 69. 124. 157. ἕως ὅτου. D. ἕως οὗ. KM. 42. Ev. 22. al. 6. Syr. Arr. Perſ. p. Syr. p. in m. Copt. Vulg. It. (c) = BLMQ. 1. 131. (d) Varie transponitur. (e) Vſ. 35 — 38 = Marcion ap. Epiph. (f) = 71. al. 5. Mt. i. n. Euthym. (g) οὐθενός. AEKQS. Ev. 6. 36. al. 18. pluresve. Mt. V. al. 8. Ed. (h) ἀρεῖ. D (St. β.) Codd. ap. Baſil. Vulg. mſ. cant. (i) πωλήσει . . . ἀγοράσει. EGHS. 10. 13. 40. 63. 64. 69. 89. 91. 106. 124. 127. 142. 235. Ev. 3. 6. 18. 19. 24. 36. al. 58. Mt. V. al. 17. Ed. Chryſ. Theophyl. Euſtath. ſebaſt. Scholia ap. Mt. πολῆσαι . . . ἀγοράσει. D. *vendat* . . . *emet*, cant. πολησάτω . . . ἀγοράσει. 157. Mt. n. o. || Rec. ABLQ. 1. Alii. Verſſ. Orig. (k) = ABDHL. 1. 157. al. 4. Mt. q. 17. Syr. Arr. Perſ. p. Copt. Aeth. cant. verc. brix. Scholia ap. Mt. (l) πληρωθῆναι. 56. 218 (cum 108. 124.) (m) ἐλογίσθην. Syr. Arr. Perſ. p. veron. Conſtitut. (n) τὸ. BD. veron. = cant. γὰρ τὸ. L. 1. Copt. Syr. p.

ἰδοὺ, μάχαιραι ὧδε δύο. ὁ
δὲ εἶπεν αὐτοῖς· [o] ἱκανόν
ἐστι."

39 Καὶ [ἐξελθὼν ἐπορεύθη
κατὰ τὸ ἔθος εἰς τὸ ὄρος τῶν
ἐλαιῶν· ἠκολούθησαν δὲ αὐτῷ
καὶ οἱ μαθηταὶ [p] αὐτοῦ."]
40 Γενόμενος δὲ ἐπὶ τοῦ τόπου,
εἶπεν αὐτοῖς· προσεύχεσθε μὴ
[q] εἰσελθεῖν" εἰς πειρασμόν.

41 Καὶ αὐτὸς [r] ἀπεσπάσθη" ἀπ'
αὐτῶν ὡσεὶ λίθου βολὴν, καὶ
θεὶς τὰ γόνατα προσηύχετο,
42 Λέγων· πάτερ, [s] εἰ βούλει [t]
παρενεγκεῖν" [u] τὸ ποτήριον
τοῦτο" ἀπ' ἐμοῦ· πλὴν μὴ τὸ
θέλημά μου, ἀλλὰ τὸ σὸν [x]
43 γενέσθω." [y] Ὤφθη δὲ αὐ-
τῷ ἄγγελος ἀπ' οὐρανοῦ, ἐν-
44 ισχύων αὐτόν. Καὶ γενόμε-
νος ἐν ἀγωνίᾳ, ἐκτενέστερον

 προς-

(o) ἀρκεῖ. D. (p) = ADL. 1. 13. 131. al. 2. Ed. Syr. p. Arm. Vulg. cant. for. (q) ἐμπεσεῖν. 13. 69. 124. (r) ἀπεστάθη. D. ἀπέστη. G. *receſſit*, cant. colb. brix. (s) μὴ τὸ θέλημα . . . εἰ βούλει etc. hoc ordine, omiſſo πλὴν, D. cant. corb. colb. item verc. || = εἰ βούλει. 1. 118. 131. verc. (t) παρένεγκε. BD gr. (St. β.) 1. 131. 157. al. 11. et Barber. 4. Vulg. It. (exc. vind. cant.) Orig. Damaſc. Tert. Ambr. παρένεγκαι ſ. παρενέγκαι, L. (KM. 13. 69. ap. Mill.) 121. 124. ap. Alt. Mt. r. παρενέγκῃ. 124. ap. Birch. al. 2. παρελθεῖν. 234. al. 3. Conſtitut. (u) τοῦτο τὸ ποτήριον. BDLQ. 157. Mt. c. f. cant. brix. corb. (x) γινέσθω. AGHLQ. 1. 13. 91. Ev. 5. al. 8. Mt. V. c. f. q. (y) Vſ. 43 et 44 = AB. 13. 69. 124. (In 13 prima manus ſcripſit tantum; ὤφθη δὲ, alia recentior ſupplevit in m. In 69 duo haec commata leguntur poſt Matth. 26, 39. ubi in Evangeliſtariis extant.) Aſteriſcis notantur in ES. 24. 36. 161. 166. Mt. V, obelis in 123. Evangeliſtaria omittunt in lectione, quae incipit cap. 22, 39 et pertingit ad cap. 23, 1; habent vero in alia lectione, quae complectitur Matth. 26, 2 — 27, 2. ubi poſt vſ. 20. Jo. 13, 3 — 17. et poſt vſ. 39. Luc. 22, 43 — 45. intercalata ſunt. Olim jam omiſerant codd. quidam gr. et lat. teſtibus Epiph. Scholiaſte in cod. 34. Hilar. et Hier. Deeſt in brix. Omittit Slav. 2. (evangeliſtarium), aſteriſcis notat Slav. 3, habent Slav. 4. 5. 6. 7. 8. 10. || Syri a Photio, et Armeni a Nicone aliiſque vituperantur, quod locum de θρόμβοις αἵματος deleverint. Arm. mſ. ap. La Croze in fine vſ. 44 habet tantum: *et fluxerunt ab eo ſudores tanquam ſtillae ſanguinis*, ſed Arm. ed. addit: *grumi grumi effuſi in terra.* Agnoſcunt Juſtin. Hippol. Epiph. Chryſ. Tit. boſtr. Caeſarius Iren. Hier.

προσηύχετο. ἐγένετο δὲ ὁ
ἱδρὼς αὐτοῦ ὡσεὶ θρόμβοι αἵ-
ματος [z] καταβαίνοντες" ἐπὶ
45 τὴν γῆν. Καὶ ἀναστὰς ἀπὸ
τῆς προσευχῆς, ἐλθὼν πρὸς
τοὺς μαθητὰς [a] †, εὗρεν αὐ-
τοὺς κοιμωμένους ἀπὸ τῆς λύ-
46 πης, Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· τί
καθεύδετε; ἀναστάντες προσ-
εύχεσθε, ἵνα μὴ εἰσέλθητε
εἰς πειρασμόν.
47 Ἔτι [b] — δὲ" αὐτοῦ
λαλοῦντος, ἰδοὺ, ὄχλος· καὶ
ὁ λεγόμενος ἰούδας, εἷς τῶν
δώδεκα, [c] προήρχετο" [d] αὐ-
τοὺς," [e] καὶ ἤγγισε τῷ ἰησοῦ
48 φιλῆσαι αὐτόν." [f] Ὁ δὲ ἰη-
σοῦς εἶπεν αὐτῷ· ἰούδα, φι-
λήματι τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώ-
49 που παραδίδως; [g] Ἰδόντες
δὲ οἱ περὶ αὐτὸν [h] τὸ ἐσόμε-
νον," εἶπον αὐτῷ· κύριε, εἰ
50 πατάξομεν ἐν μαχαίρᾳ; Καὶ
ἐπάταξεν εἷς [i] τις" ἐξ αὐτῶν
τὸν δοῦλον τοῦ ἀρχιερέως,
καὶ ἀφεῖλεν αὐτοῦ τὸ [k] οὖς"
51 τὸ δεξιόν. Ἀποκριθεὶς δὲ
ὁ ἰησοῦς εἶπεν· [l] ἐᾶτε ἕως
τού-

a. αὐτοῦ. d. αὐτῶν.

(z) καταβαίνοντος. Codd. ap. Eraſm. Syr. Perſ. w. Aeth. Vulg. verc. colb. corb. germ. gat. mart. (a) = ABDEI S. al. 37. pluresve. Mt. V. al. 16. Ed. (etiam St. 3.) Arm. Slav. cant. brix. (b) = ABGKLM. 1. 69. 124. 157. Ev. 6. al. 4. Mt. g. Perſ. p. Vulg. for. *Et*, verc. brix. (c) προῆγεν. D. 1. 69. 124. 131. 157. Ev. 18. 19. al. 15. et Barber. 3. Mt. c. f. g. r. προσήρχετο. 121. 225. συνήρχετο αὐτοῖς. Syr. p. in m. (d) ABDEGHK LMS. Ev. 6. al. 64. et Barber. 3. Mt. V. al. 16. Ed. αὐτοῖς. 235. al. 2. Mt. x. (e) = 71. καὶ ἐγγίσας ἐφίλησε τὸν ἰησοῦν. D. cant. veron. verc. vind. corb. colb. item Arm. (f) + τοῦτο γὰρ σημεῖον δεδώκει ſ. δέδωκεν αὐτοῖς. [hucuſque 35. 127.] ὃν ἂν φιλήσω, αὐτός ἐστιν, [αὐτὸν κρατήσατε + Arm. Perſ. p.] DEH. 10. 13. 69. 89** 124. 218 (cum 3. 125**) al. 17. Ev. 6. 18. 19. al. 7. Mt. c. d. f. i. k. l. n. p. r. z. Ed. Syr. utr. Perſ. p. Arm. Aeth. Slav. juniores et ed. (non Slav. 10.) cant. veron. colb. (g) Vſ. 49. 50. 51 = Marcion ap. Epiph. (h) = 71. Mt. r. veron. vind. τὸ γενόμενον. D. 106. Syr. p. in m. Perſ. w. cant. corb. (i) = 69. 71. 106. al. 3. Mt. r. Syr. Arr. Vulg. It. (exc. verc. et, ut videtur, veron.) (k) ὠτίον. DK. ap. Mill. 116. 130. gr. et lat. Mt. d. Scholia in Mt. d. Vulg. It. exc. verc. colb. (l) ἐάσατε ἕως τούτου. 13. 57. 69. 124. ap. Birch. *ſine uſque hoc*, verc. corb. vind. *dimitte eum*, veron. (ſed poſt ἰάσατο αὐτὸν repetit: *Ait autem Jeſus: ſine uſque hoc.*)

τούτου." καὶ [m] ἁψάμενος
τοῦ ὠτίου αὐτοῦ, ἰάσατο αὐ-
52 τόν." Εἶπε δὲ ὁ ἰησοῦς
πρὸς τοὺς παραγενομένους [n]
ἐπ' αὐτὸν" ἀρχιερεῖς καὶ στρα-
τηγοὺς τοῦ ἱεροῦ καὶ πρεσβυ-
τέρους· ὡς ἐπὶ λῃστὴν [o] ἐξε-
ληλύθατε" μετὰ μαχαιρῶν
53 καὶ ξύλων [p]· Καθ' ἡμέραν
ὄντος μου [q] μεθ' ὑμῶν" [r] ἐν
τῷ ἱερῷ," οὐκ ἐξετείνατε
τὰς χεῖρας ἐπ' ἐμέ· ἀλλ' αὕτη
[s] ὑμῶν ἐστιν" ἡ ὥρα, καὶ ἡ
54 ἐξουσία τοῦ σκότους. Συλ-
λαβόντες δὲ αὐτὸν, [t] ἤγα-
γον," [u] καὶ εἰσήγαγον" [x] =
αὐτὸν" εἰς [y] τὸν οἶκον" τοῦ
ἀρχιερέως. ὁ δὲ πέτρος ἠκο-
55 λούθει [z] μακρόθεν. Ἁψάν-
των δὲ [a] πῦρ" ἐν μέσῳ τῆς
αὐλῆς, καὶ συγκαθισάντων
[b] αὐτῶν," ἐκάθητο ὁ πέτρος
56 ἐν μέσῳ αὐτῶν. Ἰδοῦσα δὲ
αὐτὸν παιδίσκη τις [c] καθήμε-
νον πρὸς τὸ φῶς," καὶ ἀτε-
νίσασα αὐτῷ, εἶπε· καὶ οὗτος

 σὺν

(m) ἐκτείνας τὴν χεῖρα ἥψατο αὐτοῦ, καὶ ἀπεκατεστάθη τὸ οὖς αὐτοῦ. D. cant. verc. corb. vind. (ſed vind. poſt vſ. 53 ponit.) ἁψάμενος τοῦ πληγέντος, καὶ τὸ οὖς ἀφῃρημένον ἰάσατο. 157. (n) = 116. πρὸς αὐτόν. GH. 10. 11. 28. 89. 106. 131. 157. 226** al. 17. Mt. a. f. g. k. m. p. r. 10. Ed. Syr. p. m. ſ. *Ad*. Vulg. It. (o) ἐξήλθατε. BDL. 13. 65. 69* 124. 157. ἐξήλθετε. KM. 1. 11. 42. 106. 131. al. 14. Mt. i. n. r. Orig. Euſ. Baſil. ſeleuc. (p) + συλλαβεῖν με. 218 (c. al. 3.) al. 3. Syr. Ar. p. Perſ. p. Aeth. Syr. p. c. aſt. Slav. Sax. Baſil. (q) = 59. Ev. 18. 19. Poſt ἱερῷ ponunt D. 157. Mt. r. cant. (r) = 57* (s) ἐστιν ὑμῶν. BDGL. 116. 124. Mt. a. al. + 4. ὑμῶν. Mt. c. (t) ἦγον 235. Orig. || + αὐτὸν. Syr. p. c. ob. (u) = D. 1. 71. 118. 130. 218 (c. al. 2.) 229* Ev. 13. 18. Mt. d. o. Syr. Perſſ. Arr. Vulg. cant. verc. corb. veron. vind. brix. for. Euſ. προσήγαγον. 219. (x) = ABDKL. 1. 10. 57. 61. 124. 131. 157. al. 11. Mt. m. p* z. 10. Ed. Syr. Perſſ. (Syr. p. habet c. ob.) Vulg. It. Orig. Euſ. Theophyl. (y) τὴν οἰκίαν. BKLM. 1. 124. 131. 157. al. 3. Orig. Euſ. Theophyl. (z) + αὐτῷ. D. 13. 69. 71. 106. 124. 157. Ev. 6. al. 2. Mt. r. Syr. Arr. Aeth. Arm. cant. veron. brix. vind. corb. emmer. Vulg. ed. ſixtin. (a) πυρὰν. 91. 118. al. 2. Mt. c. f. g. n. (b) = BDKL. 157. cant. veron. verc. vind. corb. (c) = verc. καθήμενον ἐν μέσῳ. 29. 71. Mt. r. *ſedentem ad ignem*, brix.

57 σὺν αὐτῷ ἦν. Ὁ δὲ ἠρνήσα-
το [d] = αὐτὸν," λέγων· [e]
γύναι," οὐκ οἶδα αὐτόν.
58 Καὶ μετὰ βραχὺ ἕτερος ἰδὼν
αὐτὸν, [f] ἔφη· καὶ σὺ ἐξ αὐ-
τῶν εἶ." ὁ δὲ πέτρος [g] εἶπεν·"
59 ἄνθρωπε, οὐκ εἰμί. Καὶ
διαστάσης ὡσεὶ ὥρας μιᾶς,
ἄλλος τις διϊσχυρίζετο, [h] λέ-
γων· ἐπ' ἀληθείας" καὶ οὗτος
μετ' [i] αὐτοῦ" ἦν· καὶ γὰρ γα-
60 λιλαῖός ἐστιν. Εἶπε δὲ ὁ πέ-
τρος· ἄνθρωπε, οὐκ οἶδα ὃ
λέγεις. καὶ παραχρῆμα, ἔτι
λαλοῦντος [k] αὐτοῦ," ἐφώνη-
61 σεν [l] † ἀλέκτωρ. Καὶ στρα-
φεὶς [m] ὁ κύριος, ἐνέβλεψε
τῷ πέτρῳ· καὶ" ὑπεμνήσθη
[n] ὁ πέτρος" τοῦ [o] λόγου" τοῦ
κυρίου, [p] ὡς" εἶπεν αὐτῷ·
ὅτι πρὶν ἀλέκτορα φωνῆσαι [q],
62 ἀπαρνήσῃ με τρίς. [r] Καὶ
ἐξελθὼν ἔξω [s] †, ἔκλαυσε
πικρῶς.

63 Καὶ οἱ ἄνδρες, οἱ συνέ-
χοντες [t] ∾ τὸν ἰησοῦν," ἐνέ-
παιζον αὐτῷ, [u] δέροντες."
Καὶ

l † ὁ. s † ὁ πέτρος. t ∾ αὐτὸν.

(d) = BD**gr.KLS. 1. 28. 57. 131. 145. Ev. 18. al. 18. et Barber. 2. Mt. c. f. p. al. 3. Syr. Perſſ. Arr. Arm. Aeth. Sax. It. (exc. cant. for.) Scholia in Mt. d. *Ei*, vind. (e) = D. Perſ. p. cant. Poſt οἶδα αὐτὸν ponunt BL. Arm. (f) εἶπεν τὸ αὐτὸ. D. cant. *et tu cum eo eras ſemper*, veron. corb. vind. Alii aliter. (g) ἔφη. BKLM. 13. 69. 124. al. 7. (h) ἐπ' ἀληθείας λέγω. D. cant. || = ἐπ' ἀληθ. corb. (i) αὐτῶν. 131. *Jeſu*, verc. (k) τοῦ πέτρου. KM. al. 7. Mt. p* Syr. p. c. aſt. (l) = ADGLMS. 1. 13. 69. 106. 124. 131. 157. 235. al. 23. pluresve. Mt. V. al. 18. Ed. (m) = 220. || ὁ κύριος] = Codd. 2. ὁ ἰησοῦς. D. 61. 106. 124* 131. Ev. 6. al. 3. Mt. 17** Syr. utr. (Syr. p. habet rec. in m.) Perſ. p. Copt. cant. || ἐνέβλεψε] ἀνέβλεψε. 131. 145* al. 2. ἐπέβλεψε. 69. 145** (n) = D. 157. cant. gat. (o) ῥήματος. BL. 77. 108. 124. Scholia ap. Mt. || = τοῦ λόγου. Mt. m. (p) ὃ. 157. Ev. 18. 19. Ar. rom. Erp. ὃς vel ὃν. Syr. Perſ. p. Aeth. Arm. (q) + σήμερον. BKLM. 13. 42. 71. 72. 157. al. 8. et Barber. 1. Mt. r. Arr. Copt. Aeth. Syr. p. c. aſt. Sax. item veron. corb. Ante φωνῆσαι ponunt 69. 124. (r) Vſ. 62. = verc. veron. vind. corb. (s) = BDKLM. 1. 10. 42. 61. 124. 127. 131. 157. 226** al. 21. Mt. k. p* z. Copt. Arm. Slav. Vulg. mſ. cant. Scholia in Mt. d. (t) BDLM. 42. 157. al. 2. Arm. Copt. Syr. p. mſ. et ed. in m. Vulg. It. αὐτὸν τὸν ἰησοῦν. 124. || = vind. (u) = D. 69. Syr. Perſ. p. Ar. p. cant. verc. veron. corb. vind. colb. δαίροντες. 157. al. 17. Mt. p. al. 8.

64 Καὶ περικαλύψαντες [x] αὐ-
τὸν, ἔτυπτον αὐτοῦ τὸ πρόσ-
ωπον· καὶ" [y] ἐπηρώτων αὐ-
τὸν, λέγοντες·" προφήτευ-
σον, τίς ἐστιν ὁ παίσας σε.
65 Καὶ ἕτερα πολλὰ βλασφη-
μοῦντες ἔλεγον εἰς αὐτόν.

66 Καὶ ὡς ἐγένετο ἡμέρα,
[συνήχθη τὸ πρεσβυτέριον
τοῦ λαοῦ, [z] ἀρχιερεῖς τε"
καὶ γραμματεῖς, καὶ [a] ἀνήγα-
γον" αὐτὸν εἰς τὸ συνέδριον
[b] ∾ ἑαυτῶν," λέγοντες· [c] εἰ"
σὺ εἶ ὁ χριστὸς, * [d] εἰπὲ
67 ἡμῖν." Εἶπε δὲ αὐτοῖς· ἐὰν
ὑμῖν εἴπω, οὐ μὴ πιστεύση-
68 τε· [e] Ἐὰν δὲ καὶ" ἐρωτή-
σω, οὐ μὴ ἀποκριθῆτέ [f] μοι,"
69 [g] ἢ ἀπολύσητε." Ἀπὸ τοῦ
νῦν [h] ἔσται ὁ υἱὸς τοῦ ἀν-
θρώπου καθήμενος ἐκ δεξιῶν
τῆς δυνάμεως τοῦ θεοῦ.
70 Εἶπον δὲ πάντες· σὺ οὖν εἶ ὁ
υἱὸς τοῦ θεοῦ; ὁ δὲ πρὸς αὐ-
τοὺς ἔφη· ὑμεῖς λέγετε, ὅτι
71 ἐγώ εἰμι. Οἱ δὲ εἶπον· τί
ἔτι χρείαν ἔχομεν μαρτυρίας;
αὐτοὶ γὰρ ἠκούσαμεν ἀπὸ τοῦ
στόματος αὐτοῦ.

1 Καὶ [i] ἀναστὰν ἅπαν τὸ
πλῆθος αὐτῶν," [[k] ἤγαγον"
2 αὐτὸν ἐπὶ τὸν πιλάτον.] Ἤρ-
ξαντο δὲ κατηγορεῖν αὐτοῦ,
λέγοντες· τοῦτον εὕρομεν δια-

 στρέ-

b ∾ αὐτῶν. k. ἤγαγεν.

(x) αὐτὸν. BL. Copt. vind. corb. item veron. colb. αὐτοῦ τὸ πρόσωπον. 1. al. 5. Ar. rom. Erp. αὐτοῦ τὸ πρόσωπον, ἔτυπτον αὐτὸν, καί. D. 131. Arm. cant. verc. Utrumque conjungit brix. (y) ἔλεγον. D. Syr. cant. item veron. corb. || = αὐτόν. BKL. 42. 49. Ev. 18. (z) = GH. 64. Ev. 7. Mt. V. καὶ ἀρχιερεῖς. D. 116. μετὰ ἀρχιερέων καὶ γραμματέων. 157. || = τε. S. 1. 11. 57. 72. 89. 235. al. 12. Mt. B. al. 16. Ed. verc. (a) ἀπήγαγον. DK. 69. 124. 131. 116. al. 6. Mt. B. f. ſemel. k. o. p. ξ. ψ. Ed. Syr. p. in m. Orig. ἀπαγάγοντες ἤγαγον. Arm. (b) DKLMS. 218 (c. al. 10.) Ev. 6. al. 12. pluresve. Mt. BV. al. 19. Ed. Orig. (c) = DL. 80. 142. cant. (d) = D. 61. cant. (e) καὶ ἐάν. Mt. m. colb. Theophyl. ἐάν. D. cant. veron. verc. vind. corb. ἐὰν δε. BL. 235. al. 3. Syr. Cyr. εἰ δὲ καί. 59. (f) = BL. Mt. m. Copt. verc. Cyr. (g) = BL. 131. 157. Copt. for. Cyr. Ambr. (h) + δε. ABDL. Copt. Arm. Syr. p. c. aſt. Vulg. cant. for. vind. Cyr. Ambr. γάρ. Orig. colb. (i) ἀναστάντες. D. 91. 131. al. 2. cant. item Mt. f. ſemel. g. q. (k) ABDEGHKLMS. al. 46. Mt. BV. al. 18. Ed. Syr. utr. Copt. Arm. Slav. Vulg. It. Euthym.

στρέφοντα [l] τὸ ἔθνος," [m] καὶ
κωλύοντα" καίσαρι φόρους
διδόναι, [n] [o] λέγοντα ἑαυτὸν
3 χριστὸν βασιλέα εἶναι." Ὁ
δὲ πιλάτος ἐπηρώτησεν αὐτὸν,
λέγων· σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς τῶν
ἰουδαίων; ὁ δὲ ἀποκριθεὶς αὐ-
4 τῷ ἔφη· σὺ λέγεις. Ὁ δὲ
πιλάτος εἶπε πρὸς τοὺς ἀρχιε-
ρεῖς καὶ τοὺς ὄχλους· οὐδὲν
εὑρίσκω αἴτιον ἐν τῷ ἀνθρώ-
5 πῳ τούτῳ. Οἱ δὲ [p] ἐπί-
σχυον," λέγοντες· ὅτι [q] ἀνα-
σείει" τὸν λαὸν, [r] διδάσκων"
καθ' ὅλης τῆς [s] ἰουδαίας,"
ἀρξάμενος ἀπὸ τῆς γαλιλαίας
6 ἕως ὧδε [t]. Πιλάτος δὲ ἀκού-
σας [u] γαλιλαίαν," ἐπηρώτη-
σεν, εἰ ὁ ἄνθρωπος γαλιλαῖός
7 ἐστι. Καὶ ἐπιγνοὺς, ὅτι ἐκ
τῆς ἐξουσίας ἡρώδου ἐστὶν,
ἀνέπεμψεν αὐτὸν πρὸς ἡρώ-
δην, ὄντα καὶ αὐτὸν ἐν ἱερο-
σολύμοις ἐν ταύταις ταῖς ἡμέ-
8 ραις. Ὁ δὲ ἡρώδης, ἰδὼν
τὸν ἰησοῦν, ἐχάρη λίαν· ἦν
γὰρ θέλων [x] ἐξ ἱκανοῦ" ἰδεῖν
αὐτὸν, διὰ τὸ ἀκούειν [y] =
πολλὰ" περὶ αὐτοῦ· καὶ [z] ἤλ-
πιζέ" τι σημεῖον ἰδεῖν ὑπ' αὐ-
9 τοῦ [a] γινόμενον." Ἐπηρώτα
δὲ αὐτὸν ἐν λόγοις ἱκανοῖς·
αὐτὸς δὲ οὐδὲν ἀπεκρίνατο
10 αὐτῷ. Εἱστήκεισαν δὲ οἱ ἀρ-
χιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς,
εὐτόνως κατηγοροῦντες αὐτοῦ.
11 Ἐξουθενήσας δὲ αὐτὸν ὁ ἡρώ-
δης σὺν τοῖς στρατεύμασιν
αὐτοῦ, καὶ ἐμπαίξας, περι-
βαλὼν αὐτὸν ἐσθῆτα λαμ-
πρὰν,

(l) = 1. τὸν λαόν. 157. τὸ γένος. Mt. B. || + ἡμῶν. BDKLM. 13. 69. 106. 118. 124. 131. al. 24. et Barber. 3. Mt. B. c. ſemel. f. ſemel. i. n. z** ψ. Syr. utr. Arr. Perſſ. Copt. Aeth. Arm. Slav. Vulg. It. Euthym. || + ὑμῶν. Mt. x. (m) = 1. || *et ſolventem* (καταλύοντα) *legem noſtram et prophetas, et prohibentem,* veron. corb. vind. colb. Mm. gat. Marcion ap. Epiph. (n) + καί. BL. 106. Syr. Arr. Arm. Vulg. It. exc. cant. verc. colb. (o) = Mt. B. || = χριστόν. Mt. r. (p) ἐνίσχυον. DH. 69. *fortius dicebant*, cant. (q) ἀναπείθει. Mt. c. ſemel. *ſeducit*, cant. (r) = 64. veron. vind. (s) γῆς. D. cant. (t) + *et filios noſtros et uxores avertit a nobis: non enim baptizatur ſicut nos.* colb. Priorem additamenti partem etiam Marcion ap. Epiph. legebat vſ. 2. poſt διδόναι. (u) = BL. Copt. (x) = verc. ἐξ ἱκανοῦ χρόνου. HM. 1. 13. 69. 124. 131. al. 20. et Barber. 1. Mt. g. r. (Verſſ.) ἐξ ἱκανῶν χρόνων. BDL. 157. cant. colb. (y) = BDKL. 1. 42. 131. 157. al. 10. Copt. Aeth. Ar. p. cant. *frequenter.* verc. Arm. Alii poſt αὐτοῦ ponunt. (z) ἐλπίζειν. 157. (a) = G. 16. 59. Syr.

πρὰν, ἀνέπεμψεν αὐτὸν τῷ
12 πιλάτῳ. [b] Ἐγένοντο δὲ Φί-
λοι ὅ, τε πιλάτος καὶ ὁ ἡρώ-
δης ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ μετ'
ἀλλήλων· προϋπῆρχον γὰρ [c]
ἐν ἔχθρα ὄντες" πρὸς ἑαυ-
13 τούς. Πιλάτος δὲ, συγκα-
λεσάμενος τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ
τοὺς ἄρχοντας καὶ τὸν λαὸν,
14 Εἶπε πρὸς αὐτούς· προση-
νέγκατέ μοι τὸν ἄνθρωπον
τοῦτον, ὡς [d] ἀποστρέφοντα"
τὸν λαόν· καὶ ἰδοὺ, ἐγὼ,
ἐνώπιον ὑμῶν ἀνακρίνας, οὐ-
δὲν εὗρον [e] ἐν τῷ ἀνθρώπῳ
τούτῳ αἴτιον," [f] ὧν κατηγο-
15 ρεῖτε κατ' αὐτοῦ." Ἀλλ'
οὐδὲ ἡρώδης· [g] ∾ ἀνέπεμψα
γὰρ — ὑμᾶς πρὸς αὐτὸν,"
καὶ ἰδοὺ, οὐδὲν ἄξιον θανά-
του ἐστὶ πεπραγμένον [h] αὐτῷ.
16 Παιδεύσας οὖν αὐτὸν ἀπολύ-
17 σω. [i] = Ἀνάγκην δὲ εἶχεν
ἀπολύειν αὐτοῖς κατὰ ἑορτὴν
18 ἕνα." Ἀνέκραξαν δὲ παμ-
πληθεὶ, λέγοντες· αἶρε τοῦ-
τον, ἀπόλυσον δὲ ἡμῖν [k] τὸν"
19 βαραββᾶν· Ὅστις ἦν διὰ
στάσιν

---

g ∾ ἀνέπεμψεν γὰρ αὐτὸν πρὸς ἡμᾶς.

(b) Vſ. 12: Ὄντες δὲ ἐν ἀηδίᾳ (*lite*, cant. *diſſenſione*, colb.) ὁ πιλάτος καὶ ὁ ἡρώδης, ἐγένοντο Φίλοι ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ. D. cant. colb. (addit tamen colb: *nam ante inimici erant ad invicem.*) Ordo verborum varie mutatur in codd. gr. (c) ἔχθραν ἔχοντες. 235. (d) διαστρέφοντα. 1. 13. 69. 124. 131. al. 13. et Barber. 2. Mt. d** f. ſemel. m. (e) αἴτιον ἐν αὐτῷ. D. 59. *mali in eo*, cant. ἐν αὐτῷ αἴτιον. 69. 124. Sahid. αἴτιον. Mt. c. ſemel. || = αἴτιον. 1. 131. Alius. Poſt αὐτοῦ ponit 157. Ante οὐδὲν Arm. ἄξιον, verc. (f) = D. 59. cant. || = κατ'. AL. 1. 28. 131. 218. Mt. B. f. ſemel. (g) HKLM. 89** 142 in m. 145. 157. 184. al. 7. Copt. Arr. brix. vat. 359. bodl. item (ſed πρὸς ὑμᾶς) B. Syr. p. mſ. in m. *remiſit enim eum ad nos, nam remiſi vos ad illum*, germ. 1. || ἀνέπεμψα] ἀνέπεμψεν. Mt. B. || ὑμᾶς πρὸς αὐτὸν] αὐτὸν πρὸς ὑμᾶς. 71. Syr. p. in m. gat. Mm. item Mt. r. αὐτὸν πρὸς αὐτόν. Syr. Perſſ. Arm. Slav. Sax. πρὸς αὐτὸν. Mt. ψ. αὐτὸν. Ev. 12** (h) + ἐν. D. 13. 40. 63. 69. 91. 124. 157. Ev. 6. 19. al. 12. Mt. c. ſemel. g. m. r. 10. Slav. Theophyl. (i) = ABKL. Copt. Sahid. verc. Poſt vſ. 19. ponit D. cant. || κατ' ἑορτὴν] = 50. κατ' ἐνιαυτὸν. Mt. r. *ſecundum conſuetudinem*, veron. Ante ἀνάγκην ponit Mt. 12. Ante ἀπολύειν D. Mt. c. r. Arm. Poſt ἕνα Mt. n. || αὐτοῖς] = 90. Mt. r. emmer. Ante ἀπολύειν ponit 69. Poſt ἕνα Mt. c. || ἕνα] δέσμιον. Arr. ἕνα δέσμιον. 71. 106. 229 in m. al. 4. Mt. r. Perſ. p. Syr. p. c. ob. (k) = AGH. 72. 89. 235. Ev. 6. Alii. Mt. BV. al. 14. Ed. Theophyl.

στάσιν τινὰ γενομένην ἐν τῇ
πόλει καὶ φόνον βεβλημένος
20 εἰς φυλακήν. Πάλιν [l] οὖν"
ὁ πιλάτος προσεφώνησε [m],
θέλων ἀπολῦσαι [n] τὸν ἰη-
21 σοῦν." Οἱ δὲ [o] ἐπεφώνουν,"
λέγοντες· [p] ∾ σταύρωσον,
22 σταύρωσον" αὐτόν. Ὁ δὲ
τρίτον εἶπε πρὸς αὐτούς· τί
γὰρ κακὸν ἐποίησεν οὗτος;
[q] οὐδὲν αἴτιον" θανάτου [r] εὗ-
ρον" ἐν αὐτῷ· παιδεύσας οὖν
23 αὐτὸν ἀπολύσω. Οἱ δὲ ἐπέ-
κειντο φωναῖς μεγάλαις αἰ-
τούμενοι αὐτὸν σταυρωθῆναι·
καὶ κατίσχυον αἱ φωναὶ αὐ-
τῶν [s] καὶ τῶν ἀρχιερέων."
24 Ὁ δὲ πιλάτος [t] ἐπέκρινε" γε-
25 νέσθαι τὸ αἴτημα αὐτῶν. Ἀπέ-
λυσε δὲ [u] † τὸν [x] διὰ στάσιν
καὶ φόνον" βεβλημένον εἰς
[y] τὴν" φυλακήν, ὃν ᾐτοῦν-
το· τὸν δὲ ἰησοῦν παρέδωκε
τῷ θελήματι αὐτῶν.

26 Καὶ ὡς ἀπήγαγον αὐ-
τόν, ἐπιλαβόμενοι [z] σίμωνός
τινος κυρηναίου [a] † ἐρχομέ-
νου ἀπ' ἀγροῦ, ἐπέθηκαν αὐ-
τῷ τὸν σταυρὸν, φέρειν [b] ὄ-
27 πισθεν" τοῦ ἰησοῦ. Ἠκο-
λούθει δὲ αὐτῷ πολὺ πλῆ-
θος

p ∾ σταυροῦ, σταυροῦ. u † αὐτοῖς. a † τοῦ.

(l) ὦ. ADL. 124. 157. Syr. Copt. Vulg. It. || = Mt. z. Arm. Perſ. w. tol. (m) + αὐτοῖς. BL. (St. β. η.) 124. 157. + αὐτούς. D. 13. item 69. Syr. Perſ. w. Copt. Aeth. Vulg. It. (n) = H. αὐτόν. 1. 131. Mt. f. ſemel. (o) ἐφώνουν. 71. al. 3. Mt. r. Ed. ἔκραξαν. D. (p) BD. Orig. ſaepe. Cyr. Scholia ap. Mt. (q) οὐδεμίαν αἰτίαν. D. οὐδὲν ἄξιον. L. Ev. 19. al. 3. Mt. c. bis. f. ſemel. Syr. p. in m. Slav. verc. colb. (r) εὑρίσκω. D. Mt. m. Vulg. It. exc. verc. gat. (s) = BL. 130. gr. et lat. Alius. Copt. Sahid. Vulg. It. exc. cant. colb. brix. (t) ἀπέκρινε. 61. al. 4. Mt. B. (u) = ADELPS. 10. 28. 36. 40. 57. 61. 63. 64. 89. 127. 130. gr. 142. 218 (c. al. 6.) 235. Ev. 6. al. 33. Mt. BV. al. 18. Ed. Perſ. p. Copt. (Syr. p. habet c. ob.) cant. verc. || + τὸν βαραββᾶν. 1. 13. 61. 69. 124. 131. Ev. 18. 19. al. 19. Mt. c. ſemel. f. ſemel. r. x. Arm. (x) ἕνεκα φόνου. D. cant. (y) = BDK. 69. 225. Mt. f. ſemel. p. 17. Orig. (z) σίμωνά τινα κυρηναῖον ἐρχόμενον. BCD. 33. 124. Ev. 7. item (abſque τινα) L. σίμωνά τινα κυρηναῖον τοῦ ἐρχομένου. 69. (a) = τοῦ (ſ. τὸν) ABCDGHLPS. 33. 106. 124. 131. 157. 235. Ev. 6. al. 22. Mt. BV. al. 20. Ed. Theophyl. (b) ὀπίσω. 34. Ev. 18. 19. al. 2. Mt. c. bis. m. Theophyl. ἔμπροσθεν. 72.

θος τοῦ λαοῦ καὶ [c] γυναι-
κῶν," αἳ [d] — καὶ" ἐκόπτοντο
28 καὶ ἐθρήνουν αὐτόν. Στρα-
φεὶς δὲ πρὸς αὐτὰς ὁ ἰησοῦς,
εἶπε· θυγατέρες ἱερουσαλὴμ,
μὴ κλαίετε ἐπ' [e] ἐμέ·" [f] πλὴν"
ἐφ' ἑαυτὰς κλαίετε, καὶ ἐπὶ
29 τὰ τέκνα ὑμῶν. Ὅτι ἰδοὺ,
ἔρχονται ἡμέραι, ἐν αἷς ἐροῦ-
σι· μακάριαι αἱ στεῖραι, καὶ
κοιλίαι αἳ οὐκ ἐγέννησαν, καὶ
μαστοὶ οἳ οὐκ [g] ἐθήλασαν."
30 Τότε ἄρξονται λέγειν τοῖς
ὄρεσι· πέσετε ἐφ' ἡμᾶς· καὶ
τοῖς βουνοῖς· καλύψατε ἡ-
31 μᾶς. Ὅτι εἰ ἐν τῷ ὑγρῷ
ξύλῳ ταῦτα ποιοῦσιν, ἐν τῷ
32 ξηρῷ τι [h] γένηται;"] [[i] Ἤ-
γοντο δὲ καὶ ἕτεροι δύο κα-
κοῦργοι σὺν αὐτῷ ἀναιρε-
θῆναι.

33 Καὶ ὅτε [k] ἀπῆλθον"
ἐπὶ τὸν τόπον τὸν καλούμε-
νον κρανίον, ἐκεῖ ἐσταύρω-
σαν αὐτὸν καὶ τοὺς κακούρ-
γους· ὃν μὲν ἐκ δεξιῶν, ὃν
34 δὲ ἐξ ἀριστερῶν. [l] Ὁ δὲ ἰη-
σοῦς ἔλεγε· πάτερ, ἄφες αὐ-
τοῖς· οὐ γὰρ οἴδασι τί ποιοῦ-
σι." [m] διαμεριζόμενοι δὲ τὰ
ἱμάτια αὐτοῦ, ἔβαλον [n] ∾
35 κλῆρον." Καὶ εἱστήκει ὁ
λαὸς [o] θεωρῶν." ἐξεμυκτήρι-
ζον

n ∾ κλήρους.

(c) γυναῖκες. D. Mt. m. Syr. Perſſ. p. cant. brix. colb. (d) = ABCDL. 33. 218 (c. al. 6.) al. 2. Syr. Copt. Arm. Vulg. It. Theophyl. (e) ἐμοί. 29. 71. 157. Mt. r. || + μηδὲ πενθεῖτε. D. cant. || ἐπὶ ter = D. It. (exc. brix. for. colb.) Ambr. (f) ἀλλ'. D. (Vulg. It.) (g) ἔθρεψαν. BL. 131. ἐξέθρεψαν. D. 1. 118. Syr. p. in m. *educaverunt*, verc. *nutrierunt*, cant. veron. corb. *nutricaverunt*, colb. *lactaverunt*, Vulg. brix. (h) γενήσεται. DK. 71. 106. 218 (c. al. 5.) al. 10. Mt. o. r. *fiet*, Vulg. It. *facient*, colb. γίνεται. ES. Ev. 6. al. 4. Mt. d. f. ſemel. 11. (i) Vſ. 32 = 57. In Evangeliſtariis (ut 18. 19. Mt. c. f.) tum hic verſus tum omnia, a καὶ τοὺς κακούργους vſ. 33. ad παραδείσῳ v. 43. omittuntur in una lectione, cap. 23, 1 — 56. Sed in aliis lectionibus (cap. 22, 66 — 23, 49. et 23, 32 — 49.) haec vel in iisdem Evangeliſtariis retinentur. (k) ἦλθον. BCDLQ. 33. 69. 124. ap. Alt. 157. Mt. x. Syr. Copt. (Syr. p. habet in m.) Vulg. It. (l) = BD* (ſuppletur in m. graece, non latine) 38. cant. veron. verc. Habent Iren. Hilar. Ambr. Hier. Alii. || ἰησοῦς] κύριος. Q. Syr. p. in m. || ἔλεγε] εἶπε. AKM. al. 6. || πάτερ = A. (m) = Marcion ap. Tert. (non ap. Epiph.) (n) A. 1. 131. Alius. Ev. 14. 26. Mt. g. r. Syr. p. (ſed rec. habet in m.) Slav. Vulg. verc. brix. corb. for. Aug. diſ. (o) *exſpectans*, Vulg. mſ. It. exc. cant. colb.

ζον δὲ [p] [q] καὶ" [r] οἱ ἄρχοντες"
[s] — σὺν αὐτοῖς," λέγοντες·
ἄλλους [t] ἔσωσε, σωσάτω ἑαυ-
τὸν, [u] εἰ οὗτός ἐστιν ὁ χρι-
στὸς, ὁ τοῦ θεοῦ ἐκλεκτός."
36 Ἐνέπαιζον δὲ αὐτῷ καὶ οἱ
στρατιῶται, προσερχόμενοι
καὶ ὄξος προσφέροντες αὐτῷ,
37 Καὶ λέγοντες· [x] εἰ σὺ εἶ ὁ βα-
σιλεὺς τῶν ἰουδαίων, σῶσον
38 σεαυτόν." Ἦν δὲ καὶ [y] ἐπι-
γραφὴ [z] γεγραμμένη" ἐπ' αὐ-
τῷ [a] γράμμασιν ἑλληνικοῖς
καὶ ῥωμαϊκοῖς καὶ ἑβραϊκοῖς·"
[b] οὗτός ἐστιν" ὁ βασιλεὺς
39 τῶν ἰουδαίων. Εἷς δὲ τῶν
[c] κρεμασθέντων" κακούργων
ἐβλασφήμει αὐτὸν, [d] λέγων·
εἰ σὺ εἶ ὁ χριστὸς, σῶσον σε-
40 αυτὸν καὶ ἡμᾶς." Ἀποκρι-
θεὶς δὲ ὁ ἕτερος [e] ἐπετίμα αὐ-
τῷ, λέγων·" οὐδὲ φοβῇ σὺ
τὸν θεὸν, ὅτι ἐν τῷ αὐτῷ
41 κρίματι [f] εἶ; Καὶ" ἡμεῖς
μὲν δικαίως· ἄξια γὰρ, ὧν
ἐπράξαμεν, ἀπολαμβάνομεν·
[g] οὗτος

(p) + αὐτόν. D. 1. 13. 69. 106. 131. 218 (c. 124. al. 6.) 235. al. 11. et Barber. 2. Mt. B. c. ſemel. g. x. Syr. Perſſ. Aeth. Arm. Vulg. It. Euſ. (q) = C*D. 1. 118. 131. Mt. g. Vulg. It. Euſ. (r) = D. cant. οἱ ἀρχιερεῖς. Ev. 13. Mt. B. gat. (s) = BCDLQ. 33. 47. 69. 157. Mt. B. Syr. Perſ. p. Copt. cant. veron. colb. corb. *intra ſe*, verc. *cum Sadducaeis*, gat. Mm. *cum Phariſaeis*, tol. Codd. lat. ap. Wetſt. || + τοῖς (σὺν τοῖς. 80) πρεσβυτέροις. 80. 220. (t) ἔσωσας, σεαυτὸν σῶσον· εἰ υἱὸς εἶ τοῦ θεοῦ, εἰ χριστὸς εἶ ὁ ἐκλεκτός. D. cant. item colb. (u) εἰ υἱός ἐστιν ὁ χριστὸς τοῦ θεοῦ, ὁ ἐκλεκτὸς. B. || οὗτος = B. Slav. 2. 3. || ὁ τοῦ θεοῦ ἐκλεκτὸς] ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ. 157. Slav. 2. 3. ὁ ἐκλεκτὸς τοῦ θεοῦ. C. colb. corb. τοῦ θεοῦ ὁ ἐκλεκτὸς. L. 1. 118. Copt. Euſ. ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ, ὁ ἐκλεκτὸς. 13. 69. 131. Arm. Syr. p. (x) χαῖρε ὁ βασιλεὺς τῶν ἰουδαίων· περιτιθέντες αὐτῷ καὶ ἀκάνθινον στέφανον. D. cant. colb. || = εἰ. A. 1. 131. al. 3. Mt. g. m. verc. (y) + ἡ. DGS. al. 11. Mt. z. al. 4. Ed. (z) = BL. Copt. ἐπιγεγραμμένη. ADQ. Mt. B. cant. Poſt αὐτῷ ponunt C* 13. 69. 124. (a) = BC*L. Copt. verc. || καὶ ῥωμ. καὶ ἑβρ. = Ev. 32. || καὶ ῥωμ. = corb. || καὶ ἑβρ. = 69. Ante ῥωμ. ponit 157. (b) = C. colb. Poſt ἰουδαίων ponunt D. 124. cant. corb. item (omiſſo ἐστιν) BL. verc. || + ὁ ἰησοῦς. 1. 118. Alius. Mt. g. || Orig. ut rec. (c) = D. Ev. 26. cant. συγκρεμασθέντων αὐτῷ. Mt. 12. Syr. Syr. hieroſ. (d) = D. cant. || λέγων· εἰ] οὐχὶ. BL. Copt. item veron. verc. corb. || εἰ σὺ εἶ ὁ χριστὸς] εἰ υἱὸς εἶ τοῦ θεοῦ. Mt. 12. || εἰ] οὐχὶ. Arm. (e) ἐπιτιμῶν αὐτῷ ἔφη. BC*L. Copt. (f) ἐσμέν. C* Copt. Syr. hieroſ. Chryſ. εἶ, καὶ ἡμεῖς ἐσμὲν καί. D. Epiph. *et nos ſumus*. Et, cant.

[g] οὗτος δὲ οὐδὲν ἄτοπον ἔπρα-
42 ξε." Καὶ [h] ἔλεγε τῷ ἰησοῦ·"
μνήσθητί μου, [i] — κύριε,
[k] ὅταν ἔλθῃς" [l] ἐν τῇ βασι-
43 λείᾳ σου." [m] [n] Καὶ εἶπεν
αὐτῷ ὁ ἰησοῦς· ἀμὴν λέγω σοι,"
σήμερον * μετ' ἐμοῦ ἔσῃ ἐν
44 τῷ παραδείσῳ. Ἦν δὲ [o] ὡς-
εὶ ὥρα ἕκτη, [p] καὶ σκότος
ἐγένετο ἐφ' ὅλην τὴν γῆν,
45 ἕως ὥρας ἐννάτης." [q] — Καὶ
ἐσκοτίσθη ὁ ἥλιος·" [r] καὶ
ἐσχίσθη τὸ καταπέτασμα τοῦ
46 ναοῦ μέσον." Καὶ φωνήσας
φωνῇ μεγάλῃ ὁ ἰησοῦς, εἶπε·
πάτερ, εἰς χεῖράς σου [s] ∾
παραθήσομαι" τὸ πνεῦμά
μου· [t] καὶ ταῦτα εἰπὼν, ἐξέ-
47 πνευσεν." [u] Ἰδὼν δὲ ὁ ἑκα-
τόνταρχος τὸ γενόμενον," ἐδό-
ξασε τὸν θεὸν, λέγων· ὄντως
ὁ ἄνθρωπος οὗτος δίκαιος ἦν.
48 Καὶ πάντες οἱ συμπαραγενό-
μενοι ὄχλοι ἐπὶ τὴν θεωρίαν
ταύτην,

---

s ∾ παρατίθεμαι.

(g) = 59. || ἄτοπον] = colb. πονηρὸν. D. (St. β.) *iniquum*, cant. *mali*, Vulg. It. (h) στραφεὶς πρὸς τὸν κύριον, εἶπεν αὐτῷ. D. cant. ἔλεγε· ἰησοῦ. BL. (i) = BDLM. 15. 42. Copt. Syr. hieroſ. cant. verc. Orig. ſemel. Ante μνήσθητι ponit Q. corb. brix. ἰησοῦ. Orig. ſemel. (k) = DQ. cant. (l) εἰς τὴν βασιλείαν σου. BL. Copt. Vulg. brix. for. colb. corb. Hilar. Ambr. ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς ἐλεύσεώς σου. D. cant. (m) Vſ. 43 = Marcion ap. Epiph. Manichaei ap. Chryſ. Aliqui ap. Orig. (n) ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ τῷ ἐπι-πλήσσοντι. (leg. ἐπιπλήσσοντι. A prima erat ἐκλήσοντι. *dixit qui objurgabat eum* [ſcil. alterum latronem, vſ. 40.] cant.) θάρσει. D. cant. || ὁ ἰησοῦς] = BL. Ev. 26. Copt. + *Credis?* colb. (o) + ἤδη. BC*L. Copt. Syr. p. Ar. p. Orig. int. (p) = Syr. hieroſ. || ἐφ' ὅλης] ἐπὶ. Mt. m. || γῆν] οἰκουμένην. Mt. d. (q) = C* Marcion ap. Epiph. τοῦ ἡλίου σκοτισθέντος. Syr. p. τοῦ ἡλίου ἐκλείποντος. BL. Ev. 7. 9. 10. 12. 13. 15. 17. Mt. c. et f. ſemel. (cf. vſ. 32. not. i.) Syr. p. in m. Orig. c. Celſ. Orig. int. in cantic. Aliqui ap. Orig. int. in Matth. || καὶ = Arm. veron. colb. verc. δὲ. D. Copt. cant. (r) Poſt ἐξέπνευσεν vſ. 46. ponit D. cant. (s) ABCKMPQ. (St. β. γ. ε.) 33. 42. 127. 131. Ev. 18. 19. al. 7. Mt. c. ſemel. x. z* Juſtin. Orig. Theodot. Euſ. Cyr. hieroſ. παρατίθημι. D. (St. ς. θ.) 1. 106. 209. Ev. 36. al. 19. Mt. c. ſemel. f. ſemel. r. Syr. Vulg. It. Conſtitut. Ath. Eunom. Baſ. Nyſſ. Epiph. Cyr. Theodoret. Euſ. emiſ. Theophyl. Patr. lat. (t) = 29. 64. Mt. q* (u) καὶ ὁ ἑκατόντ. φωνήσας. D. cant.

ταύτην, [x] θεωροῦντες τὰ γε-
νόμενα," τύπτοντες [y] = ἑαυ-
τῶν" [z] τὰ στήθη" ὑπέστρε-
49 φον [a]. Εἱστήκεισαν δὲ πάν-
τες οἱ γνωστοὶ [b] αὐτοῦ" μα-
κρόθεν, καὶ γυναῖκες αἱ συν-
ακολουθήσασαι αὐτῷ ἀπὸ τῆς
γαλιλαίας, ὁρῶσαι ταῦτα.]

50 Καὶ ἰδοὺ, ἀνὴρ ὀνόματι
ἰωσὴφ, βουλευτὴς * ὑπάρ-
χων, [c] ἀνὴρ" ἀγαθὸς καὶ δί-
51 καιος, (Οὗτος οὐκ ἦν [d] συγ-
κατατεθειμένος" τῇ βουλῇ
καὶ τῇ πράξει αὐτῶν·) ἀπὸ
ἀριμαθαίας πόλεως τῶν ἰου-
δαίων· ὃς [e] ∽ καὶ προσεδέχε-
το καὶ αὐτὸς" τὴν βασιλείαν
52 τοῦ θεοῦ. [f] Οὗτος" προσελ-
θὼν τῷ πιλάτῳ, ᾐτήσατο τὸ
53 σῶμα τοῦ ἰησοῦ. [g] Καὶ κα-
θελὼν [h] αὐτὸ," ἐνετύλιξεν
[i] αὐτὸ" σινδόνι, καὶ ἔθηκεν
[k] αὐτὸ" ἐν μνήματι λαξευτῷ,
οὗ οὐκ ἦν [l] οὐδέπω" οὐδεὶς
54 κείμενος. [m] [n] Καὶ ἡμέρα
ἦν

e ∽ προσεδέχετο.

(x) = A. 226. || θεωροῦντες] θεωρήσαντες. BCD gr. L. 33. colb. || ὄχλοι καὶ θεωρήσαντες τὴν θεωρίαν ταύτην καὶ τὰ γινόμενα. 124. ap. Alt. item 69. Arm. (y) = ABCDL. 1. 131. al. 4. Arm. cant. for. In aliis locum mutat. αὐτῶν. 69. Ev. 6. Mt. 17. al. 4. (z) τὰς κεφαλάς. Ev. 7. *frontes*, colb. || + καὶ τὰ μέτωπα. D. *et frontes*, cant. (a) + *dicentes: vae vobis, quae facta ſunt hodie propter peccata noſtra; appropinquavit enim deſolatio Hieruſalem*. germ. 1. (b) αὐτῷ. ABLP. 33. 64. (c) = D. cant. veron. verc. corb. (d) συγκατατιθέμενος. CD. 1. 124. ap. Alt. 131. al. 6. (e) προσεδέχετο. BCDL. 69. cant. veron. verc. colb. καὶ προσεδέχετο. 13. 127. al. 2. Syr. Arr. Copt. προσεδέχετο καὶ αὐτός. K. 1. 33. 91. 106. 131. al. 13. Mt. d. g. i. m. n. p. Ed. Slav. Vulg. for. brix. corb. καὶ αὐτὸς προσεδέχετο. P. 157. al. 3. Mt. a. k. z. 10. Arm. (f) = D* καὶ D** cant. αὐτός. 69. ὅς. 34. 39. Mt. m. οὗτος οὖν. 47. καὶ οὗτος. Mt. 11. (g) + *Pilatus autem cum audiſſet quia exſpiravit, clarificavit Dominum, et donavit corpus Joſeph. Joſeph autem depoſuit corpus etc.* colb. (h) = BCDL. 69. Ev. 17. 18. 19. Mt. 17. Vulg. It. exc. veron. αὐτόν. 157. (i) = H. 1. al. 7. Mt. c. f. Slav. Vulg. It. αὐτόν. 59. Ev. 17. verc. τὸ σῶμα τοῦ ἰησοῦ ἐν. D. cant. (k) = 33. 69. 131. al. 4. αὐτόν. BD. Vulg. It. exc. colb. (l) = 47* 54. colb. οὔπω. ABDL. 1. 118. Orig. Poſt οὐδεὶς ponunt alii. (m) + καὶ προσεκύλισε λίθον μέγαν ἐπὶ τῇ θύρᾳ τοῦ μνημείου. 13. 69. 124. ap. Alt. al. 11. Mt. r. Copt. + καὶ θέντος αὐτοῦ, ἐπέθηκεν τῷ μνημείῳ λίθον, ὃν μόγις εἴκοσι ἐκύλιον. D. cant. colb. (n) Vſ. 54: ἦν δὲ ἡ ἡμέρα πρὸ σαββάτου. D. cant. *Fuit autem dies coenae purae ante ſabbatum*, colb.

ἦν [o] παρασκευὴ," [p] = καὶ"
55 σάββατον [q] ἐπέφωσκε." Κα-
τακολουθήσασαι δὲ [r] — καὶ"
γυναῖκες, αἵτινες ἦσαν συνε-
ληλυθυῖαι αὐτῷ ἐκ τῆς γαλι-
λαίας, ἐθεάσαντο τὸ μνη-
μεῖον, [s] καὶ ὡς ἐτέθη τὸ σῶ-
56 μα" αὐτοῦ. Ὑποστρέψασαι
δὲ ἡτοίμασαν ἀρώματα [t] καὶ
μύρα·" καὶ τὸ μὲν σάββατον
ἡσύχασαν [u] κατὰ τὴν ἐντο-
λήν."]

1 [Τῇ δὲ μιᾷ τῶν σαβ-
βάτων, ὄρθρου [x] βαθέας,"
ἦλθον [y] ἐπὶ τὸ μνῆμα, φέ-
ρουσαι ἃ ἡτοίμασαν [z] ἀρώμα-
τα·" [a] = καί τινες σὺν αὐ-
2 ταῖς." Εὗρον δὲ τὸν λίθον
ἀποκεκυλισμένον ἀπὸ τοῦ
3 μνημείου. Καὶ εἰσελθοῦσαι
οὐχ εὗρον τὸ σῶμα [b] τοῦ
4 κυρίου" [c] ἰησοῦ." Καὶ ἐγέ-
νετο, ἐν τῷ [d] διαπορεῖσθαι"
αὐτὰς περὶ τούτου, καὶ ἰδοὺ,
[e] ἄνδρες δύο" ἐπέστησαν αὐταῖς
ἐν ἐσθήσεσιν [f] ἀστραπτούσαις."
5 Ἐμφόβων δὲ γενομένων αὐ-
τῶν, καὶ κλινουσῶν [g] τὸ πρόσ-
ωπον" εἰς τὴν γῆν, εἶπον
πρὸς

e. δύο ἄνδρες.

(o) παρασκευῆς. BL. Vulg. for. *coenae purae*. verc. veron. *coena pura*. corb. (p) = AC**GHKMPS. (St. π.) 10. 11. 36. 40. 63. 64. 72. 91. 124. ap. Alt. 127. 130. gr. 142. 157. 235. Ev. 6. 18. al. 44. Mt. V. al. 19. Ed. (Syr. p. habet c. ob.) Euſ. Theophyl. (q) ἀπέφωσκε. K. 42. 145* (r) = ACDEKL. 36. 61. 64. 72. 91. 106. 127. 130. gr. et lat. 218 (cum 124 et al. 9.) 235. Ev. 6. al. 29. Mt. V. al. 14. Ed. Syr. utr. Slav. Vulg. It. Euſ. Theophyl. || αἱ. BLP. 1. 40. 69. 131. 157. al. 4. Mt. a. d. f. 10. || + δύο. D. 29. 33. cant. veron. verc. corb. (s) = D. cant. (t) = 1. 131. (u) = D. cant. κατὰ τὸν νόμον. Marcion ap. Epiph. (x) βαθέως. ACD. 124. 235. Ev. 6. al. 7. Mt. B. c. Ed. Euſ. (y) + γυναῖκες. 225** al. 3. Mt. l. x. 19. et Evangeliſtaria. (z) = D. It. exc. brix. for. germ. 1. (a) = BCL. 33. 124* Copt. Aeth. Vulg. It. (exc. cant. brix.) Dionyſ. alex. Euſ. || τινες] ἄλλαι ſ. ἕτεραι γυναῖκες. Syr. utr. Ar. Perſ. p. Arm. || + ἐλογίζοντο δὲ ἐν ἑαυταῖς, τίς ἄρα ἀποκυλίσει τὸν λίθον. ἐλθοῦσαι δὲ D. cant. colb. (b) = D. 42. Syr. Ar. p. Perſ. p. Sax. cant. veron. verc. corb. brix. (c) = D. cant. veron. verc. corb. (d) ἀπορεῖσθαι. BCDL. διαπορεῖν. 1. 131. Alius. (e) ABCEGHLS. Ev. 6. 24 al. 25. pluresve. Mt. BV. 19. al. 20. Ed. Syr. p. Arm. verc. brix. Euſ. Theophyl. (f) λευκαῖς. L. (g) τὰ πρόσωπα. BCDGL. 1. 33. 42. 157. Syr. utr. Slav. cant.

πρὸς αὐτάς· τί ζητεῖτε τὸν
ζῶντα μετὰ τῶν νεκρῶν;
6 [h] Οὐκ ἔστιν ὧδε, ἀλλ' ἠγέρ-
θη.″ μνήσθητε [i] ὡς″ ἐλάλη-
σεν ὑμῖν, ἔτι ὢν [k] ἐν τῇ γα-
7 λιλαίᾳ, Λέγων·″ ὅτι δεῖ τὸν
υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου παραδοθῆ-
ναι [l] εἰς χεῖρας ἀνθρώπων ἁ-
μαρτωλῶν,″ καὶ σταυρωθῆ-
ναι, καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἀνα-
8 στῆναι. Καὶ ἐμνήσθησαν
9 τῶν ῥημάτων αὐτοῦ. Καὶ
ὑποστρέψασαι [m] ἀπὸ τοῦ
μνημείου″ ἀπήγγειλαν ταῦτα
πάντα τοῖς ἕνδεκα καὶ πᾶσι
10 τοῖς λοιποῖς. [n] — Ἦν δ.″
ἡ μαγδαληνὴ μαρία, καὶ ἰω-
άννα, καὶ μαρία [o] ἰακώβου,
καὶ αἱ λοιπαὶ σὺν αὐταῖς,
[p] — αἳ″ ἔλεγον πρὸς τοὺς
11 ἀποστόλους ταῦτα. Καὶ
ἐφάνησαν [q] ἐνώπιον αὐτῶν″
ὡσεὶ λῆρος τὰ ῥήματα [r] αὐ-
τῶν,″ καὶ ἠπίστουν αὐταῖς.
12 [[s] — Ὁ δὲ πέτρος ἀναστὰς
ἔδραμεν ἐπὶ τὸ μνημεῖον,
καὶ παρακύψας βλέπει τὰ
ὀθόνια [t] κείμενα″ [u] μόνα·″
καὶ

---

n. ἦσαν δὲ.

(h) = D. cant. veron. verc. corb. ἠγέρθη. Marcion ap. Epiph. *Reſurrexit a mortuis*, colb. || ἀλλ' = C. Syr. germ. 2. (i) ἔτι. C. ut videtur. D. cant. colb. Marcion ap. Epiph. et Tert. (k) = Marcion ap. Epiph. (l) = verc. || ἀνθρώπων = 36. 127* Mt. 11. Slav. 1. (non alii.) tol. || ἁμαρτωλῶν = D. cant. veron. corb. (m) = D. Arm. cant. veron. verc. corb. colb. (n) = AD. 3. ap. Wetſt. 28. 53. 69. (ap. Mill. et Wetſt.) 71. 86. 106. 130. gr. Ev. 2. 19. 20. 24. 25[b]. 32. 35. 36. 44. al. 7. Mt. B. c. f. m. q. r. ψ. 11. 17. (Syr. p. habet c. aſt.) cant. || ἦν δὲ. K. 1. 2** 50. 67. 68. 69 (ap. Wetſt.) 131. 220. Alius. Mt. a. x. ω. ut videtur. 10. Ed. Slav. (exc. Viln.) Vulg. veron. verc. corb. brix. for. (o) + ἡ. ABDKS. 1. 10. 33. 64. 72** 91. 106. Ev. 19. al. 13. Mt. V. al. 10. Ed. Syr. p. Theophyl. + θυγάτηρ. Syr. hieroſ* μήτηρ. Syr. Perſ. p. Syr. hieroſ** (p) = ABDEGHL. 1. 2. 3. 50. 53. 71. 86. 106. 103. gr. 145. Ev. 19. 20. 24. 32. 35. 44. al. 3. Mt. B. c. f. m. r. ψ. ω. 11. Ed. (Syr. p. habet c. aſt.) cant. veron. corb. (q) = 225. Mt. B. *illis*, verc. || = ἐνώπιον. 1. (r) ταῦτα. BDL. Syr. Arr. Perſ. w. Copt. Aeth. Syr. p. mſ. Vulg. It. exc. brix. (s) Vſ. 12 = D. Syr. hieroſ. (extat in m.) cant. veron. verc. (t) = B. Ev. 44. Mt. B. ſemel. m. Copt. Theophyl. in commentar. Ante τὰ ὀθόνια ponit Mt. χ. Theophyl. in textu. Poſt μόνα L. Arm. Slav. Vulg. brix. for. colb. corb. (u) = AK. 47. 69. Mt. c. ſemel. 19. ſemel. mart. harl.

καὶ ἀπῆλθε :* ˣ πρὸς ἑαυ-
τὸν," * θαυμάζων τὸ γε-
γονός.]

13 Καὶ ἰδοὺ, δύο ἐξ αὐτῶν
ἦσαν πορευόμενοι ἐν αὐτῇ τῇ
ἡμέρᾳ εἰς κώμην ἀπέχουσαν
σταδίους ʸ ἑξήκοντα ἀπὸ ἱε-
ρουσαλὴμ, ᶻ ᾗ ὄνομα ἐμμα-
14 ούς." Καὶ αὐτοὶ ὡμίλουν
πρὸς ἀλλήλους περὶ πάντων
τῶν συμβεβηκότων τούτων.
15 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ὁμιλεῖν αὐ-
τοὺς καὶ συζητεῖν, καὶ αὐτὸς
ᵃ ὁ" ἰησοῦς ἐγγίσας συνεπο-
16 ρεύετο αὐτοῖς. Οἱ δὲ ὀφθαλ-
μοὶ αὐτῶν ἐκρατοῦντο, τοῦ
17 μὴ ἐπιγνῶναι αὐτόν. Εἶπε
δὲ πρὸς αὐτούς· τίνες οἱ λόγοι
οὗτοι, οὓς ᵇ ἀντιβάλλετε"
πρὸς ᶜ ἀλλήλους" ᵈ περιπα-
τοῦντες," ᵉ καὶ ἐστὲ σκυθρω-
18 ποί;" Ἀποκριθεὶς δὲ ᶠ ὁ
εἷς," ᾧ ὄνομα ᵍ κλεόπας,"
εἶπε πρὸς αὐτόν· σὺ μόνος
παροικεῖς ʰ † ἱερουσαλὴμ,
καὶ οὐκ ἔγνως τὰ γενόμενα ἐν
αὐτῇ ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις;
19 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· ποῖα; οἱ δὲ
εἶπον αὐτῷ· τὰ περὶ ἰησοῦ
Dd 2 τοῦ

---

h † ἐν. ∾ εἰς.

(x) Antecedentibus jungunt Copt. Scholion Severi. Euthym. Sequentibus Vulg. brix. for. colb. Theophyl. Alii. (y) + ἑκατὸν. KN* 158. 175 in m. 223* Arm. Syr. p. in cod. Barſalib. (In codd. Barb. et Aſſem. extat in m.) Syr. hieroſ. germ. 1. τὰ ἀκριβῆ καὶ ἡ (ὠριγένους 194.) τῆς ἀληθείας βεβαίωσις. Schol. codd. 34. 194. (z) ὀνόματι οὐλαμμαοῦς. D. cant. ᾗ ὄνομα ἐλμαοῦς. Slav. 1. *nomine Ammaus et Cleophas*, veron. corb. Ambr. qui ſaepe alterum e duobus illis diſcipulis *Ammaonem* nominat. (a) = ABL. (b) ἀμφιβάλλετε. 33. 69. (c) ἑαυτούς. D. *ad vos*, cant. (d) = veron. verc. corb. colb. (e) = Syr. hieroſ. Orig. ut videtur. || καὶ ἐστε] = D. cant. καὶ ἐστάθησαν. B. καὶ ἔστησαν. L. Copt. Aeth. (f) = Mt. m. εἷς. DLNP. 69. 124. 131. 157. Mt. n. || + ἐξ αὐτῶν. P. 33. 69. 157. 229** Syr. utr. Arm. cant. veron. verc. brix. corb. gat. (g) κλεῦπας. 218 (c. al. 5.) al. 7. Mt. o. 19. Alterum Scholiaſtae appellant mox Simeonem, non tamen Petrum, ſed alium, (ſic S et Orig.) mox Nathanaelem, (ſic Mt. V. d. et Epiph.) mox Lucam. (ſic Mt. d.) (h) = ADgr.EGH KLMNPS. Ev. 2. 3. 4. 5. 6. 24. 35. 40. al. 67. Mt. V. al. 16. Ed. Syr. utr. Theophyl. εἰς. 125. al. 3. Slav. || Orig. ut rec.

τοῦ ναζωραίου, [i] ὃς" ἐγένετο
ἀνὴρ προφήτης, δυνατὸς ἐν
ἔργῳ καὶ λόγῳ, [k] ἐναντίον"
τοῦ θεοῦ καὶ παντὸς τοῦ λα-
20 οῦ· Ὅπως τε παρέδωκαν
αὐτὸν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ ἄρ-
χοντες ἡμῶν εἰς κρίμα θανά-
του, καὶ ἐσταύρωσαν αὐτόν.
21 Ἡμεῖς δὲ ἠλπίζομεν, ὅτι αὐ-
τός [l] ἐστιν" ὁ μέλλων λυτροῦ-
σθαι τὸν ἰσραήλ· ἀλλά γε [m]
[n] σὺν πᾶσι τούτοις" τρίτην
[o] ταύτην" ἡμέραν ἄγει [p] σή-
μερον," ἀφ' οὗ ταῦτα ἐγένε-
22 το. Ἀλλὰ καὶ γυναῖκές τι-
νες [q] ἐξ ἡμῶν" [r] ἐξέστησαν"
[s] ἡμᾶς," γενόμεναι [t] ὄρθριαι"
23 ἐπὶ τὸ μνημεῖον· Καὶ μὴ
εὑροῦσαι τὸ σῶμα αὐτοῦ, ἦλ-
θον, λέγουσαι καὶ ὀπτασίαν
ἀγγέλων ἑωρακέναι, οἳ λέ-
24 γουσιν αὐτὸν ζῆν. Καὶ ἀ-
πῆλθόν τινες τῶν σὺν [u] ἡμῖν"
ἐπὶ τὸ μνημεῖον, καὶ εὗρον
οὕτω, καθὼς καὶ αἱ γυναῖκες
εἶπον· [x] αὐτὸν δὲ οὐκ εἶδον."
25 Καὶ αὐτὸς εἶπε πρὸς αὐτούς·
ὦ ἀνόητοι καὶ βραδεῖς τῇ καρ-
δίᾳ [y] τοῦ πιστεύειν" ἐπὶ πᾶ-
σιν, οἷς [z] ἐλάλησαν οἱ προφῆ-
26 ται·" [a] Οὐχὶ" ταῦτα ἔδει
παθεῖν τὸν χριστὸν, καὶ εἰς-
ελθεῖν εἰς τὴν δόξαν αὐτοῦ;
27 Καὶ ἀρξάμενος ἀπὸ μωσέως
καὶ ἀπὸ πάντων τῶν προφη-
τῶν, διηρμήνευεν αὐτοῖς [b]
[c] ἐν πάσαις ταῖς γραφαῖς"
28 [d] τὰ" περὶ [e] αὐτοῦ." Καὶ
ἤγγισαν εἰς τὴν κώμην, οὗ
ἐπορεύοντο· καὶ αὐτὸς [f] ∾
προς-

---

f ∾ προσεποιήσατο.

(i) ὡς. 10. 57. al. 9. Mt. f** bis. m. (k) ἐνώπιον. D. cant. colb. (l) ἦν. D. Vulg. cant. brix. for. colb. Aug. Ambroſiaſt. (m) + καὶ. BD. 33. 229** Syr. p. in m. cant. (n) = colb. In aliis lat. locum mutat. (o) = D. 42. 71. Alius. Syr. p. (p) = B. 1. Syr. Ar. Copt. Aeth. Arm. Ante ἄγει ponit D. cant. (q) = D. Perſ. p. Aeth. cant. (r) ἐθέωσαν. 40. *ſeduxerunt*, cant. (s) = Mt. q. (t) ὀρθριναί. ABDL. 1. (u) ἐμοί. 72. (x) = 24* || εἶδον] εἴδομεν. D. cant. *invenerunt*, Vulg. (y) = D. cant. (z) ἐλάλησεν (ἐλάλησα. ap. Epiph.) ὑμῖν f. πρὸς ὑμᾶς. Marcion ap. Tert. et Epiph. Dial. c. marc. (a) ὅτι. D. cant. Dial. c. marc. (b) + τί ἦν. L. 1. 33. Copt. + τὰ. Arm. (c) = Mt. ω. 19. || = πάσαις. D. Copt. cant. germ. 1. (d) = L. ταῖς. 225. || *quae de ipſo erant*, Vulg. veron. brix. for. corb. Aug. (e) ἑαυτοῦ. M. 218 (c. al. 10.) Alii. Mt. B. 19. al. 16. Ed. (etiam St. 3.) αὐτοῦ. Alii. || + γεγραμμένα. Arm. (f) ABD (St. β.) L. 1.

προσεποιεῖτο" ποῤῥωτέρω πο-
29 ρεύεσθαι. Καὶ παρεβιάσαν-
το αὐτὸν, λέγοντες· μεῖνον
μεθ' ἡμῶν, ὅτι πρὸς ἑσπέραν
[g] ἐστὶ, καὶ" κέκλικεν [h] ἡ ἡ-
μέρα. [i] καὶ εἰσῆλθε τοῦ μεῖ-
30 ναι σὺν αὐτοῖς." Καὶ ἐγένε-
το, ἐν τῷ κατακλιθῆναι αὐ-
τὸν μετ' αὐτῶν, λαβὼν τὸν
ἄρτον, εὐλόγησε, καὶ [k] κλά-
31 σας ἐπεδίδου" αὐτοῖς. [l] Αὐ-
τῶν δὲ διηνοίχθησαν οἱ ὀ-
φθαλμοὶ," καὶ ἐπέγνωσαν
αὐτόν· καὶ αὐτὸς ἄφαντος
32 ἐγένετο ἀπ' αὐτῶν. Καὶ εἶ-
πον πρὸς ἀλλήλους· οὐχὶ ἡ
καρδία ἡμῶν [m] καιομένη ἦν
ἐν ἡμῖν," ὡς ἐλάλει ἡμῖν ἐν
τῇ ὁδῷ, [n] καὶ" ὡς διήνοιγεν
33 ἡμῖν τὰς γραφάς; Καὶ ἀνα-
στάντες [o] αὐτῇ τῇ ὥρᾳ, ὑπέ-
στρεψαν εἰς ἱερουσαλὴμ· καὶ
εὗρον συνηθροισμένους τοὺς
ἕνδεκα καὶ τοὺς σὺν αὐτοῖς,
34 [p] Λέγοντας·" ὅτι [q] ∾ ἠγέρ-
θη ὁ κύριος ὄντως," καὶ ὤφθη
35 σίμωνι. Καὶ αὐτοὶ ἐξηγοῦν-
το τὰ ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ ὡς ἐ-
γνώσθη αὐτοῖς ἐν τῇ κλάσει
τοῦ ἄρτου.]

36 Ταῦτα δὲ αὐτῶν λα-
λούντων, [r] αὐτὸς [[s] † [t] ἔστη"
ἐν μέσῳ αὐτῶν, [u] — καὶ

q ∾ ὄντως ἠγέρθη ὁ κύριος. s † ὁ ἰησοῦς.

(g) = D. cant. veron. verc. corb. Mm. for. colb. tol. (h) + ἤδη. BL. 1. 33. 124. 131. Mt. 17. Syr. (Syr. p. habet c. ob.) Arr. Copt. Slav. 1. 4. et vat. Vulg. It. exc. gat* cant. colb. (i) = 61. al. 3. || = τοῦ μεῖναι. Vulg. for. corb. || + ἐκεῖ. Arm. (k) προσεδίδου. D. cant. (l) λαβόντων δὲ αὐτῶν τὸν ἄρτον ἀπ' αὐτοῦ, (= ἀπ' αὐτοῦ. Orig.) ἠνοίγησαν (διηνοίχθησαν Orig.) οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν. D. cant. colb. Orig. (m) ἦν ἡμῶν κεκαλυμμένη. D. (κεκαλυμμένη. St. β.) cant. fuit excoecatum. colb. || = ἐν ἡμῖν. B. Sax. Vulg. mſ. tol* Habet Orig. ter; ſed alibi ter = ἐν ἡμῖν, ὡς ἐλάλησεν ἡμῖν. (n) = BDL. 33. cant. Orig. ter. || ὡς ἐλάλει ἡμῖν et καὶ = veron. verc. colb. Ambr. Aug. (o) + λυπούμενοι. D. cant. colb. (p) λέγοντες. D. (q) BDLP. 1. 131. Syr. Arm. cant. verc. brix. colb. corb. ap. Blanch. || = ὄντως. Mt. 17* veron. (r) + καὶ 10. 42 61. 142. al. 13. Mt. i. k. l. m. n. p. z. 12. Ed. Theophyl. (s) = BDL. 61. al. 3. Mt. 12. cant. veron. verc. vat. 359. corb. Cyr. Ambr. Poſt ἔστη ponunt P. Vulg. corb. ὁ κύριος. H. 157. colb. (t) ἐστάθη. D. (u) = D. cant. veron. verc. corb.

λέγει αὐτοῖς· εἰρήνη ὑμῖν" [x].
37 [y] Πτοηθέντες" δὲ καὶ [z] ἔμ-
φοβοι" γενόμενοι, ἐδόκουν [a]
38 πνεῦμα" θεωρεῖν. Καὶ εἶ-
πεν αὐτοῖς· τί τεταραγμένοι
ἐστὲ, καὶ [b] διατί" διαλογι-
σμοὶ ἀναβαίνουσιν ἐν ταῖς καρ-
39 δίαις ὑμῶν; Ἴδετε τὰς χεῖ-
ράς μου καὶ τοὺς πόδας μου,
[c] ὅτι αὐτὸς ἐγώ εἰμι·" ψηλα-
φήσατέ [d] με" καὶ ἴδετε· [e]
ὅτι" πνεῦμα [f] σάρκα καὶ"
ὀστέα οὐκ ἔχει, καθὼς ἐμὲ
40 θεωρεῖτε ἔχοντα. [g] Καὶ
τοῦτο εἰπὼν, [h] ἐπέδειξεν"
αὐτοῖς τὰς χεῖρας καὶ τοὺς
41 πόδας. Ἔτι δὲ ἀπιστούντων
αὐτῶν [i] ἀπὸ τῆς χαρᾶς, καὶ
θαυμαζόντων," εἶπεν αὐτοῖς·
ἔχετέ τι βρώσιμον ἐνθάδε;
42 Οἱ δὲ ἐπέδωκαν αὐτῷ ἰχθύος
ὀπτοῦ μέρος [k] — καὶ ἀπὸ
43 μελισσίου κηρίου." Καὶ λα-
βὼν, ἐνώπιον αὐτῶν ἔφα-
γεν [l].

44 Εἶπε

(x) + ἐγώ εἰμι, μὴ φοβεῖσθε. GP. 88. 130. gr. et lat. Syr. Perſſ. Arr. Copt. Aeth. Arm. Slav. 1. Vulg. brix. colb. Mm. gat. for. germ. Ambr. Aug. (y) θροηθέντες. B. (z) ἔντρομοι. 1. 118. Alius. (a) φάντασμα. D. cant. Marcion. ap. Tert. (b) = Vulg. for. ἱνατί. DL. Dial. c. marc. Aug. Vigil. tapſ. τί. B. Marcion ap. Tert. (c) = Mt. o. ὅτι ἐγώ εἰμι αὐτός. BL. verc. veron. brix. ὅτι ἐγὼ αὐτός εἰμι. D. Vulg. cant. colb. (d) = D. Syr. hieroſ. (Syr. p. habet c. ob.) Vulg. It. exc. colb. Hilar. Hier. Ambr. Aug. Vigil. tapſ. || λάβετε, ψηλαφήσατέ με, καὶ ἴδετε, ὅτι οὐκ εἰμι δαιμόνιον ἀσώματον. Ignat. ad ſmyrn. et Evang. nazar. ap. Hier. (e) τό. Dgr. || = 130. gr. (f) = Marcion ap. Tert. et Epiph. || καὶ σάρκας = Tert. Poſt ἔχει ponit D. cant. (g) Vſ. 40 = D. cant. veron. verc. corb. (h) ἔδειξεν. BGHLN. 1. 33. 57. 64. 131. al. 15. Mt. B. f** ſemel. m. r. ψ. Ed. Cyr. Damaſc. Theophyl. (i) καὶ θαυμαζόντων ἀπὸ τῆς χαρᾶς. A. 130. gr. et lat. Sax. Vulg. veron. verc. colb. for. Cyr. alex. et hieroſ. (k) = ABDL. (Syr. p. habet c. aſt.) cant. Clem. || μελισσίου] = veron. verc. μελισσείου. 89. 218 (c. al. 6.) Mt. a. d. al. 11. Ed. (l) + καὶ τὰ ἐπίλοιπα (καὶ ἐπανολειφθέν. 130.) ἔδωκεν αὐτοῖς. K. 13. 42. 130. Arm. Ath. mſ. + καὶ λαβὼν τὰ ἐπίλοιπα (περισσεύματα 88.) ἔδωκεν αὐτοῖς. 88. 207. in m. 161* Arr. Copt. Syr. hieroſ. colb. item (omiſſo priore λαβών) Aeth. Syr. p. c. aſt. Vulg. gat. Mm. for. Aug. Vigil. tapſ.

44 Εἶπε δὲ αὐτοῖς· οὗτοι
οἱ λόγοι [m], οὓς ἐλάλησα
πρὸς ὑμᾶς, [n] ἔτι ὢν" σὺν
ὑμῖν, ὅτι δεῖ [o] πληρωθῆναι"
πάντα τὰ γεγραμμένα ἐν τῷ
νόμῳ μωσέως, καὶ προφή-
ταις, [p] καὶ ψαλμοῖς," περὶ
45 ἐμοῦ. Τότε διήνοιξεν αὐτῶν
τὸν νοῦν, τοῦ συνιέναι τὰς
46 γραφάς· Καὶ εἶπεν αὐτοῖς·
ὅτι [q] οὕτω γέγραπται, [r] —
καὶ οὕτως ἔδει" παθεῖν τὸν
χριστὸν, καὶ ἀναστῆναι [s] ἐκ
νεκρῶν" [t] τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ,"
47 Καὶ κηρυχθῆναι ἐπὶ τῷ ὀνό-
ματι αὐτοῦ μετάνοιαν καὶ
ἄφεσιν ἁμαρτιῶν εἰς πάντα
τὰ ἔθνη, [u] ἀρξάμενον" ἀπὸ
48 ἱερουσαλήμ. Ὑμεῖς δέ [x]
49 ἐστε" μάρτυρες τούτων. Καὶ
ἰδοὺ, ἐγὼ [y] ἀποστέλλω"
τὴν ἐπαγγελίαν [z] τοῦ πατρός"
μου ἐφ' ὑμᾶς· ὑμεῖς δὲ κα-
θίσατε ἐν τῇ πόλει [a] †,
ἕως οὗ ἐνδύσησθε δύναμιν ἐξ
ὕψους.

50 Ἐξήγαγε δὲ αὐτοὺς [b]
ἔξω" [c] ἕως εἰς" βηθανίαν·
καὶ ἐπάρας τὰς χεῖρας αὐτοῦ,
51 εὐλόγησεν αὐτούς. Καὶ ἐγέ-
νετο, ἐν τῷ εὐλογεῖν αὐτὸν
αὐτοὺς, [d] διέστη" ἀπ' αὐ-
τῶν, [e] — καὶ ἀνεφέρετο εἰς

a † ἱερουσαλήμ.

(m) + μου. ADKLN. 33. Ev. 5. Mt. χ. Copt. Aeth. cant. Hilar. (n) ἐν ᾧ ἤμην. D. *cum adhuc eſſem*, Vulg. It. Patr. lat. *cum eſſem*, cant. (o) πληρωθῆναι. D* (p) = 1. Alius. (q) = οὕτως γέγραπται καὶ. 72. Mt. d. i. n. Arm. (r) = BDL. Copt. Aeth. Arr. It. (exc. brix. for.) Iren. int. Hilar. Aug. Habent Cypr. Iren. alibi. Aug. ſemel. (s) = D. 29. 71. Mt. r. cant. (t) = veron. corb. Mm. gat. Iren. (u) ἀρξαμένων. C ut videtur. D. Syr. p. mſ. in m. cum nota, in uno graeco codice ita legi. cant. *incipientibus*, Vulg. veron. brix. for. corb. Mm. gat. Aug. ἀρξάμενοι. BLN. 33. Copt. Aeth. Slav. ἀρξάμενος. S. 86. 145* 225. Ev. 36. Mt. B. verc. colb. Aug. ſemel. ἀρξαμένην. 1. (x) = BD. cant. Poſt μάρτυρες ponunt C. Vulg. corb. (y) ἀποστελῶ ſ. ἐξαποστελῶ. L. Ev. 15. 18. 19. Mt. H. m. 17. Syr. Perſſ. Arr. Aeth. Vulg. mſ. et ed. ſixtin. verc. germ. 2. tol. Hier. Vigil. tapſ. (z) = D. cant. Aug. (a) = BDL. Copt. Vulg. It. (exc. brix.) Ambr. Hier. Aug. Gaudent. Auct. de promiſſ. Vigil. tapſ. Fulg. (b) = BC*L. 1. 33. 157. Syr. Copt. verc. (c) ἕως πρὸς. BL. 1. πρὸς. D. 33. cant. *in*, Vulg. veron. for. colb. brix. Mm. ἕως, Ev. 15. Mt. d. Aug. (d) ἀπέστη. D. (e) = D. cant. veron. verc, corb. Aug.

52 τὸν οὐρανόν." Καὶ αὐτοὶ,
[f] — προσκυνήσαντες αὐτὸν,"
ὑπέστρεψαν εἰς ἱερουσαλὴμ
53 μετὰ χαρᾶς μεγάλης. Καὶ
ἦσαν διαπαντὸς [g] ἐν τῷ ἱερῷ,"
[h] αἰνοῦντες καὶ εὐλογοῦντες"
τὸν θεόν. [i] †] [k]

---

i † ἀμήν.

(f) = Iidem. || αὐτὸν = Mt. m. Vulg. Mm. for. colb. (g) = A* (h) αἰνοῦντες καὶ = BL. Copt. Ar. p. || καὶ εὐλογοῦντες = D. cant. veron. verc. corb. gat. bodl. Aug. (i) — CDL. 1. 33. Mt. i. n. Copt. Arm. Aeth. Ar. p. Syr. hieroſ. Vulg. mſ. cant. veron. verc. corb. gat. bodl. for. Mm. emmer. harl. Euthym. Hier. Beda. (k) Variorum codicum variae ſunt ſubnotationes: Εὐαγγέλιον κατὰ λουκᾶν. || Εὐαγγέλιον κατὰ λουκᾶν ἐπληρώθη, ἄρχεται κατὰ μάρκον. || Τέλος τοῦ κατὰ λουκᾶν ἁγίου εὐαγγελίου. || Εὐαγγέλιον κατὰ λουκᾶν ἐγράφη ἑλληνιστὶ . . . ἐξεδόθη εἰς ἀλεξάνδρειαν τὴν μεγάλην . . . ἐν τῇ ῥώμῃ . . . ἰταλικοῦ χαρακτῆρος ὑπάρχων . . . *in Achaiae Boeotiaeque finibus* . . . ὑπαγορεύσαντος αὐτῷ τοῦ μακαρίου παύλου . . . μετὰ χρόνους ιε τῆς τοῦ χριστοῦ ἀναλήψεως . . . Ἔχει δὲ ῥήματα γ. ſ. γογ. ſ. γωγ. ſ. γων. . . στίχους β. ſ. βχ. ſ. βχοζ. ſ. βψν. ſ. βψξ. ſ. βω. ſ. γκγ. ſ. ϛωϛ . . . κεφάλαια τμβ. ſ. τμη. ſ. τμθ . . . τίτλους κγ.

ET-

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ
ΚΑΤΑ ΙΩΑΝΝΗΝ.

1 Ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ λόγος, καὶ
ὁ λόγος ἦν [a] πρὸς τὸν
θεὸν," καὶ [b] θεὸς" ἦν [c] ὁ
2 λόγος." [d] Οὗτος ἦν ἐν ἀρ-
3 χῇ πρὸς τὸν θεόν." Πάντα
δι' αὐτοῦ ἐγένετο· καὶ χωρὶς
αὐτοῦ ἐγένετο [e] οὐδὲ ἕν," *
4 [f] ὃ γέγονεν." Ἐν αὐτῷ ζωὴ
[g] ἦν,"

Inſcriptio: Κατὰ ἰωάννην. B. Εὐαγγέλιον κατὰ ἰωάννην. Codd. Ed. Τὸ κατὰ ἰωάννην (ἅγιον) εὐαγγέλιον Codd. Ed. Ἄρχεται εὐαγγέλιον κατὰ ἰωάννην. D. Ἀρχὴ τοῦ κατὰ ἰωάννην εὐαγγελίου. 135. Ἐκ τοῦ κατὰ ἰωάννην. Mt. g. Εὐαγγέλιον ἐκ τοῦ κατὰ ἰωάννην. 69. Ἐκ τοῦ κατὰ ἰωάννην (ἁγίου) εὐαγγελίου. 178. Mt. a.

(a) ἐν τῷ θεῷ. Clem. ſemel. (b) ὁ θεὸς. L. Nyſſ. θεοῦ. Conject. Crellii. (c) Sequentibus jungit Photinus. || καὶ ὁ λόγος. Conject. Bahrdtii. (d) = 47. 64. Mt. 19. Habet Iren. gr. Orig. || οὗτος] οὕτως. Ev. 32. (e) οὐδέν. D. 17. (71. ap. Mill.) 117* Ev. 32. 46. Mr. B. Fragm. aldin. Heracleon. Clem. aliquoties, (alibi ut rec.) Orig. ſemel. (f) Sequentibus jungunt C*DL. 4. Slav. 1. Vulg. mſ. veron. verc. corb. brix. emmer. Ptolemaeus ap. Iren. Heracleon ap. Orig. Theodotus. Clem. ſaepe. Orig. ſaepe. Theophil. ant. Alexand. alex. Ath. Euſ. Hippol. Marcell. Eunom. Cyr. alex. et hieroſ. Naz. Nyſſ. Ephr. Iren. Tert. Victorin. Novatian. Lactant. Hilar. Ambr. (qui alteram interſtinctionem Alexandrinis et Aegyptiis, alibi autem, pleriſque doctis et fidelibus tribuit.) Aug. Philaſtr. Phoebad. Fulgent. Zeno. Petilian. Leo M. Gaud. Beda. Alii. Macedoniani. || Alii poſt αὐτῷ diſtinxerunt. Nonnulli: *quod factum eſt in ipſo, vita eſt*, ſ. *quod factum eſt, in ipſo; vita eſt* etc. || Rec. tuentur Chryſ. Epiph. Theophyl. Euthym. Cypr. Arnob. Hier.

g ἦν," καὶ h ἡ" ζωὴ ἦν τὸ
5 Φῶς i τῶν ἀνθρώπων." Καὶ
τὸ Φῶς ἐν τῇ σκοτίᾳ Φαίνει,
καὶ ἡ σκοτία k αὐτὸ" οὐ κα-
6 τέλαβεν. Ἐγένετο ἄνθρωπος
ἀπεσταλμένος παρὰ θεοῦ,
7 ὄνομα αὐτῷ ἰωάννης· Οὗτος
ἦλθεν εἰς μαρτυρίαν, ἵνα
μαρτυρήσῃ περὶ τοῦ Φωτὸς,
l ἵνα πάντες πιστεύσωσι δι'
8 αὐτοῦ." Οὐκ ἦν ἐκεῖνος τὸ
Φῶς, ἀλλ' ἵνα μαρτυρήσῃ
9 περὶ τοῦ Φωτός. Ἦν * m
τὸ Φῶς τὸ ἀληθινὸν, ὃ Φω-
τίζει πάντα ἄνθρωπον * ἐρχό-
10 μενον n εἰς τὸν κόσμον." Ἐν
o τῷ κόσμῳ" ἦν, καὶ ὁ κό-
σμος δι' αὐτοῦ ἐγένετο, καὶ
ὁ κόσμος αὐτὸν οὐκ ἔγνω.
11 Εἰς τὰ ἴδια ἦλθε, καὶ οἱ ἴδιοι
12 αὐτὸν οὐ παρέλαβον. Ὅσοι
δὲ ἔλαβον αὐτὸν, ἔδωκεν αὐ-
τοῖς ἐξουσίαν τέκνα θεοῦ γε-
νέσθαι, τοῖς πιστεύουσιν εἰς
13 τὸ ὄνομα αὐτοῦ· p Οἳ οὐκ
ἐξ q αἱμάτων," r οὐδὲ ἐκ θε-
λήματος σαρκὸς," s οὐδὲ ἐκ
θελήματος ἀνδρὸς," ἀλλ' ἐκ
14 θεοῦ ἐγεννήθησαν. Καὶ ὁ
λόγος σὰρξ ἐγένετο, καὶ
ἐσκήνωσεν ἐν ἡμῖν, καὶ ἐθεα-
σάμεθα τὴν δόξαν αὐτοῦ, δό-
ξαν t ὡς μονογενοῦς" παρὰ
πατρὸς, u πλήρης" χάριτος
καὶ

(g) ἐστιν. D. Codd. qu. ap. Orig. et Aug. It. (exc. germ. foſſ.) Clem. ſemel. Valentin. ap. Iren. Hilar. Ambr. Vigil. Utrumque habent Victorin. Aug. (h) = Fragm. aldin. Clem. ſemel. Orig. bis. (alibi habet.) (i) = B* Habent Iren. diſ. Orig. diſ. (k) αὐτὸν. B. 13. 114* al. 3. Theodot. (l) = 235. Fragm. aldin. Iren. Hilar. (m) + *enim*, veron. mart. Hilar. bis. Aug. ſemel. *autem*, brix. (n) *in hunc mundum*, Vulg. It. Tert. Cypr. Hilar. Ambr. Aug. Alii. (o) *hoc mundo*, veron. verc. brix. corb. Iren. Cypr. Ambr. ſemel. Aug. aliquoties. (p) *οἱ . . . ἐγεννήθησαν*] ὃς . . . ἐγεννήθη, *qui . . . natus eſt.* (Iren. ter, verba haec ad Chriſtum accommodans.) Sic legendum eſſe pronunciat Tert. noſtram lectionem Valentinianorum corruptioni tribuens. Atque ſic veron. Ambr. ſemel, ut videtur; (in commentario et alibi habet: *nati ſunt.*) Aug. ſemel. Pſeudo Ath. libr. 2. ad Theophil. lat. || *οἱ* = D* verc. (q) αἵματος. Syr. Syr. p. ed. veron. Tert. Hilar. Vigil. Alii. (r) = E* 42. 96* 114. (s) = B* (ſuppl. in m. eadem manu.) 17* Euſ. || Poſt αἱμάτων. ponunt Hilar. Aug. || *voluntate*] *voluptate.* tol** (t) ἀληθῶς μονογενοῦς, ὡς. Orig. ſemel. (u) πλήρη. D. (St. β.) 5. Valentiani ap. Iren. Cyr. Maximi ſcholion in Mt. ſ. Theophyl. in commentar. *pleni*, (ſcil. unigeniti) Aug. ſemel. *plenum*, (ſcil. verbum) Vulg. It. Patr. lat. *plenus*, verc. Novatian.

15 καὶ ἀληθείας. Ἰωάννης μαρ-
τυρεῖ περὶ αὐτοῦ, καὶ κέκρα-
γε, λέγων· οὗτος [x] ἦν," ὃν
εἶπον· ὁ ὀπίσω μου ἐρχόμε-
νος, ἔμπροσθέν μου γέγονεν,
16 ὅτι πρῶτός μου ἦν. [y] "Ὅτι"
ἐκ τοῦ πληρώματος αὐτοῦ ἡ-
μεῖς πάντες ἐλάβομεν, [z] καὶ"
17 χάριν ἀντὶ χάριτος. Ὅτι ὁ
νόμος διὰ μωσέως ἐδόθη· ἡ
χάρις καὶ ἡ ἀλήθεια διὰ ἰησοῦ
18 χριστοῦ ἐγένετο.] [Θεὸν οὐ-
δεὶς ἑώρακε πώποτε· [a] ὁ μονο-
γενὴς [b] — υἱὸς," [c] ὁ ὢν εἰς
τὸν κόλπον τοῦ πατρὸς, ἐκεῖ-
νος ἐξηγήσατο."

19 Καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ μαρ-
τυρία τοῦ ἰωάννου, ὅτε ἀπέ-
στειλαν [d] οἱ ἰουδαῖοι ἐξ ἱερο-
σολύμων ἱερεῖς καὶ λευΐτας,
ἵνα ἐρωτήσωσιν αὐτόν· σὺ τίς
20 εἶ; Καὶ ὡμολόγησε, καὶ
οὐκ ἠρνήσατο· καὶ ὡμολόγη-
σεν·

---

y. καὶ.

(x) = Mt. ψ. ἐστιν. Syr. p. veron. verc. brix. colb. mart. foſſ. (y) BC*DL. 33. Copt. Aeth. Arm. veron. verc. corb. Orig. ter. (ſemel ut rec.) Euſ. Iulian. Cyr. Nonn. Aug. Schol. in Mt. a. d. g. (z) = Aeth. Perſſ. Ar. pol. Arm. Slav. 1. 2. 3. 5. 8. veron. verc. colb. mart. foſſ. for. tol. Auct. quaeſt. ex N. T. (a) + ἀλλ' ſ. ὁ δε. Arm. + *niſi*, Vulg. mſ. veron. verc. gat. Mm. colb. mart. foſſ. for. tol. Iren. Hilar. Alii. (b) = Victorin. ſemel. Orig. ſemel, ut videtur. (tom. 4. pag. 102.) || θεός. L. 33. Syr. Aeth. Syr. p. in m. Ignat. Conſtitut. Theodot. Clem. bis. Orig. bis. Lucian. martyr. ap. Socrat. Arius. Marcellus. Eunomius. Baſ. Naz. Nyſſ. Julian. Epiph. ſaepe. Iſidor. peluſ. Cyr. ſaepe. Baſil. ſeleuc. Tit. boſtr. Schol. in Mt. d. Iren. Op. imp. Hilar. alicubi. Fulgent. Gaudent. Ferrand. Vigil. Alcuin. Alii. || θεοῦ. Perſ. p. Copt. || υἱός. Sic Orig. ſemel (diſſentientibus inter ſe editionibus.) Euſ. Baſ. Iren. alicubi. Tert. Hilar. Victorin. alicubi. Ambr. Aug. Phoebad. Vigil. Alii. || υἱὸς θεός. Clem. bis. ap. Mill. Orig. ſemel in ed. huet. ſed aliae edd. υἱὸς τοῦ θεοῦ. Et ſic Orig. int. et Iren. alicubi. (c) *ſinum patris ipſe enarravit* ſ. *diſſeruit*. verc. Tert. ſemel. *qui eſt in patre, ipſe enarravit nobis*, colb. || = τοῦ πατρὸς. 69. (d) + πρὸς αὐτὸν. BC. 235. Mt. ſ. Syr. Arr. Copt. Aeth. Arm. Syr. hieroſ. veron. verc. colb. Chryſ. etiam in Mt. 6. codd. || Poſt λευΐτας ponunt A. 13. 33. 69. 106. 124. ap. Birch. 157.*229** al. 8. Mt. o. q. r.1 11. 17. Fragm. aldin. Syr. p. Sax. Vulg. brix. corb. gat. Mm. for.

σεν· ὅτι [e] ∾ οὐκ εἰμὶ ἐγὼ" ὁ
21 χριστός. Καὶ ἠρώτησαν αὐ-
τόν· [f] τί οὖν;" [g] ἠλίας εἶ
σύ;" καὶ λέγει· οὐκ εἰμί·
[h] ὁ" προφήτης εἶ σύ; καὶ·
22 ἀπεκρίθη· οὔ. [i] Εἶπον οὖν
αὐτῷ·" τίς εἶ; ἵνα ἀπόκρισιν
δῶμεν τοῖς πέμψασιν ἡμᾶς·
[k] τί λέγεις περὶ σεαυτοῦ;"
23 "Ἔφη· ἐγὼ φωνὴ βοῶντος *
ἐν τῇ ἐρήμῳ· εὐθύνατε τὴν
ὁδὸν κυρίου, καθὼς εἶπεν ἡ-
24 σαΐας ὁ προφήτης. Καὶ [l] οἱ"
ἀπεσταλμένοι ἦσαν ἐκ τῶν
25 [m] φαρισαίων·" Καὶ ἠρώτη-
σαν αὐτὸν, καὶ εἶπον αὐτῷ·
τί οὖν βαπτίζεις, εἰ σὺ οὐκ
εἶ ὁ χριστὸς, [n] οὔτε" ἠλίας,
[n] οὔτε" [o] ὁ" προφήτης;
26 Ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ ἰωάννης,
λέγων· ἐγὼ βαπτίζω [p] ἐν ὕ-
δατι· μέσος [q] — δὲ" ὑμῶν
[r] ἕστηκεν," ὃν ὑμεῖς οὐκ
27 οἴδατε, [s] † Ὁ ὀπίσω μου
ἐρχόμενος, [t] † οὗ [u] = ἐγὼ"
οὐκ εἰμὶ ἄξιος, ἵνα λύσω αὐ-
τοῦ

e ∾ ἐγὼ οὐκ εἰμί. s † Αὐτός ἐστιν. t † ὃς ἔμπροσθέν μου γέγονεν.

(e) ABC*L. Copt. Arm. veron. verc. foſſ. Orig. ter. Cyr. Chryſ. in Mt. 5 codd. || = ἐγώ. Mt. o. Auct. de promiſſ. (f) = Copt. Arm. veron. (g) σὺ ἠλίας εἶ. C. Copt. corb. Orig. quinquies. τίς εἶ σύ; ἠλίας εἶ; Arm. || σὺ = L. Slav. 2. 3. verc. Cyr. || σὺ οὖν τί; ἠλίας εἶ; B. (h) = 69. (i) = 59. εἶπον οὖν. 1. εἰπὸν οὖν ἡμῖν. Arm. Chryſ. in Mt. μ. Hier. καὶ εἶπον αὐτῷ· εἰπὸν οὖν ſ. εἰπὸν ἡμῖν. veron. verc. corb. item 225. colb. (k) = 69. ap. Wetſt. ſed 96 ap. Mill. Chryſ. in Mt. μ. (l) = A*BC*L. Copt. Orig. Nonn. (m) γραμματέων. Syr. hieroſ. (n) οὐδέ. ABCL. 1. 124. (o) = Ed. (p) + ὑμᾶς. 69. ap. Weſt. ſed ap. Steph. et Mill. 6. 9. Copt. Aeth. Arm. Syr. p. c. aſt. Arr. Slav. veron. verc. gat. corb. foſſ. Ambr. Aug. || *in aqua in poenitentiam*, verc. *in aquam poenitentiae*, veron. (q) = BC*L. Arm. corb. Orig. ſaepe. (ſemel legitur in textu.) (r) στήκει. BL. 1. Slav. It. (exc. colb. foſſ. for.) Orig. bis. (alibi ut rec.) Cypr. Ambr. Hier. (s) = BC*L. 1. Copt. verc. Orig. quater. (ſemel habet. Extat etiam in textu explicationi praemiſſo.) Cyr. Ambr. οὗτός ἐστιν. G. Mt. n. ſ. Chryſ. etiam in Mt. 6 codd. || + ὃν εἶπον. S. corb. Cypr. (t) = BC*L. 1. 33. Ev. 19. ap. Mill. 20. Copt. Aeth. Slav. veron. (in verc. deeſt tantum ὅς.) Orig. quater. Cyr. Nonn. Chryſ. in Mt. μ. Ambr. || + ὅτι πρῶτός μου ἦν. 28. (u) = CL. 33. 36. 40. 63. 108. 142. 235. al. 4. Mt. a. c. ſ. 10. Perſ. p. Copt. Arm. Slav. 2. Heracleon. Clem. Orig. ſemel. Chryſ. (etiam in Mt. 6 codd.) Cypr. Ambr. || οὐκ εἰμι ἐγώ. BX. 69. 118. Slav. Orig. quinquies.

τοῦ τὸν ἱμάντα τοῦ ὑποδήμα-
28 τος. [x] [y] Ταῦτα ἐν [z] βηθανίᾳ"
ἐγένετο πέραν τοῦ ἰορδάνου,
ὅπου ἦν ἰωάννης βαπτίζων] [a].

29 [b] Τῇ ἐπαύριον" [βλέπει
[c] † τὸν ἰησοῦν ἐρχόμενον πρὸς
αὐτὸν, καὶ λέγει· ἴδε ὁ ἀμνὸς
τοῦ θεοῦ, [d] ὁ αἴρων τὴν ἁ-
30 μαρτίαν τοῦ κόσμου. Οὗτός
ἐστι, [e] περὶ" οὗ ἐγὼ εἶπον·
ὀπίσω μου ἔρχεται ἀνὴρ, ὃς
ἔμπροσθέν μου γέγονεν· ὅτι
31 πρῶτός μου ἦν. Κἀγὼ [f] οὐκ"
ᾔδειν αὐτόν· ἀλλ' ἵνα φανερω-
θῇ τῷ ἰσραὴλ, διὰ τοῦτο ἦλ-
θον ἐγὼ ἐν [g] — τῷ" ὕδατι
32 βαπτίζων. Καὶ ἐμαρτύρησεν
ἰωάννης,

---

z ∾ βηθαβαρᾷ. c † ὁ ἰωάννης.

(x) + ἐκεῖνος ὑμᾶς βαπτίσει ἐν πνεύματι ἁγίῳ καὶ πυρί. EG. Ev. 2. al. 6. Mt. g. x. Slav. 3. (non alii.) (y) Vſ. 28 = 96. 97. (z) ABC** (D. hiat.) EGHLMSX. (St. π.) 11. 28. 36. 40. 42** 57. 61. 63. 64. 89* 91. 118. 124. 127. 131. 142. 157. 218 (c. al. 8.) 229. 230. 235. Ev. 1. 3. 4. 18. 19. 24. 31. 32. 40. al. 67. et al. 4. pluresve in marg. Mt. BV. a. c* f. g. i. n. o. q. r. ſ. x. 10. 11. 17. item in marg. d. k. p. z. Codd. fere omnes ap. Orig. Fragm. aldin. Ed. Syr. utr. Arr. Perſſ. Copt. (Aeth. conjungit utrumque) Syr. hieroſ. Slav. 2. 3* 8. (Goth. hiat.) Vulg. Sax. It. Heracleon. Chryſ. (etiam in Mt. 6 codd.) Nonn. Cyr. Auct. quaeſt. ex utr. Teſt. || βηθαβαρᾷ habere videntur C*K. 1. 2** 13. 33. 42* 66. 69. 78. alii. Atque ſic legunt 77. in m. 89** 113** 114* 116. 121. 125** 127. in m. 134. in m. 142. in m. 145. 147. 151. 180. 219. in m. Barber. 1. Mt. c** d. k. p. z. Ed. Arm. Slav. jun. et ed. Accuratiora exemplaria ap. Chryſ. ac Euthym. Theophyl. et in ſcholio permultis codicibus ad h. l. adſcripto. Hanc lectionem praefert Orig. et poſt hunc Euſ. Suidas, Hier. cum modo laudatis et aliis. Utriusque lectionis meminit Epiph. || βηθαραβᾷ. Syr. p. in m. Orig. ſemel. (ſed βηθαρᾷ mſ.) || βηθαρᾷ. 91. in m. ap. Mill. 116* Orig. bis. (a) + καὶ ἐκεῖ ἦν. Arm. (b) *In illo tempore*, germ. (c) = ABC*KLS. 11. 33. 36. 40. 57. 63. 72. 89* 91. 118. 131. 142* 157. al. 24. Mt. V. a. d. q. ſ. al. 6. Fragm. aldin. Arr. Copt. Aeth. Arm. Syr. p. Slav. 7. verc. mart. Orig. Cyr. Chryſ. (etiam in Mt. 6 codd.) Theophyl. (d) + *ecce*, Vulg. veron. verc. colb. corb. foſſ. harl** Cypr. Ambr. Aug. Chryſolog. Zeno. Gaud. Leo. Beda. (e) ὑπὲρ. BC* Orig. bis. (ſemel ut rec.) (f) = 76. ap. Mill. et Wetſt. (g) = BCGL. 1. 69. 118. 124. 218 (c. al. 7.) 235. Mt. B. ſ. ξ. 11. Orig. Cyr. Chryſ. etiam in Mt. 5 codd.

ἰωάννης, λέγων· ὅτι τεθέαμαι
τὸ πνεῦμα καταβαῖνον [h] ὡς"
περιστερὰν ἐξ οὐρανοῦ, καὶ
33 ἔμεινεν ἐπ' αὐτόν. Κἀγὼ
οὐκ ᾔδειν αὐτόν· ἀλλ' ὁ πέμ-
ψας με βαπτίζειν ἐν ὕδατι,
ἐκεῖνός μοι εἶπεν· ἐφ' ὃν ἂν
ἴδῃς τὸ πνεῦμα καταβαῖνον,
καὶ μένον ἐπ' αὐτὸν, οὗτός
ἐστιν ὁ βαπτίζων ἐν πνεύματι
34 ἁγίῳ [i]. Κἀγὼ ἑώρακα [k],
καὶ μεμαρτύρηκα, ὅτι οὗτός
ἐστιν ὁ [l] υἱὸς" τοῦ θεοῦ.]

35 Τῇ ἐπαύριον [m] πάλιν"
[εἱστήκει ὁ ἰωάννης, καὶ ἐκ
τῶν μαθητῶν αὐτοῦ δύο.
36 Καὶ ἐμβλέψας τῷ ἰησοῦ πε-
ριπατοῦντι, λέγει· ἴδε [n] ὁ
37 ἀμνὸς τοῦ θεοῦ [o]. Καὶ ἤ-
κουσαν [p] αὐτοῦ οἱ δύο" μα-
θηταὶ λαλοῦντος, καὶ ἠκο-
38 λούθησαν τῷ ἰησοῦ. Στρα-
φεὶς [q] — δὲ" ὁ ἰησοῦς, καὶ
θεασάμενος αὐτοὺς ἀκολου-
39 θοῦντας, λέγει αὐτοῖς· Τί
ζητεῖτε; οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ·
ῥαββὶ, (ὃ [r] λέγεται ἑρμηνευό-
μενον" διδάσκαλε,) ποῦ μέ-
40 νεις; Λέγει αὐτοῖς· ἔρχεσθε
καὶ [s] ∾ ἴδετε." ἦλθον [t] καὶ
εἶδον, ποῦ μένει· καὶ παρ' αὐ-
τῷ ἔμειναν τὴν ἡμέραν ἐκεί-
νην. ὥρα [u] † ἦν ὡς [x] δεκά-
41 τη." Ἦν [y] ἀνδρέας ὁ ἀδελ-
φὸς σίμωνος πέτρου, εἷς ἐκ
τῶν

---

h. ὡσεὶ. s ∾ ὄψεσθε. u † δὲ.

(h) ABCEGHLS. 33. 64. 108. 124. 127. 142. 230. Ev. 18. 19. 24. 33. al. 11. Mt. V. al. 7. Fragm. aldin. Orig. bis. (i) + καὶ πυρὶ. Orig. ter. (ter omittit.) Nonn. (k) + αὐτὸν. G. (l) ἐκλεκτὸς. 218 (cum 77.) Ambr. *electus filius*, verc. veron. corb. (m) = 11* 64. Mt. π. Syr. Arr. Perſſ. Arm. (n) + ὁ χριστὸς. G. 124. ap. Birch. 230. Arm. (o) + ὁ αἴρων τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου. C. 59. 235. Aeth. verc. corb. foſſ. mart. Cyr. Ammon. ap. Vict. capuan. (p) οἱ δύο αὐτοῦ. BC*L. Syr. Copt. veron. foſſ. *ex diſcipulis ejus duo*, verc. || αὐτοῦ = 59. 157. Slav. 2. 3. (q) = EH. 72. 142. 218 (c. 124. al. 6.) 230. Ev. 5. 42. al. 7. Mt. V. x. Arm. (r) ἑρμηνεύεται. 1. 118. veron. colb. λέγεται. Mt. d. ἐστιν ἑρμηνευόμενον. Syr. p. in m. λέγεται μεθερμηνευόμενον. ABL. Mt. f. Orig. (s) BCL. 1. 118. Alius. Syr. utr. Orig. (t) + οὖν. ABCL. 33. 124. al. 6. Mt. r. Copt. Syr. p. in m. verc. Cyr. Theophyl. || + δε. Fragm. aldin. Syr. veron. (u) = ABCEGHLMPRS. (St. π.) Ev. 1. 2. 4. 24. 33. 40. al. 82. Mt. BV. al. 19. Fragm. aldin. Ed. foſſ. Cyr. Epiph. *enim*, brix. veron. (x) ἕκτη. A. *nona*, Slav. 2. 8. (facili in ſlav. errore.) (y) + δὲ. A. 33. 218 (c. al. 2.) al. 7. Mt. f. 11. Syr. utr. (ſed p. c. aſt.) Copt. Vulg. It. (exc. veron. for.) Theophyl. + καὶ. Arr.

τῶν δύο τῶν ἀκουσάντων πα-
ρὰ ἰωάννου καὶ ἀκολουθησάν-
42 των αὐτῷ. Εὑρίσκει οὗτος
[z] πρῶτος" τὸν ἀδελφὸν τὸν
ἴδιον σίμωνα, καὶ λέγει αὐτῷ·
εὑρήκαμεν τὸν [a] ∾ μεσσίαν·"
ὅ ἐστι μεθερμηνευόμενον [b] †
43 χριστός. [c] Καὶ" ἤγαγεν αὐ-
τὸν πρὸς τὸν ἰησοῦν. ἐμβλέ-
ψας [d] † αὐτῷ ὁ ἰησοῦς εἶπε·
σὺ εἶ σίμων, ὁ υἱὸς [e] ἰωνᾶ·"
σὺ κληθήσῃ κηφᾶς· ὃ ἑρμη-
44 νεύεται πέτρος. Τῇ ἐπαύριον
[ἠθέλησεν [f] † ἐξελθεῖν εἰς
τὴν γαλιλαίαν· καὶ εὑρίσκει
φίλιππον, καὶ λέγει αὐτῷ·
45 ἀκολούθει μοι. Ἦν δὲ ὁ
φίλιππος ἀπὸ βηθσαϊδά, ἐκ
τῆς πόλεως ἀνδρέου καὶ πέ-
46 τρου· Εὑρίσκει φίλιππος
τὸν ναθαναήλ, καὶ λέγει αὐ-
τῷ· ὃν ἔγραψε μωσῆς ἐν τῷ
νόμῳ, καὶ [g] οἱ προφῆται,"
εὑρήκαμεν, [h] ἰησοῦν" τὸν
υἱὸν

---

a ∾ μεσίαν. b † ὁ. d † δὲ. f † ὁ ἰησοῦς.

(z) πρῶτον. A. 1. 17. 42. 69. 118. 145* al. 6. et Barber. 1. Mt. a. 11. 17. Syr. utr. Arr. Aeth. Slav. Vulg. It. Orig. ut videtur. Theophyl. ed. Gaud. *mane*, (πρωῒ?) veron. || = Mt. π. Slav. 2. Mm. (a) LRS. Alii multi. Mt. BV. al. 20. Fragm. aldin. Ed. Syr. utr. Syr. p. graece in m. Copt. Arm. Chryſ. in Mt. 6 codd. Epiph. Cyr. Theophyl. (b) = ABEGHLMRS. Ev. 1. 2. 3. 4. 5. 24. 33. 40. 42. al. 72. pluresve et Barber. 7. Mt. BV. al. 20. Fragm. aldin. Ed. Orig. Chryſ. (etiam in Mt. 5 codd.) Theophyl. (c) = BL. Copt. οὗτος. G. 1. Arm. Epiph. οὖν. Ev. 15. veron. (d) = AEGHKLR. 1. 36. 40. 63. 72. 106. 118. 131. 142* 145. 157. Ev. 3. 4. 5. 24. 33. 40. al. 14. Mt. V. al. 10. Fragm. ald. Ed. Copt. Arm. Syr. p. habet c. aſt. || καὶ ἐμβλ. 46. 117. Ev. 15. Syr. Chryſ. etiam in Mt. 6 codd. (e) ἰωάννου. BL. 33. Copt. Aeth. Arm. ap. Wetſt. veron. verc. brix. corb. Mm. Nonn. Hier. Aug. Fulg. *Johanna*, foſſ. (f) = ABEGKLMRS. 1. 33. 72. 91. 127. 142. 157. 218 (c. 124. al. 7.) Ev. 2. 33. 40. al. 38. Mt. V. al. 16. Fragm. aldin. Ed. Arr. Perſ. w. Copt. Aeth. Arm. Syr. p. Slav. (exc. 2. 3.) Vulg. It. Orig. Chryſ. (etiam in Mt. 6 codd.) Cyr. Epiph. Theophyl. Scholion in cod. 36. || Poſt αὐτῷ ponunt ABEGKLRS. 1. 72. 124. 131. 142. 157. 230. 232. Ev. 3. 20. 24. 40. 42. al. 32. Mt. V. al. 13. Fragm. ald. Ed. Arr. Perſ. w. Copt. Arm. Syr. p. Vulg. It. Chryſ. (etiam in Mt. 6 codd.) Cyr. Epiph. Theophyl. Itaque alii habent neutrum, alii alterutrum, alii utrumque. Aeth. ponit poſt εὑρήκαμεν. (g) ἐν τοῖς προφήταις. Syr. utr. Mm. gat. Gaud. (h) = L.

υἱὸν [i] = τοῦ" ἰωσὴφ, τὸν
47 ἀπὸ [k] ∾ ναζαρέθ." [l] Καὶ"
εἶπεν αὐτῷ ναθαναήλ· ἐκ να-
ζαρὲθ δύναταί τι ἀγαθὸν εἶ-
ναι; λέγει αὐτῷ φίλιππος·
48 ἔρχου καὶ ἴδε. Εἶδεν ὁ ἰη-
σοῦς τὸν ναθαναὴλ ἐρχόμενον
πρὸς αὐτὸν, καὶ λέγει [m] περὶ
αὐτοῦ·" ἴδε, ἀληθῶς ἰσραη-
λίτης, ἐν ᾧ δόλος οὐκ ἔστι.
49 Λέγει αὐτῷ ναθαναήλ· πόθεν
με γινώσκεις; ἀπεκρίθη [n] †
ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ· πρὸ
τοῦ σε φίλιππον φωνῆσαι,
ὄντα ὑπὸ τὴν συκῆν, εἶδόν
50 σε. Ἀπεκρίθη ναθαναὴλ
[o] — καὶ λέγει αὐτῷ·" ῥαβ-
βὶ, σὺ εἶ ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ,
σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς τοῦ ἰσραήλ.
51 [p] Ἀπεκρίθη ἰησοῦς καὶ εἶπεν
αὐτῷ· ὅτι εἶπόν σοι· εἶδόν σε
ὑποκάτω τῆς συκῆς, πιστεύ-
εις; * [q] μείζω" τούτων [r] ∾
52 ὄψει." Καὶ λέγει αὐτῷ·
ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν· [s] =
ἀπ' ἄρτι" ὄψεσθε τὸν οὐρα-
νὸν ἀνεῳγότα, καὶ τοὺς ἀγ-
γέλους τοῦ θεοῦ ἀναβαίνον-
τας καὶ καταβαίνοντας ἐπὶ
τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου.]

1 Καὶ [t] τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρί-
τῃ" [γάμος ἐγένετο ἐν κανᾶ
τῆς γαλιλαίας· καὶ ἦν ἡ μήτηρ
2 τοῦ ἰησοῦ ἐκεῖ [u]. Ἐκλήθη
δὲ καὶ ὁ ἰησοῦς καὶ οἱ μαθη-
ταὶ αὐτοῦ εἰς τὸν γάμον.
3 [x] Καὶ ὑστερήσαντος οἴνου,"
λέγει

---

k ∾ ναζαρέτ. n † ὁ. r ∾ ὄψῃ.

(i) = A. 80. 83. 108. 116. 125. 131. 226** Ev. 26. 44. Alii. Mt. B. c. k. p. q. ſ. al. 7. Ed. Cyr. Theophyl. Chryſ. in Mt. 6 codd. (k) ABL. Alii. Mt. qu. Ed. (etiam St. 3.) Patr. gr. Etiam vſ. 47. (l) = 71. Syr. Arm. veron. verc. Chryſ. in Mt. 6 codd. (m) αὐτῷ. 45. (Millius hanc lectionem, addito Aeth. laudat ad πρὸς αὐτόν.) (n) = ABEHLRS. Ev. 2. 5. 24 Alii. Mt. BV. al. 19. Fragm. aldin. Ed. Cyr. (o) = BL. Mt. ſ. veron. (Iidem αὐτῷ ponunt poſt ἀπεκρίθη.) || καὶ εἶπεν (αὐτῷ.) 28. 124. Ev. 19. 26. Mt. f. o. 11. (p) Vſ. 51 = 96. 97. (q) μεῖζον. 13. 235. Ev. 5. 18. 19. al. 6. Mt. o. χ. (r) ABEGHKLMS. Alii. Mt. V. μ. Ed. (s) = BL. Copt. Aeth. Arm. Vulg. It. Orig. Cyr. Epiph. Nonn. Aug. Auct. de prom. Zeno. *ex hoc*, Ambr. (t τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ. B. 69. 124. 127. al. 3. Mt. x. (u) + καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ. Chryſ. (etiam in Mt. 6 codd.) Sed reſpuit Orig. diſ. (x) ***Et vinum non habebant, quoniam finitum*** (*ſ. conſummatum*) ***erat vinum nuptiarum. Et ſ. deinde.*** Aeth. veron. verc. corb. Gaudent. Idem poſt γαλιλαίας comm. 1. addit. Syr. p. in m. adjecta nota: haec non eſſe in omnibus exemplaribus Heracleenſibus, ſed reperta eſſe in nonnullis graecis.

λέγει ἡ μήτηρ [y] τοῦ ἰησοῦ
πρὸς αὐτόν·" οἶνον οὐκ ἔχου-
4 σι [z]. [a] Λέγει αὐτῇ ὁ ἰησοῦς·
τί ἐμοὶ καὶ σοὶ, γύναι; οὔπω
5 ἥκει ἡ ὥρα [b] μου." Λέγει ἡ
μήτηρ αὐτοῦ τοῖς διακόνοις·
[c] ὅ, τι ἂν" [d] λέγῃ" [e] ὑμῖν,"
6 ποιήσατε. Ἦσαν δὲ ἐκεῖ ὑ-
δρίαι [f] λίθιναι" [g] ἓξ" [h] κεί-
μεναι," κατὰ τὸν [i] καθαρι-
σμὸν" τῶν ἰουδαίων, χωροῦ-
σαι ἀνὰ μετρητὰς δύο ἢ τρεῖς.
7 Λέγει αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς· γεμί-
σατε τὰς ὑδρίας ὕδατος. [k] καὶ
ἐγέμισαν αὐτὰς" ἕως ἄνω.
8 [l] Καὶ" λέγει αὐτοῖς· ἀντλή-
σατε νῦν, καὶ φέρετε τῷ ἀρ-
χιτρικλίνῳ. [m] καὶ ἤνεγκαν."
9 Ὡς δὲ ἐγεύσατο ὁ ἀρχιτρί-
κλινος τὸ ὕδωρ οἶνον γεγενη-
μένον· καὶ οὐκ ᾔδει πόθεν
ἐστίν· οἱ δὲ διάκονοι ᾔδεισαν
οἱ ἠντληκότες τὸ ὕδωρ· [n] φω-
νεῖ [o] τὸν νυμφίον" ὁ ἀρχι-
10 τρίκλινος, Καὶ λέγει αὐτῷ·
πᾶς ἄνθρωπος [p] πρῶτον" τὸν
[q] καλὸν" οἶνον τίθησι, καὶ
ὅταν μεθυσθῶσι, [r] τότε" τὸν
ἐλάσσω· σὺ [s] τετήρηκας τὸν
11 καλὸν οἶνον ἕως ἄρτι. Ταύ-
την ἐποίησε [t] τὴν" ἀρχὴν τῶν
σημείων ὁ ἰησοῦς ἐν κανᾷ τῆς
γαλιλαίας, καὶ ἐφανέρωσε τὴν
δόξαν αὐτοῦ· [u] καὶ" ἐπίστευ-
σαν

(y) αὐτοῦ. Chryſ. etiam in Mt. 6 codd. τοῦ ἰησοῦ. Arm. verc. αὐτοῦ πρὸς αὐτὸν. Ev. 34. (z) + *fili*, Ambr. bis. (a) + καὶ. AGKL. 33. 42. 69. Ev. 19. al. 2. Mt. o. q. ſ. 11. 17. Fragm. aldin. Copt. Arm. Syr. p. Vulg. It. (exc. verc. foſſ.) Cyr. Nonn. (b) μου; Nyſſ. (c) εἴ τι. 53. ἃ. 33. (d) λέγει. HK. 124* 235. Ev. 5. al. 10. Mt. BV. al. 6. Ed. (e) = Arm. || + ποιεῖν. 28. (f) = 71. Ante ὑδρίαι ponunt BL. Vulg. for. colb. (g) = veron. (h) = 13. Mt. B. Arm. verc. Ante ὑδρίαι ponunt veron. brix. Ante λίθιναι, foſſ. Ante ἕξ, 69. 124. ap. Birch. Chryſ. etiam in Mt. 6 codd. Poſt ἰουδαίων, BL. Slav. 2. 3. (i) ἀριθμὸν. Ev. 26. Mt. o. (k) = 131. (l) = 33. 40. Syr. Copt. veron. verc. ὁ δε. K. 42. (m) *Et fecerunt, ſicut dixit illis*, corb. || καὶ] οἱ δὲ. BL. 1. 33. 118. 124. al. 5. Mt. 11. 17. Fragm. aldin. Copt. Syr. p. in m. Arm. Slav. 2. 3. (n) + καὶ ἰδόντες τὸ γεγονὸς ἐθαύμασαν. Syr. p. c. aſt. veron. verc. (o) τῷ νυμφίῳ. Mt. o. 19. (p) = 9. 47. (q) κάλλιστον. 40. 63. Mt. a. 10. (r) = BL. 57. 67. Mt. r. Copt. verc. corb. Gaudent. (s) + δε. G. 28. 53. 69. 115. 124. Mt. x. 11. 19. Syr. Syr. p. c. aſt. Copt. Aeth. Vulg. It. (exc. for. colb. tol.) Gaudent. || καὶ σύ. Mt. B. Ar. rom. Erp. (t) = AB. 1. Orig. Chron. alex. (u) οὕτως. Syr. p. in m.

σαν εἰς αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐ-
12 τοῦ.] Μετὰ τοῦτο [x] κατέ-
βη" [εἰς καπερναοὺμ, αὐτὸς
καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ, καὶ οἱ
ἀδελφοὶ αὐτοῦ, [y] καὶ οἱ
μαθηταὶ αὐτοῦ· " καὶ ἐκεῖ
[z] ∾ ἔμειναν" οὐ πολλὰς ἡμέ-
ρας.

13 Καὶ ἐγγὺς ἦν τὸ πάσχα
τῶν ἰουδαίων, καὶ [ἀνέβη εἰς
14 ἱεροσόλυμα [a] ὁ ἰησοῦς." Καὶ
εὗρεν ἐν τῷ ἱερῷ τοὺς πω-
λοῦντας βόας, καὶ πρόβατα,
καὶ περιστερὰς, καὶ τοὺς κερ-
15 ματιστὰς καθημένους. Καὶ
ποιήσας [b] [c] φραγέλλιον" ἐκ
[d] σχοινίων," πάντας ἐξέβα-
λεν ἐκ τοῦ ἱεροῦ, τά τε πρό-
βατα καὶ τοὺς βόας· καὶ τῶν
κολλυβιστῶν ἐξέχεε [e] τὸ κέρ-
μα," καὶ τὰς τραπέζας [f] ἀνέ-
16 στρεψε·" Καὶ [g] τοῖς τὰς
περιστερὰς πωλοῦσιν" εἶπεν·
ἄρατε ταῦτα ἐντεῦθεν· [h] μὴ
ποιεῖτε τὸν οἶκον τοῦ πατρός
17 μου οἶκον ἐμπορίου. [i] Ἐμνή-
σθησαν — δὲ" οἱ μαθηταὶ
αὐτοῦ, ὅτι γεγραμμένον ἐστίν·
ὁ ζῆλος τοῦ οἴκου σου [k] κα-
18 ταφάγεταί" με. Ἀπεκρίθη-
σαν [l] — οὖν" οἱ ἰουδαῖοι καὶ
εἶπον

z. ∾ ἔμεινεν. k. κατέφαγε.

(x) ἦλθεν ὁ ἰησοῦς. Evangeliſtaria. ἀπῆλθεν. brix. μετέβη. 78. ἀνέβη. Chron. alex. (y) = 74* 89* 234* Mt. o. ſ. e* Arm. veron. verc. corb. Ponitur ante ἀδελφοὶ in 13. al. 4. Mt. 17. || αὐτοῦ bis = L. Orig. quater. αὐτοῦ poſt ἀδελφ. = B. Orig. ſemel. (z) A. 1. 61. 118. 124. 235. al. 4. Mt. 11. Copt. Arm. Perſ. p. veron. Orig. quater (bis ut rec.) Nonn. (a) = 69. 124. Mt. o. Habet Orig. Ante εἰς ἱερσσ. ponunt G. 235. Ev. 26. Mt. r. Arm. Vulg. veron. (b) + ὡς. L. 1. 33. Alius. Syr. p. in m. Vulg. It. Orig. ſemel. Cyr. Aug. (c) φραγγέλλιον ſ. φραγγέλιον ſ. φραγέλιον. Codd. (d) σχοινίου. 71. al. 2. Mt. k. Ed. Syr. utr. corb. Chryſ. ſemel. Ariſtenus. (e) τὰ κέρματα. BL. 33. Copt. Arm. veron. Orig. ſepties. (f) ἀνατρέψε. 61. 108. al. 5. Mt. q. x. z. Orig. aliquoties. Theophyl. κατέστρεψε. 16. 69. in m. 124. 157. 229** (g) τῷ τ. π. πωλοῦντι. K. Nonn. (h) + καί. A. 1. 69. 106. 124 ap. Birch. 157. Ev. 24. 31** 40. al. 10. Mt. c. g. i. n. 11. Ed. Syr. utr. Perſſ. Ar. Aeth. Arm. Vulg. veron. verc. Theophyl. (i) δὲ = BL. Copt. τότε ἐμνήσθ. Arm. verc. Orig. bis. καὶ ἐμν. brix. foſſ. corb. || rememoratus eſt autem diſcipulus ejus. veron. (k) ABEGHKLMPS. Ev. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 40. al. 92. Mt. BV. al. 18. Ed. Orig. quater. Heracleon. Naz. Cyr. Chryſ. in Mt. 6. codd. (l) = 3. 33. 69. Ev. 4. Copt. Arm. veron. δέ. Mt. g. Syr. τότε. brix.

εἶπον αὐτῷ· τί σημεῖον δεικνύ-
εις ἡμῖν, ὅτι ταῦτα ποιεῖς;
19 Ἀπεκρίθη [m] = ὁ" ἰησοῦς
καὶ εἶπεν αὐτοῖς· λύσατε τὸν
ναὸν τοῦτον, καὶ [n] ἐν τρισὶν
20 ἡμέραις ἐγερῶ" αὐτόν. Εἶ-
πον [o] οὖν" οἱ ἰουδαῖοι· τεσ-
σαράκοντα καὶ ἓξ ἔτεσιν ᾠκο-
δομήθη ὁ ναὸς οὗτος· καὶ σὺ
ἐν τρισὶν ἡμέραις ἐγερεῖς αὐ-
21 τόν; Ἐκεῖνος δὲ ἔλεγε περὶ
[p] τοῦ ναοῦ" τοῦ σώματος [q]
22 αὐτοῦ." Ὅτε οὖν ἠγέρθη
ἐκ νεκρῶν, ἐμνήσθησαν οἱ μα-
θηταὶ αὐτοῦ, ὅτι τοῦτο [r] ἔ-
λεγεν [s] † καὶ ἐπίστευσαν τῇ
γραφῇ, καὶ τῷ λόγῳ, [t] ᾧ"
23 εἶπεν ὁ ἰησοῦς.] Ὡς δὲ ἦν
ἐν [u] # τοῖς" ἱεροσολύμοις [x] ἐν
τῷ πάσχα" [y] ἐν" τῇ ἑορτῇ,
πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς [z] τὸ ὄ-
νομα αὐτοῦ," θεωροῦντες [a]
αὐτοῦ" τὰ σημεῖα, ἃ ἐποίει.
24 Αὐτὸς δὲ ὁ ἰησοῦς οὐκ ἐπί-
στευεν ἑαυτὸν αὐτοῖς, διὰ τὸ
αὐτὸν γινώσκειν [b] πάντας·"
25 [c] Καὶ ὅτι" οὐ χρείαν εἶχεν,
ἵνα τὶς μαρτυρήσῃ περὶ τοῦ
ἀνθρώ-

s † αὐτοῖς.

(m) = ALM. 10. 11. 61. 72. 91. ap. Mill. 106. 131. 235. Ev. 6. 24. 40. al. 13. Mt. BV. al. 16. Ed. Orig. bis. Cyr. (n) διὰ τριῶν ἡμερῶν οἰκοδομήσω. Mt. B. Ignat. (o) = Syr. Perſſ. Ar. rom. Erp. Copt. Arm. καί. Aeth. δέ. verc. (p) = Iren. Tert. Habet Orig. ſaepe. (q) = 47. 63. Mt. 10. (r) + ἦν ὅ. Arm. (s) = AEHLMS. (St. π.) 1. 10. 17. 28. 33. 36. 40. 57. 61. 63. 64. 72. 89. 91. 118. 124. 127. 131. 142. 145. 157. 218 (c. al. 4.) 230. Ev. 2. 5. 6. 24. 40. 42. al. 52. et Barber. 8. Mt. BV. al. 16. Ed. Syr. utr. Arr. Perſſ. Copt. Aeth. Arm. Slav. Vulg. It. Orig. ter. Chryſ. (etiam in Mt. 6 codd.) Cyr. Nonn. Theodoret. Theophyl. || Poſt εἶπεν ponit 69. (t) ὅν. BL. Orig. quinquies. ὅ. Mt. B. c. (u) + ABEGHLS. 1. 36. 40. 69. 89. 106. 118. 124. 131. 142. 145. 152. 218 (c. al. 9.) 230. 235. Ev. 6. al. 19. pluresve. Mt. V. al. 15. Fragm. aldin. Ed. Orig. ter. Chryſ. (etiam in Mt. 6 codd.) Cyr. (x) τὸ πάσχα. 69. κατὰ τὸ πάσχα. Mt. 11. *per paſcha*, verc. || = brix. *in diem feſtum Paſchae*, veron. (y) = B. καὶ ἐν. 218 (c. al. 7!) (z) αὐτὸν Syr. Chryſ. (etiam in Mt. 6 codd.) Iren. τὸν ἰησοῦν. Perſ. p. || Rec. Orig. diſ. (a) = 1. 89* 108. 118. al. 5. Mt. g. Syr. Copt. It. (exc. for. colb.) Aug. Poſt σημεῖα ponit Fragm. aldin. (b) πάντα. EGH. 10. 11. 13. 69. 124. 127. 229* al. 19. et Barber. 2. Mt. i. n. Fragm. ald. Cyr. alicubi. Euthym. τὰ πάντα. Chryſ. etiam in Mt. 5 codd. || Rec. Orig. diſ. Chryſ. in Mt. π. Cyr. in h. l. (c) = 38* || = ὅτι. A. Syr. Arr. Perſſ. Copt.

ἀνθρώπου· αὐτὸς γὰρ ἐγί-
νωσκε, τί ἦν ἐν τῷ ἀν-
θρώπῳ.

1 Ἦν δὲ [ἄνθρωπος [d] ἐκ
τῶν Φαρισαίων, [e] νικόδημος
ὄνομα αὐτῷ,″ ἄρχων τῶν
2 ἰουδαίων· Οὗτος ἦλθε πρὸς
[f] αὐτὸν″ νυκτὸς, καὶ εἶπεν
αὐτῷ· ῥαββὶ, οἴδαμεν, ὅτι
ἀπὸ θεοῦ [g] ἐλήλυθας διδά-
σκαλος· οὐδεὶς γὰρ [h] ταῦτα
τὰ σημεῖα δύναται″ ποιεῖν,
[i] ἃ σὺ ποιεῖς,″ ἐὰν μὴ ᾖ ὁ
3 θεὸς μετ' αὐτοῦ. Ἀπεκρίθη
[k] — ὁ″ ἰησοῦς [l] καὶ εἶπεν
αὐτῷ·″ ἀμὴν ἀμὴν λέγω σοι·
ἐὰν μή τις γεννηθῇ ἄνωθεν,
οὐ δύναται ἰδεῖν τὴν βασιλεί-
4 αν τοῦ θεοῦ. Λέγει πρὸς αὐ-
τὸν [m] ὁ″ νικόδημος· πῶς δύ-
ναται ἄνθρωπος γεννηθῆναι [n]
γέρων ὤν; μὴ δύναται [o] εἰς
τὴν κοιλίαν τῆς μητρὸς αὐτοῦ
δεύτερον εἰσελθεῖν, καὶ γεν-
5 νηθῆναι; Ἀπεκρίθη [p] = ὁ″
ἰησοῦς [q]· ἀμὴν ἀμὴν λέγω σοι·
ἐὰν μή τις [r] γεννηθῇ″ ἐξ ὕδα-
τος καὶ πνεύματος [s], οὐ δύ-
ναται εἰσελθεῖν εἰς τὴν βασι-
λείαν

---

f. τὸν ἰησοῦν.

(d) + τις. M. Evangeliſtaria. (e) = Mt. B. || νικόδημος] νικώδης. 69. || = αὐτῷ. 5. 61. Ed. (f) ABKLS. 1. 11. 33. 42. 57. 63. 64. 91. 106. 127. 131. 142. 145. 157. 218 (c. al. 9.) 229* 230. al. 25. Mt. V. a. g. n. q. ſ. x. 10. 11. 17. Fragm. aldin. Ed. Aeth. Arm. Syr. p. Sax. veron. colb. for. tol. harl. emmer. Cyr. Chryſ. (etiam in Mt. 6 codd.) Theophyl. Aug. (g) + ἐξῆλθες καί. 28. (h) δύναται ταῦτα τὰ σημεῖα. ABL. Ev. 46. Mt. r. Syr. Copt. Arm. Vulg. It. item Orig. || ταῦτα τὰ] τοιαῦτα. 71. al. 3. Mt. 11. ταῦτα. L. 225. Ev. 26. (i) = 1. 72. 118. 218 (c. 76.) (k) = BEGHL. 1. 72. 106. 235. Ev. 46. al. 8. pluresve. Mt. a. p. al. 6. Cyr. (l) = Syr. p. mſ. Sed habet in m. (m) = L. 74. 124. ap. Alt. Mt. B. al. 5. (n) + ἄνωθεν. H. 28. Syr. Copt. verc. brix. (o) + *homo*, corb. + *homo*, *ut nos*. verc. (p) = AGH. 1. 72. 106. 235. Ev. 24. 42. 46. al. 18. pluresve. Mt. V. μ. al. 16. Fragm. aldin. Ed. Cyr. Theophyl. (q) + καὶ εἶπεν αὐτῷ. K. 13. 42. al. 7. Mt. 17. Fragm. aldin. Syr. Syr. p. in m. Copt. Ar. Aeth. Arm. Sax. + καὶ εἶπεν. L. brix. (r) βαπτισθῇ. Conſtitut. ἀναγεννηθῇ. Mt. π. ſemel. Vulg. veron. verc. for. || ἐὰν μὴ ἀναγεννηθῆτε ὕδατι ζῶντι εἰς ὄνομα πατρὸς, υἱοῦ, καὶ ἁγίου πνεύματος, οὐ μὴ εἰσέλθητε etc. Homil. clement. (s) + ἁγίου. Aeth. Vulg. verc. corb. gat. Mm. tol. Ambr. (alibi omittit) Aug. alicubi. Chromat. Caſſiod. Vigil. || Tert. Cypr. ut rec.

6 λείαν τοῦ θεοῦ. Τὸ γεγεν-
νημένον ἐκ τῆς σαρκὸς, σάρξ
ἐστι [t]· καὶ τὸ γεγεννημένον
[u] ἐκ τοῦ πνεύματος, πνεῦμά
7 ἐστι [x]. Μὴ [y] θαυμάσῃς, ὅτι
εἶπόν σοι· " δεῖ [z] ὑμᾶς " γεν-
8 νηθῆναι ἄνωθεν. [a] Τὸ πνεῦ-
μα, " ὅπου θέλει, πνεῖ· καὶ
τὴν φωνὴν αὐτοῦ ἀκούεις,
ἀλλ' οὐκ οἶδας, πόθεν ἔρχε-
ται, [b] καὶ " ποῦ ὑπάγει· οὕ-
τως ἐστὶ πᾶς ὁ γεγεννημένος
9 [c] ἐκ τοῦ πνεύματος. " Ἀπε-
κρίθη νικόδημος καὶ εἶπεν αὐ-
τῷ· πῶς δύναται ταῦτα [d] γε-
10 νέσθαι; Ἀπεκρίθη [e] † ἰη-
σοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ· σὺ εἶ ὁ
διδάσκαλος τοῦ ἰσραὴλ, καὶ
11 ταῦτα οὐ γινώσκεις; Ἀμὴν
ἀμὴν λέγω σοι· ὅτι ὃ οἴδαμεν,
λαλοῦμεν, καὶ ὃ ἑωράκαμεν,
μαρτυροῦμεν· καὶ τὴν μαρ-
τυρίαν ἡμῶν οὐ λαμβάνε-
12 τε. Εἰ τὰ ἐπίγεια εἶπον ὑ-
μῖν, [f] καὶ " [g] οὐ πιστεύετε· "
πῶς, ἐὰν εἴπω [h] ὑμῖν " τὰ
ἐπουράνια, [i] πιστεύσετε; "
13 [k] Καὶ " [οὐδεὶς ἀναβέβηκεν

 εἰς

---

e † ὁ.

(t) + ὅτι ἐκ τῆς σαρκὸς ἐγεννήθη. 161* veron. verc. corb. harl* bodl. Tert. Ambr. (u) + ἐκ τοῦ ὕδατος καί. Syr. p. in m. (x) + ὅτι ἐκ τοῦ πνεύματός ἐστιν. 161* + *quia de Spiritu eſt*, corb. ap. Sabat. + *quia Deus Spiritus eſt*, corb. (ap. Calmet. et Blanch.) Hilar. Ambr. Optat. Vigil. Juv. Fulbert. carnot. Explan. ſymboli ad Cyrill. ap. Hier. (Arianos haec deleviſſe tradunt.) Bengelius his addit Cypr. Aug. Hincmar. || + *quia Deus Spiritus eſt, et de ſ. ex Deo natus eſt*, verc. harl* bodl. Tert. Concil. carthag. Auct. de ſide orthod. (y) θαυμάσητε . . . ὑμῖν. Aeth. Nonn. Vigil. (z) ἡμᾶς. 69. 118. 235. Ev. 4. al. 5. Fragm. aldin. (a) *Deus ſpiritus eſt, et.* Optat. (ſic vſ. 6. et 8 jungit.) || + *ſanctus*, Felix III. (b) ἢ. A. Arm. Syr. p. in m. Ar. Vulg. It. (exc. germ. harl. emmer.) Ambr. Aug. (c) ἄνωθεν. 106. || *ex aqua et ſpiritu ſ. ſpiritu ſancto*, veron. verc. corb. Mm. foſſ. Hilar. Ambroſiaſt. Vigil. Quaeſt. ex N. T. (d) + οὕτω. 61. al. 3. (e) = AGHLS. 1. 72. 106. 118. 127. 131. 142. 157. 235. al. 19. pluresve. Mt. BV. al. 18. Fragm. aldin. Ed. Cyr. Theophyl. (f) = 69. 124. Copt. tolet. (g) οὐκ ἐπιστεύσατε. EH. Ev. 24. al. 4. Mt. g. 11. Ed. Perſ. w. Aug. οὐκ ἐπιστεύετε. 97. Ed. (h) = EH. 71. al. 5. Ed. Arm. Perſ. p. verc. corb. foſſ. (i) πιστεύσητε. GH. 1. 69. 124. ap. Alt. 131. 232. 235. Ev. 4. 5. 46. al. 16. Mt. B. f. o. r. 17. Ed. Cyr. Chryſ. in Mt. 3 codd. Theophyl. ed. πιστεύετε. 90. Mt. a. π. ſemel. 11. (k) = 40. veron. οὐδεὶς δέ. 64. *Quomodo, ſi dixero:* verc.

εἰς τὸν οὐρανὸν, εἰ μὴ ὁ ἐκ
τοῦ οὐρανοῦ καταβὰς, ὁ υἱὸς
τοῦ [l] ἀνθρώπου," [m] — ὁ
14 ὢν ἐν τῷ οὐρανῷ." Καὶ κα-
θὼς Μωσῆς ὕψωσε τὸν ὄφιν
ἐν τῇ ἐρήμῳ, οὕτως ὑψωθῆ-
ναι δεῖ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου·
15 Ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων [n] εἰς αὐ-
τὸν" [o] = μὴ ἀπόληται, ἀλλ'"
16 [p] ἔχῃ" ζωὴν αἰώνιον.] [Οὕ-
τω γὰρ ἠγάπησεν ὁ Θεὸς τὸν
κόσμον, ὥστε τὸν υἱὸν αὐτοῦ
τὸν μονογενῆ [q] ἔδωκεν," ἵνα
πᾶς ὁ πιστεύων [r] εἰς αὐτὸν,"
μὴ ἀπόληται, ἀλλ' ἔχῃ ζωὴν
17 αἰώνιον. Οὐ γὰρ ἀπέστειλεν
ὁ Θεὸς τὸν υἱὸν [s] αὐτοῦ" εἰς
τὸν κόσμον, ἵνα κρίνῃ τὸν
κόσμον, ἀλλ' ἵνα σωθῇ ὁ
18 κόσμος δι' αὐτοῦ.] [t] Ὁ πι-
στεύων εἰς [u] αὐτὸν," οὐ [x]
κρίνεται·" ὁ δὲ μὴ πιστεύων,
ἤδη κέκριται, ὅτι μὴ πεπί-
στευκεν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ μο-
19 νογενοῦς υἱοῦ τοῦ Θεοῦ. Αὕ-
τη δέ ἐστιν ἡ κρίσις, ὅτι τὸ
Φῶς ἐλήλυθεν εἰς τὸν κόσμον,
καὶ ἠγάπησαν οἱ ἄνθρωποι
μᾶλλον τὸ σκότος, ἢ τὸ Φῶς·
ἦν γὰρ [y] ∾ πονηρὰ αὐτῶν"
20 τὰ ἔργα. Πᾶς γὰρ ὁ φαῦλα
πράσσων, μισεῖ τὸ Φῶς, [z]
καὶ οὐκ ἔρχεται πρὸς τὸ Φῶς,"
ἵνα μὴ [a] ἐλεγχθῇ" [b] τὰ ἔργα
αὐτοῦ.

---

y ∾ αὐτῶν πονηρά.

(l) Θεοῦ. Mt. l. (m) = BL. 33 Aeth. Naz. || ὢν = A* ut videtur. Ev. 44. *qui erat*, Z no. || ἐν τῷ οὐρανῷ] ἐκ τοῦ οὐρανοῦ. 80. 88. (n) ἐπ' αὐτὸν. A. ἐπ' αὐτῷ. L. Theodoret. ἐν αὐτῷ. B. colb. germ. mart. emmer. harl. || = Mt. B* ſemel. (o) = BL. 1. 118. 124. Alius. Copt. Aeth. verc. brix. Cyr. Nonn. Cypr. Lucif. (p) ἔχει. S. 124. 131. 157. Ev. 46. al. 2. Mt. B. bis. al. 12. Etiam vſ. 16. nonnulli. (q) δοῦναι. 108. *mitteret*, corb. || + εἰς τὸν κόσμον. 33. Slav. 2. + *pro ſeculo*, Slav. 3. gat. Mm. *pro mundo*, tol** + *pro eo*. Quaeſt. in N. T. + *pro nobis* Epiph. in cant. ſemel. (r) = B. ſemel. ἐπ' αὐτῷ. L. (s) = BL. 118. Victorin. Fulgent. (t) + *Propter hoc*. cant. *Ideo*, verc. Lucif. (u) τὸν υἱὸν. 218 (c. al. 5.) Mt. f. Chryſ. etiam in Mt. 6 codd. *me*, Iren. Hilar. Ambr. Zeno. (x) *judicabitur*, Slav. cant. veron. Mm. Iren. Hilar. Fulg. (y) ABGL. 1. 69. 124. 157. 230. Mt. o. r. 11. 17. Vulg. cant. brix. colb. corb. foſſ. for. Ath. Cyr. Chryſ. etiam in Mt. 6 codd. (z) = 48. 49. colb. Lucif. || πρὸς τὸ Φῶς] = 27. εἰς τὸ Φῶς. Mt. 17. (a) Φανερωθῇ. Aeth. Chryſ. etiam in Mt. 6 codd. *traducantur*, Iren. (b) αὐτοῦ τὰ ἔργα. A. 1. 72. al. 3. Ed. Chryſ. etiam in Mt. 6 codd. Etiam vſ. 21. varius vocabulorum ordo. || + *de luce*, cant. item Hier. + ὅτι πονηρά ἐστιν. 13. 33. 72. 76. 229** 230. al. 5. Mt. r. Copt. Arr. Slav. + πονηρά ἐστιν ὅτι. L.

21 αὐτοῦ." Ὁ δὲ ποιῶν τὴν ἀλή-
θειαν, ἔρχεται πρὸς τὸ φῶς,
ἵνα φανερωθῇ αὐτοῦ τὰ ἔργα,
c ὅτι ἐν θεῷ ἐστιν εἰργασμέ-
να."]

22 Μετὰ ταῦτα [d ἦλθεν"
ὁ ἰησοῦς καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ
εἰς τὴν e ἰουδαίαν γῆν·" καὶ
ἐκεῖ διέτριβε μετ' αὐτῶν, f
23 καὶ ἐβάπτιζεν." Ἦν δὲ καὶ
ἰωάννης g βαπτίζων ἐν αἰνὼν,
ἐγγὺς τοῦ h ∾ σαλεὶμ," ὅτι
ὕδατα πολλὰ ἦν ἐκεῖ. καὶ
παρεγίνοντο, καὶ ἐβαπτίζον-
24 το. Οὔπω γὰρ ἦν βεβλη-
μένος εἰς τὴν φυλακὴν ὁ ἰω-
25 άννης. Ἐγένετο i οὖν" ζή-
τησις k ἐκ τῶν μαθητῶν ἰω-
άννου μετὰ" l ἰουδαίου" περὶ
26 καθαρισμοῦ. Καὶ m ἦλθον"
πρὸς τὸν ἰωάννην, καὶ εἶπον
αὐτῷ· ῥαββὶ. ὃς ἦν μετὰ
σοῦ πέραν τοῦ ἰορδάνου, ᾧ
σὺ μεμαρτύρηκας, ἴδε, οὗ-
τος βαπτίζει, καὶ πάντες ἔρ-
27 χονται πρὸς αὐτόν. Ἀπεκρί-
θη ἰωάννης καὶ εἶπεν· οὐ
δύναται ἄνθρωπος λαμβάνειν
n οὐδὲν, ἐὰν μὴ ᾖ δεδομένον
Ee 4 αὐτῷ

---

h ∾ σαλὴμ. l ∾ ἰουδαίων.

(c) = 131. || ἐν] = cant. ἐν τῷ. 69. al. 5. Mt. q. (d) ἐξῆλθεν. Chryſ. (etiam in Mt. 6 codd.) cant. verc. ſoſſ. *profectus eſt*, veron. (e) ἰουδαίαν. 120. γῆν ἰουδαίας. Syr. p. (f) = veron. καὶ ἐβάπτιζον. Mt. r. (g) + ὁ. N. ap. Wetſt.* (Sed N. fragmentum Lucae tantum continet.) 1. (h) N. ap. Wetſt. 1. 69. Ev. 1. 2. 3. 4. 24. al. 38. pluresve. Mt. B. al. 18. Fragm. aldin. Ed. Copt. Orig. mſ. Euſ. Cyr. Theophyl. σαλλεὶμ. A. Alii aliter. || + *trans Jordanem*, Mm. (i) = 97. Perſ. w. δὲ. 47. Syr. Copt. Vulg. ed. veron. γὰρ. for. (k) = 115. || ἰωάννου] αὐτοῦ. Syr. p. ed. (l) ABELS. (St. π.) 17. 25. 33. 36. 42. 57. 64. 72. 89. 91. 106. 108. 116. 127. 131. 142. 145. 157. 235. Ev. 1. 2. 3. 5. 19. 24. 40. al. 53. et Barber. 6. Mt. BV. al. 16. Fragm. aldin. Ed. Syr. utr. Perſ. p. Euſ. Cyr. Chryſ. (etiam in Mt. 6 codd.) Nonn. Euthym. Theophyl. Schol. in cod. 34. || + ἑνὸς. Syr. Syr. p. c. aſt. Perſ. p. || τῶν ἰουδαίων. Ev. 26. || ἰησοῦ. Conject. Bentl. || Rec. 1. 13. 69. 114. 115. 121. 124. Alii. Mt. g. r. 11. Perſ. w. Copt. Aeth. Arm. Slav. Vulg. It (etiam cant.) Orig. Aug. (m) ἦλθεν. 44. ἦλθεν . . . εἶπεν. Perſ. p. (n) + ἀφ' ἑαυτοῦ. L. 13. 33. 69. 106. 115. 157. Mt. o. 11. Syr. utr. Perſ. p. Copt. Arm. colb. Chryſ. ſemel, etiam in Mt. 3 codd. || Ante λαμβάνειν addunt 124. 229. 230. 235. Chryſ. in Mt. 3 codd.

αὐτῷ [o] ἐκ τοῦ οὐρανοῦ.
28 Αὐτοὶ ὑμεῖς [p] μοι" μαρτυρεῖ-
τε, ὅτι εἶπον [q]· οὐκ εἰμὶ [r]
ἐγὼ" ὁ χριστὸς, ἀλλ' ὅτι
ἀπεσταλμένος εἰμὶ ἔμπροσθεν
29 ἐκείνου. Ὁ ἔχων τὴν νύμ-
φην, νυμφίος ἐστίν· ὁ δὲ φί-
λος τοῦ νυμφίου, ὁ ἑστηκὼς
καὶ ἀκούων αὐτοῦ, χαρᾷ
χαίρει διὰ τὴν φωνὴν τοῦ
νυμφίου. αὕτη οὖν ἡ χαρὰ ἡ
30 ἐμὴ πεπλήρωται. Ἐκεῖνον
δεῖ αὐξάνειν, ἐμὲ δὲ ἐλαττοῦ-
31 σθαι. Ὁ ἄνωθεν ἐρχόμενος,
ἐπάνω πάντων ἐστίν [s]. ὁ ὢν
[t] ἐκ" τῆς γῆς, [u] ἐκ τῆς γῆς
ἐστι, καὶ" ἐκ τῆς γῆς λαλεῖ·
ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐρχόμενος,
[x] = ἐπάνω πάντων ἐστί,
32 Καὶ" ὃ ἑώρακε καὶ ἤκουσε,
[y] = τοῦτο" μαρτυρεῖ· καὶ
τὴν μαρτυρίαν αὐτοῦ οὐδεὶς
33 λαμβάνει. Ὁ λαβὼν αὐτοῦ
τὴν μαρτυρίαν, ἐσφράγισεν,
ὅτι ὁ θεὸς ἀληθής ἐστιν.]
34 Ὃν γὰρ ἀπέστειλεν ὁ θεὸς,
τὰ ῥήματα τοῦ θεοῦ λαλεῖ.
[z] οὐ γὰρ ἐκ μέτρου δίδωσιν
35 = ὁ θεὸς: τὸ πνεῦμα." Ὁ πα-
τὴρ ἀγαπᾷ τὸν υἱὸν, καὶ πάντα
δέδωκεν ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ. [a]
36 Ὁ πιστεύων εἰς τὸν υἱὸν, ἔχει
ζωὴν αἰώνιον· ὁ δὲ [b] ἀπειθῶν"
τῷ υἱῷ, οὐκ ὄψεται [c] ζωὴν,
ἀλλ'

(o) + ἄνωθεν. 13. 69. 124. Arm. Chryſ. ſemel, (etiam in Mt. 6 codd. ſemel) item (omiſſo ἐκ τοῦ οὐρανοῦ) veron. foſſ. (p) = EM. 63. 64. 91. 127* 142** 145. 235. Ev. 1. 2. 42. al. 24. Mt. V. al. 14. Fragm. aldin. Ed. harl. ἐμοί. 1. 25. 118. 124. (q) + ὑμῖν. 117. Mt. x. Arm. + *eis, qui miſſi ſunt ab Hieroſolymis ad me,* Cypr. Julius Firm. (r) = D. Mt. π. cant. verc. Cypr. Julius Firm. (s) + *et de ſurſum loquitur. Nam*, gat. Min. germ. (t) ἀπὸ. D. 69. *ſupra terram*, verc. (u) = germ. Mm. Orig. ſemel aut bis. Tert. bis. Hier. Quaeſt. in N. T. (x) = D. 1. 118. Alius. Arm. cant. veron. verc. corb. Orig. ut videtur. Nonn. Tert. Hilar. Quaeſt. N. T. || καὶ = BL. 33. Copt. Perſ. p. || ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ . . . πάντων ἐστι = Mm. (y) D. 1. 28. 118. Syr. Perſ. p. Ar. Copt. Aeth. Arm. cant. veron. verc. corb. Euſ. Quaeſt. N. T. ἐκεῖνο, 69. *Qui viderat eum ac audiverat ipſum, hic teſtatur ei.* Copt. ap. Wilk. (z) = Colb. gr. unus. || ὁ θεὸς = BC*L. 1. 33. veron. brix. Cyr. || μέτρου] μέρους. 12. 40. 63. Mt. 10. 11. (ſed in ſcholiis 10. 11. eſt μέτρου) Fragm. aldin. Sed rec. Orig. diſ. || δίδωσιν] + τούτῳ. Ar. rom. Erp. (a) + ἵνα et mox ἔχῃ. D. cant. (b) ἀπιστῶν. 13. 69. 95. Mt. r. Chryſ. ſemel, etiam in Mt. 6 codd. (c) + τὴν. EL. 89. 124. 230. 235. al. 5. Mt. a. d. k. i. l. n. q. r. ſ. x** z. 10. 11. Cyr. Chryſ. etiam in Mt. 6 codd.

ἀλλ᾽ ἡ ὀργὴ τοῦ θεοῦ [d] ∾
μένει" ἐπ᾽ αὐτόν. [e]

1 Ὡς οὖν ἔγνω ὁ [f] κύ-
ριος," ὅτι ἤκουσαν οἱ Φαρι-
σαῖοι, ὅτι [g] ἰησοῦς" πλείονας
μαθητὰς ποιεῖ [h] καὶ βαπτί-
2 ζει," ἢ ἰωάννης· Καίτοιγε
ἰησοῦς [i] αὐτὸς" οὐκ ἐβάπτι-
ζεν, ἀλλ᾽ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ·
3 Ἀφῆκε τὴν ἰουδαίαν [k], καὶ
ἀπῆλθε [l] — πάλιν" εἰς τὴν
4 γαλιλαίαν. Ἔδει δὲ αὐτὸν
διέρχεσθαι διὰ τῆς σαμαρείας.
5 [Ἔρχεται οὖν εἰς πόλιν τῆς
σαμαρείας, λεγομένην [m] συ-
χὰρ," πλησίον τοῦ χωρίου,
[n] οὗ" ἔδωκεν ἰακὼβ ἰωσὴφ
6 τῷ υἱῷ αὐτοῦ. Ἦν δὲ ἐκεῖ
πηγὴ τοῦ ἰακώβ. ὁ [o] οὖν"
ἰησοῦς, κεκοπιακὼς ἐκ τῆς ὁ-
δοιπορίας, ἐκαθέζετο [p] οὕ-
τως" ἐπὶ τῇ πηγῇ· ὥρα ἦν
7 [q] ∾ ὡσεὶ" ἕκτη. Ἔρχεται
γυνὴ ἐκ τῆς σαμαρείας, ἀν-
τλῆσαι ὕδωρ. λέγει αὐτῇ ὁ ἰη-
σοῦς·

d ∾ μενεῖ. m. σιχάρ. n. ὅ. q ∾ ὡς.

(d) μενεῖ. 40. 57. 89. al. 14. Mt. a. d. i. l. n. p. ſ. z. al. 7. Ed. Syr. Arr. veron. germ. Chryſ. (etiam in Mt. 6 codd.) Cyr. Theophyl. Iren. Tert. Cypr. Aug. alicubi. (e) + καὶ μετὰ ταῦτα παρεδόθη ὁ ἰωάννης. Syr. p. in m. (f) ἰησοῦς. D. 1. 61. 118. 235. al. 8. Mt. k. p. z. Ed. Syr. utr. (ſed Syr. p. habet rec. in m.) Perſ. p. Ar. p. Copt. Arm. Vulg. It. (exc. brix.) Chryſ. (etiam in Mt. 6 codd.) Aug. || = 72. (g) = 218 (c. al. 6.) Syr. Perſ. p. αὐτὸς. Ar. p. (h) = 63. 71. 86. Mt. a. 10. Sax. Poſt ἰωάννης ponit veron. (i) = L. Mt. x. Vulg. colb. for. corb. Aug. ſemel. Ante ἰησοῦς ponunt AD. 80. Mt. a. r. 10. cant. gat. Mm. corb. Cyr. Chryſ. etiam in Mt. 6 codd. (k) + γῆν. D. 1. 11. 36. 64. 69. 106. 108. 124. al. 12. Aeth. Arm. cant. veron. verc. Mm. gat. corb. foſſ. Chryſ. ap. Wetſt. Theophyl. Aug. (l) = AEGHKS. 10. 11. 17. 40. 42. 57. 61. 63. 64. 72. 91. 106. 127. 131. 142. 145. 157. 218 (c. al. 8.) 235. al. 39. et Barber. 7. Mt. V. al. 14. Ed. Syr. p. Perſ. p. Chryſ. etiam in Mt. 6 codd. (m) ABCDLS. Ev. 1. 36. al. 50. pluresve. Mt. BHV. al. 21. Fragm. aldin. Ed. (etiam St. 3.) Copt. Arm. Syr. p. Ar. Slav. Vulg. mſ. verc. brix. for. harl. Cyr. Chryſ. (etiam in Mt. 4 codd.) Theophyl. Ambr. *Eſychar*, veron. σιχὰμ. Hier. diſ. Juv. (n) C*DLS. 1. 33. 61. 157. al. 9. Mt. k. p. ſ. x. z. χ. ψ. Ed. Chryſ. etiam in Mt. 4. codd. (o) = 69. δὲ. Mt. V. 17. Syr. Arm. Vulg. mſ. corb. cant. (p) = 1. 69. 118. 124. Syr. Ar. p. Perſ. p. Slav. 2. Arm. veron. verc. corb. foſſ. gat. Mm. (q) ABCDL. 33. ὡς ἡ. 69. Ev. 1. || = Syr. Perſ. p.

8 σοῦς· δός μοι πιεῖν [r]. (Οἱ
γὰρ μαθηταὶ αὐτοῦ ἀπεληλύ-
θεισαν εἰς τὴν πόλιν, ἵνα τρο-
9 φὰς ἀγοράσωσι.) Λέγει [s] —
οὖν" αὐτῷ ἡ γυνὴ [t] ἡ σαμα-
ρεῖτις·" πῶς σὺ, ἰουδαῖος
ὢν, παρ' ἐμοῦ πιεῖν αἰτεῖς,
[u] οὔσης" γυναικὸς σαμαρείτι-
δος; ([x] οὐ γὰρ συγχρῶνται
10 ἰουδαῖοι σαμαρείταις.") Ἀπε-
κρίθη ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῇ·
εἰ ᾔδεις τὴν δωρεὰν τοῦ θεοῦ,
καὶ τίς ἐστιν ὁ λέγων σοι· δός
μοι πιεῖν· σὺ ἂν ᾔτησας αὐτὸν,
καὶ ἔδωκεν [y] ἂν" σοι ὕδωρ
11 ζῶν. Λέγει αὐτῷ ἡ γυνή·
κύριε, οὔτε ἄντλημα ἔχεις,
καὶ τὸ φρέαρ ἐστὶ βαθύ· πό-
θεν [z] οὖν" ἔχεις [a] τὸ" ὕδωρ
12 [a] τὸ" ζῶν; Μὴ σὺ μείζων
εἶ τοῦ πατρὸς ἡμῶν ἰακώβ;
ὃς ἔδωκεν ἡμῖν τὸ φρέαρ [b],
καὶ αὐτὸς ἐξ αὐτοῦ ἔπιε, καὶ
οἱ υἱοὶ αὐτοῦ, καὶ τὰ θρέμ-
13 ματα [c] αὐτοῦ." Ἀπεκρίθη
[d] † ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῇ·
πᾶς ὁ πίνων ἐκ τοῦ ὕδατος
14 τούτου, διψήσει πάλιν· Ὃς
δ' ἂν πίῃ ἐκ τοῦ ὕδατος, οὗ
ἐγὼ δώσω αὐτῷ, [e] οὐ μὴ δι-
ψήσῃ εἰς τὸν αἰῶνα· ἀλλὰ τὸ
ὕδωρ, ὃ δώσω αὐτῷ," γενή-
σεται [f] ἐν" αὐτῷ πηγὴ ὕδα-
τος ἀλλομένου εἰς ζωὴν αἰώ-
15 νιον. Λέγει πρὸς αὐτὸν ἡ γυ-
νή· κύριε, δός μοι τοῦτο τὸ
ὕδωρ,

d † ὁ.

(r) + ὕδωρ. 53. 125** 235. Syr. Perſ. p. Aeth. Sic etiam vſ. 10. nonnulli. (s) = 1. 36. 61. 229* Mt. BV* ſ. al. 7. Syr. Perſ. p. Ar. rom. Erp. Copt. Arm. Slav. (exc. 3.) Cyr. (t) = Syr. hieroſ. (u) = D. cant. Poſt σαμαρ. ponitur in ABC*L. Slav. Cyr. (x) = D. cant. veron. verc. Sed habent Orig. Aug. (y) = L. 69. 235. Mt. 1. 10. μ. Orig. ſemel. Cyr. (z) = D. Mt. μ. ſemel. Syr. Perſ. p. cant. veron. verc. corb. foſſ. Ambr. Aug. (a) = D. 49. 91. Syr. (b) + τοῦτο. 69. 124. Mt. ſ. 11. Syr. Perſſ. Arr. Copt. Aeth. Arm. verc. brix. corb. foſſ. gat. tol. Cyr. Chryſ. etiam in Mt. 6 codd. Aug. ſemel. (c) = D. cant. αὐτῶν. Orig. ſemel. (d) = ABCDHLS. Ev. 24. Alii. Mt. BHV. al. 21. Ed. Chryſ. (etiam in Mt. 6 codd.) Cyr. Theophyl. (e) = C* 51. 59. 68. 108. 220. Mt. χ. Slav. 3* Sax. Ambr. Legit et non legit Orig. || τὸ ὕδωρ, ὃ δώσω αὐτῷ = Auct. de promiſſ. Caſſiod. || διψήσῃ] διψήσει. AD. 1. 124. 131. 157. al. 8. Mt. x. al. 4. Fragm. aldin. Ed. || ὃ] + ἐγώ. DM. 33. 69. 106. 124. ap. Alt. al. 2. Mt. B. 11. Arm. Vulg. It. exc. colb. tol. emmer. (f) = Ev. 19. al. 3. Mt. χ. 11. verc. Photius mſ.

ὕδωρ, ἵνα μὴ διψῶ, μηδὲ
[g] ἔρχωμαι" ἐνθάδε ἀντλεῖν.
16 Λέγει αὐτῇ ὁ ἰησοῦς· ὕπαγε,
φώνησον τὸν ἄνδρα σου, καὶ
17 ἐλθὲ ἐνθάδε. Ἀπεκρίθη ἡ
γυνὴ καὶ εἶπεν [h]· [i] οὐκ ἔχω
ἄνδρα." λέγει αὐτῇ ὁ ἰησοῦς·
[k] καλῶς" εἶπας· ὅτι ἄνδρα
18 οὐκ [l] ἔχω." [m] Πέντε" γὰρ
ἄνδρας ἔσχες· καὶ νῦν ὃν ἔχεις,
οὐκ ἔστι σου [n] ἀνήρ· τοῦτο
19 ἀληθὲς εἴρηκας. Λέγει αὐτῷ
ἡ γυνή· κύριε, θεωρῶ, ὅτι
20 προφήτης εἶ σύ. Οἱ πατέρες
ἡμῶν [o] ἐν τῷ ὄρει τούτῳ" προσ-
εκύνησαν· καὶ [p] ὑμεῖς λέγετε,
ὅτι ἐν ἱεροσολύμοις ἐστὶν ὁ τό-
πος, ὅπου [q] προσκυνεῖν δεῖ."
21 Λέγει αὐτῇ ὁ ἰησοῦς· [r] ∾ γύ-
ναι, πίστευσόν μοι, ὅτι ἔρ-
χεται ὥρα, ὅτε οὔτε ἐν τῷ
ὄρει τούτῳ, οὔτε ἐν ἱεροσο-
λύμοις [s] προσκυνήσετε" τῷ
22 πατρί. Ὑμεῖς προσκυνεῖτε
[t] ὃ οὐκ οἴδατε· ἡμεῖς προσ-
κυνοῦμεν [t] ὃ" οἴδαμεν· ὅτι ἡ
σωτηρία ἐκ τῶν ἰουδαίων ἐ-
23 στίν. Ἀλλ' ἔρχεται ὥρα,
καὶ νῦν ἐστιν, ὅτε οἱ ἀληθι-
νοὶ προσκυνηταὶ προσκυνήσου-
σι τῷ πατρὶ ἐν πνεύματι καὶ
ἀληθείᾳ· [u] καὶ γὰρ ὁ πατὴρ
τοιούτους ζητεῖ τοὺς προσκυ-
24 νοῦντας αὐτόν." Πνεῦμα ὁ
θεός· καὶ τοὺς προσκυνοῦντας
αὐτὸν, ἐν πνεύματι καὶ ἀλη-
θείᾳ

---

o. ἐν τούτῳ τῷ ὄρει. q. δεῖ προσκυνεῖν. r ∾ πίστευέ μοι, γύναι.

(g) ἔρχομαι. 71. Ev. 18. 19. al. 6. Mt. f. q. al. 8. Ed. Theophyl. ed. διέρχωμαι. Orig. quinquies. (h) + αὐτῷ. CEGH. al. 20. Mt. a. al. 7. Ed. Syr. Arr. Perſ. p. Aeth. veron. verc. (i) ἄνδρα οὐκ ἔχω. C*DL. cant. Cyr. Chryſ. alicubi. (k) ἀληθῶς. Ev. 18. Perſ. p. ἀληθὲς εἴρηκας. Heracleon. (l) ἔχεις. D. Perſ. p. cant. veron. gat. Mm. colb. (m) ξ. Heracl. ap. Orig. (n) + ὁ. 1. Ed. (o) ACDgr.HLS. 1. 124. 131. 157. 235. Ev. 1. 24. 36. 40. Alii. Mt. BHV. al. 18. Fragm. aldin. Ed. Syr. p. Arm. Slav. Vulg. brix. for. colb. corb. gat. Mm. Heracl. Orig. Cyr. Chryſ. (etiam in Mt. 6 codd.) Photius mſ. Theophyl. (p) + πῶς. 96. Chryſ. etiam in Mt. 6 codd. (q) AC*DL. Copt. Slav. Vulg. It. Orig. Cyr. Hilar. Aug. Vigil. (r) BC*L. veron. Heracl. Orig. Ath. Cyr. Hilar. πίστευσόν μοι, γύναι. Mt. a. 10. Chryſ. in commentar. || πίστευσον] πίστευε. D. 1. 69. Chryſ. etiam in Mt. μ. ſemel. (s) προσκυνήσουσι. 69. 124. Arm. (t) ᾧ. Mt. 11. ὅν. toler. οὗ. Conject. (u) = 1. Alius. || αὐτὸν] + ἐν πνεύματι. 124. veron. verc. + ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ. 131. 229* Nimirum in utroque = προσκυνοῦντας αὐτὸν ad προσκυνοῦντας αὐτὸν vſ. ſeq.

25 θεία δεῖ προσκυνεῖν. Λέγει
αὐτῷ ἡ γυνή· [x] οἶδα," ὅτι
[y] ∾ μεσσίας" ἔρχεται, ὁ
λεγόμενος χριστός· ὅταν ἔλθῃ
[z] ἐκεῖνος," ἀναγγελεῖ [a] ἡμῖν"
26 [b] πάντα." Λέγει αὐτῇ ὁ ἰη-
σοῦς· ἐγώ εἰμι, ὁ λαλῶν σοι.
27 Καὶ [c] ἐπὶ τούτῳ" ἦλθον οἱ
μαθηταὶ αὐτοῦ, καὶ [d] ἐθαύ-
μαζον" ὅτι μετὰ γυναικὸς ἐλά-
λει. οὐδεὶς μέντοι εἶπε· τί ζη-
τεῖς; ἤ, τί λαλεῖς μετ' αὐ-
τῆς;

28 Ἀφῆκεν οὖν τὴν ὑδρίαν
αὐτῆς [e] ἡ γυνὴ," καὶ ἀπῆλ-
θεν εἰς τὴν πόλιν, καὶ λέγει
29 τοῖς [f] ἀνθρώποις·" Δεῦτε,
ἴδετε ἄνθρωπον, ὃς εἶπέ μοι
πάντα, [g] ὅσα" ἐποίησα· μήτι
30 οὗτός ἐστιν ὁ χριστός; Ἐξ-
ῆλθον [h] † ἐκ τῆς πόλεως, καὶ
ἤρχοντο πρὸς αὐτόν.

31 Ἐν [i] † τῷ μεταξὺ ἠρώ-
των αὐτὸν οἱ μαθηταὶ [k], λέ-
32 γοντες· ῥαββὶ, φάγε. Ὁ δὲ
εἶπεν αὐτοῖς· ἐγὼ βρῶσιν ἔχω
φαγεῖν, ἣν ὑμεῖς οὐκ οἴδατε.
33 Ἔλεγον οὖν οἱ μαθηταὶ [l] πρὸς
ἀλλήλους·" μή τις ἤνεγκεν
34 αὐτῷ φαγεῖν; Λέγει αὐτοῖς
ὁ ἰη-

y ∾ μεσίας. d. ἐθαύμασαν. h † οὖν. i † δὲ.

(x) οἴδαμεν. GL. 5. 33. 69. 91. Mt. a. o. Arr. Copt. Arm. Aeth. Syr. p. in m. Slav. qu. Orig. ſemel. Cyr. Nonn. (y) 69. 91. 106. 131. 157. 235. Alii. Mt. BHV. al. 19. Fragm. aldin. Ed. Copt. Arm. Syr. p. Cyr. Alii. (z) Sequentibus jungit Arm. brix. (a) ὑμῖν. 96. (b) ἅπαντα. C. 1. Ed. Orig. quater. τὰ πάντα. 69. (c) ἐπὶ τοῦτο. 69. 96. 124. 235. Ev. 1. 31** al. 5. Mt. c. o. Ed. Orig. *ſtatim*, veron. *continuo*, Vulg. brix. for. corb. germ. foſſ. Mm. gat. mart. ἐν τούτῳ. D. || + τῷ ῥήματι. Arm. Perſ. p. (d) ABCDGLM. 1. 33. 131. 157. al. 3. Mt. o. (Syr. Perſſ. Vulg. It.) Orig. bis. Cyr. Chryſ. (etiam in Mt. 6 codd.) Theophyl. in commentar. (e) = Mt. n. Syr. hieroſ. Ante τὴν ὑδρίαν ponunt D. Arm. cant. veron. (f) πολίταις. 57. Orig. ſemel. (bis ut rec.) Nonn. (g) ἅ. BC* Orig. mſ. cant. verc. (h) = ABEGH KLMS. Ev. 1. 3. 5. 24. 36. 40. al. 46. Mt. V. al. 12. Arm. Perſ. p. for. colb. germ. tol. emmer. Orig. bis. Chryſ. in Mt. 2 codd. (in aliis = vſ.) δέ. Copt. Orig. ſemel. || καὶ ἐξῆλθον. CD. Syr. utr. Aeth. cant. veron. (i) = C*DL. Vulg. cant. for. colb. germ. gat. Mm. mart. Orig. bis. (k) + αὐτοῦ. 33. 89** 106. 124. 142. in m. 235. Ev. 24. 40. al. 16. Mt. d. al. 10. Ed. Syr. utr. Arr. Copt. Aeth. brix. foſſ. Cyr. (Chryſ. etiam in Mt. 6 codd.) Euthym. Sed Orig. ut rec. (l) ἐν ἑαυτοῖς. D. gr. corb. || Locum mutat in codd.

ὁ ἰησοῦς· ἐμὸν [m] βρῶμά"
ἐστιν, ἵνα [n] ∾ ποιῶ" τὸ θέ-
λημα τοῦ πέμψαντός με, καὶ
[o] τελειώσω" αὐτοῦ τὸ ἔργον.
35 Οὐχ ὑμεῖς λέγετε, ὅτι [p] —
ἔτι" [q] τετράμηνός" ἐστι, καὶ ὁ
θερισμὸς ἔρχεται; [r] ἰδοὺ,
λέγω ὑμῖν," ἐπάρατε τοὺς
ὀφθαλμοὺς ὑμῶν, καὶ θεάσα-
σθε τὰς χώρας, ὅτι λευκαί
εἰσι πρὸς θερισμὸν [s] * ἤδη."
36 [t] † Ὁ θερίζων μισθὸν λαμ-
βάνει, καὶ συνάγει καρπὸν εἰς
ζωὴν αἰώνιον· ἵνα [u] καὶ" ὁ
σπείρων ὁμοῦ χαίρῃ, καὶ ὁ
37 θερίζων. Ἐν γὰρ τούτῳ ὁ
λόγος ἐστὶν [x] — ὁ" [y] ἀλη-
θινὸς," ὅτι ἄλλος ἐστὶν ὁ
σπείρων, καὶ ἄλλος ὁ θερί-
38 ζων. Ἐγὼ ἀπέστειλα ὑμᾶς
θερίζειν, ὃ οὐχ ὑμεῖς κεκο-
πιάκατε· ἄλλοι κεκοπιάκασι,
καὶ ὑμεῖς εἰς τὸν κόπον αὐτῶν
39 εἰσεληλύθατε. Ἐκ δὲ τῆς
πόλεως ἐκείνης πολλοὶ ἐπί-
στευσαν [z] εἰς αὐτὸν" τῶν σα-
μαρειτῶν, διὰ τὸν λόγον τῆς
γυναικὸς, [a] μαρτυρούσης·"
ὅτι εἶπέ μοι πάντα [b] ὅσα"
40 ἐποίησα. Ὡς οὖν ἦλθον πρὸς
αὐτὸν

---

n ∾ ποιήσω. q. τετράμηνον. t † καί.

(m) = Tert. (n) BDKL. 1. 15. 33. 42. 67. 124. ap. Birch. Clem. Heracl. Orig. ter. (ſemel ποιῶ, ſemel τοῦ ποιῆσαι.) Cyr. Chryſ. in commentar. Theophyl. ap. Wetſt. (o) τελέσω. 61. al. 2. (p) = D (St. β.) EI.. 1. 28. 42. 63. 64. 69. 131. 235. Ev. 5. 19. 24. al. 22. Mt. B* p. q. ſ. z. 11. al. 10. Ed. Slav. 2. Perſ. p. Orig. octies. (ter habet) Cyr. Chryſ. (etiam in Mt. 3 codd.) Theophyl. (q) ABCD (St. π.) EGKLMS. Ev. 1. 3. 24. 36. 40. al. 102. et Barber. 5. Mt. BHV. al. 20. Fragm. aldin. Ed. Orig. duodecies. Cyr. Chryſ. in Mt. 4 codd. Procop. Theophyl. τρίμηνος. 14. (r) = 1. 108. 118. 124. (s) = Mt. λ. μ. Perſ. p. Aeth. Syr. hieroſ. Slav. 2. Sax. Vulg. mſ. verc. Iren. Hilar. Ante πρὸς ponit Mt. 11. Vulg. It. || Sequentibus jungunt DI.. 97. cant. veron. || καὶ πρὸς θερισμὸν ἐλθοῦσαι. Arm. (t) = BC*DL. 33. Copt. cant. veron. verc. Orig. quinquies. Cyr. *Nam* (fort. *jam*) Iren. (u) = BCL. 1. 33. 67. Copt. Arm. Slav. (exc. 3.) germ. Heracl. Orig. quater. (x) = CL. 1. 16. 44. 118. 121. Alius (et, ut videtur, 124. ap. Birch. 127. 157.) Mt. g. 11. Orig. Theophyl. ed. rom. ἐστιν ὁ λόγος ἀληθινός. Heracl. Cyr. Chryſ. etiam in Mt. 6 codd. (y) ἀληθής. 1. 118. Chryſ. etiam in Mt. 6 codd. *veritatis*, cant. verc. brix. corb. mart. (z) = Orig. ſemel (in textu.) verc. Poſt σαμαρ. ponit 1. (a) = 40. 63. Mt. a. 10. (b) ἃ. BCL. veron. Orig. bis. (bis ut rec.)

αὐτὸν οἱ σαμαρεῖται, ἠρώτων
αὐτὸν μεῖναι παρ' αὐτοῖς· καὶ
ἔμεινεν ἐκεῖ δύο ἡμέρας.
41 Καὶ πολλῷ πλείους ἐπίστευ-
σαν [c] [d] διὰ" τὸν λόγον αὐ-
42 τοῦ. Τῇ τε γυναικὶ ἔλεγον·
ὅτι οὐκέτι διὰ τὴν σὴν [e] λα-
λιὰν" πιστεύομεν· [f] αὐτοὶ"
γὰρ [g] ἀκηκόαμεν," καὶ [h] οἴ-
δαμεν," ὅτι οὗτός ἐστιν [i] ἀ-
ληθῶς" ὁ σωτὴρ τοῦ κόσμου,
[k] = ὁ χριστός."]

43 Μετὰ δὲ τὰς δύο ἡμέρας ἐξ-
ῆλθεν ἐκεῖθεν, [l] — καὶ ἀ-
πῆλθεν" εἰς τὴν γαλιλαίαν.
44 Αὐτὸς γὰρ [m] † ἰησοῦς ἐμαρ-
τύρησεν, ὅτι προφήτης ἐν τῇ
ἰδίᾳ πατρίδι τιμὴν οὐκ ἔχει.
45 Ὅτε οὖν ἦλθεν εἰς τὴν γαλι-
λαίαν, ἐδέξαντο αὐτὸν οἱ γα-
λιλαῖοι, [n] πάντα" ἑωρακότες,
[o] ∾ ἃ" ἐποίησεν ἐν ἱεροσολύ-
μοις ἐν τῇ ἑορτῇ· [p] καὶ αὐτοὶ
γὰρ ἦλθον εἰς τὴν ἑορτήν."
46 Ἦλθεν οὖν [q] † πάλιν εἰς τὴν
κανᾶ τῆς γαλιλαίας, ὅπου
ἐποίησε τὸ ὕδωρ οἶνον. καὶ
[ἦν τις [r] βασιλικὸς," οὗ ὁ
υἱὸς ἠσθένει, * [s] ἐν καπερ-
ναούμ.

m † ὁ. o ∾ ἔσα. q † ὁ ἰησοῦς.

(c) + εἰς αὐτὸν. 12. 13. 69. 230. Mt. l. Ed. Syr. Perſſ. Ar. Aeth. Arm. Syr. p. c. ob. Slav. 2. Vulg. ed. brix. Chryſ. etiam in Mt. 5 codd. (d) = Mt. d. (e) μαρτυρίαν. D. cant. veron. (f) αὐτοῦ. D. *ipſum*, cant. verc. (g) ἑωράκαμεν. Slav. 2. || + παρ' αὐτοῦ. 1. 69. 118. 124. Arm. (h) ἔγνωμεν. K. 116. 131. ἐγνώκαμεν. 53 (i) = 42. 71. Alius. Perſſ. Vulg. mſ. corb. Orig. bis. Victorin. Ante οὗτος ponit Orig. bis. (k) = BC* 69. 71. Ev. 5. 19. Copt. Aeth. Arm. Syr. hieroſ. Vulg. It. (exc. cant. brix.) Heracl. Orig. quater. Iren. Victorin, Aug. || + *Propheta et*, ante ὁ σωτήρ. colb. (l) = BCD. 69. Copt. cant. veron. verc. brix. corb. Orig. Cyr. καὶ ἦλθεν. L. 106. Syr. p. (ſed rec. in m.) gat. Mm. *et fuit*, colb. for. tol. (m) = ACDGHS. 1. 127. 142. 145* 235. al. 3. pluresve. Mt. V. g. Fragm. aldin. Ed. Orig. Cyr. Theophyl. (n) πάντες. Syr. p. Sed rec. in m. πάντες, πάντα. verc. corb. || + τὰ σημεῖα. Syr. Arm. Gaudent. Item poſt ἐποίησεν. 69. 124. (o) ABCL. 1. 69. 124. ap. Alt. al. 4. Mt. δ. Syr. p. Orig. quinquies. (bis ut rec.) Cyr. Chryſ. in textu. (p) = G. 108. (q) = BCDL. 33. 34. 39. 59. 108. Copt. Aeth. Arm. Vulg. It. (exc. brix.) Orig. Cyr. Theophyl. Gaudent. Poſt πάλιν ponunt AEGH. 1. 106. 127. 131. 157. 218 (c. 124. et al. 7.) 235. al. 15. pluresve. Mt. V. al. 17. Fragm. aldin. Ed. Syr. (r) βασιλίσκος. D. Ev. 31** cant. verc. Chron. alex. Auct. ſynopſ. Sic etiam vſ. 49. (s) = Vulg. mſ. Aug. Poſt ἦν ponit Syr. || = ἐν. 96. 97. Vulg. for. colb. corb. germ. Mm. gat.

47 ναούμ. Οὗτος, ἀκούσας ὅτι
ἰησοῦς ἥκει ἐκ τῆς ἰουδαίας
εἰς τὴν γαλιλαίαν, [t] ἀπῆλθε"
πρὸς αὐτὸν, καὶ ἠρώτα [u] =
αὐτὸν," ἵνα καταβῇ, καὶ ἰά-
σηται αὐτοῦ τὸν [x] υἱόν·" ἤ-
48 μελλε γὰρ ἀποθνήσκειν. Εἶ-
πεν οὖν ὁ ἰησοῦς πρὸς αὐτόν·
ἐὰν μὴ σημεῖα καὶ τέρατα ἴδη-
49 τε, οὐ μὴ [y] πιστεύσητε." Λέ-
γει πρὸς αὐτὸν ὁ βασιλικός·
κύριε, κατάβηθι, πρὶν ἀπο-
θανεῖν [z] τὸ παιδίον μου."
50 Λέγει αὐτῷ ὁ ἰησοῦς· πορεύου·
ὁ υἱός σου ζῇ. [a] — καὶ" ἐπί-
στευσεν ὁ ἄνθρωπος τῷ λόγῳ,
[b] ᾧ" εἶπεν αὐτῷ [c] + ὁ" ἰη-
51 σοῦς, καὶ ἐπορεύετο. Ἤδη
δὲ αὐτοῦ καταβαίνοντος, οἱ
δοῦλοι αὐτοῦ [d] ἀπήντησαν"
αὐτῷ, [e] καὶ ἀπήγγειλαν,"
[f] λέγοντες·" ὅτι ὁ [g] παῖς"
52 [h] σου" ζῇ. Ἐπύθετο οὖν
[i] παρ' αὐτῶν τὴν ὥραν," ἐν
ᾗ κομψότερον ἔσχε. καὶ εἶ-
πον αὐτῷ· ὅτι [k] χθὲς" ὥραν
ἑβδόμην ἀφῆκεν αὐτὸν ὁ πυ-
53 ρετός. Ἔγνω οὖν ὁ πατὴρ,
ὅτι ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ, ἐν ᾗ
εἶπεν αὐτῷ ὁ ἰησοῦς· [l] — ὅτι"
ὁ υἱός σου ζῇ. καὶ ἐπίστευσεν
αὐτὸς καὶ ἡ οἰκία αὐτοῦ [m] ὅ-
54 λη." Τοῦτο πάλιν δεύτερον
σημεῖον ἐποίησεν ὁ ἰησοῦς, ἐλ-
θὼν ἐκ τῆς [n] ἰουδαίας εἰς τὴν
γαλιλαίαν."]

1 Μετὰ

(t) ἦλθε. C. 1. 13. 69. 124. Arm. veron. verc. corb. Chryſ. etiam in Mt. 6 codd. (u) = BCDGL. 69. Arm. cant. verc. foſſ. Orig. (x) παῖδα. Slav. 2. (y) πιστεύετε. Ed. Vulg. It. exc. cant. (z) τὸν υἱόν μου. A. 13. 57. 69. 77. 124. Mt. n. Slav. 2. Chryſ. in Mt. 6 codd. ſemel. || = μου. D. 1. Syr. Perſ. p. cant. veron. corb. (a) = BD. Syr. Perſ. p. Vulg. cant. colb. foſſ. gat. Mm. for. Cyr. δέ. L. (b) ὅν. ABCL. (c) + ὁ. ACD. 1. 106. 124. ap. Alt. 235. Ev. 24. al. 18. pluresve. Mt. BV. al. 19. Ed. (d) ὑπήντησαν. BKL. 1. 69. 91. 124. 131. Ev. 24. al. 8. Mt. ξ. Fragm. aldin. (e) = BL. Copt. (f) = D. veron. (g) υἱός. DKL. 13. 33. 42. 57. 69. 106. 124. 142. in m. 145. al. 10. Mt. i. n. 10. Fragm. aldin. Syr. Copt. Syr. p. in m. Slav. Cyr. Theophyl. *filius*. Vulg. It. (h) = Ev. 1. αὐτοῦ. ABC. 13. Arm. Vulg. cant. brix. for. colb. foſſ. germ. (i) τὴν ὥραν παρ' αὐτῶν. ACD. 1. 69. 106. 124. ap. Birch. 157. al. 2. Mt. r. 11. Vulg. cant. veron. verc. for. colb. germ. || = παρ' αὐτῶν. B. Mt. 17** ut videtur. (k) = 69. ἐχθές. ACDKL. (l) = ABCL. 1. 131. al. 2. Fragm. aldin. Aeth. Vulg. It. (exc. cant. brix.) Cyr. alicubi. (m) = 29. 40. 63. 71. Mt. a. 10. et ſemel ε. ζ. μ. Ante ἡ οἰκία ponit Arm. || Heracl. et Orig. bis ut rec. (n) γαλιλαίας εἰς τὴν ἰουδαίαν. 60. Mt. λ. ſemel.

1 Μετὰ [o] ταῦτα ἦν [p] ἑορ-
τὴ [q] τῶν ἰουδαίων," καὶ [ἀνέ-
βη [r] — ὁ: ἰησοῦς" εἰς ἱερο-
2 σόλυμα. [s] "Ἔστι δὲ ἐν τοῖς
ἱεροσολύμοις," [t] — ἐπὶ τῇ
προβατικῇ, [u] κολυμβήθρα,"
ἡ [x] ἐπιλεγομένη" ἑβραϊ-
στὶ [y] βηθεσδὰ," πέντε
στοὰς ἔχουσα. Ἐν ταύταις
3 κατέκειτο πλῆθος [z] — πο-
λὺ" τῶν ἀσθενούντων, τυ-
φλῶν, χωλῶν, ξηρῶν, [a]
— [b] ἐκδεχομένων τὴν τοῦ
4 — ὕδατος κίνησιν. Ἄγ-
— γελος

(o) + δὲ. 24. 89. 91. 131. al. 10. Mt. V. x. Copt. Arr. brix. (p) + ἡ. CEL. 1. 36. 40. 42. 63. 64. 72. 113. 115. 117. 118. al. 9. Mt. a. g. i. k. l. n. p. q. ſ. z. 11. 17. ε. (et ſemel δ. ζ.) Fragm. aldin. Ed. Copt. Cyr. Theophyl. ἦν ἐν τῇ ἑορτῇ. 16. (omiſſo poſtea καὶ) et Mt. r. (q) — Syr. hieroſ. || + ἡ σκηνο-πηγία. 131. Sed Orig. diſ. ut rec. (r) — 42. 47. || — ὁ. ABDHK. 24. 25. 95. 106. 157. 229* (s) — 69. Ev. 26. veron. || ἔστι] ἦν. Syr. utr. Arr. Perſſ. Arm. Nonn. (et ap. Wetſt. Chryſ. Cyr. Theophyl.) (t) — Syr. Perſſ. Sax. item (omiſſo etiam κολυμ-βήθρα) Cyr. || ἐν τῇ προβατικῇ. ADL. || προβατικὴ (omiſſo ἐπὶ τῇ) 61. in m. 116. Mt. 19. Aeth. Arr. Slav. ed. recent. Vulg. ed. for. tol. Euſ. Ath. Chryſ. (etiam in Mt. 6 codd.) Theodor. mopſv. Ammonius in catena. Theophyl. Hier. Beda. Scholia ap. Mt. || *Superprobatica piſcina*, colb. foſſ. mart. *in natatoria piſcina*, cant. *in inferiorem partem natatoria piſcina*, verc. corb. *in inferiorem partem natatoriae piſcinae*, veron. (u) κο-λυμβήθρα. Ed. Slav. mſ. et ed. (ſed κολιμβήθρα. Slav. 3.) (x) λεγο-μένη. D. 1. 118* 131. Ev. 19. Mt. V. i. n. Ed. Perſ. p. cant. veron. verc. corb. foſſ. (y) βηθζαθὰ ſ. βηζαθὰ. L. 33. Euſ. *Betzetha*, veron. for. harl* βελζεθὰ. D. cant. *Belzatha*, verc. *Berzeta*, corb. βηθσαϊδὰ. B. Ed. Copt. Aeth. Syr. p. (ſed rec. in m.) Ar. rom. Vulg. colb. foſſ. mart. Mm. gat. Theophyl. Tert. Hier. Eucherius. (z) — BCDL. 33. 68. Alius. Copt. Slav. cant. veron. verc. Chryſ. etiam in Mt. 6 codd. bis. Ante πλῆθος ponunt 125* 142. (a) + παραλυτικῶν. D (St. β.) cant. veron. verc. item Perſſ. (b) ἐκδεχομένων . . . νοσήματι — BC* 157. Cod. reg. 2441. Copt. mſ. Nonn. || ἐκδεχομένων . . . κίνησιν — A*L. 18. Habet Tert. ἐκδεχομένων] ἀπεκδεχ. 91. al. 3. Mt. ψ. || ἄγγελος γὰρ . . . νοσήματι — D. 33. Aſteriſcis notant S. 21. 24. 36. 145. 161. 166. 230. regius 3423 ap. Wetſt. 3424 ap. Kuſter. Obelo regius 2242. Omittunt Arm. mſ. cant. brix. harl* regius lat. 4582* et pariſ. in colleg. ludov. Aug. ἄγγελος ad ὕδωρ aſteriſco, ὁ οὖν πρῶτος ad νοσήματι obelo notat Syr. p. Evangeliſtaria in lectione,

= γελος [c] γὰρ" [d] [e] κατὰ
= καιρὸν" [f] κατέβαινεν"
= [g] ἐν τῇ κολυμβήθρᾳ,"
= καὶ [h] ἐτάρασσε" τὸ
= ὕδωρ· ὁ οὖν [i] πρῶτος"
= ἐμβὰς [k] [l] μετὰ τὴν
= ταραχὴν τοῦ ὕδατος,"
= ὑγιὴς ἐγίνετο, [m] ᾧ
= δήποτε κατείχετο νο-
= σήματι."]
5 Ἦν δέ [n] τις" ἄνθρωπος ἐκεῖ,
τριάκοντα [o] # καὶ˜ ὀκτὼ ἔτη
ἔχων ἐν τῇ ἀσθενείᾳ [p].
6 Τοῦτον ἰδὼν ὁ ἰησοῦς κατα-
κείμε-

ctione, quae vſ. 1 — 4 complectitur, habent; ſed in alia lectione, quae a vſ. 1 ad 15 pergit, Evangeliſtaria nonnulla, quae tamen nominatim non laudantur, comma 4 omittere feruntur. Habent Tert. Chryſ. Cyr. Euthym. Theophyl. Scholia ap. Mt. || ἄγγελος . . . ὕδωρ = 14. || ὁ οὖν . . . νοσήματι = Aeth. || ᾧ δήποτε . . . νοσήματι = corb. (c) = Mt. t. δὲ. L. Vulg. veron. verc. corb. Mm. καὶ ἄγγελος. Arm. ὅτι ἄγγελος. Aeth. (d) + κυρίου. AKL. 13. 42. 64. 69. 91. ap. Mill. 124. 131. al. 11. et Barber. 1. Mt. x. 11. Fragm. aldin. Aeth. Arm. Slav. Vulg. verc. Mm. colb. foſſ. mart. germ. Cyr. Ambr. ſemel. + τοῦ θεοῦ. 152. Mt. χ. ψ. (e) = veron. verc. corb. gat. Poſt κατέβαινεν ponunt Mt. g. Vulg. Mm. mart. germ. Ambr. ſemel. εἰς πάντας τούτους. Copt. (f) κατήρχετο. Mt. 11. ἐλούετο. A. 42. ap. Mill. Aeth. Syr. p. Slav. 2. 3. 8. foſſ. for. ἔλουε τὸν. K. (g) = veron. verc. corb. gat. *in natatoriam*, Ambr. *in piſcinam*, Vulg. Alii. *in natatoria piſcinae*, foſſ. ἐν τῇ προβατικῇ κολυμβήθρᾳ. 225. || *Piſcinam Bethſaidam angelus interveniens commovebat*, Tert. (h) ἐταράσσετο. CG. 36. 40. 63. 91. Ev. 1. 2. 3. 5. 24. al. 23. Mt. HV. al. 12. Ed. Aeth. Vulg. colb. foſſ. for. germ. Theophyl. Ambr. || *et quotiescunque deſcendiſſet angelus, movebatur*, Ambr. ſemel. (i) πρώτως. 46. Mt. k. ψ. (k) + *in piſcinam ſ. natatoriam*, Arm. Vulg. It. (exc. mart.) Ambr. (l) = veron. verc. corb. gat. Ambr. ſemel. (m) *non habiturus ſignum morbi*, Arm. || ᾧ δήποτε] οἵῳ δηποτοῦν. A. οἵῳ δήποτε. L. ᾧ δ' ἄν. K. 42. (n) = D. Arm. veron. verc. (o) + ACDEGHL. 1. 13. 28. 33. 69. 124. ap. Birch. 157. 235. Ev. 2. al. 30. Mt. BH. al. 9. Ed. Syr. utr. Perſſ. Slav. Vulg. veron. brix. colb. Alii. Euſ. Cyr. Chryſ. ap. Wetſt. Theophyl. (p) + αὐτοῦ. B ut videtur, CDL. 1. 33. 124. ap. Birch. al. 5. et Barber 1. (ſcil. B.) Mt. 11. Copt. Arm. Vulg. verc. for. colb. Alii. Cyr. Chryſ.

κείμενον, καὶ γνοὺς, ὅτι πο-
λὺν ἤδη χρόνον ἔχει, λέγει
αὐτῷ· [q] θέλεις ὑγιὴς γενέ-
7 σθαι;" Ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ
ἀσθενῶν· [r] κύριε, ἄνθρωπον
[s] οὐκ ἔχω, ἵνα, ὅταν τα-
ραχθῇ τὸ ὕδωρ [t], [u] βάλῃ" με
εἰς τὴν κολυμβήθραν· ἐν ᾧ δὲ
ἔρχομαι [x] ἐγὼ," ἄλλος πρὸ
8 ἐμοῦ καταβαίνει [y]. Λέγει
αὐτῷ ὁ ἰησοῦς· [z] ἔγειρε," ἆρον
τὸν κράββατόν σου, καὶ πε-
9 ριπάτει. [a] Καὶ εὐθέως ἐγέ-
νετο ὑγιὴς ὁ ἄνθρωπος," καὶ
[b] ἦρε τὸν κράββατον [c] αὐτοῦ,
καὶ περιεπάτει. ἦν δὲ σάββα-
τον" [d] ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ."

10 Ἔλεγον οὖν [e] οἱ" ἰου-
δαῖοι [f] τῷ τεθεραπευμένῳ·"
σάββατόν [g] ἐστιν· οὐκ ἔξεστί
σοι ἆραι τὸν κράββατον." [h]
11 Ἀπεκρίθη αὐτοῖς· ὁ ποιήσας
με ὑγιῆ, ἐκεῖνός μοι εἶπεν·
ἆρον τὸν κράββατόν σου, καὶ
12 περιπάτει. [i] Ἠρώτησαν οὖν
αὐτόν· τίς ἐστιν ὁ ἄνθρωπος,
ὁ εἰπών σοι· ἆρον τὸν κράβ-
βατόν

---

u. βάλλῃ. z. ἔγειραι.

(q) *deſcende!* Ambr. ed. (r) + ναί. C*GH. 106. 124. ap. Birch. al. 7. Mt. a. c. r. 10. 11. Syr. utr. Perſ. p. Ar. Syr. hieroſ. Chryſ. etiam in Mt. 6 codd. (s) + δέ. (cf. not. praeced.) 106. Syr. utr. Perſ. p. Chryſ. in Mt. 5 codd. + γάρ. Mt. 11. (t) + ὑπὸ τοῦ ἀγγέλου. Syr. p. c. ob. (u) ABCDEGHKLS. Ev. 1. 2. 5. 24. 36. al. 71. Mt. BHV. al. 21. Fragm. aldin. Ed. Chryſ. etiam in Mt. 6 codd. ἐμβάλῃ. C* ut videtur. 229** Syr. Cyr. (x) = 69. 91. 116. Mt. V. ſ. Aug. (y) + καὶ λαμβάνει ἴασιν. 64. + ἐγὼ δὲ ἀσθενῶν πορεύομαι. 69. (z) ABCDEGHK. Alii. Mt. BH. al. 4. Ed. (a) = 28. 96. 97. || εὐθέως = D. cant. Arm. || ὁ ἄνθρωπος = 108. gat. Chryſ. etiam in Mt. 6 codd. || περιπάτει ad περιεπάτει = 2. Mt. o. ſ. 11. (b) + ἐγερθείς. D. 1. 69. 124. ap. Birch. Syr. Ar. p. Perſ. p. Syr. p. c. aſt. Arm. cant. veron. verc. corb. (c) = 235. || ἦν δὲ σάββατον . . . ἡμέρα = Chryſ. in Mt. 4 codd. ſemel. (d) = D. cant. (e) = Mt. B. Ed. (f) = foſſat. (g) = 235. || οὐκ] καὶ οὐκ. ACDGL. 1. 33. 69. 91. al. 17. Mt. V. al. 5. Copt. Arm. Aeth. Arr. Slav. cant. veron. verc. Cyr. Chryſ. Gaudent. || κράββατον] + σου. CDL. 91. al. 5. Syr. Syr. p. c. aſt. Copt. Arm. Slav. Vulg. It. Cyr. Chryſ. etiam in Mt. 6 codd. Hilar. Gaud. Aug. (h) + ὁ δέ. GKL. 124. 218 (c. al. 2.) al. 8. Mt. o. 11. + ὃς δέ. AB. Syr. utr. Copt. brix. foſſ. Cyr. (i) Vſ. 12 = 64. al. 4. veron. || οὖν = BD. Ev. 7. Arm. cant. verc. corb. foſſ. *Tunc*, brix. || τὸν κράββατόν σου = BL.

βατόν σου, καὶ περιπάτει;
13 Ὁ δὲ [k] ∾ ἰαθεὶς" οὐκ ᾔδει,
τίς [l] ἐστιν." ὁ γὰρ ἰησοῦς [m]
ἐξένευσεν," ὄχλου ὄντος ἐν
14 τῷ τόπῳ. Μετὰ ταῦτα εὑ-
ρίσκει αὐτὸν ὁ ἰησοῦς ἐν τῷ
ἱερῷ, καὶ εἶπεν αὐτῷ· ἴδε,
ὑγιὴς γέγονας· μηκέτι ἁμάρ-
τανε, ἵνα μὴ χεῖρόν [n] ∾ τί
15 σοι" γένηται. Ἀπῆλθεν ὁ
ἄνθρωπος, καὶ [o] ἀνήγγειλε"
τοῖς ἰουδαίοις, ὅτι ἰησοῦς
ἐστιν, ὁ ποιήσας [p] αὐτὸν"
16 ὑγιῆ.] Καὶ διὰ τοῦτο ἐδίω-
κον [q] ∾ τὸν ἰησοῦν οἱ ἰου-
δαῖοι," [r] † ὅτι ταῦτα ἐποίει
17 ἐν σαββάτῳ [s]. Ὁ δὲ ἰησοῦς
ἀπεκρίνατο αὐτοῖς· [ὁ πατήρ
μου ἕως ἄρτι ἐργάζεται, κἀγὼ
18 ἐργάζομαι. Διὰ τοῦτο οὖν
[t] μᾶλλον" ἐζήτουν αὐτὸν οἱ
ἰουδαῖοι [u] ἀποκτεῖναι," ὅτι
οὐ μόνον ἔλυε τὸ σάββατον,
ἀλλὰ καὶ πατέρα ἴδιον ἔλεγε
τὸν θεὸν, ἴσον ἑαυτὸν ποιῶν
19 τῷ θεῷ. Ἀπεκρίνατο οὖν ὁ
ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτοῖς· ἀ-
μὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν· οὐ δύ-
ναται ὁ υἱὸς [x] [y] ποιεῖν ἀφ'
ἑαυτοῦ οὐδὲν," ἐὰν μή τι
βλέπῃ τὸν πατέρα ποιοῦντα·
ἃ γὰρ ἂν [z] ἐκεῖνος" [a] ποιῇ,"

ταῦτα

k ∾ ἀσθενῶν. n ∾ σοί τι. q ∾ οἱ ἰουδαῖοι τὸν ἰησοῦν.
r † καὶ ἐζήτουν αὐτὸν ἀποκτεῖναι.

(k) ἀσθενῶν. D. cant. veron. foſſ. Utrumque jungit Perſ. p. τεθεραπευμένος. Chryſ. etiam in Mt. 6 codd. (l) ἦν. D. *eſſet*, Vulg. It. (m) ἐξέκλινεν. Chryſ. etiam in Mt. 6 codd. *declinavit a turba conſtituta in* etc. Vulg. verc. brix. colb. corb. gat. germ. Mm. foſſ. *devertit, cum vidiſſet turbam in* etc. veron. *declinaverat ab eo in turba*, Aug. ἔνευσεν. D* *diverterat*, cant. *declinavit ſe*, germ. Mm. (n) ABCGHLS. Ev. 1. 2. 5. 36. al. 18. pluresve. Mt. BHV. al. 5. Ed. Syr. Slav. Vulg. for. colb. Naz. Cyr. (o) ἀπήγγειλε. DK. al. 10. Mt. H. 11. 17. Chryſ. etiam in Mt. 6 codd. εἶπε. CL. 48. 218. Mt. ſ. Syr. Copt. verc. Cyr. (p) με. D. 1. 40. 118. Copt. Slav. cant. verc. corb. (q) BCDL. 69. Syr. Vulg. cant. veron. brix. for. colb. Alii. (r) = BCD (St. β.) L. 1. 33. 69. Alius. Mt. ſ. Copt. Arm. Vulg. It. (exc. brix.) Cyr. Chryſ. (etiam in Mt. 6 codd.) Nonn. || Habet Hilar. (s) + τὰ ἰάματα. EH. 40. 63. 229. al. 4. Mt. a. r. 10. (t) = brix. (u) = 70. (x) + τοῦ ἀνθρώπου. D. 69. 124. Arm. cant. (y) ἀφ' ἑαυτοῦ ποιεῖν οὐδέν. 69. 124. Vulg. veron. verc. brix. Alii. ποιεῖν τι ἀφ' ἑαυτοῦ. D. cant. (z) ὁ πατήρ. Syr. Copt. Orig. Chryſ. etiam in Mt. 6 codd. ſemel. (a) ποιεῖ. A. 72. 131. 157. 235. Ev. 6. al. 7. Mt. c** Fragm. ald. Ed. verc. Chryſ. ap. Wetſt. Tert. Hilar. Victorin. Fauſtin. Phoebad. ποιήσῃ. D (St. β.)

ταῦτα καὶ ὁ υἱὸς ὁμοίως
20 ποιεῖ· Ὁ γὰρ πατὴρ [b] φι-
λεῖ" τὸν υἱὸν, καὶ πάντα
δείκνυσιν αὐτῷ, [c] ἃ αὐτὸς
ποιεῖ·" καὶ μείζονα τούτων
[d] δείξει" αὐτῷ ἔργα, ἵνα ὑ-
21 μεῖς θαυμάζητε. Ὥσπερ
γὰρ ὁ πατὴρ ἐγείρει τοὺς νε-
κροὺς καὶ ζωοποιεῖ· οὕτω καὶ
ὁ υἱὸς, οὓς θέλει, ζωοποιεῖ.
22 Οὐδὲ γὰρ ὁ πατὴρ κρίνει [e] οὐ-
δένα·" ἀλλὰ τὴν κρίσιν πᾶσαν
23 δέδωκε τῷ υἱῷ· Ἵνα πάντες
τιμῶσι τὸν υἱὸν, καθὼς τι-
μῶσι τὸν πατέρα. ὁ μὴ τιμῶν
τὸν υἱὸν, οὐ τιμᾷ τὸν πατέ-
ρα, τὸν πέμψαντα αὐτόν.
24 [Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν· [f] ὅτι"
ὁ τὸν λόγον μου ἀκούων, καὶ
πιστεύων τῷ πέμψαντί με,
ἔχει ζωὴν αἰώνιον, καὶ εἰς
κρίσιν οὐκ ἔρχεται, ἀλλὰ [g]
μεταβέβηκεν" ἐκ τοῦ θανά-
25 του εἰς τὴν ζωήν.] Ἀμὴν
ἀμὴν λέγω ὑμῖν· ὅτι ἔρχεται
ὥρα, [h] καὶ νῦν ἐστιν," ὅτε
οἱ νεκροὶ ἀκούσονται τῆς φω-
νῆς [i] τοῦ υἱοῦ" τοῦ [k] θεοῦ·"
καὶ οἱ ἀκούσαντες [l] ζήσονται."
26 Ὥσπερ γὰρ ὁ πατὴρ [m] ἔχει
ζωὴν ἐν ἑαυτῷ· οὕτως ἔδωκε
καὶ τῷ υἱῷ ζωὴν ἔχειν ἐν [n]
27 ἑαυτῷ." Καὶ ἐξουσίαν ἔδω-
κεν αὐτῷ [o] καὶ" κρίσιν ποιεῖν,
[p] ὅτι υἱὸς ἀνθρώπου ἐστί."
28 [q] Μὴ" θαυμάζετε τοῦτο· ὅτι
ἔρχε-

(b) ἀγαπᾷ. D. Orig. Chryſ. etiam in Mt. 6 codd. *diligit*, Vulg. It. etiam cant. *amat*, verc. (c) = 64. (d) δείκνυσιν. D. 28. cant. *demonſtravit*, Codd. lat. Tert. (e) = Tert. ſemel. (ſemel ut rec.) οὐδέν. Cypr. (f) = D. Mt. i. n. Ed. Aeth. cant. Clem. Chryſ. etiam in Mt. 6 codd. (g) μεταβήσεται. gat. Mm. foſſ. corb. mart. emmer. Nonn. Tert. mſ. Hilar. Tychon. Aug. Auct. de promiſſ. *tranſit*, veron. for. colb. tol. Tert. Tychon. mſ. Aug. (h) = veron. verc. Tert. Ambr. || ἐστιν] ἔσται. 69. (i) = 56* 61. Ignat. ad tarſ. (k) ἀνθρώπου. KS. 28. 42. 91. al. 3. Mt. μ. ſemel, et, ut videtur, z in marg. Syr. p. in m. Syr. hieroſ. Chryſ. in textu (in commentario variant codd.) (l) ζήσουσι. BDL. 33. Chryſ. ſemel in Mt. 6 codd. (m) + ὁ ζῶν. D. cant. (n) αὐτῷ. 220. (o) = AL. 33. Copt. Arm. Aeth. Arr. Vulg. It. (exc. brix. for. germ. mart. emmer.) Orig. quater. Chryſ. in Mt. 4 codd. bis. Aug. alicubi. Leo. Vigil. tapſ. (p) Sequentibus jungunt 1. 83. 118. Ev. 6. 24. Alii. Fragm. aldin. Syr. utr. Arm. Chryſ. Damaſc. Theophyl. Euthym. Scholion in 108. qui noſtram interpunctionem Paulo ſamoſ. tribuunt. Sed Orig. Cyr. et latt. ut rec. || ὅτι] ὅτι δὲ. Syr. Syr. p. c. aſt. καὶ ὅτι. Arm. (q) *dico enim vobis: nolite*, corb.

ἔρχεται ὥρα, ἐν ᾗ [r] πάντες"
οἱ ἐν τοῖς μνημείοις ἀκούσον-
ται τῆς φωνῆς [s] αὐτοῦ,"
29 Καὶ ἐκπορεύσονται, οἱ τὰ
ἀγαθὰ ποιήσαντες, εἰς ἀνά-
στασιν ζωῆς· οἱ δὲ τὰ φαῦλα
πράξαντες, εἰς ἀνάστασιν κρί-
30 σεως. Οὐ δύναμαι ἐγὼ ποι-
εῖν ἀπ' ἐμαυτοῦ οὐδέν. [κα-
θὼς ἀκούω, κρίνω· καὶ ἡ
κρίσις ἡ ἐμὴ δικαία ἐστίν· ὅτι
οὐ ζητῶ τὸ θέλημα τὸ ἐμὸν,
ἀλλὰ τὸ θέλημα τοῦ πέμψαν-
31 τός με [t] †.] [u] Ἐὰν" ἐγὼ
μαρτυρῶ περὶ ἐμαυτοῦ, ἡ
μαρτυρία μου οὐκ ἔστιν ἀλη-
32 θής. Ἄλλος ἐστὶν ὁ μαρτυ-
ρῶν περὶ ἐμοῦ· καὶ [x] οἶδα,"
ὅτι ἀληθής ἐστιν ἡ μαρτυ-
ρία [y], ἣν μαρτυρεῖ περὶ ἐμοῦ.
33 [z] Ὑμεῖς ἀπεστάλκατε πρὸς
ἰωάννην, καὶ μεμαρτύρηκε τῇ
34 ἀληθεία." Ἐγὼ δὲ οὐ παρὰ
[a] ἀνθρώπου" τὴν μαρτυρίαν
λαμβάνω· ἀλλὰ ταῦτα λέγω,
35 ἵνα ὑμεῖς σωθῆτε. Ἐκεῖνος
ἦν ὁ λύχνος ὁ καιόμενος καὶ
φαίνων· ὑμεῖς δὲ ἠθελήσατε
[b] ἀγαλλιαθῆναι" πρὸς ὥραν ἐν
36 τῷ φωτὶ αὐτοῦ. Ἐγὼ δὲ
ἔχω τὴν μαρτυρίαν [c] μείζω"
τοῦ ἰωάννου· τὰ γὰρ ἔργα, ἃ
ἔδωκέ μοι ὁ πατὴρ, ἵνα [d] τε-
λειώσω" αὐτὰ, [e] αὐτὰ τὰ

 ἔργα,

t † πατρὸς. b. ἀγαλλιασθῆναι.

(r) = Chryſ. etiam in Mt. 6 codd. (s) τοῦ υἱοῦ τοῦ θεοῦ. 33. Slav. Vulg. ed. Tert. Ambr. ſemel. Auct. de prom. *filii hominis*, Iren. Ambr. ſemel. || + καὶ οἱ ἀκούσαντες ζήσονται. Slav. 2. (t) = ABD (St. β.) KL. 1. 33. 42. 118* 157. al. 4. Syr. Arr. Perſſ. Copt. Aeth. Arm. Vulg. It. (exc. veron. colb. tol. emmer.) Orig. ter. Euſ. Chryſ. (etiam in Mt. 6 codd.) Ambr. Aug. (u) ἐὰν γὰρ. 28. 40. 229** al. 4. Mt. a. q. r. 10. κἂν. 106. Ev. 4. Mt. f. Orig. (x) οἴδατε. D. Arm. cant. verc. οἴδαμεν. 56. 58. 61. (y) + μου. D* + αὐτοῦ D** (St. β.) Mt. 11. Syr. Arr. Perſ. p. Copt. Aeth. cant** veron. germ. tol. Chryſ. etiam in Mt. 6 codd. Fulgent. (z) *Vos ipſi miſiſtis ad me, et teſtimonium perhibuit Joannes de me*, corb. (a) ἀνθρώπω. 218 (c. 76. 123. 219.) ἀνθρώπων. D. 3. 9. Mt. B. cant. Mm. (b) ADKS. 89* 124. 127. 131. 157. Ev. 24. Alii. Mt. BH. al. 18. Fragm. aldin. Ed. Chryſ. in Mt. 5 codd. Poſt ὥραν ponunt A. Ed. Vulg. verc. corb. Mm. gat. Chryſ. etiam in Mt. 6 codd. Hilar. Aug. Maximin. arian. Poſt αὐτοῦ 108. (c) μείζονα. D Chryſ. etiam in Mt. 6 codd. μείζων. AB. 10. 11. 13. 33. 225. 235. Ev. 32. Mt. c. (d) πληρώσω. 64. 142. al. 4. τελέσω. 58. 61. 69. 124. (e) = Tert. Nonn. || ἃ ἐγὼ ποιῶ = 38. verc. corb. Hilar. ſemel. Chryſ. ſemel, etiam in Mt. 6 codd. || ἐγὼ ποιῶ = Ar. p. || = ἐγώ. ABDL. 1. 33. Alius. Mt. f. Copt. Arm. cant. veron. Cyr. Hilar.

ἔργα, ἃ ἐγὼ ποιῶ," μαρτυ-
ρεῖ περὶ ἐμοῦ, ὅτι ὁ πατήρ
37 με ἀπέσταλκε. Καὶ ὁ πέμ-
ψας με πατὴρ αὐτὸς [f] μεμαρ-
τύρηκε" περὶ ἐμοῦ. οὔτε φω-
νὴν αὐτοῦ [g] ἀκηκόατε πώπο-
τε," οὔτε εἶδος αὐτοῦ ἑωρά-
38 κατε, Καὶ τὸν λόγον αὐτοῦ
οὐκ ἔχετε μένοντα ἐν ὑμῖν·
ὅτι ὃν ἀπέστειλεν ἐκεῖνος,
τούτῳ ὑμεῖς οὐ πιστεύετε.
39 Ἐρευνᾶτε τὰς γραφάς, ὅτι
ὑμεῖς δοκεῖτε ἐν [h] αὐταῖς"
ζωὴν [i] αἰώνιον" ἔχειν· καὶ
ἐκεῖναί εἰσιν αἱ μαρτυροῦσαι
40 περὶ ἐμοῦ [k]. Καὶ οὐ θέλετε
ἐλθεῖν πρός με, ἵνα ζωὴν [l]
41 ἔχητε. Δόξαν παρὰ [m] ἀν-
42 θρώπων" οὐ λαμβάνω· Ἀλλ'
ἔγνωκα ὑμᾶς, ὅτι [n] τὴν ἀγά-
πην τοῦ θεοῦ οὐκ ἔχετε ἐν
43 ἑαυτοῖς. Ἐγὼ ἐλήλυθα ἐν
τῷ ὀνόματι τοῦ πατρός μου,
καὶ οὐ λαμβάνετέ με· ἐὰν
ἄλλος ἔλθῃ ἐν τῷ ὀνόματι τῷ
44 ἰδίῳ, ἐκεῖνον λήψεσθε. Πῶς
δύνασθε ὑμεῖς πιστεῦσαι, δό-
ξαν παρὰ [o] ἀλλήλων" λαμ-
βάνοντες, καὶ τὴν δόξαν τὴν
παρὰ τοῦ [p] μόνου θεοῦ" οὐ
45 [q] ζητεῖτε;" Μὴ δοκεῖτε,
ὅτι ἐγὼ κατηγορήσω ὑμῶν
πρὸς τὸν [r] πατέρα·" ἔστιν ὁ
[s] κατηγορῶν" ὑμῶν [t], μω-
σῆς, εἰς ὃν ὑμεῖς ἠλπίκατε.
46 Εἰ γὰρ ἐπιστεύετε μωσῇ,
ἐπιστεύετε ἂν ἐμοί· περὶ γὰρ
47 ἐμοῦ ἐκεῖνος ἔγραψεν. Εἰ δὲ
τοῖς ἐκείνου γράμμασιν οὐ πι-
στεύετε, πῶς τοῖς ἐμοῖς ῥή-
μασι [u] πιστεύσετε;"

1 Μετὰ

(f) μαρτυρεῖ. D. Syr. utr. It. Aug. Maximin. Fulgent. (g) πώποτε ἀκηκόατε. ABDL. 69. 80. 124. 131. Mt. 11. Syr. Arm. Vulg. It. Cyr. || = πώποτε. Mt. x. 17. (h) αὐτοῖς. Ev 32. ἑαυτοῖς. 64. 220. (i) = 40. 63. 64. 71. 77. Ev. 20. Mt. a. l. 10. tolet. (k) + ἐν αἷς δοκεῖτε ἔχειν ζωήν. Arm. veron. verc. (l) + αἰώνιον. D. 40. 69. al. 2. Mt. n. Syr. Ar. p. Perſ. p. cant. germ. Chryſ. etiam in Mt. 7 codd. (m) ἀνθρώπου. AK. Ev. 42. al. 11. Mt. f. q. 11. Arr. Cyr. Chryſ. etiam in Mt. 4 codd. (n) + τὴν ἀλήθειαν τοῦ θεοῦ καὶ. 74** (o) ἀνθρώπων. 57* 116. Ev. 31. al. 7. Mt. c. k. o. p. z. Orig. Euſ Ephr. Hilar. (p) μονογενοῦς υἱοῦ τοῦ θεοῦ. Slav. 2. 3. || = μόνου. Mt. c. || = θεοῦ. B. veron. verc. (q) ζητοῦντες. 47. al. 5. Mt. r. f. Ephr. Chryſ. (etiam in Mt. 7 codd.) Aug. (r) Interrogative legunt 83. 86. Syr. utr. Perſ. p. Chryſ. (s) κατηγορήσων. Colb. gr. Mt. i. (t) + πρὸς τὸν πατέρα. B. (u) πιστεύσητε. DS. 1. 69. 124. Ev. 4. 24. al. 6. Mt. f. r. 10. Orig. mſ. Chryſ. in Mt. 4 codd.

1 Μετὰ ταῦτα ἀπῆλθεν
ὁ ἰησοῦς [x] πέραν τῆς θαλάσ-
σης [y] τῆς γαλιλαίας," [z] τῆς
2 τιβεριάδος. Καὶ ἠκολούθει
αὐτῷ ὄχλος πολὺς, ὅτι ἑώ-
ρων [a] † τὰ σημεῖα, ἃ ἐποίει
3 ἐπὶ τῶν ἀσθενούντων.] [b] Ἀ-
νῆλθε" δὲ εἰς τὸ ὄρος ὁ ἰησοῦς,
καὶ [c] ἐκεῖ" ἐκάθητο μετὰ
4 τῶν μαθητῶν αὐτοῦ. Ἦν
δὲ ἐγγὺς [d] τὸ πάσχα," [e] ἡ
5 ἑορτὴ" τῶν ἰουδαίων. [Ἐ-
πάρας οὖν [f] ὁ ἰησοῦς τοὺς
ὀφθαλμοὺς," καὶ θεασάμε-
νος, ὅτι πολὺς ὄχλος ἔρχε-
ται πρὸς αὐτὸν, λέγει πρὸς
τὸν φίλιππον· πόθεν [g] ∾ ἀ-
γοράσομεν" ἄρτους, ἵνα φά-
6 γωσιν οὗτοι; Τοῦτο δὲ ἔλε-
γε πειράζων αὐτόν· αὐτὸς γὰρ
7 ᾔδει, τί ἔμελλε ποιεῖν. Ἀ-
πεκρίθη αὐτῷ φίλιππος· [h]
διακοσίων" δηναρίων ἄρτοι
οὐκ ἀρκοῦσιν αὐτοῖς, ἵνα ἕκα-
στος [i] αὐτῶν" βραχύ τι
8 λάβῃ. Λέγει αὐτῷ εἷς ἐκ
τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, ἀνδρέας,
ὁ ἀδελφὸς σίμωνος πέτρου·
9 Ἔστι παιδάριον [k] — ἓν" ὧδε,
[l] ∾ ὃ" ἔχει πέντε ἄρτους
κριθίνους, καὶ δύο ὀψάρια·
ἀλλὰ ταῦτα τί ἐστιν εἰς το-

---

a † αὐτοῦ. g ∾ ἀγοράσωμεν. l ∾ ὅς.

(x) + εἰς ἔρημον τόπον. 28. (y) = 48. 157. Alius. Mt. 7. Slav. 2. 3. Cyr. ſaepe. Poſt τιβεριάδος ponit Mt. o. εἰς τὴν γαλιλαίαν ante ἀπῆλθεν ponit Perſ. p. (z) + εἰς τὰ μέρη. D. 77 (ex emend. teſte Treſch.) Mt. ſ. Syr. p. mſ. cant. veron. Chryſ. etiam in Mt. 6 codd. || + καὶ. Mt. V. q. Goth. brix. || + *quod eſt: Tiberiadis*, Vulg. colb. for. Mm. (a) = ABDKLS. 1. 42. 69. 218 (c. al. 4.) al. 5. Mt. ſ. 11. Syr. utr. Arr. Perſ. p. Copt. Aeth. Arm. Goth. Slav. 2. 3. Vulg. It. Cyr. Chron. alex. Chryſ. (etiam in Mt. 7 codd.) bis; ſemel habet. (b) ἀπῆλθε. D. 69. 124. Copt. cant. verc. corb. Chryſ. etiam in Mt. 6 codd. (c) = 63. 71. 131. 235. Mt. a. r. ſ. x. 10. Perſ. p. Poſt ἐκαθ. ponunt D. al. 3. cant. (d) = Conject. Voſſii, Mannii, Prieſtleji. (e) = 28. Chryſ. ſemel etiam in Mt. 3 codd. τῆς ἑορτῆς. 96. 97. Syr. p. (f) τοῖς ὀφθαλμοῖς ὁ ἰησοῦς. ABDL. 1. 69. 106. 116. Mt. r. ſ. 11. Copt. Arm. Syr. p. Goth. Vulg. It. Cyr. || = ὁ ἰησοῦς. foſſ. (g) ABDEHLS. 1. 10. 36. 40. 57. 69. 124. 127. 131. 235. Ev. 4. 5. 36. al. 19. Mt. BH. a. c. f. al. 5. Ed. (h) τριακοσίων. 48. (i) = ABL. 16. 69. Mt. 11. Perſſ. Copt. Arm. Syr. p. Goth. Sax. Vulg. It. Cyr. Chryſ. etiam in Mt. 7 codd. (k) = BDL. 1. 42. 69. 72. 157. al. 5. Mt. n. 17. cant. veron. verc. Orig. Cyr. Chryſ. etiam in Mt. 6 codd. (l) ABD*G. 72. 115. 127* Ev. 18. 19. al. 2. Mt. B. f. 11.

10 σαύτους; Εἶπε m — δὲ" ὁ
Ἰησοῦς· ποιήσατε τοὺς ἀνθρώ-
πους ἀναπεσεῖν. ἦν δὲ χόρτος
πολὺς ἐν τῷ τόπῳ· ἀνέπεσον
n — οὖν" o οἱ" p ἄνδρες"
τὸν ἀριθμὸν ὡσεὶ πεντακισχί-
11 λιοι. q Ἔλαβε δὲ" τοὺς ἄρ-
τους ὁ Ἰησοῦς, καὶ εὐχαριστή-
σας r διέδωκε" s = τοῖς μα-
θηταῖς, οἱ δὲ μαθηταὶ" τοῖς
ἀνακειμένοις· ὁμοίως καὶ ἐκ
τῶν t ὀψαρίων," ὅσον u ἤθε-
12 λον." Ὡς δὲ ἐνεπλήσθησαν,
λέγει τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ·
συναγάγετε τὰ περισσεύσαντα
κλάσματα, ἵνα μή τι ἀπόλη-
13 ται. Συνήγαγον οὖν, καὶ
ἐγέμισαν δώδεκα κοφίνους
κλασμάτων ἐκ τῶν πέντε ἄρ-
των τῶν κριθίνων, ἃ ἐπερίσ-
14 σευσε τοῖς βεβρωκόσιν. Οἱ
οὖν [ἄνθρωποι, ἰδόντες x ὃ
ἐποίησε σημεῖον" y — ὁ Ἰη-
σοῦς," ἔλεγον· ὅτι οὗτός ἐστιν
z ἀληθῶς" ὁ προφήτης, ὁ
ἐρχόμενος εἰς τὸν κόσμον.]
15 Ἰησοῦς οὖν, γνοὺς ὅτι μέλ-
λουσιν ἔρχεσθαι καὶ ἁρπάζειν
αὐτὸν, ἵνα ποιήσωσιν a — αὐ-
τὸν" βασιλέα, ἀνεχώρησε
b = πάλιν" εἰς τὸ ὄρος c αὐ-
τὸς μόνος."

16 Ὡς δὲ ὀψία ἐγένετο,
κατέβησαν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ
17 ἐπὶ τὴν θάλασσαν. Καὶ ἐμ-
βάντες

(m) = BL. Syr. Arm. verc. foſſ. οὖν. D. Vulg. cant. brix. for. colb. germ. (n) = EGHS. 36. 57. 72. 229* Ev. 36. al. 10. Mt. BHV. al. 6. καὶ ἀνέπ. 77. Mt. i. n. Aug. (o) = DL. 1. 157. Cyr. (p) ἄνθρωποι. K. 42. al. 3. verc. Cyr. Aug. ἄνθρωποι ἄνδρες. A. 80. 113. 131. 220. Barber. 2. (q) ἔλαβεν οὖν. ABDL. Mt. f. Copt. Syr. p. mſ. in m. Vulg. cant. brix. colb. corb. foſſ. for. Cyr. καὶ λαβὼν. G. 1. 69. 118. 124. || = δὲ. verc. (r) δέδωκε. 113. 225. Mt. x. ἔδωκε. D. 40. 69. Mt. a. r. f. 10. Syr. p. cant. veron. Orig. (s) = ABL. 1. 118* Mt. 11. Syr. utr. Ar. p. Perſſ. Copt. Aeth. Arm. Syr. hieroſ. Goth. Vulg. It. (exc. cant. veron.) Orig. Nonn. Baſ. Aug. (t) ἰχθύων. 124. (u) ἤθελεν. Ed. Codd. ap. Bez. Cyr. ap. Wetſt. (x) ἃ ἐποίησε σημεῖα. B. verc. || = σημεῖον. 235. (y) = D. Mt. d. Arm. Sax. Vulg. mſ. It. (exc. corb. brix. gat. Mm.) Aug. Beda. (z) = D. cant. (a) = ABL. 1. 33. Mt. f. ✱. Orig. Cyr. (b) = EMS. (St. π.) 11. 17. 36. 63. 64. 69. 91. 142. 226* 229* 235. Ev. 1. 2. 5. 24. al. 45. et Barber. 3. Mt. BV. al. 14. Fragm. aldin. Ed. Syr. Perſ. p. Copt. Aeth. Orig. Chryſ. (etiam in Mt. 7 codd.) Nonn. Theophyl. Poſt μόνος ponunt 76. Mt. q. (c) = Chryſ. etiam in Mt. 7 codd. Sed habent Orig. diſ. Cyr. diſ.

βάντες εἰς τὸ πλοῖον, ἤρχον-
το [d] πέραν τῆς ϑαλάσσης εἰς
καπερναούμ. [e] καὶ σκοτία ἤδη
ἐγεγόνει," καὶ [f] οὐκ" ἐληλύ-
ϑει πρὸς αὐτοὺς ὁ ἰησοῦς [g].
18 Ἥ τε ϑάλασσα, ἀνέμου με-
γάλου πνέοντος, διηγείρετο.
19 Ἐληλακότες οὖν ὡς σταδίους
εἰκοσιπέντε ἢ τριάκοντα, ϑεω-
ροῦσι τὸν ἰησοῦν περιπατοῦν-
τα ἐπὶ τῆς ϑαλάσσης, καὶ ἐγ-
γὺς τοῦ πλοίου γινόμενον·
20 καὶ ἐφοβήϑησαν. Ὁ δὲ λέ-
γει αὐτοῖς· ἐγώ εἰμι, μὴ φο-
21 βεῖσϑε. Ἤϑελον οὖν λαβεῖν
αὐτὸν εἰς τὸ πλοῖον· καὶ εὐ-
ϑέως [h] τὸ πλοῖον ἐγένετο"
ἐπὶ [i] τῆς γῆς," εἰς ἣν ὑπῆ-
γον.

22 Τῇ ἐπαύριον ὁ ὄχλος, ὁ
ἑστηκὼς πέραν τῆς ϑαλάσσης,
[k] ἰδὼν," ὅτι πλοιάριον ἄλλο
οὐκ ἦν ἐκεῖ, εἰ μὴ [l] ἓν" [m] †,
καὶ ὅτι οὐ [n] συνεισῆλϑε" τοῖς
μαϑηταῖς αὐτοῦ [o] ὁ ἰησοῦς"
εἰς τὸ [p] πλοῖον," [q] ἀλλὰ μό-
νοι οἱ μαϑηταὶ αὐτοῦ ἀπῆλ-
ϑον·"

m † ἐκεῖνο εἰς ὃ ἐνέβησαν οἱ μαϑηταὶ αὐτοῦ. p. πλοιάριον.

(d) + εἰς τὸ. D. 68. 69. Perſ. p. Chryſ. etiam in Mt. 6 codd. (e) κατέλαβε δὲ αὐτοὺς ἡ σκοτία. D. 69. Goth. cant. (f) = 220. οὔπω. BD (St. β.) L. 33. 69. 124. ap. Birch. Mt. ſ. 11. π. ſemel. Copt. Syr. hieroſ. Aeth. Goth. Slav. It. (exc. corb. colb. for.) Cyr. Nonn. (g) + εἰς τὸ πλοῖον. K. 42. al. 7. Mt. g. q. item 11. (h) ἐγένετο τὸ πλοῖον. ABL. 1. 69. 124. Mt. ſ. Arm. for. colb. germ. foſſ. mart. Orig. Cyr. Aug. (i) τὴν γῆν. 11. 28. 69. 124. 127. 157. al. 2. Mt. x. (k) εἶδον ſ. εἶδεν. ADL. 42. Barber. 1. Syr. utr. Arr. Perſſ. Copt. Sahid. Aeth. Vulg. It. Chryſ. etiam in Mt. 7 codd. ἰδόντες. 67. ἔγνωσαν. Syr. p. in m. (l) = 225. 235* Sahid. Schol. in Mt. a. d. g. (m) = ABL. 1. 42. 157. Alius. Perſ. w. Arr. Copt. (habet Sahid.) Aeth. Goth. Vulg. It. (exc. cant. verc. veron.) Nonn. || ἐκεῖνο = D. 235** Fragm. aldin. Arm. Slav. 2. 3. cant. Chryſ. etiam in Mt. 7 codd. || εἰς ὃ ἐνέβησαν οἱ μαϑηταὶ αὐτοῦ = veron. || εἰς = 118. 131. || ἐνέβησαν] ἀνέβησαν. 91. al. 2. Mt. B. c. d. o x. || αὐτοῦ] = 108. Syr. Perſ. p. αὐτοῦ ἰησοῦ D* τοῦ ἰησοῦ. D** 13. 69. 124. Arm. Sahid. cant. verc. (n) συνῆλϑε. 91. 127. al. 10. Mt. c. (o) = 16. 229* Ev. 2. 15. Mt. 11. Aug. Ante τοῖς μαϑηταῖς ponunt Arm. corb. brix. Utroque loco habet A. Poſt πλοῖον Mt. o. (p) ABDKL. 1. 13. 28. 33. 42. 69. 124. al. 11. Mt. 11. Goth. Vulg. It. (exc. verc. brix.) Cyr. Chryſ. etiam in Mt. 7 codd. || = εἰς τὸ πλοῖον. Sahid. (q) = 220. Syr. Perſ. p. || ἀπῆλϑον] = 56. 58. 61. corb. *fuerunt*, veron.

23 θον" ([r] "Αλλα δὲ ἦλθε
πλοιάρια" ἐκ τιβεριάδος ἐγ-
γὺς τοῦ τόπου, ὅπου ἔφαγον
τὸν ἄρτον, [s] — εὐχαριστή-
24 σαντος τοῦ κυρίου·") Ὅτε
οὖν εἶδεν ὁ ὄχλος, ὅτι ἰησοῦς
οὐκ ἔστιν ἐκεῖ, οὐδὲ οἱ μαθη-
ταὶ αὐτοῦ· [t] ἐνέβησαν † αὐ-
τοὶ εἰς τὰ" [u] πλοῖα," καὶ
ἦλθον εἰς καπερναοὺμ, ζη-
25 τοῦντες [x] τὸν ἰησοῦν." Καὶ
εὑρόντες αὐτὸν πέραν τῆς θα-
λάσσης, εἶπον αὐτῷ· ῥαββὶ,
[y] πότε" ὧδε [z] γέγονας;"
26 Ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς καὶ
εἶπεν· ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν·
ζητεῖτέ με, οὐχ ὅτι εἴδετε
σημεῖα, ἀλλ' ὅτι ἐφάγετε ἐκ
τῶν ἄρτων, καὶ ἐχορτάσθη-
27 τε. [Ἐργάζεσθε μὴ τὴν
βρῶσιν τὴν ἀπολλυμένην, ἀλ-
λὰ [a] τὴν βρῶσιν" τὴν μένου-
σαν εἰς ζωὴν αἰώνιον, ἣν ὁ
υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ὑμῖν [b] δώ-
σει·" τοῦτον γὰρ ὁ πατὴρ
28 ἐσφράγισεν ὁ θεός.] Εἶπον
[c] οὖν"

---

t. ἐνέβησαν † καὶ: αὐτοὶ εἰς τά. z † πατρός.

(r) ἄλλων πλοιαρίων ἐλθόντων. D. Arm. veron. || δὲ] = BL. 33. ap. Mill. Copt. καὶ ἰδοὺ. Sahid. || ἦλθε = 226. ἦλθον. LM. 1. 106. 124. 127. 131. Ev. 5. 19. al. 6. Mt. a. q. x. 10. διῆλθον. Mt. 11. || πλοιάρια] πλοῖα. B. 157. Ev. 32. Vulg. veron. brix. for. colb. In aliis locum varie mutat. (s) = D. 69. Arm. cant. verc. τοῦ κυρίου] τοῦ ἰησοῦ. 42. al. 4. Mt. d. Syr. Perſ. p. Syr. p. in m. εὐχαριστήσαντος τῷ κυρίῳ ſ. θεῷ. colb. foſſ. for. emmer. (t) ἔλαβον ἑαυτοῖς. D. cant. veron. corb. ἔλαβεν αὐτοὶ (αὐτοῖς. 124. ap. Birch.) τὰ. 13. 69. 124. Arm. || καὶ = ABDGHL. (St. π.) Ev. 1. 2. 24. al. plurimi. Mt. V. al. 17. Fragm. aldin. Ed. Syr. p. Copt. Slav. (exc. 3. qui ante ἐνέβησαν ponit.) Cyr. Theophyl. || καὶ αὐτοὶ = S. 38. Mt. x. 10. Syr. Arr. Perſſ. Goth. Vulg. verc. for. colb. foſſ. Poſt πλοιάρια ponit Mt. ſ. (u) πλοιάρια. DL. 33. 69. 124. Mt. e. ſ. 11. Ed. Syr. p. in m. Vulg. It. Cyr. Theophyl. (x) αὐτὸν. K. 42. al. 3. for. || = veron. (y) *quomodo*, germ. Mm. (z) ἐλήλυθας. D. (St. β.) Syr. Perſſ. Arr. Sahid. Arm. Slav. 2. 3. Vulg. It. (exc. corb.) Utrumque jungit Aeth. ἦλθες. 28. παραγέγονας. 48. Chryſ. ſemel (etiam in Mt. 7 codd.) (a) = EG. 28. 69. al. 5. Mt. g. al. 5. item ſemel ε. ζ. Ed. Vulg. colb. foſſ. for. Clem. ſemel. Sed habent Orig. Novatian. Hilar. (b) δίδωσιν. D. cant. foſſ. corb. Chryſ. etiam in Mt. 6 codd. ſemel.

[c] οὖν" πρὸς αὐτόν· τί [d] ποιῶ-
μεν," ἵνα ἐργαζώμεθα [e] τὰ
29 ἔργα" τοῦ θεοῦ; Ἀπεκρίθη
[f] = ὁ" ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐ-
τοῖς· τοῦτό ἐστι τὸ ἔργον τοῦ
θεοῦ, ἵνα [g] [h] πιστεύσητε"
[i] εἰς ὃν ἀπέστειλεν ἐκεῖνος."
30 Εἶπον οὖν αὐτῷ· [τί [k] — οὖν"
ποιεῖς [l] σὺ" σημεῖον, ἵνα ἴδω-
μεν καὶ πιστεύσωμέν σοι; τί
31 ἐργάζῃ; Οἱ πατέρες ἡμῶν
τὸ μάννα ἔφαγον ἐν τῇ ἐρήμῳ,
καθώς ἐστι γεγραμμένον· ἄρ-
τον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἔδωκεν αὐ-
32 τοῖς φαγεῖν. Εἶπεν [m] =
οὖν" αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς· ἀμὴν
ἀμὴν λέγω ὑμῖν· [n] οὐ" μωσῆς
δέδωκεν ὑμῖν τὸν ἄρτον ἐκ
τοῦ οὐρανοῦ· ἀλλ' ὁ πατήρ
μου δίδωσιν ὑμῖν τὸν ἄρτον ἐκ
33 τοῦ οὐρανοῦ τὸν ἀληθινόν. Ὁ
γὰρ ἄρτος [o] τοῦ θεοῦ ἐστιν ὁ
καταβαίνων ἐκ τοῦ οὐρανοῦ
καὶ ζωὴν διδοὺς τῷ κόσμῳ.]
34 Εἶπον [p] οὖν" πρὸς αὐτόν· κύ-
ριε, πάντοτε δὸς ἡμῖν τὸν ἄρ-
35 τον τοῦτον. Εἶπε [q] = δὲ"
αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς· [ἐγώ εἰμι ὁ
ἄρτος τῆς ζωῆς· ὁ ἐρχόμενος
πρός με, οὐ μὴ πεινάσῃ· καὶ
ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ, οὐ μὴ δι-
36 ψήσῃ [r] πώποτε." Ἀλλ' εἶ-
πον ὑμῖν, ὅτι [s] καὶ" ἑωράκα-
τέ [t] με," καὶ οὐ πιστεύετε [u].
Πᾶν

(c) = A. Syr. Ar. rom. Erp. Perſſ. Arm. Syr. hieroſ. (d) ποιοῦμεν. 89. Alii. Mt. d. g. al. 4. Ed. (etiam St. 3.) Theophyl. ποιήσομεν. 69. Mt. 11. Sahid. Vulg. It. ποιήσωμεν. DG. 124. || Sed ποιῶμεν. ABLT. (St. π.) 218 (c. al. 8.) Alii et Barber. 9. Ed. Orig. Cyr. Chryſ. || ποιῶμεν, ἵνα ἐργαζώμεθα] ἐργασώμεθα, ἵνα ποιήσωμεν. D. cant. (e) τὸ ἔργον. Cyr. Aug. ſemel. (f) = GH. 127. 131. 235. Ev. 24. Alii. Mt. V. al. 18. Fragm. aldin. Ed. (g) + ἅπαντες. 69. (h) πιστεύητε. ALT. 1. 40. 71. 106. Mt. i. n. 10. Ed. Orig. Baſ. Cyr. (i) εἰς ἐκεῖνον, ὃς ἀπέστειλέ με. Arm. (Sed rec. in m.) corb. (k) = L. al. 3. Syr. Arr. Perſ. p. Copt. Aeth. Arm. Goth. foſſ. δὲ. veron. (l) = 69. Alii. Mt. o. 11. Arm. foſſ. Cyr. Chryſ. in Mt. 4 codd. (m) = GL. Ev. 26. Mt. r. Syr. Copt. Arm. δὲ. veron. (n) = corb. item, ſed poſt οὐρανοῦ addito οὐ τὸν ἀληθινὸν, Orig. (o) + υἱὸς. Sahid. (p) = Syr. Arr. Perſſ. Copt. Arm. (q) = BT. 113. Syr. Copt. Arm. veron. verc. foſſ. οὖν. D. 33. 69. 106. 157. al. 3. Mt. q. ſ. Syr. p. (ſed rec. in m.) Sahid. cant. germ. Καὶ, veron. corb. (r) εἰς τὸν αἰῶνα. 33. Syr. Arr. Perſ. p. Copt. Aeth. Vulg. mſ. et ed. ſixtin. Cypr. (s) = K. al. 3. Syr. Perſ. p. Arm. Sahid. Slav. 2. 3. brix. foſſ. mart. Ante ὅτι ponit Syr. p. (t) = A. veron. verc. gat. Cod. lat. ap. Mt. (u) + μοι. A. Chryſ. ſemel, etiam in Mt. 5 codd.

37 Πᾶν ὃ δίδωσί μοι ὁ πατὴρ,
πρὸς ἐμὲ ἥξει· καὶ τὸν ἐρχόμε-
νον πρός με, οὐ μὴ ἐκβάλω
38 ἔξω. Ὅτι καταβέβηκα [x] ἐκ"
τοῦ οὐρανοῦ, οὐχ ἵνα ποιῶ
τὸ θέλημα τὸ ἐμὸν, ἀλλὰ τὸ
θέλημα τοῦ πέμψαντός [y] με.
39 Τοῦτο δέ ἐστι τὸ θέλημα τοῦ
πέμψαντός" με [z] †, ἵνα πᾶν,
ὃ δέδωκέ μοι, μὴ ἀπολέσω [a]
ἐξ αὐτοῦ," ἀλλὰ ἀναστήσω
[b] ∾ αὐτὸ ἐν" τῇ ἐσχάτῃ ἡ-
40 μέρᾳ.] [Τοῦτο [c] γάρ" ἐστι
τὸ θέλημα τοῦ [d] ∾ πέμψαν-
τός με," ἵνα πᾶς ὁ θεωρῶν
τὸν υἱὸν, καὶ πιστεύων εἰς
αὐτὸν, ἔχῃ ζωὴν αἰώνιον·
καὶ ἀναστήσω αὐτὸν [e] —
41 ἐγὼ" τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. Ἐ-
γόγγυζον οὖν οἱ ἰουδαῖοι περὶ
αὐτοῦ, ὅτι εἶπεν· [f] ἐγώ εἰμι
[g] ὁ ἄρτος" ὁ καταβὰς ἐκ τοῦ
42 οὐρανοῦ. Καὶ ἔλεγον· οὐχ
οὗτός ἐστιν [h] ἰησοῦς" ὁ υἱὸς
ἰωσὴφ,

b ∾ αὐτὸν. c. δὲ. d ∾ πατρός μου.

(x) ἀπὸ. ABLT. 69. 124. Mt. 11. Sahid. (Vulg. It.) (y) = C. 36. 63. 64. 131. al. 5. || με] + πατρὸς. D. 118** 127. 131. 142. 218. Alii. Mt. 19. Syr. hieroſ. cant. veron. verc. corb. Photius. Theophyl. Tert. Alii. || Vſ. 39 = 157. Goth. (z) = ABDLT. 1. 127. 142. 218. al. 4. Syr. mſ. Ar. p. Perſ. p. Copt. Sahid. cant. veron. brix. Ath. Cyr. Chryſ. eitam in Mt. 5 codd. Ambr. Aug. (a) μηδὲν. D. cant. verc. corb (b) αὐτὸν. GH. 36. 40. 64. Ev. 24. 36. Alii. Mt. V. c. x. 17. for. tol. αὐτὸ. CELT. 1. 91. 106. 127. 142. Alii. Mt. ſ. al. 6. Ed. Ath. mſ. Cyr. Victorin. αὐτὸν ἐν. S. Ev. 2. 3. Alii. Mt. B. ψ. Slav. 2. 3. veron. verc. brix. foſſ. mart. emmer. (c) ABCDKL. 1. 42. 69. 91. 106. 127. al. 13. Mt. g. q. 11. Syr. utr. Arr. Copt. Vulg. mſ. cant. veron. verc. brix. colb. germ. mart. foſſ. emmer. tol. Clem. Ath. Baſ. Cyr. Nonn. Hilar. Aug. Ambr. Victorin. Beda. (d) CDLT. 1. 127. al. 4. Mt. 11. Syr. utr. Perſ. p. Ar. Copt. Aeth. Arm. Sahid. Slav. 2. 3. cant. veron. verc. Clem. Ath. mſ. Chryſ. ſemel. (etiam in Mt. 6 codd.) Nonn. Tert. Hilar. Victorin. πέμψαντός με πατρὸς. 33. 69. 106. 124. 235. Ev. 36. al. 5. Mt. B. 19. al. 4. Fragm. aldin. Syr. hieroſ. Ar. rom. Erp. Perſ. w. Vulg. brix. colb. germ. mart. foſſ. Ambr. Aug. Chromat. (e) = AD. 1. 40. 72. Ev. 26. ſemel. al. 3. Mt. B. Copt. (habet Sahid.) Slav. 2. cant. veron. foſſ. tol. Clem. Ath. mſ. Chryſ. (etiam in Mt. 4 codd.) Tert. Hilar. In aliis locum mutat. || + ἐν. ADKLS. al. 24. Mt. λ. 19. Verſſ. Clem. Theophyl. ed. (f) + ὅτι. 2. Ed. Arm. (g) = 225. Mt. B. (h) = 106. 127. al. 5. Mt. o. ſ. 10. Slav. 2. 3. Vulg. mſ. veron. colb. gat. germ. emmer. Chryſ. in commentar. (etiam in Mt. 5 codd. bis, in 2 ſemel.) Nonn. Auct. quaeſt. ex N. T.

ἰωσήφ, οὗ ἡμεῖς οἴδαμεν τὸν
πατέρα [i] καὶ τὴν μητέρα;"
πῶς [k] οὖν" λέγει [l] — οὗτος"
[m] ὅτι ἐκ τοῦ οὐρανοῦ κατα-
43 βέβηκα;" Ἀπεκρίθη [n] † ὁ
ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτοῖς· μὴ
γογγύζετε μετ' ἀλλήλων.
44 Οὐδεὶς δύναται ἐλθεῖν πρός
με, ἐὰν μὴ [o] ὁ πατὴρ," ὁ
πέμψας με, ἑλκύσῃ αὐτὸν,
καὶ ἐγὼ ἀναστήσω αὐτὸν [p] ‡
45 ἐν" τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ.] Ἔστι
γεγραμμένον ἐν τοῖς προφή-
ταις· καὶ ἔσονται πάντες [q] δι-
δακτοὶ [r] † θεοῦ. πᾶς [s] † ὁ
[t] ∾ ἀκούσας" παρὰ τοῦ πα-
τρὸς, καὶ μαθὼν [u], ἔρχεται
46 πρός με. Οὐχ ὅτι τὸν πα-
τέρα τις [x] ἑώρακεν, εἰ μὴ ὁ
ὢν [y] παρὰ" τοῦ θεοῦ· οὗτος
47 ἑώρακε τὸν πατέρα. Ἀμὴν
ἀμὴν λέγω ὑμῖν· ὁ πιστεύων
[z] εἰς ἐμὲ," ἔχει ζωὴν αἰώ-
48 νιον. [Ἐγώ εἰμι ὁ ἄρτος τῆς
49 ζωῆς. Οἱ πατέρες ὑμῶν ἔ-
φαγον [a] τὸ μάννα ἐν τῇ ἐρή-
50 μῳ," καὶ ἀπέθανον. Οὗτός
ἐστιν ὁ ἄρτος, ὁ ἐκ τοῦ οὐ-
ρανοῦ καταβαίνων, ἵνα τὶς ἐξ
αὐτοῦ φάγῃ, καὶ μὴ ἀποθά-
51 νῃ. Ἐγώ εἰμι ὁ ἄρτος [b] ὁ
ζῶν," ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ κα-
ταβάς.

---

n † οὖν. r † τοῦ. s † οὖν. t ∾ ἀκούων.

(i) = Arm. veron. Quaeſt. ex N. T. (k) νῦν. BT. Copt. Arm. || = verc. (l) = CDLT. 1. 33. 69. 124. al. 2. Sahid. Slav. 3. cant. verc. corb. Cyr. Chryſ. etiam in Mt. 6 codd. αὐτὸς. Mt. B. (m) ἑαυτὸν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβεβηκέναι. D. cant. Chryſ. etiam in Mt. 6 codd. || ὅτι = 69. 124. Slav. 2. 3. (n) = BCKLT. 28. 42. 69. 124. al. 2. Mt. r. ſ. Syr. Perſſ. Copt. Sahid. Arm. Slav. 2. verc. Cyr. (o) = A. al. 6. (p) + ACDEGHLST. Ev. 2. 36. al. multi. Mt. BV. f* al. 15. Ed. Cyr. Theophyl. (q) διδακτικοί. 82. *docibiles*, Vulg. It. (r) = ABCDEGLST. 218 (c. al. 8.) al. 25. pluresque. Mt. V. al. 15. Ed. Cyr. Chryſ. (etiam in Mt. 6 codd.) Theophyl. (s) = BCDLST. 37. 69. 124. 235. Barber. 2. Mt. ſ. Copt. Sahid. Aeth. Arm. Slav. (exc. 3.) Vulg. It. Orig. bis. (t) DEHS. (St. π.) 28. 63. 64. 91. 127. 218 (c. al. 8.) 229* 235. al. 31. Mt. V. al. 15. Ed. Syr. p. in m. Vulg. mſ. It. (exc. brix. for. colb. corb.) Cyr. Hilar. Sed rec. Orig. bis. Barber. 4. Mt. 11. Alii. (u) + τὴν ἀλήθειαν. A. (x) + ἐπιγινώσκει ἤ. 28. || ἑώρακέν τις. Hoc ord. BCDLT. Vulg. It. Orig. Cyr. (y) ἐκ. 1. Alius. Syr. Copt. Sahid. Chryſ. ſemel, etiam in Mt. 6 codd. (z) = BT. (a) ἐν τῇ ἐρήμῳ τὸ μάννα. BCT. colb. tol. Euſ. Chryſ. (etiam in Mt. 4 codd.) Aug. item Orig. τὸν ἄρτον ἐν τῇ ἐρήμῳ τὸ μάννα. D. cant. veron. verc. (b) *vitae*, verc. Cypr. Victorin. Aug. ſemel. *vitae aeternae*, Novatian.

ταβάς. ἐάν τις φάγῃ [c] ἐκ
τούτου τοῦ ἄρτου," ζήσεται
εἰς τὸν αἰῶνα· καὶ ὁ ἄρτος
[d] δὲ," ὃν ἐγὼ δώσω, ἡ σάρξ
μου ἐστὶν, [e] — ἣν ἐγὼ δώ-
σω" ὑπὲρ τῆς τοῦ κόσμου
52 ζωῆς. Ἐμάχοντο οὖν [f] πρὸς
ἀλλήλους" οἱ ἰουδαῖοι, λέ-
γοντες· πῶς δύναται οὗτος [g]
ἡμῖν δοῦναι τὴν σάρκα" φα-
53 γεῖν; Εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ ἰη-
σοῦς· ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν·
ἐὰν μὴ [h] φάγητε" τὴν σάρκα
τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου, καὶ
πίητε αὐτοῦ τὸ αἷμα, οὐκ
54 ἔχετε ζωὴν ἐν ἑαυτοῖς. Ὁ
τρώγων [i] μου" τὴν σάρκα,
καὶ πίνων [i] μου" τὸ αἷμα,
ἔχει ζωὴν αἰώνιον· [k] καὶ ἐγὼ"
ἀναστήσω αὐτὸν [l] τῇ ἐσχάτῃ
55 ἡμέρα.] Ἡ γὰρ σάρξ μου"
[m] ∾ ἀληθῶς" ἐστι βρῶσις,
[n] καὶ τὸ αἷμά μου [m] ∾ ἀλη-
56 θῶς" ἐστι πόσις. [Ὁ τρώ-
γων μου τὴν σάρκα, καὶ πί-
νων μου τὸ αἷμα, ἐν ἐμοὶ
57 μένει, κἀγὼ ἐν αὐτῷ. [o] Κα-
θὼς ἀπέστειλέ με ὁ ζῶν πα-
τὴρ,

m ∾ ἀληθῆ

(c) *ex meo pane*, verc. Cypr. Hilar. (d) = D. 28. 218 (c. al. 5.) Alius. Syr. Perſſ. Arm. Vulg. It. (e) = BCDLT. 157. Aeth. Sahid. Vulg. It. (exc. brix.) Orig. bis. Ath. Cyr. alicubi. Tert. Cypr. Aug. Gaud. Chromat. Habent Clem. Orig. bis. Cyr. || δώσω ad δώσω = 113* Mt. x. || δώσω] ἔδωκα. Slav. 7. ed. δίδωμι. Perſſ. (f) = 59. Ev. 5. Poſt ἰουδαῖοι ponunt CD. 1. 69. 127. 157. al. 4. Mt. B. a. g. r. ſ. 10. 11. Ed. Syr. Perſ. Vulg. verc. for. colb. Aug. (g) Vocabula varie transponuntur. || σάρκα] + ἑαυτοῦ. BT. 61. in m. Syr. utr. Perſſ. Arr. Copt. Sahid. Aeth. Arm. Vulg. It. (exc. cant. corb.) Chryſ. (etiam in Mt. 6 codd.) Aug. Gaud. (h) λάβητε. D. cant. verc. Victorin. (i) αὐτοῦ. D. cant. Victorin. (k) κἀγώ. BCDGL. 1. Ev. 2. al. 3. Mt. ſ. Orig. Cyr. Chryſ. in Mt. 3 codd. (l) + ἐν. CMT. 69. 91. 106. 124. 131. 218 (c. al. 7.) 229** 235. Ev. 4. al. 11. Mt. BV. al. 10. Ed. Syr. Vulg. It. (exc. verc. cant.) Orig. bis. Euſ. Cyr. Chryſ. etiam in Mt. 5 codd. (m) BCKLT. 1. 42. 69. 116. 118. 142. in m. 157. 226* al. 6. Mt. d. g. i. l** n. o. 11. Arr. Copt. Sahid. Arm. Mm. tol. Clem. Orig. quinquies. (ſemel ut rec.) Cyr. Procop. Chryſ. (etiam in Mt. 5 codd.) Damaſc. Scholia. (n) καὶ . . . πόσις = D. cant. (o) + καθὼς ἐν ἐμοὶ ὁ πατὴρ, κἀγὼ ἐν τῷ πατρί. Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν· ἐὰν μὴ λάβητε τὸ σῶμα τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου, ὡς τὸν ἄρτον τῆς ζωῆς, οὐκ ἔχετε ζωὴν ἐν αὐτῷ. D. (St. β.) cant. || + *Si acceperit homo corpus filii hominis quemadmodum panem vitae, habebit vitam in eo.* verc. corb. et Victorin. ut videtur.

τὴρ, κἀγὼ ζῶ διὰ τὸν πατέ-
ρα· καὶ ὁ [p] τρώγων″ με,
κἀκεῖνος [q] ∾ ζήσεται″ δι'
58 ἐμέ. Οὗτός ἐστιν ὁ ἄρτος, ὁ
ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβάς· οὐ
καθὼς ἔφαγον οἱ πατέρες
[r] ═ ὑμῶν″ [s] † καὶ ἀπέθα-
νον. ὁ τρώγων [t] τοῦτον τὸν
ἄρτον, [u] ∾ ζήσεται″ εἰς τὸν
59 αἰῶνα [x]. Ταῦτα εἶπεν ἐν [y]
συναγωγῇ διδάσκων ἐν Καπερ-
ναοὺμ [z].

60 Πολλοὶ οὖν ἀκούσαντες
ἐκ [a] τῶν μαθητῶν αὐτοῦ,″
εἶπον· σκληρός ἐστιν οὗτος ὁ
λόγος· τίς δύναται αὐτοῦ ἀ-
61 κούειν; [b] Εἰδὼς δὲ″ ὁ Ἰησοῦς
[c] ἐν ἑαυτῷ, ὅτι″ γογγύζουσι
περὶ τούτου οἱ μαθηταὶ αὐ-
τοῦ, εἶπεν αὐτοῖς· τοῦτο ὑ-
62 μᾶς σκανδαλίζει; Ἐὰν οὖν
θεωρῆτε τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώ-
που ἀναβαίνοντα, ὅπου ἦν
63 τὸ πρότερον; Τὸ πνεῦμά
ἐστι τὸ ζωοποιοῦν· ἡ σὰρξ οὐκ
ὠφελεῖ [d] οὐδέν.″ τὰ ῥήματα,
ἃ ἐγὼ [e] ∾ λαλῶ″ ὑμῖν,
πνεῦμά ἐστι καὶ ζωή ἐστιν.
64 Ἀλλ' εἰσὶν ἐξ ὑμῶν τινες, οἳ
οὐ πιστεύουσιν· ᾔδει γὰρ ἐξ
ἀρχῆς ὁ Ἰησοῦς, τίνες εἰσὶν οἱ
[f] μὴ″ πιστεύοντες, καὶ τίς
ἐστιν ὁ παραδώσων αὐτόν.
Καὶ

q ∾ ζήσει. s † τὸ μάννα. u ∾ ζήσει.
e ∾ λελάληκα.

(p) λαμβάνων. D. (St. β.) cant. Victorin. (q) BC*KLT. 42. 69. 118. 124. 131. al. 3. Orig. Euſ. Cyr. Chryſ. etiam in Mt. 3 codd. (r) ═ BCLT. Copt. Orig. (s) ═ CDLT. 33. Copt. Sahid. cant. Orig. || + ἐν τῇ ἐρήμῳ. 218 (cum 76. 125.) Mt. o. 11. 17. Syr. hieroſ. in m. corb. (t) + μου. 40. 61. 127. 235. al. 14. et Barber. 1. Mt. B. a. k. p. r. 10. Ed. (u) CELST. 1. 33. 36. 57. 64. 72* 89. 106. 118. 157. 218 (c. al. 7.) 235. Ev. 2. al. 15. Mt. V. c. d. g. f. ϑ. 19. Ed. Orig. Cyr. Chryſ. (x) + καὶ ἐγὼ ἀναστήσω αὐτὸν ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. Mt. 19. (y) + τῇ. D. + *quadam*, Arm. edit. conſtantin. in m. (z) + σαββάτῳ. D. (St. β.) cant. verc. corb. Aug. (a) τῶν ἰουδαίων. Ev. 7. τοῦ ὄχλου. Ev. 36. (b) ὡς οὖν ἔγνω. D. cant. Chryſ. etiam in Mt. 3 codd. ἔγνω οὖν. 13. 61. in m. 69. verc. corb. (c) ὅτι ἐν ἑαυτοῖς. D. cant. Chryſ. etiam in Mt. 3 codd. (d) οὐδένα. 13. 69. || ═ 96. 97. corb. (e) BCDKLT. 1. 33. 42. 69. 124. 131. 157. al. 5. Mt. f. Syr. Arr. Perſſ. Copt. Aeth. Goth. Slav. 2. 3. Vulg. It. Orig. Euſ. Ath. Baſ. Cyr. Chryſ. (etiam in Mt. 5 codd.) Tert. Ambr. Aug. Gaud. Vigil. tapſ. (f) ═ G. 40* 63. 86. Alius. Mt. a. i. n. Vulg. ed. ſixtin. Sax. foſſ. Mm. for. emmer. mart. tol. Cyr. ap. Wetſt. Chryſ. ap. Wetſt. Hier. Aug. Confeſſ. ad Hunneric. Victor capuan.

65 Καὶ ἔλεγε· διὰ τοῦτο εἴρηκα
ὑμῖν, ὅτι οὐδεὶς δύναται ἐλ-
θεῖν πρός με, ἐὰν μὴ ᾖ δεδο-
μένον αὐτῷ g ἐκ τοῦ πατρός
66 h = μου." Ἐκ i τούτου"
πολλοὶ k ἀπῆλθον τῶν μαθη-
τῶν αὐτοῦ" εἰς τὰ ὀπίσω· καὶ
οὐκέτι μετ' αὐτοῦ περιεπά-
67 τουν. Εἶπεν οὖν ὁ ἰησοῦς
τοῖς δώδεκα· μὴ καὶ ὑμεῖς
68 θέλετε ὑπάγειν; Ἀπεκρίθη
l † αὐτῷ σίμων πέτρος· κύ-
ριε, πρὸς τίνα ἀπελευσόμε-
θα; ῥήματα ζωῆς αἰωνίου ἔ-
69 γεις. Καὶ ἡμεῖς πεπιστεύ-
καμεν m καὶ ἐγνώκαμεν" n,
ὅτι σὺ εἶ ὁ o ἅγιος" τοῦ θεοῦ
70 p †.] Ἀπεκρίθη q αὐτοῖς"
r = ὁ ἰησοῦς·" οὐκ ἐγὼ ὑμᾶς
τοὺς δώδεκα ἐξελεξάμην;
καὶ ἐξ ὑμῶν εἷς διάβολός ἐ-
71 στιν. Ἔλεγε δὲ τὸν s ἰούδαν
σίμωνος" t ἰσκαριώτην·" οὗτος
γὰρ ἤμελλεν u αὐτὸν παραδι-
δόναι," εἷς x = ὢν" ἐκ τῶν
δώδεκα.

1 Y — Καὶ"

---

l † οὖν. o ∾ χριστὸς, ὁ υἱὸς. p † τοῦ ζῶντος.

(g) + ἄνωθεν. Syr. hieroſ. corb. colb. Chryſ. bis, etiam in Mt. 5 codd. || ἐκ τοῦ πατρός μου] ἐκ τοῦ οὐρανοῦ. 131. (h) = BCDKLT. 28. 124. Arr. Copt. Aeth. cant. veron. verc. corb. (i) τούτων. 157. τούτου οὖν. D. 13. 69. 106. 124. Mt. 17. cant. veron. brix. colb. foſſ. || διὰ τοῦτο. Copt. (k) τῶν (ἐκ τῶν) μαθητῶν αὐτοῦ ἀπῆλθον. BCDLT. 1. 69. 106. 116. 124. Mt. f. 11. Syr. utr. Copt. Arm. Vulg. It. Cyr. Chryſ. (etiam in Mt. 5 codd.) Aug. (l) = BCKL. 1. 33. 69. 124. 127. 142. 235. Ev. 2. 36. al. 5. Mt. B. 11. Syr. Arr. Perſſ. Copt. Sahid. Arm. Slav. verc. brix. Cyr. Baſ. (m) = G. 9* ap. Mill. 219. Mt. B. Ante πεπιστ. ponunt 127. Mt. f. Copt. (n) + σε. D. cant. (o) BCDL. Copt. cant. Nonn. Coſmas. χριστὸς ἅγιος. Sahid. υἱός. veron. Chryſ. ſemel in Mt. 5 codd. Cypr. ſemel. *Chriſtus ſanctus, filius,* Aeth. (p) = BCDL. 1. 33. 118. Mt. H. (in extrema parte folii in fine lectionis.) Copt. Sahid. Arm. Perſ. w. Vulg. It. (exc. corb.) Cyr. Nonn. Coſmas. Victorin. Aug. (q) = D. Copt. Arm. cant. veron. colb. corb. αὐτῷ. 16. 69. 127. Sax. for. foſſ. germ. Nonn. (r) = EGHS. 28. 40. 57. 63. 64. 72. 106. 142. 235. al. 31. Mt. V. al. 11. Ed. Slav. (s) σίμωνα ἰούδαν. Arm. tolet. (t) ἰσκαριώτου. BCGL. 33. Arm. Syr. p. mſ. in m. graece. Vulg. ed. ſixtin. gat. brix. for. germ. harl. Alcuin. σκαριώτην. Syr. p. Mm. σκάριωθ. D. It. τὸν ἀπὸ καριώτου. Syr. p. in m. ἀπὸ καριώτου. 69. 124. ἀπὸ σκαριώτου. 13. (u) παραδιδόναι αὐτὸν. BCDL. 69. 124. Vulg. It. exc. verc. (x) = BC*DL. Syr. Perſ. p. cant.

1 [y] — Καὶ" [z] περιεπάτει
ὁ ἰησοῦς μετὰ ταῦτα" ἐν τῇ
γαλιλαίᾳ· οὐ γὰρ [a] ἤθελεν"
ἐν τῇ ἰουδαίᾳ [b] περιπατεῖν,
ὅτι ἐζήτουν αὐτὸν οἱ ἰουδαῖοι
2 ἀποκτεῖναι. [c] Ἦν δὲ" ἐγγὺς
ἡ ἑορτὴ τῶν ἰουδαίων, ἡ σκη-
3 νοπηγία. Εἶπον οὖν πρὸς αὐ-
τὸν οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ· μετά-
βηθι ἐντεῦθεν, καὶ ὕπαγε εἰς
τὴν ἰουδαίαν, ἵνα καὶ οἱ μα-
θηταί σου θεωρήσωσι τὰ ἔργα
4 [d] σου, ἃ" ποιεῖς. Οὐδεὶς
γὰρ ἐν κρυπτῷ τὶ ποιεῖ, καὶ
ζητεῖ [e] αὐτὸς ἐν παῤῥησίᾳ"
εἶναι. εἰ ταῦτα ποιεῖς, φανέ-
ρωσον σεαυτὸν τῷ κόσμῳ.
5 Οὐδὲ γὰρ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ
6 ἐπίστευον εἰς αὐτόν [f]. Λέγει
[g] = οὖν" αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς· ὁ
καιρὸς ὁ ἐμὸς οὔπω πάρεστιν·
ὁ δὲ καιρὸς ὁ ὑμέτερος πάντο-
7 τέ ἐστιν ἕτοιμος. Οὐ δύνα-
ται ὁ κόσμος μισεῖν ὑμᾶς· ἐμὲ
δὲ μισεῖ, ὅτι ἐγὼ [h] μαρτυρῶ
περὶ αὐτοῦ," ὅτι τὰ ἔργα
8 αὐτοῦ πονηρά ἐστιν. Ὑμεῖς
ἀνάβητε εἰς τὴν ἑορτὴν [i] =
ταύτην"

(y) = C*D. 157** Mt. r. Syr. Perſ. p. Sahid. Arm. Vulg. It. (z) μετὰ ταῦτα (+ δὲ. Vulg. germ. Mm. gat.) περιεπάτει ὁ ἰησοῦς. BCDGL. 1. 69. 116. 124. 131. (et, omiſſo ὁ ἰησοῦς, 145.) 218. Alius. Syr. Copt. Sahid. Arm. Vulg. It. Cyr. Chryſ. in commentar. || μετὰ ταῦτα] = 47. 235. Evangeliſtaria. μετ' αὐτῶν. 28. Slav. 3. Chryſ. ap. Wetſt. (a) εἶχεν ἐξουσίαν. 142. in m. Mt. i. n. ſ. Chryſ. diſ. (etiam in Mt. 5 codd.) Euthym. *habebat poteſtatem*, veron. verc. corb. (b) + παῤῥησίᾳ. Mt. 11. (c) μετὰ ταῦτα ἦν. Chryſ. in commentar. etiam in Mt. 5 codd. (d) ἅ. D. 61. 63. al. 9. Mt. k. z. Syr. Perſ. w. cant. veron. verc. colb. corb. Cyr. Baſ. Chryſ. (etiam in Mt. 5 codd.) Theophyl. ed. || ἃ σὺ ſ. ἃ αὐτὸς ſ. σου, ἃ σὺ ſ. σου, ἃ αὐτός. Alii. (e) ἐν παῤῥησίᾳ αὐτό. D* cant. || αὐτὸς] αὐτό. B. αὐτόν. Mt. 10. (f) + τότε. D. It. (exc. gat. Mm. for. germ. mart.) Hier. + *adhuc*, Ambroſiaſt. (g) = D. gr. 57. 106. Ev. 19. Syr. Perſſ. Arm. foſſ. Cyr. (h) ἐλέγχω αὐτὸν. Aeth. Chryſ. (etiam in Mt. 5 codd.) Nonn. Theophyl. in commentar. (i) = BDKLTX. 1. 42. 116. 118. al. 4. Mt. l** Copt. Sahid. cant. veron. verc. colb. corb. Cyr. Chryſ. etiam in Mt. 5 codd. || ταύτην ad ταύτην = 9. 17* Alius. Mt. ſ* 17. Codd. lat. ap. Wetſt.

ταύτην·" ἐγὼ [k] οὐκ" ἀναβαί-
νω [l] εἰς τὴν ἑορτὴν ταύτην·"
ὅτι ὁ [m] καιρὸς ὁ ἐμὸς" οὔπω
9 [n] πεπλήρωται." Ταῦτα [o] †
εἰπὼν [p] ∾ αὐτοῖς," ἔμεινεν
10 ἐν τῇ γαλιλαίᾳ. Ὡς δὲ ἀνέ-
βησαν [q] οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ,"
τότε καὶ αὐτὸς ἀνέβη [r] εἰς
τὴν ἑορτὴν," οὐ φανερῶς,
11 ἀλλ' [s] ὡς" ἐν κρυπτῷ. Οἱ
οὖν ἰουδαῖοι ἐζήτουν αὐτὸν [t]
ἐν τῇ ἑορτῇ," καὶ ἔλεγον·
12 ποῦ ἐστιν ἐκεῖνος; Καὶ γογ-
γυσμὸς [u] πολὺς" περὶ αὐτοῦ
ἦν ἐν [x] τοῖς ὄχλοις." οἱ μὲν
ἔλεγον· ὅτι ἀγαθός ἐστιν· ἄλ-
λοι [y] † ἔλεγον· [z] οὔ· ἀλλὰ"
13 πλανᾷ [a] τὸν ὄχλον." Οὐ-
δεὶς μέντοι παῤῥησίᾳ ἐλάλει
περὶ αὐτοῦ, διὰ τὸν φόβον
τῶν ἰουδαίων.

14 Ἤδη δὲ τῆς ἑορτῆς [b] με-
σούσης," ἀνέβη [c] ὁ" ἰησοῦς
εἰς

---

k. οὔπω. o † δὲ. p ∾ αὐτὸς. y † δὲ.

(k) DK. Copt. (non Sahid.) Aeth. Perſſ. Slav. Sax. Vulg. It. (exc. brix. germ.) Porphyr. Epiph. Cyr. Chryſ. (etiam in Mt. 5 codd.) Hier. Aug. Auct. quaeſt. ex N. T. οὔτε, Theophyl. || Rec. Syr. p. in m. graece. Vulg. mſ. (l) ═ 69. ἄρτι item νῦν. Chryſ. etiam in Mt. 5 codd. (m) ἐμὸς καιρὸς. BDLT. 1. 69. 124. Mt. x. (Arm. Vulg. It.) Cyr. (n) πάρεστι. 48. (o) ═ DK. 1. 33. 42. 64. 118. 229* al. 6. Mt. f. x. Syr. Arr. Perſſ. Slav. Vulg. It. (exc. brix.) Cyr. Chryſ. in Mt. 3 codd. (ſed in Mt. 9 et 4 eſt καὶ.) (p) ═ 40. 86. Ev. 26. Mt. a. r. 10. Syr. Arr. Perſſ. Slav. 2. || αὐτὸς. D*LT. (ap. Birch. non ap. Georgium) 1. 42. 53. 118. al. 4. Copt. Sahid. Arm. Syr. p. in m. Slav. 3. Vulg. cant. veron. verc. for. Cyr. || εἰπὼν αὐτοῖς, ἔμεινεν] εἶπεν αὐτοῖς, ὤν. brix. (q) ═ 64. οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ. Mt. B. (r) ═ 59. 220 Ev. 15. Mt. f. Chryſ. in commentar. etiam in Mt. 6 codd. Poſt ἀδελφοὶ αὐτοῦ ponunt BL. Γ. 15. 76. Syr. Perſ. p. Syr. hieroſ. Copt. Sahid. Slav. Cyr. Utroque loco habet verc. (s) ═ D. 64. 66. Arr. Aeth. Sahid. Slav. 2. 5* cant. veron. verc. Cyr. Chryſ. in Mt. 3 codd. ſemel. (t) ═ 69. Chryſ. etiam in Mt. 6 codd. ἐν τῷ ναῷ· Sahid. Auct. ſynopſ. ut videtur. (u) ═ D. Arm. cant. verc. colb. foſſ. In aliis locum mutat. (x) τῷ ὄχλῳ. D. (St. β.) 33. Syr. Perſ. w. Copt. Sahid. Vulg. It. (y) ═ DGKLMS. 10. 11. 28. 57. 64. 72. 127. 131. 235. Ev. 2. 3. 19. 24. 36. al. 28. Mt. HV. al. 16. Ed. Syr. Perſ. p. Goth. cant. veron. Theophyl. Euthym. (z) οὐχί· ἀλλά. KT. 42. al. 5. Mt. B. q. ὅτι. 1. Chryſ. in Mt. 4 codd. ὅτι οὔ· ἀλλά. Mt. r. (a) τὸν κόσμον. Mt. i. n. Euthym. (b) μεσαζούσης. D. 1. 69. 118. 124. Pſeudo Chryſ. (c) ═ BLT.

εἰς τὸ ἱερὸν, καὶ ἐδίδασκε.
15 [d] Καὶ ἐθαύμαζον" οἱ ἰουδαῖοι,
λέγοντες· [e] πῶς οὗτος γράμ-
ματα οἶδε, μὴ μεμαθηκώς;"
16 Ἀπεκρίθη [f] + οὖν" αὐτοῖς
ὁ ἰησοῦς καὶ εἶπεν· ἡ ἐμὴ δι-
δαχὴ οὐκ ἔστιν ἐμὴ, ἀλλὰ
17 τοῦ πέμψαντός με. Ἐάν τις
θέλῃ τὸ θέλημα αὐτοῦ ποι-
εῖν, γνώσεται περὶ τῆς διδα-
χῆς, πότερον ἐκ τοῦ θεοῦ
ἐστιν, ἢ ἐγὼ ἀπ' ἐμαυτοῦ λα-
18 λῶ. Ὁ ἀφ' ἑαυτοῦ λαλῶν,
τὴν δόξαν τὴν ἰδίαν ζητεῖ· ὁ
δὲ ζητῶν τὴν δόξαν τοῦ πέμ-
ψαντος αὐτὸν, οὗτος ἀληθής
ἐστι, καὶ ἀδικία ἐν αὐτῷ οὐκ
19 ἔστιν. Οὐ μωσῆς δέδωκεν
ὑμῖν τὸν νόμον; καὶ οὐδεὶς ἐξ
ὑμῶν ποιεῖ τὸν νόμον· τί με
20 ζητεῖτε ἀποκτεῖναι; [g] Ἀπε-
κρίθη ὁ ὄχλος καὶ εἶπε·" δαι-
μόνιον ἔχεις· τίς σε ζητεῖ ἀπο-
21 κτεῖναι; Ἀπεκρίθη [h] — ὁ"
ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτοῖς· ἓν ἔρ-
γον ἐποίησα, καὶ πάντες θαυ-
22 μάζετε * [i] Διὰ τοῦτο." μω-
σῆς δέδωκεν ὑμῖν τὴν [k] περι-
τομὴν·" (οὐχ ὅτι ἐκ τοῦ μω-
σέως ἐστὶν, ἀλλ' ἐκ τῶν πα-
τέρων·) καὶ ἐν σαββάτῳ [l] πε-
23 ριτέμνετε ἄνθρωπον." Εἰ
[m] περιτομὴν λαμβάνει ἄνθρω-
πος ἐν σαββάτῳ, ἵνα μὴ λυ-
θῇ ὁ νόμος μωσέως, [n] ἐμοὶ
χολᾶτε, ὅτι [o] ὅλον" ἄνθρω-
πον ὑγιῆ ἐποίησα ἐν σαββά-
24 τῳ; Μὴ κρίνετε κατ' ὄψιν,
ἀλλὰ τὴν δικαίαν κρίσιν [p] κρί-
25 νατε." Ἔλεγον οὖν τινες ἐκ
τῶν ἱεροσολυμιτῶν· οὐχ οὗ-
τός ἐστιν, ὃν ζητοῦσιν ἀπο-

(d) ἐθαύμαζον οὖν. BDLT. 1. 42. Ev. 17. Mt. f. Copt. Sahid. Syr. p. in m. cant. verc. colb. corb. Cyr. (e) *Quomodo hic legit, qui literas non didicit?* Auct. de promiſſ. (f) + οὖν. BEHKMST. 10. 11. 36. 42. 57. 61. 63. 64. 69. 72. 91. 106. 124. 127. 157. 235. Ev. 2. 4. 18. 24. 36. 40. al. 46. Mt. BHV. al. 14. Ed. Sahid. Syr. p. Goth. Slav. (exc. 2. 3.) Theophyl. + δε. veron. brix. foſſ. + Καὶ. colb. (g) ἀπεκρίθησαν οἱ ἰουδαῖοι, καὶ εἶπον αὐτῷ. K. 42. al. 3. Syr. p. in m. || — καὶ εἶπε. BLTX. Copt. Sahid. Aug. (h) — BGH. 1. 69. 72. 106. 235. Ev. 24. al. 12. pluresve. Mt. BHV. al. 15. Ed. Theophyl. (i) Cum antecedentibus connectunt Ed. Theophyl. (k) ἐντολήν. 68. *legem*, Codd. lat. ap. Eraſm. *legem circumciſionis*, foſſ. (l) περιτέμνεται ἄνθρωπος. G. 28. 40. 63. 131. al. 5. Mt. 10. (m) + οὖν. D. (St. β.) 29. Arm. cant. verc. brix. (n) + πῶς. D. (St. β.) Copt. cant. + πῶς οὖν. Arr. Aeth. (o) — X. χωλον. Conject. (p) κρίνετε. BDLT. Mt. o. x. Cyr.

26 κτεῖναι; [q] Καὶ" ἴδε, παῤ-
ῥησίᾳ λαλεῖ, καὶ οὐδὲν αὐτῷ
λέγουσι. [r] μήποτε [s] ἀληθῶς"
ἔγνωσαν [t] οἱ ἄρχοντες," ὅτι
οὗτός ἐστιν [u] † ὁ χριστός;
27 Ἀλλὰ τοῦτον οἴδαμεν πό-
θεν ἐστίν· ὁ δὲ χριστὸς ὅταν
[x] ἔρχηται," οὐδεὶς γινώσκει,
28 πόθεν ἐστίν. Ἔκραξεν οὖν
ἐν τῷ ἱερῷ διδάσκων ὁ ἰησοῦς,
καὶ λέγων· κἀμὲ [y] οἴδατε,
[z] καὶ οἴδατε" πόθεν εἰμί· *
καὶ ἀπ' ἐμαυτοῦ οὐκ ἐλήλυθα,
ἀλλ' ἔστιν ἀληθινὸς ὁ πέμψας
με, ὃν ὑμεῖς οὐκ οἴδατε.
29 Ἐγὼ [a] † οἶδα αὐτόν· ὅτι παρ'
αὐτοῦ [b] εἰμι," κἀκεῖνός με
30 ἀπέστειλεν. [c] Ἐζήτουν οὖν
αὐτὸν πιάσαι [d]· καὶ οὐδεὶς
ἐπέβαλεν ἐπ' αὐτὸν [e] τὴν χεῖ-
ρα," ὅτι οὔπω ἐληλύθει ἡ
31 ὥρα αὐτοῦ.] [f] Πολλοὶ δὲ ἐκ
τοῦ

u † ἀληθῶς. a † δὲ.

(q) = LX. 69. al. 7. Mt. r. Copt. Vulg. mſ. verc. germ. emmer. Cyr. (r) μήτι. D. 49. 108. Chryſ. ſemel, etiam in Mt. 4 codd. (s) = 33. 63. 66. Syr. Perſ. p. Aeth. Sahid. Slav. Nonn. (t) καὶ οἱ ἄρχοντες. Arm. οἱ ἀρχιερεῖς. 71. verc. for. οἱ ἄρχοντες καὶ οἱ ἀρχιερεῖς. Sahid. (u) = BD (St. β.) KLTX. 1. 13. 28. 40. 63. 69. 116. 118. 124. al. 9. Mt. a. l. ſ. 10. Ed. Arr. Perſ. w. Copt. Sahid. Arm. Slav. Vulg. It. (exc. brix.) Orig. bis. Epiph. Cyr. Iſidor. peluſ. Chryſ. (etiam in codd. qu. Mt.) Nonn. || Habent Barber. 6. Syr. Perſ. p. Aeth. Goth. Chryſ. in textu. Theophyl. (x) ἔρχεται. Ed. elſevir. ἔλθῃ. G. 71. (y) + οὐκ. 131. tol. Tert. Hilar. (z) = Orig. bis. (bis habet.) Chryſ. in Mt. 5 codd. Tert. καὶ οἶδα, Mt. V. οὐδὲ οἴδατε. Hilar. (a) = BEGHL MST. 10. 57. 63. 64. 69. 91. 106. 108. 124. ap. Birch. 127. 131. 142. 157. 235. Ev. 1. 4. 19. 36. al. 36. Mt. BHV. z* al. 15. Ed. Sahid. Arm. Syr. p. c. aſt. Slav. Vulg. verc. germ. mart. for. Orig. (b) εἶμι. Ed. Nonn. ἐλήλυθα. Syr. hieroſ. (c) + καὶ ἐὰν εἴπω, ὅτι οὐκ οἶδα αὐτὸν, ἔσομαι ὅμοιος ὑμῶν, ψεύστης. 124. Sax. item, repetito praeterea καὶ οἶδα αὐτὸν, ὅτι παρ' αὐτοῦ εἰμι, κἀκεῖνος με ἀπέστειλεν, (et ſcholio in m. addito: εἰς τὸ ῥωμαϊκὸν εὐαγγέλιον τοῦτο εὗρον) 161. Totus verſus ſic: *Ego (autem) ſcio eum: et ſi dixero, quia neſcio eum, ero ſimilis vobis, mendax: et (ego) ſcio eum, quia ab ipſo ſum, et ipſe me (miſit) ſcit.* Mm. germ. mart. tol. (d) + καὶ ἐξῆλθεν ἐκ τῆς χειρὸς αὐτῶν. 13. 69. Arm. (e) τὰς χεῖρας. G. 1. al. 5. Mt. l. Ed. Syr. Copt. Syr. p. mſ. Vulg. It. (exc. cant.) Nonn. Iren. (f) ἐκ τοῦ ὄχλου δὲ (οὖν) πολλοί. BLT. 1. 28. 42. 69. 124. al. 2. Mt. ſ. Vulg. It. (exc. cant.) Cyr. Alii alio ord.

τοῦ ὄχλου" ἐπίστευσαν εἰς
αὐτὸν, καὶ ἔλεγον· [g] — ὅτι"
ὁ χριστὸς, ὅταν ἔλθῃ, [h] ∾
μήτι" πλείονα σημεῖα [i] —
τούτων" [k] ποιήσει," ὧν οὗ-
32 τος [l] ἐποίησεν;" Ἤκουσαν
οἱ Φαρισαῖοι τοῦ ὄχλου γογ-
γύζοντος περὶ αὐτοῦ [m] ταῦ-
τα," καὶ ἀπέστειλαν [n] οἱ Φα-
ρισαῖοι καὶ οἱ ἀρχιερεῖς ὑπη-
ρέτας," ἵνα πιάσωσιν αὐτόν.
33 Εἶπεν οὖν [o] † ὁ ἰησοῦς· ἔτι
μικρὸν χρόνον μεθ᾽ ὑμῶν εἰμι,
καὶ ὑπάγω πρὸς τὸν πέμψαν-
34 τά με. Ζητήσετέ με, καὶ
οὐχ εὑρήσετε· καὶ ὅπου [p] ∾
εἰμὶ" ἐγὼ, ὑμεῖς οὐ δύνασθε
35 ἐλθεῖν. Εἶπον οὖν οἱ ἰου-
δαῖοι πρὸς ἑαυτούς· ποῦ οὗτος
μέλλει πορεύεσθαι, [q] ὅτι ἡ-
μεῖς οὐχ εὑρήσομεν αὐτόν;"
[r] μὴ" εἰς τὴν διασπορὰν τῶν
[s] ἑλλήνων" μέλλει πορεύε-
σθαι, καὶ διδάσκειν τοὺς ἕλ-
36 ληνας; Τίς ἐστιν [t] οὗτος"
ὁ λόγος, ὃν εἶπε· ζητήσετέ
με, καὶ οὐχ εὑρήσετε· καὶ
ὅπου [p] ∾ εἰμὶ" ἐγὼ, ὑμεῖς
οὐ δύνασθε ἐλθεῖν;

37 Ἐν δὲ [τῇ ἐσχάτῃ ἡμέ-
ρᾳ [u] τῇ μεγάλῃ τῆς" ἑορτῆς
εἱστήκει ὁ ἰησοῦς, καὶ ἔκρα-
ξε, λέγων· ἐάν τις διψᾷ, ἐρ-

 χέσθω

h ∾ μή. o † αὐτοῖς. p ∾ εἰμι.

(g) = BDLT. 1. 33. 69. 124. al. 4. Mt. ſ. Syr. Perſſ. Ar. p. Copt. Aeth. Arm. Goth. Vulg. It. Cyr. (h) BDELT. 1. 33. 42. 64. 72. al. 6. Mt. ſ. Cyr. Chryſ. etiam in Mt. 5 codd. (i) = BDLT. 1. 10. 33. 61. 69. 157. 226** al. 11. Mt. k. p. ſ. z. 10. 11. Ed. Arm. Goth. Slav. Vulg. It. (exc. cant.) Cyr. Chryſ. etiam in Mt. 5 codd. (k) ποιεῖ. G. Slav. ἔχει ποιῆσαι. Cyr. (l) ποιεῖ. D. 69. Syr. Vulg. It. exc. veron. brix. (m) = DL* 1. 80. Arm. cant. veron. verc. colb. Chryſ. etiam in Mt. 5 codd. (n) ὑπηρέτας οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι. DEG. Alii. Aliter et alio ordine alii. (o) = BDEGHLMS. (St. π.) 10. 11. 28. 33. 36. 40. 57. 61. 63. 64. 69. 72. 91. 106. 124. 127. 131. 157. 235. al. 45. Mt. V. al. 17. Ed. Syr. utr. Perſ. p. Copt. Sahid. Arm. Goth. Slav. Sax. Vulg. mſ. cant. veron. verc. corb. brix. foſſ. for. mart. tol. emmer. Euthym. Theophyl. Aug. Beda. (p) Ed. Aeth. Ar. cant. verc. colb. Nonn. Theophyl. Etiam vſ. 36. (q) = 61. Chryſ. (etiam in Mt. 5 codd.) Nonn. || ἡμεῖς = D. Mt. ſ. Vulg. It. In aliis locum mutat. || πορεύεσθαι ad πορεύεσθαι = Mt. x* (r) μήτι. D. (s) ἐθνῶν, Arm. *gentium*, Vulg. gat. for. colb. Sic mox iterum. (t) = T. 57. 61. 91. al. 2. harl. Chryſ. etiam in Mt. 5 codd. Poſt λόγος ponunt BDL. 1. 44. 69. Mt. r. 11. Arm. (u) τῆς μεγάλης Copt. || = τῇ μεγάλῃ. 12. 229* for.

χέσθω [x] πρός με," * καὶ
38 πινέτω. Ὁ πιστεύων εἰς
ἐμὲ, * καθὼς εἶπεν ἡ γρα-
φὴ, [y] * ποταμοὶ ἐκ τῆς κοι-
λίας αὐτοῦ ῥεύσουσιν ὕδατος
39 ζῶντος. Τοῦτο δὲ εἶπε περὶ
τοῦ πνεύματος, [z] οὗ" ἔμελ-
λον λαμβάνειν [a] οἱ πιστεύον-
τες εἰς αὐτόν·" οὔπω γὰρ ἦν
πνεῦμα [b] — ἅγιον" [c], ὅτι
[d] = ὁ" ἰησοῦς οὐδέπω ἐδο-
40 ξάσθη. [e] Πολλοὶ οὖν ἐκ
τοῦ ὄχλου," ἀκούσαντες [f]
τὸν λόγον," ἔλεγον· οὗτός
ἐστιν ἀληθῶς [g] ὁ" προφήτης.
41 Ἄλλοι ἔλεγον· οὗτός ἐστιν ὁ
χριστός. [h] ἄλλοι = δὲ" ἔλε-
γον· μὴ γὰρ ἐκ τῆς γαλιλαίας
42 ὁ χριστὸς ἔρχεται; Οὐχὶ ἡ
γραφὴ εἶπεν, ὅτι ἐκ τοῦ
σπέρματος δαβὶδ, καὶ ἀπὸ
βηθλεὲμ τῆς κώμης, [i] ὅπου
ἦν

(x) = D. cant. veron. Cypr. Victorin. ſemel. Aug. alicubi. (y) Poſt γραφὴ interſtinguendum eſſe cenſuerunt Chryſ. Theophyl. Euthym. Sic Syr. Perſ. p. (z) ὅ. BE. al. 12. Mt. V. al. 7. Theophyl. (a) = veron. || εἰς αὐτὸν] = Chryſ. etiam in Mt. 6 codd. εἰς ὄνομα αὐτοῦ. Slav. recent. ed. (b) = KT. 42. 91. Syr. Perſſ. Copt. Sahid. Arm. Vulg. It. (exc. cant. brix.) Orig. quater. Ath. Cyr. Nonn. Heſych. Victorin. Ambr. Hier. Aug. Quaeſt. ex N. T. Scholia in Mt. a. d. (c) + ἐπ' αὐτοῖς. D* brix. + ἐπ' αὐτούς. D** (St. β.) cant. Goth. || + δεδομένον. B. Syr. Perſſ. Syr. p. c. aſt. Slav. 1. 2. 3. Vulg. It. (exc. cant. brix. harl*) Auct. de rebapt. Victorin. Aug. Ambr. Leo. Quaeſt. ex N. T. Scholion in Mt. d. + δοθέν. Mt. 11. οὔπω γὰρ ἦν πνεῦμα ἅγιον, τουτέστι δοθέν. Chryſ. Theophyl. + *acceptum*, Sahid. (d) = DT. 218 (c. al. 10.) al. 18. pluresve. Mt. BHV. al. 22. Ed. Orig. ter. (ſemel habet.) Cyr. Chryſ. etiam in Mt. 5 codd. Theophyl. (e) ἐκ τοῦ ὄχλου (λαοῦ. L.) οὖν, omiſſo πολλοὶ, BDLT. 1. Copt. Sahid. Vulg. It. exc. brix. germ. Mm. gat. οἱ ἐκ τοῦ ὄχλου. Orig. τινες ἐκ τοῦ ὄχλου. Arm. οἱ οὖν ἐκ τοῦ ὄχλου πολλοί. 124. germ. ἐκ τοῦ ὄχλου οὖν ἀκούσαντές τινες etc. Cyr. πολλοὶ ἀκούσαντες etc. gat. Mm. ap. Blanch. (f) = 106. Ev. 44. Mt. 16. τῶν λόγων. BDEGLT. al. 44. Mt. H. al. 6. Syr. utr. Copt. Goth. Slav. 1. 2. 3. Vulg. It. Orig. || + τούτων ſ. τοῦτον ſ. αὐτοῦ. Alii. (g) = Ed. || οὗτος ad ἄλλοι ἔλεγον. M. 13. 235. Alii. Mt. B. al. 3. verc. (h) οἱ δέ. BLT. 1. Mt. r. ſ. Sahid. Slav. 3 et ed. Orig. Cyr. *Quidam autem*, Vulg. It. || = δέ. DEGHS. 13. 36. 40. 61. 64. 69. 72. 106. 127. 157. Ev. 2. 18. 24. Alii. Mt. HV. al. 16. Ed. Syr. utr. Goth. Slav. 2. 7. Sax. cant. (i) = 28.

ἦν δαβίδ," [k] ὁ χριστὸς ἔρχε-
43 ται;" Σχίσμα οὖν [l] ἐν τῷ
ὄχλῳ ἐγένετο" δι' [m] αὐτόν."
44 Τινὲς δὲ ἤθελον ἐξ αὐτῶν
πιάσαι αὐτόν· ἀλλ' οὐδεὶς ἐπέ-
βαλεν ἐπ' αὐτὸν τὰς χεῖρας.
45 Ἦλθον [n] οὖν" οἱ ὑπηρέται
πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς [o] καὶ Φα-
ρισαίους." καὶ εἶπον αὐτοῖς
ἐκεῖνοι· διὰ τί οὐκ ἠγάγετε
46 αὐτόν; Ἀπεκρίθησαν [p] οἱ
ὑπηρέται·" οὐδέποτε [q] οὕτως
ἐλάλησεν ἄνθρωπος," [r] — ὡς
47 οὗτος ὁ ἄνθρωπος." Ἀπε-
κρίθησαν [s] — οὖν" [t] αὐτοῖς"
οἱ Φαρισαῖοι· μὴ καὶ ὑμεῖς πε-
48 πλάνησθε; Μή τις ἐκ τῶν
ἀρχόντων ἐπίστευσεν εἰς αὐ-
τὸν, ἢ ἐκ τῶν Φαρισαίων;
49 Ἀλλ' ὁ ὄχλος οὗτος, ὁ μὴ
γινώσκων τὸν νόμον, [u] ἐπι-
50 κατάρατοί" εἰσι. Λέγει νι-
κόδημος πρὸς αὐτοὺς, ὁ ἐλ-
θὼν [x] — νυκτὸς: πρὸς αὐ-
τὸν," [y] εἷς ὢν ἐξ αὐτῶν·"
51 Μὴ ὁ νόμος [z] ἡμῶν" κρίνει
τὸν ἄνθρωπον, ἐὰν μὴ ἀκού-
σῃ παρ' αὐτοῦ [a] ∾ πρότερον,"
Gg 4 καὶ

a ∾ πρῶτον.

(k) ἔρχεται ὁ χριστὸς. BLT. Vulg. colb. corb. germ. foſſ. Mm. gat. || Ponit ante ἐκ τοῦ σπέρματος, Sahid. Ante ἀπὸ βηθλέεμ, Copt. Ante ὅπου, D. cant. (l) ἐγένετο ἐν τῷ ὄχλῳ. BLT. 124. 157. Ev. 44. Mt. f. Vulg. It. ἐγένετο εἰς τὸν ὄχλον. D. (m) αὐτοῦ. 60. (n) = Ed. δὲ. brix. (o) = Ev. 44. Perſ. p. Nonn. (p) = Arm. (q) ἐλάλησεν οὕτως ἄνθρωπος. BLT. 3. Orig. Cyr. Chryſ. in commentar. bis. || = ἄνθρωπος. Mt. r. χ. (r) = BLT. 225. 229* Copt. for. Orig. Cyr. Chryſ. in Mt. 9. λ. nec attingit in commentar. ὡς καὶ οὗτος. verc. ὡς οὗτος λαλεῖ. D. cant. colb. corb. ὡς οὗτος ὁ ἄνθρωπος λαλεῖ. 3. 9. Syr. Arr. Perſ. p. Syr. hieroſ. Mm. mart. (s) = D. 1. 235. Ev. 2. al. 2. Mt. B. Syr. Perſſ. Arm. Sahid. Slav. 1. 2. cant. verc. corb. colb. Cyr. δὲ. Copt. (t) = B. 28. 69. 235. Ev. 35. Arm. foſſ. (u) ἐπάρατοι. BT. 1. Orig. Cyr. in commentar. et alibi. Chryſ. in commentar. (x) πρὸς αὐτὸν νυκτὸς. 131. 157. 220. brix. for. foſſ. πρὸς αὐτὸν (τὸ) πρότερον (omiſſo νυκτὸς) BLT. Sahid. verc. Cyr. νυκτὸς πρὸς αὐτὸν τὸ πρότερον. 1. 69. 118. 124. πρὸς αὐτὸν νυκτὸς τὸ πρῶτον. D. Aeth. Arm. Syr. p. (τὸ πρῶτον c. aſt.) cant. colb. corb. (y) = 71. 142* Ante ὁ ἐλθὼν ponit D. cant. || = ὤν. L. Syr. cant. tol. (z) = 61. Alius. ap. Fell. Mt. z* ὑμῶν. 16. Alius. Mt. B. i. c. 7. Aeth. (a) BDLT. 1. 33. 42. 69. 106. 118. 124. 157. al. 4. Mt. f. 11. Orig. Cyr. Ante παρ' αὐτοῦ ponunt plerique laudatorum et Arm. verc. corb. colb. item Vulg. brix.

52 καὶ [b] γνῷ τί ποιεῖ;" Ἀπε-
κρίθησαν καὶ εἶπον αὐτῷ· μὴ
καὶ σὺ [c] ἐκ τῆς γαλιλαίας" εἶ;
ἐρεύνησον καὶ ἴδε [d], ὅτι [e]
προφήτης ἐκ τῆς γαλιλαίας"
οὐκ [f] ∾ ἐγήγερται."
53 ⚌ Καὶ [g] ἐπορεύθη" ἕκα-
⚌ στος εἰς [h] τὸν οἶκον"
⚌ αὐτοῦ.
1 [i] Ἰησοῦς δὲ"
⚌ [k] ἐπορεύθη" [l] εἰς" τὸ
⚌ ὄρος τῶν ἐλαιῶν.
2 Ὄρ-
⚌ θρου δὲ [m] πάλιν" [n]
⚌ παρεγένετο" εἰς τὸ ἱε-
⚌ ρὸν, [o] καὶ πᾶς ὁ λαὸς
⚌ ἤρχετο πρὸς αὐτόν·" [p]
⚌ καὶ καθίσας ἐδίδασκεν
αὐτούς."

---

f ∾ ἐγείρεται.

PERICOPA DE ADVLTERA.

E codice D.	*Ex aliis codicibus.*
53 Καὶ ἐπορεύθησαν ἕκαστος εἰς τὸν	53 Καὶ ἀπῆλθεν ἕκαστος εἰς τὰ ἴδια
1 οἶκον αὐτοῦ. Ἰησοῦς δὲ ἐπορεύθη	1 (al. τὸν τόπον) αὐτοῦ. Καὶ ὁ ἰη-
2 εἰς τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν. Ὄρθρου δὲ	σοῦς ἐπορεύετο πρὸς τὸ ὄρος τῶν ἐ-
πάλιν παραγίνεται εἰς τὸ ἱερὸν, καὶ	2 λαιῶν. Ὄρθρου δὲ πάλιν βαθέος
πᾶς ὁ λαὸς ἤρχετο πρὸς αὐτόν.	ἦλθεν ὁ ἰησοῦς εἰς τὸ ἱερὸν, καὶ
	πᾶς ὁ ὄχλος ἤρχετο· καὶ καθίσας ἐ-
Ἄγουσι	δίδασκεν

(b) ἐπιγνωσθῇ τί ἐποίησεν, D. cant. || ποιεῖ] ποιήσει. Mt. 11. foſſ. (c) *Galilaeus*, Vulg. verc. for. colb. germ. Mm. gat. (d) + τὰς γραφάς. D. (St. β.) cant. item 229. Sahid. Vulg. ed. It. (exc. brix. germ. Mm. gat. for. emmer.) Aug. (e) ἐκ τῆς γαλιλαίας προφήτης. BLT. Ev. 46. Vulg. Orig. Cyr. Chryſ. etiam in Mt. 5 codd. (f) BD (St. β.) S in m. T. 1. 33. 36. 42. 151. 181. 229. Ev. 5. al. 9. Syr. utr. (Syr. p. habet rec. in m.) Aeth. Sahid. Goth. Vulg. It. ἐξέρχεται οὐδὲ ἐγείρεται. Orig. (g) ἐπορεύθησαν. DS. 1. al. 3. Mt. 17. ἀπῆλθεν. 10. 11. 69. 91. 118. 145. al. 20. Mt. V. al. 10. ἀπῆλθον. 89. 124. 127. 142. 218 (c. al. 2.) 226** 230. al. 4. || ἐπορεύθη ἕκαστος καὶ ἀπῆλθεν. Mt. x. || ἐπορεύθη ad ἐπορεύθη ⚌ Mt. 17. || Vſ. 53 ⚌ corb. (h) τὰ ἴδια. 69. τὸν τόπον. 1. Copt. Arm. (i) καὶ (ὁ) ἰησοῦς. 69. 91. 118. 124. 218 (c. al. 2.) al. 19. Mt. V. al. 7. (k) ἐπορεύετο. S. al. 2. *aſcendit*, colb. corb. (l) πρὸς. 16. (m) ⚌ 235. πάλιν βαθέος ſ. βαθέως. 11. 40. 118. 127. al. 24. Mt. V. al. 7. Ed. Euthym. (n) παραγίνεται. D. ἦλθεν. 124. 218 (c. al. 5.) al. 25. Mt. V. al. 7. Ed. Syr. p. Arm. Vulg. It. παρῆλθεν. 64. 69. || + ὁ ἰησοῦς. 127. al. 17. Mt. V. al. 6. Ed. (o) ⚌ 69. 124. 230. || λαὸς] ὄχλος. S. al. 10. Mt. d. 11. || ἤρχετο] ἐρχόμενος. Mt. 17. || πρὸς αὐτὸν ⚌ EGH. 235. al. 11. Mt. g. r. (p) ⚌ D. 69. 124. 230. cant. || ⚌ καθίσας. Arm. + *Jeſus*, foſſ.

3 = αὐτούς." [q "Αγουσι"
= r δὲ" s οἱ γραμματεῖς
= καὶ" οἱ Φαρισαῖοι t πρὸς
= αὐτὸν" u γυναῖκα ἐν
= μοιχείᾳ κατειλημμέ-
= νην," καὶ στήσαντες
= αὐτὴν x ἐν" μέσῳ, y
4 = Λέγουσιν" z αὐτῷ" a·
= b διδάσκαλε," c αὕτη
= ἡ γυνὴ κατειλήφθη
= ἐπαυ-

Gg 5

E codice D.

3 "Αγουσι δὲ οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι ἐπὶ ἁμαρτίᾳ γυναῖκα εἰλημμένην. καὶ στήσαντες αὐτὴν ἐν
4 μέσω, Λέγουσιν αὐτῷ ἐκπειράζοντες αὐτὸν οἱ ἱερεῖς, ἵνα ἔχωσιν κατηγορίαν αὐτοῦ· διδάσκαλε, αὕτη ἡ γυνὴ κατείληπται ἐπαυτοφώρῳ μοι-

Ex aliis codicibus.

3 ἐδίδασκεν αὐτούς. Φέρουσι πρὸς αὐτὸν (al. καὶ προσήνεγκαν αὐτῷ) οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι γυναῖκα ἐπὶ μοιχείᾳ καταληφθεῖσαν· καὶ
4 στήσαντες αὐτὴν ἐπὶ τῷ μέσῳ, Εἶπον πειράζοντες· διδάσκαλε, ταύτην εὕρομεν ἐπ' αὐτοφώρῳ μοιχευομένην. Καὶ

(q) Φέρουσι. 2. 9. Ed. Poſt Φαρισ. ponit colb. καὶ προσήνεγκαν αὐτῷ. 69. 124. 218 (cum 76.) 230. (r) = 115. al. 4. Mt. i. n. r. Arm. (s) = 48. 71. Barber. 3. Auct. de promiſſ. Poſt Φαρισ. ponit Mt. x. οἱ ἀρχιερεῖς καί. 1. Alius. Mt. 11. Arm. (t) = DKU. 1. 218 (c. al. 2.) al. 21. et Barber. 2. Mt. i. n. al. 4. Syr. utr. Perſ. w. Arm. Slav. 2. 3. Vulg. cant. for. Euthym. Ante οἱ γραμμ. ponunt 80. corb. mart. Auct. de promiſſ. πρὸς τὸν ἰησοῦν. 14. al. 2. Mt. d. Evangeliſtaria nonnulla. (u) ἐπὶ ἁμαρτίᾳ γυναῖκα εἰλημμένην. D. cant. || ἐν] ἐπί. S. 1. 17. 28. 69. 124. 127. 230. Ev. 19. al. 38. Mt. V. al. 11. Ed. || μοιχείᾳ] πορνείᾳ. Copt. || κατειλημμένην] καταληφθεῖσαν. EGHK. 227. 229. 235. al. 15. Mt. a. g. r. Ed. καταλελημμένην. Ev. 16. (x) ἐπί. 76. || + τῷ. 124. 230. al. 16. Mt. V. al. 7. (y) εἶπον. U. 69. 91. 124. 230. al. 36. Mt. V. i. n. al. 5. Ed. Vulg. Euthym. (z) = 117. Arm. Auct. de promiſſ. τῷ ἰησοῦ. Ev. 16. in m. corb. colb. (a) + πειράζοντες. EGHK. 227. 229. al. 20. et Barber. 3. Mt. a. g. i. n. r. Euthym. Auct. de promiſſ. + ἐκπειράζοντες αὐτὸν οἱ ἱερεῖς, ἵνα ἔχωσι κατηγορίαν αὐτοῦ. D. cant. e vſ. 6. (b) = Arm. (c) ταύτην εὕρομεν ἐπ' αὐτοφώρῳ μοιχευομένην. U. 10. 11. 91. 118. 127. 142. al. 41. Mt. V. al. 9. Ed. Slav. 5. 6. (non alii.) Ambr. Sed rec. in Barber. 3. ταύτην εὕρ. ἐπ' αὐτοφ. κατειλημμένην. 38. Mt. x. ταύτην εὕρομεν μοιχευομένην. Syr. mſ. Arr. Perſſ. Copt. Aeth. || κατειλήφθη] κατελήφθη. EGH. 218. 235. al. 3. pluresve. Mt. a. g. Ed. (etiam Millii.) εἴληπται. M. 69. 124. 230. al. 5. et Barber. 3. κατείληπται. D. 1. 28. Ev. 18. 19. al. 7. Mt. f. 17. προκατείληπται. Ev. 32. || ἐπ' αὐτοφώρῳ] = Slav. 2. 3. (non 5. 6. 7. 8. ed.) corb. colb. *modo*, Vulg. for. *palam*, cant. *publice*, Ambr. || μοιχευομένη] = Cod. ap. Bez. Auct. de promiſſ.

= ἐπαυτοφώρῳ μοιχευο-
5 = μένῃ." [d] Ἐν δὲ τῷ
= νόμῳ μωσῆς ἡμῖν ἐνε-
= τείλατο" [e] τὰς τοιαύ-
= τας [f] λιθοβολεῖσθαι·"
= [g] σὺ οὖν" τί λέγεις [h];
6 = [i] Τοῦτο δὲ [k] ἔλεγον"

= [l] πειράζοντες αὐτὸν,"
= ἵνα [m] ἔχωσι" [n] κατη-
= γορεῖν" αὐτοῦ. ὁ δὲ
= [o] ἰησοῦς," [p] κάτω κύ-
= ψας," [q] τῷ δακτύλῳ"
= [r] ἔγραφεν" εἰς τὴν γῆν [s].
7 = Ὡς

E codice D.

5 μοιχευομένη· Μωϋσῆς δὲ ἐν τῷ
νόμῳ ἐκέλευσεν τὰς τοιαύτας λιθά-
6 ζειν· σὺ δὲ νῦν τί λέγεις; Ὁ δὲ
ἰησοῦς, κάτω κύψας, τῷ δακτύλῳ
κατέγραφεν εἰς τὴν γῆν.

Ὡς

Ex aliis codicibus.

5 Καὶ ἐν τῷ νόμῳ ἡμῶν μωσῆς ἐνετεί-
λατο τὰς τοιαύτας λιθάζεσθαι· τί
6 λέγεις περὶ αὐτῆς; Τοῦτο δὲ εἶπον
ἐκπειράζοντες, ἵνα εὕρωσι κατηγο-
ρίαν κατ᾽ αὐτοῦ. ὁ δὲ γνοὺς, κατα-
κύψας, (al. κάτω νεύσας) τῷ δα-
κτύλῳ καταγέγραφεν εἰς τὴν γῆν,
μὴ προσποιούμενος (al. καὶ προς-
ποι-

(d) μωϋσῆς δὲ ἐν τῷ νόμῳ ἐκέλευσεν. D. cant. || ἐν δὲ] καὶ ἐν. 60. al. 3. Mt. f. 17. || μωσῆς ἡμῖν] ἡμῶν μωσῆς. HS. al. 54. Mt. d. al. 6. Ed. Aeth. Perſ. p. Slav. 5. 6. ὑμῶν μωσῆς. Mt. V. x. ἡμῖν μωσῆς. 1. al. 4. Mt. q. 11. Slav. corb. colb. (e) *ut qui in adulterio deprehenditur, lapidetur.* colb. corb. (f) λιθάζειν. DMS. 1. 28. 69. 124. 218 (c. al. 4.) 226* 230. Ev. 36. al. 41. et Barber. 4. Mt. V. al. 5. Ed. Syr. utr. Perſſ. Vulg. for. Caſſiod. λιθάζεσθαι. Codd. 5. ap. Bez. Ev. 20. 32. Mt. f. x. 11. 17. (g) = 142. σὺ δὲ νῦν. D. cant. σὺ δὲ. colb. corb. foſſ. Ambr. Auct. de promiſſ. (h) + περὶ αὐτῆς. MSU. 124. 218 (c. al. 2.) 226* 230. al. 35. Mt. z. in marg. al. 6. Arm. Aeth. Slav. 3. colb. corb. Euthym. Ambr. Aug. Auct. de promiſſ. (i) τοῦτο . . . κατηγορεῖν αὐτοῦ = DM. cant. Cf. not. a. || δὲ] = corb. *ideo*, colb. (k) εἶπον. S. al. 10. Mt. f. 17. (l) = 227. Ev. 11. || πειράζοντες] ἐκπειράζοντες. 57. al. 5. Mt. f. || = αὐτὸν. Ev. 32. Alius. (m) εὕρωσι. 1. al. 2. Aeth. Ar. σχῶσι. 57. Ev. 18. al. 4. et Barber. 3. Mt. 17. (n) κατηγορίαν. 145. Ev. 36. Mt. 17. κατηγορίαν κατ᾽ SU. 218 (c. al. 5.) al. 54. Mt. V. al. 11. Ed. Syr. mſ. Arm. (o) γνοὺς. Mt. 17. (p) κατακύψας. 9. Ed. Slav. 2. 3. κύψας. 230. κάτω νεύσας. Mt. 11. *inclinato capite*, colb. corb. gat. Mm. Ambr. (q) = 230. Syr. utr. Poſt ἔγραφεν ponunt Mt. 11. Arm. gat. Mm. Poſt γῆν Ev. 32. (r) κατέγραφεν. DEGHM. 28 227. 235. al. 8. et Barber. 2. Mt. r. Ed. καταγέγραφεν. 57. ἔγραψεν. 69. 124. 130. 218 (c. al. 3.) 230. (s) + προσποιούμενος. 37. + καὶ προσποιούμενος. 61. al. 3. + μὴ προσποιούμενος. EK. 10. 89 in m. 91. 117. 226** 227. 229. 235.

7 ═ Ὡς δὲ ἐπέμενον [t] ἐρω-
═ τῶντες" [u] αὐτὸν," [x]
═ ἀνακύψας" [y] εἶπε" [z]
═ πρὸς αὐτούς·" ὁ ἀνα-
═ μάρτητος [a] ὑμῶν," [b]
═ πρῶτος" [c] τὸν λίθον ἐπ'
8 ═ αὐτῇ βαλέτω." [d] Καὶ
═ πάλιν," [e] κάτω κύ-
═ ψας," [f] ἔγραφεν" εἰς
9 ═ τὴν γῆν [g]. [h] Οἱ δὲ,
═ ἀκούσαντες," [i] καὶ ὑπὸ
═ τῆς συνειδήσεως ἐλεγ-
═ χόμε-

E codice D.

7 Ὡς δὲ ἐπέμενον ἐρωτῶντες, ἀνέκυ-
ψε καὶ εἶπεν αὐτοῖς· ὁ ἀναμάρτητος
ὑμῶν, πρῶτος ἐπ' αὐτὴν βαλέτω
8 λίθον. Καὶ πάλιν κατακύψας,
τῷ δακτύλῳ κατέγραφεν εἰς τὴν
9 γῆν. Ἕκαστος δὲ τῶν ἰουδαίων
ἐξηρ-

Ex aliis codicibus.

7 ποιούμενος.) Ὡς δὲ ἐπέμενον ἐπε-
ρωτῶντες αὐτὸν, καὶ ἀναβλέψας λέ-
γει· ὁ ἀναμάρτητος ὑμῶν, πρῶτον
8 λίθον βαλλέτω ἐπ' αὐτήν. Καὶ πά-
λιν κατακύψας, τῷ δακτύλῳ ἔγρα-
ψεν εἰς τὴν γῆν ἑνὸς ἑκάστου αὐτῶν
9 τὰς ἁμαρτίας. Καὶ ἐξῆλθον εἷς ἕκα-
στος αὐτῶν, (al. ἀκούσαντες δὲ ταῦ-
τα,

235. al. 37. Mt. a. p. q. z. al. 4. Ed. Slav. (exc. 2.) + μὴ προσποιούμενος αὐτούς. Ev. 32. || Barber. 5 ut rec. (t) ἐπερωτῶντες. M. 1. al. 23. et Barber. 1. Mt. V. d. q. 11. || *Cum autem interrogarent exſpectantes eum quid diceret*, corb. *Et cum exſpectarent ut audirent eum*, Ambr. (u) ═ D. 29. 71. cant. + καὶ. Ev. 18. 19. al. 3. Ed. (x) ἀνέκυψε καὶ. DMS. Ev. 36. al. 10. Mt. f. 17. Vulg. It. ἀναβλέψας. U. 124. 218 (c. al. 2.) al. 24. Mt. V. d. i. n. 11. Euthym. *erigens caput*, Ambr. Hier. (y) λέγει. Ev. 11. 36. colb. (z) ═ M. 13. αὐτοῖς. DSU. 230. al. 32. Mt. V. al. 7. Vulg. It. (a) ═ Mt. r. Ambr. (b) πρώτως. 29. 52. πρῶτον. GE. al. 8. Mt. d. r. πρῶτον αὐτός. Arm. (c) ἐπ' αὐτὴν βαλέτω λίθον. D. cant. Alii alio ordine. || τὸν ═ D. 1. 69. 124. Ev. 36. al. 24. Mt. V. al. 9. || αὐτῇ] αὐτήν. DK. Alii multi. Mt. V. al. 11. Ed. || βαλέτω] βαλλέτω. GKM. Alii. Mt. a. Ed. (d) τότε. Copt. (e) κατακύψας. D. 1. 28. Ed. Slav. 2. 3. + τοῦ δακτύλω. D. 28. 74. cant. corb. Hier. Aug. (f) κατέγραφεν. D. 28. ἔγραψεν. Mt. x. (g) + ἑνὸς ἑκάστου αὐτῶν τὰς ἁμαρτίας. U. 40. 64. 127* 142* al. 6. Bar Hebraeus e codice quodam alex. ap. Aſſemann. + *eorum videlicet qui accuſabant et omnium peccata mortalium.* Hier. (h) ═ 69. 124. 230. ἀκούσαντες δὲ. 1. 130. Alius. Arm. || δὲ] οὖν. colb. corb. || + ταῦτα. 130. || ἕκαστος δὲ τῶν ἰουδαίων. D. cant. (i) ═ DMU. 1. 11. 28. 40. 42. 57. 64. 69. 124. 127. 130. 230. Ev. 18. al. 21. et Barber. 3. Mt. V. d. f. i. n. 17. Ed. Syr. utr. Perſſ. Aeth. Arm. Slav. 2. Vulg. It. Euthym. Ambr. Auct. de promiſſ. || τῆς] + ἰδίας. Ev. 11. 36. || τῆς συνειδήσεως] τοῦ συνειδότος. 52.

= χόμενοι," [k] ἐξήρχον-
= το εἷς καθ' εἷς," [l] ἀρ-
= ξάμενοι ἀπὸ τῶν πρεσ-
= βυτέρων, ἕως τῶν ἐ-
= σχάτων·" καὶ κατε-
= λείφθη [m] μόνος ὁ ἰη-
= σοῦς, καὶ" ἡ γυνὴ [n]
= ἐν μέσῳ" [o] ἑστῶσα."
= [p] Ἀνακύψας" [q] δὲ"
= ὁ ἰησοῦς, [r] καὶ μηδένα
= θεασάμενος πλὴν τῆς
= γυναικὸς," εἶπεν [s] αὐ-
= τῇ·"

E codice D.

ἐξήρχετο, ἀρξάμενοι ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων, ὥστε πάντας ἐξελθεῖν· καὶ κατελείφθη μόνος, καὶ ἡ γυνὴ ἐν μέσῳ οὖσα. Ἀνακύψας δὲ ὁ ἰησοῦς, εἶπεν τῇ γυναικί· ποῦ εἰσιν; οὐδείς σε κατέκρινεν;

Κα-

Ex aliis codicibus.

τα, εἷς καθεὶς ἀνεχώρησαν) ἀρξάμενοι ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων· καὶ κατελείφθη ἰησοῦς καὶ ἡ γυνὴ ἐν μέσῳ αὐτῶν. Ἀναβλέψας οὖν ὁ ἰησοῦς, εἶδεν αὐτὴν, καὶ εἶπεν· γύναι,

---

(k) ἐξήρχετο. D. cant. εἷς καθ' εἷς ἀνεχώρησαν. M. εἷς καθ' εἷς ἐξήρχοντο. 130. Vulg. for. *paulatim ſecedebant ſinguli*, corb. colb. || ἐξήρχοντο] ἐξῆλθεν. 218 (cum 76.) ἐξῆλθον. Ev. 32. καὶ ἐξῆλθον. 69. 124. 230. ἤρξαντο ἐξέρχεσθαι. Copt. || καθ' εἷς] ἕκαστος αὐτῶν. 1. Alius. καθεὶς. 225. al. 2. Ed. (l) ἕως ἐξῆλθον οἱ πρεσβύτεροι καὶ ὁ ὄχλος. Copt. || ἕως τῶν ἐσχάτων] = EHKM. 1. 42. 116. 227* 229* 235. Ev. 18. 32. al. 16. et Barber. 2. Mt. a. g. f. r. 17. Ed. Syr. utr. Perſſ. Slav. 2. 3* Vulg. It. ὥστε πάντας ἐξελθεῖν. D. cant. *omnes receſſerunt*, corb. colb. item Arm. *et ſedebant cogitantes de ſe*, Ambr. ſemel. (m) μόνη. Syr. utr. Perſ. p. || μόνος = 69. 124. 229. Ev. 36. al. 3. Mt. f. || ὁ ἰησοῦς = D. 1. al. 2. Sax. cant. colb. for. tol. emmer. harl. Ante μόνος ponunt. 127. al. 6. Mt. q. al. 5. || καὶ] + ἰδού. colb. corb. (n) ἐν τῷ μέσῳ. Mt. d. μέσον. Mt. 17. ἐναντίον αὐτοῦ. Arm. ἐν μέσῳ αὐτῶν. Mt. x. (o) οὖσα. DEGHSU. (St. π.) Ev. 36. al. 86. Mt. V. al. 15. Ed. Syr. utr. Slav. (exc. 2. 3.) cant. corb. (p) ἀναβλέψας. 69. 124. 161. 218. 230. ἀνανεύσας. Mt. 11. ἀποκριθεὶς. Arm. (q) οὖν. 28. (r) = DS. 1. 28. 57. 89* 91. Ev. 18. 19. al. 4. et Barber. 3. Mt. f. 17. Syr. utr. Arr. Perſſ. Copt. Arm. Slav. 2. Vulg. It. Ambr. Aug. εἶδεν αὐτὴν καὶ. U. 11. 40. 69. 118. 124. 127. 218 (c. al. 2.) 230. Ev. 36. al. 19. Mt. V. d. i. n. o* Aeth. Euthym. Utrumque conjungit Mt. q. || μηδένα] μή. 37. || πλὴν τῆς γυναικὸς = 130. gr. et lat. (s) = U. 11. 69. 118. 124. 127. 218 (c. al. 3.) 230. Ev. 36. al. 6. pluresve. Mt. V. d. i. n. o* q. 11. Perſ. p. τῇ γυναικί. D. Syr. utr. cant. colb. Ambr.

≡ τῇ·" [t] Ἡ γυνὴ," [u]
≡ ποῦ εἰσιν ἐκεῖνοι οἱ κα-
≡ τήγοροί σου;" οὐδείς
11 ≡ σε [x] κατέκρινεν;" [y] Ἡ
≡ δὲ εἶπεν·" [z] οὐδείς,"
≡ κύριε. [a] εἶπε δὲ αὐτῇ ὁ
≡ ἰησοῦς·" οὐδὲ ἐγώ σε
≡ [b] κατακρίνω·" [c] πο-
≡ ρεύου," [d] καὶ" [e] μη-
≡ κέτι ἁμάρτανε. [f]]

12 Πά-

E codice D.	*Ex aliis codicibus.*
	ναι, ποῦ εἰσιν οἱ κατήγοροί σου;
11 Κἀκείνη εἶπεν αὐτῷ· οὐδείς, κύριε. ὁ δὲ εἶπεν· οὐδὲ ἐγώ σε κατακρίνω· ὕπαγε, ἀπὸ τοῦ νῦν μηκέτι ἁμάρτανε.	11 οὐδείς σε κατέκρινεν; Εἶπεν δέ· οὐδείς, κύριε. καὶ ὁ ἰησοῦς εἶπε· οὐδὲ ἐγώ σε κρινῶ· πορεύου, τὸ λοιπὸν μηκέτι ἁμάρτανε.

(t) ≡ DEGHK. 226** 227. 229* 235. al. 21. Mt. a. p. al. 5. Ed. Syr. utr. Slav. exc. 2. cant, colb. Ambr. Hier. γύναι. SU. 1. 69. 91. 124. 218 (c. al. 3.) 229** 230. Ev. 18. 19. 36. al. 35. et Barber. 3. Mt. V. al. 7. Ed. (u) ≡ 52. 118. Mt. V. d. Aug. || ποῦ εἰσιν ≡ 219. || ἐκεῖνοι οἱ κατήγοροί σου, ≡ D. 1. 52. 118. 124. 218 (c. al. 2.) 230. al. 6. Mt. 11. 17. Syr. utr. Arr. Arm. cant. colb. harl. *qui de perduxerunt*, corb. || ≡ ἐκεῖνοι. HU. Ev. 36. al. 34. et Barber. 4. Mt. f. i. n. o. r. x. Slav. (exc. 5. 6.) Vulg. corb. for. (x) *lapidavit*, corb. Ambr. (y) κἀκείνη εἶπεν αὐτῷ. D. cant. εἶπεν δέ. 142. *et illa reſpondens dixit*, corb. (z) οὐ. Arm. οὐδείς poſt κύριε ponit Mt. o. (a) ≡ for. ὁ δὲ εἶπεν. D. cant. item foſſ. καὶ ὁ (l. ὁ δὲ) ἰησοῦς εἶπεν αὐτῇ. 69. 124. 218. 230. || δὲ ≡ Mt. o. || αὐτῇ ≡ EKM. 1. al. 23. et Barber. 2. Mt. a. al. 7. Ed. Syr. utr. Perſſ. Arm. Sax. Vulg. exc. harl. || ἰησοῦς] κύριος. Syr. mſ. Syr. p. ſed rec. in m. (b) κατακρινῶ. GH. 6. Vulg. It. (exc. cant.) Ambr. Aug. Hier. Gelaſ. I. κρινῶ. K. 229* 235. al. 3. et Barber. 2. κρίνω. E. 116. Mt. r. Slav. 2. (c) ὕπαγε. D. (d) ≡ D gr. M. 124. 227. al. 4. corb. (e) + τὸ λοιπὸν. 27. Aug. + ἀπὸ τοῦ νῦν. DMU. Ev. 36. al. 63. Mt. V. al. 11. Ed. Syr. utr. Copt. Slav. cant. corb. colb. Hier. Ambr. Ante καὶ ponunt 113* 118. 219. Mt. d.

(f) *Pericopa de adultera extat* in DGHKMU. 2. 5. 6. 7. 9** 10. 11. 12. 15** 16. 17. (nonnullis e colbertinis illis: 22. 23. 26.) 25. 27. 28. 29. 38. 40. 42. 45. 46. 47. 48. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 68. 70. 71. 73. 74. 76. 78. 79. 80. 82. 83. 86. 88. 89. 90. 91. 100. 110. 113. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 126. 127. 130. 133. 138. 142. 144. 145. 150. 152. 153. 158. 159. 160. 162. 163. 165. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 177. 182. 183. 184. 185. 187. 188. 190. 191. 192. 193. 199. 200. 203. 204. 205. 206. 208. 209. 211. (ſed Birchius, ipſe ſibi non conſtans, eundem codicem

inter

12 Πάλιν ȣ οὖν" ὁ ἰησοῦς
h αὐτοῖς" ἐλάλησε, λέγων·
[ἐγώ εἰμι τὸ Φῶς τοῦ κόσμου· ὁ ἀκολουθῶν ἐμοὶ, οὐ μὴ

---

inter eos etiam excitat, qui hanc pericopam omittunt.) 214. 217. 218. 219. 220. 227. 229. 232** 234. 235. Ev. 11. 12. 13. 14. 16. 18. 19. 20. 32. 36. 37. 41. Ev. reg. 1884. ap. R. Simon. Mt. V. f. g. i. n. o. q. r. x. z. 11. 17. Habent pericopam Codd. multi graeci ap. Hier. et ἀρχαῖα ἀντίγραφα in ſcholiis ad h. l. Syr. in codd. et edd. quibusdam, non parum inter ſe diſcrepantibus. (Maras, Amidae epiſc. teſte Zacharia meletin. ap. Dionyſ. Barſalibaeum, ſeu Abbas Mar Paulus, teſte Syr. p. mſ. in m. ſyriace vertit.) Arr. Perſſ. (ſed in cod. vaticano perſ. amandata eſt ad cap. 10. Evangelii.) Copt. ed. et mſ. qu. Aeth. Arm. ed. Syr. p. mſ. (ſed fere in m.) Syr. hieroſ. Slav. mſ. et ed. Sax. Vulg. cant. colb. corb. foſſ. mart. gat. Mm. germ. for. tol. emmer. harl. Codd. multi lat. ap. Hier. Conſtitutt. Auct. ſynopſ. (ſed poſt vſ. 20 demum et relicta dubitandi nota.) Euthym. (qui in accuratiſſimis haec non extare aut obelis notari monet, et Chryſoſtomi ſilentium νοθείας indicium eſſe arbitratur.) Hier. Ambr. Aug. Sedul. Leo. Chryſol. Caſſiod. Auct. de promiſſ. Gelaſ. I. || *Habent* quidem pericopam, ſed *obelis* confodiunt, 4. 8. 14. 18. ap. Kuſt. et Wetſt. 34, ni fallimur. 35. 125. ap. Birch. 128. 141. 147. (inde a vſ. 3.) 148** 164. 167. 178. 189. 196. 201. 202. 226. 231** Mt. k. p. Cod. venet. S. Marci 541, quem Birchius ad h. l. laudavit, ſed in praefatione non recenſuit. || *Habent*, ſed *aſteriſcis* notant, ES. 24. 109. 128 (inde a vſ. 3.) 137 (a vſ. 3.) 161. 166. 198. 212. 215. 230. || *Habent*, verum non h. l. ſed *in fine Evangelii*, 1. 19. 20. 135. 207. Reg. 1879. ap. Kuſt. (niſi eſt 1869., qui eſt noſter 19.) Reg. 2375. ap. Wetſt. Cod. Oratorii pariſ. ap. Simon. Item vſ. 3 — 11. in finem Evangelii rejiciunt 37. 102. 105. 129. Mt. a. in contextu omittit cap. 7, 53 — cap. 8, 11. at in fine Evangelii ſupplet vſ. 3 — 11. Contra vero Mt. d. in contextu omittit vſ. 3 — ἐλάλησε, vſ. 12. et ad calcem libri exhibet cap. 7. 53 — cap. 8, 11. || *Transponunt* ad finem capitis 21 Lucae, 13. 69. 124. Poſt Io. 7, 36. legitur in 225. In cod. 115 poſt cap. 7, 52 ſtatim ſequitur cap. 8, 12. Sed poſt hoc comma legitur cap. 7, 53 — cap. 8, 11. repetito deinceps commate 12.

Omittunt pericopam (praeter jam laudatos, qui eam transponunt vel obelis jugulant vel aſteriſcis notant,) ABCL (ſpatio vacuo relicto, quod tamen totam pericopam capere non poſſet,) T. 3. 9* (extat in foliolo ſeparato) 15* (habetur in manu

μὴ [i] περιπατήσει" ἐν τῇ σκο- τίᾳ, ἀλλ' ἕξει τὸ φῶς τῆς ζωῆς.]

---

manu recent.) 18 ap. Wetſt. (Kuſterus vero in cod. reg. 2241. notulis tantum in m. notatam eſſe pericopam refert, et ipſe Wetſtenius alibi obelos in cod. 18 adpicios eſſe tradit. Nec ſatis liquet, quisnam ſit ille codex numero 18 a Wetſtenio inſignitus.) 21. 33. 36. 44. 49. 72. 77. (inde a vſ. 3.) 95. 96. 97. 106. 108. 123. 131. 134. 139. 143. 149. 151. 157. 168. Barber. 225. ap. Birch. (in praefatione a Birchio haud laudatus.) 169. 179* (alia manu adjicitur.) 181. 186. 194. 195. 210. 211. 213. 228. 232* Regius quondam 2224. ap. Wetſt. 2441. ap. Kuſt. 2858. ap. Kuſt. et Wetſt. Barber. 1. Ev. 1. 2. 4. 5. 7. 8. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 22. 24. 31. 32. 35. 36. 38. 39. 40. 46. Mt. BH. c. f. l. (inde a vſ. 3.) ſ. χ. ψ. 10. 11. (Evangeliſtaria, etiam ſlavonica, in lectione Pentecoſtes feſto recitanda, quae cap. 7, 37 — cap. 8, 12 complectitur, omittunt cap. 7, 53 — cap. 8, 11. Attamen Evangeliſtaria nonnulla, etiam ſlavonica, pericopae particulam, ſcil. cap. 8, 3 — 11. praelegendam exhibent die feſto Pelagiae, vel Theodorae alex. vel Eudociae, vel Mariae aegypt. vel etiam ἐπὶ τῶν ἐξομολογουμένων γυναικῶν, ſ. εἰς μετανοοῦντα, ſ. ἐπὶ γυναικῶν, ſ. εἰς ὁσίας γυναῖκας, ſ. εἰς σχῆμα γυναικὸς, ſ. aliter inſcriptam.) Omittunt Syr. in codd. vetuſtioribus, etiam Neſtorianorum, et in editt. primis. Syr. p. ed. et mſ. (Codd. qui habent, vel in marg. exhibent, vel adponunt notam, non in omnibus inveniri.) Copt. mſ. plerique, Arab. e coptica translatione converſa, Arm. mſ. (Armenos pericopam, cujus lectionem noxiam exiſtimaſſent, jugulaſſe narrat Nicon; ad calcem Evangelii rejecta in codd. armen. nonnullis fuit.) Sahid. Goth. verc. brix. Nec attingunt eam Orig. Apollinar. Theodor. mopſ. Cyr. Chryſ. Baſ. Cosmas. Nonn. Theophyl. Catenae ed. et mſ. omnes. Tert. Cypr. Juv. — Nil definiunt Ammonius et Euſeb. in canonibus. Τῶν κεφαλαίων indiculi, Evangelio praefixi, omittere ſolent; habet tamen codex 126 in indiculo κεφαλ. ί. περὶ τῆς μοιχαλίδος, idemque τίτλος in marg. notatur codicis reg. 2863 ap. R. Simon. || *Hiant*, aut h. l. examinati nondum ſunt: FINOPQRTX. 30. 31. 32. 41. 50. 67. 75. 81. 84. 85. 92. (laudatur tamen a Wetſt. ad vſ. 4.) 93. 94. 98. 99. 101. 103. 104. 107. 114. 132. 136. 140. 146. 154. 155. 156. 176. 180. 197. 216. 221. 222. 223. 224. 233. Ev. 37. 42. 43. 44. veron. (g) = Arm. Perſſ. Goth. corb. ὁ. Syr. Syr. p. mſ. (et οὖν in m.) veron. (h) = K. Ev. 18. 19. al. 9. Mt. ψ. for. Vocabulorum ordo varie mutatur. (i) περιπατήσῃ. BGKT. 10. 131. 157. Ev. 2. 24. al. 16. Mt. H. bis. d. al. 11. Ed. Orig. *ambulat*, Vulg. for. colb. corb. Mm. gat.

13 ζωῆς.] Εἶπον οὖν αὐτῷ οἱ
[k] Φαρισαῖοι·″ σὺ περὶ σεαυ-
τοῦ μαρτυρεῖς· ἡ μαρτυρία
14 σου οὐκ ἔστιν ἀληθής. Ἀπε-
κρίθη ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτοῖς·
κἂν ἐγὼ μαρτυρῶ περὶ ἐμαυ-
τοῦ, [l] ἀληθής″ ἐστιν ἡ μαρ-
τυρία μου, ὅτι οἶδα, πόθεν
ἦλθον, καὶ ποῦ ὑπάγω· [m]
ὑμεῖς [n] δὲ″ οὐκ οἴδατε, πό-
θεν ἔρχομαι, [o] ἢ˝ ποῦ ὑπά-
15 γω. [p] Ὑμεῖς κατὰ τὴν σάρ-
κα κρίνετε, ἐγὼ οὐ κρίνω οὐ-
16 δένα. Καὶ ἐὰν κρίνω δὲ ἐγὼ,
ἡ κρίσις ἡ ἐμὴ [q] ἀληθής″
ἐστιν· ὅτι μόνος οὐκ εἰμὶ,
ἀλλ' ἐγὼ καὶ ὁ πέμψας με
17 [r] πατήρ.″ Καὶ ἐν τῷ νόμῳ
δὲ τῷ ὑμετέρῳ γέγραπται· ὅτι
δύο ἀνθρώπων ἡ μαρτυρία
18 ἀληθής ἐστιν. Ἐγώ εἰμι ὁ
μαρτυρῶν περὶ ἐμαυτοῦ, καὶ
μαρτυρεῖ περὶ ἐμοῦ ὁ πέμψας
19 με πατήρ. Ἔλεγον οὖν αὐ-
τῷ· [s] ποῦ″ ἐστιν ὁ πατήρ
σου; ἀπεκρίθη [t] † ἰησοῦς·
οὔτε ἐμὲ οἴδατε, οὔτε τὸν
πατέρα μου. εἰ ἐμὲ ᾔδειτε,
καὶ τὸν πατέρα μου [u] ᾔδειτε
20 ἄν.″ Ταῦτα τὰ ῥήματα ἐλά-
λησεν [x] † ἐν τῷ γαζοφυλα-
κίῳ, διδάσκων ἐν τῷ ἱερῷ·
καὶ οὐδεὶς ἐπίασεν αὐτὸν, ὅτι
οὔπω ἐληλύθει ἡ ὥρα αὐτοῦ.]
21 Εἶπεν οὖν πάλιν αὐτοῖς [y] =
ὁ ἰησοῦς·″ [ἐγὼ ὑπάγω, καὶ
ζητή-

o. καί. t † ὁ. x † ὁ ἰησοῦς.

(k) ἰουδαῖοι. Syr. hieroſ. (l) ἀληθινή. D. (m) ὑπάγω ad ὑπάγω = M. 64. 69. 72. 232. 235. Ev. 24. 31. 36. 40. al. 15. pluresve. Mt. B. c. f. o* x. 17. Syr. hieroſ. Orig. bis. (n) = H. 52. 117. 127. 131. 220. Mt. HV. g. 10. verc. *enim*, veron. (o) D gr. KT. 1. 10. 11. 42. 106. 127. al. 25. et Barber. 3. Mt. V. k. p. q. z. 11. Ed. Ar. Copt. Sahid. Syr. p. Goth. Vulg. brix. gat. Mm. Novatian. (p) Vſ. 15 = 57. 59. 64. (q) ἀληθινή. BDLT. 33. Orig. ſemel. δικαία. Syr. p. in m. Slav. 2. ut videtur. gat. Mm. Chryſ. bis. etiam in Mt. 5 codd. (r) = D. cant. Ante ὁ πέμψας ponunt Syr. utr. Sahid. verc. (s) τίς. Chryſ. etiam in Mt. 5 codd. (t) = DLT. 1. 106. 131. 157. 235. Ev. 24. 36. al. 16. pluresve. Mt. BHV. al. 15. Ed. (u) ἂν ᾔδειτε. BLT. 1. Mt. ſ. Orig. ſexies. item Cyr. || ἂν = D. cant. corb. *forſitan.* Vulg. brix. for. colb. (x) = BDKLT. 38. 157. Mt. ſ. x. λ. ſemel. 11. Syr. utr. Arr. Perſ. p. Copt. Sahid. Aeth. Arm. Goth. Sax. Vulg. mſ. cant. veron. verc. colb. brix. for. tol. emmer. Orig. ter. (ſemel in ed. ponit poſt διδάσκων.) Cyr. Chryſ. in commentar. (habet in textu.) (y) = BDLT. cant. veron. Orig. Cyr.

ζητήσετέ με [z], καὶ [a] ἐν″ τῇ
ἁμαρτίᾳ ὑμῶν ἀποθανεῖσθε·
[b] ὅπου″ ἐγὼ ὑπάγω, ὑμεῖς
22 οὐ δύνασθε ἐλθεῖν. Ἔλεγον
οὖν οἱ ἰουδαῖοι· μήτι [c] ἀπο-
κτενεῖ″ ἑαυτὸν, ὅτι λέγει· [d]
ὅπου ἐγὼ ὑπάγω, ὑμεῖς οὐ
23 δύνασθε ἐλθεῖν; Καὶ [e] εἶ-
πεν″ αὐτοῖς· ὑμεῖς [f] ἐκ τῶν
κάτω ἐστὲ, ἐγὼ ἐκ τῶν ἄνω
εἰμί·″ ὑμεῖς ἐκ τοῦ κόσμου [g]
τούτου″ ἐστὲ, ἐγὼ οὐκ εἰμὶ
24 ἐκ τοῦ κόσμου τούτου· Εἶ-
πον οὖν ὑμῖν, ὅτι ἀποθανεῖ-
σθε ἐν ταῖς ἁμαρτίαις ὑμῶν.
[h] ἐὰν [i] γὰρ″ μὴ πιστεύσητε [k],
[l] ὅτι″ ἐγώ εἰμι, ἀποθανεῖ-
σθε ἐν ταῖς ἁμαρτίαις ὑμῶν.
25 Ἔλεγον οὖν αὐτῷ· σὺ τίς εἶ;
[m] = καὶ″ εἶπεν αὐτοῖς ὁ ἰη-
σοῦς· τὴν ἀρχὴν [n] ∾ ὅ, τι″
26 καὶ λαλῶ ὑμῖν. * [o] Πολλὰ
ἔχω περὶ ὑμῶν λαλεῖν, καὶ
κρίνειν·″ * ἀλλ' ὁ πέμψας με
ἀληθής ἐστι· κἀγὼ ἃ ἤκουσα
παρ' αὐτοῦ, ταῦτα [p] ∾ λέ-
27 γω″ εἰς τὸν κόσμον. Οὐκ
ἔγνωσαν, ὅτι τὸν πατέρα
[q] αὐ-

---

n ∾ ὅτι. p ∾ λαλῶ.

(z) + καὶ οὐχ εὑρήσετέ (με.) 1. 91. 118. 127. 142. al. 5. Mt. g. r. Copt. (non Sahid.) Syr. p. c. aſt. Arr. (a) = 73. (b) καὶ ὅπου. 1. 73. 229** Mt. 11. ὅτι ὅπου. 157. ὅπου γὰρ. Arm. (c) ἀποξενοῖ. Conject. Fabri. (d) + ὅτι. Mt. B. Ed. Arm. (e) ἔλεγεν. BDLT. 69. Syr. p. in m. Slav. 2. 3. Orig. Cyr. (f) *eſtis de terra, ego de coelo ſum*, Sahid. (g) = 73. Mt. H. Arm. Ante τοῦ ponit T. (h) ὑμῶν ad ὑμῶν = 17* 33. 57* 118* al. 6. Mt. d. l* r. 11. corb. (i) = 57** 64. 229* al. 3. Mt. H. Aeth. (k) + μοι. D. 69. 124. ap. Alt. cant. (l) ὅ,τι. Conject. (m) = BL. 1. 33. 69. 124. al. 3. Syr. Copt. Arm. Slav. 6. Vulg. It. (exc. brix.) Cyr. || εἶπεν οὖν. D. gr. Mt. f. Slav. emmer. εἶπεν δὲ. veron. (n) 1. 86 et 97. ap. Beng. 124. ap. Birch. 127. 157. Ev. 24. ap. Beng. pluresve. Ed. (etiam St. 3.) Arm. Slav. *initium, quod* verc. *initium, quod et* colb. Ambr. Vigil. *initium, quoniam et* cant. *inprimis, quia* veron. *principium, quod* gat. Mm. *principium, quod et* brix. corb. *principium, qui et*, Vulg. emmer. foſſ. mart. Ambr. ſemel. *principium, quia et* for. tol. harl. Aug. *ego ſum principium, quod et* Ambr. ſemel. *principium eſt, quia et loquitur.* Aug. ſemel. (o) Praecedentibus jungunt 86. 157. 235. Ev. 24. Ed. veron. Chryſ. Nonn. || πολλὰ] καὶ πολλά. Syr. hieroſ. *cum multa habeam*, veron. || ὑμῶν] + καί. 61. 232. al. 4. Chryſ. in Mt. 4 codd. (p) BDKLT. 13. 33. 42. 69. 118. 124. ap. Birch. 127. 157. 235. al. 15. et Barber. 1. Mt. o. f. x. 11.

28 [q] αὐτοῖς" ἔλεγεν [r]. Εἶπεν
οὖν [s] αὐτοῖς" ὁ ἰησοῦς· ὅταν
ὑψώσητε τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώ-
που, τότε γνώσεσθε, ὅτι
ἐγώ εἰμι, * καὶ ἀπ' ἐμαυτοῦ
[t] ποιῶ" οὐδὲν, ἀλλὰ καθὼς
ἐδίδαξέ με ὁ πατήρ [u] —
μου," [x] ταῦτα" [y] λαλῶ,"
29 Καὶ ὁ πέμψας με [z], μετ'
ἐμοῦ ἐστιν· [a] οὐκ ἀφῆκέ με
μόνον [b] = ὁ πατὴρ," ὅτι
ἐγὼ τὰ ἀρεστὰ αὐτῷ ποιῶ
πάντοτε.

30 Ταῦτα αὐτοῦ λαλοῦν-
τος, πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς
31 αὐτόν.] Ἔλεγεν [c] οὖν" ὁ
ἰησοῦς πρὸς τοὺς πεπιστευκό-
τας αὐτῷ ἰουδαίους· [ἐὰν ὑ-
μεῖς μείνητε ἐν τῷ λόγῳ τῷ
ἐμῷ, ἀληθῶς μαθηταί μου
32 [d] ἐστὲ," Καὶ γνώσεσθε τὴν
ἀλήθειαν, καὶ ἡ ἀλήθεια
33 ἐλευθερώσει ὑμᾶς. Ἀπεκρί-
θησαν [e] αὐτῷ·" σπέρμα ἀβρα-
άμ ἐσμεν, καὶ οὐδενὶ δεδου-
λεύκαμεν πώποτε· [f] πῶς" σὺ
λέγεις· [g] ὅτι" ἐλεύθεροι γενή-
34 σεσθε; Ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ
ἰησοῦς· ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν·
ὅτι πᾶς ὁ ποιῶν τὴν ἁμαρ-
τίαν, δοῦλός ἐστι [h] = τῆς
ἁμαρ-

(q) αὐτοῦ. D (St. β.) 33. 72. 108. al. 5. Mt. n. r. Slav. 3. Vulg. cant. for. Theophyl. (r) + τὸν θεόν. D. (St. β.) 38. in m. 64. ap. Mill. 97. in m. ap. Beng. Arm. in m. edit. conſtantin. Slav. 2. Vulg. ed. It. exc. brix. for. barl. (s) = BT. 1. verc. || + πάλιν. D. 28. 106. Syr. utr. Perſ. p. cant. (t) οὐκ ἐλήλυθα καὶ ποιῶ ἀπ' ἐμαυτοῦ. Ev. 32. Syr. hieroſ. (u) = DLT. 69. Ev. 19. Mt. 11. Slav. 2. 3. Vulg. It. (exc. brix.) Euſ. Cyr. Hilar. Fauſtin. (x) οὕτως. Ev. 31. 40. verc. (y) λέγω. 40. 63. 71. Mt. a. ſ. 10. ποιῶ. 69* Ev. 31. 40. (z) + πατήρ. L. (a) + καί. L. 1. Mt. ſ. Syr. Perſſ. Arr. Aeth. Copt. Syr. p. c. ob. Vulg. veron. colb. Chryſ. (etiam iu Mt. 5 codd.) Cyr. (b) = BDLT. 1. 69. Alius. Mt. ſ. Copt. Aeth. Arm. Syr. hieroſ. Vulg. It. (exc. brix.) Euſ. Cyr. Chryſ. in commentar. (etiam in Mt. 5 codd.) Hilar. Ante μόνον ponunt Mt. a. 10. (c) = Mt. V. 10. δέ. Mt. x. veron. brix. καὶ ἔλεγεν. Arm. (d) ἔσεσθε. Codd. ap. Eraſm. Perſſ. Aeth. Vulg. cant. verc. for. colb. germ. gat. Mm. foſſ. mart. Cypr. Aug. interdum. (e) = Arm. colb. πρὸς αὐτόν. BDL. 33. cant. corb. Alii vel ante vel poſt αὐτῷ addunt οἱ ἰουδαῖοι, alii καὶ εἶπον. (f) καὶ πῶς. 69. 106. 218 (cum 124. al. 6.) al. 3. Syr. p. mſ. πῶς οὖν. Mt. ſ. (g) = 1. 69. al. 2. Perſ. w. Aeth. Vulg. veron. for. colb. corb. (h) = D. cant. veron. Clem. (habet Orig.) Fauſtin. (habent Iren. Cypr. Hilar. Ambr. Hier. Aug. Ambroſiaſt. Gaud.)

35 ἁμαρτίας." Ὁ δὲ δοῦλος οὐ
μένει ἐν τῇ οἰκίᾳ εἰς τὸν αἰῶ-
να· [i] ὁ υἱὸς μένει εἰς τὸν αἰῶ-
36 να." Ἐὰν [k] οὖν" ὁ υἱὸς ὑ-
μᾶς [l] ἐλευθερώσῃ," ὄντως
37 ἐλεύθεροι ἔσεσθε. Οἶδα, ὅτι
σπέρμα ἀβραάμ ἐστε· ἀλλὰ
ζητεῖτέ με ἀποκτεῖναι, ὅτι ὁ
λόγος ὁ ἐμὸς οὐ χωρεῖ ἐν ὑ-
38 μῖν. [m] Ἐγὼ, ὃ" ἑώρακα
παρὰ τῷ πατρί [n] ⚌ μου,"
λαλῶ· καὶ ὑμεῖς [o] οὖν," [p] ∾
ὃ" [q] ∾ ἑωράκατε" παρὰ [r] ∾
τῷ πατρὶ" [s] ⚌ ὑμῶν," ποι-
39 εῖτε. Ἀπεκρίθησαν καὶ εἶ-
πον αὐτῷ· ὁ πατὴρ ἡμῶν
ἀβραάμ ἐστι. λέγει αὐτοῖς ὁ
ἰησοῦς· εἰ τέκνα τοῦ ἀβραάμ
[t] ἐστε," τὰ ἔργα τοῦ ἀβραὰμ
40 [u] ∾ ἐποιεῖτε" [x] †. Νῦν δὲ

Hh 2 ζητεῖ-

p ∾ ἃ. q ∾ ἠκούσατε. r ∾ τοῦ πατρὸς. t ∾ ἦτε.
u ∾ ποιεῖτε. x † ἂν.

(i) αἰῶνα ad αἰῶνα ⚌ 124. 232. al. 4. Mt. ψ. 10. 11. Clem. || ὁ] + δὲ. D. Alii. Mt. g. ſ. 7. Syr. Copt. Syr. p. c. ob. Vulg. cant. verc. corb. germ. Mm. gat. Cypr. + γὰρ. veron. (k) ⚌ 13. 69. 124. ap. Alt. verc. corb. (l) ἐλευθερώσει. D. 131. 235. Ev. 5. 19. al. 5. Mt. H. n. z. cant. (m) ὃ ἐγὼ. 1. ἐγὼ ἃ. DL. 131. 229** Ev. 18. Mt. ſ. λ. Copt. cant. brix. Cyr. Tert. ἃ ἐγὼ. B. Alius. Orig. ter. Chryſ. etiam in Mt. 4 codd. ἐγὼ δὲ (οὖν) ἃ. 69. Copt. ἐγὼ δὲ ὃ. 124. ap. Birch. ὃ ἑώρακα poſt μου ponit 157. || ἑώρακα] ἤκουσα. for. (n) ⚌ CL. Aeth. Vulg. mſ. germ. emmer. foſſ. harl* Orig. ter. et diſ. Cyr. || + ταῦτα. D. 33. 229** cant. veron. colb. Chryſ. etiam in Mt. 5 codd. (o) ⚌ Ev. 19. al. 2. Mt. r. x. Syr. Perſſ. Arr. Aeth. Copt. Arm. Goth. Vulg. brix. for. foſſ. germ. corb. Chryſ. (etiam in Mt. 3 codd.) Tert. νῦν. 71. Mt. a. (p) CDK. 1. 13. 33. 42. 69. 91. 131. al. 5. Mt. ſ. 11. Vulg. cant. veron. brix. germ. foſſ. Orig. ſaepe. Cyr. Chryſ. etiam in Mt. 3 codd. (q) BCKL. 1. 13. 33. 42. 69. 91. 116. 145. al. 5. Mt. ſ. 11. Copt. Aeth. Arm. Syr. p. in m. Goth. brix. Orig. ſaepe et diſ. Cyr. Chryſ. etiam in Mt. 3 codd. ἀκούετε. 131. (r) BCKL. 1. 33. 42. 69. 91. 116. 131. 145. al. 5. Mt. ſ. Goth. ut videtur. Syr. p. in m. brix. Orig. ſaepe. Cyr. Chryſ. etiam in Mt. 3 codd. (s) ⚌ BL. Aeth. Orig. ſaepe et diſ. Cyr. || + ταῦτα. D. cant. Tert. (t) BDL. Vulg. cant. for. corb. foſſ. Orig. decies. (ter ut rec.) Aug. (u) Orig. decies. (ter ut rec.) *facite*, Vulg. for. corb. foſſ. Aug. (x) ⚌ Dgr. EGHS. 10. 72. 91. 106. 124. ap. Birch. 131. 157. 229* 235. Ev. 1. 4. 24. 40. al. 26. pluresque. Mt. BHV. c. f. g. k. p. ψ. 17. Ed. Arm. Slav. Vulg. for. corb. foſſ. Orig. duodecies. (ſemel ἂν ἐποιεῖτε.) Euſ. bis. Cyr. hieroſ. Baſil. Epiph. Theophyl. Procop. bis. (bis habet.) Chryſ. in Mt. 5 codd.

ζητεῖτέ με ἀποκτεῖναι, ἄν-
θρωπον, ὃς τὴν ἀλήθειαν
ὑμῖν λελάληκα, ἣν ἤκουσα
παρὰ τοῦ y θεοῦ·" τοῦτο
41 ἀβραὰμ οὐκ ἐποίησεν. Ὑμεῖς
ποιεῖτε τὰ ἔργα τοῦ πατρὸς
ὑμῶν. εἶπον z — οὖν" αὐτῷ·
ἡμεῖς ἐκ πορνείας οὐ γεγεννή-
μεθα· ἕνα πατέρα ἔχομεν,
42 τὸν θεόν. Εἶπεν a † αὐτοῖς
ὁ ἰησοῦς· [εἰ ὁ θεὸς πατὴρ
ὑμῶν ἦν, ἠγαπᾶτε ἂν ἐμέ·
ἐγὼ γὰρ ἐκ τοῦ θεοῦ ἐξῆλθον
καὶ ἥκω·] οὐδὲ γὰρ ἀπ' ἐμαυ-
τοῦ ἐλήλυθα, ἀλλ' ἐκεῖνός
43 με ἀπέστειλε. Διατί τὴν b
λαλιὰν" τὴν ἐμὴν οὐ γινώσκε-
τε; ὅτι οὐ δύνασθε ἀκούειν
44 τὸν λόγον τὸν ἐμόν. Ὑμεῖς
ἐκ c ♯ τοῦ" d πατρὸς" τοῦ
διαβόλου ἐστὲ, καὶ τὰς ἐπι-
θυμίας τοῦ πατρὸς ὑμῶν θέ-
λετε ποιεῖν. ἐκεῖνος ἀνθρω-
ποκτόνος e ἦν" ἀπ' ἀρχῆς,
καὶ ἐν τῇ ἀληθείᾳ οὐχ ἕστη-
κεν· ὅτι οὐκ ἔστιν ἀλήθεια ἐν
αὐτῷ. ὅταν λαλῇ τὸ ψεῦδος,
ἐκ τῶν ἰδίων λαλεῖ· ὅτι ψεύ-
στης ἐστὶ, f καὶ" ὁ πατὴρ αὐ-
45 τοῦ. Ἐγὼ g δὲ" ὅτι τὴν
ἀλή-

a † οὖν.

(y) πατρὸς. 13. Mt. i. n. Orig. bis. (ſed quinquies ut rec.) Cyr. in commentar. Chryſ. in Mt. 2 codd. πατρὸς μου. 69. 124. ap. Birch. Arm. Orig. mſ. ſemel. Chryſ. etiam in Mt. 2 codd. (z) = BL. 1. Mt. 11. Syr. Arm. Syr. p. c. aſt. Vulg. veron. verc. foſſ. corb. (a) = BCHKL. 1. 33. 40. 63. 72. 157. 226* 229* Ev. 1. 19. 24. al. 9. Mt. H. a. q. al. 5. Ed. Syr. utr. Arr. Perſſ. Copt. Arm. Goth. Slav. 2. 5. It. (exc. cant. brix. for. Mm. gat.) Orig. (b) ἀλήθειαν. D* gr. Mt. r. λ. ſemel. 10. (c) + BCDHLS. 1. 69. 72. 89. 106. 116. 118. 127. 131. 142. 145. 157. 218 (cum 124. al. 9.) 235. Ev. 24. 36. al. 10. pluresve. Mt. BHV. al. 19. Ed. Clem. Heracl. Orig. ſaepe et diſ. Dionyſ. alex. Baſ. Nyſſ. Epiph. Chryſ. (etiam in Mt. 5 codd.) Cyr. Theophyl. Alii. (d) = 44. Alius. emmer. Orig. ſemel. (15ies habet.) || + ὑμῶν. S. in m. 40. 63. 118. 124. 218 (c. al. 6.) al. 6. Mt. a. g. r. 10. Copt. Clem. Orig. ſemel. (14ies omittit) Didym. Chryſ. etiam in Mt. 3 codd. || πατρὸς ad πατρὸς = K. 64. (e) ἔστιν. 60. 131. Mt. f. Syr. p. Orig. ſemel. (bis ut rec.) Iren. (f) = Orig. ſemel. (quater habet.) ὡς. 157. corb. foſſ. καθὼς καὶ. veron. verc. Mm. colb. corb. Cyr. Antioch. Ambr. Auct. quaeſt. N. T. || ὑμεῖς υἱοί ἐστε τοῦ πατρὸς ὑμῶν τοῦ διαβόλου, ὅτι ψεύστης ἐστὶν, ὅτι ὁ πατὴρ αὐτοῦ ψεύστης ἦν. ἐκεῖνος ἀνθρωποκτόνος ἦν, καὶ ἐν τῇ ἀληθείᾳ οὐκ ἔμεινεν. ὅταν λαλεῖ, τὸ ψεῦδος ἐκ τῶν ἰδίων λαλεῖ· ὅτι καὶ ὁ πατὴρ αὐτοῦ ψεύστης ἦν. Epiph. ſeu ap. eum Cajani, item Archontici. (g) = D. 14. It. exc. brix. gat. for. germ. mart. foſſ.

ἀλήθειαν λέγω, οὐ πιστεύετέ
46 μοι [h]. [i] Τίς ἐξ ὑμῶν ἐ-
λέγχει με περὶ ἁμαρτίας; εἰ
[k] † ἀλήθειαν λέγω, [l] διατί
ὑμεῖς" οὐ πιστεύετέ μοι;
47 Ὁ ὢν ἐκ τοῦ θεοῦ, τὰ ῥή-
ματα τοῦ θεοῦ ἀκούει· διὰ [m]
τοῦτο" ὑμεῖς οὐκ ἀκούετε,
[n] ὅτι ἐκ τοῦ θεοῦ οὐκ ἐστέ."
48 Ἀπεκρίθησαν [o] † οἱ ἰουδαῖοι
καὶ εἶπον αὐτῷ· οὐ καλῶς
[p] λέγομεν" ἡμεῖς, ὅτι σαμα-
ρείτης εἶ σὺ, καὶ δαιμόνιον
49 ἔχεις; Ἀπεκρίθη ἰησοῦς·
ἐγὼ δαιμόνιον οὐκ ἔχω, ἀλλὰ
τιμῶ τὸν πατέρα μου, καὶ
50 ὑμεῖς [q] ἀτιμάζετέ" με. Ἐγὼ
[r] δὲ" οὐ ζητῶ τὴν δόξαν μου·
ἔστιν ὁ ζητῶν καὶ κρίνων.
51 [Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν· [s] ἐάν
τις" τὸν [t] λόγον τὸν ἐμὸν"
τηρήσῃ, θάνατον οὐ μὴ θεω-
52 ρήσῃ εἰς τὸν αἰῶνα.] Εἶπον
[u] — οὖν" αὐτῷ οἱ ἰουδαῖοι·
νῦν ἐγνώκαμεν, ὅτι δαιμόνιον
ἔχεις· ἀβραὰμ ἀπέθανε καὶ οἱ
προφῆται, καὶ σὺ λέγεις· ἐάν
τις τὸν λόγον μου τηρήσῃ,
οὐ μὴ [x] γεύσηται" θανάτου
53 [y] — εἰς τὸν αἰῶνα·" Μὴ
σὺ μείζων εἶ τοῦ [z] πατρὸς ἡ-
μῶν" ἀβραὰμ, [a] ὅστις" ἀπέ-
θανε; [b] καὶ οἱ προφῆται ἀπέ-
θανον·" τίνα σεαυτὸν [c] † ποι-
εῖς;

Hh 3

k † δὲ. o † οὖν. x. γεύσεται. c † σύ.

(h) + ὑμεῖς. D. cant. (i) Vſ. 46 = D. 235. Mt. a* cant. (k) = BCL. 1. 33. 69. 157. al. 3. Mt. r. ſ. 10. 11. Syr. utr. Copt. Arm. Syr. hieroſ. Slav. Vulg. It. Orig. Cyr. (l) = Mt. V. || ὑμεῖς = 71. 157. Arm. Goth. Slav. 2. 3. Vulg. verc. mart. (m) τί. 63. 71. Mt. r. 10. (n) = DG. 113. cant. (o) = BCDL. 1. 33. 69. 118. Ev. 18. al. 4. Mt. n. 11. Syr. Perſſ. Copt. Arm. Slav. 2. 3. Vulg. mſ. It. (exc. brix. for. germ. mart.) Orig. Cyr. (p) ἐλέγομεν. 10. 59. 63. 71. Mt. a. i. r. ſ. x. 7. 10. Chryſ. in commentar. etiam in Mt. λ. μ. (q) ἠτιμάσατε. L. Ed. Vulg. (r) = 69. 232. Mt. B. Arm. Orig. ſemel in textu. Cyr. Chryſ. etiam in Mt. 4 codd. (s) ὃς ἂν. D. (St. β.) Syr. Arr. Perſ. p. Aeth. cant. (t) ἐμὸν λόγον. BCDL. Mt. 17. Orig. ſaepe. Cyr. λόγον μου. 142* Mt. H. bis. item Chryſ. etiam in Mt. 4 codd. (u) = BC. 106. Syr. Copt. Arm. veron. verc. Orig. (x) ACDLS. 1. 10. 36. 40. 69. 72. 91. 106. 124. 127. 131. 218 (c. al. 7.) 235. Ev. 4. 5. 24. 36. al. 21. Mt. H. al. 17. Ed. Orig. Cyr. θεωρήσῃ. B. Ev. 32. (y) = D. Mt. ſ. cant. veron. colb. corb* Nonn. (z) = D. cant. veron. verc. corb. colb. || ἡμῶν = 16. (a) ὅτι. D. cant. verc. (b) = 29. 40. 63. 71. Mt. a. r. 10. (c) = ABCDGL. 1. 36. 106. 124. 127. 131. 235. Ev. 36. al. 18. pluresque et Barber. 5. Mt. a. o. r. ſ. x. 10. Copt. Slav. 2. Vulg. It. Orig. Cyr. Chryſ. (etiam in Mt. 3 codd.) Theophyl.

54 εἴς; Ἀπεκρίθη ἰησοῦς· ἐὰν
ἐγὼ [d] δοξάζω" ἐμαυτὸν, ἡ
δόξα μου οὐδέν ἐστιν. ἔστιν
[e] ὁ πατήρ μου" ὁ δοξάζων
με, ὃν ὑμεῖς λέγετε, ὅτι
55 θεὸς [f] ∽ ὑμῶν" ἐστι, Καὶ
οὐκ ἐγνώκατε αὐτόν· ἐγὼ δὲ
οἶδα αὐτόν. καὶ ἐὰν εἴπω, ὅτι
οὐκ οἶδα αὐτὸν, ἔσομαι ὅμοι-
ος ὑμῶν, ψεύστης· ἀλλ' οἶδα
αὐτὸν, καὶ τὸν λόγον αὐτοῦ
56 τηρῶ. Ἀβραὰμ ὁ πατὴρ ὑ-
μῶν ἠγαλλιάσατο, ἵνα ἴδη
τὴν [g] ἡμέραν" τὴν ἐμήν· καὶ
57 εἶδε, καὶ [h] ἐχάρη." Εἶπον
οὖν οἱ ἰουδαῖοι πρὸς αὐτόν·
[i] πεντήκοντα" ἔτη [k] οὔπω"
ἔχεις, καὶ ἀβραὰμ ἑώρακας;
58 Εἶπεν [l] αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς· ἀμὴν
ἀμὴν λέγω ὑμῖν· πρὶν ἀβραὰμ
[m] γενέσθαι," ἐγὼ [n] εἰμι."
59 Ἦραν οὖν λίθους, ἵνα βάλω-
σιν ἐπ' αὐτόν· ἰησοῦς δὲ ἐκρύ-
βη, καὶ ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ ἱε-
ροῦ [o] †.]

Καὶ

---

f ∽ ἡμῶν. o † διελθὼν διὰ μέσου αὐτῶν, καὶ παρῆγεν οὕτως.

(d) δοξάσω. BD. 1. al. 3. cant. verc. corb. colb. Orig. Chryſ. in Mt. 3 codd. Ambr. (e) = Chryſ. etiam in Mt. 5 codd. || = μου. Arm. Syr. hieroſ. (Syr. p. habet c. aſt.) Orig. Tert. (f) ACGKLMS. 1. 33. 36. 40. 63. 64. 69. 72. 91. 106. 124. 131. 157. 235. Ev. 3. 24. al. 28. Mt. V. al. 8. Ed. Syr. utr. Arr. Perſſ. Copt. ap. Beng. Aeth. Slav. omnes. Goth. Vulg. mſ. Sax. brix. germ. gat. Mm. mart. for. tol. emmer. Theophyl. Aug. (g) δόξαν. 106* (h) ἐχάρην. 1. (i) τεσσαράκοντα. Barber. 1. Mt. g. Codd. qu. ap. Euthym. Chryſ. (etiam in Mt. 5 codd.) Serm. contra omn. haereſ. Dial. de trin. ap. Ath. (k) = 225. οὐδέπω. D. (l) + οὖν. DGK. 1. 131. 235. Ev. 4. 5. al. 20. Mt. B. al. 5. cant. + δέ. 71. || καὶ εἶπεν. L. 9. 106. 220. Mt. q. (m) = D. cant. veron. verc. corb. colb. Ignat. Epiph. ſaepe. Pſeudo Ath. Novatian. Victorin. Chryſol. Ansbert. (n) ἤμην. 225. (o) = D. Barber. 1. Ed. Perſ. w. Sahid. Arm. (poſt ἐξῆλθεν adjiciens tantum ἐπορεύετο.) Vulg. It. (exc. brix.) Orig. ut videtur. Cyr. in h. l. Arnob. Nec attingit Chryſ. καὶ διῆλθε διὰ μέσου αὐτῶν καὶ ἐπορεύετο. Syr. Perſ. p. *tranſiens per medium eorum, et ibat.* brix. καὶ διελθὼν διὰ μέσου αὐτῶν, ἐπορεύετο οὕτως. Slav. 2. 3. καὶ διελθὼν διὰ μέσου αὐτῶν ἐπορεύετο, καὶ παρῆγεν οὕτως. CL. Mt. ſ. Copt. Syr. p. (ſed ἐπορεύετο c. aſt.) Cyr. alicubi. Ath. καὶ διελθὼν διὰ μέσου αὐτῶν παρῆγεν οὕτως. Mt. 11. || ἐξῆλθεν . . . οὕτως] ἐξῆλθεν ἀπ' αὐτῶν διὰ μέσου ἐκ τοῦ ἱεροῦ, καὶ παρῆγεν οὕτως. 69. || *exivit de templo et abſcondit ſe.* hoc ord. omiſſis caeteris, tolet.

1 Καὶ [παράγων [p] εἶδεν
ἄνθρωπον τυφλὸν ἐκ [q] γενε-
2 τῆς" [r]. Καὶ ἠρώτησαν αὐ-
τὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, λέγον-
τες· ῥαββὶ, [s] τίς" ἥμαρτεν;
οὗτος, ἢ οἱ γονεῖς αὐτοῦ, ἵνα
3 τυφλὸς γεννηθῇ; Ἀπεκρί-
θη [t] † ἰησοῦς· οὔτε οὗτος
ἥμαρτεν, οὔτε οἱ γονεῖς αὐ-
τοῦ· ἀλλ' ἵνα φανερωθῇ τὰ
ἔργα τοῦ θεοῦ ἐν αὐτῷ.
4 [u] Ἐμὲ" δεῖ ἐργάζεσθαι τὰ
ἔργα τοῦ πέμψαντός [x] με,"
ἕως ἡμέρα ἐστίν· ἔρχεται νὺξ,
ὅτε οὐδεὶς δύναται ἐργάζε-
5 σθαι. Ὅταν ἐν τῷ κόσμῳ
ὦ, φῶς, εἰμι τοῦ κόσμου.

6 Ταῦτα εἰπὼν, ἔπτυσε χαμαὶ,
καὶ ἐποίησε πηλὸν ἐκ τοῦ
πτύσματος, καὶ ἐπέχρισε [y]
[z] τὸν πηλὸν ἐπὶ" τοὺς ὀφθαλ-
7 μοὺς [a] — τοῦ τυφλοῦ." Καὶ
εἶπεν αὐτῷ· ὕπαγε, νίψαι εἰς
τὴν κολυμβήθραν τοῦ σιλω-
άμ· [b] ὃ ἑρμηνεύεται, ἀπε-
σταλμένος." ἀπῆλθεν [c] οὖν,"
καὶ ἐνίψατο, καὶ ἦλθε βλέ-
8 πων. Οἱ οὖν γείτονες, καὶ
οἱ θεωροῦντες αὐτὸν τὸ πρό-
τερον, [d] ὅτι" [e] προσαίτης ἦν,"
ἔλεγον· οὐχ οὗτός ἐστιν ὁ κα-
9 θήμενος καὶ προσαιτῶν; Ἄλ-
λοι ἔλεγον· [f] ὅτι οὗτός ἐστιν·
ἄλλοι δέ· ὅτι" ὅμοιος αὐτῷ
Hh 4 ἐστιν.

t † ὁ. e. τυφλὸς ἦν.

(p) + (ὁ) ἰησοῦς. GH. Alii. Evangeliſtaria. Ed. Vulg. (non tol.) colb. corb. germ. Mm. gat. Chryſ. etiam in Mt. 6 codd. (q) γεννητῆς. E. 1. 42. 72* 124. 235. Ev. 1. al. 16. pluresve. Mt. a. al. 5. γενητῆς. 2. Mt. BV. μ. χ. γεννετῆς. 108. Alii. Mt. f. λ. 10. (r) + καθήμενον. D. (St. β.) cant. (s) τί. 69. Perſ. p. Sax. (t) = ABCLS. Alii. Mt. HV. al. 18. Ed. (u) ἡμᾶς. BDL. Copt. Sahid. Aeth. Arr. cant. Cyr. Nonn. || ἐργάζεσθε ἕως etc. Orig. et Hier. ter. (x) ἡμᾶς. L. Copt. Aeth. Arr. Cyr. (y) + αὐτοῦ. ABCL. 1. 33. 157. Mt. 11. + αὐτῷ. D. Slav. 3. cant. (z) = 1. 106. Syr. Perſ. p. Copt. verc. || = τὸν πηλὸν. 69. 108. brix. colb. αὐτὸ. corb. (a) = BL. 1. Slav. 3. αὐτοῦ. D. Aeth. Slav. 2. Vulg. cant. verc. colb. corb. for. foſſ. Mm. gat. Iren. Arnob. *illius coeci*, veron. (b) = Syr. (c) = 68. Arm. Goth. verc. colb. (d) ὅτι. Conject. (e) ABC*D (St. β.) KL. 1. 33. 62. 118. 124. 157. Alius. Syr. utr. Arr. Perſ. w. Copt. Aeth. Arm. Sahid. Goth. Slav. 2. Vulg. cant. brix. corb. germ. foſſ. for. gat. Mm. Pſeudo Ath. Cyr. Chryſ. (etiam in Mt. 6 codd.) Theophyl. in commentar. ut videtur. Aug. πτωχὸς ἦν. Ed. τυφλὸς ἦν καὶ προσαίτης. 69. veron. verc. colb. (f) οὐχὶ, ἀλλ'. L. Mt. λ. 11. || ἄλλοι] ἕτεροι. D. || δὲ· ὅτι] ἔλεγον· οὐχὶ, ἀλλ'. BCG ut videtur. 1. 71. ap. Mill. Syr. Arr. Perſ. w. Copt. Sahid. Aeth. Arm. Syr.

p. in

ἐστιν. ἐκεῖνος [g] ἔλεγεν· ὅτι
10 ἐγώ εἰμι. Ἔλεγον οὖν αὐτῷ·
πῶς [h] [i] ἀνεῴχθησάν" [k] σου"
11 οἱ ὀφθαλμοί; Ἀπεκρίθη ἐ-
κεῖνος [l] — καὶ εἶπεν·" [m] ἄν-
θρωπος, [n] λεγόμενος ἰησοῦς,
πηλὸν ἐποίησε, καὶ ἐπέχρισέ
μου τοὺς ὀφθαλμοὺς, καὶ εἶ-
πέ μοι· ὕπαγε [o] εἰς [p] τὸν" σι-
λωὰμ, καὶ νίψαι· [q] ἀπελθὼν
δὲ καὶ νιψάμενος, ἀνέβλε-
12 ψα." Εἶπον [r] — οὖν" αὐ-
τῷ· ποῦ ἐστιν ἐκεῖνος; λέγει·
οὐκ οἶδα.
13 Ἄγουσιν αὐτὸν πρὸς
τοὺς φαρισαίους, τόν ποτε
14 τυφλόν. Ἦν δὲ σάββατον,
[s] ὅτε" τὸν πηλὸν ἐποίησεν ὁ
ἰησοῦς, καὶ ἀνέῳξεν αὐτοῦ
15 τοὺς ὀφθαλμούς. Πάλιν οὖν
ἠρώτων αὐτὸν [t] καὶ" οἱ φα-
ρισαῖοι, πῶς ἀνέβλεψεν. ὁ δὲ
εἶπεν αὐτοῖς· πηλὸν ἐπέθηκέ
[u] μου ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς," καὶ
ἐνιψά-

k. σοι. p ∾ τὴν κολυμβήθραν τοῦ. u. ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμούς μου.

p. in m. Vulg. veron. germ. mart. foſſ. for. Cyr. δὲ ἔλεγον· οὐχὶ. ἀλλ' ὅτι. 124. *dicebant, non ſimilis ei eſt*, Perſ. p. δὲ ἔλεγον, ὅτι. Slav. corb. colb. ἔλεγον. 40. ἔλεγον, ὅτι. 80. Mt. r. ſ. 10. || δὲ = 86. ap. Beng. 157. Goth. tol. (g) + δὲ. AK. 42. 57. 69. 72. 124. 157. al. 3. Syr. Arr. Arm. Aeth. Syr. p. c. aſt. Goth. Vulg. It. (exc. for. cant.) Theophyl. (h) + οὖν. CDL. 157. cant. verc. (i) ἠνεῴχθησαν. CDLM. Alii. Mt. BV. al. 6. Ed. (k) ACDELS. Ev. 1. 2. 36. Alii. Mt. BHV. al. 16. Ed. (etiam St. 3.) Syr. utr. Copt. Arm. Sax. cant. veron. tol. Cyr. Chryſ. (etiam in Mt. 6 codd.) Theophyl. Aug. (l) = BCDL. 33. 118. Sahid. Arm. Vulg. cant. colb. for. corb. (m) + ὁ. BL. 1. (n) + ὁ. CL. 1. 118. Syr. p. c. aſt. (o) + νίψαι (omiſſo poſtea καὶ νίψαι.) 13. 28. 76. 80. 219. 220. Mt. BV. Syr. p. in m. brix. Cyr. Chryſ. etiam in Mt. 6 codd. Neutro loco habet 131. (p) BDL. 1. Copt. Arm. Syr. hieroſ. cant. veron. verc. colb. corb. Cyr. item Syr. Ar. τοῦ. 118. (q) ἀπῆλθον οὖν, καὶ ἐνιψάμην, καὶ ἦλθον βλέπων. D. cant. (r) = A. 33. 118. Ev. 28. Mt. χ. Syr. Arr. Perſſ. Copt. Arm. Sax. for. δὲ. veron. brix. καὶ εἶπον. BL. 1. 157. Vulg. Cyr. (s) ἐν ᾗ ἡμέρᾳ. BL. 33. Syr. p. in m. Perſ. p. veron. verc. colb. corb. Mm. Cyr. (t) = 69. 124. 157. al. 5. Mt. BV. x** χ. 17. Syr. Perſſ. Arm. Slav. 2. 3. Vulg. It. exc. cant. mart. (u) BEGLMS. 218 (c. al. 8.) Ev. 2. 24. 36. al. 36. pluresve. Mt. HV. al. 19. Ed. Cyr. μοι ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς. H. Mt. B. Ed. Syr. p. (c. aſt. ante μοι) Goth. Vulg. brix. for. colb. corb. μοι τοῖς ὀφθαλμοῖς. Ev. 28. || μου] = 116. Ev. 1. al. 4. Ante ἐπέθ. ponit A. || ἐπὶ] = 57. al. 2. Mt. ψ.

16 ἐνιψάμην, καὶ βλέπω. Ἔλε-
γον οὖν ἐκ τῶν φαρισαίων τι-
νές· οὗτος [x] ὁ ἄνθρωπος" οὐκ
ἔστι παρὰ [y] = τοῦ" θεοῦ,
[z] ὅτι" τὸ σάββατον οὐ τηρεῖ.
ἄλλοι [a] ἔλεγον· πῶς δύναται
ἄνθρωπος ἁμαρτωλὸς τοιαῦτα
σημεῖα ποιεῖν; καὶ σχίσμα ἦν
17 ἐν αὐτοῖς. Λέγουσι [b] τῷ τυ-
φλῷ [c] πάλιν·" σὺ τί λέγεις
περὶ αὐτοῦ, ὅτι ἤνοιξέ σου
τοὺς ὀφθαλμούς; ὁ δὲ εἶπεν·
18 ὅτι προφήτης ἐστίν. Οὐκ
ἐπίστευσαν [d] οὖν" οἱ ἰουδαῖοι
[e] περὶ αὐτοῦ," [f] — ὅτι τυ-
φλὸς ἦν, καὶ ἀνέβλεψεν,"
ἕως ὅτου ἐφώνησαν τοὺς γο-
νεῖς [g] αὐτοῦ τοῦ ἀναβλέψαν-
19 τος." Καὶ ἠρώτησαν αὐτοὺς,
λέγοντες· [h] οὗτός ἐστιν" ὁ
υἱὸς ὑμῶν, ὃν ὑμεῖς [i] λέγε-
τε," ὅτι τυφλὸς ἐγεννήθη;
20 πῶς οὖν ἄρτι βλέπει; Ἀπε-
κρίθησαν [k] [l] αὐτοῖς" οἱ γο-
νεῖς αὐτοῦ [m] καὶ εἶπον· οἴδα-
μεν, ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς
ἡμῶν, καὶ ὅτι τυφλὸς ἐγεν-
21 νήθη· Πῶς δὲ νῦν βλέπει,
[n] οὐκ οἴδαμεν·" ἢ τίς ἤνοιξεν
αὐτοῦ τοὺς ὀφθαλμοὺς, [o] ἡ-
μεῖς" οὐκ οἴδαμεν· [p] αὐτὸς
ἡλικίαν ἔχει· αὐτὸν ἐρωτήσα-

(x) = 61. al. 2. Poſt θεοῦ ponunt BDL. 157. (y) = ABDL. 1. 69. 106. 157. 218 (c. 124. al. 5.) al. 3. pluresve. Mt. BH. al. 8. Cyr. Theophyl. Chryſ. in Mt. λ. μ. (z) *qui*, Vulg. for. colb. corb. germ. Mm. gat. Aug. Ambroſiaſt. (a) + δέ. D. 1. 69. 124. al. 2. Ed. Syr. Arr. Perſ. w. Copt. Aeth. Vulg. cant. colb. corb. Mm. gat. tol. (non emmer.) Cyr. (b) + οὖν. ABDL. 1. 69. al. 6. Mt. p. al. 3. Ed. Copt. Syr. p. c. aſt. Vulg. It. Cyr. (c) = D. cant. veron. verc. colb. corb. Ante τῷ τυφλῷ ponit Arm. (d) = D. al. 3. It. (exc. for. colb. germ. foſſ. gat. tol**) (e) = 56. verc. Chryſ. etiam in Mt. 6 codd. (f) = D. cant. || καὶ ἀνέβλεψε = veron. (g) = corb. || αὐτοῦ = D. 131. Mt. ψ. Sahid. Arm. cant. || τοῦ ἀναβλέψαντος = 1. 118. al. 3. Copt. Perſ. p. veron. verc. colb. Chryſ. etiam ap. Mt. *ejus, qui viderant eum*, Mm. item gat. foſſ. germ. (h) εἰ ἔστιν οὗτος. D. Syr. cant. (i) ἐλέγετε. GM. a'. 7. Mt. g. (k) + δέ. AMS. Ev. 2. 24. plurimi. Mt. BHV. al. 17. Ed. Syr. utr. brix. + οὖν. B. Ev. 15. Goth. Vulg. mſ. (l) = BL. 33. 69. al. 4. Mt. B. f. χ. 11. Syr. Perſ. p. Copt. Aeth. verc. brix. corb. Cyr. αὐτῷ. 27. (ap. Mill. 28.) 45. (m) + τοῦ ἀναβλέψαντος. G. (n) = 56. 58. 218 (cum 125.) Syr. Perſ. p. Arr. Chryſ. etiam in Mt. 7 codd. (o) = 44. 80. Mt. i. ψ. Syr. Arr. Perſ. w. tol. (p) αὐτὸν (ἐπερωτ. D.) ἐρωτήσατε, (αὐτός. B.) ἡλικίαν ἔχει. BDL. 1. 157. Perſ. w. Copt.

τε·" αὐτὸς [q] περὶ [r] αὐτοῦ"
22 λαλήσει. Ταῦτα εἶπον οἱ γο-
νεῖς αὐτοῦ, ὅτι ἐφοβοῦντο
τοὺς ἰουδαίους. ἤδη γὰρ [s] συνε-
τέθειντο" οἱ ἰουδαῖοι, ἵνα
ἐάν τις αὐτὸν ὁμολογήσῃ χρι-
στὸν, ἀποσυνάγωγος γένηται.
23 Διὰ τοῦτο οἱ γονεῖς αὐτοῦ εἶ-
πον· [t] ὅτι" ἡλικίαν ἔχει, αὐ-
τὸν ἐρωτήσατε.

24 Ἐφώνησαν [u] οὖν" [x] ἐκ
δευτέρου" [y] τὸν ἄνθρωπον,"
ὃς ἦν τυφλὸς, καὶ εἶπον αὐ-
τῷ· δὸς δόξαν τῷ θεῷ· ἡμεῖς
οἴδαμεν, ὅτι ὁ ἄνθρωπος οὗ-
25 τος ἁμαρτωλός ἐστιν. Ἀπε-
κρίθη [z] = οὖν" ἐκεῖνος [a] —
καὶ εἶπεν·" εἰ ἁμαρτωλός
ἐστιν, οὐκ οἶδα· ἓν οἶδα, ὅτι,
τυφλὸς [b] ὢν," ἄρτι βλέπω.
26 Εἶπον [c] δὲ" αὐτῷ [d] πάλιν·"
τί ἐποίησέ σοι; πῶς ἤνοιξέ
27 σου τοὺς ὀφθαλμούς; Ἀπε-
κρίθη αὐτοῖς· εἶπον ὑμῖν [e]
ἤδη," καὶ [f] οὐκ" [g] ἠκούσα-
τε·" τί πάλιν θέλετε ἀκούειν;
μὴ καὶ ὑμεῖς θέλετε [h] αὐτοῦ"
μαθη-

Copt. Aeth. Vulg. It. Cyr. Aug. || = αὐτὸν ἐρωτήσατε. veron. Chryſ. etiam in Mt. 7 codd. (q) + τὰ. 106. 157. 235. al. 6. Mt. f. g. 10. Chryſ. in Mt. 3 codd. (r) ἑαυτοῦ. Δ. 218 (c. al. 10.) plurimi. Mt. HV. al. 16. Ed. Chryſ. etiam in Mt. 3 codd. (s) συνετέθειντο. A. Ev. 28. Ed. Syr. p. in m. graece. συνετίθεντο. G. 76. ap. Wetſt. Mt. q. x. συνέθεντο. 116. al. 2. Theophyl. Alii aliter. *Cogitaverant*, ſ. *conſilium fecerant*, ſ. *conſiliati erant*, ſ. *conſpiraverant*, ſ. *conſtituerant*, ſ. *decreverant*, latt. (t) = DL. cant. verc. colb. (u) = 131. Mt. H. q. x. Arm. (x) poſt ἄνθρωπον ponunt BDL. Sahid. cant. colb. corb. πάλιν ἐκ δευτέρου, et ponit ante ἐφώνησαν, Arm. || = gat. (y) αὐτὸν. D. cant. (z) = KS. 1. 28. 40. 42. 63. 64. 91. Ev. 2. 24. 36. al. 14. Mt. BH. f. z** al. 5. Syr. Arr. Perſſ. Copt. Sahid. verc. Chryſ. etiam in Mt. 7 codd. (a) = ABDL. 1. 33. 42. 106. al. 3. Syr. p. Sahid. Goth. cant. brix. Cyr. || Perſſ. Arm. Vulg. It. (exc. cant. brix.) omittunt ἀπεκρίθη. (b) ἤμην καὶ. DL. 1. 118. Sahid. Aeth. Slav. Perſ. p. cant. verc. brix. corb. colb. Cyr. in commentar. Ambr. ſemel. (c) οὖν. BDKL. 1. 13. 61. 69. 118. 124. ap. Birch. 157. Mt. d. r. f. Ed. Syr. utr. Copt. Sahid. Vulg. It. Cyr. || = verc. (d) = BD. Copt. Sahid. Ar. p. Slav. 6. Vulg. It. (exc. brix.) Nonn. Ante εἶπον ponit Arm. (e) = Syr. verc. ἅπαξ. Chryſ. etiam in Mt. 6 codd. (f) = Vulg. It. (exc. cant. verc. brix. gat.) (g) ἐπιστεύσατε. 69. 124. al. 2. πιστεύετε. 28. Alius. (h) = 69. Poſt μαθηταὶ ponunt DL. 131. 157. al. 5. Mt. a. al. 3. Verſſ. Cyr. Chryſ. etiam in Mt. 6 codd.

28 μαθηταὶ γενέσθαι; Ἐλοιδό-
ρησαν [i] † αὐτὸν, καὶ εἶπον·
σὺ εἶ μαθητὴς ἐκείνου· ἡμεῖς
[k] δὲ" τοῦ μωσέως ἐσμὲν μα-
29 θηταί. [l] Ἡμεῖς οἴδαμεν,"
ὅτι μωσῇ [m] λελάληκεν" ὁ
θεός [n]· τοῦτον δὲ οὐκ οἴδαμεν
30 πόθεν ἐστίν. Ἀπεκρίθη ὁ
ἄνθρωπος καὶ εἶπεν αὐτοῖς·
[o] ἐν γὰρ τούτῳ" θαυμαστόν
ἐστιν, ὅτι [p] ὑμεῖς οὐκ οἴδα-
τε" πόθεν ἐστὶ, καὶ ἀνέῳξέ
31 μου τοὺς ὀφθαλμούς. [q] Οἴ-
δαμεν" [r] = δὲ," ὅτι [s] ἁμαρ-
τωλῶν" ὁ θεὸς οὐκ [t] ἀκούει"
ἀλλ' ἐάν τις [u] θεοσεβὴς ᾖ,"
καὶ τὸ θέλημα αὐτοῦ ποιῇ,
32 [x] τούτου ἀκούει." Ἐκ τοῦ
αἰῶνος οὐκ ἠκούσθη, ὅτι
ἤνοιξέ τις ὀφθαλμοὺς τυφλοῦ
33 γεγεννημένου· Εἰ μὴ ἦν οὗ-
τος παρὰ θεοῦ, οὐκ ἠδύνατο
34 ποιεῖν οὐδέν. Ἀπεκρίθησαν
καὶ εἶπον αὐτῷ· ἐν [y] ἁμαρ-
τίαις" σὺ ἐγεννήθης [z] ὅλος,"
καὶ σὺ διδάσκεις ἡμᾶς; καὶ
35 ἐξέβαλον αὐτὸν [a] ἔξω." Ἤ-
κουσεν ὁ ἰησοῦς, ὅτι ἐξέβα-
λον αὐτὸν ἔξω· καὶ εὑρὼν αὐ-
τὸν, εἶπεν αὐτῷ· σὺ πιστεύ-
εις εἰς τὸν υἱὸν τοῦ [b] ∾
36 θεοῦ;" Ἀπεκρίθη ἐκεῖνος
καὶ

---

i † οὖν. b ∾ ἀνθρώπου.

(i) = AEGHLS. Ev. 1. 2. 24. 36. al. 52. pluresve et Barber. 7. Mt. BHV. al. 20. Ed. Perſ. p. Vulg. mſ. veron. for. foſſ. tol. emmer. Aug. οἱ δὲ ἐλοιδόρ. DL. 1. 33. 157. Syr. (Syr. p. habet c. aſt.) Copt. Arm. cant. verc. brix. καὶ ἐλοιδόρ. B. Sahid. Cyr. Ambr. (k) = D. Perſ. p. Arm. cant. veron. corb. γάρ. Syr. (l) οἴδαμεν δέ. Mt. B. (m) ἐλάλησεν. A. Ed. (n) + καὶ ὅτι θεὸς ἁμαρτωλῶν οὐκ ἀκούει. D. cant. (o) ἐν γὰρ τοῦτο. 47. 124. ap. Birch. Ev. 3. 4. 5. 19. 20. 22. ἐν γὰρ τοῦτο. 85. ap. Beng. Ev. 32. Mt. V. bis. o. x. ἐν τούτῳ γάρ. B. Mt. ſ. φ. ἐν τούτῳ γὰρ τό. L. 1. Ed. Cyr. Chryſ. etiam in Mt. 5 codd. (p) ἡμεῖς οὐκ οἴδαμεν. 3. 74. (q) οἴδα μέν. Slav. 2. οἶδα. Perſ. p. Aeth. Slav. veron. (r) = BDGL. 1. 33. al. 4. Copt. Sahid. Arm. Slav. 2. Vulg. mſ. cant. veron. verc. colb. corb. foſſ. Cyr. *enim*, germ. (s) ἁμαρτωλόν. 63. 64. 131. Ev. 31. al. 12. Mt. V. a. c. f** Sahid. (t) ἐπακούει. 76. ap. Wetſt. Mt. q. (u) θέλει θεοσεβὴς εἶναι. Mt. x. (x) = 96. 97. Chryſ. etiam in Mt. 7 codd. (y) ἁμαρτίᾳ. 142. Sahid. veron. gat. Mm. (z) ὅλως. 1. 61. 131. 218 (c. al. 2.) Ev. 4. 18. 19. al. 7. Mt. i. n. p. in marg. z. 11. κυλλὸς ſ. κολεβός. Conject. Bernardi. (a) ἐκ τοῦ ἱεροῦ. Chryſ. aliquoties, etiam ap. Mt. || + *de ſynagoga*, foſſ. mart. (b) BD. Aeth. Sahid. cant. Chryſ. in Mt. λ conſtanter, et in φ* || Rec. Tert. Hilar. Victorin.

καὶ εἶπε· [c] ⁜ καὶ" τίς ἐστι,
κύριε, ἵνα πιστεύσω εἰς αὐ-
37 τόν; Εἶπε [d] = δὲ" αὐτῷ
ὁ ἰησοῦς· καὶ ἑώρακας αὐτὸν,
καὶ ὁ λαλῶν μετὰ σοῦ, ἐκεῖ-
38 νός ἐστιν. Ὁ δὲ ἔφη· πι-
στεύω, κύριε· καὶ προσεκύ-
39 νησεν αὐτῷ.] Καὶ εἶπεν ὁ
ἰησοῦς· [εἰς κρίμα ἐγὼ εἰς τὸν
κόσμον [e] τοῦτον" ἦλθον, ἵνα
οἱ μὴ βλέποντες βλέπωσι,
καὶ οἱ βλέποντες τυφλοὶ γέ-
40 νωνται. [f] = Καὶ" ἤκουσαν
ἐκ τῶν φαρισαίων [g] ταῦτα"
οἱ [h] ὄντες μετ' αὐτοῦ," καὶ
εἶπον αὐτῷ· μὴ καὶ ἡμεῖς τυ-
41 φλοί ἐσμεν; Εἶπεν [i] αὐτοῖς
ὁ ἰησοῦς· εἰ τυφλοὶ ἦτε, οὐκ
[k] ἂν" εἴχετε ἁμαρτίαν· νῦν
δὲ λέγετε· ὅτι βλέπομεν· [l] ἡ
= οὖν: ἁμαρτία ὑμῶν μένει."
1 [Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν· ὁ μὴ
εἰσερχόμενος διὰ τῆς θύρας
εἰς τὴν αὐλὴν τῶν προβάτων,
ἀλλὰ [m] ἀναβαίνων ἀλλαχό-
θεν," [n] ἐκεῖνος" κλέπτης
2 ἐστὶ καὶ λῃστής· Ὁ δὲ εἰς-
ερχόμενος διὰ τῆς θύρας, [o]
ποιμήν ἐστι" τῶν προβάτων.
3 Τούτῳ ὁ θυρωρὸς ἀνοίγει· καὶ
τὰ πρόβατα τῆς φωνῆς αὐ-
τοῦ ἀκούει· καὶ τὰ ἴδια πρό-
βατα

(c) + BDEGKMS. 1. 10. 28. 33. 36. 40. 63. 64. 69. 72. 91. 106. 124. 127. 131. 157. 218 (c. al. 9.) 235. Ev. 1. 2. 24. 36. al. 36. Mt. BHV. al. 19. Ed. Syr. p. Ar. Slav. (exc. 3.) cant. Cyr. Theophyl. Chryſ. etiam in Mt. 4 codd. (d) = BD. 33. Syr. utr. Perſ. p. Copt. Arm. cant. veron. καὶ εἶπε. Mt. f. Vulg. brix. for. colb. corb. Mm. gat. Cyr. (e) = Ev. 18. al. 2. Mt. f. Perſ. p. Copt. Syr. p. mſ. Chryſ. etiam in Mt. 9. μ. 4. item in λ. Φ. 7. ſemel. (habent Orig. Cyr.) (f) = BL. 157. Mt. f. Copt Arm. Cyr. δὲ. D. Slav. 2. 3. cant. οὖν. 1. (g) = D. 63. Ev. 32. Mt. 10. Sahid. Arm. Slav. 2. Vulg. It. exc. verc. (h) μετ' αὐτοῦ ὄντες. BDL. 1. 157. Mt. r. Cyr. (i) + οὖν. D. al. 10. Mt. d. f. cant. + δὲ, S. Ev. 2. 4. 18. al. 4. Mt. f. καὶ εἶπεν. 69. 124. ap. Alt. 235. al. 2. Mt. o. 17. Aeth. germ. (k) = D. 69. 124. ap. Alt. Alius. Mt. a. 10. (l) αἱ (οὖν) ἁμαρτίαι ὑμῶν μένουσι. D (St. β.) L. Syr. p. in m. cant. Cyr. καὶ αἱ ἁμαρτίαι ἐν ὑμῖν μένουσι. Arm. || οὖν = BDKL. 1. 33. 69. 157. Mt. Φ. λ. Copt. Vulg. for. brix. colb. corb. germ. foſſ. Mm. gat. Cyr. || *manet*] + *in vobis*, veron. verc. (m) ἀλλαχόθεν ἀναβαίνων. D. Arm. cant. (n) = Slav. ven. et 2. 3. verc. (o) αὐτός ἐστιν ὁ ποιμήν. D. Sahid. cant. οὗτός ἐστιν ὁ ποιμήν. Chryſ. (etiam in Mt. 6 codd.) veron. brix. colb. foſſ.

βατα [p] ∾ καλεῖ" κατ' ὄνομα,
4 καὶ ἐξάγει αὐτά. [q] — Καὶ"
ὅταν [r] τὰ ἴδια πρόβατα" ἐκ-
βάλῃ, ἔμπροσθεν αὐτῶν πο-
ρεύεται· καὶ τὰ πρόβατα αὐ-
τῷ ἀκολουθεῖ, ὅτι οἴδασι τὴν
5 φωνὴν αὐτοῦ. Ἀλλοτρίῳ δὲ
οὐ μὴ [s] ἀκολουθήσωσιν," ἀλ-
λὰ φεύξονται ἀπ' αὐτοῦ· ὅτι
οὐκ οἴδασι τῶν ἀλλοτρίων τὴν
6 φωνήν. Ταύτην τὴν παροι-
μίαν εἶπεν αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς·
ἐκεῖνοι δὲ οὐκ ἔγνωσαν, τίνα
7 ἦν, ἃ ἐλάλει αὐτοῖς. Εἶπεν
οὖν [t] πάλιν" αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς·
ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν· [u] ὅτι"
ἐγώ εἰμι [x] ἡ θύρα" τῶν προ-
8 βάτων. [y] Πάντες" ὅσοι [z] —
πρὸ ἐμοῦ" ἦλθον, κλέπται
[a] εἰσὶ" καὶ λῃσταί· ἀλλ' οὐκ
ἤκουσαν αὐτῶν τὰ πρόβατα.
9 [Ἐγώ εἰμι ἡ θύρα· δι' ἐμοῦ
ἐάν τις εἰσέλθῃ, σωθήσεται,
καὶ εἰσελεύσεται, καὶ ἐξελεύ-
σεται, καὶ νομὴν εὑρήσει.]
10 Ὁ κλέπτης οὐκ ἔρχεται, εἰ
μὴ ἵνα κλέψῃ καὶ θύσῃ καὶ
ἀπολέσῃ· ἐγὼ ἦλθον, ἵνα ζω-
ὴν

p ∾ φωνεῖ.

(p) ═ ABDL. 1. 157. Mt. ſ. Cyr. (q) ═ BL. 1. 157. ὅταν δὲ. K. 33. al. 5. Mt. ſ. Copt. veron. corb. colb. Cyr. (r) αὐτὰ. Syr. hieroſ. Chryſ. etiam in Mt. 5 codd. τὰ ἴδια. Goth. πάντα τὰ ἴδια. Cyr. τὰ ἴδια πάντα. BDL. 1. 33. Copt. Sahid. Lucif. *ſua omnia*, cant. *ſuas omnes*, verc. Lucif. *oves ſuas omnes*, veron. colb. corb. (s) ἀκολουθήσουσιν. ABDE. Ev. 3. 24. al. 6. Mt. V. al. 3. Ed. Cyr. Chryſ. etiam in Mt. 3 codd. (t) ═ 1. 63. 69. 124. Mt. 10. In aliis varie locum mutat. (u) ═ BGKL. 1. 33. 36. 40. 57. 61. 63. 69. 116. 142* Ev. 24. 31. al. 10. Mt. a. o. r. 10. Aeth. Arm. verc. Mm. Cyr. Lucif. (x) ὁ ποιμήν. Sahid. (y) ═ D. cant. veron. foſſ. Auct. quaeſt. ex N. T. (z) ═ EGMS. 36. 57. 64. 72. 106. 108. 131. 142. 226* 229* Ev. 3. 4. 5. 18. 19. 24. 31. 33. 36. al. 43. Mt. BKV. c. d. f. i. l. n. o. 17. Ed. Syr. Perſſ. Syr. hieroſ. Goth. Sax. Vulg. veron. verc. brix. colb. corb. germ. mart. for. Mm. tol. emmer. Baſ. Cyr. Chryſ. (etiam in Mt. 5 codd.) Theophyl. Euthym. Aug. diſ. Auct. ad Novatian. Scholia in Mt. a. d. g. || Poſt ἦλθον ponunt ABDL. 69. 127. 145. 157. 218 (c. al. 4.) al. 5. Mt. a. g. k. p. q. r. ſ. x. ζ. λ. ψ. ω. 10. 11. Orig. ter. item K. 1. 13. 33. 124. Alii et Barber. 4. Copt. Aeth. Arm. Syr. p. c. aſt. Arr. cant. foſſ. gat. Clem. bis. Iſid. peluſ. Nonn. Manichaei ap. Theophyl. Heſych. Aug. Fauſtus ap. Aug. Hier. Lucif. Quaeſt. ex N. T. || ═ ὅσοι πρὸ ἐμοῦ ἦλθον. Sahid. (a) ἦσαν. 6. 63. 71. 116. Mt. a. r. 10. 11. Arm. Hier.

ἣν ἔχωσι, καὶ [b] περισσὸν"
11 ἔχωσιν. Ἐγώ εἰμι ὁ ποιμὴν
ὁ καλός· ὁ ποιμὴν ὁ καλὸς τὴν
ψυχὴν αὐτοῦ [c] τίθησιν" ὑπὲρ
12 τῶν προβάτων. Ὁ μισθω-
τὸς [d] δὲ" καὶ οὐκ ὢν ποιμήν,
οὗ οὐκ [e] εἰσὶ" τὰ πρόβατα
ἴδια, θεωρεῖ τὸν λύκον ἐρχό-
μενον, καὶ ἀφίησι τὰ πρόβα-
τα, καὶ φεύγει· καὶ ὁ λύκος
ἁρπάζει [f] αὐτὰ," καὶ σκορ-
13 πίζει [g] τὰ πρόβατα." [h] — Ὁ
δὲ μισθωτὸς φεύγει," ὅτι μι-
σθωτός ἐστι, καὶ οὐ μέλει αὐ-
14 τῷ περὶ τῶν προβάτων. Ἐγώ
εἰμι ὁ ποιμὴν ὁ καλὸς· καὶ γι-
νώσκω τὰ ἐμὰ, καὶ [i] ∾ γι-
νώσκομαι ὑπὸ τῶν ἐμῶν," *
15 Καθὼς γινώσκει με ὁ πατὴρ,
κἀγὼ γινώσκω τὸν πατέρα·
καὶ τὴν ψυχήν μου τίθημι
16 ὑπὲρ τῶν προβάτων. Καὶ
ἄλλα πρόβατα ἔχω, ἃ οὐκ
ἔστιν ἐκ τῆς αὐλῆς ταύτης·
κἀκεῖνά [k] με δεῖ" ἀγαγεῖν·
καὶ τῆς φωνῆς μου [l] ἀκού-
σουσι," καὶ [m] ∾ γενήσεται"
μία [n] ποίμνη," εἷς ποιμήν.]
17 [Διὰ τοῦτο [o] ὁ πατήρ με"
ἀγαπᾷ, ὅτι ἐγὼ τίθημι τὴν
ψυχήν μου, [p] ἵνα πάλιν λά-
18 βω αὐτήν." Οὐδεὶς αἴρει
αὐτὴν ἀπ' ἐμοῦ, [q] ἀλλ' ἐγὼ
τίθημι αὐτὴν ἀπ' ἐμαυτοῦ·"
ἐξουσίαν ἔχω θεῖναι αὐτήν,
καὶ ἐξουσίαν ἔχω [r] πάλιν"
[s] λαβεῖν"

---

i ∾ γινώσκουσί με τὰ ἐμά. m ∾ γενήσονται.

(b) περισσότερον. 69. 157. Ev. 20. Mt. λ. Vulg. It. (c) δίδωσιν. D. (St. β.) Perſ. p. Vulg. cant. colb. for. foſſ. mart. gat. Aug. (non Tert. Cypr. Lucif. Hilar. Ambr.) (d) = GL. 1. Vulg. mſ. verc. for. mart. Ante μισθωτὸς ponunt D. 69. 124. 157. (e) ἐστιν. ABL. 1. 42. 69. Euſ. Cyr. Chryſ. in Mt. 4 codd. (f) = D. Syr. Perſſ. Arr. Sahid. Vulg. It. exc. verc. brix. colb. (g) = BDL. 1. 33. 37. 42. Alius. Copt. Aeth. Arm. Syr. hieroſ. cant. Lucif. (h) = BDL. 1. Copt. Sahid. Aeth. Arm. Syr. hieroſ. cant. Lucif. Epiſt. oriental. ad Symm. (i) BD (St. β.) L. Arr. Copt. Sahid. Aeth. Goth. Slav. Vulg. It. Cyr. Epiph. Nonn. (k) δεῖ με. BDL. 1. 69. 124. Mt. φ. Vulg. It. (l) ἀκούσωσι. A. 42. 61. 69. 124. 131. 235. al. 8. Mt. V. 19. al. 8. Ed. Theophyl. *ut . . . audiant*, verc. (m) BDL. 1. 33. Mt. λ. ο. Perſ. p. Syr. p. in m. cant. brix. (n) αὐλή. 96** ap. Mill. Hier. ſemel diſ. (o) με ὁ πατήρ. BDL. Mt. r. ſ. It. (p) = 157. (q) = D. 64. Mt. x. Goth. cant. (r) = 64. 80. 225. Perſ. p. corb. Chryſ. (etiam in Mt. 5 codd.) Victorin. Ante ἐξουσίαν ponunt Orig. quater. Arnob.

[s] λαβεῖν" αὐτήν· ταύτην τὴν
ἐντολὴν ἔλαβον παρὰ τοῦ πα-
19 τρός μου. Σχίσμα [t] — οὖν"
[u] πάλιν" ἐγένετο ἐν τοῖς ἰου-
δαίοις διὰ τοὺς λόγους τού-
20 τους. Ἔλεγον [x] δὲ" πολλοὶ
ἐξ αὐτῶν· δαιμόνιον ἔχει, καὶ
μαίνεται· τί αὐτοῦ ἀκούετε;
21 Ἄλλοι ἔλεγον· ταῦτα τὰ [y]
ῥήματα" οὐκ ἔστι δαιμονιζο-
μένου· μὴ [z] δαιμόνιον" δύνα-
ται [a] τυφλῶν" ὀφθαλμοὺς
[b] ἀνοίγειν;"

22 Ἐγένετο [c] δὲ" τὰ
ἐγκαίνια ἐν [d] = τοῖς" ἱερο-
σολύμοις, [e] — καὶ" χειμὼν
23 ἦν. Καὶ περιεπάτει ὁ ἰησοῦς
ἐν τῷ ἱερῷ, ἐν τῇ στοᾷ [f] †
24 [g] σολομῶνος." Ἐκύκλωσαν
οὖν αὐτὸν οἱ ἰουδαῖοι, καὶ ἔλε-
γον αὐτῷ· ἕως πότε τὴν ψυ-
χὴν ἡμῶν [h] αἴρεις;" εἰ σὺ εἶ
ὁ χριστὸς, εἰπὲ ἡμῖν παῤῥη-
25 σίᾳ. Ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ ἰη-
σοῦς· [i] εἶπον" ὑμῖν, καὶ οὐ
[k] πιστεύετε." τὰ ἔργα, ἃ
ἐγὼ ποιῶ ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ
πατρός μου, ταῦτα μαρτυρεῖ
26 περὶ ἐμοῦ. Ἀλλ' ὑμεῖς οὐ
πιστεύ-

f † τοῦ. g. σολομῶντος.

(s) ἆραι. D. cant. colb. (t) = BL. Mt. ſ. Perſ. p. Arm. Vulg. It. exc. cant. tol. (u) = D. 64. 225. cant. tol. Chryſ. etiam in Mt. 5 codd. Ante σχίσμα ponit Arm. Poſt ἐγένετο 1. (x) = 220. Goth. οὖν. D. 1. 86. cant. γάρ. tolet. καὶ ἔλεγον. veron. verc. brix. corb. (y) ἔργα. Syr. p. in m. (z) δαιμονιῶν. Mt. f. 10. δαιμόνιον ἔχων. 38. Perſ. p. (a) τυφλοῦ. Syr. utr. Arm. (b) ἀνοῖξαι. BL. 1. 13. 33. 69. 124. 157. Mt. ſ. Orig. Chryſ. etiam ap. Mt. (c) = 1. 225. Mt. c. x. λ. μ. 17. veron. verc. τότε. BL. 33. Arm. δὲ τότε. Copt. gat. (d) = DM. 1. 10. 69. 106. 116. 124. 131. 157. 218 (c. al. 9.) 226* 235. al. 12. pluresve. Mt. BHV. al. 19. Ed. Chryſ. (etiam in Mt. 5 codd.) Theophyl. (e) = BDL. 1. 33. 42. Mt. λ. Copt. Sahid. cant. corb. || καὶ χειμὼν ἦν = veron. (f) = ADGS. 69. 106. 124. 127. 218 (c. al. 9.) 235. Ev. 1. 24. al. 9. pluresve. Mt. BH. al. 16. Ed. Chryſ. etiam in Mt. 5 codd. (g) DG. Alii. Mt. BHV. al. 15. Ed. Chryſ. in Mt. 3 codd. (h) αἰώρεις. Conject. Marklandi. (i) λαλῶ. D. gr. *dico*, cant. *loquor*, Vulg. veron. brix. corb. for. foſſ. germ. mart. Mm. gat. Tert. *loquor vobis palam*, colb. πολλάκις εἶπον. Nonn. Chryſ. etiam in Mt. 6 codd. εἶπον οὖν. 42. Mt. c. (k) ἐπιστεύσατε. B. 157. al. 4. Mt. a. r. λ. φ. veron. brix. ἐπιστεύετε. Mt. x. || + μοι. D. 69. 124. al. 4. Mt. q. Arm. Chryſ. etiam in Mt. 6 codd.

σε, ἀλλὰ περὶ βλασφημίας,
[a] καὶ" ὅτι [b] — σὺ," ἄνθρω-
πος ὢν, ποιεῖς σεαυτὸν θεόν.
34 Ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς·
οὐκ ἔστι γεγραμμένον ἐν τῷ
νόμῳ [c] — ὑμῶν·" ἐγὼ [d] εἶ-
35 πα," θεοί ἐστε; Εἰ [e] ἐκεί-
νους εἶπε θεοὺς, πρὸς οὓς ὁ
λόγος τοῦ θεοῦ ἐγένετο, καὶ
οὐ δύναται λυθῆναι ἡ γραφή·
36 Ὃν ὁ πατὴρ [f] ἡγίασε," καὶ
ἀπέστειλεν εἰς τὸν κόσμον,
ὑμεῖς λέγετε· ὅτι βλασφη-
μεῖς, ὅτι εἶπον, υἱὸς [g] τοῦ"
37 θεοῦ εἰμι; Εἰ οὐ ποιῶ τὰ
ἔργα τοῦ πατρός μου, μὴ πι-
38 στεύετέ μοι. Εἰ δὲ ποιῶ,
κἂν ἐμοὶ μὴ [h] πιστεύητε,"
τοῖς ἔργοις [i] πιστεύσατε· ἵνα
γνῶτε [k] — καὶ πιστεύσητε,"
ὅτι ἐν ἐμοὶ ὁ πατὴρ, κἀγὼ ἐν
39 [l] ∾ αὐτῷ."] Ἐζήτουν
[m] — οὖν" [n] πάλιν" αὐτὸν
πιάσαι· καὶ ἐξῆλθεν ἐκ τῆς
χειρὸς αὐτῶν.

40 Καὶ ἀπῆλθε [o] πάλιν"
πέραν τοῦ ἰορδάνου, [p] εἰς
τὸν

---

l ∾ τῷ πατρί.

(a) = 131. colb. Theophyl. (b) = DK. 42. 131. al. 2. Syr. Perſ. p. Vulg. mſ. cant. Chryſ. (etiam in Mt. 4 codd.) Quaeſt. ex N. T. (c) = D. Ev. 19. cant. veron. corb. colb. Euſ. Tert. Cypr. Hilar. μωϋσέως. Mt. o. || + ὅτι. BDL. 33. 157. al. 2. Syr. Perſſ. Vulg. It. (exc. brix.) Euſ. Ath. mſ. Cypr. Hilar. (d) εἶπον. ADMS. al. 25. Mt. B. (e) + οὖν. 57. 235. Mt. ſ. x. ψ. Arm. brix. colb. foſſ. Hilar. (f) ἠγάπησε. 47. || + καὶ ἐδόξασε. Slav. 2. (g) ≐ DE. 69. Alius. 218 (c. 124. al. 6.) Mt. 17. Cyr. Damaſc. Chryſ. etiam in Mt. 5 codd. (h) θέλετε (θέλητε. St. β.) πιστεύειν. D. (St. β.) Vulg. It. Tert. Cypr. Hilar. Zeno. (non Ambr. Vigil.) (i) + μου. HK. 124. 157. 218 (c. al. 4.) al. 2. Mt. H. c. ſ. 17. Chryſ. (etiam in Mt. 3 codd.) Hilar. ſemel. (k) = D. cant. veron. verc. colb. corb. Tert. Cypr. Zeno. καὶ γινώσκητε. BL. 1. 32. 118. Copt. Sahid. Arm. Ath. Theodoret. Hilar. (l) BDL. 33. 157. Syr. Arr. Perſſ. Copt. Sahid. Aeth. Arm. Slav. 2. 3. Vulg. cant. verc. colb. for. gat. Mm. foſſ. Ath. Damaſc. Hilar. ſaepe. (ſemel ut rec.) Ambroſiaſt. (m) = EH. al. 22. Mt. g. x. θ. 4. 17. Ed. Copt. δὲ. brix. καὶ ἐζήτουν. D. cant. (n) = D. 64. 69. al 6. Copt. Vulg. It. (exc. brix.) Chryſ. etiam in Mt. 4 codd. Poſt αὐτὸν ponunt AL. 1. 131. 220. Mt. 10. 11. (o) = 64. al. 4. Mt. o. r. 17. Syr. Ar. p. Perſ. p. Nonn. Chryſ. etiam in Mt. 6 codd. (p) = 225. Mt. o. Chryſ. etiam in Mt. 6 codd.

τὸν τόπον," ὅπου ἦν ἰωάννης
ᵍ τὸ πρῶτον" βαπτίζων ʳ· καὶ
41 ἔμεινεν ἐκεῖ. Καὶ πολλοὶ
ἦλθον πρὸς αὐτὸν, καὶ ἔλε-
γον· ὅτι ἰωάννης ˢ μὲν" ση-
μεῖον ἐποίησεν ᵗ οὐδέν·" πάν-
τα ᵘ δὲ," ὅσα εἶπεν ˣ ἰωάν-
νης" περὶ τούτου, ἀληθῆ ἦν.
42 Καὶ ʸ ἐπίστευσαν πολλοὶ" ᶻ
ἐκεῖ" εἰς αὐτόν.]
1 [ᵃἮν δέ τις ἀσθενῶν,
λάζαρος, ᵃ ἀπὸ βηθανίας,"
ᵇ ἐκ τῆς κώμης" μαρίας καὶ
μάρθας τῆς ἀδελφῆς αὐτῆς.
2 Ἦν δὲ μαρία ἡ ἀλείψασα τὸν
κύριον μύρῳ, καὶ ἐκμάξασα
τοὺς πόδας αὐτοῦ ταῖς θριξὶν
αὐτῆς· ἧς ὁ ἀδελφὸς. λάζαρος
3 ἠσθένει. Ἀπέστειλαν οὖν
ᶜ αἱ ἀδελφαὶ" ᵈ πρὸς αὐτὸν,"
λέγουσαι· κύριε, ἴδε, ὃν ᵉ φι-
4 λεῖς," ἀσθενεῖ. Ἀκούσας δὲ
ὁ ἰησοῦς εἶπεν· αὕτη ἡ ἀσθέ-
νεια οὐκ ἔστι πρὸς θάνατον,
ἀλλ' ὑπὲρ τῆς δόξης τοῦ θεοῦ,
ἵνα δοξασθῇ ὁ υἱὸς τοῦ ᶠ
5 θεοῦ" δι' αὐτῆς. ᵍ Ἠγάπα"
δὲ ὁ ἰησοῦς ʰ τὴν μάρθαν, καὶ
τὴν

(q) = 33. 220. In aliis locum mutat. τὸ πρότερον. 69. 218 (c. al. 2.) Chryſ. etiam in Mt. 6 codd. (r) + αὐτὸν. Copt. (s) = 59. 69. 124. Syr. Perſſ. Aeth. Goth. (t) οὐδὲ ἕν. 1. 60. 124. Orig. (u) = Mt. o. γάρ. 157. (x) = 116. al. 2. Mt. r. Copt. (y) πολλοὶ ἐπίστευσαν. BDL. 1. Mt. r. ſ. Syr. Arm. Vulg. It. Chryſ. etiam in Mt. 6 codd. (z) = 16. Syr. Perſſ. Vulg. veron. verc. brix. for. colb. germ. corb. Mm. gat. Chryſ. etiam in Mt. 4 codd. Ante ἐπίστ. ponunt Mt. 9. 4. Ante πολλοί, 235. Poſt αὐτόν, ABDL. 1. 69. 124. 157. 220. Mt. r. ſ. 11. Copt. Arm. Syr. p. cant. (a) = 56. Arnob. (b) τῆς κώμης, ἀδελφῆς. Syr Perſ. p. || ἐκ = Mt. μ. 7. (c) = veron. + αὐτοῦ. DS. 1. 40. 63. al. 8. Mt. a. ſ. 10. Ed. Syr. Perſſ. Aeth. Copt. Arm. Goth. Vulg. cant. verc. brix. for. colb. germ. Mm. gat. mart. foſſ. (d) = 40* 63. 235. Mt. a. 10. Ante αἱ ἀδελφαὶ ponunt Mt. ſ. Arm. πρὸς τὸν ἰησοῦν. D. Syr. Perſ. p. Aeth. cant. veron. colb. (e) ἐφίλεις. L. Ev. 29. emmer. (f) ἀνθρώπου. Codd. lat. ap. Mill. Nonn. *ejus*, colb. corb. Ambr. (g) ἐφίλει. D. *diligebat*, Vulg. Alii. *amabat*, cant. verc. (h) τὴν μαρίαν, καὶ τὴν ἀδελφὴν αὐτῆς μάρθαν, καὶ τὸν λάζ. 1. 69. 124. Alius. item Arm. τὴν μάρθαν, καὶ τὴν μαρίαν, καὶ τὸν λάζ. Mt. B. Syr. Perſ. p. *Lazarum et Mariam et ſororem ejus*. corb. *Lazarum et ſororem ejus*, colb. τὸν λάζαρον καὶ τὰς ἀδελφὰς αὐτοῦ. verc. Chryſ. in Mt. codd. qu. || αὐτῆς] + μαρίαν. 229** Mt. i. n. Copt. Ar. Perſ. w. Vulg. veron. brix. for. foſſ. germ. gat. Mm.

τὴν ἀδελφὴν αὐτῆς, καὶ τὸν
6 λάζαρον." Ὡς οὖν ἤκουσεν,
ὅτι ἀσθενεῖ, τότε μὲν ἔμεινεν
[i] ἐν ᾧ ἦν τόπῳ" δύο ἡμέρας.
7 Ἔπειτα μετὰ τοῦτο λέγει [k]
τοῖς μαθηταῖς·" ἄγωμεν εἰς
8 τὴν ἰουδαίαν πάλιν. Λέγου-
σιν αὐτῷ οἱ μαθηταί· ῥαββὶ,
νῦν ἐζήτουν σε [l] λιθάσαι οἱ
ἰουδαῖοι," καὶ πάλιν ὑπάγεις
9 ἐκεῖ; Ἀπεκρίθη [m] † ἰησοῦς·
οὐχὶ δώδεκά [n] εἰσιν ὧραι τῆς
ἡμέρας;" ἐάν τις περιπατῇ
ἐν τῇ ἡμέρᾳ, οὐ προσκόπτει,
ὅτι τὸ φῶς τοῦ κόσμου τού-
10 του βλέπει· Ἐὰν δέ τις πε-
ριπατῇ ἐν τῇ νυκτὶ, προσκό-
πτει, ὅτι τὸ φῶς οὐκ ἔστιν
11 ἐν αὐτῷ. Ταῦτα εἶπε· καὶ
μετὰ τοῦτο λέγει αὐτοῖς· λά-
ζαρος ὁ φίλος ἡμῶν [o] κεκοί-
μηται·" ἀλλὰ πορεύομαι, ἵνα
12 ἐξυπνίσω αὐτόν. Εἶπον οὖν
[p] — οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ·" κύ-
ριε, εἰ κεκοίμηται, σωθήσε-
13 ται. Εἰρήκει δὲ ὁ ἰησοῦς περὶ
τοῦ θανάτου αὐτοῦ· ἐκεῖνοι
δὲ ἔδοξαν, ὅτι περὶ τῆς κοι-
14 μήσεως τοῦ ὕπνου λέγει. Τό-
τε [q] οὖν" εἶπεν αὐτοῖς ὁ ἰη-
σοῦς παῤῥησίᾳ· λάζαρος ἀπέ-
15 θανε· Καὶ χαίρω δι' ὑμᾶς,
ἵνα πιστεύσητε, ὅτι οὐκ ἤμην
ἐκεῖ· ἀλλ' ἄγωμεν [r] πρὸς αὐ-
16 τόν." Εἶπεν οὖν θωμᾶς, ὁ
λεγόμενος δίδυμος, [s] τοῖς
συμμαθηταῖς·" ἄγωμεν καὶ
ἡμεῖς, ἵνα ἀποθάνωμεν μετ'

m1 † ὁ.

(i) ἐν τῷ τόπῳ, ὅπου ἦν. 49. ἐπὶ τῷ τόπῳ. D. Sahid. cant. *in eodem loco*, Vu'g. It. *in eo loco*, gat. (k) αὐτοῖς. Arm. || † αὐτοῦ. ADK. 28. 63. 69. 106. 157. 226* 229** al. 3. Mt. d. l. Ed. Syr. utr. Perſſ. Arr. Copt. Aeth. Vulg. cant. veron. brix. for. colb. corb. foſſ. germ. gat. Mm. mart. (l) οἱ ἰουδαῖοι ἀποκτεῖναι. 218 (cum 3.) Ev. 32. (m) = ABCDGILS. Alii. Mt. BHV. al. 18. Ed. (n) ὥρας ἔχει ἡ ἡμέρα. D. cant. || εἰσὶν ὧραι] ὧραι εἰσιν. ABCL. al. 19. pluresve. Mt. B. al. 10. Ed. Chryſ. (etiam in Mt. 7 codd.) Cyr. Theophyl. (o) κοιμᾶται. D. etiam vſ. 12. (*dormivit*, ſed vſ. 12 *dormit*, cant.) (p) αὐτῷ. A. 44. οἱ μαθηταί. 116. corb. αὐτῷ οἱ μαθηταὶ ſ. οἱ μαθ. αὐτῷ. BC*DK. 42. 157. al. 3. Syr. Perſ. p. Copt. Sahid. Syr. p. in m. Aeth. cant. veron. Theophyl. mſ. αὐτῷ οἱ μαθ. αὐτοῦ. Ev. 29. Mt. x. χ. 11. Arm. verc. colb. (q) = A. 157. Mt. ſ. Syr. Perſ. p. Copt. Arm. verc. (r) ἐκεῖ. 142* (s) = colb. σὺν τοῖς μαθηταῖς. 69. τοῖς μαθηταῖς. 58. Ed. Ar. rom. Erp. τοῖς συμμαθ. αὐτοῦ D. Ev. 17. Syr. Perſ. p. Ar. p. Copt. Goth. cant. brix. foſſ. corb. tol.

17 αὐτοῦ. Ἐλθὼν οὖν ὁ ἰη-
σοῦς [t] εὗρεν αὐτὸν τέσσαρας
ἡμέρας [u] ἤδη" [x] ἔχοντα" ἐν
18 τῷ μνημείῳ. Ἦν δὲ ἡ βη-
θανία ἐγγὺς τῶν ἱεροσολύμων,
[y] ὡς" ἀπὸ σταδίων [z] δεκα-
19 πέντε." [a] Καὶ πολλοὶ" [b] ἐκ"
[c] τῶν ἰουδαίων" ἐληλύθεισαν
πρὸς [d] τὰς περὶ" μάρθαν καὶ
μαρίαν, ἵνα παραμυθήσωνται
αὐτὰς περὶ τοῦ ἀδελφοῦ [e] αὐ-
20 τῶν." Ἡ οὖν μάρθα, ὡς
ἤκουσεν ὅτι [f] † ἰησοῦς ἔρχε-
ται, ὑπήντησεν αὐτῷ· μαρία
δὲ ἐν τῷ οἴκῳ ἐκαθέζετο.
21 Εἶπεν οὖν [g] = ἡ" μάρθα
πρὸς τὸν ἰησοῦν· κύριε, εἰ ἦς
ὧδε, ὁ ἀδελφός μου οὐκ ἂν
22 [h] ∾ ἐτεθνήκει." [i] Ἀλλὰ"
καὶ νῦν οἶδα, ὅτι ὅσα ἂν αἰ-
τήσῃ τὸν θεὸν, δώσει σοι [k]
23 ὁ θεός." Λέγει αὐτῇ ὁ
ἰησοῦς· ἀναστήσεται ὁ ἀδελ-
24 φός σου. Λέγει αὐτῷ [l] μάρ-
θα· οἶδα, ὅτι ἀναστήσεται [m]
ἐν τῇ ἀναστάσει," ἐν τῇ ἐσχά-
25 τῃ ἡμέρᾳ. Εἶπεν [n] αὐτῇ ὁ
ἰησοῦς· ἐγώ εἰμι ἡ ἀνάστασις
καὶ ἡ ζωή· ὁ πιστεύων εἰς
ἐμὲ, κἂν ἀποθάνῃ, ζήσεται.
26 Καὶ πᾶς ὁ [o] ζῶν, καὶ" πι-
στεύων εἰς ἐμὲ, οὐ μὴ ἀπο-
θάνῃ εἰς τὸν αἰῶνα. πιστεύεις
27 τοῦτο; Λέγει [p] αὐτῷ·" ναὶ,
κύριε, ἐγὼ πεπίστευκα, ὅτι
σὺ εἶ [q] ὁ χριστὸς," ὁ υἱὸς
τοῦ

f † ὁ. h ∾ ἀπέθανε.

(t) + εἰς βηθανίαν. A**D. 157. 218 (cum 124. al. 5.) al. 3. Mt. ſ. 11. Syr. Perſ. p. Aeth. cant. (u) = D. Ev. 29. Mt. d. Syr. Perſ. p. Copt. Arm cant. ſoſſ. Ante ἡμέρας ponunt BC* Ev. 1. Mt. ſ. (x) = Arm. Poſt μνημείῳ ponunt DL. Vulg. cant. veron. corb. for. colb. (y) = D. cant. Cyr. (z) πέντε. Conject. Wallii. *duodecim.* colb. (a) πολλοί. Arm. πολλοὶ δέ. BCDL. 33. 157. Mt. ſ. Copt. Vulg. It. exc. brix. πολλοὶ οὖν. 1. 118. (b) = 16. Ev. 44. Mt. 11. (c) τῶν ἱεροσολύμων. D. cant. τῆς ἰουδαίας. 234. (d) = D. (Verſſ.) τήν. BCL. (St. β. η.) 33. 38. Mt. ſ. Ed. (e) = BDL. Arm. cant. (f) = ABCDHS. 218 (c. al. 10.) Alii. Mt. BHV. al. 20. Ed. Cyr. Theophyl. (g) = AHS. al. 22. pluresve. Mt. BHV. al. 17. Ed. Theophyl. (h) BC*DKL. 1. 33. 42. 118. 145. Mt. ſ. 11. Cyr. Chryſ. bis (etiam in Mt. 7 codd.) Baſil. ſel. Amphiloch. Andr. cret. || Ordo vocabulorum varie mutatur. (i) = BC* 1. 33. 53. Mt. ſ. verc. Chryſ. alicubi (k) = Syr. Perſ. p. Chryſ. etiam in Mt. 6 codd. (l) + ἡ. BCD. al. 5. Mt. i. n. ſ. x. 10. Ed. (m) = 13. 57. Mt. d. ſ. Chryſ. etiam in Mt. 7 codd. (n) + οὖν. 40. 57. 63. al. 13. Mt. B. a. ſ. q. r. χ. 10. Goth. + δέ. 1. Ev. 15. veron. (o) = 64. Mt. B. Mm. Chryſ. in Mt. 4 codd. *qui videt et*, Novatian. (p) = D. gr. 57. Ar. rom. Erp. Copt. (q) = 60. 96. 97. Ev. 20. Vulg. mſ.

τοῦ θεοῦ, ὁ εἰς τὸν κόσμον
28 ἐρχόμενος. Καὶ ταῦτα εἰ-
ποῦσα, ἀπῆλθε, καὶ ἐφώ-
νησε μαρίαν τὴν ἀδελφὴν αὐ-
τῆς * [r] λάθρα," εἰποῦσα· ὁ
διδάσκαλος πάρεστι, καὶ φω-
29 νεῖ σε. Ἐκείνη, ὡς ἤκου-
σεν, [s] ἐγείρεται ταχὺ, καὶ
30 ἔρχεται" πρὸς αὐτόν. [t] Οὔ-
πω" [u] δὲ" ἐληλύθει ὁ ἰησοῦς
[x] εἰς" τὴν κώμην, ἀλλ' ἦν
[y] ἐν τῷ τόπῳ, ὅπου ὑπήντη-
31 σεν αὐτῷ ἡ μάρθα. Οἱ οὖν
ἰουδαῖοι, οἱ ὄντες μετ' αὐτῆς
ἐν τῇ οἰκίᾳ, [z] καὶ" παραμυ-
θούμενοι αὐτὴν, ἰδόντες τὴν
μαρίαν, ὅτι ταχέως ἀνέστη
καὶ ἐξῆλθεν, ἠκολούθησαν
αὐτῇ, [a] ∾ λέγοντες·" ὅτι
ὑπάγει εἰς τὸ μνημεῖον, ἵνα
32 κλαύσῃ ἐκεῖ. Ἡ οὖν μαρία,
ὡς ἦλθεν ὅπου ἦν ὁ ἰησοῦς,
ἰδοῦσα αὐτὸν, ἔπεσεν [b] αὐτοῦ
εἰς τοὺς πόδας," λέγουσα [c] αὐ-
τῷ·" κύριε, εἰ ἦς ὧδε, οὐκ
ἂν [d] ἀπέθανέ μου ὁ ἀδελφός."
33 Ἰησοῦς οὖν, ὡς εἶδεν αὐτὴν
[e] κλαίουσαν," καὶ τοὺς [f]
συνελθόντας αὐτῇ ἰουδαίους
κλαίοντας," [g] ἐνεβριμήσατο
τῷ πνεύματι, καὶ ἐτάραξεν
34 ἑαυτὸν," Καὶ εἶπε· ποῦ
τεθείκατε αὐτόν; λέγουσιν
αὐτῷ· κύριε, ἔρχου καὶ
35 ἴδε. [h] Ἐδάκρυσεν ὁ ἰησοῦς.
36 Ἔλεγον οὖν οἱ ἰουδαῖοι· ἴδε,

 πῶς

a ∾ δόξαντες. b. εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ.

(r) σιωπῇ. D. *ſilentio*, Vulg. It. *occulte*, brix. Sequenti voci jungunt 34. 36. Ev. 27. Mt. r. (s) ἠγέρθη . . . ἔρχεται. C*D. Syr. p. in m. ἠγέρθη . . . ἤρχετο. BL. Mt. ſ. Syr. Copt. It. (exc. for. Mm. gat.) Andr. (t) οὐ. D. gr. (u) = Arm. Vulg. mſ. γαρ. D. (St. β.) Copt. Sahid. Vulg. It. Aug. (x) πρὸς. 69. (y) + ἔτι. BC. Mt. l. ſ. λ. Copt. Sahid. Goth. Sax. Vulg. It. exc. cant. (z) = D. Arr. Goth. cant. veron. brix. colb. foſſ. (a) BD (St. β.) L. 1. 33. 78. 127. 157. Alius. Syr. Ar. p. Perſ. p. Copt. Aeth. Arm. Syr. p. in m. cant. Andr. cret. Nonn. (b) αὐτοῦ εἰς (ſ. πρὸς) τοὺς πόδας. AC*EGHLS. 1. 36. 40. 69. 72. 118. 124. 127. 131. 157 235. Ev. 1. 36. al. 26. Mt. BHV. al. 16. Ed. Slav. Theophyl. Andr. || αὐτοῦ = 218 (c. al. 3.) Ev. 26. || εἰς] πρὸς. CDL. 1. 33. 118. 157. Mt. ſ. Ed. Andr. ἐπὶ. Mt. 11. Chryſ. etiam in Mt. 6 codd. (c) = D. 28. 131. al. 6. Mt. ſ. Ed. Copt. Arm. capt. verc. (d) μου ἀπέθανεν ὁ ἀδελφὸς. BCL. Mt. 11. Alii alio ordine. (e) = 61. 74. 89* 234. (f) ἰουδαίους κλαίοντας τοὺς συνεληλυθότας μετ' αὐτῆς. D. cant. veron. verc. colb. corb. (g) ἐταράχθη τῷ πνεύματι ὡς ἐμβριμώμενος. D. 1. Sahid. Arm. cant. (h) + καί. D. 61** 69. Syr. Perſſ. Arr. Copt. Aeth. Goth. Vulg. It. Apollinar. ap. Corder.

37 πῶς ἐφίλει αὐτόν. Τινὲς δὲ
ἐξ αὐτῶν εἶπον· οὐκ ἠδύνατο
οὗτος, ὁ ἀνοίξας τοὺς ὀφθαλ-
μοὺς τοῦ τυφλοῦ [i], ποιῆσαι,
ἵνα καὶ οὗτος μὴ ἀποθάνῃ;
38 Ἰησοῦς οὖν, πάλιν ἐμβριμώ-
μενος ἐν ἑαυτῷ, ἔρχεται [k]
εἰς" τὸ μνημεῖον. ἦν δὲ σπή-
λαιον, καὶ λίθος ἐπέκειτο ἐπ'
39 αὐτῷ. Λέγει ὁ ἰησοῦς· ἄρατε
τὸν λίθον. λέγει αὐτῷ ἡ ἀδελ-
φὴ τοῦ [l] ∾ τεθνηκότος"
μάρθα· κύριε, [m] ἤδη" ὄζει·
τεταρταῖος [n] — γάρ" ἐστι.
40 Λέγει αὐτῇ ὁ ἰησοῦς· οὐκ εἶ-
πόν σοι, ὅτι ἐὰν πιστεύσῃς,
[o] ∾ ὄψει τὴν [p] δόξαν" τοῦ
41 θεοῦ; Ἦραν οὖν τὸν λί-
θον [q] †. ὁ δὲ ἰησοῦς ἦρε τοὺς
ὀφθαλμοὺς [r] [s] ἄνω," καὶ εἶ-
πε· πάτερ, εὐχαριστῶ σοι,
42 ὅτι ἤκουσάς μου. Ἐγὼ δὲ
ᾔδειν, ὅτι πάντοτέ μου ἀκού-
εις· ἀλλὰ διὰ τὸν ὄχλον τὸν
περιεστῶτα εἶπον, ἵνα πι-
στεύσωσιν, ὅτι σύ με ἀπέ-
43 στειλας. Καὶ ταῦτα εἰπὼν,
φωνῇ μεγάλῃ ἐκραύγασε· λά-
44 ζαρε, δεῦρο ἔξω. [t] ═ Καὶ"
ἐξῆλθεν ὁ τεθνηκὼς, δεδεμέ-
νος [u] τοὺς πόδας καὶ τὰς χεῖ-
ρας" [x] κειρίαις·" καὶ ἡ ὄψις
αὐτοῦ

l ∾ τετελευτηκότος. o ∾ ὄψῃ. q † οὗ ἦν ὁ τεθνηκὼς κείμενος.

(i) + γεγεννημένου. Copt. Perſ. p. Vulg. ed. gat. Mm. (k) ἐπὶ. D. *in*, cant. *ad*, Vulg. It. (l) ABC*DKL. 27. 33. 157. Mt. ſ. Syr. p. in m. Orig. Andr. *Lazari*, verc. ἡ ἀδελφὴ τοῦ τεθνηκότος ═ veron. colb. corb. foſſ. Ambr. μάρθα ponunt ante ἡ ἀδελφή, D. Syr. Sahid. Arm. cant. verc. (m) ἴδε. 69. (n) ═ D. Sax. cant. Chryſol. (o) ABDEHLS. 69. 72. 123** 131. Ev. 7. Mt. μ. 17. Orig. Cyr. (p) δύναμιν. 53. (q) ═ BC*D (St. β.) L. 5. 24* 157. Syr. Perſſ. Ar. Sahid. Aeth. Arm. Vulg. Sax. It. Orig. quater. Chryſ. in Mt. 5 codd. οὗ ἦν τεθαμμένος. Mt. 11. οὗ ἦν. A. 1. Goth. Syr. p. brix. ὅπου ἦν. Mt. ſ. ſpatio relicto vacuo. ὅπου ἔκειτο. 56. 58. 61. ἀπὸ τοῦ στόματος τοῦ μνημείου. Copt. Ar. (r) + αὐτοῦ ſ. ἑαυτοῦ. D. 28. 33. 69. Ev. 1. al. 6. Mt. 10. Syr. utr. Perſ. p. Arr. Copt. Aeth. cant. veron. corb. Chryſ. ſemel, etiam in Mt. 8 codd. (s) ═ 69. Mt. 10. ἄνωθεν. Mt. 17. εἰς τὸν οὐρανόν. veron. brix. colb. Chryſ. in Mt. 5 codd. ſemel. εἰς τὸν οὐρανὸν ἄνω. K. 11. 42. 91. al. 8. Mt. V. g. Sahid. Syr. p. in m. verc. emmer. (t) ═ BCL. Ev. 5. Copt. Orig. καὶ εὐθὺς. D. (St. β.) Vulg. cant. brix. foſſ. for. (u) τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας. A. 69. 76. 157. 218 (c. 77.) Ev. 32. Mt. V. q. r. x. 10. Syr. utr. Ar. Aeth. Goth. Slav. Bohem. mſ. Sax. gat. foſſ. Andr. Hier. (x) κηρίαις. A. 1. 157. al. 7. Mt. BV. c. x.

αὐτοῦ σουδαρίῳ περιεδέδετο.
λέγει αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς· λύσατε
αὐτὸν, καὶ ἄφετε [y] ὑπάγειν.
45 Πολλοὶ οὖν ἐκ τῶν ἰουδαίων,
[z] οἱ ἐλθόντες" πρὸς τὴν μα-
ρίαν, [a] καὶ θεασάμενοι" [b] ἃ"
ἐποίησεν [c] †, ἐπίστευσαν εἰς
46 αὐτόν.] [d] Τινὲς δὲ ἐξ αὐτῶν
ἀπῆλθον πρὸς τοὺς [e] Φαρι-
σαίους, καὶ εἶπον αὐτοῖς [f] ἃ"
ἐποίησεν ὁ ἰησοῦς.

47 [Συνήγαγον οὖν οἱ ἀρ-
χιερεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι συνέ-
δριον [g], καὶ ἔλεγον· τί ποιοῦ-
μεν; ὅτι οὗτος ὁ ἄνθρωπος
[h] πολλὰ" [i] σημεῖα ποιεῖ."
48 Ἐὰν ἀφῶμεν αὐτὸν οὕτω,
πάντες πιστεύσουσιν εἰς αὐ-
τόν· καὶ ἐλεύσονται οἱ ῥωμαῖ-
οι, καὶ ἀροῦσιν ἡμῶν καὶ τὸν
49 τόπον καὶ τὸ [k] ἔθνος." Εἷς
δέ τις ἐξ αὐτῶν, καϊάφας,
ἀρχιερεὺς ὢν τοῦ ἐνιαυτοῦ
ἐκείνου, εἶπεν αὐτοῖς· ὑμεῖς
50 οὐκ οἴδατε οὐδὲν, Οὐδὲ [l] ∞
διαλογίζεσθε," ὅτι συμφέρει
[m] ἡμῖν," ἵνα εἷς ἄνθρωπος
ἀποθάνῃ ὑπὲρ τοῦ λαοῦ, καὶ
μὴ ὅλον τὸ ἔθνος ἀπόληται.
51 Τοῦτο δὲ ἀφ' ἑαυτοῦ οὐκ εἶ-
πεν· ἀλλὰ ἀρχιερεὺς ὢν τοῦ
ἐνιαυτοῦ [n] ἐκείνου," [o] προε-
φήτευσεν," ὅτι ἔμελλεν [p] ═
ὁ" ἰησοῦς ἀποθνήσκειν ὑπὲρ
52 τοῦ ἔθνους· Καὶ οὐχ ὑπὲρ

c † ὁ ἰησοῦς. l ∞ λογίζεσθε.

(y) + αὐτὸν. BC*L. 157. Copt. Orig. ter. Baſil. ſeleuc. Chryſ. etiam in Mt. 6 codd. (z) τῶν ἐλθόντων. D. Sed Orig. diſ. ut rec. (a) ἑωρακότες. D. item Copt. Arm. Perſ. p. Sax. cant. veron. verc. gat. Mm. foſſ. Sed Orig. diſ. ut rec. (b) ὅ. A**BCD. 1. Mt. n. ſ. Syr. (Perſſ. Arr.) cant. Sed Orig. ut rec. ὅσα. 11. Mt. l. Ed. (c) ═ ABC* ut videtur. L. 1. Copt. Sahid. Arm. Goth. Sax. Vulg. mſ. veron. colb. foſſ. Mm. gat. for. tol. emmer. Orig. ter vel quater. (d) Vſ. 46 ═ S. (e) + ἀρχιερεῖς καὶ. 13. 69. 124. (f) ὅ. CDM. 69. 124. Mt. ſ. cant. veron. ὅσα. A. 13. 131. al. 13. Mt. a. al. 4. Ed. Perſ. p. (g) + κατὰ τοῦ ἰησοῦ. 13. 69. 124. 127. al. 4. Mt. 11. Evangeliſtaria. (h) τοιαῦτα. D. cant. veron. colb. corb. (i) ποιεῖ σημεῖα. ABL. Orig. Alii alio ordine. (k) ἔθος. Ev. 5. Perſ. p. *regnum*, Aug. ſemel. (l) ABDL. 1. 69. Alius. Orig. bis. Cyr. Chryſ. ſemel in Mt. λ. φ. (m) ═ Mt. z. Slav. 2. Chryſ. ſemel, etiam in Mt. 5 codd. ὑμῖν. DLM. al. 10. Mt. H. c. ſemel. Slav. 3. Vulg. cant. veron. verc. corb. foſſ. Chryſ. etiam in Mt. 5 codd. (n) ═ D. gr. (o) ἐπροφήτευσεν. BDL. Mt. φ. (p) ═ AB. al. 12. pluresve. Mt. BHV. al. 9. Orig. Chryſ. in Mt. 2 codd.

τοῦ ἔθνους μόνον, ἀλλ' ἵνα
[q] καὶ" τὰ τέκνα τοῦ θεοῦ [r]
τὰ διεσκορπισμένα" συναγάγῃ
53 εἰς ἕν. Ἀπ' ἐκείνης οὖν τῆς
ἡμέρας [s] συνεβουλεύσαντο,"
54 ἵνα ἀποκτείνωσιν αὐτόν. Ἰη-
σοῦς οὖν οὐκ ἔτι παῤῥησίᾳ
περιεπάτει ἐν [t] τοῖς ἰουδαίοις,"
ἀλλὰ ἀπῆλθεν [u] ἐκεῖθεν" εἰς
[x] τὴν" χώραν [y] ἐγγὺς τῆς
ἐρήμου, εἰς [z] ἐφραΐμ" λεγο-
μένην πόλιν· κἀκεῖ [a] διέτριβε"
μετὰ τῶν μαθητῶν [b] αὐτοῦ."]
55 Ἦν δὲ ἐγγὺς τὸ πάσχα τῶν
ἰουδαίων· καὶ ἀνέβησαν πολ-
λοὶ εἰς ἱεροσόλυμα ἐκ τῆς χώ-
ρας * [c] — πρὸ τοῦ πάσχα,"
56 ἵνα ἁγνίσωσιν ἑαυτούς. Ἐζή-
τουν οὖν τὸν ἰησοῦν, καὶ ἔλε-
γον μετ' ἀλλήλων ἐν τῷ ἱερῷ
[d] ἑστηκότες·" τί δοκεῖ ὑμῖν;
ὅτι οὐ μὴ ἔλθῃ εἰς τὴν ἑορ-
57 τήν; [e] Δεδώκεισαν" δὲ [f] καὶ"
οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι
[g] ἐντολὴν," ἵνα ἐάν τις γνῷ,
ποῦ ἐστι, μηνύσῃ, ὅπως πιά-
σωσιν αὐτόν.

1 Ὁ οὖν ἰησοῦς [πρὸ ἓξ ἡ-
μερῶν τοῦ πάσχα ἦλθεν εἰς
βηθανίαν, ὅπου ἦν λάζαρος
[h] ὁ τεθνηκώς," [i] ὃν ἤγειρεν
ἐκ

(q) = Vulg. veron. brix. colb. germ. corb. Aug. (r) = 69. Mt. x. (s) ἐβουλεύσαντο. BD. 69. 124. Orig. ſemel. Chryſ. etiam in Mt. 6 codd. (t) αὐτοῖς. 142. Mt. V. τῇ ἰουδαίᾳ. Copt. Sahid. Chryſ. etiam in Mt. 6 codd. (u) = D. 64. 219. Ev. 3. 28. 31. 33 Mt. HV. Perſ. w. Aeth. Vulg. It. (exc. brix.) Orig. ſemel. (in textu.) Theophyl. Nonn. (x) = 1. 69. 118. (y) + σαμφουρεὶν. D. (σαμφουρεὶμ St. β.) *Sapfurim*, cant. *longinquam*, veron. *proximam*, brix. (z) ἐφραὶμ f. ἐφρέμ. DEL. 1. 36. 40. 72. Alii. Mt. 10. 11. Syr. Perſ. p. Copt. Vulg. It. Iren. ἐφράμ. Ev. 28. ἐφραθᾶ. Chryſ. etiam in Mt. 4 codd. (a) ἔμεινεν. BL. Mt. ſ. Copt. Syr. p. in m. Orig. ter. (b) = BDL. 1. 40. 118. Mt. 11. Arm. Perſ. p. cant. Orig. ter. Cyr. (c) = 33. 69. 235. item 108. πρὶν τὸ πάσχα. D. πρὸ τῆς ἑορτῆς. 57. al. 3. Mt. V. Syr. Perſſ. Poſt ἑαυτοὺς ponit G. (d) = Syr. Ante ἐν ponunt L. 69. 124. Mt. ſ. Arm. ἑστῶτες. D. (e) ἐδεδώκεισαν. 235. Mt. d. l. ſ. Ed. || Vſ. 57 — cap. 12, 18. transſiliunt Evangeliſtaria nonnulla. (f) = ABL. 1. 11. 42. 69. 91. 116. 118. 157. al. 12. Mt. q. r. ſ. 10. 11. Syr. utr. Arr. Perſſ. Aeth. Arm. Slav. ed. Vulg. It. (exc. cant.) Orig. (g) ἐντολάς. BM. 1. 118. Mt. 11. Syr. p. in m. Orig. bis. (h) = B. Syr. Sahid Syr. hieroſ. verc. colb. Chryſ. in Mt. 9. 4. Pſeudo Chryſ. || *ubi Lazarus fuerat mortuus*, Vulg. (i) = Mt. x. || ἐκ νεκρῶν] = Vulg. veron. for. corb. foſſ. germ. gat. Mm. Chryſ. in Mt. 9. 4. *mortuum*, colb.

2 ἐκ νεκρῶν" [k]. Ἐποίησαν
οὖν αὐτῷ δεῖπνον ἐκεῖ, καὶ
ἡ [l] μάρθα" διηκόνει· ὁ δὲ λά-
ζαρος εἷς ἦν τῶν [m] ἀνακειμένων
3 σὺν" [n] αὐτῷ." Ἡ οὖν μα-
ρία, λαβοῦσα [o] λίτραν" [p] μύ-
ρου νάρδου πιστικῆς" [q] πολυ-
τίμου," ἤλειψε τοὺς πόδας
τοῦ ἰησοῦ, καὶ ἐξέμαξε ταῖς
θριξὶν αὐτῆς [r] τοὺς πόδας αὐ-
τοῦ·" ἡ δὲ οἰκία [s] ἐπληρώθη
ἐκ τῆς ὀσμῆς τοῦ μύρου.
4 Λέγει οὖν εἷς ἐκ τῶν μαθη-
τῶν αὐτοῦ, [t] ἰούδας = σί-
μωνος" [u] ἰσκαριώτης," ὁ μέλ-
5 λων αὐτὸν παραδιδόναι· Δια-
τί τοῦτο τὸ μύρον οὐκ ἐπρά-
θη [x] τριακοσίων" δηναρίων,
6 καὶ ἐδόθη πτωχοῖς; Εἶπε
δὲ τοῦτο, οὐχ ὅτι περὶ τῶν
πτωχῶν ἔμελεν αὐτῷ, ἀλλ'
ὅτι κλέπτης ἦν, καὶ τὸ γλωσ-
σόκομον [y] ∾ εἶχε καὶ" τὰ
7 βαλλόμενα [z] ἐβάσταζεν." Εἶ-
πεν οὖν ὁ ἰησοῦς· [a] ἄφες"
αὐτήν· [b] ∾ εἰς τὴν ἡμέραν
τοῦ ἐνταφιασμοῦ μου τετή-
8 ρηκεν" αὐτό. [c] Τοὺς πτω-

m. συνανακειμένων. y ∾ ἔχων. b ∾ ἵνα εἰς τὴν ἡμ. τοῦ ἐνταφ. μου τηρήσῃ.

(k) + ὁ ἰησοῦς. ABDEGL, 42. 72. 124. Ev. 6. al. 6. Mt. 17. Ed. Syr. utr. Arr. Perſſ. Copt. Sahid. Aeth. Goth. Vulg. cant. brix. corb. for. foſſ. germ. gat. Mm. Theophyl. (l) μαρία. 63. Mt. a. r. (m) ADEGHKLMS. Ev. 1. 6. 24. 46. al. 82. Mt. BH. al. 16. Ed. Orig. ἀνακειμένων. 225. Ev. 15. Mt. V. a. o. Mt. 9. 4. verc. συνανακειμένων σὺν. 76. (n) = 225. Mt. V. 9. 4. verc. τῷ ἰησοῦ. colb. (o) ἀλάβαστρον, λίτραν. Mt. B. *libram*, Vulg. It. (p) πιστικῆς μύρου. D. *piſtici unguenti*, cant. veron. corb. colb. *nardi unguenti*, verc. (q) = verc. veron. corb. (r) = 1. 69. 116. Alius. Sax. Orig. int. αὐτοὺς. Copt. (s) + ὅλη. 1. 13. 69. 124. Alius. Orig. int. + αὐτοῦ. Ev. 26. (t) = B. ἰούδας. D. 118. Mt. f. Ed. Syr. Perſſ. Copt. Sahid. Aeth. Arm. Syr. hieroſ. Vulg. cant. germ. for. Nonn. ἰούδας σίμων. G. Ev. 27. 35. 36. al. 3. Mt. g. veron. colb. corb. σίμων ἰούδας. Ev. 26. verc. (u) σκαριώτης. Sahid. veron. verc. brix. for. colb. corb. germ. foſſ. ἀπὸ καριώτου. D. *a caryoto*, cant. (x) διακοσίων. 69. 124. Ev. 26. 27. Barber. 1. Mt. 17. (y) BDLQ. 1. 33. 157. Copt. Vulg. cant. for. Orig. (z) *auferebat* ſ. *exportabat*, veron. verc. corb. Mm. tol. (a) ἄφετε. Vulg. Sahid. verc. for. foſſ. Chryſ. in commentar. (etiam in Mt. 4 codd.) Ambr. Gaud. (utrumque in exemplaribus gr. et lat. inveniri teſtatur.) (b) BDLQ. 33. 42. 145. Alius. Ar. Copt. Aeth. Arm. Syr. p. in m. Slav. Vulg. It. (exc. brix.) Nonn. Ambr. Gaud. Aug. (c) Vſ. 8 = D. cant.

χοὺς γὰρ πάντοτε ἔχετε μεθ'
ἑαυτῶν, ἐμὲ δὲ οὐ πάντοτε
ἔχετε [d].

9 Ἔγνω οὖν ὄχλος πολὺς
ἐκ τῶν ἰουδαίων, ὅτι ἐκεῖ
ἐστι, καὶ ἦλθον, οὐ διὰ τὸν
ἰησοῦν [e] μόνον," ἀλλ' ἵνα [f]
καὶ" τὸν λάζαρον ἴδωσιν, ὃν
10 ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν. Ἐβου-
λεύσαντο δὲ οἱ ἀρχιερεῖς, ἵνα
καὶ τὸν λάζαρον ἀποκτείνω-
11 σιν· Ὅτι πολλοὶ [g] δι' αὐ-
τὸν" ὑπῆγον τῶν ἰουδαίων,
καὶ ἐπίστευον εἰς τὸν ἰησοῦν.
12 Τῇ ἐπαύριον ὄχλος πολὺς, ὁ
ἐλθὼν εἰς τὴν ἑορτὴν, ἀκού-
σαντες, ὅτι ἔρχεται [h] = ὁ"
13 ἰησοῦς εἰς ἱεροσόλυμα, Ἔλα-
βον [i] τὰ" βαΐα τῶν φοινίκων,
καὶ ἐξῆλθον εἰς [k] ὑπάντησιν"
αὐτῷ, καὶ [l] ἔκραζον·" ὡσαν-
νὰ, [m] εὐλογημένος" ὁ ἐρχό-
μενος ἐν ὀνόματι κυρίου, [n] =
14 ὁ" βασιλεὺς τοῦ ἰσραήλ. Εὑ-
ρὼν δὲ ὁ ἰησοῦς ὀνάριον, ἐκά-
θισεν ἐπ' αὐτὸ, καθώς ἐστι
15 γεγραμμένον· Μὴ φοβοῦ,
[o] θύγατερ" σιών· ἰδοὺ, ὁ βα-
σιλεύς [p] σου" ἔρχεται [q] κα-
θήμενος ἐπὶ πῶλον ὄνου.
16 Ταῦτα [r] — δὲ" οὐκ [s] ἔγνω-
σαν" οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ τὸ
πρῶτον· ἀλλ' ὅτε ἐδοξάσθη
[t] ὁ" ἰησοῦς, τότε ἐμνήσθησαν,
ὅτι ταῦτα ἦν [u] ἐπ' αὐτῷ" γε-
γραμμένα, καὶ ταῦτα ἐποίησαν
17 αὐτῷ. [Ἐμαρτύρει οὖν ὁ ὄ-
χλος, [x] ὁ ὢν" μετ' αὐτοῦ, [y] ∾
ὅτι" τὸν λάζαρον ἐφώνησεν
ἐκ

---

y ∾ ὅτε.

(d) + μεθ' ἑαυτῶν. Arm. harl* (e) = D. Mt. o. cant. veron. verc. (f) = D. Vulg. It. (exc. brix. tol.) Vigil. (g) = Arm. (h) = ADGHLQ. Ev. 6. Alii. Mt. BHV. al. 11. (i) = Mt. H. (k) συνάντησιν. DGL. 69. 91. 108. Ev. 24. 31. 44. Mt. B. f. 17. ἀπάντησιν. A. 10. 40* 42. 63. 106. 235. Ev. 1. al. 16. Mt. V. al. 10. Orig. bis. (l) ἐκραύγαζον. DLQ. 157. al. 2. ἔλεγον. 108. || + λέγοντες. ADQ. 1. 13. 42. 157. 218 (c. al. 4.) al. 4. Mt. f. Syr. Arr. Perſ. p. Aeth. Copt. Arm. Syr. p. mſ. Slav. cant. verc. corb. foſſ. + καὶ ἔλεγον. 57. 91. (m) εὐλογητὸς. D. (n) = AGH. 36. 40. 63. 64. 69. 72. 106. 116. 124. 127. 131. 235. Ev. 1. 24. 36. 46. al. 31. Mt. BHV. al. 21. Ed. Goth. Theophyl. καὶ ὁ. BLQ. Copt. Orig. ſemel. (o) θυγάτηρ. ABDQ. Ev. 1. al. 3. Mt. B. (p) = A. (q) + σοι. 89. al. 3. Mt. f. Syr. colb. Mm. (r) = BLQ. Vulg. veron. for. (s) ἐνόησαν. D. gr. ᾔδεσαν. Chryſ. etiam in Mt. 6 codd. (t) = ALQ. Alii. Mt. a. al. 7. Ed. (u) = 116. veron. περὶ αὐτοῦ. D. (x) ὃς ἦν πρῶτον. Slav. (y) AE**QS. 36. 40. 63. 64. 72. 108. 116. 124. 127. 142. 145. 157. 161.

218

ἐκ τοῦ μνημείου, καὶ ἤγειρεν
18 αὐτὸν ἐκ νεκρῶν. Διὰ τοῦτο
[z] καὶ" ὑπήντησεν αὐτῷ ὁ ὄ-
χλος, ὅτι [a] ἤκουσαν" τοῦτο
αὐτὸν πεποιηκέναι τὸ σημεῖον.]
19 Οἱ οὖν [Φαρισαῖοι εἶπον πρὸς
[b] ἑαυτούς·" θεωρεῖτε, ὅτι
οὐκ [c] ὠφελεῖτε" οὐδέν; ἴδε,
ὁ κόσμος [d] ὀπίσω αὐτοῦ [e] ἀ-
πῆλθεν."

20 Ἦσαν δέ τινες [f] ἕλληνες"
[g] ἐκ" τῶν ἀναβαινόντων [h],
ἵνα προσκυνήσωσιν ἐν τῇ ἑορ-
21 τῇ. Οὗτοι [i] — οὖν" [k] προσ-
ῆλθον" Φιλίππῳ, [l] τῷ ἀπὸ
βηθσαϊδὰ τῆς γαλιλαίας," καὶ
ἠρώτων αὐτὸν, λέγοντες· [m]
κύριε," θέλομεν τὸν ἰησοῦν
22 ἰδεῖν. Ἔρχεται Φίλιππος,
καὶ λέγει τῷ ἀνδρέᾳ, [n] καὶ
πάλιν" ἀνδρέας καὶ Φίλιππος
23 λέγουσι τῷ ἰησοῦ. Ὁ δὲ ἰη-
σοῦς ἀπεκρίνατο αὐτοῖς, λέ-
γων· ἐλήλυθεν ἡ ὥρα, ἵνα
δοξασθῇ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώ-
24 που. Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν·
[ἐὰν μὴ ὁ κόκκος τοῦ σίτου,
πεσὼν

---

a. ἤκουσε.

---

218 (c. al. 8.) 235. Ev. 1. 2. 6. 36. al. 25. pluresve. Mt. BHV. al. 21. Ed. (etiam St. 3.) Perſ. w. Syr. p. Aeth. Slav. Vulg. brix. Mm. for. gat. Apollinar. ap. Corder. Nonn. || ὅτι. DL. (St. β. η.) Alii. Syr. Arr. Perſ. p. Arm. It. (z) = EH. al. 6. Mt. a. al. 7. Syr. Goth. veron. verc. colb. corb. tol. (a) ADLMS. 1. 13. 42. 57. 63. 69. 108. 116. 157. 218 (c. al. 4.) Ev. 18. 35. al. 11. Mt. B. a. r. ſ. 10. Ed. Syr. Perſſ. Copt. Sahid. Syr. p. mſ. Goth. Slav. Vulg. It. (b) αὐτούς. D. Ev. 22. cant. verc. colb. Chryſ. etiam in Mt. 6 codd. (c) ὠφελεῖται. 38. Ev. 36. ὠφελεῖ. S. corb. ὠφελοῦμεν. Ar. p. Vulg. brix. for. colb. germ. gat. Mm. mart. foſſ. Nonn. (d) + ὅλος. DL. 7. 13. 33. 157. 218 (cum 124. al. 4.) Ev. 6. 22. Mt. ſ. Syr. Perſſ. Ar. Copt. Aeth. Arm. Syr. p. c. aſt. Vulg. It. Cyr. Nonn. Andr. cret. Ambr. Ambroſiaſt. || Sahid. Goth. ut rec. (e) ἀπέρχεται. Syr. p. corb. Ambr. Ambroſiaſt. ὑπάγει. Chryſ. etiam in Mt. 5 codd. (f) = 69. 220. Ante τινες ponunt BDLQ. 1. 157. Mt. ſ. Syr. cant. veron. brix. Alii. *Aramaei*, Syr. p. *gentiles*, Vulg. brix. for. germ. foſſ. gat. Mm. *Graeci*, cant. veron. verc. corb. colb. (g) = L. 64. 69. Ev. 2. al. 5. Theophyl. (h) + εἰς ἱεροσόλυμα. 13. 106. Mt. x. 11. (i) = L. 69. Mt. 11. Syr. Arm. Goth. Slav. 2. verc. foſſ. (k) προσεῖχον. 69. (l) = 28. 61* Nonn. || γαλιλαίας] πόλεως. Mt. c. (m) = 28. (n) = Arm. καὶ. Syr. Perſſ. Aeth. Sahid. *autem*, colb. corb. tol. ἔρχεται ſ. καὶ ἔρχεται ſ. ἔρχεται πάλιν, (et mox + καὶ: λέγουσι) ABL. 54. 157. Mt. ſ. Copt. verc.

πεσὼν εἰς τὴν γῆν, ἀποθάνῃ,
αὐτὸς μόνος μένει· ἐὰν δὲ ἀπο-
θάνῃ, πολὺν καρπὸν φέρει.
25 [Ὁ φιλῶν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ,
ἀπολέσει αὐτήν· καὶ ὁ [o] μι-
σῶν" τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἐν
τῷ κόσμῳ τούτῳ, εἰς ζωὴν
26 αἰώνιον φυλάξει αὐτήν. Ἐὰν
ἐμοὶ διακονῇ τις, ἐμοὶ ἀκολου-
θείτω· καὶ ὅπου εἰμὶ ἐγώ,
ἐκεῖ καὶ ὁ διάκονος ὁ ἐμὸς [p]
ἔσται" [q] † ἐάν τις ἐμοὶ δια-
κονῇ, τιμήσει αὐτὸν ὁ πατήρ.
27 Νῦν ἡ ψυχή μου τετάρακται·
καὶ τί εἴπω; πάτερ, σῶσόν
με ἐκ τῆς ὥρας ταύτης; *
ἀλλὰ διὰ τοῦτο ἦλθον εἰς τὴν
28 ὥραν ταύτην. [Πάτερ [r], δό-
ξασόν [s] σου" [t] τὸ ὄνομα."
[u] ἦλθεν οὖν" φωνὴ ἐκ τοῦ
οὐρανοῦ· καὶ ἐδόξασα, καὶ
29 πάλιν δοξάσω. Ὁ οὖν ὄ-
χλος, ὁ [x] ἑστὼς" [y] καὶ" ἀ-
κούσας, ἔλεγε [z] βροντὴν γε-
γονέναι·" ἄλλοι ἔλεγον· ἄγγε-
30 λος αὐτῷ λελάληκεν. Ἀπε-
κρίθη [a] — ὁ" ἰησοῦς καὶ εἶ-
πεν· οὐ δι' ἐμὲ [b] αὕτη ἡ φω-
νὴ" [c] γέγονεν," ἀλλὰ [d] δι'
31 ὑμᾶς." Νῦν κρίσις ἐστὶ τοῦ
κόσμου [e] = τούτου·" νῦν
ὁ ἄρχων τοῦ κόσμου τούτου
[f] ἐκβλη-

q † καί.

(o) ἀπολέσας. 60. 80. Ev. 18. 32. Mt. f. Mm. germ. (p) ἔστω. 11. 116. al. 6. Mt. V. o. Cyr. ἐστι. Mt. 11. 17. || = L. Chryſ. etiam i. Mt. 3 codd. (q) — BDL. 1. 33. 69. 124. 157. al. 2. Syr. Perſ. p. Sahid. Vulg. It. exc. brix. *autem*, veron. colb. (r) + ἅγιε. 42. 63. 131. al. 5. Mt. a. z in marg. 10. (s) μου. B. 5. (t) τὸν υἱόν. L. 1. 12. 33. 91. ap. Mill. 118. 218 (cum 123. 220.) Ar. p. Erp. Copt. (ſed Sahid. et Arm. ut rec.) Syr. p. in m. Slav 2. Mm. germ. Ath. Nonn. Leo. Utriusque lectionis meminit Cyr. Utramque jungit Aeth. *nomen tuum, in quo erat filius*, Tert. || + ἐν τῇ δόξῃ, ᾗ εἶχον παρὰ σοὶ, πρὶν τοῦ τὸν κόσμον γενέσθαι. D. cant. Aug. Hier. ut videtur. (u) καὶ ἐγένετο. D. cant. *audita eſt*, Syr. || οὖν = Copt. Arm. *autem*, verc. (x) ἑστηκώς. ADG. 69. 124. 131. Alii. Mt. c. f. x. 11. (y) = D. 1. 69. Copt. cant. (z) ὅτι βροντὴ γέγονε. D. Sahid. Slav. cant. veron. verc. corb. colb. tol. (a) = BD. 69. 157. 235. Ev. 18. 24. al. 11. pluresve. Mt. a. c. ſemel. al. 14. Ed. (b) ἡ φωνὴ αὕτη. ABDL. 1. 157. al. 4. Mt. B. r. Cyr. Chryſ. etiam in Mt. 6 codd. (c) ἦλθεν. D. (St. β.) Sahid. Aeth. Vulg. It. (exc. brix.) Tert. Hilar. Victorin. Quaeſt. ex N. T. (d) διὰ τὸν ὄχλον. Slav. ed. et mſ. exc. 3. (e) = D (St. β.) L. 6. 71. Mt. r. Ed. Sahid. Vulg. cant. veron. germ. foſſ. gat. for. Leo. Auct. de promiſſ.

32 [f] ἐκβληθήσεται ἔξω." Κά-
γὼ ἐὰν ὑψωθῶ ἐκ τῆς γῆς,
[g] πάντας" ἑλκύσω πρὸς ἐμαυ-
33 τόν. Τοῦτο δὲ ἔλεγε, ση-
μαίνων, ποίῳ θανάτῳ ἤμελ-
34 λεν ἀποθνήσκειν. Ἀπεκρίθη
αὐτῷ ὁ ὄχλος· ἡμεῖς ἠκούσα-
μεν ἐκ τοῦ νόμου, ὅτι ὁ χρι-
στὸς μένει εἰς τὸν αἰῶνα· καὶ
πῶς σὺ λέγεις, [h] = ὅτι" δεῖ
ὑψωθῆναι τὸν υἱὸν τοῦ ἀν-
θρώπου; [i] τίς ἐστιν οὗτος ὁ
35 υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου;" Εἶπεν
οὖν αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς· ἔτι μικρὸν
[k] χρόνον" τὸ Φῶς [l] ἐν ὑμῖν"
ἐστι. περιπατεῖτε [m], [n] ἕως"
τὸ Φῶς [o] ἔχετε," ἵνα μὴ
σκοτία ὑμᾶς καταλάβῃ· καὶ ὁ
περιπατῶν ἐν τῇ σκοτίᾳ, οὐκ
36 οἶδε ποῦ ὑπάγει. [[n] Ἕως"
τὸ Φῶς ἔχετε, πιστεύετε εἰς
τὸ Φῶς, ἵνα υἱοὶ Φωτὸς γένη-
σθε.] ταῦτα ἐλάλησεν ὁ ἰη-
σοῦς, καὶ ἀπελθὼν ἐκρύβη
ἀπ' αὐτῶν.

37 Τοσαῦτα δὲ [p] αὐτοῦ"
[q] σημεῖα" πεποιηκότος ἔμπρο-
σθεν αὐτῶν, οὐκ [r] ἐπίστευον"
38 [s] εἰς αὐτόν·" Ἵνα ὁ λόγος
ἠσαΐου [t] τοῦ προφήτου" πλη-
ρωθῇ, ὃν εἶπε· κύριε, τίς
ἐπίστευσε

---

l. μεθ' ὑμῶν.

(f) κάτω βληθήσεται. Ev. 22. veron. corb. Chryſ. (etiam in Mt. 3 codd.) Ambroſiaſt. Gaud. (ſed in graecis ἔξω legi teſtatur.) Auct. de promiſſ. (g) πάντα. D. (St. β.) 56. Copt. ap. Mill. Goth. Sax. Vulg. It. Iren. Hier. Ambr. Rufin. Aug. diſ. Gaud. Leo. Ambroſiaſt. || Rec. Orig. quinquies. Ath. Epiph. Baſil. ſeleuc. Cyr. Chryſ. Theophyl. (h) = EGH. 10. 11. 57. 64. 72. 106. 142. 235. Ev. 1. 3. 5. 6. 18. 33. 36. al. 26. Mt. BHV. al. 18. Ed. Slav. omnes. Vulg. foſſ. germ. mart. Mm. gat. || = ὅτι δεῖ. for. harl. (i) = G. 13. 24* 69. 131. Ev. 1. al. 4. Mt. B. ψ. 17. τίς ἐστιν ὁ υἱὸς; Slav. 2. τίς ἐστιν ὁ λόγος οὗτος; L. (k) = Vulg. Sax. gat. Mm. for. foſſ. Aug. Ante μικρὸν ponunt 69. 124. (l) BD (St. β.) L. 1. 33. 42. 69. 118. 157. Ev. 2. 24. al. 5. Mt. c. ſemel. ſ. x. 11. Copt. Goth. Slav. Vulg. It. Cyr. alicubi. Noun. Victorin. (m) + οὖν. D. (St. β.) Copt. cant. (n) ὡς. ABDL. 1. 42. 108. Copt. Syr. p. in m. Cyr. *cum*, cant. (o) ἔρχεται. 131* (p) = 47. al. 3. Mt. z. Poſt σημεῖα ponit Ev. 44. (q) = Syr. hieroſ. (r) ἐπίστευσαν. G. 69. 124. Ev. 18. al. 9. Mt. μ. Syr. p. mſ. (ſed rec. in m.) Euſ. (s) = Ev. 22. αὐτῷ. 63. 71. Mt. a. r. 10. corb. (t) = 69. Alius. Mt. o. ſ. Chryſ. etiam in Mt. 5 codd.

ἐπίστευσε τῇ ἀκοῇ ἡμῶν; καὶ
ὁ βραχίων κυρίου τίνι ἀπεκα-
39 λύφθη; Διὰ τοῦτο οὐκ [u]
ἠδύναντο πιστεύειν·" * [x] ὅτι
40 πάλιν" [y] εἶπεν" ἠσαΐας· Τε-
τύφλωκεν αὐτῶν τοὺς ὀφθαλ-
μοὺς, καὶ [z] πεπώρωκεν" αὐ-
τῶν τὴν καρδίαν· ἵνα μὴ ἴδωσι
τοῖς ὀφθαλμοῖς, [a] καὶ [b] [c]
νοήσωσι" τῇ καρδίᾳ, καὶ ἐπι-
στραφῶσι, καὶ [d] ꝏ ἰάσωμαι"
41 αὐτούς. Ταῦτα εἶπεν ἠσαΐ-
ας, [e] ὅτε" εἶδε τὴν δόξαν [f]
αὐτοῦ," καὶ ἐλάλησε περὶ αὐ-
42 τοῦ. Ὅμως μέντοι καὶ ἐκ
τῶν ἀρχόντων πολλοὶ ἐπί-
στευσαν εἰς αὐτόν· ἀλλὰ διὰ
τοὺς Φαρισαίους οὐχ ὡμολό-
γουν, [g] ἵνα μὴ ἀποσυνάγωγοι
43 γένωνται." Ἠγάπησαν γὰρ
τὴν δόξαν τῶν ἀνθρώπων [h]
μᾶλλον," [i] ἤπερ" τὴν δόξαν
44 τοῦ θεοῦ. Ἰησοῦς δὲ ἔκραξε
καὶ εἶπεν· ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ,
οὐ πιστεύει εἰς ἐμὲ, ἀλλ' εἰς
45 τὸν πέμψαντά με. Καὶ ὁ
θεωρῶν ἐμὲ, θεωρεῖ τὸν πέμ-
46 ψαντά με. Ἐγὼ φῶς εἰς
τὸν κόσμον ἐλήλυθα, ἵνα [k]
πᾶς" ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ, ἐν
47 τῇ σκοτίᾳ μὴ μείνῃ. Καὶ ἐάν
τις μου ἀκούσῃ [l] τῶν ῥημά-
των," [m] ꝏ καὶ μὴ πιστεύ-
σῃ," ἐγὼ οὐ κρίνω αὐτόν· οὐ
γὰρ

d ꝏ ἰάσομαι. m ꝏ καὶ — μή: φυλάξῃ.

(u) *credebant*, colb. || + εἰς αὐτὸν. Arm. Hier. + *in Jeſum*, Vigil. (x) καὶ γάρ. D. *etenim*, cant. (y) = 1. (z) ἐπώρωσεν. AL. al. 4. Mt. c. ſemel. Euſ. πεπήρωκεν. 63. Mt. a. || τετύφλωκαν . . . πεπώρωκαν. Syr. Syr. p. mſ. (a) + καὶ τοῖς ὠσὶν ἀκούσωσι. 13. 69. 124. (b) + μή. D. Copt. Aeth. Slav. Vulg. cant. verc. brix. tol** Aug. ſemel. (c) συνῶσι ſ. συνιῶσι. 42. 61. 91. al. 5. Chryſ. etiam ap. Mt. (d) ADS. 69. 124. 131. 157. Ev. 6. 18. Alii. Mt. V. al. 6. veron. Ambr. (e) ὅτι. ABLM. 1. 97. Mt. z. Copt. Epiph. (f) τοῦ θεοῦ. 69. Copt. Sahid. Syr. hieroſ. Syr. p. (et rec. in m.) Vulg. mſ. gat. τοῦ θεοῦ αὐτοῦ. D. (St. β.) 66. in m. *Dei ſui*, cant. *unigeniti*, Hier. (g) = Nonn. Ambroſiaſt. (h) = Mt. V. (i) ὑπὲρ. 1. 69. 118. 157. Mt. V. c. o. Chryſ. mſ. ἤ. Mt. i. n. (k) = B. (l) τῆς φωνῆς. 69. (m) καὶ πιστεύσῃ. 63. Ev. 24. 31. 36* al. 4. Mt. o. r. 10. Goth. brix. καὶ φυλάξῃ. D. (πιστεύσῃ] φυλάξῃ. St. β.) cant. veron. verc. colb. foſſ. corb. Ambr. καὶ μὴ φυλάξῃ. ABL. 13. 33. 42. 69. 118. 157. al. 5. Mt. ſ. Ed. Syr. Perſ. w. Ar. p. et rom. Copt. Sahid. Aeth. Arm. Syr. p. (ſed rec. in m.) Vulg. for. mart. gat. Mm. tol. harl. Ath. Nonn. || μὴ ἀκούσῃ . . . καὶ φυλάξῃ. Perſ. p. Syr. hieroſ. item Aug.

γὰρ ἦλθον, ἵνα κρίνω τὸν
κόσμον, ἀλλ' ἵνα σώσω τὸν
48 κόσμον.] Ὁ ἀθετῶν ἐμὲ,
καὶ μὴ λαμβάνων τὰ ῥήματά
μου, ἔχει τὸν κρίνοντα αὐ-
τόν· ὁ λόγος ὃν ἐλάλησα, ἐκεῖ-
νος κρινεῖ αὐτὸν ἐν τῇ ἐσχάτῃ
49 ἡμέρα. Ὅτι [n] ἐγὼ" [o] ἐξ"
ἐμαυτοῦ οὐκ [p] ἐλάλησα·"
ἀλλ' ὁ πέμψας με πατὴρ, αὐ-
τός μοι ἐντολὴν [q] ἔδωκε," τί
50 εἴπω καὶ τί λαλήσω. Καὶ
οἶδα, ὅτι ἡ ἐντολὴ [r] αὐτοῦ"
ζωὴ αἰώνιός ἐστιν. ἃ οὖν λα-
λῶ [s] ἐγὼ," καθὼς [t] εἴρηκέ
μοι" ὁ πατὴρ, οὕτω [u] λα-
λῶ."]
1 [Πρὸ δὲ τῆς ἑορτῆς τοῦ
πάσχα, εἰδὼς ὁ ἰησοῦς, ὅτι
[x] ἐλήλυθεν" αὐτοῦ ἡ ὥρα,
ἵνα μεταβῇ ἐκ τοῦ κόσμου
τούτου πρὸς τὸν πατέρα, ἀ-
γαπήσας τοὺς ἰδίους τοὺς ἐν
τῷ κόσμῳ, εἰς τέλος ἠγάπη-
2 σεν αὐτούς· Καὶ δείπνου [y]
γενομένου," τοῦ διαβόλου
ἤδη [z] βεβληκότος" εἰς τὴν
καρδίαν [a] ∾ ἰούδα σίμωνος
ἰσκαριώτου, ἵνα αὐτὸν παρα-
3 δῷ·" [[b] Εἰδὼς" [c] = ὁ ἰη-
σοῦς,"

a ∾ ἵνα παραδῷ αὐτὸν ἰούδας σίμωνος ἰσκαριώτης.

(n) = G. Mt. o. Chryſ. (etiam in Mt. 6 codd.) Tert. Arnob. Ambr. Poſt ἐμαυτοῦ ponunt D. Ev. 22. cant. (o) ἀπ' L. 1. 69. Cyr. Chryſ. etiam in Mt. 6 codd. (p) ἐλήλυθα. Ev. 32. al. 3. Chryſ. etiam in Mt. 6 codd. (q) δέδωκε. ABM. 1. 69. 124. 131. 218 (c. al. 6.) al. 11. Mt. c. d. k. 7. 11. Cyr. (r) αὕτη. Arm. Chryſ. in Mt. λ. ſemel. (s) = D. 44. cant. verc. emmer. Chryſ. etiam in Mt. 5 codd. Ante λαλῶ ponunt ABL. 1. 69. 118. 157. al. 2. Mt. g. l. f. Copt. Arm. Slav. Vulg. veron. brix. colb. corb. Alii. Baſ. (t) ἐνετείλατο μοι. 61. in m. 69. 124. Chryſ. ſemel vel bis. etiam in Mt. codd. εἶπε. 63. εἶπέ μοι. Mt. a. r. 10. (u) ποιῶ. Slav. 7 et ed. (x) ABKLM. 1. 13. 42. 69. 106. 118. 131. 157. al. 8. Mt. c. f. ſ. x. 11. Orig. Cyr. Chryſ. etiam in Mt. 6 codd. παρῆν. D. (y) γινομένου. BL. (St. β.) cant. Orig. quater. (z) *cum ſe miſiſſet* ſ. *ſe immiſiſſet*, veron. verc. colb. foſſ. harl. Hilar. (a) BLM. Copt. Arm. Vulg. veron. foſſ. germ. for. gat. mart. Orig. ſexies vel ſepties. (ſed ἰσκαριώτου, L. Arm. Vulg. foſſ. germ. gat.) *Simonis Schariothi, ut traderet eum Judas*, corb. || ἰούδα = 13. 69. 124. ap. Birch. 131. al. 6. colb. || ἰσκαριώτου] ἀπὸ καριώτου. D. cant. Sic ſemper. (b) καὶ εἰδώς. 71. εἰδὼς δέ. 13. 69. 124. al. 2. Evangeliſtaria, quae initium hujus verſus connectunt cum Matth. 26, 20. veron. Chryſ. etiam in Mt. 4. 9. (c) = BDL. Mt. BH. Aeth. Vulg. It. (exc. veron. brix.) Orig. bis. (bis habet.) Chryſ. in Mt. λ. μ. 7.

σοῦς," ὅτι πάντα δέδωκεν
αὐτῷ ὁ πατὴρ εἰς τὰς χεῖρας,
καὶ ὅτι ἀπὸ θεοῦ ἐξῆλθε,
καὶ πρὸς τὸν θεὸν ὑπάγει·
4 Ἐγείρεται ἐκ τοῦ δείπνου,
καὶ τίθησι τὰ ἱμάτια, καὶ
λαβὼν λέντιον, διέζωσεν ἑαυ-
5 τόν· Εἶτα [d] βάλλει ὕδωρ"
εἰς τὸν νιπτῆρα, καὶ ἤρξατο
νίπτειν τοὺς πόδας τῶν μαθη-
τῶν, καὶ ἐκμάσσειν τῷ λεν-
6 τίῳ, ᾧ ἦν διεζωσμένος. Ἔρ-
χεται οὖν πρὸς σίμωνα πέ-
τρον· [e] = καὶ" λέγει αὐτῷ
[f] ἐκεῖνος·" κύριε, σύ μου νί-
7 πτεις τοὺς πόδας; Ἀπεκρί-
θη ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ· ὃ
ἐγὼ ποιῶ, σὺ οὐκ οἶδας ἄρτι,
8 γνώσῃ δὲ μετὰ ταῦτα. Λέγει
αὐτῷ πέτρος· οὐ μὴ νίψῃς
τοὺς πόδας μου εἰς τὸν αἰῶνα.
ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ ἰησοῦς· ἐὰν
μὴ νίψω σε, οὐκ ἔχεις μέρος
9 μετ' ἐμοῦ. Λέγει αὐτῷ σί-
μων πέτρος· κύριε, μὴ τοὺς
πόδας [g] — μου" μόνον, ἀλ-
λὰ καὶ τὰς χεῖρας, καὶ τὴν
10 κεφαλήν. Λέγει αὐτῷ ὁ ἰη-
σοῦς· ὁ λελουμένος οὐ χρείαν
ἔχει [h] — ἢ τοὺς πόδας: νί-
ψασθαι," [i] ἀλλ' ἔστι" κα-
θαρὸς [k] ὅλος." καὶ ὑμεῖς κα-
θαροί ἐστε, ἀλλ' οὐχὶ πάν-
11 τες.] Ἤιδει γὰρ τὸν παραδι-
δόντα αὐτόν· [l] διὰ τοῦτο εἶ-
πεν· οὐχὶ πάντες καθαροί
ἐστε."]

["Ὅτε

(d) λαβὼν ὕδωρ βάλλει. D. 13. 69. 124. Arm. cant. (e) = BDL. Syr. Perſ. p. Copt. cant. Orig. (f) = B. veron. Orig. *Petrus*, Copt. Perſ. p. Vulg. It. exc. cant. corb. *Simon*, Syr. (g) = DEGH. 40. 61. 69. 229* 235. al. 5. Mt. c. d. i. n. z* χ. 7. 11. cant. veron. verc. corb. colb. Euthym. (h) τὴν κεφαλὴν νίψασθαι, εἰ μὴ τοὺς πόδας μόνον. D. cant. *non habet neceſſe rurſum*, (omiſſis caeteris) Tert. *non neceſſe habet, ut iterum lavet*, Mm. Hier. Aug. ſemel. Pacian. Optat. *iterum* addit etiam Ambr. bis. (alibi ut rec.) || ἢ τοὺς πόδας = colb. gat. foſſ. for. harl. Orig. quinquies. (ſemel habet, in textu.) || ἢ] = H. Ev. 28** Mt. 17. εἰ μή. BC*DKL. 13. 42. 61. 69. 157. Mt. ſ. 11. (Orig. in textu.) Dionyſ. areop. Chryſ. etiam in Mt. 4 codd. *niſi ut*, Vulg. veron. corb. Mm. Ambr. || πόδας] + μόνον. D. 235. Syr. cant. Chryſ. (etiam in Mt. 5 codd.) Auct. de promiſſ. Ambr. ſemel. || νίψασθαι] + ἢ τὴν κεφαλήν. Mt. r. (i) ἐστι γάρ. D. Syr. Arm. cant. Cyr. ſemel. Chryſ. in Mt. 3 codd. *quia eſt*, Optat. Auct. de promiſſ. ἐστι. 13. 69. (k) ὅλως. Ev. 22. Mt. n. (l) = D. cant.

12 [῞Οτε οὖν ἔνιψε τοὺς
πόδας αὐτῶν, καὶ ἔλαβε τὰ
ἱμάτια αὐτοῦ, [m] ἀναπεσὼν
[n] πάλιν," εἶπεν αὐτοῖς· γι-
νώσκετε, τί πεποίηκα ὑμῖν;
13 Ὑμεῖς φωνεῖτέ με· [o] ὁ δι-
δάσκαλος καὶ ὁ κύριος·" καὶ
14 καλῶς λέγετε· εἰμὶ γάρ. Εἰ
οὖν ἐγὼ ἔνιψα ὑμῶν τοὺς πό-
δας, ὁ κύριος καὶ ὁ διδάσκα-
λος, [p] καὶ ὑμεῖς ὀφείλετε
ἀλλήλων νίπτειν τοὺς πόδας.
15 Ὑπόδειγμα γὰρ [q] ἔδωκα" ὑ-
μῖν, ἵνα καθὼς ἐγὼ ἐποίησα
16 ὑμῖν, καὶ ὑμεῖς ποιῆτε. Ἀ-
μὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν· οὐκ ἔστι
δοῦλος μείζων τοῦ κυρίου αὐ-
τοῦ, οὐδὲ ἀπόστολος μείζων
17 τοῦ πέμψαντος αὐτόν. Εἰ
ταῦτα οἴδατε, μακάριοί ἐστε,
18 ἐὰν ποιῆτε αὐτά.] Οὐ περὶ
πάντων ὑμῶν λέγω· ἐγὼ [r]
οἶδα, [s] οὓς" ἐξελεξάμην·
ἀλλ', ἵνα ἡ γραφὴ πληρωθῇ·
ὁ τρώγων [t] μετ' ἐμοῦ τὸν ἄρ-
τον," [u] ἐπῆρεν" ἐπ' ἐμὲ τὴν
19 πτέρναν αὐτοῦ. Ἀπ' ἄρτι
λέγω ὑμῖν, [x] πρὸ τοῦ γενέ-
σθαι," ἵνα, ὅταν γένηται,
πιστεύσητε, ὅτι ἐγώ εἰμι.
20 Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν· ὁ λαμ-
βάνων, [y] ἐάν τινα" πέμψω,
ἐμὲ λαμβάνει· ὁ δὲ ἐμὲ λαμ-
βάνων, λαμβάνει τὸν [z] πέμ-
ψαντά" με.

Ταῦτα

(m) + καὶ. ABC*L. 157. Mt. f. Syr. Arr. Perſ. p. Copt. Aeth. Sax. veron. verc. brix. colb. emmer. corb. germ. Orig. Dionyſ. alex. Chryſ. (etiam in Mt. 6 codd.) Hier. Vict. capuan. (Plerique ex his omittunt καὶ ante ἔλαβε.) (n) = Ev. 32. Syr. Ante ἀναπεσὼν ponunt Arm. veron. colb. corb. Sequentibus jungunt Ed. brix. (o) ὁ κύριος καὶ ὁ διδάσκαλος. EGHM. 10. 11. 13. 69. 106. 157. 218 (c. al. 3.) al. 3. Mt. B. al. 12. Cyr. Chryſ. (etiam in Mt. 6 codd.) Ambr. (p) + πόσω μᾶλλον. D. Syr. Perſ. p. cant. verc. corb. Mm. germ. Ambr. bis. (ſemel ut rec.) (q) δέδωκα. AKM. al. 29. Mt. c. bis. al. 10. Ed. Cyr. (r) + γάρ. AK. 13. 28. 42. 57. 69. 72. 124. 131. al. 11. Syr. Arr. Perſ. p. Copt. Arm. colb. Cyr. + δὲ. 54. (s) τίνας. BL. 33. 157. Orig. quater. Cyr. ὃν. Arm. (t) μου τὸν ἄρτον. BCL. 127* toler. Orig. ter. (bis ut rec.) Cyr. in commentar. || τὸν ἄρτον = 1. (u) ἐπῆρκεν. A. 1. (x) = 29. 63. 71. Mt. a. 10. (y) ἄν τινα. BL. Orig. ed. Cyr. ἐν τινα. Orig. ſemel. Arm. It. (exc. colb. gat. for. germ. foſſ. mart.) ὃν ἄν. Orig. ſemel. Syr. utr. τινα, ὃν ἄν. 218 (cum 220.) (z) ἀποστείλαντα. 1. 118. Ed.

21 Ταῦτα εἰπὼν ὁ ἰησοῦς
ἐταράχθη τῷ πνεύματι [a],
καὶ ἐμαρτύρησε, καὶ εἶπεν·
ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν· ὅτι εἷς
22 ἐξ ὑμῶν παραδώσει με. Ἔ-
βλεπον [b] — οὖν" [c] εἰς" ἀλ-
λήλους οἱ μαθηταὶ, ἀπορού-
23 μενοι, περὶ τίνος λέγει. Ἦν
[d] δὲ" ἀνακείμενος εἷς [e] ⁜ ἐκ"
τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ἐν τῷ
κόλπῳ τοῦ ἰησοῦ, ὃν ἠγάπα
24 ὁ ἰησοῦς. Νεύει [f] οὖν" τού-
τῳ σίμων πέτρος, [g] πυθέσθαι
— τίς ἂν εἴη," [h] περὶ οὗ λέ-
25 γει." [i] ∾ Ἐπιπεσὼν" [k] δὲ"
[l] — ἐκεῖνος" ἐπὶ τὸ στῆθος
τοῦ ἰησοῦ, λέγει αὐτῷ· κύριε,
26 τίς ἐστιν; Ἀποκρίνεται [m] ὁ
ἰησοῦς· ἐκεῖνός ἐστιν, ᾧ ἐγὼ
[n] ∾ βάψας τὸ ψωμίον ἐπι-
δώσω." [o] ∾ καὶ ἐμβάψας"
τὸ ψωμίον, [p] δίδωσιν ἰούδα
[q] σίμω-

---

i ∾ ἀναπεσών. n ∾ βάψω τὸ ψωμίον καὶ δώσω αὐτῷ.
o ∾ καὶ βάψας.

(a) + αὐτοῦ. Arm. (b) = BC. 16. Mt. o. Arm. Perſ. p. Orig. ſemel. δὲ. 61. 64. al. 5. Mt. k. p. z. Syr. verc. Orig. (c) = 234. πρὸς. 10. 61. 226** al. 5. Mt. k. p. z. (d) = L. 3. 80. Syr. p. habet c. aſt. Orig. bis. *ergo*, Vulg. veron. for. germ. foſſ. gat. Mm. (e) + ABC*DKLM. 33. 42. 69. 124. ap. Birch. 131. 157. al. 4. Syr. Perſſ. Arr. Aeth. Copt. Sahid. Vulg. It. Orig. bis. Cyr. (f) = 69. Arm. colb. corb. (g) καὶ λέγει αὐτῷ· εἰπὲ, τίς ἐστιν. BCL. 33. Aeth. veron. Orig. quater. item, omiſſo εἰπὲ, Vulg. for. germ. gat. Mm. foſſ. *et dixit ei: interroga*, colb. verc. corb. brix. || εἴη] + οὗτος. D. cant. || τίς ἂν εἴη = colb. (h) = 91. corb. veron. (i) BC*KLM. 33. 40* 42. 63. 131. 145. 157. al. 4. Mt. a. x. 10. Orig. bis. Scholia in Mt. d. (k) = B. Perſ. p. Orig. οὖν. DLM. 1. 13. 33. 69. 118. 157. Perſ. w. Copt. Sahid. Syr. p. in m. Vulg. It. exc. corb. Scholion in Mt. d. (l) = Sahid. οὗτος. C* ut videtur. ἐκεῖνος οὗτος. S. 63. 90. 121. 142. 145** 226* ἐκεῖνος οὕτως. BEGHLM. 11. 17. 28. 33. 36. 40. 57. 64. 72. 116. 157. 235. Ev. 6. al. 27. et Barber. 4. Mt. V. d. g. i. l. n. q. r. x. 17. Ed. Goth. Euthym. ἐκεῖνος ὁ μαθητής. Syr. Arr. Perſ. p. Copt. (m) + οὖν. BC*L. Syr. p. in m. verc. Orig. + αὐτῷ. D. 69. 124. Mt. f. cant. (n) BCL. Aeth. Orig. bis. (ſemel absque αὐτῷ.) *intinctum panem porrexero*, Vulg. It. βάψω τὸ ψωμίον, omiſſis reliquis, Orig. ſemel. || βάψας] ἐμβάψας. ADK. 1. 42. 69. al. 3. || ἐπιδώσω] δώσω. M. 157. + αὐτῷ. M. 33. 157. Aeth. (o) καὶ βάψας. D. 33. 69. Mt. 11. Orig. bis. βάψας οὖν. BC*L. Orig. bis. Cyr. καὶ λαβών. Syr. p. in m. (p) + λαμβάνει καὶ. BCLM. 33. Orig. quinquies.

27 [q] σίμωνος" [r] ἰσκαριώτῃ." Καὶ
[s] μετὰ τὸ ψωμίον," [t] τότε"
εἰσῆλθεν εἰς ἐκεῖνον ὁ σατα-
νᾶς. λέγει [u] οὖν" αὐτῷ ὁ ἰη-
σοῦς· ὃ ποιεῖς, ποίησον τά-
28 χιον. Τοῦτο δὲ οὐδεὶς ἔγνω
τῶν ἀνακειμένων πρὸς τί εἶ-
29 πεν αὐτῷ. Τινὲς [x] γὰρ" ἐδό-
κουν, [y] ἐπεὶ" τὸ γλωσσόκο-
μον εἶχεν ὁ ἰούδας, ὅτι λέγει
αὐτῷ ὁ ἰησοῦς· ἀγόρασον ὧν
χρείαν ἔχομεν εἰς τὴν ἑορτήν·
ἢ τοῖς πτωχοῖς ἵνα τὶ δῷ.
30 Λαβὼν οὖν τὸ ψωμίον ἐκεῖ-
νος, [z] ∾ εὐθέως ἐξῆλθεν·"
31 ἦν δὲ νύξ. Ὅτε [a] † ἐξῆλ-
θε, * λέγει ὁ ἰησοῦς· [νῦν
ἐδοξάσθη ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώ-
που, καὶ ὁ θεὸς ἐδοξάσθη ἐν
32 αὐτῷ. [b] Εἰ ὁ θεὸς ἐδοξάσθη
ἐν αὐτῷ," καὶ ὁ θεὸς δοξάσει
αὐτὸν ἐν ἑαυτῷ, καὶ εὐθὺς
53 δοξάσει αὐτόν. Τεκνία, ἔτι
μικρὸν μεθ' ὑμῶν εἰμι. ζητή-

z ∾ ἐξῆλθεν εὐθύς. a † οὖν.

(q) = 69. Arm. verc. *σίμωνι.* 13. 101. veron. brix. for. colb. Orig. ed. quater. (r) *ἰσκαριώτου.* BCLM. 33. 66. 72. 157. Mt. 11. for. germ. Orig. mſ. ter. (s) = D. Perſ. p. cant. gat. *ut accipit panem.* ſ. *poſt acceptam buccellam,* Sahid. veron. verc. brix. Mm. colb. foſſ. (t) = DL. Copt. Syr. p. mſ. Perſ. p. Vulg. It. (exc. gat. mart. brix. for. foſſ. germ. emmer. mart.) Orig. quater. (habet ter.) Cyr. Ambr. Poſt *ἐκεῖνον* ponit 72. (u) = 59. 86. Mt. ſ. 11. Vulg. mſ. verc. brix. for. foſſ. Chryſ. (etiam in Mt. 6 codd.) *καὶ λέγει.* D. Syr. Perſſ. Arr. Arm. Vulg. cant. gat. mart. (x) = Mt. x. Goth. Perſſ. *δέ.* 63. Mt. 10. Syr. p. mſ. Cyr. (y) *ὅτι.* D. (z) BCDL. item 69. Mt. ſ. Copt. Arm. Vulg. It. (exc. verc. brix.) Orig. ter. Ambr. || *εὐθὺς ἐξῆλθεν ἐκεῖνος.* Cyr. || *ἐξῆλθεν* ad *ἐξῆλθε* = G. al. 3. (a) = AES. 36. 40. 72. 116. 124. 127. 131. 142. 218 (c. al. 3.) Ev. 6. al. 35. pluresve. Mt. V. al. 15. Ed. (etiam Steph. 3.) Syr. utr. Arr. Goth. Slav. Sax. foſſ. Chryſ. (etiam in Mt. 6 codd.) Theophyl. || Habent *οὖν* BDL. 1. Alii. Mt. ſ. 11. Perſ. w. Copt. Arm. Orig. Cyr. || *ὅτε ἐξῆλθεν* = Perſ. p. ut videtur. Antecedentibus jungunt Ed. Syr. utr. Arr. Perſ. p. Chryſ. Theophyl. Schol. in Mt. 11. Cum ſequentibus nectunt Perſ. w. Copt. Arm. Aeth. Slav. qu. Orig. Nonn. || *εὐθέως ἐξῆλθεν· ἦν δὲ νὺξ ὅτε ἐξῆλθεν. Ὅτε οὖν ἐξῆλθε.* Cyr. (b) = BDL. 1. 219. ap. Alt. 225. ap. Birch. 235. al. 4. Syr. p. cant. veron. verc. corb. colb. germ. harl. Tert. Ambr. Sed habent Orig. bis. Cyr. Hilar. Alii. || *εἰ*] + *ἐν.* Arm. Nonn. *καὶ εἰ.* Cod. unus. *εἰ οὖν.* brix.

σετέ με· καὶ καθὼς εἶπον τοῖς
ἰουδαίοις· [c] ὅτι" ὅπου [d] ∾
ὑπάγω ἐγὼ," ὑμεῖς οὐ δύνα-
σθε ἐλθεῖν· καὶ ὑμῖν λέγω
34 [e] ἄρτι" [f]. Ἐντολὴν [g] και-
νὴν" δίδωμι ὑμῖν, ἵνα ἀγα-
πᾶτε ἀλλήλους· καθὼς [h] ἠγά-
πησα ὑμᾶς, ἵνα καὶ ὑμεῖς
35 ἀγαπᾶτε ἀλλήλους. Ἐν τού-
τῳ γνώσονται πάντες, ὅτι
ἐμοὶ μαθηταί ἐστε, ἐὰν [i] ἀ-
γάπην ἔχητε ἐν ἀλλήλοις."
36 Λέγει αὐτῷ σίμων πέτρος· κύ-
ριε, ποῦ ὑπάγεις; ἀπεκρίθη
[k] — αὐτῷ" [l] ὁ" ἰησοῦς· ὅπου
[m] ὑπάγω, οὐ δύνασαί μοι
νῦν ἀκολουθῆσαι· [n] ὕστερον
δὲ ἀκολουθήσεις = μοι."
37 Λέγει αὐτῷ [o] † πέτρος·" [p]
κύριε," διατί οὐ δύναμαί σοι
[q] ἀκολουθῆσαι [r] = ἄρτι;"
τὴν ψυχήν μου ὑπὲρ σοῦ θή-
σω.

---

d ∾ ἐγὼ ὑπάγω. o † ὁ.

(c) = D. 59. Ev. 13. Mt. V. ſ. Perſſ. Aeth. Vulg. cant. veron. for. Cyr. (d) ABCDL. 1. 69. 124. 131. 157. 218 (c. al. 6.) Ev. 6. al. 6. pluresve. Mt. a. i. n. ſ. al. 7. Syr. Copt. Arm. Vulg. cant. brix. colb. Alii. Orig. ter. Cyr. Chryſ. ſemel. (etiam in Mt. 4 codd.) Theophyl. Aug. Ambr. ἐγώ εἰμι. Orig. ſemel. Chryſ. ſemel in Mt. 4 codd. *ubi ſum ego*, verc. (e) Ante ὑμῖν ponit Arm. verc. Cum ἐλθεῖν jungendum eſſe cenſuit Orig. (f) + ζητήσετέ με, καὶ οὐχ εὑρήσετε. 127. al. 2. (g) = germ. καὶ νῦν. 73. (h) + κἀγὼ ſ. ἐγώ. D. 57. 97. Mt. g. ſ. Syr. Syr. p. mſ. It. (exc. for. mart.) Cyr. Hilar. (i) ἀγαπᾶτε ἀλλήλους. 69. 124. Syr. p. in m. Arm. Aeth. Chryſ. ſemel in Mt. 3 codd. Optat. || ἔχητε] ἔχετε. 57. al. 5. Mt. BHV. r. (k) = BCL. 229* Copt. Arm. Goth. Vulg. It. exc. cant. foſſ. (l) = ABCL. (m) + ἐγώ. DS in m. 10. 33. 69. 91. 118. 124. ap. Birch. 142. in m. 145. in m. 157. 229** 235. Ev. 6. al. 29. Mt. B. al. 10. item g. Ed. Copt. Sahid. Arm. Slav. Vulg. It. Orig. Chryſ. (etiam in Mt. 5 codd.) Cyr. Theophyl. (n) ἀκολουθήσεις δὲ ὕστερον. BL. 1. Vulg. It. (exc. cant. veron. foſſ.) Orig. ter. Cyr. Chryſ. in Mt. 7. Ambr. Aug. Praeterea μοι = A. 3. 33. 42. Syr. utr. Arr. Perſ. w. Copt. Aeth. Goth. Chryſ. in Mt. 4 codd. Ante ἀκολ. ponit D. cant. ἀκολουθήσεις δέ μοι ὕστερον. Orig ſemel. (o) = ACGHL**S. 131. 157. 235. Ev. 24. 36. al. 24. pluresve. Mt. HV. al. 16. Ed. || ὁ πέτρος = D. Alius. cant. (p) = 33. 46. 225. Mt. ſ. Copt. Vulg. for. (non tolet.) (q) + νῦν. CDL. Ev. 2. Slav. cant. Cyr. Chryſ. (etiam Mt. 6 codd.) (r) = Iidem, (exc. D. Slav. cant.) et 61. 157. al. 3. || ἄρτι cum ſequentibus connectunt D. ut videtur. Syr. Slav. cant.

38 σω. [s] Ἀπεκρίθη" [t] ≡ αὐ-
τῷ" [u] — ὁ" ἰησοῦς· τὴν ψυ-
χήν σου ὑπὲρ ἐμοῦ θήσεις;
ἀμὴν ἀμὴν λέγω σοι· οὐ μὴ
ἀλέκτωρ [x] ∾ φωνήσει," ἕως
οὗ [y] ἀπαρνήσῃ" με τρίς.

1 [[z] Μὴ ταρασσέσθω ὑ-
μῶν ἡ καρδία [a]· πιστεύετε εἰς
τὸν θεὸν, καὶ εἰς ἐμὲ πιστεύε-
2 τε. Ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ πατρός
μου μοναὶ πολλαί εἰσιν· εἰ δὲ
μὴ, εἶπον ἂν ὑμῖν. * [b] πο-
ρεύομαι ἑτοιμάσαι τόπον ὑμῖν·
3 [c] Καὶ ἐὰν πορευθῶ, καὶ ἑτοι-
μάσω ὑμῖν τόπον," πάλιν ἔρ-
χομαι καὶ παραλήψομαι ὑμᾶς
[d] πρὸς ἐμαυτόν·" ἵνα ὅπου [e]
εἰμὶ" ἐγὼ, καὶ ὑμεῖς ἦτε.
4 Καὶ ὅπου [f] ἐγὼ" ὑπάγω,
[g] ∾ οἴδατε, καὶ τὴν ὁδὸν οἴ-
5 δατε." Λέγει αὐτῷ θωμᾶς·
κύριε, οὐκ οἴδαμεν, ποῦ
ὑπάγεις· [h] καὶ" πῶς [i] ∾ δυ-
νάμεθα τὴν ὁδὸν εἰδέναι;"
6 Λέγει αὐτῷ ὁ ἰησοῦς· Ἐγώ εἰ-
μι ἡ ὁδὸς, καὶ ἡ ἀλήθεια,
καὶ ἡ ζωή. οὐδεὶς ἔρχεται πρὸς

x ∾ φωνήσῃ. g ∾ οἴδατε τὴν ὁδόν. i ∾ οἴδαμεν τὴν ὁδόν.

(s) ἀποκρίνεται. ABL. 1. 69. 124. 157. Mt. 11. Syr. p. (t) ≡ ABDKL. 42. 57. 69. 124. ap. Alt. 157. al. 3. Arm. Syr. p. Goth. Vulg. mſ. cant. verc. for. colb. corb. mart. tol. emmer. (u) ≡ ABDL. al. 3. (x) ABK. 10. 36. 91. 106. 118. 127. 235. Ev. 6. 24. al. 26. Mt. H. al. 12. Ed. (y) ἀρνήσῃ. BD. 1. Orig. (z) + καὶ εἶπεν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ. D. (St. β.) Ed. Sax. cant. verc. colb. mart. + εἶπεν ὁ κύριος τοῖς ἑαυτοῦ μαθηταῖς. Evangeliſtaria. (a) + μηδὲ δειλιάτω. 131. in m. al. 3. Mt. 11. (b) + ὅτι. ABDKL. 1. 42. 69. 124. al. 6. Mt. f. Arm. Arr. Slav. 2. 3. Vulg. cant. veron. colb. for. corb. foſſ. mart. gat. Mm. Cyr. Theodoret. Nonn. (c) ≡ 69. Slav. 2. || πορευθῶ καὶ ≡ Slav. ed. jun. || καὶ ἑτοιμάσω ὑμῖν τόπον ≡ 56. 58. Ev. 31. Slav. 3* || καὶ ἑτοιμάσω] ἑτοιμάσω. ABEGHK. 36. 72. 131. Ev. 3. 6. 24. al. 18. Mt. B. ſemel. HV. r. Ed. Copt. Goth. Slav. 3** Orig. ap. Wetſt. Cyr. alicubi. Phot. ἑτοιμάσων. Mt. c. ſemel. ἑτοιμάσαι. DM. 11. 40. 63. 64. 142. 235. Ev. 4. 5. 18. 19. 36. al. 20. Mt. B. ſemel. a. c. ſemel. f. bis. q. ſ. al. 8. Ed. Syr. cant. brix. Theophyl. Euthym. Shol. in Mt. d. || Sed rec. L. 1. 13. 33. 124. Alii. Vulg. It. Cyr. Ambr. Hier. (Silent Orig. Chryſ.) || ὑμῖν τόπον] τόπον ὑμῖν. BDL. 1. 157. Alii. Mt. f. ſemel. g. q. ſ. 11. cant. Cyr. ὑμῖν ≡ Mt. a. τόπον ≡ verc. (d) ≡ 61* al. 3. Theophyl. μετ' ἐμαυτοῦ. Cyr. (e) ὑπάγω. Ev. 22. (f) ≡ DL. 1. 69. al. 3. Ed. Arm. cant. veron. verc. corb. Chryſ. (etiam in Mt. 6 codd.) Ambr. (g) BLQ. item 33. Copt. Aeth. Perſ. p. Slav. 3. verc. ὑμεῖς οἴδατε τὴν ὁδόν μου. Slav. 2. (h) ≡ BL. veron. verc. (i) B. verc. Cyr. τὴν ὁδὸν οἴδαμεν. D. cant. veron. Tert.

τὸν πατέρα, εἰ μὴ δι' ἐμοῦ.
7 Εἰ ἐγνώκειτέ με, καὶ τὸν πα-
τέρα μου [k] ∾ ἐγνώκειτε ἄν·"
καὶ ἀπ' ἄρτι [l] γινώσκετε" αὐ-
τὸν, [m] καὶ ἑωράκατε αὐτόν."
8 Λέγει αὐτῷ Φίλιππος· κύριε,
δεῖξον ἡμῖν τὸν πατέρα, καὶ
9 ἀρκεῖ ἡμῖν. Λέγει αὐτῷ ὁ
ἰησοῦς· [n] τοσοῦτον χρόνον"
μεθ' ὑμῶν εἰμι, καὶ οὐκ [o]
ἔγνωκάς" [p] με, Φίλιππε;" ὁ
ἑωρακὼς ἐμὲ, ἑώρακε [q] τὸν
πατέρα· [r] καὶ" πῶς σὺ λέ-
γεις· δεῖξον ἡμῖν τὸν πατέρα;
10 Οὐ πιστεύεις, ὅτι ἐγὼ ἐν τῷ
πατρὶ, καὶ ὁ πατὴρ ἐν ἐμοί
ἐστι; [τὰ ῥήματα, ἃ ἐγὼ [s]
λαλῶ" [t] ὑμῖν," ἀπ' ἐμαυτοῦ
οὐ λαλῶ· ὁ δὲ πατὴρ, ὁ ἐν
ἐμοὶ μένων, [u] αὐτὸς ποιεῖ τὰ
11 ἔργα." [x] Πιστεύετέ [y] μοι,"
ὅτι ἐγὼ ἐν τῷ πατρὶ, [z] καὶ
ὁ πατὴρ ἐν ἐμοί" [a] †·] εἰ δὲ
μὴ, διὰ τὰ ἔργα [b] αὐτὰ" πι-
στεύετέ

---

k ∾ ἂν ᾔδειτε. a † ἐστιν.

(k) BLQ. 1. 33. Alius. Cyr. γνώσεσθε. D* cant. Victorin. *cognoviſtis*, veron. verc. corb. colb. Novatian. (l) γνώσεσθε. Syr. p. Vulg. brix. for. gat. Mm. mart. (non tolet.) Chryſ. (etiam in Mt. 6 codd.) Hilar. Aug. mſ. (m) = 33 et 68. ap. Mill. Mt. B ſemel. V. Arm. *et videtis eum*, brix. (n) τοσούτῳ χρόνῳ. DLQ. Cyr. (o) ἐγνώκατε. Perſſ. Aeth. Vulg. It. (exc. tol.) Tert. Hilar. Aug. Novatian. Ambr. (p) με; Φίλιππε. Iidem. Ed. (etiam St. 3.) (q) + καὶ. Slav. 2. (non alii.) Vulg. It. (exc. cant.) Tert. Hilar. Iren. Novatian. Lucif. Aug. diſ. Ambr. Victorin. Fauſtin. (r) = BQ. 58. ap. Mill. Copt. Vulg. brix. colb. corb. foſſ. germ. mart. gat. Mm. Cyr. Hilar. Iren. Aug. Ambr. (alibi habet.) (s) λέγω. BIL. Copt. Syr. p. in m. λελάληκα. D. 218 (cum 3. 220.) Aeth. cant. (t) = 59. 69. Syr. Perſ. p. Cyr. Chryſ. (etiam in Mt. 4 codd.) Phoebad. (u) ποιεῖ τὰ ἔργα αὐτοῦ. BD. Copt. Aeth. cant. Hilar. ſaepe. Aug. *ipſe loquitur; et opera, quae ego facio, ipſe facit*. veron. verc. corb. colb. Ambr. ſemel. Fauſtin. Vigil. tapſ. ſemel. ποιεῖ τὰ ἔργα αὐτός. L. Cyr. ſemel. (x) + μή. G. + οὐ. Ed. + οὔπω. Nonn. *Non creditis*, Vulg. foſſ. germ. Mm. gat. *Creditisne*, Aeth. *Non credis* for. *Credis*, cant. (y) = Syr. Perſſ. Ar. rom. Erp. Aeth. Vulg. for. corb. Cyr. Chryſ. (etiam in Mt. 5 codd.) Tert. εἰς ἐμέ. Ar. p. (z) = A. Ante ἐγὼ ponit D. (a) = ABDELQS. 218 (c. al. 10.) Alii. Mt. B. bis. H. bis. V. al. 17. Ed. (etiam St. 3.) Syr. utr. Copt. Slav. It. (exc. for. colb.) Cyr. ſemel. Chryſ. (etiam in Mt. 6 codd.) Tert. Hilar. (b) = 24* 157. Mt. n. Syr. hieroſ. Arm. Perſ. p. Copt. corb. Chryſ. (etiam in Mt. 6 codd.) Tert. Hilar. ſemel. αὐτοῦ. B. 229**

12 στεύετέ [c] — μοι." Ἀμὴν
ἀμὴν λέγω ὑμῖν· ὁ πιστεύων
εἰς ἐμὲ, τὰ ἔργα, ἃ ἐγὼ
ποιῶ, κἀκεῖνος ποιήσει, [d] καὶ
μείζονα τούτων ποιήσει·" ὅτι
ἐγὼ πρὸς τὸν πατέρα [e] =
13 μου" πορεύομαι, * Καὶ ὅ,τι
ἂν αἰτήσητε [f] ἐν τῷ ὀνόματί
μου, [g] τοῦτο ποιήσω·" [h] ἵνα
δοξασθῇ ὁ πατὴρ ἐν τῷ υἱῷ."
14 [i] [k] Ἐάν τι" αἰτήσητε [l] ἐν
τῷ ὀνόματί μου, [m] ἐγὼ" [n]
15 ποιήσω." Ἐὰν ἀγαπᾶτέ με,
τὰς ἐντολὰς τὰς ἐμὰς τηρήσα-
16 τε. Καὶ ἐγὼ ἐρωτήσω τὸν
πατέρα, καὶ ἄλλον παράκλη-
τον δώσει ὑμῖν, ἵνα [o] μένῃ"
μεθ' ὑμῶν εἰς τὸν αἰῶνα·
17 Τὸ πνεῦμα τῆς ἀληθείας, ὃ
ὁ κόσμος οὐ δύναται λαβεῖν,
ὅτι οὐ θεωρεῖ [p] αὐτὸ," οὐδὲ
γινώσκει αὐτό· ὑμεῖς δὲ [q] γι-
νώσκετε" αὐτὸ, ὅτι παρ' ὑμῖν
[r] μένει," καὶ [s] ἐν" ὑμῖν [t] ἔ-
σται."

(c) = DL. 33. Syr. Perſſ. Syr. hieroſ. Vulg. cant. colb. brix. germ. foſſ. mart. gat. for. Tert. Hilar. Ambr. (d) = 126. Ev. 32. al. 5. Mt. V. (e) = ABDLQ ut videtur. 1. 33. 42. 69. 157. Barber. 2. Mt. 17. Arr. Copt. Aeth. Arm. Goth. Slav. 2. 3. Sax. Vulg. It. Cyr. Nonn. Chryſ. (etiam in Mt. 6 codd.) Novatian. Ambr. (f) + με. 5. 12. 161. Ev. 26. Ed. + αὐτὸν. Copt. veron. colb. Ambr. + τὸν πατέρα. 33. Slav. ed. jun. Vulg. ed. for. Nonn. (g) δώσει ὑμῖν. Copt. (h) In finem vſ. 14. transfert 157. (i) Vſ. 14 = 1. 24* 218 (cum 76.) Ev. 36. bis. Syr. hieroſ. veron. || ὀνόματί μου vſ. 13. ad ὀνόματί μου vſ. 14 = Mt. B. ſemel. ποιήσω vſ. 13. ad ποιήσω vſ. 14 = 90. 118. Mt. o. (k) καὶ ἐάν τι. 91. al. 4. Mt. V. f* ſemel. Syr. Perſſ. Arr. Copt. corb. ἐάν. 40. 63. Mt. a. Arr. ἐὰν οὖν. Ev. 13. ὃ ἐάν. 39. Theophyl. ἵνα ὅ,τι ἄν. 235. (l) + με. B. 11. 36. 64. 91. al. 15. Mt. B. ſemel. r. 17. Ed. Syr. utr. Arr Perſſ. Arm. (omiſſo ἐν τῷ ὀνόμ. μου.) Goth. Sax. Vulg. colb. brix. for. + αὐτόν. Copt. + τὸν πατέρα. Mt. f. Aeth. corb. Nonn. (m) ἐγὼ τοῦτο. B. τοῦτο. AL. 124. Ev. 16. Mt. f. Codd. ap. Eraſm. Copt. Aeth. Arm. Slav. 2. 3. Vulg. for. colb. germ. gat. Mm. emmer. Cyr. Aug. (n) ποιῶ. 64. Ev. 16. Goth. Sax. ποιήσει. Aeth. (o) ῇ. LQ. item B. Syr. Syr. p. in m. Slav. ut videtur. veron. verc. corb. brix. colb. Ambr. Hier. Victorin. Max. taur. Quaeſt. e N. T. (p) ter αὐτόν. D*L. (q) γνώσεσθε. Vulg. gat. Mm. Nonn. (r) μενεῖ. Aeth. Vulg. for. gat. Mm. mart. germ. foſſ. Nonn. Cerealis. Quaeſt. e N. T. ſemel. (s) σύν. 1. *vobiscum*, corb. colb. veron. Quaeſt. e N. T. (t) ἐστι. BD* 69. Barber. 1. Mt. x. 11. Syr. Perſ. p. cant. veron. verc. colb. corb. brix. tol. Lucif. Ambr. Quaeſt. e N. T. || παρ' ὑμῖν ἐστι, καὶ ἐν ὑμῖν μένει. 131.

18 σται." Οὐκ ἀφήσω ὑμᾶς
ὀρφανούς· ἔρχομαι πρὸς ὑμᾶς.
19 [u] "Ἔτι μικρὸν," καὶ ὁ κόσμος
με οὐκ ἔτι θεωρεῖ· ὑμεῖς δὲ
θεωρεῖτέ με· ὅτι ἐγὼ ζῶ, καὶ
20 ὑμεῖς ζήσεσθε. Ἐν ἐκείνῃ
τῇ ἡμέρᾳ γνώσεσθε [x] ὑμεῖς,"
ὅτι ἐγὼ ἐν τῷ πατρί μου, καὶ
ὑμεῖς ἐν ἐμοὶ, [y] κἀγὼ" ἐν
21 ὑμῖν. Ὁ ἔχων τὰς ἐντολάς
μου, καὶ τηρῶν αὐτὰς, ἐκεῖ-
νός ἐστιν ὁ ἀγαπῶν με· ὁ δὲ
ἀγαπῶν με, ἀγαπηθήσεται
ὑπὸ τοῦ πατρός μου· [z] καὶ
ἐγὼ" ἀγαπήσω αὐτὸν, καὶ
ἐμφανίσω αὐτῷ ἐμαυτόν.]
22 Λέγει αὐτῷ ἰούδας, [a] οὐχ ὁ
ἰσκαριώτης·" κύριε, [b] ÷ καὶ"
τί [c] γέγονεν," ὅτι ἡμῖν μέλ-
λεις ἐμφανίζειν σεαυτὸν, καὶ
23 οὐχὶ τῷ κόσμῳ; Ἀπεκρίθη
[d] † ἰησοῦς καὶ εἶπεν [e] αὐτῷ·"
ἐάν τις ἀγαπᾷ με, [f] τὸν λό-
γον" μου τηρήσει· καὶ ὁ πα-
τήρ μου ἀγαπήσει αὐτὸν, καὶ
πρὸς αὐτὸν [g] ἐλευσόμεθα,"
καὶ μονὴν παρ' αὐτῷ [h] ποιή-
24 σομεν." Ὁ μὴ ἀγαπῶν με,
τοὺς λόγους μου οὐ τηρεῖ· καὶ
ὁ λόγος, ὃν ἀκούετε, οὐκ
ἔστιν ἐμὸς, ἀλλὰ τοῦ πέμψαν-
25 τός με πατρός. Ταῦτα λε-
λάληκα ὑμῖν, παρ' ὑμῖν μέ-
26 νων. Ὁ δὲ παράκλητος,
[i] τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον," ὃ πέμ-
ψει [k] ὁ πατὴρ ἐν τῷ ὀνόματί
μου,

---

d † ὁ.

(u) Antecedentibus adnectunt 131. Syr. Perſ. p. (x) = A. Mt. ſ. Syr. Perſ. p. Aeth. veron. emmer. Cyr. Chryſ. (etiam in Mt. 5 codd.) Victorin. Ante γνώσεσθε ponunt BLQ. (y) καὶ ἐγὼ. G. 131. Ev. 18. 24. al. 4. Mt. B. al. 5. Ed. Chryſ. etiam in Mt. 3 codd. (z) κἀγὼ. BDLQ. 1. Mt. ſ. (a) ὁ κανανίτης. Sahid. (b) + GHKMQS. (St. π.) 1. 10. 11. 36. 40. 42. 61. 63. 64. 69. 72. 91. 106. 118. 124. 127. 131. 142. 145. 157. 218 (c. al. 8.) 229. 235. Ev. 2. 6. 18. 19. 36. 42. al. 44. et Barberini exc. uno. Mt. BHV. al. 19. Ed. Syr. p Slav. Chryſ. (etiam in Mt. 4 codd.) Theophyl. (c) ἐστιν. D. cant. Chryſ. ſemel, etiam in Mt. 5 codd. || = Chryſ. ſemel, etiam in Mt. 4 codd. *quid facturus es*, foſſ. (d) = ABDGLS. 218 (c. al. 9.) Ev. 6. 36. Alii. Mt. BHV. al. 19. Ed. Cyr. Theophyl. (e) αὐτοῖς. 44** 45. Arm. Orig. (f) τὰς ἐντολάς. 38. Mt. x. Epiph. in cantic. (g) ἐλεύσομαι. D. cant. Perſ. p. πορευσόμεθα. 69. (h) ποιήσομαι. D. cant. Perſ. p. ποιησόμεθα. BL. 1. 13. 33. 69. Mt. ſ. 11. λ. Orig. quinquies. Euſ. Ath. mſ. Nyſſ. Naz. Epiph. Cyr. Theodoret. Antioch. (i) = Chryſ. etiam in Mt. 5 codd. τὸ πν. τῆς ἀληθείας. Ev. 32. Mt. ſ. (k) + ὑμῖν. 106. Cyr.

μου, ἐκεῖνος ὑμᾶς διδάξει
πάντα, καὶ ὑπομνήσει ὑμᾶς
πάντα, ἃ [l] εἶπον" [m] ὑμῖν."
27 Εἰρήνην ἀφίημι ὑμῖν, εἰρήνην
τὴν ἐμὴν δίδωμι ὑμῖν· οὐ κα-
θὼς ὁ κόσμος δίδωσιν, ἐγὼ
δίδωμι ὑμῖν. [μὴ ταρασσέσθω
ὑμῶν ἡ καρδία, μηδὲ δειλιά-
28 τω. Ἠκούσατε, ὅτι ἐγὼ εἶ-
πον ὑμῖν· ὑπάγω, καὶ ἔρχο-
μαι πρὸς ὑμᾶς. εἰ ἠγαπᾶτέ
με, ἐχάρητε ἄν, ὅτι [n] †
πορεύομαι πρὸς τὸν πατέρα·
ὅτι ὁ πατήρ [o] — μου" μεί-
29 ζων μου ἐστί. Καὶ νῦν εἴρη-
κα ὑμῖν πρὶν γενέσθαι, ἵνα
ὅταν γένηται, πιστεύσητε [p].
30 Οὐκ ἔτι πολλὰ λαλήσω μεθ'
ὑμῶν. ἔρχεται γὰρ ὁ τοῦ
κόσμου [q] † ἄρχων, καὶ ἐν
ἐμοὶ [r] ∾ οὐκ ἔχει οὐδέν."
31 Ἀλλ' ἵνα γνῷ ὁ κόσμος, ὅτι

n † εἶπον. q † τούτου. r ∾ εὑρήσει οὐδέν.

(l) εἴπω. D. Mt. 11. λέγω. Syr. utr. (ſed Syr. p. habet rec. in m.) Vigil. Victorin. ſemel. *dixero*, Vulg. cant. colb. veron. verc. corb. for. germ. Mm. gat. Novatian. Aug. Victorin. (m) = veron. verc. corb. colb. Novatian. Victorin. ἐγώ. Cyr. ὑμῖν ἐγώ. BL. item 127. (n) = ABDL. 1. 33. 42. 69. 124. 145. 157. Mt. ſ. x* Syr. utr. Arr. Perſſ. Copt. Aeth. Arm. Syr. hieroſ. Goth. Slav. 2. 3. Vulg. It. Orig. Cyr. Chryſ. (etiam in Mt. 6 codd.) Nonn. Arnob. Cypr. Novatian. Hilar. Hier. Vigil. Gaud. Capreol. (habent Ambr. Theophyl.) || + ἐγώ. 69. 124. Arm. + ὑμῖν. 82. (o) = AD*L. 1. 33. 64. Mt. B. Ed. Aeth. Slav. 2. 3. Vulg. cant. veron. colb. corb. for. germ. foſſ. Mm. gat. Cyr. in commentar. Chryſ. (etiam in Mt. 2 codd.) Nonn. Tert. Iren. Cypr. Hilar. Novatian. Ambr. Arnob. Gaud. Victorin. ſemel. Capreol. ὁ πέμψας με. Orig. ſaepe. Hier. || ὁ πατήρ μου] *qui me miſit*, Novatian. ſemel. Vigil. (p) + μοι. D. cant. + ὅτι ἐγὼ εἶπον ὑμῖν. 33. Slav. 2. 3. + ὅτι ἐγώ εἰμι. gat. Chryſ. etiam in Mt. 5 codd. (q) = ABDgr. EGHKLMS. (St. π.) Ev. 2. 3. 5. 6. 24. 36. al. 79. Mt. B. bis. H. bis. V. al. 20. Ed. Syr. utr. Arr. Perſ. p. Cyr. Theodoret. Theophyl. in commentar. Nonn. Hilar. ſemel. Aug. (alibi habet) || ὁ ἄρχων τοῦ κόσμου τούτου. 1. Copt. Arm. Orig. ſexies. Baſilii ſcholion in Mt. ſ. Procop. Theophyl. in textu. (r) εὑρήσει οὐδέν. K. 42. 116. al. 5. Mt. z. in marg. Aeth. brix. Ath. Baſ. Maxim. Cyr. alicubi. Theodoret. Oecumen. Procop. Concil. trull. et lateran. Hilar. ſemel. Ambr. Ambroſiaſt. Hier. Aug. Auct. de promiſſ. Scholion in Mt. a. d. g. εὑρίσκει οὐδέν. Arm. Syr. p. in m. Goth. Orig. bis. (quater ut rec.) Ath. Macar. Chryſ. alicubi. Theophan. ceram. Nyſſ. Phot. Manichaei ap. Epiph. Hilar. bis. (ſemel ut rec.) Ambr. Hier. Aug.

ἀγαπῶ τὸν πατέρα, καὶ κα-
θὼς [s] ἐνετείλατό" μοι [t] ὁ πα-
τὴρ," οὕτω ποιῶ· ἐγείρεσθε,
ἄγωμεν ἐντεῦθεν.

1 Ἐγώ εἰμι ἡ ἄμπελος ἡ
ἀληθινὴ, [u] καὶ ὁ πατήρ μου
2 ὁ γεωργός ἐστι. Πᾶν κλῆμα
ἐν ἐμοὶ, μὴ φέρον καρπὸν,
[x] αἴρει" [y] αὐτό·" καὶ πᾶν τὸ
καρπὸν φέρον, [z] καθαίρει"
αὐτὸ, ἵνα πλείονα καρπὸν φέ-
3 ρῃ. Ἤδη ὑμεῖς καθαροί ἐστε
διὰ τὸν λόγον, ὃν λελάληκα
4 ὑμῖν. Μείνατε ἐν ἐμοὶ, κά-
γὼ ἐν ὑμῖν. καθὼς τὸ κλῆμα
οὐ δύναται καρπὸν φέρειν ἀφ'
ἑαυτοῦ, ἐὰν μὴ μείνῃ ἐν τῇ
ἀμπέλῳ· οὕτως οὐδὲ ὑμεῖς,
5 ἐὰν μὴ ἐν ἐμοὶ μείνητε. Ἐγώ
εἰμι ἡ ἄμπελος, [a] ὑμεῖς τὰ
κλήματα." ὁ μένων ἐν ἐμοὶ
κἀγὼ ἐν αὐτῷ, [b] οὗτος" φέ-
ρει καρπὸν πολύν· ὅτι χωρὶς
ἐμοῦ οὐ δύνασθε ποιεῖν [c] οὐ-
6 δέν." Ἐάν μή τις μείνῃ ἐν
ἐμοὶ, ἐβλήθη ἔξω, ὡς τὸ
κλῆμα, καὶ ἐξηράνθη· καὶ
συνάγουσιν [d] ∾ αὐτὰ," καὶ
εἰς [e] + τὸ" πῦρ βάλλουσι,
7 καὶ καίεται. [f] Ἐὰν μείνητε
ἐν ἐμοὶ, καὶ τὰ ῥήματά μου
ἐν ὑμῖν μείνῃ," ὃ ἐὰν θέλη-
τε, [g] ∾ αἰτήσεσθε," καὶ
γενή-

d ∾ αὐτό. g ∾ αἰτήσασθε.

Aug. (ſemel ut rec.) Fulg. Sedul. Pelag. Salon. Ambroſiaſt. οὐχ εὑρήσει οὐδέν. 131. 145* Baſil. alicubi. ἔχει οὐδέν. 219. Mt. V. Chryſ. etiam in Mt. 5 codd. ἕξει οὐδέν. Baſilii ſchol. in Mt. ſ. οὐκ ἔχει οὐδὲν εὑρεῖν. D. cant. verc. εὑρίσκει οὐδὲν τῶν ἰδίων ſ. τῶν αὐτοῦ. Nyſſ. ſemel. Epiph. Oroſ. Ambr. bis. (alibi aliter.) (s) ἐντολὴν ἔδωκεν. BL. item 1. 33. (Vulg. It. exc. cant.) Cyr. Hilar. Maximin. (t) = D. Aeth. cant. (u) + ὑμεῖς τὰ κλήματα, L. 5. 28. ap. Mill. Syr. hieroſ. Orig. ſemel. Cyr. in commentar. Chryſ. in textu et in commentar. (etiam in Mt. 6 codd.) Theophyl. in commentar. Hilar. Aug. ut videtur. Hier. (x) *tollet*, Vulg. for. colb. germ. gat. Mm. corb. mart. Nonn. Pacian. Aug. (y) = 1. Syr. Copt. (z) καθαριεῖ. D. *purgabit*, Vulg. Arr. Aeth. cant. veron. for. colb. germ. gat. Mm. corb. foſſ. mart. Hilar. Pacian. (a) = 28. (b) οὕτως. 124. al. 2. (c) = D* cant. || + *niſi in me quis manſerit*, verc. (d) DL. 1. 13. 42. 69. 124. al. 6. et Barber. 2. Mt. q. ſ. Syr. Arr. Perſſ. Aeth. Arm. Slav. Vulg. cant. Mm. germ. Cyr. (e) + τὸ. AGLMS. 1. 10. 11. 106. 116. 124. 131. 218 (c. al. 9.) 235. Ev. 24. Alii. Mt. BH. bis. V. al. 18. Ed. Chryſ. (f) ἐὰν μὴ μείνητε ἐν ἐμοὶ, καὶ τὰ ῥήματα τὰ ἐμὰ οὐ μείνῃ (μενεῖ ap. Mill.) ἐν ὑμῖν· ἐὰν δὲ μείνητε ἐν ἐμοὶ, μείνῃ· καὶ 69. (g) ABDL. 1. 106. 124. ap. Birch. 127. 142. Ev. 3. 6. 18. 24. al. 15.

8 γενήσεται h ὑμῖν." Ἐν τού-
τῳ ἐδοξάσθη ὁ πατήρ μου,
ἵνα καρπὸν πολὺν φέρητε, καὶ
i ∾ γενήσεσθε" ἐμοὶ μαθη-
9 ταί. Καθὼς ἠγάπησέ με ὁ
πατὴρ, κἀγὼ ἠγάπησα ὑμᾶς·
μείνατε ἐν τῇ ἀγάπῃ τῇ ἐμῇ.
10 Ἐὰν τὰς ἐντολάς μου τηρήση-
τε, μενεῖτε ἐν τῇ ἀγάπῃ μου·
καθὼς ἐγὼ τὰς ἐντολὰς τοῦ
πατρός μου τετήρηκα, καὶ
k μένω" αὐτοῦ ἐν τῇ ἀγάπῃ.
11 Ταῦτα λελάληκα ὑμῖν, ἵνα ἡ
χαρὰ ἡ ἐμὴ ἐν ὑμῖν l ∾ μεί-
νῃ," καὶ ἡ χαρὰ ὑμῶν πλη-
12 ρωθῇ. Αὕτη m ἐστὶν ἡ ἐν-
τολὴ ἡ ἐμὴ, ἵνα ἀγαπᾶτε ἀλ-
λήλους, καθὼς ἠγάπησα ὑ-
13 μᾶς. Μείζονα ταύτης ἀγά-
πην οὐδεὶς ἔχει, n ἵνα o τις"
τὴν ψυχὴν αὐτοῦ p θῇ" ὑπὲρ
14 τῶν φίλων αὐτοῦ. Ὑμεῖς
φίλοι μου ἐστὲ, ἐὰν ποιῆτε
q ∾ ὅσα" ἐγὼ ἐντέλλομαι
15 ὑμῖν. Οὐκέτι ὑμᾶς λέγω
δούλους· ὅτι ὁ δοῦλος οὐκ οἶ-
δε, τί ποιεῖ αὐτοῦ ὁ κύριος·
ὑμᾶς δὲ εἴρηκα φίλους, ὅτι
πάντα, r ἃ" ἤκουσα s παρὰ"
τοῦ πατρός μου, ἐγνώρισα
16 ὑμῖν. Οὐχ ὑμεῖς με ἐξελέ-
ξασθε, ἀλλ' ἐγὼ ἐξελεξάμην
ὑμᾶς t, u καὶ ἔθηκα ὑμᾶς,"
ἵνα x ὑμεῖς" ὑπάγητε καὶ
καρπὸν φέρητε, καὶ ὁ καρπὸς
ὑμῶν μένῃ· y ἵνα" ὅ,τι ἂν αἰ-
τήσητε

i ∾ γένησθε. l ∾ ῇ. q ∾ ἅ.

15. Mt. H. c. f. g. al. 5. Copt. Perſ. w. cant. veron. corb. Chryſ. in Mt. 4 codd. αἰτήσεσθαι. 3* 157. Mt. V. Syr. Perſ. p. verc. brix. colb. || αἰτήσεσθε καὶ 69. *et petieritis*, harl* (h) = D* cant* (i) BD (St. β.) L. 1. 4. 36. 64. 91. 106. Barber. 2. Arr. Copt. Aeth. Vulg. It. Chryſ. (etiam in Mt. 6 codd.) Amphiloch. Theophylact. γενήσησθε. 65. Ev. 24. 31. *poſſitis fieri*, brix. (k) μενῶ. E. 72. Ev. 3. al. 9. Mt. g. r. (l) = 157. ῇ. ABD (St. β.) 38. 106. Mt. f. x. 11. Syr. utr. Arr. Perſſ. Aeth. Goth. Vulg. It. exc. brix. Scholia in Mt. a. d. (m) + δε. 69. 124. Ev. 33. Mt. λ. 7. Clem. (n) + ἤ. Barber. 1. foſſ. Cypr. Aug. Hier. Ambroſiaſt. Auct. de promiſſ. Auct. de dupl. martyrio. (o) = D* Arm. cant. veron. verc. colb. corb. Lucif. Ambroſiaſt. Aug. Auct. de dupl. martyrio: (p) θύσει. Ev. 22. (q) BDL. 1. 69. al. 2. Mt. f. Copt. Syr. p. in m. Goth. Vulg. It. Cypr. Ambr. Lucif. ὅ. Barber. 1. verc. Cypr. Lucif. (r) ὅσα. D*S. 28. 33. 44. Vulg. It. (exc. cant. verc.) Chryſ. (etiam in Mt. 5 codd.) Theophyl. Ambr. (s) περί. Ev. 32. (t) + ἐκ τοῦ κόσμου. 28. (u) = 13. Mt. V. Goth. (x) = 57. 127. al. 2. Aeth. Vulg. It. exc. cant. Cyr. Lucif. (y) καί. 69. 124. ap. Birch. Arm.

τήσητε [z] τὸν πατέρα" ἐν τῷ
ὀνόματί μου, [a] δῷ" ὑμῖν.
17 Ταῦτα ἐντέλλομαι ὑμῖν, [b]
18 ἵνα" ἀγαπᾶτε ἀλλήλους. Εἰ
ὁ κόσμος ὑμᾶς μισεῖ, γινώσκε-
τε, ὅτι ἐμὲ πρῶτον [c] ὑμῶν"
19 μεμίσηκεν. Εἰ ἐκ τοῦ κόσμου
ἦτε, ὁ κόσμος ἂν τὸ ἴδιον
ἐφίλει· ὅτι δὲ ἐκ τοῦ κόσμου
[d] οὐκ ἐστὲ," ἀλλ' ἐγὼ ἐξελε-
ξάμην ὑμᾶς ἐκ τοῦ κόσμου,
διὰ τοῦτο μισεῖ ὑμᾶς ὁ κό-
20 σμος. Μνημονεύετε τοῦ λό-
γου, οὗ ἐγὼ εἶπον ὑμῖν· οὐκ
ἔστι δοῦλος μείζων τοῦ κυ-
ρίου αὐτοῦ [e]. εἰ ἐμὲ ἐδίωξαν,
καὶ ὑμᾶς διώξουσιν· εἰ τὸν λό-
γον μου ἐτήρησαν, καὶ τὸν
21 ὑμέτερον τηρήσουσιν. Ἀλλὰ
ταῦτα [f] πάντα" ποιήσουσιν
[g] ∾ ὑμῖν" διὰ τὸ ὄνομά μου,
ὅτι οὐκ οἴδασι τὸν πέμψαντά
22 με. Εἰ μὴ ἦλθον καὶ ἐλά-
λησα αὐτοῖς, ἁμαρτίαν οὐκ
εἶχον· νῦν δὲ πρόφασιν οὐκ
ἔχουσι [h] περὶ" τῆς ἁμαρτίας
23 αὐτῶν. Ὁ ἐμὲ μισῶν, καὶ
24 τὸν πατέρα μου μισεῖ. Εἰ
τὰ ἔργα μὴ ἐποίησα ἐν αὐτοῖς,
ἃ οὐδεὶς ἄλλος [i] πεποίηκεν,"
ἁμαρτίαν οὐκ εἶχον· νῦν δὲ
καὶ ἑωράκασι [k], καὶ μεμισή-
κασι καὶ ἐμὲ καὶ τὸν πατέρα
25 μου. [l] Ἀλλ'" ἵνα πληρωθῇ
ὁ λόγος ὁ [m] γεγραμμένος ἐν
τῷ νόμῳ αὐτῶν·" ὅτι ἐμίση-
26 σάν με δωρεάν. Ὅταν δὲ ἔλ-
θῃ ὁ παράκλητος, ὃν ἐγὼ
πέμψω ὑμῖν παρὰ τοῦ πατρὸς,
τὸ πνεῦμα τῆς ἀληθείας, [n] ὃ
[o] παρὰ τοῦ πατρὸς" [p] ἐκπο-
ρεύεται, ἐκεῖνος μαρτυρήσει
περὶ

---

g ∾ εἰς ὑμᾶς.

(z) ═ 69. 124. 220. Mt. o. germ. (a) δώῃ. EGHI. 10. 33. 218 (c. al. 3.) Ev. 2. 24. 33. al. 24. Mt. a. al. 12. δώσῃ. 76. al. 3. Cyr. δώσει. 235. Ev. 1. 6. 18. 31. al. 9. Mt. B. f. q. || δῷ ὑμῖν] τοῦτο ποιήσω, ἵνα δοξασθῇ ὁ πατὴρ ἐν τῷ υἱῷ. 69. 124. (b) ═ D. cant. (c) ═ D. Aeth. Arm. It. (exc. brix. for.) Cypr. ſemel. (d) ἦτε. D* *eratis*, cant. (e) + *nec apoſtolus major ejus, qui miſit eum. Si haec noſtis, felices eſtis, ſi feceritis ea. Non de omnibus vobis dico; ego ſcio, quos elegerim.* verc. (f) ═ D. al. 3. Mt. d. r. x. χ. Arm. cant. (g) BD*L. 1. 33. Syr. Syr. p. in m. cant. veron. colb. corb. Chryſ. etiam in Mt. 4 codd. ὑμᾶς. E. 2. (h) διά. 56. 58. (i) ἐποίησεν. ABDL. 1. 33. 38. 42. 69. 124. Mt. ſ. x. 11. Chryſ. (k) + με. 69. Copt. Aeth. Goth. (l) ═ 47. 61. Syr. Arr. Perſ. p. (m) ἐν τῷ νόμῳ αὐτῶν γεγραμμένος. BDGL. 1. Mt. 11. Arm. Vulg. It. Orig. Cyr. (n) + τὸ ὄν. Dionyſ. areop. (o) ═ G. (p) + μου. D. 33. Syr. Perſ. p. cant. veron. verc. colb. Hilar. Novatian. Ambr. Vigil. Nonnulli addunt etiam ad prius πατρὸς.

27 περὶ ἐμοῦ. Καὶ ὑμεῖς δὲ
μαρτυρεῖτε, ὅτι ἀπ' ἀρχῆς
1 μετ' ἐμοῦ ἐστε. [q] Ταῦτα λε-
λάληκα ὑμῖν, ἵνα μὴ σκαν-
2 δαλισθῆτε. Ἀποσυναγώγους
ποιήσουσιν ὑμᾶς· ἀλλ' ἔρχε-
ται ὥρα, ἵνα πᾶς ὁ ἀποκτεί-
νας ὑμᾶς, δόξῃ λατρείαν
3 προσφέρειν τῷ Θεῷ. Καὶ
ταῦτα ποιήσουσιν [r] †, ὅτι
οὐκ ἔγνωσαν τὸν πατέρα, οὐδὲ
4 ἐμέ. [s] Ἀλλὰ" ταῦτα λελά-
ληκα ὑμῖν, ἵνα ὅταν ἔλθῃ ἡ
ὥρα, [t] μνημονεύητε αὐτῶν,"
ὅτι ἐγὼ εἶπον ὑμῖν. ταῦτα δὲ
ὑμῖν ἐξ ἀρχῆς οὐκ εἶπον, ὅτι
5 μεθ' ὑμῶν [u] ἤμην." Νῦν δὲ
ὑπάγω πρὸς τὸν πέμψαντά
με, καὶ οὐδεὶς ἐξ ὑμῶν ἐρωτᾷ
6 με· ποῦ ὑπάγεις; Ἀλλ' ὅτι
[x] ταῦτα" λελάληκα ὑμῖν, ἡ
λύπη [y] πεπλήρωκεν" ὑμῶν
7 τὴν καρδίαν. Ἀλλ' ἐγὼ τὴν
ἀλήθειαν λέγω ὑμῖν· συμφέ-
ρει ὑμῖν, ἵνα ἐγὼ ἀπέλθω.
ἐὰν γὰρ [z] + ἐγὼ" μὴ ἀπέλ-
θω, ὁ παράκλητος οὐκ [a] ἐλεύ-
σεται" πρὸς ὑμᾶς· [b] ἐὰν δὲ
πορευ-

---

r † ὑμῖν.

(q) Vſ. 1 = 235. Mt. B. ſemel. (r) = ABEGKMS. (St. π.) 10. 11. 36. 40** 42. 57. 64. 72. 108. 116. 118. 127. 131. 142. 145. 157. 235. Ev. 2. 3. 6. 18. 19. 24. 36. 42. al. 44. et Barber. 7. Mt. B. bis. H. bis. V. al. 15. Ed. Syr. Arr. Perſ. p. (Syr. p. habet c. aſt.) Goth. Slav. (exc. 2. 3.) Sax. Vulg. mſ. veron. foſſ. gat. Mm. mart. for. tol. Cyr. Chryſ. (etiam in Mt. 5 codd.) Theophyl. Cypr. Lucif. Scholia in Mt. 11. (quamvis habeat textus.) ὑμᾶς. 73. 86. Mt. a. 10. εἰς ὑμᾶς. 33. 63. al. 4. (s) = D* Syr. Perſ. p. cant. verc. veron. Chryſ. etiam in Mt. 5 codd. || + καί. Arm. (t) αὐτῶν, μνημονεύητε ſ. μνημονεύσητε ſ. μνημονεύετε. L. 42. 69. 106. Ev. 6. Mt. 11. Arr. Vulg. veron. colb. brix. for. corb. germ. foſſ. gat. Mm. Cypr. αὐτῶν, μνημονεύητε αὐτῶν. AB. 124. ap. Birch. 229** Syr. Goth. αὔτη, μνημονεύητε αὐτῶν. 157. μνημονεύητε. D. 68. Arm. Perſ. w. Slav. 7. et ed. cant. verc. (u) εἰμι. Ev. 28. (x) = 127* al. 3. (y) πεπλήρωκε. Goth. (z) + AEHK. 10. 33. 36. 40. 42. 57. 61. 63. 69. 72. 106. 116. 127. 131. 230. 235. Ev. 2. 3. 6. 18. 19. 24. 36. al. 46. Mt. B. bis. H. bis. V. al. 21. Ed. Syr. utr. Arm. Goth. Slav. veron. verc. brix. colb. Baſ. Chryſ. (etiam in Mt. 5 codd.) Cyr. hieroſ. Phot. Theophyl. Novatian. Hier. Ambr. Gregor. M. (a) ἔλθῃ. BL. 33. Chryſ. etiam in Mt. 6 codd. εἰσελεύσεται. 15. al. 2. (b) = 11. 64. 142. Ev. 18. al. 2. Mt. ψ. Cyr. in textu, ſed attingere videtur in commentar.

πορευθῶ, πέμψω αὐτὸν πρὸς
8 ὑμᾶς." Καὶ ἐλθὼν ἐκεῖνος
ἐλέγξει τὸν κόσμον περὶ ἁμαρ-
τίας, καὶ περὶ δικαιοσύνης,
9 καὶ περὶ κρίσεως. Περὶ ἁμαρ-
τίας μὲν, ὅτι [c] οὐ πιστεύου-
10 σιν" εἰς ἐμέ. Περὶ δικαιοσύ-
νης δὲ, ὅτι πρὸς τὸν πατέρα
[d] = μου" ὑπάγω, καὶ οὐκ
11 ἔτι θεωρεῖτέ με. Περὶ δὲ
κρίσεως, ὅτι ὁ ἄρχων τοῦ
12 κόσμου τούτου κέκριται. Ἔτι
πολλὰ ἔχω λέγειν ὑμῖν, ἀλλ'
οὐ δύνασθε βαστάζειν ἄρτι.
13 Ὅταν [e] δὲ" ἔλθῃ ἐκεῖνος, τὸ
πνεῦμα τῆς ἀληθείας, ὁδηγή-
σει ὑμᾶς [f] ∾ εἰς πᾶσαν τὴν
ἀλήθειαν."] οὐ γὰρ λαλήσει
ἀφ' ἑαυτοῦ, ἀλλ' [g] ὅσα ἂν"
[h] ἀκούσῃ," λαλήσει, καὶ
τὰ ἐρχόμενα ἀναγγελεῖ ὑμῖν.
14 Ἐκεῖνος ἐμὲ δοξάσει, ὅτι [i] ἐκ
τοῦ ἐμοῦ" λήψεται, καὶ
15 ἀναγγελεῖ ὑμῖν. [Πάντα ὅσα
ἔχει ὁ πατὴρ, ἐμά ἐστι. διὰ
τοῦτο εἶπον [k] ὅτι ἐκ τοῦ
ἐμοῦ [l] λαμβάνει," καὶ ἀναγ-
16 γελεῖ ὑμῖν. Μικρὸν, καὶ
[m] ∾ οὐ" θεωρεῖτέ με· καὶ
πάλιν μικρὸν, [n] καὶ" ὄψεσθέ
με,

f ∾ ἐν τῇ ἀληθείᾳ πάσῃ. l. λήψεται. m ∾ οὐκέτι.

(c) οὐ πιστεύετε. Ev. 44. οὐκ ἐπίστευσαν. 64. 127. Alius. Perſſ. Arr. Aeth. Vulg. verc. brix. colb. corb. germ. gat. Mm. mart. for. tol. Origenis ſcholion in Mt. d. Quaeſt. e. N. T. (d) = DL. 1. 33. 157. Barber. 1. Ed. Arr. Copt. Sahid. Aeth. Slav. 2. Vulg. It. (exc. brix. colb.) Cyr. Chryſ. (etiam in Mt. 5 codd.) Victorin. (e) = D. Ev. 19. 28. Arm. cant. *enim*, veron. colb. corb. foſſ. (f) DL. 1. 33. cant. veron. corb. Cyr. ſemel. Codd. ap. Aug. πρὸς πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν. Mt. f. Reſponſ. ad orthod. εἰς τὴν ἀλήθειαν πᾶσαν. AB. Orig. bis. Euſ. Cyr. bis. (in textu ut rec.) Cyr. hieroſ. *docebit vos omnem veritatem*, Vulg. foſſ. gat. for. Mm. Aug. *docebit vos in omni veritate*, colb. || τὴν = 229* (g) ὡς ἐάν. Ev. 22. 32. ὃ ἐάν. 2. || ἂν = BDL. 1. 33. al. 3. Marcell. ap. Euſ. Cyr. hieroſ. Pſeudo Ath. Epiph. (h) ἀκούσει. D. gr. 1. 33. Mt. c. Ed. Vulg. gat. for. Orig. (aliae edd. ut rec.) Marcell. Cyr. hieroſ. Epiph. Victorin. ſemel. ἀκούει. L. veron. foſſ. Ambr. ſemel. (i) ἐξ ἐμοῦ. 64. (k) + ὑμῖν. L. al. 4. Mt. H. f. Syr. utr. Perſ. p. Arm. (l) BD (St. β.) EGHLMS. Ev. 2. 3. 6. 24. 36. 42. al. 85. Mt. B. bis. H. bis. V. al. 18. Ed. Syr. p. verc. Cyr. alex. et hieroſ. Epiph. Petr. ant. Phot. (m) BD gr. L. 1. 33. 95. Arm. Syr. p. Goth. Slav. Vulg. veron. for. colb. corb. germ. foſſ. gat. Mm. Orig. Cyr. Nonn. Chryſ. etiam in Mt. codd. qui tamen variant. (n) = Orig.

με, [o] — ὅτι [p] † ὑπάγω
17 πρὸς τὸν πατέρα. [q] Εἶπον
οὖν ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ
πρὸς ἀλλήλους· τί ἐστι τοῦτο,
ὃ λέγει ἡμῖν· μικρὸν, καὶ
[r] οὐ" θεωρεῖτέ με· καὶ πάλιν
μικρὸν, καὶ ὄψεσθέ με· [s] καί"
ὅτι [t] ἐγὼ" ὑπάγω πρὸς τὸν
18 πατέρα; [u] "Ελεγον οὖν· τοῦ-
το τί ἐστιν, ὃ λέγει, τὸ μι-
κρόν; οὐκ οἴδαμεν, τί λα-
19 λεῖ." Ἔγνω [x] † ὁ ἰησοῦς,
ὅτι ἤθελον αὐτὸν ἐρωτᾷν, καὶ
εἶπεν [y] αὐτοῖς·" περὶ τούτου
ζητεῖτε μετ' ἀλλήλων, ὅτι
εἶπον· μικρὸν, καὶ οὐ θεωρεῖ-
τέ με· καὶ πάλιν μικρὸν, [z]
20 καὶ" ὄψεσθέ με; Ἀμὴν ἀ-
μὴν λέγω ὑμῖν· ὅτι κλαύσετε
καὶ [a] θρηνήσετε" ὑμεῖς, ὁ δὲ
κόσμος χαρήσεται· ὑμεῖς [b] —
δὲ" λυπηθήσεσθε, ἀλλ' ἡ
λύπη ὑμῶν εἰς χαρὰν γενήσε-
21 ται. Ἡ γυνὴ, ὅταν τίκτῃ,
λύπην ἔχει, [c] ὅτι ἦλθεν ἡ
ὥρα αὐτῆς·" ὅταν δὲ γεννήσῃ
τὸ παιδίον, οὐκ ἔτι μνημο-
νεύει τῆς [d] θλίψεως," διὰ
τὴν

p † ἐγώ. x † οὖν.

(o) ὅτι . . . πατέρα. = BDL. Copt. ap. Mill. Sahid. cant. veron. verc. corb. ap. Sabat. Orig. ut videtur. (p) ἐγὼ = AEGHKS. 1. 11. 57. 64. 69. 72. 124. 127. 131. 142* 157. 218 (c. al. 9.) 229* 230. 235. Ev. 2. 6. 24. 42. Alii. Mt. B. ſemel. H. bis. V. al. 16. Ed. Syr. utr. Perſ. p. Slav. Vulg. brix. corb. for. colb. germ. foſſ. gat. Mm. Cyr. Chryſ. (etiam in Mt. 6 codd.) Theophyl. || Habent Copt. Arm. Goth. Alii. (q) Vſ. 17: ἔλεγον οὖν· τί ἐστι τοῦτο, ὃ λέγει ἡμῖν; omiſſis caeteris, 69. (r) οὐκέτι. D. gr. 124. (s) = 106. Ev. 18. Mt. H. ſemel. d. *et quod dixit*, veron. item colb. (t) = ABLM. 72. 124. Mt. c. ſemel. o. 11. Slav. 2. Vulg. It. (exc. cant. brix.) Theophyl. (u) Vſ. 18: τί ἐστι τοῦτο τὸ μικρόν; οὐκ οἴδαμεν ὃ λέγει (τί λαλεῖ) omiſſis reliquis, D* cant. veron. verc. item 71. Ev. 26. Mt. r. ἔλεγον οὖν· τί ἐστι τοῦτο ὃ λέγει μικρὸν οὐκ οἴδαμεν. B. ἔλ. οὖν· τί ἐστι τοῦτο τὸ μικρὸν; οὐκ οἴδαμεν τί λαλεῖ. 1. 69. 124. Arm. corb. Alii aliter. || ἔλεγον . . . μικρὸν = Slav. 2. (x) = DL. 1. 33. 42. Alius. Copt. Arm. Perſ. p. cant. veron. verc. item Orig. ἰς. 38. 157. Syr. utr. Perſ. w. Vulg. foſſ. brix. for. gat. Mm. germ. mart. *Et*, colb. corb. (y) = A. 96. 97. gat. (z) = Arm. Habet Orig. Cf. not. n. (a) πενθήσετε. 124. 218 (c. al. 2.) 230. veron. verc. corb. colb. (b) = BD. 1. Copt. Arm. Syr. hieroſ. Goth. cant. veron. verc. colb. corb. brix. Cypr. (c) = 36. 131* || ὥρα] ἡμέρα. D. (St. β.) Mt. r. Syr. Perſ. p. cant. veron. verc. corb. colb. Ambr. ſemel. (d) λύπης. D (St. β.) cant. colb. foſſ. Ambr.

τὴν χαρὰν, ὅτι ἐγεννήθη [e]
ἄνθρωπος εἰς τὸν κόσμον.
22 Καὶ ὑμεῖς οὖν [f] λύπην μὲν
νῦν" [g] ἔχετε·" πάλιν δὲ ὄψο-
μαι ὑμᾶς, καὶ χαρήσεται ὑ-
μῶν ἡ καρδία, καὶ τὴν χαρὰν
ὑμῶν οὐδεὶς [h] αἴρει" ἀφ' ὑ-
23 μῶν. [i] Καὶ" ἐν ἐκείνῃ τῇ
ἡμέρᾳ ἐμὲ οὐκ ἐρωτήσετε οὐ-
δέν. [ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν·
[k] = ὅτι" [l] ∾ ὅσα ἂν" αἰτή-
σητε τὸν πατέρα [m] ἐν τῷ ὀνό-
ματί μου," δώσει ὑμῖν.]
24 Ἕως ἄρτι οὐκ ᾐτήσατε οὐδὲν
ἐν τῷ ὀνόματί μου· αἰτεῖτε,
καὶ λήψεσθε, ἵνα ἡ χαρὰ [n]
25 ὑμῶν" ᾖ πεπληρωμένη. Ταῦ-
τα ἐν παροιμίαις λελάληκα
ὑμῖν· [o] † ἔρχεται ὥρα, ὅτε
οὐκ ἔτι ἐν παροιμίαις λαλήσω
ὑμῖν, ἀλλὰ παῤῥησίᾳ περὶ τοῦ
πατρὸς [p] ∾ ἀναγγελῶ" ὑμῖν.
26 Ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἐν τῷ
ὀνόματί μου αἰτήσεσθε· καὶ
[q] οὐ λέγω ὑμῖν, ὅτι" ἐγὼ
ἐρωτήσω τὸν πατέρα [r] περὶ
27 ὑμῶν." Αὐτὸς γὰρ ὁ πατὴρ
φιλεῖ ὑμᾶς, ὅτι ὑμεῖς ἐμὲ πε-
φιλήκατε, [s] καὶ πεπιστεύκα-
τε," [t] ὅτι [u] ἐγὼ" παρὰ τοῦ
[x] θεοῦ"

---

l ∾ ἄν τι. o † ἀλλ'. p ∾ ἀπαγγελῶ.

(e) + ὁ. Ed. (f) νῦν μὲν λύπην. BC*DL. 1. 235. Mt. ſ. 11. Syr. Copt. Arm. Vulg. cant. veron. brix. for. colb. Alii. Chryſ. in Mt. 3 codd. (g) ἕξετε. ADL. 42. 131. al. 3. Mt. ſ. 11. Slav. 2. 3. cant. veron. verc. mart. Antioch. Chryſ. in Mt. 3 codd. || νῦν μὲν λυπηθήσεσθε. Chryſ. etiam in Mt. 2 codd. (h) ἀρεῖ. BD* Vulg. cant. verc. corb. for. colb. Alii. Hilar. Cypr. (i) = Mt. ſ. z. Chryſ. etiam in Mt. 4 codd. (k) = CD*KL. 42. Syr. utr. Perſ. p. Copt. Slav. 2. bis. 3. Vulg. It. (exc. verc. colb.) Orig. Cyr. Ambr. (l) ἄν τι. BCDL. Copt. Slav. 2. bis. Vulg. It. Orig. Cyr. Ambr. ἄν. A. 145* Slav. 2. ſemel. ὃ ἐάν. 42. 59. ap. Mill. 131. 145 in m. Mt. 11. (m) = Ev. 44. Barber. 1. Noun. (hic etiam vſ. ſeq.) Poſt δώσει ὑμῖν ponunt BCL. Sahid. Orig. Cyr. alicubi. (n) ἡ ἐμή. Mt. 11. (o) = C*D*L. 1. 33. 69. Barber. 1. Ed. Syr. Copt. Sahid. Arm. Vulg. cant. veron. verc. for. foſſ. germ. Mm. gat. Orig. ap. Wetſt. καί. Chryſ. etiam in Mt. μ. 7. (p) ADKLM. 33. 38. 42. 145* (q) = verc. || οὐ = L* *nunc*, emmer. (r) = 36. veron. colb. Aug. Quaeſt. e N. T. ἐμῶν. Mt. n. περὶ ἐμοῦ. 123. Ed. (s) = L. 59. Ev. 26. (t) ὅτι ἐγὼ παρὰ τοῦ πατρὸς ἐξῆλθον, καὶ ἦλθον εἰς τὸν κόσμον. πάλιν ἀφίημι etc. D. cant. item veron. corb. Mm. gat. (u) = Ev. 32. veron. emmer. Chryſ. etiam in Mt. 6 codd. Quaeſt. e N. T.

28 [x] θεοῦ" ἐξῆλθον [y]· Ἐξῆλ-
θον [z] παρὰ" τοῦ πατρὸς, καὶ
ἐλήλυθα εἰς τὸν κόσμον· πά-
λιν ἀφίημι τὸν κόσμον, καὶ
πορεύομαι πρὸς τὸν πατέρα.
29 Λέγουσιν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ
αὐτοῦ· ἴδε, νῦν [a] παῤῥησίᾳ
λαλεῖς, καὶ παροιμίαν οὐδε-
30 μίαν λέγεις. Νῦν [b] οἴδαμεν,"
ὅτι οἶδας πάντα, καὶ οὐ χρείαν
ἔχεις, ἵνα τίς σε ἐρωτᾷ· ἐν
τούτῳ [c] πιστεύομεν," ὅτι
31 ἀπὸ θεοῦ [d] ἐξῆλθες." Ἀπε-
κρίθη αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς· ἄρτι [e]
32 πιστεύετε;" Ἰδοὺ, ἔρχεται
ὥρα, καὶ [f] νῦν" ἐλήλυθεν, ἵνα
σκορπισθῆτε ἕκαστος εἰς τὰ
ἴδια, καὶ ἐμὲ μόνον ἀφῆτε.
καὶ οὐκ εἰμὶ μόνος, ὅτι ὁ πα-
33 τὴρ μετ' ἐμοῦ ἐστι. Ταῦτα
λελάληκα ὑμῖν, ἵνα ἐν ἐμοὶ
εἰρήνην ἔχητε.] ἐν τῷ κόσμῳ
θλίψιν [g] ἔχετε·" ἀλλὰ θαρσεῖ-
τε, ἐγὼ νενίκηκα τὸν κόσμον.
1 Ταῦτα ἐλάλησεν ὁ ἰη-
σοῦς, καὶ [h] ∾ ἐπῆρε" τοὺς
ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ εἰς τὸν οὐ-
ρανὸν, [i] — καὶ" εἶπε· πά-
τερ, [k] ἐλήλυθεν ἡ ὥρα·" δό-
ξασόν σου τὸν υἱὸν, ἵνα [l] —
καὶ" ὁ υἱός [m] σου" δοξάσῃ
2 σε· Καθὼς ἔδωκας αὐτῷ
ἐξου.

g. ἕξετε. h ∾ ἐπάρας *omiſſo poſtea* καὶ.

(x) πατρὸς. BC*DL. 77. Mt. ſ. Syr. Ar. p. Perſ. p. Copt. Sahid. Syr. p. mſ. cant. Cyr. alicubi. Utrumque conjungunt corb. Mm. gat. (y) + καὶ ἥκω. 69. 124. ap. Birch. Chryſ. alicubi. (z) ἐκ. BL. 33. Mt. ſ. *ex ore*, Victorin. ἀπὸ. Chryſ. etiam (vſ. 27.) in Mt. 6 codd. (a) + ἐν. BD. cant. Sic etiam vſ. 25. D. cant. (b) ἐγνώκαμεν. 69. γινώσκομεν. brix. (c) γινώσκομεν. 33. πεπιστεύκαμεν. Mt. ſ. (d) ἐλήλυθας. 69. 124. Ev. 3. 31. verc. brix. tol. (e) Abſque interrogatione, Ed. Syr. Perſ p. Perſ. mſ. (Hi tres imperative, omiſſo etiam ἄρτι.) Perſ. w. brix. Nonn. *credetis*, emmer. (f) = ABD*L. 33. Copt. Sahid. cant. ἤδη. 101. Vulg. It. exc. brix. (g) ACELS. 1. 36. 40* 72. 118. 127. 131. 142. 145. 230. 235. Ev. 2. 6. 36. 42. al. 23. pluresve. Mt. BHV. al. 15. Ed. (etiam St. 3 in indice ſphalmatum) Syr. utr. Copt. Mm. foſſ. for. Conſtitut. Orig. ed. Euſ. Cyr. ap. Wetſt. Theodoret. Baſil. Procop. Utrumque Cypr. (h) BC*DL. 1. 16. 33. 69. 124. Evangeliſtaria. (alibi, in media lectione, conſentiunt fere cum rec.) Copt. Slav. 2. ſemel. Vulg. cant. veron. verc. for. Orig. Cyr. (i) Iidem (exc. Slav. 2.) et Mt. H. o. (k) = Ev. 18. 32. Mt. c* f. (initio lectionis; alibi habent.) Nonn. (l) = ABD. 1. 96. 97. Syr. utr. Arr. Perſſ. Copt. Goth. Vulg. It. Orig. ſemel. Nonn. Hilar. Ambr. (habent Victorin. Vigil.) (m) = BC* 47. 64. cant. corb. Orig. ſemel.

ἐξουσίαν πάσης σαρκὸς, ἵνα
πᾶν, ὃ δέδωκας αὐτῷ, [n] δώ-
σῃ αὐτοῖς" ζωὴν αἰώνιον.
3 Αὕτη δέ ἐστιν ἡ αἰώνιος ζωὴ,
ἵνα γινώσκωσί σε, τὸν μόνον
[o] ἀληθινὸν θεὸν, καὶ, ὃν
ἀπέστειλας, ἰησοῦν χριστόν [p].
4 Ἐγώ σε ἐδόξασα ἐπὶ τῆς γῆς·
τὸ ἔργον [q] ἐτελείωσα," ὃ δέ-
5 δωκάς μοι, ἵνα ποιήσω. Καὶ
νῦν δόξασόν με, σὺ πάτερ,
παρὰ σεαυτῷ, τῇ δόξῃ, ᾗ
εἶχον, [r] πρὸ τοῦ τὸν κόσμον
6 εἶναι, παρὰ σοί." Ἐφανέρω-
σά σου τὸ ὄνομα τοῖς ἀνθρώ-
ποις, [s] οὓς δέδωκάς μοι ἐκ
τοῦ κόσμου·" [t] σοὶ" ἦσαν, καὶ
ἐμοὶ αὐτοὺς δέδωκας· καὶ τὸν
7 λόγον σου τετηρήκασι. Νῦν
[u] ἔγνωκαν," ὅτι πάντα, ὅσα
δέδωκάς μοι, παρὰ σοῦ ἐστιν.
8 Ὅτι τὰ ῥήματα, ἃ δέδωκάς
μοι, δέδωκα αὐτοῖς· καὶ αὐτοὶ
ἔλαβον, [x] καὶ ἔγνωσαν" ἀλη-
θῶς, ὅτι παρὰ σοῦ [y] ἐξῆλ-
θον," καὶ ἐπίστευσαν, ὅτι σύ
9 με ἀπέστειλας. Ἐγὼ περὶ
αὐτῶν ἐρωτῶ· οὐ περὶ τοῦ κό-
σμου ἐρωτῶ, ἀλλὰ περὶ ὧν
δέδωκάς μοι, ὅτι σοί [z] εἰσι."
10 Καὶ τὰ ἐμὰ πάντα, σά ἐστι·
καὶ τὰ σὰ, ἐμά· καὶ [a] δεδό-
ξασμαι"

(n) ἔχῃ. D. cant. Aug. δώσῃ αὐτῷ. 1. 38. Syr. Copt. Hilar. Victorin. δώσει αὐτοῖς. 69. 106. 118. 124. 131. 157. Ev. 3. 24. 36. al. 26 Mt. V. al. 12. Ed. || παντὶ, ὃν δέδωκας αὐτῷ, δώσῃ. Arm. (o) + *et*, veron. Cypr. ſaepe. Victorin. Novatian. Arnob. Phoebad. Quaeſt. e V. T. || ἀληθινὸν ═ corb. || θεὸν] *Dominum*, Arnob. (p) + εἰς τοῦτον τὸν κόσμον. D. cant. (q) τελειώσας. ABCL. 1. 33. 42. Copt. Aeth. Syr. p. mſ. (Sic ed. c. aſt.) corb. Cyr. aliquoties. (ſed in textu ut rec.) Hilar. ſemel. Hier. *uno opere conſummato quod etc.* veron. || καὶ τὸ ἔργον ἐτελείωσα. D. cant. (r) παρὰ σοὶ πρὸ τοῦ τὸν κόσμον εἶναι. Slav. verc. brix. Orig. ſemel. Novatian. Hilar. (alibi ut rec.) Hier. Aug. Gaud. παρὰ σοὶ πρὸ τοῦ γενέσθαι τὸν κόσμον. D. Sahid. cant. item Iren. Novatian. ſemel. Cypr. Aug. alicubi. (s) Sequentibus jungunt 1. 36. 40. Alii. Orig. Cyr. Theophyl. (t) Omittunt σοὶ, et ἐκ τοῦ κόσμου ἦσαν conjungunt 73. Mt. d. Scholion in Mt. 11. for. (u) ἔγνωκα. 7. 118. Ev. 32. 36. 44. Syr. Perſ. p. Syr. p. in m. Syr. hieroſ. Goth. veron. verc. brix. corb. colb. Victorin. (non Hilar.) Quidam ap. Theophyl. ἔγνων. Quidam ap. Chryſ. ἔγνωσαν ſ. ἐγνώκασιν. Alii. (x) ═ AD. Goth. cant. verc. || ἀληθῶς ante καὶ ἔγνωσαν ponit 127. Sequentibus jungunt veron. brix. colb. corb. (y) *exiverunt*, veron. verc. corb. (z) ἦσαν. Ev. 32. Alius. (a) ἐδόξασάς με. D. cant. δεδοξάσομαι. Conject. I. D. Michaelis.

11 ξασμαι" ἐν αὐτοῖς. [b] Καὶ
οὐκ ἔτι εἰμὶ ἐν τῷ κόσμῳ,"
καὶ οὗτοι ἐν τῷ κόσμῳ εἰσὶ,
καὶ ἐγὼ πρός σε ἔρχομαι. [c]
πάτερ ἅγιε, τήρησον αὐτοὺς
ἐν τῷ ὀνόματί σου, [d] [e] ῷ δέ-
δωκάς μοι, ἵνα ὦσιν ἕν, κα-
12 θὼς [f] ἡμεῖς. Ὅτε ἤμην μετ'
αὐτῶν [g] — ἐν τῷ κόσμῳ,"
ἐγὼ ἐτήρουν αὐτοὺς ἐν τῷ
ὀνόματί σου· [h] οὓς" δέδωκάς
μοι, ἐφύλαξα, καὶ οὐδεὶς ἐξ
αὐτῶν ἀπώλετο, εἰ μὴ ὁ υἱὸς
τῆς ἀπωλείας, ἵνα ἡ γραφὴ
13 πληρωθῇ. Νῦν δὲ πρός σε
ἔρχομαι, καὶ ταῦτα λαλῶ ἐν
τῷ κόσμῳ, ἵνα ἔχωσι τὴν
χαρὰν τὴν ἐμὴν πεπληρωμέ-
14 νην ἐν αὐτοῖς. Ἐγὼ δέδωκα
αὐτοῖς τὸν λόγον σου· καὶ ὁ
κόσμος [i] ἐμίσησεν" αὐτοὺς, ὅτι
οὐκ εἰσὶν ἐκ τοῦ κόσμου, [k]
καθὼς ἐγὼ οὐκ εἰμὶ ἐκ τοῦ
15 κόσμου." [l] Οὐκ ἐρωτῶ, ἵνα
ἄρῃς αὐτοὺς ἐκ τοῦ κόσμου,
ἀλλ' ἵνα τηρήσῃς αὐτοὺς ἐκ
16 τοῦ πονηροῦ. Ἐκ τοῦ κόσμου
οὐκ εἰσὶ, καθὼς ἐγὼ [m] ∾ ἐκ

 τοῦ

e. οὗς. m ∾ οὐκ εἰμὶ ἐκ τοῦ κόσμου.

(b) = verc. Nonn. ut videtur. Poſt ἔρχομαι ponit Orig. (c) + *et jam non ſum in hoc mundo*, colb. + *et jam non ſum in hoc mundo, et in hoc mundo ſunt*, verc. + οὐκέτι εἰμι ἐν τῷ κόσμῳ, καὶ ἐν τῷ κόσμῳ εἰμι. D. cant. (d) + καὶ ὅτε ἤμην μετ' αὐτῶν (+ ἐν τῷ κόσμῳ, D** gr.) ἐγὼ ἐτήρουν αὐτοὺς ἐν τῷ ὀνόματί σου. D. cant. Eadem repetuntur vſ. ſeq. || ὀνόματί σου ad ὀνόματί σου vſ. 12] = 89. 229* Mt. B. ſemel. emmer. || ῷ δέδωκάς μοι . . . καθὼς ἡμεῖς] = veron. verc. colb. corb. Chryſ. (etiam in Mt. 4 codd.) Hilar. (e) ABCEHLMS. (St. π.) 1. 10. 11. 36. 40. 63. 64. 69. 72. 91. 124. 127. 131. 235. Ev. 1. 4. 6. 33. al. 56. Mt. BH. bis. V. al. 17. Ed. Ath. mſ. Cyr. Theophyl. Euthym. || ὃ. D* 57. 157. Ev. 5. 24. 31. al. 3. || ῷ vel ὃ. Syr. Ar. Copt. ap. Mill. cant. Schol. in cod. 36. et in Mt. d. 10. Sed οὓς D** Copt. Aeth. Ar. rom. Erp. Goth. Syr. p. Vulg. brix. germ. Mm. foſſ. for. gat. emmer. Ath. Epiph. Aug. Leo. (f) + καὶ. BMS. 69. 91. al. 6. et Barber. 1. Mt. q. 11. Arm. Syr. p. Vulg. for. brix. germ. Mm. gat. foſſ. Ambr. Aug. (g) = BC*DL. 1. Ev. 13. Copt. Sahid. Vulg. It. (exc. brix.) Cyr. Hier. alicubi. Ante μετ' αὐτῶν ponit Arm. Hier. || μετ' αὐτῶν = Chryſ. etiam in Mt. 9. 4. (h) ῷ. BL. 33. 64. Copt. ap. Mill. Cyr. ὃ. C* || Iidem cum Arm. cant. et Hilar. + καὶ ante ἐφύλαξα. (i) μισεῖ. D. 40. 63. 73. 77. Mt. a. 10. cant. verc. (k) = D. 69. Ev. 19. Mt. c. cant. (qui antea pro εἰσιν habet *ſum*.) veron. colb. (l) Vſ. 15. 16. = 33. 225. Slav. 2* || Vſ. 16. et 18 = Nonn. (m) ABCDL. 74. Mt. f. 11. Ed. Syr. Copt. Arm. Vulg. It. Cyr. Chryſ. etiam in Mt. 6 codd.

17 τοῦ κόσμου οὐκ εἰμί." n Ἁ-
γίασον" αὐτοὺς ἐν o τῇ" ἀλη-
θείᾳ p = σου·" ὁ λόγος ὁ
18 σὸς, ἀλήθειά ἐστι. Καθὼς
ἐμὲ ἀπέστειλας εἰς τὸν κόσμον,
κἀγὼ ἀπέστειλα αὐτοὺς εἰς
19 τὸν κόσμον. Καὶ ὑπὲρ αὐτῶν
ἐγὼ ἁγιάζω ἐμαυτὸν, ἵνα q ∾
καὶ αὐτοὶ ὦσιν" ἡγιασμένοι
20 r ἐν" ἀληθείᾳ. Οὐ περὶ s
τούτων δὲ ἐρωτῶ μόνον, ἀλ-
λὰ καὶ περὶ τῶν t πιστευόντων"
διὰ τοῦ λόγου αὐτῶν εἰς ἐμέ·
21 Ἵνα πάντες ἓν ὦσι· καθὼς σὺ,
πάτερ, ἐν ἐμοὶ, κἀγὼ ἐν σοὶ,
ἵνα καὶ αὐτοὶ ἐν ἡμῖν u =
ἓν" ὦσιν· ἵνα ὁ κόσμος πι-
στεύσῃ, ὅτι σύ με ἀπέστει-
22 λας. Καὶ ἐγὼ τὴν δόξαν, ἣν
δέδωκάς μοι, δέδωκα αὐτοῖς x·
ἵνα ὦσιν y ἓν, καθὼς ἡμεῖς ἓν
23 z — ἐσμεν·" Ἐγὼ ἐν αὐ-
τοῖς, καὶ σὺ ἐν ἐμοί· ἵνα ὦσι
τετελειωμένοι εἰς ἓν, a καὶ"
ἵνα γινώσκῃ ὁ κόσμος, ὅτι σύ
με ἀπέστειλας, καὶ b ∾ ἠγά-
πησας" αὐτοὺς, καθὼς ἐμὲ
24 ἠγάπησας. Πάτερ, c οὓς"
δέδωκάς μοι, θέλω, ἵνα ὅπου
εἰμὶ ἐγὼ, κἀκεῖνοι ὦσι μετ'
ἐμοῦ·

---

q ∾ ὦσι καὶ αὐτοί. t. πιστευσόντων. b ∾ ἠγάπησα.

(n) πάτερ ἅγιε, τήρησον. Cyr. in textu et comment. (o) = B. Cyr. in textu. (p) = ABC*DL. 1. Sahid. Goth. Vulg. It. Cyr. (in textu, ſed habet in comment.) Didym. Victorin. Ambr. (q) ABC*DL. 1. 69. 127. 124. 157. 220. Mt. x. 11. Syr. Copt. Arm. Goth. Vulg. cant. brix. for. colb. foſſ. germ. gat. Mm. mart. (item, omiſſo καὶ, veron. verc. Victorin.) Cyr. || καὶ αὐτοὶ = Chryſ. etiam in Mt. 6 codd. (r) ἐν τῇ. Chryſ. etiam in Mt. 6 codd. εἰς ἓν ἐν. 220. (s) + πάντων. 1. 42. al. 4. Mt. q. 11. Arm. Syr. p. in m. (t) ABCD*gr.EHKLMS. (St. π.) Ev. 2. 3. 4. 5. 6. 24. 36. al. 67. Mt. B. bis. HV. al. 21. Ed. Syr. utr. Perſ. p. Copt. Goth. Slav. veron. Ath. Baſ. (habet utrumque) Cyr. Chryſ. (etiam in Mt. 6 codd.) Nonn. Theophyl. πεπιστευκότων. 59. al. 4. (u) = BC*D. Sahid. Arm. cant. veron. verc. colb. Ath. mſ. Hilar. aliquoties. Vigil. tapſ. (Habent Orig. Cypr. Hilar. ſemel. Hier. Ambr. Aug. Leo. Maximin.) (x) + καὶ αὐτοὶ ἔλαβον. Slav. 2. bis. (y) + τὸ. D. etiam vſ. 23. (z) = BDL. 1. Slav. 2. bis. et 3. cant. Mm. Clem. Cyr. Hippol. (a) = BDL. 33. 69. 124. Mt. f. ſemel. Arr. Perſ. p. Copt. cant. verc. germ. Cyr. Chryſ. in Mt. 7 codd. Hippol. (b) D. 42. 96. 97. Ev. 6. 22. Mt. d. (ſed Scholion ut rec.) x. Syr. (variant codd.) Perſ. p. Ar. rom. Erp. Copt. Aeth. Syr. p. cant. veron. verc. gat. Chryſ. (etiam in Mt. 6 codd.) Hier. || Sed rec. Clem. Cyr. Hier. alicubi. (c) ὅ. BD. Goth. Copt. ap. Mill. cant.

ἐμοῦ· ἵνα θεωρῶσι τὴν δόξαν
[d] τὴν ἐμὴν," ἣν [e] ἔδωκάς"
μοι, ὅτι ἠγάπησάς με πρὸ κα-
25 ταβολῆς κόσμου. Πάτερ δί-
καιε, [f] καὶ" ὁ κόσμος σε οὐκ
ἔγνω· ἐγὼ δέ σε ἔγνων, καὶ
οὗτοι ἔγνωσαν, ὅτι σύ με ἀπέ-
26 στειλας. Καὶ ἐγνώρισα αὐ-
τοῖς τὸ ὄνομά σου, καὶ γνω-
ρίσω· ἵνα ἡ ἀγάπη, ἣν ἠγά-
πησάς με, ἐν αὐτοῖς ᾖ, κἀγὼ
ἐν αὐτοῖς.

1 Ταῦτα εἰπὼν ὁ ἰησοῦς
[ἐξῆλθε σὺν τοῖς μαθηταῖς
αὐτοῦ πέραν τοῦ χειμάῤῥου
[g] τοῦ κεδρῶν," ὅπου ἦν κῆπος,
εἰς ὃν εἰσῆλθεν αὐτὸς καὶ οἱ
2 μαθηταὶ αὐτοῦ.] Ἤδει δὲ
καὶ ἰούδας, ὁ παραδιδοὺς αὐ-
τὸν, τὸν τόπον, ὅτι πολλά-
κις συνήχθη [h] ὁ ἰησοῦς ἐκεῖ
μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ.
3 Ὁ οὖν ἰούδας, λαβὼν [i] τὴν
σπεῖραν, καὶ ἐκ τῶν ἀρχιερέ-
ων καὶ Φαρισαίων ὑπηρέτας,
ἔρχεται ἐκεῖ μετὰ φανῶν καὶ
4 λαμπάδων καὶ ὅπλων. Ἰη-
σοῦς οὖν, εἰδὼς πάντα τὰ ἐρ-
χόμενα ἐπ' αὐτὸν, [k] ἐξελθὼν
εἶπεν" αὐτοῖς· τίνα ζητεῖτε;
5 Ἀπεκρίθησαν αὐτῷ· ἰησοῦν
τὸν ναζωραῖον. λέγει αὐτοῖς
[l] ὁ ἰησοῦς·" ἐγώ εἰμι. εἱστήκει
δὲ καὶ ἰούδας, ὁ παραδιδοὺς
6 αὐτὸν, μετ' αὐτῶν. Ὡς οὖν
εἶπεν αὐτοῖς· [m] — ὅτι" ἐγώ
εἰμι· ἀπῆλθον εἰς τὰ ὀπίσω,
7 καὶ ἔπεσον χαμαί. Πάλιν
οὖν [n] αὐτοὺς ἐπηρώτησε·" τί-
να ζητεῖτε; οἱ δὲ εἶπον· ἰη-

---

g. τῶν κέδρων.

(d) = D. 91. ap. Mill. cant. Cypr. (e) δέδωκας. ADLM. 1. 69. 106. 218 (c. 124. al. 5.) 235. Ev. 2. 6. al. 16. pluresve. Mt. B. bis. HV. al. 11. Ed. Euſ. Hippol. Cyr. (f) = D. Ar. p. Copt. Sahid. Vulg. cant. veron. brix. colb. (g) AS. 123. Syr. utr. Perſ. p. Goth. Sax. Vulg. brix. colb. corb. for. foſſ. germ. Mm. gat. Hier. Ambr. τοῦ κέδρου. D. Sahid. cant. veron. verc. τῶν κένδρων. 192. al. 6. Mt. ψ. bis. Arm. τῶν δένδρων. 9. *plantatoris*, Copt. ap. Wilkins. (h) + καὶ. ES. 11. 28. 36. 40. 57. 63. 64. 72. Ev. 2. al. 28 et Barber. 3. Mt. V. al. 5. (i) + ὅλην. 13. 69. (k) ἐξῆλθε καὶ λέγει. BCD. 1. item 97. Sahid. Vulg. It. (exc. brix.) Orig. Cyr. Chryſ. etiam in Mt. 5 codd. Aug. (l) = D. al. 3. veron. Orig. Poſt εἰμι ponit B. item Barber. 1. et verc. (m) = ABDL. 1. 33. 42. 106. Arr. Perſ. w. Copt. Aeth. Slav. Vulg. It. Orig. ed. (n) ἐπηρώτησεν αὐτούς. ABCL. 69. 106. Ev. 26. Mt. r. item ſ. Syr. Arm. Vulg. brix. Alii. Orig. ſemel. Cyr. λέγει αὐτοῖς. Chryſ. etiam in Mt. 5 codd. || αὐτοὺς] αὐτοῖς. 108. 225. Mt. BH. a. c. d. g** 10. αὐτὸς. Orig.

8 σοῦν τὸν ναζωραῖον. Ἀπε-
κρίθη ° p = ὁ" ἰησοῦς· εἶπον
ὑμῖν, ὅτι ἐγώ εἰμι. εἰ οὖν ἐμὲ
ζητεῖτε, ἄφετε τούτους ὑπά-
9 γειν. Ἵνα πληρωθῇ ὁ λόγος,
ὃν εἶπεν· ὅτι οὓς δέδωκάς μοι,
οὐκ ἀπώλεσα ἐξ αὐτῶν οὐδέ-
10 να. Σίμων οὖν πέτρος, ἔχων
μάχαιραν, εἵλκυσεν αὐτὴν,
καὶ ἔπαισε τὸν τοῦ ἀρχιερέως
δοῦλον, καὶ ἀπέκοψεν αὐτοῦ
τὸ q ὠτίον" τὸ δεξιόν. ἦν δὲ
ὄνομα τῷ δούλῳ μάλχος.
11 Εἶπεν οὖν ὁ ἰησοῦς τῷ πέτρῳ·
βάλε τὴν μάχαιραν r † εἰς
τὴν θήκην· τὸ ποτήριον ὃ δέ-
δωκέ μοι ὁ πατὴρ, οὐ μὴ πίω
12 αὐτό; Ἡ οὖν σπεῖρα, καὶ ὁ
χιλίαρχος, καὶ οἱ ὑπηρέται
τῶν ἰουδαίων, συνέλαβον τὸν
ἰησοῦν, καὶ ἔδησαν αὐτόν.
13 Καὶ s ἀπήγαγον" t αὐτὸν"
πρὸς ἄνναν πρῶτον· u ἦν γὰρ
πενθερὸς τοῦ καϊάφα, ὃς ἦν
ἀρχιερεὺς τοῦ ἐνιαυτοῦ ἐκεί-
14 νου. Ἦν δὲ καϊάφας ὁ συμ-
βουλεύσας τοῖς ἰουδαίοις· ὅτι
συμφέρει, ἕνα ἄνθρωπον x ∾
ἀπολέσθαι" ὑπὲρ τοῦ λαοῦ.
15 Ἠκολούθει δὲ τῷ ἰησοῦ σί-
μων πέτρος, καὶ y ⊥ ὁ"
ἄλλος μαθητής. ὁ δὲ μαθητὴς
ἐκεῖνος ἦν γνωστὸς τῷ ἀρχιε-
ρεῖ, καὶ συνεισῆλθε τῷ ἰησοῦ
εἰς z τὴν αὐλὴν" a τοῦ ἀρχιε-
16 ρέως." Ὁ δὲ πέτρος εἱστή-
κει πρὸς τῇ θύρᾳ ἔξω. ἐξῆλ-
θεν οὖν ὁ μαθητὴς b ὁ ἄλ-
λος," ὃς ἦν γνωστὸς c τῷ ἀρ-
χιερεῖ," καὶ εἶπε τῇ θυρωρῷ,
καὶ

r † σου. x ∾ ἀποθανεῖν.

(o) + αὐτοῖς. D. 1. 69. 124. al. 5. Syr. Arr. Arm. brix. foſſ. Orig. (p) = ABCLS. Ev. 6. Alii. Mt. BHV. al. 17. Ed. Cyr. Theophyl. || ὁ ἰησοῦς = 61. al. 4. (q) ὠτάριον. BL. Syr. p. in m. Vulg. It. (r) = ABCDEKLMS. 10. 11. 33. 72. 91. 106. 127. 145* 235. al. 26. et Barber. 5. Mt. V. al. 9. Ed. Syr. utr. Arr. Perſ. p. Copt. (habet Sahid.) Arm. Goth. Slav. (exc. 2.) Vulg. mſ. It. (exc. foſſ. gat. Mm. mart. tol.) Nonu. Oroſ. (s) ἤγαγον. BD. 69. 96. 97. verc. (t) = BCD. 91. 127. Mt. f. verc. colb. corb. Cyr. Chryſ. (etiam ap. Mt.) Theophyl. (u) + ἀπέστειλεν οὖν αὐτὸν ὁ ἄννας δεδεμένον πρὸς καϊάφαν τὸν ἀρχιερέα. 225. Eadem poſt ἐκείνου addit Syr. p. in m. Ibidem Cyr. addit: ἀπέστειλαν δὲ αὐτὸν δεδεμ. πρ. κ. τ. ἀρχ. (x) BDL. 33. 69. 91. 124. ap. Birch. al. 3. Mt. f. x. 11. Syr. Arr. Perſſ. Copt. Sahid. Aeth. Arm. Syr. p. in m. Goth. Slav. Vulg. It. Cyr. Nonn. Chryſ. etiam in Mt. 3 codd. (y) = AD. 106. Barber. 1. Ed. Syr. Perſſ. Goth. Nonn. (z) τὸ πραιτώριον. 28. (a) = Syr. Perſ. p. Goth. Nonn. Auct. ſynopſ. (b) = Mt. 11. ἐκεῖνος. 69. 124. 157. Ev. 6. al. 7. Mt. r. Copt. Aeth. foſſ. (c) τοῦ ἀρχιερέως. BL. Copt.

καὶ εἰσήγαγε τὸν πέτρον.
17 Λέγει οὖν ἡ παιδίσκη [d] ἡ θυ-
ρωρὸς τῷ πέτρῳ· " μὴ καὶ σὺ
ἐκ τῶν μαθητῶν εἶ τοῦ ἀν-
θρώπου τούτου; λέγει ἐκεῖ-
18 νος· οὐκ εἰμί. Εἱστήκεισαν
δὲ [e] οἱ δοῦλοι καὶ οἱ ὑπηρέ-
ται, ἀνθρακιὰν πεποιηκότες,
ὅτι ψύχος ἦν, [f] καὶ ἐθερμαί-
νοντο." ἦν δὲ [g] μετ' αὐτῶν ὁ
πέτρος" ἑστὼς καὶ θερμαινό-
19 μενος. Ὁ οὖν ἀρχιερεὺς ἠ-
ρώτησε τὸν ἰησοῦν περὶ τῶν
μαθητῶν αὐτοῦ, καὶ περὶ τῆς
20 διδαχῆς αὐτοῦ. Ἀπεκρίθη
αὐτῷ ὁ ἰησοῦς· ἐγὼ παῤῥησίᾳ
[h] ἐλάλησα" τῷ κόσμῳ. ἐγὼ
πάντοτε ἐδίδαξα ἐν [i] † συνα-
γωγῇ, καὶ ἐν τῷ ἱερῷ, ὅπου
[k] πάντες" οἱ ἰουδαῖοι [l] συνέρ-
χονται," καὶ ἐν κρυπτῷ ἐλά-
21 λησα οὐδέν. Τί με [m] ἐπερω-
τᾷς;" [n] ἐπερώτησον" τοὺς
ἀκηκοότας, τί ἐλάλησα αὐ-
τοῖς· ἴδε, οὗτοι οἴδασιν, ἃ
22 εἶπον ἐγώ. Ταῦτα δὲ αὐτοῦ
εἰπόντος, εἷς [o] τῶν ὑπηρετῶν
παρεστηκὼς ἔδωκε ῥάπισμα
τῷ ἰησοῦ, εἰπών· οὕτως ἀπο-
23 κρίνῃ τῷ ἀρχιερεῖ; Ἀπεκρί-
θη αὐτῷ ὁ ἰησοῦς· εἰ κακῶς
ἐλάλησα, μαρτύρησον περὶ
τοῦ κακοῦ· εἰ δὲ καλῶς, τί
με [p] δέρεις;"
24 Ἀπέστειλεν [q] † αὐτὸν ὁ
ἄννας δεδεμένον πρὸς καϊάφαν
τὸν

i † τῇ. k. πάντοθεν. q † οὖν.

(d) τῷ πέτρῳ ἡ παιδίσκη ἡ θυρωρός. BC*L. Vulg. veron. brix. for. colb. corb. mart. germ. Mm. gat. Cyr. (e) + οἱ ἀρχιερεῖς καί. 220. (f) = 1. veron. verc. corb* Noun. (g) καὶ ὁ πέτρος μετ' αὐτῶν. BCL. 1. 33. item 69. 124. et Mſ. ſ. Syr. Perſ. p. Arr. Syr. p. (habet καὶ c. aſt.) item Arm. Vulg. verc. for. colb. mart. Cyr. (h) λελάληκα. ABCL. 1. 33. 91. 218 (c. al. 4.) Cyr. (i) = ADGHLMS. 69. 106. 124. 157. 235. Ev. 6. 24. Alii et Barber. 8. Mt. BHV. al. 18. Ed. (k) ACL. 1. 13. 42. 59. 66. in m. 69. 124. ap. Birch. 131. 145. Ev. 44. Mt. i. n. ſ. 11. Ed. Syr. Perſſ. Ar. rom. Erp. Copt. Sahid. Aeth. Arm. Slav. antiquiores. Vulg. It. Baſ. Cyr. Noun. πάντοτε. DE. 36. 40. 72. 218 (c. al. 9.) Ev. 2. 6. al. 21. pluresque. Mt. BHV. al. 13. Ed. (etiam St. 3.) Syr. p. Goth. Slav. ed. recent. Theophyl. παντοθεν. Beza, et hinc Ed. || = Ar. pol. (l) συνήρχοντο. M. 33. 218 (c. al. 2.) al. 2. Mt. ſ. 11. 17. Perſſ. Arm. Syr. p. mſ. συνέτρεχον. M. B. (m) ἐρωτᾷς. ABCL. 33. Ev. 20. Cyr. Chryſ. etiam in Mt. 5 codd. (n) ἐρώτησον. BCL. 1. 69. 124. ap. Birch. Mt. ſ. Cyr. Chryſ. etiam in Mt. 5 codd. (o) + τῶν στρατιωτῶν. 29. 33. (p) δαίρεις. 157. al. 21. pluresve. Mt. q. al. 7. Theophyl. ed. (q) = ADES. 36. 40. 63. 64. 72. 131. 142. 145. 218 (c. al. 8.) 235. Ev. 2. 6. Alii. Mt. BH. al. 17. Ed.

25 τὸν ἀρχιερέα. Ἦν δὲ σίμων
πέτρος ἑστὼς καὶ θερμαινόμε-
νος. εἶπον οὖν αὐτῷ· μὴ καὶ
σὺ ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ εἶ;
ἠρνήσατο [r] ἐκεῖνος, καὶ εἶπεν·
26 οὐκ εἰμί. Λέγει εἷς ἐκ τῶν
δούλων τοῦ ἀρχιερέως, [s] συγ-
γενὴς ὢν," οὗ ἀπέκοψε πέ-
τρος τὸ ὠτίον· οὐκ ἐγώ σε εἶ-
δον ἐν τῷ κήπῳ μετ' αὐτοῦ;
27 Πάλιν οὖν ἠρνήσατο [t] — ὁ"
πέτρος· καὶ εὐθέως ἀλέκτωρ
ἐφώνησεν.
28 ["Ἄγουσιν [u] = οὖν" τὸν
ἰησοῦν [x] ἀπὸ τοῦ καϊάφα εἰς
τὸ πραιτώριον·" ἦν δὲ [y] ∾
πρωΐα." καὶ αὐτοὶ οὐκ εἰσῆλ-
θον εἰς τὸ πραιτώριον, ἵνα
μὴ μιανθῶσιν, ἀλλ' [z] ἵνα"
29 φάγωσι τὸ πάσχα.] Ἐξῆλ-
θεν οὖν ὁ πιλάτος [a] πρὸς αὐ-
τούς," καὶ [b] ∾ εἶπε·" τίνα
κατηγορίαν φέρετε κατὰ τοῦ
30 ἀνθρώπου τούτου; Ἀπεκρί-
θησαν καὶ εἶπον αὐτῷ· εἰ μὴ
ἦν οὗτος [c] κακοποιός," οὐκ
ἄν σοι παρεδώκαμεν αὐτόν.
31 Εἶπεν [d] οὖν" αὐτοῖς ὁ πιλά-
τος· λάβετε αὐτὸν ὑμεῖς, καὶ
κατὰ τὸν νόμον ὑμῶν κρίνατε
αὐτόν. εἶπον [e] οὖν" αὐτῷ οἱ
ἰουδαῖοι· ἡμῖν οὐκ ἔξεστιν
32 ἀποκτεῖναι οὐδένα. Ἵνα ὁ
λόγος τοῦ [f] ἰησοῦ" πληρωθῇ,
ὃν

---

y ∾ πρωΐ. b ∾ φησίν.

Ed. (etiam St. 3.) Perſ. w. Copt. Theophyl. δὲ, 13. 69. 124. al. 8. Mt. V. q. x. Syr. Goth. Et, Vulg. for. colb. Mm. gat. germ. foſſ. (r) + οὖν. EG. 10. 36. 40. 57. 63. 64. 72. 131. 218 (c. al. 8.) 235. Ev. 2. al. 37. Mt. a. al. 17. Ed. Goth. Theophyl. + δὲ. verc. brix. Et, colb. (s) ὁ συγγενής. L. 33. Arm. (t) = ABCDGL. 1. al. 3. Mt. q. Cyr. (u) = L. 69. 91. 106. 124. 127. 131. 142. 218 (c. al. 5.) al. 12. Evangeliſtaria (ſaltim in principio lectionis.) Mt. n. o. q. r. ſ. veron. Theophyl. δὲ. brix. germ. || καὶ μετὰ ταῦτα ἄγουσιν. Sahid. (x) *ad Caipham in praetorium*, Vulg. mſ. Sax. brix. Mm. gat. germ. tol. corb. *miſſum ad Caipham principem ſacerdotum in praetorium*. verc. *ad Caipham et ad Pilatum in praet*. colb. (v) ABCDLM. 1. 10. 11. 64. 69. 91. 127. 145** 157. 218 (c. al. 7.) 235. Ev. 2. 24. 36. al. 30. Mt. B. bis. H. bis. c. ter. al. 15. Ed. Cyr. Chron. alex. Reſp. ad orthod. (z) = ABCD. 34** Goth. Vulg. mſ. veron. for. colb. gat. Mm. germ. tol* (a) = Mt. 17. Poſt εἶπε ponit Ev. 32. ἔξω πρὸς αὐτούς. BC*L. 1. 220. Mt. ſ. Syr. Syr. p. c. aſt. Perſſ. for. Cyr. πρὸς αὐτοὺς ἔξω. 33. 42. 69. 124. 127. al. 3 et Barber. 1. Mt. 11. Ed. Goth. Slav. Vulg. It. (b) BCL. 1. Cyr. (c) κακὸν ποιῶν. BL. (d) = C. Mt. 11. Syr. Perſſ. Copt. Arm. veron. verc. δὲ. 145* (e) = B. 225. Mt. V. Syr. Perſſ. Copt. Arm. δὲ. AD. 1. (f) κυρίου. Goth. Chryſ. etiam in Mt. 4 codd. θεοῦ. L. 59. Mt. a.

ὃν εἶπε, σημαίνων, ποίῳ θα-
νάτῳ ἤμελλεν ἀποθνήσκειν.
33 Εἰσῆλθεν οὖν εἰς τὸ πραιτώ-
ριον [g] πάλιν" ὁ πιλάτος, καὶ
ἐφώνησε τὸν ἰησοῦν, καὶ εἶ-
πεν αὐτῷ· σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς
34 τῶν ἰουδαίων; Ἀπεκρίθη
[h] = αὐτῷ" ὁ ἰησοῦς· ἀφ'
ἑαυτοῦ [i] σὺ" τοῦτο λέγεις, ἢ
[k] ἄλλοι σοι εἶπον" περὶ ἐμοῦ;
35 Ἀπεκρίθη ὁ πιλάτος· μήτι
ἐγὼ ἰουδαῖός εἰμι; τὸ ἔθνος
τὸ σὸν καὶ οἱ ἀρχιερεῖς παρέ-
δωκάν σε ἐμοί· τί ἐποίησας;
36 Ἀπεκρίθη [l] = ὁ" ἰησοῦς· ἡ
βασιλεία ἡ ἐμὴ οὐκ ἔστιν ἐκ
τοῦ κόσμου τούτου· εἰ ἐκ τοῦ
κόσμου τούτου ἦν ἡ βασιλεία
ἡ ἐμὴ, οἱ ὑπηρέται [m] ἂν οἱ
ἐμοὶ ἠγωνίζοντο," ἵνα μὴ πα-
ραδοθῶ τοῖς ἰουδαίοις· νῦν δὲ
ἡ βασιλεία ἡ ἐμὴ οὐκ ἔστιν
37 ἐντεῦθεν. Εἶπεν οὖν αὐτῷ
ὁ πιλάτος· οὐκοῦν βασιλεὺς εἶ
σύ; ἀπεκρίθη [n] ὁ" ἰησοῦς·
σὺ λέγεις· ὅτι βασιλεύς εἰμι
[o] ἐγώ." ἐγὼ εἰς τοῦτο γεγέν-
νημαι, καὶ εἰς τοῦτο ἐλήλυθα
εἰς τὸν κόσμον, ἵνα μαρτυρή-
σω τῇ ἀληθείᾳ. πᾶς ὁ ὢν ἐκ
τῆς ἀληθείας, ἀκούει μου τῆς
38 φωνῆς. Λέγει αὐτῷ ὁ πιλά-
τος· τί ἐστιν [p] ἀλήθεια; καὶ
τοῦτο εἰπὼν, πάλιν ἐξῆλθε
[q] πρὸς τοὺς ἰουδαίους," καὶ
λέγει αὐτοῖς· ἐγὼ οὐδεμίαν
αἰτίαν [r] εὑρίσκω ἐν αὐτῷ.
39 Ἔστι δὲ συνήθεια ὑμῖν, ἵνα
ἕνα [s] ὑμῖν ἀπολύσω" ἐν τῷ
πάσχα· βούλεσθε οὖν, [t] ὑμῖν

 ἀπο-

(g) = 33. Ev. 44. Mt. a. Syr. Perſſ. Ante εἰς ponunt BC*DL. 124. Ev. 26. Mt. ſ. Copt. Arm. Vulg. It. Cyr. (h) = AB ut videtur, DLM. 1. 157. al. 2. Mt. ſ. Ed. Perſ. p. Copt. Sahid. Arm. Syr. p. Goth. Vulg. It. (exc. colb.) Cyr. Poſt ἰησοῦς ponit C. (i) = D. 59. Perſ. p. Sahid. Arm. Vulg. It. (exc. veron.) Chryſ. etiam in Mt. 5 codd. (k) ἄλλος σοι εἶπε. M. 42. 235** al. 8. Mt. 11. 17. Ed. Aeth. (l) = ABD. 1. 72. 106. 235. Ev. 6. al. 12. pluresve. Mt. BHV. al. 18. Ed. Cyr. Theophyl. (m) οἱ ἐμοὶ ἠγωνίζοντο ἄν. BL. 1. 69. 91. 124. ap. Birch. Mt. ſ. Orig. bis. (ſemel ut rec.) Cyr. Chryſ. etiam in Mt. codd. (n) = 72. 235. al. 8. Mt. a. al. 16. (o) = BDL. 1. 69. 124. 235. al. 2. Mt. ſ. Arm. verc. colb. foſſ. Cyr. Chryſ. (etiam in Mt. 5 codd.) Cypr. Ambr. (p) + ἡ. 1. Mt. V. Goth. (q) = Ev. 26. Mt. r. Goth. (r) + θανάτου. 61. 69. Mt. 17. gat. Ambroſiaſt. (s) ἀπολύσω ὑμῖν. BDL. 1. 106. 235. al. 4. Syr. Copt. Arm. Vulg. It. Cyr. (t) = verc. ἀπολύσω ὑμῖν. ABDL. 1. 69. 235. al. 3. Mt. B. ſ. al. 5. Syr. Copt. Arm. Goth. Vulg. It. Cyr. || = ὑμῖν. 91. al. 2. Chryſ. etiam in Mt. 6 codd.

ἀπολύσω" τὸν βασιλέα τῶν
40 ἰουδαίων; Ἐκραύγασαν οὖν
[u] πάλιν" [x] πάντες," λέγον-
τες· μὴ τοῦτον, ἀλλὰ τὸν [y]
βαραββᾶν. ἦν δὲ ὁ βαραββᾶς
[z] λῃστής."

1 Τότε οὖν ἔλαβεν ὁ πιλά-
τος τὸν ἰησοῦν, καὶ ἐμαστί-
2 γωσε. Καὶ οἱ στρατιῶται,
πλέξαντες στέφανον ἐξ ἀκαν-
θῶν, ἐπέθηκαν αὐτοῦ τῇ κε-
φαλῇ, καὶ ἱμάτιον πορφυροῦν
3 περιέβαλον αὐτὸν, [a] Καὶ ἔλε-
γον· χαῖρε ὁ βασιλεὺς τῶν
ἰουδαίων· καὶ ἐδίδουν αὐτῷ
4 ῥαπίσματα. Ἐξῆλθεν [b] †
[c] πάλιν" [d] ἔξω" ὁ πιλάτος,
καὶ λέγει αὐτοῖς· ἴδε, ἄγω
ὑμῖν αὐτὸν ἔξω, ἵνα γνῶτε,
ὅτι ἐν αὐτῷ οὐδεμίαν αἰτίαν
5 εὑρίσκω. Ἐξῆλθεν οὖν ὁ ἰη-
σοῦς [e] ἔξω," [f] φορῶν" τὸν
ἀκάνθινον στέφανον καὶ τὸ
πορφυροῦν ἱμάτιον. καὶ λέγει
[g] αὐτοῖς· ἴδε ὁ ἄνθρωπος.
6 Ὅτε οὖν εἶδον αὐτὸν [h] οἱ ἀρ-
χιερεῖς καὶ οἱ ὑπηρέται, ἐ-
κραύγασαν, [λέγοντες· σταύ-
ρωσον, σταύρωσον [i] ÷ αὐτόν."
λέγει αὐτοῖς ὁ πιλάτος· λάβε-

τε

b † οὖν.

(u) = GK. 1. 10. 36. 42. 57. 69. 124. 127. 218 (c. al. 4.) 226** Ev. 2. al. 14. Mt. i. n. p. al. 4. Ed. Syr. Arr. Perſſ. Copt. Sahid. Aeth. Arm. Slav. antiquiores. Sax. veron. verc. colb. corb. Chryſ. (etiam in Mt. 6 codd.) Nonn. (x) = BL. 33. 235. al. 4. Mt. ſ. al. 3. Poſt λέγοντες ponit D. (y) + *Rabbi*, corb. (z) ἀρχιλῃστής. Syr. p. in m. *inſignis latro*, Auct. de promiſſ. (a) + καὶ ἤρχοντο πρὸς αὐτὸν. BL. 33. 42. 61. in m. 69. 106. 124. ap. Alt. al. 7 et Barber. 1. Mt. 11. Arr. Copt. Sahid. Copt. Aeth. Arm. Syr. hieroſ. Syr. p. Slav. 2. 3. Vulg. It. (exc. brix.) Cyr. Nonn. Aug. || καὶ ἐμπαίζοντες ἔλεγον. Mt. q. καὶ γονυπετοῦντες αὐτὸν ἔλεγον. Mt. ſ. (b) = D. 1. 106. 157. al. 2. Mt. ψ. Perſſ. Copt. Arm. Syr. p. Goth. Vulg. mſ. verc. brix. gat. for. colb. germ. foſſ. mart. emmer. καὶ ἐξῆλθεν. ABKL. 33. 42. al. 3. Mt. 11. Syr. Aeth. (c) = Mt. B. 17* Perſ. p. Goth. veron. corb. Theophyl. (d) = 106. 131. al. 2. Mt. V. ſ. 17. Copt. In aliis locum mutat. (e) = 235. Perſ. p. Vulg. corb. germ. foſſ. Mm. gat. mart. Ante ὁ ἰησοῦς ponunt 1. 73. 106. 131. 157. 218 (c. al. 5.) Mt. r. 11. Copt. Goth. (f) ἔχων. 1. Alius. Arm. veron. verc. brix. colb. corb. Chryſ. (g) + ὁ πιλάτος. 64. Syr. Ar. p. Perſ. p. Copt. (h) + ὁ ὄχλος καὶ. 91. al. 2. (i) + AD (St. β.) EKMS. 10. 11. 33. 40. 57. 63. 64. 69. 72. 91. 106. 124. 127. 131. 157. 218 (c. al. 8.) 235. Ev. 6. 18. 19. 24. 36. al. 58. Mt. BHV. al. 20. Ed. Syr. utr. Arr. Perſſ. Copt. Sahid. Aeth. Arm. Syr. hieroſ. Goth. Slav. (exc. 2. 3.) Vulg. It. (exc. for. mart. tol. emmer.) Chryſ. Theophyl. Aug.

τε αὐτὸν ὑμεῖς, καὶ σταυρώ-
σατε· ἐγὼ γὰρ οὐχ εὑρίσκω
7 ἐν αὐτῷ αἰτίαν. Ἀπεκρίθη-
σαν αὐτῷ οἱ ἰουδαῖοι· ἡμεῖς
νόμον ἔχομεν, καὶ κατὰ τὸν
νόμον [k] ἡμῶν" ὀφείλει ἀπο-
θανεῖν, ὅτι ἑαυτὸν [l] υἱὸν [m] †
8 θεοῦ ἐποίησεν. Ὅτι οὖν ἤ-
κουσεν ὁ πιλάτος τοῦτον τὸν
λόγον, μᾶλλον ἐφοβήθη·
9 Καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸ πραιτώ-
ριον πάλιν, καὶ λέγει τῷ ἰη-
σοῦ· πόθεν εἶ σύ; ὁ δὲ ἰησοῦς
ἀπόκρισιν οὐκ ἔδωκεν αὐτῷ.
10 Λέγει [n] † αὐτῷ ὁ πιλάτος·
ἐμοὶ οὐ λαλεῖς; οὐκ οἶδας,
ὅτι ἐξουσίαν ἔχω σταυρῶσαί
σε, καὶ ἐξουσίαν ἔχω ἀπολῦ-
11 σαί σε; Ἀπεκρίθη [o] [p] = ὁ"
ἰησοῦς· οὐκ [q] εἶχες" ἐξουσίαν
[r] οὐδεμίαν κατ' ἐμοῦ," εἰ μὴ
ἦν σοι δεδομένον ἄνωθεν· διὰ
τοῦτο ὁ παραδιδούς με σοὶ
12 μείζονα ἁμαρτίαν ἔχει. Ἐκ
τούτου ἐζήτει ὁ πιλάτος ἀπο-
λῦσαι αὐτόν. οἱ δὲ ἰουδαῖοι
ἔκραζον, λέγοντες· ἐὰν τοῦ-
τον ἀπολύσῃς, οὐκ εἶ φίλος
τοῦ καίσαρος· πᾶς [s] ὁ βασιλέα
[t] ἑαυτὸν" ποιῶν, ἀντιλέγει τῷ
13 καίσαρι. Ὁ οὖν πιλάτος, ἀ-
κούσας [u] ∾ τοῦτον τὸν λόγον,"
ἤγαγεν ἔξω τὸν ἰησοῦν, καὶ
ἐκάθισεν ἐπὶ [x] = τοῦ" βήμα-
τος εἰς τόπον λεγόμενον λιθό-
στρωτον, ἑβραϊστὶ δὲ [y] ∾ γαβ-
βαθᾶ."

---

m † τοῦ. n † οὖν. t. αὐτὸν. u ∾ τῶν λόγων τούτων. y ∾ γαββαθᾶ.

(k) = BDL. Vulg. It. Orig. Hilar. Quaeſt. N. T. (l) + τὸν. Ed. (m) = ABDLMS. Ev. 6. 24. 36. Alii. Mt. BHV. al. 19. Ed. (etiam St. 3.) || υἱὸν θεοῦ ἑαυτὸν. BLM. Alii. Mt. c. ſemel. ſ. φ. Ed. Orig. Cyr. ἑαυτὸν θεοῦ υἱὸν. S. Alii. Mt. HV. al. 7. Theophyl. Alii alio ordine. (n) = A. 69. 124. Ev. 24. al. 11. Mt. V. al. 4. Syr. Perſſ. Copt. Arm. Slav. veu. 2. 3. Cyr. (o) + αὐτῷ. BDL. 1. 33. Mt. ſ. Syr. Perſ. p. verc. colb. (p) = BD. Alii. Mt. BHV. al. 19. Ed. (q) ἔχεις. ADL. 218 (c. al. 5.) Ev. 44. Mt. V. μ. (r) = Chryſ. etiam in Mt. 6 codd. κατ' ἐμοῦ οὐδεμίαν. BDL. 1. 124. 157. Arm. Vulg. It. exc. brix. || = οὐδεμίαν. 80. 235. Barber. 1. Mt. 11. Hilar. Ambroſiaſt. Caſſiod. Alii. (s) + γάρ. D. 106. Ev. 32. Syr. Arr. Perſ. w. Copt. Vulg. verc. brix. tol. (t) ADEGLM. Ev. 2. 6. 24. al. 33. pluresque. Mt. BHV. al. 18. Ed. Orig. Cyr. Chryſ. (etiam in Mt. 6 codd.) Theophyl. (u) τῶν λόγων τούτων ſ. τούτων τῶν λόγων. ABDELM. Ev. 2. 24. 46. al. 30. Mt. HV. al. 4. Copt. Syr. p. Vulg. It. Reſp. ad orthod. (x) = ABDL. 1. 127. 157. al. 4. Mt. q. ſ. 11. Cyr. (y) HL. al. 32. pluresque. Mt. B. bis. V. al. 11. Ed. Syr. p. κατφαθᾶ. 1. 138. Alius. καππατά. Arm. *Gennetha*, veron. *Gennaeſa*, verc. *Genneſar*, brix.

14 βαθᾶ." Ἦν δὲ [z] παρασκευὴ"
τοῦ πάσχα, ὥρα [a] ∾ δὲ"
[b] ὡσεὶ" [c] ∾ ἕκτη." καὶ λέ-
γει τοῖς ἰουδαίοις· ἴδε ὁ βασι-
15 λεὺς ὑμῶν. [d] Οἱ δὲ ἐκραύ-
γασαν·" ἆρον, ἆρον, σταύ-
ρωσον αὐτόν. λέγει αὐτοῖς ὁ
πιλάτος· τὸν βασιλέα ὑμῶν
σταυρώσω; ἀπεκρίθησαν οἱ
ἀρχιερεῖς· οὐκ ἔχομεν βασι-
16 λέα, εἰ μὴ καίσαρα. Τότε
οὖν παρέδωκεν αὐτὸν αὐτοῖς,
ἵνα σταυρωθῇ.] [e] — παρέλα-
βον δὲ τὸν ἰησοῦν" [f] — καὶ
ἤγαγεν."

17 [g] Καὶ βαστάζων τὸν
σταυρὸν αὐτοῦ, ἐξῆλθεν" εἰς
[h] τὸν"

---

a ∾ ἦν. c ∾ τρίτη. f. καὶ ἀπήγαγον.

(z) *praeparatio*, verc. corb. colb. (a) ἦν. ABL. 1. 33. 40. 42. 64. 69. 91. 124. 127. 131. Ev. 2. 35. 36. 37. 46. al. 23. Mt. H. ſemel. c. ter. f. ſemel. k. p. z. ψ. ter. Syr. Slav. 5. 6. verc. colb. foſſ. Chron. alex. Cyr. δὲ ἦν. 127. al. 2. Slav. 2. 3. || = δὲ. 157. al. 6. Mt. n. Perſ. p. Vulg. veron. brix. for. mart. Mm. gat. (b) ὡς. ABEKL. 72. 106. 151. al. 16. Mt. V. 11. (c) DL. 72. 88. 123. in m. a prima manu. 151. Chron. alex. (provocans ad accurata exemplaria, imo ad Joannis ἰδιόχειρον.) Severus antioch. et Ammonius cum quibusdam ap. Theophyl. (ἐπίσημον cum γάμμα commutatum fuiſſe judicantes.) Nonn. Sed *ſexta* Verſiones omnes et Valentiniani ap. Iren. || ὥρα δὲ ὡσεὶ ἕκτη = Sahid. in membranis Borgianis. (d) ἐκραύγαζον δὲ ἐκεῖνοι. BL. 33. Cyr. || + λέγοντες. 13. 69. 91. 124. Ev. 1. 33. al. 7. et Barber. 1. Mt. BH. c. ψ. (omnes ſemel, ut videtur.) g. (e) = 42. 61* 69. παρέλ. οὖν τ. ἰησ. BDL. 33. 142. Mt. f. veron. verc. colb. corb. foſſ. Cyr. παραλαβόντες δὲ τ. ἰησ. omiſſo καὶ. 91. 127. 131. Ev. 31. 32. 33. 35. 36. 37. 44. 46. Mt. BH. f. ψ. (omnes ſemel.) c. bis. g. οἱ δὲ παραλαβόντες αὐτὸν, omiſſo καὶ. M. 1. 13. 61. in m. 124. Ev. 1. Alii. παραλαβόντες οὖν αὐτὸν. Orig. ἀγαγόντες οὖν τὸν ἰησοῦν. Syr. hieroſ. παραγαγόντες δὲ τ. ἰησ. Mt. 17. (f) = BL. 42. ap. Mill. 61* 69. Mt. f. Copt. veron. verc. colb. corb. Cyr. || ἀπήγαγον] ἤγαγον. DEHS. al. 82. Mt. BHV. al. 18. Ed. Slav. Chryſ. etiam in Mt. 5 codd. Cyr. mſ. Theophyl. Euthym. ἐπέθηκαν αὐτῷ (τὸν) σταυρὸν. 61. in m. 69. 124. Syr. hieroſ. Orig. + καὶ ἐπέθηκαν αὐτῷ τὸν σταυρὸν. 13. + εἰς τὸ πραιτώριον. M. al. 12. Mt. a. g. i. n. r. 10. Evangeliſtaria (ſemel, ut videtur.) Syr. hieroſ** Slav. 2. Cyr. mſ. Euthym. + εἰς τὸ σταυρῶσαι. 28. 63. 66. Theophyl. ed. (g) *Et coegerunt eum abire*, Syr. hieroſ. *Et crucem ejus ſuper dorſo ejus poſuerunt*, Perſ. p. καὶ βαστάζοντες . . . ἐξῆλθον. Mt. 17. || αὐτοῦ] ἑαυτοῦ. AD. Alii. Mt. a. al. 5. Chryſ. etiam in Mt. 4 codd. ἑαυτῷ. BL. 1. Vulg. It. Cyr. || ἐξῆλθεν = Syr. *pervenit*, verc. colb. item corb.

[h] τὸν" [i] λεγόμενον" κρανίου
[k] τόπον," [l] ὃς λέγεται" ἑβραϊ-
18 στὶ γολγοθᾶ· Ὅπου αὐτὸν
ἐσταύρωσαν, καὶ μετ' αὐτοῦ
ἄλλους δύο, ἐντεῦθεν καὶ ἐν-
τεῦθεν, μέσον δὲ τὸν ἰησοῦν.
19 Ἔγραψε δὲ καὶ τίτλον ὁ πι-
λάτος, καὶ [m] ἔθηκεν" ἐπὶ
τοῦ σταυροῦ. ἦν δὲ γεγραμμέ-
νον· [n] ἰησοῦς ὁ ναζωραῖος," ὁ
20 βασιλεὺς τῶν ἰουδαίων. Τοῦ-
τον οὖν τὸν τίτλον πολλοὶ
ἀνέγνωσαν τῶν ἰουδαίων, ὅτι
ἐγγὺς ἦν [o] ὁ τόπος τῆς πόλεως"
ὅπου ἐσταυρώθη ὁ ἰησοῦς· καὶ
ἦν γεγραμμένον ἑβραϊστὶ, ἑλ-
21 ληνιστὶ, ῥωμαϊστί. Ἔλεγον
οὖν τῷ πιλάτῳ οἱ ἀρχιερεῖς
[p] τῶν ἰουδαίων·" μὴ γράφε·
ὁ βασιλεὺς τῶν ἰουδαίων· ἀλλ'
ὅτι ἐκεῖνος εἶπε· βασιλεύς εἰμι
22 τῶν ἰουδαίων. Ἀπεκρίθη ὁ
πιλάτος· ὃ γέγραφα, γέγρα-
23 φα. [Οἱ οὖν στρατιῶται,
ὅτε ἐσταύρωσαν [q] τὸν ἰησοῦν,"
ἔλαβον τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ
ἐποίησαν τέσσαρα μέρη, ἑκά-
στῳ στρατιώτῃ μέρος, [r] καὶ
τὸν χιτῶνα. ἦν δὲ ὁ χιτὼν"
ἄῤῥαφος, ἐκ τῶν ἄνωθεν ὑ-
24 φαντὸς δι' ὅλου. Εἶπον οὖν
πρὸς ἀλλήλους· μὴ σχίσωμεν
αὐτὸν, ἀλλὰ λάχωμεν περὶ
αὐτοῦ, τίνος ἔσται. ἵνα ἡ γρα-
φὴ πληρωθῇ, [s] ἡ λέγουσα·"
διεμερίσαντο τὰ ἱμάτιά μου
ἑαυτοῖς, καὶ ἐπὶ τὸν ἱματι-
σμόν μου ἔβαλον κλῆρον. [t] οἱ
μὲν οὖν στρατιῶται ταῦτα
25 ἐποίησαν." [Εἱστήκεισαν δὲ
παρὰ τῷ σταυρῷ τοῦ ἰησοῦ
ἡ μήτηρ αὐτοῦ, καὶ ἡ ἀδελ-
φὴ

O. τῆς πόλεως ὁ τόπος.

(h) τόπον. ES. 11. 28. 36. 64. 106. 131. 218 (c. 124. al. 7.) 235. Ev. 6. 35. al. 22. Mt. B. bis. V. i. n. o. al. 4. Syr. p. c. aſt. Perſ. p. veron. verc. corb. brix. colb. Theophyl. (i) = 40. 63. ap. Wetſt. 69. Mt. a. 10. (k) = 40. 63. ap. Wetſt. colb. τόπος. 131. 225. Mt. o. (l) = L. Ev. 35. Mt. f. Copt. Sahid. Vulg. veron. corb. for. foſſ. mart. germ. Mm. gat. || ὃς] ὅ. AK. 40. 63. 157. al. 8. Mt. a. al. 3. verc. brix. Cyr. καί. Arm. (m) ἐπέθηκεν. AK. 11. 42. al. 4. Mt. 11. al. 3. (n) = 69. (o) ABDEHKLS. 218 (c. al. 10.) Ev. 6. 24. 35. 37. al. 40. pluresque. Mt. B. his. H. ſemel. V. al. 20. Ed. Syr. p. Slav. Cyr. Theophyl. (p) = 73. Mt. f. Syr. Ar. Sax. *ſacerdotum*, foſſ. *ſacerdotum et principes Judaeorum*, verc. (q) αὐτόν. Vulg. for. germ. gat. Mm. foſſ. mart. (r) τὸν δὲ χιτῶνα, ἐπεὶ ἦν, omiſſo mox οὖν. 69. ut videtur. 124. colb. Cypr. || = καὶ τὸν χιτῶνα. Syr. veron. verc. corb. (s) = B. Mt. f. veron. verc. corb. colb. (t) = Perſ. p. verc. emmer.

φὴ τῆς μητρὸς αὐτοῦ, [u] μα-
ρία ἡ τοῦ [x] κλωπᾶ,″ καὶ
26 μαρία ἡ μαγδαληνή. Ἰησοῦς
οὖν, ἰδὼν τὴν μητέρα, καὶ
τὸν μαθητὴν παρεστῶτα, [y]
ὃν ἠγάπα,″ λέγει τῇ μητρὶ
[z] αὐτοῦ·″ γύναι, [a] ∾ ἰδοὺ″
27 ὁ υἱός σου. Εἶτα λέγει τῷ
μαθητῇ· [b] ἰδοὺ″ ἡ μήτηρ σου.
καὶ ἀπ᾽ ἐκείνης τῆς [c] ὥρας″
ἔλαβεν [d] ὁ μαθητὴς αὐτὴν″ εἰς
28 τὰ ἴδια.] Μετὰ [e] τοῦτο″
[f] ∾ εἰδὼς″ ὁ ἰησοῦς, ὅτι
πάντα [g] ἤδη″ [h] τετέλεσται,″
ἵνα [i] τελειωθῇ″ ἡ γραφὴ, [k]
29 λέγει· διψῶ. Σκεῦος [l] —
οὖν″ ἔκειτο [m] ὄξους μεστόν·″
[n] οἱ δὲ, πλήσαντες σπόγγον
ὄξους,″

a ∾ ἴδε. d. αὐτὴν ὁ μαθητής. f ∾ ἰδών.

(u) + καὶ. Syr. Perſ. p. Aeth. (x) κλοπᾶ. 235. Ev. 46. al. 6. pluresve. Mr. B. ſemel. H. ter. al. 11. Cyr. Theophyl. κλεωπᾶ. Copt. Arm. Ed. *Cleophae*, Vulg. It. *filia Cleophae*, Arr. || + *et Maria Jacobi*. colb. (y) = L* 235. (z) = BL. Alius. Arm. veron. (a) BDM. 10. 28. 33. 42. 91. 106. 157. Ev. 19. 24. 46. al. 25. Mt. B. bis. H. bis. V. al. 18. Ed. Orig. Cyr. Chryſ. (b) ἴδε. BLM. 10. al. 5. Mt. a. 10. Cyr. Chryſ. (c) ἡμέρας. A. 33. 42. 69. 124. Ev. 1. 35. 37. 46. al. 15. Mt. B. bis. (ſemel ut rec.) H. bis. (ſemel ut rec.) 19. al. 5. Sahid. Slav. 2. ſemel. (d) ADEGHLS. Alii. et Barber. 8. Mt. BHV. al. 18. Ed. Arm. Slav. 3. Cyr. Theophyl. || μαθητής] + ἐκεῖνος. 64. 91. 127. 218 (c. al. 3.) 229** 235. al. 24. Mt. B. bis. H. bis. al. 6. Ed. Syr. Perſ. p. Arr. Aeth. colb. verc. + αὐτοῦ. 69. Ev. 31. (e) ταῦτα. 76. Ev. 1. 35. 46. al. 11. Mt. B. ſemel. H. ſemel. al. 7. Syr. Copt. brix. Euſ. Chryſ. (etiam in Mt. 6 codd.) Theophyl. (f) EKS. 11. 13. 28. 36. 40. 64. 69. 72. 91. 124. 142. 145. 236. Ev. 1. 2. 6. 18. 19. 24. 46. al. 28. et Barber. 3. Mt. B. ſemel. H. ſemel. V. al. 11. Ed. Copt. Aeth. Ar. verc. Cyr. Theophyl. (g) = 1. Ev. 1. 2. 19. 24. 31. 33. 35. 37. al. 10. Mt. B. ſemel. H. ſemel. al. 3. Syr. Perſſ. Vulg. It. (exc. brix. Mm. emmer.) Chryſ. (etiam in Mt. 6 codd.) Theophyl. Nonn. Hilar. Auct. de promiſſ. Ante ὅτι ponit Cyr. Ante πάντα ABDL. 83. Mt. p. z. al. 5. Poſt τετέλεσται 235. (h) τετελείωται. D. (etiam vſ. 30.) 64. || + (τὰ) περὶ αὐτοῦ. 11. 72. 91. 127. al. 5. Mt. g. q. Evangeliſtaria (uno loco, ubi omittunt τετέλεσται ad τετέλεσται. vſ. 30.) Slav. 2. ſemel. Slav. 3. (i) πληρωθῇ. D. 1. 11. 13. 69. 124. 218. al. 6. Mt. χ. (k) + καὶ ἔδωκαν εἰς πότον μοι ὄξος. Syr. hieroſ. + ἡ λέγουσα· καὶ ἔδωκαν εἰς πότον μου ὄξος καὶ χολήν. Syr. p. c. aſt. (l) = ABL. veron. verc. foſſ. (m) μεστὸν ὄξους. 218. Arm. (n) = 61* al. 3. Slav. 2. verc. σπόγγον οὖν μεστὸν τοῦ ὄξους, omiſſo ſequente καὶ, BL. 1. Copt. Sahid. veron. corb. cant. Cyr. Hilar. Auct. de promiſſ. item,

ὄξους." καὶ ° ὑσσώπῳ περι-
θέντες," προσήνεγκαν αὐτοῦ
30 τῷ στόματι. Ὅτε P οὖν"
ἔλαβε τὸ ὄξος q ὁ ἰησοῦς,"
εἶπε· r τετέλεσται· καὶ s κλί-
νας τὴν κεφαλὴν, παρέδωκε
τὸ πνεῦμα. t
31 [Οἱ οὖν ἰουδαῖοι, ἵνα
μὴ μείνῃ ἐπὶ τοῦ σταυροῦ τὰ
σώματα ἐν τῷ σαββάτῳ· u
ἐπεὶ παρασκευὴ ἦν·" x ἦν γὰρ
μεγάλη ἡ ἡμέρα" y ἐκείνου"
τοῦ σαββάτου· ἠρώτησαν τὸν
πιλάτον, ἵνα κατεαγῶσιν αὐ-
τῶν τὰ σκέλη, καὶ ἀρθῶσιν·
32 Ἦλθον οὖν οἱ στρατιῶται,
καὶ τοῦ μὲν πρώτου κατέαξαν
τὰ σκέλη, καὶ τοῦ ἄλλου τοῦ
33 συσταυρωθέντος αὐτῷ. Ἐπὶ
δὲ τὸν ἰησοῦν ἐλθόντες, ὡς
εἶδον αὐτὸν ἤδη τεθνηκότα,
οὐ κατέαξαν αὐτοῦ τὰ σκέλη·
34 Ἀλλ' εἷς τῶν στρατιωτῶν z
λόγχῃ" αὐτοῦ τὴν πλευρὰν
a ἔνυξε,"

---

y. ἐκείνη.

ſervato οἱ δὲ, Vulg. foſſ. Alii. + σπόγγον = Mt. a. 10. || ὄξους] + μετὰ χολῆς. 13. 16. 61 in m. 69. 124. Syr. p. c. aſt. Arm. Scholion in Mt. 11. Item colb. qui ſic legit: *hyſſopo admiſcentes ſpongiam ergo plenam aceto cum felle, permixtam componentes, obtulerunt ori ejus.* (o) ὑσσώπου περιθέντες. 16. ὕσσωπον περιθ. ſ. οἰσύπον περιθ. ſ. ὑσσωτῷ vel ὑσσωτίῳ περιθ. ſ. ὑσσῷ προπεριθέντες, ſ. ξυστῷ περιθ. Conjecturae. *perticae circumponentes*, veron. corb. καλάμῳ περιθ. Slav. *hyſſopo admiſcentes*, colb. Hilar. (p) = 33. Arm. Perſ. p. verc. δέ. 42. 131. al. 4. Syr. (q) = B. verc. emmer. Ante τὸ ὄξος ponunt E. 69. 124. Mt. f. ſemel. Arm. Vulg. It. || + μετὰ τῆς χολῆς. 124. Arm. foſſ. Auct. de promiſſ. (r) + πάντα. Arm. (s) + πάλιν. 40. 63. Mt. 10. (t) + ὡς δὲ ἐξέπνευσεν (ἐξέπνευσεν,) ἐσχίσθη τὸ καταπέτασμα τοῦ ναοῦ μέσον, ἀπὸ ἄνωθεν ἕως κάτω. 37. 96. 97. 235. Mt. c. ſemel. o. 12. Syr. p. c. aſt. Syr. hieroſ. Cyr. (u) = 13. Slav. 2. ſemel. Ante ἵνα ponunt L. 1. 69. 124. Mt. f. Ed. Syr. Perſſ. Arr. Copt. Aeth. Arm. Slav. Vulg. It. Cyr. Chryſ. (etiam ap. Mt.) Nonn. || *quia coena pura erat*, veron. verc. *quoniam paraſcevem coenam paraverunt*, corb. (x) = M. || ἡ = AE. al. 9. Mt. BV. r. Ed. (y) ABDELS. 1. 36. 40. 72. 124. 131. 142. 145. 218 (c. al. 6.) 226** 235. Ev. 2. 6. 35. 36. 37. al. 20. pluresve et Barber. 4. Mt. B. ter. H. ter. V. al. 16. Ed. (etiam St. 3.) Syr. Ar. p. Copt. Aeth. Arm. Slav. veron. verc. corb. Heſych. || = 64. Ev. 7. Poſt σαββ. ponunt DL. 69. 73. Syr. Ar. p. Arm. Aeth. (z) λόγχει. Ed.

ᵃ ἔνυξε," καὶ ᵇ ∾ εὐθὺς"
35 ἐξῆλθεν αἷμα καὶ ὕδωρ. Καὶ
ὁ ἑωρακὼς μεμαρτύρηκε, καὶ
ἀληθινὴ ᶜ αὐτοῦ ἐστιν ἡ μαρ-
τυρία·"] ᵈ κἀκεῖνος οἶδεν,"
ὅτι ἀληθῆ λέγει, ἵνα ᵉ ⁜ καὶ"
36 ὑμεῖς πιστεύσητε. Ἐγένετο
ᶠ γὰρ" ταῦτα, ἵνα ἡ γραφὴ
πληρωθῇ· ὀστοῦν οὐ συντρι-
37 βήσεται ᵍ αὐτοῦ. Καὶ πάλιν
ἑτέρα γραφὴ ʰ λέγει·" ὄψον-
ται εἰς ὃν ἐξεκέντησαν.]
38 Μετὰ ⁱ = δὲ" ταῦτα
[ἠρώτησε τὸν πιλάτον ᵏ = ὁ"
ἰωσὴφ ˡ ὁ" ἀπὸ ἀριμαθαίας,
(ὢν μαθητὴς τοῦ ἰησοῦ, κε-
κρυμμένος δὲ διὰ τὸν φόβον
τῶν ἰουδαίων) ἵνα ἄρῃ τὸ σῶ-
μα τοῦ ἰησοῦ· καὶ ἐπέτρεψεν ὁ
πιλάτος. ᵐ ἦλθεν οὖν καὶ ἦρε
39 τὸ σῶμα τοῦ ἰησοῦ." Ἦλθε
δὲ καὶ νικόδημος, ὁ ἐλθὼν ⁿ
πρὸς τὸν ἰησοῦν" νυκτὸς τὸ
πρῶτον, φέρων ᵒ μίγμα" ᵖ
σμύρνης" καὶ ἀλόης ᵠ ὡς" ʳ
40 λίτρας" ˢ ἑκατόν." Ἔλαβον
οὖν

---

b ∾ εὐθέως. q. ὡσεὶ.

(a) ἤνυξε. 56. 58. ἔνοιξε. 225. ap. Birch. 235. ἤνοιξε. 68. Syr. p. Vulg. brix. germ. foſſ. Mm. gat. mart. Chron. alex. in m. Aug. Auct. de promiſſ. (b) D. 69. 218 (cum 124. al. 7.) 235. Ev. 6. al. 11. pluresque. Mt. B. ſemel. H. ſemel. V. al. 12. Ed. (c) ἐστιν ἡ μαρτυρία αὐτοῦ. H. 72. 106. 218 (c. al. 5.) Ev. 1. 2. 6. 33. 35. al. 15. pluresve. Mt. B. bis H. ſemel. V. al. 13. Ed. Cyr. Chryſ. (etiam in Mt. 6 codd.) Audreas. Theophyl. ἐστιν αὐτοῦ ἡ μαρτυρία. EG. 124. 131. Ev. 40. al. 5. Mt. a. al. 8. Ed. (d) καὶ οἴδαμεν. Nonn. (e) ADKL. 1. 33. 42. 61** 69. 76. ap. Wetſt. 124. ap. Birch. 145. 157. Ev. 22. 26. Barber. 1. Mt. BH. (uterque ſemel, ut videtur.) al. 4. Ed. Syr. utr. Arr. Perſſ. Sahid. Arm. Slav. 2. 3. Vulg. It. Orig. Cyr. Scholion in Mt. 11. (f) δέ. K. 91. al. 4. Mt. g. 17. (g) + ἀπ'. 33. 40. 63. 69. 106. 124. 235. Ev. 6. al. 29. et Barber. 5. Mt. V. a. p. q. f. al. 8. Ed. Syr. utr. Perſſ. Sahid. Slav. Vulg. It. Orig. Cyr. Nonn. Theophyl. Gaudent. + παρ'. Cyr. (h) = 1. Alius. verc. λέγουσα. 76. Syr. p. (i) = EGKMS. 10. 11. 33. 42. 64. 131. 142. 145. 157. al. 21. Mt. V. al. 12. Ed. Syr. Perſ. p. (k) = BDL. 1. 106. 124. 235. Alii. Mt. a. al. 14. Ed. (l) = ABDL. Alii. (m) = Ev. 44. Mt. q. Ed. ἦλθεν οὖν καὶ ἦρεν αὐτό. Arm. ἦλθον οὖν καὶ ἦραν αὐτό. Syr. hieroſ. veron. verc. corb. colb. || τοῦ ἰησοῦ] αὐτοῦ. BL. Ev. 18. al. 3. Mt. c. f. Aeth. (n) = 36. Poſt νυκτὸς ponunt 69. 124. Ev. 26. Mt. r. x. 11. πρὸς αὐτόν. ABL. Sahid. Cyr. || νυκτὸς = Mt. o. (o) ἕλιγμα. B σμίγμα. Mt. B. a. (p) μύρνης. 225. Ev. 26. Ed. ζμύρνης. D. (q) BDEGHKLMS. Ev. 1. 6. 24. al. 18. pluresque. Mt. HV. al. 7. Ed. (r) *libras*. Vulg. It. (s) ἑκατέρων. Conject. Marklandi.

οὖν τὸ σῶμα τοῦ [t] ἰησοῦ," καὶ
ἔδησαν αὐτὸ [u] + ἐν" ὀθονίοις
μετὰ τῶν ἀρωμάτων, καθὼς
ἔθος ἐστὶ τοῖς ἰουδαίοις ἐντα-
41 φιάζειν. Ἦν δὲ ἐν τῷ τόπῳ,
[x] ὅπου ἐσταυρώθη, κῆπος,
καὶ ἐν τῷ κήπῳ" μνημεῖον [y]
καινὸν," ἐν ᾧ οὐδέπω οὐδεὶς
42 ἐτέθη. Ἐκεῖ οὖν [z] διὰ τὴν
παρασκευὴν τῶν ἰουδαίων,"
ὅτι ἐγγὺς ἦν τὸ μνημεῖον,
ἔθηκαν τὸν ἰησοῦν.]

1 [Τῇ δὲ [a] μιᾷ τῶν σαβ-
βάτων," μαρία ἡ μαγδαληνὴ
ἔρχεται πρωΐ, σκοτίας ἔτι
οὔσης, εἰς τὸ μνημεῖον, καὶ
βλέπει τὸν λίθον ἠρμένον [b]
2 ἐκ" τοῦ μνημείου. Τρέχει
οὖν καὶ ἔρχεται πρὸς σίμωνα
πέτρον, καὶ πρὸς τὸν ἄλλον
μαθητὴν, ὃν [c] ἐφίλει" ὁ ἰη-
σοῦς, καὶ λέγει αὐτοῖς· ἦραν
τὸν κύριον ἐκ τοῦ μνημείου,
καὶ οὐκ [d] οἴδαμεν," ποῦ ἔθη-
3 καν αὐτόν. Ἐξῆλθεν οὖν ὁ
πέτρος, καὶ ὁ ἄλλος μαθητὴς,
καὶ ἤρχοντο εἰς τὸ μνημεῖον.
4 Ἔτρεχον δὲ οἱ δύο ὁμοῦ· καὶ ὁ
ἄλλος μαθητὴς [e] προέδραμε"
τάχιον τοῦ πέτρου, καὶ ἦλθε
πρῶτος [f] εἰς" τὸ μνημεῖον.
5 Καὶ παρακύψας βλέπει [g] κεί-
μενα" τὰ ὀθόνια· οὐ μέντοι
6 εἰσῆλθεν. Ἔρχεται [h] οὖν"
σίμων πέτρος ἀκολουθῶν αὐ-
τῷ, καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸ μνη-
μεῖον, καὶ θεωρεῖ τὰ ὀθόνια
7 κείμενα [i], Καὶ τὸ σουδάριον,
ὃ ἦν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ,
οὐ

(t) θεοῦ. A. κυρίου. Mt. r. (u) + ADEGHMS. 10. 11. 36. 40. 57. 63. 72. 127. 131. 142. 145. 157. 218 (c. al. 8.) 235. Ev. 2. 6. 36. al. 50. Mt. BHV. al. 18. Ed. Perſ. p. Sahid. foſſ. Nyſſ. Theophyl. (x) = 11. || ὅπου ἐσταυρώθη = 106. (y) = Mt. 17. κενόν. D. 42. 69. Ev. 19. al. 3. Mt. V. n. (z) *quia ſabbatum advenerat*. Syr. Perſ. p. || παρασκευὴν] *coenam puram*, gat. (a) κυριακῇ. Sahid. (b) ἀπό. 1. 69. 229. al. 2. Mt. 17. || + τῆς θύρας. 1. 157. Alius. Copt. Sahid. Aeth. Arm. cant. brix. Mm. Ambr. (c) ἠγάπα. 77. Ev. 31. (d) οἶδα. S. Mt. 19. Syr. Perſ. p. Arr. Aeth. Arm. Chryſ. etiam in Mt. 6 codd. (e) ἔδραμε. 47. 56. 58. Mt. V. tolet. προέλαβε. Mt. f. (f) πρός. 68. (g) = Mt. d. Poſt ὀθόνια ponunt A. 225. Ev. 44. Mt. f. Nyſſ. || + μόνα. 225. Ev. 44. Mt. o. Slav. 3. (h) = 46. καί. 33. Arm. verc. οὖν καί. BD ap. Mill. L. al. 2. (i) + μόνα. Mt. B. Slav. exc. 1. 3.

οὐ μετὰ τῶν ὀθονίων κείμε-
νον, ἀλλὰ χωρὶς ἐντετυλιγμέ-
8 νον εἰς ἕνα τόπον. Τότε οὖν
εἰσῆλθε καὶ ὁ [k] ἄλλος" μαθη-
τής, ὁ ἐλθὼν πρῶτος εἰς τὸ
μνημεῖον, καὶ [l] εἶδε, καὶ ἐπί-
9 στευσεν." Οὐδέπω γὰρ ᾔδει-
σαν τὴν γραφήν, ὅτι δεῖ αὐ-
τὸν ἐκ νεκρῶν ἀναστῆναι.
10 Ἀπῆλθον οὖν πάλιν πρὸς ἑαυ-
τοὺς οἱ μαθηταί.]

11 [Μαρία δὲ εἱστήκει πρὸς
[m] ∾ τὸ μνημεῖον" κλαίουσα
[n] ἔξω." ὡς οὖν ἔκλαιε, παρέ-
12 κυψεν εἰς τὸ μνημεῖον, Καὶ
θεωρεῖ δύο ἀγγέλους [o] ἐν λευ-
κοῖς καθεζομένους," ἕνα πρὸς
τῇ κεφαλῇ, καὶ ἕνα πρὸς τοῖς
ποσίν, ὅπου [p] ἔκειτο" τὸ σῶ-
13 μα τοῦ ἰησοῦ. Καὶ λέγουσιν
αὐτῇ ἐκεῖνοι· γύναι, τί κλαί-
εις; [q] λέγει αὐτοῖς· ὅτι ἦραν
τὸν κύριόν [r] μου," καὶ οὐκ
οἶδα, ποῦ ἔθηκαν αὐτόν. [s] †
14 Ταῦτα εἰποῦσα, ἐστράφη εἰς
τὰ ὀπίσω, καὶ θεωρεῖ τὸν
ἰησοῦν ἑστῶτα, καὶ οὐκ ᾔδει,
15 ὅτι [t] † ἰησοῦς ἐστι. Λέγει
αὐτῇ ὁ ἰησοῦς· γύναι, τί
κλαίεις; τίνα ζητεῖς; ἐκείνη,
δοκοῦσα ὅτι ὁ κηπουρός ἐστι,
λέγει αὐτῷ· κύριε, εἰ σὺ [u]
ἐβάστασας" αὐτόν, εἰπέ μοι,
ποῦ

---

m ∾ τῷ μνημείῳ. s † καί. t † ὁ.

(k) = Syr. Perſ. p. verc. *ille*, Vulg. veron. germ. foſſ. *ille alius*. brix. Mm. gat. (l) εἶδον καὶ ἐπίστευσαν. 61. in m. 69. 124. || ἐπίστευσεν] οὐκ ἐπίστευσεν. D gr. (m) ABDELM. 1. 10. 36. 57. 127. 145. Ev. 1. 24. al. 24. Mt. p. ſ. 19** al. 8. Nyſſ. Sever. Chryſ. in Mt. 3 codd. (n) = A. Syr. Perſſ. Arr. Sahid. veron. verc. colb. corb. Ante κλαίουσα ponunt BL. 1. Mt. 15. Slav. Vulg. cant. brix. germ. gat. Mm. foſſ. mart. Nyſſ. Cyr. Ambr. ἔξω τοῦ μνημείου κλαίουσα. Arm. (o) = D gr. || = ἐν λευκοῖς. Mt. V. (p) ἔθηκαν. 2. Ed. Perſ. p. (q) + τίνα ζητεῖς; D. 69. Ev. 20. Mt. B. 12. Slav. 1. 2. Vulg. cant. colb. Mm. germ. (r) = Slav. 2. 3. || + ἀπὸ τοῦ μνημείου. Arm. Syr. hieroſ. Slav. 2. 3. 5. Mm. Hier. Ambr. (s) = ABDS. 1. 33. 44. 91. 157. Mt. 11. Syr. utr. Perſſ. Arr. Copt. Vulg. It. Cyr. ταῦτα δέ. L. (t) = ADLS. 69. 106. 124. 131. 157. 235. Ev. 6. 35. al. 16. pluresve. Mt. BV. 19. al. 20. Ed. Cyr. (u) ἦρες. D.

ποῦ [x] ἔθηκας αὐτὸν," κἀγὼ αὐ-
16 τὸν ἀρῶ. Λέγει αὐτῇ [y] — ὁ"
ἰησοῦς· μαρία. στραφεῖσα
ἐκείνη λέγει αὐτῷ [z] + ἑβραϊ-
στί·" [a] ῥαββουνὶ," ὃ λέγεται,
17 [b] διδάσκαλε [c]. Λέγει αὐτῇ
[d] — ὁ" ἰησοῦς· μή [e] μου"
ἅπτου· οὔπω γὰρ ἀναβέβηκα
πρὸς τὸν πατέρα [f] μου·" πο-
ρεύου [g] δὲ" πρὸς τοὺς [h] ἀ-
δελφούς" [i] μου," καὶ εἰπὲ
αὐτοῖς· [k] ἀναβαίνω" πρὸς τὸν
πατέρα μου καὶ πατέρα ὑμῶν,
καὶ [l] θεόν" μου καὶ [l] θεὸν"
18 ὑμῶν. Ἔρχεται μαρία ἡ
μαγδαληνὴ [m] ἀπαγγέλλουσα"
τοῖς μαθηταῖς, ὅτι [n] ἑώρα-
κε" τὸν κύριον, [o] καὶ ταῦτα
εἶπεν αὐτῇ."]

19 [Οὔσης [p] — οὖν" ὀψίας
τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τῇ μιᾷ [q]
τῶν" σαββάτων, καὶ τῶν
θυρῶν κεκλεισμένων, ὅπου

---

x. αὐτὸν ἔθηκας.

(x) ABGL. 1. 72. 106. 124. 131. 157. 218 (c. al. 7.) 235. Ev. 6. 24. al. 10. pluresque. Mt. BV. 19. al. 22. Ed. Cyr. Sever. Theophyl. (y) — BDL. Mt. 15. (z) + BDL. 33. 42. 71. 157. Mt. 15. Syr. utr. Arr. Perſ. p. Copt. Sahid. Aeth. Arm. Slav. 1. 2. 3. cant. veron. corb. gat. Mm. colb. foſſ. (a) ῥαββουνί. 40. 69. 106. 124. Alii. Mt. 15. 19. al. 6. Ed. Alii aliter. (b) + κύριε. D. cant. corb. item verc. (c) + καὶ προσέδραμεν ἅψασθαι αὐτοῦ. 13. Syr. p. Syr. hieroſ. gat. Mm. germ. (d) — BDL. (e) — Mt. B. Poſt ἅπτου ponit B. || Orig. quinquies ut rec. || μή μου ἅπτου] μὴ οὐ πτόου. Conject. Vogelii. (f) — BD. cant. veron. Orig. bis. (ter habet.) Iren. mſ. Maximus (g) — A. οὖν. DL. Mt. 15. Perſ. p. cant. ἀλλὰ πορεύου. Orig. ſemel. (h) μαθητάς. Mt. B Iren. Sed Orig. diſ. ut rec. (i) — D. cant. (k) πορεύομαι. Orig. quater. (bis ut rec.) (l) *dominum*, cant. colb. || καὶ θεόν μου — G. Sed rec. Orig. Tert. Novatian. Hilar. Alii. (m) ἀγγέλλουσα. AB. ἀναγγέλλ. EG. al. 3. Ed. (n) ἑωράκαμεν. S. 33. ἑώρακα. B. Copt. Aeth. Vulg. verc. corb. germ. Mm. gat. mart. foſſ. (o) καὶ ἃ εἶπεν αὐτῇ, ἐμήνυσεν αὐτοῖς. D. cant. colb. *et omnia quae dixit ei*. brix. || αὐτῇ] — veron. μοι. Copt. Vulg. corb. germ. Mm. gat. mart. foſſ. αὐτοῖς. 69. Ev. 8. 44. Mt. V. 11. (p) — G. 28. 42. 63. 64. 69. 91. 229. al. 3. Mt. d. al. 4. Vulg. mſ. δε. 47. al. 2. Mt. g. Syr. Perſ. p. verc. (q) — ABL.

ἦσαν οἱ μαθηταὶ [r] — συν-
ηγμένοι," διὰ τὸν φόβον τῶν
ἰουδαίων, ἦλθεν ὁ ἰησοῦς,
καὶ ἔστη εἰς τὸ μέσον, καὶ
λέγει αὐτοῖς· εἰρήνη ὑμῖν.
20 Καὶ τοῦτο εἰπὼν, ἔδειξεν αὐ-
τοῖς τὰς χεῖρας [s] καὶ τὴν
πλευρὰν αὐτοῦ. ἐχάρησαν οὖν
οἱ μαθηταὶ, ἰδόντες τὸν κύ-
21 ριον. Εἶπεν [t] οὖν" αὐτοῖς
[u] ὁ ἰησοῦς" πάλιν· εἰρήνη ὑ-
μῖν· καθὼς ἀπέσταλκέ με ὁ
πατὴρ, κἀγὼ [x] πέμπω" ὑ-
22 μᾶς. Καὶ τοῦτο εἰπὼν, ἐνε-
φύσησε [y], καὶ λέγει αὐτοῖς·
23 λάβετε πνεῦμα ἅγιον. Ἄν
τινων ἀφῆτε τὰς ἁμαρτίας,
[z] ∾ ἀφίενται" αὐτοῖς· ἄν
τινων κρατῆτε, κεκράτηνται.
24 Θωμᾶς δὲ, εἷς ἐκ τῶν δώδε-
κα, ὁ λεγόμενος δίδυμος, οὐκ
ἦν [a] μετ' αὐτῶν, ὅτε ἦλθεν
25 ὁ ἰησοῦς. Ἔλεγον οὖν αὐ-
τῷ οἱ ἄλλοι μαθηταί· ἑωρά-
καμεν τὸν κύριον. ὁ δὲ εἶπεν
αὐτοῖς· ἐὰν μὴ ἴδω ἐν ταῖς
χερσὶν αὐτοῦ τὸν [b] τύπον"
τῶν ἥλων, καὶ βάλω τὸν
δάκτυλόν μου εἰς τὸν [c] τύ-
πον" [d] τῶν ἥλων," καὶ βά-
λω τὴν χεῖρά μου εἰς τὴν
πλευρὰν αὐτοῦ, οὐ μὴ πι-
26 στεύσω. Καὶ μεθ' ἡμέρας
ὀκτὼ πάλιν ἦσαν ἔσω οἱ μα-
θηταὶ αὐτοῦ, καὶ θωμᾶς μετ'
αὐτῶν. ἔρχεται ὁ ἰησοῦς,
τῶν θυρῶν κεκλεισμένων,
καὶ ἔστη εἰς τὸ μέσον, καὶ
εἶπεν·

---

z ∾ ἀφέωνται.

(r) = ABD. 44* 95. Syr. (Syr. p. habet c. aſt. poſt ἦσαν) cant. verc. gat. harl* *incluſi.* veron. (s) + καὶ τοὺς πόδας. Slav. 7. et ed. foſſ. (t) = Copt. Arm. colb. καὶ εἶπεν. L. Mt. 15. Cyr. (u) = DL. 68. Mt. 15. Copt. Sahid. Arm. Vulg. cant. verc. colb. Cyr. (x) ἀποστέλλω. D*L. 33. 42. Mt. 15. Cyr. (y) + αὐτοῖς. D. (St. β.) Syr. Perſ. p. Copt. Sahid. Arm. Aeth. Syr. p. mſ. cant. Ambr. ſemel. item Clem. Orig. Vigil. tapſ. (z) ADL. 1. 124. Mt. 15. Cyr. Chryſ. etiam in Mt. 4 codd. (a) + ἐκεῖ. L. Syr. Perſ. p. Ar. p. Copt. (Syr. p. habet c. aſt.) Slav. 7. et ed. emmer. (b) τόπον. Syr. Perſ. p. Syr. hieroſ. ut videtur. brix. (c) τόπον. A. al. 4. Syr. utr. Perſſ. Arm. Vulg. verc. veron. colb. germ. Mm. foſſ. gat. mart. Orig. Hilar. Ambr. || τύπον latini vertunt *cicatrices* ſ. *foramina* ſ. *veſtigium* ſ. *fixuram* ſ. *figuram*. (d) τῶν ποδῶν. Colb. gr. || ἥλων ad ἥλων = 69. Ev. 33. Mt. ψ. Sahid. Poſt πλευρὰν αὐτοῦ ponit D. cant.

27 εἶπεν· εἰρήνη ὑμῖν. Εἶτα
λέγει τῷ Θωμᾷ· Φέρε τὸν
δάκτυλόν σου ὧδε, καὶ ἴδε
τὰς χεῖράς μου, καὶ φέρε
τὴν χεῖρά σου, καὶ βάλε εἰς
τὴν πλευράν μου· καὶ μὴ
[e] γί-ου" ἄπιστος, ἀλλὰ πι-
28 στός. [f] † Ἀπεκρίθη [g] † Θω-
μᾶς καὶ εἶπεν [h] αὐτῷ·" ὁ
κύριός μου καὶ [i] ὁ" θεός
29 μου. Λέγει αὐτῷ ὁ ἰησοῦς·
ὅτι ἑώρακάς με [k] † [l] πε-
πίστευκας·" μακάριοι οἱ μὴ
ἰδόντες [m] καὶ πιστεύσαντες.
30 Πολλὰ μὲν οὖν καὶ
ἄλλα σημεῖα ἐποίησεν ὁ
ἰησοῦς [n] ἐνώπιον τῶν μα-
θητῶν αὐτοῦ," ἃ οὐκ ἔστι
γεγραμμένα ἐν τῷ βιβλίῳ
31 τούτῳ. [o] Ταῦτα δὲ [p] γέ-
γραπται, ἵνα πιστεύσητε, ὅτι
[q] † ἰησοῦς [r] ἐστιν ὁ χρι-
στὸς, ὁ υἱὸς" τοῦ θεοῦ,
καὶ ἵνα πιστεύοντες ζωὴν [s]
ἔχητε ἐν τῷ ὀνόματι αὐ-
τοῦ.]

1 Μετὰ ταῦτα [ἐφανέρω-

Mm 3 σεν

f † καὶ. g † ὁ. k † Θωμᾶ. q † ὁ.

(e) ἴσθι. D. (f) = BC*DGL. 1. 69. 127. Ev. 15** al. 2. Mt. d. ſ. 17. Ed. Perſ. p. Sahid. Arm. Slav. 6. et ed. Vulg. It. Cyr. Cypr. (g) = ABCDS. 1. 69. 72. 106. 124. 131. 157. 235. Ev. 5. 24. 40. al. 16. pluresque. Mt. BV. 19. al. 22. Ed. Cyr. (h) = Copt. Arr. Perſ. p. tolet. || + *tu es*, verc. colb. Hilar. mſ. (i) = D. Ev. 46. (k) = ABCDEGHKLMS. Ev. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 24. 35. 40. al. 86. Mt. BV. 19. al. 21. Ed. Syr. utr. Arr. Copt. Sahid. Aeth. Arm. Syr. hieroſ. Slav. Vulg. mſ. Sax. It. (exc. foſſ. Mm. mart.) Cyr. Chryſ. Nonn. Damaſc. Theophyl. Euthym. Alii. Ephrem. Cypr. Aug. Hilar. Leo. Gaud. Beda. (l) πεπίστευκας; 83* al. 4. (m) + με. Colb. gr. Syr. utr. gat. foſſ. (n) = 63. || αὐτοῦ = ABKS. 42. 229* al. 3. Mt. 11. Sahid. (Syr. p. habet c. aſt.) brix. (o) Vſ. 31 = G* (p) + μόνα. Arm. (q) = ADLS. 1. 69. 72. 106. 131. 218 (cum 124. al. 8.) al. 15. pluresque. Mt. BV. al. 21. Ed. Cyr. (r) χριστὸς υἱὸς ἐστιν. D. Perſ. p. Arm. cant. veron. brix. colb. || ἰησοῦς = verc. || χριστὸς = Iren. (s) + αἰώνιον. C* ut videtur. D (St. β.) 13. 69. 91. 124. 127. 229** Mt. g. Syr. Arr. Perſ. p. Copt. Aeth. Arm. Syr. p. c. aſt. Slav. ven. 1, Sax. cant. veron. brix. germ. gat. Cyr. (alibi omittit.) Chryſ, (etiam ap. Mt.) Nonn. Iren. Fauſtin. Gaudent.

σεν ἑαυτὸν [t] πάλιν" [u] ὁ ἰη-
σοῦς" [x] τοῖς μαθηταῖς" ἐπὶ
τῆς θαλάσσης τῆς τιβεριάδος.
2 ἐφανέρωσε δὲ οὕτως. Ἦσαν
ὁμοῦ σίμων πέτρος καὶ θω-
μᾶς, ὁ λεγόμενος δίδυμος,
καὶ ναθαναὴλ, ὁ ἀπὸ κανᾶ
τῆς γαλιλαίας, καὶ [y] οἱ" τοῦ
ζεβεδαίου, καὶ ἄλλοι ἐκ τῶν
3 μαθητῶν αὐτοῦ δύο. Λέγει
αὐτοῖς σίμων πέτρος· ὑπάγω
ἁλιεύειν. λέγουσιν αὐτῷ· ἐρ-
χόμεθα καὶ ἡμεῖς σύν σοι. [z]
ἐξῆλθον," καὶ [a] ἐνέβησαν" εἰς
τὸ πλοῖον [b] = εὐθὺς," καὶ
ἐν ἐκείνῃ τῇ νυκτὶ ἐπίασαν
4 οὐδέν. Πρωΐας δὲ [c] ἤδη" [d]
γενομένης," ἔστη [e] — ὁ" ἰη-
σοῦς [f] ∾ εἰς" τὸν αἰγιαλόν·
οὐ μέντοι [g] ᾔδεισαν" οἱ μα-
5 θηταὶ, ὅτι ἰησοῦς ἐστι. Λέ-
γει [h] οὖν" αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς·
παιδία, μή τι προσφάγιον
ἔχετε; ἀπεκρίθησαν αὐτῷ·
οὔ.

---

a. ἀνέβησαν. f ∾ ἐπί.

(t) = G. 42. 61. 106. al. 10. Mt. p. 19. al. 4. Evangeliſtaria. Perſ. p. Slav. 1. 2. 5. Chryſ. (etiam in Mt. 4 codd.) Ante ἐφανέρωσεν ponunt D. 235. Arm. Slav. 3. cant. Poſt ἰησοῦς, 69. (u) = D. 51. Mt. 12. Perſ. p. cant. Chryſ. (x) = Ed. Sax. Vulg. mſ. foſſ. emmer. Aug. Poſt τιβεριάδος ponit germ. || + αὐτοῦ. DG. 11. 64. 127. al. 10. Mt. g. n. 17. Syr. Perſ. p. Arm. Sahid. Slav. omnes. cant. veron. verc. brix. colb. germ. || + αὐτοῦ ἐγερθεὶς ἐκ νεκρῶν. 10. 61. 69. 106. 124. 235. al. 9. Mt. k. p. z. Evangeliſtaria. Slav. mſ. (exc. 3.) et ed. (y) υἱοὶ. D. 157. al. 5. Mt. B. t. Ed. οἱ υἱοὶ. C. al. 3. (Verſſ.) (z) καὶ ἐξῆλθον ſ. ἐξῆλθον οὖν. AGLP. al. 15. Mt. a. al. 6. Syr. Arr. Syr. p. c. aſt. Copt. Aeth. Vulg. veron. brix. colb. foſſ. germ. gat. Mm. mart. (a) ABCDEGHKLPS. Ev. 2. 24. 35. al. 56. Mt. BV. al. 17. Ed. Slav. jun. ed. (Slav. 2. 3. ut rec.) (b) = BCDL. Syr. Perſſ. Ar. p. Copt. Sahid. Aeth. Arm. Slav. 2. (in aliis locum mutat) Vulg. It. (c) = 69. 124. 235. Ev. 1. al. 3. Mt. c. x. Arm. Slav. (exc. 1. qui habet εὐθὺς) Vulg. verc. foſſ. Mm. colb. (d) γινομένης. ACL. 91. al. 2. Ed. (e) = ABCDP. al. 3. pluresve Mt. i. n. r. (f) ACDLM. 33. 91. Ev. 24. 31. al. 4. Mt. B. c. Orig. Cyr. (g) ἔγνωσαν. L. 33. 127. Vulg. veron. brix. colb. foſſ. Mm. gat. germ. mart. Cyr. (h) = 106. Ev. 24. al. 6. Mt. f. l. χ. Ed. Perſ. p. Copt. Arm. Slav. 2. 3. verc.

6 οὗ. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· [i] βά-
λετε" εἰς τὰ δεξιὰ μέρη τοῦ
πλοίου τὸ δίκτυον, καὶ εὑρή-
σετε. [k] ἔβαλον οὖν, καὶ οὐκ
ἔτι αὐτὸ ἑλκῦσαι [l] ἴσχυσαν"
ἀπὸ τοῦ πλήθους τῶν ἰχθύ-
7 ων. Λέγει οὖν ὁ μαθητὴς
ἐκεῖνος, ὃν ἠγάπα ὁ ἰησοῦς,
τῷ πέτρῳ· ὁ κύριός ἐστι [m].
σίμων οὖν πέτρος, ἀκούσας
ὅτι ὁ κύριός ἐστι, τὸν ἐπεν-
δύτην διεζώσατο· ἦν γὰρ γυ-
μνός· καὶ [n] ἔβαλεν ἑαυτὸν"
8 εἰς τὴν θάλασσαν. Οἱ δὲ ἄλ-
λοι μαθηταὶ τῷ πλοιαρίῳ ἦλ-
θον, (οὐ γὰρ ἦσαν μακρὰν
ἀπὸ τῆς γῆς, ἀλλ' ὡς ἀπὸ
πηχῶν [o] διακοσίων") σύρον-
τες τὸ δίκτυον τῶν ἰχθύων.
9 Ὡς οὖν ἀπέβησαν εἰς τὴν
γῆν, βλέπουσιν ἀνθρακιὰν [p]
κειμένην," καὶ ὀψάριον ἐπι-
10 κείμενον, καὶ ἄρτον. Λέγει
αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς· ἐνέγκατε ἀπὸ
τῶν ὀψαρίων, ὧν ἐπιάσατε
11 νῦν. [q] Ἀνέβη" σίμων πέ-
τρος, καὶ εἵλκυσε τὸ δίκτυον
[r] ἐπὶ τῆς γῆς," μεστὸν ἰχθύ-
ων μεγάλων ἑκατὸν πεντη-
κοντατριῶν· καὶ τοσούτων
ὄντων, οὐκ ἐσχίσθη τὸ
12 δίκτυον. Λέγει αὐτοῖς ὁ
ἰησοῦς· δεῦτε, ἀριστήσατε.
οὐδεὶς δὲ ἐτόλμα [s] τῶν μα-
θητῶν" ἐξετάσαι αὐτόν· σὺ
τίς εἶ; εἰδότες, ὅτι ὁ κύ-
13 ριός ἐστιν. Ἔρχεται [t] † ὁ
ἰησοῦς, καὶ λαμβάνει τὸν ἄρ-
Mm 4 τον,

t † οὖν.

(i) βάλλετε. 131. al. 2. Mt. 19. Ed. (k) + *Dixerunt ergo ei: praeceptor, per totam noctem laborantes nil cepimus; in verbo autem tuo laxabo (mittemus) rete.* Aeth. germ. Mm, emmer. Cyr. (l) ἴσχυον. BDL. 1. 124. al. 4. ἴσχυσεν. 63. (m) + ἡμῶν. D. Syr. Perſ. p. Aeth. cant. (n) ἥλατο D* ἥλλατο D** *miſit ſe et ſalivit*, cant. (o) ώ. (ὀκτακοσίων) Copt. *viginti*, verc. ut videtur. (p) = tolet. καιομένην. veron. verc. colb. corb. (q) ἐνέβη. L. 1. Cyr. + οὖν. B. 1. 33. 91. Mt. g. Syr. utr. Arr. Copt. + τότε. colb. (r) εἰς τὴν γῆν. ACLP. 42. 78. Mt. g. ἐπὶ τὴν γῆν. BD. 1. 33. 69. 124. al. 2. Mt. χ. (s) = Chryſ. ut videtur. Hieron. *ex diſcipulis*, cant. verc. brix. *diſcentium*, veron. *diſcumbentium*, Vulg. colb. corb. germ. foſſ. Mm. gat. mart. (t) = BCDL. 1. 33. 91. 131. al. 3. Mt. d. f. 11. 19. Perſ. p. Sahid. Arm., Slav. 2. cant. verc. veron. foſſ. gat. Cyr. ὁ. Syr. Καὶ ἔρχεται. Barber. 1. Vulg. germ. Mm. mart.

του, [u] καὶ δίδωσιν" αὐτοῖς,
14 καὶ τὸ ὀψάριον ὁμοίως. Τοῦ-
το ἤδη τρίτον [[x] ἐφανερώ-
θη" [y] ὁ ἰησοῦς" τοῖς μαθη-
ταῖς [z] — αὐτοῦ," ἐγερθεὶς
ἐκ νεκρῶν.]

15 Ὅτε οὖν ἠρίστησαν, λέγει
τῷ σίμωνι πέτρῳ [a] ὁ ἰησοῦς"
σίμων [b] ἰωνᾶ," ἀγαπᾷς με
[c] πλεῖον τούτων;" λέγει αὐ-
τῷ· ναὶ, κύριε, [d] σὺ οἶδας,
ὅτι φιλῶ σε." λέγει αὐτῷ [e]·
16 βόσκε τὰ [f] ἀρνία" μου. Λέ-
γει αὐτῷ [g] πάλιν" [h] δεύτε-
ρον·" σίμων ἰωνᾶ, ἀγαπᾷς
με; λέγει αὐτῷ· ναὶ, κύ-
ριε, σὺ οἶδας, ὅτι φιλῶ σε.
λέγει αὐτῷ [i]· ποίμαινε τὰ
17 [k] πρόβατά" μου. Λέγει αὐ-
τῷ τὸ τρίτον· σίμων ἰωνᾶ,
φιλεῖς με; ἐλυπήθη ὁ πέ-
τρος, ὅτι εἶπεν αὐτῷ τὸ
τρίτον· φιλεῖς με; καὶ εἶπεν
αὐτῷ· κύριε, [l] σὺ πάντα"
οἶδας· σὺ γινώσκεις, ὅτι φι-
λῶ σε. λέγει αὐτῷ [m] ὁ ἰη-
σοῦς·" βόσκε τὰ [n] πρόβατά"
18 μου. Ἀμὴν ἀμὴν λέγω σοι·
[o] ὅτε" ἦς νεώτερος, ἐζώννυ-
ες σεαυτὸν, καὶ περιεπά-
τεις, ὅπου ἤθελες· ὅταν δὲ
γηρά-

(u) εὐχαριστήσας ἔδωκεν. D. (ſic fere St. β.) Syr. hieroſ. et (ſervato καὶ) cant. brix. germ. Mm. (x) ἐφανέρωσεν ἑαυτὸν. 71. Evangeliſtaria. Perſ. p. veron. verc. colb. gat. (y) — S. corb. Mm. Poſt μαθηταῖς ponit L. || — ὁ. BCD. (z) — ABCL. 1. 33. 53. 157. Copt. Arm. Vulg. mſ. verc. corb. mart. (a) — S. 86. 89* 234. Mt. ſ. x. μ. 12. 17* Vulg. mſ. Aug. Poſt λέγει ponunt D. cant. verc. colb. tol. (b) ἰωάνου ſ. ἰωάννου. BC*DL. Copt. Sahid. Vulg. It. Nonn. Hier. Ambr. ἰωαννᾶ. 91. Ed. *Bar Jona*. colb. (c) — Colb. gr. veron. verc. colb. corb. (Cypr. Ambr.) || *plus quam iſtos*. cant. (d) — verc. etiam vſ. 16. (e) + ὁ ἰησοῦς. D. Syr. Perſ. p. cant. gat. Mm. (f) πρόβατα. D. Ev. 36. Slav. 2. verc. veron. colb. Chryſ. etiam in Mt. 5 codd. (g) — D gr. colb. Ante λέγει ponunt C. Copt. Arm. (h) — Mt. ſ. Arm. Vulg. It. exc. colb. || + ὁ κύριος. D. cant. (i) + ὁ ἰησοῦς. 218 (cum 124. 219.) Mt. B. g. || + εἰ ἀγαπᾷς με καὶ φιλεῖς με. Syr. p. (k) προβάτια. Quidam ap. Theophan. ceram. *oviculas*, veron. ἀρνία. 69. Ev. 36. Vulg. germ. foſſ. mart. (l) πάντα σὺ. BCD. cant. verc. corb. tol. Ambr. (m) — D. 1. 33. 120. Copt. Slav. 2. 3. Vulg. It. (exc. brix. mart. foſſ.) (n) προβάτια. AC. ἀρνία. gat. Mm. emmer. (o) ὅτι. C. ὅτι ἕως. Arm.

γηράσῃς, ἐκτενεῖς τὰς χεῖ-
ράς σου, καὶ [p] ἄλλος σε
ζώσει," καὶ [q] οἴσει," ὅπου
19 οὐ θέλεις. Τοῦτο δὲ εἶπε,
σημαίνων, ποίῳ θανάτῳ δο-
ξάσει τὸν θεόν. καὶ τοῦτο
εἰπὼν, λέγει αὐτῷ· ἀκολού-
20 θει μοι. Ἐπιστραφεὶς [r] —
δὲ" ὁ πέτρος βλέπει τὸν μα-
θητὴν, ὃν ἠγάπα ὁ ἰησοῦς,
ἀκολουθοῦντα, ὃς καὶ ἀνέ-
πεσεν ἐν τῷ δείπνῳ ἐπὶ τὸ
στῆθος αὐτοῦ, καὶ εἶπε· κύ-
ριε, τίς ἐστιν ὁ παραδιδούς
21 σε; Τοῦτον [s] ἰδὼν ὁ πέτρος,
λέγει τῷ ἰησοῦ· κύριε, οὗτος
22 δὲ τί; Λέγει αὐτῷ ὁ ἰησοῦς·
ἐὰν αὐτὸν θέλω μένειν [t], [u]
ἕως ἔρχομαι," τί πρός σε;
[x] ∾ σὺ ἀκολούθει μοι."
23 Ἐξῆλθεν οὖν ὁ λόγος [y] οὗ-
τος" εἰς τοὺς ἀδελφοὺς, [z]
ὅτι ὁ μαθητὴς ἐκεῖνος οὐκ
ἀποθνήσκει. καὶ οὐκ εἶπεν [a]
αὐτῷ" ὁ ἰησοῦς· ὅτι οὐκ ἀπο-
θνήσκει· ἀλλ'· [b] ἐὰν" αὐτὸν
θέλω μένειν, ἕως ἔρχομαι,
24 [c] τί πρὸς σε;" Οὗτός ἐστιν
ὁ μαθητὴς, ὁ μαρτυρῶν πε-
ρὶ [d] τούτων," [e] καὶ" γρά-
ψας ταῦτα· καὶ [f] οἴδαμεν,"
ὅτι ἀληθής ἐστιν ἡ μαρτυρία
αὐτοῦ.

---

x ∾ σύ μοι ἀκολούθει.

(p) ἄλλοι σε ζώσουσιν. D. 1. Arm. Syr. p. in m. cant. Cyr. Chryſ. etiam in Mt. 3 codd. (q) ἀπάγουσί σε. D. cant. ἀποίσουσί σε. 1. Syr. p. in m. Cyr. οἴσουσιν. Arm. Chryſ. ἄξουσιν. Chryſ. in Mt. μ. φ. Nonn. οἴσει σε. A. Syr. Arr. Perſ. p. Aeth. Slav. 2. 3. verc. colb. corb. emmer. (r) = ABC ut videtur, 69. Perſ. p. Arm. Vulg. veron. colb. germ. gat. Mm. mart. οὖν. 33. Chryſ. etiam in Mt. 5 codd. *Et*, verc. corb. foſſ. (s) + οὖν. BD. 33. Copt. Syr. p. c. aſt. Vulg. cant. veron. brix. colb. corb. foſſ. Alii. Orig. Cyr. (t) + οὕτως. D. *Si eum volo ſic manere*, cant. *Sic volo eum remanere* ſ. *permanere* ſ. *manere*, Vulg. veron. colb. gat. germ. foſſ. mart. Mm. Ambr. item Arm. edit. conſtant. in m. *Si ſic etc.* Vulg. mſ. corb. (u) = *229** (x) ABD. 1. Vulg. It. (exc. brix.) Orig. Cyr. || = Chryſ. etiam in Mt. 5 codd. (y) = 3. ap. Wetſt. Mt. V. Orig. Cyr. Chryſ. in Mt. μ. φ. 7. Hier. || οὗτος ὁ λόγος. BD. 1. cant. veron. verc. brix. colb. Alii. (z) + καὶ ἔδοξαν. D. Arm. cant. (a) = 69. Syr. Perſ. p. Vulg. mſ. verc. Chryſ. etiam in Mt. 3 codd. αὐτὸ. D. 61. in m. ap. Mill. cant. (b) *Sic*, Vulg. veron. verc. colb. gat. || = corb. (c) = 1. Arm. verc. Chryſ. in Mt. 5 codd. || = τί D gr. (d) τούτου. 63. 73. Mt. 7. 10. Perſ. p. Aeth. *de Jeſu*, verc. (e) ὁ καὶ. 4. 33. 69. 124. Copt. Arm. Syr. p. c. aſt. colb. καὶ ὁ. BD. cant. veron. || *et quis ſcripſit haec, ſcimus; et ſcimus, quod etc.* verc. (f) οἶδα μὲν ſ. οἶδα. Chryſ. in commentar. Theophyl. in commentar.

25 αὐτοῦ. [g] Ἔστι δὲ καὶ ἄλλα
[h] πολλὰ," [i] ὅσα" ἐποίησεν
ὁ ἰησοῦς [k], ἅτινα, ἐὰν γρά-
φηται καθ' ἕν, οὐδὲ αὐτὸν
οἶμαι τὸν κόσμον [l] χωρῆσαι"
τὰ γραφόμενα βιβλία. [m] †] [n]

---

m † ἀμήν.

(g) Vſ. 25 = 63 Quidam comma hoc προσθήκην eſſe judicarunt, teſte Schol. in codd. 36. 108. 129. 210. aliis, et in Mt. d. Sed agnoſcunt Verſſ. omnes, Orig. Cyr. Chryſ. (h) = Mt. n. ſ. μ. 7. (i) ἃ. B. 33. 77. 108. Ev. 44. Syr. p. Slav. (exc. ven.) Orig. Cyr. Chryſ. etiam in Mt. 4 codd. (k) + ἐνώπιον τῶν μαθητῶν αὐτοῦ. 76. ap. Wetſt. Mt. q. (l) χωρήσειν. Orig. ſemel. (m) = ABCD. 1. 33. 90* Mt. i. n. Ed. Syr. Arr. Perſſ. Copt. Sahid. Aeth. Arm. Syr. hieroſ. Vulg. It. exc. colb. brix. Chryſ. etiam in Mt. 5 codd. (n) Variae codicum ſubſcriptiones: Εὐαγγέλιον κατὰ ἰωάννην. || Τέλος τοῦ κατὰ ἰωάννην (ἁγίου) εὐαγγελίου. || Εὐαγγ. κατὰ ἰωάννην ἐτελέσθη, ἄρχεται εὐαγγ. κατὰ λουκᾶν. D || Τὸ κατὰ ἰωάννην ἅγιον εὐαγγέλιον ἐξεδόθη μετὰ λ. ἔτη ſ. μετὰ χρόνους λ. ſ. λβ. τῆς τοῦ χριστοῦ ἀναλήψεως, ἐν πάτμῳ τῇ νήσῳ . . . ἐγράφη ἑλληνιστὶ εἰς ἔφεσον . . . ἐπὶ δομετιανοῦ βασιλέως . . . συνεγράφη ὑπ' αὐτοῦ τοῦ ἰωάννου, ὅτε ἦν ἐν ἐξορίᾳ ἐν πάτμῳ τῇ νήσῳ, ὑπὸ τραϊάνου τοῦ βασιλέως, καὶ ἐξεδόθη ἐν ἐφέσῳ διὰ γαΐου τοῦ ξενοδόχου τῶν ἀποστόλων, μετὰ λβ. χρόνους τῆς τοῦ χριστοῦ ἀναλήψεως . . . (ὅτε ἀπὸ τῆς ἐν πάτμῳ ἐξορίας ἐπανῆλθεν, ὢν ἐτῶν ρ. Suidas.) . . . Ἔχει δὲ στίχους ατλ. ſ. βκδ. ſ. βσι. ſ. βτ. . . . ῥήματα ατλα. ſ. ατλη. ſ. βχ. . . . Verſus 2600 . . . κεφάλαια σλβ. . . . τίτλους ιη. . . . In codice B ſunt capita 80.

Jenae, MDCCLXXXXVI.

Excudebat Gotthold Ludovicus Fiedler.

SPHALMATA

IN TEXTV.

Lege Pag. 16. vſ. 7. ἐλεήμονες· cum colo. 86, 2. σου. cum puncto. 97, 20. συκῆ;" cum " 102, 18. πονηρίαν abſque " 116, 40. ἀγρῷ· cum colo. 118, 51. θήσει· cum colo. 145, 7. οὐκ 223, 4. ἠτιμωμένον 228, 32. εἶπας 287, 20. αὐτῶν" cum " 322, 32. poſterius αὐτῷ. cum puncto. 440, 28. οὐκ 457, 19. ὡς 502, 40. ὄψει" cum " 543, 31. ἀρθῶσιν. cum puncto.

IN NOTIS.

Lege Pag. 23. nota s. βλατταλογήσητε. 76. l. adde: ἄρτι ἔλαβέ με ἡ μήτηρ μου, τὸ ἅγιον πνεῦμα, ἐν μιᾷ τῶν τριχῶν μου, καὶ ἀπένεγκέ με εἰς τὸ ὄρος τὸ μέγα Θαβώρ. Evang. ſec. Hebraeos ap. Orig. 151. y. dele 13 prius. 158. z. lege "Οσοι. 166. i. ἀντιμετρηθήσεται. Ibid. k. μετρηθήσεται. 223. h. ἠτιμωμένον. 236. r. δηναρίων. 459. d. ἵνα. 470. g. pro ἄλλοι ἔλεγον. M. lege ἄλλοι δὲ ἔλεγον = M

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

005267106

Digitized by Google